

Over dit boek

Dit is een digitale kopie van een boek dat al generaties lang op bibliotheekplanken heeft gestaan, maar nu zorgvuldig is gescand door Google. Dat doen we omdat we alle boeken ter wereld online beschikbaar willen maken.

Dit boek is zo oud dat het auteursrecht erop is verlopen, zodat het boek nu deel uitmaakt van het publieke domein. Een boek dat tot het publieke domein behoort, is een boek dat nooit onder het auteursrecht is gevallen, of waarvan de wettelijke auteursrechttermijn is verlopen. Het kan per land verschillen of een boek tot het publieke domein behoort. Boeken in het publieke domein zijn een stem uit het verleden. Ze vormen een bron van geschiedenis, cultuur en kennis die anders moeilijk te verkrijgen zou zijn.

Aantekeningen, opmerkingen en andere kanttekeningen die in het origineel stonden, worden weergegeven in dit bestand, als herinnering aan de lange reis die het boek heeft gemaakt van uitgever naar bibliotheek, en uiteindelijk naar u.

Richtlijnen voor gebruik

Google werkt samen met bibliotheken om materiaal uit het publieke domein te digitaliseren, zodat het voor iedereen beschikbaar wordt. Boeken uit het publieke domein behoren toe aan het publiek; wij bewaren ze alleen. Dit is echter een kostbaar proces. Om deze dienst te kunnen blijven leveren, hebben we maatregelen genomen om misbruik door commerciële partijen te voorkomen, zoals het plaatsen van technische beperkingen op automatisch zoeken.

Verder vragen we u het volgende:

- + *Gebruik de bestanden alleen voor niet-commerciële doeleinden* We hebben Zoeken naar boeken met Google ontworpen voor gebruik door individuen. We vragen u deze bestanden alleen te gebruiken voor persoonlijke en niet-commerciële doeleinden.
- + *Voer geen geautomatiseerde zoekopdrachten uit* Stuur geen geautomatiseerde zoekopdrachten naar het systeem van Google. Als u onderzoek doet naar computervertalingen, optische tekenherkenning of andere wetenschapsgebieden waarbij u toegang nodig heeft tot grote hoeveelheden tekst, kunt u contact met ons opnemen. We raden u aan hiervoor materiaal uit het publieke domein te gebruiken, en kunnen u misschien hiermee van dienst zijn.
- + *Laat de eigendomsverklaring staan* Het “watermerk” van Google dat u onder aan elk bestand ziet, dient om mensen informatie over het project te geven, en ze te helpen extra materiaal te vinden met Zoeken naar boeken met Google. Verwijder dit watermerk niet.
- + *Houd u aan de wet* Wat u ook doet, houd er rekening mee dat u er zelf verantwoordelijk voor bent dat alles wat u doet legaal is. U kunt er niet van uitgaan dat wanneer een werk beschikbaar lijkt te zijn voor het publieke domein in de Verenigde Staten, het ook publiek domein is voor gebruikers in andere landen. Of er nog auteursrecht op een boek rust, verschilt per land. We kunnen u niet vertellen wat u in uw geval met een bepaald boek mag doen. Neem niet zomaar aan dat u een boek overal ter wereld op allerlei manieren kunt gebruiken, wanneer het eenmaal in Zoeken naar boeken met Google staat. De wettelijke aansprakelijkheid voor auteursrechten is behoorlijk streng.

Informatie over Zoeken naar boeken met Google

Het doel van Google is om alle informatie wereldwijd toegankelijk en bruikbaar te maken. Zoeken naar boeken met Google helpt lezers boeken uit allerlei landen te ontdekken, en helpt auteurs en uitgevers om een nieuw leespubliek te bereiken. U kunt de volledige tekst van dit boek doorzoeken op het web via <http://books.google.com>

This is a reproduction of a library book that was digitized by Google as part of an ongoing effort to preserve the information in books and make it universally accessible.

Google™ books

<https://books.google.com>

AL. 9

511*

E16

731

E7

[Illegible handwritten text, possibly a signature or title, with a large initial 'J' and a flourish.]

Taceat.
BIGLOTTON
AMPLIFICATUM

Sive

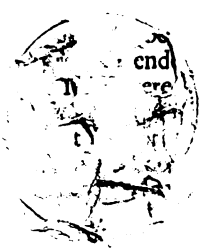
DICTIONARIUM
TEUTONICO-LATINUM
NOVUM.

Omnibus hætenus editis ejusdem generis Dictionariis multò perfectius, & incipientis atque progredientis juventutis utilitati accommodatius, præter, & ad exemplar olim compositum.

Opera & labore.

MARTINI BINNART.

Hac editione mendis quam plurimis expurgatum, Dictionibusque non paucis locupletatum.

AMSTELODAMI,
Apud HENRICUM WETSTENIUM,
c1o lccci.

AUTHEUR ende DRUCKER,

Aan alle verstandige Meesters.

Oe nootsakelijk dat is de kennisse der Latijnsche Tale ; blijkt genoeg , dat sonder deselve veele menschen souden blijven in een diepe ende dikke duysternisse des verstands , ende dat tusschen hen luttel onderscheys soude wesen. Daarom is het eene seer wijse voorsichtigheyt, ende ook nodige practijcke, dat in de Nederlantsche Schole die noch halftamelende lippekens der jonkheyt van hunne eerste jaren af tot de Latijnsche Taale gewent gemaakt worden, om also allengskens de Grammaticale onderwijfingen gevat hebbende, bekwaam te wesen tot alderhande goede Autheurs te lesen, ende uyt de selve vruchten, wijsheyt ende verstant, als yeder een in sijne professie van noode heeft, te raapen.

Maar om die gewent te worden, is voor de jonkheyt eerst eene moeyelijke sake. Om welke swaerigheyt eenigsins te verlichten, ende met minderen arbeyt, ende in korteren tyde de jonkheyt tot kennisse aan dese tale te brengen, zijn gemaakt verscheyde Dictionarien, door welker middel de jonkheyt bekwaamelijk ende sonder so grooten arbeyt kan tot een gewenschte eynde raaken.

Maar al is het, datter tot noch toe soo veelderhande Dictionarien uytgegeven zijn, so hebben nochtans de Meesters, die in de lege Scholen de jonkheyt de beginselen der Latijnsche Tale leeren, door dagelijksche experientie differente gebreken gevonden, die de kinderen seer achterdelig zijn, ende oversulks wel hadden behoort verbeteret ende geremedieert te wesen. Ende alhoewel eenige begonst hebben 't selve te doen, hebben 't nochtans by verre niet voldaan, eensdeels ontsiende den grooten ende seer moeyelijken arbeyt, eensdeels, om dat den arbeyt niet soude gerecompenseert worden. De Drukkers hebben 't ook laten steken, eensdeels om d'onkosten die daar souden vallen, eensdeels om dat den prijs van den boek beswaren soude : maar dit gering profijt van beter koop is den kinderen verre meer achterdeelig geweest, gelijk verscheyde Meesters genoeg geklaagt hebben.

Hier van met veele verstandige Meesters gesproken hebbende, ende door hun gecoeragieert zijnde, hebbe (na hunne instructie) den last op my genomen : maer hebbe daar sulke moeyelijckheyt, swarigheyt en gebrek in gevonden, dat my, veel lichter gevallen is den Dictionaris t'eenemaal van nieuws te hermaken, ende hebbe also 't geene dat ontbrak, vervult, 't gene overvloedig en onnut was, achter gelaten ; 't gene dat op sijne beoorlijcke plaats niet stond, verset ; dat ik my wel soude mogen laten voorstaan, dat tot nu toe niet so grievelijken Dictionaris voor de Jonkheyt

heyt uytgekomen en is; hoewel ik seer geirne belijde, dat men hem noch kan verbeteren, also dan in dese Weirelt niet en is, dat men niet altijd soude kunnen verbeteren.

Ende om dat yeder een weten soude, wat desen mijnen Dictionaris gerief, deugt ende voordernisse voor de kinderen heeft buyten alle andere voorgaande, so hebbe ik noodelijk geagt, al het selve aan te teekenen.

I. Ten eersten, Also de Infinitiven van de tweede ende derde conjugation beyde uytgaan in *ere*, ende voor het Thema of d'eerste persone van *Præsens Indicativi* der derde conjugatie uyt *ero* moet gemaakt worden *o* oft *io*, ende voor het Thema der tweede conjugatie *eo*: om dat de kinders weten souden, wanneer dat d'een of d'ander moet gedaan worden, ende om terstont de conjugatie te kennen, so hebbe ik de naaftleste syllabe van de tweede conjugatie getekent met eenen accent, aldus, *ére*, of *éri*, in de passiven ofte deponentien; ende als dien accent boven de voorseyde syllabe niet staat, is 't een teeken dat het van de derde conjugatie is.

II. Alsoo ook veel *Verba* van de derde conjugatie uyt *ere* in het Thema maken *io*, en niet *o*; so heb ik, als het selve moetgeschieden, bygeset dese syllaben, *pio*, *cio*, *tio*, &c.

III. De Genitivi van de Nomina, als mede de Præterita ende Supina van de Verba, die in andere Dictionarien met minder letteren gestelt zijn, waar uyt dikwils fouten gekomen zijn, worden hier met meerder letteren gestelt, om alle dolingen te verhoeden.

IV. Want ook vele Duytsche woorden zijn die verscheyden sinnen hebben, ende in het Latijn met andere woorden moeten uytgeleyt worden, ende in de voorgaande Dictionarien alle deselve sinnen niet distinctelijk, maar confuselijk gestelt zijn; waar uytgevolgt is, dat de kinderen, geen onderscheyt wetende, het eene voor het ander nemen; so hebbe ik hier alle diergelijke woorden verhaalt, ende verscheydelijk gestelt, daar by voegende een ander Duytsch woort, de selfde beduydenisse te kennen gevende.

V. In de voorgaande Dictionarien zijn de Latijnsche woorden, achter het Duytsche meestendeels so averechtsgestelt, dat de ongebruikelijkste voor, ende de gebruikelijkste achter staat: ende want de kinderen meest het naafte nemen, ende daar door ook vele fouten by komen, so hebbe dese dolinge ook verbeteret.

VI. Dikmaals hebbe ik gevonden, dat het Latijn een vele andere significatie hadde, als het Duytsch daar 't achter stont, tot groten achterdeele van kinderen: dit is hier ook gebetert.

VII. De Regimina van de Adjectiva, ende ook veel klaarder van de Verba, hebbe ik hier by gevoegt, ende dat met een ander soorte van letteren, om dat de kinders niet souden moeten andere boeken by der hand hebben, waar door de moeyte, om in andere boeken te sien, ende d'onkosten om deselve te koopen, gespaart worden.

VIII. d'Uytlantische woorden, mits dien de selve nu doorgaans gebruykt

bruikt worden als of het Duytsche waren, hebbe ik hier in gevoegt, ende het opregt Duytsch daar by geset, om dat te beter te verstaan.

Aangaande d'Orthographic of maniere van spellinge, hebbe daarin gevolgt d'oude maniere, de nature selve, ende 'tadvijs van vericheyde verstandige. In oude ende over hondert jaren gedrukte boeken hebbe ik gevonden, en word ook hedendaags by den meestendeel, van de gene die de penne hanteren, geobserveert, ende de natuure selve, agtervolgende den generalen regel van de Latinisten, leerd, word ook by de Francofen also onderhouden, dat de letter *c* voor de vocalen *a*, *o*, *u*, ende voor alle de consonanten is luydende en gelesen word gelijk een *q*, ende voor de vocalen, *e*, *i*, en *y*, gelijk *s* oft *z*: ende als de *c* voor de selve vocalen soude moeten geprononcieert worden gelijk een *q*, dat alsdan in stede van de *q*, genomen word de letter *k*, de welke eygentlijk geen letter en is (dan by de Grieken) maar alleenlijk een auxiliaar ofte nootletter, gelijk ook eygentlijk geen letter en is de *b*, maar alleenlijk een aspiratie, so dat over al waar men met de *c* geraken kan, geen *k* van doen en heeft: ik laat staan, dat de *k*, buyten noot, alleenlijk by sommige neus ende nieuws wyse ingedrongen is ende nog word: 't is wel waar, dat de Hoogduytsche de *k* meest over al gebruyken, maar evenwel gebruyken sy ook somtijds de *c*.

De woorden *eisen*, *beir*, *meir*, *meil*, *geweir*, *weiren*, *peird*, *scheiren*, *weirelt*, &c. die tot nog toe geschreven zijn *eesen*, *beyr*, *meer* oft *meyr*, *meel*, *geweyr*, *weyren*, *peerd*, *scheeren*, *weireld*, oft *wereld*, &c. hebbe ik so gespelt, mitsdien de nature van de pronontiatie nootzakelijk also vereycht, hoewel ik de reden daar van niet kan geven in geschrifte. Dit hebben ook wel gemerkt de voorgaande Dictionarie-schrijvers, en daarom hebben sy in plaats van *ee* geset *e*, als voor *eesen* *esen*: *beyr*, *bar*, *weereit*, *wereit*, &c. Maar want in de Duytsche taale gene *a* plaats hebben, so eyscht de nature selve dat daar voor moet geschreven worden *ei*, so dat de *i* meest geelideert oft verbeterd word.

De woorden *Zijn*, *esse*, ende *zijn*, *suus*, moeten verscheydelijk gespelt worden, om de differentie te kennen.

Tusschen *oft*, *vel*, ende *of*, *aut*, vel *utinam*, moet ook onderscheyt gehouden worden, also ik dan 't selve in dit Dictionaris onderhouden hebbe, zijnde dese nodige observatie by geene voorgaande agtervolgt geworden.

Aangaande de letteren, die hier en daar tusschen beyden, oft de woorden die agter sommige met Italiaansche letter gestelt zijn, moet men aldus verstaan.

m. masculinum.
f. foemininum.
n. neutrum.
o. bedied omne.
e. commune.
g. genitivum.
p. praeteritum.

s. supinum.
dep. deponens.
pass. passivum.
r. acc. bed. regit accus.
reg. gen. regit genitiv.
r. dat. regit dativ.
r. abl. regit ablat.

Altomets sal staan, *r. acc. rei* & *dat. pers.* dat is, *regit accusativum rei*

& *dativum personæ*. Om nu te weten welk *accusativus rei* of *dativus personæ* is, staat te noteren, dat *res* is al 't gene dat gedaan wort ende *personæ* 't gene aan wien 't gedaan wort. By exempel, *Fan bangt sijne hoet aan de muur*; den *hoet* is het gene dat gehangen wort, ende den *muur* daar hy aan gehangen wort, so dan moet *hoet* gestelt worden in *accusativo*, ende *muur* in *dativo*, aldus, *Joannes appendit pileum parieti*.

Dit by de Meesters aan de kinders eens wijs gemaakt zijnde, sullen deselve seer lichtelijk ende met vele minder moeyte, dan oyt te voren, kunnen tot het eynde van hunne studien geraaken.

Desen mijnen arbeyt ende moeyte dan, die ik hier in gedaan hebbe, schenke ende eygene ik toe aan alle Meesters ende Leer-kindern, hennelieden biddende, den selven te willen tot hun profijt gebruyken: ik en twijfel niet, oft sullen daar sulke baat by vinden, dat sy desen Dictionaris geensins sullen willen derven.

MARTINI GUICHARDI

A D

L E C T O R E M.

Mice Lector, Editiones hujus Biglotti anteriores juventuti Scholasticae tantum commodi, quantum Praefatio Belgica pollicetur, praestitisse, ego quidem nullus dubitabo, sed paucis duntaxat commonstrabo, hanc Novissimam Pædagogis plus profuturam. Nam:

I. Editiones priores sepiissime Tyronem ab uno loco ad aliam remittebant, ubi tamen quærens non invenibat, quod aerebat; quemadmodum inter cætera constat è vocibus Gullit! Debaert & Hooghsaele: Editio verò hæc Novissima nunquam inquisitorem ita dimittit, ut suæ eum inquisitionis pœniteat.

II. Editiones priores variis exuberabant exoticis sine interpretatione vocibus: Editio verò hæc juvenili imperitiæ passim interpretatur, quomodo Belgicè effatur Appointteeren! Interineeren! Hambrisseeren! Planckereen! Refuseeren! Parlementeeren! &c.

III. Editiones priores in solis à Binnarto inventis acquiescebant: Editio verò hæc: quam nuncupamus (Biglotton Amplificatum) variis vocibus, pbrasisibus & sententis è Cæsare, Cicerone, Livio, Floro, Tacito, Suetonio, Salustio, Justino, Curtio, Plinio, Macrobio, Valerio, Maximo, A. Gellio, Cornelio Nepote, Terentio Plauto, Seneca, atque, consimilibus est aucta autoribus.

IV. Editiones priores multis luxuriabant Belgicis

vocibus supervacaneis: Editio verò hæc maximam vocabulorum istiusmodi superfluum partem exaucloravit.

V. Editiones priores aliqua multis erratis crassis scatebant: Editio verò hæc ita mendas emendavit ut substituerit schepen pro schen/ hout pro hout/ affluxum pro affluctum, agrestibus, pro arestibus, assula pro lassula, margaris pro marguris, constrictum pro constrictum, gemmatus pro geminatus, fasciculus, pro fasticulus, falsilago pro falsiligo, bulbus pro bullus, parcitum pro partum, bombyx pro combyx, scutum pro sentum, antemeridianus pro pomeridianus, diverforium pro diverforum, mustricola pro mastricola, Carpentoraclæ pro Carpentoraclæ, circuitus, pro circrutus, amitini pro amitti &c. Residuorum quippe tam Belgicorum quam Latinorum paucitas facile inveniet, qui ea potius excuset, quàm culpet. Culpare namque facilius est quàm lucubrare, & omnia emendanda emendare. Itaque Tu, Lector benevole, pro benevolentia tuâ hoc nostro novo opere utere, frueri, ave, fave & bene vale.

BIGLOT.

E I G L O T T O N
S I V E
D I C T I O N A R I U M
T E U T O - L A T I N U M
N O V U M .

A B
Abalienatie / verbzeim-
dinge, Alienatio, abalje-
natio, onis, f.

Abalieneren / verbzeim-
den. Alienare, avi, atum.
reg. acc.

Abandonneren / verlaeten.

Deserere, serui, senum, desituere, tui, tu-
tum. *reg. acc.*

abast / alabastr. Alabastrites, itz. & itis, m
onyx, nyctis, c. (um, o.

abasten / dat ban abast is. Alabastrinus, a,
abberdaen. Afellus salitus.

abbzebiarie / berkoztunge in schryffen.
Abbreviatio, onis, f Scriptio compendiola.

abbzebiereu / in 't kozt schryffen Abbrevia-
re, avi, atum. *r. acc.* Compendiosè scribere.

Ab. den abe. Alphabetum, ti, n. Prima e-
lemnta, n. pl. n.

abe-berdeken. Tabella abecedaria, tabella
alphabetaria.

dat den abe aengaet. *Item* eenen abe-jou-
gen. alphabetarius, elementarius, a, um, o.

abe-boek. Liellus alphabeticus: tabula ele-
mentariorum.

Abd / abd. Cœnobiarcha, x, m. Monachorum
præses. *vulgo.* Abbas, batis, m.

abdesse / abdisse. Cœnobiarcha, antistita,
vulgo Abbatissa, x, f.

abdyce. Cœnobium, monasterium, ii, n. *vulgo*
Abbatia, x, f.

Abeel. Abies, icetis, f. Populus alba, f. Doplir.

abeeten / dat ban abeel is. Abiegnus, po-
puleus, a, um, o.

abel / bequaem. Aptus, idoneus, a, um, ha-
bilis, eis, o. *r. dat. vel acc. cum Ad vel cum*
gen. gerund. in di.

abelhepdt / bequaemhepdt. Habilitas, ido-
neitas, tatis, aptitudo, dinis, f.

abeltyck / bequaemelyck. Habilitate, aptè, i-
doneè. *adv.*

abel / geschickt. Concinnus, appositus, a, um.
o. r. dat. vel acc. cum Ad.

abelhepdt / geschickthepdt. Concinnitas,
tatis, condecenia, x, f.

abeltyck / geschickteltyck. Concinnè, con-
deceniter, appositè. *adv.*

abel / geestigh. Ingeniosus, artificiosus, a, um,

A B

abelhept / geestighept. Ingenium, artificium,
cii, n. ars, artis, solentia, x, f.

abeltyck / geestigh. Ingeniose, *adv.* Ingenio,
arte. *abl. absf.*

aboleren / te niet doen. abolere, levi & lui,
litum; antiquare, obliterare, avi, atum; tol-
lere, sustuli, sublatum; delere, levi, letum;
reg. acc. (tio, onis, f.)

abolitte / te niet doeminge abolitio, oblitera-
bolitie hau't Hof / pardon van den
Dyince. Condonatio, onis, f. Zieven hau
abolitie. Tabula condonatoriz.

abominabel. abominandus, detestandus, ex-
secrandus, a, um; detestabilis, execrabilis,
e, is, o.

abommatie. Detestatio, execratio, onis, f.
abondant / overbloedigh. abundant, dantis,
affluens, entis, o. *reg. abl.* uber, beta, be-
tum. *r. gen. vel abl.*

abondantelyck / overbloedelyck abundant-
ter, affluenter, abunde, copiose, largiter *adv.*
abondante heucken houden. abunde vive-
re: opipare vivere.

abondantie / overbloedighepdt. abundantia,
affluentia, copia, x; ubertas, fertilitas, tatis, f.

abozd / aenkomste. appulsus, accessus, aditus,
adventus, us, m.

abozd / toeganck tot iemand om hem te
sprecken. Congressus, us, m.

abozd / renconter. ut: Met den eersten a-
bozd. Primo aditu.

abozderen / aeniandt komen. appellere, puli,
pullum. Litus tenere: portum tenere.

Abzicock / abzicock. Pomum armeniacum,
prunum armeniacum.

abzicock-boom / abzicockier. Malus arma-
niaca: prunus armeniac.

absent / afwesigh. Absens, sentis, o. (*sz.*
absent zyn / afwesig zyn. abesse, absum, ab-

absenteren / hem te soecken maecten. Sub-
ducere se: studio abesse.

absentte / afwesighepdt. absentia, x, f.

Abfolveren / ontslaen / quyt schelden. ab-
solvere, solvi, solum, *reg. acc. persf.* & *abi.*
rei cum A vel Ab. indulgere, dultis, dultum,
r. acc. rei cum dat. persf.

absolutelyck / sonder conditie of bespreck-
ommino, plane, pepitus, præcisè. *adv.*

absolut/onderpaelt Princeps cum summo imperio, independenter ab alio.
absolutie/quitschedinge. Absolutio, onis, indulgentia, z, f.
abstineren / onthouden / hem wachten. Abstinere, nui, stentium. r. acc. pers. & abl. rei cum A vel Ab. cavere, vi, cautum, r. dat. pers. & abl. rei cum A vel Ab. vitare avi, atū, r. acc.
abstinentie / onthoudinge. Abstinentia, continentia, z, f.
absurd / impertinent / ongerijmt / onrederlijk. Absurdus, r. dat. absonus. r. abl. cum A & / ab ineptus, incongruens, tis, o. r. dat. **St bus/abups/berfsinninge/dolinge.** Error, oris, m.
scij, aduseren/berfsinnen/bergfiffen/berdoolt zijn. Errare, avi, atum; falli, falsus; decipi, pior, ceptus. of **doen boolen.** In errorem inducere.
abus / bedrogch. Fraus, fraudis, f. dolus, li, m.
abuseren / wiffenden / bedziegen. Decipere, pio, cepi, ceptum; fraudare, avi, atum; frustrari, atus, reg. acc. (onis, f.)
abus / misbzupck. Abusus, ūs, m. abusio.
abuseren / misbzupken. Abuti, usus, reg. abl.
Accent / woortklank / galin / toezangh / byklank / bygalin / den toon van eene syllabe. Accentus, tūs; tenor, oris, m.
accentuatie / als men eenen ascent op een letter stelt. Accentio, onis, f.
accentueren / met eenen accent teeken / of een syllabe na haeren accent upr'pzeeken. Syllabam accentu afficere.
acceptatie / aenberdinge. Acceptio, admisso, approbatio, onis, f.
accepteren / aenbaerden / aennemen. Accipere, pio, cepi, ceptum; admittere, misi, missum, r. acc. **By woxt in 't geselschap aengenomen.** Recipitur in societatem. **By sal 't Woogemeesterfchap aennemen.** Consulatum suscipiet. **By sal mp tot syn Soonaennemen.** Ille me sibi adoptabit filium, pro filio. **By fullen hem om niet tot boger aennemen.** Gratuito ipsi civitatem impertientur, cum civitate donabunt, in civitatem adficient.
Accepteren / booz goet houden. Probare, oportere, avi, atum, reg. acc.
Access / toegank. Aditus, accessus, ūs, m. **Ik hebbe access.** Aditus mihi patet. **Zemant den access doen hebben.** Aperire, vel patefacere alicui aditum.
Accessoirt / dat van elders bykomt. Accessorius, accidentarius, a, um, o. r. dat.
accident / gebal / ongluk. Casus, ūs, m. **By accident / by gebal.** Casu. abl. abs.
accident / sweicagie. Apothema, matis, ulcus, ceris, n. (titia.)
accident / bypten proffjt / Obventio adven-
accijse / bypofft. Vedicat, galis, tributum, ti,

postorium; rii, n.
accommoderen / schikken / stellen / boegetti Accommodare, avi, atum; disponere, posui, positum, r. acc.
accompanieren / bergeselschappen. Comitatus, atus, dep. r. acc. Comitatem se dare, r. dat.
geaccompanjeert. Comitatus, atus, r. acc. & passiv. reg. abl. cum. A vel Ab.
accoord / obereenstemming / consent. Consensus, ūs, m. consensio, onis, f.
accoord / verbzangh / compact. Conventio, compositio, pactio, onis, f. pactum, ti, n. pacta, conventa, torum, n. pl. num. Conditum i, n. (n.)
accoordt / alliantie / verbondt. Fœdus, denis
accoord van stemmen. Symphonia, harmonia, z, f. concertus, ūs, m.
accoorderen / ober en comen. Convenire, veni, ventum; consentire, sensi, sensum, r. dat.
accoorderen in accoord byngen. Conciliare, avi, atum; componere, posui, positum, r. acc. Ad concordiam adducere: in gratiam redigere, r. acc.
accoutrenen / kleet / gabyt. Vestis, is, f. vestimentum, ti, n.
accouteren / kleden. Vestire, stivi vel stii, litum, reg. acc. pers. & abl. rei.
accouteren / opboetsen. Adornare; aptare, avi, atum; comere, compsi, comtum; instruere, struxi, structum; polire, livi, litum, reg. acc.
accusabel / die men in Recht betoeyen kan. accusabilis, le, lis, o.
accusatie / aenklaginge. Accusatio, onis, f.
accuseren / aanklaagen. Accusare, avi, atum, reg. acc.
Wch! laes! eplaes! Heu! cheu! interject. exclam. r. nom. acc. & voc.
acht / getal. Octo, indecl.
achterlep / acht dobbel. Octuplex, plicis; octuplus, a, um, o.
achtentigh / tachtentigh. Octoginta, indecl.
achtentighste. Octogesimus, a, um, o.
achtentighmaal. Octogesies, adverb.
achthonder. Octingenti, z, a, o. pl. num.
achthonderste. Octingentesimus, a, um, o.
achtmaal. Octies, adv.
achte. Octavus, a, um, o.
achte / toelicht / achtfaemhept. Cura, z; sollicitudo, dinis, f.
achteloos / onachtsaam. Negligens, gentis; socors, cordis, o.
achtelooshept. Negligentia, socordia, z, f.
achte hebben op iet. Curare, procurare, avi, atum, reg. acc. Curam habere; rationem habere, reg. gen. invigilare, avi, atum; attendere, tendi, teatum, reg. dat.
achtfaam / neerfijgh. Diligens, gentis; sollicitus, a, um, o.
achtfaemhept. Diligentio, onis, f.
achte / uwerderinge / Afirmatio, onis, f.
acht

achtbaar / eerfaem. Spectabilis, honorabilis, e, is; obſervandus, a, um, o.
 achtbaarheyt. Dignitas, auctoritas, tatis, f.
 achten / weerderen / ſchattrou. Aſtimare, avi, atum, reg. acc. cum gen. tanti, quanti, parvi, minoris, minimi, magni, maximi, pluris, plurimi: vel abl. magno, parvo, nihilo. appetiāre, avi, atum, r. acc. tum abl.
 groot achten / in eſtiue houden. Magnificere, cio, feci, factum: ſuſpicere, cio, ſpexi, ſpectum. Magnificimare: magni pendere: in pretio habere, reg. acc.
 kleyn achten / verſuaden: Parvitacere, floccifacere, cio, feci, factum; contemnere, tempſi, temptum; ſpernere, ſprevi, ſpre-tum, reg. acc.
 achten / meppen. Putare, exiſtimare, avi, atum, arbitrari, opinari, atus, atum. dep.
 achtginge. f. achte / weerderinge. Aſtimatio, onis, f.
 achter. Retrò, poſt, ponè, prep. reg. acc. Wan booz tot achter. à fronte ad calcem.
 van achter. Retrò, poſt, à tergo, adv. ut: Ik breeſe dat de Wpand'ouſen ſal van achter aanbullen. Ne noſtros poſt tergum hoſtis adoriatur, timeo.
 ten achterengaan / arm worden. Ad incitas, paupertatem redigi vel reduci: pervenire ad inopiam.
 ten achteren gaan / in ſchuld ballen. Debita contrahere: contrahere zs alienum.
 ten achteren ſtellen / beletten. Impedire, divi, ditum, r. acc. obſtare, ſtiti, ſtitum. Impedimento eſſe, reg. dat.
 ten achteren ſtellen / arm maken. Ad paupertatem redigere: redigere ad inopiam, r. acc.
 ten achteren treeren. f. ten achteren gaan. Egenum opum evadere, depauperari.
 ten achteren zyn / arm zyn. In egeſtate eſſe, Egere, indigere, gui, reg. gen. & abl.
 ten achteren zyn / ſchuldich zyn. Debere, bui, bitum, reg. a. c. & dat. Ric alieno opprimi.
 achter-aan. In fine; ſub ſinem.
 achterblyven. f. achterblyven. Abeſſe, fui, Remanere, manſi, manſum.
 achter-booge. Suſtrago, ginis, f.
 achter-kamer. Cubiculum interius.
 achter-kaſteel van't ſchijp. Puppis, pis, f.
 achterklap. Detraſio, diffamatio, obtreſaſio, traduſio, onis, f.
 achterklap ſpreken. Detrahere, traxi, tradum; obtreſtare, avi, atum, reg. dat. diffamare, avi, atum, reg. acc.
 achterklapper. Detraſtor, obtreſtator, oris, ſycophanta, z. m.
 achterklapſter. Detraſtrix, tricis: ſycophantis, idis.
 achterdarm. Alvus, vi, f. anus, ni, m.
 achterdeel / ſchade. Incommodum, di, n. da-

mmum, i. n. ſectura, x, f. achtezdeel doen of inden. f. Argade, &c. Noxa, z, f.
 achterdeel ſeggen. f. achterklap ſpreken. item, laſteren. Calumniari, atus, or. dep. reg. acc. Obtreſtare, avi, atum.
 achterdeelig / hinderlyck. f. ſchadelijck. Detrimentolus, z, um, o.
 achterdencken / vermoeden. Suſpicio, onis, f. achterdencken hebben / vermoeden hebben. Suſpicari, atus, reg. acc.
 achterdenckigh / vermoeden hebbende. Suſpicax, caeis; ſuſpicioſus, a, um, o.
 achterdencken / ſooge van't toekomstende. Sollicitudo, dinis, f. Meditatio futuri.
 achterdencken hebben / op't toekomstende pypſen. Futura meditari: rationem habere futuri: ſollicitum eſſe futuri, vel de futuro
 achterdenckigh / op't toekomstende pypſend. Sollicitus futuri, vel de futuro.
 achter-deur. Poſticum, ci, n.
 achter-docht. Holl. i. achterdenken. ut: Men heeft bau u achterdocht. Incidit ſuſpicio de te.
 achter-reen / verbolgens. Continuè, confequenter, adv.
 achter-reen / terſtonts. Statim, mox, continuo.
 achter-ergeren. Nodiusquartus.
 achter-gaan / bedziene. Decipere, pio, cepi, ceptum, reg. acc.
 achter-gank / deurgank / deurgang. Fluxus ventris, Diarrhoea, z, f. Alvi profluvium.
 achtergans. Fland. hergolgens. Ex ordine, continenter, confequenter.
 achter-gat. In't achter-gat zyn. In poſtremis herere. f. ten achteren zyn. ut: Wy is ten achteren. Extremà ſtat fortuna.
 achterhaalen / inhaalen. Aſſequi, lecutus, dep. reg. acc.
 achterhaalen / berckijgen. Adipiſci, adeptus: nanciſci, nactus, dep. reg. acc.
 achterhaalen / betrappen. Deprehendere, hendi, henſum, reg. acc. ſupervenire, veni, ventum, reg. dat.
 achter-hals / nek. Cervix, vicis, f.
 achter-hoede. Subſidium, dii, n. Tertis acies poſtrema acies.
 achterhoofft. Occiput, pitis, occipitium, tii, n.
 achterhouden / bewaaren / bergen. Reſervare, occultare, avi, atum, reg. acc.
 achterhouden / tegenhouden: Detinere, retinere, tinni, tentum, reg. acc.
 achterhouden / beletten. Impedire, divi, ditum: remorari, atus, dep. reg. acc.
 achterhoudinge. Occultatio, detentio, onis; remora, z, f.
 achterhups. Ulimz zdes; ades interioris.

achterjaerigh. Serotinus, a, um. o.
 achterkeurken. Culina interior *vel* posterior.
 achterkrop f. achterhoofd. Occiput, pitis, n.
 achterkroppier f. achterriem. Possilena, z, f.
 achterlaten. Omittre, pratermittre, missi,
 missum, praterire, ivi, itum. *reg. acc.*
 achterlatinge. Omissio, pratermissio, onis, f.
 achterleen. Beneficium secundarium: clien-
 terale beneficium secundi ordinis.
 achtermalikanderen. Continuë, consequen-
 ter: Serie continuâ.
 achternae. Postea, deinde, tandem, demum.
adv.
 achternaevolgen. Subsequi, or, secutus.
dep.
 achternaen/den nae-noen. Tempus pome-
 ridianum.
 achternoens. Post meridiem: post pran-
 dium: à meridie: à prandio.
 achternoen eten. Merenda, z, f. antecœni-
 um, nû, n.
 achternoen eten. Sumere merendam.
 achterovermorgen. Die abhinc quarto.
 achterpand. Lacinia posterior vestimenti.
 achter-raedt. Consilium privatum, posterius.
 achter-riem. Possilena, z, f.
 achter-rugge/hepmeljk. Clâm, clanculûm,
 secretò, furtim. *adv.*
 achter-rugge / metaph. toeblicht. Refugi-
 um, subsidium, dii, n.
 achter-rugge seggen. f. achterklap spze-
 ken. Obrectare, avi, atum. *r. dat.*
 achterste / leste. Posterior, oris, c. & posterior,
 oris, n. postremus, ultimus, a, um, o.
 achterste / den eers. Podex, dicis, anus, ni, m.
 achterstel / hinder. Remora, z, f. impedi-
 mentum, ti, n.
 achterstel / onbetaalde schuldt. Reliqua,
 quorum, si. *pl. num.*
 achterstellen / achter hem setten. Retropo-
 nere, posui, positum. *reg. acc.*
 achterstellen / niet achten. Posthabere, bui,
 bitum. *reg. acc.*
 achtersteede Pappis, pis, f.
 achterstijl. Pofis, is, m.
 achterstraeten. Plateam, *adv.* Per plateas.
 achtertaale. *Holl.* i. achterklap. obrectatio,
 onis, f.
 achtertocht. Acies postrema *vel* ultima.
 achtervolgen / achter een doen / continue-
 ren. Continuare, perpetuare, avi, atum, pro-
 sequi, or, secutus. *dep. reg. acc.*
 achtervolgen / uytwerken. Perficere, cio, fe-
 ci, factum, expedire, divi, ditum. *reg. acc.*
 achtervolgens. f. Achter een / achter mal-
 kanderen Consequenter.
 achtervolgens / na inhoud. Achtervolgens
 in woordt. Juxta verba tua: secundum tua
 ipsius verba; ad tuum dictum.

achtervolginghe. Continuatio, prosecutio,
 onis, f.
 achteruptslaan / gelijk de peerden. Calcit-
 trare, avi, atum, recalcitrare.
 achter uptslaan / onbeughdeljk leben.
 Turpiter vivere: inhoneste vivere: turpem &
 inhonestam vitam agere.
 achteruptslaende peert. Calcitro, onis, m.
 achteruptbaeren / arm woorden. f. Arm
 woorden ut: *Hyp* sal achterupt baeren. Ille
 depauperabitur, foro cedit.
 achterwaeren. Curare, avi, atum, conservare,
 relervare, custodire, ivi, itum.
 achterwaerster. f. Derwaerster. Servatrix,
 icis, f.
 achterwaerts. Retrò, retrorsum, retrorsus.
 achterwaerts deysen. Retrocedere, recede-
 re, cessi, cessum; regredi, gressus. *dep.* retroire.
 ivi, itum. Pedem retrahere.
 achterwaerts dzyben. Retroagere, egi, a-
 ctum. *reg. acc.*
 achterwaerts gaen. f. Achterwaerts deys-
 sen. *Item* arm woorden. Ad eas fortunas
 sortiri. *Hyp* is achterwaerts gekomen /
 of ten achteren geraakt. Opes ejus sunt
 atritæ. Ille evasit inops fortunis. Incessit
 eum inopia.
 achterwaerts hellen. Retrò inclinare.
 achterwaerts houden. Detinere, retinere,
 nui, tentum: suppressere, pressi, pressum. *r. acc.*
 achterwaerts leeren. Dedicere, dedidici.
 achterwaerts leyden. Retroducere, duxi,
 ductum.
 achterwaerts sien. Respicere, retrospectere,
 cio, spexi, spectum.
 achterwaerts steken. Abscondere, condi-
 tum; reponere, posui, situm. *reg. acc.*
 achterwaerts stonwen. f. achterwaerts
 dzyben. Retroagere. egi, actum. *r. acc.* (tum)
 achterwaerts bliegen. Retrovolare, avi, a-
 achterwaerts wassen. Decretare, crevi, cre-
 tum.
 achterwaerts wijken. f. achterwaerts
 deysen. Retrocedere, essi, cessum.
 achter-wijn. Lora, deuteria, z, f. Vinum se-
 cundarium.
 achtfaem. f. Achte / toelicht. Cura, z, f.
 Acker. Ager, gri, fundus, di, m. arvom, vi-
 rus, rufis, n.
 achterbaer / dat men kan ploegen. Agricul-
 tura idoneum solum: terra ad cultum ido-
 nea, cultura idoneus.
 achterbouw / achterbouwinge. Agricultura, z,
 aratio, agricolatio, onis, f. Terra cultus:
 agrorum cultura.
 achteren / achterbouwen. Arare, avi, atum.
reg. acc. Agrum colere; terram *vel* humum
 colere: agriculturam exercere.
 achterken. Agellus, li, m.

Ackerwan. agricola, ruricola, & arator, agricultor, oris, m. Agrorum cultor.
ackernest. Latamen, inis, n. fimus, mi, n.
ackermeter/lantmeter. Geometra, z, m.
acker/schade. Calamitas, tatis, f. infortunium, nii, n.
ackerwore. Forca, lira, z, f. Sulcus, ci, m.
ackerwerck. f. ackerbouw. agricultura, z, f.
ackse/bijl. Alcia, z; securis, ris, f.
acquesten/gewonnen goet. Pars, acquisita, orum, m. pl. num. (acc.)
acquiteren/ontslaen. Liberare, avi, atum. r.
acquiteren sijnne schulden. Solvere debita.
acte. Senatus, consultum, i, n. sententia, z, f. decretum, ti, n.
acte / sept / handel / bedryf. actio, onis, f. factum, si, n.
acte / gerichtelycke schyften. auctoritas publica: tabula: publica:
acten/register. acta, orum, n. pl. num. acta publica: commentarii publici, commentarii rerum publice gestatum.
In d'acten schryven. apud acta consignare: actis ascribere: in acta referre.
acte van't bonnis. acta litis decretoria.
acten boom/wyden blier f. Adick. Pumilla, z, f.
actie/recht oft pzetensie tot iet. Jus, juris, n. actio, onis, f. (nam.)
actie personele. Conditio vel actio in persona: actio reele. Conditio in rem.
Adder. Vipera, z, f.
Adel. f. Edel. Nobilis, e, o.
adelboys. Miles primarius.
adem/aessen. Spiritus, halitus, flatus, us, m. anima, z, f.
adem/damp. Vapor, oris, m. exhalatio, onis, f. halitus terra: dampn' op't de aerde.
adem-ader/pols-ader. arteria, z, f.
adegu bozstigh. asthmaticus, anhelus, dyspnoicus, a, um, o. Spiritus cum anhelitu.
adembozstighhepd. athma, atis, n. anhelitus, us, m. dyspnoea, z, f.
ademen/ aessen/aessen verhaelen. verb. Respirare, avi, atum. animam ducere: spiritum ducere.
***t ademen.** nom. Respiratio, onis, f.
adem-gat. aspera arteria, z, f.
adem-keele. Trachea vel trachia, z, f.
adem-loos/buyten sijnen aessen. Exanimatus, a, um, o. Spiritu carens. halitus expers.
adem-tongesken. Epiglottis, tidis, f.
ader in 't lichaem. Vena, z, f.
aderachtigh / aderigh / die groote aderen heeft. Venosus, a, um, o.
aderken/beserken. Fibra, z, f.
aderlaten/bloedt laten. Mittere sanguinem: secare venam: incidere venam: venam aperire,

aderlatinge. Phlebotomia, z, f. Vena sectio: sanguinis detractio. (rix.)
aderlagh/pols. Pulsus arteria: micatio arteria:
ader van metael. Vena metallica.
ader van gout. aurifodina, z, f.
ader van silber. argentifodina, z, f.
ader van koper. Cuprifodina, z, f.
ader/natuurlyck kracht des geests. Venana, z. Ingenii vena: ingenii indoles: ingenii facultas.
De aderen bloept niet. Vena haud affluit: ingenium topescit.
adere/aere van 't koren. f. Here. ut: de adere wozt geel. Spica flavescit.
adick/actenboom. Ebulus, li, m. ebulum, li, n. pumila, la, f. sambucus, ci, chamza: &c, es, f.
Adieu. Vale, vo'eto, salve, ave. vale & salve.
den adieu. Officio: digredientium saluatio: mutuum votorum inter abeuntes officiosa & amica nuncupatio.
adien seggen. Valedicere, dixi, dictum. rez dat. Ultimum bene precari alicui: extremum salutare aliquem.
adien geben. Dare symposium valedictorium.
administratie/bewindt. Curatio, onis, f.
administreren/bedienen. Curare, avi, atum. r. acc. Curam habere. r. gen.
Admirael. Thalassarchus, chi, m. Praefectus rei nauticae, vel maris, vel classis.
admirael'schap. Thalassarchia, z, f. Praefectura maris, vel classis vel rei navalis.
Admiralstept. Consilium nauticum.
adzes/voeganch. f. Acces. ut: Hy en heeft geen adzes tot den Koninck. Negatur ei accessus ad Regem.
adzes / instructie. Directio, instructio, instructio, manuductio, onis, f.
adzeffe. Compendium, ii, n. Iter compendiosum. Wzieven van adzeffe te Hobe. Diploma Curiae inscriptum.
adzefferen/onderwys geben. Dirigere, rexi, reatum, i, ducere, duxi ductum. rez. acc.
adzefferen aen iemandt / toestieren. Destinare aliquid alicui.
adzefferen sich aen iemandt. accedere ad aliquem: adire aliquem: insinuare se cuiuspiam.
adbeuant/nae adbenant. Proportionaliter, convenienter. adv. secundum, prep. r. acc. Pro rata.
adbertentie / waerschouwinge. Monitio, praemonitio, onis, f. monitum, ti, n.
adberteren / waerschouwen/de wete doen. Monere, praemonere, commone, nui, nitum. r. acc. docere, edocere, cui, doctum. r. duos acc. indicare, avi, atum. r. dat. pers. & acc. rei.
adbertiffenent. f. Adbertentie, ut: doos adbert

AD AEC AEL

advertentie van den fcheester. Praemonium
 magistri, praepceptoris.
advys / raedt / meyninge. Consilium, judi-
 cium, ii, n. sententia, z, f.
advys / waerschouwinge / f advertentie. ut,
 Hÿ en luyttert na geen advys. Admo-
 nitionibus locum non relinquit.
advyseren / de wete doen. f. advetteren. si-
 gnificare, avi, atum.
**advyseren / raad geven / sijn judgement ge-
 ven.** Interponere arbitrium vel iudicium.
advyseren / raamen / raad geven. Consulere,
 sului, sultum; deliberare, avi, atum.
advyseren / raad by sijn selben nemen. A se
 consilium petere; proprium iudicium se-
 qui: domesticum consilium sequi.
advocaet. Advocatus, i, m. Patronus causa-
 rum
advocateren / advocaet sijn. Agere patro-
 nam caularum: agere causas in foro.
advanceren / f. avanceren. ut: Hÿ avan-
 ceert in geleertheit ende deuchden. Pro-
 cedit & progreditur in literis & virtutibus.
advoueren / booz goet houden. Ratum
 habere.
aeker / ketel. Cacabus, bi; lebes, bêtis, m.
aeker. Holl. erkel. Glans, glandis, f.
aekerboom. Holl. eekerboom. Quercus, ùs, f.
ackse / f. akse. Ascia, z, f.
acksteen / f. aeghsteen. Gagates, is, m.
ackster. Holl. Pica, z, f.
aefschneuschy. Inversus, aversus, obliquus,
 a, um, o.
arficy / verkeert. Praeposterus, contrarius, a,
 um, o. aversus
aefschelyck / aderrechts. Praeposterè, ablu-
 runde, adv.
aeghsteen. Succinum, electrum, i, n.
acl / paelyck. Anguilla, z, f.
aelfz. f. Nassa, z, f.
aelscheire / aelsperre. Tridens, dentis, m.
 tulinca, z, f.
aetbessen. Vulvz ursinz. f. plur. numer.
aelding / aeldinger. Fl. erfgenaem. Hæres,
 redis, m.
aelpnde. Extremitas, tatis, f.
aelnachtigh / f. Almachtigh. Impotens ani-
 mi rationis; lascivus, a, um, o. petulans, tis, o.
aelmoeffe. Stips, stipis, f. vulgo eleëmofyna,
 n, z, f.
aelnoeffen bidden / f. Bedelen. Eleëmofy-
 nam petere, mendicare, avi, atum.
**aelnoeffener / uptrepcher van de aelnoef-
 sen.** Praepositus stipi erogandz: stipis cura-
 tor. vulgo eleëmofynarius.
aelnoeffener / goet tot den armen. In egen-
 tes beneficus: largus erga inopes.
aelout. perantiquus, a, um, o.
aelouthept. Ultima antiquitas.
aelypt / Muscla, z, f.

AEL AEN

aelquabde. Borbocha, z, f. clarias, z, m.
aelsene. f. efsene. Subula, z, f.
aelweygh. Petulans, insolens, tis, proter-
 vus, a, um; procax, cakis, o.
aelweygh sijn. Lascivire; Protervè sive pro-
 caciter agere.
aelweyghhept. Petulantia, procacia, proter-
 via, z. procacitas, tatis, f.
aelweyghlych. Petulantet, procaciter, pro-
 tervè, adv.
aelwifte. Mulier proterva, insipiens.
aem / aenc. Cadus, di, m.
aen / bp. Ad, apud. prap. r. acc.
aen. Nota datusi ut plurimum. (r. acc.)
aen adeinen. Adhalare, adspirare, avi, atum.
aenbaren. Appellare, puli, pulsium, reg. dat.
 vel acc. cum Ad,
aenbaringe. Appellus, ùs, m.
aenbassen. Allatrare, avi, atum. r. acc.
anbegin. Initium, principium, ii, n.
aenbelt. Incus, cãdis, f. acmon, onis, m.
aenbelt stock. Acmothetum, ti, n.
aenbesteden. Elocare. avi, atum, r. acc. rei;
 & dat. persf.
aenbidden. Adorare, invocare, implorare. ob-
 secrare, rogare, avi, atum; obtestari, tatus,
 tatum, dep. reg. acc.
aenbiddinge. Adoratio, invocatio, implora-
 tio, onis, f. Divinus cultus.
aenbieden. Offerre, fero, obtuli, oblatum s
 exhibere, bui, bitum, r. acc. rei. & dat. persf.
aenbiedinge. Oblatio, presentatio, onis, f.
aenbyt / ontbyjt. Jencraculum, i, n.
aenbyten / beknabbelen. Admordere, mordi,
 morsum, reg. acc.
aendyttinge. Admorsio, onis, f.
aenbinden. Alligare, adalligare, avi, atum;
 adstringere, stringi, strictum. r. acc.
aenbindinge. Alligatio, adstringio, f.
aenblasen. Afflare, adspirare, adhalare, avi,
 atum, reg. acc. f. nasnacken / na trachten /
 besagen / na blannnen. ut: Hÿ blaen na
 de ledige plaetse van d' overleden Pse-
 bicant. Ille ambit sedem Concionatoris
 defundi vacantem.
aenblasinge. Afflatus, ùs, m.
aenblick. Adf. edus, ùs, m.
aenblicken. Adspicere, cio, spexi, spectrum,
 r. acc.
aenboogen / f. aenbypgen. Acclinare, no, avi,
 atum.
aenboord / aenboord. Zel naerder schap / ras-
 lengeringe. jus retrahus, protimis, ios.
aenboort trecken / ontfaenboorden. Zel-
 vernaderden / calengieren. Retrahere
 emptionem jure proximitatis.
aenboorden. Holl. Appellere, puli, pulsium,
 r. dat. aenboordinge. Holl. Appullus, ùs,
 m. appullio, onis, f.
**aenbouwen / f. aentimmeren / vast maeken /
 bebes**

- bevestigen. Adstruere, xi, atum, r. acc. rei. cum dat. persf.
- aenbanden. Adarere, nssi, uftum, reg. acc.
- aenbandinge. Adusio, onis, f.
- aenbzengen/bpzbzengen. Adferre, fero, attuli, allatum; advehere, vevi, veftum; adducere, duxi, ductum, reg. acc.
- aenbzengen/berrader. Deferre, fero, detuli, delatum, r. acc. prodere, prodo, didi, ditum, r. acc.
- aenbzenger / verrader. Delator, proditor, oris; iudex, dicis, m.
- aenbzenghfter. Delatrix, proditrix, tricis, f.
- aenbzuppen. Accurpare, acclinare, avi, atum, r. acc.
- aenbzuppinge. Accurvatio, acclinatio, onis, f.
- aenclagen. Accufare, incufare, infimulare, avi, atum; accerere, fivi, fitum, arcessere, fivi, fitum, reg. acc. persf. cum gen. rei.
- aenclaegelijck. Accufabilis, culpabilis, e, is, o.
- aenclager / f. epffcher / dager. accufator, ator, oris, m. Accufativus, i.
- aenclaginge. Accufatio, incufatio, onis, f.
- aenclauwe. Holl. Fl. enckel. Talus, i. m.
- aenclieven/baft aen zyn. Adhzrere, hzsi, hzsum; agglutinari, atus, reg. dat.
- aenclief. f. toebal/bpbal. Accidens.
- aencliebigh. Adhzbilis, e, is, o.
- aencliebinge. Adhzio, onis, f.
- aencloppen/bpcloppen. Adigere, adeg, adactum, reg. acc.
- aencluppen / aen pet cluppen. Pulsare, avi, atum, reg. acc.
- aenclageit. Arrodere, rofi, rofum, reg. acc.
- aenclopen. f. toepzangen / stoppen/aen trecken/baft maecten. Adstringere, xi, itum, reg. acc. Annectere, innectere, nexi & nexui, nexum, reg. acc.
- aenclomen / naerderen Advenire, veni, venium, accedere, cefsi, cefsum; adventare, avi, atum, reg. acc. cum. Ad.
- aenclomen/ arriberen. Adventare, avi, atum.
- aenclomen/aengzoepen. Accrefcere, crevi, cretum. (fectum.)
- aenclomen / wel leeren. Proficere, cio, feci,
- aenclomelinc / aengroependen jongen. Adolescens, centis, m.
- aenclomelinc/leer-jongen. Tiro, onis; novitius, tij, m.
- aenclomfte. Adventus, us, m.
- aenclomftigh. Adventitus, a, um, o.
- aencloppelen. Alligare, adjugare, copulare, avi, atum, reg. acc. (reg. acc.)
- aenclouwen/aenfpzeken. Alloqui, locutus, dep.
- aenclouwen. f. aenbzuppen. Acclinare.
- aenclouwen. Adreperere, repfi, reptum, r. dat.
- aenclacht/aenmerckinge. Attentio, onis, diligentia; x, f.
- aenclacht / godtbyzichtighepdt. Devotio, religio, onis; pietas, tatis, f.
- aenclachtelijck / neerftelijck. Attende, adv.
- aenclachtelijck/bevotelijck. Religiofe, pié, devoté, adv. Pio ergo Deum affectu.
- aenclachtigh / neerftigh. Attentus, a, um, o.
- aenclachtigh/bevoot. Religiofus, pius, vulg. devotus, a, um, o.
- aencldeel. Portio, onis; fors, fortis, f.
- aenclendien / boozhouden. Proponere, posui, posuim, suggerere, gessi, gestum, r. acc. rei & dat. persf.
- aenclendien / aenrepreken. Administrare, subministrare, avi, atum, r. acc. rei & dat. persf.
- aenclendoen/bpdoen. Addere, addidi, additum, apponere, posui, positum; adjungere, junxi, junctum, reg. acc. rei & dat. persf.
- aenclendoen/kliden. Inducere, dui, dutum, reg. acc. persf. & abl. rei vel acc. rei cum dat. persf. vestire, ftivi, ftitum, reg. acc. persf. & abl. rei.
- aenclendoen/toeboegen. Inferre, fero, tuli, illatum, reg. acc. rei & dat. persf.
- aenclere aencloen. f. Eren. Honorare.
- aenclere aencloen. afficere dolore, reg. acc.
- aenclere aencloen. Affligere, flixi, flictum; exagitare, vexare, avi, atum, Molestiâ afficere, reg. acc.
- aenclere aencloen / longenkrupt. Marrubium, bii, n.
- aenclere aencloen / tieckenden aencleren. Stachys, yos, f.
- aenclere aencleren. Cantherinum, ni, n.
- aenclere aencleren. Apprimere, comprimere, pressi, pressum, r. acc.
- aenclere aencleren / aenclere aencleren. Appressio, compressio, onis, f.
- aenclere aencleren / bpdzagen. Apportare, avi, atum, reg. acc.
- aenclere aencleren / aencleren / boozhouden. ut: Jck sal u aencleren de upte komfte van den beldt-slagh. Proponam tibi eventum praelii.
- aenclere aencleren / hem met pet moepen / hem in set onstellen / ut: Jck en dzage my des niet aen. Hac re non moveor: eam rem mihi non attribuo.
- aenclere aencleren / verraden. f. verraden. ut: Jck sal sijne mēgefellen / aencleren / beklappen. Ille prodet consocios. (oris. m.)
- aenclere aencleren / verrader. f. verrader. Proditor, aendziben / aenclouwen / boozstouwen. Impellere, puli, pulsum, adigere, adeg, adactum, reg. acc.
- aenclere aencleren / aencleren in 't werck. Incitare, avi, atum; urgere, urfi, ursum, reg. acc.
- aenclere aencleren / aencleren. Adfluere, fluxi, fluxum, reg. dat.
- aenclere aencleren / aencleren / aencleren. Apprimere, pressi, pressum, reg. acc. cum dat. vpl. Ad. prop.
- aenclere aencleren. Junctim, simul, adv.
- aenclere aencleren. Conjungere, junxi, junctum; conjungere, nexi, & nexui, nexum, reg. acc.

aen-aen-hangen, Co. arêre, hæsi hæfû. *r. dat.*
aen-cen-iguen/pappen. Conglutinare, avi, atum. *r. acc.*
aen-eynden. f. aenpaelen. ur: Den siet/dat de Blamugen aen-eynden aen de ffranse frontieren. Videmus Flandros contingere fines Gallorum. (atum.)
aengaen/rasch boortgaen. Properare, avi, aengaeit/beduyben. admittere, committere, nisi, missum. *reg. acc.*
aengarn oberballen. Aggredi, dior, gressus, dep. invadere, vasi, vasum. *reg. acc.*
aengarn/aenbeerden. Suscipere, pio, cepi, ceptum. / Inire, eo, ivi, itum. *reg. acc.*
aengarn/raecken. Attinere, nui, tentum. Wat gaet u dat aen? Quid ad te? *sc. attinet.* 't en gaet my niet aen. Nihil ad me. *sc. attinet:* nihil mea refert. (attine.)
aengaende/ropende. Quod, *com. acc. quod.*
aenganch. aditus, accessus, us, m.
aen aenganch komen. Supervenire, veni, ventum. Subirò adesse.
aengeboren dat vpr der nature is. Ingenitus, innatus, natus, genuinus, a, um, o. a natura insitus. (genitus.)
aengeboren maniere. Mos natus; mos in-aengelegen. ur: Waer is deel aengelegen. Res est magni momenti.
aengenaem. acceptus, gratus, gratosus, a, um, o. *r. dat.*
aengenamelijck. Grate, *adv.*
aengenaem zyn. Placere, cui, citum; collibere, lui, butum. *reg. dat.*
aengenaem maerken. Gratium reddere: acceptum facere.
aengenaehtpdr. Gratia, z, f. lepos, poris, m.
aengesicht. f. aensfiche. Vultus, us, m.
aengesien dat nademaal. Quoniam. *r. ind. quandoquidem. reg. subjunct.*
aengeden/aenlaugen. Porrigere, tæxi, rectum: tradere, didi, ditum. *reg. acc. res & dat. pers.*
aengeden/beraden. Prodere, didi, ditum; deferre, fero, detuli, delatum. *reg. acc.*
aeng ven/aendienen. Proponere, pului, positum. *reg. acc.*
aengeder han iet/roerbijck. autor, onis, m.
aengehen/beroeven. Dat geeft my aen. Hoc me movet: hoc me urit, attingit.
aengorden. accingere, cinxi, ctum. *reg. acc.*
aengrepe/aenbal. aggressio, onis. f. assultus, us, m.
atngrepe/aenraeking. Comprehensio, apprehensio, onis, f.
aengripen/batten. f. Watten. apprehendere, di, sum, *r. acc.*
aengripen/aenballen. f. aenballen. ad-riri, ior, ortus. *dep. r. acc.*
aenhacken. aduncare, avi, atum. Unco appendere: unco luffigere. *reg. acc.*

aenhalen/aenhangen: adferre, fero, attali; allatum: luppeditare, avi, atum. *reg. acc. rei & dat. pers.*
aenhalen/ bptrecken. attrahere, traxi, tractum. *reg. acc.*
aenhalen/aenlocken. allicere, pellicere, cio, lexi, lectum. *reg. acc.*
aenhanck/geselschap. Socii, ciorum; complices, cum, m. pl. num. confors, fortis, m.
aenhanck/ nabolgers. Sequaces, cium; sectarii, riorum, m. plu. num.
aenhangen/iet aen ierhangen. appendere, *reg. acc. rei & dat. per.* luppendere, pendi, pensum. *r. acc. rei & abl. pers. cum De.*
aenhangen/aen iet bast zyn. appendere, pendi, pensum; adherere, hæsi, hæsum. *r. dat.*
aenhangen/ienandts partype houden. Sectari, conlectari, affectari, ctatus. *dep. r. acc.* adherere, hæsi hæsum. *r. dat.*
aenhanger / medegefel. Socius, ii; sectator, affectator, roris: assecta, z, m. Concius sceleris; affinis sceleris. (*dat. pers.*)
aenhechten. affigere, fixi, fixum. *reg. abl. rei &*
aenheffen/opheffen. allevare, sublevare, avi, atum. *reg. acc.*
aenheffen/beginnen. f. Beginnen. Ordiri, or, sus, sum. *r. acc.*
aenhelpen/aen iet helpen. Procurare, avi, atum, *aliqui aliquid:* promovere, movi, motum. *ad aliquid.*
aenhiffen. Incitare, instigare, stimulare, provocare, avi, atum, *reg. acc.* (oris, m.)
aenhiffen. Incitator, hortator, provocator.
aenhiffinge. Inductus; instinctus, us; m. instigatio, provocatio, onis, f.
aenhoopen/ophoopen. Cumulare, accumulare, avi, atum. *reg. acc.*
aenhoopz boom. Platanus, ni, f.
aenhouden/bast aen zyn. f. Aenhanghen. adherere, si, sum. *reg. acc.*
aenhouden/hand aen slaen. Manum ad-movere: manum commodare.
aenhouden/moepte ofte instantie doen. Instare, stiti, stitum, urgere, ut si, ursum.
aenhouden/aenlocken. f. aenhalen. ur: Met vbreeringen suldy de Jeught aenhalen tot het studeren. Praemiis juventutem ad studia allicies.
aenhouden/ niet iemant aenspannen. f. aenhangen/ iemandts partype houden. Stare ab aliquo, in partes alicujus transire, transgredi, defendere: partes alicujus defendere, tutari, tovere. Jk sal de Keyser aenhouden. Ego ero Caesarianæ partis.
aenhouden/bergen ur: dieben aenhouden. Receptare fures: occultare fures.
aenjagen/hasten. Festinare, properare, avi, atum.
aenjagen in 't ryden. Citatiore vel festinatiorè cursu ferri. aents

aenjagen. ut: **Jemanden bzeefe aenjagen.** Incurrere metum. *reg. dat. in metum conjicere, adducere, compellere. r. acc.* **En pla: ge aenjagen.** Malo afficere. *reg. acc. infortunio multare.*

aenkeeren/ bp een keeren. Convertere, verti. **aenkeeren/ t hups aenkeeren.** Purgare zdes: *veriere domum. (r. dat.*

aenlachen/toelachen. Arridere, nisi, risum. **aenlanden/ aenpalen.** f. aenpalen. ut. **Phy fiet de Schotten aenlanden aen de Euz gelsche.** Cernimus Britannis Scotos esse conterminos.

aenlanden/ aen lant kouten. Apellere, puli, pultum. Ad litus appellere; terram attingere, applicare navem terrae, ad terram.

aenlandigh. Confinis e, is, o. **aenlandinge.** Appulsio, onis, f.

aenlangen/ aentrepken. Pontigere, rexi, re- gum. *reg. acc.*

aentappen. Assuere, sui, futum. *r. acc. rei & dat. perf.*

aenleggen/ bpleggen. Apponere, ofui, positum *reg. acc. rei. & dat. perf.*

aenleggen 't schip aenleggen. Applicare navim ripae vel littori.

aenleggen/ besteden. Impendere, pendi, pensum, collocare, avi, atum. *reg. acc.*

aenleggen/ beschikken. Disponere, posui, positum. *reg. acc.*

aenleggen in Rechte. f. aenspreken in Recht. Convenire aliquem in jus.

aenlegger/ beschicker. Auctor, oris, m.

aenlegger in Rechte. Actor, oris, m.

aenleunen. Inniti, nisus & nixus; incumbere, cubui, cubitum. *reg. dat.*

aenlepden/ aenboeren. Conducere, duxi, ductum. *reg. acc. Ducem se praeberere alicui.*

aenlepder. f. lepdisman. Dux, ducis, m.

aenlepder/ koppelaarssc. Lena, x, f. conciliatrix, tricis, f.

aenliggen/ bpliggen/ aenpalen. Adjacere, jacui; Confinem esse. *reg. dat.*

aenliggende / aenpalende / Confinis, e, is; conterminus, a, um, o. reg. dat.

aenliggen/ aengaan. Antinere, ut: **Wat ligt u daar aan?** Quid ad te? *sc. attinet.*

aenlijk. assimilis, e, is, o. *r. gen. vel dat.*

aenlijken. assimilari, atus. Similem esse. *r. dat.*

aenlijmen. agglutinare, avi, atum. *r. acc. rei & dat. perf.*

aenlijmer. agglutinator, oris, m.

aenlijminge. agglutinatio, onis, f.

aenlocken. allicere, pellicere, illicere, cio, lexi, lectum. *reg. acc.*

aenlockigh. Illecebrosus, a, um, illex, licis, o.

aenlockinge. Illecebra, x, f. illicium, cii, n.

aenloop/ stoep. assultus, us, m.

aenloopen/ rasch loopen. Procurrere festi- pante.

aenloopen/ stoepmen. Oppugnare, avi, atum. *reg. acc.*

aenloopen/ qualijck baeren. Multari, atus, Male excipi.

aenloopen/ ietwers tegen loopen. Incurrere in aliquid: offendere vel impingere in aliquid.

aenloopen/ verbeypden/ toebden. ut: **Hoe lang sal dat aen loopen?** Quamdiu erit antequam id fiat.

aenmaken. addere, didi, ditum. *reg. acc.*

aenmael aen 't lichaem. Nervus, vi, m.

aenmaelkanderen. Conjunction, conjuncte, junctim, simul. *adv.*

aennennen/ boort stouwen. Incitare, instigare, avi, atum; impellere, puli, pultum; urgere, urxi, utsum. *reg. acc.*

aen-nennen tot het werck. Urgere opus: instigare operariis.

aen-menner. Monitor, oris, m.

aenmercken. animadvertere, verti, versum; considerare, avi, atum, expendere, pendi, pensum. *reg. acc. (oris, m.*

aenmercker. Considerator, observator.

aenmerkinge. Consideratio, observatio, expensio, onis, f.

aenmerfen. Adstruere, struxi, structum, *r. acc. rei & dat. perf.*

aennoedinge. affectus, us, m. passio, onis, f. animi affectio: animi motus.

aennaepen. assuere, sui, futum. *reg. acc. rei & dat. perf.*

aennemen/ aenberden. Accipere, recipere, suscipere, pio, cepi, ceptum; acceptare, avi, atum. *reg. acc.*

aenneninge. Susceptio, acceptatio, onis, f.

aennemen/ wassen. accrescere, crevi, cretum, augeri, auctus.

aennemen/ hueren. Conducere, duxi, ductum, *reg. acc. vel dat. vel acc. cum Ad.*

werck aennemen. Redimere opus: suscipere opus.

soldaten aennemen. Conscribere milites, vel copias, vel exercitum.

aennemen/ wel leeren. addiscere, condiscere, didici, sup. *cares. reg. acc. Progredi vel proficere in studiis.*

aennemelick/ leerjongen. Tiro, onis, novitius, ii, m.

aennemen/ kiesen booz sijn kindt. adoptare, adrogare, avi, atum, adoptare sibi haredem ex alienis liberis.

aennemelick / aengenomen kindt. Pugn adoptivus.

aenneninge booz kindt. adoptio, onis, f.

aenpalen. Confinem esse: conterminum esse. *reg. dat.*

aenpalende landen/ frontieren. Confinia, orum, o. *pl. num.*

aenpaert. f. aendeel. *partio, onis, f. pars, tis, f.*

aenpappen. f. aenplacken. Agglutinare, avi, atum, *reg. acc. & dat.*
aenpassen. Aptare, accommodare, avi, atum, *reg. acc. rei & dat. pers.*
aenpozen. f. aenneuen. Adigere, egi, actum, *reg. acc. cum Ad.* impellere, puli, pullum, *reg. acc. cum Ad.*
aenprechten/aenprijfen. f. aenprijfen. ut: *Hyp* prijft in p dat seet aen. Miris laudibus id mibi pradicat.
aenprechten/bekouten. Persuadere, suasi, sualum, r. *dat.* inducere, duxi ductum, r. *acc.*
aenprijfen. Commendare, avi, atum, r. *acc. rei & dat. pers.* depradicare, avi, atum; extollere, tuli, elatum, *reg. acc.* Laudibus celebrare: magnifice depradicare. *reg. acc.*
aentraecken. Tangere, tetigi, tactum, contingere, attingere, tigi, tactum; contrectare, atrectare, avi, atum, *reg. acc.*
aentraeking/bat kan aengeraecht worden. Attingibilis, e, is, o.
aentraeking. Attractus, us, m. atrectatio, contrectatio, onis, f.
aenranden. f. aen boort leggen. Appellere, puli, pullum, adnavigare, ad toros se recipere.
aenrantinge. Invasio, onis; f. insultatio onis.
aenrechten/eten op dienen. Parare, apparare, avi, atum, *sc.* cibum. Instruere dapes vel cibum.
aenrechten/bedrijven. Moliri, litus; machinari, natus. *dep. reg. acc. ut: Hyp* recht twist aen. Ille serit lites. *Hyp* recht een oorloch aen. ille ciet bellum. *Hyp* recht bedroch aen. Architectatur dolos.
aenrechten/bestieren/aenstellen. ut: *Sijn* leuen aenrechten. Instituire vitam, vel moeres.
aenrecht-banck. Abbacus, ci, m.
aenrechter/sichter. Machinator, oris, m.
aenrechter/bestierder. Instructor, oris, m.
aenrechtlinge/bedrijf. Machinatio, onis, f.
aenrechtlinge/bestieringe. Apparatio, instructio, onis, f.
aenreessen. f. aenspreken. Convenire, eni, entum, *reg. acc.*
aenreessen. Fl. Invadere cum impetu.
aenreessen/aengeben. Porrigere, texi, reatum, *reg. acc. rei & dat. pers.*
aenreessen/lewers aenrepreken. Pertingere, tigi, tactum, *reg. acc. cum Ad.* attingere, tigi, tactum, *reg. acc.*
aenrechten. f. aenrechten/opsetten. ut: *Hyp* heeft een winkel opgeset. Ille instruxit tabernam. *Hyp* richt een maeltijt aen. Apat, apparat convivium.
aenrijden. Festinare equitare.
aenroeken. Aptare linum colo.
aenroeken/betokenen/besteken. Machinari, natus, *dep. reg. acc.*

aenrijfelijck. Commendabilis, e, is, o.
aenroeden/aenroepen. Remigare, adremigare, avi, atum, Remigare fortius vel intensius.
aenroeder. Remex, migis, m.
aenroepen. f. aenbidden. Adorare, avi, atum, *reg. acc.*
aenroeren. f. aentraecken. ut: *Hyp* raecht met de knie aen d'aerde. Tangit genu terram.
aenrollen. Advolvere, volvi, volutum, *reg. acc. rei cum dat. pers.*
aenrollinge. Advolutio, onis, f.
aenruppschen. Atterere, trivi, tritum, *reg. acc. re & dat. pers.*
aenschicken. f. aenpassen. ut: *Hyp* past in p de schoenen aen de voeren. Ite applicat, aptat calceos pedibus meis.
aenschieten/bypaegen. Adicere, cio, jeci, jectum, *reg. acc. rei & dat. pers.*
aenschieten/met haest aendoen. Festinanter induere, leviter induere. *reg. acc.*
aenschijn/tegenwoordighheyt. Conspectus, aspectus, us, m.
aenschijn. f. aensicht. Vultus, us, m.
aenschynnen. f. aensulgere, fulli; allucere. Luxi, *reg. dat.*
aenschouwen. Aspicere, conspicerere, cio, spexi, spectum; intueri & intui, intueor & intuo, intuitus, *dep. reg. acc.*
aenschouwer. Conspector, contemplator, oris, m.
aenschouwinge. Conspectus, contuitus, intuitus, us, m.
aenschoupen. Festinare, avi, atum. Citatius progredi.
aenschynankelen. Magnis passibus incedere.
aenschryben. Adscribere, scripsi, scriptum, *reg. acc. rei & dat. pers.*
aenschryber. Adscriptor, oris, m.
aenschrybinge. Annotatio, onis, f.
aenschueren. Atterere, atrivi, attritum, *reg. acc. rei & dat. pers.*
aensseggen/aenkondigen. Denunciare, indicare, avi, atum, *reg. acc. rei & dat. pers.*
aenssetten/bpsetten. Apponere, posui, litum, *reg. acc. rei & dat. pers.*
aenssetten/aen landt setten. Exponere in litus, (tori)
aenssetten/aen landt stieren. Applicare lit-
aenssettinge/oft'e't aenssetten. Appositio, vel expositio, vel applicatio, onis, f.
aensicht/ronje. Vultus, us, m. facies, ei, f.
draebigh aensicht. Vultus nabilis: vultus luridus.
leffelijck aensicht. Vultus serenus: frons hilaris: frons exprorecta
rijp aensicht. Vultus severus.
stuer/straf aensicht. Vultus torvus: vultus tuus.

aensien / aenschouwen. f. aenschouwen. Spectare, avi, atum. *reg. acc.*
aensien/het aensien. f. aenschouwinge. Spectatio, onis, f.
ten aensien van het volck. Coram populo: inspectante populo.
het aensien/authoriteit/grabiteit. Dignitas, potestas, auctoritas, gravitas, tatis, f.
in grooten aensien zijn. Esse magnæ existimationis: esse conspicuum; in magno honore haberi.
in slechten aensien zijn. Nullo esse numero. nullius æstimationis esse.
aensienelijck / sienelijck. Visibilis, e, is, o.
aensienelijck / treffelijck. Conspicuus, splendidus, clarus, eximius, s, um; spectabilis, celebris, illustris, e, is, o. Vir magnæ auctoritatis, magnæ æstimationis.
aenslaen/bast maeken. Affigere, fixi, fixum. *reg. acc. rei & dat. persf.*
handt aenslaen / helpen. Juvare, adjuvare, juvi, jutum, *reg. acc.*
bandt aenslaen / bangen. f. bangen. Manu prehendere aliquem, capere, cepi, captum, *reg. acc.* Conjicere in vincula aliquem.
aenslaen/berbeurt maecken. Publicare, avi, atum, *reg. acc.* Publico vel fisco addicere: occupare bona.
aenslaen/ter handt trecken/hem mede ge-neeren. Exercere artem: exercere negotium; applicare se arti.
aenslaen/aenbeerden. Capessere, capessi & capessivi, capessitum. *reg. acc.*
aenslagh/boodzenemen. Propositum, coeptum, inceprum, i, n.
aenslagh/entrepzinsfe op eene stad. Consilium occupandi oppidi.
aenslagh op handen hebben. Moliri, litus, litum, *dep. reg. acc.* Insidias struere. *reg. dat.*
aensluppen. Adreperere, ropfi, reptum, *reg. dat. vel acc. cum Ad.*
aenslupten. Occludere; clusi, clusum, obscurare, avi, atum, *reg. acc.*
aensmelten vel aensmelten. Allinere, livi, litum, *reg. acc. rei & dat. persf.*
aensmigen / bast maerken. f. aenslaen / ut Godt heeft de sterren aen den Hemel bast genaecht. Deus affixit caelo stellas.
aensoecken. Requiere, quisivi, situm; postulare, avi, atum; ambire, bivi & bii, bitum; petere, tivi, & tii, titum, *reg. acc. ut:* *Wesen Potter heeft verden des Schouts dochter aensoecken.* Hic Eucelio aulus est prosequi & tentare pratoris filiam.
aenspannen/inspannen. Jungere equos.
aenspannen met pendantsen. Coludere, lus, lulum, *reg. dat.* Stare à partibus alicujus: forere pares alicujus, f. aenhouden.

aenspeten/bast speten. Affigere, fixi, fixum, *reg. acc. rei & dat. persf.*
aenspeten/aen't spit sieken. Suffigere carnem veru.
aenspoelen/aenbloepen. Alluere, lui, *finu sup. reg. acc.*
aenspoelinge. Alluvio, onis, alluvies, ei, f.
aenspraecke. Alloquium, ii, n.
aenspraecke doen. Proloqui, locutus, tum, profari, tatus, tum. *dep.* Verba facere.
aenspraecke in srecht. Dica, z, f. actio, onis, f.
aenspreken. Alloqui, locutus, tum, affari, fatus, tum, *dep.* Compellere, avi, atum, r. *acc.*
aenspreken in srecht. Arcescere judicio; in jus vocare. *reg. acc.* dicam scribere, actionem intendere, *reg. dat.*
aenspreken van den lijbe. Arcescere aliquem capitis.
aenspreken van ongetijck. Arcescere injuriarum. *reg. acc.*
aenspreker in srecht / aenlegger. Actor, oris, m.
aenspreker/opper. Procus, ei, amafius, si, m.
aensprekenhelen. Aspergere conspergere, sperfi, sperlum, *reg. acc. persf. & abl. rei: vel reg. acc. rei & dat. persf.*
aensprekenhelinghe. Aspersio, conspersio, onis, f.
aenspringen / aenballen. Invadere, vasi, valum, *reg. acc.*
aensprongck. Asultus, us, m.
aenslaen / na vp zijn. initare, sitii, situm, imminere, ui. *fine sup. reg. dat.*
aenslaen/behaegen. Placere, cui, citum: alubescere, i, ubui, *reg. dat.*
aenslaen / boete'sden. Luere, lui, luitum; *reg. acc.* Pœnas dare: pœnas solvere. *Hij moet nu aenslaen.* Jam ipsius vices sunt.
aenslaen/gaepen. ut: *De deure staet aen.* Ostium connivet.
aensteken/bastmaecken. Affigere, fixi, fixum, *reg. acc. rei & dat. persf.*
bleesch aensteken. Suffigere carnem veru.
aensteken/in bzandt steken. Incendere, accendere, succendere, cendi, centum, r. *acc. ut:* *'t Wengesteken lichaem van den Bugger wordt verbzandt.* Incensum pederastæ, Sodomitz corpus igni aboletur.
aenstekinge. Incensio, onis, f.
aensstellen/bestieren. Instituire, tui, tutum; dirigere, texi, redum, *reg. accusf.*
aenssterben. Obringere alicui hæreditate; obvenire morte.
aensstichten. Machinari, atus, atum, *dep. r. acc.*
aensstichter. Machinator, auctor, inceptor, oris, m.
aensstoken. Agitare, avi, atum, *reg. acc.*
aensstokinge. Agitatio, onis, f.
aensstoet/tegenspoedt. Adversitas, calamitas, tatis,

A E N S A E N T

tatis, f. infortunium, nii, n. adversa, forum, n. pl. num. Calus adversus: res adversæ.
beel aenstoot hebben. Multa adversa pati: adversus multos premi, conflictari.
aenstoot/hoofstweert/last. Molestia, z, f. onus, cris, n.
beel aenstoot hebben. Multis implicari molestiis: gravamina multa pati.
acuustoot/als men hem iewers tegensstoot. Offendiculum, i, n.
aenstooten/tegenstooten. Impingere, impēgi, impactum, offēdere, fēndi, fentum reg. acc. cum In.
aenstoten/aenpalen. f. arnpalen. als/ Desfcontrepe stoot aen Djanckryk. Hic tractus attingit Galliam. Hæc regio est confinis Galliz.
aenstouwen/aennemen. Propellere, impellere, puli, pulsam, propulsare, avi, atum; protrudere, trusi, trusum. reg. acc.
aenstranden. Apellere littori: impingere in litus.
aenstryken. Illinere, lini & livi & levi, litum; injungere, unxi, unctum. reg. acc. rei & dat. pers.
aenstweeren. Sacramentum dicere: sacramentum præstare. r. dat.
aenstweennen. Adnatare, avi, atum. reg. acc.
aenstasten/aenraecken. f. aenraecken. Tangere, tetigi, tactum. reg. acc.
aenstasten/aenballen. Aggredi, dior, gressus, dep. invadere, vasi, vasum. reg. acc.
aensteken. Annotare, consignare, avi, atum, reg. acc.
aenstekinginge. Annotatio, consignatio, onis, f.
aentygen/beschuldigen/wijten. Imputare, avi, atum. reg. acc. rei & dat. pers. inculcare, avi, atum. reg. acc. pers. & gen. rei.
aentyger. Imputator, inculcator, oris, m.
aentyginge. Imputatio, inculcatio, onis, f.
aenstrecken/aenmarscheeren. Progredi, dior, gressus sum. dep. Iter facere.
aenstrecken/naer hem toe strecken. Attrahere, traxi, tractum. reg. acc.
aenstrecken/aendoen. Inducere, dui, dutum. r. acc. pers. & abl. rei. vel. acc. rei & dat. pers.
aenstrecken/iewers mede moepen. Immiscere se. reg. dat. Arrogare sibi. r. acc.
aenstrecken/ter herten nemmen. Angi, cruciari, commoveri, affligi aliquâ re.
aenstrecken. f. aenlocken. allicere, lexi, lectum
aenstreckter. Inductorium, nii, n.
aenstredede/aenstredinginge. Incessus, ingressus, us, m.
aenstreden. Incedere, cessi, cessum; ingredi, dior, ingressus sum. dep.
aenstaeren. Appellere navigio.
aenstval. Aggressio, impressio, onis, f. impetus, assultus, us, m.

A E N V A E N W

aenballen. Aggredi, dior, gressus sum; adori, oris. dep. reg. dat. Impetum facere in aliquid.
aenbank. Hol. Principium, initium, exordium, ii, n.
aenbangen. Holl. beginnen. Incipere, pio, cepi, ceptum, reg. acc.
aenbatten. Arripere, pio, pui, reptum, reg. acc.
aenberchten. Oppugnare, tentare, avi, atum, reg. acc.
aenberchtinge. Tentatio, impugnatio, onis, f.
aenbeerden/aennemen. acceptare, avi, atum, suscipere, pio, cepi, ceptum. reg. acc.
aenbeerden/aenstasten. Prenlare, avi, atum. reg. acc.
aenblijgen. advolare, avi, atum. reg. acc. loci.
aenbloeden/aenblotten. affluere, fluxi, fluxum. reg. acc. loci vel acc. cum Ad.
aenboegen. adungere, junxi, junctum. r. acc.
aenboeren. adducere, duxi, ductum; advehere, vexi, vectum. reg. acc.
aenboeren om te berchten. Educere in aciem.
aenboeren tot quaed. Imbuere aliquem nequitia: ducem se præbere alicui ad malum.
aenboerer. Ductor, oris, dux, ducis, m.
aenwaepen. afflare, adspirare, avi, atum. r. acc.
aenwas/toeneminginge. accretio, onis, f. incrementum, i, n.
aenwas aen't lichaem. Excrescentia, z, f.
aenwas dooz't water. aluvies, ei, f.
aenwassen. f. aengroepen. accrescere, incrementum, superestere, crevi, cretum, adnasci, natus. r. dat. pers.
aenwaden/aenkeeren. applicare, avi, atum. reg. acc.
aenwentele. advolvere, volvi, volutum. r. acc.
aenwysen. Designare, assignare, avi, atum. reg. acc.
aenwysen met recht. adjudicare, avi, atum. reg. acc. cum dat.
aenwysinginge. Designatio, assignatio, annotatio, onis, f.
aenwyscr. Index, dicis, indiculus, i, m.
aenwoz/bboeghsfel. appendix, dicis, f. additamentum, ti, n.
aenwoz dooz't water. alluvio, onis, f.
aenwozpen. adjicere, cio, jeci, jectum. reg. acc.
aenwozpen. atterere, trivi, tritum. reg. acc. affricare. r. acc. rei cum dat. pers.
Aepe. Simus, ii, m.
acpinne. Simia, z, f.
aepen-spel. Gesticulatio, onis, f.
aerde. Fl. Gand. merck. Forum, nii, o.
aerdt/erde. Terra, z. tellus, luris, numus, mi, f. solum, li, n.
aerden/aerctsch/van aerde. Terreus, terrenus, a, um, terrestris, e, is. o.
aerdt-appel/berckens boodt. Cyclaminus, ni, m.

aerdtz

AER AES

aerd-besie. Fragum, i, n.
 aerd-bevinge. Terræ motus, ſ, m. Terra uc.
 aerd-bodem. Orbis terrarum.
 aerden-krupcke. Seria, x, f.
 aerden-pot. Olla, fidelia, x, f.
 aerd-kupl. Antrum, i, n. spelunca, x, f.
 aerd-metinge. Geometria, x, f.
 aerd mngs. Mus agrestis.
 aerd-note. Bulbocallanum, i, n.
 aerd-ryck. f. aerdbodem. ut: Het aerdrÿck
 dabert/beeft. Terra movet.
 aerd-bepl. Hedera, x, f.
 aerd-bochtigh Uliginofus, uvidus, a, um, o.
 aerd-bochtighept. Uligo, ginis, f. uxor, oris,
 m.
 aerde-terck. Vasa figlina, n. pl. mum.
 aerd-worm. Lumbricus, ci, m.
 aert/natuere. Indoles, lis, f. ingenium, nii, n.
 natura, x, f.
 aerden. Sequi indolem vel naturam.
 aerden na den vader. Patrillare, avi, atum,
 Imitari mores patrios: abire in mores pa-
 rentis.
 aerden na den moeder. Matrillare, avi, atum.
 imitari mores maternos: abire in mores
 matris, vel maternos.
 aerdich. Ingeniolus, venustus, a, um, elegans,
 antis, o.
 aerdighepdt. Venustas, tatis; elegantia, x, f.
 lepos, leporis, m.
 aerdichlyck. Ingenioſe, venuſte, eleganter, le-
 pide. adv.
 aerdsoen. Natura, x, f.
 aere/bloec. Arca, x, f. pavementum, ti, n.
 aere/adere van 't horen. Spica, cz, f.
 aeren-angel. Arista, x, f.
 aeren-rapinge. Spicilegium, gii, n.
 aere/metael/coper. f. Cooper. Aes, zris, n.
 aeren/ploegen. Arare, inarare, sulcare, avi,
 atum. reg. acc.
 aeren-landt. Arvum, i, rus, ruris, n. Solum
 agriculturæ idoneum.
 aeren/aeren krijgen. Spicare, avi, atum.
 aers/aers. f. Cers Anus, i, n.
 arwete. f. erwete. Pisum, i, n.
 Aes in 't ſpel. Canis, is, m.
 aes in 't gewicht. Monas, nadis, f.
 aes om te esen. Sagina, x, f.
 aes om te locken. Esca, x, f.
 aesen/esen/mesten. Saginare, avi, atum. r. acc.
 aesen/esen/quicken. Cibare, obefcare, avi,
 atum. reg. acc. Escam in os ingerere. r. dat.
 aesen/aes leggen om te hangen. Inescare,
 avi, atum. reg. acc.
 aefinge/meftinge. Saginatio, onis, f.
 aefinge/als men aes leygt. Inescatio, onis, f.
 aes-fack. Mantica, alcopera, x, f.
 Aeffen/aeffemen. &c. f. adem/ademen. &c.
 Halitus, ſ, m.
 aet. Fl. Cibatio, onis, f. cibus, ſ, m.

AET AFB

in iemants aet of djaeck zijn. De mensa
 alicujus vixere.
 aeterlink. Hall. bast. aert. Nothus, spurius, i, m.
 aere. f. ackse. Securus, is, f.
 apfel. Fl. ruet. Sebum, bi, n.
 Af/van A, ab, abs, de. *prop. r. abl.*
 Afbeeldten. Depingere, pinxi, pictum; deli-
 neare, adumbrare, avi, atum, reg. acc.
 afbeeldinge/aftekinginge/bewoyp. Delinea-
 tio, adumbratio, onis; leiographia, x, f.
 afbeeldinge/conterceptfel. Effigies, ei, f.
 afbernen. f. afbzanden. ut: de keeck is in
 de genepe bzand afgebzandt. Tem-
 plum communi incendio deflagavit.
 afbetalen. Perfolvere, solvi, solum. reg. acc.
rei cum dat. pers. Dissolvere debitum.
 afbetaalinge. Perfolutio, onis, f.
 afbidden. f. verbidden. Precibus evincere
 aliquem. Hÿ is onverbiddelÿck. Est in-
 exorabilis, nullis expugnatur, precibus.
 afbjten. Demordere, demordi, demorsum,
 r. acc.
 afbptinge. Demorsio, onis, f.
 afbinden. f. ontbinden. Dissolvere, vi, lutum.
 reg. acc.
 afblaſen. Deflare, avi, atum, reg. acc.
 afblyden. &c. f. afsterblyven/afwefen. E-
 manere, si, sum.
 afbzanden/doen afbzanden. *allivum* Com-
 burere, deurere, exurere, ulsi, ultum, con-
 cremare, avi, atum. reg. acc.
 afbzanden/door den bzandt vergaen. *pass.*
 Conflagrare, avi, atum; ardere, arsi, arsum;
 exuri, deuri, ustus; concremari, atus.
 afbzeken/ban jet bzeken. Avellere, velli &
 vullis, vultum; decerpere, decerpsi, ceptum;
 abrumperre, rupi, ruptum. reg. acc.
 afbzekinge. Avulsio, onis, f.
 afbzeken/afsmÿtten. Demoliri, litus, litum,
 dep. diruere, rui, rutum; destruere, struxi,
 structum. reg. acc.
 afbzekinge. Demolitio, destructio, onis, f.
 afbzeken/casseren/te niet doen. Abrogare,
 antiquare, avi, atum; abolere, levi & lui;
 litum. reg. acc.
 afbzengen/beneden bzengen. Deferre, ferre,
 detuli, delatum. reg. acc.
 afbzengen/casseren. f. afbzeken/casseren. ut:
 Men sal de swaere Inpofteit afbzengen.
 Vestigalia graviora abolebuntur.
 afbzengen/doen ontwinnen. Defacere,
 cio, feci, factum. reg. duos acc.
 afbzueck/schade. Damnum, incommodum;
 i, n. jactura, x, f. f. Schade. (re)
 afbzueck doen. f. beschadigen. Damnum da-
 afbzueck lyden. f. Schade lyden. ut: Hier
 in heeft hy afbzueck geleden. In hoc da-
 mnum contraxit.
 af-cappen. Præcidere, cidi, cifum; ampu-
 tare, avi, atum; abscindere, scidi, scis-
 sum;

AFC AFD

sum:refecare, fecui, fecum, *reg. acc.*
 afcappinge. Præcisio, abscissio, amputatio, re-
 sectio, onis, f.
 afcyyferen. Denumerare, avi, atum, *reg. acc.*
 afcirckelen. Decircinare, avi, atum, *reg. acc.*
 afcladden. Detergere & detergere, terfi, ter-
 sum, *reg. acc.*
 afclaren/klaart maecten. Perpurpare, avi, a-
 tum, *reg. acc.*
 afclaren/bolnaken. Perficere, cio, feci, fe-
 ctum: exalciare, *metaph.* avi, atum. *reg. cca.*
 afcliummen. Descendere, cendi, cenum.
 afclloppen. Decurere, tio, cussi, cullum. *r. acc.*
 afclloppinge. Decuffio, onis, f.
 afclnagen. Derodere, rofi, rofum. *reg. acc.*
 afclnappen. amputare, avi, atum. *reg. acc.*
 afclcomelink/afclomstigh. Oriundus, oitus,
 prognatus, a, um, o. *reg. abl.*
 afclcomelingen. Nepotes, tum: posterii, rorum,
 m. pl. num.
 afclcomen. Descendere, di, cenum.
 afclcomste/nederkomste. Descensus, us, m.
 afclcomste/geflacht. Proſapia, x, f. genus, ne-
 ris, n.
 afclconterſepten. f. afclbeelden. Effingere, simi-
 ludinem ex vero, Exprimere effigiem
 alicuius. (effigies, ei, f.)
 afclconterſeptel. f. afclbeedsnge/afclbeeltſel.
 afclcoop/berloffing. Redemptio, onis, f.
 afclcoopen/ban iemant coopen. Emerere, emi,
 emptum, cum *prap. A.*
 afclcoopen/loffen. Redimere, demi, demptum,
 r. acc. *per genti vos tanti, quanti, &c.*
 afclcozten/afclnyden. Decurtare, avi, atum,
 præcidere, cidi, cifum, *reg. acc.*
 afclcozten/afcltrekken. Detrahere, traxi, tractum
reg. acc. uf. rei cum dat. perf. vel abl. cum prap.
 De.
 afclcoztinge/bercortinge. abbreviatio, onis, f.
 afclcozſel. f. afclnijdsſel. Segmen, inis, n.
 afclcretſen. Delcalpere, pli, ptum. deradere,
 rasi, rafum, *reg. acc.*
 afcldaalen. Descendere, cendi, cenum, De-
 mittere ſe.
 afcldaalinge. Descensus, us, m.
 afclbank. Miſſio, dimiſſio, onis, f.
 afclbanken. Dimittere, miſi, miſum, *reg. acc.*
 afclbdaten afclbanken. Milites exauclorare,
 dimittere.
 afclbeeten. Dividere, viſi, viſum: departiti,
 diſpartior, titus, titum, *reg. acc.*
 afclbeetinge. Departitio, onis, f.
 afclbepfen: f. afcldaalen. ur: *Hy* ſal afclbepfen
 na 't ſchip. Descendet ad navem.
 afclbienen/ de taſel onnemen. auferre men-
 lam: auferre epulas.
 afclbdingen. Licitari, atus, tatum, *dep. reg. acc.*
 Diſceptare in pretio.
 afcldoen/weghdoen. auferre, fero, abſtuli, ab-
 latum: amovere, moveri, motum. *reg. acc.*

AFD AFF

ur: *Hy* en kond hen ſyne meyninge niet
 afdoen. Tu non potes iplum extexere.
 afdoen/ bolmaecten. abſolvere, ſolvi, ſo-
 lutum; perficere, cio, feci, fecum, *reg. acc.*
 afdoen/ los maaken. Diſſolvere, ſolvi, ſolu-
 tum, *reg. acc.* (*r. acc.*)
 afdoen/dooden. Maclare, jugulare, avi, atum,
 't vel afdoen. Excoriare, avi, atum, *reg. acc.*
 afdzagen/beneden dzagen. Deferre, feſo,
 detuli, delatum, *reg. acc.*
 de ſchade afdzagen/ ſchadeloos houden.
 Sarcire damnum: ſervare indemnem.
 afdzayhen. depellere, repellere, puli, pulſum;
 abigere, begi, bacum; arcere, cui, *ſine ſup.*
reg. acc.
 afdzayber: Depulſor, abactor, oris, m.
 afdzayken/ boben afdzaycken. Obbibere,
 bibi, bibitum, *reg. acc.*
 afdzayken/ in 't dzayken te boben gaen.
 Potando ſuperare: bibendo ſuperiorem eſſe.
 afdzaygen/ uyt de plaatſe ſtooten. Loco
 pellere.
 afdzaygen/ uytperſſen. Extorquere, torſi,
 tortum, *reg. acc.*
 afdzaygen. Detergere & detergere, terfi, ter-
 ſum, *reg. acc.*
 afdzayken. Imprimere, preſſi, preſſum, *r. acc.*
 afdzaypen/ afdzayppen. Detillare, exſtillare,
 avi, atum. (*n. cum A.*)
 afdzayalen. f. verdoolen aberrare, avi, atum,
 afdzayngen. f. niet gewelt afnemen. Ex-
 torquere, torſi, tortum. *reg. acc.*
 af-eten. Depaſcere, pavi, paſtum, *reg. acc.*
 af-eten/in 't eten te boben gaan. Edendo
 ſuperare.
 afzayren/ alderlep dingen. Res, rei, f.
 afzayren/ daar men van handelt. Nego-
 rium, tui, n.
 afzayren/werk. Opis, peris, n.
 afzayren/afzayren. affectare, avi, atum, *r. acc.*
 affectatio, onis, f.
 affecteren/ eenige byſighepdt aannemen.
 affectare, ravi, atum, *r. acc.*
 affecteren/ al te curieus zyn. Nimis exqui-
 ſite agere.
 affectie/ liefde/ genegenhepdt. animus, i,
 m. ſtudium, i. n. voluntas, tatis, f.
 affirmere/affirmare. aſſeverare, avi, atum, *r. acc.*
 affront. f. *Hy*jt. Contumelia, x, f. ur: *Hy*
 heeft in deſe ſpyjt aangebaan. Is jecit in
 me hanc contumeliam. *Hy* ſal de ſpyjt
 berdzagen. accipiet in ſe contumeliam,
 affupte. Ligneum canterium: ligneum arma-
 mentum.
 afgaan/beneden gaen. Descendere, cendi,
 cenum. (ceſſum)
 afgaan/wegh gaen. abſcedere, recedere, ceſſi
 afgaan/ afwyken. Deficere, cio, feci, fe-
 ctum, cum *prap. A.* Deſtituere, tui, tutum,
reg. acc.

afgaen/berfaecken. Abnegare, avi, atum, *reg. acc.* renuntiare, avi, atum, *reg. dat.*
 afgaen/den dienst verlaten. Abire munere; abdicare se munere.
 afgaen/inager worden. Deferere, crevi, cretum; attenuari, atus; marcolcere,
 afgaenck. Descensus, ūs, m.
 afgaenck/siete. Interitimentum, ti, n.
 afgaeraecken. f. aftraecken. Declinare, effugere, fugi, itum, evadere, asi, atum.
 afgieten. Transfundere, fudi, futum, *reg. acc.*
 afgodt/afgodinne. Idolum, li, n.
 afgoden-dienaer. Idololatra, x, c.
 afgoderpe. Idololatria, x, f.
 afgonste/afgonstigheidt. Invidia, malevolentia, x, f. livor, oris, m.
 afgonstelijck. Invidē, malevolē, *adv.*
 afgonstigh. Invidus, malevolus, lividus, a, um, o.
 afgozden. Discingere, cinxi, cinctum, *reg. acc.*
 afgzaben / ronds-om. Circumfodere, dio, fodi, fofsum, *reg. acc.*
 afgzyselijck. Horribilis; detestabilis, execrabilis, e, is; horrendus, a, um, o.
 afgzyselijcken. Horribiliter, horrendē, *adv.*
 afgzyselijckheidt. Abominatio, onis, f. f. Schroom. ut: *Hein sal een schroom obergkomen. Horrore perfundetur.*
 afgzondt. Abyssus, i, f. barathrum, i, n.
 afgzondigh. Abyssalis, e, is, o.
 afgzunft. f. afgonste. invidia, x, f.
 afhaelen / beneden haelen. Deferre, fero, detuli, delarum, *reg. acc.*
 afhaelen/ weghnemen met geweldt of bezoch. auferre, fero, abstuli, ablatum, *r. acc.*
 afhaelen/ weghnemen met zientfchap. Exonerare, avi, atum, *r. acc. pers. & abl. rei.*
 afhaenck van een hups. Projectum, podium, i, n, projectura, x, f. (avi, atum.)
 afhandigh maken. f. afnemen. labalienare, afhangen. Propendere, dependere, pendi, pengum.
 afhangendt wesen. Ens dependens.
 afheffen. Sublevare, avi, atum, *reg. acc.*
 afhelyen. Liberare, avi, atum, *reg. acc. pers. & abl. rei.*
 afheppen. Obspire, interespire, sepivi, & sepsi, sepitum, & septum, *reg. acc.*
 afhouden. Inhibere, bui, bitum; arcere, cui, sine *sup. reg. acc.*
 sich onthouden. abstinere, nui, tentum, cum *prop. A vel Ab.*
 afhoutwen. amputare, avi, atum, abscindere, scidi, scillum; resecare, secui, lectum, *r. acc.*
 afjagen/berjagen. Fugare, avi, atum; pellere, pepuli, pullum, *reg. acc.*
 afjagen/afnemen. Eripere, pio, ripui, reptum, *r. acc. rei & dat. pers. ut: De doodt doodt de*
 afjonte / oft de afjonte duypz maect soo

lang als men leeft. Invidiam mors extinguit.
 afjante. *Fl.* f. Afjonte. Livor, oris, m.
 afkeet/ schroom. Horror, onis, m, averfatio, onis.
 afkeet/zydwegh. Diverticulum, i, n.
 afkeet hebben. averfari, atus; abhorreere, horruis, sine *sup. reg. acc.*
 afkeeren/ wegh-keeren. f. afwenden/ omkeeren / omwenden. avertere, verti, verfum, *reg. acc.*
 afkeeren / afweeren. Declinare, avi, atum; arcere, cui, *reg. acc.*
 afkondigen. abnunciare, avi, atum, *r. acc. cum dat. pers.*
 aflaet/uyhoudinge. Cessatio, onis, f.
 aflaet/bergiffenis, absolutio, remissio, condonatio, onis, f. (num.)
 aflaet der H. Kercke. Indulgentia, arum, t. pl.
 aflaet-brief. Diploma indulgentiarum.
 aflaeten/om teegh laeten. Demittere, misi, missum, *reg. acc.*
 aflaeten/afhouden. Cassare, avi, atum, desinere, sivi, situm.
 den wijn aflaeten. Defecare vinum.
 aflecken. Delingere, linxi, linctum, *reg. acc.*
 afleenen. f. ontleenen. Commodato accipere, mutuari, or, atusum, *r. acc. dep.*
 afleggen. Deponere, posui, positum, *reg. acc.*
 afleken. Destillare, avi, atum.
 aflesen/ter pupen. Publicare, proclamare, avi, atum; edicere, dixi, dictum, *reg. acc.*
 afleiden. Deducere, abducere, duxi, ductum, *reg. acc.*
 afleidinge. Abductio, onis, f.
 't water afleiden. Derivare aquam.
 aflijbigh/doot. Defunctus, mortuus, a, um, o.
 aflijbigh zyn. Vixisse, defunctum esse.
 aflijbigh worden. Mori, rior, mortuus, *dep. part. moriturus.*
 aflijbighheidt. Obitus, decessus, ūs, m.
 afloop. Decursus, ūs, m.
 afloopen/ nederwaerts loopen. Decurrere, decurti, decursum; delabi, lapsus, lapsum *dep. deluere, fluxi, fluxum.*
 afloopen/bergaen. Exitum foris.
 afloopen 't landt. Depopulari, deprædari, atus, *dep. vastare,* avi, atum; diripere, pio, ripui, reptum.
 aflossen/los maecten. Dissolvere, solvi, solutum, *reg. acc.*
 aflossen/berlossen. Redimere, demi, demprum, *reg. acc.*
 aflossen 't gefchut. Diselodere tormentum.
 afstypcken/afstuypten. Secludere, clusi, clusum; sepire, sepivi, & sepsi, sepitum & septum.
 afstypcksel/ schuttsel. Seclororium, sepimentum, i, m.

afmaeken. Pêficere, cio, feci, factum. *reg. acc.*
 afmaten. Molere, lui, litum. *reg. acc.*
 afmaenen/ontraeden. Dehortari, tatus, tatum *dep.* avocare, avi, atum. *reg. acc.*
 afmaepen. Demetere, messui, messum, *r. acc.*
 afmeninen/vermoepen. Defatigare, delassare, avi, atum *reg. acc.*
 afnennen / uytboeren. Expedire, divi, ditum; absolvere, solvi, solum, *reg. acc.*
 afnietten. Dimetiri, dimensus, dimensum, *r. acc.*
 afnemen / wechneuen. Tollere, sustuli, & antike tetuli. sublatum; auferre, fero, ablatum, *reg. acc.*
 afnemen/vatten. Excipere, accipere, pio, cepti, ceptum, *reg. acc.*
 Wel afnemen. In bonam partem capere: amice terre.
 nualyck afnemen. In malam partem capere: agre terre.
 afnemen in gesontheit. Macrescere, contabescere, tabui.
 afnemen in groote oft menigste. Diminui, imminui, minutus.
 afnijpen. f. afplucken. Decerpere, pfi, ptum. *r. acc.*
 afpaelen. Determinare, avi, atum. *reg. acc.* Limite distinguere.
 afpaeler. Discriminator, oris, m.
 afpaelinghe. Determinatio, limitatio, onis, f.
 afspannen/pandt afnemen. Fiduciam capere, pignus auferre.
 afspanninge. Pignorat, onis, f.
 afspellen. Decoricare, deglabrare, avi, atum. *reg. acc.*
 afspellinge. Decorticatio, onis, f.
 afpitsen. Decerpere, cerpsi, cerptum; delibare, avi, atum, *reg. acc.*
 afpitsen van den loon. Subtrahere de mercede: imminuere mercedem.
 afprediken / afpzeken. f. ontraeden. ut: Ghy sult dat niet afpzeken. Tu non dissuadebis de hac re.
 afraecken. f. ontgaen. ut: Ghy sal daer afraecken. Ille evadet.
 afraeden. f. ontraeden. ut: Ghy sal den vooz loogh afraeden Ille dissuadebit bellum.
 afraepen. Abradere, deradere, rasi, rasum, *reg. acc.* & *abl. cum A vel Ab.*
 afrekenen/afstellen. f. afschferen. ut: Ghy sal 't afrekenen. Ille denumerabit.
 afrekenen / de rekeninghe slypten. Supputare, avi, atum Rationes conferre: rationes subducere: ad calculos revoeare.
 afreppen. Deponere, polui, positum, *r. acc.*
 afrijden/nederwaets ryden. Deorsum equitare.
 afrijden een peerdt. Exhaustire equum cursu: equum enervare: strigosum reddere equum.
 afrijden. Delabi, or, lapsus, lapsus, *dep.*
 afrijdinge. Delapsus, sùs, m.

afroepen/baan bodenroepen. Devocare, avi, atum. *reg. acc.*
 afroepinghe. Devocatio, onis, f.
 afroepen/publiceren. Promulgare, proclamare, avi, atum. *reg. acc.*
 afroepinghe/publicatie. Proclamatio, promulgatio, onis, f.
 afrollen. *acc.* Devolvere, volvi, volutum, *r. acc.*
 afrollen/afballen. Devolvi, volutus; delabi, or, lapsus. *dep.*
 afrollinge. Devolutio, onis, f.
 afrucken/afruppen. Avellere, vulsi, vulsum; *r. acc. cum dat. vel ac.* & *abl. cum Ab vel De.*
 afruckinge. Avulsio, onis, f.
 affaegen. Serrando separare, serra defecare, affchaessel. Ramentum, i, n.
 affschampen. Abrumpi, ruptus, erumpere, rupi, ruptum.
 affschaeven. Dedolare, avi, atum. *reg. acc.*
 affschelferen/de schelferen afdoen. Deliquare, avi, atum, *reg. acc.*
 affschelferen/van seifs affschelferen. Squamas abjicere.
 affschermen/afkeeren/afswaeren. Avertere, ti, lum. *reg. acc.*
 affscherven. Abrumpere, rupi, ruptum; avellere, avulsi, avullum; destringere, strinxi, strictum, *r. acc.* & *abl. cum Ab vel De.*
 affscheyden / vertrecken. f. wechgaen. ut: Wanneer sal men affscheyden? Quando discedemus, discedetur?
 affscheyden/van een doen. Separare, segregare, avi, atum; secernere, crevi, cretum, sejungere, junxi, junctum. *reg. acc.*
 affscheydt/vertreck. Abitus, discessus, us, m.
 affscheydt nemen. Valedicere, dixi, dictum. *reg. acc.*
 affschieten/afballen. Decidere, cidi, *sine sup.* procidere, cidi, casum; prolabi, lapsus, lapsus, *dep.*
 affschieten/los schieten. Ejaculari, atus, atum. *dep.* displodere, plosi, plosum. *reg. acc.*
 affschzabben. Abradere, rasi, rasum. *reg. acc.* & *abl. cum A vel Ab.*
 affschzafsel. Ramentum, i, n.
 affschrift/coppe. Apographum, i. exemplum, pli, n. f. Coppe.
 affschrijven/copieren. Transcribere, scripsi, scriptum. *reg. acc.*
 affschzooden / affschzopen. Accidere, cidi, cilum; arrodere, rosi, rosium. *reg. acc.*
 affschutten. Secludere, clusi, clusum, *r. acc.*
 affschutsel. Intersipimentum, i, n.
 affschuppen. Delpumare, avi, atum. *reg. acc.*
 affseggen/wepgen. Abnuere, nui, nutum; denegare, avi, atum. *reg. acc.* & *dat. pers.* renuere, nui, nutum; recusare, avi, atum, *reg. acc.*
 affseggen, bziendt schay ont seggen. Renunciare

ttere avi, atum *reg. dat.* Amicitiam dissolvere: amicitiam dirimere.
afsetten/werchsetten. Amovere, removere, movi, motum; tollere, sustuli, & *antique* retuli, sublatum. *reg. acc.*
afsetten van sijn officie. Dimovere ab officio; removere ab officio *vel* a munere, potestate abrogare ut: **Den afgesetten Beschermer / die gisteren grooten macht hadde/ heeft er lieden gene meer.** Depositus imperio Protector, qui heri in magna erat potentia, hodie est sine potentia.
afsetten een lidt. Resecare *vel* recidere membrum.
afsetter/berlichten met berwe. Depingere coloribus: ornare coloribus.
afsetter/berlichter. Depictor, oris, m.
afsetten/rooven. Spoliare, avi, atum, praedari, grassari, atus. *reg. acc.*
afsetter/roover. f. **Straetschender.** Grassator, oris, m.
afsetterpe/rooverpe. Praedatio, onis; f. latrocinium, ii, n.
afsjicht/bersmadenisse. Aversio, onis, f. despectus, contemptus, us, m.
afsjichtig/bersmadeligh. Deformis, e, is, abominandus a, um, o.
afsjieden. Decoquere, coxi, coctum. *reg. acc.*
afsjiedsel. Decoctio, onis, f. decoctum, i, n.
afsjien / verachtinge. f. **afsjicht.** despectus us, m. (sum
afsjien / nederwaerts sien. prospicere deorsum
afsjlaen van de doonen. &c. Decutere, tio, cussi, cussum. *reg. acc.*
afsjlaen/in de blucht slaen. Fugare, avi, atum, abigere, abegi, abactum. *reg. acc.*
afsjlaen/wepgeren. f. **afsjien/weigeren.** denegare, avi, atum. *r. acc. rei cum dat. persf.*
afsjlaen 't hooft. f. **onthalsen.** decollare, avi, atum. *reg. acc.*
afsjlaen/goeden koop worden. ut: **Het hooft slaet af.** Annona laxata, frumentum pretio minuitur; annonae pretium remittit.
afsjlach / berminderinge van prijs. Minutio, diminutio, remissio, onis, f.
afsjlach hzengen in 't hooten. Levare annonam: laxare annonam.
afsjlaen/afspinnen. Exprimere ex archetypo; exprimere ad signum prototypum.
afsjlibberen. Labi, prolabi, lapsus, plium, dep.
afsjlijpen. Acuendo deterere, *reg. acc.*
afsjlijten. Deterere, trivi, tritum, *r. acc.*
afsjluypen. Secludere, clusi, clulum, obsepere, sepivi & sepsi, sepirum & septum, *r. acc.*
afsluypsel/Seclusorium, ii, n.
afsjnacken. Decutere, tio, cussi, cussum: dejicere, cio, jeci, jectum. *r. acc. Praecipitem dare.*
afsjnacken. Eblandiri, ditus, ditum. *reg. acc.*
afsjnackinge. Blanditiarum, f. pl. num.
afsjmelten/afsmiltzen. *ab.* Liquefacere, cio,

feci, factum, liquare, avi, atum. *reg. acc.*
afsjmelten. *pass.* Liquefcere, colliquescere, liquere, licui. *fin. sup.* liquari, atus; liquefieri, factus.
afsjmiltzen/iewers afsmiltzen. Decutere, tio, cussi, cussum. *reg. acc.*
afsjmiltzen/afsjzeken. Demoliri, litus, litum, dep. destrucere, struxi, structum. *reg. acc.*
afsjnyden. Abscindere, scidi, scilum; succidere, cidi, cillum. *reg. acc.*
afsjnydsel/snippelink. Segmen, praesegmen, relegmen, inis, n.
afsjnipperen. Succidere, cidi cillum, Minutum, desecare.
afsjnoepen. Putare, collucare, avi, atum. *reg. acc.*
afsjnorpsel. Putamen, minis, n.
afsjsonderen. Separare, segregare, avi, atum, discernere, crevi, cretum. *reg. acc.*
afsjspannen. Detendere, reiendere, tensum *vel* tentum; laxare, avi, atum. *reg. acc.*
afsjpeinen. Ablactare, avi, atum. *reg. acc.*
afsjspinnen. Pernere, evi, etum. *reg. acc.*
afsjsplyten. Dissindi, do, sidi, sillum.
afsjspoelen. Abluere, eluere, proluere, lui, lutum. *reg. acc.*
afsjpzeken. Respondere, di, sum. sudejubere, iussi, iussum, pro aliquo.
afsjpzingen. Desilire, silui, saltum.
afsjpzingen. Desultor, oris, m.
afsjstaen/ophouden. Desistere, desisti, desitum; abstinere, nui, stentum; cessare, avi, atum, desinere, sivi, situm. *reg. abl. cum prep. A vel Ab.*
afsjstaen van den koop. Resilire ab emptione.
afsjstant. Vacatio, cessatio, onis, f.
afsjstant doen. Cedere, cessi, cessum. *reg. abl.*
afsjsteken de keele / bermoozden. Jugulare, avi, atum; confodere, dio, fodi, fossum. *reg. acc.*
afsjsteken 't schip van landt. Solvere, solvi, solutum: enavigare, avi, atum. Solvere navem, solvere anchoram.
afsjstellen. f. **afsjetten.** Deponere, osui ositum, *reg. acc.* ut: **Sy hebben hem van de regeeringe geset.** Dimoverunt eum de imperio, removerunt à Republica.
afsjstompen. Truncare, detruncare, demutilare, avi, atum. *reg. acc.*
afsjstoupinge. Demutilatio, onis, f.
afsjstooten. Deturbare, avi, atum; detrudere, trusi, trusum. *r. acc. cum abl. loci.*
afsjstouwen/werchstouwen. Abigere, abegi, abactum. *reg. acc.*
afsjstrijken de mate. Honorio radere mensuram.
afsjstrijken de hooft/ Caligas demittere.
afsjstroopen/billen. Deglubere, ubi, bitum; decoriare, avi, atum. *reg. acc.*
afsjgestroepen/met geweld afnemen. Exorquere, tosi, tortum. *reg. acc. rei cum dat. persf.*

afstroopen / als bladers. &c. Distringere, strinxi, stricum. *reg. acc.*
afstroopfel. Distrigmentum, ti, n.
afstunderen. f. affonderen. Separare, avi, atum. *reg. acc.*
afzweeren. Ejurare, avi, atum. *reg. acc.*
afzweunen. Denotare, avi, atum.
afzweunen/bewoopen. designare, delineare, avi, atum. *reg. acc.*
afzweken/met eenich teeken affchepden. Denotare, avi, atum. *reg. acc.*
afzwekinge/schetsing. Adumbratio, onis; sciagraphia, f.
afzwellen. Denumerare, avi, atum. *reg. acc.*
afzwellinge. Denumeratio, onis, f.
afzwellen. Dissuere, sui, lutum. *reg. acc.*
afzwellen. Discessus, abitus, receptus, us, m.
afzwellen/afzweuringe. Detractio, avulsio, amotio, onis, f.
afzwellen/afzweeren. Adversatio, onis, f.
afzwellen van iemanden hebben. Adversari a liquem.
afzwellen/ bertser. Distractio, onis, f.
afzwellen/ bertscheuren. detrahere, abstrahere, traxi, tractum. *r. abl. cum De vel Ab. avellere, velli & vulsi, vulsum. reg. acc. & dat. vel de. & abl. cum Ab vel De.*
afzwellen van de somme. Deducere, duxi, ductum. *r. dat. vel. abl. cum De.*
afzwellen van quaedt. Avocare à malo.
afzwellen. Descendere, di, censum. *r. abl. cum De.*
afzwellen. Descensus, us, m.
afzwellen/ oft.
afzwellen/ afzwellen. Eblandixi, ditus, ditum. *dep. reg. acc.*
afzwellen. Tubz sono publicare.
afzwellen. f. affstumpen. Demuillare, avi, atum. *reg. acc.*
afzwellen. Devolvi, volutus.
afzwellen. Circumsepire, sepivi & sepsi, scipitum & septum. *reg. acc.*
afzwellen. abstergere, detergere & detergere, sergi, tersum. *reg. acc.*
afzwellen/ als iet valt. Calus, lapsus, us, m.
afzwellen van 't geloobe. apostasia, siz, f.
afzwellen tot den Opandt. Transfugium, ii, n.
afzwellen van de Besteren. acrocolia, orum, n. trunculi, orum, m. *pl. num.*
afzwellen/ nederballen. Decidere, decidi, sine sup. delabi, lapsus, lapsum. *dep.*
afzwellen van sjuen Heere. Deficere à Principe suo.
afzwellen van 't geloobe. Fidem vel religionem deserere: ejurare fidem.
afzwellen. apostata, transfuga, x, desertor, onis, m.
afzwellen/ dat afgeballent. Decidius, caducus, a, um, o.

afzwellen / s. affsteken. Oram solvere. naves è ponu solvere, navem solvere, vel solvere *absolue.* sine calu.
afzwellen. Expedire; divi ditum: amandare, ablegare, avi, atum. *reg. acc.*
afzwellen. Elimare, avi, atum. *reg. acc.*
afzwellen. Limatura, x, scobs, obis, f.
afzwellen. Excoriare, avi, atum. *reg. acc.*
afzwellen. f. afzwellen. ut: *Hij heeft my de zwellen afgeblept.* Nummulos à me blanditiis expressit. (Xum.)
afzwellen/afzwellen. Defluere, fluxi, fluxum. *reg. acc.*
afzwellen. ablucere, lui, lutum. *reg. acc.*
afzwellen. ablutio, onis, lotura, x, f.
afzwellen. Devium; diverticulum, i, n. deflexus, us, m.
afzwellen/upt de wege. avius, devius, a, um, o.
afzwellen. Avertere, verti, versum; arcere, cui; repellere, pali, pulsum. *reg. acc. & abl. cum A vel Ab.*
afzwellen. Extorquere, torxi, tortum; eripere, pio, pui, reptum. *reg. acc. rei cum dat. pers.*
afzwellen. f. afzwellen. *De neerstige wensden haer af van de Lupen.* Imprigii se aventunt à pigris.
afzwellen maeken. abducere, duxi, ductum. *reg. acc. & abl. cum A vel Ab. astrahere, traxi, tractum. reg. acc. rei & dat. pers. vel accus. rei & abl. pers. cum A vel Ab.*
afzwellen. *afzwellen.* Devolvere, volvi, volutum, *r. acc. cum abl.*
afzwellen. *afzwellen.* Devolvi, volutus.
afzwellen. Devolutio, onis, f.
afzwellen. f. afzwellen. ut: *Hij werpt af een stuk van de Muur.* Partem muri demolitur.
afzwellen. abesse, absun, absui.
afzwellen. absens, absentis, o.
afzwellen. sich afzwellen maken. Subducere se: studio abesse.
afzwellen. Pertexere, texi, textum. *reg. acc.*
afzwellen. Depascere, pavi, pastum; depasci, pastus, pastum. *dep. reg. acc.*
afzwellen. Deglomerare, avi, atum. *reg. acc.* Demittere per trochleam.
afzwellen/ ter zyden afgaen. Declinare, flexi, flexum; declinare, avi, atum.
afzwellen. Desciscere, scivi, scitum. f. afzwellen.
afzwellen/ doozsepnden. amandare, avi, atum. *reg. acc.*
afzwellen by bonnis. abjudicare, avi, atum. *reg. acc.*
afzwellen. Lucrari lusu. *tum prop. A vel Ab.*
afzwellen. f. afzwellen. Detergere, si, lum. *reg. acc.*
afzwellen/ afzwellen. Deicere; cio, jeci, jectum,

jestum; diruere, rui, rutum; demoliri, litus, litum. *reg. acc.*
afwozpen/ betooben. f. affetten. Exponere, avi, atum, *acc. perf. cum abl. rei.*
bzleben afwozpen. Intercipere literas.
f sock afwozpen. Excutere jugum.
afwozjben. Deterere, trivi, tritum: defricare, fricui, frictum; detergere & detergere, terfi, tersum. *reg. acc.*
afwozjbinge. Deterfio, defricatio, onis, f.
Wgaet-steen. Achates, z, m.
agent. Actor, procurator, oris, masc.
aget. Gagates, atis, m.
ageran. Scarabzus cornutus.
agcrebel / aengenaem. Acceptus, gratus, a, um, o.
aggregatie / booz goet houdinge. Approbatio, onis, f.
aggreeren / booz goet houden. Probare, approbare, avi, atum. *r. acc.*
aggreeren/ aengenaem zyn. Probari, atus; acceptum esse. *reg. dat.*
agrimonie / leber-krupdt. Agrimonia, z, f. cupatorium, ii, g.
aha / ach. Eheu. *Interject. dol.*
ahozn / mafthout-boom. Platanus, i, f acer, ceris, n.
ahozn-bofch. Platanetum, i, n.
ajupn. Ceba, z, f. cepe, *indecl.*
ajupnbedde. Cepetum, i, n.
ake. f. fchuyte. Navicula, z, f.
Akelept. Aquilegia, z, f. *flor.*
aker / ketel. Ahenum, ni; aquarium, ii, n.
aker Hall. eekel. Glans, andis, f.
aketiffie. Fl. f. Waegdiffie. lacerta, z, f.
Al / alle. Omnis, is; cunctus, universus, a, sum, o. totus, a, um. g. totius, d. toti. o.
alis 't dar. Tameis, quamvis, licet, quamquam, quantumvis, eisi. *reg. subjunct.*
alabaft. f. alabafter. Alabastrites, rz, m.
alant woxtel. Helenium, nii, n. cunila, z, f. Enula Campana.
alarm-flagh. Classicum, ci, n.
alarm-flaen. Classicum canere.
alabafter. alabastrum, i, n. alabastrites, stritis & strita, m.
albe. Podèris, reos. Dalmatica, cz, f.
al-bedille. *Holl. oft.*
al-bedzjff / al-befchiff / moep-al / al-befstier /
 Polypragmon, monis, ardclio, onis, m.
alber-boom. Populus, li, f.
al bp een. Simul omnes: omnes pariter.
alchimift. Chemicus, ci, m.
alchmiffterpe. Chimia, z, f.
albaer. Illic. *adv. in loco.*
alderhande / alderlep. Omnigenus, a, um, o.
aldermeest. Præcipue, summe. *adv.*
aldooz. affidue, continue. *adv.*
alduz. Taliter, sic. *adv.* Hoc pacto: hoc modo.

alduzdanigh. Mujusmodi, o. *indecl.*
al-zer. ante, prius. *adv.*
alendich. Gala, z, f. turbo furnarius; meta-
 stillatoria, capitellum sublimatorium.
al en-een. f. aldooz. Continenter.
al f. Incubus, Faunus, i, m.
alferes / Waendzjck. Signifer, feri, m.
alheel. Omnino, integre. *adv.*
algemeent. Generalis, universalis, e, is; Ca-
 tholicus, œcumenicus, a, um, o.
alhier. Hic. *adv. in loco.*
alimentatie / alimenteren. f. onderhoudt /
 onderhouden. Alere, alui, alitum, f. alcum,
 sustenare, avi, atum, are. *r. acc.*
alkimift / alkimiffterpe. f. alchimift / &c. Chi-
 micus, i, m.
alle beede. Uterque, utraque, utrumque,
 g. utriusque. d. utrique, o. ambo, z, o. orum;
 arum, orum, o. *pl. num.*
alle dagen / dagelijchs. Indies, quotidie. *adv.*
alle de gene. Quicumque, quæcumque, quod-
 cumque, g. cuiuscumque, d. cuicumque.
 Universi qui: cuncti qui, o. *pl. num.*
alleen. Solus, a, um; g. solius. d. soli; solita-
 rius, a, um, o.
alleenighpedt. Solitudo, dinis, f.
alleenelijck. Solum, tantum, tantummodo,
 duntaxat. *adv.*
allegader. Simul omnes: ad unum omnes.
**allegen / boozthalen / aentrecken / aento-
 gen / bpbzengen.** Adducere, duxi, ductum,
 proferre, fero, protuli, laum, citare, avi,
 atum. *reg. acc.* **hp fal beele Schzjbers
 bp-bzengen.** Ille multos allegabit, lauda-
 bit aurores.
alle jaren / jaerlijchs. Quotannis. *adv.*
alleman. Omnes, c. & omnia, n. *pl. num.*
allende. Miseria, ærumna, z. afflicio, onis;
 calamitas, tatis, f. Res afflicta: res aspera.
allendich: Miser, ra, rum; calamitosus. *reg. dat.*
 ærumnosus, afflicus, a, um, o. Calamitati-
 bus & difficultatibus affectus & afflicus.
allendigelijck. Miserè, calamitose, ærumno-
 se, afflictim. *adv.* Miserandum in modum.
allendighetp. f. allende. ur: **hp fet d'allen-
 dighetp van 't Herte.** Ille aberrat à mi-
 seria.
allenghskens. Paulatim, sensim, pedetem-
 tim. *adv.*
allenthenen. Ubique. *adv.*
alferlep. f. alderhande. Omnigenus, a, um, o.
allemalck. *Holl.* Omnis, e, is, o.
alliance / f. verbondt. ur: **hp plegen een
 alliantie te maecten.** Solent icere, percu-
 tere, ferire, inire, facere fœdus.
almachtigh. Omnipotens, tentis, o.
almachtighpedt. Omnipotentis, z, f.
almachtighelijck. Omnipotenter. *adv.*
almanack. Calendarium, nii, n. ephemeris,
 xidis, f.

almnack-macker. Astrologus, gi; augur, i guris, m.
almatis. f. armatis. Armarium, ii, m.
almepbooth. Vēctis inhibitorius.
almevgeude. f. almachtigh. ut: *De Wereldt met haeren Dorst zijn wel grootmogen- de/maer niet almevgeude.* Mundus cum suo Principe sunt quidem præpotentes, sed non omnipotentes.
Alloe. Aloë, aloës, f. *fmg. num. tantum.*
alloe-hout. Agallochum, i, n. lignum aloës alom ende om. Undecunque. *adv.*
alomhepde. Dijver. Ubiquitista, Spiritus u bicentificus. *Vox Disputatorum confilta in Lutheranos.*
alope. Maena monetz: iusta mixtura metal- lorum in re monetaria pro edicto Principis & nummi qualitate.
alreede/alreeds. Jam, jam-jam, jam tum.
alronts-om. Circumcirca.
als doen/wanneer. Cum. *r. sub.* quando, *r. ind. & sub.*
als gelijck als. ut, uti, sicut, sicuti, ceu, tam- quam, velut, veluti. *reg. nom.* instar, adinstar. *r. gen.*
als of. Quasi, acsi, perinde ac. *r. conjunct.*
alsen. Absinthium, ii, n.
alsen-wijn. Absinthites, x, m.
Alsene. Subula, x, f.
alsoo. Sic, ita, taliter. *adv.*
alsoo dat. Ita ut: ardeat ut.
alsoo dickwils. Toties.
alsoo haest als. Statim ac: statim atque.
is 't alsoo? Itane?
alsoo langh. Quandiu, tamdiu, donec, quo- adusque. *adv.*
alsoo seer. Adeo. *adv.*
alsoo veel. Tantum, perzque. *adv.*
alsulcken. Talis, e, is, o. huiusmodi. *indecl.*
alsus. Hoc modo: hunc in modum.
altaer. f. outaer. Ara, x, f.
altgader. Simul omnes: una, pariter.
altgroot. Nimis, a, um, o.
alte hants. *Holl.* Statim, confessim. *adv.*
altmael. f. altegader ut: *Op hebben alte- mael 't selde of eenderleij geboelen.* Ad unum omnes idem sentiunt.
altmers/somwijlen. Subinde, aliquando; interdum
alte nac. Nimis propè.
alteratie/ontstellenisse. Perturbatio onis, f.
alteratie/beranderinge. Mutatio, onis, f.
altereren/ontstellen. Perturbare, avi, atum. *reg. acc.*
alte seer. Nimis quam.
alte veel. Nimium profus.
alte henen. f. allenthenen. Ubique,
altijds/altoos. Semper, perpetuo, perpetim.
alve. f. alf. Incubus, i, m.

alben/spotten. Ludere, iuv, lusum; nugari, joculari, atus, atum. *dep.*
alberpe/spotterngc. Delusiones, onum, f. *pl. num.*
al-berre. Longè. *adv.*
albinne. Lamia, empusa, x, strix, igis, f.
alipin. Alumen, ininis, o.
alipien. Aluminare, avi, atum. *reg. acc.*
alipnwater. Aluminata, x, f. *scilicet.* aqua.
alwaer. Ubi.
alwerens. Scienter. *adv.*
alwillens. Sponte, volenter, ultro. *adv.*
alwsson. Alyssum, i, n. *herba.*
amacht/flauwte. Deliquium ii, n. Lypothy- mix; x, debilitas, ratis, f. Defectio vel defectus animi: deliquium animi.
in amacht vallen/ban sijn selven gaen / flauw zijn. Deficere, cio, teci, fecum, Pati deliquium animi.
hij is in amacht gheballen / of ban sijn selven gegaen. Animus eius defecit: animus destituit animus dereliquit. *reg. acc.*
amachtigh/flauw. Semianimis, e, is; semia- nimus, a, um; impotens, tentis, o.
amandel. Amygdalum, ii, n, amygdala, x, f.
amandelboom. Amygdalus, i, f.
amandelhene. f. amandel. Amygdalum, ii, n.
amandelhens / amandelsweir. tonsillæ, amygdalæ, arum. *f. pl. num.*
amarandt. Smaragdus, di, m.
amarelle. Cerasum Apronianum vel amari- num.
amaris. f. armaris. Armarium, ii, n.
ambacht. Opificium, artificium, ii, n. Ars me- chanica.
ambacht/gulde. Collegium artificum.
ambacht-Weeren. Ambacti, orum, m. *pl. num.*
Magistratus in Flandria.
ambachts man. Opifex, artifex, fics, me- chanicus, ci, m.
ambassade. Legatio, onis, f.
ambassadeur. Legatus, ii. Orator, oris, m.
amber/ambze. Succinum, ni, n.
ambozstigh. *Holl.* enghbozstigh. Asthmati- cus, i, m.
ame. Urna, x, f. cadus, di, m.
ameldonek/ stijffel. Amylum, i, n.
amel-koren. Olyra, x, f. (ria)
amende/bzeuck. Mulctæ, x, f. Poena pecunia- amende honorabel. Infamiz nota: ignomi- niosa poena.
amende honorabel doen. Ignominiam pu- blicam subire.
amer/genster. Favilla, x, f. *f.*
amarill. Smytis, ridis.
ameringen/genstere. Favilla, scintilla, a- rum. *f. pl. num.*
amethist. Amethystus, i, m.
ameyde. Vēctis, is, m.

annan. praelectus rerum civilium *alibi, alibi*
 prator, oris, m.
annanſchaj. praeura, z, f. (ii. n.)
annate/annaris. f. annatis. armarium,
annne/Fl. hain. pascuum, i, n.
annelaecken. Mappa, z, f. mantile, lis, n.
anner. Succinum, ni, n
annirael. f. admirael. Thalassiarcha.
anonitie. Commatus, us, m. annona mi-
 litaris. Armatura, z, f.
annionitie-hups. Armamentarium, iii, n.
 Armorum apotheca.
annoreus/minnaer. amator, oris; procus, ci, m.
annoreus/minnelijck. Venustus, le, idus.
 blandus, a, um, o.
annorcuse/boeltjen. Amica. amafia, z, f.
annoreuselijck. Amicòe, blandè, venuste, iua-
 viter. *add.*
annoreushjepdt. Suavitas, comitas festivitas,
 amabilitas, tatis, f.
annoreusigh f. minnelijck. ut: *D' Annoreus-*
fige Joffrouw heeft een hoordedantfer
getrouwt. Venerea Domina nupit suam-
bulo.
anper. Acerbus, amarus, a, um, o.
anperachtigh. Acidulus, a, um, o.
anperlijck. Acerbè amarè. austerè *adv.*
anpt/pflicht. Officium, ii, munus, neris, n.
 functio, onis, f. partes, tium, f. *pl. num.*
anpt bedienen. Facere munus; obire munus:
 fungi officio.
anpt bedelen. Ambire munus.
anpt-bedelaer. Ambiciosus, i, mafe,
anpt-bedelerpe. Ambitus, us, m.
anpulle. Simpulum, li, n.
anfel/merle. Merula, z, f.
anutſe. Amucium, ii, n. Capitium sacerdo-
 tale pellicium.
anatomie/onrelinge van een doot lies
haem. Anatomia, z, dissectio, onis, f.
anchobe/anchope. Aphyra, apua, trichia, z,
 enchrascolos, li, f.
ancker in't ſchip. Anchora, z, f.
ancker aen't hups/batſchenbandt. Subscus,
 scudis, f. uncus, ci, m.
anckeren't ſchip. Anchora fundare navem.
 anchoram figere. (*ptus.*)
anckergront. Fundus anchoris figendis a-
anckerjaeck/ankerhandt. Anchoraz dens.
ancker-hout. Ligna crux anchoraz,
ancker-pael. Tonilla, z, f.
ancker-toutwe. Funis anchorarius.
anckerblot. Inſex anchoraz.
ander. Alius, a, u. g. alius. d. alii: alter, ra,
 rum. *gen. alterius. dat. alteri, o.*
van d'ander ſijde. alitrinsecus. *adv.*
aan d'ander ſijde. alitroverſum, *ad.*
D'een ende d'ander. Uterque, utraque, u-
 trumque. g. utriusque. d. utriusque, o.

D'een na d'ander. Singulatim. Singillatim, al-
 ternatim. *adv.*
op een ander tijde. Aliàs.
s'anderen daeghs. posttidie. (*do. adv.*)
ten anderen/ten tweeden. Deinde, secun-
 daria. f. Sefqui. *indecl.*
anderhalf jaer. Sefquiennium, ii, n.
anderhalf maendr. Sefquimenſis, is, m.
anderhalf pondt. Sefquilibra, z, f.
anderhalf ure. Sefquihora, z, f.
anderhalf voet. Sefquipes, pedis, m.
alderlep. Diſſimilis, le, lis: diverſus, a, um, o.
 Alterius generis.
andermael/anderwerf. Iterum. secundo.
anders/anderſins/ſonder dat. Alioquin, a-
 liàs, ſecus.
anders dan. aliter quàm: contra ac: aliter
 atque; ſecus quàm.
ander-ſwir. *Fl.* Confanguineus in ſecundo
 gradu.
ander-ſweiren. *Fl.* Patruelum filii.
andymbie. Intybus, i, m. & intybum, i, n.
andoreen. Marubium, ii, n.
angelierc. f. Senoffel. Caryophyllum, i, n.
 vel Caryophyllus, i, m.
angelica. angelica, z, f.
angel. *Fl.* hangel. Climacter, èris, m.
angel der bien. aculeus, i, m. ſpiculum, i, n.
angel om biſſchen te bangen. Hamus, i, m.
angel aen de horeen aeren. arista, z, f.
angelen. Pungere, pupigi, punctum. *reg. acc.*
angelbiſſcher. Hamiota, z, n.
angel-roede. Calamus, mi, m.
angel-ſnoet. Funis bami.
angels wyſe genaecht. Hamatus, a, um, o.
angeliere. *Holl.* genoffel. Caryophyllum, i, n.
angſt. anxietas, tatis; anguſtia, z, f. angor,
 oris, m.
angſtachtig. anxious. *reg. gen. vel acc. cum abla.*
 ſollicitus, a, um, o. *abl. cum De.*
in angſt zyn. anguſtigi, idus: anxium eſſe:
 angoribus premi: mœrorè conſumi.
angſteijck. anxie, ſollicite. *adv.*
anys. anisum, i, n.
annijleren/bederven/te niet doen. In ni-
 hilum redigere, deſtruere, ſtruxi, ſtrudum,
 corrumperè, rupi, ruptum. *reg. acc.*
anniberſarie van dooden. annua parentalis,
 juſta anniverſaria, n. *pl. n.*
annulleren/te niet doen. abolère, lui & le-
 vi, litum; abrogare, avi, atum. *reg. acc.*
De Procedure annulleren. Cognitio-
 nem circumducere. (*ignis.*)
S. Anthonis vier Kriſypelas. Jatis, n. Saccè,
antijck. f. ondt/ſnaecks/aelout. peranti-
 quus. perversuſtus, antiquus, vetuſtus, pri-
 ſcus, a, um, o.
op ſijn antijcks genaecht. Factum opere
 priſco, arte antiquà vel priſcà elaboratum.

antijcketept. Res antiquae, praefix, verusit. f. *pl. num.*
antijcketept-foecker. Antiquarius, ii, m. Antiquitatis studiosus
antinionie. Stibium, ii, n.
antfoube. f. anchobe. Aphyra, z, f.
antwoozden. Respondere, di, sponium: Responsum dare vel reddere. r. dat.
antwoozde. Responsum onis, f, responsum, i, n.
Goddelycke antwoozde Oraculum, i, n.
apaert/ berfcheyden. Scorium, separatim *adv.*
apaert / by fich felben. Private, privatim. *adv.* Apud se, secum.
ape. f. ape Simia, z, f.
apocrif/ onbekent/ doncker. Apocryphus, occultus, ignotus a. um, o.
apocrif/ niet geloofwaerdigh. Dubia fidei, nullius auctoritatis.
apoplezie/ geraechtheydt. Apoplexia, z, f.
apofeme. Decodum, i, n. Succus ex decodo extractus.
apoftaet van 't Geloobe. Defensor fidei: defensor sacrorum : transfuga, perjurus & impius.
apoftaet van fijn klooster. defectus ab Ordine vel à Conventu.
apoflateren van 't Geloobe. Deficere à fide: deferere fidem : ejurare fidem.
apoflateren upt 't klooster. Deficere ab Ordine: deferere institutum Religiosum.
apoftel. Apostolus, li, m.
apoftoelaet/ apoftelis- ampt. Apostolatus, us, m. Apostolicum munus.
apoftolijck. apostolicus, a, um, o.
apofthille. apostoli, lorum, m. *pl. num.*, litera dimissoria. annotatio marginalis.
apofluine. Vomica, z, f. abscessus, us, m.
apotheke. f. artfeyn winkel. Myropolium. pharmacopolium, ii, n. Officina unguentaria.
apotheker. Pharmacopola, myropola, z, medicamentarius, i, m.
apothekerpe. Pharmaca, medicamenta, orum *pl. num.*
apparent/ waerfchijnelijck. Verosimilis, e, is, o. Probabilis, e, o.
apparentelijck/ mogelijck. Forfan, forsitan, *adv.*
apparentelijck / waerfchijnelijck. Verosimiliter : in speciem.
apparentie. Indicium, vestigium, ii, n.
Daer is goede apparentie toe. Bona ejus rei sunt indicia.
appel. Malum, pomum, i, n.
appel van de wange. Mala, gena, z, f.
appel der oogen. Pupula, pupilla, z, f.
appel van 't ftaapier. Nodus, capulus, i, m.
appelachtigh. Malinus, a, um, o.
appelboom. Malus, li, f.
appelzack. Sicera, z, f.

appelgraent. Color spadicus, coloratus latus.
appelgroen. Color melinus.
appelkerne. Semina, orum, n.
appelman. Pomarius, i, oporopola, z, m.
appelmarkt. Forum pomarium, i, n.
appelmoes. Pomarius, i, n.
appelvoeder. Oporotheca, z, f.
appelstete. Petiolus, li, m.
appelwijf/ appelkoopster. Pomaria, z, f.
appel/ betreccinge van 't bonnis. Appellatio, provocatio, onis, f.
appellant. Provocator, oris, m.
appelleren f betoepen. Appellare, provocare, avi, atum. *sc.* ad superiorem judicem.
appetijt om 't eeten. Appetentia, z; orexis, xis; efuries, riei, fames, mis, f.
appetijt/ graegheyt/ treck/ finnelijcke begeerte. Cupiditas, atis; libido, divinis, f.
appointement. f. beflechtingh/ upttingh/ afvaerdingh. Transactio, conventio, onis, f. pactum, conventum, ti, n.
appointeren. f. bestemmen/ vergelijcken. Transigere, transigi, transactum, z; componere, posui, positum.
appzeijenderen/ vangen. Capere, pio, cepi, captum; comprehendere, apprehendere, hendi, henum. *reg. acc.*
appzeijenderen/ begripen/ verstaen. Capere, pio, cepi, captum; percipere, pio, cepi, ceptum; intelligere, lexi, lectum, *reg. acc.*
appzeijensie/ schroom. FAVOR, terror, oris, m. reformidatio, onis, f.
appzeijensie/ inbeeldinge. Imaginatio, onis; phantasia, z, f.
appzeijensie/ gebangenisse / hechtenisse. Comprehensio, onis, f. Conjectio in carcerem.
appzeijensie. f. goethenninge/ oestemminge
Approbatie, comprobatio, laudatio, onis, f.
appzoberen. Probare, approbare, comprobare, avi, atum. *r. acc.*
appzochje/ naerderinge. Accessio, onis, f. Successio ad muros è continuato aggere.
appzocheren / appzochten maecten. Succedere ad muros vincis agendis.
appzil. Aprilis, lis, m.
Aranje appel. Malum aureum, malum Aurantium.
aranje appelboom. Citrus, i, f. Malus Assyria; malus Citria.
aranje berwe. Color aureus.
arbejden. Laborare, avi, atum, operari, ratus, atum. *dep.*
arbejder/ werkmant. Operator, oris, opifex, ficis; operarius, mercenarius, ii, m.
arbejder/ traectwercker. Bajulus, dosluarius, ii, m.
arbejdtfaent. Laboriosus, durus, a, um, o.
arbejdtster. Operatrix, tricis, dosluaria, z, f.
arbejdt /

arbejdt/werk. Labor, labos, oris, m. opera.
 z, f. sonder arbejdt. Citra laborem, facili la-
 bore: nullo negotio.
 arbejds-loon. Merces, cedis, f. primum.
 salarium, ii, n.
 arbejdt/barents nood. Partus, us, m.
 in den arbejdt sitten. Parturire, tiri, ritum;
 eniti, nisus vel nixus. dep.
 achtre/schepdaman. Arbitrator, bitri; media-
 tor, toris, m.
 archiet/schutter. Sagittarius, rii, m.
 archier van de Ijsgarde. Stipator, oris; satel-
 les, litis; latero, onis, m.]
 archier te peerde. Hippotoxota, z, m.
 arcke. arca, cista, z f. cadurcum, ci, n.
 arcke-bupse. Sclopus, i, m.
 arckebupster. Sclopetarius, rii, m.
 arcker/archenaer. Proiectum, podium, ii, n.
 ardupnsteen. Tophus, phi, m.
 are. f. aere. Spica, cz, f.
 arendt. Aquila, iz, f.
 arentsch. aquilinus, a, um, o.
 arendt steen. Arites, z, m.
 argl. f. ergh. & c. malus, a, um, o.
 argelst. Dolus malus, strophæ fallacia, re-
 chna, z, f.
 arguatie. f. argueringe/krifbelinge/De-
 wijfinge. w: De Sociniaensche boe-
 ken zijn vol arguatiën. Sociniana charta
 scænt sophismatibus. (oris. m.
 arguerder. arguator, astrictor, disceptator,
 argueren. argutare, avi, atum, & argutari,
 atus, atum. dep. disceptare, avi, atum.
 argueringe. arguatio, disceptatio, onis, f.
 arm/behoeftrich. Pauper, eris. r. gen. inops,
 opis. r. gen. vel abl. eum. A vel Ab. egenus,
 a, um, o. r. gen. vel. abl.
 arm maecten. Depauperare, avi, atum. Ad
 inopiam redigere. reg. acc.
 arm worden. Pauperem vel inopem, velege-
 num fieri: ad pauperatam redigi.
 arm zijn. Egere, indigere, gui, inopem esse:
 pauperem esse, inopia laborare.
 armoede/gebreck. Paupertas, egestas, atis,
 inopia, z; pauperics, ici, f.
 armelijck/slecht. Tenuiter, miserè, adverb.
 armhetlich. Pusillanimis, e, is, o.
 arm/deel des lichaams. Brachium, ii, n.
 arm aengaende. Brachialis, e, is, m.
 arm-bandt/brafelet. armilla, z, f.
 arm-tieraed. Brachiale is. n.
 arm-pyppe/Radius brachii.
 arm-rinck. f. arm-bandt. armilla, z, f.
 arm van de Zee. Estuarium, rii, n. Maris li-
 nus; sinus marinus.
 arm van een Riviere. Ramus fluvii.
 armesijn. Pannus sericus.
 armee te lande. Exercitus, us, m. copia, a-
 rum f. pl. num.
 armee te water/Digote. Classis, is, f.

armijne/armelijne/hermijne. Mustela albas
 -multula alpina; mus alpinus; mus Ponticus.
 armijne-bellen: Pelles alpinae. vulgo armelie
 na; arum. f. pl. num.
 arrest/beslach/bercommering/behoudin-
 ghe. Retentio, onis, f. Manus injectio.
 arrest/uprspyacke van den Gichter. Judi-
 catum, decretum, pronunciatum, i, n.
 arresteren/beslaen/ophouden. Detinere. de-
 finire, roinere, tinui, tentum; retentare,
 avi, atum. reg. acc.
 arresteren/retfolberen/upr spycken. Judica-
 re, dijudicare. avi, atum; decernere, crevi
 cretum; statuere, tui, tatum. reg. acc. (n.
 arreberen. f. aenkomien. adventare, avi atum.
 arsenael/artillerp-hups. armamentarium,
 ii, n.
 arsenick/arsenicum, auripigmentum, i, n.
 artijckel. articulus, i, m. caput, pitis, n.
 artijckeleren. Per articulos distinguere; arti-
 culatim dividere; in capita tribuere.
 artillerpe/aeschyut. Tormentum, n. cata-
 pulsa, z, f.
 artillerp-hups. f. arsenael. armamenta-
 rium, ii, n.
 artillerp-meester. Praefectus rei tormenta-
 riae: Tribunus armentarii.
 artisaen/konstnaer. artifex, opifex, ficis. m.
 artischhoek. Cinara, z. f. scolymos, mi, m.
 Carduus scilicet, sive sativus.
 artschbijschop. archiepiscopus, m.
 artschbisdom. archiepiscopatus. us, m.
 artschboede. Pessimus nebulo, bipedum ne-
 quissimus.
 artschbief. Trifur, furis, m.
 artschengel. archangelus, li, m.
 artsch Hertogh. archidux, ducis, m.
 artschketter. Hærciarcha z, m. Hærczpsal-
 mus parens.
 artschbader. Patriarcha, z, m.
 artschbpandt. Hostis capitalis.
 artschwijgier. archiphilosophus, i, m.
 artse/artser/artse. Hok. medicijn. Medicus,
 ci, m.
 artstet. f. archier. Stipator, oris, m.
 asche. Cinis, neris, m. f.
 aschachtigh. Cinericus, cineraceus, a, um, o.
 aschkoeck. Panis subcinericius.
 aschrupdt. Cineraria, z, f. Chrysanthe-
 mum, mi, n.
 aschdach/aschel-woensdach. Cineralia,
 liorum vel lium, n. pl. num.
 ascherape. Cinis lixivius, lixivium non exco-
 laum.
 aschgraute. Cinericus, cineraceus, leuco-
 lophus, a, um, o.
 asem/asemen & c. f. adem/ademen. Hala-
 re, avi, atum; anhelare, avi, atum.
 asgn. agerum, ti, n.

A S A T

afijnachtigh. Acerofus, acidus. a, um, o.
 afijn / afijn worden. Acefcere, cefcui. *fm. fup.*
 afperges. Asparagus, i, m.
 affaht / moozder. Sicarius, infidiator.
 affafluaer. Cædes ex inliduis & latenter illata.
 affaut / aenbal / ftozm. Oppugnatio, onis, f.
 allultus, rps, m.
 affaut generael. Oppugnatio collaris omnibus exercitûs copiis.
 den affaut geben. Irrumpere ad oppugnationem.
 affap. Tentamentum *fuis* examen probitatis monetz.
 affapeur. Examinator probitatis monetz.
 affe. Axis, is, m.
 affeurantie / beloſte / berfekeringe. Cautio, frontio, onis; fides, dieci; fiducia, z, f.
 affeureren / berfekeringe doen. Fidejubere, juſſi, juſſum. Cautionem przitare, damnum vel periculum in ſe recipere.
 affignatie / bewijs. Assignatio additio, onis, f. Deltinatio pecuniz.
 affigneren / bewijs doen. Assignare, deſtinare, avi, atum; attribucere, bui, butum. *reg. acc. rei & dat. perf.*
 affigſe. Vexigal, alis; tributum, ti, n.
 affijsmeeſter. Vexigalium collector.
 af-uferg. Aurz, f. pl.
 affiſtentie. f. hulpe. Suppetiz, arum, pl. f.
 affiſtentie / tegentwoozdighept. Præſentia, z, f.
 affiſteren ſ helpen. Auxiliari, or, atus ſum. *reg. acc. dep.*
 affiſteren / bergefelſchappen. Comitari, tatus, tum. *d. reg. acc.*
 aff / fozmegs. Utrina, z, f.
 aff / Holl. Nodus, i, m. Tuber arboris.
 aff / van 't berken. Fl. hachſ. Spina dorsi porcini.
 affterlink Holl. Hunsboodt. Panis cibarius.
 afftologie / ſterre-krachtkunde / ſterre-hij-kunde / ſterre loop-kunde / konſte om ynt den loop der ſterren te boozſeggen. Aftrologia, z, f.
 afftologien. Aftrologus, i, m.
 affonomie / ſt. rekunde / ſterreloopkunde / wetenſchap om den loop der ſterren te kennen. Aftronomia, z, f.
 afftronomiſt. Aftronomus, i, m.
 attraqueren / acnranden / acnrantſen. Invadere, vaſi, vaſum. *reg. acc.*
 attrætaet / poozing / beſtaen / bedryf / daſdelijckhept. Audacter animo conceptum, & contumaciter admiſſum facinus.
 attrenteren. f. onderſtaen / poogen / onderſtinden / bedryven / ondernemen. Tentare, attrentare, avi, atum. *reg. acc.*
 attrentiſ. Attentus, a, um, o. *reg. dat.*
 attręſtatie. Teſtimonium, ni, n. auctoritas, tatis; reſtitutio, onis, f.

A T A A

atteſteren / getuigeniſſe geben. Teſtari, teſtificare, atus, atum. *dep.*
 atteſteren / tot getupge nemen. Teſtari, conſeſtari, atus, atum. *dep. reg. acc.*
 atrapperen / achterhaelen / iet verbolgen. Aſſequi, ſecutus, curum. *dep. comprehendere, hendi, henſum. reg. acc.*
 atrapperen / op eenigh ſept betrappen. Deprehendere, hendi, henſum. *r. acc.*
 abauce / betalinge op boozdeel. Anticipatio, repreſentatio, onis, f.
 by abauce betalen / gelt ban te booren geben. Repræſentatione ſolvere: repreſentando numerare. (*va, z, f.*)
 abange / boozdeel. f. abantagie. Prærogati-
 abautement / booztgank. Progreſſus, ūs, m. progreſſio, onis, f.
 abancement / beboordnig tot iet. Promotio, evectio, profectio, onis, f. ad dignitatem vel officium evectio.
 abanceren / ypozyt doen. Proſicere, cio, ſeci, ſectum, promovere, movi, motum; progredi, dior, greſſus, greſſum. *dep. Progreſſus facere.*
 abanceren / boozderen / boozthe ven. Promovere, movi, motum; evehere, provehere, vxi, vectum. *reg. acc.*
 abanceren / haeften / ſpoeden. Celerare, accelerare, maturare, avi, atum. *reg. acc, pergere, perrexi, perrectum.*
 abantagie / boozdeel. Prærogativa. z. f.
 abantagie hebben. Potiore conditione eſſe; meliori loco eſſe.
 abantagie hebben. Addere, addidi, additum; adjicere, cio, jeci, jectum. *reg. acc.*
 abanrageur / bequaem / boozdelig. Commodus, a, um, o. *reg. dat. vel acc. cum Ad.*
 abantgarde. Exercitûs frontis: prima acies.
 aubolligh / oubolligh. Abſonus, a, um, o, and Fl. oudt. Vetus, reris, o. ſenex, nis, c.
 audientie / gehooz. audientia, z, attentio, onis, f.
 audientie geben. aures prebere. *r. acc.*
 auditeur. Judex caſtrenſis.
 abent / abent-tydr. Veſpera, z, f. veſper, veſperus, ri, m. Cerepuculu n veſperinum; ſerum dieci.
 abent-boodt. Merenda, z, f.
 abent-mael. Coena, z, f.
 abent-mael eten. Coenare, avi, atum.
 abent-ſterre. Heſperus, ri, m.
 abent-ſtrond. Veſpera, z, f. Hora veſpertina.
 abent-ſtrondigh. Veſperinus, a, um, o.
 's abentds. Veſperi, ſerò, ſub noctem.
 't is abent. Scro eſt: veſpera eſt.
 't wozt abent. Veſperafcit, adveſperafcit, in-veſperafcit.
 abentuere. Eventus, caſus, ūs, m. fortuna, alea, z, f.
 abentuerelijck. Temerarie, fortuito. *adv.*

abentgeren. andere, aufus. Subire fortunam: aleam jaccire: tentare fortunam.
by aventueren/ by geluk. Casu.
by aventueren/ misschijen. Fortè, forsitan, forsan, fortassis, *adv.*
by aventueren. Casu quo: in omnem eventum, si fortè.
aventueriet/ ha saerdeerder. Audaculus, temerarius, rii, m.
aventurier/ baetsoeker. Volo, onis, m.
aberrecht/ berkeert. Proposterus, a, um, o.
aberrecht/ omgekeert. Inversus, a, um, o.
aberrechts. Contrariè, sinistrè, inverse. *adv.*
aberoen. abrotomum, ni, n.
adbijs. f. adbis. Consilium, ii, n.
abondt/ f. abendt. Vespera, a, f.
autae. Altare, ris. n. ara, a, f.
autentgh/ geloofweerdigh. Authenticus, a, um, o.
autentiseren/ geloofweerdigh maken. Fidentem tribuere. *r. dat. vulgo* authentizare. *reg. acc.*
auteur. Auditor, oris, m.
autoritept/ macht. Autoritas, potestas, facultas, atis, f. jus, juris, imperium, rii, n.
autoriseren/ macht geben. Autoritatem concedere: facultatem elargiri. *r. dat.*
arkay/quansups. Quasi, achi, qualis verò, *r. con.*
arfe. f. achse. ascia, a, f.
apupn. f. ajupn. Cypa, a, f.
azijn. f. asijn. acetum, i, n.

R.

B **Abbaerdehen/ babbuert.** Pappus. m. pupa, a, f.
babbelen. Mèdere gingivis.
babbelen/binnen's monds spzeken. Mufitare, avi, atum.
babben. Fl. Garrire, rivi, ritum; nugari, atus, atum. *dep.*
babel/bebel. Garrulitas, loquacitas, tatis, f.
babelen/bebelen/den bebel roeren. Blaterare, deblaterare, avi, atum. Confuse & inarticulatè loqui.
babeter/ suapper. Blatero, gerro, onis; loquaculus, locutujelus, i; nugator, oris, m.
babeterse. Loquacula, garrula, lz, f.
bachten. Fl. achter. Retro. *adv.*
back/grootten beker. Scyphus, icrater, eris, m.
back aen een fonteyn oft pompe. Lacus, eds m. concha, a, f, labrum, bri, n.
backfchuyte. Ponto, tonis, m. scapha, a, f.
back/kiuneback. Maxilla, mala, a, f.
backhups. Rictus, us, m.
backfack. alapa, a, f. colaphus, phi, m.
backtrandt. Dens maxillaris vel molaris.
back-troggh. Alveus, i, m. macra, a, f.
backghen. alveolus, i, m.
backen in den oven. Coquere in furno.
byndt-backen. Piflere, sui, piflum & piflum, *olim etiam*, pifli & piflum. *reg. acc.*

backen in de panne. Frigere, frigi & frigni, frixum & frictum; torere, torui, tostum. *reg. acc.*
back-brupdt. Olas, leris, n.
backer. Pistor, oris; artopes, az, mascul.
backerpe/backers konste. Furnaria, pistoria, a, f.
backerpe/backers-winkel/backhups. Pistrinum, n. Officina pistoria.
backerffe. Pistris, tris, f.
back-oven. Furnus, clibanus, i, m.
back-panne. Testis, i, m.
back-panne/ndt wyf. Veuula, a, f.
backfel. Pistoria, a, f.
backsteen. Later, teris, laterculus, i, m.
back-troggh. f. f. Troelie. Macra, a, f.
backtügen. Rheda, a, f.
baden. Lavare, lavi, lautum & lotum & *antique*. lavatum: *reg. acc.* lavari lotus.
bader. Balneator, oris, m. ut: De bader is geerne by den back. Balneator gaudet invitari sæpe ad epulas, delectatur crebris convivis.
badinge. Balneatio, lavatio, onis, f.
badt. Balneum, thermæ, arum, lavacrum, i, n.
badt-doeck. Castula, a, f. præcinctorium, rii, fabanum, ni, n.
badtkruppe. Labrum, bri, n. situla, a, f. Solum balnearium, i, n.
badtgelt. Epilutrum, i, n.
badtsteen. Pumex, micis, m.
badtstooffter. Balneatrix, tris, f.
badtstoobe. Sudatorium, vaporiarium, ii, n.
baeckefineir. Fl. adeps porcinus.
baecke-speck/ baeked leesch. Fl. Cato porcina.
baeck booz de schippers. pharus, i, m.
baecke/ tobbe. Cupa, a, f.
baeckelaer. Bacca lauri.
baeckelarig. Baccalaureus, i, m.
baekeren/boozwormen. Excaletacere, cio, feci, factum. *reg. acc.*
baekeren een kindt booz 't diet. Fovère infantem ad ignem.
baekeren in de sonne. apicari, atus, atum. *dep.*
baeckerhozf. Crates fovendis infantibus.
baede/ bale. Falcis, is, m. falcina, a, f.
baelrjen. Sarcinula, a, f. fasciculus, i, m.
balie/ getupnte. Septum, conscriptum, vallum, i, n.
balie/ park. arena. palestra, stræ, f.
balie. Holl. cuppe. cupula, a, f.
balie/ balpoorte. cataracta, az, f.
balie/ renbane. Hippodromus, mi, m.
balie/wandelplaetse. Xyflum, i, n.
balieboom. Repagalum; i, n.
balii. pretor, oris; nomarcha, a, præpositum, i, m.

baelinschap. Prætura, præfectura, z. f.
 baenderheer. Baro, onis; dynasta, z. m.
 baenderpe. Baronatus, ūs m. dynastia, z. f.
 baene/ heirbaue. Via publica; via regia, via
 militaris,
 bane/essen pleyn. Planities, ei. f.
 bane/klos-bane. arga, z. f.
 bane/psbane. Pegyliis, lidis, f.
 baenen/den werijbaenen Complanare viam,
 baert. barba, z. f.
 baertdactygh. barbarus, a, um. o.
 baertdager. barbiger, geri, m.
 baertd krygen. Pubescere. Hem begint de
 baertd te groepen. Vesticeps est.
 baerdeken. barbula, z. f.
 baertdloos. Imberbis, impubis, e, is, o.
 baertdman. barbatus, i, m. De baertdman
 streelt sijn baertd. barbatus barbam suam
 mulcet, Op laet sijn baertd wassen. Pro-
 mittit alit barbam.
 baertdmanneken. barbatus, i, m.
 baere/sluptboom. Vexis, is, m.
 baere van hout. Longurius, ri. m. palangz,
 a, um, f. pl. n.
 baere van pfer. Vexis ferreus: longurius
 ferreus.
 baere van de poozte. Repagulum, li. n.
 baere/waterbaere. Fluxus, us, m. unda, z. f.
 baerwys. Undatim. adv.
 baere/doodt-baere. Feretrum, tri, n. sanda-
 pila, z. f.
 baere/pdel kiste. Cenotaphium, ii, n.
 baerlych. Genitivus, procreativus. a, um, o.
 baeren/booztbyengz. Parere, rio, peperci, par-
 tum vel paritum; eniti, nisus, vel nixus, r. acc.
 baeringe/den baerens-noodt. Partus, ni-
 xus, ūs. m.
 baer-moeder. Uterus, i, m.
 baer water. Secundz, arum. f. pl. num.
 baeren/tieren/gebaeren. Ferocire f. Tieren.
 baergh. f. bargh. Majalis, is, m.
 baergie/schijphen. Navigiolum. li, n.
 baerin/berin. Agger, geris, m.
 baerin hops. Mera foeni: foeni congeries.
 baerbyckende. Manifestus, a, um, o.
 baer gelt. præsens pecunia. Op koope altoos
 met baer gelt. Ille semper Græca fide mer-
 catur, pecuniam numerat, pecuniânumera-
 tâ negociatur, præsentî emax est pecuniâ,
 argento.
 baers/bisch. perca, z. f.
 baer schuldigh. Manifeste reus.
 baersen. Fl. f. Baeren. parere, peperci, partum.
 reg. acc. (o,
 baerboets. Nudipes, pedis. exalceatus, a, um,
 baerboets gaen. Nudis pedibus incedere.
 baer/meester. Herus, ri; paterfamilias, g. pa-
 tris familias, m. (milias. f.
 baesinne. Hera, z; materfamilias, g. matris fa-

baese/onderhouffen. Tibiale, lis. n.
 baet/profijt. Utilitas, tatis; commodum, lu-
 crum, emolumentam, ti, n.
 baeten/profiteren. professe, profum, profui;
 conducere, duxi, ductum. reg. dat. juvare,
 juvi, jutum. reg. acc. Ten sal ons niet baten.
 Non erit ex usu nostro. Dit Boek heeft ni
 veel gebaet in mijn studeren. Sic liber
 mihi fuit magno usui in meis studiis.
 baet soecken. proprium quætere commo-
 dum; propriz utilitati studere.
 baet-soecker. Lucro, onis; quæstuosus, a, um.
 o. Sui studiosus.
 baeye. Fl. locht kleedjen. Levidensa, f.
 baeye/brpe. Fl. Holl. beste. acinus, i, m.
 baeye-nor. Fl. bacca lauri.
 Baepaerd/kastanjen bypn koleur. Color
 badius sive spadiceus.
 Baeye/inham van de Zee. Estuarium, ii, n.
 baffen. Holl. bassen. Latrare. avi, atum.
 Bagagie/pack. Sarcina, z, f.
 bagagie van't leger. Impedimenta, torum,
 n. pl. num.
 bagagie pakken. Vasare, convasare, avi.
 atum. reg. acc.
 Bagge/Zuweel. bulla, z, f. cimelium, lii, n.
 Bagge/gefrente. bacca, gemma, z, f.
 Bagge die men aen den hals dzæeght. Mo-
 nile, lis. n.
 Bagge die men aen de ooren hanght. In-
 auris, ris, f.
 Baggele. Holl. Bigge. procellus, li, m.
 Bagijne/sonne- f. Megijne. Sanctimo-
 nialis, is; f. Sacerdotissa, f.
 bagijne van een kindt. Vita, z, f.
 Bakelaer. f. Baechelaer. baccalauri.
 bakeren. f. baekeren. Exalfaceere, cci, a, um.
 reg. acc.
 Bal/kaets-bal. pila, z, f.
 den bal uyt-slaen. Torquere pilam.
 fraep uyt-slaen/wel ket sen. aptè & expeditè
 jacere pilam.
 den bal batten. Excipere pilam.
 den bal wederom slaen/ wederom ket sen.
 Retorquere pilam, remittere pilam.
 bal van de handt. Metacarpium, ii, n.
 bal der oogen. pupilla, z, f.
 bal des voets. Callus pedis.
 balade/dicht. Homocœteleton, ti, n. rhyth-
 mus, i, m.
 balaffe/balaffe. Cicatrix, tricis, f.
 Balance/wage. Trutina, z, f.
 balance met twee schotels. Libra, z, f. bi-
 lanx, laucis, f.
 balance met eene schotel. Statera, z, f.
 in balance staan/gelijck sijn. In æquilibrio
 esse.
 in balance staen/tmijffelen. Hære, hæsi,
 hæsum: nutare, avi, atum.

Balanceren/wegen. Librare, ponderare, avi, arum.
balanceren/overleggen. Penderere, expendere, pendi, penlum. *reg. acc.*
Balanceren/tegen een houden. Conferre, ferro, contuli, colltaum. *reg. acc.*
balancier/ balance-maecker. Trutinarius, balancerius, i, m.
balancier / die balance houdt. Libripens, endis, o.
balck. Trabs, abis. f. tignus, i, m. tignum, i, n.
balcken-bandt/ancher. Subscus, udis, f. uncus, ci, m.
balck gewicht. Statera, z, f.
baene balck. Tignum culminarium.
balck-steen/note. Mutulus, i; proceres, erum, m. *pl. num.*
baldbadigh. Audax, acis: praeceps, cipitis, temerarius, a, um, o.
bale. f. Baele. Fascis, is, m.
balepe/balepne walbisch. Balzna, z, f.
balgh. Venter, tris; stomachus, i, m. alvus, i, f.
balgen/in duet bechten. Decerrare, avi, a, tum; duello configere, fixi, sticum,
baljorigh. Surdus, a, um, o.
baljoorigh maerken. Obtundere aures alijus.
Balinck. *Holl.* trechter. Infundibulum; li, n.
ballast. Saburra, z, f.
ballasten. Saburrare, avi arum. *reg. acc.*
ballinck. Exul, ulis. c. extorris, is, m. proscriptus, relegatus, a, um, o.
ballinckzyn. Exulare, avi, atum ut: **Bypis ballinck.** Extorris aris ac foris agit.
ballinckschap. Exilium, i, n. Proscriptio, relegatio, onis, f.
in ballinckschap seyn den. Relegare, avi, atum. *reg. acc.* exilio multare.
ballin. f. Baellieu. prator, oris, m.
ballanter. Testis, is; Testiculus, i, m.
bal-net/ Racket. Reticulum, li, n.
balsem. balsamum, i, n.
balsemboom-hout. Xylobalsamum, i, n.
balsemen. Condire balsamo.
balsem-olie. Ophabalsamum. mi, n. Oleum balsaminum; balsaminus succus.
baniffie. Fektum S. Bavonis.
ban in't geestelick / excommunicatie. Anathema, atis, n. excommunicatio, onis, f.
ban in't wereltlyke/baniffement. Proscriptio, relegatio, onis, f. exilium, li, n.
bannen/in den geestelicken ban doen. Excommunicare, avi, atum. *reg. acc.* proscriptere ab Ecclesiâ; sejungere à coetu fidelium.
bannen/upt den lande bannen. Relegare, avi, atum; proscriptere, scripsi, scriptum. *reg. acc.*

banck/stoel. Scamnum, ni, n.
banckshen. Scabellum, li, n.
banck van rechtr. Tribunal, alis, n.
banck/pymbanck. Equulcus, i, m. fidiculz arum, f. *pl. num.*
ter banck byengen. subjicere quzstioni; subjicere tonuz.
banck/sandtplaet. pulvinus, ni, m. Moles arenaria: salebrz arenariz.
banckigh. Scopulofus, a, um, o.
wissel-banck. Abacus argentarii, Mensa, z. f.
banck/staet van den Banquet. Argentaria, z, f.
bancket/wisselaet. Trapezites, z, mensarius, argentarius, i, m.
baucken/gestoelte. Subsellia, orum, n. *pl. num.*
bancken/roederbancken. Transra, juga, o, rum. n. *pl. num.*
banckeroete / uptstrijkerpe der creditoren. Nominis ac fidei falso indica creditoribus renunciatio: in fraudem creditorum detectio à rationibus mensariis; simulata zris alieni dissolvendi, ad tallendos creditores, inopia.
banckeroeten / banckeroet spelen. Decoquere creditoribus: rem creditoribus decoquere; nomina & fidem creditoribus per fraudem renuntiare. Cedere bonis, foro.
banckeroetier. Atris alieni; per fraudem decoctor, non fortunz vitio, sed suo, rei alienz decoctor.
bancken/eten / Edere, edi, esum f. **Eten.**
bancket/maeltiydt. Convivium, lymposium, epulum, i, n.
kostelick banquet. Convivium opiparum,
bol-op banquet. Coena dubia.
byz banquet. Convivium asymbolum.
banhetten/bzassen/slempen. Helluari, comestari, popinari, epulari, aus. *dep.*
bancketeringe/ 't slempen ende dempen. Helluatio, epulatio, comestatio, popinatio, onis, f.
banckeroeder. Helluo, lutco, epulo, ganeo, glutonisi; popinator, comestator, oris, m.
bande. f. **bende.** Turma, z, f.
banden/rotgetuyse by een toopen. Coire, coëo, coïvi, & coï, coitum; conspirare, avi, atum.
Bandt. Vinculum. *per synon.* vinculum, i, n. nexus. us. m. copulâ, z, f.
bandeken. Vittâ, fasciola, z, f.
bande-rolle. Vexillum, i, n.
bandt-houdt. Canis lorarius,
bandt-nagel. Impages, pagis, f.
bandt-roede. Vimen, minis, n.
bandt-roeden. Vitilla, lium. n. *pl. num.*
dat van bandt-roeden is. Vimineus, a, um, n. **bandts**

BAN BAR

bandroedigh/ bindende. Viminalis, e, is, o.
bangh/benaewwt. anxius, afflicus, a, um, o.
bangh/sozghvuldigh. Sollicitus, a, um, o.
bangh/berheet/besweet. Aestuofus, a, um, o.
 Sudore diffluens; calore nimio zituans.
bangh maeken/benaewwt maecken. afflige-
 re, fluxi, fluxum, r. acc. anxium reddere.
bangh maecken/in sozge jagen. Sollicitudi-
 ne afficere.
bang maeken/benaewwt zyn. Sudabundum
 reddere.
bangh zyn/benaewwt zyn. ang; anxium ef-
 se; affigi, fluxus. *pass.* angore conlumi, an-
 goribus premi.
bangh zyn/besweet zyn. Afluare, avi, atum.
banghighept. angor, oris, m. *item.* Sollicitudo,
 dinis; anxietas, tatis, f. *item.* zellus, us, m.
baniere/bendet. Vexillum, i, n.
banlinck. f. ballinck. Exul, ulis, com.
bannen/in den ban doen/of uyt den lande
bannen. Proscribere, ipsi, ipsum. *reg. acc.*
 f. Ban. Excommunicatio, onis, f.
bannen/ bloecken. Execrari, detestari. *dep. reg.*
acc. imprecari, atus, atum, *dep. r. dat.* devo-
 vere, vovi, votum. *reg. acc.*
***t bannen ende bloecken.** Dirz, arum, f. *pl.*
num. detestatio execratio, imprecatio, onis, f.
barbare/wyde menschen. Barbari, orum, m.
pl. num. Homines feroces, homines truces.
barbarighept. f. wyedtyept. Truculen-
 tia, z, ferocitas, atis, f.
barbarisch. f. barbaren. Barbarus, a, um.
barbeel/ bish. Barbis, i; barbo, onis, m.
barbeel-bete. Minutal, frictum.
barbier/baertscheerder. Tonsor, barbiton-
 sor, oris, m. *item.* Chirurgus, i, m.
barbiers becken. Concha, z, f.
barbiers-winkel. Tonstrina, z, f.
barke/ schipken. aduariatium, ii, n. lembus, i, n.
barderen. Phalerare equum: equum phaleris
 ornare.
barderinge der peerden. Phalerz, arum, f.
pl. num.
baeren/baren. &c. f. barsten/baersten. &c.
 parere, cio, pepereri, partum. *reg. acc.*
baereet. pileus, i, m.
bargh/ gefneben becken. Majalis, is, m.
bargen-sineir. Arvina, z, f.
barin. Fax, faxis, f.
barinhertigh. Misericors, cordis; clemens,
 mentis; propitius, pius, a, um, o.
barinhertighept. Misericordia, clementia,
 z; miseratio, commiseratio, onis, f.
barinhertighlyck. Misericorditer, pie, cle-
 menter. *adv.*
barnen. f. branden. Urere, ussi, usum; ab-
 solute vel cum accus.
barinckhoudt. *Holl.* brandthoudt. Lignum
 focarium.
barricade/ affchanfinghe der stracten met

BAT BAS.

tonnen/ toogen/ &c. Doliarum septum ad
 capita viaz.
baricaderen/ de straten affchantfen. Via-
 rum fauces & capita transversis septis mu-
 nire.
baron. f. baenderheer. Baro, onis, m.
bars/ bars. perca, z, f.
barsten. f. baersten. pario, pepereri, partum
reg. acc.
barboets. f. baerboets. Nudipes, edis, o.
bas/ basconter. Bassus, li, m.
basane. aluta, x, f.
base/ ondercouffen. f. baese. Tibiale, is, n.
base/ basement. Basis, is; tybolata. z, f.
beselien-eruptd. Ocymum, i, n. baccha-
 ris, i, f.
basilicck/ serpent. Basiliscus, ci, m.
basse. Bassus, i, m. *Tormenti minoris genus.*
basfen gelyck de honden. Latrare, haubare,
 avi, atum.
basfer. Latrator, oris, m.
't gebas. Latratus, us, m.
bast/ stroy. Laqueus, i, m. restis, is, f.
bast / 't helleken daer eene keirne in is.
 Grana, siliqua, z, f. folliculus, i, m.
basten van wjn-besien. Vinacea, orum, n.
pl. num.
baeaerdt. Nothus, spurius, adulterinus, a, um.
baestaerdt. Natales illegitimi, torus illegi-
 titinus.
baestaerdt groepfel. accrementum nothum.
baestaerdt woorden. Barbara vocabula.
baestaerdt ribben. Coltz nothz.
baestaerdt peper. piper adulteratum.
baestaerdt wjn. Vinum passum, *ex uvis sole*
siccatis excussum.
bestaerdt/ haeswindt. Hybris, idis; hybrida,
 z, f.
bastant/ sufficient. Sufficiens, entis, o.
bastant zyn. Sufficere, cio, feci, factum.
r. dat. perf.
bastep/ sterckte. propugnaculum, i, n. arx,
 arcis, f.
bastonnade. Fustuarium, i, n.
een bastonnade geven. Fustibus ezdere: fu-
 stuario militare.
basupne. *Holl. Fl.* Buccelina, z, f. Tuba ductilis.
basupne blaeser. *Holl. Fl.* Buccinator, oris, m.
basupnen. *Holl. Fl.* Buccinare, avi, atum.
bat/ meer. potius, melius, rectius, amplius.
adv.
batalie/ veltslaghe. pugna, z, f. praelium.
 lii, n. conflictus, us, m.
batalie/ atalion / 't esquadron ban den
gehelen leger. acies, ciei, f. Inductus exer-
 citus; exercitus in acie.
batalie / 't principaelste esquadron ban
den leger. Media acies; summa acies; prin-
 cepts acies.
batalieren / slaghe leberen. pugnare, avi,
 anam;

atum; praeliari, atus, atum. *dep.* configere, fixi, fixum.
bate. *f.* baet. Commodum, i, n.
batement/spel/cozt/swyl. Oblectatio, onis, *f.* ludus, i, lulus, ūs, m. Animi relaxatio.
batterje. Colliculus ad tormenta disponenda.
babiaen/meirratte. Cercopithecus, i, m.
bapaerdt. Equus badius.
bape. *f.* baep. Levidensa, *x, f.*
beaessen. afflare, avi, atum, *reg. acc.*
beaesseninge. adspiratio, onis. *f.*
beanght/ &c. bangh. anxius, a, um, o.
beantwoozden. Respondere, sponſi, sponſum. *reg. dat.* *Uy* sal het schijfelyk beantwoozden. Scriptis ad ea respondebit.
bearbejden/moepde doen. Allaborare, avi, atum, adniti, nixus *vel* nifus *dep.* wie heeft dit boeck bearbejdt. Quis hunc codicem elaboravit?
bebelen. *f.* babelen. Blaterare, avi, atum.
bebladeren. aspergere foliis,
bebloeden. Cruentare, avi, atum. Cruore inficere. *reg. acc.*
bebollewercken. aggere *sive* vallo munire.
bebouwen. *f.* betimmeren. Aedificiis ornare.
becacken. Permerdare, conspurcare, foedare, avi, atum. *reg. acc.*
becaemen. Mucelcere, mucui *ſm. ſup.*
becaemt. Mucidus, a, um, o.
becaemthepdt. Mucor, onis; situs, ūs, m.
beck. Rostrum, i, n.
becken/met den beek picken. Roſtro impetere.
beckſten. Roſtellum, i, n.
beckeneel. Calva, calvaria, *x, f.* cranium, nii, n.
becken om de handen te waſſchen. Malluvium, pollubrum, i, n.
becken om de boeten te waſſchen. Pelvis, vis, *f.* pelluvium, vii, n.
becken van de barbiere. Concha, *x, f.*
beckſten. Pelvicula, *x, f.*
becladden. Conſpurcare, commaculare, avi, atum; polluere, lui, lutum. Luto inficere. *reg. acc.*
beclagh. Quetela, querlmonia, *x;* lamentatio, onis, *f.* queſtus, ūs, m.
ſijn beclagh doen. Queri, conqueri, queſtus, ſum. *dep.* Querelas deferre. *reg. dat. & abl. cum De.*
beclagh in ſecht. Accuſatio, inſuſatio, poſtulationo, onis, *f.*
beclaegelyck. Deplorandus, deſcendus, a, um; lamentabilis, e, is, o.
beclaegelijhen. Lamentabiliter, ſcibiliter. *adv.*
beclaegen. *f.* ſijn beclagh doen. Queri
beclagen/becoenen. Lugere, luxi, ludum; flere, flevi, ſictum; plangere, planxi, planctum. *reg. acc.*

beclaegen/aenclagen. Accuſare, inſaſare, avi, atum. *reg. acc.*
beclager/aenclager. Accuſator, oris, m.
beclaeger/beschreper. Lamentator, oris, m.
beclappen/overbjagen. Prodere, prodidi, proditum; deferre, fero, detuli, delatum. *reg. acc.*
beclieden. Veſtire, ivi, itum. *reg. acc.*
becliedſel. *f.* rock/blies Tuni a, *x, f.*
beclicken. *Holl.* verraden. Deferre, fero; detuli, delatum. *reg. acc.*
beclijben/waſſen. Coaleſcere, lui, litum.
beclijben/bedgen. Proſficere, cio, feci, fecum.
beclimmen. Conſcendere, ſcendi, ſcenſum. *reg. acc.* Scandendo ſuperare. *f.* becliederen.
beclippen/betrappen. Deprehendere, hendi, henſum. *reg. acc.*
op't ſept beclippen. In ſagranti delicto deprehendere; in iplo ſacinoſe deprehendere.
beclippinge. Deprehenſio, onis, *f.*
beknabbelen. Attrodere, corrodere, roſi, roſum. *reg. acc.*
bernabbellinge. Atroſio; corroſio, onis, *f.*
bercnyen. *Holl.* douwen. Comprimere, preſſi, preſſum; coarctare, avi, atum. *reg. acc.*
becomelijck/betcrjgetijck. Parabilis, e, lis, o.
becomen/vercrjgen. *f.* vercrjgen. Potiri, or, itus ſum. *dep. reg. Abl.*
becomen / geneſen. *f.* Geneſen / geſondwozden. Convaleſcere, ui n. revalere.
becominge. *f.* Geneſing. Sanitatis recuperatio.
becomen / wel inchen. Cedere, ſuccedere, ceſſi, ceſſum; evenire, veni, ventum. *reg. dat.*
wel become't u. Proſit: bene vortat; felix & fauſtum ſit. *r. dat.*
het eten is my wel becomen. Cibus iſte ſaluber mihi fuit. Salubrem ſenſi hunc cibum; cibus ille non fuit oneſi.
becommenen / met affapren belammeren. Negotiis & occupationibus deſtinere; multis negotiis praepedire, implicare; occupare; obuere, involvere. *reg. acc.*
ſich becomenen / ſoꝝghvuldigh zjyn. Satagere, ſategi. *ſup. carer.* Sollicitum eſſe; anxium eſſe; curis deſtinari.
becommeringe/becommernis/belet. Occupatio, onis. *f.* impedimentum, i, n.
becommertinge/ſoꝝge. Sollicitudo, dinis, cura, *x, f.*
becommert/belet. Occupatus, impeditus, diſtrictus, negotioſus, a, um, o.
becommert / ſoꝝghvuldigh. Anxius, ſollicitus, a, um, o.
becoopen / booz inne ſtaen. Luere, lui, lutum. *reg. acc.* malſari, atus, atum. *dep.* Ponas dare.

becoren. Tentare, probare, avi, atum. *reg. acc.*
becoringe. Tentatio, onis, f.
becorsten. Crustare, incrustare, avi, atum. *reg. acc.*
becoselen. Coinquinare, foedare, fornicare. maculare, avi, atum. *reg. acc.*
becoselt. Sordidus, squalidus, a, um, o.
becostigen. Ferre sumptus, solvere impendia.
becouten. Persuadere, suavis, suavisum. *reg. dat. pers. & accus. rei.* inducere, duxi, ductum. *reg. acc.*
becrabbelen. Radere, rasi, rasum. *reg. acc.*
becrachtigen/ cracht geven. Vires addere. *reg. dat.*
becrachtigen/ oberwinnen. Superare, avi, atum. *reg. acc.*
becrachtigen / geweldt doen. Niti, nifus, vel nixus, conari, natus, natum. *dep.*
becreunen. Conqueri, questus, questum. *dep.*
becroselen. f. **becrupsen.** Denigrare, avi, atum *reg. acc.*
becruppen. Occultè invadere: latenter aggredi: ex insidiis aggredi.
becruppingh. Ephodos, i, f.
becrupsen/ swart maecken. Denigrare, avi, atum. *reg. acc.*
becrupsen/ djoncken maecken. Inebriare, avi, atum. *reg. acc.*
bedachtfaem / wel bedacht. f. **behoedtfaem.** Cautus, a, um. Consideratus, a, um.
bedachtfaemhepdt. f. **behoedtfaemhepdt.** Circumspectio, onis, f.
bedachteligh. Præmediatè, consideratè, circumspèctè. *adv.*
bedacht/ oudt. Senex, senis, m. grandævus, a, um, o. Maturus zvi.
bedachthepdt. Grandævitas, tatis; senectus, ætatis, f.
bedæst woerden/beroert woerden. Perturbari, atus; commoveri, motus, perterrer, teritus. *Woe komd'p daer aen soo bedæst? Quid tu ita commotus advolas?*
bedammen. Munire, niv, nitum. *r. acc.*
bedampelen. Fl. Conculcare, avi, atum. *r. acc.*
bedancken. agere gratias, habere grates. *r. dat.*
hem van het bedancken/ beloben. Gaudere de re aliqua; voluptatem ex re aliqua capere.
bedarren. *Holl.* genesen. Reconvallescere, valui, litum. *Maet hem sich bedarren.* Recedat ad se, recolligat se, recipiat animum à pavore, ex consernatione.
bedaentwen. Rorare, irrorare, avi, atum. *reg. acc.*
bedant. Rofcidus, rorulentus, a, um, o.
bedautwinge. Roratio, irroratio, onis, f.
bedde. Lectus, torus, i, m. cubile, lis; stratum, i, n. *Maect het bedde.* Sterne lectum.

bedde-kleedt. Lodix, dicis, stragula, z. f. toral, ralis, n.
bedde-genoedt. Conjux, jugis, e. Consors thalami.
beddeken. Lectulus, li, m. (icis, f.)
bedde-laecken. f. **Slaep-laecken.** Lodix, **bedde-panne.** Foculus lecticarius: ignitabulum lecti.
bedde-plancke/bedde-sponde. Sponda, z, f.
bedde stroo. Stramenta lecti.
bed-stede. Fulcrum lecti.
bed-vulsel. Tomentum, i, n.
bedden/ te bedde helpen. In lectum collocare.
bedden in de hooven. Arcz, areolz, arum, f. *pl. num.*
bede/bersoeck. Petitio, precatio, rogatio, onis, f.
bede/bede-gelt. Indictio, exactio, onis, collecta, z, f.
bede-setter. Censor, oris, m.
bedecken. Contegere, texti, lectum; occultare, avi, atum. *r. acc.* *It isal met sneuw bedekt.* Nix omnia contravit.
bedecken. *Holl.* hzoeben. Excludere ova.
bedeckteligh. Tectè occultè; latenter. *adv.*
bedselen. Partiri, titus, titum. *dep. reg. acc.*
bedeemen/bedeemsteren. Fl. **berdupsteren.** Obscurare, avi, atum. *reg. acc.*
bedegen. Fl. Honorè vs dignitate vel opibus suctus.
bedelaer. Mendicus, ci, m. mendicabulum, h, n.
bedelachtigh. Mendiciti deditus, semper mendicans.
bedelen. Mendicare avi, atum. *reg. acc.*
bedelrepe. Mendicitas, tatis, f.
bedelsack. Mantica, z, f.
tot den bedelsack komen. f. arm woerden. ad incitas redigi.
bedelaers lupsen / klepne kliffen. Xanthium, thii, n.
bedelle. Bedellus, i, m.
bedencken/oberpepsen. Considerare, deliberare, ponderare, avi atum; expendere, perpendere, pendi, pensum. *reg. acc.*
sich bedencken / van andere sinnen woorden. Mutare sententiam.
bedenckinge. Meditatio, consideratio, onis, f.
bedenck-tijdt. Induciz ad deliberandum.
bederffnisse. f. **bederbeuisse.** Pernicies, cir, f. perditio, onis, f.
bederffter. Corruptrix, tricis, f.
bederbelych/ dat licht bederft. Corruptibilis, le, lis, o,

bederbelijck/schadelijck/ dat doet beder-
den. Perniciosus, exitiosus, a, um; exi-
 tialis, e, is, O. r. d.
bederbelijcken. Pernicioso, exitialiter. *adverb.*
bederbelinck. afortus, ti, m.
bederben. *act.* te niet doen. Perdere, perdi-
 di, perditum; corrumpere, rupi, riptum.
reg. acc.
bederben. *pass.* te niet gaen. Perire, pere-
 peri, peritum; interire, intereo, interii,
 interitum; corrumpi, riptus.
bederffenisse. Vastatio, devastatio, corruptio,
 onis, f.
t sal u bederffenisse wesen. Cedet in tuam
 perniciem, in malum te conjiciet extre-
 mum, exitiale, funestum, pestiferum.
bederbet. Destructor, corruptor, oris, m.
Wede-baert. f. bebaert. Peregrinatio reli-
 giosa, Votiva, religionis gratiâ suscepta
bediedelijck. aperte, significanter. *adv.*
bedieden. f. beteechenen. Significare, deno-
 tare, avi, atum; portendere, teadi, ten-
 tum. *reg. acc.*
niet beel te bedieden hebben. *adag.* Esse par-
 vi momenti.
niet te bedieden hebben. Esse nullius mo-
 menti.
beel te bedieden hebben. Magni esse mo-
 menti.
bedieden/ uptleggen. Explicare, cavi, & cui,
 catum & citum. *reg. acc.*
bediedenisse/ bedietfel. Significatio, deno-
 ratio, onis, f. significatio, i, n.
bediedenisse/ uptlegginge. Interpretatio,
 declaratio, expositio, onis, f.
Bedieder/ uptlegger. Interpres, pretis:
 explicator, oris, m.
bediedt. f. bediedenisse. Significatus, us, m.
bediet felken. Significatiuncula, interpreta-
 tiuncula, a, f.
bediedt ster. Interpres, pretis, f.
bedienaer. Administrator, oris, m.
bedienen. administrare, avi, atum. *reg. acc.*
bedienereffe. administratrix, tricus, f.
bedieninghe. administratio, onis.
bedienstigh. administrabilis, e, is, o.
bedijen. Proficere, cio, feci, factum.
bedingh. Judicium, cii, n. Res forensis.
bedingh/ bespreck. Conditio, onis, f. pa-
 ctum, i, n.
bedingen/ koop maecten. Licitari, atus; li-
 ceri, licitus. *r. acc. cum gen. vel abl. pretis.*
bedinger. Licitor, oris, m.
bedinginge. Licitatio, onis, f.
bedinghster. Licitatrix, tricus, f.
bedodden/ bedodder. f. bedziegen/ bedzie-
 get. Imponere, olui, ostium, *reg. dat.* Im-
 positor, ris, m, ut: **Ohp sult u selven bes-**
dobden. Circumscibes te ipsum.

bedompen. Fumigare, vaporare, avi, atum.
reg. acc.
bedompinge. Fumigatio, vaporatio, onis, f.
bedopben hindt. f. bederbelinck. Filius de-
 gener, indulgentia depravatus.
bedzack/ aenklaeginge. Accusatio, delat-
 io, onis, f.
bedzagen. f. aenklagen. Deterre, tuli, la-
 tum. *reg. acc.*
ich bedzaeghs mp/ &c. op getupgen. Ad
 testes refero; ad testes provooco,
bedzagen aen den rechter. Judicis arbitrio
 permittere.
bedzagen. f. belooppen. ut: **De somme bes-**
dzaght 100. gulden. Summa ascendit
 ad centum florenos aureos.
bedzaben. f. bedzjben. Machinari, atus sum.
dep. r. acc.
bedzachtigh/ bedziegelyck. Fraudulen-
 tus, captiolus, dolosus, a, um, fallax, lacies, o.
bedziegelycken. Fraudulenter, dolose, falla-
 citer. *adv.*
bedziegelyckhendt. f. bedzoch. Impositura,
 a, Fallacia, a, f.
bedziagen. Decipere, pio, cepi, ceptum;
 fraudare, defraudare, avi, atum; fallere,
 fecelli, falsum. *reg. acc.*
bedziager. Deceptor, impostor, oris, m.
bedzighster. Deceptrix, impostrix, tri-
 cis, f.
bedzjff. Exercitatio, actio, onis, f. molimen-
 minis; commissum, i, n.
niet in 't bedzjff/ maer in 't vermogen.
 Non in actu, sed in potentia
bedzjffer. f. bemerkter/ steeler. Actor,
 oris, n.
bedzjff. f. handeligh/ werckigh/ doe-
 ningh/ daet/ aentael/ op/praeck/ op te
 spreekken hebben. actio, onis, f.
bedzjsten. Concaquare, permordare, avi, atum.
reg. acc.
bedzeten. Merdosus, lufosus, a, um, o.
bedzjben. Exercere, cui, citum: agere, egi,
 actum; moliri, litus. *reg. acc.*
bedzjben tets quaats. Malum committere;
 facinus perpetrare; admittere flagitium.
wat bedzjft hy? Quidnam facit? unde
 victum querit? quid negotiatur? **Quz-**
nam ipfus est occupatio, ac vacatio? Quid
rei agit? Quo exercitii genere victit?
Hy bedzjft wond r. Mira agit.
genoeghte bedzjben. Exultare, jubilare, o-
 vari, avi, atum. **Lzt itia, vol gaudio, vel vo-**
luptate exultare sive gestire,
bedzjbiggh. actualis, a, m.
bedzjftigck. actualis, e.
bedzjben/erbaren. Peritus, exercitus, ex-
 pertus, a, um, O. *reg. gen.*
bedzjben wegh. Via trita.

baer is niet aen bedzeven. Nihil vel parum refert.

bedzoeft. Tristis, e, is; moerlus, affliclus, a, um, o.

bedzoeft zijn. Dolere, lui, litum; moere, moerui vel moerlus fui, tristari, status, itatum. *dep.* lugere, luxi, luctum. Moerore, vel, moeritia, vel tristitia affici, ut: So bedzoeft waeren de Compagnien ober de doodt van haer Colonel. Tam dolenter afficiebantur cohortes morte tribuni sui. Tam efflicti dolebant interitum ejus.

bedzoefthep. f. dzoefshepdt. Moeritia, z, f. bedzoeben/bedzoeft maeken. Turbare, conturbare, perturbare, contrastare, avi, atum; affligere, sili, silium, *reg. acc.* Tristitia vel moeritia afficere.

bedzogh. Fraus, dis, f. Ludificatio, onis, f. Impostura, z, Fallacia, z, f.

bedzucken. f. bedzoeben. Contrastare, avi, atum. *reg. acc.*

bedzucht van herten. Corde affliclus; animo affliclus. f. bedzoeft.

bedzucht yn. f. bedzoeft zijn. Tristitia afflicari, angustia torqueri, sollicitudine distringi.

bedzuchtsept. f. dzoefsept. Tristitia, z, f.

bedzuppen / bedzuppen. Guttis maculare, guttis conspergere.

bedzucht. Sollicitus, anxius, a, um, o,

beduchten/vermoeden. Suspiciari, atus. *dep. reg. acc.*

*t staet te beduchten. Verendum est, timendum est, cum. Ne.

beduchten/ in twijffel slaen. Hzere, hzef, hzefum. In dubio esse.

bedupden. &c. f. bedieden. Significari, avi, atum, Explicare, avi, atum. *reg. acc.* Beduypt my dat woordt. Interpretare mihi istam vocem.

bedwankelt. f. beseten. Obsessus à Diabolo, daemoniacus.

bedpen. ut: een dzonkaert sal seiden bedpen. Haud unquam rem faciet strenuus potator, secundo fortunae afflatu gaudebit.

bedwank. Coactio, onis, vis; violentia, z, f.

bedwanklyk. Coacte, invire, violentes. *adv. vi. abl. abs.* Ex necessitate.

sonder bedwank. f. bypwillichlyk. Ultro.

bedwelmen/ *act.* bestaen maeken. Turbare, Perturbare, consternare, avi, aum, stupefacere, cio, feci, factum; percellere, culi, culsum. *r. acc.* Attonitum reddere.

bedwelmen. *pass.* bestaen woerden. Obsupere, pui, obstupescere, pui; exanimari, consternari, atus, percelli, culius. Deficere animo: vertigine corripit.

bedwelmt. Semianimis, exanimis, e, is, stupefactus, consternatus, percellus, a, um, o.

bedwelmingheit. Stupetadio, exanimatio, onis, defectio animi: perturbatio mentis.

bedwingen/ temmen/ tegenhouden Coercere, cui, citum, reprimere, comprimere, pressi, pressum; cohibere, bui, bitum; compellere, scui, citum; refranare, avi, atum. *reg. acc.* Heel seiden bedwingen de Heeran haer seiden. Perraro Magnates sibimet leges imponunt.

bedwingen / onder sijn geweldt dzengen. Coercere, cui, citum; subjicere, cio, jeci, jectum, vincere, devincere, vici, victum; subjugare, avi, atum. *reg. acc.*

beekken. Rivulus, i, m.

beekschupin. Scrofularia, z, f.

be-eeden. Juramento corroborare: sacramento adigere obtestari.

be-edt / in edt genomen. Juratus, auctoratus, a, um, o.

beel zijn. Pœnitere, tui. *reg. gen.* Retractate conventa.

beeldhoutkonst. Statuaria, z, f.

beemdt. f. bemindt. Pratum, i, n.

been. Os, ossis, n.

been/ schene. Crus, cruris. n. tibia, z.

beenachtigh. Osseus, a, um, o.

beenhoudt. Ligustrum, i, n.

beenhoudwer. f. vleesch-houdwer. Lanius, ii, m.

beenhuys. Ossuaria, z, f.

beentsjen. Ossiculum, i, n.

been-loos. Exos, ossis, o.

been-yppe. Os tibiz.

beembles. Periostrum, i, n.

beer. Ursus. f. beir. ursa, z, f.

beer/ beerberken. Verres, ris, m.

van beeren. Verrinus, a, um, o.

beer. Vinea, z, f. *instrumentum bellicum.*

beerich. Heliacus.

be-erden. Hereditatem adire, hereditate accipere, cernere.

be-erber. Hæres, redis; legatarius, i, m.

be-erbinge. Hereditas, tatis f.

beeste. Bestia, bellua, z, f. brutum, i, n. pecus, cadis. f. & pecus, coris, n.

beestachtigh. Brutus, pecuinus, belluinus, a, um, o.

beestachtighpdt. Bestialitas, tatis. f.

beestalse. *fl.* Pecus, pecudis. f.

beestelyk. Bestialiter, brutaliter. *adv.*

beestjen. Bestiola, z, f. animalculum, i, n.

beestkupt. Lustra, orum. *n. pl. num.* latibulum, i, n.

beestkunde/ beestbeschrybinge. Zoologia, Zoographia. beestonderwijningh. Zoopodia.

beet/ bete. f. bete. morsus, us, m.

beet-soole. *fl.* Beta, z, f.

brete /

beete / *Fl. rechte*. *Pertica gallinaria: sedile avium*,

beeten. *Fl. Holl.* Descendere, di, censum, sidere, considerare, sedere, sedii, scellum.

beetwater *Nautica*, z, f.

befaaften / *befaaftinge* / *befaaft*. *f. infam. Infamis, e, o. infamari* / *Gr.* *Inlamaré, avi, atum. reg. acc.*

befaaft. *Famosus, a, um, o.*

beffe / *almutse*. *Amiculum pelliceam.*

beffe. *Holl. traage*. *Collare, ris, o.*

beffen. *Mulier nugatrix.*

begaeven / *bupl maecten*. *Conspurare, deformare; deturpare, avi, atum. reg. accus.*

begaan / *bedryben* / *uptrechten*. *Committere, admittere, misi, missum, patrare, avi, atum. reg. acc.*

oen schelmstuck begaen. *Committere flagitium: patrare scelus, admittere facinus.*

begaan / *betreden*. *Catare, avi, atum; terere, trivi, tritum. reg. acc.* *Hy is om geld begaen.* *Inopia pecuniarum laborat.*

begankenisse / *toelooft van volk*. *Conventus, us, m. frequentia; z; celebritas, tatis, f. scellum, i, n.*

begankenisse honden. *Celebrare scellum.*

begankenisse / *uptvatt*. *Exsequia, arum; f. pl. num.*

begaeven. *Inspicere curiosè: avidè inspicere: hiantè ore intueri.*

begaeper. *Spectator, oris, m.*

begaevinge. *Inspicatio, oscitatio, onis, f.*

begaeft woerden. *Spectari, atus. pass.* *Inspicere curiosè.*

begaeven. *Donare, dotare, avi, atum. reg. acc. pers. & abl. rel.*

begaeft. *Præditus, dotatus, a, um, o. reg. ablat.*

begankenisse. *f. begaen.* *Celebritas, atis, f.*

beggijne / *nonne*. *Beggina, z, sanctimonialis, is, f.*

Beggijne-hof. *Begginagium, ii, n.*

begecken / *bespotten*. *Ridere, deridere, irridere, risi, risum; subsannare, avi, atum. reg. acc.* *Irrisui habere: ludibrio habere.*

begeerft. *f. begeiren.* *Affectare, avi, atum. reg. acc.*

begeiren / *epfchen* / *betsoeken*. *Petere, expetere, tivi & tit, titum; postulare, flagitare, efflagitare, avi, atum; poscere, poposci. sup. reg. acc.*

begeiren / *wenschen* / *nae let haeken*. *Cupere, concupere, pio, pivi, pitum; desiderare, avi, atum, velle, volo, volui, volitum, r. acc.*

Hy beezert u welbaert van herren. *Ille ex animo tibi bene vult.*

ver beftigh begeiren. *Percupere, pio, pivi, pitum, Audent cupere: maxime con-*

eupifecto. reg. acc. *Flagrare desiderio. reg. gen.*

begeirigh / *begeirlijck* / *dje begeirt*. *Cupidus, avidus, cupientissimus, a, um, o. reg. gen.*

begeirlijck / *dat atigenaem is om te begeiren*. *Orptandus, desiderandus, a, um, desiderabilis, e, is, o.*

begeirlijcken. *Cupidè, avidè, adv.*

begeirlijckhept / *begeirte*. *Desiderium, i, n; affectus, us; animus, i, m.*

begeirlijckhept / *gierighhept*. *f. gierighhept*. *Avaritia, z, f.*

begeven / *sich ietwers toe begeden*. *Conferre, ferro, tuli, collatum; applicare, avi, atum, adjungere, junxi, junctum, reg. acc. pers. & dat. rei. vel acc. pers. & acc. rei sum Ad. Dededere, dedidi, deditum: tradere, didi, ditum: addicere, dixi, dictum, r. acc. pers. & dat. rei.* *Hy heeft sich tot de Armonstranten begheven.* *Addixit se sectæ Arminianorum.*

begeven / *berlaten*. *Destituere, tui, tutum: dererere, serui, scitum: relinquere, liqui, licium. reg. acc.*

begeven. *f. bestrijken*. *Deficere, cio, feci, scellum: labare, avi, atum: collobascere.*

begeven / *uptgeven*. *Expendere, pendi, pensum: erogare, avi, atum. reg. acc.*

begieten. *Conspargere, sperfi, spersum: persundere, fudi, fustum: sigare, avi, atum, reg. acc.*

begieten. *Irigator, adpersor, oris, m.*

begietinge. *Irigatio, adpersio, squatio. persusio, ovis, f.*

begiften. *f. begaeven.* *Munerari, atus sum, or. reg. acc.*

begiftinge. *Donatio, dotatio, onis, f.*

begijten / *Fl. bedriegen*. *Decipere, pio, cepi, ceptum, reg. acc.*

begijne. *f. Beggijne.* *Cælebs religiosa, sanctimonialis, virgo monastica.*

begin / *ban eenich werck* / *beginfel*. *Initium, principium, exordium, i, n.*

begin / *woyspronk* / *daer het apt spuyt*. *Origo, ginis, f.*

in den beginne / *in 't beginfel*. *Sub initium: in initio: circa vel sub principium: ipso exordio: ipso initio: in ipso limine: in ipso quasi vestibulo, in ipis primordiis, in ipsa statim fronte.*

van den beginne. *Principio: initio: à principio: ab initio, ab exordio, jam inde à principio.*

van den beginne toe / *den eynde toe*. *Ab initio usque ad finem: à capite ad calcem: à vertice ad extremum unguem: à vestice ad imos usque talos.*

beginnen / *aan het een beginfel gheben*. *inci-*

Incipere, pio, cepi, ceptum; inchoare, avi, atum; ordiri, exordiri, orsus *r. acc.* Initium facere alicui rei, rei alicui initium afferre, rei cuiusdam initium conferre: dare principium rei alicui.

beginnen / beginsel krijgen / sijnen oorz spzouk ban iet hebben Incipere, pio, cepi, ceptum, cepisse, cepi, *defectivum*; oriri, ortus. *dep.* Initium capere *vel* accipere; principium ducere *vel* nancisci *vel* lumere; originem trahere *vel* capere.

beginner. Inchoator, auator, oris, m.

beginsel ban alle dingen. Elementum, i, n.

begipsen. Gypsare, avi, atum. *r. acc.* Gypso inducere.

begozden / omgozden. Cingere, accingere, fucingere, cingi, cinctum. *r. acc.*

begozden een vrouwe. Impragnare, avi, atum. *r. acc.* Gravidare foeminam, gravidam facere, reddere.

begracien / iemanden goet hert toe dragen. Favere, favi, fautum; itudere, dui, *sine sup.* Bene velle. Bene cupere. *r. dat.*

begraben / believen / iemanden naer den mont slupten. Antribus inservire; ad voluntatem loqui: gratiam alicuius aucupari: se insinuare in alicuius gratiam.

begraben / in de aerde delven. sepilire, livi & lli, pultum; funerare, tumulare, inhumare, avi, atum, defodere, dio, fodi, folum. *r. acc.*

begraben / beschansen / retrencheren. Munire fossa, munire vallo; aggere cingere; vallo oblepere, *reg. acc.*

begrabenisse / bestedinge ter aerden. Sepultura, z, humatio, tumulatio, onis, f.

begrabenisse / uytbaert. Exsequia, inferia, arum, *f. pl. num.* parentatio onis, f.

begrabenisse / grafstebe. Sepulchrum, i, n. Locus sepulchri.

begrabenisse / schansinge / trencher / retrenchement. Vallum, i, n. agger, ris, m. circumvallatio, onis, f. Aggere *vel* vallo munire fossa.

begraber / Graf-maker. Libitinarius, ii, m.

begrijnsingh. Sarcasmus, i, m.

begrijp / ombattinge / ontwerp. apprehensio, comprehensio, complexio, onis, f. complexus, us, m.

bepaelt beargp. Conceptus determinativus

debattig beargp. Conceptus apprehensivus.

begrijp / inhoudt. Summa, periocha, z, f. summationum, subjectum, argumentum, i, n.

begrijpen / batten. Comprehendere, hendi, hensusum, complexi, plexus, xum. *dep. r. acc.*

ten sozsten beargpen. Breviter complecti; summationem complecti; paucis comprehendere, summationem perstringere.

begrijpelijk / dat men batten kan. Comprehensibilis, e, is, o,

begrijper. Comprehensor, oris, m.

begrijpen in de woorden bangen. Capere in sermone; verba alicuius cavillari.

begrijpachtigh / beargpelyk / die iemandt sit sijn woorden vat. Captiosus, dolosus, a, um, fallax, lacies, o.

begrijpelyken / valscheijken. Captiose, dolose, fallaciter, *adv.*

begrijpinge. Captio, onis, f.

begrijpen / inhouden. Capere, pio, cepi, ceptum, *reg. acc.*

begrijpigh / houdende. Capax, pacis, o.

begrijpinge. Capacitas, tatis, f.

begrijpen / herstaen. Capere, pio, cepi, ceptum, intelligere, lexi, lectum, *reg. acc.*

begrijpen / leeren. Discere, addiscere, didici, *sine sup.*

begrijpendhepdt. Continentia, z, f.

begrijpelyk / wel seerig. Docilis, e, is, o.

begrijfen. f. beweenen, Deplorare, avi, atum, *reg. acc.*

beginnen. f. bekijken. Increpare, avi, atum, *reg. acc.*

begroeten. f. groeten. Salutare, avi, atum, *reg. acc.*

begrooten. Adaugere, auxi, auctum, *reg. acc.*

begrupthelen. Facere aliquid agere; ritum capere dictis *ant* factis, festivo alicui imponere.

begrupthelaet. Tacitus *vel* festivus impostor; praestigiator, oris, m.

begrupthellinge. Facetia, praestigia, arum, *f. pl. num.* Faceta illusio.

behaegelyk. Gratiolus, acceptus, *r. dat.* Lepidus, a, um, o.

behaegelyken. Lepide, gratiose, *adv.*

behaegelykhepdt. Lepor, lepos, poris, m. gratia, z, f.

behaegen. Placere, cui, citum; arridere, tisi, risum; allubescere, lubui, *reg. dat.*

't behaeght. Placet, arridet, lubet. *imperf.*

behagen / genoeghte / contentement. Voluptas, tatis, complacentia, z, f.

behaelen / berktijgen. Acquirere, quisivi, situm, nancisci, nactus, adipisci, adeptus. *dep. reg. acc.*

bank behaelen. Gratiam venari; benevolentiam demereri *vel* emereri.

eene siekte behaelen. Contrahere morbum.

behaelijke siekte. Morbus contagiolus.

bejaeren. *imò potius*

bejairen / met hair rouw maken. Pilare, avi, atum, *reg. acc.* Piliis *vel* crinibus obducere.

behairt / rouw. Pilosus, crinitus, a, um, o.

behairt ban de locht of wint. Gelido vento *vel* urente aura, afflatus.

behagen. f. behaegen. Placere, cui, citum, *reg. dat. perf.*

behalven. f. *behaeren*. Consequi, or, cutus sum *reg. acc.*
behalven/uptgesteken. Prater, praterquam, *prep. reg. acc.*
behalven dat. &c. Prater quod, praterquam quodd.
behalven dat/ boben dien. Quinimo, praterea, quintiam.
behanden. Manibus tractare.
behandigen. Tradere, tradidi, traditum; offerre, fero, obtuli, oblatum, portigere, porrexi, porrectum. *reg. acc. rei & dat. pers.*
behandt saem. Agilis, e, o.
behandt saemhepdt. f. *behend/ behendighepdt*. Agilitas, atis, f.
behangen/ vercierien. Ornare, exornare; decorare, avi, atum. *r. acc. pers. eum, abl. rei.*
behangen met doerken. Velare, avi, atum. *reg. acc.*
behangen zijn/ met iet belemmert zijn. ut: *Behangen zijn met sorgen*. Implicari curis, constringi curis. f. *Sozchbuldigh zijn*. Sollicitum esse.
behangen zijn met gierighept. Implicari avaritia. &c. f. *Gierigh zijn*. Avarum esse.
behanghsel. Velum, li, n.
behangsel der peerden. Phaleræ, arum, f. *pl. num.*
behelp/ secours, Auxilium, subsidium, i, n.
behelp/ uptblucht. Subterfugium, i, n.
behelpelick/ behelpigh. Auxiliaris, e, is, o.
sich behelpen/ sich lijden. Contentum esse re aliqua, uti re aliqua loco alterius.
behelpigh zijn/ behelpsaem &c. f. Helpen/ behulp saem. ut: *Hy is up behelpich/ behelpsaem*. Ille mihi est auxilio; prabet mihi auxiliatrices manus.
behelsen. Amplecti, plexus, plexum. *dep. reg. acc.*
behendig/ gaww. Solers, lertis. *r. gen. strenuus, industrius*, (promptus, *reg. dat. vel acc. cum Ad*) a, um, agilis, e, is; dexter, a, um, o.
behendich/ erg. f. *Schalck*. Vaser, a, um, o.
behandighept/ gawwighept. Dexteritas, agilitas, celeritas, tatis, f.
behendighept/ erghept. f. *Schalckhept*. Versutia, z, f.
behandelick/ met een gawwighept. Dextere, argute, caure, prope. *adv.*
behandighelick/ listighelick. f. *Schalckelick*. Versute, nequiter.
beherten/ behertigen/ terhertentrecken. Cordi habere. *reg. acc.*
beherten/ herminnen. Adamare, avi, atum. *reg. acc.*
beheartinge. Affectio cordis.
behepenen, Obsepis, sepivi & sepi, sepitum

& septum; vallare, circumvallare, avi, atum, *reg. acc.*
behepsel. Sepimentum, septum, i, n. *sepis, f.*
behindere/ behindernis. f. *beletten/ belet*. Impedimentum, m, Remora, z, i, obstaculum, i, n.
behoeden Cultodire, divi, ditum; defendere, tendi, fensum; tutari, tatus, tatum. *dep. protegere, texti, rectum. reg. acc.*
behoeder. Defensor, protector, tutor, oris patronus, i, custos, stodis, m.
behoedinge/ behoedt. Custodia, tutela, z, protectio, defensio, onis, f. *patrocinium, ii, n.*
behoedt saem/ bedacht saem. Providus, cautus, circumspetus, consideratus, a, um; prudens, dentis, o.
behoedt saemhepdt/ bedacht saemhepdt. Providentia, prudentia, considerantia, cautela, z; circumspetio, onis, f.
behoedt saemelyck. Cautè, providè, circumspetè, consideratè *adv.*
behoedtster. conservatrix, tutrix, tricis; custos, stodis, f.
behoef/ behoefstighhept. Egestas, necessitas, atis, indigentia, z, f. (*num.*)
behoef/ noodduft. Necessaria, orum, n. *pl.*
behoeven/ ban doen hebben. Egere, indigere, gni. *sine sup. r. gen. vel abl. Opus habere. r. abl.*
behoefich/ arm. Egenus, indigus, a, um; egens, indigens, gentis, o.
behoefich/ die veel etet. Gluto, mando, onis, m.
behoorelick/ betamelick. Decens, conveniens, entis; decorus, licitus, a, um, o.
behoorelicken/ betamelicken. Decenter, decorè, convenienter, licite, congrue, rite, dignè. *adv.*
behoorelickhept/ betamelickhept. decentia, convenientia, congruentia, f. decorum, i, n.
behooren/ betamen. Decere, condecere. *verb. imperf. reg. acc.*
't behoort/ 't betaemt. Decet, condecet, conveniti, par est, zquum est.
soo 't behoort. Uti decet, ut zquum est. f. *behoorelicken*. Non indecenter.
behoorte. f. *behoorelickhept*. ut: *Teo gens behoortighhept houden haer bron geleerde soo hoogh als de geleerde*. Contrà decentiam se cum doctis indocti quant.
behoorte/ beurte. Vice, vicem.
met behoorte/ met beurte. ut: *de Wachte meesters ronden of doen de ronde met behoorten*. Praefecti, vigilum (per vires) alternatim, excubias circummeant.

Behoudelijck / uytgheſteken. ſ. behalven. ut: **Hy hebt alle wijsheyt geleert / behoudelijck de kunst te verloochenen u ſelben.** Tu combibisti Panſophiam, prater artem abnegandi temet ipſum.
behoudelijck / dat men bewaren kan. Seruabilis, conſervabilis, e, is, o.
behouden / bewaren. Seruare, conſervare, aſſervare, avi, atum; tenere, tenui, tentum; retinere, continere, tinui, tentum. *reg. acc.*
Behouden / bewaert. Saluus, a, um, incolumis, e, is, o.
behoudens u woort. Salvis dictistuis.
behoudens uwe eere. Salvo honore tuo: pace tua.
behoudeniffe. Conſervatio, onis; ſalus, lutis, f.
behouden / doo; houthelijck bekrifgen. Matrimonio nanciſci, vel adipiſci, vel conſequi.
behoutwede moeder. Socrus, ſs, f.
behoutwede dochter. Nurus, ſs, f.
behoutwede maegde. Affinis, is, c.
behoutwede maegſchap. Affinitas, tatis, f.
behoutwde ſone. Gener, neri, m.
behoutwde vader. Socer, ceteri, m.
behueden ſ. behouden. ut: **d' Overheden behooren te behoeden 't welbaren van hare onderſaten.** Magistratum eſt, cuſtodire ſalutem ſubitorum ſuorum.
behulpſteit. Auxiliarius, e, is, o.
behupſen / met hupſen betimmeren. Inſtruire zdibus: adificiis ornare.
ſen welbehupſde ſtadt. Exſtructiſſima civitas: urbs zdificiis conſpicua: zdificiis ſplendida.
behupſden. Supellectili inſtruire vel adornare. *reg. acc.*
behupſinge. Domicillum, lii, n.
beja-en. Affirmare, avi, atum. *reg. acc.*
bejagen / beſloopen. Perſequi, proſequi, ſecutus, ſecutum, dep. ſolicitare, avi, atum. *reg. acc.*
bejagen / na-iet ſtaen. Venari, aucupari, atus. *reg. acc.*
bejaginghe. ſ. bejagh. ut: **Hy lupſtert na de r' ſamen-ſpreekende van de bejaginghe.** Ipſius aures deditz ſant colloquentibus de aucupio.
beſagh. Aucupium, ii, n. venatio, proſecutio, onis, f.
ſyn beſag jagen. Venari quæſtum ſeu lucrum ap ſyn beſagh laten loopen. Fortunæ permittere: calui committere.
beſaeren / dubt woorden. Conſeneſcere, ſenui.
bejaerd / dubt. Annosus, grandævus, a, um, o.
Atate ſellus: pleuus annis: maturus annis.
beſatimmeren. Miſereri, ſentus. *r. gen. miſerarii, ratus. reg. acc.*
beſatimmeringe. Commiſeratio, onis, f.
beſejenen / ſi. toghen komeu. Obviare, avi,

atum. *reg. dat.* ſ. bejegenen. ut: **Doet my uwen brief metter haest bejegenen.** Fac ut mihi tua litera volent obviam. **Hy bejegende my ontrent een uur na de middagh.** Obvium ille ſe mihi dabat, obviam mihi ſiebat circiter horam primam pomeridianam.
be-phen. Glaciare, avi, atum. *reg. acc.*
be-phen / met phen beſtaen. Ferro tegere: ferro inducere.
beſeren / gebangen ſetten / in de bogpen ſtaen. Ferro ſtingere. *reg. acc.* compedes injicere, catenas indere. *reg. dat.*
beke. Rivus; i; torrens, entis, m.
bekeeren eenen anderen. Convertere, verti, verſum. *reg. acc.* Revocare in rectam viam: ad frugem reduceret: à vitiiſ abſtrahere, *reg. acc.*
bekeeren ſich ſelben / ſich bekeeren. Converti, verſus; poenitere, tui; reſipicere, pui. Poenitentiam agere, poenitentia duci: ad meliora ſe recipere: emendare ſe.
bekeeringe. Converſio, onis; reſipicentia, poenitentia, z, f.
bekeelen. ſ. bekijben. Objurgare, avi, atum. *reg. acc.* ut: **Hy bekeelt my.** Verbis vehementioribus me proſequitur.
bekennen / beſijden. Fateri, faſſus; conſiteri, feſſus. *reg. acc.*
bekennen / erkennen. Noſcere, novi, notum; cognoſcere, agnoſcere, novi, nitum. *r. acc.*
bekennen / onderſcheyden. Internoſcere, diſgnoſcere, novi, notum; diſcernere, diſcrevi, cretum. *reg. acc.*
bekennen / bleefſchelijck. Rem habere, coſcere, coëo, coivi, coitum, concumbere, cubui, cubitum. *reg. abl. cum. prop. Cum, un' go* Cognoſcere, novi, nitum. *reg. acc.*
bekensæm / die kenniſſe draecht. Cognoſcens, agnoſcens, centis, o.
bekensæm / die goet om kennen iſ. Agnoſcibilis, e, is, o. Agnitu facilis.
bekensæm / dankbaerich. ſ. dankbaer. Gratus, a, um, o.
bekensæmhepd. Gratitude, dinis, f.
bekent / die men welkent. Notus, cognitus, recognitus, a, um, o.
bekent / openbaer. Notus, manifeſtus, notorius, exploratus, a, um, o.
bekent / vermaert. Clarus; præclarus, inclutus, a, um; celebris, e, is, o. Famæ ſuz nitore clarus.
bekent maeken / in 't licht bzingen. Vulgare, divulgare, evulgare, avi, atum; detegere, texti, tectum. Palam facere, *reg. acc.*
bekent maerken / vermaert maeken. Prædicare, deprædicare, celebrare, avi, atum. Celebrem facere. *reg. acc.*
bekent woorden / vermaert woorden. Noteſcere,

fcere, ignoscere, notui : inclarescere, clarui. Alidstrem fieri.
bekentenisse/belijdenisse. Confessio, onis, f.
beket. Calix, licis; scyphus, cyathus, i; crater, teris, m.
bekeren/ &c. f. betweenen. ut: **Sp** beket men hem. Miserantur ipsum.
beketenen. Catenare, avi, atum. *reg. acc.* Catenatis illigare, constringere.
bekenselen. f. bekofelen. Collutulare, avi, atum. *reg. acc.* Squalore maculare, lordibus conquinare.
bekijken. Inspicere, adspicere, cio, spexi, spectum : intueri & intui, intueor & intuo, intuitus, tuitum. *dep. reg. acc.*
bekijkinge. Inspectio, onis, f.
bekijben. Objurgare, avi, atum; reprehendere, hendi, hensum; corripere, pio, ripui, reprimi; increpare, pavi & pui, pitum. *r. acc.*
bekijbet. Objurgator, reprehensor, oris, m.
bekijfster. Objurgatrix, tricis, f.
bekijbinge. Objurgatio, increpatio, reprehensio, onis, f.
belabberen. f. belammeren. Intricare, avi, atum. *r. acc. cum dat.*
belach/toelach. Arrisio; onis, f. jocus, ci, m.
belach/belachinge/bespottinge. f. bespottinge. Irrisio, onis, f.
belachelijk/lachens weerd. Ridiculus, a, um, o. Rifu dignus, ridendus.
belachen/bespotten. f. bespotten. Irridere, risi, risum. *reg. acc.* ut: **De** deucht wozt me nignael belacht. Virtus non raro est in ridiculo, habetur in ridiculo, risu excipitur, risus vitiosorum de virtute est.
belachen/toelachen. Arridere, risi, risum. *reg. dat.*
belachinge/toelach. f. belach. Arrisio, onis, f.
belachen. Lactare, illectare, inescare, avi, atum. *reg. acc.*
beladen/ beslaeren. Onerare, aggravare, avi, atum; premere, pressi, pressum. *reg. acc.* Onus imponere. *reg. dat.*
beladen/swaer gelaeden. Onustus, a, um, o.
beladen/besozght. f. besozght. Sollicitus, a, um, o.
belaege/laegen leggen. Insidiari, atus, infidias ponere, struere. *reg. dat.*
belaevinge. Insidiaz, f. *pl. num.*
belammeren. Intricare, avi, atum, impedire, divi, ditum; distingere, nui, steatum. *reg. acc.*
belammeringe. f. beslach. Trica, carum. *pl. num.* occupatio, onis, f.
belanden. Potiri terra.
belang. ut: **syn** belang seggen. Dicere quae ad se spectant.
belangen/aengarn. Arrinere, tinui, teatum. *reg. acc.*

so veel dit belanght. Quantum ad hoc, hoc quod atinet.
belasten/beswaren. f. beladen. Prægravare, avi, atum. *reg. acc. cum Abl.*
belasten/belaten. f. belaten. Mando, avi, atum. *reg. acc. cum dat. perf.*
belasten by testamente. Testamento cavere.
belasten/berpanden. ut: **Sp** goederen belasten. Oppignerare bona sua.
belastinge/belwaernisse. Onus, neris, n.
belot. Imago, ginis; effigies, ei; icon, iconis, f. simulacrum, cri, n.
beloken. Imaguncula, icuncula, a, f.
beloven. Effingere, finxi, fidum, sculperre, sculpsi, sculptum. *reg. acc.* Effigiare, avi, atum.
belovnisse/ beldinge. Icon, onis; status, a, f.
belidsijder/ belidhouwer. Statuarius, bermoglyphus, i, m.
belidster. Sculptor, oris; anaglyphus, i, m.
belidstouwer. Iconomachus, i, iconoclasta, a, m.
belidstouwerpe. Iconomachia. iconoclastia, a, f.
belidweber. Barbaricius, i; phrygio, onis, m.
beleefdelijck. Comiter, humane, civiliter, urbane, benigne. *adv.*
beleeft. Humanus, urbanus, a, um; comis, civilis, e, g. is, o.
beleefthend. Comitas, humanitas, urbanitas, raris, f. Morum civilitas.
beleenen. Linere argilla.
beleent. Argillosus, a, um, o.
beleenen/bepanden. Rem aliquam mutuo dare. in pignus accipere.
beleeninge. Mutuatio, onis, f.
beleent dat beleent is. Res pignoratitia, oppignorata.
beleet/leertwijz/ leertwech. Methodus, i, f. beleedich. Methodicus, a, um.
belech/belechsel/bozduerfel/soom. Infita, fimbria, a, f. lymbus, i; pratextus, us, m. pratextum, ti, n.
belech/belegeringe. Obsidio, onis, f. obsidium, dii, n.
belegeren. Obsidere, sedi, sessum. circumvallare, avi, atum. *reg. acc.* Cingere obsidione, obsesum tenere.
belegeringe. Castrametatio, obsidio, onis, f.
beleggen/ozdonneren. Disponere, componere, posui, positum. *reg. acc.*
syne woorden beleggen. Ornare sermonem, apposite loqui.
belegghen/bozdueren/ besaomen. Pratextere, texui, textum. Infita cingere. *reg. acc.*
belegghel. f. belegghel/ beleggh. Fimbria, a, f.
belammeren. f. belammeren, ut: **Sp** is met beel

heel moepelijch den belemmert. Multus molestitis illaqueatus, irriteritus, implicatus est. *Hij is niet heele handelingen belemmert.* Multis distinctur negotiis.

belesen Exorcizare, adjurare, conjurare, incantare, avi, atum, *reg. acc.*

beleser. Exorcista, x, exorcizator, incantator, oris, m.

belesinge. Exorcismus, i; exorcitatio, incantatio, onis, f.

belesel / **belesel**. Impedimentum, obstaculum, i, n. interpellatio, onis; remora, x, f.

beletten. Impedire, divi, ditum: interpellare, a, i, atum, *reg. acc. obesse, obsum, obfui, reg. dat.* Obstacle esse: impedimento esse. *reg. dat.*

beleser. Interpellatrix, impedatrix, tricis, f.

bele r Interpellator, oris, m.

beleven. Pervivere, vixi, vixum. Superstitem vitam agere

belevden bestieren. Regere, dirigere, rexi, rextum; administrare, avi, atum, *reg. acc.*

In het goet belevden. Mittere in possessionem signi leven belevden vitam instituere.

bevoelge belevden. Bellum administrare.

belevden. Dux, ducis, ductor, director, oris, m.

bel pdt. Duxus, us, m. auspiciu cii, n. administratio onis, f.

belprop. Campanile, lis, n. pharus, ri, f.

belaan / qualich nemen. In signari, stomachari, irate, atus. *dep. offendi, tentus, pass.* Egre terre: inique terre: duriuscule accipere.

belhamel / lepdthamel. Vervex sectarius, tinulus, dux.

belhamel / roerbinnck van eenich quaet. Auctor, machinator, fabricator, suavor, impulsor, onis. architectus, coryphæus, i, m. Tuba mali. Fax belli.

belichemen. Corporare, avi, atum, Tech.

belichamingt Corporatura, x, f.

belieste. Voluntas, tatis, f. placitum, votum, libitum, ti desiderium, ii, n.

beliegen. Criminari, atus, atum. *dep. rei acc.* Falso culpate: falso traducere, *reg. acc.* falsum crimen imponere. *reg. dat.*

belieger. Calumniator impostor, oris, m.

believen / behaegen. Placere, cui, citum; libere. colibere. libui, libitum. *reg. dat.*

believen / iemandt na den mond fluyten. f. begraten. ut: *Hij soecht den Heer te believen.* Nle loquitur cuncta ad gratiam Domini Semper & ubique captat favorem Domini. Supparasitatur Domino.

beliefst my. Placet, libet, lubet. *Imper.*

belijden bekennen. Fateri, fassus, fassum, confiteri. fessus, restum. *dep.*

belijder Confessor, oris, m.

belijdinge / belijdenis. Confessio, onis, f.

belitet. Homo nihili & nequam.

beliterpe / beliters wterck. Nihili homine dignum facinus.

belle. Nola, x, f. tintinnabulum, crotalum, crepitaculum, i, n.

belleken. Campanula, x, f.

bellen. Tintinnare, avi, atum. Pulsare tintinnabulum.

belocken / aenlocken. Allicere, pellicere, illucere, cio, lexi, lectum. *reg. acc.*

beloeren. f. beloncken. ut: *Hij beloert u.* Ille obduâ fronte te adipicit.

belofte / belobinge. Promissio, pollicitatio, onis, f.

belofte / t gene men beloost heeft. Promissum, si, n. Res promissa.

belofte aen Godt oft aen den Hepligen. Votum, i, n. Religiosum promissum.

belofte doen / heloven. Promittere, adpromittere, misi, missum; polliceri, licitus, citum. *dep. spondere, sponendi, sponsum, reg. acc. rei & dat. perf.*

belofte aen Godt oft aen de Heplighe doen. Vovère, vovi, votum. *reg. acc. rei cum dat. perf.* Facere votum: vovère votum: nuncupare votum. *reg. dat. perf.* voto se adstringere, illigare.

belofte houden / sijn woordt houden. Votum servare: fidem præstare: satisfacere promissis: fidem non fallere.

belofte aen Godt gedaen houden. Votum solvere, exsolvere: voto defungi.

belohen **Daeschen** Octava paschz: Dominica in Albis.

belommeren. Umbrare, opacare, abnubilare, obumbrare, inumbrare, avi, atum. Umbrâ tegere: umbrâ obscurare. *reg. acc.*

belouchen / beloeren. Limis adspicere.

beloonen / belooner / belooninge. f. loonen. ut: *Hij sal wel beloont worden / goede belooninge gjenieten.* Ille insigni officiorum præmio.

beloep. Discursus, concursus, us, m.

beloep van de rekeninge. Summa, x, subductio, collectio, onis, f.

beloopen f. berennen ut: *De benden beloopen de Stadt.* Turmæ iustrantes obequant urbis obsidendæ muros, &c.

beloopen / besorgen. Curare, avi, atum. *reg. acc.*

belooven. f. belofte doen. ut: *Ik en sal't niet belooven.* Fidem non spondebo, si dem non dabo, &c.

belust. Avidus, cupidus, a, um; appetens, tentis, o. *reg. gen.*

belust zyn. f. belusticht worden. Desiderio incendi.

belustigen / lustich maerken. Oblectare, delectare, exhilarare, avi, atum, *reg. acc.* Volupta-

ruptate afficere. *r. acc.* voluptatem vel gaudium afferre. *reg. dat.*
Delusticht worden / belusticht zijn / lust hebben. Cupere, pio, pivi, pitum: desiderare, avi, atum: appetere, petivi & petii, petitum. *reg. acc.* Cupiditate toneri: in desiderio esse: ardere, flagrare, duci, trahi desiderio *reg. gen. rei.*
belustinge. Oblectatio, delectatio, onis: voluptas, atis, f. delectamentum, oblectamentum, ti, n.
beluph. Septum, conseptum, i, n.
belupken. Claudere, clausi, clausum; occludere, concludere, clusi, clusum, *reg. acc.*
bemachtigen/macht geven. Auditorare, avi, atum. *r. acc.* Potestatem dare. *reg. dat.*
bemachtigen/berwinnen. Superare, avi, atum. *reg. acc.* In potestatem redigere.
bemachtiging. *vulgo* Auditoratio, onis, f.
bemaenen f. besweiren. Adjutare, avi, atum. *reg. acc.*
bemannen/ met mannen versterken. Viris instruere. *reg. acc.*
bemantelen/bedekken. Palliare, celare, avi, atum. *reg. acc.*
bemantelt/ die beel mantels heeft. Palliis dives: plura habens pallia.
bemaschelen. Maculare, inquinare, foedare, avi, atum. *reg. acc.*
bemdt/wepdelandt. Pratum, i, n.
dat de beuden aengact. Pratenfis, e, is, o.
bemerk. Consideratio, notatio, onis, f.
bemercken. Annotare, considerare, avi, atum: animadvertere, verti, verfum: percipere, pio, cepi, ceptum. *reg. acc.*
bemeten f. afmeten. ut: *Hij sal bemeten de Zuyder-toeten.* Ille demetiatur turrim Australem.
bemint. Charus, amatus, dilectus, charissimus, prädilectus, a, um, o.
beminnelyk. Amabilis, e, is, o.
beminnelycken. f. wunnelycken. ut: *Hij schryft beminnelycken.* Ille scribit amabiliter.
beminnen/ lief hebben. Diligere, lexi, lectum: adamare, deamare, avi, atum. *reg. acc.*
beminnuer. Amator, oris; amatus, ii, m.
beminstet. Amatrix, tricis: amasia, x, f.
bemoddelen. f. duplmaeken. Conspurare, avi, atum. *reg. acc.* luto perspergere.
bemoeden. f. vermoeden. ut: *Hij sal hem bemoeden.* Ille se defatigabit, delassabit.
bemoepen/ onderwinden. f. onderstaen. ut: *Hij bemoept hem met wichtige saecken.* Ille implicat se rebus momentosis.
bemoepen / moepelyck ballen. Molestum esse: negotium facessere: oneri esse: gra-

ventesse: Molestiam exhibere. *reg. dat.*
bemompelen. Mussitare, mussare, avi, atum; mutire, tivi, titum.
bemofelen/bemofen. Maculare, avi, atum, Luto & sordibus conspergere.
bemofien. Situ obduci.
bemoftheft. Situs, us; mucor, oris, m.
bemurten. Cingere muro vel moenibus: murire muro: muris claudere. *reg. dat.* moenia circumducere. *reg. dat.*
ben. Myrobalanum, i, n. myrobalanus, i, f. Glans Aegyptia.
benachten. Pernoctare, avi, atum.
benagtinge. Pernoctatio, onis, f.
benamen/ noemen/ eenen naem geben. Nominare, cognominare, avi, atum, *r. acc.*
benamet/benoemt. Denominatus, designatus, a, um, o.
benamet/bermaert. f. bermaert. Clarus, a, um, o. Celebris, e, o.
benaminge. Nomen, cognomen, minis; cognomentum, ti, n.
benauwelijck. Arctè, angustè, strictè. *adv.*
benauwen/ engh maeken. Arctare, coarctare, angustare, avi, atum; stringere, stringi, strictum; comprimere, pressi, pressum. *reg. acc.* Angustum reddere.
benauwen/ beanghstigen. Angere anx i, anctum; affligere, fixi, fixum. *reg. acc.*
benauwinge. Arctatio, angustatio, onis, f.
benauwt/ enge. Angustus, arctus, strictus, a, um, a.
benautw/ beanghsticht. Anxius, affictus, a, um, o. Angoribus implicatus.
benautwtheft. Angustia, x; anxietas, difficultas, tatis, f.
bende. Tarma, x, f.
bende/oft hoop volks. Turba, caterva, x, f.
bende boetvolk. Cohors, horis, f.
bende van ordonnantien. Legionarii equites: legionarius equitatus: equitatus ordinarius Provinciarum.
bende. R. i. bendel. ut: *En scheurt de ziffden bende niet.* Ne lacerata fasciam sericam, bendel. Fœnia, fascia, x, f.
beneden. Infra, sub, luber, subtus, *prop. inferius. adv.*
van beneden. Internè. *adv.*
tot/ oft na beneden. Usque inferius. *adv.*
benedenste. Infimus, imus, a, um, o.
benedictie. Benedictio, onis, f. Fausta precatio.
benennen/ ontkennen. Negare, denegare, avi, atum, *r. acc.* inficiari, atus, atum, *dep.* Inficias ire.
beneninge/ afstreckinge. Abstractio negativa. *Beneylijck. negativè.*
beneyfens. f. beneyben. Juxta.
beneficie/weldaet. Beneficium, cii, n.

beneficentia. Beneficium alicui exhibere.
beneficentia. Procurare, accurare, avi, atum. *r. acc.* Satagere, satagi, *fin. sup.* Studiosè & diligenter curare: operam navare.
beneficentia. Gnavus, sedulus, a, um; diligens, gentis; impiger, gra, grum, o.
beneficentia. Accuratio, onis; cura, diligentia, z, f.
benignitas. Adimere, ademi, ademptum, eripere, pio, ripui, reptum. *r. acc.*
benignitas. Intercedere. Intercedere lumine: officere lumini.
benignitas. Intercedere commeatum, commeatibus intercludere.
benignitas. Famz detrahere.
benignitas. Dempcio, ademptio, ablatio, privatio, onis, f.
benignitas. Juxta, prope, penes. *prop. reg. acc.*
benignitas. Fustis, is; baculus, sparus, i. m. *vel.* sparum, ri, n.
benignitas. Crassz Minervz filius.
benignitas. Mercurialis, is, f.
benignitas. Inter cluppelen slaen. Fustibus cadere.
benignitas. Invidere, vidi, visum. *reg. dat.* Livore prosequi. *reg. acc.* male alicui velle.
benignitas. Invidus, emulus, zoius, i, m.
benignitas. Invidia parit tormenta. *Benignitas* is een quaet beest. Invidia est mala bestia.
benignitas. Laser Cyrenaicum; gummi benzoinum.
benignitas. Piscella, sporta, mastra, strz, f.
benignitas. Sportula, z, f.
benignitas. Placere, cui, citum. *reg. dat.*
benignitas. Satisfacere, cio, feci, factum. *reg. dat.*
benignitas. benaemen/benaemt. Denominatus, a, um, o.
benignitas. Denominatio, onis, f.
benignitas. Necessitate premere; necessitate compellere.
benignitas. Nocere, cui, citum. *reg. dat.* opprimere, pressi, pressum. *reg. acc.*
benignitas. Anxius, afflicus, a, um, o.
benignitas. Inspecere. ut: *Benignitas* sullen't besoggen. Inspeciemus, observabimus, consemplabimur, fiet rei inspectio, adhibebitur inspectio accurata, &c.
benignitas. Impugnare, avi, atum. *reg. acc.* Arma movere contra aliquem: inferre alicui bellum: bello petere, infestare armis, *reg. acc.*
benignitas. Terminare, avi, atum: definire, nivi, nitum. *reg. accus.* Terminis distinguere.

benignitas. Terminatio, definitio, onis, f;
benignitas. Terminativus, a, um. *benignitas*
benignitas. Terminabilis, atis, f;
benignitas. Finitus, limitatus, a, um, o. definitus, determinatus, a, um,
benignitas. Fignerare, oppignerare, avi, atum, *r. acc.* Pignori dare.
benignitas. Pignori accipere.
benignitas. Statuere censibus hypothecam.
benignitas. Oppigneratio, onis, f.
benignitas. Picare, oppicare, avi, atum. *r. acc.* Picz oblinere.
benignitas. Picatio, oppicatio, onis, f.
benignitas. Meditari, tatus, tatum. *dep.* pendere, expendere, pendi, pensum & pensitare, avi, atum. *reg. acc.* Animo revolvere: pertractare mente.
benignitas. Vacavit deliberationi, sem perponderabit, rum inabit, accurata consultationis trutinà examinabit, animo volutabit, tractabit.
benignitas. Rememoratio, cogitatio, pensitatio, onis, f.
benignitas. Permejere, commejere, minxi, mixtum. *reg. acc.* Urinà madidare: lotio adspargere.
benignitas. Maculare, commaculare, avi, atum. *reg. acc.*
benignitas. Illinere, illini, & illivi & illevi, illitum: in crustare, avi, atum. *reg. acc.*
benignitas. Commaculatio, onis, f.
benignitas. In crustatio, onis, f. Opus teatorium: opus in crustatum.
benignitas. Conserere, sevi, situm. *reg. acc.*
benignitas. Confitura, onis: confitura, z, f.
benignitas. De hontwe hreft haer doecken-huppe in de schoorsteen beplekt. Domina calanticam suani in camino maculavit.
benignitas. Maculosus, a, um, diversicolor, oris, o.
benignitas. Persuadere, as, asum. *reg. dat. pers. & acc. rei.*
benignitas. Impitimer, pressi, pressum. *r. acc.*
benignitas. Probare, avi, atum. *reg. acc.* Experti, ior, pertus sum. *dep. r. acc.*
benignitas. Probator, scrutator, indagator, oris, m.
benignitas. Probatio, onis, f. experimentum, ti: tentamen, minis, n.
benignitas. Idoneus, aptus, commodus, congruus, a, um: conveniens, congruens, entis, o. *seer bequaem.* peropportunus, peridoneus, percommodus, a, um, o,

Bequaem maecten. Aptare, adaptare, accommodare, concinnare, avi, atum. *r. acc.*
Bequaem zijn. Convenire, veni, ventum: quadrare, avi, atum: congruere, *grui, sine sup. reg. dat.*
bequaemelijck. Aptè, convenienter, accommode, dextrè, congruè, opportunè. *adv.*
bequaemheyt. Convencientia, congruentia, x. commeditas, opportunitas, habilitas, tatis: occasio, onis, f. Tempus oportunitum.
bequaem. Languere, clanguere, oblangere, *gui, sine sup.*
bequelijck. Languidus, a, um, o.
bequelinghe. Languor, oris, m.
bequicken / dy hoefsteren. *Adv.* Refocillare, avi, atum, reficere, cio, feci, lectum. *reg. acc.*
bequicken / beromen. *pass.* Convalescere, valui, valitum: sanari, natus. Vires recuperare, pristinae sanitati restitui.
bequijckinge. Refocillatio, refectio, onis, f.
beraeden / raed slaen. Consultare, deliberare, avi, atum.
beraedelijck / met raedt. Consultò, deliberato, deliberatè, consultè, providè. *adv.*
wel beraeden. Consultus, a, um, o.
beraeder. Consultor, deliberator, oris, m.
beraet / beraedinge. Consultatio, deliberatio, onis, f.
beraedt-dach. Induciz deliberatoriz.
beraet saem. Frugi. *indecl.* frugalis, e, is, o.
beraet saemheyt. Frugalitas, tatis, f.
beraet saemlijck. Frugaliter. *adv.*
beraeyen. Colligere, legi, lectum: acquirere, quisi, quistum, *reg. acc.*
bercke / berckeler. Betula, betulla, x, f.
bercken / van bercken. Betulaceus, a, um, o.
berckhoen. Erythrotaon, onis, m.
berckhout / gozden van 't schip. Cinctus, us, m.
berdt. Asler, feris, m. tabula, x, f.
berdeken. Asserculus, assiculus, li, m. assula, x, f.
berdeken-swijffe. Assulatio. *adv.*
berderen aensicht. Os impudens; Atticus ad specus: trons perfricta.
betoege / met berders solderen. Contabulare, contignare, avi, atum. *reg. acc.*
berderinge / solderinge. Contignatio, tabulatio, onis, f.
berders. Assamenta, torum, n. *pl. num.*
berdt / spelberdt. alveus lutorius, m.
berechten / onderrechten. Edocere, eui, doctum, instructe, fruxi, structum. *reg. acc.*
berechtinge / bericht. Instructio, onis, f. documentum, i, n.
berechten / bestieren. Regere, rexi, rectum, gubernare, avi, atum. *reg. acc.*
berechten / met recht uptboeren. Iure disceptare; iudicio contendere.
berechten eenen siekten. Infirmocytrema mi-

nistrare. Sacramentum conferre.
berceden. f. bereyden. Parare, avi, atum.
bercedt. Paratus, promptus, expeditus, instructus, a, um, o.
bercedt ster. Paratrix, praparatix, tricis, f.
beregenen. Compluere, plui, plutum. *r. acc.*
berckenen. Epumerare, computare, avi, atum. *reg. acc.*
berennen. Incurfare, avi, atum, *reg. acc.*
eene Stadt berennen. Civitatem obsidendam circumquiritare: illustrare equitatu.
beriken. Pertingere, attingere, tigi, tactum. *reg. acc.*
bereyden. Parare, prapare, apparare, ornare, adornare, aptare, adaptare, avi, atum; instruere, fruxi, structum. *reg. acc.*
beredyelijck. Prompte, expeditè, promptissime. *adv.*
bereyder / die jet gereedt maect. Parator, instructor, oris, m.
bereyder / laecken bereyder. Fullo, onis, m.
beredyel. apparatus, us, m. prapratio, onis, f.
bergantinne. celox, locis, f. catasepium, i, n. Navis speculatoria, pradatoria.
bergh / bargh / ghe shepen bercken. Majalis, is, m.
bergh / heubel. Mons, onis, m.
bergh daer de Housen wonen / soo de Heydenen seggen. Parnassus, i. Helicon, onis, m.
afgoddinnen der bergien by de Heydenen. Oreades, dum, f. *pl. num.*
berghachtigh / vol bergien. Montosus, jugosus, clivosus, sa, sum, o.
berghlandt. Regio montana.
berghachtigh / stepl. acclivis, ve, vis, o.
bergh blauw. color cyaneus vel caeruleus.
berghwoonder. Monticola, x; montanus, i, m.
bergh wandelaer. Montivagus, a, um, o.
bergh-rautwe. Pyrrhocorax, racis, m.
bergh-ehnde. Vulpanfer, feris, m.
bergh-ganck. arugia, x, f.
bergh-geil. Ochra, x, f. fil, filis, n.
bergh-geyte. Ibez, bicis, m.
bergh-groen. chrysololla, x, f.
bergh-hoen. Urogallus, i; lagopus, odis, erythrotaon, onis, m.
bergh-roodt. Sandix, dicis, m.
bergh-oken. Monticulus, i, collis, is, m.
bergh-sout. Nitrum, i, n. Sal fossile.
bergh-top. Jugum *sive* vertex montis.
bergh-halck. Falco montanus.
bergh-binck. Spinus montanus.
bergen / wechsteken. abscondere, fcondi, fconditum, raro fconsum; occultare, avi, atum: abdere, abdidit, abditum. *r. acc.*
bergen lijf ende goet. consulere vitz: rebus suis providere.

berginge. Abscondio, occultatio, onis, f.
 berichten. f. bererchten Informare, avi, atum.
reg. acc. Die heeft u dus berercht? Quis te
 sic instruxit.
 berie/berse. Feretrum, tri, n.
 berie/daer men beelden van Geylighen op
 draeght. Tensa, z, f.
 beriecken. Subolere, lui, litum; persentire
 senti, sensum. *reg. acc.*
 berijden/een preet bezproeben. Equum cur-
 su exercere: equi indolem cursu explorare.
 berijden/berfpingen. Insilire, silivi & silui,
 & silii, sultum. *reg. acc.*
 berijder/ picqeur. Equisa, onis, m. Equo-
 rum domitor.
 berijset/berfpinginge. Admissura, z, f.
 berilsteen. Beryllus, li, m.
 beringen/omringen. Circumdare, dedi, da-
 tum. *reg. acc.*
 beringen/met ringen besetten. Cingere vel
 ornare annulis.
 berispen. Objurgare, vituperare, avi, atum;
 reprehendere, hendi, hensum. *reg. acc.*
 berispeljk. Vituperabilis, reprehensibilis, e,
 is, o.
 berispen. Reprehensor, objurgator, vitupera-
 tor, oris; momus, mi, m.
 berispinge. Reprehensio, vituperatio, objurga-
 tio, onis, f.
 berin. f. barin. ut: Giet de berin upttet vat.
 Effunde facem dolio.
 berinherrijgh. f. bannherrijgh. Misericors,
 dis, o.
 bern/berne/bzpen. Stercus, coris, n.
 bernsteken. purgare latrinas.
 bernsteker. Coprophorus, foricarius, i, m.
 bernagie. Borrage, ginis; buglossa, z, f.
 bernen. f. Bzanden. ut: 't Bette hout en
 berut niet. Lignum uvidum non ardet.
 bern-hout. Ligna foco apta.
 bern-ijser. f. brandt-ijser ut: Weept de ko-
 len onder 't gloeprude bern-ijser. Subji-
 cecarbones candenti grateuterio.
 berunge. Ustio, onis, f.
 bern-marpe. Cicindila, z; lamproyris, ridis, f.
 bern-oogen. Intueri vultu immoto & ar-
 denti.
 bern-oven. Clibanus, i, m.
 bernsteen. Succinum, ni, n.
 berocken / vlag aen den rok doen. Colum-
 lino vestire: linum colo applicare.
 berocken/iets quaets bzouwen. Moliri, li-
 tus; machinari, atus, *dep. r. acc.*
 berocker/quaedtlichter. Auctor mali, ma-
 chinator nequitiz.
 berockinge/quaedtlichtinge. Machinatio,
 molitio, onis, f.
 berockt / die eenen rock aen heeft / oft die
 veel rocken heeft. Tunicatus, a, um, o.

beroumen/stoffen/poffen. Jactare, jactare
 ostentare, avi, atum. *reg. acc.* Magna loqui
 jactare verborum ampullas; venditare se-
 gloriari, atus. *in vel de re. dep.*
 beroumachtigh / vofachtigh. Jactabundus,
 ventosus, gloriosus, a, um, o.
 beroumeljk. Arroganter, jactanter. *adv.*
 beroumer/poffer. Jactator, oris, thrafo, onis,
 m.
 berouninge/poffinge. Jactantia, arrogantia,
 z, jactatio, gloriatio, onis, f.
 berouent/berinaert. Celebris, e, is; clars,
 eximius, inclutus, a, um, excellens, entis, o.
 berouep/berouepinge. Provocatio, onis, f.
 berouepeljk. Provocabilis, e, is, o.
 berouepen. Provocare, citare, vocare, avi, atum,
 ciere, civi, citum. *r. acc.*
 berouepen om te berchten. Provocare ad pu-
 gnam: lacessere ad pugnam. *r. acc.*
 berouepen om te spelen. Provocare ad aleam;
 pellicere ad lulum. *r. acc.*
 berouepen in recht. In jus vocare; in judicium
 vocare. *r. acc.* litem intendere; dicam scri-
 bere. *r. dati.*
 berouper. Provocator, oris, m.
 beroueren. Commovere, movi, motum; turba-
 re, agitare, perturbare, avi, atum. *reg. acc.*
 seer beroueren. Concitare, avi, atum; permo-
 vere, movi, otum. *r. acc.*
 berouerjk. Mobilis, e, is, o.
 berouerte/oupreet. Seditio, commotio, tumul-
 tuatio, onis, f. tumultus, motus, us, m.
 f. oupreet. ut: 't Opreet woxt gestilt. Se-
 ditio sedatur.
 berouesten/berouesten. Rubigine obduci, infi-
 ci, ferrugine infici, contrahere rubiginem
 sive aruginem.
 berouest/berouest. Rubiginosus, aruginosus,
 ferruginosus, ferrugineus, a, um, o.
 beroueslinge/beroueslinge. Rubigo, ferrugo,
 arugo, ginis, fem.
 berouoken / in den rook dzooogen. Fumare,
 infumare, avi, atum. *reg. acc.*
 berouoken/rook maeken. Suffimigare, avi,
 atum; suffire, fivi, fitum. Fumum excitare;
 thymiana incendere.
 berouoker. Fumigator, suffitor, oris, m.
 berouokinge. Fumigatio, onis, f. suffitus, us,
 m. suffimentum, ti, n.
 berouoeben. Spoliare, despoliare, exspoliare,
 nudare, denudare, orbare, privare, avi, atum;
 exuere, exui, exutum. *reg. acc. pers. cum
 abl. rei. depradari, atus, atum. dep. reg.
 acc.*
 berouoeben het gesicht. f. blinden/beroulin-
 den. Excacare, avi, atum. *r. acc.* Visu privare,
 luminibus orbare, exculperere, emungere, leu-
 effodere alicui oculos.

berooben het leven. f. *Wooden.* ut: *Hyp sal n't leven berooben.* Ille te vitâ privabit, interficiet, tibi vitam eripiet, vitam tuam interimet, necem tibi afferet, mortem tibi offeret.

beroover. f. *roover.* Prædo, nis, o. **beroovich.** Privativus, a, um, o.

beroo빙ge. Spoliatio, deprædatio, direptio, depopulatio, onis, f.

berooft van sinnen. f. *Sinneloos.* ut: *Hyp is sinneloos.* Est amens, demens, emotæ mentis homo, orbatus sensibus, mente captus, laborat impotentia mentis.

berouw/leerwesen. pœnitentia, respicientia, æ, pœnitudo, dinis, f.

berouw/leerwesen hebben/berouw hebben. Pœnitentia, tui. *reg. gen. res.* Pœnitentiam agere, dolere ob rem aliquam: angidolore: dolere de re aliqua.

berouwigh. pœnitens facti.

beropt. f. *arm.* pauper, is, o.

berrie. f. *Werie.* ut: *Det de berrie onder de doodt-kist.* Suppone feretrum loculo.

bersten/obermits spjngen. Rumpi, disrumpi, ruptus. *pass.* crepare, crepui, crepitum.

bersten/spjngen. Findi, diffindi, fissus. *pass.* Rimas agere.

bersten van spijt. Rumpi iracundia vel stomacho.

bersten van eten. Rumpi ingluvie.

berstinge. Ruptio, disructio, onis, f.

bertram. pyrethrum, i, n. salivaris, is, f.

bervoets. f. *baervoets.* Nudipes, edis, o.

berusten. Quiescere, conquiescere, quievi, quietum.

dat berust hier op. In hoc res agitur: in hoc summa rei consistit: in hoc cardo rei versatur.

het berust by den Notaris. A Notario asservatur: penes tabellionem asservatur.

besabberen. Foedere, coinquinare, commaculare, avi, atum. *reg. acc.*

besaen/stercht schapen leder. Aluta vilior. **besaene/t boozsept van't schip.** Epidromis, midis, f.

besaepen. Conferere, sevi, situm, r. *acc.*

besaepelijck/dat kan besaep woerden. Semnabilis, e, is; sativus, a, um, o.

besalben/besmiten. Ungere, inungere, unxi, unctum, oblinere, lini, & livi, & sevi, litum; oblinere, linivi, linitum, *reg. acc.*

besalvinge. Inunctio, perunctio, onis, f.

beschaduen. Obumbare, inumbare, avi, atum, *reg. acc.*

beschaduinge. Obumbratio inumbratio, onis, f.

beschadigen. Ladere, læsi, læsum; offendere,

fendi, sensum, r. *acc.* ncere, cui, citum; officere, cio, feci, factum, r. *dat.*

beschaemen/beschaemt maechen. Confundere, suadi, fulum; pudefacere, cio, feci, factum. *reg. acc.* Verecundia afficere.

beschaemt woerden. Erubescere, bui; pudesceri, fio, factus: Rubore suffandi vel perfundi, pudore affici.

beschaemt zijn. Verecundari, datus; pudere, cui: Verecundia teneri.

beschaemthept. Verecundia, æ, f. pudor, rubor, oris, in.

beschaffen. Conficere, perficere, cio, feci, factum. *reg. acc.*

beschaypen/bespotten. Subannare, exagitare, avi, atum; acridere, nisi, ritum. *reg. acc.*

beschaypen/lasteren. Calumniari, convitari, cavillari, atus, *dep.* Contumelias afficere. *reg. acc.*

beschantfen. Vallare, obvallare, avi, atum. Vallo munire, vallo cingere, vallo & foisâ circumdare: agere firmare. *reg. acc.*

beschantfinge. Vallum, li, munimentum, ti, n. agger, geris, m.

beschatten/oppys setten. Taxare, adtaxare, avi, atum. *reg. acc.*

beschatinge. Taxatio, æstimatio, adtaxatio, onis, f.

bescheedelijck/klaer. Evidens, dentis, planus; perspicuus, manifestus, apertus, distinctus, liquidus, a, um, omn.

bescheedelijcken/dupdelijcken/claerlijcken. Clare, perspicue, dilucide, distincte, apperte, manifeste, evidenter, significanter, explicare. *adv.*

bescheeden/discreet. f. *bescheyden/discreet.* prudens, tis, o. Modestus, atum, ut: *Hyp is seer bescheeden.* prudentia clarus, modesti à eximia præditus est.

bescheeden/van een scheyden. Discernere, cernere, crevi, cretum; distinguere, stinxi, stinctum, disjungere, sejungere, junxi, junctum, *reg. acc.*

bescheed/bedeplinge. Distinctio, discretio, definitio, onis, f. discrimen, minis, n.

bescheeden/antwoerden. Respondere, spondi, sponsum; Responsum dare, r. *dat.*

bescheedt/antwoorde. Responsum, si, n.

bescheeden/reden geven. Edocere, cui, do. *Acc.* *reg. acc.* Rationem dare alicujus rei:

bescheedt/schryftelyck bewijs/betooningeyns handels. Documentum, argumentum, testimonium, i, n. fides, dei, f. commentarius, ii, m. Libellus assertorius, **bescheeden/dach oft ure setten.** Condicere horam vel diem.

bescheedt/twistillinge. ut: *In't bescheedt gaen.* Intervenire litigantibus vel pugnan-

abus,

abus, intercedere litigantibus: pugnantes à se invicem femovere.
bescheedt/rede ut: **Wat bescheedt is dit?** Quae hæc ratio? quis hic agendi modus?
bescheedt doen in 't dinken. Paribus centare poculis; æquali habitu respondere.
bescheiden. f. **berispen**. ut: **Wp sal u beschelden**. Ille te objurgabit, asperioribus verbis perstringet.
bescheremen. Præstringere oculos.
bescheremen. Defendere, fendi, sensum; protegere, texti, tectum; tueri, tuitus. *reg. acc.*
beschermer. Defensor, protector, oris; patronus, ni, m.
bescheremde Godgeleertthept. Theologia Polemica.
bescherminge. Defensio, protectio, f. patrociniū, ii, n.
beschermsel. Munimen, minis; munimentum, ti; prædium, dii, n.
beschepden/discreet. Discretus, modestus, a, um, o.
beschepdenhepdt. Discretio, ratio, onis: modestia, z, f.
beschick / beschickinge. Dispositio, destinatio, curatio, sollicitatio, procuratio, onis, f.
beschicken/besozgen. Curare, procurare, avi, atum, *reg. acc.*
beschikken/bestellen. Destinare, avi, atum, *reg. acc.*
beschikker / besozger. Curator, procurator, director, oris, m.
beschieten. Jaculis petere aliquem: torquere telum, jaculum vibrare in aliquem.
eene stad beschieten. Tormentis oppidum quater; mœnia tundere machinis bellicis; globis diverberare urbem.
beschijnen. Affalgere, fulsi, illucere, luxi, *sine sup.*
beschijten/besacken. Commerdare, permerdare, avi, atum, *reg. acc.*
beschijten. f. **bedriegen**. Frustrari. *dep.*
beschimnelen. Mucere, mucescere, mucui, fracere, fracescere, fracui, *sine sup.*
beschimmelt. Mucidus, rancidus, fracidus, a, um, o.
beschimpen. Subfannare, avi, atum; carpere, carpsi, carptam. f. **beschampen**. Ludibrio habere.
beschimper. Subfannator, convitiator, cavillator, oris, m.
beschimpinghe. Cavillatio, onis, f. **scomma**, matis: convitium, tii, n, dialyrmus, i, m.
beschoft / ghemaniert. Compositus, moratus, a, um, o.
beschoncken / half droucken. Scmiebitus, i, m.

beschot/beschut sel. f. Schutz sel. Wfschutz sel. Intercapedo, inis, f. **paries medianus**, Contignatio, onis, f.
beschouwen. f. **besichtigen**. Lustrare, avi, atum, *reg. acc.* **beschouwich**. Speculativus, a, um, o. **Theoreticus**, a, um, o.
beschrepen. f. **beschrijven**. ut: **Sp sult den stock niet beschrepen**. Tu fultem passu non attinges.
beschrepen. Desere, sievi, sietum: deplorare, avi, atum, lugere, luxi, luctum, *reg. acc.* ut: **Sp beschrepen hem in 't gelepen / ofte al schrepende gelepen zp hem**. Prosequuntur eum lacrymis.
beschrijven. Passu contingere. *reg. acc.*
een vecht beschrijven. Incendere, conscendere equum.
beschrijven / in geschrijf stellen. Annotare, avi, atum, describere, perscribere; scripsi, scriptum, r, *acc.* **Mandare literis**: memorie posterorum tradere.
beschrijven / by een roepen. Libello citare, scripto convocare, r, *acc.*
beschrijven ten Hobe. Evocare in curiam.
beschrijver. Descriptor, annotator, oris, m.
beschrijvigh. Descriptivus, a, um.
beschrijvinge. Descriptio, onis, f.
beschrijvinghe der wereldt. Cosmographia, z, f.
beschypen. Amputare, avi, atum, tescare, secui, sectum, r, *acc.*
beschudden. Protegere, exi, eam, *reg. acc.*
beschuyder. Protector, oris, m. Defensor, oris, m. f. **beschermer**. Defendens, di, sum, *reg. acc.*
beschuldigen. Culpare, accusare, incusare, insimulare, avi, atum: criminari, atus, r, *acc.* **Reum agere**, reum peragere, culpam in aliquem convertere.
beschuldiger. Accusator, culpator, criminator, actor, oris, f.
beschuldige. Culpatio, accusatio, criminatio, onis, f.
beschut / bescherminge. f. **bescherminge**. Tutela, z, f.
beschut der schepen. Tuta navium statio, **beschut sel met leem of calck**. Incrustatio, onis, f.
beschut sel met berders of deelen. Tabulatio, contabulatio, coassatio, onis, f. **coassamentum**, ti, n.
beschutten. f. **afschutten**. Intercepere, pti, prum.
beseeheren. Salivā inficere.
beseeuwen. Madefacere aquā marinā, **beseeuwts goet**. Merces salo insecta.
besessen. **Fl. met den verstande begripen**. Comprehendere, henfi, henlum, percipere, pio cepi, coptum, *reg. acc.*

besegelen. Signare, consignare, obsignare. avi, atum. *reg. acc.*
besenghen. f. versenghen. ut: *Hij besenght d' airen angels.* Ille adurit, ustulat auras.
beseten van den boosen vbande. Lymphaticus, lymphaticus: energumenus, daemoniacus, ci, m. obfessus a diabolo.
beset / geschikt / curieus. Compolitus, accuratus, a, um, o.
beset / hept / geschikthept. Decentia, x, gravitas, atis, f.
beset / teijk / geschiktelijk. Accurate, decenter, compositè, *adv.*
besetten / met leem of met kalk beplacken. Crustare, incrustare, avi, atum. *reg. acc.* Contegere calce vel argilla.
beset / beset / sel. Crusta, x; incrustatio, onis, f.
besetter / beplacker. Crustarius, iij; incrustator, oris, m.
besetten / uytwinneit. Detinere, tinnui, tentum; tequestrare, avi, atum; evincere, vicium, vici. *r. acc.* Auctoritate Judicis possidere.
beset / beset / sel / uytwinninge. Detentio, tequestratio, evictio, onis, f.
besetten met berdt. Contabulare, coassare, avi, atum. *r. acc.* Munire parietem operculabulato.
beset / sel van berderinge. Contabulatio, coassatio, onis, f.
besetten / beplanten. Conserere, sevi, srum. *reg. acc. pers. & abl. rel.*
besetten by testament. Legare, avi, atum. *reg. acc. rei & dat. pers.*
besetter by testament. Legatus, oris, m.
besettinge by testament. Legatum, ti, n.
besetten / plabeyen. Pavimentare, avi, atum. *reg. acc.* Sternere saxis.
beset / sel / plabep / sel. Pavimentum, ti, n.
besetten met doozne-haegen. Munire spinis; munire dumis.
besetten rondsom. Circumdare, dedi, datum. *r. acc.*
besetten de wegen. Obsidere itinera, occupare itinera.
besetteren stad met garnisoen. Firmare urbem praesidio; munire urbem praesidiis.
besettinge van krijgsholk / garnisoen. Praesidium, dii, n. Milites praesidiatii.
besetten / stichten. f. Strichten. ut: *Wat zuld by besetten?* Quid tu constitues; institues.
besenelwen / Fl. i becladden. Commaculare, avi, atum. *reg. acc.*
besep / den / dooz / daeren. Fernavigare, avi, atum. *reg. acc.*
besep / ligh / dat schepen d'aecht. Navigabilis, e, o.

besep / t / dat seplen heeft. Velifer, a, rum, o.
besep / t / in 't seplen erdaeren. Peritus nauticalariz.
besichtigen. Inspicere, conspiciere, cio, specti, spectum; lustrare, perslustrare, obervare, avi, atum, speculari, latus. *reg. acc.*
besichtinge. Inspectio, lustratio, onis, f.
besiekt. f. Diek. Morbidus, a, um, o. Morbo correptus, affectus, implicitus, oppressus.
besie. Acinus, ni, m. baccæ, carum, f. *pl. num. reg. acc.*
besien. f. besichtigen. Collustrare, avi, atum. *reg. acc.*
besiender. Inspector, lustrator, oris, m.
besieninghe. f. besichtinge. Inspectio, onis, f.
bestenlijk. Spectabilis, adspectabilis, e, is, o.
besich / ontledich. Occupatus, impeditus, distractus, a, um, o. implicatus negotiis, impeditus occupationibus.
besich zijn. Impediri, ditus; destineri, tentus, Negotiis implicari; occupationibus obrui; negotiis urgeri.
besich maechen / iemandt moepelighhept aen doen. Facessere alicui negotium.
besign / geb / up / tken. Uti, usus, ulum. *dep. reg. abl. usurpare, avi, atum. reg. acc.*
besign / nutten. Velci, *dep. r. abl.*
besighept / werck / belet. Opus, peris, n. occupatio, onis, f.
besichlijk / dat kan gesecht worden. Usurpabilis, e, is, o.
besijden / besijdens. A latere, seorsum. *adv.*
besijden / in 't heymelijck. Clam, furtim. *adv.*
besijden setten. Seponere, posui, positum. *reg. acc.*
besijden gaen. Secedere, cessi, cessum.
besijden 't weghs. Seorsum à via; secus viam.
besilberen. f. versilberen. ut: *De Goudsmit heeft de spooren besilbert.* Aurifer calcaria argento obduxi.
besinnen. f. versinnen. Meditari, or, atus sum. *reg. accus. depon.* Versari in meditatione.
besit. Possessio, occupatio, onis, f.
besitten. Possidere, sedi, solum; occupare, pavi, patum; tenere, nui, tentum. *reg. acc.*
besitter. Possessor, oris; dominus, ni; proprietarius, iij, m.
besitringe. f. besit. ut: *Hij en is noch niet in de besitringe van de goederen / maer sal moezgen daer in geset worden.* Ille nondum est in possessione bonorum, sed cras in eam mittetur.
beslabben. Maculare, commaculare, inquinare, avi, atum. *reg. acc.* Vellesfordare cibo

pinguiore: labem inferre vestibus à cibo forbilli.

- bestabberer/ Inquinator, oris, m.**
bestabberinge. Inquinatio, onis, f.
bestaen met iet. Circumcludere, clusi, clusum, *reg. acc.*
bestaen/ plaetse bestaen. Occupare, avi, atum, *reg. acc.*
bestaen/bekomenen/ met Recht arresteren. Detinere, tuiui, tentum: sequestrare, avi, atum, *reg. acc.*
bestaen/deegh/ofmeel. Conspergere farinam: subigere farinam.
Bestaen/tempereren. Marcerare, temperare, avi, atum, *reg. acc.* Miltère convenienter.
Bestaen met kalck. Calcem arena intrerere.
bestaen met nagelen. Figere seu affigere clavus.
Bestaen een peert. Calceare equum: equo soleam inducere.
bestaen met yser/ gout/ silber. Includere ferro, auro, argento.
bestapen/ by iemand slapen. Concumbere cubui, cubitum, *reg. dat.*
bestapen/rot bal bzingen. Stuprare, constuprare, vitiare, avi, atum; comprimerere, pressi, pressum, *reg. acc.* Stuprum inferre. *r. dat.* ut: **Hy heeft by sijn stief moeder geslapen.** Ille adulteravit novercam suam.
bestach/belammeringe. f. belammeringe. ut: **Outstaet u van al het bestach.** Expedite ab omni occupatione.
bestaghy van goederen/ arrest. Detentio, retentio, onis, f.
Bestach van een boeck. Umbilicus, i, m.
bestach van eenen rient. Fibula, bulla, x, f.
bestachmaecker. Fibularius, rii, m.
bestach van een radt. Canthus, ferreus rotz.
bestaghy van gout en silber. Inauratio, inargentatio, onis, f.
bestach van kalck. Arenatum: cæmentum, i, m.
bestach van meel. Consersio, onis, f.
bestach van water. Maceratio, onis, f.
bestichten/essen maeken. f. Slechtgh/essen maecken. Equare, avi, atum.
bestichten/accozderen. f. stissen/ twist stissen. ut: **Hy sal den handel bestichten.** Ille componet negotium.
bestijcken. Lutare, avi, atum. *r. acc.* Luto oblinere; inquinare cæno, luto inficere.
bestijckinge. Lutatio, maculatio, onis, f.
bestommenen. Occupare se rebus frivolis.
bestloten dagen. Dies nefasti.
bestuopt. Conclusio, onis; clausula, x, f.
bestuopt des staets. Senatus-consultum, statutum, decretum, placitum, ti, n.
bestuopt der beheerschingh. Decretum gubernationis.
bestuopten/insuopten. Claudere, clausi, clau-

- sum; includere, clusi, clusum; obserare avi, atum, *reg. acc.*
bestuopten/ betupnen. Sepire, obsepire, intersepire, sepivi vellepsii, sepitum vel septum, obstruere, struxi, stratum, *reg. acc.*
bestuopten/ raemen/ resolveren by sijn sels. ut: **Decernere, crevi, cretum; statuere; constituere, tui, tutum.** Concludere secum: proponere sibi.
bestuopten/ oorddeelen. Decernere, crevi, cretum; statuere, tui, tutum; sancire, sancivi & sanxi, sancitum & sanctum. Decretum facere, sententiam dicere.
bestuoptende keurstemune. Suffragium decisivum.
bestuoptinge. f. bestuopt. ut: **Met hoedanige bestuoptinge suldp uw reden eynbigen?** Quali conclusione orationem tum finies?
bestuopt reden. Epilogus, vi, m. peroratio, conclusio, onis; clausula x, f. **betwysreden/ slupt reden/ schijckelijck bestuopt.** Syllogismus, i, m. **averrechte sluptreden.** Syllogismus indirectus. **Slecht bestuopt/ denktreden.** Enthymema. tis, n.
bestuieren. Ungere inungere, unxi, unctum; obducere, duxi, ductum; oblinere, illinere, allinere, lini & livi & levi, litum, *reg. acc.* Inquinare pinguedine.
bestuieringe. Unctio, inunctio, onis, f.
bestinet/ die de ballende sieckte heeft. Epilepticus, ci, m. Morbo comitiali laborans.
bestinethept. Epilepsia, x, f. Morbus sacer, morbus comitialis, morbus caducus; morbus B. Valentini; morbus Herculeus.
bestineten. Contaminare, maculare, accommaculare, inquinare, coinquinare, avi, atum, polluere, lui, lutum; inficere, cio, feci, factum, *reg. acc.*
bestinettelycke sieckte. Pefsis, is, f. Morbus contagiosus.
bestinettinge. Inquinatio, contaminatio, onis, f. inquinamentum, i, n. labeis, is, f.
bestinettinge van sieckte. Infectio, contagio, onis, f. contagium, ii, n.
bestinereuren/ bestinockelen/ Fl. bestinupstereen. Maculare, inquinare, avi, atum, *reg. acc.*
bestinaren. f. bekijven. ut: **Hy bestinat in.** Ille me objurgat, verbis seu dictis castigat.
bestrauwen. Allatrare, avi, atum, *reg. dat.*
bestreden op sijn Jodisch. Circumcisus, a, um, o. Appella, x, verpus, i, m.
bestreden van tronje. Gracilis & exilis facie.
bestredelijck. Præcise, adv.
bestryden op sijn Jodisch. Circumcidere, cidi, cisum, *reg. acc.*
bestrydenisse. Circumcisio, onis, f.
bestryden/ cozten. Præcidere, cidi, cisum, atenuare, avi, atum, contrahere, traxi, tractum, *reg. acc.*

besnijdtfel. Sezmen, przegmen, resegmen, minis, n.
besnot. Mucosus, a, um, o.
besnotten. Muco maculare: muco inficere.
besnoepen. Przelicare, cui, scdum, concidere, cidi, cillum, r. acc.
besnuffelen. Indagare, avi, atum, perscrutari, rarus, ratum, dep. r. acc.
besnuffeler. Indagator, scrutator, oris, m.
besoek. Visitatio, onis, f.
besoek/onderzoek. Tentamen, examen, minis, n.
besoekelijk. Visitabilis, e, is, o.
besoeken. Visere, invisere, visi, visum; visita-re, avi, atum, r. acc.
besoekinge. f. Besoek. ut: Dooz twee besoekinge heuick seer vernaeckt. Ego visitatione tua mutifici relectus sum.
besoetelen. f. besnuffeten. Sordidare, avi, atum, ut: De gast woardt van den gieris gaert besoetelt. Hospes ab avaro accipit fordes, restricti & tenacis moribus inficitur sordidus.
besolden/in gagie houden. Stipendio alere. r. acc.
besoldinge/gagie. Stipendium, dii, auctoramentatum, ti, n.
besolderen. Contabulare, assare, coassare, avi, atum, r. acc.
besolderinghe. Contabulatio, coassatio, onis, f.
besolderen. Sulphurare, avi, atum. r. acc. Linere sulphure, sulphure imbuer.
besolberinge. Sulphuratio, onis, f.
besolutuen. Fl. Maculare, avi, atum. r. acc.
besomeren. f. besomeren. ut: Dese waere is besomert. Hae merx est zitivo aere infecta, nimio xtu adusta.
besomert bleesch. Caro putrida; caro calore zitivo corrupta sive putrefacta.
besonder/besunder/ exquis. Peculiaris, singularis, e, is, o. exquisitus, rarus, praelarus, eximius, praeipuus, a, um, o. particularis, e, o.
het besonder recht verschilt van 't algemeenne. Jus privatum differt à publico.
besonderlijk/alleenlijk. Singillatim, sigillatim, seorsum, peculiariter, speciatim, specialiter, privatim. adv.
besonderlijk/principalijk. Praeipue, praefer-tim. adv.
besonderen/van een scheidende. Distinguere, stinxi, stinctum; separare, avi, atum; seligere, legi, lectum, r. acc.
besonderhept. Singularitas, atis, f. particularitas, atis, f.
besonderste. Exquisitissimus, praeclarissimus, a, um, o. Spectatissimus.
besondigen. f. sondigen, ut: Hy heeft hem

grotelijcks tegen u b'sondighjt. Magna in te peccavit.
besonnen/inde sonne sprejden. Insolare, avi, atum. Soli exponere.
besonninge. Insolatio, onis, f.
besorgen. Curare, procurare, accurare, avi, atum. r. acc. prospicere, cio, spexi, spectrum, r. acc.
besorger. Curator, procurator, oris, f.
besorghsaem/oft.
besorghjt. Anxius, sollicitus, a, um, o.
besorghthept. Sollicitudo, dinis, cura, z, f.
besorghjt zyn. Angi, sollicitum esse.
bespaeren/byeen spaeren. Comparcere, pati, parsum, r. acc.
besparfen. Fl. Adspere, sperfi, sperfum, reg. acc. perf. & abl. rei vel dat. perf. & acc. res.
bespeuren. Indagare, investigare, avi, atum. r. acc.
bespeurder. Indagator, investigator, oris, m.
al bespeurende. Indagante. adv.
bespeuringe. Indagatio, investigatio, onis; indago, ginis, f.
bespieden/bespjen/belupstere. Explorare, observare, avi, atum. r. acc. insidiari, atus, atum. dep. r. dat.
bespieder/spie/lupstere. Explorator, observator, insidiator, oris, m.
bespiedinge/belupsteringe. Exploratio, onis, insidiaz, arum, f. pl. num.
bespieltijp. Catacopium, ii, n. Navis speculatoria.
bespie-rooht. Specula, z, f.
bespotten. f. Begecken, Irrisionibus aliquem impetere, ludificare, ludere. ut: Hy woardt van u bespot. Est tibi ludibrio, habetur ludibrio à te, tu cavillaris ipsius dicta & facta, tu habes eum pro ridiculo ac delectamento.
bespottinge. f. Spottetpe. ut: Niemandt sal alle bespottingen des Wereldts ontgaen. Nemo hominum estugiet omnem mundi cavillationem.
bespoutwen. Conspuere, inspuere, spui, sputum. r. acc. Sputo in quinare.
bespoutwinge. Sputatio, consputatio, onis, f.
bespraepen. f. besprengen. ut: De meesters behooren dooz al te bespraepen de heren der Jeugt met de vrese des Heeren. Praeceptores ante omnia imbuant juventutis pectora reverentia Jehovae seu timore Domini.
bespreek/voorwaarde. Conditio, onis, f. pactum, conditum, conventum, i, n.
besprek. Holl. & Fl. Consultatio, deliberatio, onis, f.
bespreken/bevoorwaarden. Pacifici, passus, dep. praesente, nivi, nitum, Certis conditioni-

tionibus pacifici.
bespreken. *Holl. Fl.* *beraedem.* Consultare, liberare, avi, atum.
besprengen / besprengelen. Irrigare, avi, atum, conspergere, aspergere, inspergere, spersi, sum. *reg. acc.*
besprenginge. Irrigatio, inspersio, adpersio, onis, f.
bespreyden / uytspreyden. Extendere, distendere, tendi, tensum. *reg. acc.*
bespreyden / opspreyden. inspergere, spersi, spersum; infornere, fravi, statum. *reg. acc.*
bespreyngen / overballen. Assilire, lui & lii, sultum, impetere, tivi & tii, titum; adorsis, adorsus, *dep.* invadere, vasi, valum. *reg. acc.*
bespreyngen / berisden. Inscendere, scendi, lconsium. *reg. acc.*
bespreyopen. f. bespreyghen. ut: *Sijn hooft woerdt met water bespreyopt.* Caput ipsius irroratur aquis.
bespreyep-krupcke. Harpagium, ii, n.
bespreypten. f. bespreyopen. Conspergere.
bestem: Scopae, parum, f. *pl. num.*
bestemtsjen. Scopula, z, f.
bestemstele / bestemstocck. Capulus scoparum.
best. Melius, potius. *adv.*
bestaecten / met staecten besetten. Palare, avi, atum. *reg. acc.*
bestaen / blijven staen. Constare, consistere, subsistere, persistere, stiri, stitum.
bestaen / beginnen. Incipere, occipere, pio, cepi, ceptum; auspicari, catus; ordiri, orsus; aggredi, dio, gressus. *dep. reg. acc.*
sen front bestaen. Audax facinus.
bestaen / aengaen. Attinere, nui, tentum: attingere, atigi, actum. *reg. acc.*
bestaen van bloede. Jungi sanguine: teneri cognatione.
bestaen / gelegen zijn. ut: *De saetke bestaet hier in.* In hoc consistit: in hoc positum est: in hoc versatur.
bestaen zijn / verplecht staen. Percelli, culsus: confesternari, natus: perplexum reddi.
bestaenlyck. Hypofitaticus, a, um, o.
bestandigh. Firmus, fixus, a, um: stabilis, e, is: constans, antis, o.
bestandicheyt / vasticheyt. Firmitas, stabilitas, atis, constantia, z, f.
bestand / aenstandt van wapenen / trefbes. Induciae, ciarum, f. *pl. num.* armistitium, ii, n.
beste. Optimus, potissimus, a, um, o.
beste van de Stadt. Optimates, primates, summates, um, m. *pl. num.*
syn beste doen. anniti, conniti, nifus & nixus, Agere pro viribus, navare sedulam operam; toto pedore incumbere. ut: *Op doest sijn*

beste / dat dat niet en geschiedt. Valde laborat, ne id fiat.
ten besten geben / geben om te bertecken. Erogare honoris ergo.
ten besten geben / tot buyt geben / puyt geben. Exponere praedz.
ten besten spreken. Intervenire, veni, ventum; incedere, cessi, cessum.
tot iemants beste zijn. Obsequio alterius parere; voluntati alterius inservire, commodo & utilitati alterius studere.
ten besten opnemen. Accipere in bonam partem, in meliorem partem interpretari.
bestek / besteksel / bewoep om iet te doen. Adumbratio, delineatio, onis; sciagraphia, z, f.
bestek / booznemen. Coeptum, inceptum, ti, n. machinatio, onis, f.
besteden / aenbesteden / verhueren. Locare, elocare, collocare, oblocare, avi, atum.
Daer sal nieuwt werck aenbestet woerden. addicetur novum opus.
besteden / uytgeben. Impendere, pendi, pensum; erogare, avi, atum. *reg. acc.*
ten houwelijck besteden. Nuptui collocare; nuptui dare.
besteder van de knapen. Famulorum elocator.
besteder van koopmanschappen. Proxontata, z, m.
bestedster. Ancillatum elocatrix.
besteken / rondsom steken. Configere, affire, circumfigere, fixi, fixum. *reg. acc.*
besteken / iet hopen. Moliri, litus, litum, machinatus, atum. *dep. reg. acc.*
besteken / eent iniddel van't werck maecten. Informare, delineare, avi, atum, *scil.* opus.
besteken / laegen leggen. Tenderē retia; tendere plagas, tenderē insidias. *r. dat.*
besteken iemant op sijnen geboorte dagh. Natales alicujus floribus vel munusculo honorare.
besteken werck. Fallacia premeditata.
bestellen / o; donneren. Disponere, polui, positum; statuerē, consituere, tui, tutum. *reg. acc.*
bestemmung. Destinatio, onis, f.
bzi eden / packen / &c. bestellen. Litteras vel sarcinas deterre, curare perferendas.
bestemmunge / ordonnantie. Dispositio, consitutio, onis, f.
bestellinge ter oozloge. Armatura, z, f. Apparatus bellicus.
bestemmen / toestemmen. Suffragari, gatus, gatum. *dep. reg. dat.* approbare, avi, atum. *reg. acc.*
bestemmen / besprecken. Condicere, dixi, dictum, dicitur, nisi, alium, determinare

re, avi, atum, *reg. acc.*
besterven/berbleskt worden. Expalescere, pallui.
bestier/bewint. Regimen, minis, n. rectio, directio, gubernatio, onis, f.
bestieren/bewint van het hebben. Regere, regi, rectum; moderari, tatus, ratum, *dep. reg. acc.*
bestieren/mennen. Ducere, deducere, duxi, ductum, *reg. acc.*
bestueringh. Gubernatio, onis, f.
bestooten/ost.
bestozmen. Adoriri, rior, riris vel reris, adoratus, aggredi, gressus sum, *dep. invadere, vasi, valum; impetere, tivi vel tii, titum, reg. acc.*
bestozminge. Aggressio; invasio, onis, f. impetus, tus, m.
bestozten. Perfundere, fudi, fufum, *reg. acc.*
bestoben/bol stof. Pulverulentus, a, um, o. Pulvere conspersus.
bestoben/bewaep/sofagtigh. Fatuus, delirus, stultus, a, um, o.
bestraelen. Irradiare, avi, atum, *reg. acc.*
bestrackinge. Irradiatio, onis, f.
bestrekken. Extendere, tendi, tensum, *r. acc.*
bestrikken. Illaqueare, intricare, avi, atum; irerite, tivi, titum, *reg. acc.*
bestrijken/besmeiren. Illinere, oblinere, lini & livi & levi, litum; inungere, unxi, unctum, *reg. acc.*
bestrijken/bedziagen. Decipere, pio, cepi, ceptum, *r. acc.* Fucum facere, *reg. dat.*
bestrijck/flatteringe. Zienanden't bestrijck gelben. Adulari, latus, latum, *dep. reg. dat.*
bestrijck, avi, atum; delinire, linivi, nitum, *reg. acc.*
bestrijkinge. Illinitio, oblinatio, onis, f.
bestrijden. Oppugnare; impugnare, avi, atum, *reg. acc.* f. bestozmen ur: **Wooz't bestozmen** sal haer de Stadt aen de Wpant niet overgeben. Ante oppugnandam non dedet se urbs hostibus.
bestropen. Conspergere, inspergere, spersi, persum, insternere, stravi, stratum, *r. acc.*
bestruppen/ bestrijken/bedziagen. ur: **Wp sal u bestruppen.** Ille te circumveniet, verbatim dabit, fucum faciet, dolos, fumos vendet.
bestruppen. Respergere pulvere: adspargere pulvere.
Besueren. Luere, lui, luitum, *reg. acc.* Acerba pati: dura perperit vel perferre: acerbos labores labire. ur: **Wp heeft dat wel besuert.** Non sine sudore & labore id consecutus est.
besunder. f. besonder. ur: **'t Is een besonder boeh.** Est liber singularis, eximius, exquisitus.
Beswaeren/swaert maken. Gravare, aggra-

vare, pragravare, avi, atum, *reg. acc.* Onus imponere, *reg. dat.*
beswaeren/bedzoeken/berdriet aendoen. Vexare, agitare, turbare, tristare, contristare, avi, atum; affligere, flixi, flictum, *reg. acc.*
Tadium parere, afferre: molestiam adspargere, afferre, *reg. dat.*
sigh beswaeren/ swaerigheyt in iet maeken. Gravari, vatus. Gravate *aut* invite aliquid facere.
beswaerenisse. Aggravatio, contristatio, onis, f.
besweet. Sudabundus, a, um, o.
besweiren/niet eedt bevestigen. Juramento confirmare, *reg. acc.*
besweiren/beselen. Adjurare, conjurare, exorcizare, avi, atum, *reg. acc.*
besweiren. Adjutor, oris; exorcista, z, m.
besweiringe. Adjuratio, conjuratio, onis, f. exorcismus, i, m.
beswijken. Deficere, cio, feci, factum: languescere, elanguere, langui, Viribus desitui.
beswijkinge. Defectio, onis, f.
beswijmen. Intermori, emori, morior, mortuus, *part.* moriturus. Animo deficere: deliquium *part.*
beswijminge/ beswijmt hepd. Extasis, syn-texis, is, f. deliquium, i, n.
beswijmt. Synneciacus, ci, m. Deliquium patiens.
betaelen. Solvere, persolvere, exolvere, solvi, solum: satisfacere, cio, feci, factum, *reg. dat. pers. cum acc. rei. ut:* **Wp sal in twee of drie Jaeren sijn schult betaelen.** Dissolvat z alienum annua; bimã, trimã die.
betalen/voeten. Luere, lui, luitum; pendere, pendi, pensum, *reg. acc.*
betaeler. Solutor, oris, m.
betaelinghe. Solutio, numeratio, pensio, onis, f.
betaemelsk / o. behoorelijk / o. ur: **Wp kaerset betaemelyk.** Ille decenter pilã palmaria ludit.
betasten. Tangere, tetigi, tactum; contrectare, avi, atum, *Scrutari tacta, reg. acc.*
beteh/bijtinge. Morfus, admorsus, us, m.
betet/ montbol. Bolus, li, m. bucula, z, f.
beetsen. Buccella, z, f. frustillum, li, n.
beetsen/bleesch. Caruncula, z, f.
betekenen. Significare, indicare, notare, denotare, avi, atum, *reg. acc.*
betekeninge/beteckenisse. Significatio, indicatio, onis, f. significatus, us, m.
betekenigh. Significativus, a, um, o.
betekendigh. Significative.
betet/ liebet. Potius, *adv.*
betet/ bequaemer. Melior, oris, c. melius, oris, n, potior, oris, c. potius, oris, n.
betet

beter worden. Meliorescere, emendari, meliorari, atus, *pass.*
beteren/beter maeken. Corrigitur, rexi, re-
 tum; emendare, meliorare, avi, atum.
reg. acc. Ad incudem revocare.
beteren/sich beteren/'t quaet laeten. Respi-
 scere, pui; poenitere, tui. Emendare se, cor-
 rigere se; ad meliora se recipere; ad meliora
 converti; ad frugem redire bonam.
beter zijn/ treffelijker zijn. Praestare, suti,
 sicutum; antecellere, cellui; praevalere, lui;
 praecellere, sui; praecellere, excellere, lui,
 eminere, nui. *reg. dat.*
't is beter. Praestat; satius est: consultius est:
 melius est: potius est.
beterer. Emendator, corrector, castigator,
 oris, m.
beteringe/verbeteringe. Emendatio, corre-
 ctio, castigatio, onis, f.
beternisse des levens. Correctio vel emenda-
 tio vitae: conversio ad frugem: vitae corre-
 ctioris studium.
beteuteren/beroert maeken. Turbare, per-
 turbare, avi, atum: commovere, movi, motum.
 Turbare animo, *reg. acc.* metum inji-
 cere, incutere. *reg. dat.*
betichten/betijgen. Accusare, incusare, avi,
 atum. *reg. acc.* Reum facere criminis: im-
 putare alicui aliquid.
betijhter. Accusator, oris, m.
betijhtinge. Accusatio, incusatio, onis, f.
betijhter. Accusatrix, tricis, f.
betijgen. f. betijhten. ut: *De meester be-
 tijght u van luyhepdt.* Magister accusat te
 ignavia.
betimmeren. Ornare aedificiis; instrere aedi-
 ficiis.
betochte goeden. Bona usufructuaria.
betonie. Betonica, serratula, z, f.
betooningh/bewijs. Demonstratio, onis, f.
betoomen. Frenare, refrenare, avi, atum.
reg. acc.
betoon. Demonstratio, ratio, onis, f. argu-
 mentum, documentum i, n.
betoonelyk. Probabilis, demonstrabilis, e,
 is, o.
betoonelyken. Aperte, probabiliter, rationa-
 biliter, demonstrative. *adv.*
betoonen. Demonstrare, declarare, probare,
 avi, atum, *reg. acc.* f. bewijsen.
betooner. Probator, demonstrator, declara-
 tor, oris, m.
betooninge. f. betoon. ut: *Al betooninge en
 voldoet my niet.* Demonstratio tua mihi
 non satisfacit.
betooberen. Incantare, fascinare, effasci-
 nare, avi, atum, *reg. acc.* Reliqua. f. *Toos-
 beren.*
betoteren. f. beteuteren. ut: *En betotert*

hem niet. Ne move hominem.
bet-out-ober-groot-bader. Atavus, i, m.
bet-out-ober-groot-moeder. Atavia, z, f.
betrachten/oberleggen/bedenken. Consi-
 derare, deliberare, ponderare, trutinare,
 avi, atum; meditari, tatus, tatum. *dep.*
 perpendere, expendere, pendi, pensum,
reg. acc.
betrachtinge. Consideratio, pensio, cogi-
 tatio, onis, f.
betaenen/bewenen. Deplorare, avi, atum.
reg. acc.
betaenen/met traenen bestoeten. Lacrymis
 perfundere, madefacere, rigare.
betaappen/met hoeten trappen. Calcare,
 percalcare, avi, atum, r. *acc.*
betaappen/ achterhaelen. Deprehendere,
 hendi, hensum. f. *Achterhaelen/ betrap-
 pen.* Assiqui, quor, cutus sum. *dep. reg.*
acc.
betaappinge. Deprehensio, onis, f.
betrek. Attractio, pertractio, onis, f.
betrek/ bewoyp. f. bewoyp. Delineatio,
 onis, f.
betrecken/tot hem trecken. Attrahere, traxi,
 tractum. *reg. acc.*
in 't Recht trecken. In jus vocare.
betrecken/bewoypen. Delineare, adumbrare,
 avi, atum, *reg. acc.*
betreckinge/ bewoyp. f. bewoyp. Adumbra-
 tio, onis, f.
betreckinge van 't bonnis. Appellatio, onis,
 f. Provocatio, onis, f.
betreckingh/ onderlinghe op'sicht. Relatio,
 onis, f.
betreckigh. Relativus, a, um.
betreden. Percalcare, avi, atum. *reg. acc.*
betreden wegh. Via trita.
betrippelen. Alternis pedibus conculcare.
betronpen. f. bedriegen. ut: *Hy weet de
 menschen te betronpen.* Ille scit inescal-
 are homines; callet imponere, dolos vende-
 re humano generi.
betrouwen. Fidere, confidere, sisus, sisum.
neutro pass. credere, credidi, ditum. r. *dat.*
 Fidem habere.
te seer betrouwen. Praefidere, sisus. *reg. dat.*
betrouwen/betrouwinge. Fiducia, confiden-
 tia, z, f.
betuppen. Testari, testificari, atus. *dep. r. acc.*
betupper. Atestator, oris; testis, is, m.
betuppinge. Testatio, onis, f.
betupnen. Sepire, conspire, praespire, cir-
 cumspire, sepivi & sepsi, sepitum & se-
 ptum. *reg. acc.*
betupninge. Septum, conscriptum, ti, n.
heu/ genoegh. Satur, ra, rum, o. Oppletus vi-
 no vel cibo.
heu! Hu! ohu! *Interfectio terrenis,*

beba:n. f. **bevangen.** ut: **Sp'is bebaen.** Captus, irretitus est.

beballen/ gebeuren. Accidere. *in tertius tantum personis, & proprie de malis.* Contingere, *in tertius tantum personis, & proprie de bonis.*

beballen by geluk. Accidere casu, contingere casu; evenire fortuito.

beballen/behagen. Placere, cui, citum; arridere, tisi, rilum. *r. dat.*

beballen. ut: **'t Bebaelt hem wel/ het gaet hem wel af.** Gratiam habet, leporem habet.

beballick. Gratosus, venustus, festivus, modestus, lepidus, a, um, o.

beballighepdt. Venustus, festivitas, gratiositas, raris, gratia, z, f. lepor, poris, m.

beballigh. Gratiouse, venuste, decorie, lepidè, festive. *adv.*

bebank. f. **betrupninge.** Conceptum, i, n.

bevangen. Corripere, pio, ripui, reptum; irretire, tivi, titum. *reg. acc.*

bevangen met slaep. Corruptus somno.

bevangen met doefhepdt. Pressus dolore; coniectus, afflictus atque profligatus merore.

bevangen met drank. Obrutus potu.

bevangen met wooyden. Verbis inductus; perualus sermone.

bevallende kennis. Notitia apprehensiva.

beuk van de Kercke. Alvus templi; gremium templi.

beuk van 't schip. Carina, z, f.

beuk van een heude. Tunicella, z, f.

beukeler. Clypeus, i, m. scutum, i, n.

bevechten. f. **beslozmen.** Oppugnare, avi, atum. *reg. acc.*

bevechter. Oppugnator, impugnator, oris, m.

bevechtige. Oppugnatio, impugnatio, onis, f.

bebel/gebodt. Mandatum, preceptum, iustum, imperium, i, n. commissio, onis, f.

bebel / 't gene dat geboden is. Mandatum, preceptum, iustum, imperatum, i, n.

syn bebel naehomen. Mandatum exsequi; mandatum perficere, imperatis satisfacere.

syn bebel niet nakomen. Deficere in mandato essequendo, deesse muneri suo, recedere à mandato.

bebelen/gebieden. Mandare, demandare, imperare, avi, atum, precipere, pio, cepi, ceptum; injungere, junxi, junctum; jubere, iussi, iustum. *reg. dat. persf.*

bebelen / communisie geben. Committere, misi, missum, mandare, commendare, avi, atum; Imponere negotium; injungere onus, *r. dat. persf. eum acc. res.*

bebelen / ienanden betrouwen. Credere, concredere, credidi, ditum; committere, misi, missum; commendare, avi, atum.

r. dat. persf. eum acc. res. Fidei alicujus tradere; fidei committere.

sygh aen Godt bebelen. Dicere se Deo; dedere se Deo: tradere, commendare, committere se Deo.

bebeler. Juslor, mandator, oris, m.

bebelhebber. Delegatus, i, officialis, is, m.

beben. Tremere, contremere, intremere, contremiscere, mui, *sine sup.* Trepidare, avi, atum; horrere, horrescere, rui, *sine sup.*

bebende. Trepidus, tremebundus, a, um, o.

beber. Fiber, bri; castor, oris, m.

Dat van beber is. Castoreus, a, um, o.

bebergal. Castoreum, i, n.

bebenelle/ muiprnelle. Saxifraga, z, f.

bebelen/ mei wallen versterken. Munire, nivi, nitum. *reg. accus.* Muro seu vallo cingere.

bevestigh/sterk maerken. Confirmare, corroborare, avi, atum; munire, nivi, nitum. *reg. acc.*

bevestigen syn wooyd. Asseverare, affirmare, avi, atum, aliterere, letui, letum. *reg. acc.*

bevestigen syn gebodt. Sancire, fancivi & sanxi, sanctum & sanctum. *reg. acc.*

bevestige. Affirmatio, asseveratio, onis, f.

bevestiging. Affirmativus, a, um, o.

beugel Hemicyclus, semicirculus, i, m. f. boogel.

bebinden / merken. Deprehendere, hendi hensum, comperire, peri, perum. *r. acc.*

bebinden. f. **Archtchaelen / betrappen.** Consequi, quor, scutus sum. *dep. reg. acc.*

bedinge. Trepidatio, palpitatio, onus, f. pavore, horror, tremor, oris, m.

beul/ scherprechter. Torator, toris, carnifex, fici, m.

beblecken. Maculare, commaculare, contaminare, avi, atum. *reg. acc.*

bebleckinge. Maculatio, commaculatio, contaminatio, onis, o.

beulink. f. **bolink.** ut: **De uyns heeft beventingen deknabbelt.** Mus arrosit hilas.

bebochtigen. Humectare, rigare, irrigare, avi, atum. *reg. acc.*

beboogghden/ eenen mondbor geben. Tutorem pupillo constitutare, dare. *(re.*

beboogghden/ mondbor syn. Tutorem agere, beboogghdinge. Tutela, z, f.

bebolkt. f. **bolkrgh.** ut: **De stadt van Amsterdam is seer bebolkt.** Amstelradum est urbs populosissima.

bevolen. Commendatus, iustus, a, um.

beboogghwaren. f. **bespreken.** **Hoe suldy 't verbond beboogghwaren.** Qui pacificus foedus?

beboogghingh. Informatio, onis, f.

beboogghen. Onerare, avi, atum, *r. acc.* Yccluram dare,

bebjaegen. Interrogare, explorare, avi, atum; inquirere, quisiivi, situm; consulere, lui, sultum.

bebzedigen/te bzeden stellen. Placare, complacare, avi, atum. *reg. acc.*

bebzeesen. f. Wzeesen. Vereri, eor, itus sum. Reformidare, avi, atum. *reg. acc.*

bebzeest. Timidus, pavidus, mericulofus, formidolofus, a, um, o. Animi abjecti, fracti & pavidii.

bebziesen. Congelare, avi, atum; congelari, atus. Glacie durari, indurari, obduci, regi.

bebziden/ stark maeken. Munire, nivi, nitum. Turum reddere. *reg. acc.* Bewaert u booz de koude. Munitie a frigore.

bebziden/ bzydom hebben / op bzyen voet stellen. Liberare, vindicare, avi, atum; manumittere, nisi mistum, emancipare, avi, atum. In libertatem afferere. *r. acc.* libertatem tribuere. *reg. dat.*

bebzoden. f. bedenken. Considerare, avi, atum. *r. acc.* animadvertere, ti, sum, *r. acc.*

bebzodfaen. Consideratus, cordatus, a, um. prudens, dentis, o.

beurte/keet. Vicem, vice, *in sing.* vices, vicibus, *in plur. rarissime* vicis, victi. *in sing.*

*tis u beurte. Tux sunt vices.

met buerten. Alternatim. *adv.* Pervices, alternis vicibus; alterna vice; stata vice.

beurte houden. Servare vices.

beurt-muddagh-kring. Circulus vicemerdianus.

beurte stellen. Sortisi vices.

beurte veranderen. Variare vices.

bevrucht. f. Zwanger. ut: 't is een bevruchte Vrouw. Est mulier foeta, praegnans, grvida, gerit, fecit fœtorem.

beufel/ beufelinge/ beufelmerkt. Gerrz, nugz, tricz, atum, *f. pl. num.* nugamentum, deliramentum, i, n.

beufelen/ boerten / alben. Nugari, tricari, atus. *dep.* Nugas agere.

beufeler. Negator, tricator, impostor, oris; nugivendus, i. gerro, ronis, m.

bevrachfen/ niet wasch bestryken. Incerare, avi, atum. *reg. acc.* Cerâ linere.

bewaeren/ beschermen. Defendere, fendi, sum; protegere, texti, textum; servare, avi, atum, custodire, divi, ditum. *reg. acc.*

bewaeren / by hem houden. Custodire, divi, ditum, servare, asservare, conservare, avi, atum. *reg. acc.*

te bewaeren geben. f. bevelen / iemanden betrouwen. ut: Geef t my u schrygne te bewaeren. Scripsum tuum mihi ad servandum, committite fidei meæ.

bewaeringe/ bewaernisse. Custodia, z; aservatio, conservatio, onis, f.

bewaeringe/ beschantsinge. Munimen, munis, munimentum, ti, n.

bewaerder. Custos, odis; servator, asservator. oris, m. De bewaerder heeft een spook gesien. Custodi apparuit larva, striz.

in bewaerder handt zyn. Alequestrâ manu aservari.

in bewaerder handt stellen. Manui sequestriz concedere.

bewacretijk/ dat men bewaeren kan. Servabilis, e, is, o.

bewaepen. Assare, spirare, avi, atum. *reg. acc.*

bewaecht/ half sot. Fatuus, delirus, a, um, o.

bewallen. f. beschantsen. Obvallare, avi, atum. *reg. acc.* Circumvallare.

bewapenen. Armare, obarmare, avi, atum. *reg. acc.* Armis inducere: armis instruere.

bewateren/ nat maken. Humectare, irrigare, avi, atum. *reg. acc.*

bewateren/ met water versterken. Munire aquis: cingere aquis; aquis circumdare. *reg. acc.* aquas circumducere. *reg. dat.*

bewateringe. Humectatio, irrigatio, onis, f.

beweenen. Deplorare, complorare, avi, atum; lamentari, atus, tatum. *dep.* lugere, lucti, ludum; deflere, flevi, fletum. *reg. acc.* Fletu profequi.

beweenelyk. Deplorandus, deflendus, a, um. lamentabilis, flebilis, e, is, o.

beweenelyken. Flebiliter, lacrymabiliter. *adverb.*

beweeninge. Deploratio, lamentatio, onis, f. comploratus, us, m.

bewegen tot iet. Movere, commovere, permoveere, movi, motum, exstimulare, instigare, avi, atum; conciere, civi, citum. *reg. acc.*

bewegen van de plaetse. Movere, commovere, movi, motum. *reg. acc.* Loco movere.

bewegen. ut: De doolende moeten bewegen. Errantes sunt in viam dirigendi.

bewegen/ met woorden bekouten. Persuadere, suasi, suasum; inducere, duxi ductum: pellicere, cio, lexti, lectum. *reg. acc.*

bewegelyk/ dat iemanden beweeght. Motivus, permotivus, a, um, o.

beweegh-zenuwe. Nervus motorius.

bewegelyk/ dat kan beroert worden. Mobilis, mutabilis, e, is, o.

bewegelykhept des geoets. Affectus, us, m. Motus animi: affectio mentis: mentis motio: mentis perturbatio.

beweginge van iet. Incitatio, excitatio, exstimulatio, onis, f. motus, us, m.

beweginge van de plaetse. Agitatio, motio, onis, f. motus, us, m.

een klepne beweginge. Commotiuncula, z, f.

betweiren. f. verweiren. Propugnare, avi, atum. *reg. acc.*

betweldighen. f. oberweldigen. ut: *Hij heeft in betweldighyt. Ille me vi opprellit, superavit.*
betwerrighen. Lege comprobare: lege stabilire.
betwichtigen. Ponderare, avi, atum; perpendere, pendi, penſum. *reg. acc.*
betwys/toon. Demonstratio, constitutio, probatio, ratio, onis, f. argumentum, documentum, i, n.
betwysfelijk. Monstrabilis, demonstrabilis, e, is, o.
betwysjen/betoonen. Demonstrare, probare, confirmare, avi, atum. *reg. acc. fidem facere.*
betwysjen/toeschikken. Assignare, avi, atum; attribuerre, bui, butum. *reg. dat. pers. sum acc. rei*
betwysjeinge van gelde. Assignatio, attributio, onis, f.
betwintpelen / bedecken. Velare, obvelare, avi, atum. velo contegere. *reg. acc.*
betwintpelen/met bedekte woorden seggen. Involvere sermone: suppressere verbis.
betwinden. Convolvare, involvere, obvolvare, volvi, volutum. *reg. acc.*
betwindsel. Involutum, cri, n.
betwint/besjyk. Administratio, onis: cura, provincia, z, f. officium, cii, n.
betwint hebben. Administrare, curare, avi, atum. *reg. acc. Administratiorem habere: curam habere. reg. gen.*
betwinthebber. Administrator, curator, o, nis, m.
betwintieren. f. oberwinteren. ut: *De Soldaten sullen in dit Eplandt oberwinteren.* Milites in hac insula hybernabunt.
betwitten. Dealbare, avi, atum. *reg. acc.*
betwittinge. Dealbatio, onis, f.
betwoonen. Habitare, inhabitare, avi, atum. incolere, colui, cultum. *reg. acc.*
betwooninge. Habitatio, onis, f. incolatus, us, m.
betwoonelijk. Habitabilis, e, is, o.
betwoon van een geboutw of schilderpe. Delinatio, adumbratio, onis, ichnographia, sciagraphia, z; delineamentum, i, n. f. *Plaan.*
betwoon/kozt begriip. Summarium, compendium, breviarium, ii, n. synopsis, sis, periocha, z, f. Brevis torius rei comprehensio.
betwoon boek. Protocolium, li, n.
betwoonen in 't kozt. Summatim comprehendere: succincte annotare.
betwoonen een schilderpe oft houtw. Delinere, adumbrare, avi, atum. *reg. acc. Picturam lineari & umbratili fingere & repraesentare.*
betwoonpsel. f. betwoon. ut: *Men siet meer betwoonpselen in de Wereldt / dan vol-*

maektheden. In mundo plures cernuntur adumbrationes quam perfectiones.
bepaart/als men musiquelyk op de klorens speelt. Argutus & numerosus tinnabulorum crepitus: campani zris festus hilarisque numerosis modulis sonitus.
bepaerden. Modulatum festumque carmen campanis canere: argute & numerosa tinnabulabula ciere: incitatus quatrelaxis campanis harmoniam canere.
bepaerder. Campanarum argutus ad numeros modulator.
bepde. Ambo, ambz, ambo, o. *pl. num. uterque, utraque, utrumque. g. n. utriusque, o.*
bejde gaeder. Ambo simul: ambo pariter.
wie van bepden. Uter, utra, utrum. *gen. utrius. dat. utri, o.*
geey van bepden. Neuter, neutra, neutrum. *gen. neutrius, dat. neutri, o.*
bepden/toeben/berbepden. Expectare, avi, atum; morari, commorari, immorari, prastolari, atus, atum; oppetiri, oppetus sum, oppertum. *d. p. reg. acc.*
bepdinge. f. verbeypdinge. ut: *Bepdingen zijn door de behoeftige kranke vertroosting.* Expectationes sunt agrae egenis consolationes.
bepr. Ursus, i, m.
beprinne. Ursula, z, f.
bepren klaedw. Acanthus, i, m. Brancha ursina.
bepz-wortel. Campsanea; Sesele Creticum.
bepsigly weder. Coelum aztuosum.
bepstel om te klieven. Cuneus, i, m.
bepstel om te steeken. Scalprum, scalpellum, i, n.
bepstel om te kloffen. Vola, z, f.
bepstel schip. Pristis, is, f.
bibbelen. Fl. babbelen. Acie gingivarum mandere.
bickel. Talus, taxillus, i, m.
bickelen. Ludere talia.
bickelen. *Holl.* Sculptere, scalpere, psi, ptum, *reg. acc.*
bickeler. *Holl.* f. Steenhoutwer. ut: *De bickeler heeft konstigh in een steen nageshouwen het doode lichaem van een moep jongetinck / in de derde soner maendt nae sijn begraffenisse.* Lapidica saxo, in saxo, in saxum artificiosè incidit juvenis venusti cadaver, zstivo mense tertio ab ipsius sepultura.
bickelen. *Holl.* f. Steenhoutwen. ut: *Hij wil liever bickelen dan bedelen.* Ille mavult lapidinz operam navare quam mendicare, agere lapidicam quam mendicum.
bidden. Rogare, orare, obsecrare, supplicare, avi, atum; petere, tiri & tii, titum,

precari, obtestati, atus, atum. *dep. reg. acc.*
 herterlyck bidden, Enix precari: etiam atque
 etiam petere: vehementer rogare: obnix
 rogare.

bidden van deure tot deure. *f.* Bedelen. ut:
 In sommige steden mogen de behoef-
 sig: niet bidden van deure tot deure. In
 nonnullis urbibus non licet egenis oſtium
 victum emendicare, ſtipem rogare, petere.

bidden/ nooden. Vocare, invitare, avi, atum.
r. acc.

bidder/ beder. Rogator, precator, oris, m.

bidder/ nooder. Invitator, oris, m.

bidderſter/ bidſter. Precatrix, rogatrix,
 icis, f.

biddinge, *f.* gebedt. ut: Sonder biddinghe
 zuldje niet verkygen de Godelycke
 ſegeninge. Sine oratione non poteris di-
 vina benedictione.

bidt-plateſe. Oratorium, ii, n.

bie. Apes, vel apis, is, f.

bie-angel. Aculeus, i, m.

bie-koſf. Alyearium, mellarium, i, n.

bie-koſf. Apiarium, iii, n.

bieken. Apicula, z, f.

bie-man. Apiarius, mellarius, ii, m.

bie-moeder/ dien Coningh. Dux apum: dux
 examinis.

bien gerupſch. Bombus apum.

bie-ſwarrt. Examen apum.

bie-wolf. apiaſter, ſtri, m. apiaſtrum, i, n.

biechſte. Confellio, onis. exomologefis, ſis,
 f. Peccatorum coram Sacerdote enumera-
 tio.

biechſten. Conſiteri, feſſus. *r. acc.* Facere exo-
 mologefin.

biechſt-ſnel. Sedes confessionalis.

biechſt-bader. Confellarius, ii, m.

bieiden/ preſentieren. Offerre, tero, obtuli, ob-
 latum. *reg. dat. perf. & acc. rei.*

geluck bieden. Gratulari, latus. *reg. dat.* Benè
 precari, fauſta apprecari.

bieden de handt. Dexteram porrigere. *Item*
 helpen. *f.* helpen. auxiliari, or, atus ſum.
dep. r. dat. ut: Op blyſt ongeluckigh/ ſoo
 wie de gebodene handt niet en vat. Ma-
 ner infelix, quiſquis dextram porrectam non
 prendit.

bieden/ dingen in 't koopē. Licitari, atus,
 atum. *dep. r. acc. rei & abl. pretii.*

bieidinge. Oblatio vel licitatio, onis, f.

bienbenn/ wellekom. adventus felix & fau-
 ſtus.

bienbenn/ weest wellekom. Felix ſit adven-
 tus tuus.

bienbenn/ beſchenkinge ober iemandts
 wellekom. Fauſti adventus epularis gratu-
 latio: epulum felicis adventus nomine da-
 tum.

bienbenn geben. Lau adventus epulum da-
 re: fauſti adventus nomine amicos epulo
 accipere.

bier. Cereviſia, z, f. zythus, i, m.

bierachtigh. Quod lapit cereviſiam.

bier-banck. Taberna, z, f.

bier-brouwen. Coquere cereviſiam.

bier-brouwer. Cereviſis coſtor.

bier-buſſck/ hierlups. *f.* Bzonckact. Den

bierbuſſck is in 't water gevallen. Ce-
 revitix potator incidit, illapſus eſt in aquas.

bier-tapper. Zythopola, z, m.

bier-bliegen. *Holl.* Puſtulz vel papalz ru-
 bentes, in ebrioforum faciebus enatcen-
 tes.

bieſe. Juncus, ſcirpus, z, um, o.

van bieſen. Juncus, ſcripeus, z, um, o.

bieſen in de zee. Marifcus, ci, m. Marifcum,
 i, n.

bieſen-koſſcken. Scirpiculum; i. n. Scirpiculus,
 li, m.

bieſe-koſſck/ bieſtandt. Juncetum, i, n.

bieſtoock. Schoenopralum, i, n. alcalonia,
 z, f.

bieſen geluck de koepen. Mugire, givi, gi-
 tum. Oefiro, zſtu agitari.

bieſt/ bieſt. Coloſtrum, i, n. coloftra, z, f.
 bieſebau. Larva, lama, z, f. Speſtrum, ſtri,
 n.

bigge. *Holl.* bigge. Porcellus, li, m.

op afdoeningh. Proſtaphazetis, is, f.

bijbel/ de B. Schriſtuere. Biblia, orum, n,
pl. num. Libri ſacri.

op-blyven. Permanere, manſi, manſum; per-
 ſiſtere, perſiti, ſitum.

op-bzengen. Adducere, duxi, ductum, adfer-
 re, tero, attuli, allatum, apportare, avi, atum.
r. acc.

op-bzengend. Adductivus, a, um.

op-kaus. Propè, tere, ferme, propemodum.
adv.

op-komen. Appropinquare, avi, atum. *reg. dat.*

op-komſte. Appropinquatio, onis, f. adven-
 tus, us, m.

op-kruppen. Adrepere, repti, reptum. *reg.*
dativ.

op-boen. Addere, addidi, ditum. *reg. accus.*
rei.

op-gaen. Adire, adeo, adivi, aditum; accede-
 re, ceſſi, ceſſum. *r. acc.*

op-gank. aditus, us, m.

op-geloobe. Superſtitio, onis, f.

op-gelobigh. Superſtitioſus, a, um, o.

op-gank. appendix, dicis, f.

op-hangen. Appendere, pendi, penſum. *reg.*
acc.

op-kringh/ radſront. abis, idis, f.

op-kringh/ inroudt/ opperkringhſcken. Epi-
 cyclus, i, m.

byplandt. Vicina terra.
by-landigh. Conterminus, a, um, o.
byple. Securis, is; alcia, z, f.
byple-bzager. Securifer, ferri, m.
bygtien. Securicula, z, f.
*** bygtien soecken.** Nugari, atus, atum. *dep.*
 Nugasagere.
by-leggen. apponere, posui, positum. *reg. acc. rei.*
by-leven/by iet leven. Vivere re aliquâ.
*** by-leven.** Vicus, us, m. Ulus fructus ad vitam.
by-liggen. accubare, concumbere, cubui, cubitum. *reg. acc.*
by-liggen/aenpalen. adjacere, jacui, *sine sup.* Confinem esse. *reg. dat.*
by-liggende landen. Confinia, nium, n. *pl. n.* Terrâ adjacites, conterminz.
by-loopen. accurere, curri, cursum.
by-looper. assecutor, oris, m.
by-malkanderen. Conjunctim, ad invicem, *adv.*
by-naem/toe-naem. Cognomen, agnomen, minis, n. Epitheton.
bynnaem/schamp. Dicerium, rii, n.
by-nemen. assumere, sumpsi, sumptum. *reg. acc.*
by-nemen/beneffens. Secus, juxta, propè, apud. *prop. reg. acc.*
by-passinge. Symbole, es, f.
by-roepen. accire & acciere, accivi, citum; acceriere, sivi, situm. *reg. acc.*
by-schente. f. riefte. ut: *De boomfnoeper heeft de byschente foraneos afgekapt.* Frondator palmites toraneos amputavit.
by-schicken. adungere, junxi, junctum; adaptare, avi, atum. *reg. acc. rei cum dat. pers.*
by-setten. apponere, posui, positum, *reg. acc. rei cum dat. pers.*
by-sien. Cominus cernere: visus esse debilitis: visum habere debilitatem.
by-siende. Myops, pis, m.
by-sinnigh. *Holl.* Prudens, dentis, o.
by-sitten. assidere, sedi, sessum. *reg. dat.*
by-sitte/byfitster. *Fl.* Concubina, z, pellex, licis, t.
by-sitter in den raedt. assessor, oris, m.
by-sittinge. assessor, oris, f.
by-slaepen. Concumbere, cubui, cubitum. *reg. dat.*
by-slapinge. Concubitus, us, m.
bysonder. f. besonder. ut: *In bysondere zoeken zuld by binden bysondere lessen.* In libris singularibus singulares reperies lectiones.
bystaen/neben staen. adstare, adstiterè, adstiri, adstirum.
bystaen/helpen. f. helpen. ut: *By moet den*

noodbzuyfgen bystaen. Tu debes opitulari opis indigis.
bystandt/hulpe. f. hulpe. ut: *Enige en bezgeeren geen bystandt/maer d'andere en konnen geen bystand hebben.* alii parcent auxilio, alii vero orbantur auxilio.
byster/fel. Immitis, e, is; ferus, a, um; ferox, rocis, o.
byster/arm. f. arm. ut: *By is seer byster.* Ille est mendicissimus.
bystermaecken/armmaecken. f. armmaecken. ut: *De banckerottiers hebben de man byster gemaekt.* Decoctores evicerunt hominem omnibus fortunis.
bystermaecken/berwoesten. f. berwoesten. ut: *De Soldaten sullen 't Landt byster maeken.* Milites terram populabuntur.
byster groot. f. groot boven maeten. ut: *'t Weeldt van S. Christoffel is byster groot.* Immanis est D. Christophori statua, simulachrum.
by-stooten/by-stoutwen/by-stieren. Compellere, pulli, pulsum. *reg. acc.*
byste/byste. *Holl.* loeme. apertura glaciei byten het ys. Glaciem rumpere vel aperire.
byten. Modere, momordi, morsum. *r. acc.*
byten/etfen. aquâ chrysulicâ vel causticâ scalpere, encausticâ arte incidere in zs.
byten op de tonge. Urere linguam.
bytachtigh. Mordax, daxis, o.
byters. Incisores, rum, m. *pl. num.* Dentes primores.
bytinge. Morsus, us, m. morsio, onis; mordacitas, tatis, f.
byhal/toehal/atenkleef. accidens.
by-bank. Territorium, i, n. districtus, us, m.
by-boegen. adungere, junxi, junctum: addere, addidi, ditum; adjicere, cio, jeci, jectum, applicare, avi, atum. *reg. acc. rei cum dat. pers.*
by-boeginge. adjunctio, additio, adjectio, onis, f.
by-boeger. adjunctor, additor, oris, m.
byboeghsel. Scholium.
byboed/S. Janskrupdt. artemisia, z, f.
by-wegen/suypwegen. Diverticula, avis, orum, n. *pl. num.*
by-wesen. adesse, adsum, adsui.
*** t by wesen/tegenwoordigh bydt.** Praesentia, z, f.
by-wyff/byfit. Pellex, licis; focaria, concubina, z, f.
by-wylen/santjyds. Subinde, nonnunquam, quandoque. *adv.*
by-wyde. Proverbium, adagium, ii, n.
by-wyzen. adjicere, cio, jeci, jectum; adjicere, avi, atum, *reg. acc.*

by zyn. *f. bywesen. ut: Ik sal der selven by zyn. Ego ipsemet coram adero praesens.*
 bijk. *Fl. Pascuum, i, n.*
 bille. *Clunis, is, c. gen.*
 billen. *Nates, tium. f. pl. nom.*
 billigh/redeijk. *Aequus, iustus, a, um, o.*
 billigheyt. *Aequitas, tatis, f. æquum, i, n. fas, n. indecl. habet tantum. Nom. Acc. & Voc.*
 billighlijk/net recht. *Jure, justè, meritò, licite, æquè. adv. Haud immerito; haud injurià: non temerè.*
 biljoen/verboden munte. *Moneta reprobata, improba, prohibita.*
 bilscrupt / malcrupt. *Hyoscyamus, i, m. Apollinaris, is, munia, æ, f. altercum, ci, n.*
 binden / by een binden. *Ligare, avi, atum; nexere, nexui vel nexi, nexum; vincere, vixi, vinctum; compingere, compegi, pactum: compaginare, avi, atum. reg. acc.*
 binder. *Ligator, alligator, colligator, compactor, oris, m.*
 bindinge. *Ligatio, alligatio, colligatio, onis; compactura, æ, f.*
 bindsel. *Ligamen, minis; vinculum, li, n.*
 bingel-krupdr. *Mercurialis, hinozollis, is, f.*
 binnen. *Intus, interius. adv. intra. prop. reg. acc.*
 binnen-kamer. *Conclave, is, n.*
 binnen kozen tijdt. *Brevi. adv. Intra breve tempus.*
 binnendijk. *Sinus, us, m.*
 binnendzagen. *Introterre, fero, tuli, latum; Deferre aliquid intro.*
 binnen een ure. *Intra horam.*
 dat binnen is. *Intestinus, a, um, o.*
 binnen gaen. *f. ingaen. ut: Ep liebe gaet binnen oft in 't huys. Intra, amabo, domum, ad nos, fea, introi, obsecro, in zdes. Dignare quæso domicilium meum introitu tuo. Veni, amabo te, intro ad nos.*
 binnenlandsch. *Indigena, æ, m.*
 binnenlandschen oorlog. *Bellum intestinum, i, n.*
 binnenpleyn. *Pomerium, ii, n.*
 binnenste. *Interior, oris, c. interioris, oris, n. intimus, a, um, o.*
 't binnenste van 't huys. *Penetrals, is, n. Interior domus pars.*
 binnenwaerts. *Introsum. adv.*
 bisscop. *Episcopus, us, m. Episcopi diceesis.*
 bisschop. *Episcopus, i. antistes, stitis, m.*
 bisschops hoet. *Mitra, infula, æ, f.*
 bisschops staf. *Pedum, i, n. Litus pontificius.*
 bischuyt tweebarken. *Panis bis coctus, panis nauticus.*
 bitter. *Amarus, acerbus, amarulentus, a, um, o.*

bitterachtigh. *Subamarus, a, um, o.*
 bitterheyt / bitternis. *Amaritudo, dinis; amarities, ei; acerbitas, tatis, f. amaror, oris, m.*
 bitterlijk. *Amarè, acerbè, asperè, adv.*
 bitter maeken. *Amarum reddere.*
 bitter worden. *Amarescere.*
 't bitter van 't kaskoen. *Fl. roet. Fuligo, g. nis, f.*
 blak/blak. *Aequus, planus, a, um, o.*
 't blak. *Planities, ei, f. æquor, oris, n.*
 blad/blade. *Fl. Holl. f. bladinge. Proventus, us, m.*
 blader/blepne. *Pustula, pusula, vesicula, æ, f. tuberculum, i, n.*
 bladerachtigh/blepnachtigh. *Pustulosus, a, um, o.*
 bladerloose. *Vermicularis herba, crassula minor.*
 bladinge. *Proventus, us, m. Fructus agrorum; usus fructus bonorum.*
 by de bladinge leben. *Ex usufructu vel proventus bonorum vivere.*
 de bladinge trekken. *Proventus annos recipere.*
 blad/loof. *Folium, ii, n. frons, ondis, f.*
 bladeren kuygen. *Frondere, frondescere, frondui.*
 bladeren berliesen. *Defrondere, dui.*
 bladerloos/dat gene bladeren en heeft. *Folii carens.*
 bladerachtigh/ vol bladers. *Frondosus, a, um, o.*
 blad van metael/soelste. *Bractea, lamina, æ, f.*
 blad/planke. *Aliser, eris, m.*
 blad in den boek. *Pagina, æ, f.*
 blad van de saege. *Lamina terra.*
 blaeken. *Flaminare, flagrare, avi, atum, ut: In blaet in liefde. Ardet amore.*
 blaeker. *Lychpuchus penfiliis.*
 blaeker/ bierpanne. *Trulla, ferrea.*
 blaeme/beruytinge. *Criminatio, infimulatio, onis, f.*
 blaeme/quaeden naem. *Infamia, æ, f. Invidia criminis: inusta infamiz nota.*
 blaemen/blaemen/berispen. *Culpate, infimulare, avi, atum; criminari, atus, atum. dep. reg. acc. Culpate, arguere, infimulare aliquem flagitii, criminis.*
 blaemen/blaemen/iemanden diffameren. *Infamia quæpiam aspergere: infamiz notam inurealicui.*
 blaere. *Vacca nigra, fronte alba.*
 blaeren. *Boare, avi, atum; mugire, givi, gitum.*
 blaese in de lichaemen. *Vesica, æ, f.*
 de gal-blaes. *Vesica billitia.*
 pis-blaes. *Vesica urinaria.*
 blaesket. *Vesicula, æ, f.*

blaese /

blaese/waterblaese. Bulla, z, f.
blaesen. Flare, sufflare, spirare, avi, atum.
 't hier blaesen. Inflare ignem: solle succendere ignem: statu excitare ignem.
 op den hoozn/ trompet of coznet blaesen.
 Buccinare, avi, atum. Canere tuba: inflare tubam.
blaes-kaeke/beroemer/poffer. Factator, oris; gloriosus, i. Thraeo, onis, m.
blaes-balken/poffen. f. beroemen. ut: De beroemer en kan niet dan blaes-kaeken. Gloriabundus nihil se nisi gloriari.
blaesoen/trompet. Buccina, tuba, z, f.
blaesoen/tof. Praconium, i, n.
blaesoen/d'afbeeldinghe van eenen waespen-schildt. Imagines leuti gentilitii: gentilitiz imagines, scuti symbolici.
blaesoen/wapen-schildt. Gentilitium scutum: symbolica gentis parma.
blaesoen / verklaeringhe van de wapens die in den schildt staen. Interpretatio scutariitipi: interpretatio gentilitii scuti & ejus typorum: dicta recensio scutariarum imaginum.
blaesoenen/'t blaesoen met woorden upt leggen. Scutarios, typos, & eis subjectam vim interpretari.
blaesoenen/upt blaesoen. Publicare, divulgare, avi, atum. *reg. acc.*
blaes-speeltug-kunde. Pneumatica, cz, f.
blaet/blaetachtigh / &c. f. Poffen / poffachtigh / &c. Up valt wat poffachtigh. Ille non mukum ablutit ab ingenio jactabundorum: gloriosorum.
blaetu / blaetu. Czruleus, czrulus, czsius, glatinus, glaucus, a, um, o.
lichte blauw. Venetus, thalassinus, a, um, o.
blaetu geslaegen. Lividus, a, um, o.
blaetwicheit van slaegen. Livor, oris, m.
blaetwen hemel. Dium, ii, n.
onder den blaetwen hemel. Sub Dio, sub Jove frigido.
blaetwen/ blaetu verwen. Inficere colore czruleo.
blaetwe rooren-bloeme. Cyanus, ni, m.
blaetwe lieten. Iris, nidis, f.
blaetwe ooge. Sugillatio, onis, f. livor, oris, m.
blaetw-specht. Sitta, z, f. Picus cinereus.
blaetwdoet. accipiter stellaris: aquila stellaris.
blasf. Planus, zquus, a, um, o.
blaffaert/poffer. f. poffer. ut: Desen blaffert is door laegen van de misgunstige het leven merret poffen benouwen. Hic jactabundus, zmulorum insidiis circumventus, vitam pariter cum jactantia finivit.
blaffen. *Holl.* heffen/ bassen Latrare. oblatrare, avi, atum; gannire, ivi, itum.
blaffetuer. Fenebra papyracea.
blame/blameren. f. blaeme/ blameren. ut:

En blaeme sal hem aenghedaen worden / die de diensten der hooomen blaemeert. Infamia ei inuretur, qui officia proborum infamat.
blank/wit. Albus, candidus, a, um, o.
blanketfel. Fucus, ci, m. cerussa, z, f. pigmentum, purpurinum, i, n.
blanketten. Tingere fucis: inficere purpuris.
blanffen/'t water stozten. Effundere, diffundere aquas.
blanffen/ in 't water dubbelen. Aquas motitare.
blasphemeren / Godt lasteren. Violare Numen dictis sacrilegis: maledictis minuere divinam majestatem.
blasphemcerder/ Gods lasterer. Verbis in Numen impius, ore in Deum sacrilegus.
blasphemie / Gods lasteringhe. Blaphemia, z, f. Dictum numini injurium: verbum vel dictum sacrilegum in divinam majestatem.
blatren. f. poffen. ut: Ik en kan niet blateren. Gloriari, ampullari non est meum.
blek/ blik. Bractea, lamina, z, f. Charta blumbea.
blekslager. Bractator, oris; bractarius, laminarius, ii, m.
bleksken. Bracteola, z, f.
blekken. Decortica, avi, atum. *reg. acc.* Corticem detrahere: cortice nudare.
blekhaers. Intertrigo, ginis, f.
blekhouw. Ligna glabra, seu decorticata.
bleek/bleekachtigh/bleekverwigh. Pallidus, subpallidus, pallidulus, a, um, o.
bleekelijck. Pallide, luppallide. *adv.*
bleeken / bleek woorden. Pallere, expallere, pallefcere, lui. *sine sup.*
bleeken / Fl. Holl. bleeken. ut: De Vrouw bleekt alle Somers haer linnen. Femina omnibus xstibus sua lintea infolat.
bleekgeel. Luteus color, flavus, buxus.
bleekheyt. Pallor, lutor, oris, m.
bleekroot. f. hael. ut: De doot rijdt op een bleekroot paert. Mors equitat in equo gilvo, pallido.
bleeksteit/ quiksteit. Cauda tremula, motacilla, z, f.
blenke/ blinkte. *Holl.* Tenia maris.
blenken/ Holl. blinken. Micare, cui; splendere. *dui. sine sup.*
blendt. *Fl.* blindt. Czcus, ci, m.
bles/ cael. Calvus, vi, m.
blesfen/ haertocken. Capronz, antiz, arum, f. *pl. num.*
bleten. Balare, avi, atum.
bletinge. Balatus, us, m. balatio, onis, f.
blevelink. Reliquis, a, um, o.
blebelingen. Reliquiz, arum. *pl. num.*

blepck/blepkinge. Infolatio, onis, f.
 blepcken/witmaecken. Dealbare, infolare, avi, atum, r. acc.
 blepcken/ wit woerden/op den blepck liggen. Infolari, candidari, atus.
 blepcker. Infolator, oris, m.
 blepkerpe/blepck beidt. Infolarium, ii, n.
 blepkerisse. Infolatrix, tricis, f.
 blepe. Alburnus, ni, m.
 blepne/blader. Pusula, pusula, x, f.
 blick/bleck. f. breck. ut: Ik wil lieber in de handt houden blick dan pick. Malo manu tenere braeam quam picem.
 blick/schijn. Coruscatio, micatio, onis, f. Lux micans: fulgor coruscans: luminis vibratio.
 blick/oogenblick. Nidus, us, m, nidatio, onis, f.
 blicken met d'oogen. Micare, micui, nictare, nictare, avi, atum.
 blicken/blincken/s. blincken. ut: d'Wptge trockene sweerden blicken van verre / als de sonne schijnt. Splendente sole, gladii evaginati eminens fulgent.
 blick-aers. f. bleck-aers. ut: De Wode heeft een blick-aers. Tabellarius laborat, torquetur inretrigine.
 blicksen. Fulgetrum, i; fulgur, gutis, n.
 blicksemen. Fulgurare, coruscare, avi, atum. r blicksemt. Fulgurat.
 blicksemt-steen. Ceraunia, x, f. Ceraunius, fulmineus, fulguralis lapis.
 blick-tanden. Bronchizare, avi, atum.
 blick-rant. Bronchus, brochus, i, m.
 blycken. Patere, ni, elucere, luxi; constare, stiri, stitum. Manifestum esse: liquidum esse.
 doen blycken. Okendere, di, stensum; manifestare, avi, atum; docere, cui, doctum. reg. acc.
 r blyckst. Patet, liquet, apparet, constat. Het blyckst by experientie. Apparet, elucet rerum experientia.
 blyckelyk/openbaer/ ooghschijnelijk. Manifestus, apertus, conspicuus, a, um; evidens, dentis, o.
 blyckelyken. Manifeste, evadentes, aperte, palam. adv.
 blykinge. Indicium, i, specimen, minis, n. apparentia, evidentia, x, f.
 blyde/bzolyk/wel gemoet. Hilaris, e, is, hilarus, jucundus, latus, festivus, a, um, o.
 seer blyde. Perlatius, a, um, o.
 blydelijk. Latè, festive, hilariter, alacriter, jucundè. adv.
 blyde maeken Hilarare, exhilarare, latificare, delectare, oblectare, avi, atum. r. acc. Afficere latitià, afficere gaudio: perfundere gaudio; complere latitià.
 blyde zyn/blydschap toonen. Gaudere, ga-

visus. neutr. pass. lxtari, atus, dep. ovare, jubilare, exultare, avi, atum; gestire, ivi, vel ii, itum. Animo esse hilari & jucundo: perfundi lxtitià. Ik ben blyde dat ghy dit hebt. Gratulor tibi hanc rem.
 seer blyde zyn. Ingenti affici gaudio: summà perfundi latitià.
 blyd-root. Flammeus, a, um, o.
 blydtschap. Lxtitia, x, f. gaudium, ii, n. hilaritas, alacritas, tatis, f.
 blybber/dueren. Durare, avi, atum. Perennare. Perpetuò manere.
 blybetijk/dueretijk. Durabilis, e, is, o.
 blybber/niet werch gaen. Manere, mansi, mansum; hzere, hzsi, sum; morari, ratus, dep.
 blybber/doodt blybber. Occumbere, cubui, bitum; perire, interire, reo, ii; interfici, ficior, fecus. pass.
 blybber hangen. Adhzere, inhzere, hzsi, sum.
 blybber staen. Stare, steti, statum, consistere, persistere, subsistere, stiti, stitum. Sistere gradum.
 blybbinge. Mansio, remansio, onis, f.
 blinken/glinsteren. Splendere, dui, fulgere, fulsi; micare, cui, sine sup. coruscare, rutilare, avi, atum.
 blinkende klaer. Fulgidus, coruscus, nitidus, splendidus, a, um, o.
 blinkende maecken. Candefacere, cio, feci, factum. reg. acc.
 blinkende woerden. Nitescere, tui; candescere, splendescere, dui, sine sup.
 blinkinge/blinksel. Caudor, nitor, splendor, fulgor, oris, m.
 blindt. Cæcus, a, um, o. Oculis orbatus.
 blindtachtigh. Cæcutiens, entis.
 blindelyk/blindelings. Clausis oculis.
 blinden/verblinden. Cæcare, obcæcare, ex-cæcare, avi, atum. reg. acc. Orbare visu.
 blindt hept. Cæcitas, tatis, f.
 blindt hocken. Holl. Oculos velare.
 blindt selen. Cæcutire, tivi, titum, connivere, nivi & nixi.
 blindt spel. Myinda, x, f.
 blyren. f. blicksen. ut: 't En is niet alle gaer onkrup/dar de hemelsche blyren raekt. Non omnia sunt zizania, quæ coelum afflat fulmine.
 blok. Truncus, ci, caudex, dicis, m.
 blok beidt. Statua, x, f.
 bloerken. Trunculus, li, m.
 blokstapper/cozfdzaeger. f. cozfdzaeger. ut: De blokstapper heeft van liefde een Wjster/die hem ontuoet is/op destraet gekust. Cistiter amore accensus virginem nubilem, in publico obviam sibi factam, osculatus est.

bloks

blokkopper / iuffrouwknacht. *Pediscopus*, i, m.
blokken. *Zel. Truncare, avi, atum.*
blok/ botterich. *Stupidus, ignavus, i, m. truncus. per metaph.*
blok / **stok** der gebangene. *Numella, z, f. cippus, i, m.*
blocken / in den blok fluyten. *Trunco includere: cippo illigare; catastra includere.*
blokhups / **bloktwerk**. *Propugnaculum, li, n.*
blocken/nacht en dach werken. *Labori immori: assiduum esse in labore.*
blocker/bloksel. *Labori addiffimus, Philoponus, ni, m.*
blokqueren / alle passagen besluyten. *Intercludere aditus: prcludere vias.*
een stad blokqueren. *Oppidi aditus & exitus intercludere: oppidum prohibere comearu.*
bloklants ager septus & inclusus.
bloeden/bloepen. *f. bloepen. ut: Mits 't hoo: saer nachte / bloepde een van onse kerfs schoomen. apperente vere, una cerasorum nostrarum florebat.*
bloedt. *Sanguis, guinis, m.*
gestolt bloedt. *Cruor, oris, m.*
bloedachtigh. *Sanguinolentus, subcruentus, sanguineus, a, um, o.*
bloedt-loos. *Exfanguis, e, is, o.*
bloeden. *Mittere, emitere, effundere, stillare sanguinem.*
bloedich. *Cruentus, cruentatus, a, um, o. Sanguine adspersus, respersus, foedatus.*
bloedigh van complexie. *Sanguineus, a, um, o.*
bloedigh maerken. *Cruentare, avi, atu m. reg. acc. Sanguine imbuerere: sanguine conspergere: cruore perfundere.*
bloedt ader. *Vena, z, f.*
bloet-kruidt. *Sanguinaria, z, sanguinalis, is, f.*
bloedt-ganch / **bloedt-loop**. *Dysenteria, z; hemothois, idis, f. Fluxus sanguinis: cruen: a lvi ejectione.*
bloedtgierich / **bloedtdorstich** / **cruel**. *Sanguinarius, levis, a, um; crudelis, e, is, o. Cædis amans; fundendi sanguinis cupidus.*
bloedt-laeten. *f. aderlaeten. ut: 't Bloedt dat hy gelaeten heeft / stolt. Sanguis, quem venis emitt. coit.*
bloet-lauw. *Tepidulus, subtepidus, a, um, o.*
bloedtrichter. *Judex capitalis.*
bloedt-root. *Sanguineus, rubicundus, a, um, o.*
bloedtsaecke. *Causa criminalis.*
bloedtschuldigh. *Noxius sanguinis.*
bloedtschult. *Noxa sanguinis.*
bloedtspouwing. *Hæmoptylis, ios, vel eos, f.*
bloedsteen. *Hæmatites, z, f.*
bloedstorting. *Cæces, elades, dis, f.*

bloedtsupper. *f. Echel. ur: De bloedtsupper heeft hem elf oncen bloed uptgesogen. Hirudo ei exluxit deuncem sanguinis.*
bloedtswier. *Ulcus, ceris, n. carbunculus, li, m.*
bloedtsverwe. *f. bloedtroodt ut: De Suppers waren alle gekleet met bloedtroot laken. Equites omnes erant amicti panno sanguinei coloris.*
bloedtsvink / **loofsvink**. *Rubicilla, pyrthula, z, f.*
bloetbinne. *Ulcus, ceris, n.*
bloetwoest / **bloedelick**. *Apexabo, onis, m.*
bloedtwortel. *Hæmatodes, z, m.*
bloedt/ gestachte / afkomst. *Sanguis, guinis, m. lûrps, pis, progenies, nici, f. genus, neris, n. ortus, satus, ùs, m.*
bloedtschande. *Incestus, ùs, m. incestum, ti, n.*
bloedtschender. *Incestus, a, um, o.*
bloedtsjiend / **bloedtsverwant** / **bloedtsge want**. *Consanguineus, cognatus, i, m.*
bloeme. *Flos, floris, m.*
bloem / **t beste van ieder saecke**. *Flos, floris, m.*
bloemachtigh. *Floridus, florulentus, a, um, o.*
dat bloemend is. *Florus, a, um, o.*
bloemaerde / **bloemhof**. *Viridarium, i, n.*
bloembiese. *Juncus floridus.*
bloem-roole. *Brassica Pompejana, Cypria; florida, seu crispata.*
bloemcrans. *Sertum, i, n. Corolla è floribus.*
bloemdzager. *Floriger, geri, m.*
bloemgaerde. *Polyanthea, z, f.*
bloemgodinne by de Ghepenen. *Flora, z, Chloris, ris, f.*
bloemigh. *Floridulus, floridus, a, um; florens, reitris, o.*
bloemen. *Flosculus, i, m.*
bloemlefer. *Florilegus, i, m.*
bloempotten / **bloemteylen**. *Horti fistulii: hortuli testacei.*
bloemsel/kattekens aen de jonge boomen. *Nucamenta, orum, n. juli, orum, m. pl. num.*
bloemwerk. *Opus florum implexorum in morem variegatum.*
bloem van 't meel. *Pollen, linis, n. pollis, linis, m. similago, ginis, f.*
bloeme/ gespikkelde roep. *Vacca maculosa.*
bloeme/role van de pest. *Anthrax, acis, m.*
bloeme der vrouwen / **maendstonden**. *Menstruum, i, n. Menfes, siam, m. mulicbria, brium, n. pl. num.*
bloemingen. *Flora mala, n. pl. num.*
bloepen. *Florère, florecere, rui; vernare, floridare, avi, atum; gemmalicere. Florem induere: se in florem induere: in florem emicare, erumpere: florem mittere, emitere.*
bloepende. *Floridus, a, um, o.*
bloepsel. *Flores, rum; flosculi, lorum, m. pl. num.*

pl. num. Gemmæ arborum.
blout. Flavus, subflavus, auricomus, a, um, o.
bloode / blg. Meticulosus, timidus, ignavus, pavidus, formidolosus, a, um, imbellis, e, is, iners, eris, o.
bloodelyk. Timide, pavidè, formidolose, ignaviter, *adv.*
bloodheyt. Formido, dinis; timiditas, ratis. f. pavor, voris, m. ignavia, inertia, z, f.
bloot / naekt. Nudus, a, um, o.
bebloote of naekte waerheyt. Nuda, candida, simplex veritas.
blootelijk. Nude, *adv.* Nude specie.
blootelijk / simpeljk henen / oprechtelijk. Candidè, ingenue, sincere, simplicitèr, *adv.*
blootelijk / claerlijk. Aperte, clarè, dilucidè, *adv.*
bloots hoofds. Nudo capite; detecto capite.
blooten. Nudare, enudare, denudare, avi, aium, detegere, texti, tectum, *reg. acc.*
blootheyt. Nuditatis, ratis, f.
bloo / awn. f. *Num.* ut: *Hij is seer bloot of arm.* Est bonorum pauperrimus, perquam inops nummorum, laborat re nummariâ, omni caret pecunia, pistillo nudior est.
bloote. Pollis ovina lanâ nudata.
de bellen blooten. Pelles deglabrare.
blooter. Vellenum glabro.
blootwoolle. Lana à vellcribus decerpta, e-vulsa.
bloofaert / die bloofende kaeken heeft. Rubicondulus, i, m.
blofaert appel. Malum sanguineum sine rubillum.
blofe / blofken. Rubor, oris, m.
blofen. Rubescere, irrobere, bui, *sine sup.*
blofende berwe. Purpurillum, i, n. Purpureus color.
blofende wangen. Genz purpureæ; rubescen-tes, rofæ, rubicundz.
bloutwel. Malleus lotorius.
bloutwelen. Malleo tundere.
bloutwen het blas. f. *Swingen.* ut: *De boecinne bloutut het blas.* Rustica malleo stuppario contundit linum. *Quaphrasîs Belgica sapie Germanisimum.*
bloutwen. *Holl.* Brachia quater calefaciendi causa.
bluffchen. Exstinguere, restinguere, stinxi, stinctum, *reg. acc.*
dozst bluffchen. Sedare sitim; levare sitim; sitim restinguere.
lust bluffchen. Explere libidinem; voluptati satisfacere.
bluffchinge. Exstinctio, onis, f.
blutse. Contusio, illisio, onis, f. illisus, col-
 lilius, us, m.

blutfen. Quassare, avi, atum; illidere, colli-
 dere, lisi, litum, contundere, tudi, tufum,
reg. acc.
blutfinge. f. blutse. ut: *Hij verwondert
 hem over dese blutfinge.* Ille miratur hanc
 contusionem.
blutten. Stolidus, obtusus, incautus, a, um,
 inanis, e, is, o.
blupster. Pufula, z, f.
blupster op het bzoodr. Hæta, hetta, pufula,
 z, f.
blupstere. f. herblupstere. ut: *De koks
 heeft dese reyse de kool gebupstert.* Co-
 cocus hæc vice cramben aduflit.
bobbel / bobbert. Juncus, mariscus, i, m.
bobbel op het water. Bulla, z, f.
bobbeien / bobbelkens krygen. Bullare, avi,
 atum; ebullire, ivi vel ii, itum.
bobbelinge. Ebullitio, onis, f.
bobbjne. Girgillus, i, m.
bobberellen. Halicacabus, i, m.
bobberellenboom. Cerasus Indica.
bocht / bucht. Septum, interseptum, i, n. Septa-
 torum, n. *pl. num.*
bock. Hircus, Hædus, i, caper, pri, m.
van bocken. Hædinus, a, um, o.
bockaghtigh rieken. Olerè hircum.
bockenbaert. Hirquina, z, f. aruncus, ci, m.
 Barba caprina.
bockenstal. Hædile, is, n.
bocken. *Holl.* bucken. ut: *Die daer bucken
 sal ik oprechten / en die daer staen / haer
 sal ik buppen.* Inclinantès erigam & stan-
 tes inclinabo.
bockhairigh. Hirsutus, hirtus, a, um, o.
bock ober de haege: een kinderspel. Dum
 unus se inclinât, & alii in ejus dorsum in-
 liunt.
bockingh. *Holl.* bucking. ut: *Dese buckins
 gen zyn op de rooster ghebzaeden.* Hæ-
 halecès intumæz sunt super craticula al-
 faræ.
bockken. Hædulus, i, m.
bocker ael. Tela cannabina lævigata.
bockboowen. Lupini, orum, n. *pl. num.*
bockse. f. bzoek. *Op de Werksdaeghen
 bzoegh hy een Spaensche bzoek / maer
 op de Sondaeghen trok hy aen een
 Fransche bzoek.* Diebus profectis gerebat
 ille caligas Hispanicas, sed diebus Domini-
 cis sibi induebat Gallicas.
bocksharink. f. buckingh. *Dese oude boks
 haringen stinken.* Hæ venulæ hælecès in-
 fumæz fortent.
bockshoren. Bucca, z, f. Fœnum Græcum.
bode / bries bzaeger. Nuntius, tabellarius, i, m.
bodenbzoodr / bodenloon. Evangelium, ii, n.
bodschap. Nuntium, mandatum, i, n. Res
 quæ nuntiat.

bodſchay/ambaffade. Legatio, onis, f.
bodſchappen/ bodſchay doen. Nuntiare, re-
 nuntiare, avi, atum. *r. dat. cum acc.* Nun-
 tium ferre, adferre.

bodſchapperſſe/bodinne. Nuntia, z, f.

bode/dienſbode. Famulus, ſervus, i, m. fa-
 mula, ſerva, z, f. Servitia, orum, n. *pl.*
num.

boden. Fundus, di, m. fundum, i, n.

bodem van't ſchip. Carina, z, f.

bodſigh landt. *Holl.* Palus, ludis, f.

boerſhel. *Holl.* Gibbus, bi, m.

boerjt. Navigii ad proram latera.

boeghtſeiden. Remulco trahere.

boeghtſpriet. Antenna vel anterioris.

boek. Liber, bri; atum, dicens, m.

boeken der geloofs bekenteniffe. Libri ſym-
 bolici.

boekbinder. Bibliopegus, i, m. Compactor
 librorum.

boekkaſſe/ boekkiſte. Pluteus, rei, m. li-
 brarium, rii, n. Armarium librorum.

boekdrukker. Impreſſorium exercere.

boekdrukker. Typographus, chalcographus,
 i; impreſſor, onis, m.

boekdrukkerpe. Typographia, chalcographia,
 z, f.

boekhouden. Accepta & expenſa in libros
 referre.

boekhouder. Scriba, z, m.

boekkamer/boek ſael. Bibliotheca,

boekpampiers. Manus chartz.

boekpzzinten. f. boekdrukker. ut: *Deſen*
boekpzzinter beſteft alle ſijne werken
boden maeten. Hic artifex excudendi in
 immentum tollit omnia ſua opera.

boekberkooper. Librarius, rii; bibliopola,
 z, m.

boekſken. Libellus, li, m.

boekwinkel. Bibliopolium, i, n. Taberna li-
 braria.

boekwoym. Blatta, z, f.

boekwept. Fagopyrum, fagotriticum, fagi-
 num, panicum, i, n.

boedel/ boel. *Holl.* Hæreditas, tatis, f. Fa-
 cultates a defuncto relictz. *Item.* Dos, do-
 tis, f.

boedeliſchepdingh. Bonorum ſeparatio.

boef/boede. Nebulo, tenebrio, onis, m. ne-
 quam, m. *indecl.* ſcutra, z, m.

boefaghtigh. Nequam; ſcurrilis, is; flagitio-
 ſus, ſi, m.

boefaghtighept. f. boeberpe. ut: *t* **Is bet er**
datinen ſigh geneert dooz bzoemighept/
dan dooz boefaghtighept. Præſtat victum
 quæritate probitate, quam nequitia.

boefaghtighijk. Nequiter, ſcurriliter, fla-
 gitioſe. *adv.*

boefken. Nebulumculus, i, m.

boeffen. f. boffen. ut: *Wat boeffet ghy du z?*
 Quid tu ita jactas.

boeger/leiren ſak. Bulga, hippopera, z, f. vi-
 dulus, li, m.

boeghet/koefſecken. Arcula, ciſtula, ciſtella,
 z, f.

boeght. f. boeght. ut: *De boeght is met een*
Canon-kogel doozſchoten. Navigii ad
 proram latera ſunt globo tormænti bellici
 tranſverberata.

boel. *Holl.* f. boedel. *Holl.* *Al ſijn boel ſal by*
den uptroep verkoght woerden. Omnis
 ſupellex ejus vendetur auctione.

boelhuys. *Holl.* ſterfhuys. Domus ſeralis.

boel/voelſchay. Amica, amata, concubina,
 z, pellex, licis, Venus, neris; Glycerium,
 rii, f.

boeler/boer. Amafius, ptoeus, ci, m.

boeler/boelerer. Scortator, onis.

boeleren. Scortari, atus; lalcivire, ivi, itam,
 Venerea ſectari; Venæ indulgere, venereas
 voluptates ſectari.

boeleringe/ boelſchay. Scortatio, onis, f. A-
 mor Venereus; Venerea voluptas.

boeltjen. Amicula, z, f. corculum, i, n.

boeltjens krupdt/ boeldzank. Philtrum,
 i, n.

boenen/wuzjben. Fricare, avi, atum. *reg. acc.*

boenen. *Fl.* inquinare colore vel maculis.

boenſel. *Fl.* Macula, z, f.

boer. Ruſticus, villanus, colonus, i; agricola,
 rucula, z, m.

boeraghtigh/boerſch/bot/ plomyp van ma-
nieren. Ruſticus, ruſticanus, ruſticulus, in-
 ſullus, barbarus, inſectus, inſectivus, inu-
 banus, a, um; agreſtis, e, is, o. Agreſtibus
 moribus præditus.

boeraghtighept. Ruſticitas, inurbanitas, inci-
 vilitas, tatis, f. Mores inculti, ruſtici, agre-
 ſtes: morum ruſticitas.

boeraghtighijk/op ſyn boers. Ruſtice, inſi-
 cere, immodeste, immoderate. *adv.* More a-
 greſſi, ruſtico, villatico, ruſticum vel agre-
 ſtem in morem

boeren/den boer ſpelen. Villicare, avi, atum;
 ruſticari, villicari, catus, catum. *dep.* Ruſi
 agere.

boerenhuys. Tugurium, rii, n. villa, z, f.

boerenkermiffen. Paganalia, liorum, vel lium.
 n. *pl. num.*

boerenſtok. Sparus, i, m. ſparum, i, n. ſuder,
 dis, f.

boerenwerk. Agricollatio, villicatio, onis, f.
 georgica, corum, n. *pl. num.*

boerinne. Ruſtica, villica, z, f.

boertjen. Ruſticulus, i, m.

boerden/ſokſpel. Jocus, ludus, i, m. facetiæ,
 arum, f. *pl. num.*

boerdijgh. Aſciſmus, i, m,

boerde

boerdachtigh/boertigh. Jocosus, lepidus, facetus, a, um, o.

boerden. Jocari, atus, atum. *dep.*

boertge/wijszot. Morosus, i, n.

boertige leugen. Mendacium jocosum.

boerdighlijk/al geckende. Jocosè *adv.* joco. *abl. abl.*

boesem / de bozst. Fectus, & oris, n, sinus, us, m.

boesem/kinder. slabdoek. Rica, rricula, x, f.

boesem / inhaut der zee. Sinus maris:

boesemachtigh/ die eenen grooten boesem heeft. Mammofus, Pectorofus, a, um, o.

boesemachtigh/ daer veete inhauwen zijn. Sinuofus, a, um, o.

boesem-wese. Posthumus, i, m.

boesen/botsen. Concutere, tio, cussi, cussum. *reg. acc.* Impetuofus pulsare.

boest. f. boister. ut: *Hij schudt sijn boest in't bzaaf.* Ille effundit luas glumas in vinacea.

boete/bzente/geldt- straffe. Multa vel multa, poena, x; luitio, onis, f. Poena pecuniaria.

in de boete oft bzente ballen. Committere multam.

boeten / in de boete slaen / straffen / de bzente afnemen. Multare, avi, atum. *reg. acc.* Multam imponere vel irrogare. *reg. dat.*

boeten / de boete oft bzente betaalen / gestraft worden. Multari, atus, luere, luitum, *reg. acc.* Multam sufferre. Noxam luere vel eluere.

boete / berouw. Poenitentia, resipiscencia, x, f.

boeten / penitentie boozet doen. Expiare, avi, atum. *reg. acc.* ut: *Al schzepende heeft hy sijn misstagen geboet.* In lachrymas effusus, errata sua expiavit.

boetbeerdigh. Poenitens, entis, o.

boetbeerdighept. f. boete / berouw. ut: *Domnige Menschenen sterben sonder ware boetbeerdighept.* Quidam hominum sine poenitentia vera è vita emigrant. Sunt qui halium supremum prius efflant, quam resipiscant.

boete / beternisse. Emendatio, correctio, onis, f.

boeten/beteren. Emendare, avi, atum; corrigere, rexi, rectum. *reg. acc.* Remedium adhibere.

boeten/bolboen / ut den lust boeten. Voluptati & desiderio satisfacere.

boeten de netten. *Holl.* Reficere retia.

boetse. Jocus, ci, m. cavillum, ludicrum, ludibrium, i, n. cavillatio, gesticulatio, onis, f. faciez, arum, f. *pl. num.*

boetsen. Jocari, atus, Securam agere,

boetsenmacher. Ludio, histrio, onis; mimus, mi, m.

boetsigh. Jocosus, venustus, tacetus, festivus, a, um, o.

boetsen / lappen. Interpolare, ornare, avi, atum; refarcire, farsis, fartum. *reg. acc.*

boetsen / boetsereet. Interpolator, reconcinator, oris, m.

boetsenzen/afteekenen/bewoypen. Delineare, adumbrare, avi, atum. *reg. acc.*

boetsereet. Delineator, adumbrator, oris, m.

boetsereing / teekeninge van eenige schils derpe. Delineatio, adumbratio, onis; sciagraphia, phiz, f.

boebe. f. boef. ut: *'t Is een solicken boef.* Est vaser nebulo.

boeben-net. Trānsenna, x, f. *vu/gò* Boventum, i, n.

boeben-stuk. Scelus, leris; flagitium, i, n.

boeberpe. Nequitia, impostura, versutia, x, f. flagitium, tii, n.

boepe/boetpser. Pedica, x, compes, pedis, f.

boepe/handpser. Numella, x, f.

boepen. Compedire, divi, ditum. *reg. acc.*

boepe/ankerberdt. Anchoralis tabula.

boeper. Corbita, x, f. Navis oneraria.

boffen. f. poffen. ut: *Deze Juffrontw moet boffen / al heeftse geen dupt in de beursse.* Hujus domina est jactare, etiam si nec obulum possideat crumena.

boffen / *Holl.* veel spren. A contractu resilire. contractus poenitere.

boegaerd / f. boongat rd. ut: *Onsen boogaerd is de hestte grooter.* Pomarium nostrum est altero tanto majus.

boge/welffel. Concameratio, onis, fornix, nicis; telludo; dinis, f.

boge/schietboge. Arcus, cus, m. balista, x, f.

boge-coker. Pharetra, x, f. corytus, i, m.

bogemaker. Arcuarius, rii, m.

boge-sage. Serula arcuaria.

bogescheyt. Jactatio, sagittatio, onis, f. Teli jactus.

bogeschutter. Sagitarius, rii, m.

bogeshen. Arculus, i, m.

bogeshen van de viol. Plectrum, i, n.

bogewijs. Arcuatum. *adv.*

bogewijs gmaekt. Arcuatus, a, um, o.

bogel/bengel. annulus, i, m. Sphaeristerii porta.

bogel baene. Sphaeristerium, i, n.

bogelen. Ludere sphaera per annulum.

bogel/halsriuk van de beesten. Collare, ris, n. numella, x, f.

boha / den boha maeken. Fingere, finxi, factum; simulare, avi, atum.

eeen grooten boha maeken. Magna praeferre, crepare; multos strepitus excitare.

bokelaer / schijldt / rondasse. Ancile, lis, n. clypeus, i, m.

boken/blouwen. Batacre, tui; tundere, tui,
tusum. *reg. acc.*
bokehamec. Tudes, ditis, m.
bokeael. f. bockerael. ut: Ik en hebbe mijn
bockerael van den weber soo dier niet
gekocht/als ghy het uwe. Ego à textore
ranti non mercatus sum meam telam can-
abinam levigatam, quanti tu tuam.
bol/ronde cogel/kloot/hemelkringh. Glo-
bus, i, m. Iphara, z, f.
bol/bane. Sphæritærum, ii, n.
bol/hoofst. à rotunditate. Caput, pitis, n.
bolleken. Capitellum, i, n.
bolleken van look. Bulbus, i, m.
bol-aerssen. In caput evolvi.
bol/spongiachtigh. Fungosus, spongiolus,
a, um, o.
bol/stier Taurus, i, m.
bolle/van eenen bol. Taurinus, a, um, o.
bolck f. cabelliau. ut: Hy heeft booz een
Onyrdaeler twee boken gekocht op de
vischmarkt. Ille in foro piscario duos ael-
los majores uno Imperiali mercatus est.
bolderen/tieren. f. bulderen. ut: Soo haest
als hy heeft geboldert / tweet sijn li-
haem seer. Simulatque debacchatus est, ita-
tim ipsius corpus in ludorem it.
bolink / beulink. Farcimen, minis, n. bo-
tulus, botellus, i, m. nila, z, f.
bolinkdepl. Visceratio, onis, f.
bolle/rollen. Volvere, volvi, volutum; rotare.
avi, atum. *reg. acc.* Jactare globum.
bolle/bolgeluys maeken. Globare, conglo-
bare, avi, atum. *reg. acc.*
bolle behagen. Placere, cui, citum; arride-
re, risi, risum. *reg. acc.*
bolle/clappen/uprbollen. Effutire, tivi, ti-
tum. *reg. acc.*
bollaert/klapper. f. klap-aert. ut: 't Wolk
heeft van des bollaerts testament beel
gezyaet. Biatronis testamentum in multo
apud populum rumore fuit.
bollink f. cabelliau. ut: De bisscher heeft
metter vallende water een bollinck ge-
bangen. Mari deturgescence piscator cepit
asellum.
bolster/stroshedde/ blokbedde. Culcitra,
culcita, z, f. stramenta, torum, n. *pl. num.* Cul-
citra straminea, lanæa, tomenticia.
bolster/basto. Siliqua, gluma, z, f. Folliculus
grani.
bolstervet. Pinguis, e, is; buccosus, buccu-
lentus, a, um, o.
bolsterhepdt. Bucculentia, z, f.
bolwerc. Propugnaculum, vallum, i, muni-
men, nimis, n.
bolwerken. Vallare, circumvallare, avi, atum.
reg. acc. Vallo cingere: munire aggere &
vallo.

bonn/troumiertjen. Tympanum, i, n.
bonneken. ut: Het joncken slaet het bonn-
nicken. Puerulus pullat tympanum.
bonnen / detroumiel slaen. Tympanum
pullare.
bonnbaumen. f. luyden/bepaerden. ut: Op
kerst-abond woeter gebonnbaumer.
Vigilia nativitatris Christi modulantibus
campanarum tinnitibus sonatur.
bonnbasjn. Gossyolium, pii, xylum, i, n. Bom-
bycium lana mistum.
bonnbasjn van bonnbasjn. Gossypinus,
xylinus, a, um, o.
bonne/stopfel van't bat. Epistomium, mii,
n. Operculum vel obturamentum dolii.
bonne gat. Orificium vel gula dolii.
bonnen/t bat boken slupten. Vas opercu-
lare, vas operculo cooperire.
bonnele. Fl. Fucus, ci, n.
bonneler/bonnemacker. Lamia, z, f. spe-
trum, i, n. Dæmon aquaticus.
bonker. Globulus ossis: sphaerula eburnea.
bondel/parcken. Fascis, is, m. sarcina, z, f.
bondel. Fl. Spicarum fascis.
bondelen. Colligare, conlarcinare, avi, atum.
reg. acc.
bondelken. Fasciculus, i, m.
bondeloos/niet gebonden/ los. Laxus, solu-
tus, a, um, o.
bonder landts. Jugerum, iiii, n.
bondigh / dat vast gaet. Firmus, ratus, a,
um, o.
bondsel. Fl. Cunabula, orum, n. fasciz, arum, f.
pl. num.
bondsellem. Fl. Fasciare, avi, atum. *reg. acc.*
Fasciis ligare.
bondr/alliancie/verbondt. Foedus, deris; pa-
ctum, i, n. Societas, tatis, f.
bondtmaeken. Foedus facere, percutere, icere,
inire, lancire.
bondtbreken. Foedus rumpere, solvere, fran-
gere, violare, temerare.
bondtberkigh. Fœditragus, perjurus, perfid-
us, a, um, o.
bondtgenoot. Foederatus, socius, i, m.
bonet/hoet. Pileus, i, m. pileum, i, n. pileolus,
li, m.
bonet van 't schip. Orthiax, acis, m.
bonet-maeker. Pileo, onis; pilearius, ii, m.
bondt/gespikkel. Maculosus, varius, a, um, o.
bont/pelterpe/ belwerk. Pelles, lium, f. *pl.*
num.
bont/van bellen gemaekt/mer bellen ge-
boedert. Pellitus, pellicus, a, um, o. Pellis-
sus suffultus.
met bont boederen. Pelliculare, avi, atum.
reg. acc. Pellibus suffulcire.
bontwerker. Pellio, onis, m.
bont maeken / bupten schybe doen. Ex-
cedere,

bedere, exorbitare in aliqua re.
boeken. f. **boken**. ut : *Hij sal de stobkvisch boken*. Ille a seclum tundet.
boogen/crommen. *Flectere, inflectere, flexi, flexum; curvare, incurvare, sinuare, inclinare, arcuare, avi, atum; intorquere, torfi, tor-tum. reg. acc.*
boogelijk / booghsaem / dat men boogen kan. *Flexibilis, flexilis, tortilis; curvabilis, c, is, o.*
boogginge. *Incurvatio, flexio, inflexio, onis, curvatura, z, f.*
boogtafel. *Tabula sinuum.*
boom. *Arbor, arbor, oris, f.*
boomaghtigh. *Arboreus, a, um, o.*
boomgaard / boomaghtige plaetse. *Arbus-tum, arboretum, pomarium, i, n.*
boomgangs. *Anser arboreus; concha anati-fera.*
boonken. *Arbuscula, z, f.*
boom-note. *Juglans, andis, f.*
boom-ruyter. *Alurus silvestris.*
boom-smaen. *Panus, i, m.*
boom-baren / zypken-baeren. *Polypodium, i, n. filicula, z, f.*
boom worden. *Arborefcere.*
boom/schipboom. *Contus, i, m.*
boom/dzaep-boom. *Repagulum, li, n.*
boom/dzaeghboom. *Phalanga, z, f.*
boom/sluypboom. *Veclis, is, m. repagulum, i, n.*
boomgheft/habengelt. *Portorium, i, n.*
boomneester / boom/sluypster. *Hell. Portitor, oris, limenarcha, z, m.*
boomgigh. *Stupidus, torpidus, a, um, o.*
boomghept. *Stupor, torpor, oris, m.*
boomghe tanden. *Dentes stupidi.*
boone. *Faba, z, f.*
boomaghtigh/ban boonen. *Fabalis, c, is, fa-bagineus, fabaceus, a, um, o.*
boom-kokinge. *Fabacia, z, f.*
boom-halm. *Scapus, i, m.*
boomhouwen / boomboosien. *Siliqua, z, f. ca-lyx, lycis, m.*
boontjen. *Fabulum, i, n.*
boontjen/naentjen. *metaph. Nanus, i; pumi-lio, onis, m.*
boontjens / hollwoztel. *Carnos fabacea ra-dice.*
boonlap / 't sware layken op de boonen. *Hilum, li, n.*
boom-meil. *Lomentum, i, n.*
boomstroq. *Fabalia, lium, n. pl. num.*
boom-wozni. *Midas, z, m.*
booz/boorer. *Terebra, z, f. terebrum, i, n.*
booren. *Forare, perforare, terebrare, avi, atum. reg. acc.*
dooz de neuse booren. f. *Bedziegen/Despotten. Adunco naso suspendere, vel inten-*

dere fallaciam in aliquem.
dooz de neuse geboozt. f. *beschonken. ut: Ap hebben den Barbier dooz de neuse geboozt. Inebriarunt tonsorem.*
booztjen. *Terebellum, i, n.*
boozt/foom. *Limbus, i, fimbria, lacinia, in-stita, z, f.*
boozden/foomen. *Prætexere, texui, textum; fimbriare, avi, atum. reg. acc. institam af-suere: limbum circumducere, prætexere, attexere. reg. dat. oram institâ cingere, or-nare.*
boozdfel. *Limbus, i, m. instita, z, f.*
boozdueren. *Acupingere, pinxi, pictum; plu-mare, avi, atum. r. acc. Acu variare/feu va-riegare: opus phrygium facere.*
boozdueren/boozduerwerker. *Acupictor, o-ris, phrygio, onis; plumarius, limbolarius, scricarius, barbaricarius, ii, m. Plumariæ picturæ opifex.*
boozduerfel / boozduerwerk. *Opus phry-gium: opus plumarium: opus plumatile.*
boozt/kant / 't uytterste van iet. *Margo, gi-nis, m, ora, z, extremitas, tatis, f.*
boozdt van een schotel. *crepido, lancis, acc. catini.*
boozdt van 't water. *Ripa, z, f.*
boozdt van een graght. *Labrum, bri, n. crepido, dinis, f.*
boozdt van een pot. *Labrum, bri, n. ora, z, f.*
boozdt van een schip. f. *overtloop. ut: Den Admiraal wandelt tegenwoozdigh op 't boozt van 't schip. Thalassiarcha jam per foros inambular.*
boozdvol. *Ad oram usque plenus.*
boos/quaet. *Malus, pravus, perversus, im-probus, scelestus, malignus, a, um, o.*
boosaghtigh. *Malitiosus, iniquus, a, um, o.*
booshept. *Malitia, z; malignitas, perversitas, iniquitas, pravitus, atis, f.*
boosfelijk. *Malitiosè, malignè, iniquè, per-versè, pravè. adv.*
booswight. *Sceleratus, scelestus, improbus, i; nebulo, onis, m.*
booswilligh. *Malevolus, a, um, o.*
booswillighept. *Malevolentia, z, f.*
booste/pelle. *Siliqua, z, f.*
boosten/peilen. *Gluber e, deglubere, bi, bi-tum, decorticare, avi, atum. r. acc.*
boot / schuyt. *Linter, tris, c. lembus, i, m. scapha, z, f.*
booten. *Epibata, z; socius navalis.*
bootsgefelle. *Epibata, z; locius navalis.*
boots-man / schuyper. *Nauta, navita, z, m.*
bootse / bootfen/bootferen. f. *bootse/boetsen/boetferen. ut: Wesen Student kan konstigh boeseren. Hic studiosus scit arti-ficiosè delucare.*

booten. Fl. Pinfere, pinli & pinlui, pinlum & pinlum & pitum.
boot-hamer. Fl. Mallcus, i, m.
bor. Holl. Cholera, z, f.
boragie. Buglossa, z, f.
boras. Santerna, chryfocolla, z, f.
borat Multitia, orum, n. pl. num.
bozelen. Scaturire, ivi, itum; scate're, tui; promanare, emanare, avi, atum; profluere, effluere, fluxi, fluxum; erumpere, rupi, ruptum.
bozbeling. Scaturigo, ginis; scatebra, z, f.
bozdt / Holl. Fl. berdt. Asser, seris, m. tabula, z, f. Item een teljoor. Orbis, bis, m.
bozd-becks / Fl. loobe. Umbraculum, i, n.
bozdeel / hoerenhups. Lupanar, aris; prostibulum, gancum, lustrum, i, n. Fornix, nicis, f.
bozdeelbock / hoerjager. Ganeo, onis; scortator, oris, fornicarius, meretricarius, i, m. Meretricium sectator.
bozdeelhouden. Lenocinari, atus, atum. dep. Meretricium exercere.
bozdeelhonder. Leno, onis, m.
bozdeelhoudinge Meretricium, lenocinium, i, n.
bozdeelhouster. Lena, z, f.
bozde / bozvene. Holl. Onus, necis, n.
bozde-efel. Burdo, onis, m.
bozdelen. Tumultuari, atus, afluare, avi, atum, f. bulderen.
bozdesche Fl. f. bozdecks. ut: *Hij lobet syn bozdesche een halbe gulden.* Indicat umbraculum suum dimidio nummi aurei, floreni.
bozduerfel / bozduerwerck. f. bozdueren. ut: *De bozduerwerker wierdt met syn bozduerfel uppe achter-stebe van den stormwindt in de zee gewozen.* Phrygio cum suo opere plumatili à procella è puppi in mare excutiebatur.
bore / boren. f. boor / booren, ut: *Sonder bore en zuldij niet boren.* Sine terebro non terebrabis.
borgh / borgh / casteel. Arx, arcis, f. castrum, castellum, i, n.
borgh-graef. Burg-gravius, i, m. Praefectus arcis.
borgh/crediet. Creditum, i, n.
op borgh. Credito. *abl. abs.*
borgen / credijt geben / op borgh geben. Credere, credidi, ditum; mutuar, avi, atum. *reg. acc.* Concedere credito: fidem dare.
borgen / op credijt nemen / op borgh nemen. Mutuari, atus, atum. *dep.* Accipere credito.
borghman / crediteur. Creditor, oris, m.
borge / affpreker. Fidejussor, sponfor, adpromissor, oris, m. praz, pradis, m. *in civilibus, vas vadis, m. in criminalibus.*

borgen. f. gebaders. Anadochi, orum, m.
borge blyhen. Satisdare, dedi, datum, spondere, sponendi, sponlum; expromittere, adpromittere, misi, missum, fidejubere, jussi, jussum, *pro alio.* Se pradem vel vadem dare.
borge stellen. Vadimonium promittere; dare fidejussorem, vadem *aut* pradem; prastare cautionem.
borghschap. Fidejussio, sponsio, onis, f. vadimonium, i, n.
borger / poorter. Civis, vis, municeps, cipis, c.
borger worden. In civitatem recipi; adscribi inter cives: referri inter cives: donari civitate, adscribi in civem.
borgerpe. Cives, vium, m. pl. num.
borgerkondigh. Politicus, a, um, o.
borgerlyck. Civilis, e, is: civicus, politicus, a, um, o.
borgerlycken / borgerwijjs. Civiliter, politice. *adv.*
borgerlyck Recht. Jus civile, municipale.
borgermeester. Consul, sulis, m.
borgermeesterfchap. Consularis, is, m.
onder-borgermeester. Proconsul, sulis, m.
oud-borgermeester. Exconsul, lis, m.
dat den borgermeester raecht. Consularis, e, is, o.
borger-recht / borgerfchap / poorterpe. Jus civitatis.
borgers krijgh. Bellum civile: bellum intestine: arma civilia.
born / fonteyne. Scaturigo, ginis; scatebra, z, f. fons, fontis, m. Vena fontis.
boru-canne. Hydria, z, f.
born-put. Puteus, i, m.
born-put-water. Aqua putealis, *vel* puteana.
boeren. Holl. i. branden. ut: *Men geloof dat ten uptersten dage de geheele Wereldt sal boren.* Creditur totum extremum die orbem esse arsurum, conflaturum.
bornagie. Borago, ginis, f. buglossum, i, n.
boers. Holl. beyr. Ursus, i, m.
borse / plaetse in een Collegie om te studeren. Jus gratuitz stipis utendz fruendzque.
borse / bundel. Crumena, bursa, z, f. mansupium, pii, n. loculus, li, m.
borfedrager / borfenmaker. Mansupiaris, crumenarius, iiii, n.
borfeken. Locellus, i, m.
borse snyden. Manticulari, atus, atum. *dep.*
borse-snyder. Manticularius, i. crumenifex, z, m.
borse / bergaderplaetse der coopliden. Bursa, basilica, z, f. pensylum, i, n.
borst / boorse deel des lichaems. Pectus, pectoris, n. thorax, ratis, m.

B O R B O S

dat de bozst aengact. Pectoralis, e, is, o.
 bozstribden. Costæ pectorales.
 bozstachtigh / die een starcke oft beide
 bozst heeft. Pectorosus, a, um, o.
 bozst-been. Os pectoris.
 bozst-geflagh. Planctus, ùs, m.
 bozst swieragie / bozst-berfweeringh. Em-
 pyema, atis, n.
 bozst-gewier. Thorax, racis, m.
 bozst-harnas. Pectorale, is, o. Thorax fer-
 reus five zneus.
 bozstigh. *Holl.* enghbozstigh. Aëmaticus, i,
 anhelator, oris, m.
 bozstien. Pectusculum, i, n.
 bozst-lap. Pectorale, mammillare, is, n.
 bozstweire. Lorica, z, f. Sepimentum mili-
 tare.
 bozst / mamme. Mamma, mamilla, z, f.
 uber, uberis, n.
 bozst-tepel. Papilla, z, f.
 bozstel / berekens bozstel. Seta, z, f.
 bozstelachtigh. Setosus, hispidus a, um, o.
 bozsteldzaet. Chelasma, matis, n. Filum su-
 torium.
 dat bozstelen heeft oft dzaeght. Setiger,
 gera, gerum, o.
 bozstel / keizbozstel. Pencillus, peniculus, i,
 m. penicillam, peniculum, i, n.
 bozstelken om glaesen te spoelen Echinus,
 i, m.
 bozsten. f. bezsten. ut: Dijnne castanien boz-
 sten van de hitte des vlers / datse kra-
 ken. Castaneæ mex præ ignis terrore rum-
 puntur, ut crepent. De aerde bozst van
 hitte. Terra hiarastibus.
 bozstelen / blotten / drjden. Fluæuare, fluita-
 re, avi, atum; agitari, tatus, *pass.*
 bozstelen / opsieden. Bullire, ebullire, livi, li-
 tum.
 bos-boom / palm. Boxus, i, f.
 bos-boomen bosch. Buxetum, i, n.
 bosch / wout. Sylva, z, f. salus, ùs, m.
 bosch van plaisantie. Nemus, moris, n.
 bosch / dat dick ende dypster is. Lucus, i, m.
 boschachtigh. Sylvosus, sylvaticus, nemoro-
 sa, z, um, o.
 bosch sie. Arborum, i, n. saltus, ùs, m.
 boschvlen. Carbo, onis, m.
 boschman. Sylvicola, z, m.
 boschvulp. Palumbus, i, m.
 boschgoden / by de Heerden. Fauni, Satyri,
 orum, m. *pl. num.*
 boschken. Sylvula, z, f. nemusculum, i, n.
 met een boschken schieren. f. bezlegen. ut:
 Hy weet met een boschken te scheeren.
 Ille est callidus fraudator, homo fraudulen-
 tus, novit artes fraudandi & fallendi, caller
 homines in transennam inducere, in frau-
 dem deducere, injicere.

B O T

bosch. os. Bubalus, i, m.
 boschroeder. Latio, onis; grassator, oris, m.
 boschslange. Coluber, bri, m.
 boschwachter. Salutaris, ii, m.
 bossen. f. botfen. ut: Hy sal den liggenden
 de zyden bossen. Ille tunder jacenti latera.
 bot. *Holl.* been. Os, ossis, n.
 bot / pladdys / scholle. Passer, feris; rhombus,
 i, m.
 bot / niet scherp. Hebes, betis; obtulus, retu-
 sus, a, um, o.
 botten / bot maecken. Hebetare, avi, atum;
 obtundere, tudi, tulum. *reg. acc.*
 bot / botte / wederbottinge. Resultus, ùs, m.
 botten / wederom spzjngen. Resilire, lui, sul-
 tum.
 bot / onberstandigh / plomp / botachtigh /
 bosaerd / botumpl / bot-oore / botrick.
 Stupidus, stolidus, obtulus, Bæoticus, a, um,
 hebes, betis, o. Homo obelz naris : homo
 pingui judicio.
 bothept / bottighept. Stupiditas, tatis; hebe-
 tudo, dinis : ineptia, arum. f. *pl. num.*
 bottelijck. Stupide, stolidè, obtuse. *adv.*
 bot-aersen. f. de dijse geben. ut: Hy sal
 bot-aersen. Ille nates tuas ocreis petet, ru-
 dente feriet, inscribet.
 bot / boten-schoen. *Hil.* Pero, onis, m.
 boter. Butyrum, i, n.
 boterachtigh. Butyraceus, a, um, o.
 boter-bloeme. Batrachium, polyanthemum,
 i, n.
 boter-bzmgg. *Fl. i.* boterhanne. ut: De
 katte sal n boterbzmgge op eten. Felis
 devorabit tuum panem butyrum.
 boteren / boter maecken. Coagulare buty-
 rum, cogere, conficere : lac in butyrum
 denfare, spissare, cogere.
 boteren / met boter bestrijcken. Butyro illi-
 nere vel condire.
 boterhanne. Panis butyratus : panis butyro
 illius.
 botermelck. Lac presum : lac serosum.
 borepeiren. Pyra mellea.
 boterstande. Vas butyro coagulando.
 boterblicge. *Fl.* Papilio, onis, m.
 botelijck / haestelijck / onversiens. Festinan-
 ter, subito, improvide. Ex improviso.
 botlink / bottelink. Subitanus, subitus, re-
 pentinus, a, um, o.
 botse/dout / bos. pulsus, concussus, ùs, m.
 pulsario, contusus, onis, f.
 botfen / doffen. pulsare, quassare, avi, atum;
 concutere, ti, o, cussi, cassum : tandere, tutu-
 di, tulum. *reg. acc.*
 botte *Zel.* Hydrops ac tumor strumofus ovid.
 botte / hotte. Ossa, z, f. Corbis dosnaria.
 botte van die boomen. Gemma, z, f. ocu-
 lus, i, m.

Botz

hotten/ upthotten. Gemmare, gemmalcere, fructificare, pullulare, vernare, avi, atum.
hottinge van boomen. Gemmatio, onis, f.
bottelier. Promus condus, i, m. Præfectus cellæ penariz.
bottelſpe. Penarium, ii, n.
botten. Fl. *ſtouwen/ ſtoeten.* Trudere, trufiſum, propellere, impellere, puli, pulſum. *reg. acc.*
Botten. *Holl. Fl. bedziagen.* Fallere, fetelli, falſum. *reg. acc.* imponere, poſui; ſitum, *reg. dat.*
botten de trillingen. Componere aleas: fraudulentè extrudere aleas.
batter dan trillingen. Deceptor, oris, m. Alcor improbus.
bou/houde/ ſtoudt. Audax, dacis; præſidens, dentis. o.
boudelijck/ ſtoutelijck. Audacter, præſidenter. *adv.*
boudelijck/ ſtoutaert. Audaculus, i, m.
boben. Super, lupra. *prep. reg. acc.*
boben al. Ante omnia; piz reliquis.
boben-kamer. Cœnaculum, i, n.
boben-couſſens. Femoralia, lium, n. *plur. num.*
boben dozzel. Superliminare, is, hyperithyrum, i, n.
boben dzagèn. Ferre ſuſum; portare in ſuperiorum locum.
boben gaen/ te boben gaen. f. **Bbertreffèn.** ut: Wijſheit gaet boben alle ſchatteri. Sapientia omnibus anteit theſauris.
bobenleider. f. overleider. ut: Hy heeft het bobenleider dan ſyn ſchoenen gefineert met berckens bet. Ille unxi obſtrigulam calceorum ſuorum adipe porcino.
boben-lyf. Tænia, z, f.
boben-maten. Valdè, maximopere, nimio-pere, ſummopere, immodicè, *adv.* Ultra modum; ſupra modum; præter modum.
boben-natuurlijck. Hyperphylicus, a, um, o. Supernaturalis, e, o.
dat boben is. Superus, a, um, o.
dan boben. Superne, deſuper, deorſum. *adv.*
bobenſte. Supremus, a, um, o.
't bobenſte van eene ſaek. Superficies, cici, f.
bobenwaerts. Surlum. *adv.*
bout/ grendel. Obex, bicis; peſſulus, i, m.
bout/ langen ronden nagel. Clavus, i, m.
bout van 't been. Coxa, z, f.
bout/ boutpyl. Sagitta capitata.
bout van het ſchouderblad. Caput ſcapulæ; ſummis humerus.
bouws/ gebouws/ bouwſel. Fabrica, ſtruttura, z, f. zdes, dium, f. *pl. num.* zdiſcium, cii, n.
boutw. *Holl. oogſt.* Meſſis, is, f.
boutw. *Holl. ackerbouwinge.* Agricultura, z, f.

bouwen. Edificare, avi, atum; architectari, fabricari, atus; ſtrucere, conſtruere, ſtuxi, ſtructurum. *reg. acc.*
't landt bouwen. Arare, avi, atum; agricolari, atus, atum, *dep.* Colere agrum; exercere ſolum.
bouwew. Edificator, oris, m.
bouw-hout. Liens zdiſciis exſtruendis apta.
bouwinge/ landt-boutw. Agricultura, rz, f.
bouw-nan. Colonus, ni, Agricola, lz, m.
bouw-meester. Architectus, ai, m.
bouwballigh. Caducus, ruinoſus, a, um, o.
boutwen / bouwten rabbaert. Cycas, z, adis, f.
bzabbelen/ kaetwetteren/ ſnappen. Tricari, nugari, altercari, atus, atum. *dep. ineptire,* ivi, itum. Nugas agere.
bzabbeler/ ſnapper. Trico, onis, nugator, altercator, oris, *maſc.*
bzabbellinge. Nugæ, ineptiæ, arum, f. *plur. num.*
bzabbelen/ onder een mengen. Confundere, fudi, fuſum; miſcere, ſcui, mixtum *vel* miſum, turbare, avi, atum. *reg. acc.*
bzabbellinge/ barmenginge. Confuſio, turbatio, onis, f.
bzack/ naefout ſinackende. Salsus, a, um, o.
bzack goet. Merces ſalſo corruptæ.
bzack water. Aqua marina, aqua ſalſa.
bzack/ bzackhout. Auritas, ti; Canis odoratus, fagax; plaudus.
bzackneufigh. Reſimus, a, um, o.
bzadde/ bzadſe/ bzadſe. Fl. Teſticulus, li, m.
bzadnote. Fl. Nux decumana.
bzaecke/ walge. Naufca, z, f.
de bzaecke ſtecken. Nauſcare, avi, atum, *reg. acc.*
bzaecken/ ſpoutwen. Vomere, mui; mitum.
bzaeckigh/ dat doet ſpoutwen. Vomitorius, a, um, o.
bzake / Fl. Lupatum, i, n, murex, ticus, m.
bzaecke/ bzeucke. Fractura, z, f.
bzaecke doen. Eſtingere, fregi, fractum, *reg. acc.*
bzaechelen / bzaecken/ waecken. Vigilare, avi, atum. Vigiliis agere: noſtem inſomnem ducere: inſomnia laborare: vigiliis vexari.
bzaechelen/ bzaecken/ 's nachts wercken. f. blocken: ut: Dichtvoirs gebzaeckelt hebende / en wierdt hy niet rjck. Saps noſturnis perſundus laboribus, non diceſcebat.
bzaecke / bloutwel om het blaſte ſlatw. Malleus ſtupparius.
bzaecken het blaſ. Frangere linum.
bzaecklandt. Novalis, lis, m, novale, liſ, vervaſtum, i, n.
bzaeck liggen. Jacere incutum.

braeck-landt. Novalis, lis, m. novale, lis, vervaetum, i, n.
 braeck-liggen. Jacere incultum.
 braeckmaendt. Junius, i, m.
 braeckkraps. Rapum majus.
 braeckboogel. Arquata, rz, f. m., mimenius, i, m.
 braede/braepe/cupte des beens. Sura, rz, f.
 braeden. Assare, avi, atum, torrere, rui, tostum, frigere, frixi, frictum. *reg. acc.*
 brader/ cabarettier. Popino, onis, m.
 braderpe/ cabaret. Popina, z. f.
 braedt/ ghebraedt. f. ghebraedt. ut: *Wwe braedt is lekker.* Tuum asium est delictatum.
 braedthariuck. Harencus infumatus, mace-ratus.
 braedt-ijfer. Crateuterium, i, n.
 braedtpanne. Sarrago, ginis, f. frixorium, iii, n.
 braedtsoudt. *Zel.* Sal torridus.
 braedtspit. Venu, n. *indecl. in singul.*
 braedtherken. Nefrens, frendis, d. porcellus, porculus, li, m.
 braedthet. Arvina, z, f.
 braedtworst. Botellus, i, m. lucanica, z, f.
 braef. f. fraep. ut: *t Is een braef s'leps-jen.* Est puella bella. *t Is een braef iongh.* Est puer lepidus.
 braef. f. Cloeck. ut: *t Is een braven held.* Est fortis heros.
 braeme. f. brem. Sentis, is, f.
 braeffem. Cyptinus, i, m.
 braepe. f. braede. ut: *W braepe swelt.* Sura tibi tumet, sura tua tumescit.
 braggat. Fastus, us, m. pompa, z, f.
 braggart. Fastuosus, superbus, a, um. o.
 braggeren. Superbe incedere; lenociniis superbare; ostentare.
 branche. *Fl.* rancke. Ramus, i, m.
 brandeler. f. brandt-ijfer. ut: *Wjaeght den brandeler van hier.* Anser crateuterium hinc.
 branden/ doen branden. Urere, deutere, exurere, comburere, adurere, ulli, ustum: ustulare, cremare, concremare, avi, atum. *reg. acc.*
 branden/ gebrandt worden. Ardere, arsi, arsum: flagrare, conflagrare, avi, atum; comburi, exuri, ustus: cremati, concremari, atus, *pass.*
 branden dooz begeerlijckhepdt. A. suare desiderio vel cupiditate: ardere, flagrare desiderio.
 brander. *Fl.* f. brandtschip. ut: *W heeft de branders een strand gesaeght.* Expulit & eiecit naves incendiarias in litus.
 brandigh. Flagrans, antis, urens, rentis, o.
 brandinge. Ustio, adustio, combustio, fla-

gratio, crematio, onis, f. ardor, oris, m.
 Brandt. Incendium, ii, n. deflagratio, onis, f.
 brandt biers. Torris, ris, titio, onis, m.
 na den brandt smaken. Adusionem sapere.
 brandtboezel. Litterae incendiariae.
 brandt-clocke. Campana incendiaria.
 brandt-deure. Janua incendiaria.
 brandt-emmer. Situla incendiaria.
 brandt-haech. Hama, z. t. harpago, gonis, m.
 brandt-ijfer/ oin mercken te branden. Cauterium, ii, n.
 brandt-ijfer/ oin vier te stoken. Crateuterium, iii, n. Fulcrum focarium.
 brandt-leber. Scala incendiaria.
 brandt-meester. Praefectus incendii.
 brandt-merck/ brandt-teeken. Stigma, matis, n.
 brandt-merck van de petden. Trisippium, ii, n.
 brandt mercken/ brandt tekenen. Stigmatē inurere; cauterio notare. *reg. acc.* notam inurere. *reg. dat.*
 brandtoffer. Holocaustum, i, n.
 brandtroede. *Fl.* i. brandt-ijfer. ut: *W heb beneen brandtroede van doen.* Opus est nobis fulcro focario.
 brandtschappen/ brandtsichten. Incendia moliri.
 brandtschapper/ brandtschatter/ brandtsichter. Incendiarius, iii, m.
 brandtschatten. Exactionem postulare sub incendii minis.
 brandtschattinge. Exactio incendiaria.
 brandtspiegel. Speculum metallicum, ustorium.
 brandtspuete. Siphon incendiarius.
 brandtsichten. f. brandtschatten. ut: *Wden moet niet brandtsichten.* Non est faciendum incendium violentum. Noli moliri incendia, ignem operibus inferre, injicere, subicere, opera flammis delere.
 brandt-stoem-windt. Preter, stēris, m.
 brandt/ ourstellinghe oft vierighept in lichaem. Inflammatio, onis, f.
 brandt aen de boomē oft graen. Uredo, nis; rubigo, rubigo, ginis, f.
 brandtbraesem. Melanurus, i, m.
 brandtgans. Anser maculosus.
 brandthert. Tragelaphus, i, m.
 brandtmeese. Larus ater.
 brandtflange. Vipera atra.
 brandthogel. Ibis, ibis vel ibidis, f.
 brandtvoes. Vulpes nigricans.
 brandtwacht. Excubiae navales.
 brandtwijn. Vinum adustum.
 brandereel. Acclis, clid is; tragula, lz, f. librilum, li, n.
 bras/ mengelinge. Mixtio, commixtio, confusio, onis, f. chaos. *indecl. o.*

brassen/mengse 1. Milcère. scui, mixtum
vel mitlum: confundere, tudi, tulum,
reg. acc.
bras/sleup/brasserpe. Comestatio, epula-
tio, popinatio, helluatio, onis, f.
bras-dagen. Bacchaulia, horum vel lium, n.
pl. num.
braspenningh. Tressis, is, m.
brassen/sleuppen. Epulari, peigracati, hellua-
ri, popinari, comestari, atus, atum, dep.
brasser/sleupper. Helluo, popino, luxco, epu-
lo, onis: comestator, onis, m.
brase. Fl. Bruna, x, f. Carbo ignitus.
braseletten. Armillæ, arum, f. pl. num.
brabe/ bzaef/ uytstekende in eenighe sae
de. Egregius, eximius, clarus, a, um; insi-
gnis, c, is, o. præcellens, tis, o.
brabe/wel opgetopt. Comptâ cultaque veste
homo; insigni ornatu comptus cultusque
homo.
brabe/veilandt. Præsentis animi vir & ma-
nu promptus: egregia animi virtutisque he-
roicz laude clarus vir.
brabe/hoogjuroedigh/trots/spijtig. Fe-
rox, rocis, superbus, a, um; insolens, lentis,
o. Ferocioris animi homo; superbo tumen-
tique ingenio vir; insolentis petulantisque
ferocitatis.
brabelijck/heetelijcken. Egregiè, peregregiè,
eximic, insigniter, adv.
brabelijck/rirelijcken. Comptè, cultè, ele-
ganter, ornate, adv.
brabelijck/hailantelijck. Naviter, forti-
ter, generosè, adv.
brabade. Ferocius dictum vel factum in ali-
quem cum quadam ostentatione; insolenti
dicto vel facto in aliquem ex prompta fe-
rocitatis significato; liberior in aliquem
& ferocior insultatio.
braberen/broncken/ sich ten toon stellen.
Pompam ducere; se gerere quasi qui pom-
pam ducat.
braberen/bronseren/ spijt aen doen. Fero-
ciorè dicto aut factò aliquem insolentius
appetere, impetere, lacessere, animi vi-
tiumque fiducia alicui illudere aut insultare.
braume. f. Wijnbraume. ut: Laet de her-
hebene brauwen sincken. Remitte alle-
vato supercilia.
brape. f. Braepe. ut: De halfsbrape uyt de
panne genomen hebbende / set den gas-
ten booz. Carnem assam vitulinam è sar-
tagine sublatam appone convivis.
Breds riecken. Olère hircum.
breet/ wijt. Latus, largus, amplus, laxus,
spatiosus, a, um, o.
breede. Latitudo, g. dinis, f.
breeden/ breet maecten. Dilatare, p. avi, f.

atum; extendere, tendi, tentum & tentum;
reg. acc.
Breedt-bijle. Holl. Alcia, x, f.
Breedtborstigh. Pe&orofus, a, um, o.
Breedtuninge/breedtneetkunde. Platome-
tria, x, f.
Breedtvoet. Latipes, palmiper, pedis, o, pansa,
x, m.
Breedt woorden. Lateleere. *fn. pres. aut. sup.*
Breemstigh. Fl. Luxuriosus, a, um, o. Ardens
in Venerem; Veneri deditus.
Breken. Frangere, confringere, defringere, in-
fringere, perfringere, fregi, fractum, rum-
pere, rupi, ruptum; destruere, struxi, flu-
ctum. reg. acc.
in (stucken) breken. Diffringere, fregi, fractum,
comminuerè, nui, nutum. reg. acc.
breken den sanck/minueren. Colorare can-
tum.
breker. Ruptor, disruptor, fractor, oris, m.
brekerse. Fractrix, ruptrix, tricis, fem.
brekinge/ bzencke. Ruptio, abruptio, diru-
ptio, onis; fractura, ruptura, x, f.
brek-pjer. Vectis, is, m.
brek-spel. Interpellator lusus.
brek-steen. Materia lapidea aut cæmentitia,
parietum vel murorum lacunis explendis
apta.
Brem. Rubus, bi; genista, x; scntis, is, f. ve-
pres, prum, f. pl. num.
Bremesie. Vaccinium, nii, n. Morum rubi.
Bremessem. Scopæ spartæ.
Bremsefch. Rubetum, ti; spartarium, rii, n.
Bremse/peirts bliege. Oestrum, i, n. asilus,
tabanus, i, m.
Bremstigh/heet. Lascivus, luxuriosus, a, um;
catilicis, entis, o. Libidine flagrans, x-
fluans; In Venerem proclivis, pronus.
**Brengen/ aenbzingen/ t 3p te water / te
pierde/ oft te waegen.** Apportare, importa-
re, avi, atum; adducere, duxi, ductum; in-
vehere, advehere, vexi, vectum. reg. acc.
brenger. Allator, apportator, adductor, o-
ris, m.
brengerse. Allatrix, addatrix, tricis, f.
brenginge. Allatio, apportatio, adductio, ad-
vectio, onis, f.
Brengen/ eenen bronck toebzingen. Propi-
nare, avi, atum; præbiberè, adhibere, bibi,
bitum. reg. dat. pers. cum acc. rei.
Bresillen houdt. Brasilia vernaculum, & co-
gnomine lignum rubrum: Brasilicum li-
gnum.
Bresilien peper. Piper Indicum.
Bresilien berwe. Puzpurissum, g. si, n.
Bresse. Holl. hairlock. Antia, capronæ, x,
rum, f. pl. num.
Bresse/ breische/ gebreck/ manquement. Vi-
tium, i, n. lades, bis, f.

bzeffe in de eere oft reputatie. Labes inusta alicujus famæ, illicita cujuspiam honori plaga: illata ex infamationi macula.

bzeffe van de muere oft beften. Tormento quassati muri labes; tormentis dejecti muri vitium: ferreis glandibus quatefactorum moerium hiatus.

bzeffe maerken. In cussis zneo tormento ignitis pilis murum gravi ruinâ sternere, moenia tormentis labefactare, deturbare: parte moerium prostrata viam in oppidum sibi aperire.

bzenke / **bzekinghe**. s. **bzekinghe**. ut: **De bzenke** van de dennen balk gaf een grooten krack. Fractura trabis abiegnz edebat sonitum, crepitum, fragorem ingentem.

bzenkat. Numerus fractus.

bzenke / **amende**. s. **boete**. ut: **Wie den dief hebber slaet moet bzenke geven**. Qui licetorom ferit, pecuniâ multatur, ei irrogatur multa.

bzenfelen / **uzfelen**. s. **bzijfelen**. ut: **Hy heeft des hakers krapelingen gebzijfelt**. Ille triavit, contrivit pistoris spiras.

bzepdel / **gabit**. Habena, x, f. frenum, lupatum, lorum, capistrum, i, n.

bzepdelen / **roomen** / **in den bzepdel houden**. Frenare, infrenare, avi, atum: compescere, scui, scium; cohibere. bui, bitum; coërcere, cui, cium. *reg. acc.* Frenum injicere, *reg. dat.*

bzepden met de naelde. Nectere, nexui, nexum, texere, texui, textum. *reg. acc.*

bzepder. Reticularum, textor, oris, m.

bzepdinge. Textura, x, f.

bzepd - **naet**. futura textilis: futura reticulata.

bzepden / **upt** / **bzepden**. Extendere, tendi, tensum; dilatare, avi, arum. *reg. acc.*

bzepn. *Holl.* horssenen. Cerebrum, i, n.

bzepnblijs / **herffenblijs** / **heemblijs**. Meninx, gis, f.

bzrke / **bzijke**. *Fl.* Later, teris, *masf.*

bzidse. Xylegium, li, n.

de bzidse geven / **meê** / **de bzidse** slaen. Xylegio castigare. *reg. acc.*

bzief. Littera, arum, f, *pl. num.*

bzief - **bzager** / **bode**. Tabellarius, iij, m.

bziefken. Epistolium, iij, n. litterula, larum, f, *pl. num.*

bziefkamer / **daermen** **bzieden** **kwartt**. macophylacium, iij, n.

bzieden van **recommendatie**. Littera commendaticia: littera commendatoriz.

bzieden van **venis**. Codicilli veniales.

bziefchen als een **leuw**. Rugire, givivel gii, gitum.

bziefchen als een **pejdt**. hinnire, ivi, itum.

bziefchinge. Rugitus, hinnicus, us, m.

bzigade. s. **troep** / **bende**. ut: **De 6. Ritmeesters** hadden hare cavallerie in 18. **Bzigaden** verbeelt. Illi sex magistri equitum dispescuerant equitum suum in duodeviginti cohortes, turmas.

bzijke. *Fl.* Later, teris, m.

bzijn. *Fl.* pekcl. Muria, x, f.

bzijne. *Holl.* Cerebrum, bri, n.

bzijfel / **bzijfeltien**. Mica, x, f. frustulum, li, m.

bzijfelen van de **tafel**. Analesta, orum, n, *pl. num.*

bzijfelen / **strupnelen**. Friare, suffriare, affriare, avi, atum; conterere, trivi, tritum. In micas frangere. *reg. acc.*

bzijfeling. Friatio, onis, f.

bzil. Conspicillum, perispicillum, i, n.

bzillen **verkoopen** / **upt** / **strijken**. Facere fucum; dare verba. *reg. dat.*

bzillen / **eenen** **bzil** **besigen** / **met** **eenen** **bzil** **sien**. Conspicillis uti.

bzillen / **iemanden** **eenen** **bzil** **op** **de** **neuse** **setten** / **teumen**. Comprimere, pressi, pressum; coërcere, cui, citum; retrenare, avi, atum. *reg. acc.*

bzillen / **plaegen** / **te** **quellen** **neunen**. Vexare, divexare, agitare, exagitare, molestare, avi, atum. *reg. acc.*

bzilinaeker. Specillarius, iij, conspicillifex, ficis, m.

bzil van **ren** **pbzaet**. sedes latrina: sella familiaris foramen.

bzijn. s. **bzem**. ut: **Ik sal de steekende** **bzijn** **dooden**. Tabamum pangentem enecabo.

bzok / **stuk**. Bolus, i, m. bucca, x, f. frustum, frustillum, i; fragmen, minis, n.

bzockelen / **in** **stukken** **bzeken**. Conterere, trivi, tritum. *reg. acc.* Minute frangere: in bolos & micas frangere.

bzocken / **in** **bzocken**. Interere, trivi, tritum. *reg. acc.*

bzocksten. Frustillum, i, n.

bzodden / **lappen**. Refarcire, farsis, fartum, farcinare, interpolate, reconcinnare, avi, atum, *reg. acc.*

bzodder. Interpolator, oris, m.

bzodders. farcinatio, inserpolatio, omis, f.

bzodderesse. farcinatrix, interpolatrix, tricis, f.

brodden / **missen** / **bottelijck** **werken**. Labi in opere: inopie operati: vitiosus operati: mendosus & vitii opus corrumpere.

broddet. Operator ineptus, vitiosus, mendosus.

brodderpe / **broddwerk**. Opus ineptum, vitiosum, corruptum, deforme.

broek / **mora** / **sch**. Palus, ludis, f.

broekachtigh. Palustris, e, is, o.

broek / **roussen**. Caliga, brachia, arum, f, *pl. num.* femoralia, feminalia, hium, n, *pl. num.*

broekman. Braccatus, caligatus, a, um, o.

broes

broeden/broepen. Incubare, avi, atum. *reg. acc.*
 fovete, vi, fctum. *reg. acc.*
te broeden setten. Ova gallinis supponere.
broed-ep. Ovum urinum.
broedtgans. Anser incubans.
broedhinne. Gallina mater: gallina incubans.
broedinge. Incubatio, onis, fctio, f. focus, incubatus, ōs, m.
broedfel / 't jonk. Pullatio, onis, pullities, tici, foetura, z, f.
broeder. Frater, tris, m.
broeder van eenen vader ende moeder. Germanus, ni, m. Frater germanus: ex utroque parente frater.
broeder van een vader ende twee moeders. Consanguineus, ci, m. Frater consanguineus: frater ex parte tantum.
broeder van eenen moeder en twee vaders. Uterius, ni, m. Uterinus frater: ex matre dumtaxat frater.
broeder van vader oft moeder. f.oom. Patruus, i, m. Avunculus, i, m.
broeder van mijnen man. Levir, ri, m.
broeder van mijne broerwe. Uxorij frater.
broederken. Fraterculus, li, m.
broederlijk. Fraternalis, a, um, o.
broederlyken. Fraternaliter, *adv.*
broederschap. Fraternalitas, tatis, f.
broederschap / vergaderinge. Sodalitas, atis, f. collegium, gii, n.
broeders kinderen. Patruales, lium, m. *pl. num.* De broeders kinderen houden dese meeninge staende. Patruales in hac sententia consistunt.
broeders soone. Nepos de fratre.
broeders wyf. Fratrina, z, f.
broem Fl. bzem. Genista, z, f.
broem/broemfel / schuym van gekookte spijse. Spuma, z, f.
broemen/schuymen. Despumare, avi, atum. *reg. acc.*
broemen/teloorlecken. Parasitari, atus. *dep.*
broemer / schuymmer / die op eens anders kost leeft. Parasitus, i; parasitaster, stri; gnatho, onis, m. Astecla mensarum, adulator meritorius: assentator mercenarius, assentatorium mancipium: mensz adulatorias astecla.
broodt. panis, is, m.
broodtbaken. pinfere, pinfi & pinsui, pinsum & pinsum, & pistum. *reg. acc.*
broodtbaker. pistor, oris; artocopus, i, m.
broodtkoef. panarium, rii, n.
broodtdronken / moetwilligh. protervus, lascivus, a, um. petulans, lantis, o.
broodtdroncken / dertel van weelde. Pemilcus, ci, m. Elatus rebus secundis.
broodtdronkenschap / moetwilligheyt. protervia, lascivia, petulantia, z, f.
broodtdronkenschap / herwelidighhepdt.

Insolentia, z, voluptuositas, tatis, f.
broodtdronken zyn / moetwilligh zyn. protervus, lascivus, vivi, vitium.
broedtdronken zyn / van weelde niet weten wat doen. Efferri prospera fortuna: deliciis insolere: voluptatibus ebrum
broodtste. Mastra, z, f. (*esc.*)
broedtloufe konste. Ars sterlis, quz non est de pane lucrando.
broedtwinkel. f. backerpe. ur: In deser broedtwinkel geneert men schij met bakken. In hac officina pistoria excoctur furnaria.
broedtwinner. Victum parare.
broofsch/dat lichtelijch breekt. Fragilis, e, is, o.
broofsch/dat lichtelijch vergaet. Fluxus, cauducus, a, um, o.
broofschelijch. Fragiliter, debiliter. *adv.*
broofsheyt. Fragilitas, debilitas, tatis, f.
broofsche. Fl. pastinum, bipalium, i, n.
broofseken / bresken. Cathurnus, foccus, i, m.
broerwe. f. broerwe. ur: De vyfster met bzuurtoode broerwe is hein ter eerer opgestaen als sy tot haer quam. Virgo spadicetorum superciliorum ipsi ad se venientia assurexit.
brouwen / bier brouwen. Coquere cerevisiam.
brouwer. Coqor cerevisie.
brouwerpe. Officina cerevisiaria.
broufel. Cerevisia, celia coctura.
brouketel. Cortina cerevisiaria.
brouwen / bzaffen / onder een mengelen. Miscere, scui, mistum & mixtum, confundere, fudi, fulum. *reg. acc.*
brouwen / iets quaets besteken. Machinari, atus, atum. *dep. reg. acc.* Coquere malum vel dolum: moliri fraudem.
brouwinge. Machinatio, molitio, onis, f.
brueden. f. broeden. De hennen die bzuuden/wetmen hueden. Incubantes gallinae sunt custodiendz.
brugge. pons, pontis, m.
brugge met gewelcke boogen. pons fornicatus.
brugge op pillen staende. pons sublicius.
brugge die men op-trekt. pons ductarius & pons ductarie sublicz: pons subductarie trabis.
brugstok. Fl. ponticulus, li, m.
bruggesken. ponticulus, i, m.
bruggesken van de lupte. Magas, adis, f.
brullen gelijk de koepen. Mugire, givi, & gii, gitum; boare, avi, atum.
brullen/gebzul. Mugitus, boatus, ōs, m.

brupck/maniere. f. gebrupck. ut: Jek segge datter der Nederlanders brupck niet en is / datse haer kinderen eer Griekch dan Latijn leeren. Nego moris Belgarum esse, ut liberos suos doceant Graeca ante Latina, seu Latinum post Graecum.

brupdt. Sponsa, nupta, nympba, z, f. Nova nupta: recens nupta.

brupdt. *Holl.* Colluvies, ei, f. stercorea, corum, n. pl. num.

brupdtleeder. *Holl.* berefster. Foricarius, i, m.

brupdtgaabe. Parapherna, z, narum, f. paraphernalia, lium, n. pl. num.

brupdtgom / brupdtgom. Sponsus, nuptus, i, m, Novus maritus: vir recens à nuptis.

brupdtloft. Nuptiarum, f. pl. num. Solenne nuptiarum.

brupdtloftdaggh. Dies nuptialis: festum nuptiale.

brupdtloftfeest. Convivium nuptiale.

brupdtloftlied. Epithalamium, ii, n. hymenaeus, i, m.

brupdtlofttoght. Antiphrasa, orum, n. pl. n.

brupdtcanet. Thalamus, i, m.

brupdsbedde. Genialis torus.

brupdtshadt. Dos, dotis, f.

brupdtstuck. Sponsale munus.

brupn. Fuscus, aquilus, a, um; subniger, gra, um, o.

brupnachtigh. Subaquilus, subfuscus, a, um, o.

brupnbroodt. Panis cibarius.

brupneren. Polire, livi, litum: infuscare, avi, atum, reg. acc.

brupneersel. Politura, z; infuscatio, onis, f.

brupnelle. Fulca, nigella, z, f.

brupnette. Subnigra, fulca, nigella, z, f.

brupnroot. Paniceus, spadiceus, badius, a, um, o.

brupne oogen. Oculi fusci; nigricantes.

brupne. Angina, z; synanche, es, f.

brupnelle / crupdt. Brunella sive Prunella, z, f.

brupnetteken / bloeme. Eranthemum, i, n. Flos Adonis.

brupn-heplige. Mentha, z, f.

brupnelle. Hyacinthus, i, m.

brupnbisck. Turbio, tyrisio, onis, m. phycæna, z, f.

brupn. *Holl.* schuym. Spuma, z, f.

brupfen. *Holl.* schuymen. Spumare, avi, atum.

bruchelen. Ærumnose laborare; niti sub onere: molestias in labore pati.

brucheler. Homo laboriosus: multi & difficilis laboris: ærumnosus in operando.

bruchelinge. Ærumna, molestia, z, f. Difficultas in operando.

bucht / bocht / beslooten stuk landts. Septu, n, i; septa, torum, n. pl. num. Arvum conclusum.

buck. *Fl.* bock. Hircus, ci, m.

bucken. Conquiniscere, conquexi: inclinare, curvare, incurvare, avi, atum, flexere, flexi, flexum.

buchinge. Inclinatio, incurvatio, inflexio, onis, f.

buckinck. Halex infumata.

buecke / bueckenote. Glans fagea sive faginea.

bueckenboom. Fagus, i, f.

buecken / dan buecke. Fagineus, fageus, fagineus, a, um, o.

buer / buerman. *Holl.* f. gebuer. ut: Onsen buer heeft my heerlick onthaelt. Vicinus noster magnifice me tractavit.

buerlieden. *Holl.* Vicini, norum, m. pl. num.

buerwijf. *Holl.* Vicina, z, f.

buet / roof / bupt. Spolia, orum, n. pl. num. prada, rapina, z, f. exuviz, arum, f. pl. num.

bueten / beuthaelen. Prædari, deprædari, aus, atum. dep. prædam agere, facere.

buetgelt. Manubiz, arum, f. pl. num.

bueten / bybueten. Prædo, donis, m.

bueten / mangelen. Permutare, commutare, avi, atum, reg. acc.

buetinge / mangelinge. Permutatio, onis, f.

buffel / wilden os. Bubalus, i. bison, lonris, m.

buffel / ondeleest mensche. f. bot / Blonpaerd. ut: Wesen buffel heeft te midsdernacht aen onse deur geklopt. Hic homo plumbeus nocte concubiâ percussit fores nostras.

buffelsch. Bubalinus, a, um, o.

buffet. Abacus, i, m. argyrotheca, z, f.

bul. f. bol. ut: De bullen hebben hoorens / daer medese altemers stooten swangere Brouwers. Tauri sunt cornibus armati, quibus nonnunquam foeminas petunt gravidas.

bulderen / tieren. Tumultuari, bacchari, debacchari, atus.

bulderet. Tumultuator, debacchator, oris, m.

bulle / machtbzief van den Paus. Diploma Pontificum.

bulleman. *Holl.* bitebau. Larva, z, f. spærum, i, n.

bulsen. Pulsare, avi, atum, reg. acc.

bulster. f. bolster. ut: Hy stiep de verleden nacht op een bulster. Ille præteritâ nocte indormiebat culcitraz.

bulst. Gibbus, m. tuber, eris, n.

bulstachtigh / bulstigh / bulstenaer. Gibbosus, a, um, o. Convexus, a, um.

bulste. Culcitra stramentitia.

bulste. *Holl.* Pelles nauticæ quibus indormiunt.

bult cusscken. Analecis, idis, f.
 bundel. f. bondel. ut: *De Soldaet heeft*
syn bondel op den Ezel gelept. Miles sar-
 cinam suam impoluit asino.
 bunder-lands. Jagerum, ri, n.
 burgel. Portulaca, x, f. herba.
 busse/busse/geschut. Bombarda, catapulta,
 x, f. scopus vel klopus, i, m. Catapulta
 igniaria.
 bus/bier-roer. Catapulta rotata.
 bus-gloot. Globus, bi, m. glans, glandis; sphæ-
 rula, lz, f. Pila plumbea.
 bus-crupdt/ bus-poeder. Pulvis nitratus;
 pulvis tormentarius.
 bus-gat. Foramen bombardæ.
 busken. Sclopus manualis.
 bus-meester. Balistarius, iii, m. Rei tormen-
 tariæ præfectus.
 bus-schietter/ bus-schutter. Bombardarius,
 balistarius, iii, m.
 bus/busse/boosken. Pyxis, idis, fem.
 busse/laetbusse/ventose. Cucurbitula, x, f.
 busse setten. Scarificare, avi, atum. *reg. acc.*
 Cucurbitulas cuiquam adhibere, inducere,
 admovère.
 busse/statswapen. Spinther, èris, m.
 busse. Falcis, is; falciculus, li, m.
 butoor. Asterias, x, m. Degener ardeola.
 butse/butten. f. botse/ botten. ut: *Hy sal u*
gruwelyck butten. Immane quantum ille
 te quassabit.
 butse/buple/geswel. Tuber, eris, n.
 bupck. Venter, tris, m. alvus, i, f.
 bupckachtigh. Ventriosus, ventriosus, ven-
 triosus, a, um, o.
 bupckdienaer. Parasitus, i, m.
 bupckhardigheddt. Tenasmus, m.
 bupck-kleer-bedde. Pancreas, atis, n.
 bupck-loop. Diarrhoea, x, f. Alvi profuvium.
 Lienteria.
 bupck-loopigh. Fortiolus, li, m.
 bupck-pyne/ bupck-wee. Gastralgia, x, f.
 vermina, norum. *pl. num.* verminatio, onis,
 f. Tormina, Dolor ventris.
 bupk-sieck. Ilicus, a, um, o.
 bupk-sieckte / oft bupk-suchtige piere.
 Fl. Pyrum tracidum.
 bupk-tack. Ramus gastricus.
 bupk-det. Abdomen, minis, n.
 t bupk-blies. Peritonæum, i, n.
 bupk-moym. Lumbicus, i, m.
 bundel/sack. Crumena, x, f. marsupium,
 i, n.
 bupdeldrager. Saccarius, bajulus, gerulus,
 li, m.
 bupdelken. Sacculus, i, m.
 bupdel/ sifte. Incerniculum, cribrum, i,
 n. Cribrum pollinatium: cribrum farina-
 rium.

bupdelen/siften. Cribrare, avi, atum. *reg. acc.*
 Cribro incernere vel subcernere.
 bupdeltrogh. Arca pollinaria.
 bupe. Nimbus, i; turbo, binis, m. tempestas,
 tatis; procella, x, f.
 bupachtigh weder. Coelum nubilum, nim-
 bosum, tempestuosum.
 bupe. *Holl.* pest-rolle. Anthrax, thracis, m.
 buppen. f. boogen. ut: *Godloose Rechter's*
buppen 't Recht dooz gunste. Impii ju-
 dices jus gratia inflectunt.
 buppingh. Inclinatio, onis, f.
 buppinge der knpen. Genuflexio, onis, f.
 buple. f. blutse. ut: *t Hoofst van desen kys*
achtigen iongh is vol buplen. Caput hu-
 jus pueri rixoli scater tuberibus.
 buplen. f. bupdelen. Cribrare, avi, atum.
 bups f. Droncken. ut: *Wzenght desen bups*
te bedde. Deduc hunc ebrium in cubile.
 bups/bupsken. *Holl.* Sodalis, lis, amicus, ci, m.
 bupsen. f. suppen. ut: *Sonnige werklie-*
den gaen des maendaeghs bupsen.
 Quidam operationum eunt die lunæ com-
 potatum.
 bupsaert. Buteo, onis, m.
 bupsse. Canalis, is; tubus, i, siphon, onis, m.
 fistula, x, f.
 bupsken. Canaliculus, tubulus, li, m.
 bupsse. visscherfchip. Navis piscatoria.
 bupt. f. buer. ut: *Weele leedige gasten*
trecken overmids de bupt in den ooz-
logh. Multi sociorum ociorum propter
 prædam proficiscuntur in militiæ discipli-
 nam.
 bupten. Extra. *prop. reg. acc.* foras, foris. *adv.*
 van bupten leeren. Discere memoriter;
 memoriæ mandare.
 van bupten seggen. Recitare memoriter;
 dicere memoriter.
 buptendeute. Foris, is, f. Foris, forum. *pl.*
 buptenpe/ boozstadt. Suburbia, biorum, u.
pl. num.
 bupten gaen. f. nptgaen. Exire, eo, ivi, itum.
 bupten gaen/ uyt Stadt gaen. Foras ire;
 rus ire: peregre abire vel proficisci.
 te bupten gaen. Excedere, celsi, cessum;
 exorbitare, avi, atum.
 bupten-man/ boer. Agricola, lz, m.
 bupten-man/ hzeembelinc. Holpes, pitis;
 peregrinus, extraneus, i, m.
 buptenste. Extimus, a, um, o.
 buptensteden/ boozsteden. Suburbia, bio-
 rum, n. *pl. num.*
 buptentier/ buptertier. Fl. Immodestus, a,
 um; petulans, lantis, o.
 buptenstjds/ ongetjdelijck. Intempesti-
 ve, importune. *adv.*
 buptenstjds / bupten getwante. Subci-
 livè. *adv.* Horis lubricivis.

duyten landts. Peregrinè , *adv.* Extrapatiam.
duyptens wege. Devius , a , um , o. Extraviam.
duytenwaerts. Foras , extrinsecus. *adv.*
by/toe/na. Ad *prop. reg. acc. ut:* Gaet by hem. Accede ad illum.
by/nessens. Apud , penes , juxta , pone , secus , *prop. reg. acc. ut:* Dat hups staet by de poorte. Domus illa sita est juxta portam.
by/omtrent. Circa , circiter. *ut:* t' Is by thjen uren. Hora est circiter decima.
by/ober. Apud , pene , ut: Ik draege dat by my / oft ober my. Desero id mecum , *vel apud me, vel penes me.*
by/door. *ut:* Ik sweite by desen of dien. Juro per hoc *vel* illud.
by/uwen raede. Tuo consilio: te suadente : te suggerente.
by/daege / ende by nachte. Noctu diuque : nocte dieque.
by/gebäl. Calu , fortè , fortunà. *adv.*
by/nae. Fecimè , ferè , propè , propemodum. *adv.*

C.

Cabale / mystique uytlegginge van de H. Schijfscere/door besettinge oft herstellinge der letteren. Cabala , lz , f. Anagrammatismus elementorum ad erudendos arcanos sensus ex Sacris literis.
cabale / secrete pzaetijk van eenigh desepn tussehen gheconspireede quanten. Inter fœderatos clandestina consultatio : inter conjuratos occultâ consiliorum per secretum scribendi genus communicatio.
cabalist / die hent met alsulke dingen behelpt. Cabalista , z , m.
cabane/hoeren hups. casa , z , f. tugurium , gurgulium , i , n.
caonaneteken / hutteken. casula , lz , f. tugurium , li , n.
cabaret / popina , caupona , z , f.
cabaretier / die cabaret hout. Caupo *vel* copo , popino , onis , m.
cabaretier / die de cabaretten hanteert. popino , onis , m. Frequens in popina : multus in popina.
cabas. Ficus , ci ; cophius , ni , m. fiscina , n. f.
cabasken. Scirpulum , ficellum , li , n. ficella . lz , f.
cabassen/oppacken. convasare , compilare , avi , atum. *reg. acc.* Sarcinas conficere.
cabassen/stelen. Suffurari , ratus , ratum. *dep.* surripere , pio , pui , reptum. *reg. acc.*
cabbe/cabbeken. Porcellus , li , m.
cabbelen. Foetare , foetificare , avi , atum , r. *acc.*

cabbellinge. Foetura , z , f.
cabbelen/spoutwen. Vomere , mui , mitum.
cabel. Rudens , dentis , camelus , li , m. Funis nauticus.
cabel-gaeren. Fila rudentum.
cabelen/loten. f. cabelen. Sortiri , itus sum , or. *dep. reg. vel dat. vel acc. vel praesit. in cum acc.* vel absolute ponitur. *ut:* Wp sulsen cabelen / wie van ons vepden het beken sal alleen veeten. Sortiemur , ut nostrum porcello vesctur solus.
cabellian. Asellus , li , m.
cabinet / binnenkamer. Conclave secretius , conclavium interius.
cabinet / de waerplaeze van de beste menbelen. Armarium sanctius condendz pretioz suppellectili : cella reconditor aurez argentezque gazz asservandz.
cabinet / ionuwelen van de byoutwen. Mundi muliebris pretio cultuque insigne instrumentum.
cabinet van den hof. Exedra hortensis imbrici ac soli descendendo : secessus hortensis à viâ & arbu.
caboutermanneken. Lemures , rum , m. *pl. num.* Nocturna larva : nocturna lamia.
caboutermanneken/haentjen. Nanus , pumilus , i. pumilio & pumilo , homuncio , onis , m.
cabups-roole. Caulis capitatus *vel* globosus : brassica capitata *sive* orbiculata.
cack / sup! phyl apage! *Interjekt. aversandi.*
cak / front / duplighet. Stercus , coris , n.
cack hebben. Cacaurire , rivi , ritum.
cacken. Cacare , avi , atum ; excernere , crevi , cretum , egerere , egressi , egestum. Alvum levare , exina nire , purgare , exonerare. *By is cacken gaen.* Ivit ad requisita naturz.
cacker. Cacator , oris , m.
cackerpe / dunnen cack. Lienteria , z , f. Alvus soluta.
de cackerpe hebben. Lienteria laborare.
cackhiele. Pernio , onis , m.
cackhups. Latrina , torica , z , f.
cacksetel / cackstoel. Sella familiaris.
cackstille. *Holl. i. cackhups.* *ut:* Boot hebde / gaet nae de cackstille. Cacauriens , it ad latrinam.
cackteple. Lasanum , scaphium , i , n. trulla , lz , f. Scaphium desidentium.
cack. Fl. leste. Ultimus , extremus , a , um , o.
cack-in-ness. pullus ultimò exclusus.
cackemik / als cacks / quansups. Quasi , velut si , quasi verò. *adv.*
cadentie in den sank. Gradus in cantu : numerus in cantu.
soete cadentie. Suaviter accidens ad aures numerosi cantici modulatio.
cadentie in 't dansen. pedum motus legitimus ad tibiz numeros : numerosa saltatio. g

tiō, pedum tibizque; modis apte consentientibus.

cadet / tweede oft derde soone van eenigen
Wijne. Filius secundo vel tertio genitus
Principis vel Dynastæ.

cadet / groot-hans. Magnas, natis, m.
caduek / boutballigh. Caducus, ruinolus,
a, um, o.

een caduek mensche. Aetatis affectus homo:
affectus ætate homo; effecto corpore vel ef-
fectis viribus homo.

een caduek hups. Aedes caducz, ruinolus.
caē / ca. Holl. caelue. Monedula, l, f.
caesteen. Silex, l, icis, m.

de cae schieten. Silice vel disco ludere.
caeke / caekbeen. Maxilla, mandibula, ma-
la, l, f.

caekslabbe / caeksmette. Colaphus, phi, m.
alapa, p, f.
caekelen. Garrire, rivi, ritum; blaterare, ra-
vi, ratum.

caekelen als een hjerne. Glocitare, avi, atum.
caekelaer. Blatero, onis, garrulus, li, m.
caekelerse. Garrula, x, f.

caekeling / caekelrpe. Garritus, ūs, m. gar-
rularis, tatis, f.

caekeling van de hjerne. Glocitatio, onis, f.
saeken van de bisschen. Branchiz, arum, f.
pl. num.

caeken den haeringh. Harencum exentera-
re.

caekhaerink. Harencus exenteratus, muria-
tus.

caekhaerink / stoffer. f. blaescaeken. ut:
De caekhaeringen zyn by d' doornoebige
ongesien. Ventrosi sunt humilibus invisī.

caekharnas. Ft. Maxilla, l, f.
caek / schabot. Pegma, atis, n.
caedigh. Holl. Agger angusto tramite interpa-
ludes decurrens.

rael / sonder haiz. Calvus, a, um, o.
rael hanbooren. Præcalvus, recalvus, a, um, o.
rael van achter. Calvus occipite: ponē cal-
vus.

rael maeken. Calvare, decalvare, depilare,
avi, atum. *reg. acc.*

rael worden. Calvescere, calvi, *sine sup.* cal-
veseri, fio, factus, *neutro pass.*

rael zyn. Calvere, calvi. *sine sup.* Calvitio
laborare.

rael-rop. Calvaster, stra, strum, o.
rael-been / rael-poot / duppe. Columbus
nudipes.

caelhepdt. Calvitium, tii, n.
caelue. Fl. Holl. Calvus, a, um, o.
caelue aerde. Holl. Superficies terra.

caelwaerdt. Fl. Homo calvus.
cael / arm. f. arm. ut: **Wederkomende uut**
Barbarpen / was hy cael. Redux ex

Africa minore erat nummis nudus.
caem / caen. Situs, ūs; mucor, onis, m.
caemachtigh. Mucidus, maccus, a, um, o.
Canus situ.

caemen / becaemt worden oft zyn. Mucere,
mucescere, cui. *sine sup.*

caerde / caerden crupdt. Dipfacus, i, m.
Carduus fullonum.

caerde daer men mede caert. Pecten, Ci-
nis, n.
caerden. Pectere, pexui vel pexi, pexum, pe-
ctinare, carminare, avi, atum. *reg. acc.*

caerder. Carminator, oris, m.
caerderse. Carminatrix, tricis, f.
caerdsel. Carminatio, onis, f.

caere / bijnster. Amica, x, f.
caerigh / spaersaem. Parcus, a, um; tenax,
naxis; frugalis, e, is, o. **De caerige man**
heeft besloten op den achtermidbaghop
de wagen te ryden. parco illi decretum
est, die in tempus pomeridianum inclinata
inveni curru.

caerigh zyn. Esse parcum: frugaliter vivere:
accurata frugalitatis regula metiri.

caerighept. parsimonia, x; parcitas, fruga-
litas, tatis, f.

caerte. Holl. kjerne. Nucleus, i, m.
caerte. Fl. unica, x, f. Vestis suprema.

caerte om te speelen. Chartulæ lusoria, char-
tulæ aleatoria, arum, f. *pl. num.* folia luso-
ria, n. *pl. num.*

met de caerte speelen. Ludere foliis pictis.
caertspel. Ludus chartarum.

caerte / landt-tafel. Mappa, x, f. Tabula
geometrica, vel geographica, vel chorogra-
phica.

cafe / keife. Cafeus, i, m.
caes-koper. Cafearius, i, m.
caes-kraem. Taberna cafearia.

caes-hupsken. Calcæ, is, n.
caes-iebbe ofte sunsel. Coagulum, i, n.
caeskens crupdt. Malva silvestris.

caes-bal. Forma sive fiscina cafearia.
caes-blarpe. Artotyra, x, f. tyrodaganum,
i, n.

caes-weije. Serum, i, n.
caets-bal. Pila, x, f. Pila lusoria.
caets-bane. Pharisierium, i, n.

caerse. Idus pilæ.
caetsen / ketzen. Mittero pilam. f. **Bal. ut:**
Hy heeft den bal geslagen. Ille torfit pi-
lam clava, pila hult.

caete. Fl. Acer, ceris, m.
caepe. Adæ, os; aca, x, f. litus, toris, n.
Lapidæus ad ripam vel oram agger: ripæ
agger.

caep / een groot gemetsel waerck te water
waerts. Moles, is, f. Projecta in aquam
moles: producta extra ripam moles.

een sulck werck maecten. Molem jacere: molem aqz objicere: molem in aqua struere.

caepe-meester. Præfectus actz.

caepen. crustula trixa.

caf. Palca, z, f. acus, ceris, n.

caffachtigh. Acerolus, paleatus, a, um, o.

caffack. Saccus acerolus.

caffack / betack. f. dickbupck. ut: Desen caffack gelyck oft fiet gelyck syn vader. Hic homo ventricosus refert colorem paternum, patrem ore, exhibet faciem parentis.

caffoen. Fl. caminus, i, m.

caffoen bager. Fl. caminarius, i, m.

caffa. Holofericus pannus.

caffawercker. Holofericarius, i, m.

caffard. f. hypocryt / schynhepligh. ut: Desen Caffard heeft op doen schrepen. Hic hypocrita excivit mihi lacrymas.

caffooz. Foculus, li, m. Batillus mensarius.

caffel. Holl. Seta, z, f.

cage / cagefchuyte. Holl. f. cradschuyte. ut: De cage is bezacht met Cooren. Navium veliterum onustum est frumento. De caegh woert lech. Scapha piscatoria agit rimas, hiat, hac atque illac perfruit.

cahuyte. cala, z, f. tugurium, gurgulium, i, n.

cahute / roef in 't fchijp. cubile naucleri.

cajacke f. cafake. ut: Des Colonels cajacke was nae den slag nat van bloet. Tribuni sagum, chlamys post prælum maderat sanguine.

cajupte. f. cahute. ut: De Schipper heeft de Matroosen upr de cajupte gejaeght. Nauta exegit epibaras è gurgulio.

cal. Holl. Nucleus pomi vel pyri.

cal. Holl. f. clap. ut: Hwen clap is enckel sothepdt. Tua garrulitas est mera fatuitas.

calabaffe. cucurbita, z, f. Laguncula cucurbitina.

calamijnsteen. cadmia, z, f.

calander / hooren-worm. catulio, onis, m.

calandez / plaerse oin alderhande stoffen re doen gliensteren. Officina politoris linearii; xylinz politurz taberna.

calanderen. Lævigare, avi, atum: polire, expolire, livi, litum. reg. acc.

calanderet. Politor, oris, m.

calanderinge. Politura, z; politio, onis, f.

calandt. Apud eundem mercatorem emtor assiduus: emptor quotidianus: emptor adidus.

calanten krijgen. conciliare sibi coemtentium assiduitatem: emtores ad se allicere.

calanten verliesen. Mercantium assiduita-

te destitui: coemtentium infrequentiam pari.

calandise. commercium, ii, n. assiduitas emptorum;

calangie. Lis, litis, f.

calangieren / iemanden berispen. Objurgare, avi, atum, reg. acc. Delinquentem arguere: quempiam in conventu erratorum coarguere, aliquem culparum suarum palam admonere: severiore reprehensione aliquem gravius exagitare.

calangieren / in de boete slaen. Multam indicere, irrogare. reg. dat.

calangieren den koop. Jure prætomileo præferentia emptionem sibi vindicare.

calangieringe in den koop. Jus præferentia in rebus emptitiis.

calangieringe in de boete. Irrogatio multæ.

calck. calx, calcis, f.

calckbrandter. calcarius, i, m.

calckgrups / calckfcherben. Rudus, detis, n.

calck-oden. calcaria, z, f.

calck-lijm. Bitumen, minis, n.

calcoen / calcoenschen haen. Pavo indicus.

calcoensche hinne. Meleagris, gridis, f. Gallina Indica.

calculeren / rekenen. Putare, computare, supputare, avi, atum. reg. acc. Ducere vel subducere rationes.

calculatie. computus, us, m. computatio, supputatio, onis, f.

syn calculatie maken / gissen. conijicere, cio, jeci, jectum. f. gissen.

calandier / almanack. calendarium, i, n. ephemeris, ridis, f.

calv. Vitulus, i, m. Tener buculus.

van 't calv. Vitulinus, a, um, o.

calv / betack. f. dick-bupck. ut: Dat Calv is van groote middelen. Large superiunt illi ventriolo facultates; collativus venter ille est fortunis maximis ornatus, locupletatus.

calv / speelvogel. Lascivus, petulcus, i, m.

calv / halven bottick. Homo obtusus.

calfateren / calfateren / een schijp met werck en peck stoppen. Navis rimas stappa, pice, assulis stipare: navigii juncturis stappam indere, & eas pice oblinere.

calfateren / lappen. Sarcire, refarcire, farsis, factum. reg. acc.

calfaterer. Stipator, oris, & Sartor, oris, m.

calfaterpe. Stipatio, onis, f.

calloote. Holl. Fl. Vespigal, galis, n.

caussen houdt. Glycyrrhiza, z, f.

callen. Fl. Holl. Fabulari, latus, latum. dep.

callenwep. Fl. Engiculus venatorius.

calm / stil. Quietus, sedatus, tranquillus, a,

um, o,

calmen /

CAL CAM

calmen/stillen. Sedare pacare,tranquillare, avi,atum. *reg. acc.*
 calnte van de zee. Malacia, z, f. Tranquillitas maris.
 calornie / valsche betichtinge. Calumnia, z, f. Falsa & iniqua criminatio.
 calomniëren / iemanden valscheijck besrichten. Calumniari, atus,atum. *dep. reg. acc.* Falsis criminationibus aliquem infestare.
 calomnieeder. calumniator, oris; lycophanta, z, m.
 calomniens/die geerne valsche betichtinghen opryponwt. ut: *Wacht u van een calomniense tonge. cave à lingua calumniatrice.*
 calomnieus / dat calornie mede hzenght oft in sich beslypt. calumniosus, contumeliosus, a, um, o. Quod calumniam continet: quod calumnia conjunctum est.
 calomnieuselijck. Per calumniam: interueniente calumnia: intercedente calumnia vitio.
 calotte/dun ende licht bonnetteken. Gale-riculus, li, m. galericulum, li, n.
 calotte/cierhaar. coma fictitia.
 calben / calberen woopen. Foeticare, fec-tare, avi, atum. Foetum edere: vitulum edere.
 calber-roepe/die getalst heeft. Vacca foeta.
 calben/zaecken. Vomere, mui, mitum.
 cam om te kennnen Pecten, cinis, m.
 cam-tandt. Radius. pectinis.
 cam-wijs. Pectinatum. *adv.*
 cam-wijs genaecht. Pectinatus, a, um, o.
 cammen. *Fl. i.* kennnen. Pectere, pexui & pexi, pexum, *reg. acc.*
 cam van de hauen. crista, z, f.
 camant. Scabiosus, a, um, o.
 camanterpe. Scabies, ei, f.
 camelot. cilicium pannus tenuis & rufus: textile cilicium.
 camelot van Turken. cilicia vestis rafa Turcici operis: opere Turcico texta vestis cilicia.
 camelot van Nederlandt. cilicia vestis lanae morisque Turcici, Belgicis manibus texta.
 camelot gewatert. Undulata vel cymatilis vestis, ciliciz textutz undis descripta vestis.
 camelot gekertelt. Scutulata vestis: scutulis distincta vestis cilicia.
 camer/bestoten plaetse. conclave, is, n.
 ret-camer. coenaculum, i, n.
 slaep-camer. cubiculum, i, n.
 camerade. contubernalis, is, amicus, ei, m. ut: *Wijn camerade is gheleerd.* Sodalis meus imbuir te studiis, est literis imbutus,

CAM CAN

liberalibus studiis praeditus.
 camerin/in de camer opsluyten. Aseruare in cubiculo.
 camer rarte. Pellex reclusa.
 camer-rupdt. *Fl.* Barbicapra, z, f.
 camer-ganck. Alvi solutio; alvus soluta.
 camer-ganck maechen. Alvi um ciere, solvere, subducere.
 camertere/cameriere. Ministra cubicularis, camerken. Cellula, z, f.
 camerlinck. cubicularius, i, m. A cubiculis.
 camerloop. *Fl.* loop. Profluvium alvi.
 camer pot. Matula, z, f.
 camerspel. Ludus histrionicus.
 camerspeelder. Histrion, onis; petaurista, z, m.
 camerstoel. Sella familiaris.
 camfer. camphora, z, f.
 camille. chamamelum, i, n.
 cammen. *Fl.* kennnen. Pectere, pexui & pexi, pexum. *reg. acc.*
 camp. certamen, minis, n.
 camper/bechten. certare, concertare, decer-tare, avi, atum. ut: *Wen camp ten hooh-sten daerom/dat se mogen gesont of be-houden worden.* Dimicatur omni modo, ut incolumes conserventur.
 campen/camperen / legerlaen. castra meta-ri: castra figere, ponere.
 camperijck/mannelijck. Athleticè, *adv.*
 camperlijck/periculustelijck. Periculosè, *adv.*
 camperlijck staen. Periclitari, tatus, ratum. *dep.* nutare, avi, atum.
 campioen/campbechter. Fortis bellator: pug-nator strenuus: vir bello clarus, vir belli-çà laude insignis: armis inclytus vir. Athle-ta, z, m. (um, o.
 den campioen aengaende. Athleticus, a, campioen konst. Athletica, z, f.
 cam-plaetse. Arena, palæstra, g, z, f.
 campanle/essen belt. Planities, ei, f. Campe-stris locus: campester ager: campestris ager: plana camporum.
 campante rase. Planus apertusque campus: plani apertique campi: aqua aperta que pla-nities: puri parentelque campi.
 campernoelie. Fungus, boletus, g, i, m.
 boos gelijck campernoelien. Fungosus, a, um, o.
 ban campernoellen aert. Funginus, a, um, o.
 camus / met het tipken van de nense ont hoogh ghekront. Silus, a, um, o. silo, onis, m.
 cannis / platneusigh / met een kleyn kort stomp neusken. Simus, i, simo, monis, m. Simus, resimus, camurus, z, um, o.
 canusachtijgh. Subimus, a, um, o.
 canael/brupse. Fikula, z, f. tubus, i, m.
 canael van hout ofte steen om 't water dood te loopen. canalis: is; alveus, i, m.
 canael

CAN

canael ban een ribiere. Alveus, vei, m. fossa, z, f. Rivi alveus: fluminis alveus.
canael ban eenen zee-arm. Fossa sinus marini: sinus maritimalveus.
canael om water ober oft van het heldt te laten. Incile, is, n. Canalis incilis: fossa incilis.
canalie. Homines nequam: fex vitioſa plebis.
canceleren / **doozſtrycken** / met de peune **crupfen** oft **upt-doen**. Scriptum lituris cancellare: cancellatum inducere.
cancellier. Cancellarius, i, m.
cancelliepe. Archivum Principis. Suprema basilica iuridica: limum prtorium.
cancher / **ſchier ongevelfijcke ſiekte**. Cancercr, eri & ceris, m. carcinoma, matis, n. gangræna, z, f.
cancher-bloeme. Urinaria, chondrilla, z, f.
cancher-krupdt. Heliotropium, ii, n.
sandeel. f. ſuppen. ut: **Recht up de Daſſel-abond aten van sandeel**. Iplis Dionyſis à nobis comedebatur cyceon.
sandelaer. Candelabrum, bri, n.
sandel. Caſia, z, f. Cinamonum, i, n.
sandefas. Stupea tela: ſtuepaſia tela: ſpiſſioris textus tela cannabina.
sandefasier. Lintearius propola: cannabinz telz propola.
sangiant. Simplex bombycinum varium: variantis coloris, varii coloris bombycinum tenue.
ſanon / **geſchjut**. Murale tormentum: canna zæca.
ſanonier. Librator machinarum muralium.
ſanne. Canharus, ri, m. poculum, li, n.
ſanonick. Canonicus, ci, m. Unus è Canonicorum collegio: ſodalis unus è canonicorum ſodalitio.
ſanonikerſſe. Canonica, z, f. Virgo canonica.
ſanonijſch / **dat wettig is**. Legitimus, a, um, o.
ſanonijſpe. Dignitas Canonici: munus Canonici: canonicæ functionis annuum veſtigal.
ſanonijſeren / **intupen** / **hepligen** / **toehepligen**. Sanctorum catalogo adſcribere: in ordinem Sanctorum allegere. r. acc.
ſanſſe / **den eerſten woyp van de telrlingon**. Alea, z; ſors, ſortis, f. Jaſus aleæ: felix infelixve reſſeratum caſus primore jaſta: reſſerarii luſus fortunata vel infortunata alea: ſors auſpicata vel inauſpicata.
de ſanſſe gaet a mobs. Luſus aleæ tibi fortunatae cadit: ſecundiffimâ uteris aleâ: fortunatae in ludo adjuvat, tibi adeſt, tibi præſtâ eſt, tecum facit, tibi militat.
de ſanſſe verkeert. Sors deflexit: fortuna luſus mutatur: ſors vertit.
ſanſſelaer. Socius, i, ſodalis, is; colluſor, onis, m. Socius ludi.

CAP

canſutweele. Pyrum ſalernum.
cant / **geweſt**. Pars, partis; regio, onis; plaga, z, f.
cant / **boozt**. Margo, ginis, m. ora, z, f.
cant ban eenen put. Crepido putei.
cant ban eenen graght. f. boozt / cant. ut: **De boomen op de hancen van de graghten geplânt zynde** / **proncken alleen met haere blaederen**. Arbores ad ſollarum crepidines ſatz ſoliis ſuperbiunt, triumphant
cant ban 't water. Ripa, z, f. (foliis.
cant in den boeck. Margo, ginis, m.
cant / **hoeck**. Angulus, li, m.
cantigh / **hoechigh**. Angularis, a, um: angularis, e, is, o.
canten / **ſpellewerck**. Denticuli, lorum, m. pl. num. Denticulara ſimbria, denticulatus limbus.
canteel. Pinna, z, f.
canteelſteen. Pinna mari.
cape / **hoecklandt**. Promontorium, ri; cornu, u, n. Montis terræve tumulus vaſtior, in mare procurrens.
capelle. Sacellum, li; ſacrarium, ri, n.
capelleken. Lararium, ri, n.
capellaen. Sacellanus, i, m.
capelpe. Sacellania, z, f.
capitael / **hooftfontne**. Sors, ſortis, f.
capitel. Capicellum, li; epiſtylum, ii, n.
capitel ban een boeck. Caput, pitis, capitulum, li, n, lectio, onis, f.
capittel / **het cozzus ofte collegie** ban de **Canonicken**. Collegium Canonicorum.
capittel / **plaerſedaer de Canonicken hunnen raedt houden**. Conſultationis canonicorum exedra: canonicorum exedra.
capittel / **bergaderinge der Canonicken**. Conventus Canonicorum.
capittel / **ban een particulier clooſter**. Conſilium cœnobiticæ familiæ.
capittel / **hups** ban de **Religieuſen**. Domestici conſeſſus cœnobitica exedra.
capittel / **provinciael**. Provinciale concilium cœnobiticum; Provincialia Religioſorum comitia.
capittel / **generael**. Totius monaſtici ſodalitii comitia.
capittel / **houden**. Celebrare comitia ſacra.
capittel / **dagh**. Dies comitorum ſacrorum.
capittel / **heriſpinge**. Animadverſio, objurgatio, onis; mulda, z, f.
capittelen / **berſipen**. Objurgare, avi, atum, increpare, pui, pitum. reg. acc. Multam irrogare. reg. acc.
capiteyn / **roerbinch** ban iet. Auctor, onis coryphæus, i, princeps, cipis, m. caput, pitis, n, ut. **De roerbinch is de bierſchatre ontſnapt**. Coryphæus declinavit laqueos judici.

capiteyn/beleender van krijgsh. holk. Dux, oris; dux, ducis, m. Ordinum militarium dux. ut: *De Capiteyn sal de ruyff luffen.* Hecatontarcha controversiam diducabit.

capiteyn generael van den leger. Imperator, oris; archistrategus, i, m. Dux exercitus: exercitui cum potestate & imperio praefectus.

capiteyn generael van voetvolk. peditum duxor: peditatus praefes.

sapiteyn generael van pierdevolk. Equitum magister: equitum praefectus.

capiteyn generael van lighte peirden. Leviorum equitum magister: equitatus levioris praefectus.

capiteyn van een Regiment / Colonelle. Militum Tribunus, legioni cum imperio praefectus.

capiteyn van een compagnie te voet. Centurio, onis, m.

capiteyn van een compagnie peirden. Equestris turmae duxor.

capiteynschap. Ducatus, us, m. praefectura, z, f.

capitulatie. pactio, onis, f.

capituleren. pacificer articulos.

rappe / hoofdekfel. capitium, iij, n. cucullus, i, m. cuculla, z, f.

hier worden Spaensche rappen ghebragen. Hic geruntur bardocuculli, pallia Hispanica.

rappelen. cucullulus, i, m.

capnutf. *Holl. slaepnutf.* ut: *Ik en gae sonder capnutf niet te bedde.* Sine vitta cubicularia non discudo cubitum.

den rappe op den tuyn hangen. Apostatare à Religione: monachismum ejurare: abjicere monachicum vestitum: monachum exuere.

rappe / t top van set. Culmen, minis; falgium, ii, n.

rappelen van de schamelhept. praputium, ii, n.

rappel. *Holl. pepel.* papilio, onis, m.

rappen/in stukken houwen. contidere, incidere, cidi, cifum: conscindere, scidi, scilsum. *reg. acc.*

rapper. concisor, oris, m.

rap-mes. culter concisorius.

rappers. capparis, is, c. cappar & cappari, aris, n.

rappote. Sagum, gi, n.

rappotjen. Palla muliebris.

rappuyen. Capo, onis; capus, i, masc.

rappuyen / die geen man en is. Eunuchus, eviratus, i, m.

rappiolen. Saltus agilter & concinnè corpus in sublimè attollentis.

rappiolen macken. Directo corpore agilter

in sublime salire.

cappuyen van de byoutwen. calyptra, calandica, z, f. ricinum, ni, n.

cappuyen / ruyt. capuyen. Cucullus, li, m. carabijn. Equestris catapulta: equestre sclopetum.

carabijn / peirde ruyter die een carabijn gebuykt. Equestris catapultarius: equestre sclopetarius.

caracke / schip. Cicerus, cercures, i, m.

carraet / seekere weirde van de bengkht des gouts. Auri naturalis coctura.

carbrel / steen. Mutulus, i, m.

carbonade. Offula carnis tostz: frustulum carnis in craticulà vel prunà tostum.

carcant. Torques, quis, m.

cardinael. Cardinalis, lis, m. purpuratus pater.

cardo / wilde arteschocke. Carduus silvaticus vel agrestis.

careel / careelsteen. Later, teris, masc.

careelbakker. Laterarius, ii, m.

careeloven. Laterana, z, f.

careffe / teken van byzindtschap. Amicitia animi officiosa cum alacritate significatio.

careffe / streelinge. Blanditia, z, f. blandimentum, ti, n. blanditiæ, arum, f. *pl. num.*

carefferen / onthalen / tekenen van byzindtschap doen. Hilari vultus sermonisque significatione propensam testificari voluntatem.

carefferen / streelen / liefkosen. Blandiri, ditum, ditum. *dep. reg. acc.* Blanditiis demulcere vel delinire. *reg. acc.* (m.)

carmen / poef. Carmen, minis, n. versus, us, carmesijn / graen om mede te derven. Cramoesium, ii, n. Cramoesium granum vel semen. Coccum, i, n.

carmesijn / cochenille. Cramoesius vermiculus: Cramoesium Indicum.

carmesijnberwe. Cramoesii intestus: cramoessitinctus: cramoestina tinctura.

carmesijn / met carmesijn geberwet. Vestis cramoessini tinctus: cramoessio, cocco tincta vestis.

caronie / pype. eadaver, veris, n.

carosse. carruca, rheds, z, f.

caroffier. Rhedarius, carrucarius, i, m.

caros peirden. Equi rhedarii.

carote. Daucus, ci, m.

carper. Cyprius, capriantis, i, m.

carpet. Gausape, n. *induel.* gausapina, z, f. tapetum, i, n.

carpe / f. pluisfel. ut: *Hy heeft een tegensijn in soodantge carpe.* Ille abhorret ab istius modi carptura.

carre. carreus, i, m. carruca, z, f. vehiculum, i, n.

carreduyder. carrucarius, ii, n.

carren gelijck de wagens. Stridere, stridat: stridere, stridi, *sine sup.* gemere, mui, m.

tum

tum; strepere, pui, pitum.
carrēnde. Stridulus, a, um, o.
carrēn-swier. Axungia, z, f.
carstēlinck. Spira, collyra, z, f.
carsteel. Cadus, i, m. Quarta pars alicujus rei.
cartoutwe. Bombarda major.
Cartupser. Carthufanus, i, m. ut: *Desen Cartupser bidt / houdende den vinger aen de Jheus. Hic Brunonita orat more Trascodrugitarum,*
cartwep. Carcum, ei, n.
cas. In cas dat het soe is. Si sic habuerit, si resita habuerit; si ita est.
cadick. Sagum, i, n.
casamatte. Propugnaculum subterraneum.
caschener van de vrouwen. Paropion, pii, n. paropis, pis, f.
caschet / signet om bzieven te segelen. Signum, sigillum, i, n. cēypon, antitypon, archerypon, pi, n.
casct. Cassis, sidis; galea, cassida, z, f.
cassade. f. Strepe. cassade. ut: *Beschout de cassaden van dit gebiedt; Wie heeft het buer-schjzabt? Contemplare lituras hujus carminis; quis induxit?*
cassaert. Placenta ex ovis, butyro, lacte, herbis, lardo.
casse. Capsa, arca, theca, z, f.
casken. Capsula, arcula, z, f. loculus, li, m.
casse/veplighdowncasse. Ferculum, feretrum, i, n.
casboepe. Agyra, z, m.
casfe/wiesselcasse. Abacus, ei, m.
cassier. Meararius, ii, m. Præpositus pecunie; administrator pecunie alienæ.
casseltje. f. gebiedt. Territorium, ii, n. Districtus, ūs, m.
casseren / te niet doen. Dispingere, expungere, punxi, punctum; rescindere, scidi, scisum. *reg. acc. f. Afbzengen / Afdoen. ut: De nieuwe Wer sal de oude afdoen. Legem veterem nova abrogabit.*
den testament casseren. Infirmare testamentum; rescindere testamentum; irritum, inofficiosum reddere, facere testamentum, testamento vim abrogare.
casseren / afdancken / laten gaen. Dimittere, misi, missum; exauzorare, avi, atum. *reg. acc.*
den leghe casseren / afdancken. Dimittere exercitum; copias missas facere, exauzorare exercitum, militiā solvere exercitum.
enen soldaet casseren. Exauzorare militem; sacramento militari absolvere militem.
cassidonie Onyx, nychis, e.
cassie. Cassa fistularis.

cassje. Lithostratum, i, n. Via lapidibus strata. daer word de cassie gehepdt. Fusticatur pavimentum, fistuca adigitur.
cassjen. Sternere lapidibus; silice sternere, *reg. acc.*
cassjsteen. Silex, lici, m.
cassjer. Lithostrator, oris, m.
castyne. Jugamentum fenestræ.
castanie. Castanea, z, f. Sardia glans.
castanie van Lion. Balanus, i, m. Balanitis, tidis, f.
castaniebuzpn. Castaneus color; color fuscus ex rutilo; ex puniceo nigrescens; color spadiceus.
castaniebuzpn peirt. Equus castanei pili, equus ferrugini coloris.
castanien-boon. Castanea, z, f.
castanien-bosch. Castanetum, ti, n.
casteel / foztteresse. Arx, arcis, f. castrum, stri, n.
casteel / speelhups / hups van plaifantie. Prætorium, ri, n.
casteel van 't schijp. Catastroma, atis, n. Navis propugnaculum.
castelepn. Satrapa, z, m. Castellanus, dynasta.
castelje. f. Satrapia, z, f.
castjden met woorden. Increpare, pui, pitum objurgare, avi, atum; corripere, pio, ripui, reptum. *reg. acc.*
castjden met een middelbare straffe. Castigare, multare, avi, atum. *reg. acc.*
castjde aen den lijbe. Punire, nivi, nitum; plectere, plexui & plexi, plectum & plexum. *reg. acc.*
castjdienet / castjdijnghe met middelbare straffe. Castigatio, onis, multa, z, f. Animadversio levior; multa minor. *Hij is ons zra u castjdijnghe niet meer. Excessit ipsius zras magisterio tuo.*
castjdienet aen den lijbe. Ultio, onis; vindicta, pcena, z, f. supplicium, cii, n.
Castuphel. Casula, z, f. poderis, teos, m.
catarre / deflurie. Epiphora, z, f. catarrhus, zhi, m. Destillatio noxii humoris; fluxus humoris.
catarre in d'ogen. Oculorum epiphora; oculorum suffusio.
catarre op de neuse / verkouthent. Gravedo, dinis, corryza, z, f.
catarre op de bozst. Epiphora faucium; destillatio faucibus gravis.
carel. f. cateil. ut: *'t Catel van geleerde Mannen z yn boecken. Suppellex virorum eruditorum sunt codices.*
cater. Alurus, ri, m.
cater / metap. loos / snoode. Cautus, i, fagar, gacis, m. (tueri)
cater-ogen / sterze-ogen. Oculis fixis incas

Caterol. Trochlea, z, f.
Caterolkoozde. Fumis ductarius.
Catep / roerende spuug vast. Su, elev, le-
 cilis, t. Moventia quilibet: quidquid mo-
 veri potest.
Carolijk / algemeen. Universalis, e, is, n.
Carolijk geloobe. Fides Catholica.
Carolijke Kerke. catholica Ecclesia: univer-
 salis ecclesia
Carolijk mensch. Homo catholice fidei; ca-
 tholici nominis: Catholicae protectionis.
vu/go. catholicus, ci, m.
Carte. Feles *vel* felis, lis, t.
Cartehen. cartulis felis.
Cartekens aen de baanen. sili, foram, m.
nucamenta, torum, n. pl. unum.
Catten-kruydt. Nepeta, z, f.
Catten-oogen. Oculi glauci.
Catten-ongig. cæius, glaucus a, um, o.
Catten-spel. Ludus *svæ* jocus hostilis.
Catten-visch. Alburnus, ni, m.
Catten-vpl. Noctua, z, f.
Catte/roym-katte-platte forme. Agger,
 geris, m. moles, lis, t. propugnaculum, li, n.
Catijf / catybhij. Miser, terra, rum, a rum no-
 lus. a, um: infelix, licis, o.
Catpighjepdr. Misericordia, rumna, z; inteli-
 cas, tatis, f.
Cattoon. Gossypium, pii, xylum, li, n.
Danattoon. Xylinus, gossypius, a, um, o.
Catoueren. Gossypio farsice: xylis inferre,
reg. acc.
Cavalie / afgemergelde beest. Jumentum
 coriaginolum.
Cavalie / iet dat oudt ende verballen is.
 Res ruinosâ & caduca.
Cavalcadepronkinge te peirde. Equitum
 magnifica transiectio, equestris pompæ ma-
 gnificentior decorus.
Cavalier. Fortis præsentisque animi vir: vir-
 tute bellicâ insignis: animo fortis manuque
 promptus: vir strenuus.
Cavallerie / peirdevolk. Equitatus, tûs, m. E-
 quester exercitus: equestris copiaz.
Cabel / cabeling. Sors, sortis, sortitio, onis, f.
Cabelen. Sortin, titus, titum, *dep.* Sortes da-
 re: sortes ducere.
Causa mobens. Primus auctor. ut: Wie is
 causa mobens van den Engelschen
 oorzlog geweest? Quis fuit dux & auctor,
 fax & taba belli Britannici
Causeren / veroorzaken / bphzengen. Crea-
 re, generare, progenerare, procreare, avi-
 atum, gignere, propignere, genui, genitum,
reg. acc.
Cauteriseren. Ignitum cauterium inungere.
reg. dat. Ignito cauterio carnem *vel* mem-
 brum. *vel* partem affectam adurere. (stio);
Cauterisatie. Medica materiz carnez adu-

caustica curatio: medica ustio
Cautje / berseheringe / boegh-stellinge.
Cautio, nidejulio, sponso, obligatio,
 onis, t.
Cautie doen. Sponsorem dare: sponsoibus
 creditori cavere: creditoris satis dare
Cautioneren / boegh dilyden. Fidei jubere,
 juri, iustam, spondere, ipspondi, sponium.
 Prædem eic *vel* fieri alicuius, *vel* alicui, de
 re aliqua, *vel* in re aliqua.
Cauwe. Monedula, z, f. graculus, li, m.
Cauwetterelt. Gannet, rivi, ritum, blaterare,
 avi, atum; nugari, atum, *dep.*
Cauwetterer. Blaterator, oris: blatero, onis;
 dicaculus, loquaculus, li, m.
Cauwetterpe. Garrulitas, loquacitas, tatis; va-
 niloquentia, z, f.
Cauwetterster. Garrula mulier: mulier loqua-
 cula.
Cauwozde. cucurbita, z, f.
Cebolie. capula, capa, z, f. ceathyon, yi, n.
Cederboom. cedrus, dri, f.
groote cederboom. cedrelate, es, f.
Cederappel. cedris, idis, t. Pomum cedrinum.
Ceder-gomme. cedria, z, f. Magnæ cedri re-
 sina.
Ceder olie. cedrelæon, læi, n. Oleum cedri-
 num.
Ceder-sap. cedrinum, drii, n.
met dien sap bestreken. cedratus, a, um o.
 cedro imbutis.
van ceder-boom. cedrinus, a, um, o.
Cedule. Scheda, schedula, syngraphe, z; can-
 tio; onis, t. syngraphus, i, m. syngraphum,
 i, n.
Celebzeren / sijnse doen. Facere, cio, fe-
 ci, factum, *reg. dat. sc.* Deo *vel* Numini.
 Rem divinam *vel* sacram facere: sacris ope-
 rari.
Celidonie. chelidonia, z, f.
Celle / camerken apart. cella, z, f. conclave
 angustius.
Cellebroeder. cellita, g. z, m. Frater Alexia-
 nys.
**Cement / sijnen moztel van onghelusten
 kalk ende gebroken potscherven.** Signi-
 num, ni, n
met dien cement bestreken. Opus signianum:
 signino structum.
**Cement / sijnen moztel van onghelusten
 kalk / gemengelt met wijn ende gesmol-
 ten spek.** Malcha, z, t.
met dien cement bestreken. Opus malcha-
 tum. (m.
Centenaer / hondert ponden. centenarius, i,
Cerimonie van de Kerke. cerimonia, z, t.
 ritus, ds, m. Ritus sacer: rituum sacrarum
 solemnissimus.
Cerimonie boek. Ritualis codex: commen-

tarius situum: *vn/go. Rituale, lie, n.*
ceremonie niefset. *Rituum factorum prales.*
ceremonien / complimenten onder de mens-
 schen. *Officiolitas nimia; urbanitas ni-*
nia.
ceremonieuz / die bele complimenten
maekt. *Homo officiorum nimius: immo-*
dicz urbanitatis homo.
ceremonieuselyk. *Multa cum religione; ma-*
gno adhibito rituum studio.
ceroen / cerote / sineer zalbe. *Ceratum, cer-*
otum, i; ceroma, matis, n.
certepu / dat seker is. *Certus, compertus, in-*
dubitatus, a, um, o.
hy sept dooz seker. *Pro certo dicit.*
certepu / die berseker is. *Certus, a, um, o.*
Cui constat: qui compertum habet; qui ex-
ploratum habet.
certepnelyk / sekerlyk. *Certe, omnino, pla-*
ne. proculdubio, haud dubie, adv.
certificatie. *Syngraphus, i, m. cautio, onis, t.*
Rei gesta scripta testificatio.
certificeren / bersekeren. *Affirmare, confir-*
mare, asseverare, avi, atum; asserere, serui, ser-
tum, reg. accuf. Ik sal u op 't neerstighste
certificeren. *Quam diligentissime tectaciam*
certiorem.
cerbelle / beringogenthept om te ingeren. *Ju-*
dicium, ii, n. Judicandi facultas, dissolven-
di vis.
cerbelle / de natuerlyke complexie. *Animi*
ingenium; idoles mentis.
cerbelle / bermogenthept om te berstaen.
Ingenium, nii, mens, mentis; intelligen-
tia, z, f.
cerpus / hoodwit / blanketfel. *Cernua, z, f.*
psimythium, ii, n.
cesse / interdikt / een soozte van berkelijke
cenfure / als verboden is openelyk
fluisse te doen. *Sacristium, ii, n. Institutum*
factorum.
cesseren / afslaten / ophouden. *Cessare, avi, a-*
tum; desinere, sivi & sii, situm; abistere,
desistere, sivi, situm.
cessie / afstant van sijn recht oft pzetensie.
Juris sui cessio; cessio de jure suo.
cessie doen van sijn goederen. *Cedere bo-*
**nis, ad aram cessionis perfugere.
ceeter. *Lichen, enis, m. mentagra, z, f.*
ceeterachtigly. *Lichenicus, a, um, o.*
ciere / tractement. *Mensz ratio.*
goede ciere maeken. *Comessari, atus, atum.*
dep. Laute vivere, opipare vivere: genialiter
vivere, indulgere genio.
iemanden goede ciere aendoen. *Lautè acci-*
pere, opipare tractare aliquem: comiter exci-
pere aliquem.
chiromancye. *Chiromantia, z, f. Divinatio*
*erinpeda manus vola,***

chiromantfen. *Chiromantes, tis, m.*
Chirurgie. *Chirurgia, z, f. Manuaria medi-*
cina.
chirurgyn. *Chirurgus, i, m. Vulnerarius me-*
dicus.
Cholere / choleric *f. Colere. Cholericus, i, m.*
chooz. *Chorus, ii, m.*
chorael. *Choraules, z, m.*
choor capper. *Trabea sacra.*
chooz - fank - f. choozliet. *Cantilena choralis,*
cantus simplex sive Gregorianus.
Christus Jesus. *Jesus Christus, g. Jesu*
Christi, Messias, z, m. Verbum, bi, n. Salva-
tor, Servator, oris, m.
Christus oogen. *Lychnis coronaria.*
chystelyk. *Christianus, a, um, o.*
chystelighen. *Christiani, adv. More Christia-*
no: ex lege Christi: ritu Christiano.
chysten / chysten mensche. *Christianus, i, m.*
Christum professus.
Chyftendom / Christenhept / Christenryk.
Christianitas, tatis, f. Christianus orbis, u-
niversum Christianorum genus.
chystendom / chysten geloobe. *Christianis-*
**mus, g, i, m. Christiana fides; religio Chri-
stiana.
Chyonghe / tydboek / jaerboek. *Chronicum,*
g, ci, n. chronica, g. corum, n. pl. num. Fasti,
g. storum, m. pl. num. Commentarii chroni-
ci, ur. sijn sal 't in de Chyonghen set-
ten. *Referetur in acta.*
chryonjkschryber. *Chronographus, g, i, m.*
ciworie. *Hierotheca, g, z, f. Augustum alaba-*
strum SS. Hostia.
cicer. *Cicer, g, ceris, o.*
wilde cicer. *Astragalus, g, li, m.*
cicorpe. *Inrybum, vel intubum, g, bi, cicho-*
rium, g, ii, n. inrybus, vel inrubus, g, bi, m.
cieraet. *Ornatus, cultus, g, us, nitor, g, toris, m.*
cieren. *Ornare, p, avi, f, atum, r, acc. f. Berchie-*
ren. Exornare, avi, atum, reg. acc.
cier hair. *Coma ficticia: fucile capillamen-*
tum.
cier - prupine. *Hol. Prunum decumanum.*
cierelyk / aerdygh. *Elegans, g, gantis; orna-*
tus, cultus, expolitus, a, um, o.
cierelyshen / met een gratie. *Eleganter, orna-*
te, culte, venuste, polite. adv. Cum lepore:
non ineleganter.
cierelykhept / goede gratie. *Elegantia, decen-*
tia, z, f. cultus, ornatus, us, m.
cieren. *Fl. goede ciere maeken / slempen /*
hassen. *Pergracari, atus, atum, dep. hel-*
luari, Curare cutem.
cierfel der peiden. *Phalerz, ratum, f, pl. num.*
cierstroom. *Holl. spzynkblot. Exundatio, o-*
nis, f. Aestus maris major.
cijfer / tel - letter / tal - merck. *Nota arithmeti-*
ca; nota numeralis.**

eijffer-schijft/ secreete maniere van schijf-
 den. Notz, arum, f. pl. num. Occultz notz;
 ignori characteres.
 eijfeten. Notis arithmetiis rationem inire
 vel supputare.
 eijfer-conste. Arithmetica, x, f.
 eijfermeester. Arithmeticus, ci, m.
 eijns/eijse. Census, us, m. vectigal, galis; tri-
 butum, ti, n. pensio, onis, f.
 eijnsbaer. Vectigalis, e, is: tributarius, a,
 um, a.
 eijoken. Acanthis, thidis, f.
 eijliner. Cilindrus, dri, m.
 eijndel. Cymbalum, li, n.
 eijinke. Buccina, x, f.
 eijneblaesen. Buccinare, avi, atum.
 eijneblaeser. Buccinator, toris, m.
 eijnkroer. Scloptis rotulatus.
 eijngel/buqktien. cingulum, li, lorum,
 ri, n.
 eijngel van een stad. Pomœrium, rii, n.
 eijnober. cinnabaris, is, f.
 eijp/cippe. Fl. cippus, pi, m. numella, x, f.
 eijppier/stokwaerder. Fl. Phylacista, x, er-
 galularius, rii, m. custos carceris.
 eijpres-boom. cupressus, cypressus, cyparissus,
 f. gen.
 eijpres-notte. coecalus, cyttarus, strobilus,
 i, m. galbulus, i.
 eijpreffenbosch. cupressetum, ti, n.
 van eijpreffen. cupressus, cypressinus, a,
 um, o.
 eijtkel. circulus, li; orbis, bis, m.
 eijtkel der maene. Halos, halo, onis, f.
 halven eijtkel. Semicirculus, hemicyclus,
 i, m.
 eijtkelen. circinare, circulare, avi, atum,
 reg. acc.
 eijtkeling. circinatio, circulatio, onis, f.
 eijtken. f. strikken. Pipilare, avi, atum.
 eijtkomstantie / omstandighepdt. circum-
 stantia, x, f.
 eijrnenboom. cerrus, ri, f.
 eijsterne/regenbak. cisterna, x, f.
 eijtdelle / een casteel neffens / ende in een
 Stadt burght. Ars, arcis, f. Arx oppidi;
 munio in summo urbis loco.
 eijtren/daegen/dagbjaerden. In jus voca-
 re, r. acc. diem dicere, r. dat.
 eijteren / eens Nuteurs naem of schriften
 bypbergen. citare, allegare, avi, atum, r. acc.
 Auctorem citare.
 eijther. cithara, x, f.
 eijtreen. citreum, trei; citrium, trii; citrome-
 lon, li, n. Malum citricum.
 eijtronier / ofte eijtreenboom. citrum, tri, f.
 van eijtreenen. citrinus, citreus, a, um, o.
 eijtreenbosch. citrum, i, n.
 eijtreenberwe. color citrinus.

citrullen. cucumis, mis & meris; citrulus,
 li, m.
 cibraet. civera, x, f. zibethum, i, n. Felis odo-
 rata; felis odoraria.
 cibil/ beleest/ heusch. Urbans, a, um, o. Ur-
 banitatis sciens; urbani moris intelligens.
 cibilgjk. Urbanus. adv. Urbanus ex more.
 clabbarse. Siphunculus, i, m.
 clabotfen. Pulsare cum fragore.
 clabbot / clabbot's hooft. capito, onis, m.
 piscis. f. callader. curculio, onis, m.
 claghte. Querela, x, t. f. post. klagen. Que-
 ri, questus dep. quarelas jaçare, querimonia
 habere de aliquo.
 clak. Frigor, stridor, oris, m. Ictus reso-
 nans.
 clakke van poeder en pampier. crepitacu-
 lum, li, n.
 clakke. Fl. cletsoore. Stutica, x, f.
 clakke. Fl. cladde. Macula luti.
 clakke busfen van bierhout. Tubulus sam-
 bucinus.
 clakke busfen / een klepn roer. Stipulus vel
 scopolus, li, m. Bombarda minor.
 clakken / een clak van hem geben. Reso-
 nare cum fragore: fragorem emittere.
 clakken / bzeken ofte spljten met eenen
 clak. cum fragore dirumpi, ruptus; cum fra-
 gore findi, fissus.
 clakken. Fl. cladden. f. cladden. Maculare,
 avi, atum, reg. acc.
 clakker. Fl. cladder. f. cladder. Reticulus, i,
 m. Item. Pictor incisus.
 clakaerdt. Fl. gewendt bjoedt. Panis ovis
 & lacte maceratus.
 cladde/ Holl. clisse. Lappa, x, f.
 cladde pan inkt ofte diergelijken. macula,
 litura, menda, x, f. mendum, i, n.
 cladde van slijk. Macula lutosa.
 cladde/ cladtboek. Adversaria, riorum, n.
 pl. num.
 claddegat. Puella sordida, lutosa, sordidate
 squalida, immunda.
 cladden/ becladden/ bupl maken. Maculare,
 scadare, avi, atum, r. acc.
 cladden/ bottelgk schilderen. Ineptè pin-
 gere.
 cladden/ afcladden. Detergere, extergere &
 detergere, extergere, tersu, tersum, r. acc.
 peniculus stringere.
 cladder / afcladder/ bofstel. Peniculus, pe-
 niculus, li, m. peniculus, penicillum, i, n.
 cladder/ buplen schijder. Rhyparographus,
 i, m. ineptus pictor.
 cladderpe. Pictura inepta.
 cladpampier. charabibula.
 claegen / sijk beclaegen. Queri, conqueri,
 questus, questum; queritari, tatus, tatum,
 dep. Sortem suam deplorare.

claegen ober iemand. Aliquem accusare, p. avi, f. atum; de aliquo conqueri, p. questus.

clageljk / dat te beklagen is. Luctuosus, plorandus, a, um, miserabilis, lugubris, e, is, o. lamentabilis, e, o.

claeghachtig / clachtig. Die altijts claeght. Querulus, queribundus, a, um, o.

claeghe / clachte / claginge / claegharden. Querela, querimonia, x, f. lamentum, ti, n.

clagelijcdt. Nania, x, f. thra ni, norum, m. pl. num. Lamentatio, onis, f.

clachte doen. f. clagen ober iemand. conqueri, conquestus.

clae / licht / hel. clarus, serenus, splendidus, lucidus, a, um, o.

clae / doozschynigh / doozsuyctigh. Pellucidus, perlucidus, translucidus, a, um, o.

clae / openbaer. clarus, manifestus, conspicuus, perspicuus, notus, apertus, a, um, o.

clae / dypdelijk / wel om te verstaen. Planus, liquidus, perspicuus, a, um, m.

clae / klinkende. Sonorus, argutus, a, um; vocalis, e, is, o.

clae / bolmaect / bolzooght. Absolutus, perfectus, expeditus, exsaciatu. a, um, o.

clae / supber / niet dik noch troubel. Liquidus, limpides, pellucidus, dilutus, a, um, o. ut: 't Is klaer weder. Est serena tempestas, coelum serenum, sudum.

clae / blinkende. Nitidus, a, um; nitens, tentis, o.

clae - blijkelyke kennisse. Notitia evidens.

clae maken / lichtmaken. Illustrare, avi, a, tum, reg. acc. Lumen indere vel inferere. Lumen inducere, reg. dat. ut: **De Son maect den mistigen dagh klaer.** Sol serenat diem nebulosum.

clae maeken / eenen luster geben / doen blinken. Polire, livi, litum, reg. acc. Fulgorem addere: splendorem inducere; reg. dat.

clae maken 't gene dat troebel ende dik is. Diluere, lni, lutum, reg. acc.

clae of wit van 't ep. Albumen ovi.

claehept / claerte / 't licht. claritas, tatis, f.

claehept / wedersejnn / luster. Nitor, fulgor, splendor, oris, m. reflexio lucis.

claelijk met eenen luster. Luculentè; luculenter, illuminatè, adv.

claelijk / openbaerelyk. Manifeste, manifestò, adv.

claelijk / reelyt wpt / goeudt rondt. Apertè, ingenue, liberè, adv. Non dissimulante.

claelijk / dypdelijk / om wel te verstaen. clarè, dilucide, enucleatè, explicatè, perspicue, liquido, plenè, adv.

claelienigh. Perspicax, caxis; lynceus, a, um, o.

claelichigh. Praelucidus, a, um.

claeler. vinum helvum: vinum helvolum vel helveolum: vinum rubellum.

claelroen. Tuba gracilior: tuba acutior: tuba acutionis soni, lituus.

clagen. Conqueri, questus, questum, dep. f. claegen. Lamentari, atus, dep.

clater / caetel / cleppe. Crotalum, crepitolalum, li, n.

claterken. Crepundia, diorum. n. pl. num.

claeleren / caetelen. Streperè, pui, pitum; crotalum pulsare.

claelergoudt. Bractea, bracteola, x, f.

clain / taepachtigh. Vilcosus, glutinosus, a, um; tenax, naxis, o. instar visci adherens.

clain oft taep worden. In viscum lentescere: glutinosum evadere vel fieri: visci lentorem contrahere.

clainuighhept / taep pighept. Viscositas, tatis, f.

clain / borcht / nat besweet. Madidus, uvidus, a, um, o. Uvora madidus.

clain oft boght zynn. Madere, dni, *sepe sup.*

clainuighhept / boghtighhept. Mador, oris, m.

clampe / hark. Uncus, ci, harpago, ginis, m. fibula, x, f. retinaculum, li, n.

clampeu / vast haken. Fibulare, harpagare, aduncare, avi, atum; figere, fixi, fixum, reg. acc. Harpagine detinere aliquem.

clampen / in de clampe krijgen. Deprehendere, hendi, hensum: irrerere, tivi, titum, reg. acc.

In de clamp geraken. In discrimen incidere, adduci, venire: circumveniri periculo: circumdari vel urgeri periculis.

clamp - bogel. Accipiter, pitris, m.

clank. Clangor, fragor, g. oris; sonus, g. i, sonitus, zinnitus, g. us, m.

clap - cont. Loquela, g. x, f.

clap / fateringe. Fabula, g. x, f. ineptiz, tricx, g. arum, f. pl. num. nugamenta, g. rorum, n. pl. num. Gerra Siculæ.

clapachtigh. f. clapaert. Garrulus, i, m.

clapachtighhept. Loquacitas, garrulitas, g. tatis, f. Stulta & inanis loquendi copia.

clap - aerdt / snapper. Garrulus, verbosus, g. i, fabulator, g. oris, blatero, onis; linguax, loquax, nugax, g. acis, m.

clappaert / bercader. Delator, oris, m.

clap gesele. Congerrio, g. onis, male.

claphout. Schidia, aussia, g. x, f.

clap - hout te coop hebben. f. clappen. Garrire, ivi, itum, reg. acc.

clappen / Holl. cleppe. Crotalum, g. li, n.

clappen / Holl. clippen. Crepare, p. pui, f. pitum.

clappen / praeten. Garrire, p. rivi, f. ritum, nugari, fabulari, p. atus, f. atum, dep. blate-

CLA CLE

blaterare, p. avi, f. atum. Effutire nugas.
slappen/onsdercken. Prodere, p. prodi, f. proditum; detegere, p. teci, f. tectum, reg. acc.
slapper. f. clappaert. Blatero, onis, m.
slapperpe / snapperpe. Garrulitas, futilitas, g. tatis, f. Alienorum secretorum delectio.
slapperpe/achterklap. Detractio, g. onis, f. clappepe. Mulier garrula: mulier nugigerula, klapstok. Fustis calendarius; baculus chronologicus, eteologicus annalis.
slappen. Fabulari, p. latus, f. latum, dep.
slap-oore. Bubo, g. onis, m. pudendagra, g. x. f. Panus in inguine.
slapperrosen. Anemone, g. nes, f.
slater. f. clacter. crepitaculum, i, n.
slatergoudt. Bractea, g. x, f. folium auri.
slaberclimbel. Monochordium, clavicymbalum, g. i, n. Virgiale, is, n.
slaber / slaberbladt. Trifolium, g. lii; triphyllum, g. li, n.
slaberen honigh. Mel optimum & lautissimum.
slaberen sot. Stultus, delirus, g. i, m.
slaberen/climnen. Scandere, p. di, f. scansum, reg. acc. salum, vel cum In. Nisi sursum: fixis unguibus conscendere.
slaudijt. Lictor, oris. m. delator, oris, m.
slaufe/artijkel. Clausula, g. x, f. caput, g. pitis, n.
slauwe. Unguis, g. guis, m. ungula, x, f.
slauwen. Inuncare, p. avi, f. atum, reg. acc.
slauweere. Clavus unciatus: clavus aduncus, slauwierken. Clavicula, g. x, f.
slauwierken van d'ozgel. Manubria, orum, n. pl. nimb. Pinæ pneumatici organi.
sledt. Vestis, g. is, f. vestimentum, indumentum, g. ti, n.
sleden/slederen aen doen Vestire, convestire, amicare, p. ivi, f. itum, reg. acc. Vestem induere, reg. dat.
sleden/slederen maken. Vestes facere vel conficere, cio, p. feci, &c.
sleden/slederen schenken. Vestem dare, reg. dat. Vestem donare, reg. acc.
slederbestem. Scopula, g. x, f.
sleder-kiste / clerenne/sleder schappzaepe. Vestiarium, g. xii, n.
slederlapper. Veicamentarius factor, confarcinator, is, m.
sledermaker. Sartor, g. oris; vestiarius, g. rii, m.
sledertobbe. f. wasch kuppe. Labrum, i, n.
slederhooper. Vestiarius, g. rii, m.
slederwoym. Tinea, g. x, teredo, g. dinis, f.
sledinge. Vestitus, amictus, g. us, m.
sleem. Fl. Holl. clepe. Argilla, g. x, f.
sleemyn, Fl. Holl. Argilla incrustata, reg. acc.

CLF

cleen. Holl. Fl. cleyn. Parvus, a, u, m, o.
cleefen/ Holl. Fl. Zel. Colare, percolare, p. avi, f. atum, reg. acc.
cleemmen nypen. Stringere, constringere, p. struxi, f. strictum; vellere, p. vullsi, l. sum; comprimere, p. pressi, f. sum, reg. acc.
cleemmen/ Fl. f. claveren/climnen. Scandere, di, sum.
cleem-bogel/ Holl. canpbogel. Accipiter, g. tris, m.
cleemmerboom. Hedera, g. x, f.
cleemmersteen. f. cleemynsteen / calamijnsteen. Cadmia, x, f. Lapis calaminiaris.
cleepel. Rhopalum, g. li, n. Malleus tintinnabuli.
cleepel van de Duerre. Cantharus, g. ri, m. Anulus vel marculus ostii.
cleepel/raetel. Crotalum, crepitaculum, g. li, n.
cleeppe/ Fl. rotse Petra, g. trz, f. f. Cleppe. ut: De schepen hebben aen de klippen geeflooten. Allis naves lunrad fopulos.
cleppen. Pulsare, p. avi, f. atum; sonare, p. sonui, f. sonitum.
cleppen. Crepitare, p. avi, f. atum.
cleppspaan/ Fl. cleppe. Crotalum, g. i, n.
cleppertanden. Crepitare dentibus.
cleppelbeersken. Versus leoninus.
clepper. Asturco, g. onis, m. Equus gradarius vel toltarius.
clerk / scholier. Scholasticus, studiosus, litteratus, g. i, m.
clerk / schryber. Scriba, p. x; amanuensis, g. is, m. à manibus.
meester clerk. Primarius scriba; geresis promagistro scriba.
clerk van gressie. Basilicanus scriba; forensium actorum scriba, conscriptor.
clerk aen den bloede. Commentariensis, g. is, m. Actuarius, ii, m.
clerisp. Clerus, g. ri, m. Ordo Ecclesiasticus: clesi sacer ordo.
clesse/ Fl. clisse. Lappa, g. px, f.
clessen/ Fl. f. cleven. Adhaerescere, xli, xsum, reg. acc.
clers / cleets / cleeteringe. Crepitus, g. us; fragor, g. oris, m. Ictus resonans.
cletsen / clereren. Resonare, idu verberare, fragorem vel crepitum edere.
clers-oore. Scutica, g. x, f. Flagellum, i, n.
cletsen/sie die wets tegen aen smacken. Proficere aliquid contra aliquid.
clebe/ Holl. Hedera, g. rz, f.
cleben/aenclijden. Hæret, adhæret, p. hæsi, l. sum, reg. dat. Hy houdt hem aen geloofswaerdige schrybers. Autoribus classicis hæret.
clevight / cleefaghtigh. Viskofus, glutinosus, g. um; tenax, g. uacis, o.

clebinge/aenclbinge. Adhæzio, viscatio, g. onis, f.
clebende sêkte. Morbus contagiosus,
cleber/ cleberboom. Zel. Hedera, g. z, f.
cleuten/ cloenen. Tundere, p. tutudi, f. tum, *reg. acc.*
cleuteren. Tuditare, p. avi, f. atum, *reg. acc.*
cleuter geldt. Pecunia minuta.
clepe met cas. Inrita, g. z, f. Lutum palcatum: lutum maceratum.
clepe. f. semelen. Furfur, uris, m.
clep/leem/pot-aerde. Argilla, g. z, f.
clepachtiggh. Argillaceus, argillofus, a, um, o.
cleplandt/ clepgrondt. Humus argillofa.
clep-steken. Incidere in marmore.
clep-steket. Plafte, g. z, m.
clepn. parvus, exiguus, minutus, pusillus, a, um: exilis, tenuis, e, g. is, o.
clepn/ het iongh. Foetus, partus, g. us, m. catulus, g. li, m. *de bestis.*
clepnachtigh/ clepntiens. *adject.* Minutulus, parvulus, perpusillus, a, um, o.
clepnachtigh/ adv. Minutim, tenuiter.
clepn aghten/ versinaden. parvitacere, floccifacere, cio, p. feci, f. factum; spernere, p. sprevi, f. spretum: vilipendere, p. pendi, f. pensum, *reg. acc.* detrahere, p. traxi, f. tractum, *reg. dat.*
clepnachtighe/ versinadighe. Vilipensio, g. onis, f. vilipendium, g. dii, n.
clepnen/ berclepnen/ clepn maken. Minuere, diminuire, imminuere, p. nui, f. nutum, adstringere, p. strinxi, f. stridum; contrahere, p. traxi, f. tractum. *reg. acc.*
clepneren/ clepnighepdt aendoen. f. clepn aghten. Parvi ducere, adimare, facere, pendere.
clepnhertigh/ slanw. Semianimis, debilis, e, g. is; semianimus, languidus, lyntecticus, a, um, o.
clepnhertighepdt/ slanwte. Languor, g. oris, m.
clepnhertigh zijn/ slanw zijn. Languere, p. gi, *sine sup.* Syntexim pati: languere animo.
clepnhertigh/ clepnmoedigh/ verbaert. Pusillanimis, e, g. is; pavidus, timidus, crepidus, a, um, o. Animo fracto & pusillo: pusilli animi.
clepnhertighept/ clepnmoedighept/ verbaerthept. Pusillanimitas, timiditas, g. tatis, f. Animi imbecillitas & abjectio: animus fractus & abjectus.
clepnhertigh/ clepnmoedigh zijn. Esse pusillanimum: esse pusilli animi; abjecto & fracto esse animo.
clepnhertighlyk. Pusillanimitas, imbecilliter, timidus, pavidus, *adv.*
clepnhertigh/ clepnmoedigh worden. Ani-

mo cadere: animo frangi: animum despondere.
clepnighept/ clepente. Parvitas, exilitas, exiguitas, g. tatis, f.
clepni ghept/ versinaedthepdt. Contemptus, despectus, g. us, m. vilipensio, onis, f. vilipendium, g. ii, n. (pendere.)
clepnighept aendoen. f. clepn aghten. Parvi clepntiens. f. clepnachtiggh. Parvulum, perpusillum, perexiguum. *Averbialiter.* Exiliter, viliter, tenuiter, modice.
clepn kennen. f. clepn aghten. ut: **Sp woꝝd clepn gekent.** Laborat contemptu.
clepnmoedigh. f. clepnhertigh. ut: **Sp woꝝden clepnmoedigh.** Cadunt animis.
clepnfen/ clepnsingen/ clepsen. *Holl.* Colare, percolare, mundare, purgare, p. avi, f. atum.
clepnsfer. *Holl. Zel. Fl. Colum,* g. i, n.
clepnsere. clepnsfer. *Fl. Scintilla,* g. z, f.
clepnseren. *Fl. Scintillare,* p. avi, f. atum.
clik/ Holl. rolbe. Clava, g. z, f.
clicken. *Holl. Corycum* agere.
cliker. *Holl. Coryczus,* g. i. delator, insidiator, g. oris, m.
clikerz. Crepidæ, crepidulæ, g. arum, f. *pl. num.*
clikspille. Ambubaja, g. z, f. Mulier garrula, tutilis, vagabunda.
clikspillen. Otiose & leviter discurrere.
clier/ cliere tusschen bel ende blesch. Tonfilla, glandula, g. glandis, f.
clierachtigh. Glandulosus, a, um, o.
cliere/ crop aen den hals. Struma, g. z, f.
clierachtigh. Glandulosus, strumosus, a, um.
clier/ clap ooren. Bubo, g. onis, m. (o.
clieben/ doeu clieben/ doeu splijten. Findere. p. fidi, f. fissum, secare, p. secui, f. secum, *reg. acc.*
cligven/ splijten/ versfen. Findi, p. fissus, *pass.* Rimas agere.
clieber. Fissor, g. oris, m.
cliebinge. Fissio, g. onis; fissura, g. z, f.
cliebigh. Fissilis, e, g. is, o.
clijf. *Holl. Hedera,* g. z, f.
climaet/ lughtstreek/ gedeelte oft gewest van den hemel/ accorderende op gelyke proportie van d'aerde. clima, g. matis, n. climmen. Scandere, p. scandi, f. scanlum; ascendere, conscendere, inscendere, p. scandi, f. scanlum, *reg. acc.*
climneilyk/ dat kan declinunen worden. Scanfiliis, e, g. is, o.
climninge/ opwaert. Scansio, ascensio, conscensio, inscensio, g. onis, f.
clim op. *Holl.* Hedera, g. z, f.
clinkaerdt. Later excelsus.
clinke/ schenre. Fissura, scissura, ruptura, rimula, g. z, f.

clinke

clinke en de deure. Pefulus pensilis : obex pendulus.
 clinke/leumner. Lamina, g. z, f.
 clinke/ fuflet. Alapa, g. z, f. colaphus, i, m.
 clinken. Tinnire, p. nivi, f. nitum, fonare, refonare, p. nui, f. nitum.
 clinkende/ dat clinkt. Tinnulus, fonorus, a, um, o.
 clinkinge. f. gerlank. Tonus, i, m.
 clinket/ cliquer. Pontula, g. z, f.
 ellipse/ fteerotte. Scopulus, g. li, m. rupes, g. pis: cautes, g. tis, f.
 clipachtygh. Scopulosus, a, um, o.
 clippe/ ftrick Decipulum, g. li, n. decipula, tendicula, g. z, f.
 in de clippe geraken. Illaqueari, p. atus, irretiri, p. titus, *pass.* Incidere in tendiculum: incidere in castra. f. clampe. Uncus, i, m.
 in de clippe krygen. Illaqueare, p. avi, f. atum: involvere, p. volvi, f. volutum, r. *acc.*
 clippertanden. Crepitare dentibus.
 clipper-tandt. Denticrepus, g. i, m.
 cliffe. Aparine, g. es, f. lappago, g. ginis, aspergula, g. z, f.
 cliffehaars. Villus, g. li, m.
 cliffencupdt. Lappa, g. z, f.
 cliffen. Adhztere, adhzrefcere. p. hzi, f. hzsum, *reg. dat.*
 clifter/ fchybe van byfch. Nucleus, g. i, orbis, g. is, m. legmen, g. minis, m.
 clitte. *Bel.* Lappa, g. z, f.
 clifterie/ fpuptartfep. Clyfter, eris: clymus, i, m.
 cllobberfaen/ clotermelk/ clontermelk. Oxygalum, g. i, n. oxygala, g. z; f. Cremor lactis coagulatus.
 clocke. Campana, g. z, f.
 clockgieter. Fufor zramentarius.
 clokshen. Campanula, g. z, f. tintinnabulum, g. li, n.
 clokspyfe. As caldarium: as fufile.
 't gaet op gelijk klokspyfe. Facillimè conlumitur.
 cloktooren. Turris campanaria.
 clocke/ Fl. Toga, g. z, f. pallium, g. i, n.
 clocke ont te diftilleren. Clibanus, g. ni, m. *vulgo* alembicum, g. ci, n. Meta Chymica.
 clocke ont 't dper te dekken. Furbo focarius.
 clokbloeme/ clok-trupdt. Convolvulus, g. li, m. helixine, g. nes, f.
 clocken/ als de hinnen. Glocire, p. civi, f. citum: glocitare, p. tavi, f. tatum.
 clokjinne. Gallina nutrix.
 clokhuys van 't frupt. Volva, g. z, f.
 clokfufter. f. clopfufter. Soror devota, religiofa.
 cloek/ verftandigh/ wyjs. Sapiens, prudens, g. entis, folets, g. lertis: fagax, g. gacis:

cautus, circumfpectus, a, um, o. Multi & magni confilii.
 cloek/ neirftigh. Diligens, g. gentis: fedulus, induftrius, gnavus, a, um, o.
 cloek/ manhaftigh/ dapper. Fortis, e, g. z; magnanimus, strenuus, animofus, a, um, o. Animi magnitudine præditus: animi infrañi, excelli arque invicti.
 cloekhepdt/ verftant/ wyjshepdt. Prudentia, foletia, g. z, f. agacitas, g. tatis, f. alacritas, calliditas, a, tis.
 cloekhepdt/ neirftighhepdt. Diligentia, induftria, g. z, f. fedulitas, affiduitas, g. tatis, f. ftudium, g. dii, n.
 cloekhepdt/ dapperhepdt. Fortitudo, g. dinis: magnanimitas, g. tatis: virtus, g. tutis, f. Magnitudo & robur animi: invictus & infractus animus.
 cloekelyk/ wyffelyk/ dooflykelyk. Sapienter, prudenter, caute, circumfpecte, *adv.*
 cloekelyk/ neirftelyk. Diligenter, fedule, ftudiose, induftrie, impigre, *adv.*
 cloekelyk/ dapperelyk/ mannelijk. Fortiter, animose, viriliter, strenue, *adv.* Animo invictor: animo forti & infracto.
 cloen/ *Holl.* cloutie. Glomus, g. mi, m. Glomus, g. meris, n.
 cloefteren. f. coefteren. ut: De fieken moet men cloefteren. zgroti funt delicate vutriendi.
 cloete. Ritubulum, g. li, n.
 cloefftok. Contus, g. ti, m.
 cloefen/ plompaerdt. Hebes, g. betis: obtufus, g. fi, ftipes, g. pitis: caudex, g. dicis: truncus, g. ci, m.
 clomp/ clont. Massa, gleba, g. z, f. globus, bi, m. Moles, is, f.
 clompigh/ botaghtigh/ clontaghtigh. Globofus, a, um, o.
 clompigh/ maffijf. Solidus, a, um, o.
 clomphen/ clontjen. Massula, glebula, g. z, f.
 clont. f. clomp. Massa, z, f.
 clonteren/ dikmaken. Conglobare, denfare, coagulare, p. avi, f. atum, *reg. acc.*
 clonteren/ dik wazden. Conglobari, denfari, spiffari, coagulati, p. atus, *pass.*
 clontermelk. f. cllobberfaen. Oxygalum, i, n.
 clooster. Monasterium, coenobium, g. ii, n.
 clooster van maus. Andron, g. onis, m. Monasterium virorum.
 clooster van doughters. Parthenon, nonis, m.
 clooster volk. Coenobitz, g. tatum, m. *p. n. n. n.*
 cloosterbroutwe. Virgo sacra.
 coolt/ hel. Globus, g. bi, m. sphaera, g. z, glans, g. andis, f.
 clootaghtigh/ rondt. Globofus, sphaericus, a, um, o.

- clootbaene. f. Closbaene. Sphaeristerium,**
 ii, n.
clootbooge. Arcus, g. ùs. m.
clootjen. Globulus, g. li, m.
clootspel. Ludus sphaeræ.
clöp. Ictus, pulsus, g. ùs, m.
cloppen/incloppen. Tondere p. tududi, f. tnn-
lum & tulum; terire sine pr. & sup. r. acc.
cloppen aen de deure/ &c. Pullare, p. avi, f.
atum. r. accusf.
clopper. Pullator, g. oris, m.
clopper hande deure. Marcus ostii,
clopper/ Holl. platijn. Calo, g. onis, m.
cloppinge. Pullatio, g. onis, f.
clopjuffer quefel. Devota, g. x, f. Hispanis est
Beata, g. xz, f.
clös/cloot. Globus, g. bi, m.
clösbaene. Sphaeristerium, g. rii, n.
clösbeutel. Vola, g. x, f. Flagellum.
clösporte. Annulus sphaeristicus.
clösen. Ludere sphaerâ.
clöteren/ clöuteren. Tuditare, p. avi, f. atum.
clöoter-melk. Fl. Lac coagulatum.
clöoter-spaen. Fl. Crepitaculum, g. li. n.
clöteren dik woorden. f. Clonteren ut: De
melk clontere. Lac spissificat, spissatur.
clötsen. Pullare, verberare, p. avi, f. atum.
reg. acc.
clöve/splete. Rima, fissura, g. x, f.
clöven in de handen oft voeten Rhagades,
g. dum, f. pl. num
clöuwe. Glomus, g. meris, n. vel Glomus,
g. mi, m.
clöuwen Glomerare, p. avi, f. atum. In glo-
bi formam convolvere, reg. acc.
clöuwen/ Holl. Zel. Scalpere, p. scalpfi, f.
scalptum, reg. accusf. Unguibus aliquid ra-
dere.
clöughte/cödde. Facetiz, g. arum, f. pl. num.
fabula, g. x, f. Res ridicula, res ludica,
res jocularis.
clöughten/clöught vertellen. Facetias narrare:
fabulas narrare.
clöughtenaer. Ludio, histrio, g. onis; ludius,
g. dii, gesticulator, g. oris, m.
clöughtigh. f. clöught sinnigh. Facetus, festivus,
levidus, jocosus, a, um, o.
clöughtighjk. Facete, festive, lepidè. adv.
clöughtspel/boetferde. Ludicrum, g. cri, n.
clöundenen. Verberare, p. avi, f. atum, reg.
acc.
clüppel. Fasis, g. sis: baculus, g. li, m. cla-
va, g. x, f.
clüppelen/met clüppelen slaen. Fustigare, p.
avi, f. atum. reg. acc.
clüppelinge. Fustigatio, g. onis, f.
clüppelken. Bacillus, g. li, m.
clüppelken van een peperkork. Libum, g.
bi, n.
clüppelbeersken. Galien homzoieleuton,
- clupse. Clausum, gen. stri, n. clausura, g'**
ix, f. vulgò clusa, g. x, f. vel inclutorium.
g. rii, n. gurgultium eremitarum.
clupfenaer. Anachoreta, g. x: inclusus, g.
li, m.
clupfenerffe. Inclusa, g. x, f. eremitica for-
mina.
clupte. f. Cluchte. Facetiz, facetiarum.
clupte/ Holl. Gleba, massa, g. x, f.
clupte/ Holl. stuk pö. Massa glaciata, congela-
ta: fragmen glaci.
cluphe/clantwe. Unguis, is, m.
clupven/cnabbelen, vernabbelen. Arrode-
re, p. rofi. f. rosum r. acc.
clupver. s. Heeren dicnaer. Exactor, g. o-
ris, m.
cnabbelen/bijten. Rodere, arrodere, corro-
dere, p. rofi. f. rosum, r. acc.
cnabbelen/ knyden. Altercari, rixari, p. atus,
f. arum. dep. litigare, p. avi, f. atum.
cnabbelaer. f. knysaghtich ut: De cnabbe-
laers knyden met malkanderen. Rixosi-
rixantur inter se.
cnakken. frangere, confringere, p. fregi,
f. fractum. r. acc.
cnagen. Rodere, arrodere, p. rofi, f. rosum,
reg. acc.
cnager. Rosor, arrosor, g. oris, m.
cnagginge. Rosio, arrosio, g. onis, f.
cnagginge der consciencie. Conscientiz re-
morius.
cnape/cnape. Servus, famulus, g. i, minister,
g. itti, m.
cnapefschap. Servitus, g. tuis, f. servitium,
ministerium, g. ii, n.
in cnapefschap werken. Operam diurnam
alteri locare, mercede laborare.
cnertien/ Holl. Lecythus, g. thi, m.
cnay-gattw. Alacer, m. alacris, f. alacre, n.
vel alacris, cre, g. is, o. agilis, c. g. lis, im-
piger, gra, grum; expeditus, ta, tum, o.
cnayhandigh. Mannus promptus.
cnayhandiggepdt. Agilitas, dexteritas, g. ta-
tis, f.
cnays/cnaysch. Eleganter, lepidè, scitè, egre-
gie, adv.
cnappen/ opbatten. Prehendere, apprehen-
dere, p. hendi, f. hentum. r. acc.
cnappen eten. Mandere, p. mandi, f. mansum,
reg. acc.
cnapsak. Mantica, a. copera, g. x, f.
cnarbeentjen/ cnofselbeentjen. Cartilago,
g. ginis, f.
cnaröbeentigh/ trækbeentigh. Cartilagino-
lus; a, um, o.
cnarren. Stridère. p. dii, f. stridè, p. di, f. str-
sup.
cnarfeltanden. Frendere, p. dii, f. frellum,
Frendens dentibus.

cnarfinge/ cnarfelinghe. Stridor, g. doris, m.
cnafpen. Dentibus crepare.
cnauten. Mandere, p. di, f. mansum, reg. acc.
 Cibum dentibus molere vel conficere.
cnautfel. Mansum, g. li, n.
cneght/ dienaer. Servus, famulus, g. li; mi-
 ster, g. stri, m.
cneght/ cneghtjen. Mas, g. maris; masculus,
 g. li; Puer, g. pueri; juvenis, g. nis, m.
cneghtjens hups. Andron, g. dronis, m.
cneghtfchap. Servitus, g. tutis, f.
cneghtswijfe. Serviliter, adv.
cneden. Deplere, condeplere, p. plui, f. plu-
 tum, reg. acc.
cneder. Depitor, pistor, g. oris, m.
cnedinge. Deplitio, g. onis, f.
cnernen f. cnarren. Inidere, di, sine sup.
cnemel/ knoefsel/ enkel. Talus, astragalus,
 g. li, m.
cnemel aen de bingeren. Condylus, articu-
 lus, g. li, m. junctura, g. x, f.
cnemelaghtigh. Articulosus, a, um, o.
cnemelen/ bejmodderen. Indecenter contre-
 ctare; reg. acc.
**cnemelen/ met de cnemels bidden oft
 slaen.** Condylis tundere. & meta h. verbe-
 rare, p. avi, f. atum; percutere, tio, p. culli, f.
 culum, reg. acc.
cnemels van de rug-graet. Verticuli, spon-
 dyli, g. lorum. m. vertebræ, g. arum, f. pl.
 num.
cnemel/ plompaer t. Homo rustici ingenii.
cnemel-baerd. Myrtax, g. acis, m. p. propo-
 gonium, g. nii, n.
cnemel-handt. Manicæ, g. carum, f. plur.
 num.
cnemelen/ cnemelbanden/ binden. Ligare, p.
 avi, f. atum, reg. acc. Manicis constringere
 aliquem.
cnemelen/ rooben. Grassari, latrocinari, p. atus,
 f. atam, deponentia.
cnemelae. Grassator, g. oris, latro, onis, m.
 licitor, oris, m.
cnemelsfok/ cnemelspyiet. Hasta amentata,
 Venabulum, g. li, n.
cnemelsmout. f. laphsmout. Adeps lorarius.
cnemter/ cnemteren. f. cuoter/ cuoteren. A-
 canthis, thidis, f.
**cnibbelen. f. cnabbelen. ut: Sp. cnibbelen
 onder malkanderen gelyk de bzuorwen.
 Altercantur inter te mulierum ritu.**
cnik/ wenk. Natus, nictus, g. us, m.
cnickebollen. Dormituriæ, p. rivi, indormi-
 scere, sine prat. & supin.
cnicken/ toelwenken. Innuere, annuere, p. ui,
 sine sup. r. dat.
cnicker. Globulus, g. li, m.
 met cnickers spelen. Ludere globulis.
cnike. Genu, n. indecl. in sing.

cnielde. f. cniegebdt. Supplicatio, onis, f.
 Supplex precatio.
**cniebooge/ cniefchjybe/ cnie-hol in de men-
 fcein/ en in de beesten aen de boozte
 beenen.** Poples, g. plitis, m.
**cnieboge in de achterste beenen van de bees-
 ten.** Sustrago, g. gnis, f.
cnie-dicht. Poema extemporale.
cnie-lap. Genuale, g. lis, n.
cniefen. Ingeniculari, p. atus, f. atum, dep.
 genu flexere, p. flexi, f. flexum, Genua po-
 nere.
cniefinge. Genuflexio, geniculatio, g. onis.
cnijpen. Holl. Arcutare, coardare, p. avi, f. atum;
 premere, comprimere, p. prethi, f. prethum,
 reg. acc.
cnijper. Holl. gierigaert. Homo praeparus,
 fordidus.
cnijp. Talitrum, g. tri, n.
cnippe/ cnippene van blas. Pericarpium,
 ii, n. Folliculus, siliqualini.
cnippen/ eenen cnijp geben. Talitro ferire;
 reg. acc.
**cnippen/ met den dupin ende binger een
 geupp maken.** Crepitare pollice & di-
 gito.
cnippen/ af-cnippen. Resecare forniculâ.
cnip-mes. Novacula, x, f.
cnipfcherken. Fornicula, g. læ, f.
cnipflagh. Holl. Decipula avium.
cnipwaeg. Statera, g. x, f. Trutina cam-
 pana.
cnipfel der nagelen. Præsemen five rese-
 men unguium.
cnobbel. Nodus, gibbus, g. i, m. tuber, g. beris;
 tuberculum, g. i, n.
cnobbelachtigh. Nodosus, a, um, o.
cnobbelaghtighyedt. Nodositas, g. tatis, f.
 nodosum, g. i, n.
cnobbelstien van de stele. Geniculum, g. li,
 internodium, g. dii, n.
cnodse. Holl. Fl. Clava, g. f. Clava nodosa.
cnodsen. Holl. Fl. Tundere, p. tutudi, f. tun-
 sum & tulum; contundere, p. contudi, f. con-
 tutum, reg. acc.
cnodsinge. Tulsio, contulsio, g. onis, f.
cnoeffel. Talus, astragalus, g. li, m.
cnuel/ Holl. sve.
cnoke/ weer. Nodus, callus, g. i, m. tuber, g.
 beris, n.
**cnokel. f. cnemel. ut. Desen cnokel geeft
 hem upt booz een edelman. Hic orasæ
 Minervæ filius se agit pro nobili.**
cnolle/ Holl. ræpe. Rapum, g. i, n.
cnoop. Nodus, g. di, nexus, us, m. ligatura,
 g. x, f.
cnop/ naentlen. Homuncio, onis, m.
cnoopaghtigh. Nodosus, a, um, o,
cnoopeligh. Nexilis, c, g. is, o.

cnoupen. Nodare, p. avi, f. atum; **newere** & nexere, p. xui, f. xum, *reg. acc.*
cnoupp-gras. Gramen nodosum.
cnouppinge. Nexus, g. li, m.
cnouppken. Nodulus, g. li, m.
cnoupp-look. Allium, g. li, n.
cnoupp-loos. Enodis, g. is, o.
cnoupp. Nodus, clavus, globulus, g. i, m. Bulla fibularia.
cnouppgat. Ocellus, g. li, m.
cnoupen. Infibulare, p. avi, f. atum. *reg. acc.*
cnoupe/ botte. Gemma, g. z, f.
cnouppen cryggen. Gemmalcere; gemmae, p. avi, f. atum.
cnoupe der bloemen. Calyx, g. licis, m.
cnoupe. Tuber, g. beris; tuberculum, g. li, n. nodus, clavus, g. i, masc.
cnouzaghtig/ bol cnouzen. Nodosus, a, um, o.
cnouzaghtig/ kuyfaghtigh. Rixofus, litigiosus, a, um, o.
cnouzen/ greijk de backens. Grannire, p. ni, vi, f. nium.
cnouzen/ mozen. Rixari, p. atus, f. atum, *dep.*
cnoufelbeentjen/ cnouffelbeen/ cnouffelbeentjens. Ossa molliuicula, tenuicula. Cartilago, g. ginis, f.
cnouzen. Frendere, p. dui, f. fressum; **stidere** & stridere, p. stridi, *sine sup.*
cnoter. Acanthis, g. thidis, f. liguinus, g. ni, m.
cnotteren. Garrere, p. rivi, f. ritum.
cnotteren gelijk de vogels. Minurizare, canillare, p. avi, f. atum.
cnoteringe. Minuritis, g. onis, f.
cnoutwoen. f. cnautwoen. Mandere, di, sum.
cnougerigh. Agilis, e, g. is, o.
cnouppfelen/ cnabbelen. Rodere, arrodere, p. rofi, f. rosum; ambedere, p. edi, f. elum, *reg. acc.*
cnouppfelaghtigh/ cnabbelaghtigh. Rosilis, e, g. is, o.
cnouppfeler/ cnabbeler. Rosor, arrosor, g. oris, m.
cnouppfeling/ cnabbelinge. Rosio, arrosio, g. onis, f.
cnouppfelen/ tasten. Contrectare, atrectare, p. avi, f. atum, *reg. acc.*
cnouppfelaghtigh/ tastaghtigh. Contrectabundus, atrectabundus, a, um, o.
cnouppfeler/ taster. Contrectator, g. oris, m.
cnouppfeling/ tastinge. Contrectatio, atrectatio, g. onis, f.
cnouppen/ lekpotten. Potitare, p. avi, f. atum.
cnoupp. *Holl.* Nodus arboris.
cnouppber. f. cnypper. Exactor, oris, m.
cnouppel. *Holl.* Obelus, a, um, o.
cnouppenille. Cochcaila, g. z, f, *vermis genus.*

Coccus tinctoria.
coek. Coquus, g. qui, m.
cockerpe. Basilicus, i, m. Catoblepas, z, m.
cockinne. Coqua, g. z, f.
coekeloeren. Coccyzare, glocitare. p. avi, f. atum.
coekin/ bedelaer. Mendicis, g. i, m.
coekin/ sielt. Homo nequam.
coekok. Cuculus, g. li; cocyz, g. cycis, m. *Dicitur etiam (fenestratralatilis. Item: adulteræ maritus) hac voce Belgica.*
coekorbjoodt. f. Alleluja. Oxys, trifolium acetolum.
coekok heerken rijd ick wel / een kinder spel. f. **Wok** over de hærge spelen. *Micare digitis.*
codde/ Fl. Glava, g. z, f.
codde/ kluchte. Facetiz, nugz, g. arum, f. tales, lium, m. *pl. num.* & tal, talis, m. & *n. in sing.* Jocus, g. ci, m.
coddigh. Facetus, jucundus, festivus, a, um, o.
codse. f. cnouffe. Clava, z, f.
coe/ coepe. Vacca, juvenca, g. z, f.
jonge coe. Juvencula, bucula, g. z, f.
bolle coe. Horda, g. z, f.
van de coe. Vaccinus, a, um, o.
coebrugge. pons navalis, *quo vellores admittuntur, & emittuntur.*
coe-ralf. Viula, g. z, f.
coe-rudde. Armentum, g. ti, n.
coe-dief. Abactor, g. oris; abigeus, g. gei, m.
coedzjyber/ coeheder. Bubulcus, g. ci, m.
coekenne. Lorum collare.
coenaerte. Ancilla boaria.
coemest. Fimus, g. i, m. Latamen, g. minis, n.
coetage. f. coebille. Cotula alba, buphtalmus, i, m.
coestal. Bubile, g. lis, n.
coestrondt. Buceida, g. z, f.
coebanger. Prætor rusticanus.
coe-blicge. Vabanus, g. ni, m.
coe-boet. Vectis, g. is, m.
coeweyte. Melampyrum, g. ri, n.
coek. placenta, collyra, g. z, f. libum, crustum, laganum, g. i, n.
coek aen het herte. Scirrhus, g. thi, m. scirrhoma, g. matis, n. *Obstruclio hepatis aut lienis.*
coekbakker. Crustularius, libarius, g. ii, m.
coek-pfer. Artopta, g. z, f.
coel. Frigidulus, subfrigidulus, g. i, m.
coel(sinnigh)/ coel van sinnen. Sedatus, tranquillus, temperatus, a, um, o. *Leni animo natus. Animo sedatus.*
coel windeken. Aura, g. z, f.
coelen/coel maeken. Refrigerare, perfrigerare, p. avi, f. atum, *reg. acc.*
coelen/ coel woerden. Refrigere, p. atus, *pass.*

COE

den moet coelen. Animo morem gerere, ex-
 plere animum; ex animi libidine facere.
 Desinnemens coelen. Deterrere, p. ferbui, &
 fervi. *sine sup.* Sensus recolligere.
 coelinge Refrigeratio, g. onis, f.
 coelte/coelde. Frigus, g. goris, n. frigiditas,
 g. tatis, f.
 coelte/coel loghwen. Aura, g. z, f.
 coelbat / coelbak. Aquiminarium, g. ii, n.
 aqualis, g. lis, m.
 coen/stout / cloek. Audax, g. daxis, o. im-
 pavidus, animolus, intrepidus, a, um, o.
 coenaert / Fl. stouterick. Audaculus, g. li; tem-
 merarius, g. xii; pnceps, g. cipitis; levis, e,
 g. is, o.
 coenhept/stoutighept / cloekhept. Animosi-
 tas, atis, f. Audacia, g. z, f.
 coenelyk/stoutelyk. Audacter, audenter, im-
 pavidè, intrepidè. *adv.*
 coers / b; zouwen tabbaert. Cyclas, g. cladis,
 palla, z, f.
 coers / loop bantjdt. Temporis tractus, du-
 ctus, cursus.
 coers / ufanrie. Usus, g. us, m. commercium,
 g. ii, m.
 coers hebben. In usu esse.
 coesteren. Fovere, p. tovi, f. fotum; focillare,
 avi, f. atum. Delicate nutrire, *r. acc.*
 coesteringhe. Fomentum, g. ti, n. fotus, g.
 us, m.
 coesterer. Fotor, focillator. g. oris, masc.
 coesterse. Fotrix, g. tricis, f.
 coetelas. Machera, g. z, f.
 coetse/bedde. Sponda, g. z, f. cubile, g. lis,
 n. lectus, g. i, m.
 coetsken. Lectulus, g. ii, m.
 coetsmaker. Clinopegus, g. gi, masc.
 coetswagen. Rheda, g. z, f.
 coeber / overvloedig. Effusus, copiosus, a,
 um; abundans, g. antis; affluens, g. entis, o.
 coeber/mild / l; derael. Profusus, a, um, o.
 Liberalis nimium.
 coeberlyk / obervloediglyk. Copiose, abun-
 danter, abundè, affluenter, *adv.*
 coebereren. Comparare, p. avi, f. atum; ac-
 quirere, p. quivi, f. situm, *reg. acc. & dat.*
pers.
 coeberdak. *Holl.* Tectum scandulare.
 coep. f. coe. ut: De coep lypde / eer dat se
 halfde. Prius vacca mugiebat quam lacta-
 bat.
 coffer/kiste. Arca, capsula, cista, g. z, f.
 cofferken. Arcula, capsula, g. z, f. scrinium,
 ii. n.
 coffertortie/oufslag. Operculum, operimen-
 tum, g. i, n.
 coge. *Holl.* Contagium bestiarum.
 cogel / *Holl.* Globus, g. bi, m. sphaera, g.
 z, f.

COL

cogelken. Globulus, g. li, m. sphaerula, g. z.
 cogelwys genaect. Globatus, a, um, o.
 Globi modo factus.
 cogiere / schatseel. Scriptum, g. ti, n. comen-
 tarius, g. ii, m.
 cokeloer. Cochlea, g. onis, f.
 cokeloer. *metaph.* Homo cochlez vitam a-
 gens.
 cokeloeren. Cochlez vitam agere; domi-
 latitare.
 coken. Coquere, p. coxi, f. coctum. *r. accus.*
 cokene. Culina, g. z.
 cokene-biend. Amicus ollaris.
 cokerve/cokernagie. Coctio, g. onis; coctu-
 ra coquinaria, g. z, f. f. kenken. ut: De
 kruken heeft hem gemaest. Culina con-
 ject cum in saginam.
 coket. Theca, g. z, f.
 coketillen. *Holl.* Celebrare Hilaria.
 cokermupel / Fl. monkeftopen. Subridere,
 p. risi, f. ritum.
 colder. Colobium, g. ii, n. thorax, g. racis, m.
 cole't sp dooben oft brandende. Carbo, g.
 onis, m.
 gloepende coole. Pruna, g. z, Carbo ignitus.
 doobe coole. Carbo emortuus.
 colen bzander. Carbonarius, g. ii, masc.
 colentrabder. Rutabulum, g. li, n.
 colen-put. Officina carbonaria
 colen-bierken. Prunx, g. arum, f. *pl. num.*
 cole ban pest. Anthrax, g. thracis, masc.
 colere/de colerique passie. Bilis, g. lis; cho-
 lera, g. z, f. Iracundia affectio.
 colere / graufchay/beweginge van de co-
 lere. Ira, iracundia, g. z, f. Iraz motus; iraz
 commotio.
 in colere zyn. Irasci, p. ratus, f. ratum, *dep. r. d.*
 colerig / tot graufchay genepgh / heet-
 bloedigh / geelgalligh / oplopend. Ira-
 cundus, biliosus, stomacholus, a, um, o.
 coler / herwe / als wit / root / &c. Color,
 g. loris, m.
 coler in de welspeken thept. Colorator-
 ius; color rhetoricus; dicendi ornamenta;
 lenocinia, pigmenta orationis.
 coler / schynfel der waerhept. Veri species;
 similitudo veri.
 een colerken geben. Speciem veri alicui
 affingere; similitudine veri sermonem fusca-
 re; z qui speciem inducere vel praexere
 alicui.
 coler / pretex / dexel / hoogwendfel. Ob-
 tentus, us, m.
 colf / robe. Calva, z, f.
 colf bal. Pila clavaria.
 colf bzager. Apparitor, g. oris, m.
 colf hout. *Fl.* betfack. Obscus, a, um, o.
 Magna corporis mole gravis.
 colf hout / botrick, Homo obfus; Arcadi-
 um

cum pecus, i, *afinus*.
 colf-dogge. Leulifcus, g. ci. m. *pifis*.
 colliander. Coriandrum, g. dri, n.
 colijh / colicompas / crinypfel / buijhpijn.
 Darmtekingh. Ilos *five* Ileus, g. i, n. Coli-
 cus dolor; colicus morbus: iliaca passio;
 colica passio; caeliacus dolor.
 die 't colijh heeft. colicus, caeliacus, a, um, o.
 Colico dolori obnoxius; caeliacum affe-
 ctum patiens.
 collatie / halve maeltijt. Cœnula, g. z, f.
 collatien. Sumere cœnulam.
 collationeren / een fchijft tegen fijn origis
 neel oberfien / 't een tegen 't ander hou-
 den. Conferre, fero, p. contuli, f. collatum.
reg. acc. rei & dat. perf. conferre aliquid al-
terii, vel cum altero. Scriptum exigere ad
finem archetypum; scripti fidem expendere
ad tuum archetypum.
 colle-bloeme. Anemone, g. nēs, fem.
 colleferen. Merendam sumere.
 collegie / gilde / genootfchap / bergaderinge /
 gefelfchap. Collegium, g. ii, n. fodalitas,
 g. tatis, f.
 collegie daer men ftudeert. Gymnafium lit-
 terarium. *inepte*. collegium.
 coller. f. colber. Amiculum, i, n.
 colette. Mammillare, g. ris, n.
 colobinte. Colocynthus, g. thydis, f.
 colomme / pylaer. Columna, g. z, f.
 colommel / colonel. f. Colonel. ut: *De colo-*
nels fullen een Orygshie werben. Tri-
buni conflabunt exercitum.
 colbe. Clava, g. z, f.
 colben. Ludere clavā.
 colubzine / licht fink gefchut. Colubraria
 canna. colubraria fitula.
 colubzier. Bombardarius, g. rii, m.
 com. Alveus, g. i, m. f. *comine*. Arca, z, f.
 comonps. Promptuarium navis.
 comedie / fchouwfpel / blijdsfel. Comœdia,
 g. z, f.
 comedie op fijn Romeyns. comœdia togata
 vel pretextata.
 comedie reprefenterende Coningen en
 Prinzen. comœdia trabeata.
 comedie reprefenterende gemeen volk. co-
 mœdia tabernaria.
 comedie / bol rallieren ende tijdt pafferin-
 ge. comœdia Attellana.
 comedie fpeelder. comœdus, g. di, m.
 de comedie aengacnde. comicus, a, um, o.
 comen / figh tot een plaetfe begeben / af-
 riberen. Venire, advenire, p. veni. f. ventum;
 appellere, p. nuli, f. pulsum. *reg. acc. cum Ad.*
 komt hier. Adeidum; huc concede, huc adi;
 huc dum ad me.
 comen / op wege zijn om te comen. In viā
 esse: in itinere esse,

comen / gebeuren / by geballe gefchieden.
 Accidit, evenit, contingit, obtingit, *imperfon,*
 ufu venit.
 dat is soo onberwaght gecomen. Hoc ita
 inopinato evenit, vel accidit, vel contigit, vel
 successit.
 't foude altemets soo wel comen. Forte an
 ita evenitet vel succederet.
 comen / geraeken tot iet. Pervenire, p. veni,
 f. ventum, *reg. acc. cum Ad.* allequi, p. secu-
 tus, secutum, *dep. reg. acc.*
 ik kan daer niet toe comen. Non possum eo
 pervenire: non possum rem istam consequi,
 allequi.
 comen / uptspruyten. Nasci, p. natus, f. na-
 tum, *dep. oriri, p. ortus, f. ortum, dep. prove-*
nire, p. veni, f. ventum.
 uyt gekijf komt gevugt. Ex tixis nascuntur
 vel oriuntur, vel proveniunt dimicationes,
 pugna.
 't comt uyt der aerden. E terrā nascitur.
 comen / boegen / staen cadere, p. cecidi, f.
 casum; convenire, *reg. dat.* decere, p. de-
 cui, *reg. acc.* quadrare, p. avi, f. atum, *r. dat.*
 dat comt wel. Bene cadit: convenit; decet;
 quadrat.
 't comt qualijk. Male cadit: disconvenit;
 dedecet: laud quadrat.
 comete / cometer / staer-ster / sterre met eenen
 fteirt cometes, cometa, g. ta, m.
 comijn. cominum, g. ni, n.
 commandement / maght om te comman-
 deren. Imperium, g. ii, n. iurisdicctio, g. onis,
 potestas, g. tatis, f.
 commandement hebben ober iet. Habere
 imperium in aliquid: præstare alicui; ha-
 bere potestatem in aliquid.
 commandement / bevel. Imperium, g. rii:
 iussum, g. si, n.
 commanderen ober iet. f. commandement
 hebben ober iet. ut: *Hij commanderet*
over 't Epland. Imperium est ipſi in in-
sulam.
 commaderen / gebieden. Jubere, p. iussi, f.
 iussum, f. *Bevelen*. Mandare, avi, atum.
 commander. Præfectus, g. i, m.
 comme / comneken. concha, g. z, f. carinus,
 catillus, g. li, m. catillum, g. li, n.
 commensael / diffgenoot / tafelgast. convi-
 vor. g. oris, m.
 commen / schade. Damnum, detrimentum, in-
 fortunium, g. i, n.
 commen / droet thept. Mœror, g. oris, m. f. *bes-*
commertis. cura, z, f.
 commen / gebzek. Egestas, g. tatis, penuria,
 g. z, f.
 commenen / leedt aendoen. Offendere, p. di, f.
 lenium; dolore confundere, vexare, mole-
 stare, p. avi, f. atum, *r. ac.* Molestum esse alicui,

commerlijk / moepelyk. Molestus, a, um; difficilis, e, g. is, o.
commercie / koopjandel. Commercia, g. ciorum, *pl. num.*
commeren/gebiedere. Sacrae affinitatis cognatae parens, *uylgo.* commater, g. tris, f.
commere/clappe. Ambubaja, g. x, f.
commerfchjap. Lullrica cognatio.
commissie/ die commissie heeft van iet. Praefectus, praepolitus, g. i, m.
commissie/substituit / lieutenant. Vicarius, g. ii, m.
commissie in Reght. Delegatus, g. i, m. Dilegatae jurisdictionis iudex.
commissaris van 't Hof. Delegatus Principis, lectus à Curia caulae cognitor.
commissaris bupten Reght. Curator, g. oris; praetorius, g. cti, m.
commissaris van gesehjut. Curator rei tormentariae.
commissaris van bibzes. Militaris annonae praefectus; castrensis commeatatus curator.
commissaris van de monsteringhe. Spectationis, lustrationis castrensis praefectus.
commissie in Reght. Delegata iudicatio.
commissie bupten Reght. Mandatum, g. i, n.
commissie/bevel/last geben. Imponere mandatum, *r. dat.*
commissie volbrengen. Mandata exsequi vel perficere.
syn commissie te bupten gaen. Praevicari mandatum.
commoditept / bequaemhepdt. Opportunitas, g. tatis, f.
commodie / bequaem. Opportunus, aptus, commodus, a, um, o.
communicatie / gemeenschap. communicatio, g. onis, f.
communicatie / conbersatie. Consuetudo, g. dinis, f. usus, g. us, m. commercium, g. cii, n.
in communicatie met iemanden komen. Venire ad colloquium cum aliquo.
communiceren / deelaghtigh maken. Cum aliquo communicare: aliquid alicui communicare vel aperire.
communiceren / 't onsen Heere gaen. Sacrae communionem uti; sacram Synaxim, communionem; canam, participare, sumere.
communie / gemeenschap. Communio, g. onis, f.
communie / de g. communie. Communio sacra; sacra synaxis.
compact. Pactum, g. i, n. conventio, g. onis, f.
compagnie / gesehchap in eenigen handel oft daer men inede verkeert. Societas, sodalitas, g. tatis, f. sodalium, g. tii, n.
compagnie / gesehchap op de rypse. Co-

mitatus, g. tús, m. affectatio, onis, f.
compagnie / de per soonen van 't gesehchap. Sodales, g. lium, m. *pl. num.* sodalium. consortium, g. tii, n. comires, g. tum, m. *pl. num.* Comitantium frequentia.
compagnie soldaten. Cohors, g; horis, f.
comparatie / gelykenisse. Comparatio, compositio, g. onis, f.
wat comparatie is dat? Quae hae est ineptis? quae hae est absurditas?
compareren / verschynnen / sich vertoonen. Apparere, comparere, p. parai, f. paritum, Ostendere se; sistere se, *r. dat.*
compareren ten dage / plaetse / ure / &c. Ad diem, locum, horam praesto esse; ad constitutum venire.
comparitie / verschynninge. Apparitio, praesentatio, g. onis, f.
comparitie dagh. Dies constitutus se sistendi.
compas / passer. Circinus, g. ni, m.
compas / streekwijser van de schippers. Fyxis nautica; index magneticus.
met den compas ronden. Circinare, p. avi, f. atum, circino rotundare, *r. acc.* orbem circinare.
met den compas meten. Circino metiri aliquid; circino exquirere magnitudinem; circino mensuras rimari, explorare, indagare.
compassie / medelijden / mededoogen / deernis. Miseratio, commiseratio, g. onis, f. Egentium miseratio, erga inopes commiseratio: miseratio alienae calamitatis.
compassie hebben met iemanden. Miserari, p. atus, *dep. reg. acc.* misereri, p. fertus, *dep. r. gen.* Tangi miseratione alicuius, erga aliquem affici misericordia.
ik hebbe compassie. Miseret me. *reg. gen.*
compenseren / vergelden. Pensare, compensare, p. avi, f. atum, *r. acc.*
de costen van 't proces compenseren. Litis impendia inter actorem & reum aquare.
compensatie / bergeldinge / bertykinge. Compensatio, g. onis, f.
compere. Lullricus compater.
compeerschap. Cognatio, necessitudo lullrica.
competent / wettelyk / behoorelyk / competenten Reghter. Legitimus iudex; legitima jurisdictionis iudex.
competent / bequaem. Idoneus, a, um, o.
competentie / pzetten sic tot het selve reght. Litigiosa eiusdem rei vindicatio.
competentelyk / behoorelyk. Idonee, legitime, *nrc. adv.*
complexie / aert / ghesteltemisse der nature. crasis, f. feos, f. ingenium, g. ii, n. corporis constitutio: corporis compositio.

starke complexie. Corporis firma constitutio: robusta corporis compositio.

lijde complexie. Latum ingenium: ingenii latus habitus.

droeve complexie. Ingenium triste; moestus ingenii affectus.

rijpe complexie. Natura gravis animi; mores naturâ graves, insita morum gravitas.

lichte complexie. Ingenita morum levitas.

gecomplexioneert. Moratus, a, um, o.

complice / makker / mede-pleger. Consciis facinoris: flagitii socius: conscius & affinis noxz.

complot / conspiratie / 't saamenspanningh / aenslag / spitel. Factio, conjuratio, conspiratio, coisio, g. onis, f.

by complot. Ex compositione: ex condicto.

comploteren / 't saamen spannen. Conjurare, p. avi, f. atum. Conspirare in vel contra aliquem.

componeren / let maeken / dichten / of in schrift stellen. Componere, p. polui, f. positum; scribere, p. scripti, f. scriptum; elucubrare, p. avi, f. atum, reg. *accusf.*

componist / zangmaeker. Musurgus, i, m.

compozeeren / sich wel dragen. Rectè agere: probum virum agere: benè se gerere, p. gessi, f. gestum.

compositieur / antheur. Scriptor, auctor, g. onis, m.

compositie / 't saamenstellingh / 't saamen setting in 't sept van dichten. Scriptio, g. onis, f.

composeren / ober een comen. Pacisci, p. pactus, f. pactum, dep. transigere, p. legi, f. factum, reg. *acc.* Negotium componere.

compositie / accort / verdragh. Transactio, pactio, pacificatio, g. onis, f.

compositie in 't sept van medicijnen. compositio, g. onis, f.

compost / mengelspijs / suitsel / leckerpe. compositura, g. z, f.

compromis / toeseggingh / verblijf / belofte / als den eenen den anderen reciproke: lijk iet belooft. compromissum, g. si, n.

comste. Adventus, accessus, g. us, m.

comste / volnoeginghe. Satisfactio, g. onis, f.

gij hebt uwe comste. Satisfactum est tibi.

hebdy uwe comste? Satisfactum est tibi?

comste / aendcel / behooslyke aendeel. Portio, g. onis: rata, g. z, f.

siet daer is uwe comste. Entibi portionem tuam.

concept / begriyp / ontwerp / 't gene dat ies markt in synen snne gepepnt heeft. cogitatio, g. onis, f. cogitatum, g. ti, n. cogitata, sentia, g. orum, n.

syn concepten wel uptspreken. Animi sentia discretè enunciare: cogitata dicendo

commode expromere vel exprimere.

concherge / hofwachter / hofhouder. Custos, g. stodis, in.

concherge / Fl. casteleijn. Præcedus, g. si, m.

concerneren / betreffen / behooren. Pertinere, p. nui, f. tentum; spectare, p. avi, f. atum, reg. *acc. cum prep. Ad.*

conclie / vergaderinghe van de Welrelaten der H. Kerke. Concilium, g. lii, n. synodus, g. di, f.

conclie generael van de geheele Christens heyt. concilium œcumenicum.

conclie nationael van een bysondere natiel. concilium provinciale.

conclie provincioneel van een partikuliere provincie. concilium provinciale.

conclusie / besuyt / slot in Kerkes saeken. Summa intentionis petitoris; summa postulatum.

concluse nemen. Intentare reo litem, reo poenam intentare.

concommer. cucumer, g. meris; cucumis, g. mis & meris, n.

concordaten. Pacta conventa vel transacta, concubijne.

conculijne. Pellex, g. licis, concubina, g. z, f.

conculijnage. concubinatus, g. us, m.

concupiscentie. concupiscentia, g. f. f. Besgeitelykheyt.

Appetentia, z, f. concupiscentia, z, f.

condigh / openbaer. Manifestus, a, um, o. f. bekend: kennelyk

Notus, a, um, o.

condigen. Nuntiare, evulgare, divulgare, p. avi, f. atum, reg. *acc.*

conditie / staet. conditio, g. onis, dignitas, g. tatis, f. status, g. us, m.

conditie / officie. Munus, neris, n.

conditie / maniere. Mores, g. ium, m. pl. *nm.*

dit is syner conditie. Hi sunt illius mores; hoc est ipsius ingenium.

conditie / besprek / bedingh / booswaerde. conditio, g. onis; lex, g. legis, f. modus, g. di, m.

op conditie. Eâ conditione; eâ lege.

conditioneren / bespreken. conditionem adhibere, conditionem interponere; certis legibus determinare & restringere, agere pactationibus.

conduiseren / belepden. Regere, dirigere, p. rexi, f. rectum, reg. *acc.*

conduyte. Ductus, meatus, g. us, mascul.

confederatie. Fœdus, g. deris, n.

confedereerde. Fœderatus, a, um, o.

confederacie. colloquium, g. ii, n.

confereren / geben. conferre, tero, p. tuli, f. collatum; contribuere, p. bui, f. butum, r. *acc. rei & dat. pers.*

confereren / tegen een houden. conferre, *idem ut supra.*

comparare, p. avi, f. atum, reg. acc.

confessereren. Fateri, p. fassus, f. fassum, dep. reg. *acc. f.*

Welspden / biechten, confiteri, fessus

fessus, fessum, *dep. reg. acc.*
confijt / oufsiture. Conditura, g. z, f. conditus, g. ūs, m.
confituren / zupkerwerk / zupkergebak / zupker-doft. condimenta, g. torum; bellaria, g. riorum, n. *pl. num.*
confyten / insulden / zuiten / doozzupkeren. condire, divi, f. ditum, *reg. acc.*
confilis de grepp. Apiastrum, g. stri, n. citrigo, g. ginis, f. Melissophyllum, i, n.
confiscatie. Bonorum fisco additio.
confisheeren / aenslaen. Publicare. p. avi, f. atum. *reg. acc.* Bona publicare: publico addicere, Fisco addicere, *reg. acc.*
confoorn. Congruus, consensaneus, a, um. conformis, c, is; o. *r. dat.*
confoornicept. Congruentia, convenientia, z, consensio, g. onis, f.
in confoornicept. Conformiter, congruenter, *adv. r. dat.*
figh confoornieren. Componere se: accommodare se, *r. dat.*
confoort / versterking / heul / troost. Solatium, g. iij, n.
confoort / hulpe. Auxilium, subsidium, g. ii, n.
confoorteren / versterken. Roborare, corroborare, g. avi, f. atum. *reg. acc.*
confoorteren / vertroosten. Solari, consolari, p. latus, f. latum, *dep. reg. acc.*
confronteren. f. Collacionneren. Alterum cum altero componere, committere.
confus / ander een gewengelt. Confusus, permixtus, indistinctus, a, um, o.
confusie / disordje. Confusio, g. onis, f. chaos, n. *indecl.* Confusus rerum ordo: turbata rerum series.
confuselijck. Confuse, incompotitè, indistincte, *adv.*
confus / beslaen / verflagen. Confusus, turbatus, perturbatus, a, um, o. Animo confusus; mente confusus: homo confusus mentis.
confusie / verflagenthepdt. Animi perturbatio.
confuselijck. Animo confuso & turbato.
confus / beschaemt. Pudore obrutus, verecundia oppressus: pudore suffusus.
confusie / beschaemthept. Pudor, g. oris, m. verecundia, g. z, f.
Conge / verlos Venia, g. z, facultas, g. tatis, f.
Conijt. cuniculus, g. li, m.
Conijnen kruyt. Lactucella, cicerbita, g. z, f. sonchus, g. i, m.
Coningh. Rex, g. regis, m.
Coninginne. Regina, g. z, f.
Coninghtyk. Regius, a, um, o.
dat den Coningh betaent. Regalis, e, g. is, o.
Coninghtlyken. Regiè, regicè, *adv.* Regio morè: regio splendore.

Coninghtlyken Stoel. Solum, g. lii, n. thronus, g. ni, m.
Coninghtryck. Regnum, g. ni, n.
Coningshof. Regia, g. z, f.
Coningsken. Regulus, g. li, m.
Coninghtstien / bogeltjen. Trochilus, regufus, g. li, m.
connen / weten. Seire, p. scivi, f. citum, noscere vel nosse, p. novi, f. notum, *reg. acc.*
connen / brinnogen. Possè, possum, p. potuis; valere, p. lui, f. litum; pollere, *sine prae. & sup.*
connestabel. Magister equitum; equitatus magister, *diuinitas in Gallia.*
conquet / heroberingh / oberwinst. Parta, quærita, g. torum, n. *pl. num.* Bona parta: bona quærita.
conquesteren / veroberen / winnen / verkrøygen. conquerere, acquirere, p. quisi, vi, f. situm; parare, p. avi, f. atum, *r. acc.*
conscientie / geweten / de biinnenste getnyssen / geuiffe van de reden op 't herze. conscientia, g. z, f. Animi conscientia, mentis conscientia.
conscientie / geloobe / trouwe. Fides, g. dei, f.
beloben op sijn conscientie. Sua fide sponde-re, ex sincerâ fide promittere, *r. acc.*
by conscientie. Ex fide, fideliter, *adv.*
conscientie / scrupel. Religio, g. onis, f.
't is conscientie dat men dat doet. Religio est hoc tacere.
conscientie van iet maeken. Religioni habere: religioni ducere, *reg. acc.* conscientie prohiberi, *ac, &c.* religione impediri quo minus. *&c.*
conscientieur / Godts-dienstigh / broom. Religiosus, justus, rectus, a, um, o. culpam religioni habens: noxam quamlibet religioni ducens. *By en is niet conscientieur.* Nullo mouetur conscientia metu.
consecutibelyk / nabolgendlyk. Deinde, inde, postea, consequenter, *adv.*
consent / betwilliging / toestemmingh. consensus, assensus, g. ūs, m.
consentere / consent geben / intwilligen. consentire, p. fensi, f. sentum, assentiri, p. sensus, f. sentum, *dep. reg. dat. vel acc. rei & dat. perf.* Assensum præbere, *reg. dat.*
consequentie / importantie. Momentum, g. tij; pondus, g. deris, pretium, g. tij, n.
't is een sake van groote consequentie. Res est magni momenti vel ponderis.
consequentie / gebolgh / ur: 't is een sake van quade consequentie. Res est mali exempli.
consequentelijck. f. consecutibelyk. consequentive, per consequens, consequentiam.

conferbatie/conferberen. f. behouden/behoudenis. Incolumitas, aris, f. conservatio, onis, f.

conferbe. Conditura, g. z, f.

confideratie. Considerantia, g. z, f.

een man van confideratie. Homo discretus & circumfpectus.

confidereren / oberleggen. considerare, examinare, p. avi, f. arum, expendere, perpendere, p. pendii, f. penfium, r. acc.

confifteren/bestaen/ur: De fake confisteeft hier in. In hoc confistit. in hoc verfatur.

confistorie. f. herkenraedt / raedtkamer. confessus, g. us, m.

conforte / conplice / medegesel / makker / medestander / medeghenoot. Socius, g. ci, m.

conforte / huw- & broutwe. conjux, g. jugis, f.

conspiratie / t'samenwerchingh / t'samenstemming / bloekverwantfchap. conjuratio, g. onis, f.

conspirateurs. conjurati, g. orum, m. pl. num.

conspireren / t'samenspannen / aenfpennen. conspirare, p. avi, f. arum.

confellatie. Stellarum affectio: astrorum confitutio: siderum positus.

confte/werenschap. Ars, g. artis: scientia, g. z, f. artificium, g. ii, neut.

t is confte te doen. Artis est id facere.

confte / geleertheyt. Doctrina, peritia, g. z; eruditio, g. onis, f.

confte/yk / confdygh / conftryk. Artificiofus, ingeniofus, a, um; folers, g. lerris, o.

confte/yken. Artificiose, petide, scienter, fcite, eleganter, affabre, ingeniofe, adv. Art e, abl. abf. Eximio opere: fingulari arte.

confte/yker. Artifex, opifex, g. ficis, m.

confte/yloos. Iners, g. inettis; infciens, g. entis; ignarus, a, um.

confte / hpe confte. Artes ingenuæ: artes liberales: artes humaniores: studia bonarum artium: studia humanitatis.

de hpe confte ftuderen. Studere bonas artes, vel bonis artibus: operam dare literis: invigilare vel incumbere studiis.

confte/ywoerden: Technologica, artium vocabula.

confte/yueren / ozdonneren / infte/yen / belegen. Statuere, confituere, inftituere, p. tui, f. tutum, r. acc.

confte/yutie/wet. Edictum Principis: lex Principis.

confte/yutie / regel. Præfcriptum, g. ti, neut.

confte/yutie des lighaems. f. complexie / gefte/ytenis. ur: Hye en is niet van fwartgallige / maer van fnoertige gefte/ythent. Ille non est conftitutionis melancholicæ, fed p phlegmaticæ.

confultatie / veraed. Deliberatio, g. onis, f.

confultatie houden / confultieren. confultare, avi, f. arum, fcil. de re aliqua. f. ftaedighouden. Deliberare, avi, arum.

contemplantie / oberpoufingh / befpeghelingh / befchouwing / oppgeroekentheyt. contemplatio, g. onis, f.

contemplantif / die getrne contempleert. contemplationem addictus, ad contemplationem propensus.

contemplantif / begraem em daer op te contempleren. contemplati idoneus: idoneus quò intendatur contemplatio.

content / die te bzedenis. Contentus, a, um, o. Qui animo acquiefcit in rerum fuarum forte, ftatu.

content / gercontenteert / voldæen. cui factum est factis: cui datum est quod dari debuit.

contentement / bernoeogen / te bzedentheyt mer fyneu ftæet. Jucunditas animi, nihil ultra cupientis præter id quod adest: mentis nihil expetentis quies, pax & tranquillitas.

contentement / berheuginge. Gaudium, g. dii, n. lætitiæ, g. f. Animi voluptas.

contentement / lighamelijk plaifstier. Voluptas, g. tatis; delectatio, oblectatio, g. onis, f. Voluptatis fenfus.

contentement geben / contenteeren / reden ban het geben. Rationem reddere alicujus rei vel de re aliqua.

contentement geben / betalen. Satisfacere, cio, p. feci, f. factum, reg. dat.

contentement in iet nemen. Delectari, p. a. tus, paff. reg. ablat. abf. vel ablat. cum in.

continuel: continuus, perpetuus, a, um, o.

continuelijk. continue, perpetuo, adv.

continuatie / aenhoudingh / volherdingh / herbolgh / herknoghtingh. continuatio, g. onis; perpetuitas, g. tatis, f.

continueren / aenhouden / volherden / herbolgen / booztjeten. Continuare, durare, pefeverare, p. avi, f. arum.

contooz. Ratiocinarium, g. ii, n. conclave rationum.

contract. f. verdragh / overeenkingh. Contractus, g. us, m. Pactum conventum: pacta conventa, n. pl. num.

contracteren / t'samen handelen / contract fluyten. Facisci, p. pactus, f. pactum, dep. contrahere, p. traxi, f. tractum, contrahere cum aliquo: inire contractum cum altero: pactum facere: pactioem cum aliquo facere.

contradictie / tegenfeggen / tegenfpraek. Contradictio, inficiatio, oppugnatio, g. onis, f.

contradictoir / dat tegenftrijdinghe medebzenght / teghenfegghijk. Contradictorius,

rius, a, um, o. Secum invchens contracti-
onem.
contracie in situatie / tegen malkanderen
overtsaende. Oppositus, contrarius, a,
 um, o.
conterarie in qualiteyde / als warm ende
houder. Contrarius, a, um; pugnant, g. an-
 tis, o.
contrarie / schadelijk. contrarius, noxius,
 inimicus, intensus, infestus, a, um,
 r. dat.
contrarie in opinie / recht strydigh / tegen
strydigh. Adversus, adversarius, a, um, o.
 r. dat. ut: *Spænighmael is d'ene Gods*
dienfligheyt recht strydigh tegens d'
andere. Non raro Religio Religioni est ad-
 versa: Religionum una aliquoties adverfa-
 tur alteri.
contrarie in affectie ende wille / als goet
ende quaet. Adversus, adversarius, infestus,
 intensus, a, um, o. r. dat.
contrarie in partpe / als byient en vbandt.
 Adversarius, a, um, o.
contrarieten in opinie. Sentire contraliter
 sentire.
contrarieten in affectie. Alicoum, aversum
 esse à quopiam.
contrarieten in partpe. Adversas tueti par-
 tes: stare ab adversariis.
contrarietept in wooyden. Verborum inter
 le dissenso.
contrarietept in den sin hadde wooyden.
 Discrepantia sententiarum.
contrarietept in opinie. Opinionum diffi-
 dium.
contrarietept in affectie. Voluntatum dis-
 crepantia & diffidium.
contrabenerien / tegenkomen / overtreden /
tegenaan. Violate, p. avi, l. atum; trans-
 gredi, dior, p. gressus, f. gressum, dep. r. acc.
 Violare jus, mandatum, legem, &c.
contrabenteur. f. tegenstreber / overtreder.
 Violator, transgressor, g. oris, m.
contrabentie / overtredingh. Violatio, trans-
 gressio, g. onis, f.
contebalance / vol gewicht. Sacoma, atis, n.
contrefeyten / namaken. Simulare, assimula-
 re, p. avi, l. atum; imitari, p. aus, l. atum,
 dep. r. acc.
contrefeyten / verbaleschen. Adulterare, p.
 avi, l. atum, r. acc.
contrefeyten / naemaen / nitschijderen.
 Depingere, p. pinxi, f. pictum; effigiare, p. a-
 vi, f. atum, r. acc. Effigiem rei alicujus ad vi-
 vum exprimere.
contrefeytsel / gebeinstheidt. Simulatio, g.
 onis, f.
contrefeytsel / afbeeltsel / namakesel. Assi-
 milatio, g. onis, f.

contrefeytsel / verbaleschinge. Adulteratio,
 g. onis, f.
contrepoids / regenghetwicht. Sacoma, g. ma-
 tis, n.
contrerollent ? tegenrollhouder. Antigra-
 pheus, g. ei, m.
contrefcharpe / tegenschoepfel / bolwerckh.
 Vallum ad labra fossæ; extima lorica.
contrefegel. Signum signo ad verltum.
contrepe / landt streke / gewest. Regio, g. o-
 nis, plaga, g. æ, f. tractus, g. us, m.
contribueren / opbzeugen / toebzeugen / ne
bedrelen. Contribuere, p. bui, f. butum, r. acc.
 rei. Symbolum conferre,
contributie / opbzeugingh / mededeelingh /
schattingh / verpoudingh / meegebinge /
lasten. Contributio, pensio, g. onis, f. vecti-
 gal, alis, n.
controverfse / geschil / twist / redenstryde /
berfchil / gedingh. Controversia, g. æ; dil-
 sensio, g. onis, litigium, g. gii, n.
conbenabel / bejhooylijk. Decens, g. centis, n.
conbenabel / bequaem. Aptus, idoneus, com-
 modus, a, um, o.
convent / t' sauen wooningh / klooster.
 Monasterium, coenobium, g. ii, n.
conberfatie / onnegank / hanteringh / ber
keringh / gemeinschapheit / handel ende
wandel. Familiaritas, g. tatis; consuetudo, g.
 dinis, f. usus, convictus, g. us, m.
conberfeten met ienanden. Conulescere, p.
 suevi, f. suetum, r. dat. consuetudine alicu-
 jus uti : uti quopiam familiariter : versari
 cum aliquo.
conbop van amonitie in den leger. Vectura,
 æ, f. Militaris comineatus subvectio, anno-
 naz in castra vectio: comineatus annonarius.
conbop / geleide. Præsidium, g. dii, n.
conboperen / geleiden. Ducere, p. duxi, f.
 ductum; affectari, p. atus, f. atum, dep. r. acc.
cool / coole. Brassica, g. æ, caulis, g. lis, m.
coolbyter / coolspjinger. Locusta, g. æ, f.
cool-kruidt. Olus, g. leris, n. Crambe, es, f.
cool-dupbe. Palumbus, g. bi, m.
coolhof. cauleum, g. ti, n. Hortus olitorius,
coolneesse. Fringillago, g. ginis, f.
coolfaet. Semen brassicæ.
coolspjupte. cyma, g. matis, n.
coolstock. caulis, g. lis, m.
coop / coopinge. Emptio, coëmtio, g. onis, f.
 mercatus g. us, m.)
goeden coop. Vili & tolerabili pretio: Vili e-
 mere.
dieren coop. Carè, carius, nimid, adv.
coopachtigh. Emax, g. macis, o.
coopbaet / te coop. Venalis, c. g. is, o. Venum
 expositum.
te coop zyn. Proflare, p. sitis, f. situm. Ven-
 lem edic.

c koopdagh. f. *Dirop*. ut: *Wp* sullen ons inden opden koopdagh. *Nos diem auidionis obibimus.*
 c oopen. *Emerere, coemere, p. emi, f. emptum nundinare, mercari, p. atus, f. atum, dep. reg. acc.*
 c ooper / cooiman. *Mercator, emptor, oris, m.*
 coophandel / cooimanfchap. *Mercatura, g. z, negotiatio, g. onis, f. commercium, g. cii; mercionium, g. nii, n.*
 coophaben / coopftadt. *Emporium, g. nii, n.*
 cooimanfchappen / coophandelen drijben. *Negotiari, p. atus, f. atum. dep. Mercaturam exercere, mercatum facere; commercia tractare.*
 coopfter / coopvrouwe. *Mercatrix, g. tricus, f. Mulier mercionia exercens.*
 coopbaerder. *Mercator extraneus.*
 coopbaerders fchijp. *Holcas, g. cadis, f.*
 cooz. f. *Choor.* *Chorus, i, m.*
 coozde. *Funis, g. is, m. restis, g. is, f. in acc. restem, vel restim; chorda, g. dz, f.*
 coozdebanfer. *Funambulus, g. li; schoenobata, g. z, m.*
 coozdedaepet. *Restio, onis, masc.*
 coozdeken. *Funiculus, resticulus, g. li, m. chordula, resticula, g. lz, f.*
 coozdelier. *Frater Minorita, g. z, m.*
 coozderol. *Trochlea, g. z, f.*
 coozbewagen. *Sarracina, g. ci, n. Vehiculum trufatile.*
 rhoozfank. *Cantus Gregorianus.*
 cop / hooft. *Caput, g. pitis, n. f. Hooft ut: Zijn hooft sweet feet. Ipius caput diffuit sudore. (g. onis, f.*
 cop / coppinghepdt / ftebighepdt. *Obftinatio, eenen cop hebben. Capitonem esse: cerebrofum esse: animo esse obftinato, pertinaci, pervicaci. ut: Hebt ghyder eenen cop / ik falder ook eenen hebben. Si tu es morofus, ego ero cerebrofus.*
 cop / dzink cop / beker. *Scyphus, g. i, m. patera, phiala, g. z, f.*
 cop / laetbuiffe. *Cucurbitula, g. z, f.*
 coppen fetten. *Scarificare, p. avi, f. atum.*
 coppen fettinge. *Scarificatio, g. onis, f.*
 copet. *Cuprum, g. pri, n. A.s Cyprium.*
 copet / lettoen / meffingh. *Orichalcum, aurichalcum, g. ci, n. A.s coronarium.*
 copet blek. *Lamina cuprea.*
 copetdzact. *Filium cupreum.*
 coperen / sbau copet. *Cupreus, zneus, aheneus, a, um, o.*
 coperen pot. *Lebes, g. betis, m.*
 copergeel. *Aeneus color.*
 copergroen / coperroeft. *Aerugo, g. ginis, f.*
 copet-roos. *Chalcanthum, virriolum, g. i, n.*
 copetfchupin / copetflagh. *Aris squama; miffiduit.*

copetflager / cooetwerker. *Braccarius, g. rii, m. Faber zrius.*
 copetfleker. *Scalptor, g. oris, m. ut: Men kan de klepne letteren van dese Coperfleker niet sien. Minuta hujus scalptoris littera fallunt vitum.*
 copetwilkum. *Vafa znea.*
 coppe / gefchryft na 't origineel. *Apographum, g. phi; exemplim, g. li, n.*
 coppe na een fchilderpe. *Imaginis apographum.*
 copieren / uptschryjben. *Describere, exscribere, transcribere, p. scripsi, f. scriptum. reg. acc.*
 copieren een fchilderpe. *Expingere imaginem ex imagine: imitari archetypum imaginis.*
 copift. *Librarius, g. rii: libellio, g. onis, m.*
 coppel / paet. *Par, g. paris, n. bini, z, a, o. pl. num.*
 coppelen. *Copulare, jugare, p. avi, f. atum, necere, p. nexui & nexi, f. nexum, r. acc.*
 coppel / coppeltepe. *Lenocinium, g. nii, n.*
 coppel-draepen. *Lenocinari, p. atus, f. atum. dep. Lenocinium exercere: amores conciliare.*
 coppeler. *Leno, g. onis, m.*
 coppelerffe. *Lena, g. z, f.*
 corael. *Coralium, g. lii, n.*
 bau corael. *Coralinus, z, um, o.*
 coraline. *Bryon, g. bryi, herbagenus,*
 coragie / fteutighepdt om iet te beftaen. *Animus, g. i, m. audacia, g. z, f. Generofus animus: generofitas animi.*
 coragie / ftandvafsighepdt om iet te bofboeren. *Animus, g. i, m. Constans animus: animus fortis: animi constantia, robur, fortitudo.*
 coragieur / woedigh om iet te beftaen. *Animofus, a, um, o.*
 coragieur om iet uyt te boeren. *Fortis, e, g. is, o.*
 cozdecl. *Mutulus, g. li, m. Trabs mutula.*
 cozk. *Suber, p. beris, n.*
 van cozk. *Subereus, a, um, o.*
 cozdegarde / waghthups. *Excubantium ftatio: excubitorum ftativa: vigilum ftatio.*
 cozdegarde / de waghthelpe. *Excubitorum manipulus: excubiarum caterva. ut: Hys fal moezen met de cozdegarde afrekenen. Ille cras difputabit rationem cum excubiarum cohorte.*
 cozdwaen / opperleder van de fchoenen. *Obftragulum, g. li, n.*
 cozdwaen / Spaenfch leder. *Aluta, g. z, f.*
 cordiael / hertelyk / wel geaffectioneert. ut: *Eenen cordialen vriendt. Ex animo amicus; amoris & ftudii plenus amicus.*

coꝛdiaalk. Ex animo: ex imopectore; ex-
imis pꝛocordiis.
coꝛdiael cꝛupdt. Cordiaca, g. z, f.
coren dat uptgeboꝛschen is. Frumentum,
g. ti; far, g. farris, n. ut: 't Coren slaet
af. Frumentum pꝛecio diminuitur; anno-
nalaxat. 't Coren slaet op. Annona in-
gravefcit. 't Coren woꝛdt goet koop.
Annona convalefcit.
coren op het veldt staende. Seges g. getis, f.
corenaghtigh. Granolus, frumentaceus, a,
um, o.
coren-aere. Spica, g. cz, f.
coren-bergh/ coren-tas. Meta, g. rz, f.
coren-byten. Incendere annonam, carioꝛem
facere annonam.
coren byter. Scarabeus capitofus.
coren-byter/ coren-jode. Dardanari us, g. rii,
m. Annonæ flagellator. ut: De corenby-
ters bꝛengen de dierte in't coren. Darda-
narii comprimunt, flagellant, intendunt,
excandefaciunt annonam.
coren-bjoene/ Blaveolus, cyanus, g. i, m.
coren-coꝛper. Frumentarius, g. rii, m.
coren-gaffel. Merga, g. z, f. (tis, f.
coren-garwe / coren-schoof. Merges, g. gi-
coren-godinne by de Wepdenen. Ceres, g.
geris, f.
coren-halm. Calamus, g. mi, m.
coren-hulfe. Gluma, g. mꝛ, f.
coren-hups / coren-foldet/ coren-ſpꝛyker.
Horreum, g. rei; granarium, g. rii, n.
coren-kifte. Cumera, g. rz, f.
coren-landt/ coren-veldt. Arvum, g. vi, n.
coren-man ſpelen. Colludere, p. lusi, f. lu-
sum, r. dat. colludere inter fe.
coren-meluwe/ coren-woꝛt. curculio, g. o-
nis, m.
coren-roofe. Nigellastrum, g. tri; pseudome-
lanthium, g. thii, n.
coren-ſchuppe. Rutellum, g. li, n.
coren-ſlegel/ coren-stopꝛel. Stipula, g. z, f.
coren-bꝛught. Fruges, g. gis, f. (m.
coren-wagter/ welt-crekel. Fl. Gryllus, g. li,
coren-werk. Panificium ex frumento.
coren-keuren. f. Keuren. ut: Wꝛ keurt/ dat
ſe heel wepnigh onder malkanderen
berſchillen. Ille cenſet illos paulum opido
inter fe differre.
corenten. Uvulz corinthiacz, ſive corinthiaz,
leptorages, apꝛeci. i.
coꝛf. corbis, g. is; cophinus, calathus, qua-
ſillus, qualus, g. i, m. canistrum, g. ttri, n.
coꝛf-dꝛager/ pluꝛimſtrꝛyker. Adulator, aſſen-
rator, palpator, g. oris, m.
coꝛfken. canistellum, g. li, n.
coꝛiander. f. Coliander. ut: Wꝛ kooꝛt de
coꝛiander by de wigſte. Ille coꝛiandrum
pondere emit,

cornet/ ſagers horen. cornu venatorum.
coꝛnet/cinke. Symphoniaca buccina.
coꝛnet/ bendel ban pierdeboek. Vexillum
turmale, vexillum equeſtre.
coꝛnet/guidon/ baendꝛager te peſde. Eque-
ſter vexillarius; alarius ſignifer.
coꝛnette/ compagnie peirden. Turma, ala,
gen. z, f. Equeſter manipulus; equitum tur-
coꝛniſſen. coꝛonz, g. narum, t. pl. num. (ma.
coꝛnoelie. cornum, g. ni, n.
coꝛnoelieboont. cornus, g. i, vel. os, f.
coꝛnel/ colonnel/ cotonel. chiliarcha, g. z;
chiliarchus, g. i, m. Tribunus legionis, vulg. o,
colonellus.
coꝛporael. Sacroſanctum pulvinar.
coꝛporael/ caporael. Manipularius, g. ii, m.
Excubantis manipuli pꝛæfeſtus.
coꝛps de garde. f. coꝛdegarde. ut: De coꝛps
de garde herft geen geldt. Manipulus ex-
cubitoyum laborat difficultate numariâ, rei
numariâ.
coꝛpulent/ tybigh/dik/ grof. Obefus, a, um,
o. corpore craſſiore.
coꝛpulentie/ gꝛoſhept / ſwaerlybighsept.
Obefitas, g. tatis, f.
coꝛrectie. correctio, emendatio, g. onis, f.
onder correctie. Bonâ veniâ; ſalvo honore,
pactua.
coꝛreſpondentie/ op een paſſinge. conve-
nientia, congruentia, z, f.
coꝛreſpondentie/ onderhandeling. Mutua
negotatio; mutua ſive reciproca per litteras
communicatio. ut: Siden bint (Godt ber-
geeft mi dat ik't ſegge) geen coꝛreſpon-
tie in Liefde onder deſe Chriſtenen. Non
reperias (pace Dei dixen't) amorem reci-
procum inter hos chriſtianos.
coꝛreſponderen / oꝛeentkomen / op een
paſſen. Sibi invicem congruere.
coꝛreſpondentie/ ſamen berſtaen/ ſamen
handelen. Mutua negotiationem alere;
recipere per litteras agere.
coꝛrigeren/ berbeteren. corrigere. p. rexi, ſ.
rectum, emendare, p. avi, ſ. atum, reg. acc.
coꝛroſſ. Septicum.
coꝛſel. Stomachofus homo; proclivioris ſto-
machi homo, in ſtomachum pronus; ad ſto-
machandum pronior; ad indignationem
facilis.
coꝛſel zyn. Indignari, ſtomachari, p. atus, ſ.
atum. dep. ut: Wꝛ is coꝛſel/ maer ik en ge-
brt niet om. Ille ſtomachatur, ſed ego iul-
que deque habeo.
coꝛſel-coꝛ. capito, g. tonis, m.
coꝛſeltien. cum indignatione: cum ſto-
ma- cho, indignabundo animo.
coꝛſte. crulla, g. z, f.
coꝛſtachtigh. cruſtoſus, a, um, o.
coꝛſten. crullare, p. avi, ſ. atum, reg. acc.

cozt-passepe. Placenta crustula: a.
 cozt. Brevis, e. g. is, o.
 cozt maken. Breviter agere: paucis absolvere.
 In 't cozt. Breviter, summam, brevibus, paucis; succinâ, carptim, succinctim, strictim, *adv.*
 cozt ende goet maken. Paucis expedire, celeriter absolvere; expedite conficere.
 om kozt te maeken. Ne multa: ut paucis absolvam; ne sim prolixior: ne plura: quid plura? quid multa? quid pluribus? ut brevior sim: ut uno verbo utar.
 cozt affeggen. Præcisè dicere; paucis perstringere: summam complecti: ad pauca redigere.
 coztbeen. Myscelus, li, m.
 coztbegrijp. f. Begrijp. Epitome, es, f.
 cozte lasse. Gladiolus brevis & ancèps.
 coztelinghs / eerlangh. Brevi, propediem, *adv.*
 coztelinghs / onlanghs. Nuper, nuperrimè, *adv.*
 cozten / cozt maken. Curtare, decurtare, p. avi, f. atum, r. acc.
 coztheit. Brevitas, g. tatis, f.
 coztheit in 't spzeken. Brevisloquium. g. ii, n. Laconismus, i, m.
 cozt-oore. Mutilus, a, um, o.
 cozt-ooren. Mutilare, p. avi, f. atum, reg. acc. *perf. & abl. rei.*
 coztje. Decurtatio, mutilatio, g. onis, f.
 coztzichtigh. Myops, g. opis, c.
 coztzondigh. Momentaneus, a, um, o.
 coztzleugelen. Alas præcidere, r. dat.
 coztzleugelen / de mach't benemen. Immnuere, infringere vires alicujus: facultatem adimere alicui.
 coztzwellen. Oblectare se: ludere temporis fallendi causâ.
 coztzwelligh / genoeghelijk. Festivus, jaeosus, a, um, o. Oblectationis plenus.
 cozten-wegh. Via compendiosa.
 cozte ribbe. Costa northa.
 cozte roede. Stator, g. oris, m.
 cozt-geweer. Machæra, g. a, f.
 coztfaen. Aulicus, g. ci, m.
 coztfaene. Meretrix, g. tricis, f. Venus Palatina.
 coztiferen. Officiosum esse: officia deferre: aulicè agere: aulicos imitari.
 cozttois / beleeft. Urbanus, humanus, officiosus, a, um; comis, e, g. is, o.
 cozttoiselijk. Urbanè, comiter, humanè, officiosè, *adv.*
 cozttoisje. Urbanitas, comitas, humanitas, g. tatis, f. Officia conferendi studium.
 coztse. Febris, g. is, febricula, g. lz, f.
 coztzachtigh. Febriolus, a, um, o. Febrifobnoxius.

de coztse aengaende. Febrilis, e. g. lis, o.
 daegheijkst e coztse. Febris amphemeriana, diaria.
 duurtige coztse. Febris assidua, perpetua.
 derdendaeghsche coztse. Tertiana g. z, f.
 half vierdendaeghsche coztse. Hemitritæ febris.
 vierdendaeghsche coztse. Quartana, g. z, f.
 heete coztse. Pyretana, g. z, f.
 koude coztse. Quercera, g. z, f.
 traeger coztse. Lenta febris, g. z, f.
 haelige coztse. Contagiosa febris.
 de coztse hebben. Febricitare, p. avi, f. atum; febrice, p. brivi, f. britum. Febrifeneri.
 coztben / tegen meugen in swelgen. Infarcire, p. fari, f. fartum, r. acc. Intarcire cibum ventri.
 cozjn / mijns vaders broeders sone. Patruelis, g. lis, m. Patru mei filius. ut: Niemand isser soo beleeft geweest als uwe cozjns. Nemo unquam urbanitate, lepore, suavitate fuit conditior tuis patruelibus.
 cozjn / mijnder moeder suster oft broeders sone. Sobrinus, consobrinus, g. ni, m.
 cozjn / mijns vaders suster sone. Amitinus, g. ni, m. Amitz filius.
 cozjne. f. Richte. Cognata, z, f.
 tossen. Bucula sub mento; pinguedo à mento dependens.
 cozt / spijse. Cibus, g. bi, m; edulium, lii, n. dapes, g. pium & pum, epulæ, arum. f. pl. num.
 cozt / onderhoudt van eten. Victus, g. ùs, m.
 cozt-ganger. Convictor, g. oris, m.
 cozt kinderen. Pueri convictores. ut: De Meester heeft de cozt kinderen speelens de bebonden. Præceptor pueros conubernales opprellit ludentes.
 cozt en clederen. Victus & amictus.
 cozt / oncozt. Sumptus, g. ùs, m. impensa, z, f. dispendium. g. dii, n.
 cozten doen. Sumptus facere: sumptus impendere; impensas facere.
 coztelijk / heerlijk / treffelijk. Splendidus, lautus, magnificus, exquisitus, a, um, o.
 coztelijk / dierbaer / dat veel weert is. Pretiosus, a, um, o. Ingentis pretii.
 coztelijk / dier / dat veel cozt. Sumptuosus, impendiosus, opiparus, a, um, o.
 coztelijken / heertlijken. Splendidè, lautè, magnificè, exquisitè, *adv.*
 coztelijcken / dierbarelijken. Pretiosè, *adv.* Pretiosum in modum.
 koztelijken / met groote oncozt. Sumptuosè, impendiosè, opipare, *adv.*
 coztelijkheid / magnificatie. Splendor, g. oris, m. magnificentia, g. z, f.
 coztelijkheid / juweelen / fraepigheyt. Ornatus muliebris aureus & gemmeus, ut anulli, inaures, armilla, vilio, lz, &c.

cozte

rostellous/costhyy, Indemnis à sumptu; liberà sumptibus.
 costhyy houden. Immunem præstare; liberum à sumptibus præstare, p. fiti, f. fitum,
 costen / gestaen. constare, p. fiti, f. fitum,
 r. abl.
 coste/custe/ landt-coste. Regio, g. onis; Pla-
 ga, ora, g. x, f. limes, g. mitis; tractus, g.
 us, m.
 coste/zeecuste. Litus, g. toris, n. acta, g. x, f.
 Ora maris: ora maritima.
 coster. Custos, g. stodis, hierophylax, g. Jacis,
 m. Sacranii curator: sacranii custos: sacro-
 rum custos.
 costupine / maniere / gewoonte / usancie.
 Consuetudo, g. dinis, f. moes, g. moris; u-
 sus, g. us, m.
 * t is de costupine alsoo. Est in more; est in
 usu; id recepti moris est.
 gelijk de costupine mede bzencht. Pro mo-
 re; pro veteri more; ex usu; more majorum.
 costupin / ongescheyden Recht / als de Cos-
 tupinen van Antwerpen. Consue-
 tudines Antverpienses; jus Antverpiense non
 scriptum.
 costupinboek. Volumen juris moribus con-
 stituti.
 tortoen. f. Cattoen. Gossypium, ii, n.
 roud. Frigus, g. oris, n. gelu, n. indecl. in sing.
 groote roud. Algor, g. oris, m. Acre frigus,
 intensum frigus; summum frigus.
 roud hebben. Frigere, p. frigui, & frixi *secun-
 dum Donatum sin. sup.*
 de roud versoet. Frigus remittit: frigus se
 demittit.
 roudt. Frigidus, a, um, o.
 * t is roudt. Szvit frigus: infestum est frigus:
 vigez frigus.
 * t woord roudet. Frigus gliscit: frigus invale-
 scit. ut: t woort roudet als de dagen ksz-
 ren. Diebus decrementibus frigus increbre-
 scit,
 seer roud. Algidus, gelidus, prægelidus, præ-
 frigidus, perfigidus, a, um, o.
 roudachtigh. Frigidus, subfrigidus, a, um, o.
 roudt bszstigh. Altiolus, a, um, o. Ad frigus
 imbecillus: frigoris impatiens.
 roudt worden. Algecere, p. alsi, f. sum: frige-
 scere. p. frixi. *sin. sup.*
 roudt sijn / roud hebben. Algere, p. alsi, f.
 sum: frigelcere, p. frixi. *sin. sup.*
 roud schaete / roudt hier en broodt. Intri-
 tum cerevisiarum frigidum.
 robel der vrouwen. Calantica, g. x, f.
 robel / rappe. Bardocucullus, g. li, m.
 robelken. Cucullus, g. li, m.
 robdijntiens adontuerkens. Fabulæ, g. arum,
 f. pl. num.

rouffebant. Subligaculum, g. li, n. periscelis,
 g. lidis, f.
 rouffemaker. Caligarius, g. rii, masc.
 rouffen / rouffen aen doen. Caligas induere,
 r. dat. pers.
 rout / t' samen spzake. Colloquium, g. ii, n.
 neirstigen oft wysen rout hebben. Serio
 colloqui.
 rout / sots clap. Nugæ, geriz, g. arum, f. pl. n.
 routachtigh. Loquax, g. quacis, o. loquaculus,
 g. li, m.
 routen / t' samen couten / contenantie hou-
 den. Colloqui, p. locutus, f. cutum. dep. con-
 fabulare, p. avi. f. atum, & comfabulari, p.
 atus, f. atum, dep. r. dat. vel abl. cum præp.
 cum. Colloqui cum aliquo: colloqui invi-
 cem; sermones lezere, miscere sermones vel
 colloquia.
 routen / t' samen couten / contenantie. Collocutio, confabu-
 latio, g. onis, f.
 router / coutgefelle. Congerito, g. onis; con-
 fabulator, g. oris, m.
 router / ploeg router. Deus aratti; dentalo
 aratti.
 cope / stal. Stabulum, septum, g. i, n.
 cope van berckens. Hara, g. x, f.
 cope van schapen. Ovile, g. lis, n.
 cope van hoenderen. Cors, g. cortis, f.
 cope in 't schip. Cubile nauticum.
 crabbe. Cancer, g. cri; carabus, astacus, gam-
 marus, g. i, m. (arum.
 crabbscheien. Forfices denticulati, chela,
 crabbschupte. Seapha piscatoria.
 crabben / crabben / crauwen. Scabere, p.
 bi, *sin. sup.* Unguibus scalpere, r. acc.
 crabben / qualijk schryben. Ineptè pingere
 litteras.
 crabben / raepen. colligere, p. legi, f. lectum,
 r. acc.
 crabbelinge. collectio, g. onis, f.
 crabben / schrybben. Radere, abradere, p. rasi,
 f. rasum, r. acc.
 crabbelbupsten / met bupsten bechten. Pug-
 gnare, p. avi, f. atum; Pugnis conterere.
 crabber / crab-ijfer. Radula, g. x, f. rutrum, g.
 tri, n.
 crabfel. Rasura, g. rz, f.
 cracht / macht / sterkte. Robur, g. boris, n.
 fortitudo, g. dinis; virtus, g. tutis; potentia,
 g. x; vis, accus. vim. abl. vi, t. hæc in singulis
 vires, g. rium, f. pl. num.
 cracht / werkinge. Efficacia, g. x, efficacitas,
 g. tatis, f. energia, x, f.
 crachtelijk / crachtighlijk / met uitwerckin-
 ge. Potenter, valide, valenter, efficaciter, adv.
 crachtigh / met machte. Fortiter, viriliter, adv.
 vi, abl. abf.
 crachteloos / machteloos. Debilis, enervis, f.
 g. is; impotens, g. tentis; languidus, a, um, o.

crachteloos / sonder uptwerkinge. Inefficax, g. cacis, irritus, a, um, o.
 crachteloosheyt. Imbecillitas, debilitas, g. taris, f. languor, g. oris, m.
 crachteloos maken. Enervare, p. avi, f. atum, reg. acc. Inritum facere.
 crachteloos worden. Languescere, p. gui, sine sup.
 crachteloos zyn. Languere, p. gui, sine sup.
 crachtigh / machtigh. Fortis, e, g. is; potens, g. tentis; validus, robustus, a, um, o.
 crachtigh / dat cracht geeft. Vigorofus, a, um, o.
 crachtigh / uptwerkende. Efficax, g. cacis, o.
 crachtigh zyn. Pollere viribus.
 crachtighlyk. f. crachtelyk. ut: **Hyp sal u crachtelyk den last afnemen.** Ille viriliter te curā rerum demovebit.
 cracht / cracken. f. craeck / craecken. ut: **De Soldaten bochten tegens den hysant / dat de picken kraecken.** Milites cum hoste dimicabant, ut hasta striderent.
 crackeel / crackeelen. f. twiſt / twiſten. Rixari, atus, dep.
 traek / crackinge. Crepitus, g. tūs, fragor, g. oris, m.
 traekbeentjen. Cartilago. g. ginis, f.
 crake / cabalie / houwballich hups. Domus ruinosa.
 trakebesie. Vaccinium, g. nii, n.
 trakeelink. Collyra, spira, g. z. f.
 traken. Crepare, p. pui, f. pitum; crepitare, p. avi, f. atum, stridere, dui, & stridere, p. di, sine sup.
 traken / poffen. f. poffen. ut: **Wat suldy niet maeken / indien gy niet houdt craken.** Quid tu hic tacitabis, si artem jacandī ignorabis?
 rote craken. Frangere vel conficere nuces.
 waker. Crepitor, g. oris, m.
 troker / poffet. f. poffet. ut: **Hyp sal den Paffer na't leven in een tafereel afkonstrefen.** Ille hominem gloriosum ad vivum depinget, seu effigiem ejus exprimet tabellā.
 traeksteen. Os cerasi vel pruni.
 traek. f. carake. ut: **De ſcheeps-timmerhupden sullen de Crake op de werf hermaken.** Naupegi circorum in navali rescient.
 craege / keile. Jugulum, g. li, n.
 craege / omflach. Collare, g. ris, n.
 erael. f. corael. ut: **Wroomer ſcholieren houden meer van de Letterkonst / dan van een krael.** Probi scholastici Grammaticam corallo antehabent, corallium posthabent Grammaticz.
 craem / winkel. Taberna insitoria.

cræmberdt. Cadurcum, g. ci, n.
 cramer / winkelier. Insitor, nundinator, g. oris. propola, g. lz, m.
 craner. lichtboet. Leviculus, g. li, m. Homo levis ingenii: levibus moribus.
 cramer / coopmanschap. Merx, g. mercis.
 cramerpe / bodderpe. Res nullius moment i. crameris - latijn. Girigonza, g. z, f. Lingua sidiitia.
 cramers papier. Charta emporetica.
 craem / kinderbedde. Puerperium, g. rsi, n.
 craem / houw. Puerpera, g. z, f.
 craene / tap. Epistomium. g. ii, n. siphon. g. onis, m.
 crane / vogel. Grus, g. uis, f.
 jonge / craentjes. Pipiones, g. onum, m. pl. num.
 cranebek. Guinaria, g. z, f. herba
 craen - soner. Adulta, extrema ætas.
 craene / craen - wiel. Gerannus, g. ni, m. geranium, g. nii, n.
 craen kindt. Geranium, g. nii, m.
 craenpeirdt. Equus major & robustior.
 craepe. Cornix, g. nicis; cornicula, g. lz, f.
 craep appel. Galla, g. z, f.
 craep - bloemen. Flos armerius.
 craep. Cornicari, p. atus, f. catum, dep. Garnire modo cornicum. Item, Cucutrire, p. rivi, f. ritum.
 craepen / craeperen / murmureren. Conque-ri, p. quectus, f. quectum, dep. murmurare, p. avi, f. atum.
 craep / craep / poffen. f. poffen. ut: **Hyp belghde hem / dat gy altoos craept.** Indignabatur, dirisulcule accipiebat, agre ferebat, ei displicebat, quod tu semper magna crepes.
 craepboet / rabenboet. Coronopus, g. pi, m.
 craanne / houbdast. Harpago, g. onis, m.
 craanneken. Fibula, g. lz, f.
 craamp. Spasmus, p. mi, spasma, g. matis, n.
 craampig. Varicosus, spasticus, a, um, o.
 craampader. Varix, g. risis, m.
 cranck / &c. f. siek / &c. ut: **Daer wordt o sberal gesept / datten sieken Conink al is oberleden.** Differtur fama, Regem ægrōtāntem jam diem septimum explevisse, fato obiisse, cessisse.
 cranck / sinnigh. Insanus, furiosus, phreneticus, a, um, o. gen.
 crants / troon. Laurea, corona, corolla, g. z, f. sertum, g. ti, n.
 crants van hair. Cæsarics, g. iei, f. capillitium, g. rii, n.
 crantswerk. Opus coronarium.
 crantsken. Corolla, g. z, f.
 crantsmaker. Coronarius, g. rii, masc.
 crappe / dypbe. Botrus, racemus, g. i, m.
 crappe / stik. Carpura, g. z, f. crustum, g. rii, n. met

met lappen ende rjappen. Carpsim, frustulatum, *adv.*

crappen. Decerpere, *p.* cerpsi, *f.* cerptum, *reg. acc.*

crayw/quetfure. Vulnus, *g.* neris, *n.* laesio, *g.* onis, *f.*

crayw/berispinge. Objurgatio, *g.* onis, *f.*

icmanden een crayw geven. *f.* berispen. *ut:* Geeft hem eenen crayw van wegen syn ongergint oozdeel/ van 't aenschouwen der zweef-starren. Redargue ipsius absurdum judicium de aspectu Planetarum,

craywagie. Scabies, *g.* ici, porrigo, impetigo, *g.* ginis, *f.*

craywachtigh/craywigh. Scabiosus, impetiginosus, *a.* um, *o.* Scabie infectus.

craywelhaeck. Unguis, *g.* is, *m.* ungula, *g.* z, *f.*

craywel/ bleefsch-haeck. Harpago, *g.* gonis, *m.*

craywen. Fricare, *p.* fricui, *f.* frictum, scabere, *p.* scabi; *fm. sup.* scalpere, *p.* scalpfi, *f.* scalpium, *reg. acc.*

craywen/steelen. Suffurari, *p.* ratus, *f.* ratum, *dep. reg. acc.*

craywachtigh/ diefachtigh. Furax, *g.* acis, *o.*

craywen/ slaen. Dedolare verberibus.

craywer. Scalptor, fricator, *g.* onis, *m.*

craywetse. *f.* schzabbe. *ut:* Daer zijn noch de tekenen van de craywetse. Adhuc extant signa lacerationis.

craywen. Intestina, *g.* norum, extra, *g.* torum, *n. pl. num.*

craywen/ werk. Opus subsecivum: opera subseciva, *n.*

crayweijen. Operam subsecivam praestare.

craywep/ schjade. Dispendium, *g.* dii, *n.* jactura, *g.* z, *f.*

creantie/credit/autoritept van iemanden. Fides, *g.* fidei, *f.* Dicentis fides & auctoritas.

creantie/credit in coopen ende vercoopen. Fides, *g.* dei, *f.*

creature. Creatura, *g.* z, *f.* creatum, *g.* ti, *n.* Res creata.

credeutszbieben/ geloofsbieben. Tabula, literaz fidei.

credentfer/ boozpzoever. Przgustator, *oris,* *m.*

credentz. Abacus, *i.* m. vasarium, *ii.* n.

credit/ fabeur. Favor, *g.* voris. *m.* gratia, *g.* z, *f.*

die in credit is / oft credit heeft by iemanden. Gratosus apud aliquem.

credit/bozge. Fides, *g.* dei, *f.* op credit coopen. Emere fide.

't credit failgeert. Fides vacillat.

crediteur/creancier/geloover/ upthorger/

schuldeplcher/ betrouwer. Creditor, *g.* onis, *m.* 't Is anders upgeballen als de crediteur heeft gegift. contra venit ac creditor conjecit. (*m.*)

creft. *f.* crabbe. Gammarus, *i.* m. cancer, *cri,* crekel. Cicada, acheta, *g.* z, *f.* gryllus, *g.* i, *m.*

cremer. *f.* cramer. Infititor, *oris,* *m.*

crenken/maecht benemen. Debilitare, enervare, *p.* avi, *f.* atum, *reg. acc.*

crenken/ sicker worden. Magis magisque infirmari: paulatim deficere.

creukinge. Debilitatio, *g.* onis, *f.*

creukte. Infirmitas, *g.* tatis, *f.*

cretfen. scabere, *p.* scabi, *fm. sup. reg. acc.*

cretfer. Baculus rasorius.

cretfigh/ schozft. *f.* craywachtigh. Scabiosus, *a.* um.

crebeel. Corbita, *g.* z, *f.*

crebel/ crebelinge. Formicatio, *g.* onis, *f.* Pruritus, *g.* us, *m.*

crebelingen in den buyk. Cholera, *g.* z, *f.*

crebelen. Moritari, *p.* tatus, *f.* atum, *pass.*

crebel-krupdt. Alumen jamenum.

creunen. Queii, conqueri, *p.* questus, *f.* questum. *dep., reg. acc. vel abl. cum De. ut:* Hjn creunt daer niet tegen. Non obmurmurat.

creupel. Claudus, *a.* um, *o.*

creupelachtigh. Subclaudus, *a.* um, *o.*

creupel gacn. claudicare, *p.* avi, *f.* atum,

creupelhepdt. claudicatio, *onis,* *f.*

creyten/ tergen. Irritare, provocare, *p.* avi, *f.* atum, *reg. acc.*

creptelijck. Irritabilis, *e.* g. is, *o.*

creptinge. Irritatio, *g.* onis, *f.*

cribbe. Praxepa, *g.* pis; Praxepium, *g.* pii, *n.*

cribbcken. Praxepiolium, *g.* li, *n.*

cribbelen. *f.* crabbelen. Scabere.

crik/ crikken. *f.* craken/ *o.* crepare,

crikken/ colen. carbores creperi.

crieke. *f.* kerffe. cerafum, *i.* n.

crieken ober zee. Joden kerfen. Halicacabus, *g.* bi, *m.*

crieke/criekeling. Aurora, *g.* z, *f.* diluculum, *g.* i, *n.* Matutinis splendor.

cricken/crikelen. Rutitare, *p.* avi, *f.* atum.

criel. crieling. abundantia, *g.* z; crebitas, *g.* ratis, crebitudo, *g.* dinis, *f.*

crielen. Scatere, *p.* tui, *fm. sup.* abundare, *p.* a-vi, *f.* atum, *r. abl.*

crijdt. creta, *g.* tz, *f.*

crijdtachtigh. creta ceus, cretatus, *a.* um, *o.*

criyden/ mer crijdt bestryken. cretare, *p.* avi, *f.* atum, creta notare, *r. acc.*

crijg/ oozlogh. Bellum, *g.* li, *n.* militia, *g.* z, *f.*

crijgh te zee. Bellum navale.

crijgh beginnen. Bellum suscipere, bellum movere; bellum concitare.

crijgen/crijg hoeren/ oozlogh. Bellare, *p.* avi, *f.* atum. Bellum gerere. bello decernere.

den criffgh volgen/soldaat zijn. In militia
proficisci: mereri stipendia.

den criffgh laten bareu. Donstere ab armis.
criffghbaer/criffgh. Militaris, e, g. is; belli-
cosus, Martius, a, um, o.

criffghs-besteke. Strategema, g. matis, n.

criffghs-bestellinge. Servitium militare.

criffghs gebzupck. Lex militaris, usus milita-
ris.

criffghs-geselle. Commilito. g. onis, m.

criffghs-godt bp de Hefpenen. Mars. g.
Martis, m.

criffghs-gobinne ook bp de Hefpenen.
Bellona, g. z, f.

criffghs-goedt. Peculium castrense.

criffghs-handel. Res militatis, ars militaris.

criffghs-heit. Exercitus, g. tūs, m. copia milita-
res.

criffghs-jongen. Calo, onis, m. Cacula, g. z.
m. ut: De criffghs jongen toont syuen
aert. Cacula dat specimen indolis.

criffghs-leger. f. Lager. Castra, orum, n. pl.
num.

criffghs-man. Miles, g. litis: bellator, g. oris, m.

criffghs-mantel. Chlamys, g. mydis, f.

criffghs-ordonnantie Disciplina militaris.

criffghs-oberste. Praefectus militiz. f. capi-
teyn. Centurio, onis, m. (ria)

criffghs-schip/oozlochs-schip. Navis praelia-
criffghs-slach. Pugna, g. z, f. praedium, g. ii, n.
conflictus, g. ūs, m.

criffghs-tocht. Expeditio, g. onis, f.

criffghs-volck. Milites, tum, m. pl. num.

criffghs-volck aennemem. Conscribere exer-
citurum; colligere copias; parare copias; legere
militem.

criffghs-volck afdancken. Demittere exerci-
rum: exauferare milites.

criffghel/hertneckigh. Pertinax, p. p. per-
vix, g. acis, obstinatus, obstinatus, praetractus, a,
um, o.

criffghel-hept/hertneckichept. Pertinacia,
p. p. per-
vix, g. acis, obstinatio, onis, f.

criffghelijck/hertneckichelijck. Obstinate, perti-
naciter, adv.

criffghen/berkriegen/beromen. Consequi, al-
sequi, p. p. secutus, f. secutum; adipisci, p.
adeptus; nancisci, p. nactus, sortiri, p. ti-
tus, f. tum; lacrare, p. cratus, f. cratum, dep.
reg. asc.

criffghelijck/criffghbaer. Parabilis, e, g. ūs, o. Pa-
ratu facilis; acquiri facilis.

criffgh. Vociferatio, exclamatio, g. onis, f. cla-
mor, g. ūs, m. fac.

criffghen. Vociferari, p. raturus, f. raturum, dep.
exclamare, p. avi, f. atum. Clamorem edere.

criffgher. Vociferator, exclamator, g. oris, m.

criffghelen. Frendere, infrendere, p. frendui, f.
fressum.

criffghelinge. Stridor dentium,

criffghelanden. Stridere dentibus, frendere
dentibus.

criffghen. f. Weenen. ut: Hy criffgh ober de
doode van sijn bzupdt. Ilachrymarus
morti iponiz suz.

criffgher. f. Steencrigher. Cinclus, i; Lithoco-
phus, i, m.

criffgherken. Fiducula, g. z, f.

criffghertel. Lascivus, petulcus, libidinofus, a,
um, salax, g. laxis, o.

criffgh zgn. Lascivire, p. vivi, f. vitum; Libidine
exaltuare, prurire.

criffghelijck/biericijch. Pruriginofus, a, um, o. In
flammationem in corpore excitans.

criffghelijck. Lascivia, g. z, salacitas, g. tatis;
mollities, g. ic; libido, g. dinis, f.

criffghelijchepdt/biericijchepdt. Inflammatio, g. o-
nis, f.

criffghel/lafterstuck/schult. crimen, g. minis,
scelus, g. leris, n. noxa, g. z, f.

criffgh van lese Majesteit / misdaet van
gequetste Hoorepdt. Perduellio, g. onis,
f. Minutz majestatis noxa.

criffghnele/halsfaeke. causa capitalis.

criffghen. contrahi, p. tractus; extenuari, p.
atus, pass. dectelerere, p. crevi, f. cretum.

criffghinghe. contractio, extenuatio, g. onis, f.

criffghneusen. corrugare nares; contrahere
nares.

criffghsel in den bzupck. Vermina, g. morum,
n. pl. num. colicus dolor.

criffghel. circulus, i, m. Crinkmetinch. cyclo-
metria, z, f. Crinkdziehoekmetinch.

cyclotrigonometria, z, f.

criffghse/criffghse. Acus, g. ceris, n.

criffghsen/criffghsen. Purgare frumentum.

criffghna/t heplige olie tot het doopsel. Sa-
crum Christi.

criffghael. Cryallus, g. li, f. Cryallum, g.
li, n.

criffghaelijck / criffghaelijghen. Cristalkus, a,
um, o.

criffghen/stercken. Atomus, g. i, masc.

criffghen. Gemere, p. mui, f. mitum.

criffghinghe/getroch. Gemitus, g. ūs, m.

criffghte/crofte. crypta, g. z, f.

criffgh. f. Croke. Plicatura, z.

criffghpadde. Rubeta, g. z, f.

criffghewagen. f. coozbewagen. Vehiculum
trufatile.

criffghen/ beker. cyathus, scyphus, g. i; calix, g.
licis, m.

criffghen/ gecronkelt. Crispus, tortus, crispus,
atus, a, um, o.

criffgh-besie. Uva crispata.

criffgh-hair. Cirrus, g. ri, m. Crispus capillus.

criffgheldoren. Rhamnus, g. i, m.

criffgh/bzucike. Ruptura, fractura, g. z, f.

criffghen/ bzeiken. Rumpere, p. rumpi, f. ruptum;
frangere, p. frangi, f. fractum, r. acc.

croke / houtje. Plicatura, flexura, ruga, curvatura, g. z, f.
croken / bouwen. Curvare, striare, p. avi, f. atum. r. acc.
croke haeris. Cinninus, g. i, m.
crokinge. complicatio, currugatio, g. onis, f.
crool / crool haeris. crobylus, g. i, m. Crispus capillus.
croollehol. cincinnatus, calamistratus, g. i, m. ut: **Diencrolle helen kan nies recht op sijn boeten staen.** cincinnatus ille haerec vestigio suo non potest.
croollen / croonkelen. Vibrare, crispate. p. avi, atum: intorquere. p. toris, f. tortum: flectere, p. flexi, f. flexum, r. acc.
*** haer croollen.** crispate capillum, intorque capillitium.
croollingje. crispatio, g. onis, f.
croolpiem. calamistrum, g. ri, n.
croolcan hoken. capreolus, g. i, masc.
crooni. curvus, incurvus, recurvus, pandus, tortuosus, a, um, o.
croonwozden. curvari, incurvari, p. atus, pass.
croonachtigh. Subcurvus, a, um, o.
croonbeen. Loipes, g. pedis; valgus, g. gi, varus, g. ri, m. f. scheef-been. ut: **Desen scheef-been beschacme mi niet sijn spreekwoort: Gods wille moet geschieden / al sonde de Werelt in dupgen ballen.** Hic loipes suo proverbio me in ruborem dat: *Dei voluntas fiat, etiamsi Orbis ruat.*
croonhals / croonhalsich. Obclupus, a, um, o.
croonhoren. Lituus, g. i, m.
croonhoutwer. Ensis laticatus.
croonmen. curvare, incurvare, sinuare, p. avi, f. atum, flectere, inflectere. p. flexi, f. flexum, r. acc.
croonmes. culter sutorius, Scalprum, i, n.
croonninge. curvatio, g. onis, f.
croonmeuse / gelijk de apt. Silo, onis, f.
croonmeuse / habiknense. Grypus, g. pi, m.
croonte. curvitas, tatis, curvatura, rz, f.
croon-touge. Ancyloglossus, g. si, m.
croon-wegh. Flexuosum iter.
croon-wyfe. Curvè, tortè, flexuose, adv.
croonkelen. f. **Crollen.** ut: **Hy crollt sijn hapt.** Ille crispat crines, calamistro exornat capillos.
croone. Corona, z, f. diadema, matis, n.
croone / goude munte. Aureus, g. rei, m.
croone / gaeren windt. Rhombus, bi, m.
croone / candelaer. Candelabrum pensile.
croone der boomten. Corona arborum.
croone van bloemen. f. **Crans.** ut: **Hy heeft het mope Maepsken de Croone van bloemen af-ghefneekt.** Blanditis à puella bella sextum florem exornavit.
croonen. coronare, p. avi, f. atum: redimire,

p. dimivi, f. mitum, reg. acc.
crooninge. Coronatio, g. onis, f.
croonvel / croontweck. Opus coronarium.
croontjen. corolla, g. z, f.
croontjen in d' oogten. Iris, g. iridis, f. *Circulus ambiens pupillam.*
croos. Holl. Ulva, z, f. Lens palustris.
croos / Fl. wasdom. Incrementum, g. tij, laticum, cri: foenus, neris, n.
croosken. Holl. Prunum nanum,
crootse / Fl. staf. Lituus, g. tui, m.
croob / knobeltjen aen de keile. Ingluvius, g. vici: ruma, g. z, f.
croop / kroop-been / de kepselbe. Jugulus, g. li, m. & jugulum, g. li, n. clavicala, g. z, f.
dat steekt mi in de croop. Hoc me uit: hoc nequeo conquire, devorare.
croop-geswel. Struma, g. z, f.
croop-achtigh. Strumofus, a, um, o.
croop van salact. Globosactuca capitata,
croop-aes. Turunda, g. z, f.
croop-gans / croop boghel. Onocrotalus, g. li, m.
croppen / mesten. Saginare, p. avi, f. atum, reg. acc.
croppen / inswelgen. Deglutire, p. tivi, p. titum, reg. acc.
croppen / niet kunnen doorkrijgen. Deglutire cum difficultate.
croopsalact. Lactuca scissilis: lactuca Laconica, capitata.
crosef. Fuligo, g. ginis, f.
crofelen. Fuligine infuscare, reg. acc.
crospelbeen. cartilago, g. ginis, f.
crospelbeenachtich. cartilaginofus, a, um, o.
van crospelbeen. cartilagineus, a, um, o.
crospen. concrepate dentibus.
crootse. Fl. Bisschops staf. Lituus pontificius, pedum pastoralis.
crootte. Fl. Lutum vestibibus harena.
crootten / Fl. Lutum penicillo detergere.
crootter / Fl. cladder. Peniculus, g. li, m.
croucifix. Crucifixi effigies: imago Christi in cruce fixi.
crucke. Fulcrum subalare.
crupcke. Fideiia, hydria, testa, g. z, f. cantharus, g. ri, m. ampulla, z, f.
crupshken. Urnula, g. z, f.
crupdt / groen crupdt. Herba, g. z, f. olus, g. leris, n.
crupdtachtich / crupdt-groen. Herbidus, herbeus, herbosus, a, um, o.
crupdt-bedde. Area, g. z, f.
crupdt-boek. Liber herbarius.
crupdeken. Herbula, g. z, f.
crupdeken loopt mi na. Philtrum, g. tri, n.
crupdeken coert mi niet. Periscaria, siliquosa, g. z, f. Item Homo iracundus, stomachus, indignabundus a, um, o.

CRUY

crupdt'hof. Hortus olitorius.
 crupdtkenner. Herbarius, g. rii, m. Herbariz rei peritus.
 crupdtmerck. Forum olitorium.
 crupdtberkoopet. Olitor, g. oris, m. lachanopola, g. z, c.
 crupdtberwigh. Herbeus, a, um, o.
 crupdt'peterpe. Aromata, g. tum, n. pl. num.
 crupden. Aromatibus condire; aromatibus imbuere.
 crupdenier. Aromatopola, g. z, aromatarius, g. rii, m.
 crupdtbuisse. Nanthecium, g. cii, n.
 krupdthorentje. Cucullus, g. li, m.
 krupdtroeck. Libum conditum.
 crupdt-runde / crupdtkenner. Botanica, botanicus, i, m.
 crupdt'nagel. Caryophyllum, g. li, n.
 crupdrnote. Nux myristica.
 crupdtwink. Aromatopolium, g. lii, n. Taberna aromataria.
 crupdt'poeder. Pulvis tormentarius.
 crupden / crupden / dooz'douwen. Protrudere, p. trufi, f. trufum, r. acc. Vehiculo trufatili transferre aliquid.
 crupdwagen. f. Cozdwagen. ut: De damast word met een krupwagen na 't Cafteel gebzacht. Purpura damascena farraco subvehitur ad arcem.
 crupne. Medulla panis.
 crupnielen. Friare, p. avi, f. atum. In micis comminucere. reg. acc.
 crupmelingen. Mica, g. carum, f. pl. num.
 crupne / pzefters crupne. Corona sacerdotalis.
 crupne / top des'hoofts. Vertex, g. tics, m.
 cruppen. Serpere, p. serphi, l. prum; repere, p. repfi, f. reptum; reptare, p. avi, f. atum.
 cruppende / dat cruppt. Reptilis, e, g. is, o.
 crupphol. Latibulum, luftrum, g. i, n.
 cruppinge. Reptatus, g. us, m.
 crups. Crux, g. crucis, f.
 crups / galge. Patibulum, g. li, n. furca, g. z, f. ut: Dooz' foodanige nufdat fal hp de galge verbiene. Ejulcemodi maleficio crucem fibi confituet. (onis, f.
 crups / berdzier. Crux, g. crucis; afflictio, g. 't crups dzagen. Difteria aliorum ferre, difteris aliorum exponi.
 crups in 't tellen. Decem, indecl.
 crups van 't gelt. Antica nummi pars.
 crups of mint wozpen. Sortiri nummis, fortunam tentare.
 crups van Bourgonien. Crux decuffata; andreana.
 crupsaet. Aureus cruciger, vulgo Crufatus.
 crupsbeen. Os facrum.
 crupsbefien. Uvz crijpe, f. pl. num.
 crupsbloeme. Polygala, g. z, f.

CRUY

crupsboge. f. boerdboge. ut: Doo men u uwen crupsboogh afhendigh maect / daer toe en kan ik niet doen. Si tibi arcubalista è manibus tollitur, illi rei ego mederi, patrocinari nequeo.
 crupsboter. Butyrum vernum.
 crupscole. Carbo, g. onis, m.
 crupsdagen. Feriz Rogationum; vernatium dierum, supplicationes: vernatriduanz, lolemnes supplicationes. ut: De crupsdagen naken. Ambarvalia appetunt, imminet, instant.
 crupsd'pstel. Eryngium, g. gii, n.
 crupselen / crupsfen. Denigrare, p. avi, f. atum, r. acc.
 crupsgebet. Supplicatio, g. onis, f.
 crupskring. ut: Daer is een crupskring der Sonnenftanden en der Nachtkeninge. Datur colurus solstitorum & zquinoctiorum.
 crupsmunte. Cruciata mentha.
 crupsfen / aen 't crups'hangen. Crucifigere, p. fixi, f. fixum, Cruci suffigere, r. acc.
 crupsfen / crups'wijs maken. Decuffare, cancellare, p. avi, f. atum, r. acc. ut: De jong kripst de beenen. Puer decuffat crura.
 crupsfen / dooz'doen / up'doen. Cancellatim inducere; decuffatis lituris expungere, r. acc.
 crupsfen de zee. Mare catafcopii perlustrare.
 crupsfen ende zegenen. Admirando se cruce signare. ut: Hp crupst sich 's ochtens en fabonts. Ille mane & velperi se sacro crucis signo signat, munit.
 crups'fraet / crups'wegh. Quadrivium, compitum, g. i, n.
 crupsbaert. Sacra crucigerorum militia: tellerarius S. Crucis exercitus.
 crupsbenster. Fenestra decuffata.
 crupsbogel. Loxia, g. z, f.
 crups'wijfel. Decuffatim. adv.
 crupswozfel. Erigeron, g. rontis; senecio, onis, m.
 cubber / duypber. Columbus, g. bi, m.
 cubeden. Carpesium, g. lii, n.
 cubit / anderhalf doet. Cubitus, g. ti, n.
 een cubit hoogh. Cubitalis, e, g. is, f.
 curch / hoest. Tuffis, g. is; tufficula, g. z, f.
 curchen. Tuffire g. fivi, f. fitum; anhelare. p. avi, f. atum.
 curcher. Asthmaticus, g. ci, m.
 curyinge. Anhelatio, g. onis, f. asthma, g. atis, n.
 cudd. Grex, g. gregis, m. armentum, g. ti, n.
 de cudd aengaende. Gregalis, e, g. is, o.
 cuddewijs. Gregatim; caravatim, acervatim, adv.
 cudden / Dy een loopen. Congregari, p. atus, pass.

CUR CUS

paß. Convenire, p. veni, f. ventum.
 eudser. Armentarius, g. rii, m.
 cuddeken. Porcellus, g. li, m.
 cuddekensbotter. Abdomen suillum.
 cuere/ cueren. f. Cure / curen. ur: De jong
 heeft cueren in 't hooft. Est gestuosi inge-
 nii puer.
 cuers. Cyclas, g. cladis, f.
 culkt. Culcita, culcitra, g. z, f.
 culktmaker. Culcarius, g. rii, m.
 caraffier. Eques loricator, cataphraetus.
 cuere/ geneefinge. Curatio, sanatio, g. onis ;
 medela, g. z, f.
 curen/ genefen. Curare, p. avi, f. atum, reg.
 acc. mederi, medicari, p. catus, f. atum, dep.
 reg. dat. & acc.
 curen/antefactien. Gestus, g. suum, m. pl.
 num. gestulationes, g. num, f. pl. num.
 curen bedrjyven. Gesticulari, p. latus, f. latum,
 dep. Ad gesticulariones vacare ridiculas, ge-
 sticulatorem agere mirum.
 curieus/ nieuwsgierigh. Curiosus videndi
 vel audiendi res novas ; rerum novarum
 cognoscendarum cupidus.
 curieus/ liefhebber van rare saken. Inda-
 gator rerum abstrusarum.
 cutieus/ net. Munditici studiosus.
 curieushepdt van rare dingen. Abstruso-
 rum indagatio; auditorum investigatio.
 curieushept / nieuwsgierighept. Curiosi-
 tas, tatis, f. Studium audiendi & videndi res
 novas.
 curieushepdt / nettighepdt, Mundities, g.
 tici, f.
 cus. Oculum, basium, suavium, g. i, n.
 cussen. Oculari, deoculari, exoculari, su-
 aviari, p. atus, f. atum, dep. reg. acc. Infigere
 oscula ; dare suavium, reg. dat.
 cuffer. Suaviator, g. oris, m.
 cussinge. Osculatio, deosculatio, g. onis, f.
 cussen/ nozcussen. Pulvinar, g. nautis, m.
 cufte, Regio, g. onis; ora, g. z, f.
 cuperen. Ludere, p. lusi, f. lusum; jocari, nu-
 gari, p. atus, dep.
 cuperet. Confabulator, g. jocator, g. oris ;
 congerro, g. onis, m.
 cuperinge. Ludus, g. di; lusus, g. us, m. fa-
 cctia, g. arum, f. pl. num.
 cupl/ hol. Spelunca, tovea, g. z, f. antrum, g.
 tri, n.
 cuppe. cupa, orca, g. z, f. dolium, g. lii, n.
 cuppen. Viere, p. vieri, f. victum.
 cuppen om een officie. Ambire munus, ma-
 lis artibus affectare munus.
 cuppinge om een ampt. Ambitus, us, m.
 cupper. Victor, g. oris; doliaris, g. rii, m.
 cuppers winkel. Doliarium, g. rii, n.
 cupphen. cupella, g. z, f.
 cuppsetel. f. 23 zil. conspiciia, orum, n.

D A C

cupsej/ cupschen. f. Aepn/ repnigen. Ex-
 purgare, avi, atum, reg. acc.
 cupschoote. Talus pionus.
 cupl. Lactem piscis intestinum.
 't cuptheen. Fibula, z, f.
 cugte. cerevisia tenuis.
 cupthjaen. Potator, compotor, g. oris, m.

D.

Dabbelen/ dabben/ bemoddelen. Attre-
 ctare, contractare, p. avi, f. atum. r. acc.
 dabbelen/ in 't slyk stampen. Lutum pe-
 bibus subigere.
 dabbegat / hellegat / duystere plaetse. Ba-
 rathrum, antrum, g. tri, n. Antrum Pluto-
 nium; scrobs Charontis. Erebus, g. i, m.
 dabbellinge / bemoddellinge. Attractio,
 contractatio, g. onis, f.
 dachten. Fl. Denken. cogitare, p. avi, f. atum.
 r. acc.
 dack. Tectum, g. ti, n.
 dackbalk. f. haenbalk. Tignus, i, m.
 dackbedekens. Scandulæ, g. larum, f. pl. num.
 dackdekker. Tector, g. oris, m.
 dackdight. Domus sarta tecta.
 dackdruip. Stillicidium, g. dii, n.
 dackgat. Impluvium, g. vii, n.
 dackgote. canalis tecti.
 dackkanalen. Pinnae recti.
 dackhoofte. Suggrunda, g. z, f. suggrundia, g.
 diorum, n. pl. num.
 dackhanne. Imbrex, g. bricis, m. tegula. g.
 z, f.
 dackribbe/ dacksperre. Canterius, g. ii, m.
 dackscheire. Forfex calamarius vel arundi-
 narius.
 dackvenster. Fenestra recti, impluvium.
 dadel/ daepe. Daetylus, g. li, m. palmula, g.
 lz, f.
 dadelboom. Palma, g. z, f.
 dadel van Arabien. Dabula, g. lz, f.
 dadel van Babylonien. Palma regia.
 groote ronde dadel. Syagrus, g. gri, f.
 clepne ronde dadel. Margaris, g. ridis, f.
 lange ende bzeeds dadel. Sandalis, g. lidis, f.
 Joodsche dadel. caryota Hierichuntina.
 dzooge dadel. Thebais, g. baidis, f.
 heel groote dadel gelijk een appel. Gyca, g.
 z, f.
 gemeepne dadel. Tragemata, g. tum, n. pl. num.
 dadel sonder keirne. Spado, g. onis, masc.
 dadeltych. Actualis, e; realis, e, o.
 met de daedt. Recipis; ipso effectu; ipso facto ;
 reapte.
 dadelnck / terstondt. confestim, statim,
 protinus, adv.
 daedt. Effectus, g. us, m. actum, factum, g.
 ti, n.

daet

DAE

daet der beproebingh. Actio exnominis.
 daeden / heerclycke seften. Gestisive facta
 magnifica; facta heroica, magna, præclara:
 egregia facinora.
 daerbaerdicheyt. f. hebbelijckheyt. Habi-
 tus, us, m.
 daegen. Diefcere, vel in jus vocare. f. dach.
 ut: Den dach sal noch eens komen / dat
 de gewapende Onrethbaerdicheyt sal
 weerloos gemaect worden. Illucet
 aliquando dies, quam iniustitia armata ex-
 armabitur.
 daelen. Descendere, p. scendi, f. scensum. f.
 dal. ut: 't Regenwater vloeyde ober
 de gehele daelen. Aqua caelestis toti
 fluebat vallibus.
 daer / ginder. Ibi, illic, inibi, ibidem, adv.
 In illo loco.
 daer / daer henen / daerwaerts. Eo, istuc,
 illuc, isto, adv. Ad illum locum.
 daer / enclitica ut: Daer was eens. &c. Erat
 aliquando; non; ibi erat aliquando, &c.
 daer / ha-daer. En tibi: cape.
 daerachter. Retrò, adv.
 daeraf / daer van. Inde, illic, istinc, undè, ex
 quo, à quo, adv. a loco.
 daer beneden. Infra, inferius, adv.
 daerbeneben. Juxta, locus, prep. reg. acc.
 daer binnen. Intus, adv. in loco.
 daerbinnen. Intro, adv. ad locum.
 daerboben. Suprà, superius, adv. in loco.
 daer oben. Sursum, adv. ad locum.
 daerbuyten. Foris, extrà, adv. in loco.
 daer buyten. Foras, adv. per locum.
 daer-dooz. Illac, adv. ad locum.
 daer-dooz / daar upt. Inde, adv. in loco.
 daer dooz / daerom. Ideo, ca propter, Idcirco,
 q. v.
 daer-en-boben / daertoe. Adhæ, præterea,
 adv. insuper, quin etiam, conj.
 daer-en-tusschen / middelen tÿjde. Interea,
 interim: adv. Interea temporis.
 daerhenen. f. daer. Eò.
 daer in. Hic intus, adv. in loco.
 daer in. Huc intro, adv. ad locum.
 daerna. Post, postea, deinde, inde, deinceps,
 exinde, adv.
 daerom / om dier oorzake. Ideò, idcirco, igit-
 tur, ergo, propterea, adv. Ex hoc, eà de causà.
 daerom / daer rontsom. Circumcirca, adv.
 daer omtrent. Circiter, circa, circum, adv.
 daer ober / meet. Ultra, plus, adv.
 daer-ober / hier tegen ober. E regione: ex op-
 posito: ex adverso.
 daer-tegen. Contra, adv. Contra id: è con-
 trario
 daer-booren. ut: Gaet daer booren. I Pra-
 foribus.
 daerje / dadel. f. dadel. Palmula, z, f.

DAG

daepe. metaph. Mulier fordida.
 dagh. Dies, g. dici, c. lux, g. lucis. f. Diurnum
 tempus: diurna lux.
 dagh ende nacht. Die ac nocte: nocte dieque:
 nocte: que dieque: Per diem & noctem.
 daghboeck / daghregister. Diarium, ii, n.
 Ephemeris, g. ridis, f. diurnale, g. lis, n.
 daghblyef. Dica, z, f. Libellus, i, m.
 daghuere / daghloon. Diarium, g. iii, n. Mer-
 ces diurna, stipendium diurnum.
 daghymael / daghwandt. Quarta pars jugeri,
 quadrans jugeri.
 daghpreps. Diurnum iter; iter unius dici.
 aen den dagh byzengen. Patet facere, cio, p. feci,
 f. factum: divulgare, p. avi, f. atum, r. acc.
 daghs / houwingh / nachtrabe. Lucifugus, a,
 um, o.
 daghsetten / daghbaerden. Diem dicere :
 diem constituere: tempus vel horam desti-
 nare, determinare, definire, præfinire, r. dat,
 præscribere.
 daghbaert / lants-dagh. f. Rijkhs-dagh.
 Comitria, orum, n. pl.
 daghbaerden. f. daghsetten. Diem præfigere.
 dagh-wachte. Vigilia vel excubiæ diurnæ.
 daghwant. f. daghymael. Quadrans jugeri.
 daghwerck. Pensum, g. si: iusta, g. or um, n.
 pl. vum. Plenum opus: ut: Die daghwerk
 aenneemt / daer van wort het geepfcht.
 Qui iusta percipit, ab eo iusta exiguntur.
 dagh worden f. dagen. ut: 't Begint te da-
 gen. Dies albescit. 't Daeght upten Oos-
 ten. Lucelcit ex Oriente.
 't is dagh. Clara lux est. ut: 't Is Hoogh
 dagh. Multa lux, multum diei jam est.
 by dage / 's daeghs. Interdiu, adv. Per d. em:
 de die.
 's daeghs daer na. Postridie, adv. Postero
 die: sequenti die.
 daegelijck. Quotidianus, diurnus, a, um, o.
 daegelijck. Quotidie, indies, adv. Singulis
 diebus: in dies singulos: cunctis diebus.
 daegement. Citatio, g. ouis, f.
 daegen / in recht bergepen. Citare, vocare,
 p. avi, f. atum, r. acc. In jus vocare: in jus
 trahere: litem alicui intendere, dicam scri-
 bere.
 doen dagen. Citare per præconem: vocare
 per viatorem. Doet my daghen. Lege a-
 gito.
 dagen / dagh worden. Diefcere, sine præp. &
 sup.
 't woedt dagh. Diescit, lucelcit: dilucelcit,
 imperf. Dies appetit, advenat, apparet.
 dagh-lyst / maendtwyfer. Calendarium,
 ii, n.
 daegeraedt. Aurora, g. z, f. diluculum, g. li, n.
 Crepusculum maturinum.
 daekelty. f. mistich. Nebulosus, a, um.

het

D A M D A N

het daekt. Est coelum nebulosum.
 dage. f. degen. ut: Hy treckt sijn degen.
 Ensem stringit, evaginat, e vagina educit.
 dal. Vallis vel valles, g. lis, f.
 dalen. Descendere, p. di, f. censum. Demit-
 tere se.
 daelinge. Descensus, g. sūs, m.
 dam / dÿk. Agger, g. geris, m. valkum, g.
 valli, n.
 dammen/dÿcken. Aggerem struere.
 dan/slupse. Emislarium, g. rii, n. Cata-
 sta, claustrum.
 damas / syden stof tot Damas eerst ge-
 bonden. Damascena bombyx: Damalce-
 num sericum.
 damasquin. Damascena pictura encaustica.
 damasqueneren. Damasceno penicillo in-
 urere: opere Damasceno elaborare. *reg.*
acc.
 dame / vrouwe van den hupse. Domina, he-
 ra, g. z, f.
 dame / groote mevrouwe. Princeps femina:
 illustris mulier: illustri loco matrona.
 dame / vrouwe van eenige heerlijckheyt.
 Domina, g. z, f.
 dammen / schÿden om te spelen. Scrupi, g.
 orum, *pl. num.* m. Scrupi lutorii.
 daubert. Alveolus, g. li, m. Scruporum
 alveolus: Scruporum abacus.
 danmen / danspel spelen. Ludere scrupis.
 danspel. Scruporum lusus.
 danlooper / boort van de schepen. Pristis,
 g. is, m.
 damp. f. damp. Vapor, oris, m.
 dampich. f. dampich. ut: Hy is tot de damp-
 pige obens 's winters gewent. Ille hyme-
 ne affuctus est fornacibus vaporiferis.
 dan alsdan. Tunc, tum, *adv.*
 dan / daerom. Igitur, ergo, *conj.*
 dan / als / behalven. Nisi, quam, praterquam,
adv. prater. prep. reg. acc. Daer was nies
 mandt dan ik. Nemo aderat prater me.
 Hy doet dan dit / dan dat. Tu modd agis
 hoc, modd illud. Ik en weet niet / of hy
 waekt / dan of hy slaept. Utrum vigilet,
 an dormitet nescio. Wat ist dan? Quid
 tum poera? *Usque adeo mire significati-
 bus variat vox belgica, dan.*
 dank. Gratia, g. tiz, f.
 met uwen dank. Te volente: te non invito:
 te assentiente: tuo assensu.
 tegen uwen dank. Te invito: te contradi-
 cente: te abnuente vel tenuente.
 in dank nemen. Boni consulere, *reg. acc.*
 dankbaer / dankbarigh. Gratus, a, um, o.
 Beneficii accepti memor: gratiz referendz
 studiosus.
 dankbaer zÿn. Gratum esse: gratum se
 præbere: gratum & memorem se præstare:

D A N

par pari referre: referre gratiam, *reg. dat.*
 dankbaerheyt. Gratitude, g. dinis, f. Animus
 gratus: grati animi significatio.
 dankbaerlijck. Grati, gratanter. *adv.* Animo
 grato: grati animi significatiōe.
 dancken / dankseggen. Gratas agere: grates
 persolvere: gratiam habere, *r. dat.*
 dankmael. Eucharistia, z, f. Dankoffer.
 Sacrificium Eucharisticum.
 danksegginge. Grati, g. z; grates, *pl. num.*
in nom. & acc. tantum. Grata beneficiorum
 memoria.
 dank weten / iemanden se roeschÿden.
 Adscribere, p. scripsi, f. scriptum, tribuere,
 attribuere, p. hui, f. butum: assignare, p. avi,
 f. atum. Acceptum referre, *r. dat. pers. & acc.*
rei.
 dangier / gebaer. Periculum, g. lidiscrimen,
 g. minis, n. ut: Ik en sal sijn dangier niet
 op up nemen. Ego ipsius tempestates non
 subibo.
 dangeren. Periculosus, a, um, o. Obnoxius
 periculo.
 dangeren selijck. Periculosè, *adv.* Cum peri-
 culo: non sine periculo.
 dans. Chorea, g. z; saltatio, g. onis, f.
 ronden dans. Chorus circularis.
 dans / lepder. Præfulcor, g. oris, choragus, g.
 gi, m.
 dans sedt. Choreuma, g. atis, n.
 danspÿper. Choraules, g. lis, m.
 dans / schoole. Ludus saltatorius.
 danssen. Saltare, p. avi, f. atum. Agitare cho-
 reas: exercere choros.
 dansser. Saltator, g. oris, m.
 dans / serse. Saltatrix, g. tricis: saltatrix, lz, f.
 dante / dantinne / dantelorie. Ambubaja, g.
 z, f. Mulier ignava.
 danten. Ineptire, p. tivi, f. titum.
 dapper / mannelijck / ridderlijck. Strenuus, ani-
 mosus, gnavus, magnanimus, a, um: fortis,
 e, g. is, o. Animi magnitudine præditus:
 animi robore excellens.
 dapperheyt. Strenuitas, animositas, alacritas,
 magnanimitas, g. tatis: fortitudo, g. dinis,
 f. Robur animi.
 dapperlijck. Strenuè, alacriter, animosè, im-
 pavidè, fidenter, *adv.* Animo invito, forti,
 infracto. (*r. acc.*)
 daren / daren / s / dozzren. Arefacere, ecl, actum.
 dare. f. ast. Ustrina, z, f. concamerata for-
 nax ad torrendum hordeum maceratum
 habilis.
 daren. Farere; insanite, ivi, itum.
 darink / darinkozf. Gleba bituminosa.
 darm / derin. Intestinum, ni: ile, g. lis, n.
 het dun darinscheel. Mafarzon.
 darmscheel vaten. Vasa mesenterica.
 de darinen / t ingewandt. Iliz, g. lium: in-
 testi-

D A T

testina, interanea, g. orum; viscera, g. rum, n. *pl. num.*
 Darmbuph. Alvus, g. vi, f.
 Darm-pijne. *f. Colijke.* ut: *Hij heeft darm-pijne.* cruciatur dolore colico, distorquetur passione iliaca.
 darmmet. Omentum; g. ti, n.
 darm-schepdijel. Mesenterium, g. ii, n.
 das-look. Allium ursinum.
 dassje. Meles, g. is, f. taxus, g. i, m.
 dat/het. *Articulus neutri generis.* ut: *Het dier sterft.* Animal moritur.
 dat/ dit. Id, g. ejus, hoc, g. hujus; illud, g. illius, n. *Fron. demonst.*
 dat/aengaende dat. Quod, ut: *dat ghy seght/ &c.* Quod dicitis, &c. Quoad id quod dicitis de. &c.
 dat/quod, *r. conjunct.* ut: *Ik segge/ dat het goet is.* Ajo quod bonum sit, vel Ajo bonum esse.
 dat/op dat/ten eynde dat. Ut, *reg. conjunct.* ut: *Ik geve u dit/dat ghy't souidt wegdragen.* Hoc tibi do ut auferas. *Accurata dinter.* Quod. & *Ut differentia petatur i Theodoro Gaza, tradente.* Hoc poni finaliter; illud specialiter.
 dat niet/op dat niet. Ne. ut: *Waght u dat ghy niet en sondight.* cave ne pecces.
 dat/als/wanneer. cum, quando. *Den tijdt sal komen/dat ghy sult weenen.* Tempus erit cum flebis: dies olim erit quando lamentaberis.
 date/den datum/den dagh van het depeesch van eenigh Geschijft. Dies scriptis editi scripti dies. *vulgo Data, g. x, f. datum, g. i, n. verschen datum.* Scripti dies recentior.
 ouden datum. Scripturæ dies antiquus.
 dateren. Consignare, p. avi, f. atum. *reg. acc.* Scripto diem adscribere.
 datif/ geber/eenen casus in de declinatie. Dativus casus: dandi casus: tertius casus.
 daveren/behen. Tremere, p. mui. *sine sup. reg. acc. vel abl.* contremiscere, tremui, *reg. abl.* nutare, trepidare, p. avi, f. atum.
 doen daveren. Quatere, tio. p. quassif. *f. qualsum; concutere, tio, p. cullif, f. cullum, quassare, p. avif, atum. reg. acc.* *De strijdtbare mannen doen daveren de spieffen.* Viri pugnaces lanceas vibrant.
 daberinge. Tremor, g. oris; conquassatio, concussio, g. onis, f.
 dauw. Ros, g. roris, m.
 bandauw. Roralis, e, g. is, o.
 dauwaghtigh/bedauwt. Rorulentus, rorscidus, a, um, o.
 dauw bpbrengende. Rorifer, fera, ferum, o.
 dauwen. Rorare, p. avif, atum. *Het dauwt.* Rorat.
 dauwinge/dauwifel. Roratio, g. onis, f.

D E C

dauwiffel. Sonchus, i, m. lactuca leporina.
 de *Articulus tam singularis quam pluralis numeri.* ut: *De Son schijnt by dagh/ ende de Sterren by nacht.* Sol lucet de die & stellæ de nocte.
 debat / onderhandelinghe van eenigh geschil. contentio, disceptatio, g. onis; controversia, g. six, f.
 debat gekijf/twist. Rixa, g. x, f. jurgium, g. gii, n.
 debatteren/eenigh geschil verhandelen/in debat zijn van eenige sake. certare de controversiâ: contendere de re ancipiui: disceptare de causâ.
 sijn recht debatteren / beredenen / bepleyten/ bestryden/bebeghten. causam suam tueri: jus suum confirmare.
 debet / restantie van de schulde. Reliqua, residua, g. orum. *pl. num.*
 debiteur / schuldenaer / schuldplichtige. Debitor, g. oris, m. (nomen. g. minis, n.)
 deradentie/verbal. Labes, g. bis, f. In deteriorum conditionem abjectio.
 tot deradentie comen. Labare, p. avi, f. atum; labascere. Accipere labem, fortunam adversam pati: ad paupertatem redigi.
 dekke/deckfel. Tegmen, tegumen, g. minis; tegumentum, integumentum opertorium operimentum, stragulum, g. i, n.
 derke f. beddekleet. Lodix, icis, f.
 decken/toederken. Tegere, integere, contegere, p. texti, teatum, operire, cooperire, adoperire, p. perui, f. pertum, velare, p. avi, f. atum; obducere, p. duxi, f. ductum. *reg. acc.*
 derkbert/schele. f. deksel/schele. Operculum, i, n.
 deker. Tector, praetector, g. oris, m.
 dekkerisse. Tectrix, obduatrix, g. tricis, f.
 dekinghe. Tectio, velatio, obductio, g. onis, f.
 derkmantel / schijn. Pallium, g. lii, n. pr-textus, g. us, titulus, g. li, m. species, g. cici, f.
 dekrjet. Culmus, calamus, g. i, m.
 deksel van 't bedde. Stragula, g. x, lodix, g. cis, f. toral, p. toralis, toralium, g. lii, n.
 deksel/schele/stopfel. Operculum, cooperculum, g. li, n.
 deksel van matten/stroo. &c. *Matta, florea, g. x. reges, getis, f.*
 deksel van lappen. Cento, g. onis, m.
 deksel der peerden. Stragulum, gen. li, neut.
 declaratie / uytlegginge. Explicatio, interpretatio, explanatio, expositio, g. onis, f.
 declaratie/aenkondinghe. Denun iatio, g. onis, f.

- declaratie / ghetuppenisse. Testificatio, g. onis, f.
 declaratoir. Bzieben declaratoir. Litteræ, lententiz interpretes.
 declareren / uytleggen / verklaren. Explicare, p. plicui & plicavi, f. plicitum & plicatum; declarare, p. avi, f. atum, reg. acc.
 declareren / te kennen geven. Indicare, p. avi, f. atum, aperire, p. perui, f. pertum, reg. acc. rei & dat. pers.
 sigh declareren / sijn inepuinge seggen. Profiteri, p. fessus, f. fessum, dep. Expromere animum suum vel mentem suam.
 declareren / publiceren. Renuntiare, pronuntiare, p. avi, f. atum, reg. acc. vooz rebel declareren. Pronuntiare reum læsæ Majestatis: enuntiare perduellem.
 declinatoire / uit blucht in Ghegt / die den verweerder gebuykt / om den aenlegger van sijn actie te bzengen. Exceptio, præscriptio, g. onis, f.
 declinatoire exceptie van den incompetenten Ghegter. Exceptio fori: præscriptio fori. reght van declinatoire hebben. Habere exceptionem vel præscriptionem fori.
 hem met declinatoire exceptie behelpen. Uti præscriptione fori; uti jure fori: excipere de foro: tueri se fori exceptione.
 in sijn declinatoire gehoozt worden. Ad excipiendum admitti. Intenta fori præscriptio admittitur. Niet gehoozt worden. Fori præscriptione excludi.
 declineren / schouwen / myden / af-wijken. Vitare, p. avi, f. atum, reg. acc.
 declineren 't Ghegt. Appellare ad proprium judicem: sui fori copiam posere.
 decoctie / 't soy van eenige gesoden sijnstantie. Decoctum, g. i; jus, g. juris, n.
 decreet / o'donnantie / beslupt / last / ghesbdt. Decretum, senatus-consultum, g. ti. n.
 decreteren / o'donneren. Decernere, p. crevi, f. cretum; constituere, p. tui, f. tutum, reg. acc.
 dediceren / toepengen / toelopen. Dicare, dedicare, consecrare, destinare, p. avi, f. atum, reg. acc. rei & dat. pers.
 dedicatie / toepenginge. consecratio, dedicatio, g. onis, f.
 dedigen .s. beschermen. Disceptare, litigare. avi, atum, reg. acc. De gedings-lieben sulsten de questie dedigen. Arbitri, arbitratores, disceptatores controversiam component, transigent, æquè pacifcentur, ex æquo & bono decident.
 deduceren / onderwijsen / berichten / verhandelen / bepleden / in 't lauk verhalen. Enumerando tractare suos percerere: rem articulatè ac fusè persequi; ratiocinando pertractare: ratiocinatione persequi,

- deductie / verhandelinge / b elpdingh / besricht / lank en bzeet verhael van iet / persontent verhael. Deductio, g. onis, f. Accurata rei percensio.
 deegh. Massa, massula, g. z, f. Farina subacta: crudus panis: crudum panificium.
 deeghaghtigh. crudus, a, um, o. Male subactus.
 dergh maken. Farinam depicere: panem depicere.
 deel. Pars, g. partis, portio, g. onis; f. membrum, g. bri, n.
 met deelen. Per partes.
 in twee deelen. Bipartitio, bifariam, adv.
 in dyp deelen. Tripartitio, trifariam, adv.
 in vier deelen. Quadrupartitio, quadrifariam, adv.
 deelaghtigh / medegenoot. Particeps, g. cipis, o. reg. gen. compos, g. potis, o. reg. gen. vel abl. conlors, g. sortis, reg. gen. Non expers, reg. gen. vel abl.
 deelaghtigh maken. communicare, p. avi, f. atum, reg. acc. rei & dat. pers. impertire, p. tivi, f. titium, vel impertior, p. titus, f. titium, dep. reg. acc. rei & dat. pers. vel acc. & abl. rei. Participem facere, reg. gen. rei & accus. pers. Tecum id participo.
 deelaghtigh zyn / medepart hebben. Participare, p. avi, f. atum, reg. acc. Participem esse, reg. gen. rei.
 deelen / van een schepden. Dividere, p. visi, f. visum; separare, segregare, p. avi, f. atum; disjungere, lejungere, p. junxi, f. junctum; dirimere, p. diremi, f. diremptum, reg. acc.
 deelen / onderschepdt maken. Discernere, p. crevi, f. cretum; distinguere, p. kixi, f. stinctum, r. acc.
 deelen / uytdeelen. Dividere, p. visi, f. visum: distribuere, p. bui, f. butum, reg. acc. rei & dat. pers.
 in twee deelen. Bipartiri, p. titus, f. titum, dep. reg. accus. Sic tripartiri, quadripartiri; &c.
 deeler. Divisor, g. oris, m. Partium distributor.
 deelerse. Partitrix, distributrix, g. tricis, f. deel-genoot. Hæres, g. redis, c.
 deeling / deplinge. Partitio, divisio, g. onis, f.
 deeltfen. Particula, portiuncula, g. lz, f.
 deeltbaer / deeltfaem. Dividuus, a, um, o. divisibilis, le, g. is, o.
 deel van eenen grooten boek. Tomus, g. i. m. volumen, g. minis, n.
 deerne / nepffen. Famula, ancilla, g. lz, f.
 deessel / timoen van eenen wagen. Temo, g. monis, m.
 deessel / byl / schade. Ascia, g. z, fem.
 deestem / deerschem / hef-deesch, Fermentum, g. ti, n.

deffemelt. Fermentare, *p. avi, s. atum, r. acc.*
Defaillant in Recht / die niet en compa-
reert. Deserens vadimonium: desertor va-
 dimonii.
Defaut in Recht. Desertum vadimonium: de-
 sertio vadimonii.
in defaut ballen. Vadimonium non sistere,
 vadimonium deserere.
in defaut gecondemneert. Deserti vadimo-
 nii reus.
Defalcatie / afstreck van de somme. De sorte
 detractio; decessio de capite.
Defect / gebreck. Defectus, *g. ūs, m. vitium, g.*
tii, n.
Defendeeren / verweeren / verdedigen / be-
schermen / beschjuten. Defendere, *p. ten-*
di, f. tensum, tueri, p. tuitus, f. tuitum, dep.
reg. acc.
defensie / bescherminge / afkeerigh / ver-
weeringh. Defensio, tuitio, *g. onis; tutela, g.*
æ, f. tutamen, inis, n. tutamentum, i, n.
patrocinium, præsidium, g. ii, n.
definitif. f. diffinitif. ut: Dese sententie is
diffinitif. Hæc sententia est deciforia.
Defcaperen / kost byp houden. Alicui sumptus
 præbere: impensas alicui suppeditare; sum-
 ptibus suis alere, *reg. acc.*
Defcapement. Præbitio sumptuum: comnea-
 tus vel impensarum suppeditatio,
defstigh. Vehemens, *g. mentis; leverus, auste-*
rus, rigidus, a, um, o.
defstighhept. Rigor, *g. oris, m. austeritas, g. tatis,*
vehementia, g. tiz, f.
defstighlyck. Vehementer, rigide, severè. *adv.*
degat / degast / berwoestinge. Populatio, de-
 populatio, vastatio, *p. onis, f.*
dege / degelyckhept. Decentia, *g. z; probitas,*
honestas, integritas, g. tatis, f. ut, 't 38
een van degen. Est homo frugi, abstinentis,
 intemeratæ fidei.
te dege / degelycken. Integre, probe, rectè, ri-
 tè, decenter, honestè, *adv. ut: Doet het te*
dege. Fac rem serio, studiosè accurateque,
 accuratissimâ diligentia, adhibe accuratissi-
 mam solertiam ad rem peragendam, fac
 obnixè omnia.
degelyck. Probus, honestus, rectus, *a, um, o.*
integer, gra, grum; o. reg. gev. vel abl. cum
A vel Ab.
degen / sweit. Ensis, *g. is; gladius, g. dii, m.*
deirelyck. Miser, sera, serum, calamitosus, æ-
 rumnosus, *a, um, o.*
deirelyck aensien. Aspectu lachrymabili in-
 tueri. *r. acc.*
deirelyck uptsien. Vultu esse pallido, lurido,
 tristi, macilentiore.
deirelycken. Miserè, calamitosè, *adv.*
deirelyckhept. Misericordia, ærumna, *g. æ, f.*
deiren / ontfermen. Miserari, *p. atus, f. atum,*
dep. r. acc. Miserari, p. serus, f. serum,

reg. gen. raro vero dat. miserescere, r. acc. &
gen.
ghp deiet in p. Miseret me tui.
deirenisse. Miseratio, commiseratio, *g. onis, f.*
deirenisse hebben. f. deiren / ontfermen. Mi-
 serari, atus, *dep.*
deiren / hinderen. Nocere, *p. cui, f. citum; of-*
ficere, cio, p. feci, f. factum. obesse, oblum,
p. obfui, r. dat.
deken. Decanus, *g. i; decurio, g. onis, f.*
deken van cenich / ambacht. Tribunus opifi-
 cum.
dekensthap. Decanatus, *g. ūs, m.*
delap. f. dilap / upstrel. Dilatio, *onis, f.*
dele. Aler, *g. eris, m. assamentum, g. ti, n;*
Tabula lecta.
deliberatie / raeminge. Deliberatio, consulta-
 tio, disceptatio, *g. onis, f.*
delibereren / raemen. Deliberare, consultare,
p. avi, f. atum.
Delicaet / lecker / welstakende. Delicatus,
 laurus, voluptarius, *a, um, o.*
delicaet / deliceux / lekker in 't eten. Delica-
 tus, gulosus, cupidarius, *a, um, o.* Delicia-
 rum amans: in cibo voluntarius.
delicaet / vies in 't eten. Fastidiose delicatus:
 in cibo fastidiosus.
delicaet in kleederen / bedde / æt. Mollis, *e, g.*
lis, o. Muliebris mollitiei homo: corpo-
 rei habitus mollioris homo; in cultu iusto
 laurior.
delicaet in manieren. Effeminatè mollis,
 molliet in agendo delicatus.
delicaet / al te net in hupstael. In ædium
 instructu luxuriosus: supelleciale luxuriosâ
 utens.
delicaet van completie. Fluxa, mollis, im-
 becillæ constitutionis.
delicaet werck. Politissimi artificii opus, opus
 exquisitissimæ molli: simæque artis.
delicate schijderpe. Mollitissimæ terfissimæ-
 que ac perquam scizæ manus pictura.
delicatelyck / lekkerlyck in 't eten. Delicatè,
adv.
delicatelyck / dertelyck. Molliet, *adv.* Juho
 splendidiore lauitiâ.
delicatelyck / net / poliet. Artificiosè, elegan-
 ter, politè, *adv.*
delicateste / biefighept aen 't eten. Delica-
 tum fastidium: palati deliciz, palati & gula
 morosam fastidium.
delicateste / kostelyckhept in spijse. Cupidiz,
 g. arum, f. cupidia, g. orum, n. *pl. num.*
 Ciborum cupidiz: escarum lauitia: cibariæ
 deliciz.
delicateste / al te besette manieren. Morum
 deliciz; ineptæ in agendo deliciz.
delicateste in kleederen. Vestium molliatæ:
 mollior cultus.

DEL D E M D E N.

Belist/quaedt sepr. Delicium, g. & i; crimem, g, minis, n. noxa, g. z, f.
 delineatie. f. afteckinge. Adumbratio; Delineatio, onis, f.
 Delle/dellinge. Declivitas, g. tatis; vallis, g. vallis, f.
 Dellen. f. daelen. ur: d'Abondtgast sal delent. Hospes vespertinus descendit.
 Delve. f. delven/graght. Fossa, z, f.
 Delven/dolven in de aerde/begraven. Dofodere, infodere, dio, p. fodi, f. fossium, reg. acc.
 delven/spitten ende spaden. Fodere, dio, p. fodi, f. fossium. reg. acc. Terram fodere, humum pascinare.
 delver. Defossor, g. oris; m, vel Pascinator, g. oris, m.
 delvinge. Defossio, g. onis, f. vel Pascinatio, g. onis, f.
 deluwe. Lividus, luridus, mustelinus, plumbeus, aquilus, a, um, o.
 deluwen. Lividore. *fin. pras. & sup.*
 deluwhept. Pallor luridus: color plumbeus. Deme. Uber, g. beris: rumen, g. minis, n.
 demp/stempcrpe. Heliuatio, popinatio, g. onis, f. voracitas, prodigalitas, g. tatis, f. Comestatio, onis, f.
 dempen/stempen. Heliuari, popinari, pergracari. p. atus, f. atum, dep.
 demper/stemper. Gluto, manduco, mando, g. onis, m.
 demphoren. *Cornu quo candela vapor obstruitur.*
 dempigh kortboestigh. Asthmaticus, suspiriosus, anhecus, pulmonaris, dyspnoecicus, a, um, o. Aegre spirans.
 dempightheghept. Asthma, g. matis, n.
 denken/pepseu. Cogitare, p. avi, f. atum; meditari, p. tatus, f. ratum, dep. r. acc. Animo volvere: mente agitare vel versare. r. acc.
 denken met aendaghtighept. Commeditari, p. tatus, f. ratum, dep. pensitare, peshiculare, p. avi, f. atum. reg. acc.
 denkinge/gepeps. Cognatio, meditatio, g. onis, f.
 denkreden/slegt beslupt. Enthymema, tis, n.
 denkend berimogen. Facultas cogitativa.
 denerael/stempel van de munter daer sy de munte mede opslaen. Nummus archetypus vel prototypus: cctypus nummus.
 dennen van 't schip. Foti, g. rorum, n. pl. num. Tabulata navium.
 dennen-appel. Comis, g. nr, m.
 dennen-herd. Asferabiagnus.
 dennenboom. Abies, g. bictis, pinus, g. ni, f.
 dennenbosch. Pinetum, g. n, n.
 dependencie. Muna duarum rerum inter se ratio; matus duarum rerum ad invicem habitus.

DE P D E R

dependentie van eenen anderen. Subjectio sub alio.
 dependeren/ ietwers van sijnen oorzpronk hebben. Pendere, p. pendi, f. pensum. ur: Van den Winc dependeert de welvaert van de onderdanen. Ex principis salute pender salus populi.
 dependeren / uytgeben oft bergnisten. f. dispenseren/ verspillen. ur. Hy despendeert te veel. Profusus sumptibus vivit.
 depeych/ expeditie. Curatio, gestio, expeditio, g. onis, f.
 kozt depeych. Operis festinata accuratio.
 depeycheren/ haest afdoen. Accelerare, properare, festinare, p. avi. f. atum; conficere, cio, p. feci, f. factum: expedire, p. djvi, f. ditum; absolvere, p. solvi, f. solutum, reg. acc. Opus accelerare: rem properare.
 depoztment/maniere van leven. Vita, g. z, f. mores, g. rum, m. pl. num. Vitz ratio, agendi vivendique ratio.
 depoztemen getupgenisse geben in Aeght. Testimonium perhibere, dicere, in iudicio testificari, atus, dep.
 depoztant/getuyge in Aeght. Testis, g. is, c.
 depositie/getupgenisse in Aeght. Testimonium, g. nii, n. testificatio, g. onis.
 depozteren/afjetten. Abdicare, p. avi, f. atum. reg. acc. & abl. rei.
 depozsidenen / uyt sijn besit scooten. Dejacere, ejicere, cio, p. jeci, f. jectum; depellere, expellere, p. puli, f. pulsum, reg. acc. perf. cum abl. rei.
 depuzteren/iemanden last geben. Negotio quempiam pascificare: rei gerendae aliquem pzononere; negotium cuiquam demandare vel ego delegare, p. avi, f. atum, reg. acc.
 derde. Tertius, a, um, o.
 derdendeel. Triens, g. trientis, m.
 derde repse. Tertia vice, tertio.
 derm. f. Darm. Intestinum, i m.
 derringen/onderstaen. Audere, p. aulus, f. aufum, neutro pass.
 ik en derde niet. Non audeo: non ausim.
 dertel/teer/delicaet. Mollis, e, g. is. Effeminatus, a, um, o. f. delicaet in kleedinge. Vestitus luxurians.
 dertel/inoetwilligh. Lascivus, protervus, a, um, petulans, g. lantis: insolens, g. lentis. o.
 dertel sijn. Protervire, lascivire, p. vivi, f. vitum; insolere.
 dertelhept. Protervia, petulantia, lascivia, insolentia, g. z, f.
 derteligh. Proterve, petulantier, lascive, insolenter, adv.
 dertelmoedigh. Morosus, a, um, o.
 derthien. Tredecim. *indelin.*
 derthien-dagh. Epiphania Christi: recens nati Christi epiphania.

derhienste. Decimus tertius, a, um, o.
 derhienmael. Tredecies, *adv.*
 Dertigh. Triginta, *indecl.*
 Dertigh-mael. Tricies, trigiesies, *adv.*
 Dertighste. Trigesimus, a, um, o.
 Derben/miffen. Carere, p. rui, f. ritum, r. *abl.*
 Derbenthept/derbingh. Carentia, z, f.
 Derden/derren. Audere, p. aufus, aulum, *non-
tro pass.*
 Derwaerts. Iforium, illuc, ifuc, *adv. ad
locum.*
 Derwefen. *in fing.* Hic, hae, hoc, g. hujus; ifte,
 illa, iftud, g. iftius, *Pron. dem.*
 Dese. *in plur.* Hi, hz, hae; ifti, iftz, ifta. *Pron.
accusati.*
 Diefgelyken/diegeghen. Ejusmodi, iftiuf-
 modi, hujusmodi, o. *ind-*
 Dieghelijf/ban gelyken. Similitas, paritey
 indem, *adv.*
 Dieghalben/daerom. Ideo, idcirco, propterea,
 obpropter, *conf. ca de causâ.*
 Diegheneren/berkiefen tot iet. Designare, p.
 ari, f. atum, *reg. acc.*
 Dieghieren/na iet haeken. Desiderare, p. avi,
 f. atum; cupere, pio, p. pivi, f. pitum; expe-
 tere, p. tivi, f. ritum, *reg. acc.*
 Dieghibel. Optabilis, e, g. lis, optandus, a, um, o.
 Dieghieure. Cupidus, a, um, o.
 Dieghlaet/berwoeft/geruineert. Desertus,
 defolatus, vastatus, a, um, o.
 Dieghlaet/ troofteloos. Afflictus, mœstus, a,
 um, o. Solatii exors; confolationis exors;
 folatio deftitutus.
 Dieghlatie/ als men iet ruineert ofte ber-
 uoeft. Depopulatio, vastatio, g. onis, f.
 Dieghlaet/ den ftaet van een berwoefte
 mlaetfe. Vastitas, g. tatis; folitudo, g. dinis, f.
 Dieghlatie/ trooftelooshept. Solatii deftitu-
 tio, absentia, privatio, defectus.
 Dieghprat/ fonder hope. Despetans, g. rantis,
 ex spes, o. *in ca tantum terminatione.*
 Dieghpratie. Desperatio, g. onis, f.
 Dieghpereren. Desperare, p. avi, f. atum, Omnem
 fpe amittere; animum despondere; omni
 fpe privati.
 Dieghpen/booznemen. Animi decretum: ratum
 confilium; animo concepta operis designa-
 tio.
 Dieghpet. f. Dieffel. Aciâ, z, f.
 Dieghneren/iewers toe fchicken. Destinare,
 p. avi, f. atum, *reg. acc. rei & dat. perf.*
 Dieghruete/berwoeftinge. Vastatio, everfio;
 depopulatio, g. onis; ruina, g. z, f. exci-
 dium, exitium, g. ii, n.
 Dieghrueren. Destruere, p. straxi, f. structum;
 devastare, p. avi, f. atum, evertere, p. veni,
 f. verfun; excidere, p. cidi, f. cillum, *reg. acc.*
 Dieghrentis/ inhoudinge van ander lieden
 goet. Aliena occupatio; res aliena violen-
 ter pollitio.

Determineren / plaetfe en dagh stellen.
 Diem locumque concidere: locum & tem-
 pus praefuire. *reg. dat. perf.*
 Determineren/een gefchil fliffen. Decidere,
 p. cidi, f. cillum, *reg. acc.*
 Dieghdetermineren tot iet / bafteghjk refola-
 beren. Obfirmato animo ftatuere quid-
 piam: in cepto confilio animum obfirmare.
 Dieghdicht/ eerbaerhept. Virtus g. tatis; probi-
 tas, integritas, g. tatis, f.
 Dieghdelygh/ oprecht/ dieghdicht fant. Probus,
 jultus, candidus, ingenuus, bonus, a, um;
 integer, gra, grum, o.
 Dieghdelyghen. Probè, candidè, sincerè, *adv.*
 Dieghdelyghhept. Candor, g. doris, m.
 Dieghdentigh/ vol dieghden. Virtute praedi-
 tus, omni virtutum laude cumulatus; claus
 virtutibus.
 Dieghdicht/ weerde van iet. Valoz, g. oris, m.
 pretium, g. tii, n.
 Dieghden/ dogen. Valère, p. lui, f. litum. Ut-
 le esse.
 Dieghdicht-niet. Nequam, *indecl.* profigatus; per-
 ditus, g. ti, m. Homo nullius frugis; per-
 ditus nepos.
 Dieghdicht/wel daet. Beneficium, g. cii, n.
 Iemanden dieghdicht doen. Benignè facere ali-
 cui, beneficium in aliquem fve alicui con-
 ferre: bene mereri de aliquo.
 Dieghdichtkunde. Aretologia, z, f.
 Dieghdevis/ propoft. Sermo, g. onis; colloquium;
 g. quii, n. colloctio, onis, f.
 Dieghdiferen. Colloquor, p. locutus, f. locutum,
 dep. r. dat. vel *abl. cum Cum.* termocinati, p.
 atus, f. atum, dep. r. *abl. cum Cum.* Misdere
 sermones cum aliquo.
 Dieghdife/ fpreuke. Lemma, g. atis; argumen-
 tum, g. ti;ymbolum, g. li, n. epigraphè, en-
 graphè, g. es, f.
 Dieghdife/ geraetfel. Teftera, g. z, f. Teftera z-
 nigmatica emblematicave.
 Dieghden/ bermaeck. Oblectatio, g. onis; volu-
 ptas, g. tatis, t. oblectamentum, g. ti, n.
 ludus, g. di, m. facietia, g. faciarum, t. pl.
 num.
 Dieghdeen denn hebben. Oblectari, delectari, p.
 atus, *pass.* Voluptatem, delectationem, ju-
 cunditatem ex aliqua re capere, percipere,
 haurire.
 Dieghdeen denn met iemanden hebben/ bespot-
 ten. Ludere, p. lusi, f. lusum, *reg. acc.* illu-
 dere, p. lusi, f. lusum, r. *dat. rarius acc.* ludi-
 ficare, subannare, p. avi, f. atum, *reg. acc.*
 Rifui vel ludibrio habere, lannis eludere,
reg. acc.
 Dat is een den. Jucundum hoc est: dele-
 ctabile est.
 Dit is eenen den. Erogium id est
 fallica,

dehoit/ ampt/ plicht. Officium, g. ii; munus, g. neris, n. partes, g. partium, t. pl. num.
 sijn dehoit doen/ sijn officie doen. Officium suum exsequi; munus suum complere, partes debitas agere.
 sijn dehoit doen/ beneestigen. Invigilare, advigilare; p. avi, f. atum, reg. dat. Satagere, p. fategi, r. gen. Adhibere diligentiam; operam dare; operam navare.
 debot. Religiosus, Pius, a, um, o. vulgò devotus. Vir pio in Deum animo:
 debotelijk. Pie, religiose, adv. Pie affecto erga Deum animo; religioso in Numen studio.
 debotie. Pietas, g. tatis; religio, g. onis, f. Pius erga Deum animus; religiosum studium erga Numen.
 deur/ dooz. Per, trans, ultra. prep. reg. acc.
 deur-bien dat. f. Om dat. Quoniam.
 deur-argh/ boos. Periniquus, a, um, o. Valde iniquus; oppido malus.
 deur argh/ seer snoode. Versutissimus; Astutissimus, a, um, o.
 deurbachen. Percoquere, p. coxi, f. coctum, reg. acc. Probe coquere.
 deurbachen/ snoode. Versutus, cautus, astutus, a, um, o.
 deurbijten. Penettare morsu, reg. acc.
 deurbijten deur eenen quaden stoot. Superare difficultatem: extricare, expedire se ex difficultate.
 deurbinden. Circumligare, p. avi, f. atum, reg. acc.
 deur blasen. Perflare, p. flavi, f. flatum r. acc.
 deurblyde. Perlatius, praelatus, a, um, o.
 deurblooren. Perforare, perterebare, p. avi, f. atum, reg. acc. ur: t En is geen deurbloorende/ maer deurblooyde spier. Non est musculus perforans, sed perforatus.
 deur-bzanden. Pectore, p. tormi, f. tostum, reg. acc.
 deurbzanden iet. Peruere, p. ussi, f. ustum, reg. acc.
 deurbzanden/ verbzandt woorden. Peruri, ustus, pass.
 deurbzeken. perumpere, p. rupi, f. ruptum; persingere, p. fregi, f. fractum, reg. acc.
 deurbzengen/ verquisten. f. verquisten. Dilapidare, avi, atum.
 deurbzengen/ deurpasseren. ur: Den tyd deurbzengen. Tempus transigere.
 deurclepa. perparvus, perminutus, a, um, o. perexiguus, a, um, o.
 deur-enagen. perrodere, p. tosi, f. sum, reg. acc.
 deur-token. percoquere, p. coxi, f. coctum, reg. acc.
 deur-comen/ ontcomen. Evadere, pervadere, p. vali, f. um, clabi, sus, dep.
 deurrenten sijn/ gelwent sijn. Allueville, r. dm.

deurrendt. Praefrigidus, a, um, o.
 deurrebben. Perfricare, p. fricui, f. frictum, reg. acc.
 deurreppen. Perrepere, erepere, p. repli, f. reptum.
 deurdoen/ slygen. Percolare, p. avi, f. atum, reg. acc.
 deurdoen/ te hoven gaen. Superare, exsuperare, p. avi, f. atum; excellere, praeexcellere, p. cellui, f. cellum, reg. acc.
 deurdoen/bedriegen. Fallere, p. felli, f. falsum. f. Bedriegen. Fraudate, avi, atum.
 deurdouwen/ deurdzissen. Transadigere, o. padegi, f. adactum, trajicere, cio, p. jeci, f. jectum, reg. acc.
 deurdouwen/ deurdzingen. Penetrare, p. avi, f. atum, reg. acc.
 deurdzagen/ wechdzagen. Absportare, transportare, p. avi, f. atum, reg. acc.
 deurdzagen/ schade loos houden. Indemnem praestare; immunem servare.
 deurdzingen. ur: Ik en kan niet dooz' t dekdzingen. Nequo transigere turbam. Een dingh dingt soo seer dooz' t herte als een crachtige Bedicatie. Nulla res magis penetrat in animos quam efficac concio.
 deurdzooge. Perficus, peraridus, a, um, o.
 deurenge. Perangustus, a, um, o.
 deurestigh/ berdzietstigh. Fastidiosus, pertus, a, um, o.
 deur etigh/ berhet. Longo usu perduratus.
 deur etigh sijn/ den walge sewers dau hebben. Fastidire, p. divi, f. ditum, reg. acc.
 deur etigh sijn/ berhet in iet sijn. Induruisse, occalluisse ad aliquid.
 deur etigh woorden/ van iet de walge krijgen. Fastidium sine radium concipere rei alicujus.
 deur etigh woorden/ in iet berherden. Obduralescere, p. durui; occallescere, p. callui, f. sup.
 deur etighede/ walge. Fastidium, radium, dii, n. nautica, g. z, t.
 deurgaan/ wechgaen. Abire, abeo, p. abiri & abii, f. abitum. f. wechgaen. Discedere, essi, sum.
 deurgaan/ dooz' eenige plaetse gaen. Transire, pertransire, seo, p. sivi & sii, f. situm & permear, p. avi, f. atum, reg. acc. loci.
 deurgaan/ stillekens ontsibberen/ hert bersteken. Prioripere se, pio, p. xipui, f. reptum.
 deurgaaude/ deurende. Continuus, a, um, o.
 deurgaaens. Continuè, assidue, assiduò, adv.
 deurgank. Transitus, g. us, m. transitio, f. onis, f.
 deurgangigh/ daermen deur gaen kan. Perivius, a, um, o.

Deur geraken / deur eenighe plaetse gera-
ken. Pervadere, p. vasi, f. um; petranſare,
ſco, p. livi & ſii, f. ſitum, reg. acc.
Deur geraken / ſijnen koſt winnen / bedij-
den. Proficere, cio, p. feci, f. fecum. Lu-
erari victum: vitam ex aliqua re ſuſtentare
vel tolerare.
Deurgraben. Perfodere, dio, p. fodi, f. foſſum,
reg. acc.
Deurharkelen. Incidere, p. cidi, f. ciſum; con-
ſcindere, p. ſcidi, f. ſciſum. reg. acc.
Deurhael / deurtrekkinge. Trajectus, g. ſs, m.
Deurhael / ſwelginge. Haustus, g. ſs, m. de-
glutitio, g. onis, f.
Deurhaelen / deurrecken. Trajicere, cio, p.
jeci, f. jectum, reg. acc.
Deurhalen / inſwelgen. Deglutire. p. rivi, f.
titum, reg. acc.
Deurhalen / deurſtrijcken / uptonen. Delere,
p. levi, f. leum. Litura expungere, reg. acc.
f. deurſchjabben. Diſpungere, xi, ſtum.
Deurhalen / bekyben. f. bekyben. Objurga-
re, avi, atum.
Deurheet / deurhittigh. Praſervidus, a, um, o.
Deurhelpen / dooden. f. dooden. Vita ali-
quem private, interficere.
Deurhelpen / verquijſten. f. verquijſten. Pro-
digere.
Deurhelpen / uyt eenige ſwarigheden hel-
pen. Eximere periculo: ſalvum & indem-
nem praſtare.
Deurjagen / weghjagen. Abigere, p. abegi,
f. abactum, reg. acc.
Deurjagen / deur de billen lappen. f. ver-
quijſten. Prodigere.
Deurjager / quijſtſhotel. Decoctor, dilapi-
dator, g. oris; prodigus, g. gi, m.
Deurjager / magerheyn. Edo, g. onis, m.
Multam edis, & nihilo fit habitior.
Deurkennen / feer wel kennen. Pernoscere,
p. pernovi, f. novum. reg. acc.
Deurkerben. f. deurharkelen. Incidere, idi,
iſum.
Deurkycken. Perſpicere, cio, p. ſpexi, f. ſpe-
ctum; perluſtrare, p. avi, f. atum, reg. acc.
Deurlaten / inlaten. Introumittere, p. miſi, f.
miſſum, reg. acc.
Deurlaten / uytlaten / laten paſſeren. Di-
mittere, tranſmittere, p. miſi, f. miſſum. reg.
acc. Dare alicui tranſitum: permittere ut
quis tranſeat.
Deurleelijck. Pertur, is, e, g. is, o.
Deurleereſ. Peidiſcere, p. didici, ſine ſup. r. acc.
Deurleert. Perdoctus, pereruditus, a, um, o.
Deurlijert. Perpeti, tiot, p. peſſus, dep.
Deurloop / t deurloopen. Tranſcurſus, g. ſs,
m.
Deurloop des buyckes. f. kackerpe. Proſu-
vium ventris; alvi.
Deurloopen / deurwandelou / deurropfen

Péragrate, perluſtrare, perambulare, p. avi,
f. atum; percurrere, p. percurri, f. curſum,
reg. acc.
Deurloopen / weghloopen. f. weghloopen.
Aufugere, i, ium.
Deurloopen / deurbloeden. Perfluere, dif-
fluere, p. fluxi, f. fluxum.
Deurloopen / deurſteken. Tranſadigere con-
tento curſu. Tranſfigere p. fixi, f. fixum.
reg. acc.
Deurloos. Peraluſtus, a, um, o.
Deurluchtigh / edel. Illuſtris, perilluſtris;
praluſtris, nobilis, e, g. is; prclarus, a, um, o.
Deurluchtigh. f. deurſchynigh. Pellucidus,
a, um, o.
Deurluchtighet / claerte. Splendor, g. onis,
m.
Deurluchtighet / edelheyt. Nobilitas, g.
generoſitas, g. tatis, f.
Deurmaken / volmaken. Perfecere & exacte
facere, reg. acc.
Deurmaken / deurſluppen. Erumpere, p.
rupi, f. ruptum, evadere, p. vali, f. valum.
Subdutere ſe, (o.
Deurmaker. Strigoſus, pramacilentus, a, um,
Deurnachtigh / dat den heelen nacht deurt.
pernox, g. noctis, o.
Deurnaezen. Inſuere, perſuere, p. ſui, f. ſutum,
reg. acc. probè ſuere.
Deur-nat. permadidus, a, um, o. perfulus aqua.
Deur-nat zyn. permadere, p. dui, ſine ſup.
Deur-nat worden. permadefcere, p. dui,
ſine ſup.
Deurneinen / bekyben. Reprehendere, p. hen-
di, f. henſum, reg. acc.
Deurneinen / ſtaffen. Caſtigare, p. avi, f. atum;
punire, p. nivi & nii, f. nitum; plecare,
p. plexui, f. plexum. reg. acc.
Deur-regen bleefſch of ſpeck. Caro conſerta
pinguitudine: lardum conſertum pinguir-
dine.
Deurre genen. Perpluere, p. plui, f. pluitum.
Deurrepfen. f. deurloopen. Peragrate, avi, atum.
Deur-rijp. Permaturus, a, um, o.
Deur-rijpen. permatureſcere, p. tutui, ſine ſup.
Deurſchlaek. Peraluſtus, a, um, o.
Deurſchieten. Trajicere, cio, p. jeci, f. jectum.
confodere, dio, p. fodi, f. foſſum; conſig-
ere, p. fixi, f. fixum, reg. acc.
Deurſchijnen. Tranſucere, perluſtrare, p. luſt,
ſine ſup.
Deurſchijnigh. perlucidus, pellucidus, tras-
lucidus, a, um, o. diaphanus, a, um.
Deurſchoom. perpulcher, chra, chrum; perbel-
lus, a, um; perelegans, g. gantis, o.
Deurſchjabben / uptonen. Diſpungere, p.
puncti, f. punctum; inducere, p. duxi, f. du-
ctum, reg. acc. jugulare calamo.
Deurſien. Inſpicere, cio, p. ſpexi, f. ſpectum;
perluſtrare, p. avi, f. atum, reg. acc.

deurſichtig. Perſpicax, g. cacia; perſpicuus, pellucidus, a, um, o.
 deurſpugen/ deurſlaen. Exprimere, p. preſſi, f. preſſum; reliquare, percolare, p. avi, f. atum, reg. acc.
 deurſlaen / met geweld deurſnijten. Perſumpere vi.
 deurſlaende pampier. Charta bibula, perfluens, transmittens atramentum vel aquam.
 deurſlepen. ſ. deurtrocken. Subdolus, a, um, o.
 deurſluppen. ſ. deurmaken. Proſipere, ſubducere ſe.
 deurſnijden. perſcindere, tranſcindere, p. ſcidi, f. ſciſſum, reg. acc.
 deurſnijdfel. Inciſura, g. rz, f.
 deurſnoode. ſ. deur-argh. perviliſ, e, o.
 deurſoeken. perſcrutari, p. atus, f. atum, dep. perquirere, p. quiſivi, f. itum; inſtigare indagare, p. avi, f. atum, reg. acc.
 deurſpeten. Tranſigere, fixi, f. xum reg. acc.
 deurſpitten. perſodere, ſodi, p. fodi, f. foſſum, reg. acc.
 deurſpoelen. proluere, p. lui, f. lutum, r. acc.
 deurſpoelinge. prolucivus, g. vici, e, o.
 deurſteken/ doode ſteken. perſodere, confodere, dio, p. fodi, f. foſſum, reg. acc.
 deurſtooten/ deurſlooven. Tranſadigere, p. degi, f. daſſum, reg. acc.
 deurſtooten, ſ. deurſteken. Tranſadigere.
 deurſtralen. Tranſradiare, p. avi, f. atum, r. acc.
 deurſtrijken / deurſluppen. ſ. deurmaken. Subducere ſe.
 deurſtrijken/ npt doen. ſ. deurſchabben. Diſpungere, xi, ſum.
 deurtocht. Tranſitus, g. ſs, m.
 deurtrapt / deurtrocken / ſeer loos ende ſnoode. Verſipellis, e, g. is; verſutus, a, um, o. veterator, impoſtor, g. oris, m.
 deurtrokken woorden. Sermo perplexus, obſcurus, intricatus.
 deurbaeren. Tranſire curru vel navigio.
 deurbaert. Tranſitus, meatus, g. ſs, m.
 deurballen. perlabi, p. lapſus, f. lapſum, dep.
 deurbechten. Intextere, p. texui, f. toxtum, intricare, illigare, g. avi, f. atum, reg. acc.
 deurbliegen. pervolare, tranſvolare, p. avi, f. atum, reg. acc.
 deurboeden. ſ. deurſlaende pampier. Charta bibula.
 deurboepen. perfricare, p. fricui, f. friſſum; perterere, p. trivi, f. tritum, reg. acc.
 deurboepende iemanden iet verwijten. ſ. verwijten. Exprobrare, avi, atum.
 deurwaken. pervigilare, p. avi, f. atum, r. acc.
 deurwapen. perflare, p. avi, f. atum, reg. acc.
 deurwandelen. peragrare, p. avi, f. atum, reg. acc. ſ. deurloopen. percurrere.
 deurwas. perforata, g. z, f. herba.
 deurwaſſchen. perlucere, p. lui, ſ. luum, r. acc.

deurweeren. Occallere, percallere, p. lui, ſ. ſu.
 ſup.
 deurwegh. Tranſitus, g. ſs, m.
 deurweghig. ſ. deurgangig. pervius, a, um, o.
 deurwegen/ oberleggen. Perpendere, expendere, p. pendi, f. penſum; Ponderare, p. avi, f. atum. Animo volvere vel revolvere, reg. acc.
 deurweven. Pertexere, p. texui, f. textum, reg. acc.
 deurwepken/ deurnat maken. Macerare, inſuccare, p. avi, f. atum, reg. acc.
 deurwepken/ deurnat woorden. Permadelcere, ſine prat. aut ſup.
 deurwyn. perſapientis, g. entis, o.
 deurwit. per candidus, a, um, o.
 deurwonden. perſauciare, p. avi, f. atum. Valde vulnerare, reg. acc. inſigere plagas vel vulnera dare, reg. dat.
 Die meer andere compoſita begeert te maken met pzeopſitie Deur / magh dat doen / mitſt ſtellende booz de betua per of trans, ende booz d'adjectiva / per, pra, oft wel allen. Valde.
 deure/dore. Janua, g. nuz, porta, g. rz, f. oſtium; g. ii, n. fores, g. rium. valvz, g. arum, f. pl. num.
 deurhangel. Cardio, g. dinis, m.
 deurken. Oſtiolum, g. li, n.
 deurrink. Annulus oſtii, cornix, icis, f.
 deurſtijl. Poſtis, g. is, m.
 deurſtylen. Antiaz, g. arum, f. pl. num.
 deurwachter. ſ. deurwaerder/ pooztier. Janitor, g. oris; oſtiarius, g. iiii, m.
 deurwaerder van t Hof. Accenſus, g. ſi; apparitor, g. oris, m.
 deus in 't ſpel. Dyas, g. adis, g.
 ban deus aeg. Homo diabolis: homo nihili: homo parvi honoris.
 deufigh/ dup ſigh. Stupidus, a, um; ſocors, g. cordis; exanimis, e, g. it, o.
 dewelke. in ſing. Qui, quz, quod, g. cuius, ſ. cui. Pronom. relat.
 dewelke. in plur. Qui, quz, g. quorum, quarum. Pronom. rel.
 depl/ deplen. ſ. deel/ deelen. ut: Deelt 't geheel in twee deelen. Totum divide in partes duas.
 depn/ wilde gepte. Dama, g. maz, f.
 depntjen. Damula, g. rz, f.
 deppe/ depnachtig/ gierigaert. Euclio, onis, m. Homo ſordide avarus.
 depnſen/ brpnſen. Recedere, p. ceſſi, f. ceſſum, Pedem reſerre.
 al deſpſende. Ceſſim, reſeſſim, adv.
 depſjen. Reſeſſus, g. ſs, m.
 diabel/ boos menſch gelijk eenen dupbel. Alter diabolus; hand abſimilis diabolo.

diabelen / duypel ende helle bloeken. Per diabolium dejerare.
Diaken. Diaconus, g. ni, m.
diakenſchap. Diaconatus, g. ūs, m.
diamant. Adamas, g. mantis, m.
hart als diamant. Adamantinus, a, um, o.
 Adamantinz duritici; adamantinz firmitatis.
Dicht / baſt / nauw by een. Densus, solidus, firmus, spissus, compactus, a, um, o.
Dichten / dicht maken / dichtigen. Solidare, denſare, condenſare, ſtipare. p. avi, f. atum, reg. acc. Solidum ac firmum reddere.
Dicht woerden. Spissari, denſari, condenſari, p. atus, paſſ. Spiffelcere.
Dichtighepdt. Denſitas, g. atis; ſpiffitudo, g. dinis, f.
Dichtinge. Denſatio, addenſatio; ſpiffatio, g. onis, f.
Dicht / rym. Rhythmus; g. i, m.
Dicht / berſ. Carmen, g. minis, poëma, g. matis; metrum, g. tri, n. verſus, g. ūs, m.
Dichten / een bock ſchryben. Commentari, p. atus, f. atum, dep. elucubrare, elaborare, p. avi, f. atum, reg. acc.
Dichten een liedt. Scribere vel facere verſus: carmen fundere; carmina pangere, componere verſus vel carmen.
Dichter. Poëta, g. z. commentator, inventor, excogitator, g. oris, m.
Dichterſſe. Poëtria, g. z. ſtrix, g. tricus, f.
Dik / dicht. Crassus, spissus, denſus, concretus, a, um, o.
Dikachtigh. Subſpissus, a, um, o.
Dikbuck / diklijf / taſſak / betſak. Corpulentus, crassus, a, um, o. Venter collatus: homo ventricosus, ventriosus, ventrosus.
Dicketijk. Dens, spissus, crassus. adv.
dicken / dik maken / dikte geben. Denſare; addenſare, condenſare, ſpiffare, conſpiffare, p. avi, f. atum, reg. acc.
Dicken / dik woerden / dicke krygen. Crassificare.
Dickinge. f. Dichtinge. Addenſatio, onis. f.
Dikklippe. Chilo, g. onis, m.
Dik-vore. f. botrych, Auris Borotica. Homo ſtupidi ingenii.
Dikte. Denſitas, g. tatis; crassitudo, g. dinis, crassities, g. ei, f.
Dikte ban 't been. Coxa, z, f.
Dikte ban 't lijf. Corpulentia, g. tiaz, f.
Dik / ſwanger / groot gaends. Prægnans, g. nantis; grævida, g. dz, foeta, g. taz, f.
Dik zyn. Prægnantem vel gravidam eſſe, uterum ferre: partum ferre.
Dik maeken / ſwanger maeken. Imprægnare, gravidare. p. avi, f. atum, reg. acc. Gravidam reddere.

dick woerden / ſwanger woerden. Imprægnari, gravidari, paſſ.
Dickmaels / Dickwerf / Dickwijls. Sæpe, crebro, frequenter, adv. frequens, creber, per antimeram.
Die. pronom. demonſt. in ſing. Hic, hæc, hoc, g. hujus; iſte, iſta, iſtud, g. iſtius; ille, illa, g. illius, pronom. relat. in ſing. Qui, quæ, g. cujus.
Die. pronom. dem. in plur. Hi, hæc, iſti, iſtæ: illi, illæ, g. orum & arum. pronom. relat. in plur. Qui, quæ, g. quorum vel quarum.
die / dicke ban 't been. Coxa, z, f. femur, g. moris. n. ut: By ſchryft ban 't by-been na ſyn phantaſie. Ille de oſſe tæmoris ad ſuum arbitrium ſcribit.
dieden. f. onden Coaleſcere, ui, itum.
Dief. Fur, g. furis; latro, g. onis, m.
Diefachtigh / dieffch. Furax, g. racis, o. Ad ſurandum proclivus.
Diefachtighepdt / dieffachtigen aert. Furacitas, rapacitas, g. tatis, f.
Diefegge. Fur, g. furis, f.
dieffepder. Liſtor, g. oris, m.
dieffyk. Furaciter, furtim, furtivè, clam, adv.
dieffyk ontbzagen. Subdueere, p. duxi, f. ductum; ſubtrahere, p. traxi, f. tractum, reg. acc. rei. & dat. perf.
diefte / dieberpe. Furtum, g. ti, n. Res furto ablata.
diefftyg / dat geſtoolen is. Furtivus, a, um, o.
dienbaer / dienſtknecht. Servus, g. vi: famulus, g. li, miniſter, g. ſtri, m.
dienaer / dieffepder. Liſtor, g. oris, m.
dieneſtyk. Commodus, accommodus, aptus, a, um, utilis, e, g. is, o. reg. dat. vel acc. cum Ad.
dienen / dienſt doen. Servire, inſervire, deſervire, ſubſervire, p. vivi, f. vitum, miniſtrare, g. avi, f. atum; famulari, p. atus, f. atum, dep. reg. dat. Præſtare miniſterium alicui.
dienen / als mepden. Ancillari, p. atus, f. atum dep. reg. dat.
dienen / te paſſe komen / goet zyn. Prodeſſe, prolium, p. protui. Utile eſſe. reg. dat. vel acc. cum Ad.
't en dient niet tot de ſake / 't en komt daer niet toe te pas. Nihil ad rem; nihil ad rhombum: nihil ad Bacchum.
dienen / behooren. Oportere, oportet, p. tui: decere, decet, p. cuit; convenire, p. convenit, imperf. ut: Par eſt. Waer dient in herſien te zyn. Obviari, occuſari oportet.
dienen / ſoldaet zyn. Merere, p. rui, f. ritum; mereri, p. ritus, dep. reg. acc. militate, p. avi, f. atum.

dienerſſe. Famula, ancilla, g. lz. miſtra, g. ſrx, f.

Dienſt/maeſſchap. Famulatus, g. ſs, m. miſterium, g. ni, n.

Dienſt vzientschap. Officium, g. cii: obſequium, g. qui, n. ut: *Hij doet u een dienſt.* Dat tibi beneficium.

Dienſt pzeſenteren. Officium ſuum deferre; ſtudia & obſequia ſua deferre. *r. aut. porf.*

Dienſt / Godsdienſt. Sacrificium, g. cii, n. divina, g. norum, n. *pl. num.* Res divina, latria, z, f.

Dienſt/ſoldaterpe. Militia, g. z, f.

fich in dienſt van oorlooge begeben. Nomen ſuum militiz dare.

Dienſtbaer/gedienſtigh/dienſtwilligh. Officioſus, u obſequioſus, a, um, o. Officiis plenus.

Dienſtbaerhept. Servitus, g. tutis, f. ſervitium, famulitium, g. tii, n.

Dienſtbode. Famulus, g. li; miſter, ſtri, m. famula; ancilla, g. lz, f.

De dienſtboden. Famulitium, g. tii, n. ſervitia, g. tiorum, n. *pl. num.*

en is geen meeſterlijck / maer een dienſtknechtelijck ampt. Non eſt officium magiſteriale, ſed miniſteriale. *Theologorum diſpenſatio.*

Dienſtloon. Merces, g. cedis, f. ſtipendium, g. dii, n.

Dienſtmaeght/dienſtmaerte. Ancilla, famula, g. lz, miſtra, g. ſrx, f.

diep/leeg/nederwaerts. Profundus, altus, depreſſus, a, um, o.

diep in gaen. Penetrare, *p. avi, f. atum, r. acc.*

diep ter herten gaen. Angere, *p. anxi, f. anxi; affligere, p. ſixi, f. ſictum.* torquere, *p. torſi, f. tortum;* excruciare, diſcruciare, *p. avi, f. atum. reg. acc.* Sollicitum habere aliquem;

diep/ ſingulier/ uytſtekende in qualitept. Altus, profundus, eximius, a, um; ſingularis, e, g. ris, o.

Diepe geleerthept/of wetenſchap. Abſtrusa, literatura: recondita littera: exquisita doctrina.

Diepe materie. Argumentum arduum, abſtrusa quaſſio: res profundus ſenſus: intellectio difficilis.

Diepen ſlaep. Arctiſſimus ſomnus.

Diepelijck. Profunde, alte, *adv.*

diepen/ diep maken. Excavare, *p. avi, f. atum. reg. acc.*

dieplood. Bolis, g. lidis, f.

diepſinnigh / die een ſcherp of diep berſtand heeft. Ingenioſus, acutus, a, um; perſpicax, g. caxis, o. Acerimo ingenio prazditus.

diepſinnigh/ diepſunnige materie/ f. diepe

materie. Argumentum altioris indaginis.

diepſinnighhept. Sagacitas, g. tatis; perſpicacia, g. ciz, f. ingenium acie: acies ingenii, acumen ingenii.

diepte. Profundum, g. di, n. profunditas, g. tatis; altitudo, dinis: abyſſus, g. ſi, f.

diepte des herten. Intima animi: ima pectoris; intimus animus: imum pectus.

diepte der zee. Profundum, di; altum, i, n.

dier/ gebierte. Animal, g. alis; animans, g. antis, n.

dieriackel. f. Driakel. Theriaca, z, f.

dierken. Animalculum, g. li, n. beſtiola, g. lz, f.

dierſch. Animalis, beſtialis, e, g. is; ſerius, um, o. ut: *'t Is een dierlyck licht.* Eſt lumen animale. *'t Is een dierlyke beweging.* Eſt motus animalis.

dier-wolf. Lynx, g. lyncis, f.

dier/ van te hoogen prijſe. Carus, a, u, n, o.

dier/tot te hoogen prijſe. Caro, magni, maximi, carius, plurimi, magno, caro, per magno, plurimo, nimio plus: nimis caro.

dier ſtaen. Magni conſtare: magno conſtare. **drebaer/coſtbaerlijck/ van grooter weerde.** Praecioſus, a, um, o. Magni pretii; magnæ æſtimationis.

dieren edig. Dejurium, g. tii, n. Sanctum iurandum.

dieren/ diep worden. Het graet dier/ het wordt dier. Pretium annonæ augetur & intenditur.

dierde/dieren tijdt. Caritas, g. tatis; penuria, g. riz, f. Annonæ caritas, difficultas, incendium: rerum emendarum caritas.

dierde maken. Pretia rerum intendere & augete: inferre caritatem.

dierde in 't coren maken. Annonam ſlagellare: annonam comprimere.

diergelijken/ dieſgelijck. Ejuſmodi, huiusmodi, huiuscemodi. *indecl.*

dieſgelijken/ dieſgelijckſ. Similiter, perinde, *adv.*

dieſſel. Dolabra, g. bax, aſcia, g. ciz, f.

diete/ ſeekere mate in eeten/ ende vziנקen. Dieta, z, f. Medica veſcendi ratio, æſus ratio: vitæ regimen ex præſcripto Medicis.

diete houden / op ſijn geſontheyt leuen. Dieta curari; dieta valetudinem curare: valetudini conſulere tenuis viduus ratione.

diete/ ſamenkomſte van Heeren / om te raiuen in materie van ſtaet. Principum conventus. Dynaſtrum comitia; Regni Provincie publicæ comitia.

diete/beraet van de Heeren des lande/ in materie van ſtaet. Conſulatio publica: de publica re conſulatio: de publicis negotiis deliberatio.

dieberpe. f. *Diefte*. Expilatio, onis, f.
 diffamatie/ diffameringe. Famz violatio :
 infamiz irrogatio.
 diffamateur. Alienz famz violator vel corrup-
 tor.
 diffamatoic/ dat fchande bphzenght. Fa-
 molus, probrofus, a, um, o. Infamiam inu-
 rens, invehens.
 diffamieren. Infamare, diffamare, p. avi, f.
 atum. Infamem reddere, *reg. acc.* infamiam
 adfpergere, r. dat. famz alicujus labem in-
 ferre; famam alicujus inquinare.
 different/ verfchepden. Different, g. entis: di-
 spar, g. aris: diffimilis, e, e. is, o. r. gen. vel dat.
 differentelgk / verfchepdentlgk. Diverfè,
 variè, diffimiliter, difpariter, *adv.*
 differentie / verfchil / onderschept. Diffe-
 rentia, distantia, g. z, difparitas, g. tatis: difsi-
 militudo, g. dinis, f. difcrimen, g. minis, n.
 delectus, g. us, m.
 fonder differentie. Promifcud, indiscrimina-
 tum, *adv.* Nullo difcrimini.
 differentie telwers in weten. delectum re-
 rum tenere.
 differentie/ twift. Jurgium, g. ii, n. rixa, g.
 xz: controversia, g. fiz, f.
 differenten/ verfchillen. Difcre, *sine prat. &*
sup. Differre, fero, p. diffuli, f. dilatatum. Di-
 fparem effe à realiquà.
 Differenten/ upftellen. Competendinare,
 procrastinare, p. avi, f. atum; difcre, fero,
 p. diffuli, f. dilatatum. *reg. acc.*
 difficult/ swaer om te beftaen. Difficilis, e,
 g. is; obfcurus, obftufus, a, um, o.
 difficult/ swaer om te doen. Arduus, laborio-
 fus, a, um, difficilis, e. g. is, o.
 difficultept. Difficultas, g. tatis. f. scrupulus, g.
 li, nodus, g. di, m.
 difficultept in let maken. Tergiverfari, p. fa-
 tus, f. atum, *dep.* Scrupulum movere in re
 aliqua.
 fonder difficultept. Nullo negotio: haud
 difficulter.
 diffinitif. Deciforius, a, um, o.
 diffinitive fententie. Judicium decretorium:
 fententia decretoria.
 dignitept/ eere / staet. Dignitas, g. atis, f.
 honos, g. oris, m. Dignitatis gradus; ho-
 noris gradus.
 dijk / hooghte. Moles, g. lis, f. agger, g. geris, m.
 dyjk/ graagt. Foffa. g. fiz; fovea, g. z, f.
 dyk / tegen 't water. Aquis objecta moles:
 obverfus aquis agger: structus adverfus aquas
 agger.
 dijken / 't water fupten. Moles aquis ob-
 jicere: moles jacere: molibus aquas coëcere.
 inhibere, cohibere.
 dijkheit/ graben. Fodere, dio, p. fodi, f. foffum,
reg. acc.

dijker/ dijk maker, Molium structor, ag-
 gerum conector.
 dijkgrabe / dijkneefter. Chomarchus, g.
 chi, m. Aggerum faciendorum praefectus.
 dijden/ dijen/ bectighen. Coalere, coalere,
 p. coalui, f. litum.
 dijden/ vermeerderen. Augere, p. auxi, f.
 auctum. accrefcere, p. crevi, f. cretum. In-
 crementum capere.
 dijden/ opfwellen. Increfcere, p. crevi, f. cre-
 tum, atrolli, p. fublatus, *pass.*
 dijn. Tuus, a, um, o. *Frans. possess. Eff dictio*
quàm moderni à Germanis mutuantur
 dijnbadg. Dies Maris. Ecclesia vocat Feriam
 tertiam, ad excludendum nomina Gentilium
 fupertitiofa.
 dijfel/ dieffel. Temo, g. onis, m.
 dijfel. Carduus, g. dui, m.
 dijfel met geile bloemen. Attractylis, g. li-
 dis, f.
 dijfelbloemen. Pappus, g. pi, m.
 dijfelgfer. Tribulus, g. li, m.
 dijfelvink. Carduelis, g. is, f.
 dilap/ upftel. Comperendinatio, procrasti-
 natio, g. onis; mora, g. rz, f.
 dilapren/ upftellen. Procrastinare, p. avi, f.
 atum, *reg. acc.* Negotium procrastinare; de
 die in diem ducere: tempus trahere vel ex-
 trahere.
 dilapren/ trapneren. Cunctari, morari, p.
 atus, f. atum, *dep.* Ancipitiano effe: dubii
 confilii effe.
 diligent/ diligentie/ &c. f. Reitfich/ neit-
 fichtigep/ &c. Industria, z, f.
 dille/ angs. Anethum, g. thi, n.
 diludie/ oberbldet van water. Diluvium,
 g. vii, n. inundatio, g. onis, f.
 dink/ faeke. Res, g. rei, f.
 dink. *indefinite* ut: Dese dingen / Hze. *Als*
fulcke dingen. Ejusmodi.
 dingh/ gedingh. Causa, g. fiz; controversia, g.
 fiz; lis, g. litis; actio, g. onis, f. judicium,
 g. cii, n.
 dinghbank. Tribunal, g. alis, n. Fori audi-
 torium, judiciaria exetra: forense audio-
 rium.
 dinghbadg. Dies juridicus: dies sessionis,
 dingem/ in recht dingen. Litigare, p. avi, f.
 atum. judicio contendere vel decernere; lege
 certare: caufas agere.
 het dinght in recht. De eo in jure difcepta-
 tur; sub iudice pendet.
 dinginge. Contentio, g. onis, f.
 dinget. Actor, litigator, g. oris, m.
 dinghfaek. Saccus litum.
 dingem om te koopem. Licere, p. licitus, f.
 citum: licitari, p. tatus, f. tatum. *dep. reg.*
acc. cum ablat. praeii: & cum genit. tanti,
quanti, pluris, &c. difceptare, p. avi, f. a-
 tum,

rum, pretio sc.
Dinger. Licitator, g. oris, m.
Dinginge. Licitatio, disceptatio, g. onis, f.
Directelijck. Directio contra: directio ver-
sus: recte adversus.
Directeur/ bewinthebber. Rector, ductor,
gubernator, g. oris, m.
Directie/ bestieringe. Directio, ductio, dedu-
ctio, gubernatio, g. onis, f.
Disch. Mensa, g. fz. f.
Discipel/ leerjongen. Discipulus, g. li, tyro,
g. onis, m.
Disciplinee. Discipula, g. lz. f.
Discipline/ onderwij singhe. Institutio, g. o-
nis, f.
Discipline/ conste/ wetenschap. Ars, g. ar-
tis; scientia, g. tiz; doctrina, g. nz, f.
Discipline/ regliment. Disciplina, g. nz, f. ut:
Discipline militaite. Militaris disciplina.
Discipline/ castyement. Animadversio,
g. onis, f.
**Discipline/ sweyken van coozden om sijn
lichaem te castyden.** Scutica, ca, f. fla-
gram, g. ti, n.
Disciplineren. Flagro corpus suum macerare:
affligere corpus flagello.
discommodatie. Incommoditas, g. tatis, f.
discommoderen. Incommodare, p. avi, f. a-
Incommodum afferre: incommoditatem
creare, r. dat.
discoozt. Dissidium, g. dii, n. discordia, g.
z. f.
discoozderen/ niet ober een comen. Dissenti-
re; p. sensu, f. sensum. r. dat. Non convenire.
discoozderen/ niet gelijck geluyt geven. Dis-
sonare, p. avi, f. atum.
discours/ sinipete reden. Oratio, g. f. sermo,
g. onis, m.
**discours/ gemengelt met versinninge op
iet.** Ratiocinatio, g. onis, f. Oratio con-
texta rationibus; oratio ducta nexaque
argumentis.
discoureren simpel jck henen. Loqui, p. locu-
tus, f. locutum, dep. Verba facere.
**discoureren/ met redenen ende versinnin-
ge sprekken.** Dissidere, edisserere, p. serui, f.
lexum; argumentari, p. tatus, f. atum, dep.
**discreet/ discretelijck/ discretie/ f. Be-
scheyden/ discreet.** ut: De discrete
hrouw behoort discretelijck haer discre-
tie. Mulier prudens prudenter prudentiam
suam ostendit, prodit.
disgratie. Offensio, g. onis; invidia, g. diz,
f. odium, g. dii, n.
in disgratie van iemandt hallen. Alicujus
offensionem incurere: incidere in alicujus
odium, offensionem, invidiam.
**disgratiieren/ iemanden op senen anderen
vermaecken.** Alicui apud aliquem creare

offensionem: alicujus in aliquem concitare,
suscitare, commovere offensionem, in-
vidiam, odium.
dispenderen/ uptgeben/ kosten doen. Im-
pendere, p. pendi, f. pensum; insumere; p.
sumpsi, f. sumptum, r. acc. Sumptus facere,
ut: Sijn geldt aen boeken dispen-
dert. Impendere pecuniam libris, vel in li-
bros.
dispenderen/ berquisten. Exfundere, profun-
dere, p. fudi, f. tulum, r. acc. Impensuram
modum excedere: sua profundere.
dispensatie. Solutio a legibus: exemptio a le-
gibus, vulgo, Dispensatio, g. onis, f.
dispenseren/ bzdndom geven. Solvere, ab-
solvere, p. solvi, f. solutum: eximere, p. exe-
mi, f. exemptum, r. acc. Eximere legibus,
vel a legibus; immunitatem a lege imper-
tiri alicui.
**dispenseren/ handellinge ende uptgeben
van geldt/ &c. hebben.** Dispensare, p.
avi, f. atum, r. acc. Heri pecunias dispensare,
vel administrare.
dispensier. Oeconomus, g. mi, procurator, g.
oris, m. Promus condus, administrator
rei domesticae.
disponeren/ in bequame ovdre stellen. Di-
sponere, p. posui, f. positum; ordinare, p.
avi, f. atum, reg. acc.
disponeren/ ovdonneren. Statuere, consti-
tuere, p. tui, f. tutum, reg. acc.
den staet van sijn huys disponeren. Rem
familiarem constituere.
**disponeren van sijne goederen op testas
mente.** De bonis suis testamento cavere,
statuere, decernere.
dispositie/ ovdre/ gesteltenisse. Dispositio,
collocatio, constructio, g. onis, f.
dispositie/ ovdonnantie. Constitutio, g. o-
nis, f. constitutum, decretum, statutum, g.
ti.
dispositie/ staet van gesonthejtdt. Habi-
tudo sanitatis: habitus valetudinis: valetu-
dinis ratio.
goede dispositie. Sanitas, g. tatis, Valetu-
do bona, prospera, commoda, integra,
firma.
quade dispositie. Valetudo incommoda, in-
firma, zgra, mala.
wel disposit/ gesont. Sanus, vegetus, a, um,
o. Bene habens; corpore recte affectus;
bene valens; commoda utens valetudi-
ne.
quaelijck disposit. Aeger, gra, grum; zrotus,
a, um, o. Male habens: corpore peperam
affectus: haud recte valens.
dispost/ alert/ gauw. Agilis, e, g is, o. Agi-
litate membrorum praeditus.
**disput/ Disputatie/ conferentie van iet
met**

met redenen ende regenedenen. Disseratio, disputatio, g. onis, f.
 Disput/ gekijf. Jurgium, g. gii, n. tixa, g. z. altercaro, g. onis, f.
 disputeren/ discoueren/ ofte conferentie houden met redenen ende regenedenen. Disputare, disceptare, p. avi, f. atum; disserere, p. serui, f. serum.
 eene saeke disputeren/ in dispuyt trecken/ seggen dat het hem toe-komt. Asserere, p. serui, f. serum; vindicare, p. avi, f. atum, *reg. acc. rei & dat. pers.*
 sijne saeke disputeren by Recht. Judicio jus suum sibi asserere,
 sijne saeke disputeren by middel van wapen. Armis rem suam asserere: bello jus suum persequi & experiri.
 Dissimulatie/ verdrag. Dissimulatio, conuivencia, g. riz, dissimulatio, g. onis, f.
 dissimuleren/ doos/ de bingeren sien. Conuivere, p. nivi & nixi, *sine sup.*
 dissimuleren/ sijnen toren b'zeken. Iram dissimulare, iram dissimulatione tegere, occipitare.
 Distantie. Distantia, g. tiz, f. intervallum, g. li, n.
 distel. f. Dystel. Carduus, i, m.
 distillatie. Distillatio, exillatio, g. onis, f. Expressio liquoris vel humoris è floribus; &c.
 distilleren. Exprimerè, p. pressi, f. pressum; *reg. acc.* Florum succos ignibus exprimerè, liquorem è floribus subiecto igne educere.
 gedistillert water. Stillata clibano aqua, exstillatus clibanito igne succus.
 distinctie/ onderschepd. Distinctio, g. onis, differentia, discrepancia, g. tiz, f. discrimen, g. minis, n.
 distinctie/ afschepd'el. Disjunctio, divisio, sejunctio, g. onis, f.
 distinctelijck. Distinctè, seorsum, separatim, *adv.*
 distingueren/ onderschepden d' een tegen d' ander. Discernere, p. crevi, f. cretum, *reg. acc.*
 distingueren/ ban een schepden. Secernere, p. crevi, f. cretum; separare, p. avi, f. atum, *reg. acc.*
 distractie/ afkeeringe des geests. Avocatio, aberratio, g. onis, f. Mentis evagatio, vagantis animi aberratio, mentis sensuumque avocatio, sensuum quasi peregrinatio.
 distribueren/ uptdeelen. Distribuerè, p. bui, butum, dividere, p. visi, f. visum, dispartire, p. tivi, f. titum. *reg. acc. & dat. pers.*
 distributie/ uptdelinge. Distributio, divisio, partitio, g. onis, f.

distributie van het dagelijcksch onderhout. Portio, g. onis, pars, g. partis, sportula, g. lz, stips, g. stipsis, f.
 die. Hoc, g. hujus, n. *Prom. demonstr.*
 dit selbe. Hoc ipsum, hoc idem.
 d'iversch/ herschepden. Diversus, distinctus, a, um, o. alius, a, ud, g. alius, d. alii, o.
 d'iverselijck. Variè, *adv.* Diverso modo, alio atque alio modo, aliter atque aliter.
 d'iversstept. Varietas, diversitas, g. tatis, f.
 d'iversie. Diversio, avocatio, abductio, g. onis, f.
 d'iversie maken/ d'iverteren. Divertere, p. verti, f. versum, abducere, p. duxi, f. ductum. *reg. acc. cum A vel Ab.*
 d'ibifim. f. deelinghe. Partitio, onis, f.
 doactie. Antipherna, g. orum, n, pl. num. *Id quod maritus uxori vicissim loco dotis dare solet.*
 doaglere. Vidua antiphernis fruens, bonorum demortui conjugis usufructuaria vidua,
 dobbel/ cuppe. f. Cobbe. Labrum, i, n.
 dobbel/ coppe. Exemplum, g. pli, apographum, g. phi, transcriptum, g. ti, n. *vulgo* Duplum, g. pli.
 dobbeleren/ copieren. Scriptum exemplum exprimerè.
 eenen bock dobbeleren. Codicem exscribere.
 dobbel/ tweeboud. Duplex, g. plicis, duplus, geminus, a, um, o.
 dobbelen/ dobbeleren. Duplicare, adduplicare, geminare, ingeminare, p. avi, f. atum, *reg. acc.* Duplicatio, geminatio, g. onis, f.
 dobbeleringe. Duplicatio, geminatio, g. onis, f.
 dobbel soldaer. Duplicarius, g. rii, m.
 dobbel-werker. f. Capistler. Tapetopus, i, m. polymitarius, i, m.
 dobbel/ erg/ snode. Callidus, argutus, cautus, astutus, vulpinus, veteratorius, versutus, a, um, vafer, tra, trum, o. Ingenii altiti & vatri, homo fictus & simulatus.
 dobbelheyt. Calliditas, tatis, astutia, versutia, g. tiz, vafrities, g. tici, f.
 met dobbelheyt. Callidè, versutè, astutè, vafre, subdolè, *adv.*
 dobbelhartig/ gedepnst. Duplex animo: homo duplici corde.
 dobbel'sinnig/ dobbelberstandigh. Ambiguus, a, um, o. Duplicis sensus, ambiguus sensus.
 dobbel'sinnighepd. f. Woort'spellingh. ut: 't en is geen woordelijck/ maer een verstandelijck dobbel'sinnigheyt. Non est æquivocatio verbalis sed mentalis. 't Is een dobbel'sinnigheyt in de saken/ en niet in de reden. Est ambiguitas rerum non autem

DOB DOC

DOE

orationes. 't En is geen dobbel sin/mær
 een dobbel spzaeck. Non est amphibolia,
 sed amphibologia.
 Dobbeltongtigh. Bilinguis, e, g. is, o.
 Dobbelen/spelen/tupfischen. Ludere tesseri
 vel talis: ludere alca: jacere talos.
 Dobbeler. Aleator, g. oris; alco, g. ðnis, masc.
 Dobbelberdt. Fritillus, g. li, m. Alveus luto-
 rius: rabula luforia.
 Dobbellinge/'t dobbelen/dobbelspel. Ludus
 talarius; ludus alca.
 dobbelsteen. Alca, g. lez: tessera, g. rz, f.
 doch/inneres/ten minsten. Saltem, tamen,
 conjunct.
 doch/ep/ke/al blepende. Obscuro, fodes,
 agc. adv.
 Doch/adv. dochtraus/ebentwel. Tamen, nihilo-
 minus.
 dochter. Filia, g. li; nata, g. rz, f.
 dochter/jonge dochter. Puella, g. lz, virgo,
 g. ginis, f.
 dochterken. Adolescentula, g. lz, f.
 dat dochters aengaet. Puellaris, e, g. tis. o.
 dochtersgewijse. Puellariter, adv.
 dochters man. Gener, g. neri, m.
 docke-bladeren. Petasites, g. tis, m.
 docken/opdocken/uptlaugen. Dare, p. dedi,
 f. datum; promete, p. prompli, f. prom-
 pium, reg. acc.
 docken cramer. Frivolarius, e, rii, m.
 docksael. f. Hoogh sael. Orchestra, chori sug-
 gestus.
 doctooz. Doctor, g. oris, m.
 doctooz op een hooze schoole. Professor, g.
 oris, m. Doctrinarum magisterium exer-
 cens. Doctoz.
 doctooz in de Medicijnen. Medicus, g. ci, m.
 Medicæ artis peritus, medicinæ professor.
 doctooreren. Medicinis uti. Medicorum ope-
 rã niti.
 doctoozschap/doctoraet/ titel van Doc-
 tooz. Doctoris gradus: Doctoris titulus, Do-
 ctoris dignitas.
 doctooreren / doctooz worden, Doctorem
 inaugurari, creari, renuntuari: Doctoris
 gradu insigniri; Doctoris jus & titulum
 adipisci.
 doctooreren / doctooz maeken. Doctorem
 creare, inaugurare, iniuare, instituere: Do-
 ctorum prerogativã donare, in Doctorum
 classem adducere.
 Documenten/geschijften ende instructien
 van eenige sake. Documenta, orum, n. plu.
 Commentarius rei alicujus noscendæ.
 dodde/lischodde. Typha, g. z, f.
 doddsche/bijge. Marisca, g. cz, f.
 doch/lyntwaer. Tela, g. lz; carbafus, byfus,
 g. li, f. lineum, g. tel, n. (g. z, f.
 docken-hupde. Peplum, g. li, n. rica, plagula,

doerken. Linteolum, g. li, n.
 doeffen. f. Duf. Ides, ðs, m.
 doeffen. Holl. duiverik. Columbus, bi, m.
 doel/daer men na schiet. Meta, g. rz, f. lco-
 pus, g. pi, m.
 doen/als. Cum. adv. r. conj.
 dopen/ alsdoen/doen ter tydt. Tum, tunc,
 adverb.
 doen/maeken / uytrechten. Facere, cio, p.
 feci, f. actum; efficere, cio, p. feci, f.
 factum: agere, peragere, p. egi, f. actum:
 exsequi, p. executus, f. tum. dep. reg. acc.
 ur: 't doet anders dan al't volk meyns
 de. Fallit judicium omnium. Doet hem
 nae sijn wille. Obssequere voluntari ejus.
 't doet gelijck een tronwen vriendt
 Agis amicum certum. 't doet beter dan
 sp alle hoopeden. Vincit omnium expe-
 ctationem. 't doet sijn soon by de
 't meester. Tradit filium magistro. 't
 heeft het uyt not ghedaen. Necessitate
 coactus, pressus, adductus fecit. 't Is lich-
 ter te seggen dan te dopen. Dicitur quàm re
 facilius est. 't doen soo men ons doet.
 Par pari referimus.
 doen doen/dwingen/pzaemen om te doen.
 Cogere, p. coegi, f. coactum. impellere, p.
 puli, f. pulsium. reg. acc. Cogere vel impel-
 lere aliquem ut faciat. ur: 't sal 't u doen
 doen. Compellam te ut facias, Faciam
 tibi necessitudinem.
 iet doen doeg / besozgen dat het ghedaen
 worden. Curare fieri aliquid: efficere ut ali-
 quid fiat: jubere aliquid.
 te doen hebben/belet sijn. Occupari, p. atus,
 impidire, p. ditus, pass. Occupatum esse:
 impeditum esse.
 te doen hebben met iemanden/met iemans
 den eenighe negotie hebben. Commer-
 cium sive negotium habere cum aliquo;
 esse alicui negotium vel commercium cum
 aliquo.
 te doen hebben. f. Bekennen vleeschelijck.
 Rem habere cum aliquo.
 van doen hebben / behoeven. Egere, indi-
 gere, p. gui, sine sup. Opus habere. reg.
 akt.
 doen sijn beste. Summam diligentiam adhi-
 bere; omni stulio allaborare: omnem ad-
 hibere operam; omnibus viribus labora-
 re: summè conari: omnem movère la-
 pidem: anniti pro viribus; pro virili age-
 re.
 doen met iemanden. f. Wenspannen. Socio-
 tatem inire cum aliquo.
 doender. Actor, factor, g. oris, m.
 doeneijck/lijcht om doen. Facilis, e, g. is, o.
 Facile factu.
 doen niet/lypvaecht. Ignavus, a, um: piger,
 gta.

D O L

gra, grum; inutilis, c. g. is; defes, g. gidir, o. booz een doen niet. Ignavia vitanda causa, ne omnino defes sim.

doen weten. Significare, indicare, p. avi, f. atum, r. dat. pers. & acc. rei. Certiorem facere vel reddere. r. acc. pers. & gen. rei. Edocere. p. cui, f. doctum, reg. acc. pers. & abl. rei cum De.

doepingh. f. Werkingh. Actio, onis, f. *Wp* en spzeekt niet van een oogenblikkighe; maer van een achtervolgende doeninge. Non loquitur de actione instantanea, sed successiva.

doeben. Pulsare cum fragore & impetu.

dogge. Molossus, g. fi, m.

dogge. *Holl.* botschyp / hatinb-buyse. Cymba major.

Dol / *Fl. Holl.* f. *Dnl.* Furiosus, a, um.

dolk. *Fl.* Pugio, dolo, g. onis, m.

dolancie / berlagh. Querela, g. lz; querimonia, g. niz; conquestio, g. onis, f. Conquestus, g. tús, m.

spne doleancie doen. Queri quidpiam vel de re quapiam.

dolen / uyt sijnen waegh zyn. Errare, aberrare, p. avi, f. atum, vagari, divagari, palari, p. atus, f. atum, dep. A via deflexisse: à viâ recta recessisse: extra calliem esse.

dolen / dwalen / verabusseert zyn in sijne meppinge. Errare, aberrare, p. avi, f. atum: labi, lapsus, lapsam, dep. falli, p. falsus, pass. Errore duci, in errore versari: errore capi: in errorem rapi: labi per errorem.

feer dolen, Toto coelo errare: rota viâ errare: aberrare à jannâ.

dolinge. Error, g. oris, m. erratio, aberratio, g. onis, f. Lapsus iudicii: error in sententia, aberratio in opinione.

doelhof. Labyrinthus, g. thi, m.

dol sijn. Delphinus, g. ni: delphin, g. nis, m.

dolben. f. delben. Fodere, di, flum.

dom / domkerke. Templum cathedralis Episcopii: templum Episcopale: ædes Pontificis sedis.

domheere. Canonicus templi Cathedralis.

domsticht. Collegium Canonicorum cathedralium.

domelijken dagh. Quotidie, adv. Singulis diebus.

domestijc. Domesticus, a, um; familiaris, e. g. is, o.

domicilie / wooninge. Domicilium, g. lii, n. domus, g. mi vel mus, f.

domicilie nemen. Statuere sibi domicilium: sedem figere; habitationem sibi collocare.

domijne / recht van engendom. Dominium, g. nii, n. *Jus domini, quo quid nostrum ac proprium est.*

D O M

domijne / landt ende zand dat van de kroon dependeert. Regium patrimonium: regius census: census hici Regii: bona fisci Regii.

domijne / particulier goedt / dat uyt andere regtels komt dan van de kroone. Res privata Principis: pecuniaria Principis bonas privatas fisci Principis.

dominaet / dominatie. Dominatus, g. as, m. imperium, g. vii, n.

domnateurken. Asotus, g. ti, m.

dominieren / heerschappye hebben. Dominari, p. natus, f. natum. dep. r. dat vel acc. pers. cum In: vel abl. cum In. imperare, p. avi, f. atum, r. acc. Imperium exercere in aliquid.

dominieren / b'aggeren. f. b'aggeren. Ferocitate, ivi, itum.

dominieren / quisten. f. Quisten. Prodigere.

dominie / gebiedt. Dominium, g. nii, n. ditio, iurisditio, g. onis, f.

domnielen / gerucht maken. Tumultuare, p. avi, f. atum, Strepitum excitare.

domnielen gelijk de bien. Bombilare, p. avi, f. atum. Incondite & sine contentu quidpiam alperè fremere & strepere.

domnelinge / getiet. Strepitus, tumultus, g. ús, m.

domnelinge der bien. Bombus .g. bi, m. Bombus apum: murmur apum.

domp / damp. Vapor g. oris, m. Exhalatio, g. onis, f.

damp komende van bochtighe dingen. Humidus vapor vel halitus: ex humido se exhalans spiritus.

domp komende uyt het water. Vapor aqueus, status vel halitus vel spiritus aqueus.

domp komende uyt de wopen. Ex uvidis pratis humidus vapor.

domp komende uyt d'aerde. Terræ exhalatio: terreus vapor, terrena exhalatio.

domp uyt de miage. Vapidus fumus ex ventriculo in cerebrum erumpens.

dompen / eenen damp van hem geben. Afluare, vaporare, exhalare. Fumate, p. avi, f. atum. Vaporem exhalare.

dompboestigh. f. Dompigh op de haaite. Asthmaticus.

dompbat. Vaporarium, æquarium, g. nii spiraculum, g. li, n.

domphoren. Cornu qua candela ptingitur.

domphoren / habiks neuse. Nalus aquilinus.

dompigh. Vapidus, a, um, o.

dompigheyt. Vaporatio, evaporatio, exhalatio, g. onis, f.

donker. Obscurus, tenebrosus, opacus, a, um,

umbrosus, tenebricosus caliginosus, a um, o.
Doncker/quaedt om te Verstaen. Obscurus, implexus, a, um o. Intellectu difficiliis.
Donker atygh. Subobscurus, subnubilus, a, um, o.
Doncker blauw. Cyaneus, fuscus, a, um; subniger, gra, grum, o.
Donckergeil. Rufus, a, um, o. Effavo fuscus.
Donckergroen. Prasinum fuscum: è viridi fuscus.
Donckerroot. Fulvus, mustelinus, a, um, o.
Donckeren/Doncker inaken/Donckerhepdt geben. Obscurare. p. avi, f. atum. reg. arc.
Donckeren/Doncker woerden. Caligine obduci, tenebre cere.
Donckerlyck. Obscuritas, g. ratis: calligo, g. ginis, f. tenebræ, g. brarum. f. pl. num. Offusio tenebrarum.
Donckerlyck. Obscurè, tenebrôsè, caliginosè, adv.
Donder/ 't geraummel in de wolcken. Tonitrus, g. ðs, m. tonitrum, g. tri, & tonitru, g. tru, n.
het Dondert. Tonat, intonat. imperf.
Dondeeen. Tonare, intonare, p. nui, f. nitum,
Donder-kloot/Donderstraele. Fulmen g. minis, n. *Tria ejus sunt genera.* 1. Catabates, quod magna vi in terram impingitur. 2. Ploios, sive fumosum, quod astat. & 3. Argès sive velox, quod sibi perimis.
Donderbaert / donderbladers. Semperbivum, g. vi, n. Sedum majus: caulis jovis: barba Jovis.
Donderdagh. Dies Jovis. *Melius cum Ecclesia dicitur.* Fesia quinta.
Donse/dodde. Typha, g. z, f. Clava typhæ.
Donse/donst/pluypuen. Lanugo, g. ginis. f. Plumula subalares & molliores.
Donse van miel. Similago, g. ginis; simila, g. lz. f. Medulla tritici.
Donse van lijnwaet. Lanugo lintei.
doodt/de doodt. Mors, g. mortis, f. lethum, g. thi, n. ut: 't En is geen natuerlyke rooy gewelddige/maer een wysgietighe doodt Non est mors naturalis nec violenta, sed philosophica.
doodt/het sterben. Mors, g. mortis, f. Obitus, g. ðs, m. Excessus, vel discessus ex hac vita: extremus vitæ dies.
doodt / gestozben. Mortuus, defunctus, extinctus, a, um; exanimus, a, um, & exanimis, e, g. is, o. Monte deletus, vivis exemptus.
doodtwaere. f. doodtkiste. Feretrum, i, n. Capubus, i, m. Urna feralis.
doodt bzaecken. f. doodts-noodt. Agon mortis:
doothakken/metaph. Ultra ad mortem currere

doodtkleedt. Amiculum exsequiale, ferale.
doode koole. Carbo, g. bonis, m. pruna extincta.
doode handt. Immortalis mancipii conditio: perpetua possessionis ratio: perpetui mancipii fundus, immortalis possessionis prædium.
dooden / doodt slaen. Occidere, p. cidi, f. cium; interficere, cio, p. feci, f. festum; interimere, p. tremi, f. emptum; trucidare, necare, enecare, p. avi, f. atum. reg. acc.
Vitam eripere: vitam auferre, mortem inferre: animam eripere, reg. acc. è medio tollere: intereccioni dare: rebus humanis eximere, reg. acc.
dooden / ghelyck men de beesten doodt. Mactare, jugulare, p. avi, f. atum. reg. acc.
doodengraeber. Libitarius, g. rii; vespillo, g. lonis, m.
dooder. f. doodt slager. Homicida, z, m.
doodinge/ 't dooden. Interfectio, necatio. g. onja; cædes, strages, g. is, f.
doodelyck. Lethifer, mortifer, mortiferus, ra, rum: funestus, a, um, lethalis, exitialis, perniciosus, feralis, e, g. is, o.
doodelyken. Mortifere, lethalter, exitialiter, adv. Ad mortem.
doodtkiste. Capulum, g. li; feretrum, g. tri, n, locus, g. li, m. sandapila, g. lz, libitina, g. nz, f.
doodtkistemaker. Sandapilarius, g. rii, m
doodt lichaem / pyse. Cadaver, g. veris, n.
doodtsbeem. Os defuncti sive ermortaf.
doodts-beenhups. Ossuaria, g. riz, f.
doodts-hoofst. Cranium depile cadaveris.
doodts-noodt / doodt-strjdt. Agon, g. onis, m. Mortis angustia; mortientis angustia; extremum decedentis lucta, certamen.
doodts-noodt/doodtsnaak. Articulus mortis: ipsum obitus momentum: extremus decedentis halitus: ultimus vitæ spiritus.
in doodts-noodt liggen. in agone esse: animam agere, constitutum esse in lucta mortis.
doodt-siekte. Morbus lethalis.
doodt-slagh/moozt. Cædes, g. di, f. homicidium, g. dii, n.
doodt-slagh doen / nederslagh doen. Committere cædem; patrare cædem; homicidium facere.
doodt-slager / moozdet. Homicida, g. dz; sicarius, g. rii; interfectox, percussor, trucidator. jugulator, g. oris, m.
doodt-slager slyner ouders. patricida, g. z, m. ind. patricidium, g. dii, n.

doodts

doodtflager *ſijns baders*. Parricida, g. z, m. *inde* parricidium, g. dii, n.
doodtflager *ſijner inoeder*. Matricida, g. z, m. *inde* matricidium, g. dii, n.
doodtflager *ſijns broeders*. Fratricida, g. z, m. *inde* fratricidium, g. dii, n.
doodtflager *ſijner ſiſter*. Sororicida, g. z, m. *inde* sororicidium, g. dii, n.
doodtſonde. Noxa capitalis; peccatum lethale *ſive* mortale.
doodt ſteken. Transfodere, dio, p. fodi, f. foſſum, *reg. acc.*
doodtſtrijdt. f. doodsnoot. Lucta mortis.
doodtſweet. Sudor lethalis.
doodtſwert. Lutor, livor, pallor, g. oris, m.
de doodtſwertſcheppen. Expalleſcere, p. pallui, *ſine ſup.* livere. *ſine prat.* aut *ſup.* emorri, morior, p. mortuus, *part.* moriturus, *dep.*
doodtſverten. Sublinere, p. lini vel livi vel levi, f. litum; *reg. acc.*
doodtſwertig. Pallidus, luridus, a, um, o.
doodtſpandt. Hoſtis acerbiſſimus, intenſiſſimus, juratus.
doodt bleefſch. Gangrana, g. z, f.
doodt woude. Vulnus lethale.
dooz eens dooden mans deure kloppen. Surdo canere: ſurdo narrare fabulam.
doozlage / doozlaeck. Vorago paludosa; abyſſus limosa, gurgis paluſtris, limoſus.
doozmaele. Livor, g. oris, m. Macula livida.
dooznrype. *Livor ultra alicubi proveniens.*
doozſchoonſdeken. Gallina meleagris; Numidica, avis Pharaonis.
doof / doobe. Surdus, a, um, o.
den dooben maeken / al willens niet hoorren. Surdum ſimulare; obtuſe auris hominem aſſimulare.
doof maeken / herdooben. Exſurdare, p. avi, f. atum. Surditate afficere. *reg. acc.* ſurditatem aſſerre, inducere, creare, *reg. dat.*
doof woorden. Exſurdeſcere, obſurdeſcere, p. ſurdui, *ſine ſup.*
doof ſijn. Surdere, obſurdere, p. dui, *ſine ſup.*
doofſachtigh dooverth. Surdaſter, ſtra, ſtrum; ſubſurdus, a, um, o.
doofſachtigh zyn. Eſſe auris obtuſe, gravis, heberis, ſtupentis.
doofheyt. Surditas, g. tatis, f. Aurium ſtupor.
doofhout. Lignum carioſum.
doobe coole. Carbo extinctus.
doobe netel. Urtica innoxia.
doobe noote. Nux cariola.
doobe ſtemme. Vox rauca.
doogen / goedt zyn. f. beugen. Probam eſſe.
doogen / toelaten / gedogen. Sinere, p. ſivi, ſtum; permittere, p. miſſ, f. miſſum;

concedere, p. ceſſi, f. ceſſum; indulgere, p. dūlli, f. dultum. *reg. dat perf. & acc. rei.* pari, tior, p. paſſus, *part.* paſſurus; perpeti, tior, peſſus, *part.* peſſurus, *dep.*
doop / dooſſel. Baptiſmus, g. mi, m. bapſiſma, g. matis, n. Luſtratio pueri Chriſtiano ritu.
doop dagh. Dies luſtricus.
doopen. Baptizare, p. avi, f. atum. Initiare ſacro Baptiſmo: initiis Chriſtianis per ſacram luſtrationem imbuere.
dooper. Baptiſta, g. ſtz, m.
doopboute. Baptiſterium, g. ri, n. Sacer luſtrandorum fons: ſacra luſtrationum initiorum piſcina: fons luſtralis vel hiſtricus.
doopnaem / kerſten-naem / dooznaem. Prænomen, g. minis, n.
doopgeſinde / herdooper / wederdooper. Anabapſiſta, z, m. Catabapſiſta, z, m.
dooz. Per, *prop. reg. acc.* f. Deur. *cum compoſiti.* ut: 't **Werk is doet goet**. Eſt opus per bonum.
doozne. Spina, g. z; ſentis, g. tis. f. damus, mi, m. vepres, prium, t, p. *nam.*
dooznachtigh. Spinoſus, damoſus, ſenticofus, a, um, o.
dooznboſch. Dumetum, ſenticetum, ſpinetum, z, ti, n.
dooznſwijn / egel. Hiſtrix, g. ſtricus, m.
doofe / dooſſen. Pyxis, g. idis; capſella, ciſtella, pyxidula, pyxidicula, g. z, f.
doobe. f. doof. Surdus.
doop / doppe / eperſchale. Teſta ovi: pyramen ovi: calyx ovi.
doppen de eyeren. Ova a teſtis profundere.
doppen / ſlempen. Heliuari, a, atus, f. atum, *dep.* f. ſlempen. petrificati, aus, *dep.*
doppen / indoppen. Intingere, p. tinxit, f. tinctum, *reg. acc.*
dop / top om te ſpelen. Trochus, g. chii; turbo, g. binis, m.
doppen / toppen / met den top ſpelen. Ludere trocho: agitare trochum: veſtare turbinem.
doz / dozre. Aridus, torridus, ſiccus, exſuccus, a, um, o.
dozachtigh. Sobaridus, a, um, o.
deel dozre. Retorridus, a, um, o.
dozmaeken / dozren. Siccare, exſiccare, p. avi, f. atum; torſere, p. torſi, f. toſſum; torſificare, areſcère, cho, p. ceci, f. factum. *reg. acc.* Torridum ſeu ſiccum facere.
doz woorden. Areſcere, exareſcere, p. arii, *ſine ſup.* areſien, tabeſieri, ſio, p. factus, *neutra paſſ.*
dozheyt / dozoghte. Ariditas, ſiccitas, g. matis, f.
doze. f. deure. Janna, z.
dozmitter. Doramitorum, g. mii, n.

dozne. f. dooꝓne. Spina, z.
 doꝓ. Pagus, g. gi; vicus, ci, m.
 van doꝓ / tot doꝓ. Pagum, vicatim, *adv.*
 doꝓachtich / doꝓsch. Rusticus, a, um, agre-
 ris, c, g. is, o.
 doꝓphen. Viculus, g. li, m.
 doꝓpfeeste / doꝓpkermissie. Paganalia, g. li-
 orum vel. lium, n. *pl. num.* Paganalia sacra:
 pagorum sacra solemnia: paganorum sacra
 adniverfaria.
 doꝓpman / doꝓplieden. Paganus, vicānus, ru-
 sticanus, g. ni. rusticus, villaricus, g. ci, m.
 Pagi incolae: pagi indigena.
 doꝓpwijs. Pagana mulier: rustica mulier: vica-
 na foemina.
 op sijn doꝓsch / na boeren manieren / op
 sijn boersch. Rusticè, *adv.* Rustico more:
 agresti ritu: rusticano ritu, more, modo:
 rusticum in modum: agrestem in morem.
 doꝓpel. Limen, g. minis, n.
 boven-doꝓpel. Hyperthyron, g. ri, n. Limen
 superius: limen superum.
 onder-doꝓpel. Hypothyrum, g. ri, n. Limen
 inferius: limen inferum.
 doꝓschen. Triturare, *p. avi, f. atum.* Frumenta
 excutere: grana excutere.
 doꝓscher. Tritor g. oris, m.
 doꝓschinge / doꝓschtydt. Tritara, g. rz, f.
 doꝓsch-biegel. Tribulum, g. li, n. Flagellum
 frumentarium.
 doꝓsch-bloer. Area, g. rez, f.
 doꝓst / lust om dꝓnken. Sitis, g. tis, f. Bibendi
 cupido: potūs desiderium.
 doꝓsten / doꝓst hebben. Sitire, *p. tiv, f. titum.*
 Siti laborare: sitim pati: siti affici: potūs
 desiderio urgeri: siti ardere.
 doꝓst vermeerderen. Sitim incendere: sitim
 exaugere.
 doꝓst verflan. Sitim explere, extinguere, re-
 stringere, sedare.
 doꝓstigh. Siticulosus, sitibundus, a, um, o.
 doꝓven. f. derben. Audere, sus.
 dos / toel in den dos zyn. Vestitum esse vesti-
 bus suffultis: vestibus abundare.
 doffen / met geboerde kleederen kleden.
 Munie vestibus suffultis: vestire duplici-
 bus.
 dose / so veel als men eenen mensche set-
 fens van medicijne magh ingeben. Do-
 sis, g. fis, f.
 doſijn. Dodecas, g. cadis, f.
 dotelorie Delirium, g. ni; n. infania, g.
 niz, f.
 in dotelorie loopen. Pessum ire.
 douarie. f. doarte. Dotarium, ii, n. Dona-
 tio propter nuptias. Dotarium, ii, n.
 douw / slagh, ictus, pullus, g. ūs, m.
 douwen. Premere comprimere, *p. pressi, f.*
 pressum, pressare, *p. avi, f. atum, reg. acc.*

douwinge. Compressio, g. onis, f.
 douw. *Holl. i.* dauw. Ros, g. rotis, m.
 dop / dopinge. Degelatio. g. onis, f.
 dopen / het dopt. Degelat, regelat.
 dopet van een ep. Vitellus, g. li, m. Opi lu-
 teum: flavum ovi.
 doplaege. f. doodlaege. Vorago paludosa;
 abyflus limosa.
 drabbe / modder. Limus, g. mi, m. lutum,
 g. ti, n.
 drab-achtigh. Limosus, lutosus, a, um, o.
 drabben. Ire per loca lutosa.
 drabbers / grobe schoenen om mede doꝓ
 het sijn te gaen. Calcei villosos.
 drab / gift. Fax. g. facis, f.
 drab-achtigh / gestachtigh. Esculentus, a,
 um, o.
 dracht. Gestus, us, m. gestio, onis, f. Gestam-
 enen, inis, n. f. dragen. Portare, avi, atum,
 reg. acc. Ferre, tuli, latum.
 draede. *Holl. i.* rafs. Cirò.
 draeck. Draco, g. onis, m. Coluber status &
 cristatus.
 drakenbloet. Lapathum sanguineum.
 draken-wortel. Dracontium, g. tii, n. dracun-
 culus, g. li, m. anguis, g. az, serpenta-
 ria, g. riz, f.
 drakinne. Dracena, g. z, f.
 draeckskien. Dracunculus, g. li, masc.
 draedt. Filam. g. li, n.
 draedt / sterchten ronden rinck. Lunula, g. z,
 f. Anulus sine gemmâ.
 dragen. Ferre, deferre; tero, *p. tuli, f. latum;*
 bajulare, portare, gestare, *p. avi, f. atum.*
 gerere, *p. gessi, f. gestum, reg. acc.*
 draeghbare / draegelyck. Portabilis, c, g,
 lis, o.
 draegboom. Vestis, g. tis, m.
 draegtoon. Comitrum, g. stri, n.
 draegstetel. Gestatorium, ii, n. Sella gesta-
 toria.
 drager / Gestator. portator, g. oris; bajulus,
 gerulus, g. li; dosuarus, g. rii, m.
 draeginge / draegt. Portatio, gestatio, g.
 onis, f.
 draeginge / maniere van kleedinge. Vesti-
 tus, cultus, g. ūs, m.
 draight / last. Gestamen, g. minis, n.
 dragen / etteren / etter brengen. Pus emitte-
 re: purulentum esse.
 dragende woude. V ulnus purulentum: vul-
 nus pus emittens.
 draight van eene woude. Pus, g. paris, n. fa-
 nies, g. nici, f.
 draight der oogen. Delacrymatio, g. onis, f.
 dragen / sich comporteren / sijn leven aen-
 stellen. Se gerere, tractare; vitam institue-
 re.
 draegen / kint draegen / groot gaen. Ure-
 runt

rum ferre. f. swaanger zijn. ut. De Wouwe
is swanger. Mulier eit pragnans.
dzagende wouwe. f. swangere wouwe.
Mulier gravida.
dzacht van kinde. Foetura. g. rz. f.
dzacht. Ferax, g. racis, o.
dzaghtighepdt. Feracitas, g. tatis, f.
dzaghtwysken. Merix, g. tricis, f.
dzaelen/roeben/hepden. Cunctari, morari,
demorari, immorari, p. atus, f. atum, dep.
tardare, p. avi, f. atum Trahere moram:
nequere moras.
dzaelend-opperwoord/ lidt trap-merck. f.
uungebogen toezanghsteken. Accentus,
circumflexus.
dzaligh. Cunctabundus, tardus, ignavus, a, n, m.
dzaelighlijck. Cunctanter, lente, tarde. adv.
dzallinge. Cunctatio, dilatio, g. onis, mora,
g. rz. f.
dzabe/dzaf/trottinge/schockinge. Succu-
lus. g. us, m. succullatio, g. onis, f.
dzaben/trotten/schonken. Succiutere, tio, p.
cussi, f. cullum; succullare, p. avi, f. atum;
reg. acc.
dzaber. Succullor, succullator, g. oris, m.
Equus succullarius.
dzapen/tollen. Vertere, p. verti, f. versum,
circumvolvere, p. volvi, f. volutum; cir-
cumagere, p. cumegi, f. cumactum; versa-
re, p. avi, f. atum. reg. acc.
dzapaghtigh. Volubilis, e, g. sis, o. ut: t. 3
een dzapaghtige doozgang. Est meatus
cochlearis, tortuosus. Vox medicorum.
dzap-boom/baelis. Repagulum, g. li, n.
dzapende water. Vortex, g. ticis; gurgis,
g. gitis, m.
dzaphals. Torquilla, g. lz. f. avis.
dzapinge des windts. Turbo, g. binis. vor-
tex. g. ticis, m.
dzapinge in 't hoof. Scotoma, g. maris, n.
vertigo. g. ginis, f. Inordinatus motus spiri-
tuum in cerebri ventriculis, à quo omnia cir-
cumagi videntur.
dzapjen/velders na toe dzapen. Convertere
p. verti, f. versum; inflectere, p. flexi, f.
flexum, reg. acc.
dzapen/stoedzapen. Tornare, detornare, p.
avi, f. atum, reg. acc. Tomo conficere aliquid.
dzapbank. Scammum tomarium.
dzapbepel/dzap-pfer. Torus, g. ni, m.
dzaper. Tornator, g. oris, m.
dzapershonst. Torcutice, g. ces, f.
dzapersmerck. Torcuma. g. maris, torcu-
matum, g. ti, n.
dzaphout. Mympur, mamphur. g. uris, n.
dzapinge. Tornatio, tortio, ratio, g. onis, f.
dzaprink. Vortex, icis, m.
dzaf/spoelinge. Siliquæ excoctæ: fursur ex-
coctum; glutina grani decocti.

dzaffak. Saccus pædaris.
dzagine. Drachma, g. mæ, f.
dzagon. Dracontium, ti, n.
dzank. Potus, g. us, m. potio, g. onis, f.
dzank van honingh ende wijil. Mulsium, g.
si, n. (indiel.)
dzank van honingh ende azijn. Oxymeli, n.
dzank van garst ende califfeshout. Prifana,
g. nz, f.
dzanken van de apothekers. Catapatium,
g. ti, n.
dzank der Goden/by de Hedenen. Nectar,
g. aris, n.
dzanger. *Amplo sed brevioris corporis truncus
equus Item, Cauda mutilus truncus.*
dzanger van een duyve-kot. Decipulum
columbarium.
dzapen / Holl. passen. Convenire, p. veni, f.
venum, reg. dat.
dzapenier/dzapier. Lanaris panni mercator,
dzapenieren. Lanficium, g. cii, n.
pannum.
dzaperfe. Lanficium, g. cii, n.
dzabe. f. dzabe. Succulus, us, m.
dzek/sijck. Coenum, g. ni; lutum, g. ti, m.
illuvies, g. vici, f.
dzeckich/sijckaghtigh. Coenosus, lutolus,
lutulentus, sordidus, a, um, o.
menschen/dzecken. f. stront. Merda, a, f. ole-
tum, i, Excrementa humana.
dzeegen. Fl. dzeegen. Comminari, p. natus, f.
natum. dep. reg. dat.
dzeel/ Fl. boel. f. boel. Dos, tis, f.
dzeel/ Fl. trostelen. Demulcère, p. mulsi, f.
sum, reg. acc.
dzegge / een haek met eenen lange stele.
Harpago, g. gonis, m.
dzeimpel. Holl. dozpel. Limen, g. minis, n.
dzenke/dzenkrogh. Aquarium, g. rii, n.
dzeneken. Aquare, adquare, p. avi, f. atum,
reg. acc. Dare potum alicui.
dzefferen/recht maken dat from is. Dirige-
re, p. rexi, f. rectum, reg. acc. Quod cur-
vum est dirigere,
dzefferen/ maken. Parare, p. avi, f. atum, strue-
re, p. struxi, f. structum, reg. acc.
dzeffonj/buffer. Abacus, g. ci, m.
dzeit/Holl. Merda, g. dz, f.
dzebe/dontu. Pullus, icus, g. us, m.
dzebe/sopffiet. Alapa, g. pz, f. colaphus, g.
phi, m.
dzebe/rpe van boomen. Series arborum.
dzebig/heet. catuliens, g. entis, o.
dzoumen/Holl. f. daberem. Tremere, contre-
mere, p. mi, sine sup. contremiscere.
dzentel. Pilula stercorearia.
dzentelen. Pumlionis passus facere.
drentecken. Nanus, g. ni, m. Homuticid
gibbosus.

D R I D R Y

dreppen. Minari, comminari, minitari, p. a-
tus, atum. *dep. r. dat. perf. & acc. res.* Inten-
dere minas alicui: verbis minacibus ali-
quem insectari.
drepgementen/dreppinge. Minz.g.narium,
f. pl. num.
drepghachtigh. Minitabundus, a, um, o, mi-
nax, g. naxis, o.
al dreppende. Minaciter. *adv.*
driaekel/ vel driakel: Theriaca, g. cz, f.
dreppen/ locht by een naepen Leviter con-
futare, p. suis, f. lutum, r. acc.
drieghdraet: Filum levis futuræ.
dries/ drieftch/ draeklandt. Novale, g. lis;
vervacuum, g. ðii, n. Ager novalis: age
pascuus.
dries/ Fl. gemeyne wepde. Pratum publi-
cum.
drif/ drieft: Zel. Solum sterile: ager jejanus.
drift/ drieffandt. Glarea, g. rez, f.
drift/ bank in de zee: Brevia, g. vium, n.
pl. num.
drije/ drp. Tres, c, tria, n. g. trium, *pl. num.*
drijbupk. Gluto, g. onis, m.
drijdaegigh/ dan drp daegen: Tridianus, a,
um, o.
drijderhande/ drijsdobbel. Triplex, g. plicis:
triplex, tergeminus, a, um, o.
drijgelingen. Tergemini. g. orum, m. *pl. num.*
drijterlep. f. drijderhande: ut: De Stadt
is met drie derhande wallen omfchansf.
Urbs triplici vallo cincta est.
op drijterlep wijfe: Trifariam, tripliciter. *adv.*
drie-eenigh. f. drielingh. Trinus, a, um, o.
drie-eenigheyt. f. drieheyt/ driebuldig-
heyt: Trinitas, atis, f.
drij-hoek. Triangulus, g. li, m.
drij-hoek/ drijwegh. Trivium, g. vii, m.
drij-hoekigh. Triangularis, e, g. ris, o. trique-
trus, a, um, n.
driehoek-metingh. f. driehoekmeetkun-
de. Trigonometria, z, f.
drij-hondert. Trecenti, z, a, o. *pl. num.*
drijhondert-mael. Trecenties. *adv.*
drijhoofdigh. Triceps, g. cipitis, tricephalus,
a, um, o.
drijhoornigh/ dat drp hoornen heeft. Tri-
coris, c. g. is, o.
drij-jaertigh. Tymus, trimulus, a, um, o.
drij-jaertigen tijdt. Triennium, g. nii, n.
drieklangh. Triphongus, i, m.
drij-lijbigh. Tricorpus, g. poris, o.
drij-mael/ drij-werben. Ter. *adv.* Tribus
vicibus.
drijmael grooter. Triplo major & majus.
drijmael klepnder. Triplo minor & minus,
drij-maendigh. Trimetris, e. g. is, o.
drij-naghtigh. Trinodialis, e, g. is, o.
tijdt van drpe nagten. Trinodium, g. ðii, n.
drij-pichel. Tripus, chyropus, g. podis, m.

D R Y

drij-pondigh. Trilibris, e, g. is, o.
drij-puntigh. Trifculus, a, um, o.
drie spitfigh. Triculpis, idis, c.
drij-spletigh. Trifidus, a, um, o.
drij-ſpongen. *Holl.* Trivium, g. vii, n.
drij-stotigh. Trifaux, g. faucis, o.
drij-randigh. Tridens, g. dentis, o.
drij-rougigh. Trilinguis, gue, g. guis, o.
drij-toonigh. Tritonus, i, m.
drij-urigh. Trihorius, a, um, o.
tijdt van drp uren: Trihorium, g. nii, n.
drijboetpot: f. drij-pichel: ut: Hoe hoog
wozt de drieboetpot geloofst? Quanto
tripus proſtat precio?
drij-boudt. Triplum, g. pli, n.
drijboudigh: f. drijderhande. Triplex, icis, o.
drijboudigheyt: Triplicitas, atis, f.
drijboudighigh: f. op drijterlep wijfe.
Tripliciter.
drij-wegh: f. drijhoek: ut: Op den drie-
wegh quam hy in drijterſte wanhoep:
In trivio ad ſummam deſperationem peve-
niebat.
drijf-hamer: Marculus, g. li, m. Arariorum
malleus.
drijflandt. Inſula fluctuantes, *f. pl. num.*
drijten: Fl. Pedere, p. pepedi, *ſine ſup.* cacare,
p. avi, f. atum.
drijben/dwingen: Cogere, p. coegi, f. coa-
ctum; impellere, p. puli, f. pulſum, r. acc.
drijben/ ſtouwten: Propellere, p. propuli, f. pul-
ſum, r. acc. f. ſtouwten: ut: Hy ſtout het
Beſte water: Ille appellit animalia ad a-
quam, ad bibendum.
drijben/ oeffenen: Agere, p. egi, actum; tra-
ctare, p. avi, f. atum; exercere, p. cui, f. citum
r. acc.
koophandel drijben: f. koopmanſchappen:
Mercaturam facere.
drijben/ neitſteigh beſozgen/ aenhouden:
Urgere, p. urſi, f. urſum, r. acc. inſtare, p. in-
ſtiti, f. inſtitum, r. dat.
drijben in de locht als de wolcken: Agi-
p. actus: agitare, p. atus, *paſſ.* vagari, p. atus,
f. atum, *dep.* ferri, p. latus, *paſſ.*
drijbinge. Actio, agitatio, g. onis, f.
drijben op 't water/ blotsen. Fluitare, flu-
ctuarè, p. avi, f. atum, *reg. acc. cum prep.* Sur-
per; *vel abl. cum In.* innatare, p. avi, f. atum,
r. dat.
drijbinge. Fluitatio, fluctuatio, g. onis, f.
drijben in ſilbet oft gonde: Calare, p. avi,
f. atum.
drijber. Czlator, g. onis, m.
drijbinge. Czlatora, g. rz, f.
drijben/ Fl. Garrare, p. rivi, f. ritum.
drijber/ Fl. Garrulus, g. i, m.
drij/ dzille. Curſtatio, vagatio, palatio, g.
onis, f.
geerne op den drij zijn. Delectatio diſcurſa-
tionis.

sionibus: libenter circumcurfare.
 Dzillen / op den dzil zyn. Vagari, divagari,
 palari, p. atus, f. atum. dep. circumcurfare,
 p. avi, f. atum.
 Dzilster. Mulier vaga ac levis.
 Dzil on te booren. Venticulum, venticillum,
 g. li, n.
 Dzillen/ booren. Tornare, terere, p. avi, f.
 atum. reg. acc.
 Dzillen in sept van Oozloge/ leren esqua-
 dron maeken ende veranderen Exercere
 milites ad agmen formandum vel mutan-
 dum.
 Dzilnote. Fl. Mola nucea.
 Dzinken. Bibere. p. bibi, f. bibitum. r. acc.
 Dzinken/lempen/leken en suppen. Po-
 tare, potitare, p. avi, f. atum: potationi in-
 dulgere: ingurgitare se potu: largius bibere.
 Dzinkaghtigh/dzinkaghtigh. Bibax. g. ba-
 cis, bibaculus, bibolus, bibulus, a, um, o.
 bibo, g. bonis, m.
 Dzinkboeder/dzinkagesel. Potator, compo-
 tor, g. oris; combibo. g. bonis, m.
 Dzinkkop. Cyathus. g. thi: m.
 Dzinkelijck. Potabilis, e, g. is, o.
 Dzinkgelid/dzinkgelagh. Symposium, g. sui:
 n. compositio, g. onis, t.
 Dzinkfeeste/dzinkpenningh. Donativum, g.
 vi, n. Donum epulare.
 Dzinpot. Poculum, g. li, n.
 Dzinkschaele. Scyphus, g. phi, m. patera, g.
 rz, f.
 * Is een dzinkspier. Est musculus bibitorius,
Vox Anatomicorum.
 Dzinkuster. Compotrix, g. tricis, f.
 Dzingen/pressen. Premere, comprimere, p.
 pressu, f. pressum; pressare, p. avi, f. atum.
 reg. acc.
 Dzingen / iet dzynben. Urgere, p. urfi, f. ur-
 sum. r. acc. instare, p. institi, institum.
 r. dat.
 Dzinget. Pressor, compressor, g. oris, masc.
 Dzinghreden. f. Dzinghbesluit / indzangh/
 bewegende bewegreden / optellingh,
 Inductio, onis, f.
 Dzoef/dzoefigh / bedzoef. Tristis, e, g. is:
 moestus, a, um; moerens, g. rontis, o. Tri-
 stitia vel moestitia affectus.
 Dzoefige saeke. Res luctuosa: res deploran-
 da: res deploratu digna.
 Dzoefaghtigh. Subtristis, e, g. is, o.
 Dzoefentse/dzoefepdt. Tristitia: moesti-
 tia, g. tiz, f. luctus, g. us; moeror, g. roris,
 m. turbatio, concurbatio, perturbatio, g.
 onis, t.
 Dzoefijck. Moesto, dolenter. adv.
 Dzoefmaeken / bedzoeben. Turbare, con-
 turbare, tristare, contristare, p. avi, f. atum;
 affligere, p. sici, f. sictum, r. acc. Tristitia

vel moestitia aliquem afficere.
 Dzoef zyn. Dolere, p. lui, f. litum; moerere, p.
 moestus sui. *fn. sup. neutro. pass. trita i, p, a-
 tus. pass. Moerore vel moestitia affici.*
 Dzoef weder. Coelum nubilum.
 Dzoes / den Dzoes. Cacodromon, g. monis, m.
*Drusus olim erat Romanorum fortissimus, Ti-
 beris Imp. frater, Saxonibus formidabilis qui
 proinde, malum cuiusdam imprecaturi, à Dru-
 so cum tolli optabant. Inde ad Belgas dimama-
 vit, & pro Diabolo usurpator.*
 Den Dzoes in den kop hebben. Afurtis agitari:
 furias pati.
 Dzoes/dzoesen. Fax, g. facis, f.
 Dzoessen van wijn. Flores. g. cium, f. pl. num.
 Dzoessen van olie. Praces, g. cium, f. pl. num.
 amurca, g. cz, f.
 Dzooger/dzoogist. f. Dzoogerpe/dzoogist.
 Pharmacopola, z, m.
 Dzooghreden. f. Wan schijhelijck of onduer-
 gend beslupt. Paralogismus, i, m. Dzoog-
 reden. f. Neuswijsghepdt / bedriegelijcke
 slupreden. Sophisma, is, m.
 Dzol/iet dat rondt en ende rozt is. Res teres
 & Rotunda.
 ronden. Convolvare, p. volvi, f. volutum.
 r. acc.
 Dzol/kentel. Stercus rotundum & durum: pi-
 la stercoraria.
 Dzollen/dzollekens kakken. Stercora duriora
 egerere, p. egesti, f. egestum.
 Dzol/dzolligh/genoegelijck. Facetus, festivus,
 lepidus, a, um, o.
 Dzollighheyt. Festivitas, g. tatis, f. Festivum
 vel lepidum quid.
 Dzolligh/onbolligh/bies/quellijck. Moros-
 us, a, um, difficilis, e, g. is, o.
 Dzon/dzongaeren. Licium, g. cii; titivilli-
 tium, g. tii, o.
 Dzomedaris. Dromas, g. madis, m.
 Dzonnel / dight by een gepakte dingen.
 Res simul compactae.
 Den Dzonnel te koop hebben. Mire acquirare.
 Dzonneljen / cozt ende dik menschken.
 Homuncio, g. onis, o.
 Dzonk. Hautus, potus, g. us, m.
 Dzonkaert. Potor, potator, g. oris; ebriofus,
 vinofus, bibulus, g. i, n. Vini intemperan-
 tissimus; ampulla bibacior: natus ad vinu
 perdenda.
 Dzonkaerts siekte. Crapula, g. lz, f.
 Dzonken. Ebilus, temulentus, a, um, o. Vini
 plenus: vino madidus; vino obrutus.
 Dzonken dzinken. Inebriare sc: vino se ob-
 tuere: ad ebrietatem bibere.
 Dzonken maeken. Inebriare, p. avi, f. atum.
 r. acc.
 Dzonkenschap. Ebrietas, p. tatis; temulentia,
 vinoletia, g. tim, &

DRO

Dzonkerffe / dzonkenlunte. Multibiba, g. ba; ebriosa, g. lz, f.
Dzonkaerts gupsten. Vari, g. rorum, m. pl. num.
Dzonen / Holl. dzeyunen / daberren. Tremere, p. mui. sine sup.
Dzoogh / gedzooght / dozre. Siccus, torridus, aridus, exsuccus, a, um, o.
Dzooghaghtigh. Subaridus, a, um, o.
Dzoogh woꝛdelt. Arefcere, exarefcere, p. a. rui, sine sup. arefcieri, fio, p. factus. neutro. pass.
Dzoogh zijn. Arere, p. rui. sine sup.
Dzoogaerd / dzoogift. Homo siccus: homo tenax, valde avarus.
Dzooghdoek / handdoek. Mantile, g. lis, n.
Dzooghdoek / bobde. Penicillus, g. li, n.
Dzooghte. Siccitas, g. tatis, f.
Dzoghete / fantplaele in zee. Brevia, g. vium. n. pl. num. pulvinus, g. ni, m.
Dzoogelijck. Siccè. adv.
Dzoogen / dzoogh maeken. Siccare, exsiccare, desiccare, p. avi, f. atum. r. acc. arefacere, cio, p. feci, f. factum.
Dzoogen / sweet of t nattigheyt afbaegen. Abstergere vel extergere, p. terti, f. tertium.
in den rook dzoogen. Infumare, p. avi, f. atum. r. acc.
Dzogerp / daer niet veel ten besten en valt. Ingentia, g. tiz; penuria, g. riz, f.
Dzooghs beks. Jejuno ore: sicco stomacho.
in de Sonne dzoogen. Infolare, p. avi, f. atum. r. acc.
Dzooginge. Siccatio, exsiccatio, g. onis, f.
Dzoogh etau wsel. Petigo, impetigo, g. ginis, f.
Dzoogh-scheiten. pannum tondere. p. totondi, f. tonfum.
Dzoogh-schelter. panni-tonsor. g. foris, m.
Dzoogerpe. pharmaca, g. corum; aromata, g. tum, n. pl. num.
Dzoogerp winkel pharmacopolium. g. lii, n.
Dzoogift. pharmacopola. g. lz, m.
Dzooghberepende art senphkonst. Medicina pharmaceutica.
Dzooim. Somnum, insomnium, g. nii, n. somnia, g. niorum, n. pl. num.
Dzooimachtigh / dzoonigh. Somnulosus, somniculosus, a, um, o. Infomniis obnoxius,
dzoombdededer. Somniorum interpres.
Dzooimelijck. Somniculosè, oscitanter, adv.
Dzooimen. Somniare, p. avi, f. atum. Somnium videre, habere.
Dzooimende. In somniis, vel somniando gerund.
Dzooimer. Somniator, dormitor, g. oris, m.
Dzooimerffe. Somniatrix, g. tricis, f.
D. zooninghe / t dzoomen. Somniatio, g. onis, f.

DRU

Dzooim / fabeltjen. Somnium, g. nii: commentum, g. ti, n. fabula, g. lz, f.
 't is dzooim dat ghy seght. Somnia narras; meras loqueris fabulas.
Dzooimen / bescieren. Excogitare, p. avi, f. atum, invenire, adinvenire, p. veni, f. ventum, reperire, p. peri, f. pertum: comminisci, commensus dep. r. acc.
Dzooimer vol gepensjen. Cogitabundus, a, um, o. melancholicus, g. ci, m.
Dzooip / &c. Dzuip / &c. Gutta, x, f.
Dzooisen / slupineren. Dorminare, p. avi, f. atum: dormiscere, sine prat. & sup.
Dzoofer. Dormitor, g. oris, m.
Dzop / &c. f. Dzuip / &c. Stilla, x, f.
Dzopigheyt / Fl. waterzucht. Hydrops, g. pis.
Dzoffaert. Satrapa, g. pæ, m.
Dzoffaertschap. Satrapia, g. piæ, f.
Dzuck / liden / dzoefsheydt. Tristitia, moestitia, g. tiz; pressura, g. ræ: anxietas, g. tatis, f.
Dzuckelijck, Tristis, e, g. is, o.
Dzuckelijken. Afficè, moestè. adv.
Dzuckelijck sien. Tristiore esse vultu.
Dzuck / dzuckinge / dzuckel / pzinginge. Impressio, g. onis, f.
Dzuckperffe. prælum, g. li, n.
Dzucken / pzingen. Imprimere, p. pressi, f. pressum: excudere, p. cudi, f. culum. r. acc.
Dzucker. Impressor, excussor, g. onis: typographus, chalcographus, g. phi, m.
Dzuckerpe. Typographia, chalcographia, g. phiæ, f.
Dzup / dzuppel. Gutta, g. ræ: stilla, g. lz, f.
met dzuppelen. Guttatim. adv.
Dzuppeltjen. Guttula, g. lz, f.
Dzuppen / dzuppelen. Stillare, p. avi, f. atum. Guttatim manare, guttatim defluere.
Dzuppen / bedzuppen met bet. Instillare a liquid pinguedine, instillare alicui pinguedinem.
Dzuppelwisse. Strangaria, g. ria, f. Urinæ stillicidium.
Dzuppinge. Manitz, stillatio, g. onis, f.
Dzuppel hau bet. Liquamen, g. minis, n.
Dzupf / dzupbe. Uva, g. væ, f. botrys, g. tri. m.
Dzupbe van muscadel. Uva Apiana.
drupbesse vlies. Tunica uvæ.
drupfstele. Scapus, g. pi, m.
Dzupstak. Racemus, g. mi, m.
Dzupben plucken. Vindemiare, p. avi, f. atum. r. acc.
Dzupbenplukker. Vindemiator, g. oris, m.
drupbenpluckinge. Vindemia, g. miæ: racemario, g. onis, f.
drupferupdt. Botrys, g. tryls vel tryos, m.
ambrosia, g. siz, f.
druplen. Suggredi, dior, p. gressus, f. gressu.

sum, *dep.* Latenter *sive* clam ire.
 Druplen gaen. Se subducere, *p.* duxi, *f.* ductum.
 Druppen. *f.* druppen. Stillare, *avi, atum.*
 Druppemde oogen hebben. Lippire, *p.* iui, *f.* itum,
 Druppneuſe. Nasus stillans.
 Druppoogigh. Lippus, *a, um, o.*
 Drupper. Stillicidium Venereum.
 Drupſch/gedrupſch. Strepitus, stremitus, impetus, *g.* tūs; ſufurrus, *g.* xi, *m.* murmur, *g.* muris, *n.*
 Drupſchen. Strepere, *p.* pui, *f.* pitum; ſtridere, *p.* di, *sine sup.* fremere, *p.* mui, *f.* mitum.
 Drupbe. *f.* Drupf. Uva, *x, f.*
 Drp. *f.* Drije. Tres, *c. ia. n. pl. num.*
 dubbel. *f.* Dobbel. Duplex, icis, *o.*
 Dubben/twijſelen. Dubitare, ſubdubitare, *p.* avi, *f.* atum.
 dubbinge. Dubitatio, hæſitatio, *g.* onis, *f.*
 dubieus/een die twijfelt/ oft/ een ſaekke die twijſelaghtigh eude onſeker is. Dubius, incertus, *a, um;* anceps, *g.* cipitis, *o.*
 Duraet/goude munt. Ducatus nummus, aureus ducatus.
 Duraton/ ſilbere munte. Ducatus minor, ducatus argenteus.
 Dughte/ breeſe. Timor, *g.* moris; metus, *g.* ūs, *m.*
 dughten/ breeſen. Vereri, *p.* veritus. *dep.* metuere, *tui; sine sup. reg. acc.*
 *t is te dughten/ t ſtaet te dugten. Verendum eſt, *ne; metuendum eſt, ne. cum subj. verbo.*
 Ducken. *f.* Dupken. Caput demittere: urinare, *avi, atum;* abſcondere ſe.
 Duer/ den tijd dat iet duert. Ævitas, perpetuitas, *g.* tatis; perennatio, *g.* onis, *f.*
 *t en ſal genen duer hebben. Non videbit ævum: non perennabit: non perpetuabit: hæc diuturnum erit.
 genen duer hebben/ ongeruſt zyn. Inquietum eſſe.
 Dueren. Durare, perdurare, perpetuare, *p.* avi, *f.* atum. Diuturnum eſſe: perpetuum eſſe.
 Ik en kan niet gedueren ban jeuckſel. Non possum tolerare *vel* perferre pruritum; pruritus valde mihi eſt moleſtus. & *ſe in ſimilibus.*
 Duerigh Durabilis, *e. g. is, o. f.* Geduerigh. Afſiduus, *a, um. o. perpes, etis, o.*
 Dueringh. *ut: t* Is een onafhngende Dueringh. Eſt duratio independens. *t Is een maat van dueringh. Eſt meſura durationis.
 Duſ/ donto. Idus, pulſus, impuſus, *g.* ūs, *m.*
 Duſſen/ douwen/ enen duſ geben. Tundere, tutudi, *f.* tuſum; puſſare, *p.* avi, *f.* atum, *trudere. p.* truſi, *f.* truſum: impel-

lere, *p.* puli, *f.* pulſum. *reg. acc.*
 Duſſen/ ſlaen. Percutere, *tio, p.* cuſſi, *f.* cuſſum: verberare, *p.* avi, *atum. reg. acc.*
 Duſſteen/ toſ ſteen/ tuſſſteen/ Tophus, *g.* phi, *m.*
 Duſ/ doi/ dollaert. Inſanus, furioſus, maniacus, fanaticus, veſanus, *a, um, o. inops mentis: mente captus; mente lapſus.*
 Duſ zyn. Furere. *sine prat. ant sup.* inſanire, *p.* iui, *f.* itum. Mentis errore laborare: furis agitari.
 Duſtaekken. Dementare, *p.* avi, *f.* atum. *r. acc.* Inſanum reddere: furioſum reddere, in furorem agere: ad inſaniam adigere.
 Duſ woerden. Inſania corripere: mente capi: mente labi: in furorem prolabi.
 Duſſcop. Phreneticus, *a, um, o.*
 Duſſcoppingh. Cerebroſus, *a, um, o.*
 Duſſcrupt. Solanum mortale *sive* lethale.
 Duſſlups. Morotrophium, *g.* ii, *n.*
 Duſſlughcphd. Inſania, veſania, *g.* niz; dementia, amantia, *g.* taz; rabies, *g.* bieci; phreneticus, *g.* ſis, *f.* furor, *g.* oris, *m.*
 Duſſlughgh. Furioſe, inſane. *adv.*
 Duſ. Tenuis, ſubtilis, gracilis, exilis, *e, g.* is, *rarus; fluidus, a, um, o.*
 Duſnaghtigh. Subtenuis, *e, g.* is, *o.*
 Duſ gefact. Rarus, *a, um, n.* Inventu rarus.
 Duſnaghtigh. Raripilus, *a, um, o.*
 Duſnaghtigh. Leviſomnus, *a, um, o.*
 Duſnaghtigh. Subtiliter, exiliter, tenuiter, rariter. *adv.*
 Duſnagen. Tenuare, attenuare, macerare, *p.* avi, *f.* atum; rarefacere, *cio, p.* feci, *f.* factum, *r. acc.* Gracilem reddere.
 Duſnagen rack. Alvi profluviium, venter laxus *vel* fluidus.
 Duſnagen dyck. Forium, *g.* iii, *n.*
 Duſnaghtigh. Tenuitas, raritas, *g.* tatis. *f.*
 Duſnaghtigh. Liquor, *g.* oris, *m.*
 Duſnaghtigh. Opinio, *g.* onis, phantasia, *ſiz, f.*
 Duſnaghtigh. Sufpicere ſe & admirari, ſibi ipſi magnum eſſe: nimium ſibi placere: multum ſibi tribuere, arrogare, aſſumere.
 Duſnaghtigh. Opinari, arbitrari, *p.* atus, *f.* atum. *dep.* videri, *p.* viſum eſt. *imperſ.*
 Duſnaghtigh. Quid tibi videtur? *mp* dunkt. Videor, mihi videtur.
 Duſnaghtigh. Tempora, *g.* rum, *n. pl. num.*
 Duſnaghtigh. Iterata rei deſenſio.
 Duſnaghtigh. Sic, ita, *adv.* Hoc modo, hunc in modum.
 Duſnaghtigh. Igitur, itaque, propterea. *adv.*
 Duſnaghtigh. Huiusmodi, ejuſmodi, iſtiusmodi, *o. indecl.*
 Duſnaghtigh. Delitium, *g.* ii, *n.*

Dut / dut. Nugz, nugz. *Interj. contemnens.*
Dutwoere. *Fl. Spelunca, g. cz, f.*
Dupken / thoost neygen. Inclinare, *p. avi, f. atum.* Caput demittere, *p. missi, f. missum.*
Dupken / sich bergem / schuplen. Latere, *p. tui, sine sup. delitescere, p. litui. sine sup.* Abdere se, latebras quzere, diverticula quzere.
Dupken / sich t'onder geben / swichten / f. Swichten. Submittere se.
Dupken / onder 't water douwen. Mergere, immergere, demergere, *p. merfi, f. sum. reg. acc.*
Dupken. Urinare, *p. avi, f. atum, & urinari, p. atus, f. atum, dep.*
Dupker / die onder 't water gaet. Urinator, *g. oris, m.*
Dupkerken. *avis.* Urinatrix, *g. tricus, f. mergus, mergulus, g. li, m.*
Dupdelijch. Expressè, signater, *adv. explanate, explicatè.*
Dupden. Signare, notare, *p. avi, f. atum; innuere, p. nui, f. nutum. reg. acc.*
Dupf / dupbe. Columbus, *g. bi, m. columba, g. bx, f.*
Dupberik. Columbus, *g. bi, m.*
Dupbinne. Columba, *g. bx, f.*
taume dupbe. Columbus *vel columbi cicur: domestica columba.*
wilde dupbe. Palumbus, *g. bi; palumbes, g. bis, m.*
Dupfken. Columbulus, *g. li; pipio, g. onis, m. pullus columbinus.*
Dupben-cot / dupben-hups / dupben-nest / Lufben-slagh. Columbarium, *g. rii, n. peristericon, g. onis, m. Nidus columbarius: loculentum columbarium.*
Dupben-cater. *Holl. Libi genus quod strena loco datur.*
han de dupbe. Columbinus, *a, um, o.*
dupge. Assula, *g. lx, f.*
in dupgen vallen. Interire, perire, disperire, *eo, p. ivi & ii, f. itum; intercidere, p. cedi, f. casum; extingui, p. tinctus, pass. corruere, p. rui, f. rutum.*
dupm. Pollex, *g. licis, m.*
dupnelink. Theca pollicis.
dupn-ijfers. Manica, *g. carum, f. pl. num.*
dupn-ijferen. Manica alicui injicere *vel innectere.*
dupn-crupdt. Pecunia, *g. niz, f.*
dupne / santberg aen de zee-cant: Littoralis moles arenaria: littonis agger arenarius: frons erectior arenarii littonis.
dupn-houdt: Vertagus, *g. gi, m.*
dupn-roosken: *vulgo* Rosa Duncensis.
dupnst / Fl. Donst: Lanugo, *g. ginis, f.*
Duppen / duppemde gaen. Demisso capite incedere.

dupper / die al duppemde gaet. Melancholicus, *g. licis, m.*
dupselen. Obsupere, *p. stupui, sine sup.* Vertigine laborare.
dupselinge. Vertigo capitis.
dupsent / dupst. Mille, *indecl. in sing. in plur. milla, g. lium, n. Mille, aject. pl. num. indeclin. o.*
dupsent mael. Millies, *adv.*
dupster. Obscurus, *a, um, o. f. donker.*
dupst / negenmaanneken. Triens, *g. entis, m. op een dupst. Plane, omnino, prorsus, adv.*
dupbe. Columba, *g. bx: f. Dupf. ut: Waet nestelen de dupben: Ubi nidulantur columbae?*
dupbel. Diabolus, *g. li; cacodæmon, g. monis; satanas, g. nx, m. Malus genius.*
Dupbel / & dupbelinne / metaph. Extremè improbis, ex asse nequam.
Dupbelen / bloeken. Per Acheronta jurare.
Dupbelre. Praestigis, *g. giarum, f. pl. num. Impositurae diabolicæ.*
dupbelban. Exorcismus, *i, m.*
dupbelbannigh. Exorcisatio, *onis, f.*
dupbelbeschjgbing / f. dupbelkunde. Dæmonologia, *x, f.*
dupbel bzondt. Fungus, *g. gi; boletus, g. ti, m.*
dupbelsch. Diabolicus, *a, um, o. ut: 't JA Duphelre. Praestigis. Ut magia Diabolica.*
dupbels dzek. Laser medicum, *n. herba.*
dupbels melck. Peplus, *g. pli, m.*
dupbelsuchtigh / beseten. Dæmoniacus, *a, um, o.*
Dupben-kerbel. Fumaria, *g. riz, f. capnion, g. nii, n. herba.*
Dwaele. *Fl. Dweple. Mappa, x, f. peniculus, i, m.*
Dwaelen / Holl. doolen. Errare, decurrere, *p. avi, f. atum, vide accuratus dolen. ut: 't JA een dwaelende zenuw. Est nervus vagus.*
dwaelinge in 't water. Vortex, *g. ticus, m.*
dwaen / dwaegen. *Holl. Fl. Lavare, p. lavi, f. lotum, lautum & lavatum.*
dwaes / f. sot. Stultus, *a, um, o.*
dwaeselachtigh. Phantasticus, *a, um, o.*
dwaeshept. Stultitia, *g. tiz, f. f. sottigheyt / Sottentje. Fatuitas, atis, f.*
dwaeselijch. Stulte, *adv. f. sottelijch. Stolidè.*
dwanck / bedwanck. Coactio, *g. onis, f. vis, acc. vim, abl. vi, in sing. f.*
dweip / dwepen / f. Dat / sot zijn. *ut: De dweppen dwepen. Stulti stultitiam produnt.*
dweers / oft
dweirs. Obliquus; transversus, *a, um, o.*
dweirshout. Lignum transversum. *Item. een galge. Patibulum, g. li, n.*
dweirse balken. Transversaria, *transra, g. osum, n. pl. num.*

D W E B E C

dweirfelijh. Obliquè, transversum. *adv.*
dweirfen. Transversare, *p. avi, f. atum, r. acc.*
dweile / Fi. Handdoek / dooghdoek. *Map-*
pa. g. x. f. mantile g. lis, n.
dweilen. Tergere, *p. terfi, f. sum, r. acc.*
dweilier. Mantiliotheca, *g. x. f.*
dwergh / naenken / naentjen. Nanus, *g. ni;*
Pygmus, g. mzi; pumilus, g. li, pumilio,
g. onis, m.
dwijs / dobbelgaeren. Filum duplarium.
dwingen / nootfaeken. Cogere, *p. coegi, f.*
coactum; compellere. p. compuli, f. pul-
sum; adigere, p. adegi, f. adactum. r. acc.
dwingen / tenunen. Coècere, *p. coèrcui, f.*
coèrcitum; cohibere. p. bui, f. bitum; com-
pefcere, p. fcui, f. fcitum; frenare. p. avi, f.
atum; domare, edomare, p. domui, f. do-
mitum, r. acc.
dwangh-dienft. Angaria. *g. riæ, f.*
dwangh-hups. Pristrium *g. ni, n. Locus*
coercendis nefariis destinatus.
dwinghlandt. Castigator, domitor, *g. oris, m.*
dwingende wet. Lex coactiva.

E.

E Batemetspel / rijdtapfferinge. Ludus, *g.*
di, lufus, g. ùs, m. oblectio, g. onis, f.
Animi relaxatio.
Ebbe. Reflexus vel recessus maris; mare recedens, decrefcens, refluxum.
eben / ebenhout. Ebenus, *g. ni, f.*
erchel. Hirudo, *g. dinis; languifuga, g. gæ, f.*
Echt / wettigh. Legitimus, iustus, *a, um, o*
Echte / echrenftaet / echtfchaj / echtftant.
Matrimonium, conjugium, connubium, g.
ii, n. Foedus matrimonii.
Echtheker. Aduker *g. teri, m.*
Echteijgh gebooren. Legitimo matrimonio natus.
Echte lieden. Conjuges, *g. gum, m. pl. num.*
Echteleos. Illegitimus, nothus, *a, um, o.*
Echte kinderen. Filii legitimi. *pl. num.*
Echt-man. Maritus, *g. ti, m.*
Echtfchendinge. Divortium, *g. tii, n.*
Echt-houtwe. Uxor, *g. oris; marita, g. x, f.*
Eclips / verdupfteringe. Obscuratio, obtenebratio, *g. onis, eclipsis, g. lis, f.*
Eclips aen de Sonne. Eclipsis solis: defectus solis: deliquium solis.
ris Eclips aen de Sonne. Sol obscuratur: sol deficit: solis deliquium est: sol patitur eclipsum.
Eclips aen de Mane. Deliquium Lunæ.
Edel / eel / Edelman / ban edele afkomfte.
Nobilis, illustris, e. g. is: generofus, a, um.
Homo nobilis: vir nobilis: gente vel genere ortus: nobili stirpe editus: illustri loco natus.

E D E E

den Edelman spelen. Agere nobilem, agere pro nobili: gerere se pro nobili.
Edeldom / edelheyt / qualitept ban eenen edelman. Nobilitas, generofitas, *g. tatis, f.*
Generis nobilitas, generofitas: claritudo: nobile genus.
den Edeldom / d' Edelen. Nobilitas, *tatis, f.*
Nobilitatis decuria fœe corpus.
edelen / beredelen / maken / nobiliteren.
Nobilitare, p. avi, f. atum. r. acc. Plebejo jus nobilitatis dare: in plebejum prærogativam nobilium conferre.
berfchj edel gemaekt. Nobilibus nuper adscriptus: in nobilium ordinem paulo ante allecht.
edellink. Nobilis adolescens: juvenis generofus sanguinis.
edellink. sranico. Delicatus. *g. li, m.*
edel / kostelijh. Pretiofus, *a, um, o, f. kostelijh.*
Sumptuosus, a, um, o.
edel gesteente. Gemma, *g. mæ, f. Lapis seu lapillus pretiolus.*
edel / fijn / dun. Subtilis, *e. g. is. o.*
edelbot / heylbot. Paster, *ris, m.*
edik / f. affjn. Acerum, *g. ti, n.*
eeke / f. epke. *Fl. Quercus, g. cûs, f.*
eehel. Glans, *g. andis, f.*
eehorentjen. Scirus, *ri, m.*
Eedt. Jusjurandum, *g. juris jurandi: juramentum, g. ri, n.*
Eedt by confcientie. Jusjurandum ex animi fcientia.
dieren Eedt. Jusjurandum per gravissima quæque, per sanctissima quælibet.
balschen Eedt. Perjurium *g. riis, n.*
folcmenen Eedt. Conceptis verbis jusjurandum, ex solemnî formula jusjurandum.
Eedt ban getrouwigheyt. Sacramentum fidelitatis. *f. homagie. Fides clientelaris.*
Eedt doen. Jurare, jurejurare, *p. avi, f. atum. r. dat. vel acc. Cum per. Jusjurandum dare: juramentum præstare: sacramentum dicere. r. dat.*
balschen Eedt doen. Pejorare, *p. avi. f. atum.*
by Eedt. Jurato. *adv. Interposito juramento: interveniente, jurejurando.*
by Eedt verklaren. Jurato asserere; Juramento affirmare. *r. acc.*
by mynen Eedt / op mynen Eedt. Jurato assero: jurejurando ajo: jurato mihi potes credere: juratus hoc affirmo.
Eedt-bzeken. Perjurare, pejerare, *p. avi, f. atum. Juramentum infringere.*
Eedt-bzeker. Perjurus, *a, um, o.*
Eedt-bzeking. Perjurium, *g. ri, m.*
Eedt-genote. Fœderatus, *a, um, o.* (niet.)
Eefhoutwe / Fi. jonkhoutwe. domina ju-
Eegeniffe. Inguen, *g. guinis, n.*
eemer. Hydria, *g. driæ; urna, g. næ; situla, g. læ, f.*
eemers.

eenerschupte. Scapha, *g. phz, m.*
 een / *articulus* niet tellende, ut: Een man.
Vir non unus vir.
 een / *ieters een / sonder iet sekens te bes-*
schijben. Quidam, quzdam. quodam,
g. ciusdam, d. cuidam, pron. o.
 eenigmat / *ieters eens.* Unquam, aliquan-
 do. *adv.*
 eenigh sint. Aliquo modo.
 eenigen tijdt. Aliquo tempore.
 eens / *op eenen tijdt.* Aliquando.
 een / *in getal.* Unus, a, um, o. *g. unius, d. uni.*
sing. num. tantum.
 een van beyden. Alteruter, utra, utrum, *g.*
alterutrius, d. alterutri. pron.
 eenderhande / eenderlep. Uniusmodi, *indecl.*
uniformis, e, g. is, o.
 eenheyt / eenigheyt. Unitas, *g. tatis, f.*
 eenjarigh. Hornus, anniculus, a, um, o.
 eenigh. Unicus, a, um, o.
 eenighlijck. Unice. *adv.*
 eenjen. Monas, *g. nadis, f.*
 eenmael / eens / een-werf. Semel. *adv. una*
vice.
 een bladt / *herba.* unifolium, *g. lii, monophyl-*
lum, g. li, n:
 een-klippingh. *Fl.* Crlebs, *g. libris, e.*
 een-roen. Frumentum monococcon.
 eendzacht / eendzachtighepdt. Concordia,
g. diaz, paz, g. pacis; unanimitas, g. tatis, f.
 eendzachtigh. Concors. *g. cordis; unanimitas,*
e, g. is, o.
 eendzachtigh zyn. Concordes esse: unanimiter
vivere: concorditer vivere: concordiam
in vice alere.
 eendzachtighlijck. Concorditer, unanimiter.
adv. uno ore: uno animo: unanimi con-
sensu.
 eenhertigh. seendzachtigh. Concors, dis, o.
 Een-horen. Unicornis, *g. nis; monoceros,*
g. totis, m.
 een jegelijck. Unusquisque, unaquzque, u-
 numquodque *vel* unumquidque, *g. unius-*
cujusque, d. uniuicque, quilibet, quzlibet,
quodlibet, vel quidlibet, *g. ciuslibet, d.*
cuilibet.
 eenlijck / sezoemelijck. Terribilis, horribilis,
e, g. lis: horrendus, a, um, o.
 eenlijck om hooren. Terribile auditu.
 eenlijck om sien. Terribile visu.
 eenlijcke plaetse. Solitudo, *g. dinis, f. Locis*
solitarius: locus terribilis, horridus:
 eenloopigh. Solivagus, a, um, o.
 eenmoedigh / eenmoedighheyt. f. eendzachtigh.
 ut: b' Eendzachtige pzyssen haugh-
 lijck d' eenmoedighheyt. Concordes concor-
 diam ad coelum extollunt.
 een ooge / een-ooigh. Unocalus, monocu-
 lus, lufcus, monophthalmus, a, um, o.

eenparigh / gestadigh. Continuus, assiduus,
 a, um, o.
 eenparelijck / verholgens / recht-henen.
 Continuo ordine.
 eenparelijck / allegader. Simul, una, pariter,
adv.
 eens zyn / accorderen met inalkanderen.
 Convenire. *p. veni. f. ventum, f. ober een*
homen. ut: De copp komt met het Ori-
gineel ober een: Exemplum cum archety-
po, autographo congruit & coheret.
 eens zyn / *risanen heulen.* Conspirare, *p. avi,*
f. atum.
 eenfaem / eenselijck. Solitarius, a, um, o, so-
 lus, a, um, o. *g. solius, d. soli.*
 eenfaemhepdt. Solitudo, *g. dinis, f.*
 eensfaemlijck. Solitarie. *adv.*
 eensdeels. Partim. *adv.*
 eensgelijck. Similiter. *adv.*
 eensgesint. f. eendzachtigh. Concors, dis, o.
 eenstemmigh. Consonus, a, um; consonans,
 concordans, *g. antis, o. r. dat.*
 eenstemmighhepdt. Harmonia, symphonia. *g.*
niz; consonantia, g. tiz, f. Vocum concor-
dia.
 eentijdigh. Cozvus, cozquus, coztaneus, a,
 um, o.
 eenvierdigh. Uniformis, e, g. is, o.
 eenvierdighlijck. Uniformiter. *adv.*
 een-beruigh. Concolor, unicolor. *g. loris, o.*
 eenvoudigh / enkel. Simplex, *g. plicis: sim-*
plus, a, um, o.
 eenvoudigh / *stec / gemeen.* Vulgaris, po-
 pularis, e, g. ris; plebejus, gregarius, a, um, o.
 eenvoudigh / *oprecht / sonder gebepn-*
hepdt. Integer, gra, grum, candidus, aper-
 tus, sincerus, purus, a, um, o. Nulla simula-
 tione tectus.
 eenvoudighheyt / *oprechtighhepdt.* Simplici-
 tas, sinceritas, integritas, *g. tatis, f. candor,*
g. oris, m.
 eenvoudighlijck henen seggen. Dicere simpli-
 citer: eloqui simpliciter: pinguiore Miner-
 va agere: crassiore Musa dicere. *Plura in*
simplex. ut: Berispt hem bziendelijck en-
de simpel. Reprehende eum amice & sim-
pliciter.
 eenwilligh. seendzachtigh. Concors, dis, o.
 eer / *boeger / ijdelijker.* Prius, citius: matu-
 rius. *adv.*
 eerghster. Nudius tertius. *adv.*
 eer dan men wel meent. Opinione velocius,
 citius quam credas, quam quis opinetur.
 eer lange. Brevi, propediem. *adv.*
 eer / *liever.* Potius. *adv.*
 eertijds. Olim, quondam, pridem. *adv.*
 eertijdigh, Pristinus, a, um, o.
 eer / *eer / respect.* Honor, honos, *g. noris, m.*
 reverentia, *g. tiz, veneratio, g. onis, f.*

eere/woerdigheyt. Honor, honos, g. noris, m. honores, g. rum, m. *pl. num.* dignitas, g. tatis, f. Honoris gradus; fastigium dignitatis.

eere/ reputatie. Fama, g. æ. æstimationo, g. onis, f.

in eeren houden. Summo honore afficere: officiosissime colere, *reg. acc.*

in hoogen eeren zyn. In magno honore esse: summo loco esse.

na eere staen. Captare honores: venerari honores: aucupari honores.

tot eeren comen. Emergere ad honores: proveli ad honores: perducere ad dignitatem.

iemahts eere nemmen. Honorem alicujus ledere: de honore alicujus detrahere, f. lasten.

ren. Calumniari, atus, *reg. acc.*

iemands eere beteren. Violatam alterius famam sarcire: alienæ tamz iniustam maculam derergeren.

eere bewyjsen/ eerbieden/ eeren. Revereri, p. veritus, *sine sup. dep.* colere, p. lui, f. cultum; observare, honestare, cohonestare, p. avi, f. atum: venerari, p. tatus, f. ratum, *dep. r. acc.* Ornare aliquem honoribus; deferre alicui honorem.

eerbaet/ eereelyk. Honestus, probus, a, um, o. integer, gra, grum, o. *r. gen. vel abl. vel reg. abl. cum A vel Ab.*

eerbaetheyt. Honestas, integritas, probitas, g. tatis, f.

eerbaerlyk. Honestè, probè, *adv.* Citra vel extra ignominiam vel infamiam: cum honore.

eer-bewyjsinge/ eerbiedinge. Observantia, reverentia, g. tiz; observatio, veneratio, g. onis, f. cultus, g. ùs, m.

eerbieden. f. eerbewyjsen. Deferre, dare, habere alicui honorem: Afficere aliquem honore, habere aliquem in honore; decorare aliquem honoribus.

eerbiediglyk. Reverenter, venerabundè, *adv.* Cum observantiâ: cum veneratione & reverentiâ.

eerlyk/ degelyk. Honestus, probus, honorandus, laudatus, a, um; integer, gra, grum, o. Honestè se gerens, integræ famz.

eerlyk/ heerlyk/ treffelyk. Honorificus, honoratus, magnificus, a, um, o.

eerlyken/ degelyken. Honestè, probè, pudicè, integric, *adv.*

eerlyken/ treffelyken. Honorificè, magnificè, *adv.*

eerlykheyt. Honestas, probitas, g. tatis, f.

eeren. f. eere bewyjsen. Honorem alicui habere.

eeren-graf. Cenotaphium, g. ii, n.

eeren-schenk. Honorarium, g. rii, n.

eeren-wijn. Vinum honorarium.

eergerigh. Ambitiosus, a, um, o. Honoris cu-

pidus: gloriæ cupidus: gloriæ avidus: honores affectans.

eergerigh zyn. Affectare, ambire, appetere, expetere, venerari, sitire, gloriam, honorem, laudem. Ambitione teneri.

eergerigheyt. Ambitio, g. onis, f. ambitus, g. ùs, m. Honoris cupiditas: affectatio dignitarum.

eergerighlyk. Ambitiosè, *adv.*

eerloos. Inglorius, inhonestus, ignominiosus, a, um, o.

eerfaem. f. eerbaet & eerlyk. Honestus, a, um, o.

eerfucht/ & f. eergerigheyt. Ambitio, onis, f.

eerweerdigh. Venerandus, honorandus, reverendus, colendus, a, um. Venerabilis, e. g. lis, o. Reverentiâ dignus: honore dignus: honore afficiendus.

eerweerdigheyt. Reverentia, g. tiz, venerabilitas, dignitas, g. tatis, f.

eerweerdighlyk. Venerandè, reverenter, *adv.* Cum reverentiâ & veneratione.

eere/ eoper. f. Eoper. A. s. æris, n.

eerde. Terra, g. ræ, f. f. Merde. Solum, i, n.

eers. Podex, g. dicis, m. f. Eers. Anus, i, m.

eerst. Modò, nunc. *adv.*

nu eerst. Jam primum: jam demum: nunc demum.

eerste. Primus, supremus, a, um, o. met den eersten. Quam primum, mox. *adv.* Primo quoque tempore.

eerstelink. Primitivus, a, um, o.

eerstelingen. Primitivz, g. arum, f. *pl. num.*

eerst-geboren. Primogenitus, g. ti, m.

eerste-mael/ eerste-werf. Primo.

eeften. Cibare, p. avi, f. atum, *reg. acc. f. Nesen.* quicken. Cibum in os ingerere. Ubelicare, avi, atum.

eefter/ eester. Frutex, g. ticis, m.

eefterbosch. Frutetum, g. ti, n.

eefterbosch ban ephen. Quercetum, g. ti, n.

eerachtigh/ eerbaet/ eereelyk/ & c. Velicus, a, um, o. Etsi aptus, a, um, o. Edulis, e, o.

eeten. Edere, edi, sum.

eeuwe. Aevum, g. vij. sæculum, g. li, n. æternitas, g. tatis, f.

eeuwigh. Æternus, sempiternus, perpetuus, a, um; perennis, e. g. is, o. Perpetuo durans, nunquam cessans.

eeuwigheyt. Æternitas, sempiternitas, perpetuitas, g. tatis, f.

eeuwighlyk. Æternum, æternè, æternò, perpetuum, sempiternè, sempiternè, *adv.* In perpetuum; in omnem æternitatem; in omnia sæcula.

effect/ d' uytwerkinge van iet. Effectus, g. ùs, m. effectio, g. onis, f.

in effect stellen/ effectueren. Efficere, perficere, cio, p. feci, f. factum; exsequi, p. executus,

outus, *dep. reg. acc.* Effectum dare quidpiam: effectum aliquid reddere: ad effectum adducere aliquid.

effect / den uptgank van eenige sake. Exitus, eventus, successus, g. ūs, m.

effect / de daet selbe. Res ipsa: ipsamet res. in effect. Reipsa: factis.

effectif / daet in der daedt is. Quod est re ipsa: quod non verbis, sed re ipse est, ut: *Hij heeft 500. Kroonen effectif.* Quingenos ipsos habet aureos: revera & in numerato ei sunt quingenti aurei.

effectibelijk / krachtelijk. Efficaciter, efficienter. *adv.*

effectibelijk / met de daedt selbe. Reipsa: re ipse, revera.

effectueren. f. in effect stellen. Effectum dare, exsequi. cutus, *dep.*

effen / plat. æquis, planus, a, um, æquabilis, æqualis, c. g. lis, o.

effenen / effen maeken. æquare, adæquare, coæquare, exæquare, complanare. p. avi, f. atum, *reg. acc.* Planum & æquabile reddere aliquid.

effener / een cirkel by de Astronomisten. æquator. g. oris, m.

effenheyt. æqualitas, g. ratis; planities, g. tici, f.

effeninge. æquatio, exæquatio, g. onis. f. planum. g. ni, n.

effentijk. æquè, æqualiter, æqualiter, *adv.*

effen / gelijk. Par, g. paris, æqualis, c. g. is, o.

effen rekeninge. Ratio liquida, pura puta, absoluta.

effen op / volkomentlijk. In assem: in solidum.

effen op waeken. Abligurre lucrum.

effen / glat. Politus, a, um, o. Polijsteren. Polire.

effen of / als of. Quasi, perinde, ac si, *adv.*

effen te passen. Commodum, commode, oportune, peropportune, *adv.*

effen daet. Ibidem, eodem loci, *adv.*

s' effens. Simul, una, pariter, *adv.*

effigie. Effigies, g. giei, f.

effoet / pooginghe. Nilus, conatus, g. ūs, m. contentio. g. onis, f. molimen, g. minis, n.

effter. *Holl. Item. adv.*

egael. æqualis; c. g. ais, o.

egge. Rastrum, g. stri. n. occa, g. cz, f. pecken, g. ctinis, m. Crates occarotia.

eggen. Occare, p. avi, f. atum, *reg. acc.* Glebas comminuere: peckine humum verrere.

egger. Occator, g. otis, m.

egginge. Occatio, g. onis, f.

egger / hooret. Terebra, g. bræ, f. tereballum, g. li, n.

eghdisse. Lacerta, g. tz, f.

eghel. Echinus, g. ni; heriaceous, g. cei, m.

egheltkrupt, f. *Wenichkrupt / pennich*

krupdt, Numularia, Centimorbia, z, f.

eghelentire. Cynosbaton, g. ti, n. Rubus caninus.

eirde. Terra, g. ræ, f. f. Werde. Solum, i. n. Tellus, uris, f.

eirde / copet / f. Copet. æs, ætis, n.

eirz / aers. Anus, g. ni; podex, g. dicis, m.

eirsbillen. Nates, g. tium, m. pl. num.

eirsbilene. Marisca, g. cz; ficus; g. ūs. f.

eirsdarm. Laganon, g. nonis, m, intestinum rectum, g. ni, n.

eirsgat. Podex.

eirz / wisch. Anitargium, g. ii, n.

eirz / wozniken. Alcaris, g. ris, m.

eirselen / achterwaerts gaen. Retrogredi, dior, p. gressus. *dep. retrocedere. p. cessi; f. cessum. Cessim ire.*

eirselinghs. Retrograde, cessim. *adv.*

el / elders / f. elders. Alibi.

elzen / f. æsen / quicken. Cibus in os ingerere.

elk / elk een. Quisque, quæque, quodque, g. ciusque. d. cuique, o. f. Fegelijk. Quilibet, quælibet, quodlibet, n.

elk anderen. *Fl. Holl. Invicem, mutuo, adv.*

Alius alium.

elk bysonderlijk. Singulatum, sigillatum, *adv.*

elkerlijk. *Fl. Quisque, unusquisque.*

elders. Alibi, alicubi. *adv. loci.*

elders henen / elwaertshenen / elderswaerts. Alio, aliorum, aliquid. *adv.*

ban elders. Aliunde, alicunde, *adv.*

electuarie. Ecligma. g. maris, n.

elefant / f. Olifant. Elephas, antis, m.

elegant / fraep. Elegans, g. antis, o. f. *fraep.*

Bellus, a, vm, o.

elegant in 't spreken. Elegans oratione, in dicendo cultus & ornatus.

elegantelijk. Eleganter. *adv.*

elegantie / frapigheyt. Elegancia, g. tia, f.

elegantie in 't spreken. Sermonis elegancia cultus, ornatus.

element / beginfel van alle dingen. Elementum. g. ti, n.

elent-dier. Alce, g. ces, f.

elf. Undecim, o. *indeclin.*

elf-mael. Undecies, *adv.*

elfste. Undecimus, a, um, o.

elfribbe / langhen-heyn. Longurio, g. o, nis, m.

elft. Alofa, g. sz, f. piscis.

elgy. Bison, g. fontis, m. f. Buffel. Bubalus, i, m.

elle. Ulna, g. næ, f. cubitum. g. ti, n.

ellebooge. Cubitus, g. ti, n.

ellebooge-kusken. Cubital, g. talis, n.

ellende. Misericordia, g. ria, f. f. *illende. arumna, z, f.*

ellers / f. elders. Alibi.

else/elfenboom. Alnus, g. ni, f.
 van elfen. Alnus, a, um, o.
 elfenbosch. Alnus, g. ti, n.
 elfene. Sabula, g. lz, f.
 els-water. Aqua laterales parturientium.
 Enmaille/ compositie van metael/zout
 ende glas / daer men de goude ende sil-
 vere wercken mede schoon macht. En-
 caustum vel encaustum; g. ti, n. Encaustum
 metallicum.
 emailteren/doozblammen/bzandschilder-
 ren. Pingere encausto.
 emaille maeken. Liquatis metallis colores
 inurere.
 het emaille berwen. Encaustum colorare.
 't emaille op 't gout leggen. Encaustum au-
 ro aglutinare, vel inurere, vel illinere.
 De konste van emailteren. Encaustice, g.
 ces, f.
 dat van emaille is/ oft emaille aengaet.
 Encausticus, a, um, o.
 emailleerder. Encaustes, g. tz, m. Eucastici
 metalli artifex.
 emailleringe. Encausti illitus, g. us, m.
 emailleerfel. Encaustum opus, encaustici
 operis crusta.
 embouilleren. f. Embouilleren/berwaz-
 ren/belemmeren. Confundere, commi-
 scere in unum omnia.
 embuscade/berspiedingh/laeghleggingh.
 Insidix, g. arum; pl. num. insidiatores, g.
 rum, m. pl. num. Insidiatorum manus.
 embuscade/plaetse van d'embuscade. In-
 sidiantium latebra.
 iemanden een embuscade leggen. Insidias
 alicui collocare, frudere, tendere.
 emerande. Smaragdus, g. di, m.
 emmer/ amber. Succinum, g. ni, n.
 emmer/ Fl. f. Zinner. Unquam.
 empeschement/ hinder/ belet. Occupatio,
 impeditio, g. onis, f. impedimentum, ob-
 scaculum, g. li, n.
 empescheren/beletten. Occupare, p. avi, f. a-
 tum; impedire, p. divi, f. ditum, reg. acc.
 employ/ besigheyt/ werck. Negotium, g.
 cii, n.
 employ/commissie. Cura, g. rz, f. Mandata
 rei procuratio.
 employ/dienst/gebzuyk/besteeding/aen-
 legging/ aentwendingh/ dagelycks ges-
 bzuyk van iet. Usus, g. us, m.
 employeren/ iemanden iet te doen geben.
 Occupationis materiam alicui dare vel sug-
 gerere; occupatum habere aliquem.
 employeren/iemanden tot iet gebzuyken.
 Uti cuiuspiam opera vel ministerio.
 employeren/ sich besigh houden. Occu-
 pare se: operolum esse: in opera ver-
 sati.

employeren/tot iet doen dienen/t zo sijne
 moeyte/oft sijne middelen/of sijne cred-
 dit/ &c. Conferre, sero, p. cantuli, p. col-
 larium; contribuere, p. bui, f. butum; ad-
 hidere, p. bui, f. butum; r. acc. rei & dat.
 perf.
 empoztereu/berkrijgen. Assequi, consequi,
 f. securus, dep. obtinere, p. tiniu, f. tentum,
 reg. acc.
 en. Ne, non, adv. negandi.
 en bzeest niet. Ne metuas.
 ik en wel niet. Nolo, nolle, p. nolui, fms sup.
 enkel/ kneukel van de hiele. Talus, g. li, m.
 enkelken. Malleolus, g. li, m.
 enkel. Holl. Nepos, g. potis, m.
 enkel/eendoudigh. Simplex, g. plicis; sim-
 plus, a, um, o.
 enkelheyt. Simpliciter, g. tatis, f.
 enkelgh. Simpliciter, adv.
 enkel/ruer/geheel. Merus, a, um, o. utr't Is
 enkel lupigheyt. Mera est ignavia.
 enkelgh/alleenelyk. Tantum, tantum mo-
 do, adv.
 ende/ ook. Et, ac, atque, conj. & in fine dictio-
 num que.
 ende/ 't leste. Finis, g. nis, extremum, ulti-
 mum, g. mi, n. terminus, g. ni, m. meta, g.
 tz, f. calx, g. calcis, m.
 endelyk/dat een ende heeft. Finalis, termi-
 nalis, e. g. lis, o, finitus, a, um, o.
 endelyken/ ten lesten. Tandem, demum,
 denique, postmodum, postremo, ultimo,
 adv. Ad extremum.
 enden/endigen/een ende maken. Finire, p.
 nivi, f. nitum; terminare, p. avi, f. atum,
 reg. acc. Finem imponere, reg. dat. f. Op
 houden. Cessare.
 enden/een ende hebben. Finiri, p. nitus; ter-
 minari, p. natus, pass. Finem habere: exi-
 tum habere.
 ende/ reden waerom. Finis, g. nis, m.
 tot wat ende? Cui fini? quo fine? quem in
 finem? quare? quamobrem?
 ten ende dat. Ut, uti, conj. Eo fine ut: eum
 ad finem ut: ea ex causa ut: eam ob cau-
 sam ut.
 endybbe. Intrybus, g. bi, m. f. andybbie. ut:
 Inynght andybbie onder de slaeg. Inter-
 mices acetarius intrybum.
 endt/ endt bogel. Anas, g. natis, c.
 d'endt aengaende. Anatinus, a, um, o.
 endteken. Anaticula, g. lz, f.
 endten-stal. Nestotrophium, g. phii, n.
 endteren/ schycentwen gelyck een endt.
 Garrire instar anatis.
 endt-groen. Lens palustris.
 endt-poel. Natatle, g. lis, n.
 endt-riet. Anas, g. natis, m.
 enfauterpe/ voerbolk. Peditatus, g. us, m.
 enge/

enge/nanw. Angustus, arctus, strictus, contractus, a, um, o.
 eng-bozstigh. Asthmaticus, a, um, o. f. demt pigh. Anhelus.
 eng-bozstighept. Anhelitus, g. tús, m. dyspnœa, z, f. asthma, g. mais, n.
 engbde. Angustia, g. tiz, angustiz, g. arum, f. pl. num.
 engde der daelen. Fauces, g. cium, f. pl. num.
 engbde der zee. Fretum, g. li, n. (m.
 engbde tusschen twee waters. Isthmus, g. i, engelyk / nauwelyk. Siccæ, comprese, angustæ, adv.
 engen/engh maken. Angulare, arctare, coarctare, p. avi, f. atum; contrahere, p. traxi, f. tractum; costringere, p. strinxit, f. strictum, reg. acc.
 Engel. Angelus, g. li, m. Spiritus cælestis: genius bonus.
 Engelen schare. Chorus Angelorum; chorus Angelicus.
 Engelsch. Angelicus, a, um, o.
 enghelot. Aureus Anglicus; *nummus aureus Angeli effigie.*
 Engelseet. Fl. Fidicula, g. z. f. (ria.
 engelroede. f. angelroede. Arundo piscatorum / kloek verstant. Ingenium sollers; ingenii sollers inveniendi facultas.
 engien / bedroggh. Dolus malus.
 engien / konstelyk wintwerk. Pneumatica machina; organum pneumaticum.
 engien / konstelyk waterwerk. Hydraulica machina, hydraulicum organum.
 engenieur / vernufteling / stercke-bouwer. Architectus, g. Gi, m. præfectus rei machinariz.
 enqueste / infozmatie. Indagatio, inquisitio, investigatio, g. onis, f.
 enquesteren / infozmatie nemen. Inquirere, exquirere, p. quisivi, f. litum; indagare; investigare, explorare, g. avi, f. atum, reg. acc.
 ente/greffie. Insitum, g. ti, n. surculus, g. li, m.
 enten / greffen. Inferere, p. sevi, f. situm; inocularare, implastrare, p. avi, f. atum, reg. acc.
 enterdier. Holl. Horna bestia.
 enterineren / gestaden / booz goedt honden. Probare, approbare, p. avi, f. atum, reg. acc. Ratum facere, ratum habere, reg. acc.
 enternement / ratificatie / gestadingh. Solennis approbatio: comprobatio ex solenni formula.
 enterprins / aenslaggh. Consilium, g. lii, n. Designata rei agendæ ratio: destinatum rei agendæ consilium.
 epitafie / opschrift op een graf. Epitaphium g. phii, n. Inscriptum sepulchro mortui elogium.
 epye. Apium, g. pii, n. Oulus sativum,

epniagie / oproefstinge. Instructus, apparatus, g. tús, m.
 equipperen / uytroesten / uytreden / versien. Instruere, p. struxi, f. structum: munire, p. nivi, f. nitum; adornare, p. avi, f. atum, r. acta.
 equiteit / recht dat niet te straf ende niet te slay en is. Æquitas, g. tatis: æquum, g. qui, iustum, g. si, n.
 erenigt. Anachoreta, eremita, g. tæ, m.
 eremitagie. Mansio solitaria, Eremitorium, g. ri, m.
 erf / erfdeel / erfgoed / dat men ge-erft heeft. Hæreditas, g. tatis, f. Hæredium, g. dii: patrimonium, g. nii, n. Hæreditaria bona.
 erf / erbe / landt ende zandt. Fundus, g. di, m. prædium, g. dii, n. *Bona immobilia.*
 erfachtigh / erfelyk. Hæreditarius, a, um, o.
 erf-besitter / erf-houder. Possessor hæreditatis.
 erf-brieven. Tabulæ hæreditariæ.
 erf-cyns. Census perpetuus.
 erfelyken. Hæreditarie. adv.
 erfelykhept. Hæreditas, g. tatis, f. Successio hæreditaria.
 erfgenaem. Hæres, g. redis, c.
 erfgenaem in 't geheel. Hæres ex asse.
 erfgenaem in de helft. Hæres ex semisse.
 erf in 't derde deel. Hæres ex tercie.
 erfgenaem in twee derde deelen. Hæres ex bese.
 erfgenaem in een quaert. Hæres ex quadrante, exterunico.
 erfgenaem in twee quaerten. Hæres ex do-drante.
 erfgenaem in een sestedeel. Hæ. es ex sextante, ex duabus uncis. (uncia,
 erfgenaem in een twaelfde deel. Hæres ex erfgenaem in een 72. Hæres ex septulâ.
 erfgerichte. Iudicium casuum civilium.
 erfgeseten / die in eenigh quartier erfgoederen heeft. Possessiones, vel prædia, vel agros, vel fundos alicubi habens.
 erfloos. Exhæres, g. redis, c.
 erfman. Proprietarius fundi.
 erfpaecht. Emphyteusis, g. sis, f. Hæreditaria locatio.
 erfpachter. Emphyteuta, g. tæ, m.
 erfpaecht-goed. Ager emphyteuticus.
 erfrente. Reditus perpetuus.
 erfschepder. Agimensor, g. foris, m.
 erf-sekte. Contages, g. gis: contagio, onis; f. contagium, g. gii, n.
 erf-recht. Vtus fructus hæreditarius.
 erf-bpandt. Hostis perpetuus.
 ergh / boos. Malus, malignus: perversus, improbus, dolosus, a, um, o.
 erghachtigh. Malitiosus, a, um, o.
 erghet. Malitia, g. tiz, malignitas, perversitas, g. tatis, f.
 erghlyk. Malignè, malitiosè, pravè, adv.

erger/Doofet. *adjekt.* Pejor, c. & pejus; n. g. peioris; deterior, c. & deterius, n. g. deterioris.

erger. *adv.* Pejus, deterius.

ergeren/quader maken. Depravare. *p. avi, f. atum, r. acc.* Deteriorum vel deterius reddere, *reg. acc.*

ergeren/erger of quader woorden. recrudescere, *p. crudui, sine sup.* Ad pejus transire: in pejus ruere.

De ziekte is ge-ergeret. Morbus auxit: morbus invalidit: morbus increvit: morbus incrementum cepit.

ergeren/ergernis geben. Offendere, *p. fendi, fensum, r. acc.* Offendiculo esse: Offendiculum ponere vel objicere: esse scandalo, *reg. dat.*

ergernis/schandael. Offendiculum, scandalum, *g. li, n. offensio, g. onis, f.*

ergernis/detergeringe. Depravatio, *g. onis, f.*

ergh/loos. Callidus, astutus, versutus, vulpinus, cautus; veteratorius, *a, um, o. Vulpes, g. pis, m.*

erghepdt / loofsighepdt. Astutia, versutia, *g. tiz; calliditas, g. tatis, f. astus, g. us, m.*

ergelift/bedroggh. Fraus, *g. fraudis, f. actus, g. us, m. dolus, g. li, m. techna, g. naz, f.*

ergeliftigh. Fraudulentus, dololus, subdolus, veteratorius, *a, um, o.*

erghliffighijk. Fraudulenter, dolosè, astute, versute, *adv.*

ergens. Alicubi, usquam, *adv.*

ergens henen. Quopiam, quoquam, *adv.*

ericken. Ruminare, *p. avi, f. atum, reg. acc.*

erijn. Brachium, *g. chii, n. f. arm/deel des lichaems. ut: Zijn arm is in stukken, Fregit brachium.*

erijn/behoefstigh. Pauper, *g. peris, o. f. arm/behoefstigh.* Egenus, *a, um, o.*

erijnne. Mus ponticus.

erijnnen-bel. Muris Pontici pellus: muris Pontici vellus.

met erijnnen geboedert. Muris pontici pelle obductus.

erijnst. Serium, *g. rii, n. Res seria.*

in erijnst. Serio, *adv.* Extra jocum: sine joco: bona fide.

erijnstachtigh/erijnstigh. Serius, *a, um, o.*

erijnstelijk. Serio, sedulo, *adv.*

erjeut in 't verstant. Error, *g. oris, m. Lapsus judicii.*

erjeut in 't geloofte. Error in fide. *f. doolen. ut: En doolt niet met de doolende. Noli errare cum errantibus.*

erte/ertwete. Pisum, *g. si, n.*

ert-hauwe. Pifa in siliquis.

ertfop. Cremor pisonum: sorbitio è piis.

ert-supkes. Tragemenia ex saccharo in pi-

forum formam confecta.

erden/ in 't goedt succederen. Hærelem alicujus fieri: hæreditatem alicujus nancisci, vel capere vel accipere: hæreditate possessionem nancisci, acquirere, adipisci.

eschen/efchenboom. Fraxinus, *g. ni, f.*

Wilde eschen. Onus, *g. ni, f.*

ban eschen. Fraxineus, *a, um, o.*

esfel. Añus, *g. ni, m.*

esfel/ eselachtigh/ bot. Stupidus, *a, um, o. f. bot/plomp/ ongefehikt. Ausis Batava: Homo hebes.*

twilden esfel. Onager, *g. gri, m.*

't jonck van eenen wilden esfel. Lalisio, *g. onis, m.*

eselinne. Añna, *g. nz, f.*

eselinneken. Añella, *g. lz, f.*

eselken. Añellus, *g. li, m.*

esels-fadel. Clitella, *g. lz, f.*

esels/ ban esel. Añinus, *a, um, o.*

esfen. Cibare, *p. avi, f. atum, reg. acc. f. acfett. Cibum in os ingerere.*

espe/ espenboom. Populus Lybica: populus nigra.

essap/ pzoeh. Periclitatio, probatio, tentatio, *g. onis, f.*

essap ban spyse ende dzank eens 30 zinnen. Præ gustatio, prælibatio, *g. onis, f.*

essap ban eene konste. Specimen artis: exemplum quæsitæ facultatis.

essaperen/ pzoeben. Experiri, *p. pertus, f. pertum, periclitari, p. tatus, f. atum. dep. tentare, p. avi, f. atum, reg. acc. Periculum alicujus rei facere.*

esse/ 't wesen. Essentia, existentia, *g. tiz, f. in esse 3ijn. Exflare, p. flitii, f. flitium; superesse, supersum, p. superui.*

esser/ f. esser. Frutex, icis, *f.*

eten. Edere vel esse, *indicat. edo, es, est, vel edo, edis, edit, p. edi, f. esum: comedere vel comesse, indic. comedo, comes, comest, vel comedo, comeds, comedit, p. comedi, f. comelum vel comestum, reg. acc. velci, scor, sine prat. & sup. reg. abl. & variis acc. manducare, p. avi, f. atum, reg. acc. Cibum capere vel sumere.*

eten/ of het werk van eten. Esus, *g. sus, m. comestura, g. rz, f.*

't eeten/ spijse. Cibus, *g. bi, m. esca, g. cz, f. edulium, g. lii, n. esculemta, g. torum: ci- baria, g. riorum, pl. num.*

't eeten op dragen. Apponere cibos.

eten sijn selve/ sich van spijst/ &c. op- eten. Emaciare scipium præ invidia. &c.

etelijk. Edulis, *e, g. lis; velcus, a, um, o.*

et-rainer. Cœnaculum, *g. li.*

ete-groen. Fœnum cordum, & serotinum.

ete-mes. Culter escarius.

ete-wagte/ f. 't eten/ spijse. Esca, *z, f.*

eter /

eter/die veel etet. Comedo, manduco, phago, g. onis: edax. g. daxis, m.
 eterniseren/ synnen naem onsterfelijkh maeken. Nomini suo zternitatem conciliare.
 etfen. Aquâ chrysulcâ incidere aliquid xri.
 etteljkhe. Aliqui, z. g. orum, arum, orum, d. aliquibus: nonnulli, lz, la, g. lorum, larum, lorum, d. lis: quidam, quædam, quoddam, g. quorundam, quarundam, quorundam, d. quibuldam, o. pl. n. nm. Aliquot, o. indeclin.
 etten. Fl. Pascere pecus.
 ettinge. Fl. Pascua, g. cuorum, n. pl. num.
 etter. Sanies, g. nici, f. tabum, g. bi: pus, g. puris, n.
 etterachtjkgh. Saniosus, tabidus, purulentus, a, um, o.
 etteren. Suppurare, p. avi, f. atum;
 Evangelie. Euangelium, g. lii, n. Christi ore nuntiata fides.
 Evangelist. Evangelistes, g. str, m. Evangelii scriptor.
 Evangelistch. Evangelicus, a, um, o.
 enkel. Ruga, g. gx, f. f. neukel. ut: Zijñ doozhoofst is bol neukelen. Ipsiùs fions supra palpebras est plênâ rugis.
 ebel/ ramp. Malum, g. li: Infortunium, g. nii, n.
 S. Jans ebel. Epilepsia, g. siz, f. Morbus caducus: morbus comitialis: morbus Herculeus.
 iank-ebel. Iteus, g. loi: volvulus, g. li, m. vulgò. Miserere mei.
 ebelen. f. beschadigen. Nocere, cui, citum, reg. das.
 eben/ effen. Planus, a, um, o. f. effen. ut: De plaets van 't heldt is seer effen. Arca campi est planissima.
 eden of. Ac li, quasi, conj. perinde, atque, velut li, adv.
 eben eens. Per similes, e, g. is, o. Prorsus idem.
 't is imp al eben eens. Sufque deque habeo, perinde habeo.
 eben als. Equè, adv. reg. das.
 eben berre. Fl. Dummodo, adv.
 eben-wel/ eben goedt. Equè benè, adv.
 ebenwel/ nochtans. Tamen, nihil ominus, adv.
 eberwijn. Aper, g. pri, m.
 eberwoztel. Chamæleon, g. onris, m. castina, g. nz, f.
 ewat/ Fr. pet. Aliquid, g. alicujus, d. alicui, Pronom. n.
 ewegh/ deut. Apage: abi hinc.
 ewegh gaen. Abire, abeo, p. abivi & abii, f. abitum.
 exact/net/ pertinent/ doozwoztg/ naeuwkeurighjk. Accuratè, exactè, adv.
 exactie/ afepfchtng/ schattng. Bratio, g. onis, f.

examineren/ oberpepfen. Examinare, ponderare, p. avi, f. atum; expendere, p. di, f. pensum. reg. acc.
 examineren/ onderbrægen. Interrogare, p. avi, f. atum, reg. acc.
 Examineren eenen student. Litterarii tyronis doctrinam experiri, peticitari, tentare: tyronis eruditionem interrogationibus probare.
 examineren/ getuppen. Testes interrogare, ex testibus exquirere aliquid.
 examen/ examinatie/ ondersoek. Inquisition, velligatio, g. onis, f.
 examen van penants geleerthept. Examen, g. minis. n. Alicuæ eruditionis periclitatio.
 scherpe examinatie. Tortura, g. rz. f. Equuleus, g. lei, m.
 excellent/ treffelijk. Excellens, g. lentis, o. f. treffelijk. Eximius, a, um.
 excellent/ kostelijk. Exquisitus, a, um, o.
 excelleren in pret. Excellere, p. cellui, f. cellum, præstare, p. futi, f. futum, eminere, p. nui, sine sup.
 exceperen/ uptslypten. Excipere, pio, p. cepi, f. ceptum; eximere, p. exemi, f. exemptum, reg. acc.
 exceptie in recht. Exceptio, præscriptio, g. onis, f. f. declinator. Exceptio litis translative.
 excess/ oberdaet/ obermaet in werken. Immodicæ ac effusa licentiæ factus: immoderate ac effrenis libidinis factum.
 excess in woorden. Acerborum verborum immensa licentia.
 excess in slagen. Plagarum immodica acerbitas & gravitas.
 excess in kost ende klederen. Luxus, g. us, m. intemperantia, g. tix. f. Escarum & vestium infinita luxuria: profusi sumptus in cultum corporis & gulæ cupidis; Vestium effusus luxus: immodici sumptus vestes.
 excess in boutwen. Nimia in sumptuosa ædificia profusio.
 excessif/ oberbadigh/ oberfalligh. Immoderatus, immodicus, effusus, profusus, a, um, o.
 excessifveljk. Immodicè, immoderate, effuse, profusè, adv. Præter modum: supra modum.
 exclus/ uytgeslooten/ berwozpen. Exklusus, rejectus, a, um, o. Repulsam passus.
 exclus/ by exclusie. Exclusivè, adv.
 exclusie/ besstkinge. Rejection, g. onis; repulsio, g. sz, f.
 exclusivveljk. Cum exceptione; adhibitâ exceptione.
 excommunicatie/ excommuniceren/ f. ban. Anathema, tis, n.

excusatie / excuse. Excusatio, purgatio, g. onis, t.
figh excuseren. Excusare, p. avi, f. atum, r. acc. Excusationem dare, excusatione uti: excusatione se tuëri.
excuseren / geexcuseert honden. Excusare, p. avi, f. atum, reg. acc. Excusationem alicujus accipere: aliquem excusatum habere.
excusabel. Dignus excusatione.
execrabel. Execrabilis, detestabilis, e.g. lis, o.
executeren / volbzengen. Exsequi, p. exsecutus, r. acc. Effectum dare alicui.
executeren / afspanden. Pignerari, p. atus, f. atum, r. acc. Pignerari bona alicujus.
executeren / justitieren. Capitis poenas de aliquo sumere.
executeur. Exsequendæ rei propositus.
executeur van een testament. Testamenti exsequendi curator: testamentariæ procuratori propositus.
executeur / heul. Carnifex, g. ficis: tortor, g. toris, m.
executeur van 't bonnis. Rei judicatæ administrator.
executie / afspandinge. Pignratio, g. onis, f.
executie / justitie. Capitalis animadversio.
executoir / bzieben van executie. Pignratio jure litteræ, pignoratitiâ auctoritate litteræ.
exempel / spiegel van andere. Exemplum, g. pli, n.
exempel / leerpoint. Exemplum, g. pli; documentum, g. ti, n.
exemplaar. Exemplar, g. plaris, n.
exemplair. Exempli causa institutum: ad exemplum comparatum.
exemt / bjp. Immunitas, g. nis, o. r. gen. vel *abl. tum A vel Ab.*
exempteren / bjp maken. Eximere, p. exemi, f. exemptum: solvere, exsolvere, p. solvi, f. solum, r. acc. *perf. & abl. rei.* Immunitatem tribuere, r. dat.
exemptie / bjpdom. Immunitas, g. tatis.
exerceren / exercitie. f. oefnenen / oefninge. Exercitatio, onis, f.
expedient / behooflijk. Conveniens, congruens, g. entis, o.
expedient / noot sakelijk. Necessarius, a, um, o. Necessæ.
expedieren / afdoen. Expedire, p. divi, f. ditum: absolvere, p. solvi, f. solum, conficere, cio, p. feci, f. factum, r. acc.
expedieren / goet ofte behooflijk zyn. Expedire, expedit, præstare, præstat. *imperf.*
expeditie / Depesch / reddingh / afvaerdingh. ur: korte expeditie: Acceleratio, festinatio, g. onis, f.
korte expeditie maken. Accelerare, p. avi, f. atum. Citius absolvere, r. *atr.*

experientie / proebe. Experimentum, g. ri, n. experientie / kennisse / dooz ufsantie. Experientia, g. tiz. f. ulus, g. us, m. Quæsitâ ulu scientia.
experimenteren / proeben. Experiri, p. pertus, periclitari, p. atus, *dep. r. acc.*
experimenteren / bp ufsantie leeren. Experiri, p. pertus. Experientiâ discere: ulu condicere, r. acc.
expert. Peritus, a, um, o. Ulu peritus: experientiâ doctus.
expiteren / endigen / ober stier loopen. Transire, eo, p. transivi & transi, f. transitum.
expiratie. Finitio, g. onis, f.
expliceren. Explicare, p. plicui & plicavi, f. plicitum & plicatum: interpretari, p. tatus, f. tatum, *dep. r. acc.*
explicatie / uptlegginge. Explicatio, interpretatio, explanatio, expositio, g. onis, f.
exploot / executie / uptwerkingh. Parratio, perpetratio, g. onis, f. Perpetrata res, perpetratum negotium.
exploot van doozlooge. Militare facinus.
explooreren. f. executeren / uptboeren / uptwerken. Exsequi rem judicatam, lege agere & pignerari.
expres / expresselijk / al willens. Datâ operâ, dedita operâ: industria.
expresselijk / uptdrukkelijk. Disertè, nominatim, aperte, liquido, *adv.* Conceptis verbis: disertis verbis.
expresselijk / hierom oft daerom. Hoc uno nomine: ea una de causâ: eam ob rem duntaxat.
expresse mentie. Nominatim facta mentio: disertè inducta mentio.
exquis / heellijk. Exquisitus, a, um, o.
exquisite spijse. Conquisiti cibi: exquisitâ dap.
exquisitelijk. Exquisite, perquam accuratè *adv.*
exter. Pica, g. ca, f.
exter-oogh. Clavus, g. clavi, m.
exter-doge in de kele. Sitis potatorum.
exter / overmoegen. Die abhinc quarto.
exter / eergifst. Nadiusquarto, *adv.*
extract / kort begryp. Epitome, g. mes, f. brevium, g. ni, n. synopsis, g. sis.
extract maken / 't beslupt nemen. Expitomen cogere vel colligere: flores libri colligere, vel decerpere.
extract / coppe. Exemplum, g. pli, n. Exscriptum exemplum.
extraordinaris. Extraordinarius, a, um, o. een extraordinarisse sake. Res præter morem, extra quotidianum usum, supra solemnem ritum.
extraordinarelijk. Præter morem: super communem morem *ant ordinem.*

extrem /

extrem/feer groot. Immenfis, infinitus, maximus, fummus, a, um, o.
 extremelijh. Impense, maximopere, fum-
 mopere, adv.
 extremitert/ den uiterften noot. Ultima,
 extrema, g. morum. n. pl. num. Ultima ne-
 cessitas: ultimum necessitatis.
 Wy zijn tot dese extremitert gebzacht.
 Devenimus ad ultima: ad extrema vel ad ul-
 timae necessitatis angustias adacti sumus.
 ey/ rve. Ovum, g, ovi, n.
 gefoden ey. Ovum elixum.
 geroerde eperen. Ova fixa.
 weeke eperen. Ova forbilis.
 gebzaden ey. Ovum aslum.
 gedopte eperen. Ova suffocata,
 eperen in de panne geslagen. Intritum ex
 ovis lubactis.
 eper-bzoodt. Panis coccatus.
 eper-doper. Luteum ovi: vitellus ovi.
 eper-wit. Album ovi; albumen ovi.
 eper-gebofjel. Umblicus ovi: gemen ovi.
 eper-schaete. Ovi testa: ovi calyx: ovi puta-
 men.
 eper-s gewijfe. Ovalis, e, g. lis. o. ovatus, a,
 um, o. Ovata figura, effecta in ovum figura,
 figurata in ovi speciem forma.
 epermelk. Oogala, g. lz, f.
 epermerkt. Oopolium, g. lii, n.
 eper-man. Oopola, g. lz, m.
 eperen leggen. Ova ponere, parere, vel edere.
 eperen uitbzodn: n. Ova excludere, vel exclu-
 dere, pullos ex ovis educere, vel expromere.
 epke/ epkenboom. Quercus, g. cās, ilex, g.
 licis, f. robur, g. boris, n.
 epkappel. Galla, g. lz, f.
 epkel. Glans, g. glandis, f.
 epken / ban epken. Quercus, querceus,
 quercinus, quernus, ilignus, iligneus, ilice-
 us, roboreus, a. um. o.
 epken bofch. Quercetum, g. ti, n.
 epken hout. Lignum quernum.
 epken baeren. Polypodium, g. dii, n. filicula,
 g. lz, n.
 epken bier. Ignis è querno.
 epken loof. Hedera, g. rz, f.
 epgen / dat iemand toebehoort. Proprius,
 a, um, o.
 epgen/dat iemand in particulier toekomt/
 't zy upt de nature/oft elders van. Prop-
 rius, praecipuus, a, um; peculiaris, e,
 g. is, o.
 epgen sijns zelfs/epgeneregtigh. Suus,
 a, um, o. Sui juris.
 epgenaer. Proprietarius, g. rii; dominus, g.
 ni; possessor, g. oris, m. Mancipio domi-
 nus: jure mancipi dominus.
 epgendom/ aert ende nature. Proprietas, g.
 fatis, natura, rz; conditio, g. onis, f.

proprium, g. prii, n.
 epgendom/ epgen goedt. Dominium, g. nii;
 mancipium, p. pii, n. Res mancipi vel man-
 cupi: bona propria: res seu facultates prop-
 pria; res privata.
 epgenen/ toe-epgenen aen eenen anderen.
 Dedicare, assignare, p. avi, f. atum: adsci-
 bere, p. scripsi, f. scriptum, attribueret, p. buj,
 f. butum, reg. dat. porf. & acc. rei.
 epgenen/coe-epgenen aen sijn selve. Sume-
 re sibi: assumere sibi: arrogare sibi: vin-
 dicare sibi. r. acc.
 epgenhepd/ f. epgendom. Res mancipi, pro-
 prium dominium.
 epgenfinnigh. Pertinax, contumax, pervicax,
 g. acis; obstinatus, obfirmatus, a, um, o.
 Difficilis moribus suis: suo more degens.
 epgenfinnighepd. Perviciacia, pertinacia, con-
 tumacia, g. cie: obstinatio, g. onis, f. Nimia
 praesidentia sui: nimia perseverantia in opi-
 nione concepta.
 epgentlijk. Proprie, peculiariter, privatim,
 adv.
 epgenwijs. Antosophus, g. phi. m. Sibi sa-
 piens,
 epgenwilligh. f. epgenfinnigh. Suo solius
 obsequens ingenio, animo, voluntati.
 eplaex! Ah! hei! interjoci. exclam.
 eplandt. Insula, g. lz, f.
 half epland/dat oy de een sijde aen 't haff
 lant licht. Peninsula, g. lz, f.
 eplandisch. Insularis, a, um; insularis, g.
 ris, o.
 eynde. Finis, g. nis. c. f. ende. ur: Ik er
 binde geen ende en nytkomste van dese
 saeke. Finem & exitum hujus rei non re-
 perio.
 eynse. Fl. Ansa, g. sa. f. f. heyse. ur: 't Is een
 pot sonder heyse. Est olla sine ansa.
 eyndfel. Fl. Statera, rz, f.
 eysch/bidde/verfoeck. Petitio, postulatio, g.
 onis, f.
 eyschen/verfoeken. Petere, p. tivi & tii, f. ti-
 tum; postulare, p. avi, f. atum; exigere, p.
 exegi, f. exactum; polcere, p. poposci, f. po-
 scitum; depolcere, expolcere, p. de & ex-
 polci, f. polcitur, r. acc.
 eyscher. Petitor, postulator, g. oris, m.
 eyscherse. Petrix, postulatrix, g. tricis, f.
 eyselijk/groot. Ingens, g. gentis; immensus,
 a, um, o.
 eyselijk / schommelijk. Horridus, abomi-
 nandus, o, um; horribilis, terribilis, c. g.
 lis, o.
 eyselijk. Horridè. adv. Horrendum in mo-
 dum.
 eyselijkhepd. Horror, terroz, g. ronis,
 mafc.

Fabel / vertierfel. Fabula, g. lz, f. Commentum, figmentum, g. ti. n. Res ficta.
fabel/ daer beesten spyken. Apologus, g. gi, m.
fabeltjen. Fabella, g. lz, f.
fabelaghtig Fabulosus, commentitius, a, um: fabularis, e, g. ris, o.
fabelen. Fabulari, p. atus, f. atum, dep. Fabulas narrare.
fabelwerk. Nugz, ineptiz, g. arum, f. nugamenta, g. torum, n. pl. num.
fabelwys. Fabulosè, falsè, adv.
fabryke. Fabrica, g. cz; structura, g. rz, f.
Frabryk-meester/ roop-meester/ bouw-herre/ gebouwdichter. Praefectus fabricæ.
faciliteren/ lghymaken. Facilitatem afferre vel conferre, reg. dat.
fakkel. Fax, g. facis; teda vel tæda, g. dz; facula, g. lz, f. funale, g. lis, n.
facondie/ welsprekenthepdt/ goeds uyt- spyake. Facundia, g. dia, f. Praclara dicendi facultas.
facteur/ sackboerder/ betwindthebber/ gemaghtighde/ maehelaer. Inſitor, g. oris; proxeneta, g. tz, m.
factorpe. Exercitium inſitorum.
facteur van de ſpym-kamers. Comædiographus, g. phi, m.
fael/ fante/ erreut. Erratum, g. ti: vitium, g. ti; mendum, g. di, n. error, g. oris, m.
faelen/ falieren ontbeken/ miſſen/ een faute maken. Falli, p. falus, pass. labi, p. lapsus, part. lapsurus, dep. errare, p. avi, f. atum; delinquere, p. liqui, f. licium.
faelieren/ in gebreke zyn oft blyſſen/ manqueren. Abesse, deesse, lum, sum, p. fui.
ih en ſal niet faelieren. Non abero: non deſeo: non committam ut deſim.
ſalieren/ inſolvent zyn by ongebal. Non esse ſolvendo, f. banketoet ſpelen. Decoquere.
faelieringe. Error, g. oris; lapsus, g. us, masc.
faelieringe/ mankement in de betalinge. Crediti explicandi penuria.
faelie/ faelge. Cyclas, g. cladis; pella, g. lz, f.
faelie-boutwer/ juſſenouwen-knecht. Pedisequus, g. qui, m.
faelie-boutwer/ pluymſtrýker. Adulator, g. oris, m.
faelie-kant. Angulus non quadratus, sine non zqualis.
faem/ renomme/ reputatie. Fama, g. z; exiſtimatio, g. onis, f.
faemloos. Infamis, e, g. is, o. (m.
faemſchender. DetraCTOR, diffamator, g. oris,
ſagot. Instrumentum muſicum.
faifant. Phasianus, g. ai, m.

falsarris/ verbalfcher. Falsarius, g. iii, masc.
faulie/ hupſogefin. Familia, g. lia, f. familiaris, g. rium; domestici, g. corum, m. pl. num.
fantaseren/ hem inbeelden. Imaginari, p. atus, f. atum, dep. comminisci, p. mentus, dep. excipitare, p. avi, f. atum, reg. acc. Animo comminisci quidquam: animo fingere aliquid.
fantaspe/ de inbeeldige kragt der ziele. Animi vis imaginum effectrix: animæ vis imaginativa.
fantaspe/ inbeeldinge/ de werkinghe van de ſelbe kragt. Imaginatio, g. onis, f. Expressio phantasmatum in mente: visorum figuratio vel designatio in mente.
fantaspe/ 't geene dat de ſelbe kragt gefozmeert heeft. Visum, g. si; phantasma, g. matis, n. Rei species animo expressa.
fantaspe/ den epghen wille/ epghen ſinnigheyt. Arbitrium, g. trii, n. Voluntas, g. tatis, f.
na ſijne fantaſie leven. Arbitrio ſuo vivere ſuo ductu, vel ſuis legibus vitam ducere.
fantaspe/ 't geene men booz ſijn plaſſier beſtier heeft. Commentum, g. ti, n. Res commentitia.
fantaspi/ die aen ſijne fantaſſen ſubject is. Morosus, a, um; difficilis, e, g. lis, o.
fantaspiq/ epghenſinnigh. Cervicolus, cerebrosus, a, um, o. f. hardnekkigh/ ſteziggh. Pertinax, cis, o. Obſtinatus, a, um, o.
ſarcie/ ſarce/ buffonnerie. Mimi, g. moram, m. pl. num. Mimicum poëma.
onnutte ſarce. Felcenum carmen.
ſardeel. Onus, g. neris, n. sarcina, g. nz, f.
ſas. Carilago, g. ginis, f.
ſafant/ f. ſaiſant. Phasianus, i, m.
ſaſcherie/ ſaſcheut. Moleſtia, moleſtus, f. moepelykhepdt/ moepelyk. ut: Wat is wy moepelyk. Id mihi facellit negotium.
ſaſceel. Fascis, g. cis, m. f. bondel. ut: Hy dzaeght een bondel ſtroop. Fest fascem ſtramentorum.
ſaceel/ hout. Ligna quærna.
ſaſcynen. Fasces, g. cium, m. pl.
ſaſelen. Adſtare, ſaſitare, p. avi, f. atum, frequent. r. acc.
ſateraghtigh. Nugax, g. gacis; frivolus, a, um, o.
ſateren. Nugare, p. atus, f. atum, dep.
ſaterer. Nugator, g. oris, m.
ſaterpe. Nagz, g. garum, t. pl. num. Res nihili.
ſatſoen/ gedaente. Forma, g. mz; figuratio, g. onis, f.
ſatſoen/ maniere. Modus, g. di, m. ratio, g. onis, f.
wat ſatſoen is dat han doen? Quis hic agendi modus? quæ hæc agendi ratio.

fatsoen/gestalteniste banhet lichaem. Oris ac corporis univēsi conformatio, ratio, species.
 fatsoen/maniere ban sich te dragen. Actio motuque corporis; gestus actioque univēsa hominis.
 fatsoenmeren/soene ende gedaente geben. Figurare, formare, p. avi, f. atum; fingere, c. fingere, p. finxi, f. factum, r. acc.
 fatsoeneren/onderwijzen. Informare, p. avi, f. atum; imbuere, p. bui, f. butum, r. acc.
 fatsoenmeren/schikken. Disponere, componere, p. polui, f. positum; accommodare, p. avi, f. atum, r. acc.
 fauteur. Favor, g. oris, m. favoriseren. Favere, avi, autum, r. dat. f. gunste/gunstlich. &c. Favens, tis, o. gratiolus, a, um. Propensus, a, um, o.
 't fauffet. Vox acutam mentiens; vox acutum sonum emittens; vox acuta xmula.
 in 't fauffet singen. Canendo acutum xmulari.
 faute/gebzek. Inopia, c. piz; penuria, g. riz, f. jut: Bp faute ban gelde. Pecuniz inopiā.
 faute/achterlatinge. Omissio, g. onis, f. ut: Om faute ban de wacht. Ob vigiliam omissam.
 faute/schult. Culpa, g. pz; noxa, g. xz, f. crimen, g. minis, n.
 faute/mistinge. Erratum, g. ti; mendum, g. di; vitium, g. tii, n. error, g. oris, defectus, g. us, m.
 bol fauten. Mendosus, vitiosus, a, um, o.
 feestee/feestdach. Festum, g. ti, n. festivitas, g. tatis, f. Festus vel festa dies, iu festis habendus; dies inter festos celebrandus & colendus.
 feestdach houden. Celebrare festum; agere festum: tractare sacra; diem festum agere, agitare, celebrare.
 feestee/bruydloft. Nuptia, g. arum, f. pl. num.
 feestee/banquet. Epulum, g. li, n. in singulari, in plurali epulz, g. larum, f. convivium, g. vii, n. Festum convivium: lxtum epulum.
 feestelijck. Festus, a, um; solennis, e, g. is, o. feestelijken festivē, solenniter, adv.
 feesteren/troetelen. Blandire, p. dirus, f. dirum, r. dat. f. streelen. Mulcere.
 feesteren/wel tracteren. festivē, laurē excipere, tractare opiparē, vel splendide, reg. acc.
 feesteringe/troetelinge. f. streelinge. Palpatio, onis, f.
 fel/stuer/cruel. Atrox, trocis, trux, g. trucidis; truculentus, dirus, f. vus, inhumanus, a, um; crudelis, e, g. lis, o.

felhept/fellighēpt. Crudelitas, atrocitas, g. tatis; truculentia, f. vicia, g. tiaz, f.
 fellijck. Crucliter, atrociter, truculenter, f. v. adv.
 femelen/fateren. Motare, mobilitare, p. avi, f. atum, reg. acc. motari, mobilitari, g. atus, pass. Gestulari digitis.
 femelen/feuteren. Lentē sive cunctanter aliquid agere.
 femeler. Nugator, frivulator, g. oris, m.
 fenijn/bergift. Venenum, g. ni; toxicum, g. ci, virus, n. indecl.
 fenijnachtigh/benijnik. Venenatus, venenosus, virulentus, virosus, a, um, o.
 fenynighept. Virulentia, g. tiz, f.
 fenyniclyk. Virulente, venenose, adv.
 fernuerje. Nolocomium, g. mii; valcutinarium, g. mii, n.
 feuselen. Trivola agere.
 fept. f. fact. Vitium, ii, n.
 fept/daet. factum. g. di, facinus, g. noris, n.
 treffelijck fept/brjoem fept. factum praeclarum: facinus laudabile: facinus egregium.
 leelijck fept. Scelus, g. leiris, n. Indignum facinus.
 fept/'t gene daer vershil ban is. Controversum factum, factum de quo ambigitur, de quo quaeritur an sit, nec ne, controversia facti, non juris.
 fept/de sake selve. Res ipsa.
 fept/materie/ suiet. ut:
 't fept ban letter. konste. Res litteraria.
 't fept ban oorlogē. Res bellica, &c.
 fikkelen/fikken. Cedere virgis vel sculis, castigare virgis, r. acc.
 fikkellinge. Virgiz, g. garum, f. pl. num.
 fikkakken. Ineprire, p. tivi, f. titum: nugari, p. gatus, f. gatum, dep.
 fikkakker. Nugigerulus, g. li, n.
 fikkakkerje. Nugz, g. gatum, f. pl. num.
 fikken/Zel. Jacere, cio, p. jeci, f. jactum reg. acc.
 fiel/fielt. Nebulo, lonis: scurra, g. rz, m. Homo nequam: homo nihili: homo nullius pretii.
 fielterje. Nequitia, spurcitia, g. tiz: turpitudinis, g. dinis, f.
 fier/trots/inoedich. Ferox, g. rocis: superbis, fastuosus, a, um, o. Superbē arrogans arroganter superbus.
 fier/barbuer/cruel. ferus, f. vus, a, um, crudelis, immitis, e, g. is, o.
 fieren gank. Incessus fastuosus: incessus sublimior & factum prae se ferens.
 fier gelaet/trots gelaet. Vultus fastuosus.
 fier gelaet/blij gelaet. Vultus lrenus.
 figner//de uijterlyke gedaente ban iet. figura, g. rz, f.

figuere/ beeldt van jet. I mago, g. mis, f.
 figure / afbeeldinghe van iet. Descripta rei
 cujuspiam lineamenta. Rei alicujus lineis
 designata descriptio.
 figuree/ gestalte / spreekwijjs / cieraet in 't
 sprekken. Schema rhetoricum: oratoria fi-
 gura
 figureeren/ let fatsoenieren. Figurare, p. avi,
 f. atum, reg. acc.
 figuer snijder. Sculptor, g. oris, m.
 fign/ louter / 't beste dat men bindt. Purus,
 putus, eximius, optimus, a, um, o.
 fijne wolle. Lana eximia optima, selecta.
 fign terwen broodt. Panis similagineus.
 fign goudt. Purum & putum aurum: aurum
 obryzum: aurum purgatissimum.
 fign in waer. Linum egregium, e ximium,
 selectissimi generis, Byssus, i, t.
 fijneren/ supberen. ut: Goudt oft silber fij-
 neren. Purgare, expurgare, defecare, p. avi,
 f. atum; excoquere, p. coxi, f. coctum, reg. acc.
 fign / dun / teer. Tenuis, exilis, subtilis, e. g.
 lis, o.
 fijnghepdt / dunte. Tenuitas, subtilitas,
 g. tatis, f.
 fijntiens/ scaelkens, Concinne, dextre, apte,
 adv.
 fign loos. Astutus, callidus, cautus, versu-
 tus, a, um; vater, fra, trum, versipellis, e,
 g. is, o.
 fijnghepdt/ fijneste/ fineste/ toosighepdt. Cal-
 liditas, g. tatis; versutia, g. tia, techna, g.
 m. fallacia, g. cia, f. artificium, g. ci, n.
 astus, g. us, m.
 fijnaert / Fi. Homo callidus.
 fign/ wel gemaniert. Probus, scitus, a, um, o.
 frugi, indeclin.
 fign Phagedana, g. n. z, f.
 fignetus/ tronje. Vultus, g. tus, m.
 fignel. Linum captum, sine vulsum.
 fineten/ teesen. Vellere, p. velli & vulsi, f.
 vulsum; carpere, p. pli, f. ptum, reg. acc.
 fignael. Finis alicujus rei.
 fignael / bescheedt van alle dingen. O-
 mnium rerum ratio.
 die't fignael van alle dingen weten wil, Qui
 omnium rerum rationes inquirat.
 finance/ inkomste/ schat / middelen van
 gelde, z, s, g. zris, n. nummi, g. morum,
 pl. num. pecuniz, e. niarum, f. pl. num.
 financien van den Prince. Regia pecunia
 apud Quzstores; Principis pecunia apud tri-
 bunos zrarior.
 finance meester. Summus zrarior tribunus:
 fisco pzoofitus; zrarior pzoefectus.
 financier. Homo quzstorius: rei quzstoriz
 administer: zrarior rationis administrator.
 financieren/ fineren/ gelde pzooreren. Pe-
 cunias curare, comparare, p. avi, f. atum.

financieren/ lemanden een finance doen.
 Pecuniam alicui sufficere, cio, p. fecci, f. fe-
 ctum; nummos alicui suppeditare, p. avi,
 f. atum.
 fiole/ flesche. Phiala, ampulla, g. lz, f.
 fignantent/ hemels vastighepdt / uprspan-
 sel/ hemel welf / den gesiereden hemel.
 Stellarum coelum: coelum stellarum, vulgo
 Firmamentum, g. ti, n.
 fignrael. Advocatus vel Procurator fisci Prin-
 cipis.
 fignst/ looyend gat / attergoot / zijpgoot.
 Cauterium manans; fonticulus stillans,
 vulgo fistula, g. lz, f.
 fignst in de oogge. zgylops, g. lopis, m. zgy-
 lopa, g. pz, t.
 fignstlachtygh/ vol gaten. Fistulosus, a, um, o.
 fign/ dat vast gaet. Fixus, firmus, ratus, a,
 um, o.
 fign Domicelie/ i. vaste wooninghe. Domici-
 lium fixum.
 een fign quant / ironice. Scitus, egregius, a,
 um, o. Homp zyt een fign quant. Na tu es
 scitus homo: licet tu egregius es.
 flabbe. Vulnus in facie.
 flabbe/ sifflet. Alapa, g. pz, f. colaphus, g.
 phi, m.
 flabbe/ vliegen waepcr. Mulcarium, g. rii, n.
 flambeulve. Fax, g. tacis, t. tunale, g. lis, n.
 flank / de syde van iet: strykhork / strykt.
 Latus, g. teris, n.
 flankeren/ van ter syden aenballen. A late-
 re agredi, dior, p. gressus.
 flankeren/ met toorens bewaren. frontem
 munientia latera excitare.
 de beste flankeren. Muri latera progugnacu-
 lis exstantibus munire.
 flankade/ eene flankade geben/ flankeren
 van ter syde. A latera invadere, reg. acc.
 flanke / zijdelings / bozstweringe. Propu-
 gnacula muri latera defendentia.
 flatteren. Adulari, p. atus, f. atum, dep. reg.
 dat. vel acc. assentari, palpari, p. atus, f. a-
 tum, dep. reg. dat. Auribus alicujus inservi-
 re: in gratiam alicujus loqui.
 flatterende. Adulatoric, assentorie, ad-
 verb.
 flatterer. Adulator, palpator, assentator, g.
 oris, m.
 flatteringe. Adulatio, palpatio, assentio, g.
 onis, l. blanditiz, g. arum, f. pl. num. Ver-
 ba adulatoria.
 flauw/ flauwte / &c. f. flinacht. Lypothy-
 mia, z, t. Animi deliquium.
 flauwaert/ Fi. Timidus, a, um, o.
 flauwlyk. Languide, remisse, tepide, negli-
 genter, adv.
 flebbeken. Vita infantilis.
 flederen / swieren / herwaerts ende der-
 waerts

FLE FLI FLU

waerts loopen. Vagari, p. gatus, f. gatum, dep.
 flederen/fledderen/ fliggeren. Volitare, p. avi. f. atum. Alis plaudere.
 Fledereyn/fledereyn/leden ebel/ledentwee/ledenzucht / jicht/ Arthritis, g. tidis, f. Morbus articularis,
 Flerefyn in de handen. Chiragra, g. græ, f.
 Flerefyn in de voeten. Podagra, g. græ, f.
 Flerefyn in de knien. Gonagra, g. græ, f.
 Flerefyn in de heupen Ichiag, g. adis, f. Morbus ichiadicus, vu'gò, sciatica, g. cæ, f.
 Flerefynachtich. Chiragricus, vel podagricus vel gonagricus, vel ichiadicus, a, um, o.
 fleire/fuflet. Alapa, g. pz, t.
 fleire/ Fl. Ignava & deformis puella.
 flefche. Lagna, g. nz, f.
 flefche van bokshel/ &c. Uter, g. utris, m.
 flefcken. Laguncula, g. lz, f.
 flefse. f. Strupve. Laganum, i, n.
 fletfen/fletteren. f. fatteren. Adulari, atus, dep.
 fleur/ t beste van alle dingen. Flos, g. floris, m. Selediffimum quodcumque.
 in fleur komen. Florescere, p. flori, sine sup.
 in fleur zijn. Florere, p. flori, sine sup.
 fijnen fleur vertie fen. Desloricere, p. flori, sine sup.
 fijnen fleur wederom krijgen. Reflorescere, in pristinum vigorem restitui.
 fliggeren. f. Flederen. Alis plaudere, vagari, volitare.
 flitse/ Holl. pijl. Sagitta, g. tæ, f.
 flouwijn van een oorkuffen. Cadurcum, g. ci, n.
 flouwijn/ beestien. Mustela, g. f.
 fluks/ neirfijgh. Solers, g. lertie: industrius, a, um, o.
 fluks/ gautw. Velox, g. locis, o.
 fluks/ terfount. Extemplo, confestim. adv.
 flukse dochter. heldinne. Virago, g. ginis, f. Puella sedula, solers.
 flus / praesentis temporis. Jam jam s paulo ante.
 flus/ futuri temporis. Mox, modò, statim, post, adv.
 fluwel. Holofericum, g. ci, n.
 flupine. Phlegma, g. matis, n. pituita, g. tæ, f.
 flupmachtigh. Phlegmaticus, pituitolus, a, um, o.
 flupmen/flupmen uptwoopen. Ejicere phlegmata: expuere vel excreare phlegmata.
 flups / Fl. f. dyts in 't caetspel. Trias, g. adis, f.
 flupfen/Fl. Ludere chartis,
 flupre, p. p. Fiftula, g. læ, tibia, g. bis, f.
 flupten. Tibia canens.

FOC FOEFON

flupten met den monde. Sibilare, p. avi, g. atum.
 flupter. Fiftulator, g. oris: auletes, g. tæ aulædus, g. di: tibiçen, g. cinis, m.
 fluptinge/ geflupt. Sibilus, g. li, m.
 fluptfter. Anletis, g. tidis: f. tibiçina, g. nz, f.
 flupte/ leugen. Mendacium, g. cii, n.
 flupten/ liegen. Mentiri, p. titus, f. titum, dep.
 flupte/ loote. Talcæ, g. læ, f. furculus, malcolus, g. li, m.
 focke/ t klepne zepl booz aen 't fchijp. Dolon, g. lonis, m.
 focken/ fockebollen. Trudere, p. trufi, f. lum reg. acc.
 focken/ fchicken. Accommodare, p. avi. atum, r. acc.
 focken/ welftaen. Decere, decet. imperf. reg. acc. convenit, convenit, imperf. reg. dat.
 focker. Monopola, g. lz, m. Item Dives, g. vitis, o.
 fockerpe. Monopolium, g. li, n.
 foete/ gebzangh van volk. Affluens turba: confluens multitudo: hominum turba.
 foelie/ bloeme van notenuscaet. Macis, g. cis, f.
 foelie/ dun bleck. Bractea, g. cæz, f. Lamelle tenuis.
 foelie- flager. Bractearius, g. tii, m.
 foeragie. Pabulum, g. li, m.
 foeragie gaen. Ire pabulatum: exire ad pabulationem. Pabulari, atus, dep.
 foeragie/ p. prohibie van alderhande behoefetigheden. Commeatus, g. tûs, m. Annona cactrenfis: annona militaris.
 fompel/ quefel. Nagigerula, g. lz, f.
 fompelen / croken. Striare, p. avi, f. atum reg. acc.
 fonk upt/ ala mode de liege. Amyllis, g. fidis, f.
 fonk upt d. jncken Bibere amyllide vel amyllin: bibere sine respiratione.
 foudament/ fondeerfel/ grond- beste/ grond- ftagh. Fundamentum, g. ti: tuudamen, g. minis, n. basis, g. fis, f.
 t foudament / den eirs. Anus, g. ni: podex, g. dicis, m.
 foudamentael/ 't gene daer den grondt van de sake in beftaet. In quo inest ratio & natura fundamenti: quod est caput & summa rei: quo res tota nititur.
 foudateur/ flichter. Fundator, conditor, inftitutor, g. oris, m.
 foudatie/ flichtinge Inftitutio, g. onis, f.
 foudatie van regte. Annorum veftigalium assignatio: annuorum reddituum attributio vel conditio.

fonderen / Nichten. Fundare, p. avi, f. atum, r. acc.
fonderen / grondt leggen. Stabilire, p. livi, f. itum, r. acc. fundamentum jacere, locare, ponere.
fondeerfel. Substructio, g. onis, f.
fontanelle. f. fistel. Fistula, a, f.
fonte / heylige fonte / doop-steen. Lustralis fons: lustricus fons: lustralium lacrorum fons: lustralis piscina.
ofter de fonte heffen. Baptismo iniciandum excipere.
fontenne. Fons, g. fontis, m.
fonteyn-ader. Scatebra, g. brz: scaturigo, g. ginis, f, caput fontis: scaturigo fontis.
fonteynbak / fonteynfhotel / fonteynbekken. Crater, celsis; alveus, g. vci, m. labium, g. bri, n.
fonteyn-butse / fonteyn-pyppe. Siphon, g. phonis; tubus, g. bi, m.
fonteyntjen. Fonticulus, g. li, m.
fonteyn-cruidt. Poramogeton, g. ti, n.
fonteyn-meester. Aquilex, g. legis, m.
fonteyns / dat de fontene aengæet. Fontanus, a, um, o.
fonteyn-cræne / het marmoefet ofte trosmeken / daer het fonteyn-water uit komt. Sylvanus, g. ni. Tullius, g. lii, m.
fonteyn-water. Aqua fontana.
fonteyn water leiden. Aquam salientibus dividere vel derivare.
foragie. f. foer agie. Pabulum, i, n.
force / geweld. Vis, acc. vim, abl. vi. in *fn.* in *plur.* vires, g. rium, &c. f. Illata vis.
force aen doen. Vim facere: vim inferre, r. dat.
force / natuerel ijke kracht. Robur, g. boris, n. nervi, g. vorum, m. *pl. num.* facultas, g. tatis; virtus, g. tutis, f.
force / bedwank / noot. Necessitas, g. tatis, f.
par force. Vi: per vim: vi cogente: vi adigente.
forceeren / oberweldigen / bemachtigen / cracht cneusen / dwingen. Cogere, p. coegi, f. coactum, adigere, p. adegis, f. adactum, r. dat.
een dochter forceeren / berkrachten. Violare virginem: stuprum violentum virgini inferre: constuprare virginem: virgini vim inferre.
forceeren / een lidt berfetten / oft upt de cote doen. Intorquere membrum aliquod: distorquere, p. torfi, f. tortum.
forceeringhe / geweld. Vis, acc. vim, abl. vi, *ing. num. in plur.* vires, g. rium, f.
forceeringe / berkrachtinge. Constupratio, g. onis, f.
foresier. f. Woschj. Saltus, us, m.
foet / fret. Viverra, g. rz: muscica, g. lz, f.

foet / boorken. Terribellum, g. li, n.
foetier / foetieder. Metator, g. oris, m. Designator hospitorum.
foeme / formalitypt / maniere om iet te doen. formula, g. lz, f. mos, g. moris; ritus, g. tûs, m. Solennis formula: receptus ulus.
foeme / gedaente. forma, g. mæ; species, g. ici: imago, g. ginis, f.
foeme / patroon om iet na te maeken. Typus, g. pi, m.
foem / om iet in te gieren. Proplasma, g. matis, prototypon, g. pi, n.
foemeren / gedaente geben. formare, p. avi, f. atum; præscribere, p. scripsi, f. scriptum, r. acc.
foemeren / het wesen geben. Condere, p. condidi, f. conditum, r. acc.
foemeren / den staet van iet stellen. Conllicuere; instituere, p. tui, f. tutum, r. acc.
foemeren / onderrechten. Erudire, p. divi & dii, f. ditum: instruere, p. struxi, f. structum, *reg. acc.*
foemuliet / sekere foemle woorden / begripen de firuflantie van einigen handel. formula, g. lz, f. Solennis formula: verba concepta formula: formula conceptis verbis expressa.
foemuliet / in de foemulieren erbaeren. formularius, g. ri, m. Formularum petitus.
foemooz / graef-ijfer. Cælum, g. li, n.
foeneps. tornax, g. naxis, f. caminus, g. ni, m.
foenepoken. fornacina, g. lz, f.
foemeren / geben. Præbere, p. bui, f. bitum; lufficere, cio, p. feci, f. tedum; suppeditare, p. avi, f. atum; suggerere, p. suggesti, f. gellum, r. acc. rei & dat. *pers.*
foemeren / berfchaffen / opbrengen / berbulden / t gene dat ontbreekt. Supplere, expiere, p. plevi, f. plerum, r. acc.
foemiffement. Instructio, præbitio; g. onis, f. instructus, g. us, m.
foemieren het ptaes. Causam litteris, autoritatibus, testimoniis aliisque documentis juris instruere.
fozt / foztrefse / sterke plaetse. Arx, g. arcis, f. propugnaculum, g. li, n. Munitum propugnaculum: instructum munitionibus castrum; locus munitus.
foztificatie. Munitionis, g. onis; f. munitiones, g. num, f. *pl. num.* munimenta, g. torum: opera, g. tum, n. *pl. num.* Munitionum opera.
foztificeren. Munire, permunire, p. nivi, f. nitum, Munitionibus firmare, r. acc.
foztse. f. foze. Vis.
foztlich / cozfel. f. Cozfel. Cerebrosus, a, um, o. Morosus, a, um, o.

foztich/die geweld doet. Violentus, a, um, o.
foztupne/geballe. Fors, g. fortis, fortuna, g.
nz, fors fortuna, g. fortis fortunæ, f.
by foztupne. Casu, fortunâ, torce, fortunâ,
abl. *adv.*
foztupne/ienmans staet. fortuna, conditio;
rerum alicujus status.
foztupne/avancement. fortuna commoda
vel commodior.
fijne foztupne maeken. fortunam nancisci,
p. nactus, *dep.* Devenire ad fortunæ com-
moda.
fop / den adieu. De fop geben. Canulam
profectionem parare. f. adieu. ut; Hp heef
my adieu gefeit. Ille mihi valedixit.
fracp. Pulcher, chra, chrum; elegans, g. gan-
tis, venustus, scitus, bellus, comptus,
a, um, o,
*tis fracp / ironica. Eregium id est scilicet.
fracp / fracpkens. Lepide, belle, venuste;
concine, comptè, eleganter, *adv.*
fracpighept. Elegantiâ, g. tia; concinnitas,
g. tatis, pulchritudo, g. dinis, f. lepos, g.
poris, m.
fracpaerdt / inopaerdt. Bellus, comptulus,
a, um, o.
francijn/perkement. Pergamentum, g. ni, m.
frank / byp Immunis, c, p. nis, liber, vera,
berum. o. r. *gen. vel abl. cum A vel ab.*
frase / calf-frase. Intestina vitulina, n. *pl. num.*
frase / Fl. lobbe. Collare, g. ris, n.
fraude / bedroch. fraudis, g. fraudis, f. dolus,
g. li, m.
fragatte. Liburnica, g. cz, f. catafopium,
g. pii, n. Exploratorius lembus, speculato-
rius lembus.
frenien / frengie. Lacinia, g. niz, fimbria, g.
briz, f.
fret / foret. Viverra, z, f.
fricafferen / frÿten. Fringere, p. frigni, *vel fri-*
xi, f. fricum *vel frixum*: torcere, p. rui, f.
tollum. r. *acc.*
fricafferen / bernielen. E medio tollere, r. *acc.*
frytpanne. Sarrago, g. ginis, f. frixorium, g.
ri, n.
frÿtinge. frixio *vel* fridio, g. onis, f.
frÿsch / byoom / kloek. Vegetus, vigorosus,
firmus, a, um, hilaris, e, g. ris, o.
frÿsch / versch. Recens, g. centis, novus, a,
um, o.
frÿsch / koel. Frigidulus, subfrigidus, a, um, o.
frÿsch / gesont. Sanus, salvus, a, um, solpes, g.
solpitis, o.
frÿschep. Vigor, g. oris, m.
frÿschelijck. Vivide, vegetè, *adv.*
frÿse / friset. Amphimalla, g. lz, f. Laneus,
pannus crispus *vel* crispativilli.
frÿseren. Crispare, p. avi, f. atum, r. *acc.*
*hair frÿseren. Capillum crispare: capilli

cirros excitare, crinium cincinnos intor-
quere.
gefrÿseert hair. Capillus crispus *vel* crista-
tus, crinus cirratus.
fronffe / fronsfelle. Ruga, g. gæ, plica, g. cz, f.
fronssen / fronsfen maerken. Rugare, cor-
rugare, striare sinuare, p. avi, f. atum,
plicare, p. cavi & cui, f. eatum & citum,
r. *acc.*
*voozhoofst fronssen. Corrugare frontem,
contrahere supercilium; frontem in rugas
contrahere.
fronssinge. Rugatio, corrugatio, g. onis, f.
fronieren / lands frontieren. f. Grensen/
kuffen. Fines, g. nium, m. *pl. num.*
fronierstadt. Urbs ad confinium provinciz,
urbis ad fines regni.
frupt / boomgewas / ooft / fruptagie / hoef
danigh het zp. Poma, g. morum, n,
pl. num.
rÿp frupt. Matura poma, *pl. num.*
vooeg-rÿp frupt. Poma præcocia, præcoqua.
spac-rÿp frupt. Poma serotina.
afvallich frupt. poma serotina.
frupt / nac-taefel. Bellaria, g. orum, trage-
mata, p. tum, n. *pl. num.*
fruptagie / loofwerk in schilderden oft
beeltÿfÿderÿje / &c. Encarpa, topia, g. o-
rum, n. *pl. num.* Opustopiarium, topiarium
peris ornatus.
fruptboom. Pomus, g. mi, f.
fruptenier. Pomarius, g. rii, m.
fruptenieren. Poma vendere.
frupt-kelder. Cella pomaria.
fruptmarkt. Forum pomarium.
frupt-foldet. Oporotheca, g. cz, f.
furie / phzenesie. Furor, g. rotis, m. rabies, g.
bici, f.
furie / grammoedighept. Furens ira: fureh-
tis ira.
met een furie. Cum impetu.
furiens. Furens, g. rentis, o. furore percitus,
furiensÿck. f. met een furie. Furibundum
in modum.
furnieren. f. Foznieren. Instruere, xi, & um,
Procurare, avi, atum, perficere, eci, e&um.
fufee. Sulfurata bolis, sulfurati pulveris acon-
tia, missis ignis acontia.
fufeen worpen. Missilis ignis acontias vi-
brare, jaculari.
fufte. Dicroton, g. ti, n.
fuftey n / stof van castoen. Xyliaum, g. ni, n,
pannus xylinus.
fufteppet. Textor xylini.
fufseten. Lentè & ignaviter aliquid agere: nu-
gas agere; frivola tractare.
fufseter. Nugator, oris, m.
fufselinge / fufseterge. Nugæ, g. garum, f.,
xivola, g. lorum, n. *pl. num.*

t *Antfej* boeck soeken. Fingere causas, ne-
 e der causas, moras querere, occasionem
 differendi querere, aniam elabendi captare.

G.

G *Abbeten / gecken / spotten om te lac-*
chen. Ridere, irridere, deidere, p. risi,
 f. risum, r. acc. joculari, p. catus, f. catum,
 dep.

gabberen / schampsgewysse. Aliquem falsis
 ridiculis figere: dicitur pungere, scommat-
 is inceslere, r. acc.

gabberer. Jocator, g. oris, m. Jocisludens
 idemtidem: ridicula passim jaciens.

gabberdatie om te lacchen. Ridiculum, g.
 li, n. ridicula, g. lorum, n. pl. num. jocus, g.
 ei, m. joci, g. corum, m. pl. num. sales, g.
 lium, n. pl. num.

gabberdatie met schampen. Diderium, g.
 rij, scomma, g. matis, n. sanna, g. nã, f.

Gabelle / is epgentlijk tol op het sout.
 Tributum vel vectigal lalarium.

gader / te gader. Simul, una, pariter, adv.

gaderen. Congregare, p. avi, f. atum. r. acc.

gade / sozge / toeficht. Cura, g. rz, custodia, g.
 dia, f.

gade slaen / waernemen / op iet letten. Ob-
 servare, p. avi, f. atum; animadvertere, p.
 verti, f. versum, r. acc. attendere, p. tendi, f.
 tentum, r. dat. vel acc. Attendere animum,
 reg. dat.

gade slaen / bewaren. Custodire, p. divi, f.
 ditum; conservare, p. avi, f. atum, r. acc.
 Curam habere, r. gen.

gadeloos. Fl. Negligens, g. gentis, o.

gaede / gaep / gaepken. Socius, g. cii, m. socia,
 g. ciz, f. conjux, g. jugis; par, g. paris, o.
proprie de avibus dicitur.

gaden / garen. Jungere, p. junxi, f. junctum;
 conjugare, p. avi, f. atum, reg. acc.

sich gaden of paren. Jungi, p. junctus; con-
 jugari, p. atus, pass. Congregari ad gene-
 randum.

gaeden / gaepen / behagen / aenstaen. Place-
 re, p. cui, f. placitum, collubere, p. bui, f. bi-
 tum, reg. dat.

gaedinge / behagen. Lubentia, g. tiz; volu-
 ptas, g. tatis, f.

ik heb daer gaedinge in. Placet mihi: lubet
 mihi.

gaef / volkomen. Integer, gra, gram: sanus,
 mundus, purus, a, um, o.

Gaelderpe. f. *Galterpe.* Pergula, x, f. xyftus,
 i, m. ambulacrum, i, n. lorica, z, f.

gaele / plakken. Macula, g. la, scabies, g. biei:
 impetigo, g. ginis, f.

gaelsch / onsmakelijck. Insuper, rancidus,
 a, um, o. f. *Garst.* Farcidus, a, um.

gaelschepdt. Rancor, g. coris, m. Virus fa-
 poris.

gaen / wandelen. Ambulare, p. avi, f. atum:
 ire, eò, p. ivi vel ii, f. itum; gradi, dior,
 p. gressus, dep. incedere, p. cessi, f. ces-
 sum.

gaen te voet. Ire pedibus, peditem ambula-
 re.

gaen te lande. Terrã iter facere: ambulare
 viã vel itinere terrestri.

gaen te peirde. Equitare, p. avi, f. atum. Equo
 vehi.

gaen te water of schepe. Navigare, p. avi, f.
 atum. Navigio vehi, aquã vel mari iter fa-
 cere.

gaenlijk. Meabilis, e, g. is, o.

gaen loven. f. *Bluchten / blieden.* Mandare
 se suã.

gaen doen. Ire ad aliquid faciendum vel fla-
 tim & reipsã facere.

gaen / gelijk den dreggh gaet. Fermentescere.

gaen ut: *Ik gae in mijn tiende jaer.* An-
 num ago ztatis decimum.

gaen lukken / succederen / bergaen. Cedere,
 succedere, p. cessi, f. cessum; evenire, p.
 veni, f. ventum. ut: *Wel gaen.* Feliciter
 succedere: prosperè cedere vel evenire,

Qualijck gaen. Inteliciter cedere vel
 succedere: exitum intelicem fortiri, ha-
 bere.

gaepen / openstaen. Hiare, p. avi, f. atum, fa-
 tiscere.

gaepen / genwen. Oscitare, p. avi, f. atum.

gaepen / net open monde op iet sien. Aper-
 to ore spectare.

gaper / geenwer. Oscitator, g. oris, m.

gaep / gaepstok / gaepaerdt. Intentus spe-
 ctator.

gaepinge / geenwinge. Oscitatio, g. onis, f.

garpinge / openinge. Hæsus, g. tus, m.

gaep-spel. Spectaculum, g. li, n.

gaer / no / we gekookt. Coctus, percoctus, a,
 um, o.

gaer maken. Percoquere, p. coxi, f. coctum,
 r. acc.

gaeren / draet. Filum, g. li, n.

bijfchers-gaeren. Sagena, g. uz, f. everticu-
 lum, g. li, n.

jagers-gaeren. Caffes, g. sium; plagz, g. arum,
 f. pl. num. zere, g. tis, n.

**gaeren-kroone / gaeren meulen / gaeren-
winde / haspel. Harpedone, g. nes, f.**

gaeren / bergaeren. Congregare, p. avi, f. atum,
 r. acc.

gaerwe / schoop. Merges, g. gitis, m. falcis
 spicarum.

gaebe. Donam, g. ni, n. f. *Gifte.* Munus,
 cis, a.

gaep/

G A E G A F G A G

gaep. f. *Goede/gaep.* Alacer, is, e, o. Celer, is. Præceps, pitis, o. Repentinus, a, um.
Gaffel. Furca, g. cæ, f.
gaffel met twee takken. Bidens, g. dentis, m.
Gaffel met drey takken. Tridens, g. dentis, m.
Gaffeltjen. Furcula, furcilla, g. læ, f.
gaffrepe / gansen gheroof / afbal ban de gans. Exteriora anserina : atrocologia anseris.
gaffrepe. Fl. een blape. Libum, g. bi, n.
gagart. Gagates, g. læ, m.
gagel. Pseudomytus, g. ti, f. herba.
gagelen gelijk een Gaus. Ginggire, p. rivi, f. titum.
gagie/loon. Merces, g. cedis, f. stipendium, g. dii, n.
gagte/eerlijke recompense. Salarium, g. ii, n. Honorarium militare.
gagieren. Alere stipendio, r. acc.
gal / Galle. Fel, g. fellis, n.
Galachtigh. Felleus, a, um, o.
Gallen den bis. Fel è pisce extrahere.
galant/costelijc/eerlijc Egregius, eximius, præclarus, a, um; insignis, e, g. nis; excellentis, g. lentis, o.
galant/boef. Nebulo, g. lonis, m. Nequam, *indsel. m.*
galant/trots/moedigh. Arrogans, g. gantis, o.
den galant maken. Arroganter se gerere.
galantelyk / wel / hjaef. Egregie, eximie, insigniter, præclare, excellenter, *adv.*
galantelyk/wel/soo 't behoort. Rectè, optimè, rectissimè. *adv.*
galantelyk/subtylijc. Acute, argute, subtiliter, *adv.*
galantelyk / geleerdelyk. Doctè, eruditè, litterate, *adv.*
galantelyk/met een goede gratie. Eleganter, lepide, venuste.
galantelyk/corausenselyk. Fortiter, generose, *adv.* Animo forti.
galandt-woztel/alandt-woztel. Helemium, g. nii, n. Enula campana.
gal-appel/gal-note. Galla, g. læ, f.
galban. Galbanus, g. ni, m. galbanum, g. ni, n.
ban galban. Galbanus, a, um, o.
galeasse. Hepteres, g. ris; sepioremis, g. mis, f.
galeoen. Præra fastigiata, rostrum novis: Gaurus major, gaurus cataphractus, *navis.*
galeote. Biremis, g. mis, f.
Galerpe / wandel-plattse. Ambulacrum, g. cri, m. xylus, g. lii, m.

G A L

Galerpe hoven open. Subdiale ambulacrum, hypethrum ambulacrum.
Galerpe hoven toe. Porticus, g. cæs, f.
Galerpe ban alle kanten toe. Cryptoporticus, g. us, t.
Galerpe in sept ban oozloge. Testo stadium, g. dii, n.
Galepe. Triremis, g. mis, f.
op de Galepe setten. Ad remos damnare: ad triremes ablegare, r. acc.
Galep-boebe. Ergastularius remex: scalmio additus: ad remos damnatus: remigio additus.
Galge. Patibulum, g. li, n. crux, g. crucis, f. loop aen de Galge. Abi in mal am rem; abi ad corvos: abi quò dignus es.
galgacdt / galgh-aes / galghen-lap / galgen-strop. Fruiciter, g. feni, cruciarius, g. rii, m.
galgen-belt. Calvaria, g. rix, f.
galharde / byolijk. Hilarus, lætus, a, um, hilaris, e, g. ris, o.
galhard / wakker. Alacer, alacris, alacre, g. cris; alacris, e, g. cris, o. expeditus, paratus, promptus, a, um, o.
galhard. *Saltationis genus.*
galhardise / gauwighepdt. Alacritas, g. tatis, f.
galhardise / frapighepdt. Lepos, g. poris, m.
galhardise / byolijkhepdt. Hilaritas, g. tatis, f.
galigaen. Galanga, g. gæ, f.
galissenhout. Glycyrrhiza, g. zæ, f.
galin/wederhant / tegenstem. Echo, g. us, f. Reflexio vel repercussio sonus.
galin / 'tgenonpel van ernige voise oft stemme. Confusus & indistinctus sonus.
galon / enkel passament. Segmentum leucum; serica fasciola.
gallonneren / met een gallonneken beset ten. Prætexere aliquid serica fasciola.
galoppe / des peirdts loop / rascher dan het djaben / ende trager dan ter post. Equi gradus incitator: equi gradus curius proximus.
galopperen / rennen / de galoppe ryden. Equo vehi incitatus gradienti; equitare celerius.
galosche / holblok. Calo, g. lonis, m. calopodium, g. dii, n.
galosche / plattijn / houte pantoffel met leder hoven op. Solca, g. læz, f. Ligna crepida.
galoscher / die holblokken maekt oft verskooppt. Calceolaris lignarius.
galberen. Fl. Holl. Nugati, jocari, p. aius, f. aium, *dep.*
gamander-kruyt. Triflago, g. ginis, f.

G A N G A R J

gank/ trede. Gressus, gradus, incessus, g. us, m.
ganch/ench straectjen. Angiportus, g. us, m. angiportum, g. ti, n.
gank onder de aerde. Cuniculus, g. li, m.
gankboort in de scheypen. Fosi, g. rorum, m. pl. num.
gankbaet/daermen doozgaen kan. Meabilis, g. lis: pervius, a, um, o.
gankbaer/ dat in dagelyck schen gebuypck is. Frequens, g. quentis: tritus, usitatus, a, um, o
gankbaergelt/vermissie geldt. Moneta proba: moneta publici usus.
gans. Anser, g. feris, m.
van den gans. Anserinus, a, um, o.
gansbloemen. Chrysanthemum, g. mi, n. herba.
gansdijstel. Sonchus, g. chi, m, herba.
gansboedt Atriplex silvestris, herba.
ganser/ ganserick. Anser, m.
gansch/ geheel. Integer, gra, grum; totus, a, um, g. totius, d. toti, o.
ganschelyck. Integer, prorsus, omnino, adv.
garandt/waerschap/waerboogh/ berhael/ de gene die ons moet innestaen booz't gene men gekocht heeft/ &c. auctor, g. oris, m.
ten goeden garandt hebben. Uti bono auctore: idoneum habere auctorem.
ghy moet my garandt wesen ober't gene ghy my gekocht hebt. Empti abste mihi auctor eris: prattabis quae mihi abs te emptalunt.
syn garandt op iemand nemen. Auctorem emptionis appellare, ut rem abs te venditam praestet, ut emptori suo de periculo caveat.
garanderinge/bersekeringe. Auctoritas, g. tatis: fides, g. dei, f.
garanderen / instaan booz't gene dat men aen eenen anderen verkocht heeft. Auctorem se profiteri: auctoritatem rei tradit profiteri.
garbel. Aromata casta sive inania.
garbeluten. aromata sive semina seligere, cribrare, purgare.
garbeleren / uytsonderen / siftten/ metaph. Doozfecken. Examinare, p. avi, f. atum, introspicere, cio, spexi, f. specum, r. acc.
garde/bwaernis. Clientela, tutela, g. la, f. patrocinium, g. nii, n.
in de Garde van den Prince zyn. Esse in Principis clientela, tutela, fide.
garde/toesicht. Cura, g. ra. sollicitudo, g. dinis, f.
garde/wacht / luffgarde / luffschutbende /

G A R

luff-wacht. Custodia, g. diz, f. custodes, g. dum, m. pl. num.
garde van eenen Prince. Cohors pratoria Principis: pratoriana cohors: pratorianorum cohors.
die van de garde zyn. Pratoriani, g. norum, m. pl. num. stipatores, g. rum, m. pl. num. Pratoriani milites.
capiteyn van de garde. Praefectus pratorii: pratorii praesidii princeps.
garderobbe/ clederschapraede. Vestiarium, g. rii, n. Apotheca vestiaria: conclave vestiarium: scriptorium vestiarium.
garderobbe/ die last heeft om de clederen te bewaeren. Vestiarii custos: vestiarii curator: apothecae vestiariz administrator.
gardiaen. Custos, g. stodis, m.
gardiaen van de jhanderbueders. Minorum Fratrum praefectus.
gareel van de peyden. Helcium, g. cii, n. gareel-maker. Helciaricus, g. rii, m.
garele / fl. Pinne vel eminentiz muro- rum.
garnaet/ bisch. Squilla, g. la, f. gammarus, g. ri, m.
garnaet-appel. Malum granatum.
garnisoen/ besettinghe/ Soldaten tot beswaeringhe van eenighe plaetse. Praesidium, g. dii, n. Militare praesidium. Praesidarii, g. rorum, m. pl. num. Milites praesidarii.
in garnisoen liggen. Cum copiis loco cuiuspiam praesidie: cum praesidio in loco esse: loco cuid: m esse praesidio.
garnisoen in brenghen. Praesidia in urbem ducere: praesidium in urbem collocare, urbem praesidio firmare vel instruere vel munire.
't garnisoen lichten. Praesidia ex urbe educere.
den leger in garnisoen boeren. Exercitium in praesidia dimittere.
gars f. gras. Gramen, g. minis, n.
garfe / zel. Prarum viridans nullo cinctum aggere.
garfingen. Fl. Pascua herbosa.
garst/garstigh. Rancidus, subrancidus, fracidus, a, um, o.
garstighent. Rancor, g. oris, m.
garstworden. Rancescere, inustatum.
garst zyn. Rancere, inustatum.
garwe/ schoof. Merges, g. gitis, m.
gast / mans persoon / ut: een jonck gast. Juvenis, g. is, m. een fraey gast. Homo scirus. **Qudsettig gast.** Homo provecioris aetatis.
gast / die genoodt is / die selwers koimt eten of logeren. Conviva; hospes, g. pitis, m.
gast

gast-baerd/ gastwaerdich/ gast-byp. Hospitalis, e, g. lis, o.
 gastbaerheyt/ gastbypheyt. Hospitalitas, g. tatis, f.
 gasterpe. f. bancket. Convivium, g. vii, n.
 gasterpe-honder. Convivator, g. oris: hospes, g. spitis, m.
 Gast-hups booz passanten. Xenodochium, g. dochii, n.
 Gasthups booz de siecken. Nosocomium, g. mii: valetudinarium, g. iii, n.
 Gast-hups booz de bedelaers. Prochodochium, g. dochii, n.
 Gasthups-meester. Nosocomus, xenodochus, prochodochus, g. i, m.
 Gast-kamer. Triclinium excipiendis & tractandis hospitibus.
 Gast-meester. Symposiarcha, g. chz: hospes, g. spitis, m.
 gat. Foramen, g. minis, n.
 gaten. Forare, pectorare, p. avi, f. atum. r. acc.
 gatic/ bol gaten. Foraminosus, a, um, o.
 gat/ doozgank. Janua, g. nuz: porta, g. rz, f. transitus, g. tus, m.
 gat. adag. angustia, p. tiz, f. res arctz.
 in 't gat zyn/ benauwt zyn. In arcto versari: in rebus arctis esse.
 in 't gat zyn/ verbaert zyn. Timere, p. mui, f. ma sup.
 gat/ metaph. den aers. Podex, g. dicis, m.
 gat-lecker. metaph. leckmaraut/ leckspit/ lecker. Significant in transitiva & in situacione plane juvenem, & indignum provectiorum confortio. parasitus, i, m.
 Gand/ Fl. Aurum, g. ri, n.
 gade. Donum, g. ni. f. Gifte. Munus, eris, n.
 gauw/ neerstigh. Solers, g. lectis, r. g. n. sagax, g. gacis, o.
 gauw toefien. Diligenter observare; soletter agere.
 gauwelijck/ neerstigh. Diligenter, strenue, alacriter, attentè, adv.
 gauwigheyt/ neerstigh. Alacritas, g. tatis, vigilantia, g. tiz, f.
 gauw/ rap/ rasch. Agilis, le, g. lis: velox, g. locis: festinus, citus, expeditus, a, um: pernix, g. nicis, o.
 gauwelijck/ raschelijck. Celeriter, velociter, promptè, festinè, adv.
 gauwigheyt/ rappidheyt. Celeritas, velocitas, agilitas, g. tatis, f.
 geleiswerck. f. gleiswerck. Vasa scintillantia.
 gendanmerie. Militares cohortes: armatorum cohortes.
 genealogie/ afcomste/ geslacht. Genealogia, g. gix, f. Cognationis per stirpes descriptio.
 generael/ dat alle gelijck aengact. Genera-

lis, e, g. lis, o. Universa complectens: in omnia generatim pertinens.
 in 't generael. Generatim, generaliter, adv. In univertum.
 generael/ den hooghsten ban alle andere. Summz rei prefectus: supremus administrator.
 generael van een leger. Archistrategus, g. gi, m. Exercitui cum omni imperio prefectus.
 generalaet / 't officie van den generael. Summa prætura: summi Prætoris dignitas. generaliteit. Universitas, g. tatis, f.
 generatie / 't werck van genereren. Generatio, progeneratio, g. onis: genitura, g. rz, f.
 generatie/ de afcomelingen van eenen persoon in rechte linie. Progenies, g. niei: soboles, g. lis: posteritas, g. tatis, f. posterius, g. rorum, m. pl. num.
 generatie / 't maeghschap van opgaende / afgaende / ende zyde-linien. Genus, generis. n. gens, g. gentis: cognatio, g. onis, f.
 generatie / alle de menschen in de selfde eeuwte levende. Unius ætatis mortales universi: ejusdem sæculi mortales: unius ævitatis suppres mortales.
 generen/ booztzingen. Gignere, progignere, p. genui, f. genitum, reg. asc. Procreare proles.
 genereux/ couragieur. Animolus, magnanimus, a, um, o.
 genereux/ van edele natuere. Generosus, a, um, o. Generosa acclarz indolis.
 genereuselijck. Generose, clare, nobiliter, splendide, adv.
 genereusiteit. Animi generositas vel nobilitas, generosum ingenium: generosa & nobilis indoles.
 geneber-besie. Juniperi bacca.
 geneber-boom. Juniperus, g. ri, f.
 genoffel. f. genoffel. Caryophyllum, i, n.
 gentil/bebattigh. Lepidus, venustus, jucundus, a, um, o.
 gentil/ fraei/ net. Bellus, scitus, concinnus, a, um: pulcher, chra, chium: elegans, g. gantis, o.
 gentilijck/ met een gratie. Lepidè, venustè, scite, adv.
 gentilijck/ fraelkens. Bellè, scitè, concinnè, eleganter, adv.
 gentilisse/ brvattighelt. Lepos, g. poris, m. venustus, g. tatis, f.
 geometrie / landmeterie. Geometria, g. tiz, f.
 geule / root colour in felt van wapen. Coccus tessellaria: coccum tessellarium: 7 i Mi-

minium scutarium & purpura scutaria: mu-
 rex tessellatus.
geule/opensperringe des monts são berre
 als men kan. Riñus oris, hiatus oris: pa-
 tentis oris hiatus.
ge-angelt dat eenen angel heeft. Aculea-
 tus, a, um, o.
gebak. Fistura, coëma, g. rz; coëtio, g. o-
 nis, f.
gebakfel. Opus pistorium.
gebakken steen. Later, g. teris, m.
gebaenden wegh. Callis, g. lis, m. Via trita.
gebaer. Tumultus, g. us, m. tumultuatio, g.
 onis, f.
gebaeren. Tumultuari, p. atus, f. atum, *dep.*
gebannen zijn. Exulare, p. avi, f. atum.
gebas. Latatus, g. tus, m.
gebekt. Rostratus, a, um, o.
gebed. Precatio, oratio, g. onis, f. preces, g.
 cum, f. pl. num.
gebeente. Ossa, g. ossium, n. pl. num. Com-
 pages ossium.
gebeir. f. gebaer. Gestus, us, m.
gebenedijden. Benedicere, p. dixi, f. dictum;
 bene precari, bona precari, felicitatem &
 omnia bona exoptare, *reg. dat.*
gebenedijdinge. Benedictio, g. onis, f. Bona
 apprecatio,
geberghen. Montes, g. tium, montana,
 g. norum, n. pl. num.
gebeteren. f. beteren. Emendare, avi, atum.
gebetigh. Mordax, g. daxis, o.
gebetighert. Mordacitas, g. tatis, f.
gebetighijck. Mordicus, mordicitus, *adv.*
gebetige woerden. Verba denotata vel aculeata.
gebeuren. Contingere, conigita, accidere, ac-
 cidit; evenire, evenit, *impersonalia.*
gebeurte. Accidentia, g. tiz, f. eventus, g. us, m.
gebieden/beheelen. Imperare, mandare, p. avi,
 f. atum; præcipere, pio, p. cepi, f. ceptum:
 injungere, p. junxi, f. junctum, *reg. dat.*
pers. & acc. rei. jubere, p. jussi, f. jussum,
reg. acc. rei & dat. pers. cum Nervisissimè, vel
ponitur cum infinitivo vel infinitivus intelli-
gitur.
gebiedenisse/gebod. Jussio, præceptio, g.
 onis, f.
gebieder. Jussor, mandator, præceptor, g. o-
 ris, m.
gebied/gebod. f. gebot. Præceptum, man-
 datum, i, n.
gebiet in 't kooppen. Licitatio, g. onis, f. Pre-
 tior oblatio.
gebiet/regeringe. Jurisdictio, ditio, regio, g.
 onis, f. dominium, g. nij, n.
sch gebieden tot iemands dienst. Obse-
 quium de ferre alicui: obsequio alterius se
 mancipare: commendare se alteri.
gebiednisse, dienstbewijssinge. Obsequii

delatio, commendatio officiosa.
gebjt. Mortus, g. sus, m.
gebjt des brepdels. Lupatum, g. ti, m.
gebjt. Crassis clunibus.
gebladert. Foliatu, frondosus, a, um, o.
geblaes. Flatus, g. tus, m. adspiratio, g. onis, f.
gebleit' der schaepen. Balatus, g. us, m.
 balatio, g. onis, f.
gebltk. Niñus, g. us, m.
geblif. Mora, g. rz, f.
gebloemt kleet. Vellus picta.
gebloemde tafel. Mensa undulata.
gebloeyt. Floridus, a, um; vernans, g. nan-
 tis, o.
gebot. Jussum, g. si; mandatum, præceptum,
 edictum, g. tij; imperium, g. tij, n.
gebot/kerken gebod. Promulgatio vel pro-
 clamatio Ecclesiastica
geborste. Nebulones, g. num, m. pl. num col-
 luvies, g. vici, tax, g. facis. Caterva nebu-
 lonum.
geboude/gebundte. Contignatio, contrabu-
 latio, coassatio, g. onis, f.
gebooghsaen/dat men kan bogen. Flexibi-
 lis, flexilis, e, g. lis.
gebooghsaen/gehooghsaen. Obediens, obte-
 quens, g. entis; obtemperans, antis, moi-
 gerus, a, um, o. Dico audiens.
geboonte/boomachtige plaetse. Arbore-
 um vel arbutum, g. ti, n.
geboomte/gestrupkte. Fruticetum, g. ti, n.
 frutex, g. ticus, m.
geboren woerden. Nasci, prognasci, p. natus,
 f. natum, part. nasciturus, exoriri, rior: p.
 orus, part. oriturus; gigni, p. genitus, pass.
 generari, procreari, p. atus, pass. In lucem
 edi, in vitam ingredi.
geboort/die groote boosten heeft. Pectoro-
 sus, mammosus, a, um, o.
geboort/die boosten heeft. Setosus, hi-
 pidus, a, um, o.
geboorte. Nativitas, g. tatis, f. ortus, exortus
 g. us, m.
geboorte/arbepdt van kinde. Partus, nixus,
 g. us, m.
geboortsdag. Natalis, g. lis, m. natalis, g. lis,
 natalitium, g. tij, n. Dies natalitius.
geboortfeeste. Natalitia, g. tionum, n. pl. num.
geboortigh. Oriundus, ortus; prognatus, a,
 um, o.
gebouw. Edificium, g. cij, structura, g. rz, fa-
 brica, g. cz, f. zdes, g. dium, f. pl. num.
stecht gebouw. Tugurium, g. tij, n. edificium
 humile,
costelijck gebouw. Edificium splendidum,
 magnificum, regium: domus magnifica.
gebaed/gebouwen vleesch. Assum, g. si; assa-
 tum, g. ti, n. Carnes assa.
gebouwen wijn. Vinum igne eliquatum,
 vinum

vinum adustum.
gebzek / Iersel aen 't lichaem. Defectus, g. *âûs*; morbus, g. bi, m.
gebzek / armoede. Paupertas, egestas, g. atis, penuria, g. rie, inopia, g. piz, f.
gebzek in de ziele. Vitium, g. iii, n. pravitas, g. tatis, labe, g. bis, f.
gebzek hebben / arm zijn. f. arm zijn. ut: *ÿp is arm van geldt.* Est ipſi inopia argentaria, nummaria.
gebzek hebben / iets verben. Carere, p. rui, f. caritum & cassum, part. cariturus, v. abl.
gebzek hebben aen 't lichaem. Defectum pati, aliquo corporis vitio laborare.
gebzekheit na de ziele. Vitiosus, a, um, o. Vitiosè le habens.
gebzekelijck aen 't lichaem. Morbidus; morbosus, mancus, mutilus, a, um, o.
gebzeken / niet daer zijn. Deficere, cio, p. feci, f. factum: deesse, desum, p. defui.
gebzoedertingen. Patruales, g. lium, c. pl. num.
gebzoeders. Fratres, confratres, g. trum, m. pl. num.
gebzoedſel. Progenies, g. nici, f.
gebzokenthepdt. Fractura, g. rz, f. (m.
gebzul f. gekrijt. Rugitus, ùs, m. ejulatus, us,
gebzupk / lſtocht / bzu cht gebzupk / 't besigen. Usus fructus, g. us, m.
gebzupk / maniere. Mos, g. moris; usus, ritus, g. us; modus, g. di, m.
gebzupkelijck / dat men kan besigen. Usualis, e, g. lis, usufructus, a, um, o.
gebzupkelijcken. usufructus, adv.
gebzupken. uti, p. usus, part. usufrus; frui, p. fruius, part. fruiurus, reg. abl.
gebzupkneminge. Ulucapio, g. onis, f.
gebzupkr wozden. Usurpati, p. atus, pass.
 In usu esse: more receptum esse: in more esse positum.
gebuet. Vicinus, finitimus, conterminus, a, um, confinis, e, g. nis, o. accola, g. la, e.
gebuetere. Vicinus, g. ni, m. Vicina, g. nz, f.
gebueterlyck / gebuetfaem. Comis, civilis, familiaris, e, g. is, o.
gebueterlyckhepdt. Comitas, familiaritas, g. tatis, f.
gebueterte. Vicinia, g. niz, f. vicini, g. norum, m. pl. num.
gebuetſchap. Vicinitas, g. tatis, f.
gebuet zijn. Accolere, p. lui, f. cultum, reg. acc. Accolam sive vicinum esse alicujus vel alicui.
gebult. Gibbosus, a, um, o.
gebult. Ventrosus, a, um, o.
gebult. Tuberosus, a, um, o.
Gek / ſot. Fauus, bardus, dolitus, a, um; vecors, excors, g. cordis, o.
Gek / guphelact. Ludo, sannio, morio, g. onis, m.

den **Gek** maken. Ineptire, p. tivi, vel tii, f. titum. Morionem agere.
Gek / jok / gabberdatie. Jocus, g. ci, m.
gekelyck. Ridicule, peridicule, jocose, adv.
gecken / spotten. Jocari, p. catus, f. catum, dep. f. gabberen. ut: *En wilt niet gabberen over 't ongeluk van uwen ebenaesſten.* Noli ludificari mala proximi.
sonder gecken. Extra jocum, serio, adv.
geckens weert. Rifu dignus.
gecker. Derisor, illuſor, g. ſoris, m.
geckerne upt geneghte. Jocus, g. ci, m. derisio, irrisio, g. onis, f.
geckerne met ſchanperne. Sanna, g. nz, f. dicitia, g. riorum; scommata, g. tum, n. pl. num.
gecks maere: gekſpel. Ludibrium, g. brii, n.
geklagh. Quetus, conquestus, g. ùs, m. quiritatio, g. onis, f. (e. ùs, m.)
geklangh. Clangor, g. oris; sonitus, tinnitus, geklap. Loquitas, dicacitas, g. tatis, f.
geknaabde minne. Amantiam irz.
gekoffert. Citz inclusus, a, um, o.
gekouſt. Caligatus, a, um, o.
gekouſſe Duppe. Columbus plumipes, g. pedis, m. vel dalypus, g. podis, m.
gekraek. Fragor, g. oris; crepitus, g. ùs, m.
gekraep. Gallorum cantus, g. (tanz, f.)
geraep / geſtof. Jactatio, g. onis; lacticantia, g. getijſch. Clamor, g. onis, m. conclamatio, exclamatio, vociferatio, g. onis, f.
gerrejt. Ploratus, ejulatus, planctus, g. ùs, m.
gerrolt. Crisus, intortus, a, um, o.
gertompenhept. Contractio, attractio, g. onis, f.
gertompenhept. Curvatio, g. onis; curvatura, g. rz; aduncitas, tatis, f.
gedachte / gepeps. Cogitatio, g. onis, f. cogitatus, g. tús, m. Mentis cogitatio: mentis agitatio: animi ſenſa, n. pl. num.
gedachteniſſe. Memoria, g. niz; recordatio, g. onis, f.
gedachtigh / indachtigh. Memor, g. moris; recordans, g. danſis, o. Haud immemor & memoria tenens.
gedachtigh zijn. Meminiſſe, oom meminiſſe, memini, defectiv recordari, p. atus, f. atum, dep. reg. acc. vel gen. vel abl. cum prop. De: memorem esse, reg. gen. in memoria habere, reg. acc.
gedachtweerdigh. Memorabilis, e, g. lis; memorandus, a, um, o. Memoria dignus, memoratu dignus.
gedaeght / oudt. Decrepitus, grandævus, a, um, o. Aetate ſeſſus; contectus ſenio; plenat annis: annis maturus.
gedaente. Facies, ſpecies, g. ciei, ſigura, g. rz; forma, g. mz, f.
gedaente geben. Formae, figurate, p. avi, f. atum. 7. 466.

gedaente des aensichtes. Vultus, g. tds, m.
 gedarmte. Intestina, r. norum, n. pl. num.
 geddenken. Holl. Diænum, g. iiii; proverbium,
 g. bit, n.
 gedeelte. Pars, g. partis, portio, g. onis, f.
 gedenkelyck. f. gedachtweydich. Memo-
 rabilis, e, o.
 gedennen. f. Gedachtigh zyn. Memorem,
 non immemorem esse. Meminisse, Memo-
 riâ tenere, continere, custodire.
 doen gedennen. Suggestere, p. gessi, f. gestum,
 r. acc. rei & dat. pers. commonere, p. mo-
 nuï. f. monitum; commonefacere, cio, p.
 feci, f. factum, v. acc. pers. & gen. rei vel acc.
 pers. & abl. rei cum De. Revocare in memo-
 riâ: reducere in memoriâ, r. acc. rei &
 dat. pers.
 mp gedentk. Memini, defeld. Recordor. Me-
 moria mea mihi suggerit: in memoriâ teneo.
 gederkenisse / memorie. f. gedachtenisse.
 ut: Zijn gedachtenisse heught niet lang.
 Memoria ejus est nimis labilis.
 gederkenisse / gedenkteecken. Monumentum,
 g. ti; mnemosynon, g. ni, n.
 gedeurte. Dumetum, g. ti, n.
 gedicht. Pœma, g. matis, n. f. Dicht. Car-
 men,
 gedienstigh. Officiosus, obsequiosus, a, um, o.
 gedienstighept. Obsequium, g. quii, officium,
 g. cii, n.
 gedienstichlyck. Obsequiosè, officiosè, adv.
 gedierde. Animal, g. malis, n.
 gedijden / gedpen. Fieri, fio, p. factus, part.
 facturus, confieri, fio, p.
 gedinge in Gerecht. Disceptatio, g. onis; con-
 troverfia, g. fia; lis, g. litis, f.
 gedinge in 't koop. Licitatio, g. onis, f.
 gedoen. Agendo proficere: rem suam facere
 vel promovère.
 gedoken / verborgen. Absconsus, tectus, a,
 um, o.
 gedoken / in een gekrompen. Contractus, a,
 um, o.
 gedommel. f. dommelinghe. Bombus, i, m.
 Strepitus, us, m.
 gedoge. Venia, g. nia; licentia, g. tia; per-
 missio, g. onis, f. indultum, ti, n.
 by gedoge. Indultus, permiffus. abl. abf. permif-
 sive, adv.
 gedogen / toelaten / tolereren / lyden. Permit-
 tere, p. misi, f. missum; concedere, p.
 cessi, f. cessum; sinere. p. sivi, f. situm; in-
 dulgere, p. duli, f. dultum, r. acc. rei & dat.
 pers.
 gedogenisse / gedooghfaemhept. indulgen-
 tia, licentia, patientia, g. tia; f.
 gedooghfaem. Pateriens, indulgens g. entis, to-
 lerans, g. antis, o.
 gedachtigh. Fertilis, e, g. lis, ferax, g.

racis; fecundus, a, um, o.
 gedachtighhept. Fertilius, feracitas, fecun-
 ditas, g. tatis, f.
 sich gedagen op iemand / in iemand wils
 le-keur stellen. Deferre, tero, p. detuli, f. de-
 latum, permittere, p. misi, f. missum, r. dat.
 Relinquere alterius arbitrio.
 ik gedaech mp op den Wutheur. Sit fides
 penes auctorem.
 ick ghebeaghe mp op den Magistraet.
 Hæc Magistratum judicio relinquo, f. re-
 fereren / rappozteren. Referre, tu i, la-
 tum.
 gedangh. Stipatio, g. onis; pressura, g. rz, f.
 gedangh van volk. Hominum nimia tur-
 ba.
 gedeben werck. Torcuma, g. matis, n. Opus
 calatum.
 gedoch / gedocht. Monstrum, spectrum, g.
 tri; phantasma, g. matis, præstigiæ, g. gi-
 rum, f. pl. num.
 gedroom / Fl. gedangh. Pressura, g. rz, f.
 gedzongen sitten. Arde sedere: angustè se-
 dere.
 gedruys / gewelt. Impetus, g. us, n. violentia,
 g. tia; invalido, g. onis, f.
 gedruis / gerucht. Strepitus, us; fragor, g.
 oris, m.
 gedueren. f. dueren. Durare, avi, atum.
 gheduerende dien tyd. Interea tempo-
 ris: eodem tempore: sub idem tem-
 pus.
 geduerich. Durabilis, perennis, e, g. is; perpe-
 tuus, continuus, assiduus, a, um; perpes, g.
 perpetis, o.
 geduerichept. Assiduitas, perennitas, perpetui-
 tas, g. tatis, f.
 geduerichlyck. Assidue, jugiter, continenter,
 perenniter, adv.
 gedweechfaem / sachtmoedich. Mansuetus,
 placidus, benignus, a, um; mitis, comis, e, g.
 is, o.
 gedweechfaemhept / sachtmoedicheit. Man-
 suetudo, g. dinis; lenitas, mititas, comitas,
 benignitas, tatis, f.
 geheel. Totus, f. heel. Integer, a, um, o.
 geel. f. geel. Flavus, a, um, o.
 geen. Nullus, a, um; g. nullus, d. nulli, o. ne-
 mo, g. minis, c.
 geen van beppen. Neuter, tra, trum, g. neu-
 trius, d. neutri, o.
 geenderhande / geenderleel. Nullus omnino.
 geenfins. Nequaquam, neutiquam, haudqua-
 quam, minime, adv. Nullo modo: nullo
 pacto.
 geentjts / noit. Nunquam, adv.
 geepe. Acus, g. ci, m. piscis.
 geer / angelpser. Fulcra cuspidata.
 geepe. f. geide. Virga, z, f.

geeren van een kleeft oft hembde. Sinus, g. nūs, m.
geeren/ geerne/ gewilligly. f. geerne. Libens, tis, o.
ge-erde. Hæres, g. redis, c.
geeffel. Flagellum, g. li; flagrum, g. gri, n.
geeffellen. flagellare, p. avi, l.atum. Virgis vel flagro credere, *reg. acc.*
geefftelens weicht. Mafigia, g. giz; flagrio, g. onis, m.
geeffelinge. flagellatio, g. onis, f.
geeft/ ziele. Spiritus, g. us: animus, g. mi, m. anima, g. mæ: mens, g. mentis, f.
den geest geven. f. Overben. Mori, rior, g. mortuus, *part. moriturus: expire.*
geest-ader. Arteria aspera.
geestelyk/ dat geen lichaem en heeft. Spiritualis, e, g. lis, o.
geestelyk/aen Godtbyzige dingen toegeigent. Pius, religiosus, ecclesiasticus, a, um, o. clericus, g. ci, m.
geestelyk/in geestelyk: ende Godtbyzigtige saken erbaren. Piarum rerum benepertus.
geestelyken boek. Liber pius: liber de rebus piis.
geestelykheit/ den geestelyken staet. Clerus, g. ri, m. Clericorum ordo: ordo Ecclesiasticus.
geestelyk recht. Jus Canonicum *sive* Pontificium.
geestelyken. Piè, religiosè. *adv.* Pietatis sensu.
geest/ Engel/ t'zp quaet of goet. Genius, g. nii, m.
nacht-geesten. Spectra, orum, n. *pl.* Larva, umbræ, g. arum. f. *pl. num.*
geesten der dooden. Manes, g. nium, m. *pl. no* Umbrae demortuorum.
geest/ berstant. Ingenium, g. nii, n. mens, g. mentis, f. mores, g. morum, *pl. num.*
daer steekt een geest in. Egregium in eo latet ingenium.
ongerusten geest. Qui est turbulento ingenio: qui est moribus inquietis ac turbidis.
geestigh/ verstandigh/ geestryk. Ingeniosus, argutus, industrius, a, um, o.
geestelyk/constelyk. Ingeniosè, scitè, subtiliter, *adv.*
geestigheyt. Dexteritas, vivacitas, g. tis.
geete/ Fl. geite. Capra, g. præ, f.
geet-ader. Fl. Vena jugularis.
geewun. Oscitare, p. avi, f. atum.
't geewun/ geewinge. Oscitatio, g. onis, f.
geewuer. Oscitator, g. oris, m.
gesluit. Sibilus, g. li; poppylmus, g. mi, m.
gegek/ gespot. Ludibrium, g. brib, n.
gegichel. Cachinnus, g. ni, m.

gegoet/ rijk. Dives, g. vitis o. f. rijk. Opulentus, a, um, o.
gegrenik. Subrisio, g. onis, f.
gehak/ gekap. Concisio, g. onis, f.
gehakte oft gekapte spysc. Minutal, g. talis, n.
gehaek/ klampinge. Inuncatio, aduncatio, g. onis, f.
gehaek/ verlangen Desiderium, g. ri, n.
gehandtsaem. Promptus, industrius, a, um; solers, g. lertis, o.
geheel/ volkomen. Totus, a, um, g. totius, d. toti; plenus, a, um, o.
geheel/ ongeschend. Integer, gra, grum; incorruptus, illibatus, inviolatus, a, um, o.
geheel/ op een/niet gebroken. Solidus, a, um, integer, gra, grum, o.
geheel/ syn geheel/ synen eersten staet. Prior status, prior conditio.
op syn geheel stellen. Rem ad priorem statum reducere vel revocare, rem restituere in integrum.
geheellyk/ t'eenmael. Omnia, penitus, plane, profus. *adv.*
geheelmelte/ welfsel. Convexitas, g. tatis, f.
geheelmelte des monds. Palatum, g. ti, n. f. gehengen. Permittere. p. misi, f. missum; concedere, p. cessi, f. cessum. *reg. acc.*
geheugemisse. Permissio, g. onis; indulgentia, g. tiz; venia, g. niz, f. consensus, permissus, g. sūs, m.
gehet. Vergetus, roboratus, a, um, o. f. kloek. Fortis, e, o.
geheugen/ ghedenken. Recordari, p. datus, datum, *dep. r. gen. vel acc. vel abl. cum De.*
geheugenisse. Memoria, g. riz; recordatio, g. onis, f.
gehepnenisse/ mysterie. Mysterium, g. rii, n. arcanum, g. ni, n.
gehepninge/ tuyn. Septum, g. ti, n.
gehooz/ 't gehooz. Auditus, g. tūs, m. auditio, g. onis, f.
gehooz/ audientie. Audientia, g. tiz; attentio, g. onis, f.
gehooz geven. Præbere aures alicui.
gehoozsaem. Obediens, obsequens, g. entis, moriger vel morigerus, a, um, o. Dicto audiens.
gehoozsaem zyn. Obedire, p. divi, f. ditum; parere, p. rui. f. ritum; obtemperare, p. avi, f. atum, obsequi, p. lectus, *dep. r. dat.* Auscultare alicui; imperata alicujus facere.
gehoozsaemheyt. Obedientia, g. tiz; obsequium, g. quii, n.
gehoozsaemlyk. Obedienter, obtemperanter, obsequenter, *adv.*

gehouden *zijn* doo; besofte. Teneri promiffio
vel voto.
 gehoude *broutwe.* Marita, conjugata, g. rz, t.
 gehoude *man.* Maritus, g. ti, m.
 gehucht/gehuchtfen. Vicus, g. ci, viculus, g.
 li, m.
 gehupl. Ululatus, ejularus, g. tús, m. ejulatio,
 g. onis, f.
 gehupft / die gemackelijc woont. Commo-
 de habitans.
 gehupft / die veel hupfen heeft. Dives ædi-
 bus, *vel*, ædium; abundans ædibus.
 gejaegh / gejaegh Venatus, g. tús, m.
 gejaegh / haefte. Felinatio, g. onis, f.
 gejaulk. Gannitus, g. tús, m.
 geil. Rufus, luteus, flavus, croceus, a, um, o.
 geil *zijn.* Flavere. *sine prat. aut sup.*
 geil maken. Rufare, p. avi, f. atom, r. acc.
 geilqier. Orichalcarius, g. rii, m.
 geilfugdt. Aurigo, g. ginis, f. icterus, g. ri, m,
 morbus regius; morbus arquatus,
 Geilfuchtigh / die de geil heeft. Ictericus,
 auriginofus, a, um, o.
 Geilwortel *pee.* Daucus, g. ci; staphylinus,
 g. ni, m.
 geirde / cralie. Clathrus, g. thri, m. in. pl. num.
 clathi, g. rorum, m. & clathra, g. thro-
 rum, n.
 geirne / geerne / goetwilligh. Lubens, libens,
 volens, g. encis; voluntarius, ultroneus,
 a, um, o.
 geirne / goetwilligh. Libenter, voluntarie,
 voluntario, *adv.*
 gekerm. Lamentum, g. ti, n. lamentatio,
 ejulatio, g. onis, f. ejulatus, g. tús, m.
 geketel. Titillatio, g. onis, f.
 gekijf. Lis, g. htis, rixa, g. z, altercatio, dif-
 ceptatio, g. onis, f. onis, f. jurgium, g. gii, n.
 gekint / die een groote kinne heeft. Menta-
 tus, a, um, o.
 gekipt *ep.* Ovum excusum *vel* exclusum.
 gekipte kikenen. Pulli recentes; pulli jam
 primum exclusi.
 gekift. Cistz inclusus, a, um, o.
 gelach. Rufus, g. sús, m. rifio, g. onis, f.
 gelaegh. Symbolum, symposium, g. sii, n.
 symbola, g. lz, comporatio, g. onis, f.
 gelaegh *bzp.* Aymbolus, a, um, o. Immunis
 à lybulo.
 gelaeghsinan. Sympota, g. rz, m, compotor,
 g. oris, m.
 gelaeghsbroutwe. Symptotia, g. trix, com-
 potrix, g. tricis, f.
 gelaeghs-ineefter. Sympofiarcha, g. chz, m.
 gelaeghsaem / *Fl.* welgelegen. Commodè
 fitus.
 gelaet / buptenfte gefaltentiffe. Gestus, habi-
 tus, flatus, g. ús, m. species, g. cici, f.
 gelaet des aensichts. Vultus, g. ús, m. f.

Mine. Status, ús, Species, iez
 blinde gelaet. Frons hilaris; vultus hilaris.
 vals gelaet. *f.* Simulant. Simulatio, onis, f.
 gelaten / veinfen. Simulare, p. avi, f. atom.
 Oris simulatio, *reg. acc. f.* Weinfen. Fin-
 gere, inxi, ictum.
 fief fot gelaten / den fot fpielen. Simulare fa-
 rum; lacere *vel* offendere *se* bardum.
 gelat / glat. Lubricus, a, um, o.
 gelben / weirt *zijn.* Valere, p. lui, f. litum;
 xlimari, p. atus, *pass.* In pretio esse: In va-
 lore esse.
 gelben / vermogen / bondigh *zijn.* Pollere,
 g. lui, *sine sup.* Ratum *vel* firmum esse: vim,
vel pondus, *vel* momentum, *vel* autorita-
 tem habere,
 gelben / het gelt op u / 't is op u geladen.
 Res tua agitur: tibi periculum imminet.
 gelbt. Pecunia, g. niz; moneta, g. rz, f. nu-
 mus, nummus, g. mi, m. numisma, g. ma-
 ris: zs, g. zris, n. argentum signarum.
 gelt ende goedt. *f.* rijckdout. Opes, um, f.
 facultates, tam, f. divitiz, arum, *f. pl.*
 gelbt aenleggen. Collocare pecuniam in
 quæstum.
 contant gelbt. Numerata pecunia; nummi.
 numerari.
 't gelbt affetten. Pecuniaz æstimationem &
 valorem demittere. (re.
 't gelt opfteken. Pretia nummorum intende-
 gelbt op de handt. Autoramentum, g. ti, n.
 gelbrboete. Multa, g. rz, f. Pœna pecuniaria
 gelbt aengaeft. Pecuniarus, a, um, o.
 gelben / gepaffeert. Præteritus, a, um, o.
 gelebt / gelst. Membrium, g. bii, n. articulus,
 g. li, m. junctura, g. rz, f.
 geleert Doctus, eruditus litteratus, a, um,
 o. Litteris imbutus: rei literariz peritus:
 eruditione præitans: omni doctrina eru-
 ditus.
 geleerdelyc. Doctè, eruditè, peritè, *adv.*
 geleerthejdt. Eruditio, onis, doctrina, g. nz,
 peritia, scientia, g. trix, f.
 geleerigh / die lichtelyc leert. Docilis, docil-
 bilis, e, g. lis, ingeniosus, a, um, o. Aptus
 ad dilectinam.
 geleerighejt. Docilitas, g. tatis, f.
 gelegen / gefaen. Situs, positus, a, um, o.
 gelegen *zijn.* Situm esse.
 gelegenthejt ban een plaetse. Situs, positus,
 g. ús, m. Natura loci.
 gelegen / stille. Tranquillus, quietus, a, um, o,
 den windt is gelegen. Ventus refedit. Ventus
 conquievit.
 gelegenthejt / bequaemighejt. Commodi-
 tas, opportunitas, tatis, occasio, g. onis, f.
 gelegenthejt / den staet ban eenige faek.
 Conditio, g. onis, natura, g. rz, f. flatus, g.
 tús, m.

gelepsteren. f. gliufteren. Scintillare, avi, atum.
 gelente/gelinte. Sepes, g. Pis, sepimentum g. ti, n. macerites, g. riei, f.
 gelepde. Comitatus, duclus, g. us, m. deductio, g. onis, f.
 b2p-gelepde. Salvus conductus, com meatus, g. us, m. potestas liberè com meandi: liber com meatus: fides publica.
 b2p-gelepde / b2ieben ban faufronduftet. Tabulæ com meatus: diploma com meatus: syngraphus liberi itineris.
 b2p-gelepde geben. Tutu itineris litteras alicui concedere: securitatem in itinere præstare.
 gelepden. Deducere, conducere, p. duxi, / duclum; comitari, p. tatus, / ratum. dep. r. acc.
 gelf/noefch. *adjct.* Obliquus, tranſverſus, a um, o.
 gelfs/noefch. *adv.* Oblique; tranſverſim.
 gelichen. Polire, p. livi, & liti, / litum; com planare, p. avi, / atum, r. acc.
 gelikt zyn Nitere, p. tui; splendere, p. dui; fulgere, v. fulsi, *sino sup.*
 gelikſten. Pumer, g. micis, m.
 gelid. f. gelede. ut: Dijn een gelid t is verſtupt. Unum ipſius membrum est luxatum.
 geliefken. Amicus, g. ci; amafius, g. ſii, m. amica, g. cæ; amafia, g. ſia, f.
 gelieben. Placere, complacere; p. placui, / placitum, r. dat.
 gelijk. Similis, affimilis, conſimilis, parilis, æqualis, e, cozqualis, g. lis, par, compar, g. paris, o. *reg. g. vel dat.*
 gelijk/recht/rechtbeerdighepdt. æquum, g. qui; jus, g. juris, n. ſas, n. *indecl. reperitur eantem in Nemin. accus. & Voc.*
 gelijk hebben. Ratione niti: æquitate niti: jure & æquo niti: æquum bonumque dicere.
 gelijk/effen/recht. Planus, æquus, rectus, a, um, o.
 gelijk maken. æquare. p. avi, / atum, r. acc.
 gelijk als. Inſtar, adinſtar, r. *gen. velut, veluti, r. num.* Non aliter quam: haud ſecus quam.
 gelijk of/ gelijk als of. Quasi, ac ſi, ut ſi, veluti ſi, tanquam ſi.
 't is getijcke veel. Parum refert: perinde eſt: nihil intereſt.
 't is my getijcke veel. Perinde habeo; ſuſque deque mihi eſt.
 getijcke veel. Nihilominus, avamen, nihilo ſcius, *adv.*
 gelijken/malkanderen gelijk zyn. Similem eſſe, conſimilem eſſe, r. dat.
 gelijken/ op een paſſen. Convenire, p. veni, / ventum; congruere, g. guui, *sino sup.*, re-

ſpondere, p. ſpondi, / ſponſum, r. dat.
 gelijken/nut oft bequaem zyn. Eſſe capium, commodum, idoneum, habilem, r. dat. vel acc. cum *Ad.*
 gelijken/bergelijken. Comparare, aſſimilare, æquiparare, adæquare, p. avi, / atum; contere, tero, p. tuli, / collatum. *reg. acc. rei & dat. perf.*
 gelijkeniſſe/ gelijckhept. Similitudo, g. dinis, f.
 gelijkeniſſe/ bergelijkeniſſe. Comparatio, collatio, g. onis, f.
 gelijkeniſſe/parabel. Parabola, g. læ; parodia, g. miæ, f. paradigma, g. matis, n.
 gelijcker. æquator, g. oris, m. *Circulus celeſtis,*
 gelijckerhandt. Simal, unà, pariter, pariformiter, *adv.*
 gelijkerwijjs. Sicut, ſicuti, velut, veluti, quem admodum, *adv.*
 gelijkerwijſe/alſo. Sic, ita, perinde. *adv.* Eodem modo; ad eundem modum; pari ratione, haud ſecus; non diſſimili modo: haud aliter.
 gelijkformigh. Conſimilis, e, g. lis; analogus, a, um, o. *reg. dat.*
 gelijkfo:mighept. Analogia, g. gix; congruentia, g. tix; proportio, g. onis, f. *ſi ebeurdenhepdt/ut: 't En is geen gelijck bozinnighept der toepgeningh noch os berekenomſte / maer der oneventhept.* Non eſt analogia attributionis neque convenientiæ, ſed inæqualitatis. *Gelijckfoz: nighpt s kunde. Analogiſtica, z.*
 gelijkfoz:niglijk. Pariformiter, *adv.*
 gelijckhept / alſt een is gelijck het ander. Similitudo, g. dinis, paritas, g. tatis, f.
 gelijckhept/effenhept. planities, g. tici, rectitudo, g. dinis, f.
 gelijckelijck. æqualiter, *adv.* Ex æquo.
 gelijckmackinge. æquatio, exæquatio, g. onis, f.
 gelijckmatigh. Ejuſdem menſuræ: æqualis menſura.
 gelijckmoedigh. æquanimis, e, g. mis; æquanimus, a, um, o.
 gelijckmoedighept. æquanimitas, g. tatis, f.
 gelijckmoediglijk. æquanimiter. *adv.* æquo animo.
 gelijcknamigh. Cognominis, e, g. nis, o, r. *adv.* æquivocus, a, um, o.
 gelijckwierdig. æquivalens, g. lentis, o
 gelijckwichtig. æquilibris, e, g. bris, o.
 gelijff/ gelybigh. Corpulentus, carnoſus, a, um, o
 gelybighept. Corpulentia, g. tix, f.
 gelifteren. f. gliufteren. Scintillare, avi, atum, gelinte.

gelinte/gelente. Sepimentum, i.
 gelipt. Labeo, g. onis, m. labiosus, a, um, o.
 gellich/schozst. Scabiosus, a, um, o.
 gellink. Agnus hornus.
 gelofte. f. belofte. Promissio, onis, f.
 geloof/geloobe/getrouwighepdr. Fides, g. dei, f.
 geloof/crediet. Creditum, g. ti, n.
 op geloobe. Credito, *ablat. absolus.*
 geloofachtigh. Credulus, a, um, o.
 geloofdzekigh. Perfidus, perjurus, a, um, o.
 Perfidiz reus.
 gelooffelyk. Credibilis, probabilis, verifimilis, e, g. lis, o, Veri speciem præ se ferens; rationi consonum: non alienum à veritate.
 gelooffelyken. Credibiliter, verifimiliter, probabilyter, *adv.*
 gelooffelykheit. Credibilitas, probabilitas, g. tatis, verifimilitudo, g. dinis, f.
 geloof-geber. Creditor, g. oris, m.
 geloofwerdich. Gravis, e, g. is, o, Fide dignus: homo fidei candidz & sincerz; & integrz: rectz fidei ac sinceri candoris homo.
 gelooven. Credere, p. didi, f. ditum. Fidem habere, *r. dat.*
 gelooven/betrouwen. Fiducia, g. ciz, f.
 t geloobe/Chyften-geloobe. Christiana fides: Christi fides: mysteriorum christianorum fides, proditorum à Christo arcanorum fides.
 geloobich/Chyften. Fidelis, e, g. lis; pius, a, um, o.
 gelooven. f. belooven. Spondere, spondi, sponlum.
 gelte/gesneden soch. Sus castrata.
 gelubt. Spado, g. onis: eunuchus, g. chi; semivir, g. viti, m.
 geluchten. Adspicere, cio, p. spexi, f. specum; intueri & intui, intugor & intuor, p. tuitus sum. Aquis oculis adspicere, *r. acc.*
 geluk/foztupne/gebald. Fortuna, g. nz, lors, g. fortis, f. casus, g. lus, m. Fortuitus eventus.
 hp geluk. Fortè, fortuna, *abl. absf.*
 t is geluk. Casu accidit.
 geluk/boozspoedt. Felicitas, prosperitas, g. tatis, f. Res secundz, f. pl. num. fortuna secunda, bona, prospera, prosper eventus, felix successus.
 geluk/daer sla geluk toe / modus bene approcandi. Felix sit & faustum: bene vertat: Deus bene fortunet: prosperè succedat: bonis avibus.
 gelukken/wel bergaen. Succedere, successit, *imp. r. dat.* prospere cedere; feliciter evenire, *r. dat.* optatum finem sortiri: exitum felicem habere.

gelukkich/die goedt geluk heeft. Felix, g. licis, fortunatus, a, um, prosper, pera, peram, o.
 gelukkich 3yn. feliciter agere: prosperà fortunà uti; experiri fortunam florentem: beatè vivere.
 gelukkich/dat geluk bp brengt. faustus, auspiciatus, secundus, a, um, o.
 gelukkichlyk. Fortunatè; fauste, feliciter, prosperè, *adv.* secundus avibus.
 geluksaen/gelukfallyk. f. gelukkich. fortunatus, a, um, o.
 geluk-wens. Gratulatio, congratulatio, g. onis, f.
 geluk-wenssen. Gratulari, congratulari, p. arus, f. atum. Optate prospera vel felicia; *r. dat.*
 gelven. Obliquare, p. avi, f. atum, *r. acc.*
 gelusten. f. Austen. Collibitum esse.
 gelupdt. Sonus, g. ni; sonitus, g. tús; clangor, g. oris, m.
 gelupt maken/gelupt geven. Sonare, p. nui, f. nitum; strepere, pui, f. pitum; stridere & stridere, p. stridi, *ino sup.* sonum sive clangorem edere: sonitum reddere.
 gemacht. Virilia, g. lium, n. pl. num.
 gemak/staepe. Commoditas, opportunitas, g. tatis, f. otium, g. tii, n.
 gemak/lichtighept. Facilitas, g. tatis, f.
 gemakkelikh/traeghlyk. Lentè, tardè, cunctanter, *adv.*
 gemakkelikh/ter goeder moepte. Per otium: pro opportunitate.
 gemakkelikh/lichtelyk. Facile, expedite, commode, *adv.* Sine difficultate: nullo negotio.
 gemakkelijken Jakh. Homo lentus, segnis, tardus, piger, iners, fociors, torpidus.
 genaent/maens gewyfe/croungemaekt. Lunatus, a, um, o.
 gemaegt / gelyk de peyden ofe leeuwen. Jubatus, a, um, o.
 gemaniert. Modestus, a, um, o. f. Sedigh. Sedatus, a, um, mitis, e, o.
 gember. Zingiber, g. beris, m.
 gemeen. *Fl. Holl. f. gemeen.* De geheele wereldt is een geneene stadt van goede ende quade menschen. Mundus universus est communis proborum improborumque hominum civitas.
 gemelyk. Morosus, fastidiosus, a, um: difficilis, e, g. lis, o.
 gemelyken. Morosè, fastidiosè, *adv.*
 gemelykhepdt. Morositas, g. tatis, f. fastidium, g. dii, n.
 gemenich/inginge. Mixture, g. rz, mixtio, g. onis, f. Miscellanea, g. neoram, n. pl. num.
 gemeek. Observatio, g. onis,

gemerck nemen op iet. *Observare, considerare, p. avi, f. atum, r. acc. restituerē, p. flexi, f. flexum, r. acc. cum In.*

gemerckt dat. *Quandoquidem. f. Angesien dat. Cum subjunctivo gaudens.*

gemet landts. *Triens, g. entus, m. Tertia pars jugeri Brabantis, & tres quadrantes jugeri Flandris.*

gemeyn aen vele / niet eppen aen een alleen. *Communis, popularis, e, g. is; promiscuus, publicus, a, um, o.*

gemeyn/gaanchbaer, dat in gemeyne usantie is. *Communis, vulgaris, e, is; vulgaris, perulgare, tritus, usitatus, a, um, o.*

gemeyn/slecht/geringh. *Vilis, levis, e, g. is. o. Parvi momenti, exigui ponderis.*

gemeyn/onedel / niet in staet of officien. *Plebejus, privatus, a, um, o. E vulgo vel è plebe homo.*

gemeyn / gespraeksaem. *f. gemeynsaem. Familiaris, affabilis, e, o.*

Den gemeynen man / 't gepeupel / gemeyne volck. *Vulgus, g. gi, m. vulgus, n. indecl. plebs, g. plebis; plebecula, g. læ, f. Promiscua multitudo, imperitum vulgus.*

gemeyn maecten / aen elcken een toelaten. *Publicare, p. avi, f. a'um. r. acc. rei & dat. perf. Omnibus commune facere: publici juris aliquid facere.*

gemeyn maecten / kennelijck maecten aen alle de wereldt. *Vulgare, cvulgare, divulgare, promulgare, perulgare, p. avi, f. atum. r. acc. rei cum dat. perf. f. Kennelijck maecten. Notum alicui aliquid facere.*

gemeynelijck / meestendeels. *Plerumque, ut plurimum, adv. Magnâ ex parte.*

gemeynsaem / spraeksaem. *Familiaris, comis, affabilis, e, g. is, o.*

gemeynsaemelijck. *Comiter, familiariter, adv.*

gemeynsaemhept. *Comitas, affabilitas, familiaritas, g. tatis, f.*

gemeynschap / gemeynsaemhepdt. *Idem.*

gemeynschap / bzienschap / kennisse. *Communio, g. onis; consuetudo, g. dinis, f. commercium, g. cii, consortium, g. tii, n. convictus, usus, g. us, m.*

gemeynschap met iemand hebben oft houden / niet iemandt omme gaen oft verkeren. *Uti alicuius familiaritate vel consuetudine: uti aliquo familiariter: consuetudinem habere cum aliquo: conjuncte vivere cum aliquo*

Gemeynte. *f. den Gemeynen man. Vulgus, i, m. & n.*

gemick. *Collimatio, g. onis, f.*

gemick nemen. *Collimare, p. avi, f. atum,*

f. *Micken. Oculos in scopum intendere.*

gemeynsaem. *Amabilis, e, g. lis, o.*

gemeyssen / niet hebben. *f. Ontbeiten. Carere, vi, itam.*

gemoeft / te gemoeche. *Affectus, animatus, a, um, o. Animo affectus.*

gemoe(d)ich / sachgemoe(d)ich. *Tranquillus, mansuetus, a, um, facilis, lenis, tractabilis, e, g. is.*

gemoe(d)icht / sach / niet hart of rou. *Mollis, lavis, mitis, tractabilis, e, g. is, o.*

gemoeft / hart / sin. *Animus, g. mi; affectus, g. us, m. mens, g. mentis, f. cor, g. cordis, n.*

te gemoeft doeren / doen gedencken. *Redigere vel revocare vel reducere alicui in memoriam: excitare aliquem ad memoriam rei alicujus.*

gemoeft. *Occursus, g. us, m. occurratio, g. onis, f.*

gemoeften / te gemoeft komen / bejegenen. *Obviare, occurfare, p. avi, f. atum. Obviam venire. r. dat.*

te gemoeft komen / sich aen een anderent 'ondergeven. *Humiliare se: demittere se: submittere se, r. dat.*

te gemoeft komen / iemand wat toegeven. *Accommodare se alienæ voluntati: deflectere vel declinare in alterius voluntatem: concedere in alterius arbitrium.*

gemoeftende. *Obvius, a, um, o.*

Gemunstert *Keijghsman. Miles auctoratus.*

gemot / motachtigh. *Tineosus, a, um, o.*

gemise *Dama, g. mæ; rupicapra, g. præ, m.*

genul / stof. *Pulvis, g. veris, m.*

genul / grups. *Rudus, g. deris; rudera, g. rum, n. pl. num.*

genochte / genacht-dach / genechte. *Dies judicialis, dies juridicus.*

genachte houden. *Forum agere: jus dicere.*

Genade. *Gratia, clementia, benevolentia, g. tiz; misericordia, g. iz, f. favor, g. oris, m.*

uprgenaden. *Gratis, gratitudo, adv.*

in genaden ontfangen. *In gratiam recipere; benevolentiz pristinz restituere: inkaurare ad gratiam r. acc.*

sich op genade ende ongenade overgeven. *Dedere velmittere se victoris arbitrio: concedere in arbitrium victoris.*

genadich. *Propitius, benignus, pius, a, um; clemens, g. mentis; misericors; g. cordis: exorabilis, e, g. lis, o.*

genadich zyn. *f. Ontfermen. Miserari, atus sum; gratiam alicui exhibere.*

Facere alicui gratiam delicti, benevolentia alique[m] prosequi.
genadigelyk. Clementer: pie, benigne, miser[is] o[mn]iter, *adv.*
genarken / nader komen. Accedere, p. cessi, f. cessum, r. acc. appropinquare, p. avi, f. atum, r. dat. imminere, p. nui, sine sup.
gene. Ille, illa, illud, g. illius, d. illi; is, ea, id. g. ejus, d. ei. *pronom.*
de gene die. Qui, quæ, quod, g. cujus, d. cui, ille qui, illa quæ, illud quod, g. illius, qui vel quæ vel quod. a. illi qui vel quæ vel quod.
alle de gene die. Quicumque, quæcumque, quodcumque, g. cujuscumque, d. cuiumque.
genegen / toegebaen en iet. Deditus, a, um, o. r. dat. pronus, propensus, a, um; proclivis, facilis, e. g. is, r. dat. vel acc. cum *Ad vel In.*
genegenthepdt. Inclinatio, propensio, g. onis; proclivitas, e. tatis, f.
geneiren / sich geneiren / den kost winnen. Quantum facere: vicium quærit: arc: vitam tolerare.
Wat in de geneit hy hem? Undevitam tolerat? quæ ex re vicium quærit?
geneirich. Qualitativus, a, um, o.
genesen / gesont maeken. Sanare, curare, p. avi, f. atum, r. acc. medicari, mederi, p. dicatus, f. atum, r. dat. & acc. f. gesont maeken Sanum facere alique[m].
genesen / gesont worden. Sanari, consanari, p. atus, pass. sanescere, consanescere, p. sanus, *fn. sup.* revalescere, convalescere: convalescere, p. valui, f. alium f. gesont worden: ut: *Hy* wordt gesont. Fit sanus ex morbo; Fit sanus medicamento.
genetor. Medicus, g. ci; chirurgus, g. gi: curat[or], sanator, e. oris, m.
genesinge. Sanatio, medicatio, curatio, g. onis f.
geneben. Patruales, g. lium: consobrini, g. norum, m. *pl. num.*
genepcht f genegen. ut: *Hy* is genepcht tot oorlogh. Est pronus bello: in bellum, ad bellum
genies. Sternutatio, g. onis, f. sternutamentum, g. ti, n.
geniet / gebuyk. Usus, usufructus, g. us, m. fruitio, g. onis; usura, g. rz, f.
geniet / daet / profijt. Commodum, p. di; e. m olumentum, g. ti: lucrum, g. cri, n. utilitas, g. tatis, f.
genietelyk / dat men kan gebuyken. Usurpabilis, e. g. is, o.
genieten / gebuyken. Uti, p. usus, *part. uturus*: frui, p. fruius, *part. fruiturus* & fructurus: petriui, p. fruius, *dep. r. abl. sed*

acc. rarissime. Usufructum habere alicujus rei.
genieter. Usurpator, g. oris; usufructuarius, g. ri, m.
geniester. Usurpatrix, e. tris, f.
genoech / genoechsaemlyk. Sat, satis, affatim, abunde, sufficienter, *adv.* Quantum opus, quantum par est.
genoech zyn. Sufficere, sufficit, *imperf. r. acc. f.* Sufficient. Sufficiens, tis, o. *Hy* en is niet sufficient om te betalen. Non est solvendo.
genoech doen / voldoen. Satisfacere, cio, p. feci, f. factum: satisfacere, p. dedi, f. datum, r. dat. Respondere votis.
genoechdoeninge. Satisfactio, g. onis, f.
genoechsaem. Sufficiens, g. entis, idoneus, a, um, o. r. dat. vel acc. cum. *Ad.* Qui sufficit; cui suppetit facultas: qui par est oneri.
genoechsaemheyt. Sufficiencia, g. tiz, f.
genoege. Sufficiencia g. tiz; satietas, g. tatis, f.
genoegen / sich genoegen / re vreden zyn. Conquiescere, p. quievi, f. quietum, r. abl. cum *prep. In.* contentem esse, r. abl.
genorgen / behaegen. verb. Placere, p. placui, f. placitum: aridere, p. risi, f. risum, r. dat.
genoegen / behaegen. *nomen.* Placitum, beneplacitum, g. ti, n. lubentia, g. tiz, f.
genoegen / genoechlykheyt / genoechlyk / vermaek. Jucunditas, amoenitas, festivitas, voluptas, g. tatis; oblectatio, g. onis, f. oblectamentum, g. ti, n.
genoechlyte in iet nemen. Oblectare se re aliqua, voluptatem ex re aliqua capere.
genoffel. Caryophylla, g. lzx, f. *flor.*
genoffel n. gel. Caryophyllus, g. malc. *sic* genoffel. Caryophyllum agreste.
Indiansehe genoffel. Othonna, g. nz, f.
genomen dat het soo zp. Posuo quod ita sit; dato quod ita sit: pone ita esse; tacita esse.
genoot / gesell. Consors, g. sortis; compar, g. paris; socius, a, um, o.
genferik. Argentilla, potentilla, g. lzx, f. *herba.*
genst. Fl. Genista, e. rz, f.
genster. Scintilla, favilla, g. lzx, f.
gensteren. Scintillare, p. avi, f. atum. Scintillas agere.
gent. Anser, m.
gent / sent / gentil. Concinnus, politus, comptus, a, um, o.
genozofst. Licitus, a, um, o.
geozot. Auritus, a, um, o.
gepast. Commodus, accommodus, opportunus, idoneus, aptus, appositus, a, um, o. r. dat. vel acc. cum *Ad.*

gepaffeljk. Commode accommodè, oportune, apte, appofite, *adv.*
 gepckeide waere. Salgama, g. morum, n. pl. num.
 gepewpel. Popellus, g. li, m. f. Den gemepeuen man. Vulgus, g. i, m. & n.
 gepijuden honich. Mel peflum.
 gepens. Cogitatio, onis, f. Mentis cogitata: animi lenia. f. Concepten. ut: Weeteft in de Concepten. Enumera mihi concepta ac med. tara, animi confulta.
 gepopel. Sufurrus, g. ri, m. Murmur fubmiffum.
 gepuffel. Fax plebis.
 gequel. Moleftia, g. z. vexatio, afflicto, g. onis, f.
 gequefthept. Vlnus, g. neris, n.
 gequetter. Garnitus, tus, m.
 geraeken/aenraeken. Tangere, p. tetigi, f. tactum: atingere, p. tigi, f. tactum; attricare, p. avi, f. atum, *rag. acc.*
 geraekelijc / dat men kan raeken. Atingibilis, c, g. lis, o.
 geraekt woerden. Siderari, p. atus. Sidere vexari, apoplexiâ fufpecti.
 geraekt / die niet de geraekthept gaet. Apoplecticus, g. ci, m. Tactus apolexiâ.
 geraekthept/beroerthept. Apoplexia, g. z. sideratio, g. onis, f.
 geraekthept op eene fjde. Hemiplexia, g. z, f.
 geraeken/komen. Peruenire, p. veni, f. ventum.
 In ellende geraeken. In miferias incidere, incurere mala: involvi calamitatibus.
 npt prijkel geraeken. Evadere vel effugere periculum.
 geraeken / bejhdjen. Proficere, eio, p. feci, f. factum. Compendum facere, lucrum vel quæftum facere.
 geraeden / Holl. lukken. Succedere, p. cefsi, f. cellum. Feliciter evenire.
 geraeden/giffen. Conjicere, cio, p. jeci, f. jectum; conjectare, divinare, p. avi, f. atum; augurari, p. atus, f. atum, r. acc. Conjecturam facere, r. gen.
 geraeder. Divinator, augurator, conjectator, g. oris, m.
 geraedinge. Conjectura, g. rz; conjectatio, divinatio, g. onis, f.
 geraedsfel. A nigma, g. ma tis, n.
 geraeden / dunken. f. geraedsaem binden. ut: 't Dunkt in p ifet geraden. Id reor inconfultum.
 geraedsaem. Confultus, a, um, o.
 geraedsaem binden. Confultum exiftimare.
 geraedren. *Germ. idem quod succedere, fli, fum.*
 geraeden / Holl. *supra.* Confultus, a, um.
 Geraente. Compages, g. gis, f.

Geraente van mifchen. Sceleton, g. ti, n.
 geraes/gerucht. f. gerucht. Rumor, oris, m. Turba, z, fama z. f.
 geraes/raferupe Furor, g. rois, m. rabies, g. biei, f.
 gerammuel. Strepitus, fonitus, g. ùs, m.
 gerde. f. gerde. Virga, z, f.
 gerde/breenen. Varicare, p. avi, f. atum; varicari, p. atus, atum, *dep.* Crura divaricare.
 gerdecopen. Incoxare, n. avi, f. atum.
 Gerecht / afaelgerecht. Miffus, g. fus, m. fectulum, g. li, n.
 gerecht zyn / recht tot eenige faeke hebden. Jus in rem aliquam habere.
 gerecht / de beradinge des rechtters. Judicium, g. cii, n. cognitio, dilectatio, onis, f. Deliberatio legitima judicium.
 gerecht/plaetfe daer de beradinge gelouden word. Forum, g. ris, tribunal, g. nalis, f. Locus ubi judicia exercentur.
 gerecht houden / te rechte fitten. Judicium agere, federe pro tribunali.
 Gerechtschjber. Lateralensis, commentariensis, g. fis, m.
 Gerecht / plaetfe daer men justitie doet. Calvaria, g. z, f.
 Gerecht / Salge. Patibulum, g. li, n.
 gerechtlich. *Holl.* Rex apum.
 gerechtlich/recht beirdigh. Justus, z, quus, legitimus, a, um, o.
 gerechtighept. Iustitia, g. z; zquitas, g. tatis, f. jus, g. juris; zquum, g. qui; iustum, g. fti, n.
 gerechtiglijk. Iuste, z, que legitime, *adv.*
 gerek / uprekkinge. Extensio, diftensio, g. onis, f.
 't gerek van eenen bogel. Viscera, g. rum, exta, g. torum. n. pl. num.
 ghereck / cieraedt. Ornatus, cultus, g. tus, m.
 gerekkelijk / welfaende. Decens, g. centis, o.
 gerekkelijk. Decenter, *adv.*
 gerekkelijkhept. Decentia, g. tiz, f.
 gerekkelijk/goet/oprecht. Probus, ferius, a, um; gravis, e, g. vis, o.
 gerekkelijk / oprechtelijk. Serid, fedulo, *adv.*
 gerekkelijkhept. Probitas, g. tatis, f.
 gereedt. Paratus, promptus, a, um; o. Pra manibus: in promptu.
 gereedt geldt. Pecunia praefens.
 gereedtschap / berepdsels tot iet. Praeparatio, g. onis, f. paratus, apparatus, g. us, m.
 gereerschap / werkgetuych. Instrumenta, g. orum, n. pl. num. (vium.
 gereetschap der fchepen. Armamenta navium, g. orum, n. pl. num. (vium.

kriffighs gereetschap. Apparatus bellicus: arma bellica.
gergelt/gergelthept. Modestia, g. stiz. f. **Sedich/ zedighept.** ut: **Den zedigen** **hijst zyn zedighept.** Modestum modestia commendat.
geregen van spek. Adipatus, a, um, o.
geregen bleeschy. Carnis pulpa adipe variata.
gereguleert. Normam servans: moderatio- nis retinens.
gerente f. geraente. Sceleton, ossium aridorum compages.
geren. f. geirne. Libenter, lubenti animo.
gerefen bladets. Folia cadiva: frondes ca- ducæ.
gerenk. Odor, g. doris, m.
gerueckigh. Sagax, g. gacis, o.
gerepden. Placere, p. cui. f. citum, r. acc. f. **Behagen.** Arridere, risi, risum.
gerepen van des Stadts mueren. Fornices vel arcus mœnium.
gerief. Commodum, g. di, n. copia, g. z; com- moditas, facultas, utilitas, g. tatis, f.
gerieffelijck/gerieffsaem/ bequaem. Com- modus, aptus, idoneus, a, um, facilis, utilis, e. g. lis, o.
gerieffelijckhept. Commoditas, g. tatis, f. f. **Gerief.** Officium, ii, n.
gerieven. Commodare, accommodare, suppe- ditare, p. avi. f. atum, r. dat. perf. & acc. rei. **Officium præstare:** commoditatem præsta- re. r. dat.
geriebet. Suppeditator, præbitor, g. oris, m.
gerijdt. Equitatio, obequitatio, g. onis, f.
geringh. f. Dierch. Viris, le, g. lis, o.
geringh/gauly. Agilis, levis, e, g. is; velox, g. locis, o. f. **Gauly.** ut: **Hpen is niet soo gauly als ghj.** Tu ipsum agilitate vincis, antecellis.
gerin/geirne. f. Geerne. Latus lubensque. **Haud invitus; haut gravatè.**
geroep. Clamor, g. oris, m. vociferatio, con- clamatio, g. onis, f.
geroffel. f. Grnoffel. Caryophyllum, i, n. ?
geronnen bloedt. Sanguis concretus.
geroof/diefte. Prædatio, directio, g. onis, f. raptus, g. tus, m.
geroof/ afval. Acrocolia, g. liorum, n. trun- culi, g. lorum, m. pl. num.
geren/gars. Gramen, g. minis, n.
gerselen. Horrere, p. rui, sin. sup. r. acc. Hor- rorem habere.
gersellinge. Horror, g. roris, m.
gerste. Hordeum, g. dei, n. crithæ, g. thes, f.
van garste. Hordeaccus, a, um, o.
gersten water. Ptiliana, g. næ, f.
gersten mont. Polenta, g. tæ, f.
gerstich. f. Garstich, Rancidus, a, um, o.

Gerstmaendt. September. g. bris, m.
gerucht/ getier. Tumultus, strepitus, g. tus, m. murmur, g. muris, n. strepere, perstre- pere, p. pui, f. pitum.
gerucht maken / getier maken. Strepitum *sive* tumultum edere.
Geruchtich. Tumultuosus, turbidus, a, um, o.
gerucht/ mare. Fama, g. mæ, f.
geruchtich. Famolus, a, um, celebris, e, g. bris, o.
gerust / i. Holl. gerucht. Clamor, rumor, oris, m.
gerbe/ schoof. Merges, g. gitis, m.
gerust/ stil/ bzedfamicly. Quietus, tranquil- lus, sedatus, placidus, a, um, o.
gerusthept/ ruste/ stilte. Quies, g. ctis, tran- quillitas, g. tatis, f.
sich gerust houden / stil zyn. Quietum se gerere: placidum esse, quiete agere.
gerust/ sonder bzedf. Securus, a, um, o. r. *gen. vel abl. cum A vel Ab.* Metu vel periculo vacuus: animus terrore liber.
gerust van herten. Animi securus: animo tranquillus.
gerustighet van herten. Enthymia, g. miz, f. Animi tranquillitas *vel* securitas.
gerust/ sonder sozge. Curis vacuus: curis so- lutus: a curis semotus.
gerust zyn / sonder sozge ofst bzedf zyn. Tranquillo esse animo: æquo esse animo: esse animo vacuo ab omni cura *vel* timore: ab omni perturbatione vacare: curæ *vel* timoris expertem esse.
een gerust leven leyden. Quietam vitam a- gere: tranquille vivere *vel* agere: omni mole- stia vacare: in otio esse.
gesaedt/ gesaetich. Holl. Modestus, placidus, a, um, o.
gesaemtlyk/ gesaententlyk. Simul, una, pa- riter, ad v.
gesaent melk. Lac cremore concretum.
Gesante / Ambassadeur. Legatus, g. ti, m.
Ghesantschap / Ambassade. Legatio, g. onis, t.
gesanch/ gesank/ liedeken. Cantus, g. tus, m. canticum, g. ci, cantilena, g. næ, cantio, g. onis, f.
Godt des gesanchs by de Heydenen. A- pollo, g. linis, m.
Goddinnen des gesanchs by de Heydenen. Musæ, Camœnæ, g. arum, f. pl. num.
Gesanch- spel. Organum, g. ni, n. Instrumen- tum musicum.
gesapt/ vol saps. Succosus, succulentus, s, um, o. Succo plenus.
gesabelt/ vol sabels. Arenosus, sabulosus, a, um, o. Sabulo sparulus.

gesticht.

geschach. Cachinnus frequens.
 geschaekiert Variegatus, a, um; discolor,
 bicolor, g. loris, o.
 geschal. Clangor, canor, g. oris, m. consonan-
 tia, resonantia, g. tiz, f.
 geschelfert. f. schelferachtich. fissilis, e, o.
 geschenck. Donum, g. ni; honorarium, g.
 rii, munus, g. neris, n. donatio, g. onis, f.
 geschaerdebeent. Divaricatus cruribus.
 gescherde spijse. Minutal, g. talis, n.
 geschern. Gladiatura, g. rz, f.
 geheurt in de eegenisse. Ramicolus, herni-
 olus, a, um, o.
 gescheurthept. Ramax, g. macis, m. hernia,
 g. iz, f.
 geschickt/wel genauiert. Modestus, inge-
 nuus, probus, a, um, o.
 geschicktthept. Modestia, g. x; ingenuitas,
 probitas, g. tatis, f.
 sich geschickt houden. Modeste vel probe se
 gerere.
 geschicktelijck. Modeste, ingenuè, decenter,
 probe. adv.
 geschickt/ in goede ordie gestelt. Com-
 positus, instructus, ornatus, accommodatus,
 a, um, o.
 geschicktelijck. Compositè, commodè, ap-
 posite.
 geschieden. Evenire, evenit: accidere, accidit;
 contingere, contingit, *impersonaliter* fieri,
 ho, p. factus sum, anomalum.
 geschiedenis-boeck. Chronicon, g. ci; chro-
 nica, g. corum, n. pl. num. annales, g. lium,
 m. pl. num.
 geschiedenis-schryber. Historio-graphus,
 chronicographus, historicus, g. i, m.
 geschiedenisse. Eventus, actus, g. us, m. actum,
 factum, g. di, n. eventa, acta, gesta, g. orum,
 n. pl. num. Res gestæ.
 geschit/twist. Jurgium, litigium, g. gi, n. lis,
 g. litis; altercatio, contentio, g. onis, contro-
 versia, g. siz, f.
 geschil hebben. De re aliquâ rixari; de re ali-
 quâ contendere, *sive* altercari.
 geschillich/daer geschil omis/ dat in ge-
 schil staet. Controversus, a, um, o. De
 quo litigatur.
 geschock. Quassus, g. us, m. concussio, g. o-
 nis, f.
 geschoepte. Calceamentum, g. ti, n.
 geschoep/ Fl. poortael. Frothyrum, g. thy-
 ri, n.
 geschoest werck. Opus suspensum.
 geschoet/geschut. Jaculum, g. li. n. f. geschut.
 Catapulta, g. tz, f.
 geschoet in de sijde. Pleuritis, g. idis, f. Lateris
 morbus.
 geschoet schattinge. Exactio, contributio, g.
 quis, f.

geschzeent/ geroep. Vociferatio, exclama-
 tio, g. onis, f. clamor, g. moris, m.
 geschzeent van een rave. Crocitatio, g. o-
 nis, f. hinc crocitate, p. avi, f. atum.
 geschzeent van een bos. Gannitus, g. tds,
 m. hinc gannire, p. nivi, f. nitum.
 geschzeent van een trape. Clangor, g. o-
 ris, m. hinc clangere, p. claxi, f. clax-
 tum.
 geschzeent van een paerdt. Hinnitus, g.
 tus, m. hinc hinnire. p. nivi, f. nitum.
 geschzeent van een koop. Mugitus, g. tds,
 m. hinc mugire, p. givi, f. gitum.
 geschzeent van een leent. Rugitus,
 g. tus, n. hinc rugire, p. givi, f. gi-
 tura.
 geschzeent van eenen esel. Ruditus, g. tus,
 m. hinc rudere, p. rudi, *sin. sup.*
 geschzeent van een berken. Grunnitus, g.
 tus, m. hinc grunnire, p. nivi & nii, f. ni-
 tum.
 geschzeep/geveen. Fletus, ululatus, ploratus,
 us, m. lamentatio, g. onis, form.
 geschrijft. Scriptura, g. rz: scriptio, g. onis, f.
 scriptum, g. pti, n.
 geschut/ geschichte/ al dat men kan schies-
 ten. Jaculum, telum, g. li, n. sagitta, g. tz,
 f. Missilia, g. lium, n. pl. num.
 geschut/canon. Catapulta, g. tz, f. Tormen-
 tum bellicum; catapulta igniaria.
 sedich. Modestus, a, um, o. f. Sedich. ut
 Sedige menschen hebben een afkeer
 hande onbeleefde. Homines modesti ab
 immodestis abhorrent.
 gesfernt. Mellitus, a, um, o.
 gesfeh. Locutio, g. onis, f. dictum, g. di, n.
 sermo, g. onis, m.
 hem laten geseggen. Acquiescere dictis;
 dictis aures prebere.
 gesfelle. Socius, g. ci; sodalis, g. lis, m.
 gesfelle in officie. Collega, g. gæ, m.
 gesfelle in den krijgh. Commilito, g. tonis,
 m.
 gesfelle op den werch. Comes, g. mitis, m.
 gesfellig. Socialis, sociabilis, e, g. lis, o.
 gesfellinne. Socia, g. ciz: uxor, g. oris, f. Socia
 thalami, consors thori.
 gesfelschap/ daer men mede verkeert. So-
 cietas; sodalitas, g. tatis, f. sodalicium, g.
 rii, n.
 gesfelschap op de repse/ &c. Comitatus, g.
 tds, m.
 gesfelschap om de eere wille. Affectatio ef-
 ficiosa vel honorifica, honoris habendi gra-
 tia.
 gesfelschap/ de personen van 't gesfelschap.
 Sodales, g. lium, m. pl. num. sodalicium,
 eonfortium, g. tii, n. comites, g. tum, pl. num.
 Comitantium frequentia.

geselschap houden/geselschappen. Societatem praestare alicui: locum se dare alicui: adungere se cuiusdam.
geset/Holl. Lex, g. legis, f.
geseten wijn. Desecatum vinum.
gesette bier-daegeen. Feix anniversaria; statz te iz.
ten gesetten dage. Ad diem constitutum vel praestitutum.
gesetten loon. Statuta merces.
gesettert pnyz. Centum & statutum pretium.
gesicht/de sinne van 't sien. Visus. g. sus, m. vilio, g. oris f.
Gesicht/het sien Adspectus, conspectus, intuitus, contactus. g. us, m.
't Gesicht/het aensicht. Vultus, g. tūs, m. facies. z. ciei, f.
gesien zyn/geacht zyn. Estimari, g. atus, p. magnifici, fio. p. factus sum. Gratia & auctoritate pollere: gratia plurimum valere; honorificum locum obtinere.
gezzn/i zyn. Esse, sum, p. lui, anom.
Gesinde. Familia, g. lix, f. domestici, g. corum, n. pl. num.
gesint zyn. Affectum esse: comparatum vel constitutum esse animo.
gnauyk gesint zyn. Iracundi, subiraali, p. iratus, dep. r. dat.
gesinthepdt/gemoedt. Affectus, g. us: animus. g. mi, m. studium. g. dii, n. mens, g. mentis, f.
Gesinthepdt/opinie in 't Geloofe. Hæresis, g. sis vel scos; secta; g. az: opinio, g. onis, f.
Geslacht/stam/afkomst. Genus, g. neris; stemma. g. natis, n. familia, g. lix; stirps, stirpis; gens, g. genis; domus, g. mūs, f. sanguis, g. guinis, malc.
Geslacht/az-konnelingen. progenies. g. nieri: propago, g. gnis; soboles, g. lis, prolapia g. piz, f.
van een Geslachte. Congener, g. neris. o.
Geslachtenaar. Patricius, g. cii, m.
Geslacht-tafel. Genealogia, g. giz, f.
geslagen gout. Aurum interrahile vel bracteatum.
geslaegen van herten. Percussus, a, um, o.
gesten-snoede/loos. Cautus, a, um, o.
f. loos. ut: De jongen is loos en boos. Puer est astutus & malignus.
gestoef. Exuviz, g. viarum, f. pl. num.
Gestoofde armen. Brachia succincta.
gesmyde/gezmydich/sacht. Lenis, mollis, g. is. o.
gesmydich koper. As ductile.
gesmydich maken het yfer. Mulcere ferrum.
gesmolte bet. Liguamen, g. minis, n.

gesnoere. f. gepeupel. Turba, z, f. vulgus, i, m. & n. Fzr civitatis.
gesont/wel te pas. Sanus, a, um, incolumis, e, g. mis, o. Recte valens, prospera utens valetudine.
gesont/dat gesontheyt kzengt/ofte versoozlaekt. Saluber, bris, bre, o. vel hic & hoc salubris, & hoc salubre, g. bris; salutaris, e, g. tis, o. Conterens ad sanitatem conservandam vel temperandam.
gesont zyn. Valere, p. lui, f. litum, Bene valere: recte se habere, valetudine uti prospera: esse bona & incolumi valetudine praeditum: vegeta esse valetudine.
gesont maken. Sanare, p. avi, f. atum. Sanum facere: ad sanitatem reducere, r. acc.
gesont worden. Sanari, p. atus, pass. convalere & convalescere, g. lui. f. litum; consanescere. p. nui, sine sup. Recuperare valetudinem: pristinae sanitati restitui: è morbo recreari.
gesontheyt. Sanitas, salubritas, incolumitas, g. tatis, f. valetudo, g. dinis, f.
gesontheyt/ antonomastice, de peste. Pectis, g. llis, f.
gesontmaecker. Salvator, sanator, g. oris; medicus, g. ci, m.
gesontmakinge. Salvatio, sanatio, curatio, g. onis, f.
gesoogelink. Collactaneus, a, um, o.
gesoozte. Foetura, g. rz, f. genimen, g. minis, n.
gesouten spijse berkooper. Salsamentarius, salarius, g. rii, m.
gespaerich. Parcus, a, cum; frugalis, e, g. lis, o.
gespaerigheyt. Parsimonia, g. niz, parcitas, frugalitas. g. tatis, f.
gesparichlyck. Parce, frugaliter, adv.
gespan/upreckinge. Tensio, extensio, g. onis, f.
gespan/lambzisseerfel aen de solderinge. Lacunar, laquear, g. aris, n.
gespan/medemaet. Socius laboris.
gespe. Fibula, anla, g. sz, f.
eene gespe setten. Subiannare. p. avi, f. atum. Nalo suspendere, r. acc.
gespen. Fibulare, infibulare, p. avi, f. atum. r. acc.
gespen-maker. Fibularius, g. rii, m.
gespen tongskē. Acicula fibulz.
gespekelt/Fl. i. gespikelt. Variiegatus, um, o. Versicolor; oris, o.
gespele. Socia, g. ciz; sodalis, g. lis, f.
gespikelt. Guttatus, variegatus, maculosus, a, um; diversicolor, g. loris, o.
Gespoockt. Larvz, lamiz, g. arum, f. pl. num. Ipectrum, g. trii, phantasma, g. matis, g.

gespa

gespore. Investigatio, inquisitio, g. onis, indago, g. ginis, f. vestigium, g. gii, n.
gespot / begeekinge. Irrisio, g. onis, f. Ludibrium, g. brii, p.
gespot / Fl. i. gepickelt. Gutturatus, a, um, o.
gespraecke. Colloquium, g. quii, n. colloquutio, g. onis, f.
gespraek honden. Colloqui, p. locutus, dep. r. dat. vel a. l. cum prep. um.
gespraeksaem / gespraekich. Affabilis, comis, e, g. is, o.
gespraeksaemhept. Affabilitas, g. tatis, f. Comitatus in sermone.
gespraeksaemelijck. Affabiliter, adv.
gesprecht vleesch. Carnes sale alperla: sale vel muriâ condita.
gesproet / vol sproeten. Lentiginosus, a, um, o.
gespups / gespoock. ; gespook. Spectrum, i. n.
gespuns / schuyt van 't gepeupelt. Fax populi, fides civitatis.
gestandich / bestandich. Constans, g. stantis; fixus: firmus, a, um; stabilis, e, g. is, o.
gestadighepdt / bestandighepdt. Constantia, g. tiz; stabilitas, g. tatis.
gestadigen / bevestigen. firmare, confirmare, p. avi, f. atum, r. acc.
gestadichlyck. Constante, adv.
gestadich / geduerich. Assiduus, continuus, a, um; jugis, e, g. is; frequens, g. quentis, o.
gestadighept / geduerighept. Assiduitas, perpetuitas, g. tatis, f.
gestadichlyk. Assidue, jugiter, continue, adv.
gestadich / wel gemanieret. Modestus, a, um, o. f. Sedich. ut: *Upris Sedich. Est proborum morum; Civilitate morum imbutus.*
gestadighept / rijpighet van manieren. Modestia, g. tiz, f. Sedighept. ut: *Sedighept woont in 't hert der Droomen. Modestia cor proborum incolit.*
gestadichlyk / sedichlyck. Modeste, graviter, adv.
gestaefden erdt / als den Rechter de woorden van den eede bonzsecht / ende den anderen / die sweet / deselbe naefecht. Jus iurandum dictatum.
gestaef / met stocken gewapent. sustibus armatus.
gestaen / volstaen. Satisfacere, cio, p. feci, f. factum, ut: *Hier mede suldp gestaen. Hoc ipso satisfacies; hoc ipso te liberabis.*
gestaen / Fl. bekennen. fateri, p. fassus sum, part. fassurus & farendus. ut: *Ick gestaen de schult. Debitum agnosco, debere me fateror.*

gestaen / vast-staen. Persistere, p. stiti, f. stitum.
gestaen / gelegen. Situs, a, um, o.
gestapelt / gestapeleert. Modestus, a, um; gravis, e, g. is, o.
gestapeleert / hept. Gravitas, g. tatis, f. f. Sedighept Modestia.
gestalte / gestelrenisse / staet Dispositio. g. onis, f. status, positus, habitus, g. tuis, m.
gestalte / gestaltenisse / gedaente. forma, g. mæ, figura, g. ræ; species, g. ciei; qualitas, g. tatis, f.
gestanck. f. stanch. foetor, g. onis, m.
gesten. Gesticulatio, g. onis, f.
gesteente. Lapidis, dum, m. pl. num.
Edel gesteente. Gemma, marum, f. pl. num. Lapidis pretiosi.
gesteirt. Caudatus, a, um, o.
gestelrenisse. Situs, positus, g. tus, m. dispositio, g. onis, f.
Gesterret. Stellatus, a, um, o.
Gesterente. Sidus, g. deris; astrum, g. stri, n. constellation, g. onis, f.
Gestichte / gebouw / bouwsel. Aedificium, g. cii, n. structura, g. ræ; fabrica, g. cæ, f.
gestichtich. Probus, modestus, honestus, a, um. Laudabilem & imitabilem vitam ducentis.
gestichtighepdt. Modestia, g. æ. probitas, g. tatis, f. Virtutis exemplar: probitatis speculum.
gestoekt / met stocken gewapent. sustibus armatus.
gestoelre. Sedilia, g. lium: subsellia, g. liorum, sedes, g. dium, f. pl. num.
gestoort / hept. Commotio, g. onis, f. f. grantschap. Indignatio, onis, f.
gestorben van selfs. Morticinus, a, um, o.
gestucht. Suspirium, g. rii, n. suspiratio, g. onis, f.
gesuert. Acidus, a, um, o.
Gesusters. Sorores, g. rorum, f. pl. num.
Gesusters kinderen / Gesusterlingen. Sobrii, consobrini, g. norum, m. pl. num.
gesups. Sulurus, g. ri, m.
geswadder. Effusio, protusio, onis, f.
Geswagers. Affines, g. nium, m. pl. num.
geswier / weitagie. Apostema, g. matis; n. vomica, g. cæ, f.
geswier in d' ooren. Parotis, g. tidis, f.
geswel. Tumor, g. moris: abscessus, g. lus, m. inflatio, g. onis, f.
geswel in de keele. Glandula, tonfillæ, g. larum, f. pl. num. struma, g. mæ, f.
geswel in den mond. Aphthæ, g. tharum, f. pl. num.
geswel in den bryk. Molucrum, g. cri, n.
geswel in de eegenisse. f. Ciere. Bubo, g. bovis

bonis, m. afele, lis, n.
 gefwern / gefwier. Divagatio, palatio, g. onis, f.
 gefwern / getier. Turba, g. bz; coitio, g. onis, f.
 gefwier. Divagatio, g. onis, f.
 gefwijnch. Silensium, g. tii, n.
 gefwil. Tumor, g. moris, m.
 gefwollen. Tumidus, turgidus, inflatus, a, um, o.
 gefwollen zyn. Turgere, p. tursi: tumere, p. mul, sine sup.
 gefwollenhepdt. Inflatio, g. onis, f. tumor, g. moris, m.
 get. Gagates, g. tis, m.
 getacht. Ramosus, a, um, o.
 getaekelt. Instructus rudentibus.
 getaekelt / Holl. welbehangen. Mentoniatus, g. ti, m.
 getal. Numerus, g. ri, m.
 getandt. Dentatus, denticulatus, a, um, o.
 getandt / gelijck een saege. Sciratus, a, um, o.
 getempert / stil / sechbaerich. Sedatus, temperatus, moderatus, a, um, o.
 getemperthept. Temperantia, modestia, tiz, crasis, g. sis, vel leos, f.
 getenwertlijck. Temperanter, modestè, adv.
 getide. Clamor, g. moris, m. turba, g. bz, f.
 getyde / getydghept / goede gelegenthept. Occasio, g. onis; commoditas, tatis, f. Tempus opportunum sine commodum.
 getyde/water getyde. Aëtus marinus.
 getyden des jaers / saisoen. Anni tempus.
 getyden / getydgheben. Preces horatiz; preces Canoniz.
 getydich. Tempestivus, opportunus, maturus, a, um, o.
 getydichlyck. Tempestivè, maturè, adv.
 getydghept. Tempestivitas, g. tatis, f.
 getimmer. ædificium, g. cii, n. fabrica, g. cz, f.
 getorent. Turrus, a, um, o.
 Getouw / webers getouw. Machina textoria.
 getrapt. Gradatus, a, um, o.
 getroosten / sich getroosten. Solari seipsum.
 sich getroosten / sijn selve iets belooben. Pollicere sibi met. ut: Die stelet / moet henr hangen getroosten. Qui furatur, furcam sibi polliceri debet, vel patibulum sibi parare debet.
 getroost. Succidus, a, um, o.
 getrouw. Fides, a, um, fidelis, e, g. lis, o.
 getrouwighept. Fides, g. dei, fidelitas, g. tatis, f.
 getrouwichlyck. Fidè, fideliter, adv. Ex fide.

getuych. Materies, g. rici, f. arma, instrumenta, impedimenta, scruta, g. orum, n. pl. num.
 getuyge. Testis, g. stis, c.
 getuyge / die iet selve gesien heeft. Testis ocularis.
 geloofweerdich getuyge. Testis locuples.
 toegenaekte getuyghe. Testis subornatus: ad fallendum testimonium comparatus: ad testimonii falsitatem edoctus & institutus.
 ondeugende getuyge. Testis levis auctoritatis: testis obscurus & tenuis fidei.
 tot getuygen nemen. Testari, contestari, p. atus, f. atum. dep. r. acc. Testari quempiam: testem appellare, sumere, vocare, facere, reg. acc.
 getuygen leyden. Testes dare, edere, producere.
 getuygen afhooren. Testes interrogare: pro testimonio dicentes audire.
 getuygen herhooren. Testes iteratò audire, testes repetere: testimonium iterare vel instaurare.
 getuygen tegen de partje confronteren. Reo testes componere: testes & reum inter se componere vel apponere.
 getuyghen reprocheren / oft berwerpen / oft wederleggen. Testes refellere: testimonium fidem infirmare; testimonium auctoritatem elevare, vel elidere: proba in testes edere, prode, proferre: edendis probis testes refellere, exceptionis proborum testes refutare, excipien dis probis testimonium fidem elidere.
 getuygenisse / 't werk selve han getuygenisse te geven. Testificatio, g. onis, f. Testimonii dictio.
 getuygenisse / 't seggen oft depositie van de getuygen. Testimonium, g. nii, n. Dicta pro testimonio; dicta responsaque testimonium.
 getuygenisse / henteeken / bewijs. Argumentum, g. ti; indicium, g. cii, n. significatio, g. onis, f.
 getuygenisse geben / tuyen. Testari, p. atus, f. atum, dep. sine casu. Testimonium dicere: pro testimonio dicere.
 getuygenisse / rappozt / verhael. Testimonium, g. nii, n. auctoritas, g. tatis, f. ut: De getuygenisse van de Doeten. Testimonium vel auctoritas Poëtarum.
 getuynte. Septum, sepimentum, g. ti, n.
 getweirent / getwijnt gaeren. Filum duplicatum, tortum, retortum.
 Gebader / comperre. Sacra affinitate cognatus parens, sacra propinquitatis socius pater.

gebaderre / commere. Sacrae affinitatis cognata parens : sacrae propinquitatis socia mater.

gebaderschap / conveerschap oft conveerscheerschap. Lustratum parentum affinitas mutua.

gebaer / Holl. perijckel. periculum, g. li, discrimen; g. minis, n.

gehal/raeck. Casus, euentus, g. us, m. accidens, g. dentis, n.

by geballe / met eenen raeck. Casu, abl. absol. Fonte fortunata, adv.

gebalst. Adulterinus, corruptus, a, um, o.

gevangen. Captivus, captus, a, um, o.

gevangen nemen. Capere, pio, p. cepi, f. captum, prehendere, p. hendi. f. hensum, reg. acc. Injicere manus vel vincula, reg. acc.

gevangen setten. In carcerem compingere. in custodiam agere, adigere, cogere, detrudere, abripere in vincula, r. acc.

gevangen sitten. Esse in vinculis : in carcere vel vinculis teneri vel detineri.

gevangen booz schuldt. Axis alieni causa captus.

gevangen booz crime. Reus captus, reus ductus.

gevangen-meeſter / cippier. Ergastularius, g. rii, m.

gevangenisse / de straffe van gebangen te zyn. Captivitas, g. tatis, f.

gevangenisse / gebangen-hups. Carcer, g. ceris, m. custodia, dix, f, ergastulum, g. li, n. vincula, g. lorum, n. pl. num.

gevangenisse onder d' aerde oft in eenen kelder. Subterraneus carcer : crypta carceraria.

gevangenisse van schelmen ende dieben. Capitalium carcer : malefactorum custodia : reorum caecis custodia.

gevangenisse booz schuldt. Obzratorum custodia, zre nexorum carcer.

gebelen / Dzaecken. Vomere, p. mui, f. mitum.

gebelinge. Vomitus, g. tús, m.

gebecht / r hechten. Dimicatio, g. onis, f.

gebecht / strydt / slach. Pugna, g. naz, f. certamen. g. minis, praelium, g. lii, n. confictus, g. us, m.

gebecht van een tegen een / handt tegen hant. Monomachia, g. iz, f. duellum, g. li, n.

gebeirdt. Machina, g. naz, moles, g. lis, f. apparatus, g. tús, m.

gebel / 't hoogste ende opperste van pet. Cacamen, culmen, g. minis ; supercilium, g. lii ; fastigium, g. gii ; jugum, g. gi, n. apex, g. picis, vertex, g. ticis, m. summitas, g. tatis, f.

gebel / het boozderste aensien van eenich gebouw. Frontispicium, g. cii, n. Fron-

zificii; facies zificii.

geben / reucken / langten. Dare, p. dedi, f. datum ; tradere, p. didi, f. ditum ; porrigere, p. porreai, f. porrectum, r. acc. rei & dat. perf.

geben / schencken. Donare, p. avi, f. atum ; largiri, elargiri, p. gitus ; impertiri, p. titus, dep. impertire, p. tiri & tii, f. titum. r. acc. rei & dat. perf.

gebe-achtich / geef-achtich. Largus, munificus, a, um, o.

geber. Dator, praebitor, largitor, g. oris, m.

geberse. Datrix, largitrix, g. tricis, f.

gebich. f. gebe-achtich. Dativus, a, um, o. Liberalis, e, o. Pronus ad donandum.

gebinge. Datio, donatio, largitio, g. onis, f.

gebeste / bestinge. Munitione, g. onis, f. munimen, firmamen, g. minis, n.

gebeste / handthave van een rappier. Ensis scutula capularis ; gladii cochlea capularis : ensis manuarum scutula : ensis manuarum tegimen.

gebepnst. Fingere, p. sinxi, f. fidum ; fingulare, p. avi, f. atum, r. acc.

gebepnst / dobbel van herten. Simulator, g. oris ; hypocrita, g. iz, m. Duplex animo, homo duplici corde.

gebepnsthept. Simulatio, g. onis ; hypocritis, g. sis vel leos, f.

geblant. Flammatus, a, um, o. In flammis distinctus.

geblescht. Carnosus, lacerosus, torosus, a, um, o.

geblegen / Fl. gebilt. Excoriatus, a, um, o.

geblerckt / gebleugelt. Alatus, a, um, o.

gebliegh. Volatus, g. tús, m.

geblochte duube. Columbus plumipes.

gebloeck. Imprecatio, execratio, detestatio, g. onis, f. dirz, g. rarum, f. pl. num.

gebogelt van 't ep. Ovi umbilicus ; ovi germen.

geboggh / gelegenthept. commoditas, g. tatis, f. commodum, g. di, n.

gebogghelijck / bequamelijck. Commodus, aptus, idoneus, accommodus, a, um ; habilis, e, g. lis, o.

gebogghelijck om doen. Facile factu, factu haud difficile.

geboggheliken / bequamelijcken. Commodo, apte, decenter, adv.

geboggh. Alvi excrementum.

syn gebogghen doen. Alvum exonerare.

geboelen / acuraecken. Tangere, p. tetigi, f. tactum, contactare, palpare, p. avi, f. atum, reg. acc.

't geboel / geboelinge. Tactus, g. tús ; sensus, g. us, m.

geboelijck. Sensibilis, sensilis, e, g. lis, g.

't geboelen / opinie / meeninghe. Opinio,

nio, g. onis, f. iudicium, g. cii, n.
wat gebolen hebby. Quid semis? cuius es
 opinionis? quæ tua est opinio?
gebogelte. Volucres, g. crum, & crium: aves,
 g. vium: alites, g. alitum, & poëti: é. alituum
 & volatilia, g. lium, n. pl. num.
gebolch. Sequela, g. iz: consecutio, g. O-
 nis, f.
eene saeke van quaden gebolge. Res mali
 exempli.
't gebonnifde. Judicatum, g. ti, n. Res ju-
 dicata.
geboudens beens sitten. Cossim federe.
geur/ruck. Odor, nidor, g. onis, m. fragran-
 tia: g. tiz, f. Odoris afflatus vel halitus.
geur van bloemen. florum odor: spirans o-
 dor floribus: exhalans odor ex floribus.
geur van hem geben. Olerè, redolere, p. o-
 levi & olui, f. olerum, & olitum: fragrare,
 p. avi, f. atum. Exhalare odorem: spirare
 odorem.
gezicht. Artus, g. tuum, d. tubus, m. jun-
 cturæ. g. raram, f.
geziendt. f. Dziendt. Amicus, i, m. subst.
 a, um, adjct.
gezoech. Remorlus, g. lus, m. vellicatio. g.
 onis, f. Stimulus conscientiz.
geute / begietinge. Aspersio, inspersio, g.
 onis, f.
gente/ gietinge. fusio, g. onis, fufura: g.
 rz, f.
Ghetelink. f. Goteljuck. Bombarda fu-
 silis, Tormentum fusile.
gewaer worden. Experiri, p. pertus, f. per-
 tum: deprehendere, p. hendi, f. henium,
 compertire, p. peri, f. pertum, f. acc.
gewaertigen. Ratum facere, reg. acc.
gewaggel. Motitatio, motio, g. onis, motus,
 g. us, m.
gewach/ vermaen. Mentio, g. onis, f.
gewachs gewach van maen. Mentionem
 facere alicujus rei.
gewach/ tecken/ apparentie. Indicium, g.
 cii: vestigium, gii, n
iek sie daer geen gewach van. Nullum ejus
 rei video indicium.
gewandt van 't schip. Armamenta vel in-
 strumenta navis.
gewas. Germen, g. minis, n. planta, g. tz, f.
 fructus, g. us, m.
gewebbe. Tela, g. iz, f.
geween. fletus, planctus, g. tus, m.
geweer. Arma, g. morum, n. pl. num. armatu-
 ra, g. rz, f.
geweeren. Defendere, p. fendi, f. fensum: ar-
 cere. p. cui, sine sup. deprimere, p. pressi, f.
 pressum, r. acc.
Geweer hups. Armamentarium, g. rii, n,
geweerloos. Incimis, é, g. mia, oia.

gewelden melk. Holl. Lactepidum.
gewellich/machtigh. Potens, præpotens, g.
 tentis. o.
gewellich/fozt sich. Impetuosus, violentus,
 validus a, um, o.
gewellichlyck. Potenter, violentè, impetuo-
 se, adv.
geweldighen / gewelt doen. Vim facere,
 vim afferre vel inferre: injicere manus vio-
 lentas, reg. dat. impetum facere in ali-
 quid.
gewelt/macht. Potestas, g. tatis; potentia, g.
 tiz, f. vis, acc. vim, abl. vi, f.
gewelt / autoritept. Auctoritas, potestas,
 g. tatis. f. imperium, g. rii, n.
gewelt/fozre/gedzupsich. Impetus, g. tús,
 m. violentia, g. rz, f.
gewelf. f. welfel. fornix, g. nicis, f.
gewendtzoodt. Panis ovis maceratus.
gewendtzop den acker. Porca, g. ca: lira,
 rz, f.
gewennen / gewoon maerken. Assueface-
 re, cio, p. feci, f. factum, reg. acc. perf.
 & dat. rei. Usu docere, r. acc. perf. & acc.
 rei.
gewennen / gewent worden. Consuescere,
 assuefcere, p. fœvi, f. fœtum. r. dat. In con-
 suetudinem alicujus rei venire.
gewennen/doorzueren/verharden. Occal-
 lère occalleicere, p. callui, sin. sup. r. dat.
 rei. Callum ducere: callum contrahere, r.
 gen. rei.
gewent / gewente. f. Gewoon / gewoonte.
 Consuetudo. inis, f.
gewerk. Operatio, g. onis, f. opus, g. pe-
 ris, n.
gewerden / geworden / geschieden. fieri,
 fio, p. factus: contingere, contingit,
 imperf.
gewerden / geworden / doen / ur. Aet imp
 geworden. Permite ut ego faciam: hanc
 rem permittite mihi.
geweste. Regio, g. onis, ora, g. rz, f. cli-
 ma, g. matis, n. tractus, clús, m. plaga
 mundi.
gewete / f. Conscientie. Conscientia: g. tiz,
 f. Notitia sui.
gewepde. Extra, interanea, intestina, g. orum,
 n. pl. num.
gewicht / waarte. Pondus, g. deris, n. gra-
 vitas, g. tatis, f.
gewicht / pondr. Pondo, n. indecl. mina, g.
 nz, f.
gewicht / waege. Libra, g. brz, trutina, sta-
 tera. g. rz: bilanx, g. lancis, f.
gewichtich / dat sijn iust gewicht heeft.
 Iusti ponderis quod est.
gewichtich / daer veel aen ghelegghen
 is, Arduus, a, um, o. Res ardua: res
 magni

magni momenti; res magni ponderis.
gewichtich/swaer. Gravis, e, g. vis, pondere-
 rosus, a, um, o.
gewillich. Volens, lubens, g. entis; voluntarius, incoactus, spontaneus, ultroneus
 promptus, a, um, o.
gewillichlyk. Voluntarie, ultrò, lubenter, promptè, spontè, *adv.* Animo prompto vel libenti.
gelwin. Lucrum, g. cri, n. quaestus, g. stus, m. compendium, g. dii; emolumentum, ti; commodum, g. di, n.
gewinnen. Lucrari, p. atus, f. atum: nancisci. p. nactus: adipisci, p. adeptus: acquirere, p. quisivi, f. quidum. r. acc. Lucrum facere quaestum lacere.
gewinnig/gewinsacm/ dat winst brengt oft winst soeck. Quatuosus, lucrosus, compendiolosus, a, um, o.
gelwin-soecker. Lucro, g. onis, m. Homo quaestuosus.
gelwis/ seker/waer/waerachtich. Certus, exploratus, manifestus, verus, compertus, a, um, o. Non incertus: non dubius.
booz gelwis/ ut: s' den houdt het booz gelwis. in confesso est; pro certo vel pro comperto habetur; indubitanter creditur: oraculi loco habetur.
gelwis. f. verskeret. Certus, a, um, o.
gelwisheyt. Certitudo, g. dinis, f. Certa, vel comperta, vel explorata veritas.
gewisselick. Certe, planè, omninò, explore, profectò, indubitate, procul dubio.
gewoel/ gewuel. Tumultuatio, g. onis: tur- g. bz: prestura. g. rz, f.
gewolck. Nubilum, g. li, n.
gewonnen ende geboren. Natus, genitus, a, um, o. r. gen. vel abl. oriundus, a, um, r. abl.
gewoon/ die gewoonte heeft. Solitus, assuetus, assuetus, a, um, o.
gewoon/ dat in gewoonte is. Consuetus, solitus, a, um: solennis, e, g. nis, o. Quod est in consuetudine, vel in more: quod abiit in consuetudinem: quod assolet.
gewoon zyn. Solere, p. solitus, n: utro pass.
gewoon maeken. f. gewennen. Assuetacere eci, actum.
gewoonelich/ na gewoonte. Usitate, solite, more, vulgariter, *adv.* More consueto, more solito: ut solet: ut moris est: ut mos est: pro veteri consuetudine: ut fieri assolet.
gewoonte. consuetudo, assuetudo, g. dinis: assuetatio, onis, f. usus, g. stus: mos, moris, m.
gewoonte. Vermes, mium, m. insecta, orum, n. pl. unum.
gewuel. f. gewoel. Tumultuatio, onis, f.
gepl. lascivus, a, um, o. f. gyl. Libidinolosus, a, um, o. (n.)
gepnsteren. f. gensteren. Favilla, g. larum. pl.

gepte. Capra, g. prz, f.
wilde gepte. Capra, g. prez: rupicapra, g. prz, f.
gepten/ ban gepten. Caprinus, a, um, o.
gepten-aerdich. Caprigenus, a, um, o.
gepten-baert / die eenen dunnen langert baert heeft. Karibarius, g. bii, m.
geptenbaert. Aruncus, g. ci, m. herba.
gepte-bladt. Periclymenus, g. ni, m. herba.
gept nherder. Caprarius, g. rii, m.
g. oten manurken. Sarycus, g. ri, m.
geptemelcker. Caprimulgus, g. gi, m.
geptestal. Caprie, g. lis, n.
gepten. Capella, capreola, g. la, f.
sonk gepten. Haedus, g. di: haedulus, g. li, m.
gichelen. Cachinnari, p. atus, f. atum, dep. f. quicelen/ gegichel. Cachinnus, g. ni, m.
gichte/ tenite. Paralyticus, g. sis vel leos, f.
gichtich/ berlent. Paralyticus, a, um, o.
gichte/ fteregen. Arthritis, g. tidis, f.
gichtich / fteregenachtich. Arthriticus, a, um, o.
gier. Vultur, g. tunis: vulturius, g. rii, m.
handen gier. Vulturinus, a, um, o.
gieren / gierichlyk na per haecken. Avila petere, r. acc. Vulturis in morem in aliquid ferri.
gierich / gierigaert. Avarus, parcus, sordidus, a, um: tenax, g. naxis, o. Fici & cumini scior: Patroclo sordidior.
gierich zyn. Esse avarum: avaritiae vitio laborare: opes venari vel aucupari: avaritiae labe infectum esse: auri cupiditate laborare.
heetgierich zyn. Avarissimum esse: inexplebili auri aviditate laborare: charybdim & barathrum esse vitivarium.
gierigheyt. Avaritia, g. tix: illiberalitas, tatis, f. Pecuniaz vel auri cupiditas.
gierichlyk. Avarè, avidè, *adv.*
gier-swaluwe. Apus, g. apodis, f. cyphellus, g. li, m.
gierbalck. Gyrofalco, g. onis, vel gyrofalcus, g. ci, m. herodias, g. dii, masc.
gierwolf. Lycaon, g. onis, m.
gierwolf/ flocker. Helluo, glutu, g. onis, m.
gieren/ smilten. Fundere, p. fudi, f. fustum: liquare, confondere, p. avi, f. atum. r. acc.
gieter. Fusor, g. oris, m. Aëris fusilis opifex: fusilium ex ere opifex.
gietbaer/ dat gegoten is oft kan gegoten worden. Fusilis, e, g. lis, o.
gieringe/ t gieten. Fusio, g. onis, fusura, g. rz, f.
giet-konste. Fusoria, g. rix, f. fusuræ ars: ars liquandi aris.
gieten/ slopen. tundere, effundere, p. fudi, f. fustum, reg. acc.
gieter/ daer men mede giet. Haustum, stri, a. giet:

giet-lingen. Mendacissimus, a, um, o. Mendaciorum confator.

gietvat. Guttur, g. ii, m. malluvium, g. vii, n.

giste/Donum, g. ni: munus, neris, n.

giste der natuure. Dos, g. dotis, f.

giste aen Wimbassebeurs. Lantia, fiorum, n. *pl. num.*

giste aen bertwinners. Bravium, g. vii; nice-terium, g. iii, n.

gijl/gijle. Chylus, g. li, m. cremor cerevisiz.

gijl/hoerachtich. Salax, g. lacis; lascivus, libidinofus, venerus, a, um, o. Libidine prurians: efulus in Venerem.

gijl-ijjn. Lascivire, p. vivi, f. vitum. Libidine prurire: diffluere luxuriâ.

gijlghept. Salacitas, g. tatis; mollities, g. tici, f. immoderata rei Venerez appetentia.

gijfel/gijfellers/gijfelerse/ostagie. Obses, g. fidis, c, dams vel data obses: firmande fidei obses.

gijfels geben. Obsides dare vel tradere; traditione obsidium alicui cavere.

gijfels epfchen oft doen geben. Obsides impere alicui.

gijfels nemen. Obsides accipere vel capere.

gilde/gedachtich/mildt. Liberalis, e, g. lis, munificus, largus, a, um, o.

gildt/gildken/quistschotel. Nepos, g. potis: decutor, g. oris; acolastus, aforus, g. ti: prodigus, g. gi, m.

de gilde spelen. Prædigere bona sua.

gulde/Fl. gulde. Collegium, g. gii, n. f. gulde. Tribus, us, f.

gillen. *Holl.* Stridere, p. di, *sine sup.*

ginder. Illic, *adv. in loco.*

ginder. Illic, istuc, illorum, *adv. ad locum.*

gingder. Zingiber, g. beris, n.

ginoffel. f. genoffel. Caryophillum, i, n.

gins ende weder. Ultrò, citroque, *adv.*

giote/dogelhupskent. Cavea, g. vez: caveola, g. lz, f. aviarium, g. rii, n.

giote/gebangen-hups. Carcer, g. ceris, m. Robustus carcer.

gioliez. Phylacista, g. rz; carcerarius, g. rii, m.

gips/plaestier. Gypsus, g. si, m. & gypsum, g. li, n.

gipfen. Gypso incrustare, *r. acc.*

gipse. Flagellum, g. li, lorum, g. ri; verber, g. beris, n.

gippen. Flagellare, p. avi, f. atum, Flagello *sive* loro cedere; virgis excipere, *r. acc.*

gisse/gissinge. Conjectura, g. rz, conjectatio, ælimatio, g. onis, f.

upt vel met de gisse. Promiscuè, *adv.* Ut fors fert.

gissen/gissinge maerken. Conjicere, cio, p. jeci, f. jectum, conjectare, divinare, p. avi, f. atum; suspicari, augurari, p. atus, f. atum, *dep. r. acc.* conjecturam facere alicujus rei

conjecturâ ælimare aliquid,

gist. Fax, g. facis, f.

gistachtich. tæculentus, a, um, o.

gister/gisteren. Heri, *adv.* Hesternò die, van gister. Ab heri.

dat van gister is. Hesternus, a, um, o.

gitteirne. fidicula, g. lz, f.

gijp/*in sing.* Tu, g. tui, o.

gijp/*in plur.* Vos, g. vestrum, o.

glæroogich. Cælius *sive* glaucus oculis.

glants/schijn. Splendor, fulgor, g. oris, m. jubar, g. beris, n.

glantfen/schynnen. fulgère, & aliquando fulgere, p. tulli, *sine sup.* splendere, p. dui: nitere, p. tui, *sine sup.* radiare, scintillare, p. avi, f. atum.

glas. Vitrum, g. tri, n.

van glas / glazen. Vitrinus, a, um, o.

glas-blaeser/glas-maeker. Vitrarius, vitriarius, g. rii, m.

glas schijder. Encauster, g. stz, m.

glascrupdt. Perdicium, muralium, g. ii, n. helxine, g. nes: parietaria, g. rz, f.

glaswoom. Cantharis, g. tidis, f.

glat/effen Politus, planus, lzvigatus, a, um, o.

glat/slibberachtich. Lubricus, a, um, o.

glat/kael. Calvus, a, um; glaber, bra, brum, o.

glatten/glat maerken. Polire, p. livi, f. litorum; lzvigare, complanare, p. avi, f. atum, *r. acc.*

glattighept/slibberachtighept. Lubricitas, g. tatis, f. lubricum, g. ci, n.

glattrichept/effenhept. Lævor, g. voris, m. lzvitas, g. tatis, f.

glattinge. Politura, g. rz; politio, expolitio, g. onis, f.

glenster. Splendor, g. oris, m. f. glinster. fulgor, oris, m.

glepe. Terra *stilians*, è qua vasa splendidiora fiunt.

glepbacker. figulus, g. li, m.

gles-werck. Vasa figulina: splendentia vasa. Balearica, g. orum, n. *pl. num.*

glieken. Polire, p. livi, f. litorum, *r. acc.* f. geliccken. Niidre, nitui. (g. lii, n.)

glid-krupdt. Sideritis, g. tis, f. millekolium,

gliemups. Glis, g. glixis, m.

glimme/*Holl.* Pruna, g. n, f.

glimmen/*Holl.* gloepen. Ignescere, *sine prat. aut sup.* candere, p. dui, *sine sup.*

glinster. Splendor, g. doris, m. scintilla, g. lz, f.

glinsteren. Scintillare, p. avi, f. atum; micare, p. micui, nitere, p. tui; splendere, p. dui, candere, p. dui, fulgere, p. fultsi, *sine sup.*

glinsterich roodt. Rutilus, igneus, a, um, o.

glinsterich swart. Coracinus, a, um, o.

glinsteringe. Scintillatio, g. onis, f.

glippen/*Holl.* fugitare, p. avi, f. atum. Clam fugere.

glippen / *Holl.* Perfuga, g. z, m. Qui clam & nocturno tempore fugit.

glis / *glifsch* / *Fl.* l. lisch. Iris, g. ridis. herba.

gliffen / *glitsen* / *Holl.* Labi, prolabi, p. lapsus, dep.

gloeden / *gloepen* / *gloepent* zijn oft wozen den. Ignescere, *sine prat. aut sup.* inardescere. p. arsi, f. arsum, incandescere, p. candui, *sine sup.*

gloepende maken. Candefacere, cio, p. feci, f. factum, r. acc.

gloepich / *gloepende.* Ignitus, a, um; candens, g. dentis, o.

gloedte. Rutabulum, g. li, m.

gloepen. *Holl.* f. gluppen. Insidiari, atus, dep. reg. dat.

gloeren. *Hell.* f. gluperen. Limis adspicere oculis.

gloeren / *Holl.* Recreare, p. avi, f. atum; reficere, cio, p. feci, f. factum, reg. acc. Item recreari, refici, pass.

glorie / *heerlykheyt* / *verheben staet.* Gloria, g. riz, majestas, auctoritas, g. tatis; amplitudo, g. dinis, f.

glorie / *eere* / *naem ende faem.* Gloria, g. riz, f. fama meritorum: fama ex virtute; illustris cum laude fama.

glorie / *pdele opinie* / *van sijn selbe* / *hoochs moedighet.* Arrogantia, g. riz: superbia, g. biz, f. Inanis de se opinio & exultatio.

glorieren / *roem dragen* / *possen.* Gloriar, p. atus, dep. Laudem venari vel captare ex re aliqua: seipsum commendare: se efferre laudibus: mirari se: placere sibi, suarum laudum esse praconem: venditare se: arrogantem de se loqui.

glorieus / *heerelyk* / *vol glorie ende reputa tie.* Homo gloria florens: gloria illustris vir: plenus gloria & laude, fama nobilis homo.

glorieus / *vo sichigh* / *hoveerdigh.* Gloriosus, jactabundus, superbus, a, um; arrogans, g. gantis, o.

glorieusheyt. Gloriatio, jactatio, ostentatio, venditatio, g. onis, f. Inanis gloriatio: incepta sui jactatio.

glorieuslyk / *met eere en glorie.* Glorioso, adv. Cum fama & laude, cum gloria.

glorieuslyk / *of possende.* Jactanter: arroganter, adv.

glosse / *uptlegginge.* Interpretatio, g. onis, f. commentarius, g. rii, m.

glosseren op pet / *per upt leggen.* Scriptorem commentarius explicare vel interpretari.

glosseren / *bupten* / *propoost veel haperin gen soeken.* In re plana arguari: in re non opportuna ingenii acumen vendicare.

geluk. Fortuna, g. nz, f. f. geluk. Res prospera.

glupe / *Holl.* Fl. busschel strop. Fascis stramentorum: manipulus arundinaceus.

gluperen / *glueroogen.* *Holl.* Nictare, p. avi, f. atum.

gluperen / *van ter syden sien.* Limis, hircus cernere: limis oculis adspicere. reg. acc.

gluppe / *glorpe.* *Holl.* Decipulum, g. li, n.

gluppen. *Holl.* Insidiari, p. atus, f. atum, dep. r. aut. observare, p. avi, f. atum, r. acc.

glupper. *Holl.* Insidiator, g. otis, masc.

gobelen. Vomere, p. mui, f. mitum.

gobelen. Calix, g. licis: cyathus, g. thi, m. acetabulum, g. li, m.

Godt. Deus, g. Dei, m. Numen, g. minis, n.

Godt Vader. Deus Pater: Pater celestis.

Godt Done. Filius Dei: Jesus Christus, Verbum, Mediator.

Godt den H. Geest. Spiritus sanctus: Paracletus.

om Godts wille. Per Deum: propter Deum.

belijst het Godt. Si Deus volet: si Deo placeat: volente Deo: aspirante Deo: si Deo visum fuerit.

met Godts hulpe / *Deo auxiliante* / *Deo duce* / *& aulpice.*

Godt vordere u. Deus fortunet: Deus favet: bene fortunet Deus: feliciter cedat: prosperè succedat: bonis avibus.

Goddelijck. Divinus, a, um, o.

Goddelijken. Divine, adv.

goddeloos. Improbos, impius, sceleratus, nefarius, a, um, o.

goddeloosheyt. Impictas, improbitas, g. tatis, f.

goddinne. Dea, g. dez, f.

godeman / *godelijf.* f. bedelaar. Mendiculus, i, m.

goden drank. Nectar, g. caris, n.

Godthejdt. Deitas, g. tatis, f.

Godthejt / *wetenschap* / *van Goddelijke dingen.* Theologia, g. iz, form.

in de Godhejt studeren. Operam dare Theologico studio.

godsaigh / *godsdienslygh.* f. Goddijghlygh / *sc.* Pius, a, um, o.

godtsdienst. Res divina: cultus divinus: sacra Religio.

Godts gehengenisse. Fatum, g. ti, n.

Godts hups / *vooz religieusen.* Cenobium, g. hii, n.

Godts hups / *van oude lieden.* Gerontocomium, g. mii, n.

Godts hups / *vooz sieke.* Nosocomium, g. mii, n.

Godts hups / *vooz vrendeluygen.* Xenodochium, g. chii, n.

Godts-

Godslaster / Godslasteringe. Blasphemia, m. f.
Godslasteraer. Blasphemus, a, um, o.
Gods-pennink. Arrha, g. r. h. z. f. arrhabo, g. bonis, m.
Godtraedt. f. Godenspreuk. Oraculum g. li, n. Responsum divinum.
Godvuchtich. Pius, religiosus, a, um, o. Pietatem & religionem colens; pie & religiosè vivens.
Godvuchtighept. Pietas, f. tatis: religio, g. gionis, f. Timor Dei.
goede mannen. Arbitri, g. tronum, m. pl. num.
goede weke. Hebdomada major, hebdomada sancta.
goeden bypdach. Dies parasceves: dies Veneris sanctus.
goeden/erben / goedenisse doen. Investire, p. stivi & stii, f. stitum, r. acc. pers. & acc. ret. Transscribere bona alicui; mitere aliquem in possessionem.
goedenisse. Investitura: g. r. z. f. Bonorum transcriptio & traditio.
goederhande/goedertier. Benignus, humanus, blandus, benevolus, a, um: comis, lenis, mitis, facilis, affabilis, e, g. is: clemens, g. mentis, o.
goedertierenthept. Benignitas, honitas, facilitas, lenitas, humanitas, comitas, g. ratis: clementia, benevolentia, g. tiz, f. Animi propensio.
goedertieregh. Benigne, clementer, pie. adv.
goedt/duchdelijck. Bonus, probus, sincerus, candidus, a, um, o. Candore animi praditus: vitz sinceritate ornatus.
goedt / haere / rijkdom. Bona, g. norum, n. divitiz, fortuna, pecuniz, g. arum: res, g. rerum, facultates, g. tatum, f. pl. num.
goedt-gierich. Avarus, a, um, o. Divitiis inhians, bonorum avidus.
goedt-loos. f. Arin. Nidus: fortunis, bonis, nummis, opibus, facultatibus.
goedt / koopmanschap. Merces, g. cium, pl. num.
goedt doen/pemanden deucht doen. Benefacere, cio, g. feci, f. factum, reg. dat. Beneficium in aliquem conferre: exhibere alicui beneficia, conferre merita in aliquem: bene mereri de aliquo.
goedt doen/deugen/twel leven. Honestè vivere: vitam inculpatam agere.
goedt doen / bewijfen / toonen. Probare, comprobare, demonstrare, p. avi, f. atum; evincere, p. vici, f. victum: docere, p. cui, f. doctum. Fidem facere: planum facere: probationibus ostendere: argumentis comprobare, documentis convincere.
goedt doen de schade. Damnum pensare: damnum rependere: damnum compensa-

re, vel sarcire, vel refundere.
goedt aerdich. Bonz indolis.
goedt-dadich. Beneficus, munificus, benignus, a, um, liberalis, e, g. lis, o.
goedtdadighept. Beneficentia, munificentia, g. ti, f.
goedt-duncken. Placere, p. cui; videri, p. vidum est. imperf. r. dat.
goedt-duncken / menninge. Arbitrium, g. trii; iudicium, g. cii, n. arbitratu, us, m. opinio, g. onis: sententia, g. tiz, f.
na mijn goedt-duncken. Ut me fert opinio, ut ego quidem sentio: pro meâ sententiâ: ut ego arbitrator.
goedt-gunstich. Benevolus, æquus, candidus, a, um, o. Propenso animo erga aliquem.
goedt-handigh. Facilis, tractabilis, comis, g. is, o.
goedthertich / goedthertighept. f. goedtherte. Benignus, a, um; liberalis indolis.
goedt rondt. Omnino, profus, plane, adv.
goedts moedts / alwillens. Datâ operâ studio; deditâ opera.
goedts moers / met coele sinnen. Animo sedato, tranquillo, pacato.
goedts stijdt / tydelijk / byoegh. Tempestivè, adv.
goedts-tijts / te pas. Opportunè, commodè, adv. Tempore opportuno vel commodò.
goedtwillicy / goedtwilighept. f. goedt-willicy. Benevolus, a, um, o.
goedtwillichlyk. Ultro; sponte, voluntariè, adv. Sua sponte; à se: per se, suapte sponte.
golpen. Ingurgitare, p. avi, f. atum. Avidè haurire: haustum bibere.
golper. Ingurgitor, g. oris: multibibus, g. bi, m.
golbe baere. Unda, g. dz, f. fluctus, g. us, m.
golbe / inham der zee. Sinus maris.
golbich. Fluctuosus, undosus, fluctivagus, a, um, o.
goune Gummi. indel.
gouneachtich. Gummofus, a, um, o.
gounen. Gummi linere, rescere, miscere.
gouninge. Gummitio, g. onis, f.
goor / Fl. Limus, g. mi, m. lutum, g. ti, cœnum, g. ni, n.
gooz ricken. Holl. stincken. Foetere, p. tui, sine sup.
gounen. f. gunnen. Favere, vi, autum.
gozdel. Cingulum, g. li, n. zona, g. n. z, f. balteus, g. tei; cinctus, g. us, m.
gozdelhanghsel. Strophus, g. phi, m.
gozdelmaeker. Zonarius, g. ri, m.
gozden. Cingere, accingere, p. cingi, f. cinctum, r. acc.
gozden. Cadere lotis, r. acc.

G O R G O T G O U

gordijne. Corina, g. uz, f. velum, g. li; cadur-
 gum. g. ci; conoecum, g. ei, n.
 gordijn-ringen. Annulli cortinales.
 gordijn-fermoon. *Reprehensio uxorum facta à
 maritis.*
 gore. f. geur. Odor, nidor, sapor, oris, m.
 gozgel. Jugulus, g. li, m. jugulum, g. li, n.
 gozgel-pyppe. Guttur, g. turis, n.
 gozgelten. Gargarizare, p. avi, f. atum. Fau-
 ces colluere.
 gozgel tonghſken. Gurgulio, g. onis, m.
 gozgel water. Gargarismus, g. mi, m.
 gozps. Ructus, g. ſis, m.
 gozpfen. Ructare, p. avi, f. atum.
 gozre. Equus strigosus.
 gozre. *Holl.* Sordide avarus.
 gozreel/gareel. Helcium, g. cii, n.
 gozreel/ half cuſſen. Tomex, g. micis, f.
 gozre. Gramen. f. gras. ut: ſſten kan 't niet
 beletten / datter gras waſt onder 't
 koozn. Graminis herba inter frumentum
 est inunctum pugnabilis.
 gozre Polenta, g. tæ; alica, g. cæ; zea, g. zea,
 f. Hordeum decortica. um.
 gozren b:p. Pulmentum hordeaceum.
 gozren ſelder. Euclio, g. onis, m. Sordide
 parcus: illiberaliter tenax: lordidæ parſi-
 moniæ homo.
 gozren woſt. Farcimen polentæ.
 gozr-meulen. Farreum, g. rei, u.
 gote/buſſe. Analis, g. lis: tubus, g. bi: aquæ
 ductus, g. ſis, m.
 gote / dakgote. Imbrex, g. bricis, m. colli-
 quia, g. quix, f. imbricium, g. cii, neut.
 gote/riole. Colluviarium, g. rii, n. cloaca,
 g. cæ, f.
 gote / caſſingote. Incile, g. lis, n.
 gote-wijs gemaekt. Imbricatus, a, um, o.
 gouden laken. Aulalicus pannus.
 goudt. Aurum, g. ri, n.
 gouden ban goudt. Aureus, a, um, o.
 ſijn goudt. Obryzum, g. zi, n.
 geſlagen goudt. Aurum bracteatum.
 rtwiſt goudt. Aurum ductile.
 goudt-ader / goudt gank. Vena auri.
 goude-berg / goudt-mijnz. Aurifodina, g.
 ræ, f.
 goudt-braefem. Aurita, g. tz, f. *pisfis.*
 goudt-bloume. Caltha, g. thæ; calendula, g.
 læ; verrucaria, g. rix, f.
 goudt-ſrupdt/goudt-woztel. Chelidonia,
 g. nix, f.
 goudt-geel. Aureus vel fulvus color.
 goudt-gewichtz. Trutina momentanea,
 trutina momentaria.
 goudt-gulden. Aureus, g. rei, m.
 goudt-lym. Chrylocolla, g. læ, f.
 goudt-maerle. Oriolus, g. li, m. Melula aurea.
 goudt-zandt. Pſegma, g. maſis, n.

G O U

goudt-ſchuytm. Chryſitis, g. ſtis, f.
 goudt-lager. Bractearius, g. rii; bracteator,
 g. toris, m.
 goudt-ſtuudt. Aurifex, g. ficis; m. Faber au-
 rarius.
 goudt-ſmits winkel. Autificina, g. næ, f.
 goudt-ſten. Coticula, g. læ, f.
 goudtdink. Autivittus, g. tis, rubicilla, g.
 læ, f.
 goudt-binger. Digiſus annularis.
 goudt woym. Cicindela, nitedula, g. læ; no-
 ctuluca, g. cæ, f.
 goubernante. Gubernatrix, moderatrix, g.
 tricus, f.
 goubernante in een huys. Oeconoma, g. æ,
 goubernement. Gubernatio, moderatio, g.
 onis, f. regimen, g. minis, n.
 gouberneret. Moderari, p. ratus, f. ratum,
dep: gubernare, p. navi, f. natum; regere, p.
 rexi, f. rectum, r. acc.
 Gouberneur. Praefectus, g. ſis; gubernator,
 rector, moderator, g. toris, m.
 Gouberneurſchaj. Praefectura, ræ, f.
 gopen/ſtyf wozen. Jactare cum impetu.
 gracelyk/dunnekens/magerkens. Gracilis,
 e, g. lis, gracilentus, a, um, o.
 gracelyk/ſoetelyk/genadelijk. clementer,
 miſericorditer, adv.
 gracelyk met pemaandt handelen. Benignè
 cum aliquo agere.
 gracelyk/ ſoo heenen. ut: 't Is gracelyk.
 Utcumque valeo, vel habeo vel ago.
 gracelykhept / dunnighept. Gracilitas, g.
 tatis, f.
 gracht/put. Fossa, g. ſæ; fovea, g. vez, f. j
 gracht aen de ackers om 't water af te
 loopen. Colliciz, g. ciarum: colliquiz, g.
 quiarum, f. pl. num.
 gracie / oft gratie/beballighept / fraepig-
 hept. Gratia, elegantia, g. tiz; urbanitas,
 concinnitas, g. tatis, f. lepos, g. poris: decor.
 g. coris, malc.
 gratie / genade / fabeur / barmhertighept.
 Grata, clementia, g. tiz, f. favor, g. voris,
 m. miſericordia, æ, f.
 gratie/pardon/bergiffeniffe. Venia, g. niz:
 indulgentia, g. tiz; impunitas, g. tatis, f.
 gratie/aſſaen. Remiſſio, g. onis, f.
 gracieus. comis, affabilis, e, g. is; venustus,
 lepidus, jucundus, a, um, o.
 gracieushept. comitas, affabilitas, urbane-
 tas, g. tatis, f.
 gracieufelyk. comiter, benignè, blandè,
 adv.
 graedt/trede. Gradus, g. dâs, m.
 Graef. Comes, g. mitis, m.
 Graeffſchaj. Comitatus, g. tâs, m.
 graef-pſet/graef-ſteker. Caelum, g. li; ſcal-
 prum, g. ri, a.

graen /

graen/ saepken. Granum, g. ni; n. acinus, g. ni, m. acinum, g. ni, n.
 graen/koren. Frumentum, g. ti: far, g. far-
 ris, n.
 goddinne van 't graen bp de Heydenen.
 Ceres, g. reris, f.
 graenen/borten. Germinare, gemmare, pul-
 lulare. p. avi, f. atum.
 graentien. Granulum, g. li, n.
 Graen-cooper. Sitopola, g. lz, m. Frumen-
 tarius mercator.
 graen-solder. Horreum, g. rei: granarium,
 g. rii, m.
 Graen/ greyn / aessen in 't gewicht van
 gout. Monas, g. nadis, f.
 graenen. f. Clonteren. Conglobari.
 graenen. Germinare, avi, atum.
 graenen-Caput facere. De Graener graent
 of touwt het leder. Coriarius pellem ma-
 cerat, deposit, subigit, conficit.
 bp steek sijn graenen op. Vociferatur cum
 fremitu. Hpbabaert met sijne graenen.
 Supermit myface. Snijt de weede kat de
 graenen af. Abscinde feli ferocienti pilos
 circa os.
 graet. Ossa piscium: spinx piscium.
 graeten den biseh. Exossare piscem.
 graet-boge. Quadrans, g. drantis, m. Radius
nauticus quo poli altitudo inquiritur.
 graf. Sepulchrum, g. chri: bustum, g. sti, n.
 tumulus, g. li, m.
 Graf-maker. Libitinarius, bustuarius, g. rii, m.
 graf-sank. Nania, g. niaz, f.
 graf-schrijft. Epitaphium; g. phii, n.
 graf-steen. Cippus, g. pi, m.
 gram/ toornich. Iratus, stomachofus, bilio-
 sus, a, um, o. Ira commotus vel succensus.
 gramnaghtigh. Subiratus, a, um, o.
 gramnaken. Ad iracundiam concitare, im-
 pellere, commovere aliquem, Ciere alicui
 bilem vel iram: alicujus animum ira accen-
 dere & inflammare.
 gramwoerden. Commoveri, p. motus. *pass.*
 excandescere, p. candui, *sine sup.* Commo-
 veri ad iram: ira incitati, accendi, inflam-
 mari: provocari ad iram.
 gramzjn. Irasci, p. iratus, *dep.* stomachari,
 indignari, p. atus f. atum, *absoluse sine casu.*
 Ira correptum esse.
 gramzjn op iemanden. Irasci, p. iratus, *dep.*
 succensere, p. sui, *sine sup. r. dat.* Iratum esse
 cuiusdam: succensum esse ira in quempiam.
 gram-moedigh. Iracundus, stomachofus, ce-
 rebrosus, a, um, o.
 gram-moedighhept. Iracundia, g. diz; indigna-
 tio, g. onis, f. furor, g. roris, m.
 gram-schap. Ira, g. rz, bilis, g. lis, f.
 Grammatika / letterkonste. Grammatica,
 g. cz, f.

Grammatist. Grammaticus, g. ci, m.
 granaet-appel. Malum Punicum; malum
 granatum.
 granaet-appel bloeme. Cytinus, g. ni, m.
 balaulium, g. stii, n.
 granaet-keirne. Granat acinus, semen:
 Punici granum.
 granaet-schoffe. Malicbrium, g. rii, n. f. gra-
 naet-appel schelle. Cortex mali Punici.
 granaersteen. Carbunculus, Chalcedonius,
 garmantius.
 granaetappelboom. Malus punica.
 granaerbier/ bombe. Glans missilis ignis,
 missilis glans igniaria: missile pomum
 igniarium.
 granaeten wozyen. Igniarias glandes jacere,
 librare, mittere, spaigere, vibrare.
 eene Stadt met granaeten in bzant schies-
 ten. Oppidum igniariis jaculis glandibus in-
 cendere.
 gras. Gramen, g. minis, n.
 grasachtigh. Graminosus, herbidus, a, um,
 o. Gramine affluens.
 ban gras. Herbaceus, herbeus, a, um, o.
 grasbier. Hyzha, g. nz, f.
 grasduppen. Colles vel aggeres graminosi.
 grasgroen. Herbidus, herbeus, a, um; viri-
 dis, e, g. dis, o.
 grasopper. Locusta, g. rz; cicada, g. dz, f.
 grasloek. Porrum, g. ri, n.
 graswurste. Curruca, g. cz, f.
 graswozen. Bruchus, g. chi, m.
 gratie/ Gr. f. gratie/ Gr. Gratia, z, f.
 grabeel. Glarea, g. rez, f. Mistis minutis
 calculis arena: calculus arenosus: calculus
 glareofus.
 grabeelachtigh. Calculosus, a, um, o. Labo-
 rans calculo.
 graben/graberen. Czclare, p. avi, f. atum,
 incidere, p. cidi, f. cilum; sculper, sculperre,
 p. phi, f. ptum. *r. acc.*
 Grabeerder. Czlator, sculptor, g. otis, m.
 grabeersel. Czclatura, sculptura, g. rz, f.
 grabeerpsel. Czclum, g. li; sculprum, pri, n.
 graben/splsten. Fodere, dio, p. fodi, f. fos-
 sum: paltinare. p. avi, f. atum, *r. acc.*
 Graber/ spitter/ delber. Fossor, paltinator,
 g. oris, m.
 graben/tergen/ twist soeken. Lacerare, p.
 svi, f. surum: perfringere, p. strinx, f. stri-
 ctum. *r. acc.* Lites & contentiones quzi-
 tare: rixas ferere: jurgia concitare.
 Graber / twistsoeker. Litigiosus, rixofus
 contentiosus, a, um, o.
 Grabinne. Comitissa, g. sw, f.
 grabitept/ aensien/ respect. Auctoritas, g.
 ratis, f.
 grauw/ grijz. Cinereus, cineraceus, leuco-
 phzus, a, um, o.

grauws

graenwachtig. Subcineraceus, a, um, o.
 grauwken. Aqua minor, *pisces*.
 't grauw/ *Holl.* gepupel. Popellus, g. li, m.
 Fex populi.
 Grefsie/ plaetse op 't Stadthups oft Can-
 celre/ daer dese schrybers sitten. Tabu-
 larii forensis exedra: exedra iudicium.
 Grefsier. AQuarius, g. rii, m. Ab actis
 publicis: Senatus libellio: Basilicanus scri-
 ba.
 Grefsierchap. Tabularii forensis munus, ba-
 siliiani libellionis munus.
 grefsie/ inte. Surculus, g. li: calamus, g. mi,
 m. clavola, clavula, taleola, g. lz, f. turio, g.
 onis, m.
 grefsiën/ inten. Inoculare, emplastrare, p.
 avi, f. atam: inserere, p. rui, fectum, *reg.*
acc.
 grefsiëge. Infusio, emplastratio, g. onis, f. in-
 fusus, g. tús, m.
 grefsie/ recken- steek. Stylus, g. li, m. gra-
 phium, g. phii, n.
 greifelen. Avide corradere: avide congregere.
 greifelier. Avarus, g. ri; avidus, g. di; Euclio,
 g. onis, m.
 greifeling. Pecuniarum coacervatio.
 greitig/ gierig na iet. Avidus, cupidus, a, um;
 appetens, g. tentis, o. r. gen. inhians, g. an-
 tis, o. r. dat.
 greitighepdt. Aviditas, cupiditas, g. tatis, f.
 greitiglyk. Avide, cupide, appetenter, inhian-
 ter, *adv.*
 grellig. f. grillig. Pruriens, tis, o.
 greneelen/ *Fl.* i. greniken. Subridere, isi,
 isum.
 grenaet. f. granaet. Malum Punicum.
 grendel. Pessulus, g. li, m. obex, g. bicis, c.
 repagulum, g. li, n.
 grendelboom. Vexis, g. tis, n.
 grendelen/ den grendel boordoen. Obijcere
 vel obdere pessulum: obicem opponere,
 r. dat.
 greneu/ *Fl.* greniken. Subridere, p. risi, f. ri-
 sum: ridere, p. nidui, *fin. sup.*
 grenick. Subrisio, g. onis, f. risus compositus
 vel fictus.
 greniker. Risor, irrisor, oris, m.
 grensen/ paelen. Fines, g. nium, m. orz, g.
 rarum, f. limites, g. tum termini, g. norum,
 m. confinia, g. nium, n. *pl. num.*
 grensen. f. aenpaelen. Confinem esse. ut:
 Boolen paelt aen 't Dorschen. Polonia
 Moscovic est contermina.
 grepe/ handbol. Manipulus, g. li, m.
 grebe/ graef. Comes, g. mitis, m.
 grebel/ *Holl.* das. Taxus, g. xi, m.
 grepden/ gepden. Placere, p. cui, f. citum,
 f. dat.

grehn. f. graen, Granum, i, n.
 grepnsen. Frontem obducere; frontem cor-
 rugare: frontem capere.
 grepnsende gesicht. Frons adstricta; frons
 corrugata vel caperata.
 grepnsen. Capero, g. onis, m.
 griek/ ouden griek. Veterator, g. oris, m.
 grieks diec. Naphtha, g. thz, f.
 grie/ *Fl.* beswaernis/ oberlast. Latio, g. o-
 nis, noxa, g. xz, f.
 grie/ verklaringe van 't gene daer men
 sich in beswaert bindt. Acceptarum noxa-
 tum index; injuriarum ab adversario illata-
 rum commentarius.
 syu grieven bp geschifte ober- brenge
 Acceptarum noxatum indicem edere.
 griel. Promiscua vindictio.
 in de griel woepen. In vulgus promiscue
 spargere.
 grielgelt. Missilia, g. lium, n. *pl. num.*
 grielen. Promiscue projecta rapere.
 grielen/ overbloedig zyn. ut: De markt
 grielt dan volck. Forum abundat populo;
 frequentissimum in foro est populus.
 griete passer asper, *pisces*.
 grietie. f. greffe. Surculus, i, m.
 grietsoen. Gryphis, g. gryphis; vel grypus, g.
 pi, m.
 griynsen. f. grynsen. Ringere seu ringi.
 griynen/ batten. Capere, pio, p. cepi, f. ca-
 ptum; prehendere, p. hendi, f. hensum,
 r. acc.
 griypachtig. Rapax, g. pacis, o.
 griyp- bogel/ i. grietsoen.
 grys han haepren. Canus, incanus, a,
 um, o.
 griysardt. Senecio, g. onis, m.
 griysighepdt. Canities, g. tiei; canitudo, g. di-
 nis, f. cani, g. norum, m. *pl. num.*
 griysen/ grys woerden. Canere, incanere, ca-
 nelcere, p. canui, *fin. sup.*
 griysen/ griynsen/ griynen. Ringere, p. rinx;
 f. rixum, vel ringi, p. rixus sum, *dep.*
 griyselyk. Horribilis aspectu, rixu torcus &
 minax.
 griysinge. Rixus, g. tús, m. Depravatio,
 onis, f.
 griynsen/ weenen/ gelyck de kinders. Flo-
 re, p. flevi, f. fletum; plorare, p. avi, f.
 atum.
 griyscom. Fumaris, g. rie, f. herba.
 grillen/ byse gesten. Gellus, g. us, m. gesticu-
 latio, g. onis, f.
 grillen in 't hooft. phantasia, g. siz, f.
 grilllaert. Gestuosus, a, um, o. gesticulator, g.
 oris, m.
 grillen voort stellen/ oft bedryben. Gestire.
 p. sibi, f. sium; gesticulari, p. atus, f. atum,
 dep.

grillich/bertel/bzoedebzoncken. Lascivus, protervus, a, um, salax; procax, g. a. cis, o.

grillich zyn. Lascivire, protervire, p. vivi, f. vitum. Lascivum, salacem, procacem, protervum, petulcum esse.

grilligheyt. Lascivia, protervia, g. viz: procacia, g. ciz; protervitas, salacitas, g. tatis, f.

grillich/dat jucht/dat vierich is. Pruriens, g. entis; scabiosus, a, um, o. Tumor cum rubore & pruritu.

grillich/dat grillich maect. Titillans, g. antis, o. quod prurium excitat.

grilligheyt/suchsel. Pruritus, g. tds, m. prurigo, g. ginis, f.

grimmagie/grimmagie. Oris depravatio.

grinnen/ban boosheyt op syn lippen by ten. Frendere, infrendere, p. frendui, f. freflum; fremere, p. mui, f. mitum.

grinnich/sel. Sævus, a, um; crudelis, e, g. lis; atrox, g. trocis: fremens, frendens, g. entis, o.

grinnighepdt. Atrocitas, g. tatis, sævitia, g. tiz, f.

grinnen/grimmer. f. Cristen/crjster / &c. ut: De kryter kryt lanx de straten. Lamentator lamentatur per plateas.

grimmer. f. Makelaer. Dicaculus, i, Locutulejus, i, m.

grinsel. Fl. swertsel. Fuligo, g. ginis, f.

grincken/grinckelen/Fl. grenicken. Subdride, p. risi, f. rilum.

grippe. Sulcus, g. ci, m.

gritfel. Rastellum, g. li, pecken, g. ainis, n.

gritfelen. Rostello acervare.

groef-ijser. Czelum, g. li; calprum, g. pri, n.

groen/groen van colent. Viridis, e, g. dis; prasinus, a, um, o.

* groen/groen gewas/groenware. Olos, g. leris, n. herba, g. bz, f.

† staet hem soo groen. Protervit, lascivit. Nimis est protervus, lascivus, procax.

bljde oft locht-groen. Hilatum viride: hilarius prasinum; glaucum dilutius: viride latius.

Donker-groen. Fuscum viride: fuscum prasinum; viride tristius; prasinum obscurius.

gras-groen. Prasium herbaceum.

loek-groen. Color porraceus.

• papegaep-groen. Prasium psittacinum.

zee-groen. Glaucum, g. ci, n. Color glaucus: viride luridius.

groenachtich. Subviridis, e, g. dis, o. Viridi assimilis.

groen / groen moeden. Vernare, p. avi, f. atum, virefcere, p. virui, sine sup.

groenen/boeten/loof krijgen. Germinare, p. avi, f. atum, frondefcere, p. dui, sine sup. Frondes emittete.

groen zyn. Virere, p. virui, sine sup.

groenen/groen schilderen. Viridare, p. avi, f. atum. Viridi colore imbuere, reg. acc.

groenigheyt/groen gewas. f. 't groen. Herba, g. z, f.

groenigheyt/de groene bertwe. Viriditas, g. tatis, viror, g. toris, m.

groenhof. Vindarium, g. rii, n.

groenelyck. Viride, adv.

groenmerck. Forum olitorium.

groeninck/bertel jongelinck. Juvenis petulcus, temerarius.

groeninck/appel. Pomum prasinum.

groensel. Gramina, g. num. n. pl. num. Viridia folia.

groenberrooper. Olitor, g. toris; lachanopola, g. lz, m.

groenbink. Luteola, g. lz, f. chlorion, g. onis, iderus, g. ri, masc.

groen-bis. Piscis fluviatilis.

groenbliege. Cantharis, g. rids, f.

groen-lijf. Olixtrix, g. tricus, f.

groese. Celpes, g. piris, m.

groete/groetenisse. Salutatio, g. onis; salus, g. lutis, f.

groeten. Salutare, consalutare. p. avi, f. atum. Impertiri salute; salvere jubere, r. acc. Salutem dare, nuntiare, dicere, precari, r. dat.

groeter. Saluator, g. onis, m.

weest gegroet. Salve, ave. Salve plurimum: salus tibi.

groebe. Fossa, g. lz; fovea, g. vea, scrobs, g. scrobis, f.

groeben. Czolare, p. avi, f. atum; sculpere, p. sculpsi, f. sculptum, r. acc.

groeber. Czlator, sculptor, g. onis, m.

groepen/ opwassen / als crupden. &c. Vernare, p. avi, f. atum: virefcere, p. rui, sine sup. succrescere, p. crevi, f. cretum.

groepen/opwassen / als menschen / Diezen. Crescere, accrescere, p. crevi, f. cretum: augescere, adaugescere, p. auxi, sine sup. Augmentum vel incrementum capere.

groepende jeevht. Virens etas: florida juvenus.

groepich. Vegetativus, a, um, o.

groepfel/wasdon. Vigor, g. onis, m. incrementum, augmentum, g. ii, n. accretio, g. tionis, f.

groepfel/schente. Germen, g. minis, n.

grof/dick/cauts. Spissus, densus, impositus: a, um, o.

met den groben faten liggen. Rustice agere: incipit agere.

grof / bot / ongefchikt / plomp. Rudis, e, g
dis: ruficus, infullus, inurbanus, barbarus,
inficetus, a, um, o. Statua vervecca.

grof / bet. Pinguis, adipalis, c, g. is: obefus,
crallus, a, um, o.

groffelyck Craffe, ftolidè, impolitè, ineptè,
barbare, infulfe, *adv.* Pinguis *fen* cralla Mi-
nervà.

grof-grepp. Sublericum, g. ci, n.

groffjepdt. Crallitudo, g. dinis: ftoliditas,
ruditas, g. tatis: ineptia, g. tie: barbaries,
g. rici, f.

groffjuidt. Faber ferrarius. Faber rudioris
materiz.

grobaert / botrick. Crallus, ftupidus, a, um:
hebes, g. betis, o.

grove ftemme. Vox gravis.

groben / bet woorden. Pinguefcere, *fin. prat.*
aut fup. piuguefieri, fio, p. factus. *neuro-*
pass.

grobelijk. Enormiter, *adv.*

groffelsnagel. Caryophyllum, g. ii, n.

grof. Orator ineptus & raskidolus: fcriptor
imperitus.

grof / grofletje / dat niet veel en ftupt.
Ineptum, exoletum, g. ti, n. Dicta *aut* fcri-
pta inepta.

grollen. Strepere, p. pui, f. pitum.

grollen als de katten. f. Kollen. Mutire,
mullare.

grommelingen. Glarez, micz, g. arum, f.
pl. num.

grommelingen van de neufe. Mucor, g. co-
ris, m. Gramz mucoris concreti.

grommen / grommelen. Grunnire, p. nivi
& nii; f. nitum: marmurare, p. avi, f.
atum.

grondt / 't onderfte / den bodem. Fundum,
g. di, n.

grondelijk. Funditus, penitus, *adv.*

grondeloos. Immenfus, a, um, o. Fundo
carens.

grondeloofe diepte. Abyffus, g. fi, f.

grondelooften kupl. Vorago, g. ginis, f. bara-
thrum, g. thri, n.

grondtfof. Sedimen, crallamen, g. minis, n.
fz fundi.

grondt / erve / landt. Fundus, g. di, m. prz-
dium, g. dii, n. Res foli: bona immobilia.

grondenæer / grondtheer. Fundi poffeffor:
dominus fundi, dominus proprietarius.

grondt-cpus. Solarium, g. tii, n. Cenus fun-
di, vedigal foli.

grondt in 't water / daer men dooz gaen
kan. Vadum, g. di, n.

gronden / gronderen. Contari, tatus, f. ta-
tum, *dep.* Tentare vadum: profunditatem
explorare.

gronden / grondt hebben. Vadum tenere.

grondtachtich. Vadofus, a, um, o.

grondthack. Harpago, g. gonis; lupus, g. pi;
contus, g. ti, m.

grondtloot. Bolis, g. lidis, f.

grondt-fundament. Fundamentum, g. ti, n.

grondt leggen / grondt beften. Fundare, p.
avi, f. aum; fundamentum jacere, ponere.

grondtlegginge. Fundatio, g. onis, f. funda-
men, g. minis, n.

grondt / acrdt. Indoles, g. lis, natura, g. ra, f.
ingenium, g. nii, n.

grondbrief. Titul, g. furis, m.

grondelurf. Fundulus, li, m. *pisces.*

gronddrek / grondstekenlurf. Ichmographia,
z, f.

groot / lank ende breedt. Magnus, amplus, a,
um; grandis, e, g. dis, o.

grootachtich. Grandiufculus, majufculus, a,
um, o.

groot bobem maten / byfter groot. Ingens,
g. gentis: przgrandis, e, g. dis. immenus, per-
amplus, permagnus, vafus, a, um, o. De-
cumanus, a, um.

groot in getal. Numerofus, a, um, o.

groot van ftatuere / hoogh. Procerus, cellus,
altus, a, um, o.

groot ban qualitept. Magnus, eximius, a,
um; singularis, e, g. ris: excellens, g. len-
tis, o.

groot Heer. Heros, g. rois, m. Vir potens &
nobilis.

de groote ban de Stadt. primarii, g. riorum,
primates, fummates, g. tum, m. *pl. num.*

grootdadich. Magnificus, a, um, o.

grootdadighept. Magnificencia, g. tia, f.

grootdadichlyck Magnifice, *adv.*

grootelyck. Magnopere, fummpere, val-
de, admodum, *adv.*

grooten / wyder maken. Ampliare, p. avi, f.
atum, augere, p. auxi, f. auctum, r. acc.

grooten / verheffen. Magnifacere, cio, p. fe-
ci, factum: magnificare, p. avi, f. atum,
reg. acc.

grooten / grooter woorden. Augefcere, p. auxi,
fin fup.

groot gaen f. Zwanger zyn. Uterum ter-
re, gravidam esse.

groot-groot-moeder. proavia, g. viz, f.

groot-groot-bader. proavus, g. vi, m.

groot-groot-moeders oft groot-groot-
baders moeder. Abavia, g. iz, f.

groot-groot-moeders oft groot-groot-
baders vader. Abavus, g. vi, m.

groot hooft. capito, g. tonis, m.

grootsen. Moneta genus. Triens, tis, m.

groot-moeder. Avia, g. viz, f.

groot-moedich. Magnanimus, a, um, o.

groot-moedighept. Magnanimitas, tatus, f.
Magnitudo animi.

G R O

groots / treffelyk. Amplus, magnificus, splendidus, a, um, o.
 groots/trots. Elatus, superbus, fastuosus, a, um, o.
 grootsegh / treffelyken. Ample, splendide, maenifice, *adv.*
 grootsegh / trotssegh. Elate, superbe, superciliose, *adv.*
 grootsegh / pryacht. Amplitudo, g. dinis; magnificencia. g. tiz, f. splendor, g. doris, m.
 grootsegh / trotssegh. Arrogantia. g. tiz; superbia, biz; elatio, g. onis, f. supercilium, g. li, n.
 grootte. Magnitudo, g. dinis; quantitas, immentitas, g. tatis, f.
 groot-bader. Avus, g. vi, m.
 groot-weirdig. Conspicuus, spectatus, clarus, splendidus, amplus, a, um; spectabilis, celebris, illustris, e, g. is, o. Auctoritate summa praditus, locum obtinens amplissimum.
 grootweirdighept. Auctoritas, dignitas, celebritas, g. tatis; existimatio, g. onis; amplitudo, g. dinis, f. nomen, g. minis, n.
 groot-wichtig. Ponderosus, momentosus, a, um, o.
 gros / het gros / oft geheel. Integrum, g. gri, solidum, g. di, n.
 Het gros / het principaelste van eenige saeske. Caput, g. pitis; summum, g. mi, n. summa, g. mz, f. Pars princeps.
 in 't gros. Collectim; ut summum, *adv.* ut: Als men 't wel besiet / soo is 't in 't gros maer soo veel. Dum penitus examinatur, ut summum vix tantum est.
 in 't gros berkoopen. Merces vendere solidas vel integras.
 't gros van een leger. Summa exercitus; pars maxima totius exercitus.
 grossen / grosseren / groot maeken. f. groot. ut: De groote sullen dese Wonderen groot maeken. Magni magnificabunt hæc miracula.
 grosseren / in 't lank uptschryben. Extendere, p. tendi f. tentum, *reg. acc.* Tabulas ex commentariis exscribere: tabulas ex protocollo extense exscribere.
 grossier / die in 't gros handelt. Magnarius, g. zii, m. Copiosus magnæque mercis mercator: solidæ mercis venditor.
 grossiers / die acten grosseren. Extensores, g. rum, m. *pl. num.* vulgo Grossarii.
 grobe / grobaert / grobelijk / &c. f. grof. Rudis, e, o.
 groude. *Pisciculi minutuli.*
 groude. *Fl.* grouwel. *Brab.* schroom. Horror, g. toris, m. abominatio, g. onis, f.
 grouwelen / schroomen. Horere, abhorere,

C R U G U L

p. horri, *sine sup.* averfari, p. satus, f. stum, dep. refugere, gio, p. fugi, f. fugitum, *reg. acc.*
 grouwelyk / schroomelyk / daer men boozschroomt. Horribilis, terribilis, formidabilis, e, g. lis, horrendus, horridus, formidandus, a, um, o.
 grouwelyken. Horridè, dire, immaniter, atrociter, horribiliter, *adv.*
 grouwelykhept / schroomelykhept. Atrocitas, g. tatis; execratio, g. onis, scvitia, trulentia, g. tiz, f.
 grouwen / *Fl.* i. grouwelen. Exhorrere, ut: *newt. reg. acc. vel abl.* Een grouwelt van hzeese. Exhorrescit metu.
 grouwsaen, i. grouwelyk. Formidabilis, e, o.
 greut / gruede / *Holl.* i. gift. Fax, g. facis, f. *Item.* oude bodderpe. Scruta, g. torum, n. *pl. num.*
 grunnen / *Fl.* Grunne, p. nivi & nii, f. nitum.
 grutte / *Zel.* i. gris. Milium, g. lii, n.
 grups-berballingen. Rudus, g. deris, n. Fragmenta (axorum: congeries ruderam.
 grups / semelen. Furfures, g. rum, m. *pl. num.*
 grups-bier / *Fl.* bier van semelen gebrouwen. Cerevisia tenuis.
 grupfachtig / bol semelen. Furfuraceus, a, um, o.
 grups / sandt. Glarea, g. rez, f.
 grupfachtig / bol sandt. Glareosus, arenosus, a, um, o.
 grupfachtig / sotachtig. Insanus, delirus, a, um, o.
 gubbelen / geubelen. Vomere, p. mui, f. mitum.
 gulf / *Fl.* Liberalis, e, g. lis, o, *Item* Prodigus, a, um, o.
 gulde. Sodalitas, g. tatis, f. contubernium, g. nii; collegium, g. gii, n.
 guldebaeder. Contubernalis, contribulis, g. lis, collega, g. gz, m.
 gulde-beken. Tribunus contubernii.
 guldelinck. Malum sanguineum, rubellum, purpureum, *pomi genus.*
 gulden / van goudt. Aureus, a, um, o.
 gulden / munte. Florenus, g. ni, m.
 gulden getal. Aureus numerus.
 gulden jaer. Annus jubilæus.
 gulpen / *Fl.* gulpaert / *Fl.* f. golpen. Ingurgitare.
 gulfig. Gulosus, inglaviosus, a, um; edax, vorax, g. acis, o.
 gulfigaert / gulfig mensch. Edo, comedo, helluo, g. onis, m. Ciborum gurgus: escarum vorago: mera ingluvies.
 gulfighept. Gula, g. lz; ingluvies, g. vici, voracitas, edacitas, g. tatis, f.
 gulfiglyk. Gulose, avide, *adv.* Edonis in-

stare:

stare: comedonis more: helluonis ritu: per ingluviem.

H,

gunnen/gonnen / gunstig zijn. Favere, p. favi, f. faurum; studere, p. dui, *fine sup.* Ad-dictum esse: bene velle *vel cupere, r. dat.*

gunnet / hziendt. Favor, g. oris; amicus, g. ci, m.

gunste. Favor, g. oris, m. benevolentia, g. tiz, f.

gunstig. Favens, g. ventis, benevolus, a. um, o. gunstig zijn. f. gunnen. Favere, avi, autum *r. dat.*

gunstig maken. Captare gratiam *vel favorem* alicujus; insinuare se in gratiam alicujus: emereri favorem alicujus.

gusselen / Fl. f. slozten. Effundere, p. fudi, f. fulum, *r. acc.*

guych / Holl. i. gupse. De gupg na steken / i. de gupse setten. Subsannare, avi, atum, ut: *Et sal nianand de gupse setten. Te nulla ciconia penset a tergo.*

guychelen / spotten. Jaculari, scurrari, nugari. p. atus, atum, *dep.* Nugas agere.

met iemand gupchelen / den spot houden. Ludere, p. lusi, f. lusum, *r. acc.* illudere, p. lusi, f. lusum, *dat. raro, acc.* ridere, desiderare, irridere, p. risi, f. risum; subsannare, p. avi. f. atum. Risui habere, ludibrio habere; fan-nis eludere, *reg. acc.*

guycheler / spottet. Sannio, g. onis; delu-sor, elusor, illulor, g. oris, m.

guycheltepe / spottetpe. Illusio, derisio, irri-sio, subsannatio, g. onis; sanna, g. nz, f.

guychelen / up den aeffack spelen / het hoenskens spelen / pasmeder pas spelen. Gesticulari, p. atus, f. atum, *dep.* Praesti-gium facere: histrionem agere; mimum a-gere.

guychete / Gc. Gesticulator, ventilator, prae-stigiaror, g. oris; ludius, g. dii: ludio, hidrio, g. onis; petaurista, g. stz, m.

guycheltepe / gupchelwerk / gupchelmerk. Gesticulatio, g. onis, f. praestigiz, g. giarum, f. pl. num.

gupse. Sanna, g. nz; illusio, g. onis. f. ludi-briam, g. bri, n. jocosa illusio: ludicra il-lusio.

iemanden een gupse setten / bedziegen. Il-ludere, p. lusi, f. lusum, *r. dat. raro acc.* fal-lere, p. fefelli, f. falsum, *reg. acc.*

gupse-setter. Sannio, g. onis; illusor, g. oris, m.

gupt / gupre / geus. Scurra, g. rz, m. Iners mendicus: ignavus mendicus: stipem ex inertia querens: mendicatio vivens ex ignavia.

gupterpe. Scurrilitas, g. tatis, f. Iners mendi-citas.

guptgeuwisse. Scurriliter, *adv.*

H Abbe / dzabbe / Fl. hobbe / sobbel.

Confuse, permixtum, promiscue, *adv.* gabben ende snabben. Latrare, allatrare, p. avi, f. atum, *r. dat.* Latratu molestum esse *r. dat.*

habyt / kledinge; oft fatsoen van kledins ge. Amictus, habitus, indutus, vestitus, g. tiz, m. vestis, g. stis, f. indumentum, vesti-mentum, g. ti, n.

habyl / tot set bequaem. Aptus, idoneus, a. um: habilis, e, g. lis, o. *r. dat. vel acc. cum Ad.*

habyl / die hem eenige sake verstaet. Sciens, intelligens, g. entis, o. *reg. gen. vel abl. ut.* Habyl in berechten. Prudentia ju-ris peritus: juris apprime intelligens.

habyl / locht van liff ende leden. Agilis, e, g. lis, o. Agilitate non mediocriter valens: corporis agiliter insignis.

habyl / veirdig / gant. Celer, e, g. ris: expedi-tus, promptus, a. um, o. Agendo celer: in agendo promptus & expeditus.

habyligheyt / bequaemheyt. Habilitas, idoneitas, g. tatis: aptitudo, g. dinis, f.

habyligheyt / neirstigheyt. Industria, g. stiz: dexteritas, g. tatis, f.

habyligheyt / verstant van eenige sake. Scientia, peritia, g. tiz, f.

habyligheyt van liffende leden. Agilitas, tatis, f. facilis mobilitas: motus, corporis facilitas.

habyligheyt / veirdigheyt. Celeritas: veloci-tas, g. tatis, f.

habfacken. Objurgare, p. avi, f. atum: incre-pare, p. pui, f. pitum, *reg. acc.*

hachte / stuk. Frustrum, g. si, n. incisio, g. o-nis, incisura, g. rz, f.

hachte / hachtenisse / gebangenisse. Capti-vitas, g. tatis, f. carcer, g. cetis, m.

hachten / in den. Conscindere, p. scidi, f. scis-sum, *reg. acc.*

hachten / in hachte nemen / gebangen ne-men. Compréhendere, p. hendi, f. hensum; capere, pio, p. cepi, f. captum, *r. acc.*

hache. i. hiele. Calcaneus, g. nei, m.

iemanden op de hacken sitten. Urgere, p. urfi, f. ursum, *reg. acc.* instare, p. in-stiti, f. institum, *r. dat.* praeventis calci-bus institere: praecedentem proxime conse-qui.

hache / spaepe. Passinum, g. ni. n. ligo, g. onis, m.

hacken / spitten. Passinare, p. avi. f. atum *r. acc.*

hacker / spitter. Passinator, g. oris, m.

hackinge. Passinatio, g. onis, f.

Daeken / kappen. Concindere, p. scidi, f. scilum; incidere, p. cidi, f. eisum; dissecare, p. secui, f. scum. *r. acc.*
hackelinge. Incisio, g. onis; incisura, g. rz, f.
hackelinge der kleeberen. Laciniz, g. niam, f. *pl. num.*
hackmes. Culter conciforius.
hackfel. Minural, g. talis, n.
hackeien. Hæstare vel titubare linguâ.
hackeler. Balbus, g. bi, blæfus, g. ú, m.
hackelinge. Hæstatio, g. onis, balbuties, g. tici, f.
hackelingen ende werringen. Difficultates, g. ratum, f. *pl. num.*
haekenepe. Asturco, g. onis. Equus gradarius vel tolutarius.
haeck. Uncus, g. ci; hamus, g. m; harpago, g. oris, m.
haeckachtich. Uncus, aduncus, a, um, o.
haeckachtich / diefachtich. Furax, rapax, g. acis, o. Qui manus habet viscatas, hamatas, aduncas vel piceas.
haeck-busse. Sclopus vel slopus, g. pi, m.
haeckebufferen. Sclopo trajicere, *r. acc.*
haeckebuffer. Sclopetarius, g. ri, m.
haeckken / inhaeken. Inuncare, harpagare, aduncare, p. avi, f. atum, *r. acc.*
haecker. Inuncator, harpagator, g. oris, m.
haekinge. Inuncatio, harpagatio, g. onis, f.
haekfel. Fibula, lz, f.
haeksteen / erinner. Succinum, g. ni, n.
haeken / verlangen hebben. Desiderare, expectare, sperare, p. avi, f. atum; concupiscere, p. pivi, f. pitum, *r. acc.* Trahi desiderio, *r. gen. Est metaphora.*
haeken ende werren. Eniti, p. nifus vel nixus, dep. sudare, desudare, p. avi, f. arum. Omni studio allaborare: summè conari.
haeck weduwe / haeck-weduwentaer. Vidua vel viduus, absentis conjugis reditam desiderans.
haege / rupit Sepes. g. pis, f. sepimentum, septum, g. ti, n.
haege van doornen. Senticetum, g. ti, n.
haeghachtich. Dumosus, spinosus, a, um, o.
haeghappel. Arbutum, g. ti, n. unedo, g. onis, f.
haeghappelboom. Arbutus, g. ti, f.
haeghbesse. Vaccinium, g. nii, n. Morum rubi.
haeghbosch. Dumus, g. mi, m. senticetum, g. ti, n.
haeghbenke. Ormus, g. ni, f.
haeghheek. Discipulus ignavus.
haeghdief. Grassator, oris, mas.
haeghdisse. Lacertus, g. ti, m. lacerta, g. rz, f.
haeghdooren. Oxyacantha, g. thz, f.
haeghepke. Robur, g. boris, n.
haeghpinde. Numisma reprobum.

haeghpunt. Fl. loofbozsch. Rubeta, g. rz, f.
haeghschoole. Schola clancularia.
in de haeghschole loopen. Exerrare à scholis: conventicularia adire.
haeghtap / smokkeltap. Taberna occulta.
haegel / hagelsteen. Grando, g. dinis, t. Grumi grandinis.
haegelachtigh. Grandinosus, a, um, o.
haegelbupe. Calamitas, g. tatis, f. Grandinis tempestas.
***t hargelt.** Grandinat, *imperf.*
***t haegelt klepne haegel steenen.** Tenites grandinat: exilibus grumis grandinat.
***t haegelt groote haegel steenen.** Majoribus grumis grandinat: grandioribus grumis lapidat grando.
den haegel heeft het koren bedoeben. Grando segetes depopulata est. grando segetem diverberavit: infesta tempestas grandine segetes affixit.
haegel / metaph. Minutorum glandium plumbeorum grando.
haer / alii scribunt hary / male alii haer. Crinis, g. nis; capillus, pilus, g. li, m.
haer aen de schamnelhept. Pubes, g. bis, f.
haerbosch. Capillamentum, g. ti; capillitium, g. tii, n. cæsaries, g. tici; coma, g. mz, f.
jonk haer. Lanugo, g. ginis, f.
haerachtigh / gehaert. Capillatus, comatus, crinitus, pilosus, hirsutus, villosus, a, um, o.
haerbandt / haerbandeken / haer snoer. Tænia, g. niz; crinale, g. lis; redimiculum, g. li, n.
haerreu / dat van haer is. Crinalis, capillaris, e, g. is, o.
haerren / haer krijgen. Pubescere, pubere, p. bui, *sne sup.*
haerren kleedt. Cilicium, g. ni, n.
haerkrans. Cæsaries, g. tici, f.
haerchupe. Capillare, g. ris, n.
haercken. Capillus, g. li, m.
haeriken in de neuse. Vibrissæ, g. arum, f. *pl. num.*
haerlok. Villus, g. li; cirrus, g. ri, m.
haerlokken. Antix, capronz, g. arum, f. *pl. n.*
haerlloos. Depilis, impubis, e, g. is, glaber, bra, brum, o.
hairstheerder. Tonfor, g. oris, m.
hairstoot. Pubertas, g. tatis, f.
hairstootich. Puber, g. beris; pubescens, g. centis, o.
hairstop. Vertex capitis.
hairstreckerken. Volsella, g. lz, f.
hairstrecker. Pilatrix, depilatrix, g. tricis, f.
haire. Urens prujva; torrens gelu: aura gelida.
hairen. Frigere,

haer-wojn. Impetigo, g. ginis, f. lichen, g. enis, m.
hael/hangel. Climacter, g. Aetis, m.
hael / den hael / t haelen. Latio, g. onis, f. met den hael verkoopen. Misitum vendere.
haelen/wael hneimen. Auferre, fero, p. abstuli, f. ablatum; tollere, p. sustuli, f. sublatum; abspotare, p. avi, f. atum.
haelen / hzengen. Adterre, fero, p. attuli, f. allatum, r. acc.
haelen/boen komen/roepen. Vocare, p. avi, f. atum, accertere & accersire, p. sivi, f. situm, r. acc.
haemel. Vervex, g. vecis, m. Castratus vel exsecutus aries.
haemel / van den haemel. Vervecinus, a, um, o.
haemels getijk. Verveceus, a, um, o.
haemel bleesch. Vervecina, g. nz, f.
haemelen hout. Armus vervecinus.
haemet. Malleus, g. lei; tudes, g. ditis, m.
haemerken. Mallecolus, g. li, m. tudicula, g. lz, f.
haemers wijse. Malleolarius, e, g. ris, m. met den haemet slaen. Malleare, p. avi, f. atum, r. acc.
die met den haemer werkt. Malleator, g. oris, m.
haen. Gallus, g. li, m. Gallus gallinaceus.
den haen maken. Imperitare, p. avi, f. atum. imperiose agere: omnia sibi arrogare.
haen op den toren. Triton, g. tonis, m.
haentjen. Pullaster, g. stri, m.
haen van een biertroet. Clavus stropi.
haenen balk. Tignus, g. ni, m.
haenen-cam. Crista galli.
haenen-kamreken. Horminum, g. ni, n. herba.
haen-gekraep. Gallicidium, g. dii, n.
haen-sporen. Calcaria galli.
haenen boet. Ranunculus, g. li, m. strumea, g. mea, f. herba.
haeperen. f. haperen. Hæsitare, avi, atum.
haet/bedzoch. Fraus, g. fraudis, f. f. Bes dzoch.
kenant haet doen/bedzegen. Decepere, pio, cepi, f. ceptum, reg. acc.
haet vel haetder/twist. Lis, g. litis, f.
haerman/haersak / haerfoeker / haerbleger. Litigiosus, a, um, o. altercator, g. oris, m. Vitiligator, oris, m.
haerfoekerpe. Altercatio, g. onis, f.
haer/haere/haren/in sing. Suis, sua, suum, o. Pronom. Possess. vel transitive ejus, illius, ipsius, o.
haere/vel haerlieden/in pl. Sui, suz, o. Pronom. possess. vel transitive, eorum, illorum, ipsorum arum, o.
haerink. Harencus, g. ci; harengus, g. gi, m.

perperam Halec, nil enim cum haleco Romano rum commune habet harencus noster.
dzongen haerink. Harencus infumatus.
haerink-bupse. Navisharengaria.
haerink-tonne. cadus harengarius.
haerinkvanger. Harengarius, g. rii, n.
haering wijf. Harengaria, g. riz, f.
haese/hase. Lepus, g. poris, m.
haese/van den haese. Leporinus, a, um, o.
den haese aengaende. Leporarius, a, um, o.
ik hebbe den haese sien loopen. Dudum ejus rei peritiam mihi acquisivi.
haesen roote. Cicerbita, g. tz, f. Lactuca leporina, herba.
haesepootjens. Lagopus, g. podis, f. herba.
haesenslaep. Somnus simulatus sive fictus.
den haesen slaep slapen. Fingere somnum.
haesjen. Lepusculus, g. li, m.
t haesjenjagen. Simulare aliquid agere.
t haesjenwipel opstecken / gaen loopen. Fugere, aufugere, pio, p. fugi, f. fugitum. In fugam se conjicere: in pedes se conjicere; terga dare; fugam arripere: fugâ sibi confulere.
haesen-windt. Canis venaticus.
haesen winden dozt / Fi. honger. Fames, g. mis, f.
haes-op spelen. f. haesen wipel opstecken. Dare sese in fugam. Penetrare, conferre, convertere se in fugam. Mandare se fugæ. Capessere, capere fugam.
haeselaer. f. haeselaer. Corylus, g. li, f.
haessen. Poples, g. plitis, m.
haest/haestich. Festinus, properus, a, um, o.
alte haestich. Præproperus, a, um, o.
haeste / haestighepdt. Festinatio, properatio: acceleratio, g. onis; properantia, g. tiz, f.
haestelikh/haestichlyk/met haeste. Propere, festinatò, citò, raptim, festinè, properanter, properatò, adv.
seer haestighlyk / met groote haeste. celerime, citissime, ocyssime, velocissime, adv.
haestich van hoofde / haest gram. Iracundus, a, um, o.
haestige gramschap. Excandescencia, g. tiz, f. Præceptus ira: subitaneus furor.
haestige siekte. Pestis, g. ris, f. Subitaneus morbus.
haestige doodt. Mors subitanea; mors improvida.
haet. Odium, g. dii, n. invidia, g. dia, f.
hepnelijken haet. Simultas, g. tatis, f.
doedelijken/onversoenelijken haet. Odium funestum: odium novercale: odium Vatinianum: odium capitale, acerbum.
haetigh / die haet dzucht / haete-nydighe. Malic.

H A E H A L

Malevolus, inensus, inimicus, infestus, iniquus, a, um, o. *reg. dat. f. Bydig.* Invidus, a, um, o.
haertig/ die gebaet doort. Odiosus, exosus, invidus, a, um, o. *r. dat.*
haertelycken boven maten. Nimis, immodice, *adv.* Ultra vel prater modum.
haeten. Odisse, *verb. deself. in praf.* odi, *r. acc.* Odium habere in aliquem: odio habere aliquem: flagrare odio alicujus.
haeve. *f. haer.* Substantia, x, f. Bona, orum. n.
half/ halbe. Medius, dimidius, a, um, o.
half-voeder. *Frater ex altero tantum parentum, non ex utroque.*
half-kauffe. Tibiale, g. lis, n.
half-deel. Dimidium, g. dii, n.
half-eplandt. Peninsula, g. lz, f.
half-jaer. Semestre, g. stris, n.
half-jaertig. Semestris, e, g. stris, o.
half-man/ half-wijf. Hermaphroditus, g. ti; androgynus, g. ni, m.
half-fuster. *Soror ex altero tantum parentum, non ex utroque.*
In alle andere woorden / die gy met half wilt maecten/ stelt daer maer semi beur/ ende ghy sult u compositum hebben. ut: 't Is half seiven. Hora semiseptima est audita.
halle/ winkel/ packhuys. Taberna, g. nz, f. Apotheca mercium.
halle/ plaetse om merckt te houden/ boven gedeckt/ ende ter zyden open. Nundinal atrium: porticus nundinaria vel nundinalis.
halle/ bleesch-huys. Macellum, g. li n.
hallegaerde. Bipennis, g. nis, f.
hallegardier/ die een hallegaerde draegt. Securifer, g. fer; hastatus, g. ti, m.
hallegardier/ trawant. Satelles, g. litis, m.
halms/ stroohalm. Culmus, calamus, g. mi, m. stipula, lz, f.
halin-knoop. Genuculum, g. li, n.
halmen-boom. Vexilis, g. dis, m. f. *Als meepboom ut: Sy hebben hem herutoort met almapboomen.* Vexibus eum trucidant.
hals. Collum, g. li, n.
om den hals dzengen. Interficere, cio, p. feci, f. secum; trucidare, p. avi, f. atum. *r. acc.*
op den hals berbseden. Vetare aliquid periculo capitis; vetare poena capitis: interdiceret aliquid capitalis poenz sanctione.
op synen hals nemen. Tollere in humeros: imponere humeris, *r. acc.*
op syn hals dragen. Humeris ferre vel de ferre: subjectis portare cervicibus, *r. acc.*
den hals afhouten. Cervicem amputare, praecidere, praescindere, *r. dat. perf.* Securi ferre, *reg. acc.*

H A L H A N

upt den hals werken. f. halsen/ moepte doen. Valde, vehementer laborare. Magna cum cura atque diligentia conniti.
hals-ader. Cephalica, g. cz, f.
hals-bagge/ hals tieraedt. Monile, g. lis, n. torques, g. quis, m.
hals-bandt. Collare, g. ris, n.
hals-bandt der honden. Millus, g. li, m. mil-lum, g. li, n.
hals-kappe. Cucullus, g. li, m.
hals-kraege. Thorax, g. tacis, m.
hals-rypdt. Trachelion, g. lii, n. *herba.*
hals-doect. Amiculum, g. li; mamillare, g. ris, n.
half-geweert/ lanch-geweert. Armatura superior.
hals-pfer/ hals-prange. Numella, g. lz, f. collare, g. ris, n. nervus, g. vi, m.
half-rechter. Prator, quizitor, g. toris, m. Quzstionum iudex: quzstionum prator, capitalis iudex.
hals-sakte. Crimen capitale.
hals-seel. Helcium, g. cii, n.
hals-styfte. Teanus, g. ni, m.
hals-straffe. Poena capitis.
hals-togel. Lorum, g. ri, n.
hals-strengte. Angina, g. nz, f.
halsen/ storken. Vorare, devorare, p. avi, f. atum, *r. acc.*
halsen/ moepte doen / upt den hals werken. Eniti, p. nixus vel nifus; conati, p. natus, f. natum, *dep.* Omnibus nervis, viribus, facultatibus, opera, industria, diligentia, contendere, laborare.
't is al dat ick halsen kan. Huc extremum meum studium pervenire potest: hoc est quod summo conamine meo assequi possum: eo vix omnes nervi mei se extendere possunt.
halster. Semimodius, g. dii, m.
halter. Capistrum, g. iri, u.
halbe. Medium, dimidium, g. dii, n.
halvelijck/ halveling/ ten halben. Dimidiatum, fere, ferme, propemodum, imperfecte, *adv.*
hamme/ hespe. Petasio, g. onis, m. perna, g. nz, f.
't Hamneken is op. Consumpta sua decocta sunt bona.
't Hamneken op helpen. Abligurre bona sua. f. Derquisten. Dilapidare, avi, atum.
Handel/ koopmanschap. Commercium, g. cii, n. negotiatio, g. onis, mercatura, g. rz, f.
Handel/ saerke. Res, g. rei; causa, g. lz, f. negotium, g. ti, n.
Handel/ handelinge. Actio, g. onis, f. actus, tractatus, g. as, m. acta, facta, g. o-zum, n. *pl. num.*

handelen/ hoopmanschappen. Negotiari, p. atus, f. atum, *dep.* f. Hoopmanschappen. Mercari, atus, *dep.* Mercaturam facere, exercere.

handelen/ met handen tracteren. Attrectare, conrectare, palpare, p. avi, f. atum. *r. acc.*

handeljk/ bequaem om te handelen. Manualis, tractabilis, e, g. lis, o.

handelen/ goedt om mede te verkeeren. Manfactus, a, um, o. Bonæ conversationis homo.

handelinge/ tassinge. Attrectatio, conrectatio, pertractatio, g. onis, f.

handelinge/ verstand. ut: **Handelinge van per hebben.** Rei alicujus peritiam habere.

handelinge van gelt. Peculiarum administratio vel dispensatio.

handt/ deel des lichaems. Manus, g. nûs f. **de rechte handt.** Dextra, g. trz, f. Manus dextera vel dextra.

flinke handt. Laeva, g. vz; sinistra, g. strz, f. Manus laeva vel sinistra.

handt/ const/ constig werck. Ars, g. artis, f. artificium, g. cii, n.

handt/ geschijft van iemanden. Manus, g. nûs, f. Peculiaris scriptio.

handt/ fatsoen van schjyben. Ratio scripturæ.

handt arm handt. Consertis manibus.

op de handt. ut: **geldt op de handt.** Prærogativa num mi: anticipata pecunia: prærogata pecunia.

booz de handt weg. Festinatâ manu: frequentibus empiribus.

handt booz handt. Promiscuè, *adv.* Communis.

booz handen zjyn/ bp der handt zjyn/ tegenwoozdig zjyn. Adesse, adsum, p. adtui. Præsens adesse: coram adesse: præsto adesse: in promptu esse.

booz handen/ op handen zjyn/ toekomen- de zjyn. Instare, p. instati, f. institum. Præ manibus esse.

op handen hebben. Præ manibus habere, *reg. acc.*

de handt bieden/ helpen/ bpstaen. Auxiliari, p. atus, f. atum, *dep. reg. acc.* f. helpen.

handt mede aenstaen/ helpen. f. helpen Auxiliare manus præbere.

handt aenstaen/ werken. Laborare, p. avi, f. atum, cooperari, operari, p. atus, f. atum, *dep.*

ter handt trecken. Exercere, p. cui, f. citum, *r. acc.* Negotium aliquod suscipere.

handtbanden / handtboepen. Manicz, g. carum, f. pl. num.

handtbecken. Malluvium, g. vii, pollubrum, g. bri, n.

handtboek. Enchiridium, g. dii; manualis, g. lis, m.

handtvoege. Arcus manualis.

handtboom. Vectis, g. ctis, m.

handtzeedde. Palmus, g. mi, m.

handtbuffel/ handtgreepe/ handtbol. Drogma, g. mæ, f. manipulus, g. li, m.

handtslappen. Plaudere, p. plaus, f. sum, Complodere manus.

handtkozf. Canistrum, g. stri, n.

handtdadig. Socius criminis.

handtboeck. Mantile, g. lis, n.

handtteen/ traffiqueren. Negotiari, p. atus, f. atum, f. Hoopmanschappen. Negotiationem agere.

handtteen/ handelen/ met de handen raken. Conrectare, attrectare, p. avi, f. atum, *r. acc.*

handtteen/ met peinant verkeeren. Convectari, p. atus, f. atum, *dep. reg. abl. cum Cum.* frequentare, p. avi, f. atum, *r. acc.* consuetudine, p. suvi, *r. dat.*

handtteen de Bozse. Frequentare Bursam: in Bursa frequentem esse: in Bursa frequenter versari.

handtteen geleerde lieden. Eruditorum consuetudine uti plurimum: usum multum cum doctis habere.

handtterer. Conversator, frequentator, g. oris, m.

handtteringe/ verkeeringe. Frequentatio, conversatio, g. onis; consuetudo, g. dinis, f.

handtteringe/ stijl/ neringe. Commercio, artificium, g. cii; negotium, exercitium. g. tii, n. ars, g. artis; professio, g. onis, f.

handtstieretjyn. Chirurgia, g. græ, f.

handtgeselle/ gespan. Socius operis.

handtgifte. Strena, g. næ, f.

handtgiften. Emptionis auspiciam facere, handtgrepe. Manipulus, g. li, m.

handthamer. Malleus, g. lei, m.

handthaebe. Ansa, g. læ, f. manubrium, g. brii, n. capulus, g. li, m.

handthaben/ behonden/ beschermen/ in staet houden. Sultentare, conserbare, p. avi, f. atum, fovere, p. fovi, f. fotum; tueri, p. tutus vel tuitus, *dep. r. acc.*

handhaber/ beschemmer. Conservator, tutor, g. oris, m.

handtspers. Manicz, g. carum, f. pl. num.

handtkijcker. Chiromanta, g. tæ; chiromanticus, g. ci, m.

handtrichten/ handtschtinge doen. Cedere bonis alicui; demittere, vel restituere alicui rei possessionem.

handtlichting. Restitutio possessionis bonorum; acquisitio possessionis.

handtloos. Mancus, a, um, o.

handtloose brouwe. Mulier legnis, vel ignava, vel negli gens.

handmenlen. Mola manuaris, trusatilis, versatilis.

handrimps. Thenar, g. naris, n.

handreunik / Godspennik. Arrhabo, g. bonis, m. arrha, g. rhz, f.

handryl. Jaculum, g. lii, n.

handrephken / handrephkinge doen. Auxiliari, p. atus, f. atum, dep. reg. dat. Eleemosynam dare, stipem conferre. reg. dat.

handtroer. Sclopus manualis.

handrsaem/ gauw. Promptus, a, um; dexter, terra, terum; tractabilis, c. g. lis, o.

handrsaeg. Serrula, g. lz, f.

handrschoen. Chirotheca, manica, g. cz, f.

handrschoof. Manipulus, g. li, m.

handrschijft. Chirographum, syngraphum, p. phi, n.

handrslach. Plausus, g. sús, m.

handrslach in den koop/ palmslach. f. Palmislach. Palmaria additio.

handrspel/ gupshelerpe. Gesticulatio, g. onis, f.

handrspel/ usancie/ ut: Ik hebbe daer geen handrspel van. Ejusrei usum non habeo.

handrspeler / gupsheler. Chironomus, g. mi, m.

handrsstellinge. Holl. Fl. Detentio, retentio, sequestratio, g. onis, f.

handrsstoole. Brachiale, g. lis, n.

handrsfelken. Pugillares, rium, m. pl. num.

handrreeken. Chirographum, g. phi, n.

handrbast. Strenuus, a, um, o.

handrbastighepdt. Strenuitas, g. tatis, f.

handrbat. Guttus, g. ti, urceus, g. cci, m.

handrbol. Manipulus, g. li, m.

handrbullisch. Manualis, c, g. lis, o.

handrbullinge. Satisfactio, solutio, g. onis, f.

handrbullinge doen. Satisfacere, cio, p. feci, f. factum; solvere, p. solvi, f. solutum, r. dat. perf. & acc. rei.

handrwater. Aqua manuaris.

ten heeft daer het handrwater niet by / Prov. Nullatenus huic comparari vel conferri potest: huic nequaquam conferendum vel xquiparandum est.

handrwerk. Opificium, artificium, g. cii, n. Ars mechanica.

handrwercker. Opifex, g. ficis; operarius, g. rii, m.

handrwozmkten. Acarus, g. ri, m. teredo, g. dinis, f.

hangel/ hael. Climacter, g. aesis, m.

hangen/ iewers aen vast zyn. Pendere, p. pependi, f. pensum; dependere, p. dependi, f. pensum, r. abl. cum De. adherere, p. hzsi, f. hzsum, reg. dat.

hangen/ aen iet vast maken. Appendere, suspendere, p. pendi, f. pensum; affigere,

p. fixi, l. fixum; annexere, p. nexui, f. nexum, r. acc. rei & dat. perf.

hangen/ aen een galge hangen. Affigere patibulo: suspendi necare vel interinere: agere vel tollere in crucem, r. acc.

hangen/ enploeren. ut: Dijn geldt ende tyd aen iet hangen. Expendere, vel impendere, vel insumere, pecunias, vel tempus, in aliquid.

hanghen/ ghelegen zyn. ut: Daer aen hanght myne welbaert. Inde pendei salus mea.

hangen van oft aen eenen anderen. Mutuo ab altero dependere.

hangen/ ghehangen zyn. Suspendium esse.

't hangen. Suspendium, g. dii, n. suspensio, g. onis, f.

't hangen aen den bergh. Declive montis; latus montis.

tusschen hangen ende wozen. Inter spem & metum.

hanger/ hangenden kandelae. Candela-brum pensile.

hangen/ degen. Parazonium g. nii, n.

hangigh/ 't gene dat hanght. Pendulus, a, um, pensilis, e, g. is, o.

hanghsel/ lede van de deure. Cardo, g. dinis, m.

hanghsel/ bandeller. Balteus, g. tei, m.

hannen/ hrouwen man. Uxorius, g. rii, m.

hannen/ kauwe. Graculus, g. li, m. pica, g. picz: monedula, g. lz, f.

hanse/ compaignie van berscheyde kooplieden. Cooptatio in societatem mercatorum; adoptio in negotiale sodalium.

hanse/ met boogzaende ceremonien jeman den onder 't getal van kooplieden tekenen. Adoptare, cooptare, p. avi, f. atum; adscicere, p. scivi, f. scitum, f. aliquid in societatem.

hanse-steden. Civitates in mercaturâ sociæ & confederatæ.

Hansen/ groote Heeren. Magnates, optimates, g. tum, m. pl. num.

hanteren. f. handteren. Tractare, frequentare, celebrare, avi, atum.

Hapere. Hærire, titubare, cespitare, p. avi, f. atum; hætere, p. hzsi, f. hzsum.

hapere met de tonge. f. Stamelen. Balbutire, ivi, itum.

waer aen hapert dit? Quid hic est obstaculū quid hic rei obest vel officit?

haperer. Tritubator, cespitator, g. oris, m.

haperinge. Hæstatio, onis, f.

haperinge / hapere-merck / swarighepdt. Difficultas, g. tatis; trax, g. carum, f. pl. num.

happen / met een gauwighepdt wechmen. Arripere, cotripere, pio, p. ripui, f. reptam,

f. reptum, *reg. acc.* Celeriter rapere: avide rapere: impetu ac delubito corripere: repentino ac vi prehendere, *r. acc.*

harangue/vertoogh/discours boqz eenige bergaderin. *ze.* Concio, oratio, onis, f.

harangeren/eenharangue doen. Concionari, p. atus, f. atum. *dep.* Concionem habere: verba facere: dicere pro concione.

hark. f. herke. Rastrum, i. rastellum, n. i.

hardp/moedich/coragiens. Fortis, e, g. tis: magnanimus, intrepidus, a, um, o. Ad audendum parato promtoque animo.

hardp/stout. Audax, g. daxis, temerarius, a, um: confidens, g. dentis, o. Temere audens.

hardp/ bzymoedich in 't spzeken. Ingenue liber: liberaliter audax.

hardiesse/groote couragie. Fortitudo, g. dinis; magnanimitas, g. tatis: fidentia, g. tiz, f. animus, g. mi, masc.

hardiesse/onbeschaemde stoutigheyt. Confidentia, g. tiz, f. Temeraria fiducia: effrena audacia.

hardiesse / bzymoedighedts in 't spzeken oft doen. Libertas ingenua.

hardt. f. herdt. Durus, a, um, o.

harinck. f. haerinck. Halec, ecis, n.

harmonien / t' saimenstemmingh. Concentus, g. tús, m. concentio, g. onis: harmonia, g. niz, f.

hermonicus/zoet-lupdend. Harmonicus, numerolus, a, um, o.

harnas / 't wapen-getupgh. Armatura, g. rz, f. armatus, g. tús, m. Armorum instructus.

harnaskamer/magasijn. Armamentarium, g. rii, n.

harnasmaker. Armamentarius, g. rii, m.

harpe. Cithara, lyra, g. rz, f.

harpener. Citharcedus, g. di, m.

harpenerse. Psalteria, citharistria, g. triz, f.

harre/herre. Cardo, g. dinis, m.

hars/harst/hers/hartz. Resina, g. nz, f.

harstichtich. Resinosus, a, um, o.

harst/harst van eenige beest. Spina, g. z, f.

harsten/roosten. Torcere, p. torruí, f. tostum, *r. acc.*

Hasaert/abontuer/lot/kans/gehal. Casus, f. sus, m. fors, g. fortis: fortuna, g. nz, f.

bp hasard/ bp gehalle. Casu, torce, *adv.*

hasaerden/ wagen. Audere, p. ausus sum. *neuro-paff.* Tentare fortunam: jacere aleam: fortunæ se committere: fortunæ aleam lubire.

hasardt/verfjkel. Periculum, g. li: discrimen, g. minis, n.

den hasard onderwoypen. Periculosus, a, um, o. Periculis obnoxius.

hasardt loopen. Periclitari, p. tatus, f. ratum. *dep.* Esse in periculo: in discrimine versari.

in hasaerd't stellen / wagen / hasaerden. Periculo vel discrimini exponere aut committere.

hasaerden/ sich in verfjkel stellen. Discrimen ultrò adire; inire, probare, tentare.

haselaer/haselnoteboom. Corylus, g. li, f.

haselaerenbosch. coryletum, g. ti, n.

haselaeren / van haselaer. Columus, a, um, o.

haselhaep. Galeus stellatus, *pisces.*

haselhoeu. Attagen, g. genis, m. attagena, g. nz, f.

haselmups. Glis, e. gliris, m.

haselnote. Avellana, g. nz, f. Nux Pontica: nux Prænestina.

haselwozstel. Alarum, g. ri, n. herba.

Hasp. *Fila jam ducta, & sic convoluta desu, & detraha.*

haspe/ haspel. Rhombus, g. bi; girgillus, g. li, m.

haspelen. Girgillare, p. avi, f. atum. *r. acc. est barbarum.* Revolvere fila girgillo.

haspel-beenen. Vacillare gressu: titubare pedibus.

Habe/ goedt/rykdom/ geldt ende goedt. Bona, g. bonorum, n. plur. num. facultates, g. ratum, opes, g. opum. fortunæ, g. narum; divitiæ, g. tiarum, f. pl. num. peculium, g. lii, n. substantia, g. tiz, f. Bona mobilia.

habeltonz. Pauper, p. peris, o. f. *Wru/behoefstich.* Egenus, a, um, o.

habenen / habeneren. Instruere supellecili, *reg. acc.*

Haben/see-haben. Portus, g. tús, m. navale; g. is, n.

haben-geldt/ tof. Portorium, g. rii, n.

haben-ineester. Limenarcha, g. chæ, m.

haber. Avena, g. nz, f.

haberen/ van haber. Avenaceus, a, um, o.

de haber in 't hooft hebben. Semiebrium esse: potum esse.

habergette. *metaph.* Puella lasciva, petulca.

Habik. Accipiter g. pitris, m.

habiks/ van den habik/ oft dat den habick aengaet. Aquilus, aquilinus, a, um, o.

habikker. Accipitrarius, a, um, o.

habiks-kruydt. Hieracium, g. cii, n. accipitina, g. nz, f.

haulwe. Siliqua, g. quæ, f.

haze. Galeus, g. lei, m. *pisces.*

haz. Crinis, g. nis, m. f. *hazt.* ut: *Hp dzægt langh haz.* Alit coman.

hebben/ besitten. Habere, p. bui, f. bitum: tenere, p. tenui, f. tentum, possidere, p. sedi, f. sessum. *r. acc.*

hebbe-achtich. Ayidus, a, um, o. Habendi cupidus. Gazis inhians.

hebbelyk. Decens, conveniens, congruens, g. entis, compositus, aptus, scitus, a, um: habilis, e, g. lis, o.
 hebbelykheit. Decenter, convenienter, congruenter, scite, *adv*
 hebbelykheyt. Decentia, g. tiz: aptitudo, g. dinis; habilitas, g. tatis, f.
 hebbinge/behoorte. Conventientia, congruentia, g. tiz, aptitudo, g. dinis, f.
 hebben / sich wel hen hebben/ ut: Hoe heeft hy hem? Qui se habet: quo in loco est?
 hebben/ gebaeren. ut: Hy heeft hem geslück een leeuw. Inkar leonis generose agit.
 hecht. Manobrium, g. bria, n. capulus, g. li, m.
 hechten/ aanspelen. Figere, confingere, affigere, desigere, suffigere, p. fixi, f. fixum, r. acc. rii. *er adv. pers. f.* aenbinden. Adstringere, xi, Gum.
 hechtige. Affixio, f. onis, f.
 hecken. Vaccra, g. rz. f. repagulum, g. li, n.
 hecken/ schof. Hercius, g. cii, m.
 heckse/ heckswerk. f. Tooveresse/ Tooverberpe. De Hekse werd wegen Tooverpe lebendig verbzandt. Lamia ob incantamentum viva exurebatur.
 heben. Hodie, *adv*
 hebendaeghs. Nunc, jam, *adv*. Hoc tempore, hac xate: hodierno tempore, die.
 den dagh van heben. Hic usque dies, presentens lux.
 hebsen. Panni, g. norum: panniculi, p. lorum. m. pl. num. Panni viles & triti.
 ten hebsen van een. Minutum, frustulatum, *adv*. In minutissimas particulas.
 heef-deeg. mali. f. hef-deeg. Fermentum, i, n.
 heel/ geheel/ volkomen/ dat alle sijn deelen heeft. Totus, a, um, g. totius, d. toti: integer, gra, grum; solidus, a, um, o.
 heel/ geheel/ penants eersten staet. Prior status: prior conditio.
 ik ben op mijn geheel. Res mea mihi est integra: in priore & integro statu versor.
 penants op sijn geheel stellen. Ad priorem statum reducere vel revocare: restituere in integrum, *reg. acc*.
 heel ende al/ geheel / geheelijk. Profusus, omnino, integre, plane, *adv*
 heel/ gesont/ wel te passe. Sanus, a, um; solus, g. pitis, o.
 heelen/ meesteren. Sanare, curare, p. avi, f. atum, *reg. acc. mederi, dep. r. dat*.
 heeler. Curator, sanator, g. oris, m.
 heellinge. Curatio, sanatio, medicatio, g. onis, f.
 heelsaem/ dat gesontheit brenghet. Salubris, g. bis, salutaris, sc, g. zis, o. r. dat, vel acc. cum *adv*.

heelsaem / dat lichtelyk kan genesen worden. Sanabilis, medicabilis, le, g. lis, o.
 heelsaenhept. Salubritas, g. tatis, f.
 heert. f. Heirt. Focus.
 heer/ meester. Dominus, g. ni; herus, g. ri m.
 heer van eenig Doop oft heerlykheyt. Dynastes vel dynasta, g. stz; satrapes vel satrapa, g. pz; toparcha, g. chz. m.
 heeren/ groote heeren. Magnates, g. tum, proceres, g. rum; megistanes, g. num, m. pl. num.
 heeren-ryns. Vestigal, g. galis, tributum, g. ti, n.
 heeren-dienaer. Satelles, g. litis, stipator, apparitor, licitor, g. oris, m.
 heeren-hups. Praeforium, g. rii, n.
 s heeren straet. Via publica, via regia.
 heerlyk / treffelyk van staet. Egregius, inclytus, splendidus, magnificus, a, um; insignis, regalis, e, g. is, o.
 heerlyk/ kostelyk van spysse/ kleederen/ &c. Laurus, opiparus, splendidus, delicatus, sumptuosus, a, um, o. ut: Een kostelyk abontnael. Czna dubia.
 heerlyk/ treffelycken in staet. Splendide, ample, egregie, inligniter, magnifice, eximie, *adv*.
 heerlyken van kost/ kleederen/ &c. Laudè, opipare, sumptuose, *adv*.
 heerlykhept/ magnificentie/ treffelykhept. Magnificentia, praestantia, g. tiz; gloria, g. riz; majestas, dignitas, auctoritas, g. tatis; amplitudo, claritudo, g. dinis, f.
 heerlykhept/ heerschapppe/ seigneurie. Dominium, g. nii, n. dominatus, g. tús, m. ditio, iurisdicito, g. onis; dynastia, g. stiz; satrapia, g. piz, f.
 heerschapp/ heerschapper. Imperator, gubernator, rector, moderator, g. oris, m.
 heerschapppe. f. heerlykhept. Dicio, omnis, f.
 heerschappen. Dominati, p. atus, f. atum, *dep. r. dat. vel acc. pers. cum in vel abl. loci cum in*. imperare, p. avi, f. atum, *reg. dat. regere, p. rexi, f. rectum. r. acc. regnare, p. avi, f. atum*.
 heesch. Raucus, a, um, o. Ravis affectus.
 heesch sijn. Rauce, p. rausi, f. rausuni; rauce, p. rausi, *fn. sup*.
 heesch worden. Raucefcere, irraucefcere, p. rausi & rausi. *fn. sup*. Ravim contrahere; raucitate affici.
 heesch maken. Ravim afferre vel creare, r. dat.
 heeschelyk. Rauce voce, raucum in modum.
 heeschtygh. Subrancus, a, um, o.
 heeschhept. Raucitas, g. tatis; zavis, g. vis, f. heet

heet/warm. Calidus, a, um, o.
 heet op de tonge. Acris, e, g. cris; mordicans, g. cantis, o.
 siedende heet. Fervidus, a, um; fervens, g. ventis, o.
 * Het heet weder. Sol calet vel aestuat: aestuolum est coelum: intensus est calor.
 heet/loopig/titfig. Salax, g. laxis, lascivus, libidinolus, venericus, a, um, o. Libidine pruricens: ad libidinem proclivis.
 heet / gloepende. Ignitus, a, um, o.
 heet/gram. Aestuans ira: excandescens iracundiâ.
 heet-hongerig. Edax, vorax, g. acis; gulosus, ingluviolus, a, um, o. gurgus, g. gitis, m. *metaph.*
 heet worden. Concalere, calefcere, concallescere, incallescere, p. calui, f. calitum; ter-velscere, p. terbui, *sine sup.*
 heet zijn. Fervere, p. terbui & ferui, *sine sup.* calere, p. calui, f. litum, aestuare, p. avi, f. atum.
 heeten/heet maeken. Fervescere, cio, p. feci, f. factum, r. acc.
 heet zijn/loopig zijn. Catulire, p. livi, f. litum; prurire, p. rivi, f. ritum. Libidine prurire: Venerem appetere.
 heeten/gebieden. Jubere, p. iussi, f. iustum, *reg. acc. rei & acc. persona: dat. pers. rarissime.* mandare, imperare, p. avi, atum, r. acc. rei & dat. pers. f. Bevelen. ut: Beveelt hem alle uwe dingen. Commenda ei omnia tua negocia.
 heeten/noemen. Nominare, vocare, appellare, nuncupare, p. avi, f. atum, *reg. acc.*
 heeten/gedemt zijn. ut: Hoe heet gij? Qui vel quomodo vocaris; quod tibi est nomen; ik heeten Stehen. Stephanus vocor.
 heeten comen/roepen. Vocare, advocare, p. avi, f. atum; accerlere & accersire, p. sivi, f. situm, *reg. acc.*
 heffen/opheffen. Levare, elevare, allevare, sublevare, p. avi, f. atum; erigere, p. rexi, f. roctum; sustollere, p. sustuli, f. sublatum, r. acc.
 een kint heffen. Sponsorem in Baptismo esse, infantem è lustrali suscipere.
 een rente heffen. Censum annuum in re aliqua habere.
 heffinge. Sublevatio, elevatio, erectio, g. onis, f.
 hef-boom/hef-pser. Vectis, g. cis, m.
 hef-berg. Fermentum, g. ti, n.
 heftig/geweldig. Vehemens, g. entis, acer, acris, acre; feroc, g. rocis; impetuolus, violentus, a, um, o.
 heftig/gramonedig. Iracundus, cerebroslus, a, um, o. (tiz. f.)
 heftighepd. Impetus, g. tus, m. vehementia, g.

heftighepd/haestige gramfchay. Iracundia subita.
 heftiglyk. Vehementer, acriter, immoderate, impetose, *adv.* Cum impetu.
 hegge/doorbosch. Dumus, g. mi, m. lentis, g. tis, f. senticetum, g. ti, n.
 hegge/getupnte. Sepes, g. pis, f. sepimentum, g. ti, n.
 hegge/horde. Crates, g. tis, f.
 heggen/mer een hegge astupnen. Sepire dumis & tentibus.
 hegge-dief/haeg-dief. Latro, g. onis, m.
 heggedisse. Laccita, g. taz, f. vel lacertus, g. ti, m.
 heg-scherre. Gallina secus sepes defidens, & terram fodicans.
 hegen/begenen/opboetsen. Instruere, p. struxi, f. istructum, ornare, p. avi, f. atum: colere, p. colui, f. cultum, r. acc.
 hegen/beschermen. Defendere, p. fendi, f. fensum, r. acc.
 hegen/opvoesteren. Educare, p. avi, f. atum: tovere, p. fovi, f. fotum, *reg. acc.*
 heirt. Focus, g. ci, caminus, g. ni, m.
 heirt-stede. Locus foci.
 hekel. Echinus, g. ni, pedes, g. cinis, m.
 niemandt aber de hekel halen. Reprehendere, p. hendi, f. henfum, obiurgare, p. avi, f. atum, increpare, p. crepui, f. crepulum, corripere, p. i o, p. ripui, f. reptum, r. acc. Verbis acerbis, mordacibus, asperis, aliquem inceslere, hekelen. Carminare, p. avi, f. atum, *reg. acc.* Pedere linam.
 hekeler. Carminator, g. toris, m.
 hekelerse. Carminatrix, g. tricis, f.
 hel/klarschijnende. Lucidus, clarus, dilucidus, pellucidus, laculentus, nitidus, fulgidus: splendidus, ierenus, a, um, o.
 hel/welklinkende. Argutus, sonorus, tinnulus, resonans, acutus, clarus, a, um, vocalis, e, g. lis, o.
 held/cloekman. Heros, g. rois, m. Vir magnanimus, strenuus, pugnax.
 hel binne. Virago, g. ginis, f.
 helden septen. Heroica facinora: heroë digna facinora: heroica virtutis gesta.
 helen/berbergen/bersteken. Abscondere, p. scondi, f. sconditum: abdere, p. abdidit, f. abditum: tegere, p. texi, f. teatum, celare occultare, p. avi, f. atum: occultere, p. colui, f. calum: suppressere, p. pressi, f. pressum, *reg. accus.*
 helen/berstijgen. Celare, p. avi, f. atum: reticere, p. ticui, *sin. sup. r. acc.*
 heler. Celator, g. oris, m.
 helinge. Celatio, occultatio, abscondio, g. onis, f.
 helft. Medium, dimidium, g. dii, n. medians, g. tatis, f. Pass media.
 helle!

HEL

helle/den hellschen poel. Infernus, avernus, g. ni; orcus, g. ci: tartarus, g. ri: erebus, g. bi; styx, g. ygis, m. Oesc'carcer: Tartari barathrum.
 hellegat. Scrobs Charonea; spiraculum Di-tis: Oris fauces.
 helhondt. Cerberus, g. ri, m.
 helboncker. Perobiscus, a, um, o.
 hellsche/de helle aengaeude. Infernalis; aver-nalis, e, g. lis: tartareus, a, um, o.
 hellschdier. Gehenna, g. nz, f.
 hellsche Godinnen by de Doeten. Furiz, g. rarium: Erinnyes, g. nyum: Eumenides, g. dum, dirz, g. rarium, f. p. num.
 de hellsche Coninginne / na de versteringe der Doeten. Proserpina, g. nz; Hecate, g. tes, f.
 de hellschen Godt oft Coningh / by de Heydenen versteret. Pluto, g. onis; alia Dis, g. ditis, m.
 den hellschen schipper. Charon, g. rontis, m.
 hellen. Inclinare, acclinare, proclinare, p. avi. f. atum; propendere, p. pendi, f. penium: vergere, *sin. prat aut sup.*
 hellende/hellick. Propentus, a, um: declivis, e, g. vis, o.
 hellinge. propensio, inclinatio, g. onis, decli-vitas, g. tatis, f.
 heller. Obolus, g. li, m.
 helm / helme. Galca, g. lez: cassis, g. sidis, cassida, g. dz, f.
 helmbaerde. Bipennis, g. nis, f. f. hellebaer: de. ut: Wy becht met stompe hellebaer: den Obrufis dimicat bipennibus.
 helmeam. Christa galez.
 helmspits / helmtop. Conus galez.
 helmstrups. Apex cassidis.
 helm-bisier. Buccula, g. lz, f.
 helm van de kinders. Pileum naturale.
 helm durmkrupdt. Carex, g. ricis, m.
 helmruychte. Caretum, g. di, n.
 helmkrupdt. Chelidonium, g. nil, n.
 helmruypte. Rura canina.
 helwe/hulpe/seronts. Auxilium, g. lii, adju-torium, g. rii, subsidium, g. dii, n.
 met Gods helpe. Dante Deo: juvante Deo: auxiliante Deo: Deo duce, & auspice: ad-spirante divina gratia.
 helpeloos. Auxilii experts.
 te helpe komen. ut: s' den komt hem niet te helpe. Negatur ei auxilium: Ille orbatur au-xilio: non juvatur auxilio: Non afferunt ipsi opem atque auxilium.
 helpen. Juvare, adjuvare, p. juvi, f. utum, *reg. acc.* auxiliari, opitulari, patrocinari, p. atus, f. atum. *dep.* subvenire, p. veni, f. vntum: succurrere, p. curri, f. cursum, *reg. dat.* Sup-petias ferre alicui.
 helpeligh / licht om helpen. Adjutum facilis.
 helpet. Adjutor, opitulator, auxiliator, g. o-

HEM HEN HER

ris, m.
 hem. *in dat.* ipsi, illi: *in acc.* Ipsum, illum: *in abl.* Iplo, illo, *pronom.*
 hemde. Indulium, g. sii, n. interula, g. lz, f.
 hemdbrok. Subucula, g. lz, f.
 hemel / 't paradijs. Coelum, g. li, n. *in pl.* coeli, lorum, m. Beatorum sedes.
 hemel / de lucht. Aether, g. theris, d. heri, *acc.* therem vel thera, m. *sing. num. tantum.* z-thra, g. thrz, f.
 hemel / deksel. Cadurcum, g. ci: conopeum, g. pei, n. umbellia, g. liz, f.
 hemelen / nae den hemel gaen. Coelum pete-re: zthera scandere.
 hemelryk. Regnum caelorum.
 's hemels loopp. Astrorum cursus: astrorum motus.
 in 's hemels studeren. Cursum & rationem caeli ac astrorum investigare: astronomiz invigilare, vacare: studium astronomicum excolere.
 hemelsblauw. Coeruleus vel Venetus color.
 hemel / dat van den hemel is. Coelestis, e, g. is: ztherus, a, um, o.
 hemel / se genoten. Coelestis, g. tum: coelico-liz: g. larum: superi, g. rorum, m. *pl. num.*
 hemmen / hoesten. Mutiendo tussire, vel tuls-siendo mutire.
 hemmen / tegenhouden. Sistere, p. stiti, f. sta-tum: terriere, p. tinni, f. tentum. *reg. acc.*
 hemst / witten hemst. Althaa, g. thz: bismal-va, g. vz, f. ibiscus, g. ci, m.
 hen / hen-lieven. *dat. vel abl. pl.* Ipsis, illis, eis vel iis.
 henghsel. Baltheus, g. thei, m.
 henghsel. Caballus, lixequus, e. qui. m.
 her / wederom / op een her / noch eens. Rursus, iterum, denuo, *adv.* *In compositione exprims-tur per Re.*
 heraut. Fecialis, g. lis: caduceator, g. oris, m. Pater Patratus: iterum repetundarum legatus.
 herauts-rook. Sagulum, g. li, n.
 herauts-stock. Caduceus, g. cei, m. caduceum, g. cei, n.
 herbecken. Altercati, p. catus, f. atum, *dep.* f. kyben / twisten. Rixari, atus, *dep.*
 herberge / logis. Diversorium, g. rii: hospiti-um, g. rii: diviticulum, g. li, n.
 herberge / taberne. Caupona, taberna, popina. g. nz, f.
 herberge houden / tappen. Cauponari, p. a-rus, f. atum, *dep.* Cauponam exercere.
 herberge houden / volck logeren. Hospitio accipere vel excipere: todo accipere, *r. acc.*
 herbergen / ter herberge liggen / gelogert: 3jn. Hospitari, p. tarus, f. atum: diversari, p. latus, f. atum. *dep.* Hospitio excipi.
 herbergier / die volck logert. Hospitator, g. ois, m.

Her

herbergier / die tapt. *Caupo*, g. onis, m.
herheilen / troetelen. *Delinire*, p. nivi & nii.
f. nitum. r. acc. blandiri, p. ditus, *dep. r. dat.*
mul:ere, p. mulsi, f. *mulsum. r. acc.*
herkelen / wel tracteren. *Lautè tractare*: opi-
pare excipere. reg. acc.
herde / seer. *Valde*, oppido. *admodum. adv.*
herdewel. *Perbene*, valde bene. *adv.*
herdeboegh. *Admodum mane.*
herdelijck / herden/herderen. *f. hert* ut: *H*
handelt in soo herdelijck / dat ick't niet
en kan herden. Ille tractat me tam duriter
ut nequam durare.
herder. *Pastor*, g. oris; *opilio*, g. onis; *pe-*
cuarius, *armentarius*, g. rii; *bubulcus*, g.
ci, m.
herdersch. *Pastoralis*, e, g. lis; *pastorius*, a,
um, o.
herders hupskem. *Tugurium*, g. rii, n.
herderstocck. *Pedum*, g. di, n.
herdigheyt. *f. herdt. Durities*, ci, f.
herdooper. *Anabaptista*, g. itz, m.
herdt / *hardt*: dan men niet boogen noch
breken en kan. Durus, *rigidus*, *saxcus*, *ter-*
rens, a, um, o.
herdt / *straf* / *rouw*. *Asper*, *pera*, *perum*, *seve-*
rus, *morosus*, a, um; *immjitis*, e, g. tis;
crudelis, *difficilis*, e, g. lis; *inclemens*, g.
mentis, o.
herdt wo:den. *Durescere*, *indurescere*, p. du-
ru, *fin. sup.*
herdt zjn. *Durère*, p. rui, *fine sup.*
herdt maerken. *f. herden. Obdurare*, avi,
atum.
herdachtich. *Duriusculus*, a, um, o. *Laboris*
tolerans.
herdbijlich peirt / *herdtmuplich*. *Equus*
duri oris: *equus retraharius.*
herdbupckich. *Coeliacus*, a, um, o.
herdt koppich. *Capitosus*, *cervicosus*, a, um, o.
Duri capitis.
herdzablich peirt. *Equus succussator.*
herdelijck. *Durè*, duriter, *duriuscule. adv.*
herden / *herdt maken*. *Indurare*, *obdurare*, p.
avi, f. *atum. r. acc. ut: 't Geene in 't quaet*
berherdt is / *zuidp eer breken dan verbes-*
teen. Frangas citius quem corrigas, quz in
pravum induruerunt.
herden / *herderen*. *Perdurare*, *perseverare*, p.
avi, f. *atum.*
herdighepdt. *Duritia*, g. tiz: *duities*, g.
rici, f.
herdigheyt van bupcke. *Alves constricta.*
hardhertich. *Immisericors*, g. cordis, o.
herdhertigheyt. *Immisericordia*, g. diz, f.
herdhoortich. *Surdaster*, *stra*, *strum*, f.
herdhoortighepdt. *Auditus gravitas*: *tarditas*
aurium.
herdlerich: *Indocilis*, e, g. lis, o,

herdneekich / *herdtwillich*. *Obstinatus*, *cer-*
vicolus, a, um; *pervicax*, g. caxis, o.
herdneekheyt. *Peguinacia*, *pervicacia*, g. ciz:
obstinatio, g. onis, f.
herft / *herfst*. *Autumnus*, g. ni, m. *vindemia*,
g. mix, f. *Tempus vindemix.*
herftachtich. *Autumnalis*, e, g. lis, o.
herftbloene. *Colchium*, g. chii, n. *Bulbus*
agrestis.
herfdozet. *Fila serena calo in aëro tertia.*
herften. *Vindemiare*, p. avi, f. *atum. Vin-*
demiam facere.
herftheyt. *Fœnum cordum*; *serotinum*, *se-*
cundarium.
herftmaendt. *September*, g. bris, m.
herhalen. *Repetere*, p. petivi, & petii, f. *peti-*
tum: *reiterare*, p. avi, f. *atum. r. acc.*
herhaelen / *herroepen*. *Retractare*, *recantare*,
revocare, p. avi, f. *atum. reg. acc. Palinodiam*
canere.
herhaelen den aeffem. *Respirare*, p. avi, f. a-
tum.
her-komen / *oudt-herkomen*. *Vetus consue-*
tudo: *mos vetus*: *institutum antiquum.*
her-naemen. *Mutare nomen*: *aliud alicui*
dare nomen.
herout. *f. herant. Caduceator*, oris, m.
herroepen. *f. herhaelen. Reiterare*, avi,
atum.
herroepinge. *Revocatio*, *recantatio*, *tetraa-*
tio, g. onis, *palinodia*, g. diz, f.
hers / *herst*. *f. hers. Resina*, z, f.
herffenbecken. *Calvaria*, g. tiz, f. *cranium*.
g. nii, n.
herffenbecken / *herdneekich*. *Cervicosus*,
obstinatus, a, um; *pervicax*, g. caxis, o.
herffenen. *Cerebrum*, g. bri, *cerebellum*, g.
li, n.
herffenloos / *suf*. *Delirus*, a, um, o.
herffenen / *herstant*. *Ingenium*, g. nii, *judi-*
cium, g. cii, n. *intelligentia*, g. tiz, *mens*,
g. mentis, f. *Judicandi facultas*: *discernendi*
vis.
herffenen / *de natuerlijcke kracht des gees-*
tes. Animi ingenium: *mentis vis*: *mentis*
indotes; *ingenii certa ratio.*
herffenen die niet vast staen / *die loterent*,
Leve & inconstans ingenium: *mentis indo-*
les volatica & versatilis, in nullo sibi con-
stans animus: *levitate inconstantiâ que per-*
petuâ lubricus animus.
herffen-woed. *Phreneticus*. g. sis: *phrenitis*, g.
tidis, f.
herffen-woedich. *Phreneticus*, a, um, o.
herst / *den ruggraet van een bercken*. *Spina*
porcina, f.
hersten. *Torière*, p. rui, f. *ostium. reg. acc.*
hersterte / *bestia*. *Cervus*, g. vi, m.
van den herst. *Cervinus*, a, um, o.

bertinne. Cervæ, g. vz, f.
 herten-bel. Nebra, g. bridis, f.
 hertjen/rhe. Hinnulus, g. li, m.
 herts-ronge / herba. Phylliris, g. tidis, f. Lingua cervina.
 hert/het herte. Cor, g. cordis, n.
 dat gaet in p aen 't herze. Ad ima usque cordis & animi penetralia hoc pertingit.
 hert/moet/couragie. Animus, g. mi, m. pectus, g. aoris. n. Animi robur: animi virtus.
 hert ende moedt berlesien / geen hert hebben. Frangi animo: abjicere animum: animo deficere.
 hert ende moedt griffen. Animum firmare: animum revocare: se colligere.
 het hert hebben. Audere, p. ausus, neutro-pass. Habere animum: esse alicui animum: esse virum.
 hert/affectie/sin tot pet. Studium, g. dii, n. voluntas, g. tatis, f. animus, g. mi, m.
 pmandt goedt hert toe dzagen. Alicui favere: alicui studere: bene velle alicui: optime erga aliquem affici.
 hert of sin tot pet hebben. Affici rei alicui vel erga aliquam.
 upt een goet hert. Ex animo: cum studio.
 sijn goet hert toonen. Animum suum ostendere erga aliquem: studium indicare: voluntatem patefacere.
 't hert/het middelste van pet. Mediullium, g. lii, n. Rei medium.
 het hert van Sæderlant. Belgii intima: Belgii umbilicus: mediullium Belgii.
 het hert van eenen boom. Ipsa arboris medulla.
 het hert van den Winter. Media hiemis: medium hiemis: summa hiemis: media hiemis acerbitas: summa hiemis rigor & alperitas.
 herteken. Corculum, g. li, n.
 herteken/beurshen. Marsipiolum, g. li, acicularium, g. rii, n.
 herteken/Hgnus Dei. Bulla, g. lz, f.
 hertelick/upt der herten. Cordialiter, affectuose, intime, adv. Ex intimo cordis affectu, magna animi contentione: ex intimo pectore, ex ipsis precordiis.
 hertelick hidden. Obsecrare & obtestari, r. acc.
 hertelick liefhebben. Unice amare: medullius diligere.
 hertelick/heughelick/met smaek. Cum gustu, cum voluptate & appetitu.
 hertelick eten. Edere cum sapore, edere cum gustu.
 hertelick/goedertieren. Benignus, a, um, o
 hertelicken byjndt. Amicus ex animo amoris & studii plenus amicus.
 hertelicke liefde/hertelickhepdt, Benigni

tas, g. tatis, f. Amor intimus: amor ex ro-
 ris visceribus.
 herteloos. Excors, g. cordis, o.
 dat gaet in p ter herten. Hoc me affigit: hoc me urit: hoc me sollicitum habet.
 ter herten neimen/beneitstigen. Cordi habere: rem aliquam. f. Benierstigen. Incumbere animo, omni studio, toto pectore, tota mente omnique animi impetu ad aliquid, in aliquid.
 ter herten neimen/ sich in pet quellen. Graviter terre: molestè & agre ferre: agro animo ferre, reg. acc.
 herten/couragien. Animosum reddere aliquem: animos alicui addere: erigere animum alicujus.
 herten/bersterken. Roborare, corroborare, p. avi, f. atum, reg. acc. Robur alicui suppeditare.
 herten/'t hert afsteken. Transfodere, dio, p. todi, f. fossium, reg. acc.
 herdt crupdt. Fl. Menta, thz, f.
 hertgrondigh. Intimus, a, um, o.
 herteleedt. f. hertswert. Animi dolor.
 hertpigne/hertseer/hertwee. Cardialgia, g. gix, f. Cardiacus morbus.
 hertputteken. Ventriculus cordis.
 hertswert/herttronwe. Mærot, r. roris, m. trititia, g. tix: sollicitudo, g. dinis, f. Animi molestia, animi dolor.
 hertbinger. Digitus annularis.
 hertwaerts. Huc, horum, adv.
 hertwaerts/ende derwaerts. Huc illuc, hæc illac, adv.
 hespe/haumme. Petalo, g. onis, m.
 hesphen. Pernula, r. lz, f.
 het id, g. ejus, d. ei, illud, r. illius, d. illi: hoc, g. huius, d. huic, n. Articulus nominum neutrius generis non dat. Het kindt. Ille infans, Het huys. Illa domus. Het diet. Illud animal.
 het / prapostum verbis tertia persona impersonalia esse denotat. Het woort dagh. Diescit.
 heu/heude. Corbita, g. rz, f. Navis vectoria.
 hebel. Fermentum, g. ti, n.
 hebelen. Fermentare, p. avi, f. atum, r. acc.
 heughe. Mens, g. mentis, f. intellectus, g. ctus, m.
 heugen/indachtigh zyn. Meminisse, meminisse, defectiv. recordari, p. datus, l. datum, dep. reg. gen. vel abl. cum De.
 heugenisse. Memoria, g. niz: recordatio, g. onis, f.
 heuge/blijdschap. Delectatio, g. onis: voluptas, g. tatis: lætitia, g. tiz, f.
 met heuge ende menuge. Cum voluptate & appetitu.
 tegen heugen ende mengen. Invito stomacho: reluctantè stomacho & animo.

Heugen / sich verblijden. *Lxtari, p. ratus, f. tarum, dep. gaudere, p. gavius, part. gaviurus, neutro pass. delectari, p. atus, pass.*
 heugelijck/hzolijck. *Jucundus, a, um; hilaris, c, g. nis, o.*
 heugeniſſe. *Lxtiria, tiz, delectatio, g. onis, f. gaudium, g. dii, n.*
 heuchrijdt. f. hoorhrijdt. *Solemne festum.*
 hebich/Holl. heſtrich. *Iracundus, a, r m, o.*
 heul/lot/cabelinge. *Sors, g. fortis, iortitio, g. onis, f.*
 heulen/lotten/cabelen. *Sortiri, p. titus, f. titum, dep.*
 heulen/t'famen aenſpannen. *Conspirare, p. avi, f. atum, colludere, p. lusi, f. lulum.*
 heul/heulfaet. *Papaver, g. veris, n.*
 heupe. *Coxa, g. xz; coxendix, g. dicis, f. femur, g. moris, n.*
 heup-pijne / heup-wee. *Iscias, g. iadis, f. Dolor ischiadicus, vulgò ſciatica, g. cz, f.*
 heurt/ heurtjen. *Illuſio, offenſio, alluſio, g. onis, f. pulſus, colluſus, illuſus, g. ſus, m.*
 heurten/eenen heurt geben. *Allidere, p. liſi, f. liſum; offendere, p. fendi, f. fenſum, r. acc.*
 heuſch. *Civilis, e, g. lis; urbanus, modeſtus, a, um, o.*
 heuſchelijck. *Civiliter, urbanò, modeſte, adv.*
 heuſcheyt. *Civilitas, urbanitas, g. tatis; modeſtia, g. ſtiz, f.*
 heubel. *Collis, g. lis, m. hobel. ut: Als 't dach is gewozden/ heeft men op den hobel gheſien / dat de Wpandte is geblucht. In colle lux fugam hoſtium aperuit.*
 here/ hererpe. f. *Tooverſe / tooverpe. ut: De heren konnen niemant door haere tooverpen / ſonder Godts gehengeniffe / ſchaden doen. Sagz ſine Dei permiſſu nemini incantationibus ſuis nocere poſſunt.*
 hep/Holl. wep. *Serum, g. ri, n.*
 hepcke/Fr. hupcke. *Toga, g. gz, f.*
 hepde/hepe/hep-crupdt. *Frice, g. ceſſerica, z, etiz, g. oricis; tamarice, g. ces, f.*
 hepde/daer ſulk crupdt op waſt. *Ericerum, g. ti, n.*
 hepde/hepe / hep / dorre onbzuchtbare plaetſe. *Campus ſterilis & aridus: locus deſertus & incultus.*
 heperckel. *Cicada, g. dz, f.*
 hepden/ hepdenſch/ ongelobich menſch/ die genen recht en Godt en kent. *Gentilis, e, g. lis; paganus, ethnicus, a, um, o.*
 hepdenſchay. *Gentiliſmus, paganuſmus, g. mi, m. gentilitas, g. tatis, f.*

hepden/hepen/blicemen. *Fulgurare, coruſicare, p. avi, f. atum.*
 heplicht. *Coruſcacio, g. onis, f.*
 hepe. *Fiſtica, g. cz; pavicula, g. lz, f.*
 hepe block. *Fiſtucæ ſcapus, truncus, axis.*
 hepen/ met een hepe inſlaen. *Fiſtucare, p. avi, f. atum, Fiſtucà tundere: fiſtucà adigere: fiſtica pangere: fiſtucà deſigere. r. acc.*
 hepen/met een hepe eſſen maechen. *Fiſtucà pavire; pavimentum fiſtucà pangere; pavimenti ſilicem fiſtucare; paviculà pangere, r. acc.*
 hepinge. *Fiſtucati, impaſcio, g. onis, f.*
 heplieden. *Zingar, Zeugetani, g. norum, m. pl. num.*
 hepl/melbaert. *Salus, g. lutiſ, incolumitas, g. tatiſ, f.*
 heplen/ geneſen. f. heelen. *Medicari, atus, dep.*
 heploos/ geboecheert / daer geen ſalbe meer aen te ſtricken en is. *Homo perdiſſimaz, & proſtigatiſſimaz vitaz.*
 heplbot. *Paſſer, g. ſeris, m. piſcis.*
 heplich. *Sanctus, ſacroſanctus, a, um; ſacer, cra, crum, o.*
 heplich avondt. *Vigilia, g. liz, f. profeſtum, g. ſti, n.*
 heplichdach. *Festum, g. ſi, n. dies feſtus: dies ſolennis.*
 heplighdom/ reliquien. *Lipſana, g. norum, n. reliquia, g. quiarum, f. pl. num. Res ſacra.*
 heplicheyt. *Sanctitas, g. tatiſ, ſanctimonia, niz; ſanctitudo, g. diſis, f.*
 hepligencreſthups. *Prochodochium, g. chiu, n. Prochotrophium, ii, n.*
 heplichtijck. *Sanctè, piè, religioſè.*
 hepligen/heplich maken. *Sanctificare, ſacrate, conſecrare, p. avi, f. atum, r. acc.*
 hepliginge. *Conſecratio, ſanctificatio, g. onis, f.*
 hepnraedt/Holl. *Curatores aggerum: praeſecti aggeribus curandis.*
 hepmelijck/berbozgen. *Occultus, arcanus, ſecretus, clauſteſtinus, a, um, o.*
 hepmelijcken / in 't hepmelijck. *Occultè, clam, clanculum, ſecretò, ſurtim, adv.*
 hepmelijckhepdt / kackhups. *Latrina, g. nz, f.*
 hepmeniſſe. *Mysterium, g. rii, n.*
 hepnſe/hepſe. *Anſa, g. lz, f.*
 hepr/krichs-hep/ hep-bracht. *Exercitus, g. tús, m. copiz, g. piarum, f. pl. num. Copiz militares: agmen militare.*
 hepzbane. *Via regia.*
 hepreleger. *Caſtra, g. ſtorum, n. pl. num.*
 hepſchen. f. epſchen. *Flagitare, avi, atum.*
 hepſe/hepnſe. *Anſa, g. lz, f.*

hepf-rozff. Corbis anſata.
 hepfel. Cremium, g. mii, n. Falciculus erica-
 rum w/ virgultorum.
 hiacintſ. Hyacinthus, chryſolithus, g. thi, m.
 hiecht/ Fl. hecht. Manubium, ii, n.
 hiechten. Fl. hechten. Figere, izi, izum.
 hieck. Singultus, g. tés, m.
 hiecken. Singultare, p. tiri & tii, f. titum; ſin-
 gultare p. avi, f. atum.
 hieckende. Singultum, adv.
 hiecken/ Fl. iecken. Metiri.
 hieft/ Fl. Hederia, g. rz, f.
 hiele. Calx, g. calcis, f. calcaneum, g. nei, n.
 die groote hieſen heeft. Scaurus, a, um, o.
 iemanden in ſyn hieſen ſitten. Urgere, adur-
 gere, p. urſi, f. urſum, p. premere, p. preſſi, f.
 preſſum, r. acc. inſtare, p. ſtiti, ſtitum: im-
 minere, p. nui, ſine ſup. r. dat.
 van de hieſen. Talaris, e, g. tis, o.
 ſijne hieſen laten ſien. Fugere, gio p. fugi, f. fu-
 gium. Terga vertere: terga dare: terga ad
 fugam convertere; ſe in fugam conjicere.
 hieſtyck/ Holl. Zel, houwelyck. Connubium,
 ii, n.
 hieſte. Holl. bickel/ cote. Talus ovillus.
 hieſten/ Holl. Ludere talis.
 hieſten-ſpel/ cote-ſpel. Aſtragaliſmus, g.
 mi, m.
 hier/ op deſe plaetſe. Hic, adv. in loco.
 hier/ na deſe plaetſe. Huc, horſum, adv. ad
 locum
 hier dooz. Hac, adv. per locum.
 hier ende daer. Sparſim, paſſim, caſtim, adv.
 Hinc inde.
 hier na. Poſthac, poſthac, dehinc, adv.
 hier naaels. Poſthac, deinceps, amodo, adv.
 In poſteram.
 hier om/ hier den r. Hinc, propterea, adv. Hanc
 ob rem vel cauſam: hac de cauſa.
 hier booztydts. Olim, quondam, adv. Ante
 hac.
 Hy. f. hy. ut: Hy klapt hem in't oore. Gar-
 rit ei in aurem.
 hye. Fl. ope. Ovis, g. vis; f.
 hye. Fiſtica, g. cz, f. f. hepe. ut: De hepe is
 te ſwaer. Fiſtica eſt nimis ponderoſa.
 hyen/ Holl. quellen. Vexare, moleſtare, p. avi,
 f. atum, r. acc.
 hygen/ ſnuyben. Anhelare, p. avi, f. atum.
 Spirandi difficultate laborare; difficulter
 ſpiratum ducere, zgrè respirare.
 hygende. Anhelus, a, um, o. Agre anhelitum
 ſeu ſpiratum ducens.
 hyginge. Anhelario, g. onis, f.
 hyken/hieken/ Holl. Aſqualibet maſcula.
 hyſel/ yſel. Gelicidium, g. dii, n. Pluvia gla-
 ciata.
 hyl/hille. Collis, g. lis; tumultus, g. ti, m.
 hyllebil. Luſus, quo pueri capiti inſibunt; wate

in altum tollentes
 hille-billen. Cymbachum agere.
 hille-billet. Cymbachus, g. chi, m.
 hille. f. hieſte. Taxillus, i, m.
 hinkelken. Unico dede ſaltitare.
 hinkel-ſpel. Aſcoliaſmus, g. mi, m.
 hincken/ manck gaen/ hieckepinken.
 Claudicare, p. avi, f. atum. Altero pede nu-
 tare.
 hieckepinck. Claudus, a, um, o. loripes, g. pe-
 dis, o.
 hieckinge. Claudicatio, g. onis, f.
 hinde. Cerva, g. vz, f.
 hinde/ calf. Pl. Hinnulus, g. li, m.
 hinder/ ſchade. Damnum, g. ni, n. noxa, g.
 rz, f.
 hinder/ belet. Impedimentum, g. ti: obſta-
 culum, g. li, n. remora, g. rz, f. obex, g. bi-
 cis, m.
 hinderen/ ſchaden. Nocere, p. cui, f. citum; o-
 beſſe, obſum, p. obtui, r. dat.
 hinderen/ belet doen. Impedire, p. divi,
 f. ditum, reg. acc. obſtare, p. ſtiti, f.
 ſtitum. Impedimento eſſe; obſtaculo eſſe,
 r. dat.
 hinderlyck/ ſchadelijck. Noxius, nocivus,
 a, um, o. f. ſchadelijck. Detrimentofus, a,
 um, o.
 hinderuiſſe. f. hinder. Impedimentum,
 i, n.
 hingen/ gehingen. Permittere, p. miſi, f. miſ-
 ſum: indulgere, p. dulſi, f. dultum, r. acc.
 rei & dat. perſ.
 hingenuiſſe. Permiſſio, g. onis, f. indultum,
 g. ti, n. permiſſus, g. ús, m.
 hinnie. Gallina, g. z, f.
 van de hinnie. Grilinaeceus, a, um.
 hinnie beſien. Morum tubi Idzi.
 hinnie-bzem. Rubus Idzus.
 hinnie-koet/ hinnenroeft/ Fl. Gallinarium,
 g. tii, n.
 hinner-raſter. Enclio, g. onis, m.
 hiporras. Oenomeli, g. litis, muſum, g. ſi, n.
 Vinum Hippocraticum, aromatires.
 hyporrijt/ bepuiſer. Hypocrita, g. tz; ſimula-
 tor, g. toris, m.
 hyporrijt/ ſchijnhepelig. Religionis ſimula-
 tor: probitatis ſimulator: ſimulate religio-
 nem affectans.
 den hyporrijt ſpelen/ ſig gelaten hepelig te
 zyn. Religionem ſimulare: religionem ſi-
 mulare profiteri: religionis cultum ſimula-
 tione oſtendere.
 hypoeiſie/ ſchijnhepeligheyt. Hypocriſis, g.
 ſis, f. Religionis ſimulatio; vana pietatis
 affectatæ ſpecies, inane ſimulacrum emen-
 titæ religionis: ſimulatæ pietatis oſtenta-
 tio.
 hippelen. f. hyppelex. Saktiare, avi, atum.
 hie

H I S H I T H O L

hite. Milium, g. lii, n.
 hirs-bogel. Acanthis, miliaria.
 hirschen/opstoken. Instigare, incitare, stimulare, irritare, p. avi, f. atum, r. acc.
 hirscher. Instigator, incitator, g. oris, m.
 hirschinge. Instigatio, incitatio, g. onis, f.
 historie/geschiedenisse. Res gestæ, g. rerum gestarum, f. pl. num.
 historie/verhael van iet/t 3p by geschyft/ oft met woorden. Historia, g. rix; narratio, enarratio, g. onis, f.
 historie/ verhael oft beschyvinge van 't gene geschiedt is. Historia rerum gestarum: eorum quæ geruntur historia, sive descriptio.
 historie van een tapisserie ofte schilde- rpe. Argumentum picturæ sive peripetasmatum.
 historisch/ dat de historie aengaet. Historicus, a, um, historialis, e, g. lis, o.
 historie-schryber. Historicus, g. ci; historiographus, g. phi, m.
 hitte. Ardor, fervor, calor, g. oris, ætus, g. us, m.
 hittich/ bzandich. Fervidus, ætuosus, a, um; ardens, g. dentis, o.
 hitrich om iet te doen. Ardens in rem quampiam: proclivissimus in aliquid: deditissimus alicui rei: qui totis viribus alicui rei incumbit; qui magno conamine agit.
 hittichlyck. Ardenter, fervide, adv.
 hittich woorden. Fervescere: incallescere, p. calui, *fin. sup.*
 hittich zyn. Fervere, effervere, g. ferui, *fin. sup.* æstare, p. avi, f. atum.
 hobbe. *Holl.* Cæsus major.
 hobbel/ *Fl.* knobbel. Nodus, g. di, m.
 hobbelen. Conglomerare, p. avi, f. atum. In nodi seu globi formam convolvere.
 hobbelsobbel. Tumultuarie, confusè, promiscue, adv.
 hobbelen-sobbelen. Confusè vel promiscuè agere.
 hobsaken. Ineptè saltare: trusticè tripudjare.
 houbelant/ *Holl.* doodtlaege. Vorago paludosa.
 hobbpe. *Fl.* Accipiter columbarius.
 hocht. Frutetum, fruticetum, g. ti, n.
 hock/ *Holl.* Ovile, g. lis: septum, g. pti, n.
 Hockelijck / *Holl.* barse/ jonge hoe. Junix g. nicis, f.
 hoe? Quomodo? qui? qualiter? adv. Quo pacto? quâ ratione? quâ via?
 hoedanig. Qualis, e, g. lis, o. *pron.* qualiscumque.
 hoedanicheyt. Qualitas, g. tatis, f.
 hoe dickmaels. Quoties, adv.
 hoegedaen. *Fl.* i. hoedanigh. Qualis, e, is, o.

H O E

hoe groot? Quantus, a, um, o. ut: 't En is geen uprspanninge/ noch overklimmeslycke/ maer ingespannen hoegrootheyt. Non est quantitas extensiva, neque transcendentalis, sed intensiva.
 hoe haest? Quam cito? adv.
 hoe lange / hoe langen tyd? Quam diu? quam pridem? quam dudum? quo usque? adv.
 hoe menig? Quot? adv.
 hoe menigste? Quotus, a, um, o.
 hoe soot? Qui sic? quare? quam ob causam?
 hoe vele? in getal. Quot? adv.
 hoe vele? in pnyse. Quanti? quot nummis? quo pretio?
 hoe veelste? Quotus, a, um, o.
 hoe wel dat. Etili, etiamli, licet, quamquam, quamvis, tamenli, *conj. r. indic. sed melius conjunctivum.*
 hoek. Angulus, g. li, m.
 hoekachtig. Angulosus, a, um, o.
 dat op eenen hoek staet. Angularis, g. ris, hoekwyse. Angulatus, adv. (*O.*)
 hoebe / bewaernisse. Custodia, g. dia; protectio, g. onis; tutela, g. læ, f.
 op sijne hoebe zyn. Cavere vel præcavere sibi.
 hoeden / bewaren. Custodire, p. divi, f. ditum; protegere, p. texi, f. tectum; tueri vel tui, p. tutus vel tuitus. *dep. reg. acc.*
 hoeder. Custos, g. stodis, m.
 hoeden/ weyden. Pascere, p. pavi, f. passum *reg. acc.*
 Hoeder/ weyder. Pastor, g. oris, m.
 hoedt. Pileus, g. lei, m. pæcum, g. lei, n. galerus, g. ri, m.
 hoedt/ crans. Corona, g. nz; coralla, g. læ f. lectum, g. ti, n.
 hoedmaeckster. Stephanaria, coronaria, g. riz, f.
 hoedtbandt. Spira, g. rz, f.
 hoef. Ungula, g. læ, f.
 hoef-bladeren / hoef-lattig. Tussilago, g. onis, f.
 hoef-gank. Coxa, g. z, coxendix, g. dicis, f.
 hoef-gjer. Soles terrea.
 hoef-nagel. Clavus tolez.
 Hoef-sirt. Veterinarius, g. ri; hippiater, g. tri, m.
 hoef-stal. Carasta, g. stz, f.
 hoerien/ *Fl.* wozgen. Torquere, p. torxi, f. tortum.
 hoelie/ steenrole. Carbo, g. bonis, m.
 hoelijck. *Genus affinis.*
 hoen/ hinne. Gallina g. nz, f.
 hoener-rozj/ daer sp d'eperen in leggen. Qualus, g. li, m.
 hoener dief/ kiekendief. Milvus, g. vi, milvius, g. vii, m.

hoenerhups/hoener-kot/hoener-kebie/hoener-renne. Gallinarium, g. iii, n.
hoener-man. Pullarius, gallinarius, g. iii, n.
Aliqui scribunt. Hoenderkot/ honderdief/ &c. Milvus. i. m.
hoep/hoepe/hoepel/Holl. Fl. Orbis, g. bis: circulus, annulus, g. li, m.
hoepe/Pl. Floccus, g. ci, m.
hoepen.Holl. reepen. Ludere circulo ligneo.
hoete Meretrix, g. tricus: lupa, g. pz, f. prostibulum, g. li: scortum, g. ti, n.
hoetsch. Meretricius, a, um, o.
hoerachtich. Meretricius, obloenus, a, um, o.
Luxuriz deditus.
hoeren-hof. Ganearum delicia.
hoeren-kot/hoeren-hups. Lupanar, g. naris, n. f. boederf. Gancum, i, n. prostibulum, i, n.
hoeren-kindr. Spurius, g. iii, m.
hoeren-liedeken. Carmen Felcenninum: cantilena; cantio meretricia.
hoeren-wettdt. f. bordeelhoudet. Leno, onis, m.
hoerenwijse. Meretriciè, *adv.* Meretricium more.
hoerere. Meretricium, g. cii, n. scortatio, fornicatio, g. onis, f. commercium meretricum.
hoereren. Scortari, meretricari, fornicari, p. atus, f. atum. *dep.* Meretrices sectari.
hoer-jager. f. boederboeck. Scortator, oris, m.
hoerken. Meretricula, g. lz, f. scortillum, g. li, m.
hoest. Tuffis, g. sis, f.
hoesten. Tuffire, p. tivi, f. stum.
hoetelen. Ignaviter & segniter aliquid agere: frivola vel sordida agere: inepte & turpiter aliquid agere.
hoeteler. Operarius ineptus, qui ineptè & frivole quid agit.
hoetelre/hoetelwerk. Ineptiz, g. tiarum, f. *pl. num.* Opus trivolum.
hoche. Villa, x, lz, f. pradium, g. dii, n.
hoedner/pachter. colonus, g. ni: villicus, g. ci, m.
hof/insthof. Hortus, g. tr: paradifus, g. si, m. viridarium, g. iii: viretum, g. ti, n.
hof/opene oft ongedekte plaetse. Subdiale, g. lis, hypathrium, g. thrii: cavadium, dii, n. hypathra, g. thiz: hypathria, g. thriz, area, g. rez, f.
den hof-aengaende/ oft van den hof Hortensis, e, g. lis, o.
hof-bedde. Area, g. rez, f. pulvinus, g. ni, m. Area herbaria vel olitoria, pulvinus sativus vel satorius.
hof-krupdt. Olus, g. leris, n. (lanus, i, m.)
hof-man. f. hovenier. Oliter, onis, m. Hortu-

hof wegesken. Limes hortensis.
hof-stede. Fundus, g. di, m. area, g. rez, f.
hof/palais van tenen Wince. Aula, g. lz, regia, g. giz, f. palatium, tii, n. Principis aula. Principis palatium, regia, aula.
hof / 't hof/ den Wince met sijn fautilie. Regia familia. Rex & regia familia. Princeps unaque ejus domestici.
hof/ 't hof/ den Wince met sijn familie ende alle de hobelingen. Rex aulicique universi: Princeps, omnesque aulici: aulici generis universum corpus.
hooffch/ 't hof aengaende. Aulicus, a, um, o.
hoffch/ Fl. Afabilis, e, g. lis; urbanus, humanus, a, um, o.
hof-banket van recht. curia, g. riz, f.
hofbypdloft. convivium gratuitum.
hoffelijh/ treffelijh. Amplus, splendidus, magnificus, a, um, o.
hoffelijh/hoffelijh. Lautus, a, um, o. Magnifice instructus.
hoffelijh. Ample, splendide, laute, magnifice, *adv.*
hoffelijhhept. Magnificencia, g. tiz, f. splendor, dotis, m.
hof-meester. Oeconomus, g. mi: architrictinus, g. ni, m.
hol/ pbel van binnen. Cavus, concavus, excavatus, a, um, o.
hol/ hol gaters. cavernosus, a, um, o. cavis frequens: cavis crebris foratus.
hol/ een hol. Antrum, g. tri, n. spelunca, caverna, g. nz, f. specus, g. cûs, m.
hol/ van wilde beesten. Luthum, g. stri, spelzum, g. lai, m.
't hol/ de hollighept. Cavum, g. vi, n. cavitas, g. tatis, f.
't hol van de handt. Vola, g. lz, f. cavum seu cavitas manus.
't hol van den voet. Volapedis: cavum pedis.
't hol van een swelragie. Sinus, g. nûs, n.
holachtich. f. hol/ hol gaters. Porosus, concavus, a, um, o.
hol-block, calo, g. onis, m. calopodium, g. dii, n.
holbupk/ holkake. Heluo, g. luonis: lurco, g. conis: pamphagus, g. gi, m.
hollen/ upt hollen. cavare, excavare, p. avi, f. atum, r. acc.
hollighept. f. 't hol/ de hollighept. cavitas, atis, f. cavamen, inis, n.
hol-ijfer. castrum, g. stri, n.
hollinge. cavatio, excavatio, g. onis, f.
holleken. cavernula, g. lz, f.
holle stemme. Vox fusca vel rauca.
holticzel. Imbrex, g. bricis, m.
hol wogel. Aristolochia, g. chiz, f. Fumarie bulbosa.

hola. Heus! ohe! eho! *interjectio vocantis.*
hola/hout hier. Heus: huc te affer:huc accurre: huc advola.
hola/'t is genoeyh. Heus! satis superque est.
hola/stil. Silentium porro sit.
hola/propelyk. Rona verba.
hola/propelyk. Toorn, lentè, *adverb.*
holder/Holl. blierboom Sambucus, g. ci, f.
honnagie/plicht tot synen overheer. Debitio clientelaris officii, obligatio clientelaris obsequii.
honnagie/belydenisse van den plicht tot synen overheer. Professio clientelæ: professio clientelaris obsequii.
op honnagie iet besitten. Lege clientelaris professionis possidere, *r. acc.*
honnagie doen. Apud dominum dicere sacramentum, & professionem clientelarem edere.
honnagie afepschen. Clientem sacramento & professione adigere.
honnemel. Fucus, g. ci, m.
honnemelen. Bombus edere.
honnemelinge. Bombilatio, g. onis, f.
honnpe. Fructum ablicissum.
hondeken. f. hondt. Canis.
hondert. Centum, *pl. num. indeel.*
hondertfout. Centuplus, a, um, o. *Item Centupliciter, centuplicatò, adv.*
hondert jaeren. Saeculum, g. li, n.
hondertmael/hondertwerf. Centies, *adv.*
hondertste. Centesimus, a, um, o.
hondt. Canis, g. nis, o.
vele honden zyn des hasen doodt. Ne Hercules quidem adversus duos: multitudini cedendum.
hondt/verborghen gest. Thesaurus, g. ri, m. Pecunia recondita.
hondt/nydich mensche. Invidus, invidiosus, lividus, a, um, o.
hondeken. Catellus, g. li, m.
honde-maeltjyd/honds-feeft. Nephalia, g. liorum, n. *pl. num.* Convivium abstemium: prandium caninum.
hondts/van den hondt. Caninus, a, um, o.
honts/gierich/bzerk. Avarus, a, um: tenax, g. naxis, o. Sordide avarus.
hondtsblepne. Papula vel pustula aquosa.
hondtskot/hondekot. Canile, g. lis, n.
hondtskullekens. Cynosorchis, g. chis, f. *herba.*
hondtsdagen. Dies caniculares.
hondtsicp/bzerchighept. Tenacitas, g. tatis, f. Nimia & sordida avaritia. f. hondtshepdt. Canina natura. Avaritia immoderata.
hondtskerffen. Xylokeon, g. fci, n. *herba.*
hondts lups/teke. Ricinus, g. ni, m.
hondtsribbe. Lanceola, g. læ; arnogiolla, g. læ, f. Plantago minor, *herba.*

hondtsroosen. Chrysanthemum, g. mi, n. *herba.*
hondtslager. Canicida, z, m.
hondtssterre. Canicula, g. læ, f. syrius, g. ri, m.
hondtsrandt. Agrostis, g. stidis, f. *herba.*
hondtsrange. Cynoglossa, g. læ, *herba.*
hondtsblyege. Cynomyia, g. myia, f. cynips, g. nipis, m.
hondtswoom. Lytra, g. tz, f.
honger. Fames, g. mis: esurie, g. riei; esuritio, g. onis; inedia, g. dia, f.
honger/honger hebben. Esurire. p rivi, f. ritum. Fame laborare.
van honger sterben. Famè perire: fame extingui: fame & inedià confici.
dooz honger dooden. Fame necare: fame extinguere: perdere fame, fame & inedià conficere, *reg. acc.*
den honger laet hem met geen woorden stillen. Venter caret auribus: molestus interpellator venter.
honger stillen. Explere famem; sedare famem, depellere famem.
hougerich. Famelicus, a, um, o.
honich. Mel, g. mellis, n.
honich van 't boozjaer. Mel vernum; mel anthinum.
Hersthonich. Mel autumnale, mel ericæum.
Somerhonich. Mel æstivum, mel horzum. met honich bestreken. Mellitus, a, um, o. Mellem coaditus.
honichachtich / van honich / honichsoet. Melleus, a, um, o.
honichazijn. Acetum mullum.
honichdauw/honichsap. Melligo, g. ginis, f. Mel roreum, vel rosicidum.
honichmaecken. Mellificare, p. avi, f. atum. Mel in alveis condere; mel in favis conflare.
honich bergaderen. Mel ex floribus legere, cogere.
honich upt de biecozben nemen. Mel ex alveis eximere vel colligere.
honich upt den traete douwen. Mel ex favis excernere vel exprimere.
honichrate. Favis, g. vi, m.
honichwater. Melicratum, g. ti; hydromeli, g. litis, n. Aqua melle condita.
honichwerk van de bien. Mellificium, g. cii, n.
honichwerk / van honich oft in honich. Mellificum opus; mellarium opus.
honichwerklinge. Mellaria opera.
honichwijn / Mede. Mullum, g. fi, n.
honichwinner. Mellarius, g. ri; melliturgus, g. ri, m.
honichwininge. Mellatio, g. onis, f. Mel-

llysvindemia; messis mellaria.
 hooft. Caput, g. pitis, n.
 hooft hooz hooft. Viritim, adv. In singula capita; in singulos homines.
 hooft hooz hooft deplen. Viritim dividere vel distribuere; in singula capita dividere.
 jemanden pet in 't hooft steken. Suadere. p. suali, f. sualum, reg. acc. rei & dat. pers. inducere, p. duxi, f. ductum, reg. acc.
 De hoofden by een steken. Capita inter se conferre, privatim inter se colloqui.
 hooftader. Cephalica vena.
 hooftbandt. Vitta, g. rz, f.
 hooftberkinge. Cerebri turbatio.
 hooftcieraet. Redimiculum, g. li, n.
 hooftcensus. census, g. sds, m.
 hooftkussen. cervical, g. calis, n.
 hooftdoek. capitium, g. tii, n. rica, g. rz, f. nam...cum, g. mei, n. Velum capitis.
 hooftdzaepinge. Vertigo capitis.
 hooftgeldt. capitatio, g. onis, f. capita, g. pitium, n. pl. num. Tributaria capitatio.
 hooftgeldt epischen. Exigere capita vel capitacionem.
 hooftlint/ hooftspanfel. Tania, g. dia, f.
 hooftlups. Pediculus, g. li, m.
 hooftmaekster. Plecas, g. cadis; cosmeta, g. rz, f.
 hooftnagel. clavus capitatus.
 hooftpyne/ hooftzweir/ hooftzwee. cephalgia, g. giz; cephalza, g. laz; hemicrania, g. niz, f.
 hooftpyne van te veele dzinken. crapula, g. lz, f.
 hooft-schellekens. Furfures, g. rum, m. pl. num.
 hooftshotel. calva, g. vz, calvaria, g. riz, f.
 hooftzweir/ moepelykheyt. Molestia, g. tiz, f. cerebri turbatio.
 hooft-top. Vertex capitis.
 hooftbloedt. Rheuma, g. matis, n.
 hooftbloedig. Rheumaticus, a, um, o.
 hooftzongel. cesticillus, g. li, m.
 hooft/ overhooft. Princeps, g. cipis, superior, g. rioris, m.
 hooft/ 't principaelste. Præcipuum, g. pui, n.
 hooftarttykel. caulz. cardo seu caput.
 hooftbank. Principale seu pñnarium tributual.
 hooftdozyp. Metroconium, g. mii, n. Pagus primarius.
 hooftgoedt. Peculium, g. lii, n.
 hooftkercke. Primarium templum.
 hooftketter. Archinzreticus, g. ci, hæresiarcha, g. chz, m.
 hooftletter. Littera majuscula vulgo capitalis.
 hooftlieden. Ducēs, g. ducum, m. pl. n.
 hooftman. Dux, g. ducis; strategus, g. gi, m. Militum vel militiæ præfectus.

hooftmanschap. Præfectura, g. rz; strategia, g. giz, f.
 hooftpenningen/ 't capitael. Sors, g. fontis; lumma, g. mz, f. Summa capitalis.
 hooftpunt. caput rei.
 hooftsaek. Causa præcipua.
 hooftschepenen. Primarii iudices.
 hooftsonde. crimen vel peccatum capitale.
 hooftstadt. Metropolis, g. lis, f.
 hooftstoffs/ beginsel. ut: 't En is geen iets terkonstige/ maer redenkonstige hooftstoffs. Non est elementum grammaticum, sed logicum.
 hooftstuk/ de principaelste. Princeps, g. pis; coryphzus, phzi, m.
 hooftbomis. Sententia iudicis superioris.
 hooft/ hernekkigheyt. Obstinatio, g. onis, f.
 een hooft hebben/ obstinaet zyn. Esse capitonem: esse cerebrosum: animo esse obstinato, pervicaci, pertinaci.
 hooft/ phantafie/ epgensinnighepdt. Arbitrium, g. tii, n. arbitratus, g. tās; ienlus, g. sds, m. sententia, g. tiz, f.
 alle dingen na syn hooft doen. Omnia ex suo sensu gerere, ex suo arbitratu, pro suo ingenio, pro suo arbitrio.
 hooft van eenen pilaer. Epistylum, g. lii, n.
 hooft tegen den stroom des waters. choma, g. matis, n.
 hooft-raeyen. Acte, g. ces, f.
 hooft in de zee. Promontorium, g. rii, n.
 hooft. Altus, excelsus, præcellus, a, um; sublimis, e, g. mis, o.
 hooft/ waer om doen/ oft om te verstaen. Arduus, a, um, o.
 om hoog. Sursum, adv. ad locum.
 om hoog. Supra, superne, adv. in loco.
 hoochten. Magni æstimare. f. Achten/ wierderen. Penitare, appreciare, avi, a-tum.
 hoogberoemt/ hoog bermaert. f. beroemt. bermaert. Famulus, a, um, o. celebris, e, o.
 hoogdadig. Magnificus, a, um, o.
 hoogdadigheyt. Magnificencia, g. tiz, f.
 hoogdag/ laet in den dag. Multa dies: multa lux. 't Is hoog dag. Jam multum est diei: plurimum jam processit dies: in medium diem jam processit sumus.
 hoogdag/ feestdag. Dies festus, dies solennis.
 hoogde. Altitudo, celsitudo, g. dinis, f.
 hoogde van een huys. Fastigium domus.
 hoogde van eenen berg. Jugum montis.
 hoogde van een boom. Arboris proceritatas.
 hoogdzingenden noot. Urgens necessitas.
 hoogzen/ hoogt maker. Tollere, factuli, f. subla-

sublatum; attollere; extollere, p. extuli, f. elatum: sublimare, elevare, p. avi, f. atum, r. acc.

Hoogen / den prijs van het verhoogen. Mercis pretium augere: ad mercis pretium addere.

hoogen in den koop. Liceri ad hastam, supra adjiendo auctionem promovere.

hoogh geacht. f. treffelijck. Spectabilis, e, o. præclarus, a, um, o.

hooggehooren. Generosus, a, um, o. Nobili prolapiâ natus: alta stirpe progenitus, summo amplissimoque loco natus.

Hooggeleert. Perdoctus, pereruditus, litteratissimus, a, um, o. Vir summæ eruditionis, omni doctrina eruditus; literarum cognitione præclarus.

hoog-beerdig / trots. Elatus, superbus, a, um, o.

Hooghept. Sublimitas, g. tatis, f. Celsitudo dignitatis: gradus & honoris excelstitas.

hoogelijck. Alte, elate, adv.

hoogelijck/grootelijck. Admodum, maximo-perc, summe, summoperc, valde, adv.

Hoog-nisse. Sacrum summum sive solennius.

hoorchmoedt/hoorchmoedighepdt. Arrogantia, g. tia, superbia, g. bix: elatio, g. onis, f. fastus, g. flus, m. Elatio animi: excelstitas spiritus.

hoornmoedig. Fastuosus, elatus, gloriolus, a, um: arrogans, g. gantis, o.

hoornmoedelijck. Fastuosè, arroganter, adv.

hoornmoet. Bronchus, g. chi, masc.

hoornnodig. Pernecessarius, a, um, o.

Hoog-Prester. Papa, g. pæ, m. Pontifex maximus.

Hoog-Presterchap. Papatus, Pontificatus, g. tus, m. Pontificia dignitas.

hoog-ruggig. Gibber, bera, berum: gibbosus, a, um, o.

Hoog-schoole. Academia, g. mix, f.

Hoog-tijdt. Solennitas, g. tatis, f. Solenne festum: dies solennis.

hoogbaerdig / hoogbeerdig / opgeblasen. Superbus, elatus, fastuosus, superciliosus, a, um, arrogans, g. gantis: insolens, lentis, tis, o.

hoogbaerdig/hoogbeerdig zijn. Superbire, p. bivi, f. bitum: tumere, p. mui, sine sup. Efferre se: sumere spiritum: inflatum esse: intumescere fastu: tollere supercilium.

hoogbaerdiglijck/hoogbeerdiglijck. Superbè, arroganter, insolenter, tumidè, fastuosè, adv.

hoogbaerdpe. Superbia, g. iz: insolentia, arrogantia, p. tiz, f. fastus, g. flus, m. supercilium, g. li, n.

Hoogweerdig. Augustus, splendidus, excelsus, reverendissimus, venerandissimus, a, um, o.

Hoogweerdighept. Amplitudo, g. dinis: majestas, g. tatis, f.

hoogweerdiglijck. Dignissime, adv.

hoop. Cumulus, g. licervus, g. vi, m. congeries, g. rici, f.

hoop aerde. Agger, g. geris: grumus, g. mi, m.

hoop bersten. Grex, g. gregis, m. armentum, g. ti, m.

hoop koren. Frumenti massa.

hoop krijgslieden. Cohors, g. hortis, f. Copia militaris.

hoop oft swarm vpen. Examen apum.

hoop hout. Rogus, g. gi, m. pyra, g. ræ, f. Strues sive congeries lignorum.

hoop kinderen. Examen infantium: agmen puerorum.

hoop volks. Cœtus, g. tus, m. turba, g. bæ: caterva, g. væ, f.

hoopelinks / opgehoepet. Acervatim, cumulatim, adv.

hoopen/op eenen hoop brengen. Acervare, coacervare, cumulare, accumulare, p. avi, f. atum: congerere, p. gessi, f. gestum a r. acc.

hoopinge. Acervatio, coacervatio, accumulatio, congestio, g. onis, f.

met hoopen / hoop wijse. Gregatim, catervatim, agminatim, adv.

hoopwerk. Copia, g. piz: multitudo, g. dinis, abundantia, g. tia, f.

hoop/hoore. Hæres, g. redis, m.

hoort / Fl. Hæreditas, g. tatis, f.

hooren / gehoor hebben. Audire, p. divi, f. ditum. Audiri polleat: auditus leni præditum esse.

hooren / toeluyfsteren. Audire, exaudire, p. divi, f. ditum: auscultare, p. avi, f. atum, r. acc.

hooren seggen. Audire, p. divi, f. ditum. Auditione accipere: relata aliorum discere.

ik hebbe soo hooren seggen. Ita audiri: sic auditione accipi: sic mihi est narratum: hoc pacto à narrantibus excepi: aliorum relata percepit.

hooren/gehoor geven. Audire, p. divi, f. ditum, r. acc. Aures dare, præbere, accommodare, r. dat. sui copiam alicui facere.

hoorer. Auditor, g. oris, m.

hooringe / t gehod. Audirus, g. tus, m. auditio, g. onis, f.

hooren / toehooren / iemand seggen zijn. Esse proprium alicujus: ad aliquem pertinere, spectare ad aliquem.

hooren / behooren. Convenire, convenit: decere, decet, imperf. Equum est: par est.

hoobeerdig / v. f. hoogbaerdig. Superbus, a, um, o.

H O P H O R

hope, Spes, g. (pei: fiducia, g. clz; confidētia, g. tiz; expectatio, g. onis, f.
hopelijk/dat men mach hoopen. Sperabilis, lē, g. lis, o.
hopeioos. Exspes, o. *indecl. v. gen.*
hopeioos zijn / geen hope hebben. Omni profus spe destituit: e spe deici: de spe depelli: spe deturbari: omni spe privati.
hoopen. Sperare, p. avi, f. atum; confidere, p. filius sum, *neutro pass.* Habere fiduciam: in spem venire.
hoppe/hop. Lupulus, g. li, m.
hoppent. Condire lupulo, *v. acc.*
hoppe/bogel. Upupa, *r. pz. f.*
hoppe/buyl-wijf. Mulier spurca; mulier obscena.
hoeken / Fl. lusteren. Auscultare, p. avi, f. atum, *reg. acc.*
hoedt. Crates, g. tis; tranenna, g. nē, f. cancelli, g. lorum, m. *pl. num.*
hoeden/ban hoeden. Cratitius, a, um, o.
hoeden/net hoeden overtrecken. Cratire, p. tivi, f. titam, *reg. acc.* Cratibus munire.
horen. Cornu, n. *indecl. in sing.* cornus, nūs, m.
horen/hoef van veerden. Ungula, g. lē, f.
horenachtich/oft van horen. Corneus, a, um, g.
horen-bie. Crabro, g. bronis, m.
horen-blafer. Cornicen, g. cinis, buccinator, g. toris, m.
horen-dooch. Sicus cornu adinstar.
horen-hart. Durus cornu adinstar.
horentje. Corniculum, g. li, n.
horentjen/peper hupshen. Cucullus, g. li, n.
horen-perkement. Membrana vitulina.
horen-slange. Cerales, g. lē, m.
horen-sterke. Cochlea, g. lē, f.
hooren-stootich. Conipeta, g. tē, m.
horen-bueticj. Cornipes, g. pedis, o.
horen-worm. Seps, g. sepsis, m.
horenen. *Fl.* Cancere cornu.
horen toren / Holl. Velpa, g. pz, f. (n.
horolog. e. horologium, g. gii, horarium, g. rii,
horologie nae de sonne/sonne-wijfer. Scio-tēron, g. ri; lolarium, g. rii, n. Horologium umbratile.
horologie van water. Clepsydra, g. drē, f.
horologie van sabel/santlooper. Cleptaimmus, g. mi, m.
Horoscope/t deel des Hemels/dat t'elker ure ober den horizon of gesichtpnder komt / den Ascendent van eicker ure. Horoscopus, g. pi, m.
Horoscope/het point daer iemandt in gebooren is. Horoscopus, g. pi, m. Humanum exortus momentum; humanitatis pūn-um.
Horoscope/ boozsegginge van iemants staect/upt het point van sijn geboorte

H O R H O S H O W

Horofcopus, g. pi, m. conjectio fururi ex hominis horoscopo: divinatio eventum ex hominis horoscopo.
hozfel. Ocellum, g. tri, n, crabro, g. onis; tabanus, g. ni, m.
hozelen/raesen. Insanire, p. nivi, f. aium. Oestro incitari: furore exagitari.
hozelen/kjben. Rixari, p. atus, fatum, *dep.* f. kjben. Altercari, atus, *dep.*
hozeler. Insanus, furiosus, a, um, o.
hozselinge. Rixa, g. z; controversia, g. siz, f.
hozst. Virgultum frutesum, fenticetum, g. ti, n.
hozt/hozten/ &c. f. heurt/heurten. Allidere, iū, iūm.
hoztich/gaun. Expeditus, promptus, a, um; agilis, lē, lis, o.
hozts. *Fl.* Erinaceus, g. cei, m. Echinus, i, m.
hose/boek. *Holl.* Caliga, g. gē, f.
hose/leirfe. Ocrea, g. ciez, f.
hose/maele. Pera, g. rē, bulga, g. gē, mantica, g. cz, f.
Hospitaal/ Godtshups/Saſthups booz bzeendelingen. Xenon, g. nonis, m. Xenodochium, g. chii, n.
Hospitaal booz armen. Prochion *vel* pro-chium, g. chii; prochotrophium, g. chii, n.
Hospitaal booz sickē. Nofocomium, mii, n.
hoſtie. Hostia, g. siz; victima, g. mē, f.
hotte/Fl. Corbis dosuaria.
hotte/Holl. t. marten. Storea, z, f.
hotten/gelucken. Evenire, p. veni, f. ventum; succedere, p. cessi, f. cessum.
hou. Heus! ohe! *interj. vocantis.*
houde/getrouw. Fidus, a, um, fidelis, lē, g. lis, o.
houde/haest. Statim, mox, confestim, *adv.*
fos houde als. Simulac, *adv.*
houden / baſt houden. Tenere, p. nui, f. ~~tan-~~um; servare, p. avi, f. atum, *v. acc.*
houden/onderhouden. Alere, p. alui, f. alitum *vel* altum; nutrire, enutrire, p. nutri-vi *vel* nutriti, f. tritum; educare, p. avi, f. atum. *v. acc.*
wel houden / wel tracteren. Excipere aliquem bene, laute, opipare, benigne, &c.
houden/mepnen. Putare, xstimare, p. avi, f. atum; credere, p. credi, f. creditum.
booz sferer houden. Pro certo habere: pro certo existimare: plane credere: sibi certo persuadere: pro explorato habere.
booz sijnen bziendt houden. In numero a-micorum habere, *v. acc.*
booz sijnen vader houden. Habere loco patris: colere tanquam patrem.
booz bziendt se hay houden. Beneficii loco ponere.
deel van sijn selven houden. Seipsum magnificare: se supra modum extollere: seipsum admirari; sibi placentes multum sibi arrogare, booz

hopkase/ Holl. Caeus hiemalis.
hopdelte/ Fl. Foenile, g. lis, n.
hopherst/ hophoutu/ hophuacpinge/ hophoogst/hophogdt. Foenicium, g. cii, n.
hoplandt. Pratum, g. ti, n.
hopmaendt. Julius, g. lii: Quintilis, g. lis, m.
hophuacper. Foenicosa, g. cx: foenifex, g. fci, m.
hopopper/hopstok. Meta foeni.
hopschele/hopschuere/hopsolder/hopstal/hoptag/hopteem. Foenile, g. lis, n.
hopwagen. Veges foeni.
den hophwagen mer pemant honden. Deludere aliquem. f. Bespotten. Adunco suspendere naso.
hubbelen/ Fl. huppelen. Saltitare, p. avi, f. atum. f. huppelen. Subultare.
hucken/nederhucken. Sidere, subsidere, p.ledi, f. sessum: conquefcere, p. conqueivi, f. etum; incurvari, p. vatus, pass. In terram se submittere.
al hupkenbe. Sidendo, subsidendo. gerund.
hucker. Reses, defes, g. sidis, m.
huckercken. Manulus, myscelus, g. li; pusio, g. onis, m.
huckinge. Sublcssio, g. onis, f.
huck-schouderen. Humeros contrahere.
hudsen. Panniculi, g. lorum, m. pl. num. f. hedsfen. ut: Hpt hedsfen maect men pampier Ex panniculis conficitur charta.
huere/ als men jet huert. Conductio, g. onis, f.
huere die men vermoont. Pensio, g. onis, f.
huere die men verdient. Merces, g. cedis, f.
hueren. Conducere, p. duxi, f. ductum, r. acc.
huerlink die jet huert. Conductor, g. oris; inquilinus, g. ni, m.
huerlink / die gehuert is. Mercenarius, g. rii, m.
gehuert / of dat de huere aengaeft. Meritorius, conductivus, a, um, o.
huericken/ Fl. ericken. Ruminare, p. avi, f. atum, r. acc.
huggeren/ban koude hupheren. Frigitare, p. tivi, f. titum.
hulke. navis. Oneraria, g. riz; holcas, g. cadis, f.
hulde/getrouwighept. Fides, p. dei; fidelitas, g. tatis, f.
hulde/manfchap/eed ban getrouwighept. Fides clientelaris, obsequium clientelare. f.
Honnagie. ut: Sonder honnagie. Procul praestiro juramento clientelaris fidei.
hulden den landtsheere. Obsequium & Fidem praestare Principi: Principem inaugurare vel initiare Principatu.
hultgifte. Coronarium, g. rii, n.
hulle/ t hulsel/hindoek. Capitium, g. rii, n.

plagula, g. lz: rica, calantica, cz, vitta, g. tz, f.
hullen. Ornare caput.
hullter. Cosineta, g. tz, f.
hulpe. f. helpe. Auxilium, li, n.
hulsen ende bulsen. Vehementi tussi laborare.
hulst. Aquilenta, g. tz; aquifolia, g. lix, f. Ruscus silvestris.
hunckeren/aa iet haerken. Cum affectu desiderare, r. acc.
hunckeren/ Fl. Hinnire, p. nivi & nii. f. nitum.
huppe/huppetub/ Fl. Upupa, g. pz, f.
huppelen/huppen/opspringen. Saltitare, subultare, perultare, p. avi, f. atum; sexilire, subglire, p. silvi & silivi, f. sultum.
al huppelende. Subsultum, adu.
huppeler. Subsultor, g. oris, m.
huppet/ Holl. spzinckhaen. Locusta, g. stz, f.
huppeling/gehuppel. Subsultio, g. onis, f.
hupsch. Pulcher, chra, chrum, o. f. Fraey/schoon. Bellus, a, um.
hurten. Pulsare, p. avi, f. atum, r. acc. f. hueraten. Pultare, avi, atum.
hussen. Stigare, instigare, p. avi, f. atum, r. acc. f. Hissen. Concitare, avi, atum.
huts/hut singe. Concussus, g. sus, m.
hut sen/hut selen. Quatere, tio p. quassif, qualsum; concutere, tio, p. cussif, f. cussum; qualfare, conqualfare, p. lavi, f. atum. reg. acc.
huts-pot. Caro jurulenta vel julculenta.
hutte. Casa, g. lz, f. tugurium, g. rii; gurgustium, g. lii, n. mapalia, g. liorum, n. pl. num.
huttecken. Calala, g. lz, f. tuguriolum, g. li, n.
hup/ Holl. Wep. Secum lactis.
hupben/hupbeken. Noctua, g. atuz, ulula, g. lz, f. bubo, bonis, otus, g. i, m.
den hupben binnen houden/gebeynsen. Simulare, dissimulare, p. avi, f. atum.
hp weet sijnen hupben/i. hp is loos/snoos de genoeg/hp kan sijn selben wel behelpen. Sarcasmus est; sat sibi consilere vel prospicere novit.
hupchelen/sich gelaten/anders seggenens de anders pepfen. Simulare, assimilare, p. avi, f. atum. Hypocritam agere, aliud in ore, aliud in pectore gerere.
hupchelen/blepen. f. Biepen. ut: De meesters wozden Canckers ban de schooslen / alffe de jeugd blepen. praecceptores sicut scholarum carcinomata, qui juvenes i supparantant.
hupcheler/hupscryft. Hypocrita, g. tz, simulator, g. toris, m. Duplex animo.
hupcheler/bleper. f. Bieper. Hypocrita, a, m.
hupchelerpe/gebeynsthept. Hypocriasis, g. sis, simulatio, g. onis, f.

hupchela

hupchelrpe/ blepinge. f. *Blepinge*. *Hypocritis*, is, f.

hupke. *Chlœna*, g. n; *palla*, g. l; f.
de hupke na den wint hangen/ i. heynsen/ sich boegen na den tyt. *Parere*; *assentiri*; *cedere*; *servire* temporibus; *applicare se* temporibus; *pro temporis ratione agere*; *parere vel consulere* temporibus. *Foro* uti.

hupd/ hupden. *Holl.* i *heden*. *Hodie*, *adv.*
hupdig. *Holl.* *Hodiernus*, a, um, o.
den hupdigen daghen dagh van hupden. *Hodie*, *hodiernus* dies.

hupd/ vel. *Cutis*, g. tis, *pellis*, g. lis, f. *corium*, g. rii, n. *exuvia*, g. viarum, f. *pl. num.*
mer de hupdt betafen. *Lucere corio*, *vel tergo*, *vel corpore*, *vel pelle*.

hupdbetten. *Depicere corium*: *Subigere pelles*.
hupdbetter. *Coriarius*, *alutarius*, g. rii, m. *alc.*

hupdbetterrpe. *Coriaria*, *alutaria*, g. rix, f.
hupfken. *Vittula*, g. l; f.
hupgh. *Uva*, g. v; *uvula*, g. l; f. *columella* inflammatio: *columella procidua*.

hupl. *Fl. upl.* *Ulula*, g. l; f.
huplen/ weenen/ kernen. *Ululare*, *plorare*, *ejulare*, p. *avi*, f. *atum*; *lamentari*, p. *tatus*, f. *tatum*, *dep.* *plangere*, p. *planxi*, f. *plandum*.

hupler. *Holl.* *cygnus*, g. ni, *olor*, g. loris, m.
huplinge/ gehupl. *Ululatus*, *ejulatus*, *planctus*, g. ūs, m. *lamentum*, g. ti, n.

huppe/ Holl. *Upupa*, g. p; f.
hups/ gebouw/ wooninge. *Domus*, g. mūs, f. *ædes*, g. dium, f. *pl. num.*

hups/ hupsgefin. *Familia*, g. li; *domesticus*, g. *corum*, m. *pl. num.*

hups/ geslachte/ afkomsle. *Genus*, g. neris, n. *gens*, g. gentis; *stirps*, g. stirpis, f.

*t **hups.** *adv. in loco.* *Domus*.
 *r **hups.** *adv. in locum.* *Domum*,
van hups tot hups. *Domesticum*, *ostium*, *adv.*

hups-armen. *Egeni oculi*.
hups-backen hjoet. *Panis cibarius*; *panis secundarius*.

hups-berdt. *Inter signum ædium*: *insigne ædium*: *signum domus*.

hups-brief. *Inscriptio locandarum ædium*.
hups-knecht. *Famulus*, g. li, m.

hups-hup. *Stillicidium*, g. dii, n.
hupselijck. *Parcus*, a, um, o. *frugi. indecl.*

hupselijken. *Frugaliter*, *adv.*
hupsen/ herbergen. *Recipere aliquem hospitio*.

hups-genoot. *Domesticus*, a, um; *familiaris*, c, g. ris, o.

hups-gerck/ hups-raet. *Supellex*, g. lectilis, f.

hupsgefin. *Familia*, g. li; f. *domesticus*, g. *corum*, m. *pl. num.*

hupsgoden. *Penates*, g. tium, m. *pl. num.*
hupsheere. *Herus* *vel* *dominus* *dnimus*.

hups Hondt/ hupsrek. *Canis domesticus*.
hups houden. *Alere familiam*, *administrare* *rem domesticam*.

hups houter. *Oeconomus*, g. mi, m.
hups houdinge. *Homo frugi*.

hups houdinge. *Oeconomus*, g. miz, f.
hups huere. *Pennis domus*.

hupsinge. *Domicilium*, g. li; *zdficium*, g. cii, n.

hups capelle. *Lararium*, g. rii, n.
hupsken. *Domuncula*, *zdicula*, g. l; f.

hupsken/ casken. *Theca*, g. c; f.
hupslieden/ inwoonders van een hups. *Inquilini*, g. *orum*, m. *pl. num.*

hupslieden/ boeren. *Villici*, *rustici*, g. *corum*; *agricolæ*, g. *larum*, m. *pl. num.*

hupsmaert. *Famula*, *ancilla*, g. l; f.
hupsman. f. *hupslieden*. *Coloni*, *orum*, *pl. cujus singulare colonus*, i, m. *Pater familias*, g. *trifamilias*. *Ruricola*, x, m. *Villicus*, ci, m.

hupsmeester. *Oeconomus*, g. mi, m.
hupsmoedet. *Mater familias*, g. *matris familias*; *matrona*, g. n; f.

hupsraedt/ hupsgerck/ hupsstofferinge. *Supellex*, g. lectilis, f. *utensilia*, g. lium, n. *pl. num.*

hupsstier. *Apparitor*, g. toris, m.
hupsstange. *Coluber*, g. bri, m.

hupssteeke. *Limax*, g. macis, m.
hupssoekinghe. *Inquisitio* *pro* *domicilia*.

hupsbader. *Pater familias*, g. *patris familias*, m.

hupt. f. *hupdt*. *Cutis*, is, f.

hupve. *Vitra*, g. t; f.

hupvedes ingewants. *Omentum*, g. ti, m.

hupven van eenen wagen. *Tympanum*, g. ni, n.

hupven bandt. *Tænia*, g. niz, f.
hupveren/ koude hebben. *Frigutare*, g. tivi, f. *titum*.

hupberigh. *Frigutiens*, g. tientis, o.
hupberinge. *Tremor* *pro* *frigore*.

hupberinge van de koftse. *Fibris rigor*; *quætera* *febris*.

hp. *Ille*, g. *illius*, d. *illi*; *ipse*, g. *ipsius*, d. *ipsi*, m. *Prænom.*

hp selve. *Ipsemet*, g. *ipsiusmet*, d. *ipsimet*, m. *pron.*

hp is het al selve. *Ipsus est*.
hupcrigt. *Hypocrita*, x, m. *Gr.*

hupocras/ f. Hipocras/ Gr. *Vinum Hipocraticum*, *aromatices*, *aromaticum*, *passum*, *melicraton*.

Waermen bind **J** oft **J** is conso-
nant/ende wordt gelefen bp na gelyck
een g. maer **J** oft **J** is vocael.

Jacinth-steen. Hyacinthus, g. thi, m. *gemma*.

Jack. Fl. Thorax, g. racis, m.

Jacke. Fl. Scutica, g. cz, f.

Jacken. Fl. Flagellare lcutica.

Jackener Auriga, g. gz, m.

Jaegen. f. jagen. Venari, atus, *dep.*

Jacht. Venatus, g. tús, m. venatio, g. tionis, f.

Jacht/jacht-fchip. Liburnica, g. cz, f.

Jachten/pet beneerstigen. Studiose aliquid
scrari.

Jachren/haesten. festinare, properare, acce-
lerare, p. avi, f. atum.

Jacht-gaeren. Plagz, g. garum, f. *pl. num.*
cassis, g. sis, m.

Jacht-hondt. Canis venaticus: canis venator.

Jacht-hooren. Lituns, g. tui, m. Cornu ve-
natorium.

Jachtich. Properus, festinus, prapropus,
a, um, o.

Jacht-net. f. jacht-gaeren. ut: Spandt upt
de jacht-gaerens. Expande castes.

Jachtpyke/jachtspiet/jachtstok. Venabu-
lum.

Jachtvogel. Accipiter, g. pittis, m.

Jaer. Annus, g. ni, m.

Jaer-bock. Annales, g. lium, *pl. num.*

Jaerkoft. Annona, g. nz, f.

Jaerducht. Verlus chronographicus.

Jaergetydt / 't faysoen van jaer. Anni
tempus.

Jaergetyde / jaerfeeste. Sacra anniversaria,
pl. num. anniversaria solemnitas: dies anni-
versarius: memoria anniversaria.

Jaergetyde van dooden. Annus parentation-
nes.

Jaergetyde houden Annua parentalia cele-
brare.

Jaerich / van desen jaer. Hornus, a, um, o.

Jaerich/bejaert / tot sijne jaren ghekommen.
Pubes, g. bis: majorennis, g. nis, m. Ma-
turus annis.

Jaerigen tyd / tyd van een jaer. Annus
vertens, tempus annale, tempus unius anni.

Jaerlijks. Quotannis, annuatim, *adv.* Singu-
lis annis.

Jaerlijks inkommen. Censur, g. sús, annuus
reditus.

Jaerlink. Anniculus, g. li, m. Unius anni.

Jaerloot. Annuum stipendium.

Jaerrecht. Nundinae, g. narum, f, *pl. num.*

jaertanden. Gnomones jumentorum.

Jagen / wild jagen. Venari, p. natus, f. na-
tum, *dep. r. acc.* teras captare, inlequi, se-
ctare: feris insidiari.

Jagen/in de blucht jagen. fugare, p. avi, f.
atum. f. berjagen, in fugam conjicere,
profigare.

Jagen/aenjagen/haestich boozts gaen, fe-
stinare, properare, p. avi, f. atum.

Jager. Venator, indagator, g. oris, m.

Jagerpe/warande. Vivarium, g. rii, n.

Jagers gaeren. Plagz, g. garum, f. *pl. num.*
cassis, g. sis, m.

Jagerste. Venatrix, g. tricis, f.

Jaloes / een man die bedzoeft is dat sijne
bzouwe van eenen anderen gearesteert
wordt/ oft die daer achterdencken van
heeft. Zelotypus, g. pi, m. Maritus zelo-
typus: vir laborans zelotypia.

Jaloese/een bzouwe die bedzoeft is dat ha-
ren man een andere bzouwe carestert /
oft die daer achterdencken van heeft.
Zelotypa, g. pz, f. Uxor zelotypa: mulier
dolens maritum alienis amoribus implica-
tum: uxor pellicata suspectum habens
maritum.

Jaloes / die grootelijks na pret staet. Pe-
cupidus, perstudiosus, cupidissimus, studio-
sissimus, a, um, o. *reg. gen.*

Jaloes van sijne tere. Famz suz studiosissi-
mus.

Jaloes om sijne bzinden boozt te helpen.
Promovendum amicorum percupidus;
ardens studio provehendum amicorum.

Jaloes / bedzoeft dat hp niet en is gelijk
een ander. Amulus, invidus, a, um, o.
r. gen. vel dat.

Jaloesie / bedzoefthepde van een man oft
de bzouwe / dat sijne partje van een
ander gearesteert wordt. Zelotypia, g.
pix, f. Aegritudo conjugis ob adamatum ab
alieno conjugem.

Jaloesie van dat een ander heeft 't gene
wp begerren. Emulatio, g. onis, f. A-
egritudo ex eo quod alius iis possitur qua noscu-
pimus.

Jaloesie / begeerte om te doen 't gene een
ander doet. Emulatio, g. onis, f. Studiofa
imitatio.

Jaanner/ellende. Miseric, g. rix; zrumna,
g. nz; calamitas, g. tatis, f.

't is jaanner. Dolendum est; res deploranda.

Jaanneren / kinnen. Lamentari, p. tatus, f.
tatam, *dep.* f. Arcmen. Quiritari, atus,
dep.

Jaanneren / deeren. Misereri, p. scetus vel
serius, f. scetum, *dep.* & aliquando misce-
rere, p. scetus, *etc. r. gen. solum*, rariss-
mi *dat.* miscere, sine part. ant sup. r. *gen.*

mife.

J A M J A N

miserari, p. atus, f. atum, *reg. acc.*
 mp jamnert / mp deert. Misericord. *reg. gen.*
 misereor, *r. gen.* doleo vicem, *r. gen.*
 jammerlyck / dat deerlyck gaet. Lamentabilis, e, g. lis, o.
 jammerlyck gefchryp / gejammer. Lamentatio, g. onis, f. lamentum, g. ti, neut.
 jammerlycken. Misereabiliter, misere. *adv.*
 Miserandum in modum.
 jancken / huplen. Ululare, p. avi, f. atum.
 jancken als hinderen. Vagire, p. givi, f. gium.
 jancken als honden. Gannire, p. nivi, f. nitum.
 jancker. Ululator, gannitor, g. oris, m.
 janckinge / gefjanck. Vagitus, gannitus, g. us, m.
 fabelijne. Jaculum, spiculum, g. li, n. hasta, g. itz, f.
 iebenboom. Holl. Taxus, g. xi, f.
 ick. Ego, g. mei, d. mihi. *acc. me, o. pronom.*
 ick selbe. Egomet, ego ipse.
 idiot / ongeleert. Idiota, g. tz, illiteratus, g. ti, m.
 jecten. Exigere mensuram ad archetypum; menjuraz justum modum statuere ad archetypum: exigere mensuram ad primigenium exemplum.
 secke-maete. Archetypum mensura: archetypa mensura, prototypa mensura.
 jeck-merck. Tadicula, g. lz, f.
 jecke-wolle. Lapa succida, lana illota.
 jeder / leder een / een jegelijck. Omnis, e, g. nis, quisque, quozque, quodque, g. cuiusque, d. cuique; quilibet, quozlibet, quodlibet, g. cuiuslibet, d. cuilibet, unufquisque, unuzqueque, unumquodque, g. uniuicuiusque, d. unicuique, o.
 segelijck. f. jeder. Quivis, zvis, idvis, odvis, o. g. cuiusvis, d. cuiusvis.
 ienandt. Aliquis, aliqua, aliquod vel aliquid, g. alicujus, d. alicui; ullus, ulla, ullum, g. ullius, d. ulli; quispiam, quozpiam, quodpiam vel quidpiam, g. cuiuspiam, dat. cui-piam, o.
 jener / ten minsten. Salkem, ut minimum, *adv.*
 jeneberbestie. Bacca juniperi.
 jeneberboom. Juniperus, g. ri, f.
 jent. Scitus, bellus, lepidus, a, um, o.
 jeucken / Prurire, p. rivi, f. ritum. Het jeuckt mp. Prurio, *addito loco ut*: inyenen bypck jeuckt mp. Prurio ventrem vel ventre, vent-ter morficat, &c.
 jeuckfel. Pruritus, g. tūs, m. prurigo, g. ginitis morficatio, g. onis, f.
 jeber. f. yber. Zelus, i, m.
 jeught. Juventa, g. tz: juvenus, g. tatis; adolefcentia, g. tiz; pubertas, g. tatis, f.
 fyne jeught honden. Permanere in flori-

J E J I

ditate: x que esse vegetum.
 jeughdich. Juvenilis, e, g. lis, vegetus, a, um; vigenis, florens, g. entis, o.
 jeughdichlyk. Juveniliter, vegetè, *adv.*
 jewers / jeweringhs. Uspiam, ullibi, alicubi, *adv.*
 Jibel / ledich daer niet en is. Inanis, e, g. nis; vacuus, a, um, o.
 ydel / licht beerdichly. Levis, e, g. vis: vanus, frivolus, a, um, o.
 ydel van hoofde / dwelpachtich. Amens, demens, insipiens, desipiens, g. entis, delirus, a, um, o. Haud integer mentis.
 ydelbarn. Intestinum jejunum.
 ydelbarum / guifigaert. Famelicus, gulofus, g. um: vorax, g. raxis, o.
 ydeltupte. Ambubaja, g. jz, f. Mulier vana, vaniloqua, socors, negligens.
 ydel / ledich maecten. Inanire, exinanire, p. nivi, f. nitum: vacuare, evacuarè, p. avi, f. atum, r. acc.
 ydelen klap. Vaniloquium, turpiloquium, g. quii, n.
 ydelhepr. Vanitas, inanitas, g. tatis, f.
 ydelhept han hoofde. Amentia, dementia, g. tiaz, f. delitium, g. ri, n.
 ydelijck. Vanè, inaniter, dementer, *adv.*
 ydelinge. Vacuatio, evacuatio, exinanitio, g. onis, f.
 yss. Glacies, g. ciei, f.
 ysfachtigh. Glacialis, e, g. lis, o.
 yssbaene. f. baene. Planities glaciatæ.
 ysskout. Gelidissimus, frigidissimus, a, um, o.
 yssduppel / ysskegel. Stiria, g. riz, f.
 yssgraenw / yssdael. Cæruleus inlar glaciæ.
 ysshondeken. Canis islandicus.
 ysssee. Mare glaciale.
 yssspore. Excentris, p. tris, f.
 ysen / gebziesen. Glaciare, gelare, p. avi, f. atum.
 yssbeen. Coxendix, g. dicis, f.
 yssbeen. Os pubis; os pectinis.
 ysser. Ferrum, g. ri, n.
 ysseren / han ysser. Ferrus, a, um, o.
 ysserkrupdr. Verbena, g. nz, f.
 ysserman. Vir laboris, trigroris, inedia, &c. tolerantissimus, patientissimus.
 ysserhart. Ferrus, ahencus, a, um, o.
 yssersim. Ferrumen, g. minis, n. Glutinum ferri.
 yssermael. Macula ferruginea.
 yssermaelich / ysseroestich. Ferrugineus, a, um, o.
 ysserwijne. Ferrifodina, g. nz, f.
 ysseroest. Ferrugo, g. ginitis, f.
 ysserbercken. Erinaccus, g. cei, m.
 ysserwerch. Ferramenta, g. torum, n. *pl. nom.*
 yber. f. jeber. Emulatio, onis, f.
 ynaginabel / dat men kan verdencken: Cujus species in animo formari potest: quod cogita-

I M A I M B I M M

cogitatione fingi potest: eujus speciem mente informare possumus.

imaginatie/ inbeeldelyk/ dat in de imaginatie gemaekt is/ dat niet oprechtelyk is. Imaginarius, fictus, a, um, o.

imaginatie cere. Inane honoris simulacrum; vana dignitatis imago, eff. ies, umbra.

imaginatie/ de verbeeldige kracht der ziele. Imaginatio, g. onis, f. Imaginem formatrix facultas: vis imaginativa.

imaginatie/ de werkinge van dese kracht/ het verbeelden selve. Imaginatio, g. onis, f. Imaginum formatio: visorum in animo effectio, figuratio, formatio.

imaginatie/ 't gene dat de ziele verbeeld heeft. Species animo formata: animo expressa imago.

imaginatie/ gepens. cogitatio, g. onis, f.

imaginatie/ opinie. Existimatio, opinio, g. onis, f.

imaginatie/ wijsmaeckinge/ persuasie. Persuasio, g. onis, sententia, g. tiz, f.

imaginatif/ dat tot d'imaginatiedient/ oft die imagineert. Imaginosus, a, um, o. informandis imaginibus idoneus.

imbyt. f. imbyt. Jentaculum, i, n.

imbroelieren/ verwaren/ beleuneren. Implicare, p. plicui & plicavi, f. plicitum, & plicatum: intricare, p. cavi, f. catum, r. acc.

geimbroelende saecke/ b; selle-maekt. Res implexa, perplexa, negotium intricatum, involutum, plexum.

imiteren/ na volgen/ nae doen/ doen nae 't exempel van een ander. Imitari, emulari, p. atus, f. atum, dep. sequi, p. secutus, dep. r. acc. alterius exemplum imitari.

imiteren/ na by komen/ 't gene dat men siet booz doen. Proximè imitari: imitando accedere.

imnatriculer/ in het register opschryven. In album referre: adscribere corpori, in tabulis adscribere, r. acc.

immediatelyk/ terstondt. Continuè, confestim, statim, ad, dep. Nulla interjecta morâ.

immediatelyk/ sonder middelen van iet. Nullius alterius interpositu.

immediatelyk van den Prince. Ex ipsomet Principe: ex ipsius principis ore.

imners/ jae troutwens. Imò, quin immò, adv.

imners/ ten minsten. Tamen, saltem, adv.

innert oos? Tam citò?

impatient/ &c. f. Overduldig. ut: Hy is overduldig over u traeghepdt. Est impatiens tarditatis tuae.

impertinent/ ongerijnt/ losdig/ onhebbelyk/ buptek p;poost. Alienus, importunus; dissentaneus, a, um, o. Pz-

I M P

senti argumento & loco alienissimus.

een impertinent mensche. Ineptus, importunus, a, um, o.

impertinentelyk. Ineptè, importunè, adv.

impertinentie. Ineptia, g. tiz: importunus, g. tatis, f.

Wat impertientie is dit? Quz hzc ineptia? quz nam isthzc est importunitas.

imploeren/ aenroepen/ hertelyk bidden. Implorare, p. avi, f. atum. Euxie rogare: intente postulare, r. acc.

importabel/ onberdageelyk. Intolerabilis, e, g. lis: intolerandus, a, um.

important/ daer vele aen gelegen is. Habens momentum & pondus: quod est non levis momenti: in quo est momentum & pondus: quod interest non mediocriter.

importantie/ gewichtigheyt. Momentum, g. ti: pondus, g. deris: caput, g. pitis, n. summa, g. mz, f.

sake van importantie. Res gravis, negotium ingentis momenti.

importeren/ belangen/ bedragen/ aen geleggen zyn. Interesse, interest: referre, referre. Momentum habere.

Daer importeert vele aen. Magni interest; non leve momentum habet: magni est ponderis.

mp importeert daer aen. Mei interest: mea interest.

Daer importeren alle myne middelen aen. Omnis res mea familiaris in hoc ventitur vel periclitatur: omnium fortunarum mearum interest: mea interest: quanti sunt omnes meae fortunae.

importun/ moepelyk. Molestus, importunus, a, um, o.

importuneren/ dzingen/ overlasten/ lastigh zyn/ importun ballen/ moepelyk zyn. Molestiam facessere, gravem esse, molestum esse: importunam molestiam creare, r. dar.

importunitept/ overlastig/ overdzinging/ moepelykheyt. Importunitas, g. tatis, molestia, g. tiz, f.

importuneren/ met moepelykheyt bidden. Importunè flagitare: cum importunitate postulare: adhibere flagitandi importunitatem.

imposeren/ bevelen/ te laste leggen/ opleggen. imponere, p. posui, f. positum: mandare, p. avi, f. atum: injungere, p. junxi, f. junctum, r. acc. rei & dat. pers.

silentie/ stilswijging belasten/ imposeren. Silentium alicui injungere vel imponere

impossibel/ onmogelyk. Impossibilis, e, g. lis, o. Quod esse nequit: quod fieri nequit: quod vires superat: quod facultates excedit.

import/ tribuit/ tol/ schattingh/ infame-lingh

ling. *Veſigal*, g. galis: tributum, g. ti, n.
impunitēpt / ongeftrafthept / ſtraf byp
 hepdt. *Impunitas*, g. tatis, t.
inputeren / wjten / aentjgen / toemeten /
 roerekenen / de wjte van pet geben. *Im-*
putare, p. avi, f. atum; adſcribere, p. ſcripti,
 f. ſcriptum; tribuere, p. bui, f. butum, r. acc.
rei & dat. perf.
in / in prap. reg. abl. cum quietem ſignificat: ac
cum motum. in tra prap. reg. acc.
indien / bp aldien. Si, quod ſi, modò.
in geballe. Simodo, dummodò, ſi tortè, *adv.*
inadbertentie / onbedachtſaemhept / teut
 kelooſhept / achtelooſhept / onbedachtſ
 heptd. *Incogitantia*, *inconsiderantia*, *im-*
prudencia, g. tiz, f.
by inadbertentie faute doen. *Per impruden-*
tiam labi vel peccare: imprudentiã vel in-
considerantiã errare.
inargh. *Perverſiſſimus*, a, um, o.
inbeelden. *Imaginari*, p. atus, f. atum; *dep.*
r. acc. rei. Animo fingere; cogitatione perci-
pere. f. inagineren. ut: Waer zjnder / die
de dingen gelyckformig worden / dieſe
feer inagineren. Plerique rebus confor-
mantur, quas imaginantur.
inbeeldinge / f. Inaginatie. *Imaginato*, g.
 onis, phantasia, g. ſiz, f. phantasma, g. ma-
 tis, n.
inbjt. *Jentaculum*, g. li, n.
inbjren. *Jentare*, p. avi, f. atum. *Sumere jen-*
taculum.
inbjren in iet. *Admordere*, p. mordi, f. mor-
 ſum, r. acc.
inblaesen. *Inspirare*, p. avi, f. atum. *reg. acc.*
rei & dat. perf.
inblaſen / ingeben. *Suggerere*, p. geſſi, f. ge-
 ſtum, r. acc. *rei & dat. perf.*
inblaſinge. *Inspiratio*, *inflatio*, g. onis, f. in-
 ſpiratus, g. tús, m.
inblaſinge / inſtekinge. *Suggeſtio*, g. onis, f.
inblaeser. *Inspirator*, g. oris, m.
inblaſer / inſteker. *Suggeſtor*, g. oris, m.
inbljde. *perlatas*, a, um, o.
inboogen. *Incurvare*, p. avi, f. atum, r. acc.
Inborelink. *Indigena*, g. nx, malc.
inbozſte. *Indoles*, g. lis, f.
inbozſigh. *Fervidus*, *ſtudioſus*, a, um; *acer*,
acris, *acre*, g. *acris*, o.
inbozſighlyck. *Enixè*, *ſtudioſè*, *acriter*,
adv. Summo conatu: manibus pedibul-
que.
inbozſighhept. *Animi fervor: intimum cordis*
penetrat.
inbzæcke. *Fl. Delictum*, g. & i, n. *Op heeft*
inbzake gedaen. Delictum commiſit, jura
violavit, leges infregit.
inbzæcke. *Irruptio*, *incurſio*, g. onis: *irru*, &
 x, g. rz, f.

inbzæcke doen. *Fl. Delictum committere, ſe-*
gem inſingere.
inbzake doen / inbzaken / inbal doen. *Irrum-*
perere, p. rupi, f. ruptum, *irruere*, p. rui, f.
 rutum. *reg. acc. cum In.*
inbraeke der wateren. *Illuvies*, g. vici, f.
inbzanden. *Inurere*, p. inuſſi, f. uſtum, r. acc.
rei & dat. perf.
inbzæcken. *Eſſingere*, p. fregi, f. fractum,
 r. acc.
Den koop inbzaken. *Reſcindere emptionem*
vel contractum.
inbzaken. *f. inbzæcke doen. Irrumpere*, *rupi*,
ruptum. Cum impetu & violentiã ingredi.
inbzaker. *Eſtractor*, g. oris, m.
inbzengen / binnen bzengen. *Inferre*, *fero*, p.
 tuli, f. latum; *introducere*, p. duxi, f. ductum,
 r. acc.
incaznaet / incarnadin / iſſfbertwe. *Rofeus*
color: ex rubro albicans; dilutus murex;
oſtrum dilutius.
incarneren / doen bleefch waffen. *Carnem*
cicere vel excitara; carnem inducere; carnem
elicere; carne veſtire vel tegere.
incarneren een bloot been. *Oſſi nudo car-*
nem ingenerare vel inducere: in arente oſſe
carnem excitare vel cicere.
incarnatie / menſchwerdingh / bleefchboor-
dingh / beblepſchingh / inblepſchingh /
derwerkinge van jonck ende nieuwe
bleefch. *Novz carnis evocatio: excitatz caro-*
nis inductio, Incarnatio, onis, f.
incarnatie / tydtſchzift / talſchzift / gedicht
oft beers daer de upſteekende ende tel-
lende letteren ſeker gerat upbzengen.
Chronoſtichum, g. chi; *chronographicum*,
 g. ci, n.
incident / inbal / boozbal / bybal. *Casus, even-*
tus, g. ús, m. *eventum*, g. ti, n.
Incisie / nyening / dooz- / ſnyden / inſnyding /
doozſnydingh / opſnydingh. *Incisio*, g.
 onis, *incifura*, g. rz, f.
een apoſteunie bp incisie nyenen. *Abſceſ-*
ſum incidere: abſceſſum ſcalpello incidere:
apoſtema ſclapro aperire.
incrijll / niet coztouſch / boerſch. *Inurbanus*,
ruſticus, ſubruſticus, a, um; *ſubageſſis*, e,
 g. is, o.
incribillyck. *Inurbanè*, *inhumanè. adv. Ruſti-*
cum in morem.
pemanden incribillyck tracteren. *Darius ali-*
quem excipere, vel tractare vel habere.
Incht. *Attacatum*, g. ti, n.
Inck-pot. *Abſtamentacium*, g. ri, n.
in-klepen: *Perminutus*, a, um, o.
inclinatie / genegenshept. *Propenſio*, g. onis,
proclivitas, g. tatis, f.
natuerlycke Inclinatie. *Naturz propenſio;*
naturalis proclivitas: propenſio animi: ad
quidpiam habitus.

Inclineren / tot het geneeght zyn. Inclinarī, p. atus, f. atum, *pass.* propendere, p. pendī, f. penstum, *sc.* ad vel in aliquid.

Ineloppen. f. inflaen. Incutere, cussi, cussum, streuoopen. Innectere, p. nexui, f. nexum, *v. acc.*

incomelink. Advēna, g. nz, masc.

incomen. Intrare, p. avi, f. atum; ingredi, dior, p. gressus, *dep. r. ars.*

incomende goedt. Reditus, census, g. ūs, m. Annuus proventus.

incom-geldt. Illogicum, g. ei, n.

incomste. Introitus, g. tūs, m. ingressio, g. onis, f.

incomoderen / ontrijben / herongemaken / ongelegenthept maken. Vexare, divexare, insectare, p. avi, f. atum, *reg. acc.*

incomoditept / ongerijf / ongenak / ongelegenthept. Incommodum, g. di, m. incommoditas, g. tatis, f.

incomparabel / onbergelijckelijck. Incomparabilis, e, g. lis. Cui inmo æquari, comparari, conferri jure possit.

incomparabelijck / sonder comparatie. Extra omnem rationem comparationis: citra comparationem: seclusā omni comparatione.

incompatibel / onberdragelijck / ontijdelijck / dat met een ander niet kan bestaan. Insociabilis, e, g. lis. Cui inmo consociationis: socialitatis intolerans: societatis impotens: cui cum altero societatis vel consortium esse non potest.

incompatibelijck. Extra omnem consociationem: citra omnem socialitatem.

incompetentie. Jurisdictionis penuria vel defectus; legitimi juris inopia.

incompetentie van de rechter. Non legitima iudicis potestas: non idonea iudicis iurisdictione.

incompetent / onbehoorlijck. Non legitimus non legitimæ potestatis: haud idoneus iurisdictionis.

incompetente rechter. Iudex non legitimus: haud idoneus iurisdictionis iudex.

van den incompetenten rechter appelleren. Excipere non legitimum iudicem: iudicem, ut non suum, ut non legitimum recusare, rejicere.

inconvenient / inbøl / onover-zen-komslich / ongelijck / ongebal. Incommodum, g. dii; Infortunium, g. nii, n. calamitas, g. tatis, f. adversus casus.

incoop. Emptio, coemptio, g. onis, f.

incoopen. Emerere, coemere, p. emi, f. emptum, *v. acc.*

incoopet. Emptor, mercator, g. oris, m.

incoorect / onberbetert / gebzerkelijck / bøl fauten. Mendosus, vitiosus, a, um, o,

ut: **Deele jongens zyn so bøl ondenschden als eenige boecken bøl fauten.** Multipueri sunt tam vitiosi quam libri aliqua multi mendosi.

incoorigibel. Desperata emendationis homo: nullam spem faciens melioris frugis.

incoudt. Prægelidus, præfrigidus, a, um, o.

incrappen / crimpen. Contrahi, p. tractus; arctari, p. tatus, *pass.*

incruppen / insluppen. Irrepere, p. repsi, f. reptum.

inculpabel / onstraffelijck. Innoens, g. centis; innoxius, a, um, o. Expers culpæ vel noxæ.

incurabel / ongeneeslijck. Insanabilis, e, g. lis, o. Desperata sanationis.

indacht. Recordatio, g. onis: memoria, g. rix, f.

indachtigh. Memor, g. moris, o. *rog. gen.*

indachtich zyn. f. gedencken. Meminisse.

indercken. Integere, p. texi, f. textum. *v. acc.*

indifferent / die byz en tusschen beyden is. In quavis partem liber ac solutus; utrimque ex æquo solutus.

indifferent tot geluck ende tegenspoedt. Libero ad prospera vel adversa animo; utroque paratus animus sive ad prospera sive ad adversa.

indifferent / onderscheppelijck / onberscheppelijck / onderscheelich / eenderley / eben eens / dat men sus oft soo nemen kan. Indiferens, g. tentis; anceps, g. cipitis: medius, a, um, o.

indifferentelijck / eben wel gemoet / soo tot het een als tot het ander. Indiferenter, indiscriminatum, *adv.* In quamlibet ex æquo partem: nullo delectu: nullo discrimine.

indifferentie / ghesteltemisse van den wille ende affectie noch na d'een oft d'ander syde hellende. In medio positus animus: neutro proclivis voluntas.

indifferentie / onberscheelicheydt / de conditie van het dat men sus of soo nemen kan. Rei indifferentis habitus: rei mediæ ratio: anceps rei habitus.

indignatie / gramschap. Indignatio, g. onis, f.

indirectelijck / crom-weeghs / aberrechts. Oblique, indirecte, *adv.*

indiscreet / qualijck bezaden. Improvidus, inconsideratus, inconsultus, a, um, o.

indiscreet / onbedacht. Præceps, g. cipitis: temerarius, a, um, o.

indiscretie / onberscheppdenheyt / faute van beradinge. Impudentia, inconsiderantia, g. tiz, f.

indiscretie. Temeritas, g. tatis: præcipitantia, g. tiz, f.

indiscretelijck / onbedachtelijck. Incautē,

tè, imprudenter, inconsideratè, inconsultè, temere, *adv.* Præcipiti animo: præcipitante animo.

indoen. Inferere, *p.* serui, *f.* sertum; inferre, fero, *p.* intuli, *f.* illatum: imponere, *p.* posui, *f.* situm; immittere, *p.* misi, *f.* missum, *r. acc. rei & dat. pers.*

indooopen. Intingere, *p.* tinxi, *f.* tinctum, *r. acc. rei & dat. pers.*

indoyre. Petraridus, *a, um, o.*

indoulven. Intrudere, *p.* trusi, *f.* trusum; impellere, *p.* impulsi, *f.* impulsum; ingerere, *p.* gessi, *f.* gestum, *r. acc.*

indouwinge. Intrusio, ingestio, *g. onis, f.*

indzagen. Inferre, introferre, fero, *p.* intuli & introtuli, illatum & introlatum, importare, *p.* avi, *f.* atum, *r. acc.*

indzyden. Adigere, *p.* adegi, *f.* adactum, *r. acc.*

indzincken. Imbibere, *p.* ibi, *f.* biberum; haurire, *p.* hausi, *f.* haustum, *r. acc.*

indzinger. Intrudere, *p.* trusi, *f.* trusum; penetrare, *p.* avi, *f.* atum, *reg. acc. cum In.*

syn selven in officje indzingeren. Ingerere se: intrudere se.

indzoeb. Petristis, *e, g. is, o.*

indzooge. petaridus, *a, um, o.*

indzucken. Imprimere, *p.* pressi, *f.* pressum, *r. acc.*

indzuppen. Instillare, *p.* avi, *f.* atum, *r. acc.*

Infaem/eerloos. Infamis, *e, g. mis, o.* Famâ deminutus; exiltimatioe minutus: qui ex-cidit famâ & existimatioe.

Infaem / dat infame ophzenght. Ignominiosus, probrosus, *a, um, o.*

Infaematie. Ignominiz notatio: inusta infamiz nota.

Infaemeren. Infamare, *p.* avi, *f.* atum; ignominia afficere *vel* alpergere: ignominia notare, *r. acc.*

Infaemie / eerrobing / schantbleek. Ignominia, *g. niz: infamia, g. mix, f. dedecus, g. decoris, opprobrium, g. brii, n.*

Infaentpe / kryghsvolck te voet. Pedites, *g. tum, m. pl. num. peditatus, g. tûs, m.*

infect. Putidus, afflatus, infectus, contactus, *a, um, o.*

infecteren / besmetten. Inficere, *cio, p. feci, f. factum, r. acc.* Tetrâ contagione inficere: diro contactu corrumpere, *r. acc. lucem in ducere: labem inferre, r. dat.*

infectie. Tabes, *g. tabis, contagio, g. onis, f. tabum, g. bi, n.*

infectatie / quellinge. Vexatio, *g. onis, f.*

infaetere / betedigen / becomuneren / quellen. Vexare, divexare, intestare, *p.* avi, *f.* atum, *r. acc.*

Inflammatie / ontstekinge van eenigen humeur in 't lichaem. Inflammatio, *g. onis:*

phlegmone, *g. nes, f.*

Inflammatie versoeten. Inflammationem lenire: phlegmonero reprimere.

influentie / inbloeping / inbloeet. Influxus, *g. us, m. Cœlestis proprietatis in terrena influxus; cœlestis cujusdam virtutis in res terrenas intusus.*

informatie / kondschap / verneemschijft / ondersoek. Inquisitio, investigatio, *g. onis, f.*

informatie / advijs / onderwijs / bericht kennis / onderrechinge / beschejpt. Documentum, *g. ti, n. documenta, g. torum, a. pl. num.*

informatie nemen tegen eenige misdadigers. De crimine querere, inquirere, quæstionem instituere: in reum inquirere, de reo querere, quæstionem habere de aliquo: cognoscere de actis alicujus.

informanten / pampieren / inhoudende de informatie / genomen tegen iemandt. Inquisitionis commentarius: perscriptæ inquisitionis tabulæ.

informeren / instructie geven. Docere, edocere, *p. cui, f. doctum. monere, commonere, p. nui, f. nitum, r. duos acc. vel acc. & abl. cum De.*

informeren / informatie nemen. *vide supra.*

infraep. Perpulcher, *chra, chrum, o.*

ingaen / binnen gaen. Intrare, *p.* avi, *f.* atum: introire, *p.* ivi, *f.* itum: ingredi, dior, *p.* gressus, *dep. r. acc. solum, vel acc. cum In.*

ingaen / beginnen. Incipere, *p.* cepi, *f.* ceptum; *ut: De huere gaet in / &c. conductio incipit, &c.*

ingank / het innegaent. Introitus, aditus, ingressus, *g. sus, m.*

ingaen / het bozderste deel daer men langs inkomt. Vestibulum, *g. li, n.*

ingenieus / geestig. Ingeniosus, *a, um, o, ingenio præditus, ingenio valens: bene ab ingenio paratus.*

ingenieus / sijnryck / scherp sijnig. Acutus, argutus, *a, um, o. solers, g. lertis, o.*

ingenieur / die pet pjaactiseert. Excogitandus architectus; inveniendi artifex.

ingenieur. Rei militaris architectus, rei castrensis architecton: bellicarum machinationum architectus.

ingenieuselyck. Ingeniosè, acurè, argutè, subtiliter, solerter, *adv.*

ingelegen van kindt. Puerpera, *g. rz, f.*

ingelept. Institutus, *a, um, o.*

ingelept diabrysel. Pavimentum vermiculatum, *sive tessellatum.*

Ingelept werk. Emblema vermiculatum: opus mulivum, segmentatum.

Ingeseten des landts. Indigena, *g. nz, m.*

Ingeseten der Stadt. Oppidanus, *g. ni, m.*

ingesoden wyn. Destutum, *g. ti, n; sapa, g. ps, f. inge*

ingefonten biſch. Pisces muria conditi.
 ingeballen/bermagert. Strigosus, a, um, o.
 ingeben. Suggestere, p. gessi, f. gestum,
 r. dat.
 ingeber. Suggestor, g. oris, m.
 ingebinge. Suggestio, g. onis, f.
 ingebinge des H. Geest. Divinus afflatus:
 divina inspiratio.
 ingewand. Intestina, g. norum; viscera, g.
 rum: exta, g. torum, n. pl. num.
 ingewand-net. Omentum, g. ti, n.
 ingierich. Peravarus, a, um, o.
 ingieten. Infundere, p. fudi, f. fufum,
 r. acc.
 ingordt. Perbonus, a, um, o.
 ingorden. Subtringere, p. strinxi, f. strictum,
 r. acc.
 ingraeben. Infodere, dio, p. fodi, f. fossum,
 r. acc.
 ingroen. Perviridis, g. dis, o.
 ingroeben. Insculpere, p. sculpsi, f. scul-
 ptum.
 ingroebinge. Incisio, g. onis, f.
 inhabil / onbequaem. Inhabilis, e, g. lis;
 ineptus, inidoneus, a, um, o. r. dat. vel acc.
 eum Ad.
 Verklaert inhabil tot Staten ende Offis
 sien. Omni publicâ munerum gestione
 inhibitus, prohibitus; publicorum mune-
 rum administratione interdictus, vel sum-
 motus.
 inhabilitept/onbequaemhept. Ineptitudo,
 g. dinis, f. Inhabilis facultas.
 inhael/inlepbinge. Inductio, g. onis, f.
 inhael/stock. Haustus, g. us, m.
 inhaelen/inlepbden. Inducere, introducere,
 p. duxi, f. ductum, r. acc.
 inhaelen/inlicken. Haurire, p. hausi, f.
 haustum; deglutire, p. tivi & tui, f. titum,
 r. acc.
 inhaelen/ontfangen. ut: Fienten oft
 schattingen inhaelen. Colligere reditus
 vel exactiones.
 inhaelen van veden oft schattingen. Coa-
 ctor exactionum; collector vectigalium.
 inham. Sinus, g. nus, m.
 inhebbet/inhouden. Tenere, continere, p.
 tui, f. tentum, r. acc.
 injeet. Praefervidus, a, um, o.
 injeemſch. Domesticus, a, um, o.
 injeemſche oorloge. Bellum civile, intesti-
 num.
 injiberen/verbieden/hinderen. Prohibê-
 re, inhibere, p. bui, f. bitum; vetare,
 p. tui, f. titum, interdicare, p. dixi, f. dictum,
 r. acc.
 injibitic/verbodt. Interdictio, g. onis, f. in-
 terdictum, g. ai, n.
 inhouden/begrijpen. Capere, pio, p. cepi,

f. captum: tenere, continere, p. tui, f. ten-
 tum, r. acc.
 inhouden/wederhouden. Cohibere, p. bui,
 f. bitum, reprimere, comprimere, p. pressi,
 f. pressum, r. acc.
 inhouden/niet uytgeven/achterhouden.
 Suprimere, p. pressi, f. pressum, r. acc.
 inhoudt. Contentum, g. ti, n.
 inhoudt des boecks. Argumentum libri:
 periocha libri.
 inhups. Telonium, g. nii, n.
 injurie bp woorden. Convitium, g. tui, ma-
 ledictum, g. ai, n.
 injurieren/berongelijken/hoonen. Alter-
 rum convitio afficere, figere, pungere; alte-
 ri convitium facere, alterum maledicto
 impetere, incessere.
 injurie met werken. Injuria, g. riz, f.
 injurie met smade. Contumelia, g. liz, f.
 grootelijcks injurieren. Atrox convitium
 facere alicui; graviore maledicto quempiam
 apperere.
 injurien. Maledicus, a, um, o, convitiator,
 g. oris, m.
 injurienſeljk. Injuriâ; per injuriam.
 inlaeten. Admittere, intromittere, p. miſi, &
 miſſum, r. acc.
 Inlander. Indigena, g. nz, m.
 Inlandiſch. Patrius, a, um, o.
 inſeljk. Perturpis, r, g. pis, o.
 inleggen/ruffchen beyden boegen. Impo-
 nere p. polui, f. positum; inserere, p. leui,
 f. sertum, r. acc.
 inſeſel. Inſitum, g. ti, n.
 inleggen/enger maken. Arctare, p. avi, f.
 atum; contrahere, p. traxi, tractum, r. acc.
 inlepbden. Inducere, introducere, p. duxi, f.
 ductum, r. acc.
 inlijf/Percharus, a, um, o.
 inliggen van kinde. Esse puerperam; esse in
 puerperio.
 inlijhen. Incorporare, p. avi, f. atum, r. acc.
 inlybginge. Incorporatio, g. onis, f.
 inloop. Incurſus, g. sus, m. incurſio, g. o-
 nis, f.
 inloop der wateren. Eluvio, g. onis, f.
 inloopen. Incurrere, p. curri, f. cursum: irruere,
 p. rui, f. rutum.
 inmanen ſchulden. Exigere nomina-
 inmaner. Coactor, g. oris, m.
 innengen. Immiscere, p. scui, f. miſtum &
 mixtum, r. acc. rei & dat. pers.
 innenginge. Immixtio, g. onis, f.
 innemen/winnen. Capere, pio, p. cepi, f.
 captum: occupare, expugnare, p. avi, f. atum,
 r. acc.
 innemen/in hups nemen. Recipere, pio, p.
 cepi, f. ceptum. Domo excipere, in domum
 ſuſcipere, r. acc.

innemen / nutten. Sumere, p. sumsi, f. sumptum, r. acc.
innemen. Colligere, p. legi, f. lectum: cogere, p. coegi, f. coactum, r. acc.
innig. Attentus, intentus, religiosus, a, um, o.
innichept. Attentio, meditatio, g. onis, f.
inniglyck. Intimè, intimè, medullitus, a, v.
inpacken. Illigare in fascem.
inplanten. Inserere, p. sevi, f. situm, r. acc.
Inquisiteur / ondersoeker / ondersoekmeester / kettermeeſter / gelpofs ondersoeker. Inquisitor fidei. Quasitor de rebus fidei.
Inquisitie / ondersoek. Inquisitio, investigatio, pervestigatio, g. onis, f.
d'Inquisitie / 't officie van de Inquisiteurs. Inquisitorum iurisdicchio, inquisitorum fidei potestas.
d'Inquisitie / d'officiers van d'Inquisitie. Inquisitores fidei; Quasitores fidei, inquisitorum collegium.
in d'Inquisitie gebzocht worden. Accessi de fide apud Quasitores: de fidei rebus ad inquisitores vocari.
in roepen/doen binnen komen. Introvocare, p. avi, f. atum.
inroepen/door Recht roepen. Proclamare, p. avi, f. atum. Publica praconis voce in jus vocare, r. acc.
inroepen herroepen. Revocare, p. avi, f. atum, r. acc.
inſchenken. Infundere, p. fudi, f. fufum, reg. acc.
inſchieten/inlappen. Infuere, p. sui, f. satum, r. acc.
inſchieten/ onderloopen / toefchieten. Invadere, p. vasi, f. valum, r. acc.
inſchieten ſijnen keikelaer / ſterben. Vita privari: vita exui: vitam amittere vel perdere, f. Sterben. Discedere è vita, ex vita: evolare ex corporum vinculis tanquam ex carcere. Exire de vita, è vita. Extingui. Exspirare.
Op ſtierf aen een quade quetsuere. Gravi vulnere exanimabatur.
inſchryben. Inſcribere, adſcribere, p. scripsi, scriptum, r. acc. rei & dat loci.
fich laeten inſchryben als ſoldaat. Dare nomen militiz.
Inſcriptie / opſchryft. Epigraphe, g. phes: inſcriptio, g. onis, f.
inſchudden. Infundere, p. fudi, f. fufum, r. acc.
inſchenken. Immergere, p. mersi, f. sum, reg. acc. rei & dat. perf. vel acc. rei & acc. perf. cum In.
inſetten / iekers inboegen. Imponere, p. posui, f. positum; inserere, p. serai, f. lectum, r. acc. rei & acc. perf. cum In.

inſetten. Deponere, p. posui, f. positum, r. acc. ur: **Ick hebbe den pot tot Peters ingeset.** Ollam ad Petri ades deposui.
inſetten / inſtellen / ordonneren. Statuere, conſtituere, inſtituere, p. tui, f. tutum, reg. acc. f. inſtellen / ordonneren.
inſetten / in rens anders plaect ſtellen. Subſtituere aliquem alteri.
inſettinge / ſchjatinge. Exaatio, onis, vulgò impositio.
Inſettinge / ordonnantie. Conſtitutio, g. onis, f. decretum, g. ti; dogma, g. matis, n. vulgò ſtatutum, g. ti, n.
Inſetſel. Onus intextile.
inſetlyks. Similiter, adv.
inſicht / aenſien. Intuitus, adſpectus, g. tuis, m. inſpectio, g. onis, f.
inſicht / regard / opſien. Reſpectus, g. tuis, ratio, g. onis: caula, g. ſa, f. nomen, g. minis, n.
ten inſicht van my. Mea causa; meo nomine.
ten inſicht van den Hemel. Habitã ratione cœli: ſi cœlo contuleris; ſi conteras vel componas cœlo: cœlo collatum, &c.
inſieden. Decoquere, p. coxi, f. coctum, r. acc. Coquendo adſumere.
laeten inſieden op het berde. Decoquere ad trientem, &c.
inſiedſel. Decoctum, g. ai, n.
inſien/aenmerken. Intueri & intui, p. tuius, dep. inſpicere, cio, p. ſpexi, ſpectum: conſiderare, p. avi, f. atum, expendere, p. pendi, f. penſum, r. acc.
inſinken. Labi, collabi, p. lapſus, dep. part. lapſurus; concidere, p. cidi, f. concuſum.
Inſinuatie/wetenschap om het bert ende de gonſte van een ander te winnen. Inſinuatio, g. onis, f. Callida ratio ſubeundi animos aliorum, artiſioſa induſtria alienz benevolentiz captanda, promerenda, concilianda, ineandz: inſinuatio in aliorum benevolentiam.
Inſinuatie / 't opſchryben van eenige actie in de Gzeffie. Relatio in acta: perſcriptio in actis, vel in publicis commentariis.
Inſinuatie / rechtylke wete. Relatio iuridica, f. Intimatie & Intimieren ur: **Hy heeft ſet u door wertelſche intimatie geintimieert.** Legitimã denunciacione tibi denunciavit.
fich Inſinueren / indzingen / inbliden / inſchryben / inboefenen / in iemands gratie / iemands gunſte winnen. Inſinuare ſe in gratiam alicujus, concilia ſibi alterius benevolentiam & favorem: ſenſim irrepere in alicujus benevolentiam.
Inſinueren / regiſtreren. In acta referre

re: in commentarios referre.
Insinueren/insinuatie doen/de wete laeten/te kennengeben/aemmelden/berwittigen. Legitimè indicare: ritè significare.
inflag. Insertio, g. onis, f.
inflag/weder-dzaet. Trama, g. mz, f.
inflag spoete. Panus, g. ni, m.
inflaen. ut: Den kop inflaen. Caput confringere vel contundere.
inflaen/insinijten. Incutere, tio, p. cussi, f. cussum: impingere, p. impegi, f. pactum: intrudere, p. trusi, f. trusum: adigere, p. adegi, f. adaatum, reg. acc.
inflaen den wederdzaet. Tramam intexere: ordiri telam.
inflaen/ter zijden afgaen. Divertere, p. verti, f. verlum: diverti, p. verlus, dep. recipere, pio, p. cepi, f. ceptum.
laet ons hier langhs inflaen. Hac divertamus vel divertamur: huc nos recipiamus.
inlicken. Deglutire, p. tivi & f. titum, r. acc.
inlickinge. Deglutitio, g. onis, f.
inslupten. Includere, p. clusi, f. clusum, r. acc.
insluptinge. Inclusio, g. onis, f.
insinijten. f. inflaen. Incutere, cussi, sum.
insnijden. Incidere, cido, p. cidi, f. cisum, reg. acc.
insnijdsel. Incisio, g. onis, incisura, g. rz, f.
insoet. Prædulcis, e, g. cis, o.
insout. Præfalsus, a, um, o.
inspannen. Intendere, p. tendi, f. tensum, reg. acc.
inspannen de peecden. Jungere equos.
inspannen/beginnen. Wp spannen eerst in. Incipimus primum.
ghp zyt wel ingespannen/ghp hebt wel begonst. Egregium sanè vestrum est auspicium.
ghp zyt wel ingespannen/ghp vast wel op malkander. Optimè juncti estis: optimum est vestrum consortium.
Inspiratie. f. Inspiraetke / Venblaesing / inblaesing / ingebing / dzifr. Inspiratio, onis, f.
Inspireren/beziete berlichten dooz de binnenste inspraetke. Cælius adspirare, inspirare: divinitus afflare, insundere, suggerere.
Inspireren/bewegen tot iet dooz een Gods delijcke inspraetke. Divinitus concitare, movere; divino afflatu animùm ciere.
inspouwen. Inspuere, p. spui, f. insputum, reg. acc. cum In.
inspraetke. Inspiratio, g. onis, f. instinctus, g. ctus, m.

Inspiraetke des H. Geests. Oraculum Spiritus sancti; instinctus divinus; divinus motus: divina commotio; divinus afflatus, animi divina illustratio; animo afflatum Dei oraculum.
insprjngen. Insilire, p. livi & lii, f. insultum, r. acc. cum In.
instabel/on bestandig. Inconstans, g. antis: varius, a, um: mutabilis, e, g. lis, o.
instaan/op pet vast staen. Insistere, p. insitiri, f. insitum, reg. dat.
instaan/Fl. goedt doen. Compensare, p. avi, f. atum, r. acc.
instandt doen. Idem.
instaan dooz iemandt. Spondere pro aliquo vadi monium promittere.
installeren/in possessie van pet stellen. Mittere in possessionem; inducere in possessionem.
installeren tot een officie. In publicum munus inducere, introducere muneri publico, initiare: incuendo muneri inducere, r. acc.
instampen. Inculcare, p. avi, f. atum; intarcire, p. facti, f. factum, r. acc.
instant/oogenblick. Momentum, g. ti, n. Punctum temporis.
instantelyck. Instanter, enixè, vehementer, adv.
instantelyck versoeken. Instanter rogare: enixè precari: vehementer petere, etiam atque etiam rogare.
instantie/aenhouding/geduericheydt/bolstandigheyt/hestrigh verbolgh van pet. Contentio, g. onis, conatus, g. tús, nixus, g. us, m.
Instantie doen. f. Instantelyck versoeken. Obnixè rogare.
Instantie/tegensseggen. Obiectio, g. onis, f. Dicum dicto relatum: dictum contrario dicto redditum: obiectum asserenti repugnans dictum.
insteken/jewers insteken. Insigere, p. fixi, f. fixum; intrudere, p. trusi, f. trusum; ingerere, p. gessi, f. gestum, r. acc. cum In.
insteken/inblasen. Suggestere, p. gessi, f. gestum, r. acc. rei & dat. pers.
instellen/oordonneren. Constituere, instituere, p. situi, f. situtum, reg. acc.
insteller. Institutor, auctor, g. oris, m.
instellinge/instel. Institutio, constitutio, g. onis, f.
instellen insijne plaetse. Substituere p. tui, f. tutum; sufficere, cio, p. feci, f. factum; subrogare, p. avi, f. atum, r. acc. Substituere sibi aliquid.
instooten. Intrudere, p. trusi, f. trusum; impellere, p. impuli, f. pulsus, r. acc.
Instructie/onderwijg. Informatio, institutio, instructio, g. onis; disciplina, g. nz, f.

Instructie/Bevel. Mandatum, documentum, g. ti, n.
Instructie van de Ambassadeurs. Commentarius Legatorum.
Instructie van 't proces. Instructio litis, litis ad cognitionem preparatio: causæ ad iudicium apparatus.
Instrueren/onderwijzen. Instituere, p. tui, f. tutum, informare, p. avi, f. atum; erudire, p. divi, f. ditum, r. acc.
Instrueren 't proces. Litem instituere & ordinare: litem ad cognitionem instruere.
Instrument/werck-getuyg/wat het 3p. Instrumentum, g. ti, n. arma, g. morum, pl. num.
Instrument van mussecke. Organum musicum.
Instrument van eenen Mortaris. Munimentum & monumentum, g. ti, n.
Instrumentael. Organicus, a, um.
Insuppen. Exforbare, p. forbui, sine sup. aliqui faciunt supinum torbitum, vel p. torpsi, f. torptum, inusitate, r. acc.
Inswart. Perniger, gra. grum, o.
Inswelgen. Degluere, p. tivi & tii, f. titum, r. acc.
Intelligentie/kondschap/kennis/hepmelyk berstant ende belept met iemanden. Clandestinum cum aliquo commercium: clandestina communicatio.
Intelligentie in des vbandts leger hebben. Habere in hostili exercitu, qui deserant hostium consilia, vel qui secum participant omnia.
inten. f. **Enten.** Inserere, rui, sertum, inoculare, avi, atum.
intendit/het pynicaelste einde oft oogmerk van eene schizture in Recht. Petitoris formula: actionis formula à petitore perscripta: lris conceptio.
intenderen/aenleggen/aennemen/onderstaen/onderneemen/een proces. Intendere actionem, intendere lites, r. dat. Vocare in jus, r. acc.
intentie/meyninge/oogwit/oogmerk/opszet/opserting/voornemen. Consilium, g. lii; propositum, g. ti, n. animus, g. mi; finis, g. nis. m. causa, g. sz: mens, g. mentis, f.
intercederen/bemiddelen/tusschen steeken/voorzbiddeu/iet versoeken tot faueur van een ander. Aliquid alicui precibus petere, postulare, intercedere pro aliquo; deprecari pro aliquo.
intercessie/bemiddeling/verrspraak. De precatio, g. onis, f.
intercesseren/beschuldigen/verkozten/vernaedleeren/schade doen. Incommodum asferre vel in ferte: incommodo esse, r. dat.
ghy interesseert my aen mijn goet / aen

mijn eere/ &c. Rem familiarem, famam, honorem, &c. minuis, l'adis: rei familiaris, famz, honori, &c. labem inferens, &c.
geinteresseert. Cujus interest: cuius refert: cuius res agitur, ventur, periclitatur.
ik ben daer by geinteresseert. In eo res mea non levis ventur: mea refert: rei meæ jactura intercedit.
geinteresseert zijn/schade lijden. Lædi, p. lælus, pass. incommodo affici.
Interest/ schade nadeel/ belang/ geldgewin/missing/ geld-derwing. Damnum, g. ni: detrimentum, nocumentum, g. ti, n. jactura, g. rz, f.
Interest/ compensatie van de schade die iemandt by per lydt. Damni dati compensatio: præstatio quanti interluit.
Interest/rente die den schuldenaer aen sijnen creditur geeft vooz laeter te betaes lendaen 't behoozt. Impendium, g. dii, n. impendium morz in solvendo.
Interest/worcker. Usura, g. rz, f. fœnus, g. noris, n.
op Interest geben. Ad usuram dare; ad usuram commodare, r. acc.
op Interest neemen. Usuram facere.
interineren. f. **Enterineren/gestaden.** Postulationem judicalem pronis auribus exaudire, vel comprobare, judici exhibere comprobandum.
interlocutoir/sententie interlocutoir. Præmissum definitiva sententiæ decretum.
interpellatie. Appellatio, admonitio, interpellatio, g. onis, f.
interpelleren/ tusschen spreken/ inspreken/bergen/behinderen/ versoeken/sonnemen van wat het 3p. Postulare, interpellare, p. avi, f. atum; polcere, p. popolci, f. poscitum, r. acc.
interpelleren den schuldenaer / hem maenen om te beralen. Debitorem appellare, admonere, interpellare: pecuniam à debitore polcere.
interpelleren sijne parte om het gewesente volderen. Judicatum ab adversario resciscere: interpellare adversarium ut judicatum solvat.
interposeren / tusschen beyden stellen. Interjicere, cio, p. jeci, f. jectum; interponere, p. posui, f. positum, r. acc.
interposeren eene middels persone. Pacificationis arbitrium interponere, adducere, adhibere.
interposeren d' autoriteit van den Rechter. Magistratus aui judicis nomen & auctoritatem interponere, asserere quod res fiat auctore iudice.

I N T

ſſingelwent interpoſeren. Sententiam dicere: de re pronuntiare; decernere, de re opinionem ſuam interponere.

Interpoſitie/ tuſſchen-ſtellinge. Interpoſitio, g. onis, f. interpoſitus, g. tūs, m.

bp interpoſitie vaueren middels verſoone. Adhibito ſequeſtro, appoſito ſequeſtre: per ſequeſtrem.

Interruptie/ afbrekinge/ tuſſchenballing. bp interruptie. Interrumpere, *adv.* per intervalla: interpoſitis intervallis: intervalloꝝ interjectu.

Interbal/ tuſſchen-wijdte/ tuſſchen-rupmte/ tuſſchen-bal/ ende ende ſpacie tuſſchen bepde. Intervallum, g. li, n. intercapedo, g. d. nis. interjectio, intermiſſio, g. onis, f.

bp interbal van tjde. Temporis intervallo.

Interbemerer/ tuſſchen bepden komen. Intervenire, p. veni, f. ventum, r. *dat.*

Interventie/ tuſſchen-konſte. Interpoſitus, interjectus, g. tūs, m.

Intimatie/ aenſegginge. Denuntiatio, g. onis, f.

Intimatie/ dagement. Diei didio, vocatio in jus.

Intimieren/ ontbieden/ aenkundigen/ aenſeggen wpt name van den Heere. Edicere, indicere, p. dixi, f. dictum: denuntiare, p. avi, f. atum, r. *dat.*

Intimieren/ dagen. Diem dicere: vadimonium denuntiare, r. *dat.* In jus vocare, r. *acc.*

Intimie/ goeden vriendt. Intimus, familiarisſimus, amicisſimus, a, um o. intimus & fratris intimus: intimus & amantisſimi fratris loco.

Intiruleren/ macin noemen/ benamen. Inſcribere, p. ſcripsi, f. ptum, r. *acc.* Epigraphen addere, r. *dat.*

Intolerabel/ onberdzagelijk. Intolerandus, a, um; intolerabilis, e, g. lis, o.

Intrecken/ nae hem trecken. Attrahere, p. traxi, f. tractum, r. *acc.*

Intrecken/ binnen-waerts trecken. Introtrahere, p. traxi, f. tractum, r. *acc.*

Intrecken/ weghnemen. Tollere, p. ſuſtuli, f. ſublatus, *reg. acc.*

Intrecken/ inhaelen. Revocare, p. avi, f. atum, r. *acc.*

Intrecken/ dunner maken. Contrahere, p. traxi, f. tractum, a, ctate, coarctare, p. avi, f. atum, r. *acc.*

Intrecken/ ingaan. Ingredi, dior, p. ingreſſus, *dep. r. acc. vel ſolum, vel cum In.*

Intrede/ ingank. Introitus, ingreſſus, g. ūs, m.

Intreden/ ingaen. Intrare, p. avi, f. atum, introire, eo, p. ivi, itum, r. *acc.*

Intreden/ in ſtucken treden. Conculcare, p.

I N T I N V

avi, f. atum. Pedibus contere: conculcandocomminuere, r. *acc.*

Interpuiſe. f. Entrepuiſe/ aenſlag. Conatus inſidiosus, ceptum callidum, conſilium, machinamentum.

Intricate/ verwertret. Intricatus, a, um, o.

Intrus/ ingedzongen. Intrulus, a, um, o. A ſe ipſo ad gerendum munus intrulus, inveſtus.

Intruſie/ inneminge ſonder wetrigen tjt. Uſurpatio, g. onis, f.

Inbaren/ oberballen. Invadere, p. vaſi, f. vaſum, *reg. acc.*

Inbaeren/ in jennants pꝛopoofſt baren. Interloqui, p. locutus, *dep.* interpellare loquentem: interrumpere ſermonem alicuius: interturbare, impedire ſermonem loquentis.

Inbaeren/ ober/ noeben. Invehī, p. veſtus, *paſſ.* increpare, p. crepui, f. crepitum; objurgare, p. avi, f. atum, corripere, pio, p. ripui, f. reptum, r. *acc.* Aſperius appellare; verbis auſteris inceſſare.

Inbal/ met gewelt. Impetus, illapſus, g. ūs, m. irruptio, g. onis, f.

Inbal/ plaet ſe daerinnen gaet. Receptaculum, g. li; diverſorium, g. rii, n.

Inballen/ om berre ballen. Collabi, p. lapſus, *dep.* corruere, p. rui, f. rutum; concidere, p. cidi, f. ciſum.

Inballen/ onderballen. Invadere, p. vaſi, f. vaſum, irumpere, p. rupi, f. ruptum.

Inballen/ bermageren. Macreſcere, p. crui, *ſine ſup.* Strigolum fieri.

Inballen/ in gedachte komen. In mentem venire. *reg. dat.* incidere in memoriam alicuius.

Inballen/ wederom ſiek worden. Recidivare, p. avi, f. atum. Recidivam pati.

Inbalide/ onſterk/ van grener kracht oft weerde. Invalidus, caſſus, irritus, a, um, o.

Inbalidatie. Abrogatio, g. onis, f.

Inbalideren/ krachteloos maken. Abrogare, p. avi, f. atum, r. *acc.* auctoritatem demere, detrahere: vim derogare, r. *dat.*

Inbaſſibel/ dat men oberballen kan. Occupationi obnoxius: occupanti expolitus.

Inbaſſie. Occupatio, uſurpatio, g. onis, f.

Inventaris/ bevelſchijft/ bewindſchijft/ ſtand-ſchryving/ aentekening van gneieren. Index, g. dicitis, m. recensio, perſcriptio, g. onis; apographe, p. phes, f.

Inbenteren/ berdenken. Adinventire, p. veni, f. ventum, excogitare, p. avi, f. atum; commiſci, p. commentus, *dep. r. acc.*

Inbenteur. Auſtor, inventor, excogitator, g. oris, m.

Inbentlie. Inventio; excogitatio, g. onis, f. commentum, g. ti, n.

Inbeſtiture/ inſtallatie/ inſtellinge. In poſſeſſio-

fessionem inductio, introduccio, missio.
Invincibel/onwinbaer. Invictus, a, um, in-
 superabilis, g. lis, o.
Inviolabel/onfchendbaer. Religiosus, fan-
 ctus, sacro-sanctus, non violandus, a, um,
 inviolabilis, e, g. lis, o.
Inviolabelijk. Sancte, religiose, *adv.*
Invliegen. Involare, p. avi, f. atum.
Invloegen. Injungere, p. junxi, f. junctum; in-
 micere, p. miscui, f. mixtum & mixtum;
 componere, p. posui, f. positum, r. acc. rei.
Invoer. Invektio, g. onis, f.
Invoeren. Invehere, p. vexi, f. vectum; intro-
 ducere, p. duxi, f. ductum, importare, p. avi,
 f. atum, r. acc. rei.
Inwaerts. Introsum, *adv.*
Inwel. Perbene, *adv.*
Inwendig. Internus, intestinus, intrinsecus,
 a, um, o.
Inwendiglijk. Intus, intrinsecè, interne,
adv.
Inweven. Intexere, p. texui, f. textum, r. acc.
 rei.
Inweffel. Trama, g. mz, f.
Inwinden. Involvere, p. volvi, f. volutum,
 r. acc. rei.
Inwinfel. Involverum, g. cri, n.
Inwoonen. Inhabitare, p. avi, f. atum; inco-
 lere, p. colui, f. cultum, r. acc. loci.
Inwoonder. Incola, g. lz, habitator, g. oris, m.
Inwoonder de Stadt. Oppidanus, g. ni, m.
Inwoopen. Injicere, cio, p. jeci, f. jectum,
 r. acc. rei.
Jouk/jouk daer de ossen aen trecken. Jugum,
 g. gi, n.
Jouk/gespan. Jugales, g. lium, m. *pl. num.*
Jouk/spel. Ludus, g. di; jocus, g. ci, m.
Joukachtig/spotachtig. Joculosus, jocularius,
 a, um, o.
Jouken/spelen. Jocari, p. jocatus, f. carum,
dep.
Jouker/speler. Jocator, g. oris, m.
Joukenreken. Halicacabus, g. bi, m.
Joufrouwe. f. jonkbrouwe. Domina, z, f.
Joult/blidschap. Jucunditas, hilaritas, festi-
 vitas, g. tatis. Ictitia, g. tiz, f. gaudium,
 tripudium, g. dii, n.
Joult maerken. f. Blijde zyn/bzoulijk zyn.
 Lxtari, atus, *dep.*
Jouk/niet oudt. Juvenis, g. nis, junior, g. o.
 ris c. Aetate junior, annis junior.
Jouk beesten. Fullus, catulus, g. li, m.
Jouk as. Ab ineunte etate; ab ineunte
 pueritiâ vel adolescentiâ; jam inde a puero;
 à pueris, à teneris; ab incunabulis; ab in-
 fantiâ, ab ipsis crepundiis.
Joukheet/jouker. Adolescentens nobilis.
Joukerachtig Nobilium more.
Joukhept/jougen ouderdom. Juventus, g.

tatis; juvenis, g. tz; adolescentia, g. tiz, f.
 de jonkhept. f. de jonge lieben. Juvenilis etas.
Joukbrouwe/joufrouwe/joufrouwe. De-
 micella, g. lz, f. virgo vel femina honora-
 rior.
Jouge dochter onder 12 jaeren. Puella, puel-
 lula, g. lz, f.
Jouge dochter wat ober 12 tot 25 jaeren. A-
 dolescentula, g. lz, f. Pubes puella; adole-
 scens puella.
Jouge dochter boven 25 jaeren. Junior fe-
 mina: junior mulier.
Jougelink jongman/ouder 14 jaeren. Puer,
 g. cri, m.
Jougelink van 14 jaeren. Puber, pubes,
 g. beris: adolescentulus, g. li, m. Pubes
 puer.
Jougelink van 14 jaeren tot 25. Adolescens,
 g. centis, m.
Jougelink ober 25 jaeren. Juvenis, g.
 nis, m.
Jougen. Puer, g. cri, m.
Jougenfchender. Pzderasta, g. ftx, pzdico, g.
 conis, m.
Jounger. Junior, g. oris, c. junius, g. oris, n.
Joungman in sinen bloependen ouder.
 etate florens juvenis: florenti etate juve-
 nis.
Joungste. Nati minimus.
Joungste dach. Dies novissimus, ultimus, extre-
 mus.
Joung wif. Ancilla, famula, g. lz, f.
Jouken. f. jouken. Prurire, ivi, itum.
Journael/dachboeck. Diarium, g. ri,
 n. ephemeris, g. ridis, f. adversaria, g.
 riorum, n. *pl. num.* Diurnus commenta-
 rius.
Jouw/jouehinge. Jubilatus, g. tûs, m. jubila-
 tio, g. onis, f. jubulum, g. li, n.
Jouw/belachinge. Irrisio, explosio, g. o-
 nis, f.
Jouwen geben/bejouwen. Deridere, p. ii-
 li, f. risum: explodere, p. plosi, f. plosum,
 r. acc.
Jouwen/herknauwen. Ruminare, p. avi, f. a-
 tum, r. acc.
Jouwen/sonderen artijckel in de rekeninge
 oft andere geschijften. Caput, g. piis, vul-
 ga, item, *adv.*
Jouwe/solemmelen afaet in de H. Aoum-
 sche Kerke. Jubileum, g. lei, n. Solenne ju-
 bileum: solennis indulgentia vel venia.
Jouwilarius. Jubiliarius, a, um, o. *Quis quinquaginta annis vel Sacerdos, vel Religiosus, vel conjugatus, &c. fuit.*
Jouwen/beringe. Zelus, g. li, m. Amulatio, o-
 nis; zelotypia, g. piz, f.
Jouwen. Zelare, p. avi, f. atum; amulati, p. a-
 vi, f. atum, *dep. r. ate.*

JUG JUP JUS

iberer/iberig. Zelator, g. toris, m. Feruens & ardens zelo.

jugement/kracht der ziele om niet te onderschepden. Judicium, g. cii, n. Facultas judicatrix; animi vis judicatrix.

jugement / het uytwercken van deselve kracht. Judicium, g. cii, n. judicatio, g. onis, f. judicatus, g. tús, m.

jugement / abbis / goedt denken. Sententia, g. tiz: opinio, g. onis, f. judicium, g. cii, n.

jugeren / meppen / van opinie zijn. Existimare, judicare, putare, p. avi, l. atum: arbitrari, p. atus, f. atum, dep. xxi, p. atus, dep. censere, p. sui, *sine sup.*

jugeren / onderschepden / bonnissen. Judicare, dijudicare, p. avi, l. atum, r. acc. Verum à falso discernere.

Juooz. Ebur, g. boris. n.

Juoren / van juooz. Eburnus, eburneus, eborus, a, um, o. (o. met Juooz beset. eboreatus, eboratus, a, um, Jupiter / een van de Planeten. Jupiter, g. jovic, m.

juridictie / gebiedt. Jurisdictio, g. onis: practura, g. rz, f.

Jurist / Rechtgeleerde. Jurisconsultus, jurisconsultus, jurisperitus, g. ti, m. Peritus vel consultus juris.

justicie / rechtveerdigheyt. Justitia, g. tiz: aequitas, g. tatis, f.

justicie / recht. Jus, g. juris: justum, g. sti; æquum, g. qui, rectum, g. di, n.

justicie doen. Rectè & ordine judicare: æqua & recta judicia exercere: æquum ac justum junicare; justitiam vel jus administrare.

justicie / recht om justicie te doen. Jurisdictio, g. onis, f. judiciaria potestas, judicandi jus, judicia exercendi auctoritas.

hooge justicie / te mogen ter doot berouwen. Potestas vitæ ac necis; jus vitæ ac necis; jus, virgatum ac securium.

middelbare justicie / te mogen gebangen setten ende bzuken a snemen. Jus carceris & multæ: potestas vinculorum & dicendæ multæ.

kege justicie / te mogen gebangen setten / ende een klepne boete afnemen. Jus vocationis, prehensionis, ac levioris multæ.

justicie / d'officiers de justicie bedienende. Judices, g. dicum, m. pl. num. iudicij Praetores.

justicie / die recht bouwis wijsst. æquus jude x: æquitatis observans judex.

justiciëren / by justicie ter doot bzingen. Ultimo supplicio afficere.

justificatie. Rei purgatio; criminis ab reo depulsio.

justificeren / sijne onnoselheyt betonen.

JUKEE

purgare se: innocentiam probare; de crimine se purgare: illatam sibi criminationem diluere.

justificeren / effen maecken. æquiparare, p. avi, l. atum, reg. acc.

juweel. Monile, g. lis, n.

juweelen. Cimelia, g. liorum, pl. num.

juweeloffer. Cimelarchium, g. chii, n.

juweller. Gemmarius, g. rii, m.

jupst. Penitus, omnino, planè, congruenter, convenienter, exarumissim, adv.

jupten / ropen van blydschap. Jubilare, ovare, p. avi, l. atum.

juptinge. Jubilum, g. li, n. jubilatio, g. onis, f. jubilatus, g. tús, m.

K.

NOTA.

De woorden die van sommige geschreeven worden *K H / K L / K M / K O / K P / K Q / K R / K S / K T / K U / K V / K W / K X / K Y / K Z* suldn soekken in *K O / K L / K M / K N / K O / K P / K Q / K R / K S / K T / K U / K V / K W / K X / K Y / K Z* om te denken in de Doozredene gesepdt.

K E: Eja, adv.

Kedel/kele. Supparus, g. ri, m. supparum, g. ri, n.

keer/keurte. Vicis, dat. vici, acc. vicem, abl. vice. Plur. num. & acc. vices, dat & abl. vicibus, f.

't is nu in jnen keert. Jam meæ vices sunt.

elck dinck heeft sijnen keert. Omnium rerum est vicissitudo.

keert / dzaepinge. Gyrus, g. ri, circuitus, g. tús, m.

keert / keeringe. Versio, g. onis, f.

keert in de straete / keertweg. Diverticulum, g. li, n. Anfractus, g. Ætus, m. Vix flexus.

een keerken om wandelen. Paululum deambulare.

keert des waters. Cornu sive flexus fluminis.

keertbaert/keertelijck. Versatilis, e, g. lis, o.

keeren/wenden. Vertere, p. verti, f. versum, r. acc.

keeren/afschemmen/verduyben. Propulsare, p. avi, f. atum; repellere, depellere, p. puli, f. pulsum, reg. acc.

keeren/wederom keeren. Reverti, p. versus, dep. redire, deo, p. redii, f. reditum.

keert / keerder. Versor, versator, gyration, g. oris, m.

keeringe. Versio, gyratio, g. onis, f.

keese / Holl. backstant. Dens molaris.

keessteen / Holl. i. kefel. Silex, icis, f. & m.

keest. Medulla, g. læ, f.

keet / Holl. gebolgte. Umbilicus ovi.

keesten / Fl. Germinare, pullulare, p. avi, l. atum.

keete

keete. Cala, g. sz, f.
 keetjen. Calula, g. lz, f.
 keeten het sout. Purgare vel expurgare sal.
 kefer. Scarabeus, g. bel, m.
 keffen. Larrare, p. avi, f. atom.
 keffer. Larrator, hylactor, g. oris, m.
 keffer. *metaph.* Homo litigator.
 keffinge/gekef. Latratus, g. tús, m.
 keffinge. *metaph.* Litigium, g. gii, n.
 kegel. Meta, g. tz, f. conus, g. ni, m.
 kegelbaene/kegelſpel. Ludus metarum.
 kegelen / met de kegel ſpeelen. Ludere conis vel metis.
 kegel/Fl. Stiria, g. riz, f.
 keike. Convitium, g. tii; opprobrium, g. brii, n.
 keiken / keikelen. Garrire, p. rivi, f. titum; blaterare, p. avi, f. atom.
 keiker. Blatero, onis: garrulus, g. li, m.
 keikerhout. *Holl.* Balbus, a, um, o.
 keikeren/Holl. Balbutire, p. tivi, f. titum.
 keikeren. Cachinnari, p. atus, *dep.* immoderate ridere.
 keikerſot. Cachinnans stultus.
 keile/kele. Fauces, g. cium, f. *pl. num.* gula, g. lz, f. guttur, g. turis; jugulum, g. li, n.
 by de keile haſt hebben. Apprehenſum jugulo tenere: comprehenſum faucibus tenere: injectá collo manu comprehendere, *r. acc.*
 de duppel heeft hem by de keile. Totus ille diaboli potestati in nexu est.
 kepl-knobbel. Frumen, g. minis, n. ruma, g. mz, f.
 keplkrupdt/ tongenblaet. Hippoglossum, g. li, n.
 keplbandt. Stria, g. strix, f.
 keplen. Jugulare, p. avi, f. atom, *r. acc.* f. dooden. Animam alicui extinguere.
 keilgat, f. stroote. Jugulum, i, n. & Jugulus, i, m.
 keilgeſwel. Angina, g. nz, synanche, g. ches, f.
 keplinge. Jugulatio, g. onis, f.
 keplcapken. Columella, g. lz, uva, g. vz, f.
 keiren. Verrere, convertere, p. verri, f. verlum. Scopis purgare, *r. acc.*
 keiren kleeberen. Tergere vestes: abſtergere vestes.
 keirboſtel. Penicillus, g. li, m. penicillum, g. li, n.
 keirſel/ bupligheyt. Quisquiliz, g. arum, *pl. num.*
 keirne. Nucleus, g. clei, m.
 keirne van druppen. Acinus vinaceus.
 keirke van frupt. Semen, g. minis, n.
 keirenhuys. f. kloekhuys. Volva, a, f.
 keirn-note. Nux vomica.
 keiren ſouts. Mica salis.
 keirſe. Candela, g. lz, f. lychnus, g. ni, m.
 waſſenkeirſe. Cereus, g. rei, m.
 keirſbak/ keirſkoſf. Lychnotheca, g. cz, m.

keirſ-licht. Candela accensa: lucerna: lampen.
 keirſmaker. Lychnopocus, g. poei, m.
 keirſ-mugge / keirſ-bliege. Hepiulus, g. li, m.
 keirſruet. Sebum, g. bi, n.
 keirſſnuptſel. Mucus candelæ.
 keirſſnupter. Emunctorium, g. iii, n.
 kekel. Stiria, g. riz, f.
 keker/keicher. Cicer, g. ccris, n. astragalus, g. li, m.
 kelk. Calix, g. lici, m.
 kelkdief. Sacrilegus, g. li, m.
 keller/alias kelder. Cellarium, penarium, g. rii; hypogzum, g. gzi, n.
 kellerkoſtſe. Crapula, g. lz, f.
 kelleren. Condere in cellâ: reponere sive recondere in cellario.
 kellerwaerdt/kellermeester/kellerknecht/keller-knaep. Promus condus, g. promi condi: cellarius, g. rii, m. Peni procurator: cellæ pnariz præfectus.
 kemel. Camelus, g. li, m.
 kemels/van den kemel. Camelinus, a, um, o.
 kemeldyber. Camelarius, g. rii, m.
 kemelſhop. Schoenanthum, g. thi, m.
 kemmen. Pectere, p. pexi, f. pexum, *r. acc.* ſich kemmen. Capillo pectinem adhibere: pectine crinem demulcere, detergere, ordinare, ornare.
 kemmen de wolle. f. carmen. Carpere, p. um, carminare, avi, atom.
 kempp/kennep. Cannabis, g. bis; cannabus, g. bi, f. cannabum, g. bi, n.
 kempen / van kempp. Cannabinus, a, um, o.
 kemplandt. Solum cannabe obſitum: hortus cannabe conſitus.
 kemppaet. Cannabinum semen; cannabinum granum.
 kenbaer / goedt om kennen. Agnoscibilis. cognoscibilis, e, g. lis. Facilis agnita.
 kennelyck / openbaer. Manifestus, clarus, conspicuus, vulgatus, a, um, o.
 kennelyck maken/openbaer maken. Vulgare, evulgare, divulgare, manifestari, p. avi, f. atom. Palam facere: notum facere: manifestum facere, *r. acc.*
 kennelyck maken / te kennen geben. Indicare, nuntiare, narrare, significare, p. avi, f. atom, *r. acc. rei & dat. pers.* edocere, p. docui, f. doctum, *r. acc. pers. & abl. rei cum De.* Certiorem facio, *reg. acc. pers. & gen. rei vel abl. cum De.*
 kennelyck woorden / openbaer woorden / in 't licht kouten / in 't openbaer kouten. inhocescere, p. notui; increbescere, p. crebui & crebui, *sine sup. vulgari*, p. atus, *pass.* Fieri manifestum, conspicuum,

K E N K E P

apertum, notum. Famâ vulgari, spargi.
kennel yk syn. Patere, p. parui, sine sup. con-
 stare. p. constiti, f. constitum; apparere, p.
 parui, f. paritum. Manifestum, notum, con-
 spicuum esse.
kennen. Nolere, p. novi, f. notum; cognosce-
 re, p. novi, f. notum, reg. acc.
kennen geven. f. kennelijck maken. Indi-
 care, nuntiare.
kennisse/bjiendtschap/gemeenschap Ufus,
 g. sùs, m. conluetudo, g. diminis; conversa-
 tio, conjunctio, g. onis; familiaritas, socie-
 tas, communitas, g. tatis, f.
Ik hebbe daer goede kennisse aen. Multa
 mihi cum eo est conjunctio, conluetudo, &c.
kennisse/wetenfschap. Notitia, scientia, per-
 itia, g. tia; cognitio, g. onis, f.
Ik hebbe daer geen kennisse van. Nulla mi-
 hi eius rei est notitia.
kennisse dzagen / d' een van d'ander ken-
 nen Dignoscere, internoscere, p. novi, f. no-
 tum, reg. acc.
**Ik dzage oft hebbe geen kennisse van la-
 ken**. Pannum à panno discernere vel inter-
 noscere non novi.
kennisse in kerst. Cognitio, g. onis, f. Co-
 gnitio judicialia.
kennisse van de sake nemen. Cognoscere de
 causâ: instituere cognitionem litis: inire
 causâ disceptationem.
formnair / kennisse nemen. Summa modò
 causâ capita leviter cognoscere,
kinkelboer. Homo rusticus, stupidus, bardus,
 infullus, a, um, o.
kennep. f. kemp. Cannabis, is, f.
keper/balk. Tignum, g. ni, n. tignus, g. ni,
 mutulus, g. li, m.
kepers. Tigna fibulis conjuncta.
keper-been. Os occipitii.
keperen. Tignare, contignare, p. avi, f. atum,
 reg. acc.
kepere / winkeljaek. Norma, g. mæ; regu-
 la, g. lz, f.
keperen. Ad norman redigere.
keper-wijse gemarkt. Ad normæ vel regulæ
 modum factum.
kerke / het geheele lichaem der geloobige
 onder een ydooft. Ecclesia universalis: Ec-
 clesia Catholica: univcrsum fidelium Chri-
 stianorum corpus.
kerke/tempel. Aedes, g. ædis, f. templum, g.
 pli: sanum, g. ni, n.
kerke metropolitain/oft daer den Merst-
 bisschop woont. Metropolitæ sedes: ædes
 Archiepiscopalis: templum metropolita-
 num.
kerke cathedrael / dom. Episcopalis sedis
 templum: cathedræ Pontificiæ templum:
 templum cathedrale.

K E R

prochie kerke. Aedes parochiæ: templum
 parochiale.
kershen. Adicula, g. lz, f.
kerkachtig. Devotus, g. um, o. Cultui divi-
 no admodum addictus.
kerke-deure. Valvæ templi.
kerk-cieraet. Ornatus templi.
kerk-dief. Sacrilegus, g. gi, m.
kerkdieverpe. Sacrilegium, g. gi, n.
kerkelijck / dat de kerke aengaet. Ecclesia-
 sticus, a, um, o.
kerkgebodr. Denuntiatio Ecclesiastica: edi-
 ctum publicum in templo: proclamatio ta-
 ctâ pro suggestu.
kerkgoederen. Bona Ecclesiastica, n. pl. num.
 pecunia sacra.
kerkheer / pastoor. Pastor, g. oris: paschus,
 g. chi, m.
kerkhof. Cœmeterium, g. rij, n.
kerkmeester. Aedituus, g. mi; ædituus, g.
 tu, m.
kerknisse/kerknisse/kerkwijdinge. Encen-
 nia, g. niorum, n. pl. num. Dedicatio nis dies
 anniversarius: festiuitas dedicati templi.
keruis/gifte. Xenium, g. nii, n.
doerenkerknisse. Paganalia, g. liorum, n.
 pl. num.
kerkroof. Sacrilegium, gi, n.
kerkbaene. Labarum, g. ri, n. Vexillum
 sacrum.
kerkupl. Otus, g. ti, m. otis, g. otidis; ulula,
 g. lz, f.
kerk-wijdinghe / kernis. f. kerck-nisse.
 Dies compitalitius, Festum inaugurationis
 templi.
kerker. Carcer, g. ceris, m. ergastulum, g. li,
 n. custodia, g. diz, f.
kerkers/dat tot den kerken dient. Carcera-
 rius, a, um, o.
kerkeren. In carcerem includere, conjicere,
 compingere: in vincula abripere, reg. acc.
kerkeringe. Incarceratio, g. onis, f.
kerkmeester. Phylacista, g. stz, m.
kerf/siede. Crena, g. næ, f. Tenuis incisio:
 modica incisura.
kerf / in den kerf-stock. Crena rationalia:
 crena rationalis.
op den kerf aengaan. Peccare spe veniæ: pec-
 cata augere peccatis.
kerf-stock. Telleræ, g. rz, f. Talea rationa-
 ria: adula putatoria: tigillum rationa-
 rium.
op den kerf haelen. Ad taleam rationaliam
 coemere: ad rationem taleariam emere:
 ad tesseram emere.
Den kerf af doen. Putatoriarum crenarum ra-
 tionem inire: tesseram dissolvere.
kerbe/seluers een kerfshen ingeben. Crena-
 re, p. avi, f. arum, r. acc. Crenam incidere, r. dab
 kera

K E R K E T

kerben / op den kerf fuyden. Tesserare, p. avi, f. atum.
 kerben/houtwen. Cædere, p. cæcidi, f. cæsum, r. acc.
 kerben/kappen. Concidere, p. cidi, f. cisum; concindere, p. scidi, f. scissum, r. acc.
 kerminen/weenen. Lamentari, p. ratus, f. tatum. *dep.* gemere, p. mui, f. mitum; ejulare, p. avi, f. atum.
 kerninge / gekern. Ejulatus, gemitus, g. rûs, m.
 kerne/*Fl.* Holl. f. borerstande. Vas destinatum butyro cogendo è lakke agitato.
 kerne-melk/booter-melk. Lac pressum.
 hernen. *Holl. Fl.* biteren/ Conficere butyrum.
 kerre. f. care. Carrum, i, n.
 kerse/krieke. Cerasum, g. si, cerasium, g. si, n.
 kerseboom / kriekeboom/kerseleer/kriekeleer. Cerasus, g. si, f.
 kerfen. cerasa aquitana, f. pl. num.
 kerse-steen. Os cerasi.
 groote kerfen. cerasa duracina, n. pl. num.
 roode kerfen. cerasa aproniana, n. pl. num.
 swaete kerfen. cerasa adiana, n. pl. num.
 kerfuijffe. f. kerfstag. Christi natalis.
 kerf. *Fl.* Crispus, a, um, o.
 kerfpe. *Fl.* autologanus, g. ni, mafc.
 kerfse. Nasturtium hortense.
 kerfouw/ matelste. Bellis, g. lidis, f. margarita, g. ræ, f. herba.
 kerst/ Chyistus. f. Chyistus. Messias.
 kerst avondt. Vigiliana natiuitatis Christi: pridie natiuitatis Christi.
 kersttag / kerfuijffe. Christi natalis: dies Christi natalis: Dei nascentis festus dies: nascentis Seruatoris festus dies: natalibus Domini sacer dies.
 kersten doen. f. Doopen. Baptizare, p. avi, f. atum, r. acc.
 kerstendom / kerstenhent / kerstelyk / kerstenryk / &c. f. Chyistus. Christianismus.
 kerze. f. kerf. Incisura, f.
 kertelen/hacken. Incidere, p. cidi, f. cisum, r. acc.
 kertelen/kronkelen. Fimbriare, crispate, crenate, p. avi, f. atum, r. acc.
 kertelinge. Fimbriæ, g. biliarum, f. pl. num.
 kerbel. Anthracum, g. ci; cherophyllum li, n. herba.
 kerben. f. kerf. crena, æ, f.
 kerse. f. kerse. calculus, fci, m.
 kesel/keselinge/kepe. Silex, g. liciis, m.
 kesel steentyen. Glarea, g. ræz, f. calculus, g. li, m.
 keselachtig. Glareosus, calculosus, a, um, o.
 ketel. Lebes, g. betis: cacabus, g. bi, m. ahenum, g. ni; caldarium, g. rii, n. chytra, g. ræz, f.

K E T K E U

keteler. Ahenarius, g. ni, m.
 ketel-lapper. Ærucator, g. oris, mafc.
 ketelpot. f. ketel. Ahenum, i, n.
 keteltrommel. Ahenotympanum, g. ni, n.
 keteltrompelaer. Ænecator, g. oris, m.
 ketelwerk. Opus ahenum.
 ketelachtig/ketelig. Titillabundus, a, um, o.
 ketelachtig / sogetyjk / dat men niet lichteslyk derf aen raken. Noli metangere: res periculi plena.
 ketelaer/kittelaer. Titillator, g. oris, m.
 ketelen. Titillare, p. avi, f. atum, r. acc.
 sich selbe ketelen dat men lacht. Sibi ipsi blandiri: suamet laudes deprædicare; mirari sibi imaginari.
 ketelinge. Tuillatio, g. onis, f. titillatus, g. rûs, m.
 ketene. catena, g. næ, f.
 goude keten. Torquis aureus.
 ketenen/met ketenen binden/beiteren. catenare, p. avi, f. atum, catenis vincire, r. acc.
 ketijf. f. katyf. Miles, era, erum, o.
 ketse/ketsen / balspel / f. Cactjen / raeser / &c. & bal. Plia, æ, f.
 ketfen/ober ende weder loopen. cursare, cursitare, p. avi, f. atum; discurrere, p. curri, f. corsum.
 ketfinnerie. Equa lasciva.
 ketfinnerie. Mulier levis, lasciva, vagabunda.
 ketter. Hæreticus, a, um, o. Secus sentiens de rebus Catholicæ fidei: alienus à recto fidei dogmate: hæreticum professus dogma.
 ketterpe. Hæresis, g. us & fios, f. Alienum à fide dogma: dissentiens à formula fidei opinio; errore ac impietate mista sententia impia de fidei rebus sententia.
 kettermeester. Inquisitor fidei.
 keber. Scarabeus, g. bei, bruchus, g. chi, m.
 keberbek. Mento, g. tonis, m.
 keberbekken. Mentium æquo longius extendere.
 kebie/traille. Cavea, g. vez: cors, g. cor-tis, f.
 kebie/bogelhuys. Aviarium, g. rii, n.
 keukelen. f. kloesteren. Fovere, ovi, otum.
 keuken. Culina, coquina, g. næ, f.
 keuken-jongwif/keuken-maerte/keukensmeysjen. Focaria, g. rix, f. ancilla coquinaria.
 keuken latijn. Barbaries, g. rici, f. barbarismus, g. mi, m.
 keukemeester. Archimagitus, g. ri, m.
 keukenpot. Olla, g. lz, f.
 keukenbyndt. Amicus ollaris.
 keur/keur/berkiefinge. Optio, electio, g. onis, f. delectus, g. cûs, m.
 hy en heeft daer geen keur ban. Non ipse est eligere: non ipse ejus rei datur optio: non est peneis ipsum hujus rei arbitrium.

KEU KEY

invitus etiam id facere cogitur.
keur/vontus. Arbitrium, g. trii, n. Sententia arbitri.
keur/recht. Jurisdictio, g. onis. f. jus, g. juris, n.
keurbaer goet. Merx proba, legitima.
wel te keure. Egregie, exquisitè, valde admodum, adv. Præclare.
keuren ende bjeuken. Jus arbitrii ferendi, & multaz indicendaz.
keuren/berkiefen. Seligere, p. legi, f. lectum, reg. acc.
keuren/bonnissen. Arbitrari, p. tratus, f. tratum, dep. judicare, p. avi, f. atum, reg. acc.
keuren/ pjoeben. Gustare, p. avi, f. atum, reg. acc.
keuren de waren. Estimare merces.
keurlingen. Lecti viri: delecti milites.
keurman. Arbitrator, g. trii, m.
keurmeester. Censor, g. oris, m. Ædilis ce-realis.
keurstemme. Suffragium, g. gii, n.
keurstemmen. Suffragari, p. gatus, f. gatum, dep.
keur-tin. Stannum vilisus.
keurboest. Elector, g. oris, m. Septemvir seu Octovir. S. Romani imperii.
keur-woud. Holl. Die ander half lit lanch is. vulnus sesquimembris longitudinis.
keure. f. keur. Optio, onis, f.
keusfelbetig. Curiosus cibi.
keusfelbolteken. Globulus, g. li, m, sphæzula, g. lz, f.
keusfelen. Ladere globulis, nucibus, &c.
keusfelen/buip ende swoert maken. Sordidare, p. avi, f. atum, reg. acc.
keutel. Pilula, lz, f. Pilula stercoraria: simus ovillus: bacca caprina.
keutenen. f. coteren. Fodicare, avi, atum.
kepsteen. Silex, g. licis, m.
kepachtig. Saxosus, a, um, o.
keperberg. Mons siliceus.
kephen. Calculus, g. li, m.
kep/biersteen aen een bierror. Cotacula catapularia: pyrites catapularius.
kep/gebzek aen de Berssenen. Phrenetis, g. lis, f. Cerebrum non sanum.
kepe/sot/nat. Stultus, insanus, a, um, o. Vacillans cerebro.
kepachtig/kepaert. Delirus, vefanus.
kepser. Imperator, g. oris: Cæsar, g. faris: Augustus, g. sti, m.
kepsertuue. Imperatrix, g. tricis; Augusta, g. lz, f.
kepsersijk. Imperatorius, Cæsareus, a, um, o.
kerferdom/kepsersijk. Imperium, g. rii, n. imperii fines: imperii ditio: Imperio Cæsaris obnoxia terræ gentesque.
kepsersich. Imperatorius, Cæsarianus, a, um, o.

KICKIEKII

kich. Asthma, g. matus; sulphurium, g. rii, n. dyspnœa, g. noez, f. Spirandi difficultas.
die den kich heest. Anhelus, æthmaricus, dyspnœus, a, um, o, Asthmate vel dyspnœâ laborans.
kichen/den kich hebben. Anhelare, p. avi, f. atum. Asthmate vel dyspnœâ laborare: difficultate spirandi.
kichhoest. Tussis suffocans.
kicken. Hiscere, sine præc. ant./up. mutire, p. tivi, f. titum.
kiekhoest. f. kich-hoest. Tussis anhe-la.
kierken. Pullus, g. lipullaster, g. stri, m.
kieckendief. Milvus, g. vi: milvius, g. vii, m.
kieckens-bol/kieckens hoest. metaph. Homo imbecillioris cerebri, homo memoriâ imbecilli.
kiel/schipsbodem. Carina, g. naz, f.
kiel/kille/diepte om schepen te logeren. Statio, g. onis, f.
kielwater. Sentina, g. naz, f.
kiem/hips/kies/keusebetig/bjes aen 't eeten. Cibi curiosus: circa edulia curiosus fastidiosus.
kiem/walgachtig. Fastidiosus, nauseabundus, a, um, o.
kiem. Holl. Mucor, g. oris, m.
kiemen. Holl. Mucere, p. vii, sine sup.
kiemig. Holl. Mucidus, a, um, o.
kieme. f. kluene. Ora vasis.
kieebus. Fl. f. kierebus. Coræbo stultior.
kierfleden. Holl. Zel. Arbitri, g. trorum, m. pl. num.
kies. Affeator, g. oris, m.
kiesfen/berkiefen. Legere, eligere, deligere, seligere, p. legi, f. lectum, r. acc.
kiesinge. Electio, optio, g. onis, delectus, g. cûs, m.
kiesmannen. Arbitri, g. trorum, m. pl. num.
kiesetig. f. kiens/hips. Delicatissimo ta-tidio laborans.
kiete/kupte. Fl. Holl. Ovipiscium.
kiete/bzaepe. Holl. Sura, g. lz, f.
kiebiet. Vanellus, g. li, m, capra, h. præ, avis.
kijken. Spectare, inspicere, p. avi, f. atum: inspicere, cio, p. spexi, f. spectum, r. acc.
kijket. Spectator, g. oris, m.
kijkgaetsen. Rima speculatoria.
kijkhups/kijktoeren. Specula, g. lz, f.
kijkplæt/se/tonnel. Theatrum, g. trii, n.
kijk-benster/kijk-upt. Transenna, g. naz, f. Fenestra speculatoria.
kyben. Rixari, altereare, p. atus, f. atum, dep. jugare, litigare, disceptare, p. avi, f. atum.
kyben om niet/om een benselmerkt. Rixari de lanâ caprinâ, de re frivola. nullâ; de re nullius pretii contendere; altereare de re-bus nihili, seu nullius momenti.

kjber

K I L K I N

K I N K I P K I S

kyber. Rixator, altercator, litigator, g. oris, m.
kyberse. Litigatrix, altercatrix, g. tricis, f.
kyfachtig. Litigofus, rixofus, contentiofus,
 a, um, o. trico, g. onis, m. Litium cupidus.
kybagie/gckijf. Rixa, g. az, lis, g. litis; con-
 troverfia, g. fia; altercatio, contentio,
 concentratio, g. onis, f. litigium, jurgium,
 g. gii, n.
kilde/kildinge. Algor, g. goris, m. frigus, g.
 goris, n.
kilden. Algere, p. alfi: frigere, p. gui, *fine sup.*
kildig. Altiolosus, a, um, o.
killinge. f. kilde. Algor, oris, m.
kill. f. kiel. Statio, onis, f.
kiuum/hieme. Ora valis; margo dolii: extre-
 miras cupz.
kinckhoest. f. kich-hoest. Tuffis sicca.
kinckhooren. Concha, g. chz: buccina, g. nz,
 f. buccinum, g. ni, n.
kindt/dat noch niet fpreken kan. Infans, g.
 fantis, c.
kindt/onder 7 oft 8 jaeren. Parvulus puer: te-
 nellus puer: parvula puella: tenella puel-
 lula.
kindt/ten opfien van vader ende moeder.
 Filius, g. lii: natus, g. ti, m. filia, g. lix; nata,
 g. rz, f.
kindt dat noch niet voldragen en is. Em-
 bryo, g. onis, m.
**kindt dat upt moeders lichaam gefneeden
 is.** Cafo, g. onis. Cefar, g. aris, m.
kindt na fyns vaders doot geboren. Po-
 sthumus, a, um, o.
kindt dat in den moogenftont geboren is.
 Lucias, g. ciz, m.
kindt dat verwiffelt is. Suppositus, g.
 tii, m.
kindeken. Infantulus, parvulus, puellulus,
 pueculus, g. li, pulio, g. onis, m.
kindeachtig. Puerilis, e, g. lis, o.
kindeachtighepdt. Puerilitas, g. tatis, f. in-
 ceptia puerilis.
kindeachtiglych. Pueriliter, *adv.*
kindebaringe. Partus, enixus, g. us, m.
kindebedde. Puerperium, g. rii, n.
kindebed-brouwe. Puerpera, g. rz, f.
kindebindfel. Fascia, g. ciz: fasciz, g. clarum,
 f. *pl. num.*
kindeboekskken. Involucra, g. ezorum, n.
pl. num.
kindeboeck. Bua, g. buz, f.
kinderen/de kinders. Liberi, g. erorum, m.
pl. num. proles, g. lium, f. *pl. num.*
**kinderen / kinderen krijgen / vruchtbaer
 zyn.** Prolem parere: foecundam esse.
niet meer kinderen. Non amplius parere; ste-
 rilem esse.
kindermafeltiens. Boz *vel* bovz, g. arum, f.
pl. num. exanthemata, um, n. *plur.*

kindekerster. Paedagogus, p. gi, m.
kinde. pockskens. Variolz, papulz, g. arum,
 f. *pl. num.*
kindepoppen. Crepundia, g. diozum, n. *pl.*
num.
kindeſchoenen. Infantum calcei. **Syn kindeſchoenen** verſtyten. Excedere ex eph-
 ebis; è pueris excedere; nuceſrelinquere.
kindeſchool. Paedagogium, g. gii, n.
kindeſpel. Ludus puerilis; res puerilis.
kindeſpeldingen. f. kindepoppen. Ludi-
 cra puerilia.
kindewerk. Mos puerilis.
't is kindewerk. Puerilia ſunt: ridicula ſunt.
kindewiege. Cunz, g. narum, f. *pl. num.*
kindewoon. Tania, g. niz, f.
kinde-zagen. f. ſwanger zyn. Gravidam
 eſſe.
kindts/kindtſch. puerilis, e, g. lis, o.
kindts van ouderdom. Prae ſenio repuera-
 ſcens.
kindts worden. Repuerſcere. *fine prat. aut ſup.*
kindeſhept/ſonckhept. Infantia, pueritia, g.
 tiz, f. Aetas puerilis: primum aetatis tem-
 pus.
kindeſhepdt/onnofelhepdt. Innocentia, g.
 tiz, f.
van kindſche dagen af. f. van Jongſ af. A
 pueritia. A puero, à puero parvulo, à puero
 puſillo. A teneris, quod Graeci dicunt, un-
 guiculis.
kindeſ-dochter. Neptis, g. tis, f.
kindeſ-ſone. Nepos, g. potis, m.
kinde/kinderen. Nepotes, g. tum; poſteri, g.
 rorum, m. *pl. num.*
kinneken/'t achtendeel van een tonne, Ca-
 dicus, g. ci, m.
kinne. Mentum, g. ti, n.
kinnebacks. Maxilla, mandibula, mala, g. lz,
 f. kinnebackſlag. Alapa, g. pz, f. colaphus,
 g. phi, m.
kip. Pullatio, g. onis; pullities, g. tlei, ſcem.
kippen. Pullare, p. avi, f. atum. Pullos edere:
 pullos excludere.
kippen/metaph. tptkiefen. Seligere, p. legi, f.
 lectum; excerpere, p. cerpsi, f. ptum, r. acc.
kipfel. Partus ovo excludus.
kiſſen. Stridere, *vel* ſtridere, p. ſtridi, *ſin. ſup.*
kiſſinge. Stridor, g. oris, m.
kiſte. Ciſta, g. ſtz, capſa, g. ſz; arca, g. cz, f.
 ſcrinium, g. nii, n.
kiſtken. Ciſtula, capſula, arcula *vel* arcella, g.
 lz, f. ſcriniolum, g. li, n.
kiſtmaker. Ciſtularius, capſarius, ſcriniarius, g.
 rii, m.
kitte. Obba, g. bz, f.
krupn-ſtip / toppunt / opper-aſpunt. Ze-
 nub.
kuiper victor - oris. ziet rep-ſlaeger

Labbap-maerte. Parasita, g. tz, f.
labbap-maertien. Ancilla mediastina.
labben/ labberen/ *Holl.* Blaterare, p. avi, f. atum. Vana loqui.
labberer. *Holl.* Blatero, g. ronis; vaniloquus, g. qui, m.
labeur landtwerck. Agricultura, g. rz; agriculturalo, g. onis, f. Terræ cultus: agrorum cultura.
lie geirne in't labur is/ albeschick. Polypragmon, g. monis, m. Qui omnibus negotiis se immiscet.
labeuren/ 't landt ploegen. Arare, exarare, p. avi, f. atum, sc. terram. Terram colere: agriculturam exercere; opus rusticum facere
labsackren. f. lapsacken. Pitiilare; delibare, avi, atum.
labsocete. Ambubaja, g. jx, t. Mulier parum fragi & ignava.
lach/ gelach. Risus, g. sús; cachinnus, ni, m.
lachelyk/ lachens weitr. Ridiculus, a, um, o.
lachen. Ridere, p. risi, f. risum. Risum edere, vel tacere.
lin de bupst lachen. In sinu gaudere.
lachet. Risor, g. oris, m.
lach-tanden. Incisores, g. rum, m. *pl. num.* Gelasini dentes.
lack/ *Fl.* leck. Manans, stillans, g. antis; perfluens, g. entis, o.
lack/ *Fl.* Venercus, lascivus, luxuriosus, a, um, o.
lack/beschimpinge/ sinaede. Vituperium, g. g. i, probrium, g. bri, n. ignominia, g. niz; detractio, g. onis, fœm.
lemanden een lack nalwoypen. Calumniari, p. atus, f. atum, *dep. r. acc.* obtricare, sugillare vel sugillare, p. avi, f. atum, *reg. acc.* Maculam, vel notam, vel ignominiam inurere, *r. dat.* labe aspergere alicquem: labem aspergere alicui.
lack omte zegelen. Cera Hispaniensis: cera sigillaris Hispanica.
lack/ poel. Lacus, g. cús, m.
lDe epgens namen van bescheyde lacken suldy binden in het. Onomasticum.
lackepé. Pedisequus, g. qui, m. Minister vel servus à pedibus.
lackep schoenen. Endromides, g. dum, f. *pl. num.*
laetouwe. f. lattontwe. Laetuca, z, f.
laeck/ sinaede. f. lack/ beschimpinge. Cavillatio, onis, f.
laecken/ misprijfén/ lasteren Vituperare, culpare, p. avi, f. atum, *reg. acc.* detrahere, p. traxi, l. tractum, *reg. dat.*
laecken/ afnemen/ slijten. Minui, p. minu-

tus: consumi, p. sumptus: deteri, p. detritus; attenuari, p. atus, *pass.* decrescere, p. crevi, f. cretum.
laechagie. Intertrimentum, detrimentum, retrimentum, g. ti, n. intertritura, g. rz, f.
laecken/ doeck. Pannus, g. ni, m.
laecken/ slaerlaecken. Toral, g. ralis, n. van laecken. Panneus, a, um, o.
laecken-berepder. Fullo, g. lonis, m.
laecken-berkoopet. Mercator pannarius.
laecken-hebet. Pannifex, g. ficis, m.
laede/ laepe. Capsa, g. sz: cista, g. stz, capsella, capsula, cistella, arcula, g. lz: theca, g. cz, f. localamentum, g. ti, n.
laeden. Onerare, p. avi, f. atum, *reg. acc.* Onus vel sarcinam imponere, *reg. dat.* onere premere, *reg. acc.*
lWat hebby daer ge laeden? Quid oneris geris? quid sarcinæ portas?
laeden een busse. Farcire bombardam.
llaedinge. Oneratio, g. onis, f. onas, neris, n.
llaeg/ *Holl.* leeg. Humilis, e, g. lis, o.
llaege/ stapel-laege. Series, g. rici: positura, rz, f. ordo, g. dinis, m.
llaegen/ listen. Insidiaz, g. diarum, f. *pl. num.* listen ende laegen leggen om iet te verkrypen. Omni modo anniti: omnia sua studia, omnem laborem, vires & operam intendere alicui rei.
lpeinanden laegen leggen. Insidiari, p. atus, f. atum, *dep.* insidias tendere, facere, ponere, parare, struere, *r. dat.* insidiis petere, *r. acc.*
llaefnisse. f. laebnisse. Fomentum, ti. Levamentum, i, n.
llaen/ *Holl.* Viculus, g. li, m. diverticulum, g. li, m.
llaer/ ongehouwt veld. Locus vel campus sterilis & incultus.
llaer/ wende. Pæcium publicum.
llaerie. Mulier inculta, inepta, stolidi, vaniloqua.
llaerien. Ineptire, p. tivi, f. titum.
llaet/ spaede. Serus, tardus, serotinus, a, um, o. vel Serò, tarde, *adv.*
llaet in 't laet. Anno jam labente: anno senescente.
llaet/ *Fl.* Incola, g. lz; m. *Item* Subditus jurisdictionis.
llaet/ doypshepen. Judex ruralis: judex vicanus.
llaetbancke. Forum rurale: tribunal rusticorum.
llaeren/ achterlaeten. Omittere, p. missi, f. missum, *reg. acc.*
llaeren/ bloedt laeten. Detrahere sanguinem: venam incidere: venam secare.
llaet-becken. Excipulum, g. li, n.
llaet-busse. Cucurbitula, g. lz, f.
llaet-pfeten. Phlebotomum, g. mi, n.

L A E L A F

laeten met buffen. Scarificare, p. avi, f. atum.
reg. acc. Adhibere cucurbitulas, r. dat.
 laeten / sic gelaeten. Simulare, p. avi, f. a-
 tum; videri, p. vilus, *pass.*
 laeten / verlaeten. Derelinquere, o. reliqui, f.
 licium; deserere, p. serui, f. scitum, r. acc.
 laeten / ophonden. Desistere, p. destitui, f. de-
 situm, *reg. abl.* cessare, p. avi, f. atum. desis-
 nere, p. sivi & sui, f. desitum, *reg. abl. cum*
A vel Ab.
 laeten / toelaeten. Permittere, p. misu, f. mis-
 sum: concedere, p. cessi, f. cessum: indul-
 gere, p. indulsi, f. dultum, r. acc. rei & dat.
pers.
 laeten gaen / laeten baeren. Dimittere, p.
 misi, f. missum. Missum facere, *reg. acc.*
 laeten blijken. Aperte prae se ferre: non
 dissimulare.
 niet laeten blijken. Dissimulare, p. avi, f.
 atum, *reg. acc.*
 laeten duncken. Sibi persuadere. f. duncken.
 Videri, vilus.
 laeten sien. Exhibere, p. bui, f. bitum: osten-
 dere, p. ostendi, f. stentum, r. acc.
 laeten upgaen eenen boek. Edere librum.
 laeten zijn. Laet het soo zijn. Facita esse.
 laeten wassen den baerd. Barbam nutrire.
 laeten weren. Indicare, significare, p. avi, f.
 atum. *reg. acc. rei & dat. pers.* Certiorem
 facere aliquem rei, & de re.
 laetste / leste. Ultimus, infimus, Postremus,
 a, um, o.
 laeche. Ambubaja, g. ja, f. Mulier ignava,
 sordida, imperita rei domestica.
 laeben / verbarschen. Focillare, refocillare,
 recreare, refrigerare, p. avi, f. atum; reficere,
 cio, p. feci, f. factum, *reg. acc.*
 laebenisse / verbarschinge. Recreatio, refe-
 cio, refocillatio, g. onis, f.
 laepe / blaume. Flamma, g. mz, f.
 lichter laepe bzanden. Flagrare, p. avi, f. a-
 tum. Flammam edere.
 laf / moede. Lassus, tessus, a, um, o.
 laf / slap. Flaccidus, languidus, a, um; imbe-
 cillus, e, g. lis, o.
 laf / onsmakelyck. Inspidus, a, um, o.
 laf / berfschaelt / warmachtig. Tepidulus,
 a, um, o.
 lafreenen jongen laf / mekknupl. Imberbis,
 inuestis, impubis, e, g. is, impuber, g. beris, o.
 lan / manck. Mancus, mutilus, claudus, a, um;
 clumbis, enervis, e, g. is, o.
 launnichepr. Membrorum dissolutio.
 launne leden. Membra dissoluta.
 lam / ongeschicht. Insulfus, inconditus, ille-
 pidus, frigidus, a, um, o.
 lamnen hout. Sermo insulfus, illepidus, tri-
 gidus.
 lamnen sanck. Incondita caatio.

L A M L A N

lammerpe. Ineptia, g. arum, f. pl. num.
 lam / langat / lup. Segnis, e, g. nis; cuncta-
 bundus, torpidus, a, um, o.
 lamnellyck. Languide, cunctanter, torpide,
 adv.
 lamvschaep. Agnus, g. ni: agnellus, g. li, m.
 lamuckens leden hebben. Vitam ducere
 bearam, tranquillam, voluptatis plenam.
 lammeren / van lammeren. Agnius, a, um, o.
 lamnecen / lamners woepen. Agnos edere;
 agnos patere.
 lammeren-bol / stercht-hoofst. Homo incau-
 tus, improvidus, bardus.
 lambris om hoog getafereelt / 't zy plat /
 of rondt / oft vierkant. Lacunar, laquear,
 g. aris, n.
 lambrifferen. Lacunare, p. avi, f. atum. La-
 queari in struere; lacunari ornare: lacunari
 contabulare: laqueato opere contabulare:
 laqueata contabulatione integere.
 lamentatie. Lamentum, g. ti, n. comploratio,
 lamentatio, g. onis, o.
 lamenteren. Lamentari, p. tatus, f. ratum, *dep.*
 deslere, p. flevi, f. fletum: conqueri, p. con-
 questus, *dep.*
 lamere. Mulier garrula, laquacula, verbosa,
 linguax, scurilis.
 lameren. Confabulari, p. latus, f. latum, *dep.*
 garrare, p. rivi, f. ritum.
 lamoen / dijffel. Temo, g. monis, m. jugum,
 g. gi, n. v.
 lamoen / preiden. Fl. Quadrijuges, g. gum:
 quadrijugi, g. gorum, m. pl. num.
 lamoen / Imoen. f. limoen. Malum Hesper-
 rium, n. g.
 lampe. Lucerna, g. nz: lampas, g. padis, f.
 Lychnus olearius.
 lampken. Lucernula, g. lz, f.
 lamp-neuse / pijn / berk. Myxus, g. xi, mer-
 gulus, g. li, m. rostellum, g. li, n.
 lampe met twee beenen. Lucerna dimyxos,
 &c.
 lampers. Ryllus, g. si, f.
 lampet. Gutus, g. ti, m. guttronium, g. nii, n.
 lampzaes / lampzeel. Cuniculus, g. li, m.
 lampzepe / pzyck. Bdella, mustela, g. lz, f.
 Murana fluviatilis.
 lancette. f. laet- pfer. Phlebotomum, g. mi, n.
 lancie / spissie. Hasta, g. sta; lanca, g.
 cea, f.
 lancier / lancie-bzaeger. Hastatus, g. ti: lancea-
 rius, g. iii: doryphorus, g. ri, masc.
 lank. f. lang. Longus, a, um, o.
 landen / aenlanden. Appellere, p. appuli, f.
 appullum. Potiri terrâ.
 landt / heldt / bouwlandt. Rus, g. ruris, ar-
 vum, g. vi; solum, g. li, n. ager, g. grs, m;
 hardt landt daer niet en wast. Glabretum,
 g. ti, n.

landt

landbesitter. Indigena, g. nz: incola, g. lz, m.
 landbouwen. Colere agrum: laborare agrum.
 Landbouwer/ Landtman / Landwinner. Colonus, g. ni: agricultor, g. tonis: agricola, g. lz, m.
 Landbouwinge/landtwinninge. Agricultura, g. rz: agricultura, g. onis, f.
 Landhuys. Villa, g. lz, f.
 Landlieden. Agricola, g. larum; rustici, g. corum, m. pl. num.
 Landmate / veldmaat. Gnomon, g. monis, m.
 Landmeter. Geometra, g. trz, m.
 Landmetinge. Geometria, g. triz, m.
 Landneeringe. Agricultura, g. rz, f.
 Landwysf. Rustica, villica, g. cz, f.
 Landt/landschap/landauw. Regio, g. onis, plaga, g. g: provincia, g. ciz: terra, g. rz, f. tractus, g. us, m.
 Landtbediener. Escultor, g. oris, m.
 Landtbediengerpe. Stellionatus, g. tus, m.
 Landtraete. Mappa, g. pz, f.
 Landtdag. Comitia, g. tionum, n. pl. num.
 Landtdeken. Decanus ruralis.
 Landtgracbe. Landtgravius, g. vii, m. Comes Provincialis.
 Landt heer. Princeps, g. cipis: regulus, g. li, m.
 Landtlooper/landtresant. Erro, g. onis, vagus, multivagus, g. gi: vagabundus, g. di, m.
 Landtperle. Limes, g. mitis: terminus, g. ni, m.
 Landtraet. Concilium provinciale.
 Landtrecht. Jus municipale.
 Landtresanten. Otiose vagari; tempus inutiliter consumere.
 Landtsaet. Provincialis, g. lis: indigena, nz; incola, g. lzin: quilinus, g. ni, m.
 Landtseppen. Vernaculus, a, um, o.
 Landtseppenck/landtswyffe. Mos patrius: mos gentis.
 Landtslieden. Populares, g. tium: conterranei, g. neorum, m. pl. num.
 Landtspraetke. Lingua vernacula: sermo patrius.
 Landtstadt. Civitas mediterranea.
 Landtsstrate. Via regia: Via publica: f. hier: haine. via pratoria, militaris.
 Landtvaerder. Viator, g. oris, m.
 Landtvoik. Gens, g. gentis: natio, g. onis, f.
 Landtvoogt. Sarapa, g. pz: toparcha, g. chz: toparchus, g. chi, m.
 Landtweg. Iter pedestre: iter terrestre.
 lang/wygestrekt in grootte/hoogde/ende langde des lichaems. Longus, procerus, promissus, a, um, o.
 lang / groot in grootte van plaetse. Longus, przlongus, a, um, o.
 lang/in groote van tyde. Diurnus, longin-

quus, a, um: durabilis, e, g. lis, o.
 lang/langen tydt. Diu, dudum, adv.
 langleden. Diu ante, adv.
 lang te veuren. Idem.
 wat langachtig. Diutule, adv.
 hoe lang? Quam pridem? quam diu? langna. Diu post, longe post.
 langachtig. Longiusculus, a, um, o.
 langbeen. Macropus, g. podis, c.
 lanhyden. Longanum, g. nonis, m.
 langde. Longitudo, g. dinis: prolixitas, proceritas, g. tatis, f.
 langduerig. Diurnus, a, um: durabilis, e, g. lis, o.
 langduericheyt. Diurnitas, g. tatis, f. Temporis longitudo.
 langhalsig. Longicollus, a, um, o.
 langhandig. Longimanus, a, um, o.
 langhaerig. Cafariatus, capillatus, a, um, o.
 langhoofdig. Caput oblongum habens.
 langhinne. Mentro, g. tonis, m.
 langtenter / langtyf. Longurio, g. onis: malc.
 langlebig. Vivax, g. vacis, longævus, a, um, o.
 langlippe. Labeo, g. onis, c.
 langmoedigh. Manuctus, a, um, longanimis, c, g. mis, o.
 langmoedicheyt. Longanimitas, g. tatis, f.
 langmuyt. Bronchus, a, um, o.
 langneuse. Nalo, g. onis, f.
 langse. Per, prep. reg. acc.
 langhs hier. Hac, adv. Hac viâ, per hanc viam.
 langhsdaer. Illac, isthac, adv.
 langse strae. Per plateam.
 langsaem. Tardus, lentus, cunctabundus, a, um, o.
 langsaemseyt. Tarditas, g. tatis; segnitias, g. tici, f.
 langsaemlyck. Tardè, lentè, cunctanter, adv.
 langstlebede. Superstes, g. stitis, o.
 langtandt. Dento, g. tonis, o.
 langtonge. Loquax, linguax, g. guacis, o.
 langboet. Longipes, g. pedis, o.
 languyt / in 'tlang. Ad longum: in longum.
 langwylig. Fastidiosus, tardiosus, a, um, o.
 langwoyig. Oblongus, a, um, o.
 langwoyig tondt. Teres, g. tetis, o.
 langten / tengen / langer maeken. Extendere, p. tendi, f. tensum: prouocare, p. duxi, f. ductum; prolongare, p. avi, f. atum, r. acc.
 langten / geben. Porrigere, p. rexi, f. rectum: promere, p. prompsi, f. promptum: suppeditare, p. avi, f. atum, reg. acc. cum Ad.
 landtresanten. f. landtresanten. Otiose oberrare

lanterne. Laterna, g. nz, f.
 lanternne/baerke, Pharos, g. rj, m.
 lanternne/sluptsteen ban een rondt twelfsel.
 Tholus, g. li, m. pteroma, g. matis, n. testudinis peridromus: summæ testudinis pefalus.
 lanternnier/ lanternmaker. Laternarius, g. rii, m.
 lap/afgesneden lap. Segmentum, trustum, g. i, n.
 lap/lapstuk/lasche. Immissura, commissura, g. rz, f.
 lap ban den schoen. Solea, g. lea, f.
 lapken ban de oore. Ima auricula: lobus auriculæ: lobus auricalz.
 laplakens oft boeks. Panniculus, g. li, m.
 lappen. Sueræ, confluere, p. sui, f. lutum: facere, refarcire, p. fari, f. tartum; reconcinare, reparare, p. avi, f. atum; reficere, cio, p. feci, f. factum, r. acc.
 lappen dooz de billen. Abligurire, p. ivi, f. itum, r. acc. helluari, p. atus, dep.
 lapper. Sutor, sartor, sarcinator, interpolator, g. oris, m.
 lapperpe. Sarcinatio, interpolatio, g. onis, f. coagmenta, g. torum, n. pl. num.
 lapster. Interpolatrix, sartinatrix, g. tricis, f.
 lapsacken. Pissare, p. avi, f. atum. Paulatim bibere.
 Larderren. Lardo figere, seculi lardo configere, r. acc.
 Larderpriem. Veruculum lardarium: acus lardaria.
 Larderpek. Lardum vel laridom pingue.
 Lasepe. f. melactsch. Leprosus.
 lasche. Immissura, commissura, g. rz, f. Pars asluta.
 laschen. Intexere vel insuere partem panni.
 last/pak. Onus, g. neris, pondus, deris, n. larcina, g. nz: moles, g. lis, f.
 lastbaer diet. Animal jugale.
 lastbzager/ ar bepder. Bajulus, g. li: dosuarus, g. rii, m.
 lastich. Onerosus, molestus, a, um: difficilis, gravis, e. g. is, o.
 lastigh ballen aeniemanden. Molestare, p. avi, f. atum. Molestiâ afficere, r. acc. exhibere negotium: facessere negotium: molestiam inferre: molestum esse, r. dat.
 lastighlyk. Graviter, molestè, adv.
 last-schip. Navis oneraria.
 last-wagen. Sarracum, g. ci: plaustrum, g. stri: vehiculum, g. li, n.
 lasten. f. laden. Onerare, avi, arum.
 last/commissie. Mandatum, g. ti: negotium, g. tii, ministerium, g. rii: onus, munus, g. neris, n. delegatio, g. onis, f.
 Dit is mynen last niet. Hoc non est procuratoris meæ: non est meum onus.

last ende commissie geben. Mandare, p. avi, f. atum, r. acc. rei & dat. pers. Commendare aliquid: imponere onus: negotium dare: curam dare rei alicujus, r. dat.
 last synen last nemen. Concipere curam: mandata arripere: munia capessere: onus in se suscipere: partes suscipere.
 synen last volbrinden. Munus explere: fungi vel perfungi munere: obire negotium.
 laster/ondeught/schande. Vitium, g. tii, dedecus, g. decoris, n. turpitude; g. dinis, f.
 laster/oneerlyk sept. Scelus, g. sceleris: flagitium, g. tii, crimen, g. minis, n. nefas, n. indecl.
 laster/lasteringe/berwyft. Calumnia, g. niz: contumelia, g. liz, exprobatio, g. onis, f. probrum, g. bri: opprobrium, g. brii, vituperium, g. rii: convitium, g. tii, n.
 lasterbaec. Vituperabilis, e, g. lis; vituperandus, a, um, o.
 lasteren. Criminari, calumniari, convitari, p. atus, f. arum, dep. obrectare, vituperare, culpate, improbate, reprobare, p. avi, f. atum. Probris lacerare: convitiis profcindere, r. acc.
 lasteret. Criminator, calumniator, convitiator, obrectator, g. oris, m.
 lasterigly. Contumeliosus, calumniosus, maledicus, a, um; mordax, g. daxis, o.
 lasterlyk. Calumniosè, criminose, indecore, adv.
 lasur. Cæruleum, g. lei, n.
 syn lasur ban Egypten. Cæruleum Ægyptium.
 alderfynste lasur. Cæruleum Nestorianum.
 lasur asfchen/ban lasur. Lomentum, g. ti, n. lomentum ex cæruleo.
 lasurin/ koleur op lasur treckende. Cæruleo affinis color: cyaneo suppar & formè æqualis color.
 lasur-steen. Lapis cæruleus, vel stellatus.
 laten. f. laeten. Mittere, isi, illum.
 laterne. f. lanerns. Lucerna, z, f.
 laesgen vel lattoen. Orichalcum, g. oi, n. Æs coronarium.
 latte/ dunne ende lange houters. Asulz, g. larum, f. pl. num. aserculus, g. li, m. Pectica fissilis: sudes fissilis, lareraria sudes.
 latte/ribbe. Tigillum, g. li, n.
 lat-houtwer. Tignarius, g. rii, m.
 lat-pfer. Clavustignarius.
 latte ban eenen staelen booge. Lamina ballaz.
 latte ban een schoutwe. Lamina foci.
 lattoutwe. Lactuca, g. cz, f.
 witte ende gekronkelde lattoutwe. Lactuca crispata vel capitata.
 swarte ofte bittere lattoutwe. Lactuca nigra.

L A V L A U

rosachtige lattoutwe met groote stelen. Czilianalactuca.

Lattoutwe met dzeede bladeren ende kotte stelen. Alytis, g. lidis, f. eunuchion, g. chii, n.

Lavendel. Lavendula, g. lx, f. Spica nardi.

Laveren. Vagari, p. atus, f. atum, dep. Obliquare cursum: pererrare litora: captare ventum.

Lavesche. Ligusticum, lybisticum, levisticum, g. ci, laserpitium, g. tii, n. herba.

Labettsche. Hippofelinum, g. ni, n. Apium grande, herba.

Laverse. Mulier desidiola, ignava.

Labepen/ oher ende wedet swieren. Errare, p. avi, f. atum: palari, p. atus, f. atum, dep. Vagari otiose: otia agere.

Labepen/schoft houden. Certis horis opere cessare.

labooz. Guttus, g. ti; urceus, g. cei, m.

labuyt/gurpcheyde. Nugz, g. garum, f. nuga-menta, g. torum, n. pl. num.

labuyt/flatterpe. Blanditix, g. tiarum, f. blandimenta, g. torum, n. pl. num. Sermo assentatorius.

semanden het labuyt geben/mae den mond sijnpen. Adulari, p. atus, f. atum, dep. r. dat, vel acc. assentari, palpari, p. atus, f. arum, dep. r. dat. Servire auribus: gratiam alicujus aucopari, venari.

lauw. Tepidus, egelidus, a, um, o.

lauw worden. Tepescere, intepescere, p. tepui, sine sup. tepesceri. fio, p. factus.

lauw maekhen. Tepescere, cio, p. feci, f. factum, reg. acc.

lauw zijn. Tepere, p. pui, sine sup.

lauwachtich. Tepidulus, subtiigidus, a, um, o.

lauwachtich. Tepide, adv.

lauwachtich. Homo tepidus.

lauwicheyt. Tepor, g. potis, m.

lauwdaere. Mulier pigra, ignava.

lauwe. Tina, g. cz, f.

Lauwertbesic. Bacca lauri.

Lauwertbladt. Laurea, g. rez, f. Laurifosium.

Lauwertboom. Laurus, g. ri, f.

Lauwertbosch. Lauretum, g. ti, n.

Lauwertkrans. Laurea, g. rez, f. met lauwer gekronst. Laureatus, a, um, o.

lauwep. Cantio honoraria.

lauwep stelen. In honorem alicujus tabis, &c. sonare.

lauwep/ anwade. Nocturna occentatio ad alicujus fores, nocturnum aut matutinum canticum, carmen, ad alicujus valvas seu fenestras.

lauwep. Negotium, g. tii, n. causa, g. fz, f. wat lauwept is dit? Quid hic negotii?

lauwep/ Raisterganck maeken. Alvum ciere: alvum solvere: sedem provocare.

L E C L E D

lesbe. Coagulum, g. li, n.

la de lesbe smaken. Sapere coagulum;

leek/looge. Lixivium, g. vii, n.

lecke/leke. Rima, g. mz, f.

leek/lekende. Rimolus, a, um; sillans, g. antis, perfuens, g. entis, o.

lecken/leken. Stillare, p. avi, f. atum, perfuere, p. fluxi, f. fluxum.

leek worden. Rimas agere.

leekvat. Excipulum, g. li, n.

leeking/lekinge. Stillatio, distillatio, g. onis, f.

lecke / leekwijn / stoetwijn. Vappa, g. pz, f. Vinum erapidum.

lecken den wijn. Vinum sacco castrare, sacco frangere.

lecksack. Saccus vinarius, quo vinum excolatur.

lecken. Lambere, p. bi, sin. sup. tamen lambitum secundum Priscianum lingere, p. linxi, f. linctum, r. acc.

lecken en suppen. Ligurire, p. rivi, f. ritum; forbere, p. forbul, sin. sup. forbillare, p. avi, f. atum.

leckerarden. Lingere barbam, os, labia.

lecker/lecker/leekmarant/leekplateel/leekspit. Liguritor, g. oris; catillo, g. onis, parasitus, g. ti, m.

leckerfel/leekfel/Holl. loch, sine lohoh Syrups genus.

lecker/die geirneleckerpe etet/lecker tand. Delicatus, a, um, o. Deliciarum amans: in cibo voluprarius: palatum eruditum: palati & gula morosum fastidium; delicatum hominis fastidium.

lecker/kiem aen't eten Fastidiosè delicatus, in cibo fastidiosus.

lecker/goet/welsmakende. Delicatus, lautus, a, um, o.

leckerbeersjen/leckerpe. Delicium, g. cii, n. cupedia, g. diz, f. cupedia; g. diarum, delicia; g. ciarum, f. pl. num. Ciborum cupedia: cibaria delicia: escarum cupedia & lautitia.

leckerlyck. Delicate, deliciosè, lautè, opiparè, adv.

lede/harre. Cardo, g. dinis, m.

ledekant. Solenne lectisternium, lecti splendidos apparatus & instructus.

ledekantmaker. Chnopegus, g. gi, m.

leden/geden/ gepassert. Præcæus, elasticus, a, um, o.

leden/ pl. num. à list. Membra, g. bromum, n.

ledelooz. f. lidloos. Mutus, a, um, o.

leder/lier. Corium, g. vii: scorum, g. ti, n. elera, g. tæ, f.

lederen/van leder/leken. Coriacus, scorticus, a, um, o.

ledertouwen/lestenouwen. Corium efficere pelles

pelles perficere; corium effingere.
Ieder-touwer/leir-touwer. Coriarius, alura-
 rius, g. iii, m.
Iedertouwerpe / leirtouwerpe. Corii effe-
 ctio; corii politio: pellium politura.
Ieder/ metaph. Vagina, g. nā, f.
van Ieder trecken. Stringere ensem: educe-
 re gladium: ducere terram, mucronem,
 ensem.
Iedich/sonder toerk/ledigart/legart / Fl.
 Oriolus, a, um, o. Vacuus ab opere: nullis
 negotiis devinctus.
Iedicheyt. Otium, g. iii, n. vacatio, cessatio,
 g. onis, f.
Iedich. Otiosi, p. arus, atom, dep. Otio in-
 dulgere: otium sequi, sedari, captare: otio
 se dedere; tempus otio terere, perdere, con-
 sumere, transigere.
**Iedich zijn / tydnt ende staep hebben / geen
 helet hebben.** Vacare, p. avi, f. atum. Otium
 habere: liberum esse à negotiis: vacuum esse
 opere & occupationibus: in otio esse.
Iedighanger. Otiator, g. oris, m.
Iedich. f. lup. Piger, gra, grum, o.
Iedich/ydel/daer niet in en is. Vacuus, a, um;
 inanis, e, g. nis, o.
Iedich erbe. Area nuda.
Iedige dagen/Holl. Dies feriat.
Iedigen/ledich of ydel maken. Vacuare, eva-
 care, p. avi, l. aum; exhaurire, p. hausi, f.
 haustum, r. acc.
Iedich/ongehouwt. Czlebs, g. libis, e.
Iedr. f. lidt. Membrum, i. n.
Ieek/ niet geestelyck. Laicus, profanus, a,
 um, o. idiota, g. tiz, m.
Ieekbezoeder. Religiosus laicus: intonsi
 verticis Religiosus.
Ieeden. f. verleden. Fastidire.
Ieeden / Fl. f. Iepden. Ducere, p. duxi, l. du-
 ctum, r. acc.
Ieeder / & per synop. Ieer. Scala, g. lz, f.
 scalz, g. larum, f. pl. num.
Ieeder van den wagen. Sponda currus.
Iederspozte. Climacter, g. Aeris, m.
**Ieedt / bekonnternis / hertenleedt / hert-
 rouw.** Aegritudo, g. dinis: tristitia, moestitia,
 molestia, g. tiz, f. dolor, g. oris, m.
Ieedt aen doen. Lzdere, p. lzi, f. lum; offen-
 dere, p. di, f. sensum; vexare, exagitare, p. avi,
 f. atum. Injuria afficere, r. acc. Molestiam
 inferre vel exhibere, r. dat.
Ieedt zyn/ ut: t' Is imp leedt. Dolere, p. lui,
 f. litum, r. abl, cum Do. poenitere, p. tui, f. sine
 sup. r. gen.
Ieedt saem. Molestus, fastidiosus, a, um, o.
Ieedtwesen. Poenitentia, g. tiz, merancca, g.
 nccz, f. dolor, g. loris, m.
Ieedtwesen hebben. f. Ieedt zyn. Dolere, ni-
 litum. Poenitere: Imperf. Wat is imp leedt.

Id me poenitet.
Ieedtwesich. Dolens, mcerens, poenitens, g.
 tentis; moestus, a, um, o.
Ieefachtich. Vivax, cis, o. Ieefbaer. Vitalis, e,
 o. Ieefdach. Dies vitæ. IJdygn Ieefdach.
 Per vitam meam. Quoad vixi ego, f. Ieueu.
 Vivere, vixi, victum.
Ieech/nederich. Humilis, e, g. lis, depressus,
 demissus, a, um, o.
Om Ieech/nederwaerts. Deorsum, adv.
Ieechde/tege plaetse. Vallis, conwallis, g. lis,
 f. Locus depressior.
Ieechde/ klepnehooyde. Depressio, g. o-
 nis, f.
Ieegen / Ieeger maerken. Dejicere, cio,
 p. jeci, f. Iectum, demittere, p. misi,
 k. missum; deprimere, p. pressi, f. pressum,
 r. acc.
Ieegen staet. Ignobilitas, obscuritas, g. tatis,
 abjectio, contemptio, g. onis, f. Infima con-
 ditio: obscura affirmatio.
van Ieeger staete. Ignobilis, vilis, humilis, e,
 g. lis; plebejus, inglorius, a, um, o. Infra
 conditionis; humilis loci: hamilis fortis:
 ignobilis, obscuro & infimo genere editus:
 genere obscurus & ignobilis.
Ieelyck. Deformis, informis, turpis, v. g. is,
 foedus, indecorus, invenustus, illepidus, a,
 um, o.
Ieelyk maerken. Foedare, defoedare, turpare,
 maculare, deformare, p. avi, f. atum. De-
 formem & turpem reddere: formā spoliare
 r. acc.
Ieelyckheyt. Deformitas, foeditas, g. tatis;
 turpitude, g. dinis, femin.
Ieelycken. Turpiter, foede, adv.
Ieem/klepe. Argilla, g. lz, f. Terra argillaris
 vel figuraris.
Ieemachtich. Argillosus, lutosus, coenosus, ar-
 gillaceus, a, um, o.
Ieemen / Ieemplacken. Illinere argillā. rog.
 acc.
Ieemen wandt. Paties craticius, luteus, argil-
 lā crustatus.
Ieem-wortel. Lutum paleatum.
Ieemplacker. Crustarius, g. iii, m.
Ieemplackerpe. Opus testorium.
Ieen/Ieengedbt. Prædium clientelare: fan-
 dus clientelaris: prædium beneficiarium:
 clientatis juris prædium, vulg. Feudum,
 g. di. n. gespleten Ieen. feudum non inte-
 gram.
ter Ieen geben. Beneficiario jure mancipare
 prædium: beneficiario mancipio tradere vel
 dare. r. acc.
Ieenheer. Patronus, g. ni, m. Dominus feudi.
Ieenhof. Curia feudalis.
Ieenman. Client, g. entis: vassallus, g. ti: be-
 neficiarius, g. iii, m.

leentrecht. Dominium clientelare.
 leenblinder. Apparitor feudarius,
 leenen / van eenen anderen ontleenen. Mutuarius, p. arus, f. atum, dep. mutuo accipere: commodato sumere: commodatum accipere; utendum sumere, r. acc. rei.
 leenen / aen eenen anderen leenen. Commodare, p. avi, f. atum; credere, p. didi, f. ditum. Utendum præbere, rog. acc. rei & dat. persf.
 leeninghe aen eenen anderen. mutuum, g. tui, n. mutui datio; mutuz rei prabito.
 leeninge / ontleeninge. Mutuatio, g. onis, f. gelcent goedt. Creditum, g. ti; mutuum, g. tui, n. Res credita, res mutua.
 leep / leepoogigh. Lippus, gramiosus, a, um, o.
 leepighept. Lippitudo, g. dinis, f.
 leepoogigh 3ijn. Lippire, p. pivi, f. pitum.
 leep/loos. Callidus, a, um, o. f. loos. Vafer, fra, frum, o.
 leepighept. f. loosighept. Calliditas, tatis, f. Verlutia, z, f.
 leer / contracte pro leder. f. leder. Corium, ii, n.
 leere/leeringe/leerpointen. Doctrina, g. naz; institutio, g. onis, f. documentum, g. ti, dogma, g. matis, n.
 leeren/eenen anderen ondertwiffen. Docere, p. docui, f. doctum; erudire, p. divi & dii, f. ditum; instruere, p. struxi, f. struam: imbucere, p. bui, f. butum; informare, p. avi, f. atum. r. acc.
 leeren/begrypen/watten. Discere, addiscere, condiscere, perdiscere, p. didici, f. discitum: comprehendere, p. hendi, f. hensum; imbibere, p. bibi, f. bibitum, r. acc.
 van buyten leeren. Ediscere, p. edidici, f. ediscitum. Memoriter discere: memoriz mandare, tradere, r. acc. f. konsten. Artes liberales.
 leerrachtigh / leerfaem / leereijk / goet leerkint / die wel leert oft onthout. Docilis, e, g. lis, ingeniosus, industrius, a, um; solers, g. lentis, o. Aptus ad discendum.
 leeraer / leermeeſter. Magister, g. stri; doctor, p.ceptor, g. onis, m.
 leergeldt. Didactum, g. tri, n.
 leerjaeren. Tyrocinium, g. nii, n.
 leerjongen / leerlinck. Discipulus, g. li, tyro, g. onis, m.
 leechringh / weechringh. Encyclopadia, z, f.
 leerfaemhepdt. Docilitas, g. tatis, f.
 leerschole. Schola, g. laz, f. Paedagogium, ii, n.
 leesen in den acker. Sulcus, g. ci.
 leesen in den wagenwegh. Orbita, g. tz, f.
 leest. Forma, g. naz; formula, multricula, g. lz, f.

leesten/bewiffen. Præstare, g. sicuti, f. situm. r. acc.
 jemanden dienst leesten. Præstare alicui seruitium vel famulatum.
 leeuw. Leo, g. onis, f.
 leeuwinne. Lexna, g. naz, f.
 leeuwken. Leuculus, g. li, m.
 leeuws / van den leeuw. Leoninus, a, um, o.
 leeuwercke. Alauda, g. dz: cassita, galerita, g. tz, f. avis.
 legaet / Ambassadeur. Legatus, g. ti, m.
 legataris / dat den Ambassadeur aengaet. Legatarius, a, um, o.
 legaetschay / Ambassade. Legatio, g. onis, f.
 legaetschay / het landt oft gebiedt / son berre als hem den last van legaetschay streckt. Legatariz procuracionis fines.
 legaar / giste by wege van testament. Legatum, g. ti, n.
 legataris / den genen aen wien het legaat gemaakt is. Legatarius, g. rii, m. Legatio affectus, donatus, muneratus.
 legateren / ut: Jemanden 100. gulden lesgateren. Legare alicui centum florenos.
 legende / 't leven der Hepligen. Legenda, g. dz, f. Vita Sanctorum.
 legarde / Fl. Ignavus, otiosus, a, um; piger, gra, grum, o. Pigitiz mancipium.
 legarde / Fl. Dare se pigitiz. Dedere se languori & desidiz.
 legaerde / Fl. Pigitia, g. tiz, f.
 leggen / stellen. Ponere, p. posui, f. positum: collocare, p. avi, f. atum.
 leggen eperen Ova ponere, eniti, parere.
 leghinne. Gallina adriana.
 legghydt. Ovatio, g. onis, f.
 leggen met penningen. Calculis numerare: calculis rationem inire.
 legghenningen. Calculi, g. lorum, pl. num.
 leggen de schuld op jemanden. Transfere vel conferre culpam in aliquem.
 leger / de plaetsse daer het leghghbolck gelegert is. Castra, g. strorum, n. pl. num.
 leger / vast liggende. Stativa, g. vorum, n. pl. num. Stativa castra.
 leger die begraben is. Castra aggere & vallo munira: castra munitionibus cincta.
 legerflarn. Castra metari: castra ponere, locare, statuere.
 den leger beschanssen. Munire castra: aggere ac vallo castra cingere: munitiones castris circumdare: castra munitionibus vallare.
 leger booz een Stadt. Castra ad urbem: castra ad urbis moenia.
 leger houden. Habere castra in aliquo loco.
 Den

den leger opbjecken. *Movere, p. movi, f. motum. Movere castra.*
 leger / den leger aengaende. *Castrensis, e, g. sis, o.*
 legerheer / s. belt-heer / generael. *Archistrategus, i, m. Imperator, oris, m. Supremus militiz Dux.*
 leger probiande. *Annona militaris vel castrensis.*
 leger. s. krjghsheer / krjghsboldck. *Exercitus, g. tús, m.*
 bliegenden leger. *Exercitus vagus, tralati-tius.*
 leggh-werck. *Aulra, lzorum, tapetia, g. tium, n. pl. num.*
 leggh-wercken. *Texere tapetes.*
 leggh-wercker. *Tapeo pœus, g. oeci, m.*
 legioen. *Legio, g. onis, f. f. Regiment. ur: t Is een heyr / van acht Regimenten / Daer van elck heeft 1000. Man. Est phalanx.*
 legitim / wettelijck. *Legitimus, a, um, o. Legibus congruens, consentiens, consentaneus.*
 legitim / wettigh / npt wettelijcken hou-weyck geboren. *Ingenuus, a, um, o. legitimis natus nuptiis.*
 legitim / oprecht / onverbalscht. *Sincerus, probus, verus, a, um, o.*
 legitime / behoorelijcke portie oft bieren-deel van 't goedt den kinderen npt de wet *Falcidia* toekomende / indien de vader te vele by testament weghgemaect hadde. *Liberorum legitima: liberorum portio hzreditatis legitima; hzreditatis quarta Falcidia lege liberis attributa.*
 ligitimeren / bewettighen / een bastard kindt wettelijck maecten. *Spurio jus ingenui concedere, vulgo & barbarè, legitimare, p. p. avi, f. arum. reg. acc.*
 legitimatie / bewettingh. *Spuriorum in ingenuos traductio sive adoptatio.*
 leine. *Podium, g. dii, fulcrum, g. crisi: sulten-taculum, g. li, n.*
 leinen. *Niti, inniti, p. nifus vel nixus, dep. in-cumbere, p. incubui, f. cubitum, r. das,*
 leinsetel. *Sella reclinatoria.*
 leininge. *Nixus, vel nifus, g. ús, m.*
 leirse. *Ocrea, g. creæ, f. fls.*
 leirsenen / de leirsen aendoen. *Ocreas induere: ocreis calceare se.*
 leirshen. *Cothurnus, g. ni, m.*
 leke / leken. s. leck / lecken. *Stillare, avi, atum. Persuere, uxi, uxum. t Schip woxt leck. Navis agit rimas.*
 lelle. *Lilium, g. lii, n.*
 van tellen. *Lilinus, susinus, liliaceus, a, um, o.*
 lellen-bedde. *Lilicium, g. ti, n.*
 lelle van Calberien. *Hemerocallis, g. lis, f.*

lelle. *Papilla, g. le, f. fls.*
 lelle van d'oort. *Lobus auris, anfa auris.*
 lelle van de keel. *Epiglottis, g. tidis, f.*
 lelle van den haen / ondercaut. *Palcar, aris, o.*
 lellen / beginnen te spzecken. *Lallare, p. avi, f. atum. propriè dicitur de infantibus.*
 lellen / lelle-bellen. *Garrire, p. rivi, f. ritum: fabulari, stus, f. atum, dep.*
 lenne / Fl. *Acus, ceris, n. palea, g. lez, f.*
 lenner / clinge. *Lamina, g. næ, f. Pollum gladii sive cultri.*
 lenner van den os / lennerstuck / hase. *Pulpamentum, g. ti, n.*
 lennet. *Ellychnium, g. nii, n. meugulus, g. li, m.*
 lennen. s. lsmoen. *Malum Hesperium, citreum, asyrium, medicum.*
 lenne / Fl. *Depravatio, onis, f.*
 lente. *Vitium, g. tii, n. defectus, g. ús, m. mutilatio, g. onis, f. Morbus articularis.*
 lentigh. *Mutilus, mutilatus, a, um, o.*
 lende / lendenen. *Lumbus, g. bi, m.*
 lenden-bzekinge. *Lumbisragium, g. gii, n.*
 lendenjer. *Lumbare, g. ris, perizoma, g. matis, n.*
 lendenloos. *Elumbis, e, g. is, o.*
 lendenpyne. *Lumbago, g. ginis, f.*
 lendenwozt. *L. Hippolapathum, g. thi, n. herba.*
 lene. s. leime. *Podium, ii, n.*
 lengde. *Longitudo, g. dinis; proceritas, prolixitas, g. tatis, f. intervallum, g. li, spatium, g. tii, n.*
 lenghte des lichaems. *Statura, g. rz, f.*
 lenghe. *Atellus, g. li, m.*
 lenghen / lenger maken. *Producere, p. duxi, f. duxum: protrahere, p. traxi, f. tractum: prolongare, p. avi, f. atum; extendere, p. tendi, f. tentum, r. acc.*
 lente. *Ver, g. veris, n.*
 van de lente. *Vernus, a, um, o.*
 lenteren. *Cunctari, p. ctatus, f. ctatum, dep.*
 lentè & ignavè agere: *segniter & tardè agere.*
 lenterer. *Lentus, tardus, ignavus, a, um, o.*
 lepel. *Cochlear, g. aris: cochleare, g. aris: cochlearium, g. ris, n.*
 lepelspisse. *Julculentum, g. ti, n.*
 lepel-crupdt. *Holl. Cochlearia, g. riz, f. herba.*
 lepel-stuk. *Genus bombardæ.*
 lepelaer / lepelgans. *Pelicanus, g. ni, m.*
 lepyjn / Fl. *t. lanypet. Nalferna, z, f. Gut-tarium, ii, n.*
 leppe / Fl. *Labium, g. bii, labrum, g. bri, n.*
 lepsen / beginnen te spzecken. *Lallare, p. avi, f. atum.*
 lepsen / of slozpen. *Sugere, p. suxi, f. suxum, r. acc.*
 lepsen / soeteken s pzoeben / sijn lippen acit setten. *Extremis labris degustare.*

Ierckenboom. Larix, g. ricis, f.
 Aefen. Legere, prælegere, p. legi, f. lectum, reg. acc.
 Iefen/opfeggen. Recitare, p. avi, f. atum, r. acc. Syn bief is den Giedt gelefen. Iplus litorz in fenatu sunt recitatz.
 Iefen/bidden. Precari, p. catus, f. catum, dep. f. bidden. Orare, avi, atum.
 Iefen/plucken. Legere, colligere, p. legi, f. lectum, r. acc.
 Iefelyck. Legibilis, e, g. lis, o.
 Iefer. Lector, prælector, g. ois, m.
 Iefinge. Lectio, recitatio, g. ois; lectura, g. rz, f.
 Iefse/ 't gene datmen leereu moet. Praelectio, g. ois, f. Penlum lectiois.
 Iefse/onderwijs/bermaninge. Doctrina, g. nz; admonitio, exhortatio, g. ois, f. documentum, g. ti, n.
 Iemanden een goede Iefse geben. Exhortari, p. arus, f. atum, dep. r. acc. Salubri moniung in situere aliquem.
 Ieffenaer. Pulpitum, p. ti, n. pluteus, g. tei, m.
 Iefte / laefte / Holl. Ultimus, novissimus, postremus, a. um, o.
 Ien Iefsten. Postremo, denique, ultimo, tandem, demum, adv.
 Iefstent/ Iefstmael. Nuper, nuperrimè, proxime, adv.
 Iefse / Fl. I. Iefse. Nexus, us, m.
 Iefsel / fchaede / hinder / Ietwerk. Impedimentum, g. ti; obtaculum, g. li, n. remora, g. rz, f.
 Ietfoen. Merx corrupta vel viriosa.
 Ietfel / Fl. I. Iuttel. Parum. f. Iuttel. ut: *Hij fchaef dit Iuttel fochrens. Mane hoc paullulum exarabat. Maer dit is te Iuttel.* At hoc parum est.
 Ietten / fchaden / hinderen. Nocere, p. no cui, f. nocitum; obesse, obfam, p. obsui, r. dat. impedire, p. divi, f. ditum, remorari, p. atus, f. atum, dep. r. acc.
 Ietten / achte oft ooghanck op Iet nemen. Observare, p. avi, f. atum, r. acc. Vacare alicui rei: intendere in aliquam rem. f. acht hebben op Iet. Adhibere curam in aliqua re. *Hebr acht op 't gemene best.* Cura sit tibi Resp. Conige curas tuas omnes in Reip, salute. f. in acht/toeficht. Cura, z, f. circumfpectio, ois, f.
 Letterfuk van A/b. Littera, g. rz, f. Elementum litterarium.
 Letterkonst. Grammatica, g. cz, f.
 Letterwijs. Callens elementa. nae de letter. Litteraliter, adv.
 Letter / fatfoen van fchryben. Character, g. æris, m. Scripturæ forma & species: litterarii characteris forma & ratio.

dat is een fraepe Letter. Elegans isthæc est scriptura: scite piti characteres.
 Letteren/ geleesthendt. Litteræ, g. rarum, f. pl. num. doctrina, g. nz, cruditio, g. ois, f. -
 Die veel letteren gegeten heeft. Multarum litterarum vir: homo eximie eruditionis: egregie litteratus: insigniter doctus.
 Lettiere. Lectica, g. cz, f.
 Ieufte / Fl. Pergula, g. lz, f.
 't Ieben/ 't natuerelyck Ieben. Vita, g. rz, f. nae 't Ieben. Ad ipsam viventis speciem: ad vivum, ad veram viventis effigiem.
 na 't Ieben fchilderen. Nativi oris speciem ex vivo effingere: germani vultus effigiem ex vivente delineare.
 't gact nge aen 't Ieben. Ad intimos sensus, ad intima viscerum, ad ipsa animi penetralia penetrat.
 't Ieben kryggen/ geboren worden. Nasci, p. natus, part. nasciturus; oriri, p. ortus, part. oriturus, dep. In lucem edi, emitti, venire, in vitam prodire.
 't Ieben verIefen. Extingui, p. stinctus, pass. interire, eo, p. ivi & li, f. itum. Vita orbari; vitam perdere.
 't Ieben hebben / Ieben. Vivere, p. vixi, f. victum: Vita frui: vitæ participem esse: vitæ compotem esse; in vivis esse: in vi vis agere: vitam ducere; vitæ uti fruique: in viventi agere.
 't Ieben/ contentement / plaffier. ut: *Dat is een Ieben.* Hæ sunt deliciaz, hoc est oblectamentum: isthæc est voluptas.
 dat is myn Ieben / dat is myn contentement. Res est mihi longe gratissima, suavissima, jucundissima: hæ sunt mea deliciaz: singularis est oblectamentum.
 't Ieben/ fatfoen van syn Ieben te regulieren. Mores, g. rum, m. pl. num. Vitæ ratio: vivendi ratio.
 een deuchdelijck Ieben. Vita integra, proba: casta, sancta, innocens, nox exers.
 een hoos Ieben. Vita improba, flagitiola, scelarata, scelestæ.
 't Ieben/ den tydt oft cours van 't Ieben. ætas, g. tatis; vitæ, g. rz, f. ævum, g. vi, n. Vitæ curriculum: vitæ cursus: vitæ decursus: ætatis spatium: ætatis tempus.
 't Ieben/ onderhoude / den kost. Victus, g. ctus, m. alimonia, g. niz, f.
 't Ieben/ hoerropz. Meretricium, g. cii, n. In 't Ieben fitten. Collocare se palam in meretricia vitæ. In prostibulo agere: Prostare; corpore se prostituere. 't Is de snaadste hoere van de wereldt. Nulla prostibula magis prostat.
 Ieben/ Iebende zyn. f. 't Ieben hebben. Vivere, vixi, victum. Vitam agere, degere.

foo langh als ick lebe. Donec vivo, quando in vivis ero : donec vitæ participes ero : quoad vitæ compos ero.

leben / in sijn seiven een begin des lebens houden. Vivere, p. vixi, f. victum, in viventibus censeri : esse de genere viventium : naturâ vitæ esse participem.

leben 't leben onderhouden. Ali, p. alitus, vel altus, pass. Vitam fovere : vitam sustentare : vitam tolerare.

leben / sulcke oft sulcke manieren van le-
ben houden. Vitam agere : vitam degere : vitam traducere : vitam instituire : vitæ generi additum esse ; vitæ genere uti.

lebenbloeme. Amaranthus, g. thi, m. flor.

* lebende / dat leven heeft. Vivus, animatus, a, um ; superstes, g. stitit, o.

* lebende ; dat toe het leven dient. Vitalis, e, g. lis, o.

lebende partjen van den mensche / als de herffenen / 't hert / de loos / de leber. Vita-
lia, g. lium, n. pl. num. Vitales partes ;

lebende geesten. Vitales spiritus : spiritus vitæ custodes & opifices.

lebende warmte. Vitalis calor : calor vitæ custos & opitex.

* lebende / daer heel gewoel is. ut : Een le-
bende stad. Civitas populosa. Een le-
bende straete. Platea frequenterata.

* lebende / lebendigh / wel disposit. Vividus, vegetus, a, um, vivax, g. vacis, o.

lebendighheit. Vivacitas, vitalitas, g. ratis, f. Eximius vigor : egregia vis : vigor naturalis.

lebendighheit van geeste. Ingenii rarifica-
vis, acrimonia, perspicacitas, acies, perspicacia, acumen.

lebenloos. f. doodt. Exanimis, e, o.

levings / hylede / lijf vrocht. Viscus, g. cûs, m.

leber. Jecur, g. conis vel cinoris, hepar, g. hepatitis, n.

leber-ader. Vena jecoraria, hepatica, axilla-
ris.

leberkrampdt. Hepatica, g. cz, f. lichen, g. enis, m.

leberlingh. Tomaculum, g. li, n.

lebersnout. Arvina, g. nã, f.

lebersuchte. Morbus hepatis.

lebersuchtigh. Hepaticus, jecinosus, a, um, o.

leberen. Tradere, p. tradidi, f. traditum ; dare, p. dedi, f. datum ; porrigere, p. porrexi, f. rectum ; offerre, fero, p. obtuli, f. oblatum, r. acc. Dare in manus ; dare in potestatem.

leberbaer goedt. Merx proba.

leberinge. Traditio, g. onis, f.

leberinge van set hebben. Habere curam emendi aliquid.

lebesche / Fl. Ligusticum, g. ci, n. flor.

leugen / leugentr. Mendacium, g. cii, n.

leugenachtigh / leugenaer / leugensak. Mendax, g. daxis, o. Mentiendi facilis ; In mendaciaproclivis & propensus : obnoxius mendacio ; assuetus mentiri.

leugen straffen. Arguere de mendacio ; mendaciis insimulare, r. acc.

lebzeppe. Insigne, g. nis, n. Vestaria tessera : gentilitia vellium tessera : vellis tessleria, nota cohortalis.

leuze / leuren / &c. lore / loeren / &c. Merces frivolas exponere venales.

leuse. f. lose. Tessera militaris.

leusigh / loosigh. Remissus, ignavus, languidus, veciniosus, a, um ; segnis, e, g. nis, o.

lephbladeren. Lapathum, g. thi, n.

lepde / lijje van boomten. f. lijde. Deambulatorium arborarium.

lepde / waterlepde. Aquaductus, g. cûs, m. aquagum, g. gii, n.

lepden. Ducece, deducere, p. duxi, f. ductum ; ducere, p. avi, f. atum, r. acc.

lepder / lepdtsmaat. Dux, g. ducis ; ductor, director, g. otis, m.

lepdtszak. Illicium, g. cii, n. Illex eca.

lepdginge. Ducus, g. cûs, m. ductio, condutio, g. onis, f.

lepdster. Duxrix, g. tricus, f.

lepdtsre. Cynofura, g. rg, f. polus, g. li, m. Ursa minor ; stella polaris.

leppen. f. leene. Podium, g. dii, n.

lepse. f. leirse. Ocrea, g. crex, f.

lepffen. Cantio hilarior ; canicium hilaritatis plenum, ut sunt cantiones natalitia.

lepffenen. Cantare cantiones hilariores.

liberael / mildt. Largus, munificus, a, um ; liberalis, e, g. lis, o. In dando prolixus.

liberaelheit. Largitas, liberalitas, g. ratis ; munificencia, g. tiz, f.

liberaeligh / mildtelijk. Liberaliter, larguer, prolixè, munificè, ad.

liberteit / liber / f. vry / vryghheit / &c. Libertas, tatis, f.

libertin / die sonder Godt oft wetten leeft. Omnes tum divinas tum humanas leges spernens.

licenten. Vedicaglia, g. lium, n. pl. num.

* licentie / toelatinge. Facultas, potestas, g. tatis. f. Het licentie. Bonâ veniâ.

licentieren / toelaten. Potestatem facere ; veniam dare, r. dat.

* licentie / afsankinge. Missio, dimissio, onis, f.

licentieren / cassen / afsanken. Amandare, ablegare, p. avi, f. atum ; dimittere, p. misi, missum, rog. acc. Missionem dare, r. dat.

licentie / al te groote vryghheit / stontig-

tighept. Licentia, g. tiz, f. Immoderata licentia; immodica licentia.
Licentie nemen. Audere, p. ausus sum, *nostro pass.*
ſich licentieren. In licentiam effundi, licentiorum fieri.
licentius. Licentiz immodicus; in licentiam effusus.
licentiefelſch. Juſto licentiùs, *adv.*
*** licentie / ſtaet ende eete van licentiaets ſchay** Licentiz gradus, licentiz dignatio. *Eſt gradus liberi Doſtoratum in quolibet facultate ſumendi, ſimo hodie parum ipſo Doſtoratu inferri.*
Licentiaet. Doſtor designatus; allectus in ordinem Doſtorum; in numerum Doſtorum allectus, *vulgo* licentiatius, g. ti, m.
Lichaam. f. lÿff. Corpus, g. poris, n.
Lichaemken. Corpufculum, g. li, n.
Lichaemelyck. Corporalis, e, g. lis; corporeus, a, um, o.
Lichamelÿcken. Corporaliter, *adv.* f. lÿff. Corporis, n.
licht / ſchÿn. Lux, g. lucis, f. lumen, g. minis: luminare, g. tis, n.
licht / klaer / helle. Lucidus, clarus, dilucidus, a, um, o.
licht / cleraet / eer. Decus, g. coris; ornamentum, g. ti, n. ut: Cicero is het licht van **Latÿnſche Redenaers.** Tullius est Oratorum latini nominis clarissimum decus: latinæ facudiz lumen.
licht / gemeene kermiffe. Publica notitia: communis cognitio. ur: **Eenen boeck in 't licht geben.** Librum in lucem edere, lubrum in publicum emittere.
in 't licht komen. f. **Openbaer worden.** In adſpectum lucemque proferri. In vulgus difſeminari.
lichtachtigh. Luminosus, lucidus, a, um, o.
lichtbaer. Luculentus, a, um, o.
lichtblauw. Color Venetus.
lichtdrager / lichtſtock. Lychnuchus, g. chi, m. candelabrum, g. bri, neut.
lichten / licht van hem geben. Lucere, p. luxi: splendere, dui; fulgere, p. fulli, *ſm. / ſup.*
lichten / iemandt licht geben. Lumen admove; lumen præbere, præferre, r. dat.
licht inp. Hac lumen admove; lumen præfer.
lichtnagge. Hepiulus, g. li, mafe.
lichtſchoutwigh. Lucifugus, a, um, o.
lichtſchutfel. Umbraculum, g. li, n.
lichtbat Lampas, g. padis; lucerna, g. nã, f.
licht/niet gewichtig. Juſto levior: legiùmo pondere deſtitutus.
licht geldt. Pecunia iniqui ponderis.

licht/niet ſwaer van gewicht. Levis, e, g. vis. o. Exigui ponderis.
lichte ruyters. Equites levis amaturz.
licht / lichtbeidigh / die niet veel en deugt. Temerarius, a, um; ſcurrilis, e, g. lis, o.
lichtachtigh. Leviculus, a, um, o.
lichte bouwe. f. **ſcere.** Proſtitula, z, f. Meretrix, icus, f.
licht / niet moepelÿck. Facilis, e, g. lis; expeditus, a, um, o.
lichtelÿck. Facile. *adv.* Haud difficulter: nullo negotio.
lichtgeloovigh. Credulus, a, um, o.
licht / onverſtandigh / lichtbeerdigh / lichtſinnigh / variabel van ſinnen. Levis, e, g. vis; inſtabilis, tutilis, e, g. lis; inconfians, g. ſtans; vanus, a, um, o. Nihil gravitatis habens: nulla gravitate præditus.
lichtighept / lichtbeerdighhept. Levitas, inſtabilitas, vanitas, tutilitas, g. tatis; inconfiantia, g. tiz, f.
ſich tot lichtbeidighhept begeben. Studere rebus levibus: levibus & inanibus rebus operam dare: ſedare tutilia & inania.
lichtbeidelyck. Leviter, temerariè, inconfianter, *adv.*
licht / ſnel / lichtroerigh. Agilis, e, g. lis: pernix, g. nicis, o. ocyor, c. & ocyus, n. g. oris.
lichten / opheffen. Levare, ſublevare, p. avi, f. atum, r. acc.
lichten / heuren / ontfangen. Accipere, pio, p. cepi, f. ceptum. **Gelt lichten.** Cogere nummos.
lichten / wech-nemen. Tollere, p. fuſtuli, f. ſublatus: abſportare, p. avi, f. atum, r. acc.
lichten / volck annemen. Colligere milites, f. **Crijchs-bolk annemen.** Copias parare, cohortes cogere, exercitum comparare, ſtare, legiones conſcribere.
lichten / licht maerken. Pondus minuere, aliquid ponderi detrachere.
lichten / lichter worden. Pondus amittere: minus ponderoſum fieri.
lichter / Holl. Fl. ſchuypte om het goet mede upt de groote ſchepen te lichten. Scapha exoneraria.
lichteren een doodt lichaam. Capulo levare cadaver mortuum.
lichteniſſe. Purificatio B. Virginis Deiparæ.
lichen. f. gelicken. Nitere, tui, *vel* Polire, ivi, utum.
lich-ſteen. Pumex, g. micis, c.
lidt / leedt. Fl. deel des lichaems. Membrum, g. bri, n. artus, g. utum, m. pl. num.

lidt/gelenck. Articulns, g. li, m. junctura, commissura, g. rz, f.
 lidloos. Mutilus, mutilatus, a, um, o.
 lidt-gras. Agrostis, g. sis vel stidis, f.
 lidmatighepdt des lichaems. Statura, g. rz, f. Figura membrorum; qualitas & forma corporis.
 lidt-teecken/spore/kentteecken. Vestigium, g. gii, argumentum, g. ti, signum, g. ni, indicium, g. cii, n.
 lidt-teecken/wondt-teecken/straene. Cicatrix, g. tris, vibex, g. bicus, f.
 lidt-seebe/lidt-water. Ichor, g. oris, m. Serum sanguinis.
 lieden/ lupden. *antique*. Homines, g. num, m. pl. num.
 lyp-lieden. Nos, *nom. pl. ab Ego*,
 ghy-lieden. Vos, *nom. pl. a Tu*.
 liedt. Canticum, g. ci; carmen, g. minis. n. cantio, g. onis, f.
 brypdrlof liedt. Epithalamium, g. mii, n. begraef-liedt. Epicedium, g. dii; epitaphium, g. phi, m.
 bicrotie-liedt. Epinicion, g. cii; niceterion, g. rii, n.
 liedeken. Cantilena, g. nz; cantiuncula, g. lz, f.
 lief/aengenaem. Charus, amicus, dilectus, acceptus, exoptatus, a, um, o.
 liefende weirt hebben. Charum habere: in oculis ferre. f. lief hebben. ut: De Brypdr ende Brypdegom hebben inalkanderen lief. Sponsa sponsusque mutuo flagrant amore.
 lief hebben/beminnen. Amare, adamare, p. avi, f. atum; diligere, p. lexi, f. lectum, r. acc. amore prolequi, *reg. acc.* ardere amore aliquid.
 lief/liefken. Amasus, g. sii; amicus, g. ci, m. amasia, g. siz; amica, g. cz, f.
 liefde. Amor, g. oris, m. charitas, g. tatis; dilectio, g. onis, f.
 Godt der liefde by de Heydenen. Cupido, g. dinis, m.
 Goddine der liefde by de Heydenen. Venus, g. neris, f.
 met liefde bebaen zyn. Amore ardere; amore languere.
 tot liefde bewegen. Incendere amore: ad amorem pellicere; inescare ad amorem, r. acc.
 tot liefde van my. In gratiam mei; mei causa: mei ergo.
 pet ter liefde van jemandt doen oft seggen. In gratiam alicujus quidpiam facere vel loqui: ad voluntatem loqui: ad occupandam gratiam dicere; auribus intevire; absentari alicui.
 lief getal/briendelijck. Blandus, gratiofus, a. um, comis, affabilis, e, g. is, o.

lief-hebber. Amator, g. oris, m.
 lief-hebber van de konsten. Philomusus, g. si; philologus, g. gi, m. Fautor bonarum litterarum: homo propensa in litteratos benevolentia: magnificus studiorum Maecenas.
 liefkens-krupdr. Phlitrum, g. tri, n. Poculum amatorium.
 lief-laffen. Blanditi, p. ditus; adulari, p. atus, f. arum, r. dar. palpare, p. avi, f. atum, r. acc.
 lief-laffer. Adulator, palpator, g. oris; palpo, g. ponis, m.
 lief-lafferpe. Palpum, g. pi, n. blandiloquentia, g. tiz, f.
 lieflyck in onberfatje. Amabilis, comis, e, g. is; bellus, lepidus, festivus, venustus, a, um, o. Hilaris ac suavis congressus homo.
 lieflyck van smaetke. Suavis, dulcis, e, g. is, o. Grati laporus.
 lieflyck van aen sien/plaisant. Amoenus, jucundus, gratus, a, um, o.
 lieflycken. Sauviter, comiter, placide, blandè, felleve, *adv.*
 liefellyckheyt/minnellyckheyt. Amabilitas venulus, g. atis, f.
 liefellyckheyt in 't spreken. Comitas, affabilitas, g. tatis, f. lepos, g. poris, m.
 lieflycken. Allectare, p. avi, f. arum; pellicere, cio, p. pellexi, f. plectum. *reg. dar.*
 lockinge. Illecebra, g. brz; adulatio, allectatio, g. onis, f. blandimentum, g. ti; illicium, g. cii, n.
 lief-nogen. Venustis adspicere ocellis, *reg. acc.*
 liefkoeck. *Fl. Holl. Zel.* Libum, g. bi; dulcinarium, g. rii, mustacum, g. ci, n. Placenta mellita.
 liefte. f. beliefte. Placitum, g. ti, n. Votum, i.
 liegen/teugentale spreken. Mentiri, ementiri, p. titus, dep. Mendacium dicere, talia dicere: mendacio fallere.
 ligger/teugenaer. Mendax, g. daxis, o.
 liegen ende bedzielen. Arcuicare, p. avi, f. atum.
 ligger ende bedzielijck. Arcuator, g. oris, m.
 liegen/schillen. Differre, sero, p. distuli, f. dilatum; discrepare, p. crepui & crepavi, f. crepitem; distare, p. disti, f. stium; distidère, p. distedi, f. sessum.
 het lieght veel. Multum differit: multum interest: multum discrepat.
 het lieght aen n. Per te stat.
 waer aen lieght het? Quid obstat? quid prohibet?
 liere. Lyra, g. rz, f.
 lieren-speelder. Lycien, g. cinis; lyricus, g. ci, m.
 liere/Fl. Scamnum pra foribus.

hier elauw' Tepidulus, tuberculatus, a, um, o.
 lieſche / eeghenis / Fl. Holl. Inguen, g. guinis:
 m.
 lieſe / ſmeit. Adeps, g. dipis, e. abdomen, g.
 minis, n.
 lieber. Libentius, potiùs, *adv.*
 liebet hebben. Malic, malo, p. malui: Potiùs
 velle.
 en liebet! Ejaſodes! obſecro! amabo! *adv.*
 lieutenant / Stadthouder / die in eens anders
 plaats plaect. Vicarius, g. rii: legatus,
 g. ti, malc.
 lieutenant Colonel. Militaris Tribuni le-
 gatus.
 lieutenant Capiteyn. Subcenturio, g. onis,
 m. Centurionis optio.
 lieutenantſchap. Legatarium vel vicarium
 munus: legataria functio, provincia.
 ligature. Nexus, connexus, g. ùs, m. conne-
 xio, g. onis, f.
 ligt / verbondt. Fœdus, g. deris, n. Societas,
 g. tatis, f.
 lige / conſpiratie. Factio, g. onis, f.
 liggen / gelegen zijn. Jacere, p. jacui, *ſine*
ſup. cubare, recubare, p. cubui, f. cubi-
 tum.
 liggende geldt. Pecunia otioſa.
 liggende goedt. Prædium, g. dii, n. fundus,
 g. di, m.
 liggen / lichtplaectſe der berſten. Luſtrum,
 g. ſtri, n.
 ligginge. Cubitus, cubatus, g. tûs, m.
 ligſtede. Cubile, g. li: ſtratum, g. ti, n.
 liggen / blijven. Manère, p. manſi, f. manſum.
 ut: Ter ſchote liggen. Studiis peregræ
 operam dare. Ter yerberge liggen. Ho-
 ſpitari, p. tatus, *dep.* Te beide liggen. In
 carceris agere. In Carniſoen liggen. Præ-
 ſidium agere.
 liggen / aen gelegen zijn. Interelle, intereſt:
 referre, referre, *imperfectiva*. ut: Daer licht
 heele aen. Magni intereſt: magni referre:
 magni momenti eſt.
 wal licht u daer aen? Quid tua referre? quid
 tua intereſt?
 ligue. f. lige. ut: De ligue is gebroken.
 Fœdus eſt violatum, ruptum, fractum.
 lijk / doodt lichaem. Funus, g. neris, n. Ca-
 daver exanimæ.
 lijk / den rouwe. Funus, g. neris, n. exſequia,
 g. quarum, f. *pl. num.* Pompa funebris:
 funebris coetus: funebris comitatus: fune-
 bris pompa: funebris tranſvectio: fune-
 rariæ pompæ tranſvectio.
 *t lijk aengaende / oft tot het lijk behoo-
 rende. Feralis, is, e, o, funereus, a, um, fu-
 nebris, e, g. is, o.
 met de lijk gaen. Exequias comitari; funus
 proſequi vel deducere.

lijk-kleedt. Amiculum feralis: veſtis feralis.
 lijk-kjager. Vespillo, g. lonis, malc.
 lijkken. Funiculare, p. avi, f. atum, *ſeg. acc.* Con-
 ducere funus: curare funus.
 lijk-keest. Epulum funebre.
 lijk-huys. Dombus feralis.
 lijk-liedt. Threnodia, g. diz; elegia, g. giz,
 f. Carmen lugubre.
 lijk-ſermon. Concio funebris: panegyricus
 funebris: laudatio funebris, panegyricus
 dictus in demortui funere.
 lijkken / gelycken. Similem eſſe. *r. dat.*
 lijkertwyſe. Similiter, perinde, *adv.*
 lijkdooren / Holl. crterooge. Clavus, g. vi, m.
 lijk-teekenen. f. lidt-teekenen. Cicatrix, tri-
 cis, f.
 lijde / lije / doozgauck. Tranſitus, meatus,
 g. tûs, m.
 lijde / lije / wandel-plaectſen met doomen
 van beyden ſyden beplant. Ambulacrum
 g. cri, n. Deambulatorium arborarium: am-
 bulacrum a: bobus utrimque conſtitum.
 lijden / verdraghen / upriſtaen. Pari, tior, p.
 paſſus ſum; perpeti, tior, p. perpeſſus, *dep.*
 ferre, fero, p. tuli, f. latum; ſuſtinère, p. ſti-
 nuï, f. ſtentum: tolerare, p. avi, f. atum.
r. acc.
 *t lijden. Paſſio, perpeſſio, aſſiduo, g. onis;
 cruz, g. crucis, f. cruciatus, g. tûs, m.
 lijdtyck. Tolerabilis, e, g. li: tolerandus, a,
 um, o.
 lijdelyck. Toleranter, tolerabiliter, *adv.*
 Cum tolerantia.
 lijdſaem / lijdſaemheydt / lijdſamelijk.
 f. verduſtich / &c. Patiens, entis, o.
 lijden / paſſeren / doozgaen. Labi, præ-
 terlabi, p. lapſus, *dep.* præterire, eo, p. i, vi, &
 ii, f. itum; tranſire, ſeo, p. ſivi & ſi, f. ſitum.
 lijden / toelaten. f. gedoogen. Indulgere,
 ſi, tum, *r. acc. rei & dat. perf.*
 lijden / ſich lijden / te hzeden zijn / ſich pa-
 tienteren. Tolerare, p. avi, f. atum. Con-
 tentum eſſe: patienter ferre.
 ſich lijden met luttel. Exiguo, parvo con-
 tentum eſſe.
 lijden / beſijden. Fateri, p. faſſus; conſiteri a
 p. ſellus. *dep. r. acc.*
 lije / lijde. f. lijde. Tranſitus, ùs, m.
 lijve / lichaem. Corpus, g. poris, n.
 lijvende goedt. Vita & fortunæ.
 lijlifcken / lijrockſken. Subucula, g. læ, f.
 lijk-knacy / lijk-knecht. Satelles, g. tellis;
 ſtipator, g. toris, m.
 lijk-koop. Epulum arthale.
 lijk / koſt / lijk-neringe. Vicus, clûs, m. an-
 nona, g. næ, f.
 lijk-epgen / ſlaebe. Mancipium, g. pii, n.
 lijk-epgen kindt / dat van onſen ſlave in
 ons huys getoeren is, Verua, g. næ, m.
 lijk

lyf-fenghde. Statura, g. rz, f.
 lyf-lik. Corporeus, a, um, o.
 lyf-tog. Mortuus, a, um, o. Solutus cor-
 pore: corporis expert.
 lyf-vacht. Pensio, g. onis, f.
 lyfvente. Reditus ad vitam, vulgo reditus
 vitalis.
 lyfstraffe. Poena corporis, poena capitalis:
 sanctio capitalis, mortis supplicium.
 lyf-tocht/ lyfvoedfel. Commeatus, g. tús,
 m. Annona, g. nz; alimonia, g. niz, f.
 lyfverbindinge. Obligatio civilis.
 lyfvertwe. Color rosceus.
 lyfwacht. Stipatoris, g. rum, m. pl. sum.
 lyfwapen. Armatura, g. rz; lorica, g. cz, f.
 lyyn. Vilcus, g. ci, m. gluten, g. tinis; glutin-
 um, g. ni; vilcum, g. ci, n.
 lyynachtigh. Viscosus, glutinosus, a, um, o.
 Instar vilci adhærensens.
 lyynachtighwoyden. In viscum lentescere,
 glutinolum evadere vel fieri: vilci lentorem
 contrahere: glutini lentitiam concipere.
 lyynen. glutinare, agglutinare, conglutinare,
 p. avi, f. atum, r. acc. Coniungere seu com-
 pingere glutine: visco illiicere.
 lyynner. Glutinator, g. óris, m.
 lyynunge. Glutinatio, conglutinatio, g. o-
 nis, f.
 lyynroede/ lyyn-stock. Calamus viscatus:
 arundo viscata: festuca viscata: festuca visco
 illita vel oblita; ames, itis, m.
 lyyn/blas. Linum, g. ni, v.
 lyynen/ban lyyn. Lineus, linteus, a, um, o.
 lyynendoeck/ lyynwaet. Linteum, g. tei, n.
 rela, g. rz, f. Pannus linteus.
 lyynenweber. Linteo, g. onis, m. Opifex
 lintearius.
 lyynsaedt. Lini semen.
 lyynsaet-olp. Oleum lineum.
 lyynbink. avis. Linaria, g. riz, f.
 lyynwaet. f. lyynendoeck. Linteum, ei, n.
 grof lyynwaedt. Carbasus, g. si, f.
 kostelyk lyynwaedt. Byssus, g. si, f.
 fyn lyynwaedt. Sindon, g. donis, f.
 lyynwaedtrier. Lintearius, g. rii, m.
 t lyyn-waedt aengaende. Lincarius, a,
 um, o.
 lyynke/lyynkeme. Fl. Vibex, g. bicis, f.
 lyyn/lyynne. Funis, g. nis, m. Linum tortum,
 funis nauticus.
 lyynedzaeper/ Holl. seeldzaeper. Restio, g.
 onis, m.
 lyynge/Fl. i. lengen/ langer maken. Exten-
 dere, p. rendi, f. tenjum.
 lyys/lyys/ Fl. Scamnum, g. ni, n.
 lyysvedde/ roshare. Fl. Lédica, g. cz, f.
 lyyscoetse/ Fl. speuneroetse. Lédica plica-
 tilis.
 lyys/booydt. Limbus, g. bi, m. ora, g. rz; sim-

bria, g. brix; extremitas, g. tatis; lacinia,
 g. niz, f.
 lyysste/ tolle. Catalogus, g. gi, m. recensio,
 g. onis, f.
 lyysste ban een tafereel. Pluteus, g. tei, m.
 lyysste ban berder-werck. Subcus, g. scudis,
 f.
 lyyssten/ met een lyysste besetten. Circumdu-
 cere ora, limbo, vel pluteo, r. acc.
 lyysster. Turdus, g. di, m. avis.
 lyysngen gelyk een lyysster. Canere suavissimè.
 lyysben. Corporare, p. avi, f. atum, reg. acc.
 lyysbich/ vollybich. Corpulentus, a, um, o.
 lyysbich/ wel te pas. Vividus, vegetus, a,
 um, o.
 lyyslebeeren. Palpitare pedibus; motare pe-
 des: gesticulari pedibus.
 lyyslimten/ palen. Fines, g. nium, c. termini,
 g. norum, limites, g. tum, m. pl. num.
 lyyslimitatie/ bepaelingh/ reglement. Finitio,
 prafinitio, restrictio, g. onis, f.
 lyysmet limitatie. Prafinitio, restrictio, adv.
 lyyslimiteren/ reguleren/ bepaelen/ maet stels-
 len. prafinire, p. nivi & nii, f. nitum, reg.
 acc. Modum statuer, r. dat.
 lyyslimoen. Limonium, g. nii, n. citrium minus,
 citreum limonium.
 lyyslinagie/ afkomst. Genus, g. neris, n. gens,
 g. gentis; profapia, g. pix, f.
 lyyslinagier/ die ban het zelfde geslacht oft
 stam is. Eodem ortus generis stipite, ead-
 dem generis stirpe natus; eodem satys gene-
 re; eadem editus gente.
 lyysban de zelfde linagie geboren. Cognatus,
 consanguineus, a, um; gentilis, c, g. lis, o.
 lyyslinagier/ dar een eenigh geslacht eygen is.
 proprium alicujus gentis stipitis, peculiae
 stipitis unius in gente quapiam.
 lyyslinck. Holl. f. slinck. Lævus, a, um; sinister,
 ltra, strum, o.
 lyysliake/ Fl. linkse/ streme vel/ strame. Vibex,
 g. bicis, f.
 lyyslinde/ lindenboom. Tilia, g. lix; phibyra,
 g. rz, f.
 lyysban linden. Tiliaceus, a, um, o.
 lyyslindt. Fascia, g. ciz; tznia, g. niz; vitta, g.
 tz, f.
 lyysmet linten gebonden. Fasciatus, tznicius,
 vitatus, a, um, o.
 lyyslyndtweber. Tzniodius, g. rii, m.
 lyyslyndtwoort. Crocodilus, g. li, m.
 lyysban den lyndtwoort. Crocodilinus, a, um, o.
 lyyslinie/ trecksel met de penue oft per anders.
 Linea, g. nez, f. ductus, g. óús, m.
 lyysde linie aengaende. Lincaris, c, g. ris, o.
 lyyslinie van geschryft. Verlus, g. sús, m.
 lyyslinie/ regleet. Regula, g. rz; norma, g. maz
 amullis, g. sis, f.
 lyyslinie/ natuurelyke oordje ende gesteltenisse
 ban

ban maetschap. Linea, g. nez, f. Cognatorum recta series: conlanguinorum naturalis ordo.

linsc/brtse. Lens, g. lentis, lenticula, g. lz, f.

lip/lebbe. Coa ulumi, g. li, n.

lippe. Labrium, g. brii, labrum, g. bri, n.

lippeken. Labellum, g. li, n.

de lip laten hangen/gram zyn. Indignari, stomachari, p. atus, f. atum, dep.

lipachtigh/diklip. Labeo, chilo, g. onis, m. labiosus, labrosus, a, um, o.

lippenhol onder d'onderste lippe. Lacuna, g. naz, f. philtrum, g. tri, n.

liquide/klaer/kennelyk. Apertus, clarus, manifestus, a, um, o.

liquide/nier disputabel/daer geen krackeel op valt. Minimè controversus; haud litigiosus.

liquide schult. Debitum non controversum.

liquideren/klaer maeken dat daer geen dispute op valt. Decidere, p. cidi, f. cisum, reg. acc.

liquideren een schuldt. De dedito aperte vel planè decidere.

liquidatie. Decisio, g. onis, f.

liquidelijk. Liquide, aperte, plane, manifeste, adv.

lisch. herba. Iris, g. ridis, f. Radix Illyrica.

lischbloeme. Floris iris.

lisch/biese/seegars. Carex, g. raris, f.

lischbosch/biesbosch. Carexum, g. ai, n.

lispeler. Blaxus, g. si, m.

lispfen. Balbutire, p. tivi & ii, f. titum.

lispeltonge. Lingua lubrica.

list/lijstigheddr. Fraus, g. fraudis; astutia, g. rix; vafricitis, g. tici, f. dolus, g. li; astus, g. rds, m. calliditas, g. tatis, f.

listigh. Dolosus, astutus, fraudulentus, versutus, callidus, argutus, vulpinus, cautus, a, um: vader, fra, frum, o.

listighlyck. Vatre, callidè, astutè, dolosè, cautè, fraudulentè, veteratorie, adv.

littler/rosbaer. Lectica, g. cz, f.

littier/stropfel onder de beesten. Substramen, g. minis; stratum, g. ti, n.

littier-boom. Vaccera, g. rz, f. Longurius stabuli.

littse. Laqueolus, g. li, nexus, g. ds, m. anula, g. lz, f.

in de lisse getaeken. In maximas difficultates dejici (à dejicior, p. dejectus, pass.) in acerbissima incurere: involvi, implicari, intricari difficultatibus.

libzepe. f. liberpe. Vestiaria tessera.

lobbe/krage. Lobus, g. bi, m. collare, g. ris, n.

lobben/hondt met lange locken. Canis villosus.

lobben/metaph. een ongefatsonneert mens

sche. Homo incomptus, impolitus, iners.

locht/de locht. Aër, g. eris; æther, g. theris, m. aura, rz, f.

lochtlochtjen. Aër mitis, lenis, placidus, clemens, mollis: aura grata, placida; grata aëris temperies.

een lochtjen raepen. Captare auram: deambulare ad auram.

locht geben aen een gestopt vat. Aperire nonnihil orificium dolii.

locht geben/tijt geben. Temporis aliquod spatium concedere alicui.

lochtader. Arteria, g. rix, f.

lochtgat. Spiraculum, g. li; spiramentum, g. ti.

locht/lochtachtigh. Aërius, lucidus, clarus, luminosus, luculentus, a, um, o.

locht(sgh)/Fl. Hortus, g. ti, m.

lochtinckman. Fl. Hortulanus, g. ni, m.

lochtvoogel. Avis paradisa.

locht/licht/snel/rap. Celer, celere, g. leris; velox, g. locis, pernix, g. nicis; agilis, le, g. lis, o.

locht van geeste. Alacer, alacris, alacre, vel alacris, cre; c. cris, latus, a, um, o.

lochtigheddr. Levitas, celeritas, alacritas, g. tatis, f.

lochtelyck/locht op. Leviter, celeriter, alacriter, adv.

locke/locke. Villus, g. li, m.

lochtachtigh. Villosus, a, um, o.

locken haeris van de vrouwen. Antix, g. arum, f. pl. num.

locken haeris van de peiden. Capronz, g. arum, f. pl. num.

locken/aenhaelen/aenlocken. Allicere, illucere, pellicere, cio, p. lexi, lectum; allecare, p. avi, f. atum; attrahere, p. traxi, f. tractum, r. acc.

locken/Fl. suppen. Sugere, p. luxi, suctum.

lockaes. Illicium, g. cii, n. illecebra, g. brz, esca, g. cz, f.

lockaesen. Inescare, p. avi, f. atum, reg. acc.

lochtachtigh/aenlockende. Illex, g. illicis, pel-lax, g. laxis, o.

lock dijffe. Palentia, g. triz, f. Gracum. Columba illex vel alleatrix.

locher. Allector, allecator, g. oris, m.

lock-gifte. Donum humatum: munus viscosum.

lockinge. Illectamentum, invitamentum, g. ti; illicium, g. cii, n. illecebra, g. brz, f.

locknerse. Allector parus.

lochtjaet. Sermo illex.

ladder/boef/guyp. Scarra, g. rz, nebulo, g. lonis, m.

lobber/horachtigh. Luxuriosus, Veneruus, a, um, o.

lobbers

LOD LOE LOF

- lodder-bedde. Anacinterium, g. iij, n. grabatulus, g. li, m.
 lodderen in 't bedde. Tarpiter volutari in lecto.
 lodderen in de sonne. Apricari, p. atus, f. atum, dep.
 lodderlijk / loddersch. Venustus, blandus, a, um, o.
 lodderlijk / hoersch. Venerens, meretricius, a, um, o.
 lodderlijk oogen. Oculi illices, pellaces, meretricii, venusti, ludibundi.
 lodderlyken. Venuſte, blandi, adv.
 lodder-oogiggh. Patus, g. ti, m.
 lodder-siek. Amore languens.
 loef / nagel daer 't roer van 't ſchip in hangt. Scalmus, g. mi, m.
 loen/loer/loersch. Bardus, stupidus, a, um, o. Obuſz mentis homo: hebetis ingenii homo: vastus & tardus: ineptus & inconditus.
 loer-loen. Facesse sipes, apage inepte.
 loen heten. Frustrari, p. atus, pass. Suo jure vel sua pretensione depelli: spe excludi; a spe decidere.
 loenie/nierbedde met den bil van 't half te saemen. *Lumbus vulinus cum adipo ro-num.*
 loer. f. loen. Statua vervecina.
 loerman. *Cafeus vilis & infpidus.*
 loeren / ter syden ioncken. f. ioncken. ut: *Hyp loert. Leviter cum venustate obliquat oculos*
 loeren/bespleeden/ belupsteren. Observare, p. avi, f. atum. r. acc. insidiari, p. atus, f. atum, dep. r. dat.
 loeren/door de bingeren sjen. Connyere, p. nivi & nixi, sine sup.
 loeren / 't boozhoofst vol rompelen tter-ken. Caperare frontem.
 loerer. Insidiator, speculator, g. oris, m.
 loer-ooge. Patus, g. ti, m.
 loer-hals. Fraudulentus, a, um, o.
 loete. Rutabulum, g. li, n.
 loebe. Scalmus, g. mi, m.
 loeben. est. Navem deſectere seu declinare.
 loepen/oe. f. lopen. Mugire, ivi, itum.
 lof/lyps. Laus, g. laudis; laudatio, collaudatio, g. onis; gloria, g. iaz; f. prazium, g. mii, n.
 lof/verlof. f. Werlof/ doo; loof. Venia, a, f. met verlof. Ignoscat mihi geniuſtaus.
 lofgeber. Laudator, commendator, oris, m.
 lof-gieriggh. Ambitiosus, a, um, o. Cupidus laudis; studiosus gloriæ.
 loffelyk/loffsaen/ lofweerdiggh. Laudabilis, pradicabilis, e, g. lis, laudandus, pradicandus, a, um, o. laude dignus: dignus qui laudibus ornetur.
 loffelycken. Laudabiliter, adv.

LOG LOK LOM

- lof-rebene. f. Cernatum. Præconium, iij, n. Encomium, ii.
 lof-sank. Hymnus, g. ni, m.
 lof-rupten. Adulari, assentari, p. atus, f. atum, r. dat. Laudare in os, r. acc. Ebuccinare laudes alicujus. Tribuere alicui præconium. aliqueum in cælum ferre, atolere.
 lof-tufter. Adulator, assentator, g. oris, m. Tubicen laudis.
 loge/logie/capueet/ſlecht hupsken. Casa, g. fæ, f. tugurium, g. rii; gurgustium, g. stii, n.
 loge/logie/ wandel-plaetse/loof. Ambulacrum, g. cri, n. xyſtus, g. stii, m. pergula, g. iz, f.
 loge/Fl. *Domus publici nationis vel colleg.*
 logement/logement/logis/herberge/woon-ninge. Habitatio, g. onis, f. diverforium, rii; hospitium, g. tii; domicilium, g. lii; habitaculum, g. li, n.
 logeren / herbergen/in hups nemen. Hospitio accipere, recipere, suscipere, excipere, r. acc. teſto accipere aliqueum: hospitium alicui præbere.
 logeren/ter herberge leggen. Hospitari, diverſari, p. atus, f. atum, dep. Uti hospitio: uti teſto alicujus. f. Herbergen. Hospitio excipere.
 logen. f. leugen. Mendacium, g. cii, n.
 logie/logement / logis. f. logis/oe. Habitationo, g. onis.
 loke/Fl. Floccus, g. ci, m.
 loke/leuke. Sepimentum, g. ti, n.
 loken / lupken. Claudere, p. clausi, f. sum r. acc.
 loker/Fl. Theca, g. cz, f. loculamentum, g. ti. receptaculum, g. li, n.
 lollaert/Celleboeder. Alexianus, g. ni, m.
 lollebank / Zel. slaepbank. Lectica plicatilis.
 lollen. Femora fovere focolo.
 lollepot. Pocus, g. li, m.
 lollen geiggh een kat. Felis instar gannire.
 lombært/wokerer/ lombærtier. Fœnerator, g. oris; usurarius, g. rii, m.
 lombært. Officina usurarii.
 lombærtſche pinne. Gallina Medica vel decumana.
 lombærtſch ep. Ovum decumanum.
 lomner. Umbra, g. brz, f.
 lomnerachtiggh. Opacus, a, um, o.
 lomnerhupsken. Scena, g. næ, f.
 lomneren / in den lomner rusten. Captare umbram; sub vel in umbrâ quiescere.
 lomnertinge. Umbraculum, g. li, n.
 lompe / lap. Panniculus, g. li, m. assumentum, g. ti, n. linteum attritum.
 lompe. Borbocha, g. chæ, f. Mustela fluviatilis, p. scis.

ionck

L O N L O O

lonck Adspēctus limus.
lonckhaert. Pzitus, g. ti, m. Hirquum videns.
loncken. Limis obtueri: amatorie intueri.
al lonckende. Limo obtutu; limis oculis
ablativi absoluti.
lonckken. Ocellus illecebrosus.
lonckse. Paxillus, g. li, m.
longe/longer/loose. Pismo, g. monis, m.
longer-ader. Trachea, g. chez, f.
longerkrupdt. Pulmonaria, g. riz, f. *herba*.
longerleck. Peripneumonicus, a, um, o.
longerlechte. Peripneumonia, g. uiz, f.
longie. f. loenie. Lumbus vitulinus.
lonke. Igniaria resticula, igniarius tuniculus;
carapularium ellychnium.
lonken riecken. Subollacere dolum.
lonchenen / ontkennen. Negare, abnegare,
 p. avi, f. atum; inficiari, p. atus, f. atum;
diffiteri, sine prat. v. acc. Ire inficias.
loncheninge. Negatio, g. onis, f.
loock. Allium, g. lii: porrum, g. ri, n.
loockporene. Scorodoprasum, g. si, n.
loockfausse. Alliatum, g. ti, n.
loockberwe. Color prasinus.
loof. Frons, g. frondis, f. folium, g. lii,
 neutri.
loof kreffgen. Frondere, frondescere, p. fron-
 dui, *sine sup.*
loof / blicke. Bractea, g. &ez, f.
loof dan rapen. Rapacia, *vel* rapicia, g. cio-
 rum, n. *pl. num.*
loof van luyngaert. Pampinus, g. ni, m.
loofachtich. Frondosus, frondeus, foliosus,
 comatus, a, um, o.
loofburcht / Fl. Napina, rapina, g. nz, f.
loofzaegende. Fondifer, sera, serum, o.
loofhutte. Scena, g. nz, f. frondea pergula;
 frondem tabernaculum, umbraculum: ra-
 malium trichila.
loofstil. Tranquillus omnino.
loofstroepen. Frondare, p. avi, f. atum.
loofblecke. Lentigo, g. ginis, f.
loofbozsch. Rubeta, calamita, g. tz, f.
loofwerck. Topia, g. piorum, n. *pl. num.*
Opus topiarium: topiarii operis ornatus.
loofwozin. Campe, g. pes: *vel* campa, p. a, f.
looberen / ban loof. Frondeus, a, um, o.
looberen / bladers. Frondes, dium, f. folia,
 g. liorum, n. *pl. num.*
looberen ban metael. Bractea, g. &earum, f.
pl. num.
looge. Lixivium, g. vii, n. lixivia, g. viz, f.
loogemaken. Lixivium excolare.
looghasschen. Cinis lixivius.
loon. Merces, g. cedis, f. salarium, g. rii: si-
 pendium, g. dii, primum, g. mii, n.
loonbaer / loonelijck. Meritorius, a, um, o.
looner. Remunerator, pramator, g. oris, m.
looniugs. Mercedis solutio.

L O O

loop / geloop. Curfus, discursus, g. ar, m. cur-
 riculum, g. li, n.
loop des lebens. Vitz curricularum; vitz sta-
 dium.
loop des meretts. Mundana vicissitudo.
loop des Heneis. Coeli motus.
loop der sterren. Astrorum motus.
loop der wateren. Aquarum defluxio.
loop des buycks. Alvi fluxus.
loop der ribieren. Alveus, g. vei, m. fossa, g.
 lz, f.
loop van een roere. Fistula, g. lz, f.
loopen / te doet loopen. Currere, p. cucurri,
 f. cursum.
loopen / bloeden. Fluere, p. fluxi, f. fluxum.
al loopende / loopens. Cursum, properè, *adv.*
looper. Cursor, g. oris, m.
looper / opperschen meulensteen. Catillus, g.
 li, m.
looper / steutel. Clavis familiaris: clavis ma-
 gi' tralis.
looperken. Trochilus, g. li, m. *avis*.
loopgachte / trenchee. Vallum, g. li, n. Ag-
 gere munita fossa; vallo munita fossa.
loopich / die tot het loopen bevoogt. Curso-
 rius, a, um, o.
loopich / heet. Catuliens, g. entis; lascivus,
 a, um, o.
loopigh zijn / heet zijn. Catulire, p. livi, & lii,
 f. litum: lascivire, p. vivi & vii, f. vitum.
loopinge / geloop. Curfus, decursus, g. onis, f.
loop-voeg. Lippus, g. pi, m.
loop-plaetse. Catadromus, g. mi, m. stadium,
 g. dii, n.
loop-plaetse / monster-plaetse. Diribito-
 rium, g. rii, n.
loopshantse. Propugnaculum, g. li, n.
loos / schatck. Callidus, catus, astutus, verlu-
 tus, a, um; vafer, fra, frum, o.
looselijck. Callide, astute, vase, argute,
adv.
looserick. Homo astutus.
loosigheyt. Calliditas, g. tatis: astutia, argu-
 tia, g. tia; vafrities, tici, f. astus, g. astus;
 dolus, g. li, m.
looswerck. Sciagraphia, g. phiz, f.
loose bloeme. Flos sterilis.
loose deure. Cæca fores.
loose noeste. Nux inanis.
loose tectwe. Granum vacuum.
loose / longer. Pulmo, g. monis, m.
loot / halve ontce. Semuncia, g. ciz, f. dipon-
 dius, g. dii, m.
loot / metael. Plumbum, g. bi, n.
loot / mine. Plumbago, g. ginis: molybdæna,
 g. nz, n. f.
lootachtich / van loot. Plumbeus, a, um, o.
loot aengaende. Plumbarius, a, um, o.
bol loot. Plumbosus, a, um, o.

looten

- L O O L O R

looten/berlooten. Plumbare, p. avi, f. a um, Plumbo agglutinare, r. acc.
 lootgieter. Plumbarius, g. tii, m. Plumbarius faber.
 lootschupm. Scoria plumbi.
 lootwit. *Holl.* cerussa, g. sz, f. plimmithium, g. thii, n.
 loot/pasloot. Cathetus, g. ti: libella, g. lz, f. perpendiculum, g. li.
 loot / balleken van loot gemaekt. Glans plumbea, m. liliis.
 loot/schippers loot. Bolis, g. lidis, f.
 't loot werpen. Bolide explorare vadum vel profundum.
 lootsman/pilote. Nauclerus, g. xi, m.
 lootsmans boot. Navis exploratoria.
 loote/Fl. slupte. Malleolus, li, m. talea, g. lz, f. Surculus infertitius.
 loobe. Umbraculum frondeum.
 loobe/beurdack. Projecta, g. & z: pergula, g. lz: projectura, g. rz: luggrunda, g. dz, f. projectum, g. & i: compluvium, g. vii, podium, g. dii, n.
 loobe/pandt. Poricus, g. cūs, m.
 loberen. f. loof. Bractea, z, f.
 loep/naelwijn. Lora, g. rz: decubria, g. riz, f. lorendzanch. Lora, polca.
 lore/leure/loeper. Illecebra, g. brz, f. reclamatorium, evocatorium, g. rii, n. *Instrumentum quo aucupes ad escam allicijunt & invitans accipitres.*
 te lore stellen/aenlocken. Illicere, cio, p. lexi, f. lectum: inelcare, p. avi, f. atum, r. acc.
 te lore stellen/bedzigen. Frustrare, p. avi, f. atum, decipere, pio, p. cepi, f. ceptum, r. acc.
 loren/leuren. Assuetacere accipitrem revocatorio.
 lorehogel. Accipiter, g. pitris, masc.
 lore/leure/hodderpe. Nuga, g. garum, f. *pl. num.* Merx frivola: res frivola: res nihili.
 looren/leuren/hodderpe te koop dzagen. Venales deferre res frivolas.
 loren/leuren/ syn koopmanschap langhs de straten te koop dzagen. Ostiatum merces venales exponere.
 loren/leuren/leuren-craemer. Frivolarius, g. rii: grytopola, g. lz, m.
 lorendzagen. Merces, clam, lucri causa, alio transferre, aut vendere, non soluto vestigali.
 lorendzager. Suffraganeus, g. nei, m.
 lorensaest. Homo ignavus, homo vilis & frivulus.
 loren ende foren. Imponere alicui, in transennam inducere: fraudare aliquem.
 loren/en foren. Impostor, fraudator, g. oris, m.

L O S L O T L O U

loren/leuren/sleppen. f. Steuren-Trahete, azi, actum.
 los/slap. Laxus, flaccidus, a, um, o.
 losmaken/ontlossen. Laxare, relaxare, p. avi, f. atum, r. acc.
 los/byp/ongebonden. Liber, bera, berum: solutus, liberatus, abolutus, exsolutus, a, um, o.
 los laten/byp laten. Dimittere, p. missi, f. missum. *reg. acc.* E vinculis dimittere: à custodia solvere. f. lossen. Redimere, emi, emptum.
 losbaer/dat men kan los maecten. Solubilis, e, g. is, o.
 lossen/byp ende los maecten. Liberare, p. avi, f. atum: expedire, p. divi, f. ditum; exsolvere, p. solvi, f. solutum, *reg. acc.* f. los laten. Liberali causa aliquem manu asserere.
 lossen/afkopen/rantsonneren. Redimere, p. demi, f. demptum, r. acc.
 losbaer / dat men kan afkooyen. Redimibilis, e, g. lis, o.
 lossen / berlossen. Redemptor, liberator, g. oris, m.
 eenen pandt lossen. Pignus redimere.
 lossen/ pdel maken. Exonerare, evacuaré, p. avi, f. atum, r. acc.
 eenen wind lossen. Pedere, p. pepedi, *sine sup.*
 goet upt den schepe lossen. Exonerare mercibus navem: merces & navi solvere.
 een busse lossen. f. afschieten. Dilplodere sclopum: exonerare sclopum.
 losbaer. Exonerabilis, e, g. lis, o.
 losch/een-voogigh. Lufcus, g. ci: cocles, g. cilitis, m.
 losch/scheel. Strabo, bonis, m.
 loschachtigh. Lusciosus, a, um, o.
 loschighept. Strabismus, g. mi, m.
 losschen / hoof-sweir. Hemisrania, g. niz, f.
 lose/teecken/ 't woogt. Tessera militaris: symbolum militare.
 lose-geber. Tesserarius, symbolatius, g. rii, m.
 losen/Holl. betalen. Solvere, p. solvi, f. solutum; elucere, p. lui, f. lutum, promere, p. prompti, f. promptum, r. acc.
 lot. Sors, g. sortis, f.
 't lot is my also geballen. Fortuna hanc mihi dedit sortem: sors ita mihi cecidit: ea sunt sortes meae.
 't lot woopen/ toeten. Sortiri, p. tirus, *et p.* Sotten mittere, ducere, in hydriam committere, sortem trahere: experiri sorte.
 lot/ gerechtigh deel/ portie. Pars, g. partis: portio, g. onis, f. Rata cuiusque pars: portio virilis.
 loter. Sortitor, g. oris, m.

loterpe.

loterpe. Sortilegium, g. gii, n.
 lotinge Sortitio, onis, f. sortitus, g. tús, m.
 lip lotinge deelen. Partes sortiri: de partibus sorte experiri: partes sortibus legere.
 loteren. Vacillare, p, avi, f. atum
 de hep lotert hem. Delirat: insanit: desipit: parum mentis compos est.
 loben/pjysen. Laudare, collaudare, deprzdicare, avi, f. atum. Laudibus efferre vel extollere: prolequi laudibus, r. acc.
 loben in 't berkooppen. Indicare, aestimare, p. avi, f. atum, reg. acc. cum genitiuis Tanti, Quanti; vel cum ablati vo pretis.
 lober. Laudator, deprzdicator, oris, malc.
 lober in 't berkooppen. Aestimato g. oris, m.
 loumaendt. Januarius, g. rii, m.
 louter/supbet. Purus, sincerus, limpidus, a, um, o.
 louter/teehemael soo/enckel. Verus, merus. a, um, o. ut: 't Is'enckel schelmerpe mera est nequitia: totum est nequitia, 't Is louter leugen. Verum vel merum est mendacium.
 louteren wijn. Merum, g. ri, n. Vinum merum: vinum purum: expers misturaz vinum.
 louteren/louter maken. Clarare, defzcare, p. avi, f. atum. Limpidum reddere, r. acc. fazcem detrahere, reg. dat.
 loutwe. Tinca, g. cz, f. piscis. (dus.
 loutwe/slecht-aert. Homo inexpertus, supi-
 loutwen/ slaen. Multare, verberare, p. avi, f. atum: punire, p. nivi, f. nitum, reg. acc.
 loutpael / Fl. getrouw. Fidas, a, um: fidelis, e, g. lis, o. Integra & inculparz fidei.
 loutw-maendt. f. loutw-maendt. Januarius, ii, m.
 lopante. Fides, g. dei: fidelitas, g. tatis, f. Fides integra, sincera, minime dubia.
 lopen. Mugire, p. givi & mugii, f. gitum: boare, p. avi, f. atum.
 lopinge. Mugitus, g. tús, m.
 loppn/ Holl. Pelles preparare. f. Hupdebet-
 ten. Depsere corium.
 loper/ Holl. Coniarius, g. rii, m.
 loper/bindtsel. Lorum, g. ri: loramentum, g. ti, ligaculum, vinculum, g. li, m.
 loper / bodde. Paniculus, g. li, m.
 loper/kinder-windsel. Fasciz, g. ciarum, f. cunabula, g. lorum: crepundia, g. diorum, n. pl. num.
 loubden. Castrare, evirare, emalculare, p. avi, atum, r. acc.
 loubder. Castrator, g. oris, m.
 loubbinge. Castratio, eviratio, g. onis, f.
 lucht/licht. f. licht. Lumen, inis, n. lux, ucis, f.
 lucht/locht. f. locht. Aer, eris, m.
 luehten/ aensien. Adspicere, cio, p. spezi, f. spectum, reg. acc.
 lichtcr. Candelabrum, g. bii, n.

lucht-streec. f. Werelt-streec. Zona, z, f.
 luggerigh/luck. Ignavus, a, um, o.
 luck/ Holl. Fortuna, g. nz, f. Gelock. Somn prosera.
 lul/ toon. Tonus, g. ni, tenor, g. noris, m. Ratio harmonica.
 den lul houden. Inarticulatè canere: tonum & faucibus promere sine vice.
 lul-peire. Fl. Pyrum tracidum.
 lul-pijpe/ Holl. Zel. Tibia utricularis.
 lulle/bjeede-focke. Sipurum vellyparum, g. ri, n.
 lunderen vel lunteren. Cunctari, morari, demorari, p. atus, f. atum, dep. Cunctanter agere.
 lunderer / lunterer. Cunctator, dilator, g. oris m. (um, o.
 lunderigh / lunterigh. Cunctabundus, a, lunderinge/ lunteringe. Cunctatio, tardatio, g. onis; mora, g. rz, f.
 lundtse. Paxillus, g. li, m. Rotz obex.
 lust/beigeert. Desiderium, g. rii, n. cupido, g. dinis; aviditas, cupiditas, g. tatis, f.
 lust der behuchte brouwen. Citra, g. tz, pica, g. cz; malacia, g. ciz, f.
 lust hebben/ lusten/ gelusten. f. Welustighe 3jn. Inflammari cupiditate.
 den lust boeten. Exsaturare animum: explere libinitium: desiderio satis facere.
 dat soude my moeten lusten. Et hoc quidem videre vel audire averem vel percipere.
 hem fal niet veel lusten te slapen. Non admodum dormire desiderabi: haud equidem somno se dare audebit.
 lustigh / gelustigh. Appetens, g. tentis, o. r. gen.
 lust/bzenght/berhenginge/bermaeck. Gaudium, g. dii: oblectamen, g. minis, n. voluptas, g. tatis: letitia, g. tiz, delectatio, oblectatio, g. onis, f.
 't is een lust om sien. Jucundum visu est.
 't is een lust om hooren. Jucundum auditu est.
 lustbaer/berhengelyck. Amoenus, jucundus, a, um; delectabilis, e, g. lis, o.
 lusthof. Paradisus, g. li, m. viridarium, g. rii, n.
 lusthuys/speelhuys. Prædium suburbanum: villa suburbana.
 lustigh/ liefstlyck. f. lustbaer. Amoenus: jucundus, delectabilis.
 lustigh/ bzolyck. Lætus, festivus, hilarus, a, um; hilaris, e, g. ris, o. Natura lætus.
 lustigh / adverbium vel interjectio excitandi. Animosè, hilariter, adv. Estote hilares.
 lustighept. Voluptas, amoenitas, jucunditas g. tatis, f. lepos, g. poris, m.

lustighe

Inſtighlyk. Amœne, ſclive, jucundè, lepi-
de, *adv.*
Luſtwoudt. Nemus, *g. moris, p.*
Luttel/wepnig / *adjekt.* Modicuſ, parvuſ,
exiguuſ, a, um, o.
Luttel / ſubſtant. Modicum, parum, aliquan-
tulum.
ſceet luttel. Perparum.
Luttel min. Paullo minus: haud multo minus.
Luttel tydt. Pauliſper, parumper, aliquam-
diu, *adv.*
Luttelken. Pauxillum, momentum, i, n.
Lup. Piger, gra, grum; ignavus, deſiduoſuſ, a,
um; legniſ, e, z, niſ; iners, *g. eruiſ*; locorſ,
g. cordiſ: deſeſ, *g. deſidiſ*, o.
Lup woerden. Pigreſcere, torpeſcere, *ſine prat.*
aut ſup. Pigritia (e dare.
Lup zyn/lupaerden. Pigrum, ignavum, iner-
tem, locordem, deſidum, languidum eſſe.
Torpere ignavia: deditum eſſe ignavia.
Lupaerdye/lupighepdt. Ignavia, *g. viæ*; pi-
gritia, inertia, *g. tæ*: deſidia, ſocordia, *g.*
diæ, ſegnitiuſ, pigritiuſ, *g. tiei*, f. torpor, *g.*
oriſ, m.
Lupelyk. Ignavè, ſegniter, pigrè, lentè, oſci-
tanteſ, deſidioſè, ſocorditeſ, *adv.*
Lupke. Operculum, *g. li*; operimentum, *g.*
ti, n.
Lupken. Operire, *p. perui*, ſ. pertum; claud-
re, *p. clauſi*, ſ. clauſum; ocludere, *p. cluſi*,
ſ. cluſum, *reg. acc.*
Lupkinge. Sepimentum, *g. ti*, n.
Lupkewante. Chirotheca ruſtica, manica co-
riacea.
Lup / inhout. Tenor, *g. noriſ*, m. forma, *g.*
mæ, f. ut: **Lupt des byeſſ.** Juxta teno-
tem *vel* formam litterarum.
Lupde/hel/helle klinkende. Sonorus, claruſ,
arguruſ, acuruſ, a, um; vocaliſ, e, *g. liſ*, o.
Lupde/oberlupdt. Altè, clare, *adv.* Intenſà
voce.
Lupde roepen. Vocem intendere: contentiore
voce inſclamare.
Lupde roepen en iſ geen eer / Proverb. Secreta
ſua pandere & aliſiſ propalare, honori no-
xiuſ.
Lupden / geklank maken. Sonare, *p. nui*, f.
nitum. Sonum edere.
Lupdet. Tinnabulorum curator.
Lupde. f. lieden. Homineſ, *cujuſ nominat. ſing.*
Homo, miniſ, c.
Lup-lecker-landt. Soliſ menſa.
Lupnen/lupſteren. Obſervare, *p. avi*, *f. atum*,
reg. acc. inſidiari, *p. atuſ*, *dep. r. dar.*
Lupnen / tonken. Hirquum intuèri: retortuſ
ſive inſidiantibuſ oculiſ contueri.
Lupnen/ter aerdenwaertſ ſien. Humi de-
mittere oculoſ: prono veſiuſ terram capite
incedere.

(upmeren. Dormitare, *p. avi*, *f. atum*.
Luppaert/manneken. Parduſ, *g. di*, m.
Luppaert/wyſſken. Pardaliſ, *g. liſ vel lidis*,
panthera, *g. rz*, f.
Lupſ. Pediculuſ, *g. li*, m.
Lupſ achtrige/lupſ-poke. Pediculoſuſ, pedi-
coſuſ, a, um, o.
Lupſboſſch. Caput pediculiſ reſertum, ſcatenſ,
pediculiſ.
Lupſen. Pediculoſ legere, capere, venari.
Lupſen / metaph. Emungere alicuiuſ pecunias:
decipere alicuè, nummoſ alicuiuſ ſuffurari.
Lupſe-kruut. Pedicularia, *g. riæ*, f. Staphyla-
gria: uva ilveſtriuſ.
Lupſ ſiekte. Phthiriſiſ, *g. 'iſ*, f.
Lupſter/wederſchijn. Splendor, nitor, fulgor,
g. oriſ, m.
Lupſteren/blicken. Splendere, *p. dui*, *ſine ſup.*
ſ. Blinken Micare.
Lupſteren/toehooren. Auſcultare, *p. avi*, *f.*
atum, *r. acc.* attendere, *p. tendi*, ſ. tenuuſ,
r. dar.
Lupſteren/beſpieden. Obſervare, explorare.
captare, *p. avi*, *f. atum*; *r. acc.* inſidiari, *p.*
atuſ, *f. atum*, *dep. r. dar.*
Lupſterer/toehoozder. Auditor, auſcultator,
g. oriſ, m.
Lupſterer/beſpieder. Explorator, inſidiator,
obſervator, *g. oriſ*, m.
Lupſteringe/toehoutinge. Auſcultatio, ob-
ſervatio, *g. onis*, f.
Lupte. Cithara, *g. rz*, teſtudo, *g. diniſ*, f.
Lupten-buzgeſſken. Magaſ, *g. gadiſ*, f. ma-
gadiuſ, *g. dii*, n.
Luptenkraege. Jugum, *g. gi*, n.
Lupten houdt. Acer, *g. ceriſ*, n.
Lupt-flager/lupt-ſpedet. Fidiceneſ, *g. cinis*;
citharœduſ, *g. di*, m.
Luxurie/oneerbaerhept. Impudiciuſ, *g. tiæ*,
f. Venerea impuritaſ.
Luxutieuſ. Impudicuſ, a, um, o. Veneri ad-
dicuſ.

M.

Machachel. Ambubaja, *g. jæ*, f. mulier
ignava, ſordida.
machinatie. f. quaetſtokinge. Machinatio,
molitio, *g. onis*, f. machinamentum, *ti*, n.
machinieren/beſteken / op handen hebben.
Machinari, *p. atuſ*, *f. atum*: moliri, *p. lituſ*,
dep. r. acc.
macht/gewelt/heerſchappije. Dominium,
g. niuſ; imperium, *g. riſ*, n. dominatio, ditio,
g. onis: poteſtaſ, *g. tatiſ*, f. dominatuſ, *g.*
tûſ, m.
ſouberaine/opperſte macht. Summuſ juſ:
ſummum imperium: ſuprema poteſtaſ
ſummo jure imperium.

upt volle macht. Pro summo jure: pro summâ imperii potestate.
machtigh. Potens, prapotent, g. tentis, o. Amplâ validaque ditione polkens.
macht/sterkte. Robur, g. boris, n. vires, g. virium, f. *pl. num.* nervi, g. vorum, m. *pl. num.*
machteloos. Infirmus, languidus, a, um: debilis, imbecillis, imbellis, e, g. lis; impotens, tentis, o.
machteloosheyt. Infirmitas. g. tatis; impotentia, p. tix, f. languor, g. oris. m.
machtigh/sterk. Validus, robustus, a, um, o.
machtighlyck / met kracht ende sterckte. Valenter, fortiter. robuste, potenter, *adv.*
macht/berlof/consent. Facultas, potestas, g. tatis; copia, g. pix; licentia, g. tix, f.
macht geven / machtigen. Potestatem dare, facultatem dare; licentiam concedere, *r. dat.*
macht hebben/ghemachtight zyn. Licentiam, vel potestatem, vel facultatem habere; in manu alicujus esse; penes aliquem esse.
macht / groote middelen omiet te doen. Media, g. diorum, n. opes, g. pum; facultates, g. ratum, f. *pl. num.*
machtigh rijk. Prædives, g. vitis, o. Perquam opulentus; admodum locuples; copiis circumfluens.
machtigh/bestant omiet te doen. Sufficiens, g. cientis, o.
machtigh/on te betalen. Solvendo esse.
macht-brief. f. Wulle. Diploma, tis, n.
Maais. f. Foellie. Folia nucis odoratz, myrriticæ.
mackerel. Scombrus. g. bri, m. *piscis.*
marinature/buyt pampier. Charta rejectitia, lordida.
marterru/buyt maeken. Polluere, p. lui, f. lurum: contaminare, p. avi, f. atum, *r. acc.*
Maculâ aliquid inficere.
madelieve. Bellis, g. lidis, f. *flor.*
madziegael. Cantio celerior.
maeckelen. Conciliare, p. avi, f. atum; transigere, p. egi, actum, *r. acc.*
maekelaer. Proxenetâ, g. ræ, sequester, g. stri; conciliator. g. oris, pararius, g. rii, m.
maekelaerffe. Conciliatrix, g. tricis: sequestra, g. stræ, f.
maekelpe. Conciliatio, g. onis: conciliatura, g. ræ, f.
maeken/boen/bedryven. Facere, cio, p. feci, f. factum: operari, p. atus, f. atum: gereze, p. gessi, f. gestum: agere, p. egi, f. actum, *r. acc.*
maeken/beropen/bouwen. Facere, cio, p. feci, f. factum: condere, p. condidi, f. ditum,

parare, formare, creare, p. avi, f. atum: fabricari, p. atus, f. atum, *dep.* struere, constructuere, extruere, p. truxi, f. structum, *r. acc.*
maeker. Factor, actor, operator, parator, fabricator, g. oris, m.
maeksel. Factio, formatio, g. onis: factura, g. ræ; fabrica, g. cæ, f.
maeken/gebepufen / annemen. ut: **Den sot maeken.** Agere morionem. **Den fiet maekel maeken.** Fingere morbum, &c. **Den meester maeken.** Omnia pro imperio agere.
maeken/bp Testament achter laeten. Legare, p. avi, f. atum, *r. acc.* Testamento relinquere.
maeken/natuerycker wyjs boozts byen gen. Procreare, p. avi, f. atum, *r. acc.*
kinderen maeken. Liberos procreare, generare.
maecken / dooz 't berstandt uptwercken. Condere, p. condidi, f. ditum, *r. acc.*
een dicht maeken. Poëma condere, vel pangere.
eene Wet maeken. Legem condere vel scribere.
maede/maepe. Vermiculus, g. li, m.
maeden/marpen. Metere, p. messui, f. messum, *r. acc.*
maeght/onbebleekte Drouwpersoon. Virgo, g. ginis, f. Incorrupta puella: illibati pudoris puella: integræ pudicitia: adolescentula.
maeghdeken. Virguncula, g. læ, f.
maeghdelyk. Virginalis, e, g. lis: virgineus, a, um, o.
maeghdelygh slot. Hymen, g. menis, f.
maeghden honigh. Mel virgo, *primi examinis mel.*
maeghden palm. Vinca pervinca, g. cæ, f. *herba.*
maeghden was. Cera virgo.
maeghdou. Virginitas, g. tatis, f. incorrupta virginis castitas, inviolata virginis castimonia: sincera virginitatis integritas, intacta virginis puritas.
Den maeghdou nemen. Virginem violare: virginis pudicitiam corrumpere & violare: virgini vitium inferre, vitare virginem.
maege/bloedrbertwantz. Cognatus, consanguineus, a, um, o. affinis, g. nis, m.
maeghschap. Cognatio, g. onis: consanguinitas, affinitas, e, tatis, f.
maege / deel des lichaems. Stomachus. g. chi: ventriculus, g. li, m.
maeghdarm. Intestinum primum.
maeghpyne. Cardiacus affectus: cardiacus dolor: cardiacus morbus.
Die maeghpyne heeft. Cardiacus, stomachicus, a, um, o.

maetger. Macer, cra, crum; macilentus, a, um, o. macie affectus: macrore attenuatus.
 maeger/daer niet beese substantie in en is. Aridus, jejunus, siccus, a, um, o. ut: een maegere oratie. Oratio jejuna, sicca.
 feer mager / mager hepij. Strigosus, coriaginosus, extenuatus, exlucens, torridus, a, um, o. macie effluccus: macrore aridus.
 maeger maecten. Maciare, emaciate, macerare, p. avi, f. atum, r. acc.
 mager worden. Emaciari, p. aris, passivum, macelcere, p. macrui, sine sup. macelcere, p. macui, sine sup.
 mager zyn. Macere, p. macui, sine sup.
 maegerhepdt. Macrore sine macor, g. oris, m. macies, g. ciei; macritudo, g. dinis, f.
 maegerlijk. Macilentè, adv.
 maet / maeltjdt. f. maeltjdt. Convivium, ii, n.
 maetmeil. Farina, g. nz, f.
 maelen. Molere, commolere, p. molui, f. litum, Frangere mola, r. acc.
 maeler/meuler. Molitor, g. oris, m.
 maete/boget/balife. Bulga, g. pz; pera, g. rz; mantica, g. cz, f. Vidulus (correus).
 maet/henghst. Equus sarcinarius.
 mael slot. Sera pendula.
 maelie. Orbiculus, annulus, anellus, hamulus, g. li, m. fibula, g. lz, f.
 maelie van een net. Macula, plaga, foramen retis.
 maelie van den nestel. Cuspis ligulz.
 maelie van 't yansstec. Anuli lorica: squamae loricae.
 malien holder. Lorica, g. cz, f. Lorica hamata vel squamea.
 maelieren. f. Emalieren. Pingere encausto.
 maeltjdt/banker. Epulum, g. li, n. in pl. num. epulz, g. larum, f. convivium, g. vii, n.
 dat de mael-tydt aengaet oft daer toe behoort. Convivalis, e. g. lis; epularis, e, g. ris, o.
 maeltjdtgast. Conviva, g. vz, m. Soeckt boozts wanket. Convivium, ii, n.
 maenkop/Holl. Papaver, g. veris, n.
 maendr. Menlis, g. fis, m.
 maendelyk. adject. Menstruus, a, um, maendelyk / ter maendr. adv. Menstruè, menstruatim. Singulis mensibus;
 maendthofst. Annona in mensem.
 maendtgagie. Stipendium menstruum.
 maendtgeldt. Menstruum, g. strui, n.
 maendthonden/maendelycke supberinge der vrouwen. Menses, g. sium, m. menstrua, g. struorum; muliebricia, g. brium, n. pl. num.
 maene aen de peyden. Juba, g. bz, f.
 maene op de voge. Pterygium, g. gii, n.
 maene/planete. Luna, g. nz, f.

maene in 'thoofst. Mania, g. niz, f.
 maenkrypdt. Lunaris, g. rz, f.
 maerjuaer. Annus lunaris.
 maendagj. Dies lunz. Melius cum Ecclesiâ. Feria secunda.
 maenaindt. Partus lunaris. quatta luna natus, P. overb. mola, z, f.
 maerriuch. Halo, g. lonis, m.
 maensteyjn. Luna lucens: lunz candor sine fulgor.
 maensiek / maensuchtigh / maenigh. Lunaticus, inlanus, mauiacus; furiosus, a, um, o.
 maenwijse gemaekt. Lunatus, a, um, o.
 maendtwyfer. f. Dagghijste. Calendarium, ii, n.
 maenen / vermaenen. Monere, p. nui. f. nitum. f. vermaenen. Exhortari, atus, dep. r. acc.
 maenen / besweiren. Adjurare, exorcizare, p. avi, f. atum, r. acc.
 maenen / schult eyschen. Interpellare debitorem: exigere debitum.
 maener. Monitor, Postulator, g. oris, m.
 maeninge / maenisse. Monitio, g. omis, f. monitus, g. us, masc.
 maenen. Jus polcere, ut: De Schepenen.
 maenen. Sententiam rogare à iudicibus: magistratum monere ut jus dicat.
 maer / conjunct. adverbativa. Sed, at, ast, atqui, tamen, veruntamen, verum, enim vero.
 maer alleenlijk / particul. exclusiva. Saltem, solum, tantum, tantummodo, solummodo. f. Alleenlyck. Duntaxat.
 maer / Holl. i. meir. f. meir. Lacus, us, m.
 maerach. Palus, g. ludis, f.
 maerachtygh. Paluster, stris, stre, g. stris à paludosus, a, um, o.
 maere/faeme. Fama, g. mzx, f.
 maere/faebete. Fabula, g. lz, f.
 maerbzager. Nuntius, g. tii, m.
 maere/nachtmaere. Incubus, g. ibi; ephialtes, g. tz, m. Spectrum incubum.
 maeren / maerren / Holl. i. merren / maeren / merren. Remorari, p. atus, f. atum. dep. detinere, p. nui, f. tentum, r. acc.
 marotte / Fl. Simius, g. mii: cercopithecus; g. ci, m.
 maer-radigj. Raphanus rusticanus.
 maerschalk / peirde doctoꝝ. Veterinarius, g. rii, n.
 maerschalk van den leger / ridtmeester. Tribunus milium: magister equitum: praefectus militiz.
 maerschalk / patroon. Sanctus curando vel pellendo morbo quopiam praesidere creditus.
 maer/Holl. meir. Martius, g. iij, m. mensi.

maert/dienfmaerte. Ancilla, famula, g. la.
 lerva, g. va; ministra, g. strz, f.
 maertjeft. Ancillula, g. lz, f.
 maertele. *Apis major, que mellarium opus praparat.*
 maesboom/maeshout. Acer, g. ceris, n.
 banmaesboom. Acerus, a, um, o.
 maeselen. Papula, variolæ, g. larum, f. exanthemata, g. matum, n. pl. num.
 maet/compaignon/medegeselle ineenigronferie. Sodalis, g. lis, m.
 inwerk ende officie. Socius, g. cii. m.
 in f. Dagi/traetue/Canonifdpe/ &c. Collega, g. gæ, m.
 in oollege. Commilito, g. onis, m.
 in repfen ende wandelen gaen. Comes, g. mitis, m.
 in dienstbaerhept. Conseruus, g. vi, m.
 in besit van iet. Confors, g. fortis, m.
 in contentantie. Congerros, g. onis, m.
 maet/ fchipsgaft/ roepet. Remex, g. migis, m.
 maete/daer men naer meten moet. Mensura, g. rz; norma, g. mæ; regula, g. lz; amullis, g. sis, f. Mensionis organum: dimensionum instrumentum.
 maete/het gene dat gemeten is. Dimensum, g. li, n. Res dimensa.
 maete/middelmatighept. Modus, di; modulus, g. li, m. moderatio, proportio. g. onis, mediocritas, g. tatis; temperies, g. rici, f. temperamentum, g. ti, n.
 fonder maeten groot. Enormis, e, g. mis, immensus, immodicus, a, um, o.
 boben maeten. Extra modum: prater modum: supra modum: ultra modum: extra moderatōnis terminos. f. Beer.
 maete houden/niet te bele en niet te luttel doen. Modum servare: modum adhibere: modum tenere: adhibere moderationem: non excedere modum.
 maetigh/die met luttel te byden is. Temperans, g. rantis, frugalis, e, g. lis; parcus, a, um, o. Homo frugi, frugalitatem observans: minimo contentus.
 maetigh/die niet te veel eet noch dzinckt. Sobrius, temperatus, a, um; temperans, g. rantis: continens, abstinens, g. nentis, o. Inimicus luxuriosus epulis; potûs cibique parcissimus; ab immodico ciborum usu aversissimus.
 matigh zyn. Esse continentem, temperantem, &c. Abstinere à cibo: temperante vivere: à luxu & intemperantiâ se continere.
 maetighept. Temperantia, continentia, abstinentia, modestia, g. siz: sobrietas, frugalitas, mediocritas, g. tatis: moderatio, temperatio, g. onis, f.

maetiaflijk/maetruik. moderatè, temperanter, sobriè, abstinenter, continenter, frugaliter, pace, adv.
 maetigen/in de middelmaete brengen. moderare, temperare, p. avi, f. atum, r. acc.
 maere/den slaghe in de musique. modi, g. dotum, m. pl. num. mensura cantûs.
 maet/middelende wege. modus, g. di, m. wa. g. viz: ratio, g. onis, f.
 maepe/made. Vermiculus, g. li, m.
 maepe/eifwijn. Ascaris, g. riciis, f.
 maepachtigh. Vermiculofus, a, um, o.
 maepen/ maenden. Metere, p. messui, f. messum, r. acc. Fœnum fecare vel demeterere.
 maep-tijdt. Fœnifecium, g. cii, n. fœnifecia, g. cix, f.
 maeper. messor, g. oris: fœnifeca, g. cz, mafe.
 maep-boet. Valgus, g. zi, m.
 maep-boeten. Intro distortis pedibus incedere.
 magafijn/ plaetse om groote probisie ban pet te bewaren. Apotheca, g. cz, f. prompruarium, g. rii, n.
 magafijn van wapenen. Armamentarium, g. rii, n. armorum apotheca.
 magafijn van bibzes. Annonarium, g. rii, n.
 magger/berwiffelaer van goederen. Commutator mercium.
 mage. Stomachus, g. chi, m. f. maege. Ventrîculus, i, m.
 mager. Macer, cra, crum, o. f. maeger. macilentus, a, um, o.
 magh schien. Fortè, forsitā, fortassis, fortetan, adv.
 magistrael/ fjoodd-voften-wint. Argestes, g. itz, corus, g. ri, m.
 magistraet/oberighept, magistratus, g. tûs; m. potestas, g. stas, f.
 magistraet zyn. Esse in magistratu, vel in potestate: gerere magistratum.
 magistraetere/last ende officie van magistraet. magistratus, g. tûs, m. potestas, g. stas, f.
 magneet-steen. Magnes, g. netis, m.
 magnificente/groote pracht. magnificentia, g. tiz, f. Splendidus & magnus apparatus; ingentis pompæ apparatus.
 magnifiquet. magnificus, splendidus, a, um, o. f. heerlijck. Gloriosus, a, um, o.
 magnifiquelijck. Magnifice, splendide, adv.
 majesteyt/opperontfaghtighept/grootfighept van de Coningen in macht ende credyt. Majestas, g. tatis, f. misdaet of schuld van lese majesteyt of gequetste Hooghept. Crimen læzæ majestatis: crimen minutæ majestatis.

schuldigh van crime van lese majesteft.
 Reus laez majestatis: reus violatz majestatis
 vel minutz majestatis.
**mainlebe / octrope aen d'eeue partijpe om
 onder te hebben 't gene daer om gepro
 edeert wort.** Vindictiarum datio, f. addi
 ctio in favore alterius litigantium.
**main mozte / onberanderlijcken staet van
 eenigh hups / landt / &c. blyvende in eru
 wigh besit.** Immortalis mancipii posses
 sio: immortalis possessionis pradium; cadu
 cariz possessionis expers pradium.
mainteneren / in staet houden / handhaben.
 Sufentare, conservare, p. avi, f. atum,
 foveie, p. fovi, f. totum; tueri, p. tuitus,
 dep. r. acc. assicere aliquid ad verlus vim,
 &c.
**maintineren sijn woordt / sijn woordt hou
 den staende.** Affirmare, p. avi, f. atum,
 r. acc.
majuteure. Conservatio, g. onis, tutela, g.
 laz, f.
**majuntion / 't upterlijck wesen van pe
 mandt.** Oris habitus: oris status, faciei
 status & habitus; oris & universi corporis
 positus.
Majidijne. Amaracus, g. ci, m. herba.
Majstresse / ten opssicu van den vasael
 Domina, g. naz, f.
Majstresse / ten opssien van den knecht.
 Hera, g. rz, f.
**Majste / se / ten opssien van den leer jon
 gen.** Magistra, g. strz, f.
**Majstresse / ten opssien van den byper / me
 taph.** Amica, g. ca, amasia, g. siz, f.
maden. f. maeken. Facere, cio, feci, factum,
 r. acc.
mal / dertel. Lascivus, a, um: petulans, g. lan
 tis, o.
mal / sot booz 't hooft. Demens, a mens,
 mentis: delirus, insulsus, a, um, o.
mallen. Lascivire, ineptire, garrire, p. ivi &
 ii, f. itum.
mal-aert / f. mal. Lascivus, a, um, o.
maligheyt / dertel telhept. Lascivia, g. viz
 petulantia, g. tiz, f.
maligheyt / sottighept. Insania, g. niz: stul
 titia, g. tiz, f.
malloote. Mulier inepta, infalsa, delira, stoli
 da, parum sani cerebri vel sanz mentis.
malabentnere. Infotunium, g. nii, n. Ad
 verlus casus: adversa fortuna.
malckander. Mutuo, invicem, alterutrum,
 adv. Interse, alter alterum.
malcontent / niet voldagen. Cui non est satis
 factum: cujus animo non est factum satis.
malcontent / quatck te vreden. Parum x
 quo animo: haud satis liquido animo.
Mal-crupdt / biltsen. Altercum, g. ci, n. lu

pina, g. nz, f. hylscyamus, g. mi, m.
 herba.
maledictie / berfoeninge. Imprecatio, exse
 cratio, g. onis, f. Dira deprecatio vel imprec
 catio.
maledijden / verbloecken / berfoepjen. Exse
 crari, p. atus, f. atum, dep. Exsecrationibus
 impetere: diris devove: e: imprecationibus
 persequi, r. acc.
malificie / quaedt sept. Malificium, g. cii,
 n.
malificie / schade. Damnum, g. ni: detrimen
 tum, g. ti, n.
malificie / tooverpe. Fascinum, g. nii; venefi
 cium, g. cii, n.
malencontre / ongeluck. Infotunium, g.
 ni, Adverlus casus: funestus even
 tus.
mal-geur / ongebal / ramp. Infelicitas, ca
 lamitas, g. tatis; misera, rix, f. in'or
 tunium, g. ni, n. misera conditio; infelix
 Ratus.
**malheureus / rampoedig / dat ongeluck
 by vjenght.** Inauspicatus, infaustus, male
 ominosus, a, um: infelix, g. licis.
malheureus / dien ongeluck overkomt.
 Infotunatus, a, um; infelix, g. licis: miser,
 fera, serum, o.
malheureus / meschaut / hoos. Sceleratus,
 scelestus, nefarius, a, um, o.
malheureus / selck / ter ongeluckiger ure.
 Inauspicato, male ominato, adv.
malheureus / selck / ongeluckigtijck. Infeli
 citer, improspere, misere, adv.
malheureus / selck / meschautelijck. Scele
 rate, sceleste, nefarie, adv.
malitie / quaet opset. Malitia, g. tiz; mali
 gnitas, g. tatis, f. Iniqua voluntas, infestus,
 animus.
**malicicus / dooz quaetwillighept gedze
 ben.** Maliciosus, malignus, a, um, o.
malitjeus / selck / dooz malitie. Maligne, ma
 litiose, adv. maligno animo.
malrobje. Martubium, g. bii, n. herba.
malthe / soozte van sijn cement. Maltha, g.
 rz, f. Signini operis genus.
met malthe bestrijcken. Malthare, p. avi, f.
 atum. Maltha illinere, inducere, trullitare,
 r. acc.
maltsch. Mollis, e, g. lis; tener, nera, nerum;
 friabilis, e, g. lis, o.
maltschens. Molliculus, tenellus, tenellulus,
 a, um, o.
maltsch maeken. Mollire, emollire, p. livi
 & lii, f. litum, r. acc.
maltsch worden. Molliri, emolliri, p. litus,
 pass. mollescere, sine & prat. & sup.
maltsighept. Mollitias, g. tici; ceneritudo
 g. dinis; ceneritas, friabilitas, g. tatis, f.

malbafeye. Vicum Arvifum: vinum Chium.
 maluwe. Malva, g. vz, t. herba.
 hof maluwe. Malva lativa vel hortenfis.
 groote hof maluwe. Malope, g. pes, t. Malo-
 pe malva.
 klepne hof maluwe. Malache, g. ches, f. Ma-
 lache malva.
 wilde maluwe. Malva agrestis vel filve-
 stris.
 wilde maluwe met groote bladeren. Ari-
 stalcha, g. thzx, t.
 maluwe die hoog opfchet. Anademdro-
 melache, g. ches, f. Arborelcens malva.
 van maluwe / oft het fatfoen van malus
 wel hebbende. Malvaceus, a, um, o.
 manaluck / manneluck / manelu. Levis
 eques Syrus, vel Arabs, vel Maurus.
 manaluck / metaph. een Chriſten die Turks
 gewoonden is. Chriſtianus apoſtata.
 Mammae / bofſte. Mamma, g. mzx; t. uber, g.
 uberis, n.
 Marane / boedſter. Nutrix, g. tricis, f.
 Mammekem / bofſien. Mammilla, g. lz, f.
 gemant / Mammoſus, a, um, o.
 Mannens gewyſe genaecht. Mamma-
 tus, a, um, o.
 Mannen-deckſel. Mammillare, g. ris, n.
 Tegmen mamillare: ſtophium mamma-
 rum.
 De Mammen aengacnde. Mammillaris, e,
 g. ris, o.
 Mammeliack / fuppelieck. Subrumus, g. mi;
 laſens, g. Gentis, n.
 Mammen / boedſteren. Nutricem agere.
 Mammen-tepel. Papillaz g. lz, f. Mammæ
 capitulum: mamuz petiolus.
 Mammekens-cruydt. Peri. lymenum, g. ni;
 caprifolium, g. lii, n.
 Man / mans verſoou. Mas, g. maris, mafcu-
 lus, g. li; vir, g. viri, m.
 Man / ghoutwt man. Maritus, g. ti, m.
 Man / die een mans hert in 't lijf heeft.
 Vir, g. viri, m, Planè homo: virilis animi ho-
 mo.
 toont dat ghy man zyt. Hominem te pro-
 ba: virum te praſta.
 Manachtigh / manhaftigh / kloeck. Fortis,
 e, g. tis; magnanimus, ſtrenuus, animoſus, a
 um; virilis, e, g. lis, o. Animi excelsi atque
 invicti.
 Manachtigh / manſteck. Mulier viroſa, libi-
 dinofa, pruriens, viri appetens,
 Manachtighheyt / dapperheyt. Fortitudo, g.
 dinis, virtus, g. tutis: magnanimitas, g. ta-
 tis, f.
 Manachtighlyck. f. mannelijk. Viriliter.
 Manbaer / die begint man te worden.
 Ephobus, g. bi; puber, g. bezis, m,

Manbaer worden. Pubescere, p. bui *fino sup.*
 Manbaerheyt. Pubertas, g. tatis, f.
 Makbacte dochter. Virgo nubilis: virgo
 matura viro.
 Manjertigh. f. manachtigh / manhaftigh.
 Virili animo præditus.
 Mannelijk / dat den man aengaet. Virilis,
 e, g. li; mafculus, mafculus, a, um, o.
 Mannelijk / kloeck. f. manachtigh. Ani-
 moſus, a, um, o.
 Mannelijke coragie. Virilis animus; for-
 tis animus: invictus, ut virum decet, animus,
 irrefacta & viro digna animi vis.
 Mannelijke antwoorde. Præſentis & fortis
 animi reſponſum, editum ab virili pectore
 & infracto animo reſponſum.
 Mannelijke ſeyten. f. ſeyten. Facinora,
 rum, n. plur. cuius ſing. Facinus, oris, n.
 Mannelijk / kloecklyck. Fortiter, viriliter,
 animoſe, ſtrenue, adv. Animo invicto;
 animo infracto: virili pectore: forti ani-
 mo.
 Mannelijkheyt / kloekheyt. f. manach-
 tighheyt. Virilis magnanimitas.
 Mannelijkheyt / ſchamelheyt. Virilia, geni-
 talia, g. lium: pudenda, verenda, g. dorum,
 n. pl. num.
 Manneken. Homuncio, g. cionis; homun-
 culus, homulus, g. li, m.
 Mannekenſ cruyt. f. Mannekenſ
 cruyt. Caprifolium, ii, n.
 Mannen / met mannen verſien, ut: Een
 ſtadt mannen. Munire urbem viris: in-
 ſtruire præſidio & milite oppidum.
 Mannen / cenen man geven. ut: Dijne
 dochter mannen. Maritare, p. avi, f. atum.
 r. acc. Filiam nuptui tradere, filiam jungere
 viro.
 Manninne / man-wijf. Virago, g. ginis, f.
 Mans - boeder. Levir, g. viri, m. Mariti
 frater.
 Manslenghde. Statura virilis.
 Mansoore. Alarum, g. ri, n. herba.
 Mans - ſufter. Clos, g. loris, t. mariti ſoror.
 Manſteck. Viroſus, libidinoſus, a, um, o.
 Mannen - hups. Andron, g. dronis, m.
 manck / berminck. Mancus, murilus, a, um, o.
 manck - kzeipel / lam / manchaerd / manck
 kepied. Claudus, a, um; claudicans, g. can-
 tis, ſoripes, g. pedis, omn.
 manck zyn / manck gaen. Claudicare, p. avi,
 f. atum.
 manckheyt. Claudicatio, g. onis, f.
 manckement. f. Manquement. Defectus,
 ſus, penuria, z, f.
 mandaet / mandement. Juſſum, g. ſi; man-
 datum, g. ti, edictum, g. ſi, n.
 by mandement van den Prince. Juſſu Prin-
 cipis, ex edicto Principis.

ſouder

sonder mandement. Injussu, *abl. abs.* Nullo intercedente jussu.

Mande. Coibis, *g. bis*; sporta, *g. rz, f.* calathus, *g. thi, m.*

Mandeken. Sportula, *ficella, g. lz, f.* calathicus, *g. sei, m.*

Mande-maker. Sportularius, *g. rii, m.*

Mandragore, Mandragora, *g. rz, f.*

Mandane. *f. maene.* Luna, *z, f.*

manen. *f. maenen.* Monere, *ui, itum. r. acc.*

managen / Holl. Detectus, *g. &us, m.* vitium *g. tii, m.*

mangel / armorde. Inopia, *g. piz; egestas, g. stas, f.*

mangelen / gebreken. Deficere, *cio, p. feci, f. fecum, deesse, abesse, desum, & absun, p. fui, sine sup.*

mangelen / pro mangeren / verwisselen. Mutare, commutare, permutare, *p. avi, f. atum, r. acc. commercari, p. atus, f. atum, dep. Merces commutare: negotiando permutare.*

mangeler. Commutator, permutator, *g. oris, m.* Commutator mercium.

mangelinge. Commutatio, permutatio, *g. onis, f.*

maniere / f. me / fatsoen / wyse. Modus, *g. di, m.* ratio, *g. onis*; via, *g. viz*; forma, *g. maz*; formula, *g. lz, f.*

maniere van spreken. Loquendi modus; loquendi formula; dicendi ratio.

maniere van leuen. Viz institutum; viz genus; vivendi modus.

maniere / costume / gewoonte. Mos, *g. moris usus, g. usus, m.* consuetudo, *g. dinis, f.*

op d'oude maniere. Antiquo more, moribus antiquis, *symbolum f. Lipsii*, pristino more, more majorum.

na de nieuwe maniere / nae den nieuwen snuff. Nostri moribus; nostro more; huius aevi moribus, aetatis nostrae more & instituto.

maniereljk / wel gemaniert. Modestus, moratus, *a, um, o.* moribus probis imbutus; Probe moratus; bene moratus.

manufacture / werck met der handt gewerck. Manufactum, *g. ai, v.* Opus factum manu; opus facturium.

manifest / openbaer / noeroit. Apertus, clarus, manifestus, notus, planus, *a, um, o.*

een manifest delict. Crimen apertum, & vulgò notum.

manifest / openbaere redenen waerommen dit of dat doet. Apologeticus, *g. ei, m.* Liber apologeticus; scriptum apologeticum; facti edita defensio, facti vulgata purgatio.

manifesteljk / klaereljk. Apertè, clarè, manifestè, perspicuè, *adv.*

manifesteljk / in 't openbaer. Palam, propalam, publice, *adv.* Omnibus palam; populo palam.

Manna / Hemel-honigh. Manna, *g. nz, f.* manna, *n. indeclin.* mel rosucidum, rosidum; ros melleus.

manquement / faute. Culpa, *g. pz, f.* Deserti officii culpa; neglecti muneris noxa.

baer en sal geen manquement aen zyn. Nulla intervenit culpa: nulla committitur error, nulla erit mora.

manquement / gekzeck. Inopia, *g. piz*; penuria, *g. iz, f.*

manqueren in faute zyn. Officio deesse; ab officio delicere: in officio delinquere.

manqueren / ontbreken. Deesse, desum, *p. desui, sine sup.* deficere, *cio, p. feci, f. fecum.*

up manqueert. Careo, *p. rui, f.* caritum & cassum; destitutor, *p. stitutus, pass. r. abl.*

manfchap / f. Hommagie. Fides clientelaris.

Mantel. Pallium, *g. lii, n.* chlamys, *g. midis; cenula, g. lz; lacerna, chizna, g. nz, f.*

Manteltjen. Palliolum, *g. li, n.*

mantille / mantilleken. Tunica militaris.

maquereau / maquerele / Oc. f. Boordeels hounder / Oc. Leno, onis, *m. f. Lepus, Lepus.*

mazasch. Palus, *g. ludis, f.*

Marber. Marmor, *g. moris, n.*

witten Marber / treckende op iboer. Corallinum marmor.

witten Marber van Paroos oft Eplandt

Parisse. Lychnites, *g. tz, m.* marmor Parium; lapis Parium; lapis lychnites.

swarten Marber van Thebais. Thebaicum marmor.

swarten Marber van Thebais met goude spikeltiens. Auro guttatus Thebaicus lapis.

heel swarten Marber van Assien. Lapis Alabandicus; lapis melleus

groenen Marber. Marmor Laconicum.

grauwen Marber gewatert. Marmor Augustum.

grauwen Marber met strepen / geljk haerkens. Marmor Tiberium.

witachtigen gespikkelden Marber serpentin / oft op 't fatsoen van een serpent. Marmor ophites.

aschgrauwen serpentin Marber. Tephrias, *g. rix; tephrites, g. tz, m.*

swartachtigen serpentine Marber. Ophites fuscus; marmorophites fulcum.

rosachtigen Marber / p. zophire. Porphyrites, *g. tz, m.*

zophire met witte strepen. Leucostictus, *g. ai, m.* Albo guttatus, porphyrites.

ijservertwigen Marber. Basaltes, *g. tz, m.*

van Marber. Marmoris, *a, um, o.*

van Marbers, Marmorosus, *a, um, o.*

marberen. marmoribus integere: marmorare, p. avi, f. atum, *reg. accus.*
 marbruput. Marmoraria fodina.
 marbelen. Incrustare tegmentis marmoreis: variegare marmore.
 marchren. f. Marscheren / aentrecken / aentreben / streben. Ambulare, equitare, ier facere, progredi, gradum conterre.
 marck gewicht van 8. oncen. Bes. g. beffis m. selibra, g. brz.
 marck goudts. Selibra auri: bes auri: bes autarius.
 marck silber. Selibra argenti: bes argenti: bes argentarius.
 marck / teken / merck. Nota, g. z, tessera, g. rz, f. signum, g. ni, n.
 marcken / teerkenen. Notare, signare, p. avi, f. atum, *reg. acc.*
 marcher. Notator, signator, g. oris, m.
 marck-ijfer. Cauterium, g. tii, n.
 marck-tecken. Character, g. æris, m.
 marck/signet. Sigillum, g. li, n.
 marck / contrep van een landt. Regio, g. onis, f. tractus, g. ðus, m. plaga, g. gæ, f.
 marcksteen / piæetsteen. Limes, g. mitis: terminus, g. ni, m. Lapis terminalis.
 met marcksteen en aspalen. Definire regionibus limitibus: limite ponere: fines designare.
 marck-grabe. Comes limitaneus, *vulgo* Marchio.
 marck-graefschap. Marchionatus, g. tûs, m.
 marck/herba. Apiastrum, g. stri, n.
 markt / merk t. Forum, g. ri, n.
 markt-dagh. Mercatus, g. tus, m. Dies nundinalis.
 markt-roz. Fiscella forensis.
 markt-schip. Navis oneraria.
 marder. Martes, g. tis, f. Odorata mustela: mustela Scythica.
 zobel marder. Odorata mustela minor: pretiosi velleris mustela.
 maren / amarelle-kerffe. Cerasum aprianum.
 maren / de meulen spelen. Scrupis ludere.
 maren-spel / meulen-spel. Scruporum lumargh. f. mergh. Medulla, g. læ, t (dus).
 margel / soozte van vette aerde oft crant / dienende om het landt te mesten. Marga, g. gæ, f. Terra adeps: terrenæ pinguedinis callus.
 witte margel. Leveargillus, g. li, m.
 roode margel. Capnumargus, g. gi, m, marga rufa.
 margelen. Argum margâ stercoreare, oblimare, lætificare, pinguefacere.
 margen. f. mozgen. Cras, *adv.*
 mariolepn. Amaracus, g. ci, m. sampsuchum, g. chi, n.
 wilde mariolepn. Origanum, g. ni, n.

ban mariolepn. Amaracinus, sampsuchinus, a, um, o.
 marmelade. Cidoniatum, ti, n.
 marmer. f. marber. Marmor, oris, n.
 marotte. Cercopithecus, g. ci m. Simius caudatus.
 marotte. Sceptum morionis.
 marquis. Marchio, g. onis, m.
 marquise. Marchio, g. onis, f.
 marquisact. Marchionatus, g. tûs, m.
 marren / maren / Holl. Ligare, p. avi, f. atum.
 marroquin. Hircinum corium; hircina pellis: caprinum corium: caprina pellis.
 Mars / bp de Heydenen de Godt des oozs loghs. Mars, g. Martis: Gradivus, vi, m.
 marsepain. Saccharatus panis: placenta avelana, & saccharo condita.
 marocco. f. Nepe. Simius, ii, m. Simia, z, f.
 marsteel. Malleus terreus.
 martelac / martelareffe / die dooz het Catholijc bloomsch geloof sterft. Martyr, g. tyris, c. Catholici nominis marty: tuendæ Catholicæ fidei causa cæsus.
 martelie / marder / pijn. Cruciatu, g. tûs, m. carnificina, g. næ, f. tormentum, g. ti; supplicium, g. cii, n.
 martelie / de doodt booz t Catholijc geloof geleiden. Martyrium, g. tii. Obita mortuendæ Catholicæ fidei nomine.
 marten / martiliferen / booz t geloobe dooden. Catholicæ fidei causa cadere: rectoris fidei odio interficere: martyrio afficere, *reg. acc.*
 marder. f. marder, Mattes, g. tis, f.
 masche / maschel. Macula, g. læ, labes, g. bis, f.
 maschelen / aen de beenen oft scheen van t bier. Phansinges, g. gum, f. *pl. num.* Viti-lignes crurum.
 maschen / met maschelen beplacken. Maculare, p. avi, f. atum; maculis deformare: equalore inquinare, r. *acc.*
 maselen / de kinder maselen. Papulæ, larum; boz, g. boarum, f. exanthemata, g. tum, n. *pl. num.*
 masier / masier-gat. Riscus, g. ci, m.
 masker / caschene van de brouwen. Peropis, pidis, f. paropium, g. pii, n.
 masker / ombbackhups. Persona, næ; larva, g. vz, f.
 maskeren / sich bennormen. Personam inducere: larvam inducere sibi: personâ vultum obducere.
 maskerade. Personatorum saltatoria lusio: larvatorum ludicra saltatio.
 een maskerade maeken. Personatum choreas agitare.

massas

M A S M A T

massacreren/doodt smyten. *Maclare, trucidare, p. avi, f. atum, r. acc.*
 massamaker. *Czdes, g. dis; strages, g. gis, laniena, g. nz, f.*
 masse / klomp. *Massa, g. sz; congeries, g. riei, f. cumulus, g. li; acervus, g. vi, m.*
 masse van goudt. *Palacia, crz, f.*
 massif/dicht. *Solidus, a, um, o.*
 mast/mastboom. *Malus, g. li, m.*
 den grooten mast. *Malus decumanus vel princeps.*
 *t middelste van de mast. *Trachelum, g. li, n.*
 *t opperste van den mast. *Carchesium, g. sii, n.*
 mast rof. *Corbita, g. rz, f.*
 mastelep. *Farrago, g. ginis, f. Frumentorum commistio*
 mastelep/gemengelt. *Miscellaneous, promiscuus, a, um, o.*
 mastick / harst van den boom *Lentiscus. Mastiche, g. ches, f.*
 mastiche / een compositie gelick mozten om hout en andere dicke harde dingen bpeen te plakken. *Lithocolla, g. rz, f.*
 mat/moede. *Fessus, defessus, fatigatus, defatigatus, lassus, a, um, o. Labore confectus: labore fractus.*
 mat/slap/flauw. *Languidus, a, um; debilis, e, g. lis, o.*
 mat/berwonen. *Vidus, devictus, a, um, o.*
 matternen/mat maken. *Fatigare, defatigare, p. avi, f. atum; maclare labore, franger: labore, r. acc.*
 mat worden. *Fatigari, defatigari, delassari, p. atus, pass.*
 mattigheyt. *Fatigatio, defatigatio, g. onis, f.*
 matassin / die den boeffon in een dansspel maect. *Mimus saltatorius: ludio saltator: morio saltatorius: mimicus saltator.*
 matassinen. *Gesticulationes mimicz.*
 matassinen maecten Ludionistru manibus micare: *mimicum saltatorem agere.*
 mate. *f. maete. Mensura, g. rz, f.*
 mater. *f. marder. Montes, g. tis, f.*
 materat/matras. *Culcita vel culcita lanca: matta lanca: culcita leu.onia; lectus tomenticius.*
 materie/stof om pet te maecten. *Materia, g. riz; materies, g. riei, f.*
 materiaelen/als steen/hout/kalch/ &c. *Materia, g. riarum, pl. num.*
 materiael/dat een licjaem heeft / van materie gemaect. *Corporatus, a, um, o. Concreta materia: ex materia concretus: terrenâ concretionem missus.*
 materie / sujet / argument daer men van handelt. *Argumentum, g. tir, n. materia, g.*

M A T M E D

tiz; res, g. rei, f. Res omnis de qua agitur: id omne de quo est quaestio; ut: *Wintren sepsten zijn materie van historie. Principum gesta historici scribendi argumenta suppeditant.*
 materie van oorloge. *Res belica.*
 materie van Staet. *Res politica: causa publici status, causa rei publicae: negotium publici status, unig. o. Materia status.*
 materie/letter. *Sanies, g. niei, f. pus, g. paris, n.*
 Matryse van letteren. *Exemplum typi chalcographici: prototypus character librarius.*
 matgickel/minute/originael. *Primores tabulz.*
 matrickel/regisser. *Index, g. dicis, m.*
 Matrone / treffelycke eerlycke vrouwe. *Matrona, g. nz, f.*
 matzen/Fl. maclare. *p. avi, f. atum; occidere, p. cidi, f. cium, reg. accus.*
 mats-hamer / Fl. leir-h. mer. *Ceitra, g. strz, f.*
 matzen baumelk *Lac coagulatum: lac de sero dulceturum.*
 matzen van stroo/ &c. *matta, g. rz; florea, g. rez, f. Stragulum ex ulvâ aut sparco.*
 matte-biese. *Juncus aquaticus: juncus holoschenus.*
 Matras/f. Materas. *Culcita, Culcitra, z, f.*
 Matrine / fondamentael sprenke. *Effatum, placitum. scitum, pronunciatum, g. ti, axioma, g. matis, n.*
 Matrine in Theologie. *Effatum, vel pronuntiatum, vel axioma Theologicum.*
 Matrine in materie van Staet. *Axioma politicum.*
 mecanicq/vel mechanicq/slecht/berwozpen. *Abjectus, contemptus, sordidus, a, um; illiberalis, e, g. lis, o.*
 mecanikelijck. *Illiberaliter, sordidè, adv. Illiberalem in modum, sordidum in morem.*
 Mecaniseren / mecanicq maecten / tot mecanicq ende berwozpen dingen ghebruycken. *Ad sordida demittere: sordide abjicere: illiberaliter dejicere dignitatem alicujus rei, ad res illiberales deprimere.*
 medaelic/pzonckpenninck/pot stuck. *Nummus, g. mi, m. Sigillum nummarius: nummularius.*
 medalle / die gewijdt is. *Sacer Nummus, Pontificie gratie numisma: Pontificia indulgentia sigillum.*
 mede/i' sauen. *Unâ, pariter, simul, adv.*
 medebozget. *Compas, g. pradis: consponsor, confidessor, compromissor, g. oris, m.*
 medebozget. *Municeps, cipis, m. Civis, concivis, g. vis, w,*

medebzieder. Frater, Confrater, g. fratris, m.
 mede deelen/ deeltachtigh maken. Participare, communicare, p. avi, l. iatum, reg. acc. rei & dat. pers. imperture, p. tivi & tui, f. titum: imperiti, p. titus, dep. reg. acc. rei & dat. pers. vel acc. pers. & abi. rei.
 mede deelen / part hebben. Participare, p. avi, f. atum, r. acc. Participem esse: conloitem esse. r. gen.
 mededoogen. Commiseratio, compassio, g. onis, f.
 mede erfgaem. Cohæres, g. redis, o.
 medeganger. Comes, g. mitis, c.
 medegroot / medegefelle / medemaet / mede partje. Socius, a, um; confor, g. lortis, o.
 medegeftan. Jugalis, g. lis; collega, g. gæ, m.
 medehelper. Coadjutor, g. oris, m.
 medelinden. Misericordia, g. diz; compassio, g. onis, f.
 medelyden hebben. Condolere, p. dolui, f. dolitum, compati, tior, g. passus, dep. r. dat. misereci, p. serius, dep. r. gen.
 medelupden. Consonare, p. sonui, f. sonitum.
 medelupdinge. Consonantia, g. tiz, fœm.
 medepant. Hypotheca, g. cz, f.
 medepant zyn van eenige erbe. Hypothecario jure obligari vel teneri alicujus loco.
 medeplychtigh. Consors facti; Iceleris particeps.
 medespreken / medestemmen. Consonare, p. sonui, f. sonitum; suffragari, p. atus, assentiri, p. assensus, dep. r. dat.
 medevper. Rivalis, corivalis, g. lis; competitor, g. oris, masc.
 medeweetlygh. Concilius, a, um, o. reg. gen. vel dat.
 mederijn / mederijn-meester. Medicus, g. ci, m.
 mederijn die met Diete te houden geneest. Medicus diæticus, diætanus, hinc Diætica, g. cz, f.
 mederijn die met dzoguen gheeneest. Medicus pharmacuticus hinc. Pharmacutice, g. ces, f.
 medicijn die t'samen met Diete en dzoguen geneest. Medicus clinicus, hinc. Clinice, g. ces, f.
 mederijn die met sweeten / salben / &c. gheeneest. Jatræleptes, Jatrælepta, g. cz, m. hinc Jatræleptice, g. ces, f.
 mederijn die met handtwerk geneest / chirurgijn. Chirurgus, g. gi, m. hinc Chirurgice, g. ces, f.
 mederijn die niet dan uyt experientie gheeneest. Medicus empiricus, hinc. Empirice, g. ces, f.
 mederijns / konst ende wetenschap van mede dicinern. Medica, g. cz; medicina, g. næ, f.

Ars medica: scientia medica: disciplina Medica.
 medepue / medicament. Medicamentum, antidotum, g. ti; pharmacum, ci, n.
 mederinael. Medicus, a, um; medicinalis, e, g. lis, o. Vim medicam habens.
 medicinabel / dat kan genesen worden. Medicabilis, sanabilis, e, g. lis, o.
 medicineren / medicamenteren / doctoren / medicynen gebruiken. Uri medicinis aut pharmacis: Medicorum operâ uti.
 medicineren / medicamenten / opleggen. Medicari, p. catus, f. catum, reg. dat. & acc. Curationem adhibere: medicinam facere, r. dat.
 medicijn-loon. Soffrum, g. stii, o.
 afgodt der medicynen by de Geydenen. Apollo, g. linis, m.
 meditatie / nauwe overlegginge. Meditatio, g. onis, f. Accurata consideratio: attenta cogitatio.
 meditatie / reene inbentie dooz middelen van overlegginge. Commentatio, excogitatio, g. onis, f.
 meditatie / overpeynsinge van de Goddeslyke dingen. Rerum sacrarum meditatio; piarum rerum consideratio; rerum ad animæ salutem spectantium commentatio.
 mediteren / wyselyck overleggen / op iet peysen. Meditari, p. tatus, f. turum, dep. r. acc. Attentè cogitare, r. abi. cum Da. accuratè considerare, reg. acc.
 mediteren / op middelen denken. Cogitando comminisci: cogitando adinvenire: vias & rationes meditari.
 mediteren / Goddelijcke dingen overpeysen. Divina meditari, res divinas studiosè cogitare, considerare, considerando expendere.
 medecmee. Rubia, g. biz, f. erythrodanum, g. ni, n.
 merden het laecken. Tingere pannum rubiâ.
 medekrappe. Rubix radices comminutz.
 meel. f. mæil. Farina, g. næ, f.
 meenen. Holl. Fl. Opinari, p. atus, dep. f. mepnen. Sentire.
 meeps. Fragilis, exilis, imbecillis, e, g. lis; junceus, a, um, o.
 meer. Magis, amplius, plus. adv. magis magisque.
 meer dan. Ultra, supra, prap. reg. accus. Plus quàm amplius, adv.
 niter dan genoegh. Affatim, adv. Plus satis.
 meer oft min. Plus minus.
 meerder. Major, c. & majus, n. g. joris.
 meerderen / meerder maecten. Augere, adaugere, p. auxi, f. auxum; multiplicare, p. avi, f. aium reg. acc.

M E E

meerderen / meerder woorden. Augeri, p. au-
 cus. multiplicari, p. catus, *pass.*
 meerderjarigh. Majorennis, e, g. nis, o.
 meerderinge. Augmentum, incrementum, g.
 ti, n. accessio. g. onis, f.
 meer / meerte / pael. Terminus, g. ni; limes,
 g. mitis, m. meta, g. tz, f.
 meerren. Terminos construere: metas po-
 nere.
 meerren een schip. Navim continenti alliga-
 re: navem in portu sistere.
 meertouwe. Prymnesium, g. si: retinaculum,
 g. li, n.
 meerse. Merx. Merx minuta.
 meert / f. meert. Martius, ii, m. *mensis.*
 meese. Parus, g. ri, m.
 meest. Maximè, præcipuè, potissimum, po-
 tissime, *adv.*
 de meeste. Maximus, præcipuus, summus,
 a, um, o.
 den meestendeel. plerique, pleræque, pleraque,
 o. *pl. num.* maxima pars.
 meestendeels. Plerumque, ut plurimum, *adv.*
 meester / ten opzien van den basael. Domi-
 nus, g. ni, m.
 meester / ten opzien van den knecht. Heras,
 g. ri, m.
 meester / konstenaer / die sijne konste ber-
 staet. Opitex peritus: opifex è peritorum
 classe; artis expertus operarius.
 meester / leermeester / schoolmeester. Ma-
 gister, g. stri: doctor, præceptor, g. to-
 ris, m.
 den meester maerken. Imperare, imperitare,
 p. avi, f. atum; Imperium exercere: impe-
 rium sibi vindicare: dominatum in alios
 sibi asserere: imperiose agere.
 meester / medicyn / f. medicyjn. Medicus,
 ci, m.
 meesteren / cureren. Curare, p. avi, f. atum,
 medicari, p. catus, f. catum, *dep. r. acc.*
 te meesteren gaen. Chirurgi operâ uti.
 meestergeldt. Solstrum, g. stri, n. (rii, n.)
 meesterpe / meesterchjap. magisterium, g.
 meesteringe / genesinge. Curatio, lanatio, me-
 dicatio, g. onis, f.
 meesterlijck. Artificiose, ingeniose, sollerter,
adv.
 meester / f. maistresse. Domina, z, f. Hera,
 iz, f. Magistra, z, f.
 meesterstuk / f. proeve / proefftuk. Tyroci-
 nium, ii, n. Specimen, documentum, canon
 artis.
 meesterwozel. Lasei Gallicum.
 meeuwe. Larus, g. ri, m. gravia, g. viz, f. *avis.*
 melde / honighdrantk. Mulsum, g. si: meli-
 cratum, g. ti, n.
 meil. Farina, g. nê, f.
 meilbupdel / meilfifre. Inocniculum, g. li, n.

M E I M E L

Cribrum farinarium vel pollinarium.
 meilneese / pimpelneese. Parus minor.
 meilpepre. Sorbum, g. bi, m.
 meilfack. Saccus farinarius.
 dat tot meil dient. Farinarius, a, um, o.
 meir / grooten sack. Lacus, g. cûs, m. Itagnum,
 g. ni, n. Stagnum latius.
 meirkatte. Cecopithecus, g. ci, m. Simia.
 caudata.
 meirkrabbe. Gammarus, g. ri, m.
 meirkrijgty. Bellum navale.
 meirminne. Siren, g. renis, f.
 meir minnen. Nereides, g. dum, f. *pl. num.*
 meirspinne. Sepia, g. pia, f.
 meirswijn. Delphinus, g. ni, m.
 meirwater. Aqua stagnans; aqua refes.
 meirwozel. Eryngium marinum.
 meirse. Merula, g. iz, f. *avis.*
 meirse. Merx, g. mercis, f. merx minuta;
 minuti generis merx: minutum mercimo-
 nium.
 meirshoef / meirswande. Corbis vel (spora
 institoria.
 meirswan. Dossuarius institor.
 meirse van een schip. Galea navis.
 meirschjip. Navis galeata.
 meirshoef. Thoracium, g. cii, n.
 meirt. martius, g. ti, m. *mensis.*
 meirtsbloeme. Hyacinthus bifolius.
 meirtskiecken. Pullus martius: pullus opti-
 mus.
 melaeische. Leprosus, elephantiacus, a, um, o.
 Elephantia affectus.
 melaeischepdt. Lepra, g. prz; elephantia, g.
 tiz; elephantiasis, g. sis, f.
 melancoitse / zwarte galle / swart verbrandt
 bloedt. melancholia, g. lix, f. Atra bilis,
 nigra bilis. f. swaermoedighheyt. Languor,
 oris, m.
 melancholise / droefshpdt. Tristitia, g. tiz, f.
 melancholicus animus: tristis mentis ha-
 bitus.
 melancolick / die met de zwarte galle ge-
 dreert is. melancholicus, a, um, o. Atra
 bile affectus.
 melancholich / droef. tristis, e, g. stis, o, r. *dat.*
 tristitia affectus.
 melck. Lac, g. lactis, n.
 melckachtigh. Lacteus, a, um, o.
 melck dooybzengende. Lactarius, a, um, o.
 melck-eener / melckstooyp / melcktobbe.
 multra, g. tra, f.
 melcken. Mulgere, p. mulsi vel mulxi, f. mul-
 sum vel multum, r. *acc.*
 melcken de dunben / locken. Columbas eia
 allicere, allectare vel illectare.
 melcken / optmelcken / i gelddruyt iemand
 doyse locken. Emungere alicquem pecunia,
 clicere alicujus pecunias.

melck

M E L M E N

melck van biffen. Lactes, g. *aium*, f. *pl. n.*
 melck adpr. Lactu genarum.
 melckkoe. Vacca lacraria.
 melckkoe/ quiffichotel. Prodigus, g. *gi*, m.
 melckkutack. Forum lactarium.
 melckruapl. Imberbis, g. *bis*, impuber, g. *beris*, m.
 melckruuffel. Coagulum, g. *li*, n.
 melckruuffel/ fupbel. Lactaria, g. *riorum*, n.
pl. num. barbata lactinia.
 melckruuffel. Cellalactaria.
 melckruuffel. Labrum lactarium.
 melckruuffel. Sinus, g. *nus*, m.
 melckruuffel. Serum, g. *ri*, n.
 melckruuffel. Sonchus, i. m. *herba.*
 melckruuffel. Atriplexam, g. *plexi*, n. *herba.*
 melden/ vermanen. Memorare, commemo-
 rare, p. *avi*, l. *atum*, *reg. acc.* mentionem face-
 re, *reg. gen.*
 melden/ beklappen. Prodere, p. *prodidi*, f.
 proditum: revelare, declarare, p. *avi*, f.
 atum; aperire, p. *aperui*, f. *apertum*,
r. acc.
 meldens weidit. Memorabilis, e, g. *lis*, o.
 memoratu dignus.
 meldingc. mentio, g. *onis*, f.
 melifoen. f. menifoen. Dysenteria, g. *riz*, f.
 meliffe/ meliffenkrupdt. Melinum, g. *ni*,
 apiastrum, g. *stri*, meliphyllum, meliffo-
 phillum, g. *li*, n.
 melodie/ foet gefuyt / fanghgequeel/ foet
 luydigheyt. Harmonia, g. *niz*: melodia,
 g. *lodix*, t. Suavis concentus, dulce melos,
 jucunda concentio, lenis harmonia, cantus
 jucunditas vel suavitas.
 melodien/ foet luydigheyt. Concentu suavis,
 harmonia gratus, concentione jucundus.
 melodien/ liedecken. Suavis harmoniz canti-
 cum, jucundi concentus carmen.
 melodien/ fank. Ab harmonia jucundus
 cantus: ab concentu suavis cantus.
 melodien/ felyck. Suavi concentu: jucunda
 harmonia, dulci concentione.
 meloen/ pepoen. Pepo, g. *peponis*: melo,
 g. *lonis*, m.
 meluwe. Acarus, g. *ri*, m.
 meintwen. A teredine exedi.
 menune. f. mamne. Nutrix, g. *trix*, f.
 memoriael/ gedencckweidigh. Memoria
 dignus, dignus memoria monumentis.
 memoriael/ kladdeboek. Adversaria, g. *ri-
 rum*, n. *pl. n.* Tumultuarius commentariolus.
 memorie/ de kracht van te gedenccken. Me-
 moria, g. *riz*, f. memoriz vis, recordationis
 facultas, recordandi facultas, reminiscendi
 vis.
 memorie/ gedachteniffe. Memoria, g. *riz*:
 recordatio, g. *onis*, f. Retum animo perce-
 ptarum memoria.

M E N

memorie/gedencckweidigh. Memoria, g. *riz*:
 recordatio, g. *onis*, f. Retum animo perce-
 ptarum memoria.
 mandts daer by te gedenccken. Mnemo-
 synon. g. *ni*, n.
 memorie/ ouer het in memorie te hou-
 den. Commentariolus, g. *li*, m.
 men / nota verborum impersonalium. ut: Men
 feyt. Dicitur. f. Mengaet. Itur. f. Men finge.
 Canitur, &c.
 menagie/ huyfgeftin familie. Familia, g. *liz*,
 f. domestici, g. *corum*: familiares, g. *rium*,
 m. *pl. num.*
 menagie/ t gene het huyfshouden aengaet.
 Res familiaris: res domestica: res oeco-
 mica.
 menagie/ huyftraet ende huyfshouden.
 Instrumentum domesticum: suppellex fa-
 miliaris.
 menagie/ het huyfshouden. Oeconomia,
 g. *miz*, f. Oeconomica administratio: oeco-
 nomiz gestio, curatio, procuratio: domesti-
 ciz rei curatio.
 menagie/ farfoen of maniere van huyfshou-
 den. Administrandz rei familiaris ra-
 tio: domesticz administrationis modus &
 ratio.
 menagie/ goede oft quade bziendtschap
 tuffchen malkanderen. Alcius cum ali-
 quo bona vel mala gratia, amicitia vel ini-
 micitia, malvolentia vel benevolentia, ut:
 De man ende de vrouwe zijn in quade
 menagie. Virum & uxorem inter simulas
 intercedit: conjux cum conjuge non est in
 gratia: vir ac mulier mutuas exercent si-
 mulatas.
 menagieren / huyfshouden / fupnich zijn.
 Rem familiarem industrie ac solleter pro-
 curate: rem oeconomicam curare, oeco-
 mica procurare, rem familiarem gerere,
 rem oeconomicam cum cura & industria
 gerere.
 manigierder / huyfshouder / houfhouder.
 Oeconomus, g. *mi*, m. Oeconomiz admi-
 nistrator, rei familiaris curator.
 goeden menagierder. Industrius oconomus,
 rei oconomica peritus.
 menagierster / die wel kan huyfshouden.
 Oeconomus, g. *mz*, f. Rei domesticz cura-
 trix, oconomiz perita.
 mengc. Eupatorium, p. *rii*, n. *herba.*
 mengel / Holt pint. Hemina, g. *nz*, f.
 mengelen / mengen / temperen / onder een
 doen. Miscere, commiscere, permiscere,
 p. *scui*, f. *miftum*, & *nennullis etiam
 mixtum*: temperare, p. *avi*, l. *atum*, *reg.
 accuf.*
 figh in eenige faeke mengelen/ figh met het
 morpen. Adhibere se: immiscere se: intru-
 dere: ingerere se, *reg. dat.*
 mengellinge / menginge / menghesel. Mi-
 stura,

- stura, mixtura, g. rz, mistio, permistio, g. onis, f.
- menigelp. Miscellanea, g. neorum, n. pl. num. chaos, n. indecl. Congeries vel moles confusa.
- menger. Mistor, permistor, g. oris, m.
- menighmoes. Olera varicillanea.
- menighverwe. Color varius; color mistus.
- menighwolle. Lana variegata.
- menigh/beele. Multus, a, um; creber, bra, brum, frequens, g. entis, o.
- menigerhande/menigerlep. Varius, diversus, a. um: multiformis, e, g. mis, multiplex, g. plicis, o.
- menighmael/menighwercf/diknael. Szpe, crebrò, compluris, adv.
- hoe menighmael? Quoties? adv.
- hoe menighste? Quotus, a, um, o.
- menighste. Multitudo, g. dinis; copia, piz, frequentia, affluentia, abundantia, tiz, f. magna copia: magnus numerus.
- menighste van volck. Turba, g. bz, caterva, g. vz; concio, g. onis, f. Agmen hominum: populi frequentia.
- menighbuldigh/f. menigerhande. multipenus, multimodus, multifarius, a, um, o.
- menighbuldighheyt/f. menighste. Vis, vim, vi. Caterva, x, f. vulgus, i, m. & n.
- menighbuldighlyck. Abundanter, copiosè, multipliciter, adv.
- menighbuldigen. multiplicare, p. avi, f. atum, augere, exaugere, p. auxi, f. auctum, r. acc.
- menie. minium, g. nii, n.
- met menie bestycken, miniare, p. avi, f. atum, r. acc.
- menisoen/ & per euphoniã meisoen. Dysenteria, g. riz, f.
- menisoenkruydt. Gnaphalium, g. lii, n. filago, g. ginis, f.
- menun / stouwen. Ducere, p. duxi, f. ductum; vehere, p. vexi, f. vectum; agere, p. egi, f. actum, r. acc.
- menroede. Scutica, g. cz, f. flagellum, g. li, n.
- mensch. Homo, minis, c. mortalis, g. lis, m.
- menschelyck. Humanus, a, um, o. Quod est rationis & conditionis humanz: humanz conditioni affine & cognatum.
- menschelycker wyse / nae menschen bestant. Humanitas, adv. Ex humanz conditionis lege; ex humanz sortis ratione atque usu.
- menschelyckheyt / des menschen nature. Humanitas, g. tatis, f. Natura hominis: natura humana.
- menschelyckheyt / der menschen krankheyt. Humana imbecillitas: humanz conditionis infirmitas.
- menschen-dieft, Plagium, ii, n.
- menschen-dieft. Plagiarius, g. rii, masc.
- menschen-eter. Anthropophagus, gi, m.
- menschen-eter / woekeret. Usurarius, g. rii, m.
- menschen. Homulus, homunculus, g. li, homuncio, g. onis, m.
- mensch-schouwich. misanthropos, fugitans hominum.
- mente. mentha, g. thz, f. herba.
- wilde mente/klepne mente. mentastrum, g. ltri, n. calamintha, g. thz, f.
- water-mente. Balsamita, g. tz, f. mentha, aquatica.
- mentie/bermaen/gewagh/meldingh. mentio, commemoratio, g. onis, f.
- mentioneren/mentie maerken. Commemorare, p. avi, f. atum, reg. abl. cum De. mentionem facere vel habere, reg. gen.
- mercken/gewaer worden. Animadvertere, p. verti, f. versum; sentire, p. lenti, f. sensum; observare, p. avi, f. atum: intelligere, p. tellexi, f. lectum: videre, p. vidi, f. visum: olfacere, cio, p. feci, f. factum, r. acc.
- ik hebbe 't gemerckt. Subuluit mihi.
- merckelyck. Evidens, g. dentis; manifestus, perspicuus, a, um, o.
- merckelycken. Evidenter, manifestè, adv.
- Perspicue, nominatim.
- merkinge. Animadversio, notatio, confideratio, g. onis, f.
- mercksaem. Perspicax, g. caxis; sagax, g. gaxis: praesagus, acutus, a, um, o.
- mercksaemheyt. Perspicacia, g. ciz; Sagacitas, g. tatis, f.
- mercksaemlyck. Sagaciter, perspicaciter, confideratè, adv.
- merckteken/kenteken. Signum, g. ni, indicium, g. cii, n. nota, g. tz, f. character, g. & ris, m.
- mercken/tekenen. f. merck. Nota, x, f.
- merck/f. merckt. Forum, g. ri, n.
- mergh. Medulla, g. lz, f.
- tot het mergh toe / of upt het diepste ban het mergh. Medullis, adv.
- 't mergh upt doen. Emedullare, p. avi, f. atum, r. acc. medullam eximere, adimere, demere.
- mergh/her beste van eenige saerke. Rei pars optima & sincerior; selectissimum quodque ex re quapiam.
- het mergh upt eenen boeck trecken / 't beste uptkippen. De codice optima quaeque excernere, excerpere, seligere, libri sinceram medullam sibi legere, carpere, libare.
- mergh / het binneuste van pet. Medulla, g. lz, f. incima, g. morum, n. pl. num.
- pet ondersoeken tot het mergh toe. Rimari intima; scrutari ad intima usque viscera.

M E R M E S

mergen / moegen. Cras, *adv.*
 meridiaen / middaghkrink / een linie beteke-
 nende het middelste ban den heemel bo-
 ven ons hooft. Meridianus, g. ni. m. Li-
 nea meridiana; circulus meridianus.
 merie / merrie. Equa, g. quz, f.
 merite / verdienste. Meritum, promeritum,
 g. ti, n.
 meriteren / verdienen / weerdigh zijn. Mere-
 ri, promereri, p. meritus, *dep.* Dignum esse.
 meritor / verdienstigh. Meritorius, a, um, o.
 mercede dignus.
 merlari / Fl. of.
 merle / merle. Merula, g. lz, f. avis.
 merlijn. ztalo, g. onis, m. piscis.
 merfche / maersche. Palus, g. ludis, f.
 mes / Fl. mest. Fimus, g. mi, m. stercurus, g. co-
 ris, n.
 mes / spidmes. Culter, g. tri, masc.
 mesken. Cultellus, g. li, m.
 mesmaeker. Cultrarius, g. rii, m.
 meskooker. Theca cultraria.
 meschant / hoos / quaet / bilepn. Pravus,
 improbus, flagitiosus, malignus, nefarius,
 scelestus, sceleratus, a, um, o.
 meschantelijc. Improbe, flagitiosè, nefariè,
 sceleratè, scelestè, *adv.*
 meschantigheyt. Flagitium, g. rii, scelus, g.
 Jeris, n. Nefarium facinus; flagitiosum fa-
 ctum, res nefaria.
 meschant / dat niet weitt en is. Abiectus,
 contemptus, a, um; vilis, e, g. lis, o.
 mest. Fimus, g. mi, m. stercurus, g. coris: lta-
 men, g. minis, n.
 mesthoop / mestpoel / mesput / messie / mes-
 singh. Fl. Fimerum, g. ti: sterquilinum, g.
 nii, n. Colluvies stercoraria.
 mestgaffel. Furca fimaria: pala stercoraria.
 mesten het landt. Stercorare agrum: im-
 pinguare agrum fimo: stercurus agro inge-
 rere.
 mesten / bet maeken. Saginare, p. avi, f. atum.
 pinguefacere, cio, p. feci, f. factum: far-
 cire, p. farfi, f. fartum, *reg. acc.* Impingua-
 re.
 mestbok / mestspijse / mestboeder. Sigina,
 g. naz, f.
 mestkot / meststal. Saginarium, g. rii, neut.
 mestdier / wat dat het zp. Altilis, tartilis, e,
 g. lis, o.
 mestinge. Saginatio, g. nis, f.
 met / mede. Cum, *prop. r. abl.* Unà, *adv.*
 met allen. Omnino, prorsus, *adv.*
 met mi. Mecum, *adv.*
 met tijde / attemers. Aliquando, subinde,
adv. quandoque.
 met / Holl. peter. Parens lustricus.
 metael. Metallum, g. li, n.
 ban metael. Metallicus, a, um, o.

M E T M E U

meten. Metiri, demetiri, p. mensus, *dep.* men-
 surare. p. avi, f. atum. *r. acc.*
 metec. Mensor, g. oris, m.
 t meten / metinge. Mensio, dimensio, men-
 suratio, g. onis, f.
 meter / pete. Mater lustrica.
 methode / leerwys / leerwegh / schiklijk bes-
 lepdt / fatsoen om iet na de konste te
 werken. Methodus, g. di, f. Aperta certa que
 ratio brevis expeditaque via: compendia-
 ria ratio.
 met eenen gorden methode. Dextrà Metho-
 do, Certà & liquè ratione & disciplinà:
 commodà & expedità ratione.
 met selen / mesen. Struere, extruere, constru-
 ere, p. struxi, f. structum, *reg. acc.* Pariecem
 struere: murum extruere: lapidariam stru-
 cturam facere, curare; cocto lapide murum
 struere.
 met seipe / gemetst werk. Structura lapida-
 ria: structura cæmentitia.
 met seipe / met sers konste. Ara fabricæ mu-
 ralis: tabrilis aris parietariz.
 metssteen. Cæmentum, i, n.
 met ser. Cæmentarius, g. rii, m. muralis stru-
 ctor: muralis structor opeser.
 mette / metteken. Capra, g. præ, f.
 mette / lup wyf. Ingnava mulier.
 mettenen. Antelucanæ preces: nocturnæ præ-
 cationes: antelucani Psalmi, matutina can-
 tica.
 menbelen / hupfraet dien men berfetten hā.
 Supellex, g. lectilis, instructus, g. cūs, m.
 m. ubeleren / met hupfraedt stofferen. In-
 struere; p. struxi, f. structum. Supellectili
 munire: instructu ornare, *r. acc.*
 meuken. Modius, g. dii, m.
 meuge / meugen / &c. f. moge / mogen / &c.
 Possè. Audere.
 meulen. Mola, g. lz, moletrina, g. næ, f. pi-
 strinum, g. ni, n.
 meulen / kep / sot. Delirus, g. ris: phantasticus,
 g. ci, m.
 Meulder. Molitor, g. oris, m.
 Meulders graent. Cinereus color.
 Meuldersse. Molitrix, g. tricis, f.
 meulen / asse. Axis molaris.
 meulen berg. Collis molaris.
 meulen kare. Vehiculum molarium.
 meulen / ser. Subscus molaris.
 meulen looper / oppersten meulensteen.
 Catillus, g. li, m. Catillus molaris.
 meulen ligger / ondersten meulensteen. Me-
 ta, g. tæ, f. meta molaria.
 meulen / peidr. Jumentum molarium.
 meulen / spel / f. mazellen / spel. Ludus novem
 vel duodecim scruporum.
 meulen / spille. Trilla, g. lz, f. Fusus mola.
 meulen / steen. Lapis molaris vel molaris.

meutenstof. Achne, g. nes, f.
 meutenwendel. Molucrum, g. cri, n. Clavus molaris.
 meutenwerck. Molitura, g. rz, f.
 meutenwoort. Mylæcus, ci, m.
 meutenkrupdt / wonderboom. Ricinus, g. ni, m.
 meutenæet. Scarabzus, cinereus, *infecti generis*.
 meutenæet. Apua, g. pz, f. *piscis*
 mebroutwe / treffelſtcke ſuffrouwe. Matrona: domina, g. nz, hera, g. rz, f.
 mebroutwe / vrouwe van eenige plaetſe. Princeps femina: illuſtris mulier: illuſtri loco matrona.
 mep / de maendt mep. Majus, g. ji, m. mensis majus.
 van de mep. Majus, a, um, o.
 mepbloemen. Liliū convallium.
 mepboret. Butyrum vernum.
 mepkæſe / platten kæſe. Coagulum, g. li, n.
 mepborden. Oxyacantha, g. thz, f. Spina acuta.
 mepbifch / mepn. Alana, alofa, g. lz, f.
 mep / mepboom. Feſta arbor maja: feſta arbor majz latitiz, mais arbor: majalis pinus.
 den mep planten. Pangere maialem pinum: depangere malum maji compitalitium: feſtam maji pinum ſtaueren.
 meptak. Frons, g. frondis, f. Ramus frondosus.
 mepen / meptacken. Frondes, g. dium, f. *pl. nmm.*
 mepen / de hupfen met meptacken beſtesken. Frondibus ornare ades: ramalibus fores conſtitire.
 mepken / kleyn meptakſken. Ramulus, ramulculus, g. li, maſc.
 mepken / ſupſtjen. Scutum, g. ti, n.
 mep / *Holl.* Virgo, g. ginis, m.
 meper van een ſtadt. Tribunus, g. ni, m. major civitatis: major urbis: Prætor urbanus.
 meper van een doyp. Prætor ruſticanus: Prætor ruralis.
 meperpe. Prætura, g. rz, f. territorium, g. ri, n.
 mepneed / balfchen eed. Perjuriū, g. rii: n. Juramentum falſum: juſ jurandum violatum.
 mepneeden / balfchen eed doen. Pejerare, p. avi, ſ. atum. Falſo jurare: falſum juſ jurandum dare.
 mepneedig / trouwloos. Perjurus, perfidus a, um, o.
 mepneedig zijn. Violare juſ jurandum: ſi dem datam violare, *vel* falſicare.
 mepen / daer booz houden. Putare, exiſtima-

re, autumare, p. avi, l. atum: opinari, arbitrari, p. atus, ſ. atum, *dep.* ſentiri, p. ſenſi, ſ. ſentum: reri, p. ratus, *dep.*
 ſo ick mepne. Ut puto: ut autumo: ut exiſtimo: ut reor: ut ego quidem ſentio: mea ſententiâ: meo judicio: ut mea feſt opinio: ut mihi viderur.
 anders dan ick mepnden. Aliter *vel* ſecûs quam purabam; citra opinionem: præter opinionem: contra quàm opinabar.
 mepninge / goedtdunken. Opinio, exiſtimatio, g. onis: ſententia, g. tiz, f. judicium, g. cii, n.
 doen van mepninge veranderen. In aliam ſeu diverſam ſententiam deducere, adducere, trahere. ſteclere, *reg. acc.* aliud perſuadere: diverſum perſuadere, *reg. acc. dep.* deducere aliquid ab opinione.
 van eener mepninge zijn. Conſentire, p. ſenſi, ſ. ſenſum; convenire, p. veni, ſ. ventum. Idem ſentire: in eadem eſſe ſententia, ejuſdem eſſe opinionis.
 mepninge / inſentie / opſet / boozneemen. Inſentio, g. onis: mens, g. mentis: voluntas, g. tatis, f. animus, g. mi, m. conſilium, li: propoſitum, g. ti, n.
 ter goeder mepninge. Bono animo: bona intentione.
 met ſulke mepninge. Eâ ſententiâ: ea opinione: eo animo: eo conſilio: ea voluntate.
 mepfen / doctſter. Puella, juvencula, adoleſcentula, g. lz, f.
 mepfen / maerte. Ancilla, famula, g. lz, f.
 mepfenknecht / *Fl.* Androgynus, g. ni: hermafroditus, g. ti, m.
 micke / een hout met twee tacken boven up / gelijk een Y. Furca, g. cz, f.
 micke / onderſetſel. Pedamen, g. minis: pedamentum, g. ti, n. ridica, g. cz, f.
 micke / unck / gemick. Collimatio, g. onis, f.
 micken met d'ooogen. Collimare, collineare, p. avi, ſ. atum.
 middagh / den noon. Meridies, g. dici, m. medius dies: medium diei: meridiana hora: meridianum tempus.
 teghen / oft omtrent den middagh. Circa meridiem: ci, circa meridiem: ſub meridiem.
 op den middagh. Ipſo meridiè: ipſo die medio.
 nae middagh. A meridiè: poſt meridiem: pomeridiano tempore.
 middagh / zupden. meridies, g. dici, m. meridiana plaga *vel* regio: meridianus tractus: Auſtralis regio *vel* plaga.
 middaegſch. meridianus, a, um: auſtralis, e. g. lis, o.
 nudda eghamael. Prandium, g. dii, n.

midnaegh smael honden. Prandere, p. prandi & pransus sum; meridiari, p. atus, f. atum, dep.
 midnaeghs: hen slaep honden. Meridiare, a. vi. atum, meridiari, p. atus, f. atum. *Scuton. Cels.*
 midnaeghsenwint/ supden wint. Auster, g. stri, m.
 middel/het midden/de middel/het middensste. Medium, g. dii; centrum, g. tri, n.
 *t midden van den somer. Media aestas, adulta aestas.
 *t midden van den winter. Bruma, g. mæ, f. media hyems; summa hyems.
 in 't midden. In medio: in centro.
 het midden/de helft. Medium, g. dii, n. medietas, g. tatis, f.
 middelarr/middelpersoon. Mediator, intercessor, interventor, conciliator, g. oris; arbiter, g. tri: incurantius, g. tiis: interpres, g. pretis, m.
 middelraer van peys-pacis conciliator: pacis internuncius.
 middelraer van eenigh accoꝝd. Concordia ineunda intercessor.
 middelraesse. Conciliatrix, g. tricis: internuntia, g. tiz, f.
 middel-baer/middel-maetigh. Mediocris, ere, g. cris: medius, a, um, o.
 middel-baer man. Homo iustus staturæ.
 middelbaerhept/middelmaete. Mediocritas, g. tatis, f. medium, g. dii, n.
 middelbaerelyk / soo henen. Mediocriter, adv. mediocri modo.
 middelten / tuschen bejden koren. Intercedere, p. cessi, f. cessum, intervenire, p. veni, f. ventum, r. dat.
 een krackcel middelten. Conciliare pacem.
 middelert-tydt/middelten tyde. Interim, interea, adv. Interea temporis.
 middelantisch. Mediterraneus, a, um, o.
 het middelantische. Mediterraneum, g. nei, n. mediterranea, g. neorum, n. pl. num. Interior continens: interiora continentis: mediterranea regio.
 middelantische Zee. Mare mediterraneum. f. Zee. in *Onomastico.*
 middel-lyf / f. Boꝝst. Pectus, oris.
 middel-linie. Diameter, g. tri, m. Linea dimetiens; linea intersectans.
 middelmaete / f. middelbaerhept. Mediocritas, atis, f.
 middelpunt. Centrum, g. tri, n.
 middelste. Diaphragma, g. matis, n.
 middelshot. Interstium, niis: interseptum, interseptimentum, g. ti, n.
 *t middelshot van de nense. Imbrex narium; isthmus narium.
 de middelste. medius, intermedius, a, um, o.
 middelwandt. Paries intergenus,

middebinger. Digitus medius, infamis, turpis, impudicus, verpus.
 middernacht. Nox media, nox intempesta, media noctis hora.
 te middernacht. Ipsa media nocte; ipso noctis medio.
 nae middernacht. De media nocte, post noctem mediam.
 van middernacht af / sedert middernacht. A media nocte.
 ontrent middernacht. Sub mediam noctem.
 middel maniere om pet te doen. Modus, g. di, in ratio, g. onis; via, g. via, foem.
 by wat middel ende wege suldy dat doen? Quomodo, qua via, qua ratione id efficies?
 middel/getegenthept/ bequamighept. Medium, g. dii, n. occasio, g. onis; commoditas, g. tatis, f.
 middel / vernogenthept. Res, g. rei: facultates, g. atum: fortuna, g. narum, f. media, g. diorum, n. pl. num. Res familiaris.
 een man van groote middelten. Homo magnatum divitiarum. f. Dyk. Affluens opibus & copiis. Abundantissimus rerum copia.
 midts/mits/midts dat/midts dien/naedes marci. Quandoquidem. *conj.*
 midts / & r. i. behoudelyk / op conditie. Ea lege: ea conditione.
 midts gaders. Simul, pariter, unâ, adv. Unâ cum.
 mid-weke / Holl. woensdagh. Dies mercurii. *Holl.* tydinge. Nuntium, g. tii, n.
 midt hzengen / Holl. tydinge hzengen. Nuntiare, p. avi, f. atum.
 midelwys / Holl. Rerum novarum nuntius abundans.
 miere. Formica, g. cz, f.
 mierachtigh. Formicosus, a, um, o.
 miereu seucksel. Formicatio, g. onis, f.
 miere-nesten in 't hooft hebben. Varia imaginari: cogitationibus variis suspensam mentem habere.
 mieselen / Holl. misten. Nebulam exhalare. *Het miesel / mist / meste.* Nebula halat.
 mieselinge / Holl. mist. Nebula, g. lz, f.
 miele / Holl. Fl. gift. Donam, g. ni, n.
 miere / huerloon. Merces, g. cedis, f.
 miere / bodtspenningh. Arrha, g. thz, f.
 mieten / Fl. Holl. hueren. Conducere, p. duxi, f. ductum.
 mij. f. imp. Me, mihi.
 myden / verhoeden / schouten. Vitare, evitare, devitare, declinare, p. avi, f. atum: fugere, gio, p. fugi, f. fugitum, r. acc.
 mydelijk. Vitabilis, evitabilis, e, g. lis, o.
 myden / spaeren. Parcere, p. peperci, f. parium, r. dat. conservare, p. avi, f. atum, r. acc.

mifdsacm / Fl. Vitans, & Parcens.
 myle / myle weghs Milliarc, iis; millarium,
 g. ri, n. leuca, g. cz, f. (1; 00.
 Fransche myle. Leuca, Gallica, passuum,
 Italiensche myle. Leuca Italica, passuum
 1000.
 Dupsche myle. Leuca Germanica, passuum
 4000.
 Federtansche myle. Leuca Belgica passuum
 2000.
 Sweedtſche myle. Leuca Suedica, passuum
 5000.
 Spaensche myle. eadem cum Galli. à.
 mijn Meus, mea, meum, o. Pronom possess.
 mijnen thalven. Per me: à me.
 mijnent wegen. Meo nomine.
 mijns wetens. Quod sciam.
 om mijnent wille. Mei causa: mea causa;
 propter me: in meam gratiam; in gratiam
 mei.
 mijne / put om met ael te graben. Vena, fodi-
 na, g. nz, f. Puteus metallicus.
 mijne van goudt. Aurifodina, g. nz, f.
 mijne van silber. Argentifodina, g. nz, f.
 mijne van cooper. Cuprifodina, g. nz, f.
 dat de mijne aengaet. Mineralis, e, g. lis, o.
 mijne / in sept van oozloge. Cuniculus mili-
 taris; castrensis operæ cuniculus: acta in ho-
 stilem arcem subterranea fossa, igniariæ ma-
 chinationis cuniculus; muralis suffossionis
 cuniculus: subterranea subruendis aggeri-
 bus fossa.
 eene mijne maken / mijneren. Suffodere, dio,
 p. fodi, f. fossum, r. acc. Cuniculum in ar-
 cem agere vel ducere.
 mijne / mine / gelaet / gesteltenisse des aens
 sichts of van de tronie. Frons, g. frontis,
 f. os, g. oris, n. vultus, g. tûs, m. Oris spe-
 cies: oris habitus: vultus conformatio.
 mijne / semblant. Oris simulatio: simulatus
 vultus.
 mijte / heller. Obolus, g. li, m,
 dat niet een mijte weirdt is. Vix casû nuce
 dignus.
 mijte / tas. Meta, g. tz, strues, g. struis, f.
 mijten. Disponere in struem, r. acc.
 Miter / Bisschops-hoet. Mitra, g. trz; tiara,
 g. rz; intula, g. lz, f.
 Mijsteren. Ornare mitra, r. acc.
 eenen Bisschop ofte Wbd Mijsteren. Con-
 secrare vel inaugurare Episcopum vel Abba-
 tem.
 mild / mildt / sacht. Mitis, e, g. us; lenis, e, g.
 nis; mollis, e, g. lis; dulcis, e, g. cis, o.
 milderen / verfoeten. Levare, allevare, pacare,
 mitigare, p. avi, f. atum; lenire, mollire,
 p. ivi, l. itum, r. acc.
 milderen / verfoetinge. Mitigatio, delini-
 tio, g. onis, f.

mild / mildt. f. liberalis. Beneficus, largus, mu-
 nificus, a, um, o. Liberalis, e, g. is, o.
 mildrhept ofte mildbadighept. Liberalitas,
 largitas, g. atis, f. munificentia, z, t.
 milde. Artiplex, g. plicis; chrysolachanum, g-
 ni, n. herba.
 milie / hirs. Milium, g. lii, n.
 milioen / soune van thienmael hondert
 dupsend. Decies centena millia, nume-
 rus millenium millenariorum; millena mil-
 lia: milies mille: vulgò & barbarè millio,
 g. onis, m.
 een milioen goudt. Aureorum decies centena
 millia: aureorum millena millia: auri mil-
 lies mille.
 militie / den krighshandel. Res militaris: res
 bellica.
 die hem de militie berstaet. Militiæ peritus:
 rei militaris intelligens.
 militie / leger. Conscriptus exercitus.
 militaire / den oozlogh aeng aende. Milita-
 ris, e, g. ris, o.
 militair leven / soldaten leven. Vita milita-
 ris; vivendi ratio castrensis.
 militairtelick. Militariter, adv.
 milte. Lien, g. lienis; splen, g. splenis, m.
 miltsuchtigh. Lienicus, lienosus, spleneti-
 cus, a, um, o.
 milte van de Bisschen. Latres piscium.
 min / wepniger. Minus, minoris.
 min hebben / te min hebben. Minus habere.
 min noch meer dan of &c. Haud secus quam
 si &c. perinde ac si, &c.
 soo beele te min. Eò minus: tantò minus.
 min kopen. Minorè emere.
 min bieden. Minus offerre.
 min of meer / daer omtrent. Plus minusve,
 minder / cleynder. Minor, g. noris, c. & minus,
 g. noris, n.
 Minder broeder. Frater minor, Franciscanus.
 Minder broeders Orde. Ordo Semaphicus.
 minderen. Minuere, diminuere, imminuere,
 p. minui, f. minutum, r. acc.
 minderjaertigh. Pupillus, g. li; minorennis, g-
 is, m. minor annis; ztate minor.
 minderjaertighept. Etas pupillaris; minorennis
 ztas.
 minderinge. Minutio, deminutio, diminutio,
 imminutio, g. onis, f.
 mine. f. mijne. Fodina, z, f.
 mineralen / dingen die upt de aerde gegra-
 ven woorden. Fossilia, mineralia, g. llium, n.
 pl. num.
 Mijster / officier / bewinthebber van eenig-
 ge saecke. Curator, administrator, g. oris, m.
 Mijster / Bedikant. Concionator, g. oris,
 m. Ecclesiastes, z, m. Minister Ecclesiæ (sa
 verbi divini. (tia)
 Minne / vriendſchap / heb al lighepdt Gra-
 bene-

benevolentia, g. tiz; charitas, g. tatis; mansuetudo, g. dinis, f.
Minnelijck/grateus/amabel/beballig.
 Comis, c, g. mis, suavis, c, g. vis; humanus, jucundus, lepidus, a, um, o.
Minnelijcken/lieffelijcken. Comiter, humaniter, suaviter, jucunde, *adv.*
Minnelijken/met der minne/met vriend,
 schap. Amicè,
 met der **Minne** accorderen. Amicè rem componere.
Minnelijchhept/lieffelijchhept/beballighept. Comitas, suavitas, festivitas, g. tatis, f. lepor, g. poris, m.
Minne/liefde. Amor, g. moris, m. Venus, g. neris, f.
 de **Minne** aengaende. Amatorius, a, um, o.
Minnaert. Amator, g. oris; procius, g. ci, m.
Minnelijck / minsaem. Amabilis, c, g. lis, venustus, a, um, o.
Minnen. Amare, p. avi, f. atum; diligere, p. dilexi, f. lectum, r. acc.
Minnen/vryen. Ambirepuellam.
Minnebrank. Philtrum, g. tri, n.
Minjon/feet hemint. In caris eximius: in gratiosis singulari amore carus.
Minnen banden Prince. Principi in caris eximius, &c.
Minjon van de moeder. Singulares matris deliciz: matris suavissimi amores: mater matris pulsus.
minne / Holl. hoedsterffe. Nutrix, g. tricis, f.
Minnebader / Holl. hoedster. Nutritius, g. tii, m.
minste. Minimus, ultimus, a, um, o.
een minsten. Certe, saltem, *adv.* Vel hoc certe, hoc saltem: hoc vel minimum.
in 't minste niet. Nullatenus, nequaquam, *adv.* Nullo modo.
minute. Horz semuncia vel scrupulus, vu' g' o, minuta, g. tz, f.
minute / 't originael ende terst betwozz van eenigh geschijft. Prototypum scriptum: archetypus commentarius: archetypi tabulz.
minuteren. Scripto conspicerè: in commentarios referre: scriptis consignare.
Mirabolaelen/sooze van nooten upt Ie banten/ daer men het parfuum af maakt.
 Myrobalanus, g. ni, f.
Mirakel/Goddelijck werck boven cracht van de natuere. Miraculum, g. li, prodigium, g. gii: ostentum, g. ti, n. Supra naturz vim divinitatis opus.
Miraculeus. Prodigiosus, a, um, o. miraculi plenus.
Miraculeuselijck. Prodigiosè, divinitus, *adv.* Præter naturz vim.
Mirische. Myrtha, g. thz, f.

Mirchensap/ storax. Stacte, g. aës, f.
 dat van **Miriche** is. Myrreus, myrrhinus, a, um, o.
met Mirche bestreken / oft ghemengelt.
 Myrratus, a, um, o.
Miriche/mirtenboom. Myrtus, g. ti, f. van **Mirten.** Myrtus, a, um, o.
Mirteuwijn. Vinum myrtis
Mirtenbosch. Myrretum, g. ti, n.
mis. Erratum, g. ti, n. error, g. roris.
't is mis. Siniùre cecidit; male successit.
missen/ mislaen. Errare, aberrare, p. avi, f. atum: hallucinari, p. atus, f. atum, *dep.*
missaerden/upt den aerdt slaen. Degenerare, p. avi, f. atum; à majoribus degenerare: à majorum vestigiis desciscere.
missaerdigh. Degener, g. neris, o.
missaerdighept. A majorum virtute discessio: ab avorum gloriâ defectio: ab avità virtute ac meritis exerratio.
missbaer. Gestus incompositus extremè lugentium.
missbaer maken. Præ nimia tristitiâ & nimio ludu incompositè se gerere.
missbaeren. Abortare, p. avi, f. atum. abortire, p. tivi, f. itum; abortum facere; abortionem facere: abortum inferre, pati.
missbaeringe. Abortio, g. onis, f. abortus, g. tûs, m. Partus abortivi foetus: nixus abortivz prolis.
missbeuren. f. **berbeuren.** Incurrere muldam, pœnam.
missbeurte. Peccatum, delictum, g. ti, n.
missbupck. Abusus, g. sùs, m. abusus, g. onis, f.
missbupcken. Abuti, p. abusus, *dep. r. abl.* Male uti.
misscasse. Infortunium, g. nii, f.
missclappen. Labi verbis: labi sermone.
misscontentment/ missusegen. Offensa, g. tz; offensio, g. onis, f.
misscomen. Male evenire: inteliciter cedere: sinistra accidere. ut: **Was miscomt u?** Quid mali tibi accidit? quid sinistri evenit.
misscoopen. Carius zquo emere.
missdaedt. Delictum, peccatum, erratum, g. ti; facinus, g. cinoris, n. noxa, g. zz, culpa, g. pz, f.
missdadige. Reus, noxius, flagitiosus, facinorosus, a, um, lous, g. fontis, o.
missdieneu. Male servire: haud bonum servitium præstare, *r. dar.*
missdienst. f. **missdaet.** Noxa, z, f. Flagitium, tii, peccatum, u, n.
missdoen/ quasd doen aen iemanden. Nocere, p. nocui, f. nocitum, *r. dar.* offendere, p. fendi, f. fensum, *r. acc.*
missdoen/sondigen. Delinquere, p. deliqui, f. delictum: peccare, p. avi, f. atum, prævaricari, p. catus, f. catum, *dep.*

sch

fch misdzagen. Inhonestè se gerere: impro-
 bam vitam agere.
 misdzaggh. Abortus, g. tús, m.
 misdzachtigh. Abortivus, a, um, o.
 misdzunk. Suspicio, g. onis, f.
 misdzunken. Sulpicari, p. catus, f. catum, *dep.*
 Sinistrè de aliquo suspicari.
 misdzagen/ f. misdoen. Delinquere, liqui, li-
 ctum.
 misgeboorte/ f. misbaringe. Abortus, ús, m.
 misgelobe/ quaetgeloobe. Christianis legi-
 bus alienus cultus: impia religio, impio-
 rum sacrorum cultus.
 misgeloben/ misstroutwen. Diffidentia, g.
 tiz, f.
 misgeloben/qualijk toebetrouwen. Diffide-
 re, p. d. filius, *neutro pass. r. dat.* Suspectum
 habere aliquem alicujus rei.
 misgewas. Nanus, g. ni; pumilio, g. onis, m.
 misgennen. Invidere, p. vidi, f. vitum, *r. acc.*
rei & dat. pers. invidia tabelcor: invidia à sti-
mularili: vere, met aporicè sine prat. aus sup.
 misgongenste. Invidia, g. diz; invidentia, g. tiz,
 f. livor, g. voris, m.
 misgongstigh/ misgongnet. Invidus, g. di; z-
 mulus, g. li, m.
 misgreppen/ misgrepten/ *Fl.* Displicere, p.
 plicui, f. plicitum, *r. dat.*
 misgruppen/ faelen. Errare, p. avi, f. atum;
 falli, p. fallus, *pass.*
 miszagen. Displicere, p. plicui, f. plicitum.
r. dat.
 miszaginge. Displicentia, g. tiz; offensio,
 g. onis, f. tadium, g. dii, n.
 miszandelen/ sondigen/ f. misdoen. Pecca-
 re, avi, atum. Offendere, di, sum.
 miszandelen/ onbehoorelijk aentraecken.
 Indecore contrectare.
 miszandelinghe/ f. misdaet. Delictum, i. Ma-
 leficium, ii, n.
 miszanden/ niet wel staen. Disconvenire,
 p. veni, f. ventum, *r. dat.*
 miszanden/ niet aenstaen. f. miszagen.
 Displicere, icui, icitum.
 miszhooren/ qualijk hooren. Obaudire, p.
 divi, f. ditum.
 miszhoopen. Desperare, p. avi, f. atum.
 miszoutwen/ quaedt houtweljk aengaen.
 infaustis nuptiis jungi.
 miszoutwen/ ongelijk slecht houtweljk
 doen. Viliorè conditiore conjugem coopta-
 re: descendere ad vilioris conditionis con-
 jugium.
 mischief/ *Fl.* misluk. Infortunium, ii. Vi-
 tium, ii, n. (tius ponere).
 misleggen. Incautiùs seponere, inconsideran-
 misleppen. Seducere, p. duxi, f. ductum, *r. acc.*
 misluk. Infortunium, g. ni, n. calamitas, g.
 tatis, f. Casus adversus.

mislucken. Male succedere: sinistrè evenire.
 infelicitè cadere: eventum habere tristem.
 mislupden. Dissonare, p. sonui, f. sonitum.
 mislupdende. Dissonus, absonus, a, um, o.
 mismaecken. Deformare, deturpare, devenu-
 stare, avi, f. atum, *reg. acc.*
 mismaekt. Foedus, a, um; deformis, e, g.
 mis, o.
 mismaekthep. Deformitas, g. tatis; turpi-
 tudo, g. dinis, f. Formæ infelicitas.
 mismaekteljk. Foede, tupiter, *adv.* Foeda
 cum deformatione.
 mismaekinge. Deformatio, g. onis, f.
 mismoedigh/ misstroostigh. Desperabundus,
 a, um; puillanimis, e, g. mis, o.
 mismoedighep. Desperatio, g. onis; puilla-
 nimitas, g. tatis, f.
 mismoedighep. Desperabundè, puillani-
 miter, *adv.*
 misnoegen. f. miszagen. Displicere, icui,
 icitum.
 misnoemen/ doelen in den naem te geben.
 Male nominare: errare in nomine.
 misnoemen/ toenamen. Agnominare, p. avi,
 f. atum, *reg. acc.*
 mispaepen. Offendere, p. fendi, f. fensum.
 mispassen. f. misstaen. Dedecere, dedecet,
 dedecuit, *Imperf.*
 mispeutereu/ *Fl.* verpeuteren. Peccare, p.
 avi, f. atum; delinquere, p. deliqui, f. de-
 lictum.
 misprijfelijk. Vituperabilis, contemptibilis,
 e, g. lis, o.
 misprijfen/ laecken. Vituperare, p. avi, f. atum;
 contempnere, p. temsi, f. temptum; despice-
 re, cio, p. spexi, f. spectum, *reg. acc.*
 misprijfinge. Vituperatio, g. onis, f. contem-
 tus, despectus, g. tús, m.
 misquaem. *Fl.* Malum, g. li; adversum, g. si, n.
 morbus, bi, m. zgritudo, g. dinis, f. Ca-
 sus adversus.
 misraek/ misraeken. f. misluk/ mislucken.
 Male succedere: errare.
 misraeden. Malum consilium dare *vel* sugge-
 rere.
 misrekenen. Errare in numero: falli calculo;
 falli numero; in putanda ratione aber-
 rare.
 misrekeninge. Error calculi: error in nume-
 ro.
 misshapen. Deformis, e, g. mis, o. f. mis-
 maekt. Foedus, a, um.
 misshapen. Male creare.
 misshapfel. Monstrum, g. stri, n. Naturæ er-
 ratum.
 misshieden. Male evenire.
 u sal niet misshien. Nihil mali tibi eveniet.
 missteggen. Detrahere, p. traxi, f. tractum.
r. dat. traducere, p. duxi, f. ductum, *r. dat.*
 Ignorantia, g. ti, n. Ignorantia, g. ti, n.

Ignominiam inferre, inurere: notam inferre: existimationem alicujus laedere.
 misflegger. Detractor, obtricator, g. oris, m.
 misflegginge. Obtrectatio, distamatio, traductio, g. onis: nota, g. tz, f.
 misfretten. f. misfleggen. Non suo quodque loco, sed temere seponere, collocare.
 misfstaen. Vano idu ferire.
 misfparcke. Linguae lapsus: error in loquendo.
 misfpreken. Labi lingua vel verbis.
 misfstaen. Deducet, p. dedecuit, *imper, reg. acc.*
 misfstaende. Indecens, g. centis: indecorus, a, um, o.
 misstellen. f. misfleggen. Male, perperam ponere.
 misstellen/in't bertwertet stellen. Turbare, p. bavi, f. batum, r. *acc.* miscere sacra profanis.
 een lupte misstellen. Citharæ fides disturbare.
 mis-taemen. f. misfstaen. Indecentem esse.
 misstellen. f. misrekenen. Errorem calculi committere.
 misstreden. Errare gestu: labi gradu; falli vestigio.
 misstredde/misstred. Vestigium fallens: gradus aberrans.
 misstroef/misstroefstigh/ &c. f. mismoedigh/mismoedighheyt / &c. Delperabundus, a, um, o.
 misstrouwe. Dissidentia, g. tiz, f.
 misstrouwen. Dissidere, p. diffilus, *uentro pass. r. dat.*
 misstrouwigh. Diffidens, g. dentis, o.
 misvaeren. Perire, perco, p. perii, situm.
 misbal/ongeluck. Infortunium, g. nii, n. Siniſter eventus.
 misballen. Male cadere: sinistrè evenire.
 misballigh. Infelix, g. licis, infortunatus, a, um, o.
 misbal van kinde. Abortus, g. tús, m, abortio, g. onis, f.
 misballen/misbaeren. Abortum facere.
 misberstant/bortigheyt. Ignorantia incisi-tia, g. tiz, f.
 misberstant / berschil. Dissensio, g. onis, f. Scrupulus, g. li, m.
 misberstant/als met een woort quaelyk of aberechts opneemt. Sinistra dicti vel acceptatio vel interpretatio.
 misberstant/dolinge/ abups. Error, g. oris, m.
 misberstandigh/ bot. Ignarus, incius, a, um, o.
 misberwen. Errare in coloris infectione.
 misboegen. f. misstaen. Indecorum esse, dedecere.

miswaer. Abortus, g. tús, m. abortio, g. onis, f.
 miswas der trupden. Vitium herbarum: morbus turgum.
 miswassen. Decrescere, p. crevi, cretum.
 miserabel. f. misferie. Miseria, z, f.
 Misferereinei. Ileos, g. lei, m. chordapsum, g. li, n.
 misericordie/compassie Misericordia, g. diz, miseratio, commiseratio, g. onis, f.
 misericordie hebben. Misericordiæ duci, moveri, tangi: miseratione affici, commoveri, fecti.
 miserie/ellende. Miseria, g. riz: infelicitas, g. tatis, f.
 miserabel/vol miserie. Miser, sera, serum; calamitosus, xrumosus, a, um, o.
 miserabel/catijf. Vilis, e, g. lis; miscellus, a, um, o.
 miserabelijck / in miserie. Misere, calamitose, xrumose, *adv.*
 miserabelijck/saumerlijck/delzijck. Miserabiliter, indignè, *adv.* miserabilem in morem, indignum in modum.
 mispel. Mespilum, g. li, n.
 goote mispel. Anthedonium mespilum, mespilum setanium.
 gentepne mispel. Mespilum Gallicum.
 mispelboom. Mespilus, g. li, f.
 misse/ t Sacrificie der H. f. Misse. Missa, g. tz, f. Sacrum, g. cri, n. Missæ sacrum: missæ sacrificium: Eucharisticum sacrum: res divina.
 genepne of leege misse sonder sangh. Privata missa: missa ex parte cantus.
 hogghnisse. Missa cum cantu: Sacrum cum symphoniâ.
 solemne misse. Sacrum solemne *sive* celebre: solemnis missa: missa celebrioris ritus.
 missoeck. Missale, g. lis, n.
 misgewaedt. Vestes sacre.
 misse doen. Facere, cio, p. feci, f. factum. Rem divinam facere: divinis operari: sacris operari; Sacrum facere.
 nae de misse. Ab sacris; ab re sacra: secundum rem divinam.
 misse/jaermarkt. Nundinæ, g. narum, f. *pl. num.* mercatus solemnis.
 misfchien. Forè, forsitan, fortassis, fortcan, *adv.*
 misflijck/onseker. Ambiguus, incertus, dubius, a, um, o.
 t Is misflijck. Dubium est; ambiguum est: incertum est.
 misflijck/quaelyk te pas. Male habens.
 misflijck/bies/moepeijck. Morosus, a, um; difficilis, e, g. lis, o.
 misflijcken/misfchten. f. misfchien. Forè.
 misfen. f. mis. Erratum.

missibe/

missibe / sendbzief. Epistola, g. lz, f. literz, g. rarum, m. *pl. num.*
 mist. f. mest. Fimus, mi, m.
 mist/nebel. Nebula, g. lz. f.
 mistachtigh. Nebulosus, a, um, o. Nebulis obductus.
 misten. Nebulam exhalare, nebulosum esse. het mist. Nebula halat; nebulosus est aer.
 mistelupn. f. mastelupn. Farrago, inis, f.
 misterie / verholenthept / verborzgen saecke. Mysterium, g. rii; arcanum, g. ni, n.
 mistiq / dar de verholentheden raecht. Mysticus, a, um, o.
 mitigatie / versoetens. Mitigatio, g. onis, f.
 mitigatoir / dar versoet. Mirigatorius, a, um o.
 mitigeren / versoeten. Mitigare, p. avi, f. atum, lenire, p. nivi & nii, f. nitum, r. acc.
 Mitridaet / tegen bergif / geinbentert door den Coningh Mitridates. Mithridatica antidorus; mithridaticum antidotum vel alexipharmacum.
 moeke / burle moeke. Sordidula, g. lz, f. Sordida mulier, lordida, puella.
 moddrken. Pupa, g. pz, puellula, virguncula, g. lz, t.
 moddelen / dabben. Fodicare, p. avi, f. atum, terram seu lurum molitare.
 modder / moder / moer. Limus, g. mi, m. lurum, g. ti, volutabrum, g. bri, n.
 modder / grondsoep. Fzx, g. facis: faeces, g. cium, f. *pl. num.* crassamen, g. minis; sedimentum, g. ti n.
 modderachtigh / moddigh. Fzculentus, cecinosus, a, um; palustris, c. g. litris, o.
 mode / maniere. Modus, g. di: mos, moris; ritus, g. tús, m. ratio, g. onis, f.
 nae d'oude mode / nae d'oude wet. Vetuslto more: antiquo ritu: veteri more: moribus antiquis, *symbolum l. Lipsii.*
 nae de nieuwe mode / nae den nieuwen snaf. Novo more: ut mos est hujus aetatis: ut est ritus praesentis temporis.
 modelle / boozbeeldt. Typus, g. pi, m. proplasma, g. matis; archetypum, prototypum. g. pi, n.
 modelfijgher. Proplastus, g. stz, m.
 moderatie / versoetens. Moderatio, alleviatio, g. onis, f.
 modereren / in de middelmaet stellen. Moderari, p. atus, f. atum. *dep.*
 modereren een verschiil. Componere litem.
 modest / stil / seeghbaer. Modestus, pudicus verecundus, a, um, o.
 modest zyn / sich modest houden. Modestissime gerere: modestum se praebere: modestum, verecundum esse: modestissime speciem praese ferre.
 modestighejk. Modeste, moderate, pudice, veracunde, *adv.*

moestighept / stillighept. Modestia, g. tiz, verecundia, g. dix, f. pudor, g. doris, m.
 moede / mar. Lassus, fessus, defessus, fatigatus, a, um, o.
 moede maecken. Fatigare, defatigare, lassare, delassare, p. avi, f. atum, r. acc.
 moede worden. Lassificare, fatiscere, *sine praet. aut sup.* fatigari, defatigari, p. atus, *pass.* Labore frangi.
 moedelijck / moedelijck f. moepte / arbept / &c. Modestia, x, f. Labor oris, m.
 moedthept / beuoudthept / moedighept. Lassitudo, g. dinis; fatigatio, defatigatio, g. onis, f.
 Moeder. Mater, g. matris; genitrix, tricis, f.
 Moederlijck / van de Moeder. Maternus, a, um, o.
 moederlings / of moederlijck alleen. Omnino solus, solitarius, a, um, o.
 moederloos. Matrimus, mi, m. matre orbis.
 moedernaecht. Nudus, a, um, o. Nudus velut à matre.
 moederseck / moederseft. Matris puerili desiderio languens.
 moeder / baer / moeder. Matrix, g. tricis, f. uterus, g. ti, m.
 moeder / grondsoep. Fzx, g. facis, f. sedimentum, crassamentum, g. ti, n.
 Moeder van een Klooster. Antistita, g. tz, f.
 Moedercrupdt. Parthenium, g. nii, n.
 moedigh / sacht. Lenis, e, g. nis; mollis, e, g. lis, o.
 moedt / gemoedt. Animus, g. mi, affectus, g. tús, m. mens, g. mentis, f.
 moedt / coragie. Animus, g. mi; spiritus, tús, m. audacia, g. ciz, fortitudo, g. dinis, f.
 moedt geben / stoudt maecken. Animum addere: mentem injicere, r. *adv.* animum excitare: erigere animos: bono animo esse jubere.
 moedt scheypen / moedt nemen. Animos sumere: animum erigere.
 moedt hernemen. Recipere animum; recolligere se; recuperare vel provocare animum; ad se redire.
 goeden moedt hebben. Animo esse forti magnoque, excelso, in fracto, erecto esse animo; imperterritum esse; bono animo esse.
 wel te moede zyn. Bono esse animo: lato hilarique esse animo.
 den moedt laten sincken. Elanguere, p. langui, *sine sup.* animis concidere: animum despondere; animum abicere.
 moedigh / coragieus. Animosus, cordatus, impavidus, intrepidus, a, um; audax, g. dacis; alacer, alacris, alacré, o. & alacris, c. alacre, g. cris, n.
 moedigh / trat / sgh. Ferox, g. vocis, arrogans, g. gantis; insolens, lentis; fastuosus, a, um, o.

moedighēpt. Animofitas, g. tatis, f.
 moedighyck / coeragieufelyck. Animofè,
 cordate, intrepidè, *adv.*
 moedighlyck / trotfighlyck. Ferociter, ino-
 lenter, taltaofe, *adv.*
 moedtrloos. Puffillanimis, e, g. mis; timidus,
 pavidus, a, um, o. Fractus animo; humili
 abjectoque animo.
 moetwille / moetwillighept. Lascivia, pro-
 tercia, g. viz; petulantia, g. tiz; protervitas,
 procacitas, g. atis, f.
 moetwillens / van zelfs / met bedachte
 raedt. Ultrò, fponte, p. meditate, *adv.* flu-
 dio *abl.* *abl.* Datà operà.
 moetwilligh. Petulans, g. lantis; procax, g.
 caxis; peiulus, protervius, a, um, o.
 moetwillighept. f. moetwille. Petulantia,
 z, f.
 moetwillighlyck. Lascivè, petulanter, pro-
 terve, procaciter, *adv.*
 moedte. f. moepte / arbept. Labor, oris, m.
 moleftia, z, f.
 moelte. Maëtra, g. & rz, f. Alveus pistorius.
 moelle-hyper. Parasitus, g. ti, m. Menfarum
 & offarum feftator.
 moer / flijck. Limus, g. mi, m. lutum, g. ti, n.
 moerachtigh. Paludofus, limofus, a, um; pa-
 luftis, e, g. stris, o.
 Moerbestie. Morum, g. ri, n.
 Moerbestieboom. Morus, g. ri, f.
 Moes / pay. Puls, g. pultis, f. pulmentum,
 g. ti; pulmentarium, g. rii, n.
 Moes / moeskupdt. Olus, g. oleris, n.
 Moeshof. Hortus olitorius.
 Moeshoppen. Arufare, p. avi, f. atum.
 Pecuniam tallacis & imprudentiâ quzrere.
 Moeshoren. Legumen, g. minis, n.
 Moesman / moesberhoper. Olitor, oris, m.
 Moespot. Cacabus, g. bi, m.
 Moesfel / fackpype. Utricula, g. læ, f.
 Moesfeler / fackpyper. Utricularius, g. rii, m.
 moeten. Debère, p. bui, f. bitum; oportère,
 oportui, *imperfonals.*
 men moet. Oportet, *sine casu, vel cum infini-
 tivo.*
 moerse. Mutilus, mutilatus, truncus, a, um, o.
 moersen / nutfen. Mutilare, truncare, am-
 putare, p. avi, f. atum, r. acc.
 Moespe / moepken / moelien van baders
 wegen. Amita, rz, f.
 van moeders wegen. Mateterra, g. rz, f.
 moepte / arbept / berdziet. Moleftia, g. stiz;
 sollicitudo, g. dinis, t. labor, g. boris, m.
 fastidium, g. dii, n.
 moepelyck / swaer om doen / oft om te ber-
 dzagen. Laboriofus, moleftus, operofus, a,
 um; difficilis, e, g. lis, o.
 moepelyck / berdzietigh om mede te berke-
 ren. Morofus, a, um, difficilis, e, g. lis, o.

moepelyck / die ons moepte aen doet. Mo-
 leftus, importunus, a, um, o.
 moepelyck ballen / swaer ballen. Grave
 esse: moleftum esse: laboriofum esse; dif-
 ficile esse.
 moepelyck ballen / moepelyckhept aen-
 doen. Molefta aliquem afficere; importu-
 num esse cuipiam.
 moepelycken. Moleftè, importunè, *adv.*
 moepen / iemanden tot liet enploperen ende
 gebynpcken. Uti aliquid operà; adhère
 aliquem in re aliqua.
 moepte / ftaepe / wylle. Otium, g. tii, tempus,
 g. poris, n. vacuum tempus ab operà, vaca-
 tio ab opere.
 ik hebbe nu moepte. Otium habeo: vacat
 mihi: otium mihi est: tempus suppetit.
 ter goeder moepte / met goede ftaepe. Per
 otium, cum otio: per otii opportuniratem.
 dit werck moet ter goeder moepte gedaen
 worden. Hoc operis cum otio curandum:
 non rectè fit hoc opus nisi sumpto ad id
 otio.
 met langer moepte / tragelyck. Lentè, tardè,
 segniter, *adv.*
 Mofse. Mucor, g. oris, m.
 Mofsel. Chirotheca hyberna, manica hyberna.
 Mofselen. Buccas motare.
 mogehneuge / lust. Apperentia, g. tiz, f.
 mogelyck eten. Edere cum appetentia.
 mogelycke spijse. Cibus lautus, delicatus
 stomacho & gutturi gratus.
 mogen / mengen / begeiren. Appetere, p. pe-
 tivi & petii; desiderare, p. avi, f. atum, r. acc.
 niet mogen. Averfari, p. atus, f. atum, dep-
 fastidire, p. divi, f. ditum; nauseare, p. avi,
 f. atum, r. acc.
 mogen / verren. Audere, p. ausus sum, *neutra
 pass.*
 hy en magh niet / hy en derf niet / het en
 is hem niet geozloft. Non licet: non
 est concessum: non est liberum: non est
 integrum.
 moege / macht / mogenthept. Potentia, pol-
 lentia, g. tiz, potestas, g. tatis, f. vires, g.
 virium, f. pl. num.
 mogelyck. Possibilis, e, lis, o. Quod esse po-
 test; quod fieri potest: quod esse fierive po-
 test.
 is 't u mogelyck. Si quid poteris.
 soe vele als up mogelyck is. Quantum
 possum: quidquid possum: quidquid valeo:
 quantum possunt meo vires.
 mogelyckhept. f. bermogen. Possibilitas,
 facultas, g. tatis, f.
 mogen / konnen / bermogen. Possè, possum,
 p. potui, *heterocl. sine sup.* valère, p. valui,
 f. litum. Pollère viribus.
 mol. Talpa, g. pæ, f.

molhoop. Crumus, g. mi, m.
molten rooben. *medaph.* Mori, mor, p. mortuus, *dep. part.* morituros. f. sterben. Mortem oppetere, occumbere. Mors cum iudicio capitali subtrahit.
Molen/mulen. f. meulen. Mola, z, f.
Molenaer. Apua, g. puz, f. *pisfis.*
moln/olem. Caries, g. rici, f.
molnachtigh. Cariolus, a, um, o.
molnwoon. Terebo, g. dinis, tinea, g. nez, f. costus, g. li, termes, g. mitis, m.
moln/Holl. mol/genul. *vid.*
molsem/Holl. Puredo, g. dinis; caries, rici, f.
molsemen/Holl. Caricem contrahere.
Mombooz/monber. Tutor, g. oris, m. Pupillaris custos.
Mombooz by testament. Tutor testamentarius.
Mombooz by de Magistraet/nae de wet. Titilia geordonneert. Atilianus tutor.
Mombooz extrordinaris in recht / om tegen den ordinaris Mombooz te proceduren. Pratorianus tutor.
Mombooz die afaet. Tutor cessicus vel cessifius.
werelijck Mombooz. Legitimus tutor.
bequamen Mombooz. Idoneus tutor, justus tutor.
Mombooz in plaese van eenen woettigen booz eenen tydt. Fiduciarus tutor; temporarius tutor.
eenen Mombooz geben. Pupillis tutorem attribuere, assignare, dare, constituere, instituire.
Mombooz zyn. Tutelam administrare exercere, gerere, curare: pupillis tutorem praesse.
dat den Mombooz aengaet. Tutelaris, e, g. ris: tutelarius, a, um, o.
Mombooz dpe. Tutela, g. lz, f.
in Mombooz dpe zyn. Aliena tutela esse: in aliena tutela esse: in tutoris manu esse; tutori subesse.
upt de Mombooz dpe gaen. Tutela excedere, abire: e tutoris manu & potestate abire, dimitti, emitti.
upt syn Mombooz dpe zyn. Sux tutela esse; sui juris esse: suz spontis esse.
Momme/mon aensichte/monbackhups. Larva, g. vz, personaz, g. nz, f.
Monn cleeberen. Vestes personatz.
Monnier. Personatz ac gestuofz chorez saltator.
Monniers. Mimicorum saltatorum manus: mimicz saltantium caterva.
Monnierpe. Mimica larvatorum chorea: gestuosa personatorum saltatio.
Monns-ransse. Silentis ac mimicz alea lutorium pignus; larvati ac muti lutoris

aleatorium depositum.
een monner canse woopen. Mimica silentique alea quempiam lacessere, invitare, provocare; larvaz matzque aleaz argumentum offerre cuiquam.
een monner canse spelen. Silentem larvatamque aleam ludere: mutam & lavaram sive personam aleam exercere.
monnie / numie / sekerre naturellycke maeterie in Arabien / gebuyckht in de medezynen. Pissasphaltus, g. ti, f. *Concretus ex asphalto & piiosuccas.*
monnie / dicke taepighet / bloevende upt de lscamen die niet minnie / miryze / alsoe ende andere droonen gebalstmit zyn. Sepulchralis pissasphaltus; condimentaria pissasphaltus.
monnpelen / mondipelen. Musitare, p. avi, f. atum.
monpellinge. Musitatio, susurratio, murmuratio, g. onis, f.
Monarch / alleen heerscher. Monarcha & monarches, g. chz; monarchus, g. chi, m.
Monarchie. Monarchia, g. z, f. Amplum regnum: late patens imperium.
monckaert / wselijck man. Homo gravis: homo severz frontis.
monckaert / gevepnsct. Simulator, g. oris, hypocrita, g. tz, m.
moncke / moncken. Puella composito vultu.
monckefropen. Sabridere, p. rili, f. rilum; renidere, p. nidui, *sine sup.*
moncken. Obducere vultum: vultum ad severitatem componere: corrugare vultum.
monckende opficht. Fronz nubila, obduca.
mondt. Os, g. oris, n. bucca, g. cz, f.
mondt van eenen oben. Pratumium, g. nii, n.
mondt van eenen put. Fucei crepido.
mondt van eene ribiere oft haeben. Ostium fluminis: fauces fluvii.
mondt van eene tonne / de maeg / &c. Ostificium, g. cii, n.
met den mondt spelen. Esse loquacem.
mondeken. Oculum, g. li, n. bacula, g. lz, f.
mondeken / cussen. Bagum, g. fis; suavium, g. vii, n. oculum, g. li, n.
mondelijck / mondt aen mondt. ut / mondes delijck aen spreken. Coram alloqui, r. acc.
mondelijck / met sekerde stemme. ut: mondelijck leeren. Vivá voce docere. mondelijck uptspreken. Nuncupare, p. avi, f. atum. Vivá voce declarare.
mondelijck / mondigh / dat wel smaecht. Sapidus, a, um, o. Gratus palato.
monden / smaecten / t zo goeds ofte quaetlijck. ut / Het mont wpt boel. Bene sapit. t
Mont wpt niet. Haut lapite.

- mondigh/clopachtigh / die wel ter taelen is. Loquax, g. quacis; verbosus, garrulus, a. um, o.
- mondigh / welsmaeckende. f. mondelyck / mondigh. Cibus vel potus grati saporis.
- mondigh. Puber, g. beris, o. Qui excelsit ex ephelis.
- mondt-cost. Victus, g. cūs, m. annona, nz, f. cibaria, g. riorum, n. pl. num.
- mondt-fluyten, Adulari, p. atus, f. atum, dep. r. dat.
- mondt-fluyter. Adulator, g. oris, m.
- monthout/keilcrupdt. Ligustrum, g. stri, n.
- monorpelen/mondpelinge. f. monorpelen / mondpelinge. Murmuratio, g. onis, f.
- mondrooben/iemants pproposten schen: ten oft bzyken. Interfari, *hoc solum habet*, interfariis vel fare, intertatur, p. intertarius; interloqui, p. locutus, dep. Interpellare loquentem: impedire sermonem loquentis: interrumpere sermonem alicujus.
- mondroober. Interpellator, oris, m.
- mondtsoen / cus. Oculum, g. li; suaviam, vel savium, g. vii, n.
- mondtsoen. Transactio sive conciliatio firmata osculo.
- mondtsoenen / cussen. Oculari, suaviari, p. atus, f. atum, dep. basiare, p. avi, f. atum, r. acc. Dare suaviam, r. dat.
- mondtsoenen. Convenire sive transigere interveniente osculo.
- mondtstancck. Oze, g. zes, f, Oris graveolentia.
- mondrbol. Bolus, g. li, m. Bucca, g. cez, f.
- mondbzoet. Modestus linguā: temperantioris linguā.
- Moninck. Monachus, g. chi, m. Religiosus solitarius.
- Monincks werck doen *prov.* Oleum & operam perdere, inanem operam sumere. f. Den Moos schueren. Anthericum metere.
- Moninckerijc/taet ende conditie van eenen Moninck. Monachismus, g. mi, m.
- Monopolie/besteck van eenige perfoonen onder malkanderen / van op te houden zenige waeren / om die upt niemands handen van upt de hanne te krynghen / tot sulcken prijs ende tax als spselbe stellen. Coitio ad instituendum monopolium: instituendi monopolii conjunctio.
- Monopolie/in seyt van sſde/ &c. Bombycini monopolium instituere; coemptum compressumque omne sericum suis venale conditionibus.
- Monopolie / in houndinge van de waeren/ &c. Compressio mercium; vexatio mercis.

- Monopolie/obergande secrete comploosten. Coitio, g. onis, f. Clancularia coitio, clandestinum conciliabulum.
- Monopolie houden van coopmanschap. Exercere monopolium: coactam compressamque mercem suis legibus vendere.
- Monopolie houden/heymelijcke bergaederinge houden. Per factionem coire: factioso animo coire: factiolam coitionem instituere: factiolam coetum clanculum cogere: clandestinā factionem coire: inicitā cautione conspirare.
- Monster / leelick dinck / oft iet dat seer seldom gebeurt. Monstrum, g. stri; ostentum, portentum, g. tis prodigium, g. gii, n.
- Monsterachtigh. Monstruosus, portentosus, prodigijsus, a, um, o.
- Monster/toonstuck/staeltjen. Exemplum, plis; specimen, g. minis, n.
- Monster/parade/pzonckinge. Ostentatio, g. onis, f.
- 't gene dat maer geschiedt om te monsteren oft te pzoncken. Inanis rei apparatus: speciosa sed inanis rei pompa: res ad ostentationem comparata.
- Monsteren / ten toon stellen. Ostentare, p. avi, f. atum, r. acc.
- Monster / monsteringe der soldaten. Armilustrum, g. strii, n. Lustratio exercitus: recensio militaris: delectus militum.
- Monsteren de nirluwe soldaten. Transvehere novellum exercitum ad delectum: lustrare exercitum ad delectum.
- Monsteren / om recruyten te maecken. Spectare exercitum ad supplementum: lustrare copias ad supplendos ordines.
- Monsteren om 't bolckte stellen. Transvehere exercitum ad recensendum: transvehere militem ad recensionem.
- Monsteren om te betalen. Transvehere exercitum ad numerandum stipendium.
- men monster. Ex formulā transvehitur exercitus: tolemni transvectione procedit exercitus: exercitus lustratur, recensetur, recognoscitur: ad recensionem procedit exercitus.
- Monster vasseren. Ad recensionem procedere: ad lustrationem transvehi.
- Monsterheere. Diribitor, militiz censor, g. oris; arbiter, g. tri, m. militaris armatis inspector: castrens armaturæ spectator, arbiter, censor.
- Monster-plaetse. Diribitorium. g. rii, n.
- Monsteren / opboetsen/ toerusten. Apparare, adornare, p. avi, f. atum; instruire, p. struxi, f. structum; expedire, p. divi, l. ditum r. dat.
- Moock/den moocksack. Ventriculus, g. li, m. Venter animalium.

mooch-woof. Venter falicus: ventriculus
fatus.

mooch/moontienperck. Cacodæmon, g. monis,
m. Dis ater.

mooch / moorafch / f. Marafch. Cœnum
palufter.

mooch / mooriaen. Manus, g. ris Æthiops, g.
pis, m.

Den mooz / fchueren / verlooren moepte doen.
Frustrâ, inaniter, incalsum laborare: ope-
ram sterilem & infrugiferam sumere: ope-
ram & impentiam perdere, oleum & ope-
ram perdere: ludere operam: actum agere:
atenz femina mandare: litus arare: aërem
verberare: laterem lavare: ignem dissecare:
Æthiopem lavare: aquam cribro haurire:
cum umbra pugnare. Penelopestelam te-
xere.

moorept. Color pullus, Hispanus.

mooriske / mooriskendans. Pyrricha, g.
chæ, maurica, g. cz, f. Chronica saltatio.

moozt / swart peird. Equus badius.

moozt / de doot. Mors, g. mortis, nex, g. necis,
f. lethum, g. thi, n.

De moozt steken. Moritior, p. mortuus, part.
mortuus, dep. f. Sterben. Natura conce-
dere, satis facere: vita abire: morte ablumi,

moozt / dootflagh / neberflagh. Homicidium,
g. dii. n. czdes, g. dis, f.

moozt / moozberpe. Latrocinium, g. nii,
trucidatio, g. onis, f.

moozdenaet / bermoozder. Homicida, g. dz;
licarius, g. nii: interfecto, g. oris, m.

moozdenaet / straetfchender. Latro, g.
tronis; przdo, g. donis, grassator, przdator,
g. oris: m.

moozdelinghs / moozdabighlijck. Infidiosè,
adv. moreficarii.

moozt- bzander / &c. bzandt- flichter / &c.
Incendarius, ii, m.

moozt- kuhl. Latronum spelunca,

moozt- pziën. Sica, g. cz, f. Occultus pugnan-
culus.

morael / dat de zeden aengaet. Moralis, e, g.
lis, o.

moraelijck confojm de goede manieren.
Probis moribus congruenter: ex bonorum
morum legibus.

**moraelijck nae menschelijck beftant ende
geboelen.** Ut esse potest de re quapiam ho-
minum zftimatio: prout humano sensu res
zftimari potest: vulgè moraliter.

moraelijck / na de uytelijcke apparentie
Ut est morum externa ratio: prout est habi-
tus morum exterior: ut se produnt mores.

**moraliferen / eenigh leerpointe npt per
trecken.** Haurire, vel promere, vel eruere
aliquod documentum pro rectè informan-
dis moribus.

**moraliferen / eenigh leerpointe npt per
trecken.** Haurire, vel promere, vel eruere
aliquod documentum pro rectè informan-
dis moribus.

**moraliferen / eenigh leerpointe npt per
trecken.** Haurire, vel promere, vel eruere
aliquod documentum pro rectè informan-
dis moribus.

**moraliferen / eenigh leerpointe npt per
trecken.** Haurire, vel promere, vel eruere
aliquod documentum pro rectè informan-
dis moribus.

**moraliferen / eenigh leerpointe npt per
trecken.** Haurire, vel promere, vel eruere
aliquod documentum pro rectè informan-
dis moribus.

**moraliferen / eenigh leerpointe npt per
trecken.** Haurire, vel promere, vel eruere
aliquod documentum pro rectè informan-
dis moribus.

**moraliferen / eenigh leerpointe npt per
trecken.** Haurire, vel promere, vel eruere
aliquod documentum pro rectè informan-
dis moribus.

**moraliferen / eenigh leerpointe npt per
trecken.** Haurire, vel promere, vel eruere
aliquod documentum pro rectè informan-
dis moribus.

**moraliferen / eenigh leerpointe npt per
trecken.** Haurire, vel promere, vel eruere
aliquod documentum pro rectè informan-
dis moribus.

**moraliferen / leer-point / goede manieren
aengaende.** Morale documentum, moralis
institutio: praeceptum ad mores pertinens.

moorafch / f. marafch. Palus, g. udis, f.

morellen. Cerasa Adiana.

morept / f. moorept. Color atratus, beticus,
ferruginus.

moozen / mozfelen. Mandere, remandere, p.
mandi, f. mansum; ruminare, p. avi, f. atum,
p. acc.

moozen. Cras, adv. Crastinâ die: crastino die.
's moozens / in den moozen tydt. Mane adv.
matutino tempore.

Den moozen. Manè: manè diei: matutinum
tempus; maturina hora.

**moozen- glants / morgen- roode / moozhen-
fchijn / morgen- stont.** Aurora, g. rz, ma-
tura, g. tz, f. diluculum, g. li, n.

moozen- groete. Ave matutinum.

moozen- kindt. Manius, g. nii, m. manenatus.

moozen- fterre. Luciter, g. ferii, m.

moozen- ftondigh. Matutinus, a, um, omni.

ffl mooriaen / f. mooz. Æthiops, g. opis, m.

moozen / biinens mond's fprecken. Mur-
murare, obmurmurare, mullitare, p. avi,
f. atum.

moozen / knoozen gelijck de berckens. Grun-
nare, p. ni, f. nitum.

moozen / klaegen. Conqueri p. questus, dep.

moozen / castis. Castis, g. fidi, galea, g. lez, f.

moozfele / moozfelinge / moozfeltjen. Mica, g.
cz, f. frustulum, g. li, n.

moozfelachtigh. Friabilis, e, g. lis, o.

moozfele. Friare, infriare, p. avi, f. atum: in-
terere, p. trivi, f. tritum, reg. acc. In exiles
micas comminuere.

moozfele / Fl. Pinfere, vel tundere in morta-
rio.

moozfel- fcamper. Fl. Pistillum, g. li, m.

moozfel- fteen / tuf- fteen. Tophus, g. phi, m.

moozfel- fte / moozfelteken. Crustulum, g. li;
laganum, artolaganum, g. ni, n.

moozfel. Arenatum, camentum, g. ti, n. Calcis
& arenæ intrita: calx aquâ & sabulo conta-
ta & ni ia. f. Ciment. Camentum, i, n.

moozfel maerken. Arenatum confiare; calcem
arenâ miscere.

moozfel- fark. Cupa cémentaria.

moozfel- houweel. Rutrum cémentarium.

**moozfel- paep / een soldaet van fijnen dienst
ontflaen zijnde / ende eben- wel fijne ga-
gie treckende.** Suspendii compos miles la-
tulus militaribus: stipendio fruens immunis
miles: vacationem à militia nactus cum
stipendii perpetui beneficio.

moozfel. Mortarium, g. rij, n.

moozfel- fcamper / moozfel- ftock / Fl. Pilum,
pistillum, g. li, n.

moozfel in fept van oozyloge. Pedalis caqna
5 . cata-

carapularia; pedalis tubus carapularius.
 moztificatie / versterkinge van de passie in
 de siele. Impotentium animi motuum
 coercitio: contumacium animi motuum
 asperior coercitio: vel dazior domitus vel
 feverior compressio.
 moztificatie van het lichaem. Voluntaria
 corporis afflictio vel vexatio.
 moztificatie / sterpointjens / gelijk in de
 religie. Incultus cuiusdam pudoris lentus
 acerbior: inusta alteri asperioris censuræ
 verecundia.
 moztificatie in het lichaem / als eenig lidt
 maet tot of versterft. Putrefactio, g. onis, f.
 moztiferen / syne passie. Erumpentes ani-
 mi motus acriter reprimere, suppressere:
 aspero domitu mentis perturbationes coër-
 cere, cohibere, inhibere.
 moztificeren sijn lichaem. Corpus asperè
 habere: acerbè accipere corpus: graviter
 tractare corpus: membra corporis affligere,
 afflicare, verare, divexare.
 sich moztificeren met vasten / haepren klee-
 deren / disciplinen / &c. Corpus inedia, ci-
 licino, flagello atterere, conficere, macerare,
 subigere.
 moztwe / sacht. Mitis, e, g. tis: mollis, e, g. lis:
 tener, tenera, tenerum, o.
 moztwe worden. Emolliri, p. litus; pass. mol-
 lefcere, sine prat. aut sup.
 moztwen / moztwe maken. Mollire, emollire,
 p. livi & lii, l. litum, mitigare, p. avi, f. atum,
 r. acc.
 moztwete. Mollities, g. tiei; mollitia, g. tiez, f.
 mozt / mozt / mozt. Situs, g. tús, mucor, g.
 oris, m. Diurni sitús vitium: vitiosus af-
 fectus ex diuturno situ.
 moztachtig / bemozt. Mucidus, fracidus, a,
 um, o. Situ vitiatús: mucore corruptus.
 moztten / bemoztten / moztachtig worden Mu-
 cere, tracere, mucelcere, fracelcere, p. mu-
 cui & fracui, sine sup. mucidum fieri; muco-
 rem & situm contrahere.
 moztten de boomen. Mulcus, g. ci: bryon,
 g. onis, m. lanugo. ginis, f.
 moztkrupdt. Alga, g. gz, f.
 moztachtig. Mufcolus, a, um, o. mufco ob-
 litus: mufco obductus.
 moztte / fteyk. Lutum, g. ti; cœnum, g. ni, n.
 moztte / meper. Præfectus plateis à luto purgan-
 dis.
 moztte / waschplaetse in heuken. Lavatrina,
 g. nz, f. Lavatrinx emiffarium: aquarum
 culinæ emiffarium: culinarium aquæ emif-
 sarium.
 moztte / anken. misere vel perditè amare. Ad
 limen amiaa vel ad lavatrinam gannire.
 moztte / ancker. Amasius, g. lii, amatorculus, g.
 li, m.

moztte / gae. Rifcus, g. ci, m.
 moztte / Holl. Fasser. g. leris, masc.
 moztte / schel. Concha, g. chz, f. conchylium, g.
 lii, n.
 moztte / schelman. Conchyta, g. tz, m.
 moztte / schel / schelp. Testa conchz.
 moztte / schel / metaph. roschel. Pituita crassior.
 moztte / schelen / moztte / schelen up / wozen. Screa-
 re, calcrare, p. avi, f. atum, r. acc.
 moztte / sot. Canteria catapulta, canteriatús fcho-
 pus: canerata fistula igniaria.
 moztte / stoch. Canterius catapultarius: fur-
 cula catapultaria.
 moztte / stier. Catapultarius canteriatús.
 mozt / nieuwen wijn. Mustum, g. ti, n.
 van mozt. Mustus, a, um, o.
 tot mozt behoorende. Mustaceus, a, um, o.
 moztsoet. Musteus, a, um, o.
 bol mozt / na mozt smakende of riekende.
 Mustulentus, a, um, o.
 mozttaerd. Sinapis, g. pis, f. sinape, g. pis, n.
 sinapi, n. indecl. (pi edere.
 bleef / hiet mozttaert eeten. Carnem ex fina-
 den mozttaert dat mp bp de neuse. Sinapis
 me natis corripit: nates sinapi inasit.
 mozttaffe. Lupanar, g. natis, n. f. boztdeel.
 Prostilubulum, i, n.
 moztte / tie. Canticum musicum prolixius: can-
 tio musica longior.
 mozt / reden / occasie. Ratio, g. oris, causa,
 rz, f. argumentum, incitamentum, g. ti, n.
 Ratio facti.
 't mozt van mijn subit berreck is boden
 andere rebenen gewest. &c. Præter reli-
 quas causas subitæ profectiois argumen-
 tum id habui, &c.
 mozt / causa moztens / auteur. Autor, g. oris,
 moztte. Tinea, g. nez: blatta, g. tz, f.
 moztten / krupdt. Blattaria, g. riz, f. Stoechas
 citrinâ, herba.
 moztte / bol moztten. Vermiculofus, tineofus
 a, um, o.
 moztte / buyl / ongefien. Sordidus, a, um;
 deformis, e, g. mis, o.
 moztte / Holl. Alveus, g. vei, m.
 moztte. Bync, g. nes, f. secundum Actium. Hor-
 dum est maceratum, & cum ligulis enatis
 rorsum.
 moztte / blegge / metaph. broncktaert. Strenuus
 potator.
 moztte / moztte. Mollis, g. lis; mitis, e, g.
 tis; maturus, a, um, o.
 moztte / ren / moztte / maken. Mollire, emolli-
 re, p. livi & lii, f. lium; macerare, p. avi, f.
 atum, r. acc.
 moztte / we. Manica, g. cz, f.
 penanden pet op de moztte spellen. Ob-
 trudere alicui mendacium: falsum quid
 persuadere alicui.

moutwe / bleesachtige parthype. Pulpa, g. p. z, f. torus, g. ii, m.
moutwe/verkeeneel-naedt. Sutura coronalis : sutura cranii.
moutwer/moutwercken. Scanthis, g. thidis, f. avis.
mop/frap / opgetopt. Comptus, ornatus, a, um, Bellus, lepidus, a, um, o. elegans, g. antis, o.
muude. Modius, g. dii, m.
muede / s. moede. Ladius, a, um, o.
muer / muet krupdt. Alúne, g. nes, f. corchorus, g. ii, m. *herba.*
muer / peper. Telephium, g. phii, n. *herba.*
muet-rupte. Capillus Veneris, *herba.* Trichomanes, n.
muet. Murus, g. ri, m.
mueren van de stad. Moenia, g. nium, n. *pl. num.*
de muer aengaende. Muralis, e, g. lis, o.
muer dicker. Arces, g. rieris, m.
mu / muiffigh / dat verduft rieckt. Mucidus, olidus, a, um, o. Quod situm redolet.
muiffe / verduft hept. Mucor, g. oris; situs, g. ús, m.
muiffen. Mucere, g. mucui *sine sup.* mucorem contraxisse : mucorem *vel* situm redolere : olere hircum.
muiffelen / Holl. i. moiffelen. Buccas movere.
muigge / soopte van bliegen. Culex, g. licis, m.
muiggesken. cynips, g. phis, masc.
muiggen-steker. Mylocopus, g. pi, m. *avis.*
mul / Fl. genuul. Pulvis, g. veris, m.
mulleuer / muilfinck / Fl. Mugil, g. lis; m. *pisces.*
munitie / rusting. Instrucus bellicus: instrumenta militaria, apparatus belli.
munte / krupdt. Menta, g. thz, f.
wilde munte. Mentastrum, g. stri, n.
munte / gelddt. Moneta, g. tz; pecunia, g. niz, f. nummus *vel* numus, g. mi, m. numisma, g. matis, n.
munte / plaetse daermen gelddt muidt. Moneta, g. tz, f. Monetalis officina: monetaria fabrica officina.
munte / den munt slag. nota nummi: forma *vel* typus nummi.
dat tot de munte behoort / oft de munte aengaet. Monetalis, e, g. lis, o.
munten. Nummos fabricare: monetam conficere, cudere, imprimere, signare.
munter. Signator monetalis: opifex signaturae monetariae : faber monetalis: color nummarius.
munter zijn. Monetarium opificium exercere.
muntermeester. Opera monetariae praefectus, fabricae monetalis curator.
murmureren / mozten. Murmurare, admurmurare, f. mozten. Obmurmurare, p. avi, f. atum.

murmureren / greunen. commurmurare ac conqueri.
muscabelle. Vinum Apianum.
muscabelle dypde. Uva apiana.
muscabelle peire. Pyrum Apianum.
muscaet-bloeme / soelle. Macis, g. cis, f.
muscaet-moze. Nuxmyristica.
musick / grondelingsh. Fundulus, g. li, m. *pisces.*
musieck / singkunde / maetsangh / houste om aerdighlyck te singen. Mulica, g. ez; musices, g. ces, f. ars compositae harmoniae.
musieck / accoord van stemmen. Musica symphonia : musica harmonia: musicae symphonicae concertus : musicae modulati cantus harmonia.
musieck / een liedt in musieck. Musicum canticum : musicum carmen.
musieck / den rchoor van musiciens. Symphonia, g. niz, f. symphoniaci, g. corum, m. *pl. num.* Symphoniacorum chorus.
daer sal musieck zijn. Canet ibi symphonia: cantabunt symphoniaci.
musicael dat de musieck aengaet. Musicalis, e, g. lis, o.
musicaelijck / in 't musieck. Musicè, *adv.*
musicien. Musicus, symphoniacus, g. ci, m. musicorum peritus, musicam doctus.
muskeliaet / muscus. Moschus, g. schi, m.
muskeliaet bollecken. Moschi passillus: moschi massula.
met muskeliaet parfumeren. Moscho inodorare, odorare, adflare, imbucere: moschi odore perfundere, r. acc.
musket / f. mosket. Sclopus canterius.
musfche. Passer, g. seris, m. *avis.*
musken. Passerculus, g. li, m.
musfche / metaph. Homo infirmus & minimè robustus.
mutinatie. Seditio, g. onis, f. tumultus, g. tús, m. f. mupten / mupteneren. Seditioem excitare:
muutsaert. Fascis ligneus, lignorum fascis.
muurse. Pileolus, g. li, m. vitra, g. tz; mitra, g. trz, f.
muyp / muuter. Mollis, e, g. lis; mitis, e, g. tis, o.
muypck / muypdick / daer het oest te muypken licht. Mitigium, g. gii, n.
muypck-oest / muypck-appel. Pomum mite, molle.
muypcken / muutereren / muuter maechen. Mollire, p. livi & lii, f. litum; mitigare, p. avi, f. atum, r. acc.
muypcken / muuter worden. Mitescere, *sine prat. & sup.* mitigari, p. gatus; emolliti, p. litus, *pass.*
muypcken / gedoken liggen. Latitare, p. avi, f. atum,
muyt / pantoffel. Sandalium, g. lii, n. mullous, g. lei, m. crepida, g. dz, f.

muyl/muyl-esel. Mulus, g. li, m.
muyl-dyber. Mulio, g. lionis, masc.
muylinne. Mula, g. lz, f.
muyl-sadel. Clitellæ, g. larum, f. *pl. num.*
muyl/suympte. Os, g. oris, rostrum, g. stri, n.
**muyl-bandt/muyl-pfer/muyl-korf/muyl-
 pzanse.** Capistrum, g. stri, n. *pastomis*
pastomis, g. midis, fiscella, g. lz, f.
muyl-banden. Capistrare, p. avi, f. *atum*,
r. acc. pastomidem inducere, indere, inducere,
r. dat. os pastomide obducere, occludere,
coërcere, colibere.
muyl-peire. Alapa, g. pz, f.
muyl-stoeter/kas-boebe. Agyrtæ, g. tz, cir-
 culator, g. toris, m.
muypen. Simulakres gerere contra aliquem
vel cum aliquo: acerbo odio aliquem profe-
qui.
muyl-marckt. Simultas, g. tatis, f. Odium
 veteratum.
muys. Mus, g. muris, forex, g. ricis, m.
van de muys. Murinus, soricinus, soriceus,
 a, um, o.
muysen/muysen hangen. Venari mures;
mures capere vel captare, muribus insidiari.
muys-keutel. Mucedra, g. dz, f.
muys-maeltyt. Nephalia, g. liorum, n. *pl.*
num. prandium caninum.
muys-vael. Murinus, cinereus, leucophæus,
 a, um, o.
muysse-balle. Muscipula, g. lz, f.
muysse-hondt. Murilegus, g. gi; musio, g.
 onis, f.
muysken. Musculus, g. li, m.
muys van de handt. Thenar, g. naris, n. mu-
 sculus, g. li, m. Pulpa manûs.
muysen met sterren. Bulbocastana, g. no-
 rum, *pl. num.*
muysse-kooeren. Hordeum murinum, lolium
 murinum.
muys-koninghsken. Trogodytes passer.
muys-oore. Pilosella, g. lz, f.
**muyseneren/muysenissen 't hooft hebben /
 neitstelyck op pet pepsen.** Imaginari, p.
 atus, f. *atum, dep. reg. accusf.* Occupare animum
solicita alicujus rei recogitatione: aliquid
magno silentio secum inquirere.
muysenisse in 't hooft. Imaginatio, g. onis;
phantasia, g. siz, f. Sollicita rei alicujus re-
cogitatio.
muysstereen. Fl. Persecrari, p. atus, f. *atum*,
dep. indagare, p. avi, f. atum, inquirere, p.
quisivi, f. situm, reg. accusf.
muysse/bogel-huys. Cavea, g. vez, f. avia-
 rium, g. rii, n.
sch in de muysse houden. Domi se continere
 publicum vitare.
muysstereen/binnens mondts spreken. Musita-
 re, murmurare, p. avi, f. *atum*, inarticulate

& clanculùm secum loqui.
muysstereen/muysstereen / muysstereen. Seditio-
 nem excitare: conjuratâ seditioe rebellare:
 tumultuosa coitione rebellionem institueret.
muysstereen / rebel. Seditiosus, rixosus,
 litigiosus, a, um, o. jurgiorum architectus:
 rixarum sator.
muysstereen / muysstereen / muysstereen.
 Seditio, g. onis, f. tumultus, g. tûs, m.
muysstereen. mihi, *pron. ab Ego.*
muysstereen. Mihimet: mibimet ipsi.
muysstereen. me, *pron. ab Ego.*
muysstereen / muysstereen / muysstereen. & s. f. miro-
 balaen. Myrobalanus. i. muysstereen. myrtha,
 z, f. muysstereen. mysterium, ii, n. & c.

N.

Nacht. Nox, g. noctis, f.
Nacht / 's nachts. Noctu, nocte, de
 nocte, per noctem, nocturno tempore.
nacht ende dagh. Nocte dieque: noctu &
 interdiu, noctes atque dies.
op ene nacht. Nocte quadam.
't woerd nacht. Noctescit, contenebrascit:
 serum fit diei: nox appetit, nox irruit, in-
 cumbit.
togen den nacht. Sub vesperam, sub serum
 diei, primis noctis tenebris, appetente nocte.
tot laet in den nacht. In noctem, in multam
 noctem, in profundam noctem.
laet in den nacht. Concupiâ nocte: intem-
 pestâ nocte, noctis concubia *vel* conticinio,
 adultâ nocte: silente nocte.
nacht-bjaerke. Lucubratio, g. onis, vigilia,
 g. lz, f.
nacht-bjaecken. Lucubrare, p. avi, f. a-
 tum.
nacht-crekel. Gryllus, g. li, m.
nacht-dief. Fur nocturnus.
nacht-doeck. Vitta nocturna.
nacht-gedrooghte. Umbra, g. bratum, f. le-
 mures, g. rum, m. *pl. num.*
nacht-lyfsken / nacht-rockken. Subucula,
 interula, g. lz, f.
nacht-mael. Coena, g. nz, f.
nacht-maert/nacht-mercie. Incubus, g. bi;
 ephialtes, g. tz, m.
nacht-mugge/nacht-woymken. Cicindela,
 nitedula, g. lz, lampyrus, g. ridis, f.
nacht-raebe / nacht-bogel. Nyctiorax, g.
 racis, m.
nacht-raebe / kap-dief. Lucifuga, g. gz, m.
 Fur nocturnus.
**nacht-rabe / die des nachts ober staet
 loopt.** Noctambulo, g. lonis, m.
nacht-uyl. Noctua, g. anz, f.
nacht-wacht / nacht-waerken. Vigilia, g.
 liarum, excubia, biatum, f. *pl. num.*
 nacht-

nacht-wercken / &c. f. nacht-bjaecke. Lucubratio, onis, f.
 nacht-wercker / bern-steker. Fomicarius, g. iiii; coprophorus, g. ri, m.
 nachts/nachtelyck. Nocturnus, a, um, o.
 nachtegael. Lulcinia, g. niz; philomela, acrodula, g. lz, t.
 de nachtegael dienen. Latrocinari, przdari, p. atus, f. atum, dep. E raptò vivere; latrocinia exercere.
 nacht-schade. Salanum, g. ni, n. herba.
 nae / tot. ad locum. ad, verlus, prap. reg. acc.
 nae hups gaen. Ire domum.
 nae 23;ussel gaen. Ire Bruxellas.
 nae / nae dat / gelyck. Prout, quemadmodum. quantum, adv. secundum, juxta, prap. reg. acc.
 nae gewoonte / gelyck men gewoon is. Prout mos est; juxta consuetudinem: de more: pro more.
 nae mijnen wensch / gelyck ick wensche. Optatò, adv. Ex animi tententia: ex voto meo: in voto meo: ad votum.
 nae mijne meppinge / gelyck ick mepne. Mea tententia: prout opinor.
 nae dat ick hoore / gelyck ick hoore. Prout audio: quantum intelligo.
 nae by / omtrent. Ad, apud, pondè, circa, circiter, propc. prap. r. acc.
 nae bestaen. Esse consanguineum: jungi alicui affinitate.
 naegaen / ter herten gaen. ut: Het gaet my nae. Angor, affligor, crucior ob hanc rem: hoc me urit, angit, affligit, sollicitum habet.
 naebuor. Holl. Vicinus, g. ni, m.
 naebuorschap / Holl. gebuorschap / gebuorte. Vicinia, z, f.
 naeder / vel naerder. Propior, proximior, g. oris, c. propius, proximus, n.
 naeder wegh. Via compendiosior: viz compendium.
 naederen / vel naederen. Appropinquare, appproximare, p. avi, f. atum, reg. dat.
 naederschap / naeluckeschap, Fl. naerhede. Propinquitas, proximitas, tatis, f.
 naederschap bieden / den koopkalengieren upt recht dan naederschap. Retrahere emptionem jure proximitatis.
 naederschap bieden / inkomen. Accedere, p. cessi, f. cessum; ingredi, dior, g. gressus, dep. r. acc.
 nae / bykans / Fl. naelyck. Ferè, fermè, propc, propemodum, adv.
 nae / achter. Post, pondè, prap. reg. acc. Hinc composita.
 naebootfen. Imitari facta aut dicta alterius.
 naebootst / f. afbeeldigh / afgebzucht / ineedeligh. Ectypus.
 naebzuydioft. Repotia, g. tiorum, pl. num.

naekladden. Imitando deformare.
 naekolnen / volgen. Sequi, p. secutus, dep. r. reg. acc. succedere, p. cessi, f. cessum, reg. dat.
 naekomelingen. Posterì, g. torum; successoreres, g. torum, m. pl. num.
 naekomste. Successio, g. onis, f.
 nae dat. Postea, deinde, exinde, deinceps, adv.
 nae dat / nae abbenandt. Pro rato. f. nae / nae dat. Postquam.
 naedel / schade. Damnum, g. ni; prjudicium, g. cii, n.
 naedeeligh. Damnosus, noxius, a, um, o.
 naedemael. Quandoquidem, reg. dat.
 naedencken / achterdencken. Suspicio, g. onis, f.
 naedencken hebben. Suspiciari, p. catus, f. catum, dep.
 naedencken / oberpepsen. Considerare, pensiculare, pensitare, p. avi, f. atum, reg. acc.
 naeberhandt. Postea, adv.
 naedijfch. Bellaria, g. riorum, n. pl. num.
 naedoen. Imitari, p. tatus, f. tatum, dep. r. acc.
 naedoost. Sitis à potu excitata.
 nae-erfgnaem. Hæres secundus.
 naefeste. Repotia, g. tiorum, n. pl. num.
 naegaen / volgen. Sequi, p. secutus, dep. r. acc.
 naegaen / berdoelgen / op pet upt zyn. Insequi; p. secutus, dep. r. acc. insidiari, p. atus, f. atum, dep. Insidias tendere. r. dat.
 ten naeganch kinnen. Supervenire, intervenire, p. veni, f. ventum, r. dat.
 naeganger. Assecla, g. clz; sectator, g. oris, m.
 naegangerste. Pedissequa, g. quz, consecutrix, g. tricis, f.
 naegebooste. Secundz, g. darum, f. pl. num.
 naegedacht / naegepeps. Suspicio, g. onis, f.
 naerrecht / naegedijfch. Repotia, g. riorum, n. pl. num.
 naegeben. Incusare, p. avi, f. atum, reg. acc. Vicio vertere, r. acc. rei & dat. pers.
 naechooten. Auscultare, p. avi, f. atum, r. accus. obedire, p. divi, f. ditum, r. dat.
 naehop. Sicilimentum, g. ti, n.
 naejaet. Annus senescens: annus extremus.
 naejagen / berdoelgen. Perlequi, insequi, prosequi, p. secutus, dep. r. acc.
 naejaeginge. Prosecutio, infecutio, g. onis, f.
 naelaeten / verlaeten. Relinquere, p. liqui, f. licium, r. acc.
 naelaten / achterlaeten. Omittere, p. misi, f. missum, reg. accus.
 naelaeten / ophouden. Cessare, avi, f. atum.
 naeloopen / berdoelgen / f. naejagen. Persequi, p. catus, dep. r. acc.
 naeloopen / dienen. Consectari, p. ctatus, dep. nae

naerloopen / dienaer. Confectator, g. oris; allecle, g. clz, m.
 naemaeken. Imitari, p. atus, f. atum, dep. reg. acc. assimilare, p. avi, , atum. Ad alterius formam effingere.
 naemaeksel. Imitatio, g. onis, f. ad alterius formam officio.
 naemaels. Postea, postmodum, adv.
 namaepen. Sicilire, p. livi, f. litum, r. acc.
 namaepfel. Sicilimentum, g. ti, n.
 naenebe. Abnepos, g. potis, m.
 naenichte. Abneptis, g. tis, f.
 naenoen. Pomeridianum tempus.
 naeoooghst. Spicilegium, g. gii, n.
 naeraden/naeslaen. Conjicere, cio, p. jeci, f. jectum, conjectare, p. avi, f. atum, reg. acc. Conjecturam facere, r. gen.
 naerader. Conjectator, divinator, g. oris, m.
 naeradinge. Conjectatio, divinatio, g. onis; conjectura, g. rz, f.
 naeraedt. Consilium prae posterum.
 naeropen. Insectari aliquem à tergo verbis & clamoribus.
 naesfaeten / f. naekomelinghen. Posterius, o. rum, m.
 naesfaepen. Subserere, p. levi, f. subditum, r. acc.
 naeseggen / seggen 't gene dat een ander d'ooz seght. Sequi verba alterius: reddere verba praecuntis.
 naeseggen/berwijzen. f. naegeben. Incusare, p. avi, f. atum.
 naesegger. Obrectator, g. oris, m.
 naesegginge / 't naeseggen. Obrectatio, g. onis, f.
 naesfenben. Mittere, p. missi, f. missum, r. acc.
 naesfingen. Succinere, p. cinui, f. centum.
 naeslaen. f. naeraden. Conjectare, addivinare, p. avi, f. atum.
 naesmaek. Sapor amarus, malus, ingratus. Dat heeft eenen quaden naesmaek. prov. Multa hinc mala sequuntur: plurima hinc nascitur difficultas.
 nae pet sinaken. Sapere, pio, p. sapivi & sapii, f. sapitum, reg. acc. res. ut: Naes sinout sinaken. Sapere oleum, na comijn sinaken. Sapere cuminum, &c.
 naesomer. Autumnus, g. ni, m. Extrema zitas.
 naespraekel / f. achterklap. Obrectatio, onis, f. Morlus clancularius.
 naeslaen / nae pet trachten. Prætere, p. tendi, f. tensum; ambire, p. bivi & bii, f. bitum, reg. acc.
 naestellen/achter aen stellen. Postponere, p. polui, f. positum, reg. acc.
 naestellen/pet derbolgen. Consectari, p. tatus, f. atum, dep. r. acc. insidiari, p. atus, f. atum, dep. reg. dat.
 naetraete / f. achterklap. Obrectatio, onis, f.

naetrachten / f. naestellen / pet volgen. Accupari. Consectari, p. atus, dep.
 naebieren. Subsequi navigio.
 naebolgh. Sequela, g. lz, f.
 naebolgheljk. Imitabilis, e, g. lis, o.
 naebolgen / achter aen volgen. Sequi, p. secutus, dep.
 naebolgen/naedoen. Imitari, æmulari, p. p. atus, f. atum, dep. r. acc.
 naebolger. Scator, consecator, g. oris; allecle, g. clz, m. alc.
 naebolginge. Consectatio, g. onis, f.
 naebolginge/naedoeninge. Imitatio, æmulatio, g. onis, f.
 naebzagen / nae pet vernemen. Sciscitari, peiconari, p. atus, f. atum, dep. inquirere, p. quisivi, f. quisitum, r. acc.
 naebzagen / achten. Curare, æstimare, p. avi, f. atum, r. acc.
 nae-wee-en. Secundæ, g. darum; hysteræ, g. rarum, deuteræ, g. riarum, f. pl. num. Dolores post partum, Prov. Dat zijn maer nae-wee-en daer de bzoedt-bzoude geen geidt af en heeft. Quecæ præpoteræ & steriles: serò post festum, post rem judicatum contradicitur.
 naeweese. Proles posthuma.
 naewijde. Fœnum cordum vel serotinum.
 naewinter. Extrema hyems.
 naeken / genaeken / bp komen. Propinquare, proximarè, r. dat. accedere, p. celli, f. cellum, r. acc, cum Ad.
 narkinge. Appropinquatio, approximatio, g. onis, f.
 narckt. Nudus, a, um, o. r. gen. vel abl. cum A & Ad.
 narckt maken. nudare, p. avi, f. atum, r. acc.
 narcktheft / narcktenis. Nuditas, g. tatis, f. nachtelyk. nudè, adv.
 naer. Sutura, commissura, g. rz, f.
 naegel. Clavus, g. vi, f.
 naegel met een hooft. Clavus capitatus.
 naegel met een rondt plat hooft. Clavus mucarius vel umbellatus.
 naegel met eenen kraem aen. Clavus uncinatus vel hamatus.
 naegelen / met naegelen vast maeken. Clavo figere, desigere, affigere, p. fixi, fixum; r. acc.
 eenen naegel inslaen. Clavum figere.
 naegelstien. Clavulus, claviculus, g. li, m. alc.
 naegelvast. Clavo fixus.
 naegelbooz. Terebra, g. bræ, f.
 naegelberwe. Color badius vel phœnicus.
 naegelbloeme/genoffel. Caryophyllus, g. li, f.
 naegelkrupt. Geum, g. gei, n. caryophyllata, g. rz, f. herba.
 naegelmæ/naegelsweirt. Secespita, g. rz, f. Gladius rotundè manubrio.

nargel

naegel au de bingeren ende teenen. Unguis, g. guis, m. ungula, g. lz, f.
 naegel-boortfel. Prælegmina vel relegmina unguium.
 naegel mage / nagel-bijfndt. Confanguineus in septimo gradu.
 naegel-maethe. Exortus, g. tûs, m. Candidum unguis.
 naegel-b erwe. Onychinus color.
 naegel in d' ooge, Pterygium, g. gii, n.
 naelbe. Acus. g. acûs, f.
 naelbe/hairppiem. Crinale, discriminale, g. lis, n.
 naelbe van een tooren. Obeliscus, g. ci, m.
 naelbe van een utelwerck. Gnomon, g. monis, m.
 naelbeken. Acicula, g. lz, f.
 naelbe-kerbel. Scandix, g. dicis, f. herba.
 naem/soo elck heet. Nomen, g. minis, vocabulum, g. li, n. appellatio, g. onis, form.
 eenen naem geven/noemen. Nominare, vocare, appellare, nuncupare, p. avi, f. atum, r. acc. Nomen imponere: nomen indere, r dat.
 naem hebben/genoemt worden. Nominari, vocari, appellari, nuncupari, p. atus; dici, p. dictus, pass. Habere vel gerere nomen.
 by name/naemelijck. Nomine, nominatum, adv.
 naem/autoritept. Nomen, g. minis, n. auctoritas, g. tatis, f.
 upt wiens naem doet ghy dit? Cujus auctoritate, cujus nomine, quâ auctoritate id facis? Quo auctore?
 upt den naem van den d'inghe. Principis nomine: auctoritate Principis.
 naem/balschen tytel/pretet. Obtentus, g. tûs, m. nomen, g. minis, n. species, ciei, f.
 op den naem van de deugt. Virtutis obtentu, virtutis præteritu.
 naem/op sien/tegard. Nomen, g. minis, n. causa, g. sz, gratia, g. tiz, f.
 in den naem Gcdts/ in den naeme Jesus doet doch dit. Dei nomine, Jesu nomine hoc fac: per Deum immortalem: in gratiam nominis Jesu
 naem/faem/renounee. Fama, g. mz, existimatio, g. onis, f. nomen, g. minis, n.
 goeden naem/ goede faem. Fama honesta, bona, præclara: existimatio bona: honorificum nomen.
 eenen goeden naem hebben. Bene audire: fama honoratiore coli: cum elogio recenseri. f. eenen grooten naem hebben. Florere nobilitate magni nominis.
 quaeden naem. Infamia, g. miz, f. infamia nominis: infamia existimationis: turpis existimatio.
 eenen quaden naem hebben. Male audire; in-

famiâ notari; ignominia notari: infamem esse.
 in eenen quaden naem komen. Diffamari, infamari, p. atus, pass. Intamiâ notari.
 bermærden naem ende faem. Clarum nomen: claritudo nominis: celebris fama; claritas fama.
 eenen grooten naem hebben. Magnum nomen habere: celebritate nominis insignem esse: magni & celeberrimi nominis esse: præclare famâ & existimationis esse.
 den naem van pet hebben. Audire, p. divi, f. ditum, ut: Hy heeft den naem van gies righ / &c. audit avarus; dicitur avarus. &c. Invenit nomen avari.
 naemachtigh. Celebris, e, g. bris; nobilis, e, g. lis; nominatus, inclytus, a, um, o.
 naemachtighept. Celebritas, nobilitas, g. tatis, f.
 naemrol. Catalogus, i, m.
 naemloos. Inglorius, obfcurus, a, um, o.
 naem/naemtsen. Pumilio, pumilo, g. onis; nanus, g. ni; pumilus, g. li, m.
 naet/ f. nae. Ad, prope, r. acc.
 naest. Proxime, adv.
 de naeste. Proximus, a, um, o.
 de naeste by den koningh. Secundus à Rege.
 naestkomende. Proxime futurus vel venturus.
 naest-leste. Penultimus, a, um, o.
 naesten/ Holl. i. bernaderen. Appropinquare, p. avi, f. atum.
 naepen. Suere, p. sui, f. surum.
 naepkoffken. Qualus, quallus, g. li, calathus, g. thi, m.
 naepelijck / dat kan genaepet worden/ oft dat genaepet is. Sutilis, e, g. lis, o.
 naeper. Sartor, g. toris, m.
 naepers-konste. Sartoria, g. tia, f.
 naepster. Sartrix, g. tricis, f.
 naffel/Fl. naebel. Umbilicus, g. ci, m.
 nagel/ f. naegel. Clavus, vi.
 naems/ f. naem. nomen, g. minis, n.
 naupt/ naut/ naut /roerende meubelen. Mancipia, g. piorum, n. pl. *www*. Res moventes: bona mobilia vel moventia.
 lebende naut/ beesten by executie genomen. Pignore captum pecus: pignoratitium Pecus.
 doode naupt/ meubelen by 's Meeren dies naer afgepaut. Capra pignore supellex: pignoratitium instrumentum.
 nauptiffatie/ afpandinge by 's Meeren dienaer. Pignoratio, g. onis, f. Pignoris captio.
 nauptiffatie/ als men eenigh gelde in sequetters hande leghe. Depositorum pecunie debita: depositum æris apud sequestrum: cautio deposita pecunie debita.
 nauptiffatie/ bekenenisse van sijn hande schyff.

schj;fc. Agnirio syngraphæ, agnirio cautionis pecuniariz.

nampstiffen / betalen. pendere, p. pependi, f. penulum, solvere, p. solvi, f. solutum, r. acc. Rem creditori solvere: debitum pendere.

nampstiffen / een somme gelt staeken. Deponere, p. posui, f. positum, reg. acc. Pecuniam deponere, vel summam pecuniz apud sequestrum deponere, controversam pecuniam sequestro concedere.

nampstiffen in handen van justitie. Adverfario cavere pizienti pecuniâ apud Curiam; pecuniam apud iudices deponere.

nampstiffen fijnen creditur. Creditori pignus dare: deposito pignore creditori cavere.

eene rente nampstiffen. Domino redditus de pecuniâ cavere.

nâp. Catinus, g. ni; alveus, g. vei; scyphus, g. phi, m.

nâpthe. Naphtha, g. thz, f. f. Better-olie. Tenuissimus bituminis flos.

nâr. Stultus, fatuus, stolidus, a, um, o. narcrer / narrenwerck. Stultitia, g. tiz, f. f. Sot / sotterpe. Fatuitas, atis, f.

nârciffen-bloem. Narcissus, g. si, m. herba & flos.

ban nârciffen. Narcissinus, a, um, o. nârdus. Nardus, g. di, f. nardum, g. di, n.

ban nârdus. Nardinus, a, um, o. nâfcher / nâfcherhepdt / nâfcherlyck. Fl.

Avidus, a, um, o. Aviditas, g. tatis, f. Avidè, adv.

nâfel / nâfelinck / Fl. nâfel. Ligula, g. lz, f. nat / bocht. Humidus, uvidus, udus, madidus, a, um, o.

nattighept / nat / bochtighept. Humiditas, g. tatis, f. humor, mador, g. oris, m.

nâr mæcken. Madidare, humectare, rigare, irrigare, p. avi, f. atum, madefacere, cio, p. feci, f. factum, r. acc.

nâr woerden. Madefieri, fio, p. factus; humescere, madescere, sine prat. aus. sup.

nâr zyn. Humere, p. humui; madere, p. madi, sine sup.

nâter / water-flange. Natrix, g. tricis, f. hydus, g. dri, matc.

nâter-woztel. Bistorta, g. tz, f. herba.

nâtie / volck. Gens, g. gentis, natio, g. onis, f. populus, g. li, m.

nâtibitept / nâtibitept steller. Genethiacus, i, m. f. Worscope. Horoscopus, i, w.

nâtuere / het binnenste beginsel van de betoeringhe ende andere werkingen in de creaturen. Natura, g. rz, f.

nâtuere / die geschapen dingen. Natura, g. rz, f. naturalia, g. lium; physica, g. corum, n. pl. num. Res naturales, res physicz.

secreten der natuere oft der natuerelÿcke

dingen. Naturæ arcana, secreta, occulta: physicz abdita, abstrusa.

nâtuere / het nature / de natuerelÿcke complexie. Naturalis affectus vel habitus, physica habitudo.

dzoef van natuere. Cui est melancholicus corporis affectus: cui est tristis habitudo corporis, naturâ tristis.

locht van natuere. Cui est hilarus animi habitus: cui est naturalis hilaritas: naturâ hilaris.

nâtuere / het nature / de natuerelÿcke genegepthept. Natura, g. rz; indoles, g. lis, f. ingenium, g. nii, n. Animi proclivitas, naturalis animi propensio.

upt der natuer / upt natuerelÿke genegepthept. Naturâ, suapte naturâ, suopte ingenio: suapissus indole: naturâ ductu, instinctu, impulsu: intigante natura.

nâtueralitept / r recht van d'ingeborene in een land aen eenen byendelÿnck berleent by den Prince Admissio peregrini in jura & privilegia indigenarum: assensio externi in jura & prerogativas civium.

nâtueralÿfen. Peregrino jus indigenæ tribuere; peregrino & externo prerogativas indigenarum conferre.

nâtueralÿst / ondezsoeck r der Secreten van de geschapen dingen. Naturæ arcanorum indagator, physicarum rerum investigator.

nâtueralÿst / die de geschapen dingen beschÿpft. Scriptor rerum naturalium.

nâtuereÿck / dat upt der natuere is oft komt. Naturalis, e, g. lis; Physicus, natiuus, a, um, o.

nâtuereÿcken / upt de beginselen der natuere. Naturaliter, physice, adv. Ex naturæ legibus.

nâbe / Holl. nabel van 't radt. Modiolus rotz.

nabel. Umbilicus, g. ci, m.

den nabel van een radt. Modiolus rotz.

nabel-breuck. Eruptio umbilici.

nabel-breuchtÿgh. Exomphalus, g. li, m.

nabel-kruipdt. Coryledon, g. donis, m, acetabulum, g. li, n. Umbilicus Veneris.

nabelwÿs ghemactt. Umbilicatus, a, um, o.

nâbeel / sterckraepe. Napus, g. pi, m.

den nâbeel / dat men bezepen kan / bezepÿlÿgh. navigabilis, e, lis, o.

nâbigatie / schÿp-baert. Navigatio, g. onis, f.

nâuw / eng / smal. Angustus, arctus, strictus, a, um, o.

nâuw / sparÿgh. Parcus, a, um; tenax, g. naxis, o.

nâuw / ged;ongen. Angustè, arctè, adv.

nauw / sparrighlyck. Parcè, tenaciter, *adv.*
 nauwsteken / nauw staen / bykhaas zyn /
 luttel schillen. Parum abesse.
 het stark nauw. Parum aberat.
 nauw steken / nauw staen / arm zyn. Rem
 angustam habere: fortunam tenuem ha-
 bere, tenuioris esse fortunæ & conditio-
 nis.
 * i sieecht my heel nauw. Res mihi est angu-
 sta, fortuna mihi est contractior.
 nauw besien. Propius intueri; penitus & ex-
 actius inspicere. *r. acc.*
 nauw sien / gierigh zyn / miser zyn. Nimis
 parcum esse; impendio parcum esse; parce,
 renuiter, frugaliter vivere; nimis accuratâ
 frugalitatis regula sumptos metiri.
 nauw sien / al te curieus zyn. Exactè nimis.
 & rigidè, & accurate omnia examinare: ad
 amulsum exigere.
 nauw houden / in bedwanch houden. Arde
 habere. *r. acc.*
 nauw hoorigh. Acer auditu.
 nauwpuntigh. Curiosus, *z, um, o.*
 nauwelijks / ter nauwer noodt. Vix, vix-
 dum, *zgrè, difficulter, adv.*
 nauwen / engmaken. Arctare, *p. avi, f. atum,*
 stringere, *p. strinxi, f. strictum. r. acc.*
 nauwers / Fl. i. nergens. Nullibi, nusquam.
 nebbe / Holl. beek. Rostrum, *g. stri, n.*
 nebbelick / Holl. Anguilla, *g. lz, f.*
 neck. Cervix, *g. vicis, f.*
 necken / Fl. den neck byeken. Necare, *p. cavi*
 & cui, *f. atum: occidere. p. cidi, f. cisum.*
r. acc. Vitam corpore secludere.
 necker / water-duphel. Dæmon aquaticus.
 neder / nederigh / leegh. Humilis, *e, g. lis: de-*
 pressus, *a, um, o.*
 nederighept / leeghde. Humilitas, *g. tatis, f.*
 nederighept van staet. Ignobilitas, obscuri-
 tas, *g. tatis, f.*
 nederlinge / delinge. Vallis, *g. lis, f.*
 nederste. Infimus, *a, um, o.*
 nederen. Demittere, submittere, *p. misi, f.*
 missum, *r. acc.*
 neder. *in compositionibus significat nederwaerts /*
om leegh oft dat leegh is. ut:
 nederboogen. Inclinare, *p. avi, f. atum. rog.*
acc.
 Nederkamet. *f. Nederfale. Cœnaculum*
inferius.
 Nederknielen. Congeniculare. *p. avi, f. atum.*
 Genua flectere; genua ponere: procumbe-
 re in genua.
 Nederkouffens. Tibialia, *g. lium, n. pl. num.*
 Nederdaelen. Descendere, *p. scendi, f. scen-*
 sum, subsidere, *p. sedi, f. sedum.*
 Nederdzucken. Supprimere; deprimere, *p.*
pressi, f. pressum, r. acc.
 Nederdaen. *f. Nederdaelen / afgaen. Ferri*

deorsum, descendere.
 Nedergantck. Descensus, *g. sūs, m.*
 Nedergantck der Sonne. Occalus solis; oc-
 cubitus solis, *vulgo Occidens, g. dentis, m.*
 nedergeboogt. Cernuus, *a, um, o.*
 nederhelligh. Proclivis, declivis, *e, g. vis; pro-*
nus, a, um, o.
 Nederhof. Cors, *g. cortis, f.*
 Nederlaege. Clades, *g. dis; strages, g. gis;*
internatio, g. onis: jaçura, g. lz: calamitas;
g. tatis, f.
 de Nederlaege hebben. Vinci, *p. victus, pass.*
succumbere, p. cubui, f. cubitum. Cladem
accipere.
 nederlaeten. Demittere, *p. misi, f. missum,*
r. acc.
 nederleggen. Deponere, *p. posui, f. positum.*
r. acc.
 Nederleggen / dooden. *f. Woeden. Mortem*
alicui interre.
 sich nederleggen. Prostrernere, *p. stravi, f. stra-*
tum, f. sc. lè. Projicere se: humi se demit-
tere.
 nederliggen / sich nederleggen. Procumbere,
p. cubui, f. cubitum.
 nederliggen / liggén. Cubare, recubare. *p. cu-*
bui, f. cubitum: jacere, p. jacui, sine sup.
 Nedermaecken / vernoozden. Interficere;
cio, p. teci, f. sedum. r. acc.
 nederrijen. Prolabi, *p. lapsus. dep.*
 Nederfaete. Cœnaculum inferius.
 nederzetten. Deponere, *p. posui, f. positum.*
r. acc.
 nederzichtig. Cernuus, *a, um, o.*
 neder sien. Demittere vultum vel oculos: o-
 culos humi defigere; oculos in terram con-
 jicere.
 nederfincken. Sidere, subsidere, *p. sedi, f. sed-*
sum.
 nederstaen / ter aerden slaen. Desicere, *p. jeci,*
f. jectum; prostrernere, p. stravi, f. stratum,
r. acc.
 nederstaen d' oogen. *f. neder sien. Submittere*
oculos.
 nederstaen / ietwers wooninge nemen. Sta-
 tuere sibi domicilium; sedem figere: habita-
 tionem sibi collocare.
 nederslagh. Cedes, *g. dis. f. homicidium, g.*
dii, n.
 nederbal. Occalus, *g. sūs, m.*
 nederballen. Procidere, concidere, *p. cidi, f.*
casum.
 nederballigh. Occidans, procidans, *a,*
um, o.
 nederwoest. Projicere, dejicere, *cio, p. jeci*
f. jectum; sternere, prostrernere. p. stravi, f.
stratum, r. acc.
 neen. Non, haud, minime, nequaquam,
adv.

neeringe. f. neiringe. Quastus, us, m. Lucrum, i, n. vel. Alimentum, i, n. Vidus, us, m.
 neerftig. f. neirftig. Diligens, tis, o.
 neeten/ *Holl.* Munera mittere nymphis, virginibus & puellis.
 neffen/ *neffens / neben.* Juxta, secus, *prop. r. acc.*
 nefken. Nepotulus, g. li, m.
 negeen/ *geen.* Nullus, a, um, g. nullus, d. ulli, o.
 Negelbloeme. Nigellastrum, g. tri, n. *flor.*
 negen. Novem. *indecl. pl. num.*
 negendaegigh. Novemdielis, e, g. lis, o.
 negenhonder. Nongenti, z, a, o. *pl. num.*
 negenhonderste. Nongentesimus, a, um, o.
 negenjactigh. Novennis, novennalis, e, g. is, o.
 negenmael. Novies, *adv.*
 negenmaendigh. Novimebris, e, g. ftis, o.
 negenste. Nonus, a, um, o.
 negenthien. Novemdecim. *indecl.*
 negentijenste. Decimus nonus, a, um, o.
 negentigh. Nonaginta. *indecl.*
 negentighste. Nonagesimus, a, um, o.
 negenboudigh. Novocuplex, g. plicis, novecuplus, a, um, o.
 negenmanneken. Octans, g. tantis, m. *ellavapari affis.*
 negenouge. Czcilia, g. liz, f. Lampetra minor.
 negge/ *Holl.* Mannus, g. ni: manulus. g. li, m.
 negligen/ *onachtfaen.* Negligens, g. gentis, incuriosus, a, um, o, r. *gen.* Farum sedulus; minus sollicitus.
 negligent lup. Ignavus, a, um; segnis, e, g. nis; iners, g. eris, focors, g. cordis, o.
 neglijentlijck / *onachtfaemelijck.* Negligenter, *adv.* Per incuriam; ex incuria.
 neglijentelijck / *lupelijck.* Segniter, ignaviter, locorditer, *adv.*
 neglijenten/ *onachtfaemhept.* Negligentia, g. tiz, f. neglectus, g. tuis, m.
 neglijentie/ *lupighept.* Inertia, pigrizia, tiz. ignavia, g. viz, f.
 neglijeren / *berluperen / upt lupighept ende onachtfaemhept berlupien.* Ignaviter negligere; per ignaviam negligere: ex ineria / *penere:* ex neglectu contemnere, *reg. acc.*
 negotiant / *die eenighe affairen befozght.* Comissarius, g. rii. m. Negotii administrator, curator, procurator.
 negotiant/ *koopman.* Mercator, g. toris, m. Ventalium negotiator.
 negotiatie/ *t bedienen van eenighe affairen.* Negotio, curatio, procuratio, g. nis, f.

negotie/ *negotiatie/ koopmanschap/ traf fitq.* Mercatura, g. rz, f. Mercaturæ negotiatio.
 negotie/ *affaire.* Negotium, g. tii, n.
 negotieren / *eenighe affairen befozgen.* Negotium administrare, curare, procurare.
 negotieren/ *koopmanschap doen.* f. Koopmanschap. Negotiatio, onis, f. Mercaturam facere.
 negromantje. Necromantia, g. ciz, f. Divinatio ex mortuis vel per mortuos: evocatio manium ad divinationem.
 negromancien. Necromantes, g. tis, m.
 neire/ *neiringe/ boedtsf/ lichamelijck onderhoudt.* Vidus, g. us; cibus, g. bi, m. alimentum, nutrimentum, g. ti, n. alimonia, g. niz, esca, g. lcz, f.
 neiren/ *onderhouden.* Alere, p. alui, f. alitum & altum: nutrire, p. trivi & triii, f. tritum, r. *acc.* Vitam sustentare; vitam tolerare.
 neiren / *geneiren/ neiringe doen.* Exercere artem, mercaturam, &c.
 neirigh/ *geneirigh/ neirachtigh / die hant wel weet te geneiren.* Quastuosus, lucrosus, a, um, o. In victu parando sedulus.
 neiringe / *winst.* Lucrum, g. cri, n. quastus, proventus, g. tuis, m.
 neiringe/ *ambacht/ handel.* Ars, g. artis, f. opificium, artificium, commercium, g. cii, n.
 wat neiringh doet ghyp? Quam artem exerces? quodnam est tuum opificium? unde vitam toleras?
 goede neiringe hebben. Frequentes habere emptores.
 quade neiringe hebben. Raros habere emptores.
 neirft ut: Is't neirft? Serione agis. 't Is't neirft? Serio ago, non ludo, &c. Uyt nietft. Serio, absque joco: extra jocum: ex animo.
 neirft/ *neirftighept/ blijftighept.* Diligentia; vigilantia, g. tiz; industria, g. striz; sedulitas. g. tatis, f. studium, g. dii, opera, g. rz, f. labor, g. otis, m.
 neirftighept doen. Vigilare, advigilare, p. avi, f. atum: fragare, p. lategi, sine sup. r. *gen.* Adhibere diligentiam: operam dare: operam navare: laborem impendere.
 alle mogelijke neirftighept doen/ *syn nyzterste best doen.* Summam diligentiam adhibere: omnibus viribus, nervis, industria, opera contendere; omni studio laborare: omnia conari: omnem rudentem, lapidem movere.
 neirftigh. Diligens, g. gentis: industrius, sedulus, *navus, gnavus, strabus, a, um, o.*
 neirftig

neitstigh / **ijck**. Diligentet, sedulo, studiose, industriae, impigre, gnaviter, *adv.* Summo studio: summa cura: summa diligentia: summo constatu: velis remisque.
nemen. Capere, pio. *p.* cepi, *f.* captum; capessere, *p.* pessivi & pessii, *f.* pessitum: sumere, *p.* sumsi, *f.* sumptum, *r.* acc.
neunen / opneunen / verstaen. ut: In goedt nemen / ten besten nemen. In bonam partem accipere, xqui bonique consulere; xquo animo ferre: benigne interpretari.
quaelijck nemen. Indignari, *p.* atus, *f.* atum. *dep.* Graviter ferre: xgre ferre: graviter accipere.
neemachtigh. Furax, *g.* acis, *o.* r. *gen.*
neiner. Raptor, acceptor, *g.* oris, *m.*
neininge: Acceptio, sumptio, *g.* onis, *f.*
nepe. Vellicatio, *g.* onis, *f.*
here. *f.* **Reize**. Vicus, *us, m.* Nutrimentum, *i, n.*
niergens / nielwers. Nullibi, nusquam, nusquam, *adv.* *loci.* Nusquam locorum; nusquam vel nullibigentium.
niergens om. Frustra, gratias, *adv.* Nulla de causa,
niergens anders om. Nulla alia de causa: non aliam ob causam.
niergens op causen. Non curare neque sacra neque profana: neque coelum, neque infernum cogitare; susque deque habere omnia.
neschep. Ovum sordile, molle, liquidum.
neuse / Fl. neuse. Nasus, *g.* si, *m.*
nest van vogelen. Nidus, *g.* di, *m.*
nest / buyl steyt hupsken. Sordidz & humiles ads.
nest van wilde dieren. Lustrum, *g.* stri, *n.*
nest van tamme dieren. Cubile, *g.* lis, *n.*
nesten / nestellen. Nidificare, *p.* avi, *f.* atum, Nidum construere, fingere, ponere.
nesten / broepen. Nidulari, *p.* atus, *f.* atum, *dep.* Ovis incubare; ova in nido fovere.
nesten / in 't nest sitten. In nido agere; in indo degere.
nestep. Ovum in nido relictam.
nestbederen. Primz avium plumz.
nestjen. Nidulus, *g.* li, *m.*
nestel. Ligula, *g.* lz, *f.*
nestelen. Ligulis adstringere, *r.* acc.
nestelkrupdt. Alga marina.
net / supber. Purus, mundus, *a, um, o.* Et adverbialiter. Munde, pure, integre.
net / polit / sijntjens. Nidulus, politus, tersus, *a, um, o.* Et adverbialiter. Nitide, polite, terse.
net / correct / sonder fauten. Emendatus, purus, sincerus, *a, um, o.* Et adverbialiter. Emendate, pure, sincere, *tege, ut:* **Net Latijn**

spzeken. Emendate loqui Latine: tersam Latinitatem loqui.

net / supst / effen / pzeij selijk. Precise, plane, penitus, *adv.* ut: 't **Is net gepast**. Precise convenit.
netten / supberen. Mundare, emundare, purgare, depurgare, expurgare, *p.* avi, *f.* atum: abutergere, *p.* sterfi, *f.* sterfum; *r.* acc.
nettigheyt. Mundities, *g.* tici: munditia, *g.* tiz: puritas, *g.* tatis, *t.*
net om bisschen oft bogelen te bangen. Rete, *g.* tis. *n.* Rete piscarium: rete aucupatorium.
net om beesten te bangen. Cassis, *g.* cassidis, *m.*
netten spannen. Ponere vel tendere retia.
netten uytwoyzen. Jacere retia in piscatum.
netboebe / netranbaut. Scarra, *g.* rz, *m.*
het net aengaeude. Retarius, *a, um, o.*
netkozden. Plagz, *g.* garum, *f.* *pl. num.*
netstaek. Ames, *g.* mitis, *m.*
netteken. Reticulum, *g.* li, *n.*
netgewijse gemaeckt. Reticulatus, *a, um, o.*
het 't belleken oft bliesken dat het opperste ingewant van het onderste affchept. Diaphragma. *g.* mais, *n.* Septam transfertum.
net / daer het ingewandt in light. Omentum, *g.* us, *n.*
nete. Lens, *g.* lendis, *f.*
neetachtigh. Lentiginosus, *a, um, o.*
netel. Urtica, *g.* cz, *f.*
netelwijshen. Urtica femina: urtica mitior, lenior.
netelmanneken. Urtica mas; urtica canina; urtica acrior, xevior.
doodenetel. Lamium, *g.* mii, *n.* Urtica innoxia, non aculeata.
stinkende netel. Urtica Herculanea, foetida.
netelen / met netelen steken. Urtica urere sive adurere, *r.* acc.
netten / f. nat maken. Madidare, hamedare, xigare, madore aspergere, irrigare, madafacere.
nettinge. Madefactio, humectatio, *g.* onis, *f.*
netten / metaph. Potare, *p.* avi, *f.* atum. Gutturapotu proluere.
netten / supberen. Purgare, avi, atum, *f.* **Net / supber**. Nitidus, *a, um, o.*
nenckel. Ruga frontis supra palpebras.
neuchelen. Corrugare frontem.
Nete in rechts afgaende linie / sonns ofte dochters sone. Nepos, *g.* potis, *m.*
Nete in syde linie / byeders oft sisters sone. Nepos ex tratre vel sorore: fratris vel sororis filius, *quia nomen apud Latinos proprium non habet.*
Neten / geneben. *f.* **Costus**. *f.* **Parvulus**. *ium, m. pl.*

m. pl. num. consobrini, orum. m. pl. num.
 Cognati, orum, m.
 nebel/ mist. Nebula, g. lz, f.
 nebelachtigh. Nebulosus, nubilus, a, um, o.
 Nebulis plenus, nebulis obductus.
 nebelachtighept. Nubilum, g. li, n.
 nebelen/ misten. Nebulam agere; nebulam
 exhalare; nebulis obtenebrare, r. acc.
 nebel-carre. ut: Den nebel carre d'zjben :
 met de nebel-carre verpupsen / bancke
 roet spelen. Noctū & clanculum emigrare;
 cedere foro.
 nebel-craepe. Cornix varia.
 neuse. Nasus, g. si, m.
 niemandt pet onder de neuse w'zjben. f.
 verwjsten. Exprobrare vel objicere aliquid
 alicui. Opprobare alicui aliquid, exprobra-
 tionibus, opprobationibus aliquem incessi-
 re.
 by den neus batten. Aliquem traducere.
 zener neus hebben. Decipi, pior, p. ceptus;
 frustrari, p. stratus, f. stratum, pass. Spe ex-
 cidere.
 pet in de neus hebben/ merken. Animad-
 vertere, p. verti, f. verlam; subodorari, p.
 ratus, f. ratum, dep. olfacere, cio, p. feci, f.
 factum, r. acc.
 sijnen neus uptsteken. In publicum prodire.
 nuse-balleken / ronde tippeken boren
 aen de neuse. Acrotinium, g. ni; sphaerium,
 g. ni, n. pyrula, g. lz, f.
 neus-bergh. Crepido, g. dinis; spina; g. nz, f.
 neusblaesken/ nieuwichesken. Alz, pin-
 na, g. arum, f. pl. num.
 neuskroepel/ neuschepdsef. Septum, dif-
 sepimentum, g. ti; diaphragma, g. matis,
 n. Imbrex narium: discrimen narium.
 neusdoek/ Fl. Holl. snupdoeck. Muccinum,
 g. ni; stropholum, g. li, n.
 neusegat. Naris, g. ris, f.
 neusgestoel. Ozna; g. nz, f. polypus, g. pi, m.
 neushait. Vibrissae, g. farum, f. vibrissi, g.
 foram; m. pl. num.
 neuspoeder / metaph. neuspoeder geben.
 Verberibus & pugnistundere nares.
 neuswijs/ verstandigh. f. Cloerk/ bec-
 standigh. Sagax, acis, o.
 neuswijs / die hem pet laet boozstaen.
 Nasotus, g. ti; sciolus, g. li, m.
 neuswijs/ curius. Curiosus, a, um, o.
 neusfelen / besnuffelen. Curiosus inspicere
 vel scrutari.
 neusfelen/ suffeler. Scrutator, indagator, g.
 oris, m.
 neutelen. Frivola agere.
 neuteler/ neutelerken. Frivolus, g. ni, m.
 in frivolis agendis assiduis.
 neutel manneken, Homancio, g. onis; homi-
 nis, g. si, m.

neucken/ neunetrebant/ neutelersken. A-
 nicula curax: anus multae sedulitatis.
 neutrael / niet partypdig. Neutrarius par-
 tium, medius, a, um, o.
 neutrael blyben oft zjyn. Medium se gerefe:
 in neutrius partes concedere: neutrius par-
 tibus se addidere: neutras partes accedere:
 medias partes sequi.
 Neutralitept. Conditio media neutras ad par-
 tes accedentis: ratio & status amici com-
 munit diffidentium partium.
 nepen/ Holl. Fl. Hinnire, p. nivi, f. nitum.
 nepgen/ boogen. Flectere, inflectere, p. flexi,
 f. flexum; curvare, incurvare, p. avi, f. atum.
 r. acc.
 boozwaerts nepgen ofte hellen. Proclina-
 re, p. avi, f. atum, propendere, p. pendii, f.
 pensum.
 nepgen/ de knien boogen. Flectere genua:
 poplites submittere.
 nepgen/ reverentie doen gelijk de boozwa-
 personen doen. Honoris ergo genua
 flectere.
 nepginge/ 't nepgen. Genuum inflexio.
 nepginge. f. genegenthept. Inclinationis,
 f. propensio, onis, f.
 Nichte / in rechte afgaende linie / des
 sosns oft dochters dochter. Neptis, g.
 tis, f.
 Nichte / mijns baders susters dochter.
 Amicna, g. nz, f.
 Nichte/ mijns baders boeders dochter.
 Patruelis, g. lis, f.
 Nichte/ mijner moeder boeders oft sus-
 ters dochter. Consobrini, g. nz f.
 Nichte/ mijns boeders oft susters doch-
 ter. Neptis ex fratre vel sorore.
 nicken/ knicken met d'ooen. f. knik/ knick-
 ken. Nictare, p. avi, f. atum Oculis annuere.
 Nie/ Fl. Holl. noyt. Numquam, adv.
 niemandt. Nemo, g. minis, c. nullus, a, um.
 g. nullius, d. nulli, o.
 niemandt dan gh. Nemo praeter te: haud
 quisquam excepto te; praeterquam tu nul-
 lus: extra te nemo.
 niere. Ren, g. renis, m.
 nierbedde. Renum adeps.
 nierpijne. Nephritis, g. tidis, f.
 die de nierpijne heeft. Nephriticus, a, um, o.
 nierstuck van een kalf. Lumbus vitulinus.
 niesfen/ verbum. Sternuere, p. nui, f. natum.
 Dickwijs achter een niesfen. sternutare, p.
 avi, f. atum.
 't niesfen / nomen. Niesstige. Sternutatio, g.
 onis, f. sternutamentum, g. ti, n.
 nieskruip / nieswoetel. Helleborus, g. ri,
 m. helleborum, g. ri; veratrum, g. tri, n.
 niespoeder. Pulvis sternutatorius.
 niespoeder geben / metaph. Pugnotandere
 nare.

niet / *adv.* Non, nec, haud, haudquaquam.
niet / *Nomen.* Nihil, n. *indecl.* nihilum, g. li. n.
om niet / sonder reden / sonder oorzaeck.

Immerito, sine causâ.
om niet / te bergeefs. Frustrâ, *adv.*
't is om niet dat gy doet. Frustrâ laboras.
om niet / sonder gelt. Gratis, *adv.*
te niet doen / upt toeden. Extinguere, p. tim-
xi, f. tinctum, r. acc. in nihilum redigere.
te niet doen / affchaffen. Abolere, p. lvi, &
levi, f. litum; abrogare, p. avi. f. atum, r. acc.
te niet gaen. Perire, interire, eo, p. ivi, & ii,
f. itum; occidere, p. cidi, f. casum, in nihi-
lum redigi: in nihilum recidere; in fumum
abire.

niet alleen. Non solum: non tantum: non
modo, *adv.*

niet eens / i. noit. Ne semel quidem.
niet eens / i. dickwills. Crebro, aliquoties,
adv.

niet met allen. Profus nihil: nihil omnino.
niet te min. Nihilominus, atamen, nihilo-
secius, *adv.*

niet tegenstaende / i. niet te min. Nihilo-
minus.

niet tegenstaende / alhoewel. Quamvis, *adv.*
niet tegenstaende / niet insiende. vulgò. Non
obstante, &c.

niet tegenstaende alle appellatien ende
oppositien. Sublato quovis iure appella-
tionis intercessionisve.

niet dooge / *Fl.* deughniet. Homo nanci, tri-
boli, semissis, nequam, nullius frugis;
niet wetigh. Infcius, ignarus, a, um, o.
nieten / *Holl.* Uxoribus & virginibus munuscu-
la mittere.

nieuw. Novus, a, um; recens, g. centis, o.
op een nieuw / van nieuw / op een her. Ite-
rum; iterato, denuò, *adv.* De novo; ab in-
tegro; ab initio.

op een nieuw beginnen. Iterare, reiterare,
p. avi, f. atum; repetere, p. petivi & petui,
f. petitum, r. acc.

nieuwachtigh. Novellus, recentulus, a, um, o.
nieuw-backen. Recens, p. centis, o.
nieuwelgch / nieuwellinghs / onlanghs.
Recens, recenter, nuper, nuperrimè. *ad-
verb.* Haud pridem.

nieuw-gehonde. Neogamus, g. mi, m. neo-
gama, g. mz, f.

nieuwjaers gift. Strena, g. nz, f. xenium,
g. nii, n.

nieuwighept / dat noit te booren gepleegt
en is. Novitas, g. tatis, insolentia, g. tiz, f.
nieuwighept in seft van wecht / is helet
ban byed samigh best. Usurpatio, g. o-
nis, f. Usucapionis interpellatio; possessio-
nis interurbatio.

Nieuw-mane. Novilanium, g. nii, n.
Nieuws / nieuwe sdydinge. Nuntium, g. tii,

nuntia g. tionum, n. pl. num. Novz rei nuntia
daer is Nieuws gekomen. Res novz nun-
tiantur: nuntii afferuntur, apportantur.
nieuwsgierigh. Reserum novarum cupidus.
nieuwsgierighept. Reserum novarum cupidi-
tas.

nijd / nijdighept / haet. Invidia, g. diz; invi-
dentia, g. tiz, f. odium, g. dii, n. livor, g.
vois, m.

nijdigh. Invidus, invidiosus, lividus, a, um, o.
invidia ardens.

nijdigheert. Invidus, g. di, r. gen. vel dat. mal-
volus, g. li, m.

nijdnagel. Reduvia, redivia, g. viz, f. parany-
chia, g. chiz, f.

nijgen. f. neppen. Inclinare, avi, atum; im-
flectere, flexi, flexum.

nijpen. Vellicare, p. avi, f. atum; stringere, p.
stringi, f. strinctum, r. acc. Summis digitis
comprimere: unguibus pungere, r. acc.

nijptange / *Fl.* trecklange. Forfex, g. ficis;
vollella, g. lz, f.

nijpbleefsch / *Fl.* i. nijdnagel. Paranychia, z. f.
Bpmfe / een soorte van Goddinnen by de
Hepdenen. Nympha, g. phz, f.

nijpse / jonge dochter. Nympha, g. phz, f.
waterminfen. Najades, g. jadum; Nercides,
g. reidum, f. pl. num.

berg-nimfen. Oreades, g. reatum, f. pl. num.
Napz, g. zarum, f. pl. num.

bosch nimfen. Dryades, Hamadryades, g.
dryadum, f. pl. num.

nimmermeer. nunquam, *adv.*

nobel / heereijck. Egregius, generosus, a,
um, o.

nobel / liberael. Liberalis, e, g. lis; largus,
muficus, a, um, o.

nobilueren / Edel maecken. nobilitare, avi,
atum. f. Edel. Nobilis, e, is, o.

nobis-nat / nobis-kroegh. Orcus, g. ci, m.
Antrum Plutonium.

noch meer / daerenboven. Adhuc, insuper,
etiamnum, *adv.*

noch / niet. nec, neque, conj. (que-
tot noch) nec. Hactenus, usque adhuc, hucus-
noch eens. Iterum, denuò, *adv.*

noch d'een / noch d'ander. newer, tra, trum,
g. neutrius; d. neutri, o.

noch niet. nondum, necdum, *adv.*

nochtans. Tamen, atamen, verum tamen,
atqui, nihilominus, *adv.*

noch hier / noch daer. nullibi, nusquam, r. gra-
locorum.

nocke / *Holl.* ruggraet. Spina dors.

nocke / *Holl.* den hsch. Singultus, g. tús, m.

nocke / t herfken achter inden pyl. Crenâ,
g. nz: incisura, g. sz, f.

noemen / eenen naem geben. nominare a
nuncupare, p. avi, f. atum, r. acc. Nomen
imponere, nomen iadere, r. dat.

noemen/bp spnen naem noemen. Compellare aliquem nomine proptio.
 noemte/noumeren/tot iet bekiefen. Designare, p. avi, f. atom. r. acc.
 Noen / den noertgdt. Meridies, g. dieci, m.
 Noen-maele. Prandium, g. dii, n.
 Noen-maeljouden. Prandere, p. prandi, f. prantium, unde part. prantus.
 Noen-slaepken. Meridiatio, g. onis, f.
 een Noen-slaepken houden. Meridiari, p. atus, dep.
 number/getal. Numerus, g. xi, m.
 Noone / nae d'ufance van Noemen d'ij uren booz middagh. Nona, g. na, f. Dieci nonaive hora nona.
 Noonne-klooster-byoutwe: Virgo facta. Deo sacra; Deo consecrata: Monialis: quz Juris consulto Joh. Bapt. Hodierno dicitur *Filia Monachata*.
 Noomen-klooster. Parthenon, g. onis, m. Parthenium cœnobium: virginum cœnobium.
 noodt/noodtsaecke/noodtdwank/noodts woendighet. Necessitas, g. tatis: necessitudo, g. dinis, f.
 dan noode. at: 't Is van noode. Oportet, necesse est: opus est; necessarium est: opere primum est. 't En is niet van noode/'t zy onnodigh/'t is noodeloos. Haud opus est: haud necesse est: supervacaneum est.
 van noode hebben. Necesse, necessum, opus habere. r. acc.
 noodt en heeft geen wet. Necessitas durum est telum: necessitas non est alligata legibus: necessitati non est posita lex.
 in noode zyn/in perijckel zyn. Periclitari, p. ratus, f. tajum, dep. In periculo vel discrimine constitutum esse.
 in noot zyn / in anghst zyn. Angustiar, p. atus, f. atum, d. In angustiâ vexari.
 noodt van de natuere. Urgentis alvi necessitas.
 noodt hebben / rack hebben. Alvo urgeri.
 noodt/behoeftighet. f. armoedt. Indigentia, g. tiz; inopia, g. pix, penuria, g. riz; egestas, g. stas, f. Paupertas, g. tatis, f.
 in noodt zyn / gezeck hebben / armoede liden. Laborare inopiâ vel penuriâ: prazmi egestate & indigentia. f. Arm zyn. Egere, indigere, p. gui: inopem esse: pauperem esse.
 nooddelijck / noodigh / noortwendigh. Necessarius, a, um, o.
 noodelos. Vanus, supervacaneus, a, um, o.
 noodigen / praemen / dwingen. Cogere, p. coegi, f. coactum: urgere, p. urfi, f. ursum: compellere, p. compuli, f. compullum: adigere, g. adeg, f. adactum, r. acc.
 noot-brust / iijfs onderhoudt. Vidus, g. atus, m. Vidus necessaria: naturæ ne-

cessarius: ad vidum requisita.
 noodt lobt. ut: 't Is een verbicht noode's lot. est fatum ementitum.
 noodtsaekelijck. Necessarie, necessario, adv. Necessitate cogente.
 noodtwere/noodtsaekelijcke vertweitinge. Defensio necessaria.
 noodt. f. nozdt. Septentrio, g. onis, m.
 noose/Fl. Noxa, g. xx, f. damnum, g. ni. malum, g. li, n.
 noose/Fl. gekijf. Rixa, g. z, lis, g. litis, f. litigium, g. gii, n.
 noosen/Fl. beschadigen. Nocere, p. nocui, f. nocitum, r. dat.
 noosel/schuldigh. Noxius, reus, a, um, o.
 noost. *Holl* Nodus *sive* tuber arboris.
 nope. Punctus, g. tûs, m. punctio, g. onis, f.
 noppen. Pungere, p. pupugi, f. punctum; stimulare, p. avi. f. atum, r. aov.
 nopende/dwingende. Urgens, g. gentis, o.
 nopende/aengaende. Quantum ad: quod ad: quoad: pertinet ad: quod spectat ad.
 nopende de rest. De reliquo: quod ad reliquum.
 nopende mijn adijfs. Si mea quæritur sententia: quod ad meum sensum attinet.
 nooppfer. Stimulus, g. li m.
 noope. Villus, g. li: floccus, g. ci, m. tomentum, g. ti, m.
 nopachtigh nappigh. Villosus, a, um, o.
 noppen/de noppen up'trecken. Villos, floccos, tomenta detrahere.
 nozck/nozckachtigh. Contumax, perversus, g. cacas: cervicosus, durus, præfractus, a, um, o.
 nozck. Pervaciter, pertinaciter. adv.
 nozckfighepdt. Contumacia, perversicia, g. ciz, f.
 nozdt/noozden/'t geweste van midders nacht. Septentrio, g. onis: aparcias, g. ciz: boreas, g. rez, m.
 nozdachtigh / nozdelijck / nozdigh / nozdsch Septentrionalis, borealis, e, g. lis. arcticus, arcticus, a, um, o.
 nozdt-asse. Polus arcticus.
 nozdenwint. Aquilo, g. onis, m.
 nozdoostenwindt. Cæcias, g. ciz: hellefontias, g. tiz, m.
 nozdt-westwindt. Caurus, g. ri: argestes vel argæa, g. fcz, m.
 Noozdtzee. Mare Germanicum.
 noozdtsteen. Magnes, g. netis, m.
 notabel/wiert om t'onthouden. Insignis, e, g. nis; notabilis, e, g. lis, o. Memoratu dignus: res non levis momenti.
 notabel/treffelijck. Eximius, a, um: præstans, g. tantis: excellens, g. lentis, o.
 notabel/eerelijck. Honoratus, honorandus, vnc.

NOT

venerandus, a, um, o.
notabelijck. Insigniter, magnopere, maximopere. *adv.* Non leviter; non mediocriter.
Notaris. Libello, tabellio, g. onis, m. *vulgo* Notarius, g. rii, m.
Notarialijck. Invenit tabellionis; instrumento publico libellionis.
Notariatschap. Libellionis munus: *vulgo* Notarius, g. tús, m.
note/bucht van den notenboom. Nux, nucis, f.
noten/ van de note. Nuceus, a, um, o.
note van eene hooge. Uncus, g. ci: alragalus, g. li, m.
note van eene kolomne. Epistylum, g. lii, n.
note/balcksteen. Mutulus, g. li, m, procores, g. rum, m. *pl. num.*
notebloemen. Nucamenta, g. torum, n. *plur. num.*
notebolster. Culeolus, g. li, n.
noteboom. Nux, g. nucis, f.
notebosch. Nucetum, g. ti, n.
note muscaet. Nux myristica.
notsen. Nucula, g. lz, f.
note in 't musseck. Nota, g. tz, f.
note/ aenteekeninge/ uytlegginge. Explicario, annotatio, animadversio, g. onis, f. commentarius, g. rii, m.
note/ tecken/mark. Signum, g. ni, n. tessera, x, f.
noteren/ onthouden/ in memorie houden/ gaedestaen. Advenere, animadverere, p. verti, f. versum; observare, p. avi, f. atum, *reg. asc.*
noteren/ overleggen. Considerare, p. avi, f. atum; expendere, p. pendi, f. pensum, r. acc.
noteren/ met een marcq oft tecken afs teekenen. Adscribere notam, r. dat. *vel acc. cum Ad.*
noticie/ kennisse/ wetenschap. Notitia, peritia, g. tia; notio, cognitio, g. onis, f.
notitie van iet hebben. Meminisse, meminisse, recordari, p. datus, f. datum, *dep. reg. gen. vel acc. vel abl. cum De.* Reminisci, *su. prat. r. en. vel asc.* Rei alicujus notitiam, scientiam habere: rem aliquam comperitam habere.
notitie van iet houden/ opschrijven. Referre in tabulas: rationibus adscribere.
notitie van iet houden/ onthouden. Memoria retinere: memoriz insigere.
notitie/kennisse/ gemeenschap. Familiaritas, g. tatis; conversatio, conjunctio, onis; consuetudo, g. dinis, f. usus, g. usus, m.
ick en hebbe daer geen notitie aen. Nulla mihi cum illo intercedit familiaritas.
notificeren/kennelijck maken. Significare, p. avi, f. atum, *reg. asc. ras & dat. pers.*

NOV NU

notoir/ kennelijck. Notus, manifestus, apertus, a, um; evidens, g. dentis, o.
notoیرهlijck. Manifeste, evidenter, *adv.*
notoیرهتق. Evidentia, tia, f. Publica notitia.
notitie/ leerjongen. Novitius, g. tii, tyro, g. ronis, m.
notitie in de religie. Religiosus novitius, religiosz disciplina novitius; instituti religiosi tyro.
notitie zijn. Novitium agere, tyronem esse, in tyrocinio exerceri.
noticiaet in de religie/ 't leeren om sels gheue te zijn. Religiose vitz tyrocinium; religiosi tyrocinii palastra.
noticiaet/ 't huys daer de notitien woonen. Novitorium domus; Religiosorum tyronum xdes, domicilium, sedes.
nu/ nouw. Jam, modo, nunc, *adv.*
nu d'een nu d'ander/ overhandt. Alternatin, vicissim, *adv.* (mum.)
nu eerst. Jam modo; jam primum; nunc primum strackz/ terstondt. Confestim, statim, jam nunc, *adv.*
nu ter tijdt. Hoc tempore, hac xate.
nu boogtaen. Posthac, porro, *adv.* Impositum.
nuchte/ nuchten/ nuchtens/ Fl. Holl. boog noen. Mane, *adv.* matutino vel antemeridiano tempore.
wozgen nuchten/ Fl. Cras mane.
nuchter/ die noch niet gegeten en heeft. Jejunus, a, um, o.
nuchter/ niet droncken. Sobrius, a, um, o. |
nuchterheyt. Sobrietas, g. tatis, f.
neusch/ scheef. Obliquus, transversus, a, um, o.
nueschelijck/ scheef. Oblique, transversim, *adv.*
nut. f. nutken. Nutulus, sciolus, a, um, o.
nut/ van geender weerden. Irritus, castus, a, um, inanis, e, g. nis, o.
nutheyt/ nuttigheyt. Vitium, g. tii, n. Irrita actionis vitium; vitiöse actionis defectus.
nut/ nutbaer/ nuttelijck/ nuttig. Utilis, conducibilis, e, g. lis; fructuosus commodus, compendiolus, a, um; expediens, g. dientis, o.
't gemeen nut. Bonum publicum.
nut zijn/ profijtelyck zijn. Prodesse, profum, p. prolui, contere, tero, p. contuli, f. colatum, conducere, p. duxi, f. ductum, expedire, p. divi, f. ditum, r. dat. *pers. vel acc. cum Ad.* Emolumento esse: è re esse: conducibile esse. r. dat.
nutbaerheyt. Utilitas, tatis, f. commodum, g. di: emolumentum, g. ti; compendium, g. dii: lucrum, g. cri, n. quæstus, g. stus, m. f. profijt. Profectus, g. us, m.
nuttelijcken. Utiliter, fructuose, *adv.*
nutten/ nuttighen/ oebuycken. Uti, p. usus, i.

ufus; frui, p. fruimus. dep. r. abl.
nütten/innemen/eren. Vefci, dep. fm. pret. aut
fup. r. abl. lumere, p. lumplü, f. lumprum. r. acc.

O! Nota admirantis, exclamantis, detestantis,
laudantis, irridentis, vomitantis,
Ec.

Wat een hjaeben kekele is dit! O virum
egregium! ð virum eximium!

Wat quaet menfche! O celestum! ð facin
rofum!

obediēt/gehoorfaem. Obediens, g. dentis,
obsequens, g. quentis; obreptans, obse
cundans, g. antis; moriger vel morigerus,
a, um, o.

obediētlijck / gehoozfaemlijck. Obe
dienter, obsequenter; obtemperanter, mo
rigrere, adv.

obediētie / gehoozfaemheyt. Obedientia,
obsequentia, g. tie; obtemperatio, g. onis, f.
obsequium, g. quii, n.

**obediētie/brief van den Obersten in een
Cloofter aen een ander Clooster.** Com
muneatus, g. tūs, m. Syngraphus commea
tūs.

obediētie/bebel van den Obersten. Jus
sum, g. si, mandatum, g. ti, n.

obedieen/gehoozfaem zyn. Obedire, p. di
vi, f. ditum: parere, p. parui, fm. sup. ob
sequi, p. secutus, dep. obtemperare, p. avi,
f. atum; morem gerere, morigerum esse,
r. acc.

obelijck/colomne. Obeliscus, g. ci, m.

**object/r gene dat men fier/otfchoot/ ge
boelt.** Obiectum, g. ti, n.

objectie/tegen redene. Obiectio, oppositio, g.
onis, f. obiecta, g. ðorum, n. pl. num. Argu
mentum in contrarium.

objicieren/tegen seggen. Objicere, cio, p. je
ci, f. jectum: opponere, f. sui, f. pbitum.
r. acc. rei & dat persf.

**objicieren / berwijten/ op sijn hoot han
gen.** Objicere, cio, p. jeci, f. jectum: expro
brare, p. avi, f. atum. Probro dare vel ver
tere: crimini aut vitio dare. r. acc. rei & dat.
persf.

oblatie / offerhande. Donarium, g. rii, do
num, g. ni; munus, g. neris, n.

obligatie/ plicht / verbinteniſſe/ ſchuldt.
Obligatio, debitus, g. onis, f.

obligatie hebben/veroblijgeert zyn. Alteri
beneficii nomine obstrictum & devinctum
esse.

**in obligatie ballen/ſich verobligeren aen
ren anderen.** Obligationem contrahere
obligationem inire: obstringere se ali
cui.

**in obligatie trekken / eenen anderen aen
ſich verobligeren.** Beneficio sibi obstringere
aliquem: officio sibi devincire aliquem.

Obligatie / handſchrijft. Syngrapha, g. phz
p. chitographum, g. phi, n. Cautionis ſcri
ptum: cautionis syngraphum: obligatio ſcri
pto concepta.

oblige. Cruſtdlum, g. li: laganus, g. ni, m.
oblige/ouml. Obelia, g. liz, f.

obligebacker. Lagnarius, g. rii, m.

obſcur. f. Doncket. Caliginofus, obſcurus,
a, um, o.

**obſerberen / onderhouden / achterholgen
ut: Een wet obſerberen.** Obſervare legem:
custodire legem: parere legi.

obſerberen/gaede ſlaen/ letten op iet. Ani
madvertere, p. venti, f. verlum: obſervare,
p. avi, f. vatum. r. acc.

obſtakel/ belet. Obſtaculum, g. li: impedi
mentum, g. ti, n. obex, g. obicis, m.

**obſtinaet/ hertneckigh/ ſtyffſinnig/ hals
ſtarrigh.** Pertinax, pervicax, g. caxis: obſti
natus, obfirmatus, prazraus, cervicoſus,
capitoſus, a, um, o.

obſtinaet bigben. Animum obſtinare: ani
mum obfirmare.

obſtinaetheyt. Pertinacia, pervicacia, g. ciz;
obſtinatio, g. onis, f.

**obſtruce/ verſtoppinge/ verſtoptheyt
in 't lichaem.** Obſtruccio, intercluſio, g.
onis, f.

obtineren/ berrijgen. Obtinere, p. tinui, f.
tentum; impetrare, p. avi, f. atum: aſſequi,
conſequi, p. ſecutus, dep. r. acc.

obtinne/bercrijginge. Obtentio, adeptio,
impetratio, g. onis, f.

obviieren/ tegen zyn. Occurrere, p. curri, f.
curſum, r. dat.

eenigh quaet obviieren / beletten. Impen
dens malum occupare, prazoccupare, im
nenti malo occurrere, obviare.

occafie/ gelegentheyt/ middel. Occaſio, g.
onis: facultas, commoditas, opportunitas,
g. tatis, f.

d'occafie waernemen. Oblatam occaſionem
arripere, caſeſſere.

als de occaſie pzeſenteert. Ex occaſione: da
ta occaſione: per occaſionem: oblata oppor
tunitate.

occafie/oorſaecke tot iet. Occaſio, g. onis:
anſa, g. ſz; materia, g. riaz, f.

occafie geven. Occaſionem prazbere: argu
mentum ſubjicere: anſam objicere, offerre,
r. dat.

occident/ nederganck der Sonne/ Weſten.
Occidens, g. dentis: occaſus, g. ſūs, m.

occidentael/ ban het Weſtquartier. Occi
dentalis, e, g. lis, o.

occulieren / berberghen. Abſcondere, p.
ſcondi

foondi, *f.* sconsun, occultate, celare, *p. avi*, *f. atum*, *r. acc.*
occupatie/belet/negotie. Occupatio, *g. onis*, *f. negotium*, *g. tii*, *onus*, *g. neris*, *n.*
occupatie/ onrecht beerdig besit. Usurpatio, *g. onis*, *f. Iniqua occupatio.*
occuperen/plaets veflaen. Occupare, *p. avi*, *f. atum*; implere, *p. plevi*, *f. pletum*, *r. acc.*
occuperen/in 't werck houden. Occupare, *p. avi*, *f. atum*, *r. acc.* occupatum habere: occupationibus exercere.
occuperen / tegen recht innemen ende besitten. Usurpare, occupare, *p. avi*, *f. atum*, *reg. acc.* Contra jus possidere.
fich occuperen. Occupare se; occupationibus se exercere: occupatum agere.
occurrentie/ gebal. Casus, *g. sus*, *m. fors*, *g. fortis*, *fortuna*, *g. nx*, *f. Calus fortuitus.*
in verfehpenden occurrentien. Variis locis & temporibus.
occurreren/ boozballen. Occurrere, *p. curri*, *f. cursum*; evenire, *p. veai*, *f. ventum*: accideri, *p. cidi*, *sine sup.*
Oceaan/ Zee. Oceanus, *g. ni*, *m.*
Och! o! ah! heu! cheu! *vz!* *intrj.*
Ochermen! Eheu! Heu miserum!
Och hos! o quam!
Och jaer. Utique.
Och of! Utinam! o si, *reg. conj.*
Ochker. Ochra, *g. rz*, *f.*
Ochfael/ f. hoochfael. Cella chori sublimior.
ochfel. Axilla, *ala*, *g. f.*
't hape dat onder d' ochfelen is. Pili subalares.
ochselftanck. Hircus, *g. ci*, *m.* Virus alarum.
ochs, *hooft*. Doliium, *g. lii*, *n.*
octabe/ den achyften na de feest. Octava, *g. vz*, *f.*
october/ maendt. October, *g. bris*, *m.*
octrop/toelatinge/het toelaten op eenigh berfoeck. Concessus, *g. sus*, *m.* facultas, potestas, *g. ratis*; venia, *g. ni*; cessio, *g. onis*, *f.* indultum, *g. ti*, *n.*
octropieren/ toelaten. Concedere, *p. cessi*, *f. cessum*, *permittere*, *p. misi*, *f. mistum*; indulgere, *p. duli*, *f. dulum*: impertiri, *p. pertitus*, *dep. & impertire*, *p. tivi*, *f. titum*, *r. acc. rei & dat. pers.*
odieu/ hehaetigh. Odiosus, *a*, *um*, *o.*
oeffenen. Exercere, *p. cui*, *f. citum*, *colere*, *excolere*, *p. colui*, *f. cultum*; tractare, *p. avi*, *f. atum*, *r. acc.* Verleri in aliqua re.
oeffeninge. Exercitium, *g. tii*, *studium*, *g. dii*, *n.* exercitatio, *g. onis*, *f. usus*, *g. us*, *m.*
oest/ fruyt/ alderhande boomingewas. Pomum, *g. morum*, *n. pl. num.* fructus, *g. ctium*, *m. pl. num.*
rijp oest. Poma matura.
swaep oest. Poma serotina.
voegh oest. Fructus praecox.

oest dat af balt. Poma cadiva.
oest dat schellen heeft. Nuces, *g. eum*, *f. pl. num.*
oesthof. Pomarium, *g. rii*, *n.*
oestkeller. Oporotheca, *g. cz*, *f.*
oestmarkt. Forum pomarium.
oestkoopet. Pomarius, *g. rii*, *m.*
oester. Ostrea, *g. strez*, *f.* ostreum, *g. strej*, *n.*
zeeoester. Ostreum marinum.
laeckoester. Ostreum lacutre.
ribieroester. Ostreum fluviatile.
oesterplaets. Ostrearia, *g. riz*, *f.*
oester wys gemact kt. Ostreatus, *a*, *um*, *o.*
oesterz/ ban oesters. Ostrearius, *a*, *um*, *o.*
oebter. Litus, *g. litoris*, *n. agra*, *g. agra*, *ripa*, *g. pz*, *f.*
Of. Num, *an*, *adv.* *li*, *conj.*
of/ Holl. Fl. *l. af.* De, *a*, *ab.*
offeneren / tene foute doen. Offendere, *p. fendi*, *f. fensum*; delinqueri, *p. liqui*, *f. liquum*; peccare, *p. avi*, *f. atum.*
offeneren/ yemand te onbzeden maken/ storen. Offendere, *p. fendi*, *f. fensum*; laedere, *p. laxi* *f. laxum*, *reg. acc.* damnum vel detrimentum inferre, *r. dat.*
offensie/ faute. Culpa, *g. pz*: noxa, *g. rz*, *f.* delictum; peccatum, *g. ti*, *n.*
offensie/ storenis. Offensa, *g. lz*, *f.*
offensie/ schade. Laxio, *g. onis*, *f.* damnum, *g. ni*; incommmodum, *g. di*, *n.*
offensif / dat de schade vpbzenght. Inustus, *noxius*, *a*, *um*, *o.*
offensibe oozloge. Bellum offensivum.
offensibelijck oozlogen. Propulsate vim illatam.
offensibelijck. Hostiliter, offensivè, *adv.*
offer/ 't gene datinen offert of geest. Oblatio, *g. onis*, *f.* donarium, *g. rii*, *n.*
offer/ offerhande/ f. Sacrificie. Sacrificium, *g. cii*, *n.* immolatio, *g. onis*, *f.*
offeren. Offerre, offero, *p. obtuli*, *f. oblatum*, *largiri*, *p. gitus*, *dep. r. acc.*
offerkiste. Gazophylacium, *g. cii*, *n.*
offerpennick. Strips, *g. stipis*, *f.*
officie/ aumt/ last/ belwint. Officium, *g. cii*: munus, *g. neris*, *n.* munia, *g. niorum*, *n. pl. num.* partes, *g. tium*, *f. pl. num.* provincia, *g. ciz*. Sparta, *g. rz*, *f.*
't is u officie. Tui officii est: tui muneris est: tuarum est: tuar partes sunt: tuarum est partium: ad te pertinet.
ijn officie bedienen. Fungi officio vel munere: obire vel exequi munus suum, obire munia sua.
officier/ die eenigh officie bedient. Muneris administer, vel administrator: muneris praefectus.
Officier / rechter. Prator, *g. oris*: iudex, *g. dicit*, *m.*

officier / stadts dienær. Licor, g. ois, m. efficien van den hobe. Officia Palatina, n. pl. num.

oft. Vel, aut, five, seu, adv.

oic / kindt / erfgenaem. Soboles, g. lis, f. hares, p. redis, c.

oichore / etc. f. oiboit. Commodum, g. i, n.

oikond / wettige ende volkomene getuigenisse. Testimonium amplissimum.

oikonde / getuige. Testis amplissimus.

oikonde / wetenschap. Notitia certa; notitia prima, notitia ab ipsa origine veritatis petita.

oikonden. Testari, p. atus, f. atum; profiteri, p. professus, dep. notificare, p. avi, f. atum.

okeler / Fl. noteboom. Nax, g. nucis, f.

oker. Ochra, g. ra, f.

okherbleeck / okhergeil. Sil, g. filis, n.

okernore. Juglans, g. glandis, t.

oleanderboom. Nerium, g. rii, rhododendrum, g. dri, n, rhododaphne, g. nes, f. Herba Sabina; Oleander, dri, m.

olie. Oleum, g. lei, n.

olie van oljben. Olivum, g. vi, n. Oleum olivarium; olivz oleum.

olie van suete oljben. Oleum omphacinum, acerbum, aitivum.

olie van onrype oljben. Oleum drupz: olivz drupz oleum.

olie van heel rijpe oljben. Oleum maturum,

olie van noten. Oleum nucum, caryinum.

olie om t'eten. Oleum cibarium.

olie om mede te smeiren. Oleum unguentatum.

olie van haepen. Oleum laurinum,

olie van peck. Pissellzum, g. lei, n.

olie van kempfaet. Oleum cannabinum.

olie van lijnsaet. Oleum lineum,

olie van lilien. Oleum liliacinum.

olie van rosen. Oleum rhodinum.

oliachtigh / van olie. Oleaceus, oleosus, a, um, o.

oliekruyck / oliepot. Lecythus, g. thi, m.

olientulen. Olearia, g. ria, f. vel olearis mola.

olijperffe. Trapetus, g. ti; trapes, g. petiz, m.

oliekoeck. Libum oleatum.

oliedroeffent / dun. Amurca, g. cz, f.

oliedroeffent / dick. Feces, g. cium, t. pl. num.

olieslager / olie berkooper. Olearius, rii, m.

oliesteen / metsteen / die met olie moet gestreken worden. Cos olearia.

olie berwe. Oleatum, g. ti, n.

olijf / oljbe. Oliva, g. vz, f.

van oljben. Oleaceus, oleaginus, oleagineus, a, nm, o.

oljboom. Olca, g. les, f.

wilden oljboom. Oleaster, g. stri, m.

oljstijdt. Oleitas, oliviras, g. tatis, f.

oljben plicken. Olivare, p. avi, f. atum. Oleitatem facere.

olibaester / colenr treckende op oljben. Olivarius color; olivz color; olivz pallor.

olijf-bosch / oljbiere. Olivetum, g. ti, n.

olijf-steen. Nucleus olivz.

oljbe die in haer eegen olie oft in den pekelsweet. Colombas, g. badis, f.

compositie / han rijpe oljben met sout / benckel / lentisch / ende most. Sampsā, g. sz, f.

compositie / han rijpe oljben met sout / benckel / lentisch ende olie. Epytron, g. ri, n.

t'heyligh Oljffel. Sacrum Chri sma.

olin / olinboom. Ulmus, g. mi, f.

olmenbosch. Ulmetum, g. ti; ulmarium, g. rii, n.

olmen / van oint. Ulmeus, a, um, o.

om. *Conjunctiva particula.* ob, propter, *prop. reg. accus.*

omdat / om dies wille dat. Eo quod, propter ea quod, *r. conj.* quandoquidem, *r. indicat.* *et conj.* quia, *r. indicat.*

om niet / sonder reden / etc te bergeeffs. Frustra, gratis, nequidquam, *adv.*

om niet / sonder betalinge. Gratuito, *adv.*

om Godts wille. Propter Deum.

om. *Particula finalis.* Ad, *r. acc.*

om te timmeren. Ad ædificandum.

om te leeren. Ad discendum: discendi causa.

om / condt-out. Circum, *r. acc.*

om ende om. Circumcirca, *adv.*

de windt is om. Ventus mutavit: ventus aliunde spirat.

omhoogh. Sursum, *adv.*

om leegh. Deorsum, *adv.*

out. *In compositione.*

ombinden. Circumligare, p. avi, f. atum, *r. acc.*

ombalwecken. Circumvallare, p. avi, f. atum, *r. acc.*

omdoogen. Reflectere, inflectere, p. flexi, flexum: intorquere, p. torxi, f. tortum, precurvare p. avi, f. atum, *reg. acc.*

ombzengen / dooden / vernoozden. Occidere, p. cidi, f. cisum, *r. acc.* f. dooden. Interficere, p. feci, f. factum, Necare, p. avi, f. atum, *r. acc.*

ombzengen / berquisten. Prodigere, p. prodigi, *smo sup. r. acc.* f. Berquisten. Dissipare, p. avi, f. atum. Consumere, p. sumsi, f. sumtum, *r. acc.*

omcingelen. Cingere, circumcingere, p. cingxi, f. cinctum: circumdare, p. dedi, f. datum, *r. acc.*

omkleedt. Amiculum; g. li, n.

ontkomen/bergæen. Occumbere, *p. cubui, f. cubitum; cadere, cecidi, f. casum; perire, interire, eo, ivi vel ii, f. itum.*

omkooopen / met ge'dt rozromperen. Corrumperè donis : pervertere pecuniis ; auro corrumpere : auro in partes suas attrahere, *r. acc.*

omkrabben. Circumscalpere, *p. scalpsi, f. scalprum ; circumfricare, p. fricui, f. frictum, r. acc.*

omkrommen / f. omboogen. Circumflectere, *p. flexi, f. flexum; recurvare, p. avi, f. atum, r. acc.*

omkruppen. Circumrepere, *p. repsi, f. reptum, r. acc.*

ondeplen. Distribuerè, *p. bui, f. butum, r. acc.*

omdoen / f. omcingelen. Circumcingere.

fich om doen / perwers na becnemen. Dispicere, *cio, p. spexi, f. spectum; inquirere, perquirere, disquirere, p. quisivi, f. quisitum; investigare, p. avi, f. atum, r. acc.*

omdzaepen. Verrere, circumvertere, invertere, *p. verti, f. versum; torquere, contorquere, intorquere, p. torfi, f. torsum; circumgyrare, circumrotare, p. avi, f. atum, r. acc.*

omdzaeffinge. Circumgyratio, circumrotatio, *g. onis, f.*

omdzaegen. Circumferre, *fero, p. tuli, f. latum; circumgestare, p. avi, f. atum, r. acc.*

omdzaaginge. Circumlatio, circumgestatio, *onis, f.*

omdzaiben. Circumagere, *p. egi, f. actum, r. acc.*

omdzainken. In orbem bibere.

omgaen/rondt omgaen. Circuire, circuo, *p. circuivi, f. circuitum; circumire, circum-eo, p. circumivi, f. circumitum,*

omgaen / ban achter omgaen. Circuire à tergo, retrò.

omgaen / ban boren omgaen. Circumire à fronte.

omgaen met pet / met pet handelen. Versari in realiquà: rem quampiam exercere.

met koopmanschap omgaen. Negotiari, *p. atus, f. atum, dep. Exercere commercia,*

omgaen / met pemaent hanteren ende bets keeren. Versari vel conversari cum aliquo : acitare frequentius cum aliquo : ut alicujus consortio & familiaritate. *f. gemeenschap met pemaenden hebben. Uti aliquò familiaritèr.*

omgaen / gebaen worden / ut : Eist wat daer omgaet. Quid ibi fiat, vide: quid agatur, explora.

omgaen / wegh omgaen / langeten wegh omgaen. Longiore itinere proficisci : vià minus compendiosà incedere.

omgaen / bot worden. Obrundi, *p. tulus; hebetari, p. atus, pass.*

omgaen/ut: Wy en gaet daer niet aen om. Non utitur ambagibus : non simulate aut occultè agit : nam loquitur rectè : planè & nude eloquitur.

omganch / het quingaen. Circuitus, ambitus, *g. tús, m. circuitio, g. onis, f.*

omganch / vandt. Porticus, *g. cás, f. peristilium, g. lii, n.*

omganch aen een toren. Peribolus turris : lorica turris.

den omganch om een chooz in een groote kercke. Abitus chori.

omganch van een kermisse. Pompa sacra.

omgangen der wegen. Ambages, *g. gam, f. pl. num. anfractus, g. tús, m.*

omgaen / besluften. Circumdare, *p. dedi, f. datum; includere, p. clusi, f. clusum, r. acc.*

omgeben / in 't ronde upt deplen. Distribuerè, *p. bui, f. butum, r. acc.*

omgeben / om pet geben / achten. Curare, *p. avi, f. atum, r. acc.*

ick en gebede daer niet om. Parvipendo. *p. pendi, f. pensum; parviduco, p. duxi, f. ductum; floccifacio, p. feci, f. factum. Sufque deque habeo; pro nihilo duco; nil moror. **

omgorden. Circumcingere, *p. cinxi, f. cinctum, r. acc.*

omgraeben. Circumfodere, *dio, p. fodi, f. fossum, reg. acc.*

omgraebinge. Circumfessio, *g. onis, f.*

omgrypen. Comprehendere, *p. hendi, f. henum; amplecti, p. plexus, dep. reg. acc.*

omhanch / omhanghfel. Velum, *g. li: velamen, g. minis: velarium, g. tii; peripetasma, g. matis, n.*

omhangen. Circumdare, *p. dedi, f. datum; velare, p. avi, f. atum, r. acc.*

omhelpen / f. dooden. Occidere, *p. cidi, f. cium; f. herquisten. Consumere, p. sumpsi, f. sumptum, r. acc.*

omhelsen. Amplecti, complecti, *p. plexus; amplexari, p. atus, f. atum, dep. reg. acc.*

omhelsinge. Complexus, amplexus, *g. tús, m. amplexatio, g. onis, f.*

omheppen / f. omtupnen. Circumsepere, obsepere, *p. lepsi, f. leptum, r. acc.*

omjaegen. Circumagere, *p. egi, f. actum; agitare, p. avi, f. atum, reg. acc.*

omkeer. Circuitio, *g. onis, f. circuitus, am. bitus, anfractus, g. tús, circuitus, g. ci, m.*

omkeren / omstozzen. Verrere, invertere, *p. verti, f. versum; versare, p. avi, f. atum, r. acc.*

omkeeren / wederom komen. Reverti, *p. ver-sus, dep. redire, eo, p. ivi, & ii, f. ditum.*

omkeeringe / omstoztinge. Versura, inversura, *g. rz: inversio, conversio, g. onis, f.*

omkycken / f. omsien. Circumspicere, respicere,

cere, p. spexi, f. spectum, r. acc.
omlecken. Circumlingere, p. linxi, f. linctum;
 allambere, p. lambi, sine sup. reg. acc.
omlegghen. Circumponere, p. posui, f. pos-
 tum: cingere, p. cinxi, f. cinctum, r. acc.
omleghsel/boozt. Ora, g. rz, instita, g. rz, f.
 hmbus, g. bi: limbulus, g. li, m.
omliggen. Circumjacere, p. jacui, sine sup.
omliggende landen. Regionis conteminate.
 terra circumjecta.
omlommeren. Obumbrare, p. avi, f. atum,
 r. acc.
omlommeringe. Obumbratio, g. onis, f.
omloup/f. omgauck/oukeer. Circuitus, am-
 bitus, g. us, m.
omloop/spyngbier. morbi genus. Herpes, g.
 pis; zona, g. nz, f.
omloop des hemels. Caeli ambitus.
**omloop des hoofst/ swymelinge/ fupse-
 linge.** Verrigo capitis.
omloopen. Circumcurrere, p. curri, f. cur-
 sum, r. acc. circumcurrere, p. avi, f. atum.
omloopende/omloopigh. Flexuosus, a, um, o.
omlooper. Circumforaneus, g. nei, m.
omloopinge van 't water. Circumluvio, g.
 onis, f.
omlupken/rontsom besetten. Circumsepi-
 re, p. sepsi & sepivi, f. septum & sepitum,
 r. acc.
ommueren. f. beinueren. Muro cingere, mu-
 ro munire, claudere, murum circumdu-
 cere.
omnaepen. Circumfuere, obsuere, p. fui, f. fu-
 tum, reg. acc.
omnaelen. Terminis circumcludere, reg. acc.
omrede. Circumlocutio, g. onis; ambages, g.
 gum, f. plur. num.
omrijden. Obsequere, p. avi, f. atum, r. acc.
omriack. Circuitus, ambitus, g. tús, gyrus, g.
 ri; circulus, g. li, m.
omringhen. Circumdare, p. dedi, f. datum;
 cingere, p. cinxi, f. cinctum; vallare, p. avi,
 f. atum, reg. acc.
omsaepen. Circumserere, p. sevi, f. satum,
 r. acc.
omschaduwten/Holl. omschijnen. Obumbra-
 re, p. avi, f. atum, r. acc.
omschaeben. Circumdolare, p. avi, f. atum,
 Circumradere runcina, r. acc.
omseheiten. Circumtondere, p. cumtondi, f.
 tonsum, r. acc.
omschijnen. Circumfulgere, p. fulsi, sine sup.
 r. acc.
omschutten. Circumcludere, p. clusi, f. clusum.
 Sepire asseribus, reg. acc.
omsetten/besetten. Circumponere, p. posui,
 f. positum; obsidere, p. sedi, f. sessum,
 reg. acc.
omsetten/van sijn op set afstrecken. Averte-

re à proposito, excepto, à consilio, &c. r. acc.
omzicht. Circumpectus, respectus, g. us, m.
**omzichtigh/ omsichtighcpdt/f. boozsich-
 tigh/ &c.** Circumpectus, consideratus,
 a, um, p.
omzien/achterwaerts sien. Respicere, cio, p.
 spexi, f. spectum.
omzien/rontsom sien. Circumspicere, cio,
 p. spexi, f. spectum; circumspicere, p. avi,
 f. atum.
**omzien/ in den windt sien/goede toeficht
 hebben.** Avertere, p. tendi, f. tentum.
omzien/niet betrouwen. Diffidere, p. sisus,
 neutro pass.
't omzien. Circumpectio, g. onis, f.
omslaen. ab. Vertere, invertere, p. verti, f.
 versum: versare, p. avi, f. atum, r. acc.
omslaen/pass. Inverti, everti, p. verlus: ut:
Den wagen slaet om. Curus evertitur.
omslaen/ombouwen. Replicare, p. avi, f.
 atum, ut: De mouwen omslaen. Replicare
 manicas.
**omslaen, ut: Den mantel om de ooren
 slaen.** Involvere se pallio.
omslaen/ ut: De troumel omslaen. Ad
 tympani pullum aliquid publicare.
omslagh/decksel. Amiculum, operculum,
 g. li, n.
omslagh/inwindfel. Involverum, g. cri, n.
omslagh/'t omkeeren. Inversio, replicatio, re-
 flexio, g. onis, f.
omsmijten/f. omslaen. Invertere, p. verti, f.
 versum: versare, p. avi, f. atum, r. acc.
sijn gat omijnsten. A priori statu in alium
 transire; mutare prius vitæ genus: à pri-
 mæ conditione desciscere: alium fieri à
 seipso.
omspitten/f. omgraben. Circumfodere, g.
 fodi, f. fossum, r. acc.
omspzinger. Saltitare, p. avi, f. atum: circum-
 siliare, p. silui & silui, f. sultum.
omspzinger met peimant. Iniquius, durius,
 inhumanius cum aliquo agere.
omstaen. Circumstare, p. stiti, f. stitum,
 circumstare, p. stiti, f. stitum.
omstandt/geleghent van pet. Circum-
 stantia, g. tiz: conditio, g. onis, f.
omstoten/om verre stoten. Frosternere, p.
 tra vi, f. stratam: evertere, p. verti, f. ver-
 sum, r. accus.
omstooten/f. beletten. Impedire, p. divi, f.
 ditum, r. acc. Prohibere, p. bui, f. bi-
 tum.
omstozten. Effundere, profundere, p. fudi, f.
 fulum, r. acc.
omstrycken. Circumlinere, p. ivi & evi, f. ni-
 tum, r. acc.
omthunnen. Circumstruere, p. struxi, f. stru-
 ctum, r. acc.

omtrent. Circa, propè, Arcitet, *prop. r. acc.*
 sub. *prop. r. acc. & abl.*
 omtrömmelen / f. omftraen. Sonitu tympani promulgate: tympano ad arma evocare.
 ontupnen. Circumsepire, obsepire, p. lepivi & sepsi, f. sepitum & septum, r. acc.
 omballen. Corruere. p. corui, f. corrum, *part. corruiturus: concidere, p. cidi, sine sup. collabi, p. lapsus, dep.*
 ombanck. Circuitus, ambitus, g. tūs, mēlc.
 ombangen / ombatten. Amplecti, complexi, circumplecti, p. plexus, amplexari; p. atus, *dep. reg. acc. Amplexibus vel complexu tenere. amplexu circumplecare.*
 ombere woypen / f. omwoypen. Subvertere, pervertere, p. verti, f. verſum.
 ombliegen. Circumvolare, p. avi, f. atum, *reg. acc.*
 omblieten / ombloeden. Circumfluere, p. fluxi, f. fluxum, r. acc.
 ombvoeren. Circumducere, p. duxi, f. ductum: circumvehere, p. vevi, f. veſum, r. acc.
 ombangen. Circumplicare, replicare, p. plicui, & uſtatiū plicavi, f. plicitum, & uſtatiū plicatum, r. acc.
 ombzghen. Fricare, circumfricare, p. fricui, f. fricūm: conterere, p. contrivi, f. contritum, r. acc.
 ombzgingen. Contorquere, retorquere, intorquere, p. torſi, f. tortum, *reg. acc.*
 ombzoeten. Verſare roſtro, *reg. accusf.*
 ombwaepen. *paſſ.* Vento deieci, p. deiectus.
 ombwaepen / *alk. ut: De windt heeft dat omgwaept.* Ventus deiecit, proſtravit.
 ombwandelen. Perambulare, p. avi, f. atum, r. acc.
 ombwateren. Cingere aquis.
 ombwegh. Anfractus, g. tūs, m. diverticulum, g. li, n. Vix flexus.
 ombwegen ſoeken in 't ſpreken. Uti circuitione; loqui per ambagēs, uti ambagibus.
 ombzvelben. Camerare, concamerare, p. avi, f. atum, r. acc.
 ombwenden. Vertere, invertere, p. vērī. f. verſum; verſare, p. avi, f. atum; volvere, p. volvi, f. volutum, *reg. acc.*
 ombwentelen. Convolvere, circumvolvere, p. volvi, f. volutum, r. acc.
 ombweden. Circumtexere, p. texti, f. textum, r. acc.
 ombwinpelen / bedecken. Velare, p. avi, f. atum; obvolvere, volvi, f. volutum, r. acc.
 ombwinpelen / f. betwinpelen in 't ſpreken. Teſtē loqui.
 ombwinden / pekens om windem. circumvolvere, p. volvi, f. volutum; complicare, p. cavi, f. catum, *reg. acc.*
 ombwanden / ombdraepen. Intorquere, con-

torquere, p. torſi, f. tortum, r. acc.
 omwindſel. Involutum, g. cii, n.
 omwoonen. Circumhabitare, p. avi, f. atum.
 omwoonders. Vicini, g. norum, accolz, g. larum, m. pl. num.
 omwoypen / om bettere woypen. Subvertere, pervertere, p. verti, f. verſum, deiecere, cio, p. jeci, f. jectum, r. acc.
 't landt omwoypen. Terram arare, paſtinare, fodere: terram aratio, paſtino *ſive ligone vertere.*
 ſijn gat omwerpen / bederben. Deficere, cio, p. feci, f. fecum. Peſſum ire.
off. extra compoſitionem nil valet, in compoſitione explicatur per in negatiuum.
 onabel / onbequaem. Inhabilis, e, g. lis inaptus, a, um, o. r. dat. vel acc. cum Ad.
 onachtbaer. Ignobilis, vilis, humilis, e, g. lis: obſcurus, inglorius, a, um, o. Obſcure tamz & exſtimationis: nullius nominis aut opinionis.
 onachtbaerhept. Obſcuritas, ignobilitas, vilitates, g. tatis, f. obſcura tama: nulla auctoritas: infima conditio.
 onachtbaerlyck. Obſcure, ignobilitate, adv.
 onachtfaem. Incautus, improvidus, r. gen. incircumſpectus, temerarius, a, um: imprudens, g. dentis, o. r. gen.
 onachtſaemhept. Incuria, g. riz; imprudentia, inconsiderantia, incogitantia; precipitantia, g. tiaz; temeritas, g. tatis, f. Inconfultatio ratio.
 onachtſaemlyck. Imprudenter, improvidè, inconsiderate, negligenter, temere, adv.
 onapngenaem. Ingratus, injucundus, a, um, o. Non acceptus. r. dat.
 onaengenaemhept. Diſplicitia, g. tiz, f.
 onaenghenaemlyck. Ingrate, inveniūtè, adv.
 onaerdigh / niet konſtigh / ſonder konſt gemaect. Ineptus, incultus, impolitus, inconcinuus; inveniūtus, indecorus, a, um, o.
 onaerdighhept. Ineptia, g. tiz, inconcinuitas, g. tatis, f.
 onaerdighlyck. Incleganter, indecore, inculte, inveniūtè, adv.
 onaerdigh / die npt de aerdt ſlaet. Degener, g. nenis, o. Majorum ſuorum moribus non reſpondens.
 onaerdigh groot. Valus, immenſus; a, um; immanis, e, g. riis, o.
 onbaruchertigh / ongenadigh. Inhumanus, ſcivus, rigidus, durus, a, um; immitis, e, g. tis: immifericors, g. cordis: crudelis, e, g. lis, o, *reg. Lat. vel acc. cum. In vel Er. ga.*
 onbaruchertighhept / onghenadighhept.

Inamifericordia, g. dia, savitia, inclemencia. g. tiz: asperitas, crudelitas, inhumanitas, g. tatis, f.
onbarmhertiglyck. Inhumanè, duriter, asperè, saviter, *adv.*
onbeanghst. Intrepidus, impavidus, a, um, o. *r. acc. cum Ad.*
onbebloet. Incruentus, incrementatus, a, um, o.
onbeklimmelyck. Inaccessus, prurptus, a, um, inaccessibleis, e, g. lis, o.
onbedacht / &c. f. onachtzaam / & onbedraeden. Negligens, g. tis, o. inconstutus, a, um, o.
onbedacht / die noch niet tot sijne jaren gekomen is. Minorennis, e, g. nis: impuber, g. beris, e, impubis, e, g. bis, o. Immaturus, annis.
onbedeckt. Nudus, reclusus, apertus, a, um, o.
onbedeckelyck. Apeitè, nudè, detectè, evidenter. *adv.*
onbedecktheft. Nuditas, g. tatis: eidentia, g. tia, f.
onbedenkelyck. Incogitabilis, e, g. lis, o. Quod cogitatione comprehendi non potest.
onbederbelyck. Incorruptibilis, e, g. lis, o.
onbedozben. Incorruptus, a, um; integer, gram, o.
onbedzeben / onerbaren. Inexpertus, a, um, o.
onbedzeben / daer niet veel volck hont. Infrequens, g. quantis, o.
onbedziegelyck. Infallibilis, e, g. lis, o.
onbedziegelycken / sonder bedrog. Infalibiliter, fideliter, *adv.*
onbedziegelyckheft. Infallibilitas, fidelitas, securitas, g. tatis, f.
onbedruydelyck / dat men niet kan uptleggen. Inexplicabilis, e, g. lis, o.
onbedwonghen. Incoactus, voluntarius, a, um, o.
onbegaen / onbetreden. Invius, a, um, o.
onbegaemt. Ignotus, a, um, ignobilis, e. lis, o. Idcelebris, e. is, o.
onbegeerigh / dat niet en begeert. Minimè cupidus: minimè appetens. *r. gen.*
onbegeerlyk / dat niet begeert en wozt. Quod non desideratur.
onbegraeven. Insepultus, inhumatus, a, um, o.
onbegrepen / dat niet begrepen en is. Incomprehensus, a, um, o.
onbegrepen / daer of daer ontrent. Incircà, circiter, *adv.*
onbegrepen / niet ghebat in sijn woorden. Non captus in sermone.
onbegrypelyck / dat men niet begrypen en kan. Incomprehensibilis, e, g. lis, o.
onbegrypelycken. Incomprehensibiliter *adv.*
onbehaghelyck. Ingratus, a, um; displicens, g. omis, o.

onbehaegelycken. Ingratè, invenuste, *adv.*
onbehandigh / onbehandtsaem / die niet bequaem is tot pet. Inhabilis, e, g. lis. *reg. dat. vel acc. cum Ad.*
onbehandigh / dat men niet hanteren kan. Intractabilis, e, g. lis, o.
onbehoedigh / &c. onachtzaam / &c. Incautus, a, um, o. imprevitus, a, um, o.
onbehoorelyk. Indecens, inconveniens, g. entis: indecorus, a, um, o.
'tis onbehoorelyk / 't en betaemt niet: Dedeceet, disconvenit; indecorum est; turpe est; præterdecorum est; à decoro alienum est.
onbehoorelyckhen. Indecenter, Irreverenter, inconvenienter, incongruè, *adv.*
onbehoorelyckheft. Indecentia, g. tiz, f.
onbejaert / onbedroeght. Minor annis, inconsideratus; a, um, o.
onbekenszaam / ondankbaer. Ingratus, a, um, o. Accepti beneficii immemor.
onbekenszaam / niet wel ont kennen. Ignoscibilis, e, g. lis, o.
onbekent. Ignovus, incognitus, obscurus, a, um, o.
onbekent zyn. Latère, p. tui. *sine sup. ignotum esse: ignotum vivere: obscuram vitam degere.*
onbekentheft / ontwententheft. Ignorantia, g. tia, f.
onbekentheft / ondankbaerheft: Ingratitudo. g. dinis, f.
onbeleest. Incivilis, e, g. lis; inhumans, inurbanus, infulsus, barbarus, rigidus, durus, austerus, a, um, o. Humanitatis expertus, humanitatis immemor; ab humanitate alienus *vel remotus.*
onbeleestzju. Agrestom esse: inhumanum esse: alienum & aversum esse ab humanitate: expertem esse humanitatis.
onbeleestheft. Inhumanitas, incivilitas, rusticitas, morositas, inurbanitas, g. tatis, f. Mores inculti & agrestes: morum rusticitas.
onbeleedelyck. Inciviliter, immodestè, inhumane, inurbane, *adv.*
onbelompen / bot / plomp. Rudis, e, g. dia; agrestis, e, g. tis; incultus, impolitus, incompositus, a, um, o.
onbeplant. Incultus, a, um, o.
onbeplumt. Inplumis, e, g. mis, o.
onbequaem. Ineptus, a, um; inhabilis, e, g. lis, o. *r. dat. vel acc. cum Ad.* Non idoneus.
onbequaemheft. Ineptia, g. tiz: absurditas, tatis, f.
onbequaemelyck. Ineptè, absurdè, incongruè, *adv.*
onbequaemelyck / ter ongelegghender ure. Inopportune, intempèstivè. Hora, loco & tempore.

tempore importuno, incommodo.
onberadelyck. Inconsulte, inconsulte, temere, præcipitanter, *adv.*
onberaeden. Inconsideratus, temerarius, a, um: præceps. g. cipitis, o.
onbereeden veirdt. Equus terox, indomitus.
onbereedt. Imperatus, a, um, o.
onberispelyck. Inculpatus, a, um: irreprehensibilis, e, g. lis, o. Culpæ expers: qui culpâ caret: omni obloquio superior.
onberoerelyck. Immobilis, stabilis, e, g. lis: fixus, immotus, firmus, inconcussus, defixus, a, um, o.
onberoerelycken. Immobiliter, immotè. *adv.*
onberoutwigh. Impœnitens, g. tentis, o.
onbesaepst. Incultus, a, um, o.
onbeschaedelyck. Innocuus, a, um, o.
onbeschaedighlyck. Innoxie, indemniter, *adv.*
onbeschaedigh. Indemnitas, e, g. nis: illæsus, a, um, o.
onbeschaemdelijck. Impudenter, invereconde, *adv.* Citra omnem pudorem.
onbeschaemt / onbeschoft. Impudens, g. dentis: effrons, g. frontis, inverecondus, immodestus, a, um, o. Perfrictæ frontis, proflitæ frontis: qui omnem pudorem abterfit: pudoris expers.
onbeschaemt zijn. Impudentem esse: perfrictæ frontis esse: posuisse vel exuisse pudorem; pudore carere: verecundiz sine transgressio.
onbeschaemthept. Impudentia, tiz, f. Frons perfricta.
onbescheedelyck / confuselyck. Confuse, indistincte, *adv.*
onbescheeden / confus onder malkanderen. indistinctus, confusus, indefinitus, a, um, o.
onbescheeden / onbeschepden / sonder verstant oft reden. Irrationalis, e, g. lis; indiligerus, a, um, o.
onbescheedenthept. Immodestia, g. stiz, f.
onbescheedentijck. Immodeste, indiscrete, *adv.*
onbeschermt. Indefensus, a, um, o.
onbeschoft / onbeschaemt / f. onbeschaemt. Impudens, g. tis, o, verecundiz expers.
onbeschoft / onbesnoept / niet opgeboest. Incompositus, impolitus, impexus, a, um; rudis, e, g. dis, o.
onbeschofthept. Ineptia, g. tiz, z.
onbesint / f. onbesaeden. Inconsultus, a, um, o.
onbesmet / snyber. Immaculatus, intemeratus, intaminatus, inviolatus, incontaminatus, purus, a, um, o.
onbesnoept / f. onbeschoft, incompositus, a, um, o.

onbesozght / f. onacht saemt. Negligens, g. ris, incuriosus, securus, a, um, o.
onbestandigh. Inconstans, g. stantis; levis, e, g. vis; labilis, instabilis, e, g. lis, lubricus, a, um, o.
onbestandigh. Vacillare, nutare, titubare, p. avi, f. atum.
onbestandighhept. Inconstantia, g. tiz; instabilitas, levitas, g. tatis, f.
onbestandighlyck. Inconstanter, leviter, *adv.*
onbesteterigh. Indomabilis, e, g. lis; indomitus, a, um, o.
onbestuyft / onacht saemt / f. onacht saemt. Secors, g. dis, o.
onbestuyft / sotachtigh. Barbus, stolidus, a, um, o. Stupidus, a, um, o.
onbestweken / onbeswijckelijck. Immotus, firmus, fixus, a, um; constans, g. stantis, o.
onbetamelijck / onbehoorelijck / f. onbehoorelijck. Indecens, g. tis, o.
onbeterlijck. Incorrigibilis, inemendabilis, e, g. lis, o.
onbetimmerde plaetse. Area, g. rez, f. Locus vacuus, cui nihil est inædificatum.
onbetreden. Inaccessus, inivius, incalcatus, a, tum: infrequens, g. quentis, o.
onbevallyck. Invenustus, illepidus, ineptus, bardus, indecorus, a, um, o.
onbevallyckhept. Ineptia, g. tiz, invenustus, g. tatis, f.
onbedleckt / f. onbesmet. Immaculatus, a, um, o.
onbedzeest. Intrepidus, impavidus, securus, a, um, o.
onbedzeedelijck. Intrepide, impavide, secure, fortiter, animosè. *adv.*
onbedijdt. Immunitus, a, um, o.
onbedoed saemt / f. onbetaeden. Inconsultus, a, um, o.
onbedijcht. Sterilis, e, g. lis; instructivus, a, um, o.
onbewandelt. f. onbetreden. Inivius, a, um, o.
onbewerghelijck / onbeweegt. f. onberoerelijck. Immobilis, e, g. lis, o.
onbewerghelijckhept des betten. Apathia, g. thiz, f.
onbewenelijck. Indeplorabilis, e, g. lis, o.
onbeweent. Indeploratus, indefectus, a, um, o.
onbewooneijck. Inhabitabilis, e, g. lis, o.
onbewoont. Incultus, a, um, o.
onbilligh. Iniquus, injustus, injurius, a, um, o.
onbillighhept / ongelijck. Injuria, g. riz, i. i. quitas, g. ratis; injustitia, tiz, f.
onbillighlyck / tegen alle recht / t'ourecht. Inique, immeruo, injuria, injuriose, *adv.* Contra quam jus est, præter meritum: contra fas & æquum.
onbillighlyck handelen / ongelijck doent.

Inique agere : injuste agere : perperam agere : contra jus fasque agere : facere injuriam.
onbloedigh. Incrementus, a, um, o.
onboetveerdigh. Impoenitens, g. tentis, peritax, g. naxis, o.
onboetveerdigheyt. Impoenitentia, g. riz, f.
onbondigh/dat re vergeefft is. Irritus, a, um, o.
onboogigh / dat men niet boogen en kan. Inflexibilis, e, g. lis, o.
onbzekelijck. Infractus, a, um, o.
onbzuichelijck. Inusitatus, exoletus, a, um, o.
once. Uncia, g. ciz, f.
een once swaer. Uncarius, a, am, o.
een halbe once swaer. Semuncarius, a, um; semuncialis, e, g. lis, o.
anderhalf once swaer. Sescuncarius, a, um. Sescuncialis, e, g. lis, o.
 twee oncen swaer. Sextantarius, a, um, o. &c.
met oncen/once booz once. Uncia, adv.
wonchzifstelijck. Impie, adv.
onklaer/troebel. Turbidus, turbatus, feculentus, a, um, o.
onklaer/doncker. Obscurus, tenebricosus, a, um, o.
onklaer/onbepl / ut : 't is onklaer. Haud certum : non est secum vel liberum.
oncozrect / f. incozrect. Mendosus, a, um, o.
onkost/dagelijcksche uptgaede. Sumptus, g. tis, m. impendium, g. dii; expensum, g. si, n. expensa, g. se, f.
onkosten doen. Sumptus facere, expendere, infamere, impendere, erogare : impensas facere.
onkosten / 't gene men uptgebet moet booven de wieerde dan de koopmanschap. Accessiones, g. nuro, f. accessoria, g. riorum, n. pl. num.
onkruggelijck/onberkruiggelijck. Haud parabilis, e, g. lis, o. Acquisitum difficilis.
onkrupdt. Zizanium, g. nii; lolium, g. lii, n. zizania, g. niz, f.
onkrupsch. Impurus, obscenus, immundus, impudicus, a, utri, o.
onkrupschelijck. Impudice, obscene, spurce, adv.
onkrupsheyt. Immunditia, spurcitia, g. ti; libido, g. dinis, f.
onbachtigh. immemor, g. moris, o.
ondank. Mala gratia.
ondank behaelen. Malam inire gratiam.
ondank weten. in malam partem accipere.
ondankbaer. ingratus, a, um, o. Accepti beneficii immemor.
ondankbaerheyt. ingratitude, g. dinis, f.
ondankbaer zyn. Non praebere se gratum : gratiam bene meritis non referre.
onbedarctigh. Exerta, g. partus, o. reg. gen.

ondeelbaer. Indivisibilis, e, lig, o.
ondegelyck/ondeghdelijck/ondeughdigh. Inhonestus, probrosus, vitiosus, improbus, ignominiosus, a, um; turpis, e, g. pis infamis, e, g. mis, o.
ondegelyckheyt/ondeghth. Turpitude, g. dinis : ignominia, g. niz : infamia, g. niz; improbitas, g. tatis, f. dedecus, g. coris; probum, g. bri : vitium; g. tii, n.
onder tusschen / prop. inter, r. acc. in, r. abl.
onder/beneden / prop. infra, r. acc. subter, sub r. acc. & abl.
onder/beneden / adv. infra, subter, inferius. ban onder. interne. adv.
onder Admiraal. Legatus classis.
onderbedde. Culcitra, g. triz, culcitra, g. trz, f.
onderbinden. Subnectere, p. nexui, f. nexum, r. acc.
onderlijven/niet booztkomen. Omitti, intermisi, praetermitti, p. missus, pass.
onderlijven/niet konnen boldoeren. Succumbere, p. cubui, f. cubitum. Succumbere oneri.
onderbode. Internuntius, g. tis, m.
onderbozge. Subpraes, g. praedis, c.
onderbozgermeester. Proconsul, g. fulis, m.
onderbozgermeesterfchap. Proconsulatus, g. tis, m.
onderbzengen / 't onderbzengen. Subjicere, p. jeci, f. jectum; subigere, p. subegi, f. subactum; subdere, p. subdidi, f. subditum; subjugare, superare, domare, p. avi, f. atum; coeercere, p. coeercui, f. coeercitum, r. acc.
onderbozoecke. Campestris, g. stris, n.
onderbuzck. Abdomen, g. minis; hyogastrium, g. stri, n.
onderkleedt. Subucula, g. lz, f.
onderkock. Subcoquus, g. qui, m.
onderkoets. Theristrum, g. stri, n. Subucula mulierum.
onderkomen / kracht loos worden. Elanguescere, p. gui, sine sup. flaccescere, p. flaccui, sine sup.
onderkomsen/krachteloos. Flaccidus, languidus, a, um; debilis e, g. lis : impos, g. potis, o. Qui prorsus elanguit.
onderkoningh. Praeore, g. regis, m.
onderkoojen. Subrepere emptionem : praecupate mercatum : intercipere emptionem.
onderkoster. Subcustos, g. stodis, m.
onderkoussens. Tibialis, g. liam, n. pl. num.
onderkruppen. Subrepere, g. repti, f. reptum; supplantare, p. avi, f. arum.
pemandts werck onderkruppen. Fraudibus subducere opus alicujus.
onderdaen/berfchepden. Diversus, distinctus, a, um; alius, a, ud, g. lius, d. lii, o.
onderdaen / ondersaet. Subditus, subiectus, g. ti, m.

onder

onderdanigh. Subditus, morigerus, a, um; obediens, obsequens, g. entis, o. r. dat.
onderdanigh zyn. Obedire, p. divi, f. ditum; obtemperare, p. avi, f. atum; parere, p. parui, f. paritum; obsequi, p. secutus, dep. r. dat. Morem gerere.
onderdanighheyt. Obedientia, g. tiz; submissio, g. onis, f. obsequium, g. quii, n.
onderdanighlyck. Submissè, demissè, suppliciter, adv.
onderdoen/onder iet stellen of setten. Subdere, subdidi, f. ditum; supponere, p. posui, f. positum, r. acc. rei & dat. per.
onderdooven / onderdrucken. Supprimere, deprimerè, opprimere, p. pressi, f. pressum, r. acc.
onderdovuen / ondersteken. Abdere, p. didi, f. ditum; occultare, p. avi, f. atum, r. acc.
onderdupcken/dupckelen. Submergere, immergere, p. merii, f. merium, r. acc.
onderdupcken / sich bergen iewers onder. Occultare se: occultare se: abscondere se.
onder een. Confusè, mixtum, promiscuè, ceteratim, adv.
onder een doen/mengelen. Commiscere, permiscere, p. miscui, f. mixtum: *aliqui etiam facium mixtum, r. acc. rei & dat. pers.*
ondergaen/te gronde gaen/bederven. Intextire, perire, deperire, eo, p. ivi & ii, f. itum; corrucere, p. rui, f. rutum, part. ruiturus. Pefsum ire.
ondergaen/snacken. Subdired, p. sedi, f. solum; submergi, p. merlus, pass.
ondergaen/boozhomen. Prævenire, p. verti, f. versum; prævenire, p. veni, f. ventum, r. acc. ut: *Ik hebbe hem den wegh ondergaen/ick ben booz hem gekomen.* Præverti eum.
ondergaen/beletten. Intercludere, p. clufi, f. clufum; impedire, p. divi, f. ditum.
ondergank/bederffenis/ruine. Interitus, g. tûs, occasus, g. sûs, m. exitium, g. tii, n.
onderganck der sonne. Occasus vel occubitus solis.
ondergebourw. Substructio, g. onis, f.
*** onder geben.** Cedere, p. cessi, f. cessum, r. dat. *Palnam dare alteri.*
ondergetwas. Stolones, g. num, m. pl. num.
ondergozden. Succingere, p. cinxi, f. cinctum, r. acc.
ondergrabe. Vice-eomes, g. micis, m.
ondergraben. Suffodere, subterfodere, dio, p. fodi, f. fossum, r. acc. Agere cuniculos.
onderhandelen. Intercedere, p. cessi, f. cessum; intervenire, veni, f. ventum.
onderhandeler. Mediator, intercessor, g. onis; arbiter, g. bitri, m.
onderhandelinge. Intercessio, g. onis, f.
onderhanden hebben. Opus habere præ manibus; opus reipsâ exercere; occupari in opere;

re; occupatum esse in opere.
onderhabe. Hedera terrestris.
onderhadigh. Obnoxius, subiectus, a, um, o. r. dat. ut: *It is daer onderhadigh van.* Obnoxius est rei.
onderheinde. Interula, g. lz, f.
onderhooren/afhooren. Auscultare, p. avi, f. atum, r. acc. *Aurem a'icui præbere.*
onderhoortigh/Ft. Obediens, g. entis, o.
onderhouden/bewaren/beschermen. Servare, conservare, aservare, p. avi, f. atum; cultodire, p. divi, f. ditum, r. acc.
onderhouden / oeberepnde houden / tegen houden. Sustainere, p. avi, f. atum; sustinere, p. tinui, f. tentum; sustulcire, p. tulsi, f. sultum, r. acc.
onderhouden/de cost ende onderhout geven. Alere, p. alui, f. alitum & altum; nutrire, p. trivi, f. tritum; sustentare, educare, p. avi, f. atum, r. acc. *Annonam, victum præbere, suppeditare, r. dat.*
onderhouden / in goede reke houden. Sertum rectum servare: in eodem statu servare.
onderhouden/achterhouden/berdonckeren. Premere, p. pressi, f. pressum; occultare, p. avi, f. atum. *Dolo malo retinere, r. acc.*
onderhoudenisse. Conservatio, g. onis, f.
onderhoudt/steunfel. Fulcimentum, g. ti: sustentaculum, adminiculum, g. li: fulcrum, g. cri, n.
onderhoudt/alimentatie/ den kost. Vicus, g. us, m, alimenta, g. torum, n. pl. num.
onderhueren. Intercipere vel subrepere conductionem.
onderkennen. Discernere, p. discevi, f. cretum; distinguere, p. sinxi, f. sinctum, r. acc.
onderkinne. f. coffem. *Pinguedo à mento dependens; bucua sub mento.*
onderlaege. Fulcrum, g. cri, n.
onderlaer. Paula, g. lz: intermissio, g. onis, f.
onderlaeten. Intermittere, præmittere, p. misi, p. missum; præterire, eo, p. ivi & ii, f. itum, r. acc.
onderleermeester. Hypodidascalus, g. li, m.
onderleggen / iet onder iet anders leggen. Supponere, p. posui, f. positum, subdere, p. didi, f. ditum, sustulcire, p. tulsi, f. sultum, r. acc. rei.
onderlegghel / ondersettinge. Substructio, suppositio, g. onis: iustituta, g. lz, f.
onderliggen. Subjacere, p. jacui, f. jacubore, cubui, f. cubitum, r. dat.
onderlijf. Subucula, g. lz, f.
onderlingh. Mutuus, reciprocus, a, um, o.
onderlinghs. Mutuo, reciproco, adv.
ondermeester. Hypodidascalus, g. li, m.
ondermengen. Inmiscere, permiscere, p. miscui, f. mixtum, & aliis mixtum, r. acc.

ondermerck. Terminus, g. ni limes, g. milis, m. distinctio, g. onis, f.
ondermercken. Terminare, limitare, p. avi, f. atum; distinguere, p. llinxi, f. llinctum, r. acc.
ondermet/ ondermoes / Holl. Merenda, g. dz, f.
ondermetten / Holl. Merendam sumere.
ondermetper. Propriator, g. oris, m.
ondermijuen. f. ondergraven. Suffodere, subterfodere, p. fodi, f. colsum, r. acc. agere cucinulos.
ondermoepen / Fl. f. onderwinden / onderstaen. Moliri, dep. lius.
ondernemen. f. ondergaen. Intercipere, pio, p. cepi, f. ceptum. Fracludere, li, sum. Prævenere, ti, f. sum.
onderpanden. Oppignerare, p. avi, f. atum, r. acc.
onderpandinge. Oppigneratio, g. onis, f.
onderreben. Colloqui, p. locutus, dep.
onderrichtinge/ onderrichten. f. onderwijzen/ onderwijs. Instructio, g. onis, f.
onderriem. Semicinctium, g. ctii: semicinctorium, g. tii, n.
Ondertocaken. Subacula, g. lz, f. indusum, g. lii, n.
ondertoceten. Subagitare, p. avi, f. atum: intermiscere, permiscere, p. miscui, f. mistum, & alius mixtum, r. acc.
ondertoceringe. Subagitatio, permissio, g. onis, f.
Ondertocoken. Soffire, p. fivi & fii, f. fitum: suffumigare, p. avi, f. atum, r. acc.
ondertocokinge. Sufficere, g. ius, m. suffimentum, g. ti. n. cultio, g. onis, f.
Onderlaet. Subditus, g. ti, subiectus, g. ti, m.
Onderlaet zyn. Subelle, subsum, p. subui, sine sup. r. dat.
Onderfchept/ berfchept. Diferentia, distantia, g. ti: diferentio, distinctio, onis, f. discrimen, g. minis, n. delectus, g. ctus, m.
Daer is onderfcheedt iii. Differunt, distant, discrepant inter se.
sonder onderfcheedt. Promiscue, indistincte. adv. Sine delectu.
onderfcheeden/ van een fchepden. Discernere, lecernere, p. crevi, f. cretum; distinguere, p. llinxi, f. llinctum; disjungere, fejungere, p. junxi, f. junctum, r. acc.
onderscheeden/ d' een van d' ander kennen. f. onderkennen. Discernere, p. crevi, f. cretum, distinguere, p. llinxi, f. llinctum, r. acc. internoscere.
onderscheedelyck / dat kan van een gescheeden worden. Distinguitis, e, e lis, o.
onderscheedelycken / met onderscheedt. Distincte, distinctio, divisum, distinctio, tiam, adv.

Onderscheenick. Crux, g. cruris, n.
Onderscheppen. f. index imi subellii.
onderschieten / sich ielwers onder boegen. Immiscere, permiscere, f. subingere te.
onderschieten / ict onder ict boegen. Permiskere, p. miscui, f. mistum, & alius mixtum, subjungere, p. junxi, f. junctum, r. acc.
onderschil. f. onderscheedt. Discrimen, g. minis, n.
onderschoren. Suffulcire, p. fulsi, f. fultum; adminiculari, p. latus, dep. r. acc.
onderschoz' el. Suffentaculum, adminiculum, g. li; pedamen, statumen, g. minis; pedamentum, fulcimentum, g. ti; sulcrum, g. cri, n.
Onderschoont. Propriator, g. oris, m.
onderschryaegen. f. onderschoren. Suffulcire, p. fulsi, f. fultum, r. acc.
Onderschryyben. Subscribere, p. scripsi, f. scriptum; sublinare, p. avi, f. atum, reg. acc.
Onderschryft. Subscriptio, g. onis, f.
Onderschryyben. Intrudere, p. trasi, f. trusum, r. acc.
onder set sel. f. onderschoz' sel. Suffentaculum, g. li, n.
ondersetten/ ielwers onder setten. Supponere, p. posui, f. positum, subdere, p. subdidi, f. subditum; substituire, p. tui, f. tutum, r. acc.
ondersetten. f. onderschoren. Suffulcire.
ondersetten in de weddinge. Deponere, p. posui, f. positum, r. acc. **Ich soude daer hondert guldens verben ondersetten.** Ausim deponere centum florenos: ausim cenare centum florenis.
Ondersijrtjen. Teristum, g. stri, n.
Ondersinken/ se grande finken. Subsidere, p. subdidi, sine supino: submergi, p. meisi, pass.
ondersoek. Inquisitio, disquisitio, perquisitio, percrutatio, g. onis, f. examen, g. minis; scrutinium, g. nii, n.
ondersoeken/ vagen/ kennisse van iet nesen. Inquirere, perquirere, p. quisi, f. situm: sciscitari, scitari, percontari, rimari, scrutari, p. arui, f. atum, dep. investigare, indagare, interrogare, examinare, explorare, p. avi, f. atum, r. acc.
ondersoeken/ proeben. Tentare, p. avi, f. atum; percharti, p. atus, dep. r. acc. Periculum alicujus rei facere.
Ondersoeker. Inquisitor, scrutator, indagator, g. oris, m.
onderspreken / tusschen heyden spreken. Interloqui, p. locutus, dep. interpellare, p. avi, f. atum.
ondersprekinge. Interlocutio, g. onis.

onderspreken/bespreken/uptsteken. Condi-
 cere, p. dixi, dictum, pacisci, p. pactus;
 stipulari, p. atus, f. atum, dep. vel stipulare,
 p. avi, f. atum, r. acc.
ondersprekinge. Padio, stipulatio, conditio,
 conventio, g. onis, f. conditium, pactum,
 g. di, n.
**onderstaen / bestaen / wagen / iet boozstel-
 len.** Moliri, p. litus: niti, conniti, p. nifus
 & nixus: aggredi, dior, p. gressus: conari,
 p. natus, dep. contendere, p. tendi, f. ten-
 tum & tentum: audere, p. ausus, neutro-paff.
 r. acc.
onderstaen / ergens onderstaen. Substare,
 subsistere, p. stiti, f. situm.
onderstandt/hulpe. Auxilium, g. lii; sub-
 sidium, praedidium, g. dii: adminiculum, g.
 li, n. suppetiz, g. tiatum, f. pl. num.
onderstandt doen/helpen Subvenire p. veni,
 f. ventum. Suppetias ferre: praedidio esse.
 r. dat.
onderstandigh. Subsidiarius, auxiliarius, a,
 um: auxiliaris, e, ris, o.
onderstellen. f. onderzetten. Supponere.
onderste. Infimus, a, um, o.
ondersteunen/ondersteunfel. f. onderscho-
 ren/ onderschozfel. Suffulcire.
onderstropen. Subtertere, p. stravi, f. stra-
 tum, r. acc.
onderstutten. f. onderschoren. Suffulcire.
onderstaen/onderzoeken. Examinare, in-
 dagare, p. avi, f. atum: percontari, explicari,
 p. atus, f. atum, dep. r. acc.
onderstatinge. f. ondersoek. Examen, g.
 minis, u.
ondertekenen. Signare, subsignare, subnotare.
 p. avi, f. atum, r. acc. Subscribere, p. scripsi,
 f. scriptum, r. acc. & dat.
ondertekeninge. Subsignatio, subscriptio, g.
 onis, f.
ondertijds. f. ondertusschen / somtwijlen.
 Interea temporis.
ondertrouwe. Desponsatio, g. onis, f. spon-
 salia, g. liorum vel lium, n. pl. num.
ondertrouw doen. Celebrare sponalia.
**ondertusschen / daerentusschen / middelen
 tijde.** Interea, interim, adv.
ondertusschen / somtwijlen. Interdum, non-
 nunquam, aliquando, quandoque, subinde.
 adv.
onderbat. Excipulus, g. li, m.
onderbinden. Comperire, p. peri, f. pertum:
 experiri, p. pertus, dep. r. acc.
onderbindinge. Experientia, g. tiiz, f. experi-
 mentum, g. ti, n.
Onderboogt. Curator, subtutor, g. oris, m.
onderbzagen. f. ondersoeken / bzagen. In-
 quirere, sivi, situm, reg. acc. vel acc. cum in
 vel abl. cum de.

onderwaerts. Deorsum, adv.
onderwassen. Succescere, p. crevi, f. cretum.
onderwegen. In via: per viam: inter viam:
 in itinere: inter eundem.
onderwegen laten. intermittere, omitttere, p.
 misi, f. missum; relinquere, p. reliqui, f. re-
 lictum, r. acc. superedere, p. sedii, f. tellum.
 r. dat. vel abl.
onderwijlen / ondertusschen / somtwijlen.
 Aliquando, nonnunquam, adv.
onderwys / onderwysinge. Instructio, insti-
 tutio, g. onis; doctrina, g. naz, f. documen-
 tum, g. ti, n.
onderwijfen / onderwijs geven. Instruere, p.
 struxi, f. struatum: intormare, p. avi, f. a-
 tum: erudire, p. divi vel dii, f. datum: insti-
 tuere, p. strui, f. struum; docere, p. do-
 cui, f. doctum, r. acc.
Onderwijser. Doctor, praceptor, instructor
 informator, g. onis, m.
onderwint / bewindt. Occupatio, administra-
 tio, g. onis, f.
onderwint / vertweringe. Implicatio, invo-
 lurio, innexio, g. onis, f.
onderwint / het bestaen van eenige saecke.
 Molimen, g. minis, n. conatus, g. tus, in.
onderwinden / sich inet iet belemmeren. Oc-
 cupare se aliquo re: implicare se negotiis.
onderwinden / vertweren. innedere p. nexui,
 f. nexum: involvere, p. volvi, f. volutum.
 r. acc.
**onderwinden / sich van selfs tot eenigen
 last aendringen / onderstaen.** ingerere se
 negotio: interponere se, vel immiscere se
 alicui rei: assumere sibi onus.
onderwinder. Arrogator negotii ultroneus.
onderwisselen / over handt doen. Alternare,
 p. avi, f. atum, r. acc.
onderwisselings / over handt. Alternatim,
 vicissim, alterne, adv.
**onderwozpen / die ielwers mede geplaght
 is.** Obnoxius, subjectus, a, um, o. r. dat.
onderwozpen / t' onder bzengen. Subjice-
 re, cio, p. jeci, f. jectum; subdere, p. subdi-
 di, f. subditum; subjugare, p. avi, f. atum,
 r. acc.
sich onderwozpen oen iemandt. Submitte-
 re, p. misi, f. missum, se. se alicui.
onderwozpen / ter aerden wozpen. Proster-
 nere, p. stravi, f. stratum. Humi sternere:
 in humum projicere: in terram prosternere.
 r. acc.
ondicht. Pertusus, pervius, rarus, a, um: pa-
 tens, g. tentis, o. Rimas agens, rimis fati-
 scens.
ondienst. Injuria, g. riz: offensa, g. zroffen-
 sio, g. onis, f. damnum, g. ni, n.
ondienstbaer. Inofficiosus, a, um, o.
ondiepte. Vadum, g. di, n. brevi, g.

viorum, n. sylvæ, g. tium, f. pl. num.
onbentact/ondoentlyck. Impossibilis, e, g. lis, o. Factu difficilis.
ondzaerlyck. importabilis, e, g. lis, o.
ondzine rlyck. Potui inidoneus.
onduerlyck. f. ongeduerlych. inquietus, a, um, o.
onecht / onechtlygh. illegitimus, spurius, a, um, o.
onedel. ignobilis, e, g. lis; plebejus, obscurus, a, um, o.
oneenigh/oneens/tweedzachtigh. Discors, g. cordis: dissidens, dissentiens, g. entis, discordans, g. dantis, o.
oneenigh zyn. Dissidère, p. sedi, f. sessum: discordare, p. avi, f. arum. Discordes esse: non convenire: iras & inimicitias inter se gerere: discordias esse inter aliquos.
oneenighept/twist. Discordia, g. dix: dissensio, g. onis; dissidentia, g. tiz, f. dissidium, g. dii, n.
oneenghiepdt onder de bozgeren. Factio, g. onis, f. Discordia civium: Bellum intestinum.
oneenighepdt maerken / twist maerken. Lites & contentiones excitare: serere lites: movere rixas: concitare lites, jurgia, altercationes.
oneerbaer/oneerlyck/oneersaem. Inhonestus, impudicus, spurcus, obscurus, a, um, o.
oneerbaerhept. impudicitia, g. tiz, f.
oneer. Infamia, g. mix; macula, g. la; turpitude, g. dinis, f. dedecus, g. decoris, n.
oneer te boren leggen. Ad inhonesta sollicitare, r. acc.
oneffen/onpaer/ongelyck. Impar, g. paris: inæqualis, e, g. lis, o.
oneffen / rouw. Scaber, bra, brum: inæqualis, e, g. lis; salebrosus, contragosus, a, um, o.
oneffen in de saek liggen. f. onernigh zyn. Discordare, avi, arum inter se; cum aliquo pasci discordiis, discordem esse, dissidere, p. sedi f. sessum.
oneffen maerken. Impar: m aut inæqualem reddere.
oneffenhept. Inæqualitas, imparitas, g. tatis, f.
oneffenhept/rouwighhept. Scabrities, g. hici, f. salebræ, g. brarum, f. pl. num. Asperitas loci: loca salebrosa & aspera.
onenbellyck. Infinitus, innumerus, sempiternus, a, um, o.
onenbellyken. Infinita, perpetua, indefinita. adv.
oneerbare / die gene experientie en heeft Inexpertus, a, um: rudis, e, g. dis, o. r. gen. Usus expertus; usum non habens; usu minime doctus; experientia carens; non satis

verstus in rebus: ab usu rerum imperitus
oneerbare / daer men gene experientie van heeft. Incompetus, inexploratus, incognitus, a, um, o.
oneerbarethept. Imperitia, inscitia, g. tiz, f.
onepgeen. Improprius, a, um, o.
onepgeentlyck. Improprie, adv.
ongauckbaer / onbetreden / daer men niet wel gaen kan. Inaccessus, inivius, a, um, o.
ongancbaer gelde. Moneta improba.
ongans. Morbidus, corruptus, a, um, o. Male sanus.
ongastbaer. Inhospitatis, e, g. lis, o.
ongastbaerhept. Inhospitalitas, g. tatis, f.
ongeacht. Abiectus, despectus, contemptus, spectus, neglectus, a, um; vilis: contemptibilis, e, g. lis, o. Nullius pretii aut existimationis.
ongeachthept. Despectus, g. & ds, m. vilitas, g. tatis, f.
ongepaepigh/wildt. f. ongepaepigh. Implacabilis, is, e, o.
ongebaent. Inivius, a, um, o.
ongebaert. Imberbis, e, g. bis; inæstis, e, g. tis, o.
ongebeden / van selfs. Ultro, adv. Non rogatus.
ongeblyfchten kalk. Calx viva.
ongeboden/ongeheten. Injustus, a, um, o.
ongebonden/loos. Solutus, a, um; liber, liberum, o.
ongebonden/ongeschiekt. Effrenis, e, g. nis; dissolutus, a, um, o.
ongebonden in 't spreken. Os effrene, petulantans, improbrum: homo turpiloquus.
ongebondenthept. Dissolutio, effrenatio, g. onis, f.
ongebondentlyck. Dissolutè, effrenatè, adv.
ongebooogaem. Inflexibilis, incurvabilis, e, g. lis, o.
ongebroogsaemhepdt. Inflexibilitas, g. tatis, inobedientia, g. tiz, f.
ongeboren. ingenitus, a, um, o.
ongebout. Incultus, a, um, o.
ongebzupelt. Ekrenus, effrenatus, a, um, o.
ongebzoken. Integer, gra, grum, o.
ongebzupckelyck / dat niet kan gebzupckt worden. Inutilis, e, g. lis, o.
ongebzupckelyck / dat niet in gebzupck is. Inutilitatus, exoletus, a, um, o.
ongehapt. Non concisus, a, um, o.
ongeriert. inornatus, incultus, a, um, o.
ongekleef. inæstis, e, g. tis, nudus, a, um, o.
ongeknaegt. irrosus, a, um, o.
ongeknauw. immanus, a, um, o.
ongeknoopt. Enodis, e, g. dis, o.
ongekoght. inemptus, a, um, o.
ongekrencht. integer, gra, grum, o.
ongedachtigh. inmemor, g. moris, o.

ongedachtigheyt. Oblivio, g. onis, f.
ongedaen. Insecus, a, um, o.
ongedeckt. Apertus, reclusus, a, um, o.
ongederfcent. Azymus, a, um, o.
ongedienftigh. Inofficiolus, a, um, o.
ongedoemt. Indemnatus, a, um, o.
ongedoogelyck. Intolerabilis, e, g. lis, o.
ongedooghfaent. Impariens, tiens, o.
ongedrongen fitten. Laxe federe.
ongeduyprigh/ongetuft. Inquietus, irrequie-
tus, a, um, o.
ongeduyprigheyt. immodestia, g. ftiz, f.
ongeduldigh. impatiens, g. entis; intolcrans,
g. rantis, o.
ongeduyongen. *adj.* Spontaneus, ultroneus,
voluntarius, a, um, o.
ongeduyongen. *adv.* Spontè, ultrò, volunta-
rie, ultroneè. *adv.*
ongefronft. Exporrectus, explicatus, a, um, o.
ongegort. Difeinctus, a, um, o.
ongegroet. Inalutatus, a, um, o.
ongehabeneert. Incultus, inornatus, a, um, o.
ongeheten. Injustus, a, um, o.
ongehelt. Azymus, a, um, o.
ongehoozfaent. inobediens, g. entis; immo-
rigerus, a, um; rebellis, e, g. lis: contumax,
g. macis, o.
ongehoozfaentheyt. inobedientia, g. tiz: re-
bellio, g. on's. contumacia, g. ciz, f.
ongehoozfaentlyck. inobedienter. *adv.*
ongehouwen fteen. Cimentum, g. ti, n.
ongehoudr. Czlebs, g. libis; inruptus, a, um, o.
ongehuldr. incompustus, a, um, o.
ongehirne. Egre, invite, *adv.*
ongekent. Impexus, a, um.
ongelaecht. integer, gra, grum, o.
ongelaeden. Vacuus, a, um; inanis, e, g. nis, o.
ongelaten/ Holl. immodestus, a, um, o.
ongelatenheyt. Holl. immodestia, g. ftiz, f.
ongelt. Vefigal, g. galis; tributum, g. ti, n.
fumptus, g. tús, m.
ongeleert. indoctus, ignarus, imperitus, illite-
ratus, ineruditus, a, um, rudis, e, g. dis, o.
ongeleertheyt. ignorantia, inciticia, g. tiz, f.
ongeleerdelyck. indoctè, illiterate. *adv.*
ongelagen/ niet veel gelegen. Male fitus.
ongelagen/ t'onpas/ *adj.* importunus, in tem-
peftivus, incommodus, a, um, o.
ongelagen/ t'onpas/ *adv.* importune, incom-
mode. Loco vel tempore importuno.
ongelagentheyt/ ongetuydigheyt. importu-
nitas, in tempeftivitas, g. tatis, f.
ongelagentheyt/ inconvenient. incommo-
dum, g. di, n.
ongelyck/ verfehthlygh. Diffimilis, abfimilis,
inqualis, e, lis: diverfus, a, um; difpar,
impar, o.
ongelyck/ onrecht. injuria, g. tiz, f. f. on-
hilygh. iniquus, a, um, o.

ongelyck hebben. Ecrare, p. avi, f. atum, falli.
p. fallus: decipi, pior, p. ceptus, paff. hal-
lucinari. p. atus, f. atum. *dep.*
ongelyck te booren leggen. iniquum postu-
lare.
ongelyckelyck. inqualiter, diffimiliter, *adv.*
ongelyckheyt. Diffimilitudo, g. dinis, in-
qualitas, g. tatis, f.
ongelooft. incredulitas: infidelitas, g. tatis:
diffidentia, g. tiz, f.
ongelooftelyck. incredibilis, e, g. lis, o. Fi-
dem superans, fide major: fpeciem veri non
habens.
't is ongelooftelyck. incredibile est: credibile
non est: a ratione alienum est: non est ut
credi poffit: non est ut fides habeatur: men-
daciura præ fert: veritas imaginem non
ollendit.
ongelooftelycken. incredibiliter. *adv.* Supra
fidem.
ongelooftlygh. incredulus, a, um: diffidens, g.
dentis, o. Male ad credendum affectus, qui
zgre ad credendum adducitur.
ongelobet/ die niet geprefen en is. illa-
datus, a, um, o.
ongelobet/ niet gedinght. Non licitatus.
ongeluck/ tegenspoedt. infortunium, g. nif-
malum, g. li: adverfum, g. fi, n. infelicitas,
adverfitas, g. tatis, f. Res adverfa: finiftra
fortuna.
ongeluck/ gebal/ dat niet al willens ge-
fehiet. Cafus adverfus: damnus sine inju-
ria faeientis datum.
een ongeluck hebben/ tegenspoedt hebben.
Uti fortunâ adversâ, intellâ, infensâ:
infelicitè agere: experiri fortunam inimi-
cam, infestam, infentiam, adverfam.
een ongeluck hebben/ niet al willens fcha-
de doen. Cafum adverfum sine culpâ
pati.
aen veel ongeluck onderwoopen. Variis,
multis, innumeris miseriis, calamitatibus,
afflictionibus obnoxius, expositus: varite
iracentis, Romachantis fortunæ telis &
idibus objectus.
ongelucklygh. infelix, g. licis; inauspicatus,
calamitolus, infortunatus, infaustus, inomi-
natus, a, um, o.
ongelucklyghlyck. Infelicitè, inauspicatò,
adv. Malo fidere: malis avibus.
ongemack. incommodum, g. di; malum, g. li,
n. difficultas, g. tatis, f.
ongemackelyck. incommodus, durus, a, um, o.
ongenackelycken. incommode, duriter. *adv.*
ongemackert. insecus, a, um, o.
ongenaniert. immodestus, a, um, o.
ongemerkt laeten doorgaen. Connivere, p.
connivi & connixi, sine sup. r. dat. diffimu-
lare, p. avi, f. atum, r. acc.

ongemeyn. Rarus, a, um; infrequens, g. quentis, o.
 ongemeynt / *adj.* Inopinatus, inopinus, a, um, o.
 ongemeynt / *adv.* Subito, inopinatè. Præter opinionem.
 ongemeyntigh groot. Immanis, e.g. nis, o. Vastus, immenius, a, um, o.
 ongemeynighlyck. Enormiter, immense, *adv.* præter communem ordinem.
 ongemozteerden *niuer.* Macceria, g. rix; macceria, g. rie, f.
 ongemunt-silber. Argentum non signatum.
 ongenade. Offensio, g. onis; invidia, g. dia; t. odium, g. dii, n.
 in ongenade vallen van iemanden. Offensionem alicujus incurere: cadere in odium, offensionem vel invidiam alicujus: excidere gratiâ alicujus. Effundere gratiam collectam, offensionem suscipere, subire, mereri.
 ongenadigh. Inhumanus, durus, sævus, a, um, o.
 ongenadighlyck. Acerbè, inhumaniter, duriter, sæve, *adv.*
 ongeneselyck. Insanabilis, incurabilis, e, g. lis, o.
 ongenoegelyck. Morosus, a, um; tristis, e, g. stis, o.
 ongenogelycken. Morosè, *adv.*
 ongenogehyde. Aegrimonia, g. niz; tristitia, g. niz, f. uceror, g. roris, m.
 ongeoeffent. Inexercitatus, inexpertus, a, um, o.
 ongeoofloft. Illicitus, prohibitus, inconcessus, a, um, o.
 ongepaert. Solus, a, um, g. solius, d. soli, o.
 ongepaeygh. Implacabilis, e, g. lis, o.
 ongepaesselyck. Incongruè, inconvenienter, *adv.*
 ongeprejden honigh. Mel non pressum.
 ongeploogen. Insuctus, inusitatus, a, um, o.
 ongepluynt. Implumis, e, g. mis, g. f.
 ongeprezen. Illaudatus, a, um, o.
 ongepreest. Intentatus, a, um, o.
 ongequest. Inafficius, a, um, o.
 ongequest. Illæsus, a, um, o.
 ongeraecht. Intractus, a, um, o.
 ongererechtigh. Injustus, iniquus, a, um, o.
 ongererechtighheyt. Injustitia, g. niz; iniquitas, infidelitas, improbitas, g. tatis, f.
 ongererechtighlyck. Injustè, inique, *adv.*
 ongeredht. Imparatus, a, um, o.
 ongergelt/ongeschikt. Immodestus, immoderatus, a, um, o.
 ongeregen / buyten scheyde. Anormis, abnormis, enormis, e, g. mis, o.
 ongerelthheyt/ongeschiktheyt. Immodestia, g. stiz, f.
 ongerief. f. ongemack. Incommodum, i, n,

ongeriebelyck. Incommodus, a, um, o.
 ongeroert / *bast.* Immotus, firmus, a, um, o.
 ongerust. Inquietus, irrequietus, a, um; inquietus, g. quietis, o.
 ongerust ban herten. Animo turbatus; animum sollicitum circumferens: mente commotus.
 ongerustelyck. Inquierè, sollicitè, *adv.*
 ongerustheyt. Inquies, g. quietis: inquietudo, g. dinis, f.
 ongerust maken. Turbare, inturbare, perturbare, p. avi, f. atum, r. acc.
 ongestraft/rouw. Impolitus, a, um; scaber, bra, brum, o.
 ongeschayen / misnaecht. Deformis, e, g. mis, o.
 ongeschendht. Incorruptus, inviolatus, illibatus, intemeratus, intactus, purus, a, um, o.
 ongeschepden. Indivisus, a, um, o.
 ongeschikt / niet ongetopt / niet gefatsoenert. Incultus, incompressus, a, um, o.
 ongeschikt / sonder oordeel / sonder maatskanderen / oberhoop. Indigestus, incompositus, confusus, indistinctus, inconditus, a, um, o.
 ongeschikt van leven ende manieren ongeteld. Inhonestus, immodestus, dissolutus, effrenatus, immoderatus, a, um, turpis, e, g. pis, o.
 ongeschikt van groote. Vastus, a, um; enormis, e, g. mis, o.
 ongeschiktelyck / sonder fatsoen. Inculcè, incompositè, *adv.*
 ongeschiktelyck / onzufelyck onder maatskanderen. Indigestè, confusè, indistinctè, *adv.*
 ongeschiktelyck / onhebbelyck. Inhonestè, immodestè, dissolutè, *adv.*
 ongeschikt heyt / ongerelthheyt. Immodestia, g. stiz; immoderatio, dissolutio, g. onis; ineptia, g. niz; inconcinnitas, g. tatis, f.
 ongethichtheyt / onzufusse / verwerpinge. Confusio, g. onis, f.
 ongethoren. Insonus, a, um, o.
 ongedigh / ongemaniert. Immodestus, inurbanus, insullus, incultus, incompositus, infacetus, a, um; agrestis, e, g. stis; o. incultus, rusticus, incompositus, agrestibus moribus præditus.
 ongedighheyt. Immodestia, g. stiz; rusticitas, inurbanitas, g. tatis, f. Morum rusticitas, mores inculti & incompositi: morum impudentia.
 ongedighlyck. Immodestè, inurbanè, incompositè, rusticè, *adv.*
 ongesien / teelyck. Ingratus oculis, ad spectum inamœnus.
 ongestift. Impacatus, a, um, o.

ongest

ongefnoert van tonge. Os effrenatum.
 ongefnoept/ongefat/oenccert. Impolitus, a,
 um; rudis, e, g. dis, o.
 ongefnoept van zeden. Rusticus, a, um, o.
 Rusticus & foedis moribus. f. ongefnedigh.
 Immodestus, a, um, o. Incultus, a, um, o.
 ongefont/ferck. Ager, gra, gram; morbidus,
 zgroius, a, um, o.
 ongefont/ dat ongefonthepdt macht. Infa-
 lubris, e, g. bris, o.
 ongefonthepdt/ferckte. Aegritudo, inuale-
 tudo, g. dinis, infirmitas, g. tatis, t. morbus,
 g. bi, m.
 ongefonten. Infulsus, a, um, o.
 ongefonten. Laxus, remissus, a, um, o.
 ongefont. Impastus, a, um, o.
 ongefontigh/lichtbeerdigh. Inconstans, g.
 stans: instabilis, mutabilis, e, g. lis; levis,
 e, g. vis, o. inconstantis animi homo.
 ongefontighhept. Inconstantia, g. tij, insta-
 bilitas, levitas, g. tatis, f. Animi levitas:
 mentis mutabilitas.
 ongefontighyck. Inconstanter, leviter, adv.
 ongefont. Incompositus, a, um, o. f. ongefont
 schickt/sonder ordze. Confusus, a, um, o.
 ongefonthept. indispotio, g. onis, f.
 ongefonthepdt des wederes. Aëris intempe-
 ries: cæli intempestas.
 ongefontigh. improbus, a, um, o. Qui aliis
 luâ improbitate malum exemplum præbet,
 vel malo est exemplo.
 ongefontighhept. Improbitas, g. tatis, im-
 modestia, g. tijz, f. Res mali exempli.
 ongefont. Inoffensus, a, um, o.
 ongefont. Impunitus, inultus, a, um, o.
 ongefont blyven. Abire impunè; terre im-
 punè, habère impunitatem.
 ongefontigh/Holl. Tempestuolus, procel-
 losus, a, um, o.
 ongefont. Distemperatus, immodicus,
 a, um, o.
 ongefont weder. Tempestas, g. tatis, f.
 Cæli intemperies; aëris tempestas.
 ongefonthept. Diutemperies, intempe-
 ries, g. rici, f.
 ongefont. Indomitus, ferus, a, um; ferox, g.
 rocis, o.
 ongefont. Indigestus, a, um, o.
 ongefontigh. f. ontfontigh. Intempestivus, a,
 um, o.
 ongefont. Effrenus, infrenus, a, um. Frenis
 solutus.
 ongefont. Mœstus, a, um, o. Solaris experts,
 ongefont. f. ontroutwigh. Infidus, a, um, o.
 ongefont. Innuptus, innubus, a, um, o.
 ongefont. Indubitatus, a, um, o.
 ongefont/tegenfont. Infortunius, g. nij, n.
 Calus adversus,
 ongefont/ongebalighhept/ miserie. Misericia,

riz, zrumas, g. nr, t.
 ongeballigh / ongeluckigh. Infortunatus,
 zrumnolus, a, um; miser, ra, rum, o.
 ongeballigh/ferck. Caducus, morbidus, a,
 um, o. Morbo emaciatus.
 ongebalst. Sincerus, purus, intemeratus, a,
 um, o.
 ongefont/recht upt. Sincerus, candidus,
 a, um, o. Non fictus, non fucatus.
 ongefonthept. Candor, g. dois, m.
 ongebleekt. Immaculatus, a, um, o.
 ongefont. incommodum, g. di, n.
 ongefontyck. inaptus, incommodus, a,
 um, o.
 ongefontyck. insensibilis, e, g. lis; insensatus,
 a, um, o. Sensus experts.
 ongefontyck/onbermyertigh/sonder mede
 tyden. immisericos, g. cordis; durus, la-
 vus, inhumanus, a, um, o.
 ongefont. niet te raede gegaen. incon-
 sultus, a, um, o.
 ongefont. Ultrò, spontè,
 adv.
 ongefont. intrepidus, impavidus, a, um, o.
 ongefont. inultus, a, um, o.
 ongefont. inexpectatus, a, um, o.
 ongefont. inermis, e, g. mis, o.
 ongefont. illotus, a, um, o.
 ongefont seggen. Parum pudicè eloqui;
 rudibus & austerioribus verbis exari.
 ongefont/dyogh. inaquolus, a, um, o.
 ongefont. inazimatus, a, um, o.
 ongefont. f. onweder. Tempestas, g. a-
 tis, t.
 ongefont. inoptatus, a, um, o.
 ongefont. f. ongewoon. infuetus, insolitus,
 insolens.
 ongefont. ignoratus, a, um, o.
 ongefont. Profanus, a, um, o.
 ongefont. f. onwilligh. invitus, a, um, o.
 ongefont/onferck. incertus, a, um, o.
 ongefont. ilizus, invulneratus, a, um, o.
 ongefont/ongebout. incultus, illabora-
 tus, a, um, o.
 ongefont/ongewoonlyck. infuetus, insolit-
 us, a, um; insolens, g. lentis, o.
 ongefont. Infuetudo, g. dinis; insolentia,
 g. tijz, f.
 ongefont. inusitate, insolite, adv.
 onglat. Impolitus, a, um, scaber, bra-
 brum, o.
 ongefont. impius, improbus, sceleratus,
 nefarius, a, um, o. A pietate remotus; Dei
 timore carens.
 ongefont. impie, nefarie, adv.
 ongefont. impietas, g. tatis, f. Con-
 temptus Dei & verbi eius.
 ongefont. Experts divini timoris.
 impius, a, um. Experts divini timoris.

ongronderelyck. inicruabilis, impenetrabilis, e, g. lis, o.
 ongrondig / grondeloos. Profundissimus, immensus, a, um, o.
 ongrondigh / dat op een slecht fundament staet. Labilis, e, g. lis; caducus, a, um, o.
 ongunst. invidia, g. diz; malevolentia, g. tiz, f.
 onhantfaem / dat men niet wel handelen kan. intractabilis, e, g. lis, o.
 onhartfaem / traegh. Tardus, a, um. Minime obsequiosus.
 onhebbelyck. ineptus, incompositus, absurdus, a, um; indecens, g. centis, o.
 onhebbelycken. inepte, absurde, indecenter. adv.
 onheugelyck / daer geen vermaek in is. Fastidiosus, tædiosus, a, um; tritiss, e, g. stis, o.
 onheusch. inurbanus, a, um; incivilis, g. lis, o.
 onhoubaer. innobilis, e, g. lis, o.
 onhupfelyck. Prodigus, a, um, o. Non frugis.
 onhupst. inqualis, e, g. lis; abnormis, e, g. mis, o.
 onkenbaer. Cognitu difficilis; obscurus, a, um.
 onlangh / temp. prat. Nuper, nuperime. adv. Haud dudum; haud ita pridem.
 onlangh / temp. fut. Brevi, propediem. adv. Paulò post; non ita multo post.
 onledigh / belet. Occupatus, a, um, o. Distractus negotiis.
 onledigen. Exercere se; occupare se; otium fugare.
 onleerbaer / onleertig / onleersaem. indocilis, e, g. lis; stupidus, tardus, a, um; hebes, g. betis, o. ingenium pifillo obrufius: plumbeum ingenium; crasso, sterili, hebeti, stupido, obtuso, intelici ingenio natus.
 onleerelyck. Quod disci non potest.
 onlichamelijck. incorporeus, a, um, o. Corporis exers.
 onliestyck van manieren. illepidus, inuentus, injucundus, a, um; inamabilis, e, g. lis, o.
 onliestyck van smaek. insuavis, e, g. vis; acerbus, a, um, o.
 onliestyck van aensien. inamoenus, a, um, o.
 onliestyckhept. Invenustus, injucunditas, g. tatis, f. item. insuavitas, acerbitas, g. tatis, f. item. inamoenitas, g. tatis, f.
 onlydbaer / onlydelijck / dat men niet bezdriagen en kan. intolerabilis, e, g. lis; intolerandus, a, um, o.
 onlybfaem / dat niet lyden en kan. impatibilis, e, g. lis, o.
 onlybfaem / onberduldig. impatiens, g. entis; inolerans, g. antis, o.
 onlybfaemhept / als men niet meer lyden en kan npt volmaekthept. impaubilitas, g. tatis, f.

onlybfaemhept / onberduldighept / als men niet lyden en kan npt onvolmaekthept. impatentia, intolerantia, g. tiz, f.
 onlybfaemelyck. impatienter, intoleranter. adv.
 onlybgh. f. onlichamelijck. incorporeus, a, um.
 onlooghtbaer. Manifestus, a, um; evidens, g. dentis, o. Quod negari non potest.
 onlosbaer / onlosfelyck. insolubilis, e, g. lis, o.
 onlust / walge. Fastidium, tædium, g. dii, a. nausea, g. sez, f.
 onlust / lupighept. ignavia, g. viz, accidia, g. diz, f.
 onlust / siechte. Aegritudo, g. dinis, f. languor, g. oris, m.
 onlustigh / walgachtig. Fastidiosus, nauseabundus, a, um, o.
 onlustigh / niet vermaekelijck. injucundus, inamoenus, a, um, o.
 onlustigh / lup. ignavus, torpidus, lassus, a, um, o.
 onlustigh / sieck. Aeger, gra, grum; languidus, a, um, o.
 onlustigh 3ijn / walgachtigh 3ijn. Fastidire, p. divi, f. ditum; nauseare, p. avi, f. atum.
 onlustigh 3ijn / lup 3ijn. Torpere, p. pui, sine sup. torpidum & ignavum esse.
 onlustigh 3ijn / sieckachtig 3ijn. Languere, p. gui, sine sup. Languidum esse.
 onmacht / krenckte / onsterckte. Debilitas, g. tatis; impotentia, g. tiz, f. Vitium defectio.
 onmacht / beswymthept. Deliquium, g. qui, a. lyncope, g. pes; lypothymia, g. miz, f.
 in onmacht vallen. Deliquium pati.
 onmachtigh / onsterck. Debilis, imbecillis, e, g. lis, o. invalidus, infirmus, enervus, a, um; impos, g. potis, enervis, e, g. vis; impotens, g. tentis, o.
 onmachtigen / manden sijne sterckte bene men. Debilitare, enervare, p. avi, f. atum. r. acc. impotentem reddere.
 onmaete / onmaetighhept. Excessus, g. us. m. immoderatio, g. onis, intemperantia, incontinentia, g. tiz; immodestia, g. tiz; luxuria, g. tiz, f. immoderatus voluptatum usus.
 onmaetigh / sonder maete. immoderatus, immodicus, a, um, enormis, e, g. mis, o.
 onmaetigh groot. immensus, vastus, a, um; immanis, e, g. nis; prægrandis, dis, o.
 onmaetigh / ongeschickt. Intemperans, g. antis; incontinens, g. nentis; luxuriosus, a, um, o.
 onmaetighhept. f. onmate. Immodestia, z. f. onn. etighlyck. Immodice; immensè, immoderate, enormiter, intemperanter, adv.

onnanbaer. impubes, g. bis, o.
onnanierig. immodestus, dissolutus, a, u n, o.
onnanierlyck. immodeste, dissolute, *adv.*
onnanierlyckhepdt. immodestia, g. stiz, f.
Morum dissolutio.
onnenfchelyck. inhumanus, a, um: crudelis,
 e, lis, o. Humanitatis, *expers vel immemor.*
onnenfchelycken. inhumaniter, crudeliter,
 inhumane, *adv.*
onnenfchelyckhepdt. inhumanitas, crudelitas,
 g. tatis, f.
onnerckelyck / die niet bemerkte. inconsideratus,
 inconsultus, improvidus, incautus,
 a, um, o.
onnerckelyck / dat niet kan gemerkt worden.
 inconsiderabilis, inadvertibilis, e, g. lis, o.
onnerckelycken. incaute, inconsiderate, inconsideranter,
 imprudenter, *adv.*
onnerckelyckhepdt. inconsiderantia, imprudentia,
 g. tiz, f.
onnetelyck. immensurabilis, e, g. lis, o.
onnetelyckhept. immensitas, g. tatis, f.
onnninne. inimicitia, g. tiz, f. odium, dissidium,
 g. dii, n.
onnninnyck / stuer. Morosus, severus, a, um.
 difficilis, e, g. lis, o.
onnoedigh. Pusillanimis, e, g. mis, timidus,
 a, um, o. Animi demissi & abjecti.
onnoedt. Pusillanimitas, g. tatis, f. Animus
 abjectus & fractus, animi imbecillitas &
 abjectio.
onnogelyck. impossibilis, e, g. lis, o.
onnogelyckhept. impossibilitas, g. tatis, fem.
onnogedigh kindken. infans, g. antis, o.
onnae. Remore, longe procul, *adv.*
onna-by. Remotus, a, um, o. Longe distans.
onna-gelyck. Dissimilis multum.
onnatuerelyck. Praternaturalis, e, g. lis; prodigiosus,
 a, um, o. Praternaturam.
onnabolgelyck. inimitabilis, e, g. lis, o.
onnodigh. Supervacaneus, a, um, o. Non necessarius.
 * **tis onnodigh.** Haud opus est: supervacaneus
 est: necessitas non exigit, postulat.
onnofel / onschuldigh. Innocens, g. entis:
 infans, g. fontis: innocuus, innoxius, a, um.
 o. Culpæ expers: culpæ vacans: extra noxam:
 crimine vacuus.
onnofel zyn. innocentem esse; non esse in
 culpâ: vacare culpâ: carere culpâ: longe abesse
 à culpâ: extraculpam esse.
onnofelhept. innocentia, g. tiz; integritas:
 g. tatis, f.
onnofelyck. innocenter, immerenter, immerito.
adv. Nullo merito: contra quam meritis
 quis est: extra noxam: sine culpâ.
onrecht / ut: onrecht lyden. injuriam ferre,
 pati.

onrecht aendoen. injuriam inferre.
onrustigh / onpelyckhept. inquietus, g. etis;
 turbatio, g. onis, molestia, g. stiz, f.
onruste aendoen. inquietare, sollicitare, interturbare,
 perturbare, molestare. p. avi. f. atum. r. acc. Molestum esse: negotiorum
 facessere. r. dat.
onrustigh / sonder ruste. inquietus, g. etis; inquietus,
 irrequietus, turbulentus, a, um, o.
onrupm. Arctus, strictus, a, um, o.
ons / ih acc. plurali. Nos, in dat. & abl. pluralibus,
 nobis: a Pronom. Ego.
onsaght. Durus, a, um: asper, pera, perum &
 rudis, e, g. dis, o.
onsachmoedigh. immitis, e, g. tis, o.
onsaligh. Miser, ra. rum: infelix, g. licis, o.
onsalicheit. Miseria, g. riz: infelicitas, g. tatis, f.
onsalighyck. Miser, infelicitate, *adv.*
onschadeligh / dat geen schade en doet. innocuus,
 innoxius, a, um, o.
onschameligh / f. onbeschaemt. impudens, tis, o.
 Depositus pudoris puer, puella, homo.
onschalck. incautus, incallidus, a, um, o.
onschatbaer / onschattelyck. inestimabilis, e, g. lis, o.
onscheldbaer. irreprehensibilis, e, g. lis, o.
onscherp / bot. Obtusus, a, um, o.
onscheurelyck. Illacerabilis, e, g. lis, o.
onschepdeligh / onschepdbaer. inseparabilis, e, g. lis:
 individuus, a, um, o.
onschijnbaer. Obscurus, a, um, o.
onschuldigh / ontschult / &c. f. onnosel / &c.
 innocens, g. tis, o.
onse / onsen. Noster, nostra, strum, o. *Pronomen possessivum.*
onsedigh / f. ongesedigh. immoderatus, a, um; immodestus,
 a, um, o.
onseglyck. ineffabilis, inenarrabilis, e, g. lis, o.
onseker / ongetuis. incertus, dubius, inexploratus,
 a, um: anceps, g. cipitis, o.
onseker / niet bewaert. Intutus, indefensus, a, um, o.
 Non securus: periculis plenus.
onsekerhept. incertitudo, g. dinis: suspensio, g. onis, f.
onsekerlyck. incerte, dubitanter. *adv. item intrite. adv.*
t'onsent / in onsen hupse. Domi nostræ.
t'onsent / in ons landt. Apud nos: in patriâ nostrâ.
ban onsent wegen. Nostro nomine: à nobis: à nostra parte.
onsepbaer. innavigabilis, e, g. lis, o.
onsichtbaer / onsenbaer. invisibilis, e, lis, o.
onsinnigh / sinneloos / sinner sinnen berooft.
 insanus, male sanus, vesanus, furiosus, lymphatus,
 a, um: demens, amens, g. mentis: vecors, g. cordis,
 o. impos mentis: cui mens à sede mota.
onsinnigh maerken / buypen syne sinen maerck

inact ken. Insanum reddere: mente emove-
re: ad insaniam redigere: in furorem agere.
r. acc.
onsinnigh 3jn. Insanire, p. nivi & nii, sine
sup. furere, sine prat. aut sup. delirare, p. avi,
f. atum. Mentis errore laborare: mentis
impotem esse.
onsinnigh worden. Insania corripit: mente ca-
pi: mente excipere: mente labi.
onsinnighept. Insania, g. niz; demencia, a-
mentia, g. tiz: vecordia, g. die, f. delirium,
g. rii, n. furor, g. oris, m.
onsinnighlyck. Furiose, dementer, insanè,
g. adv.
onsinaer hellyck. Insipidus, insulcus, a, um; in-
suavis, e, g. vis, o.
onsoet. Amarus, a, um, o.
onsorgsaem/onsorgbuldig. f. Zorgeloos.
Securus, a, um. Negligens curarum. Incu-
riofus, a, um, o.
onspoet f. tegenspoedt. Adversitas, r. tatis, f.
onsprecklyck/dat niet en kan npt gespro-
ken worden. Ineffabilis, inenarrabilis, e, g.
lis, o.
onsprecklycken. Ineffabiliter, inenarrabiliter.
adv.
onstade/ondequacinehept. Importunitas, in-
tempestivitas, incommoditas, g. tatis, f.
Tempus importunum.
* onstade komen. Venire imponunt.
onstadigh f. ongestadig. Inconstans, g. tis, o.
onstandvastigh. Inconstans, g. stantis; in-
stabilis, e, g. lis, o.
onsterck. Imbecillus, debilis, e, g. lis: invali-
dus, infirmus, a, um, o.
onstercklyck. Immortalis, e, g. lis, o. Morti
non obnoxius.
onstercklyckhept. Immortalitas, g. tatis, f.
onstercklycken. Immortaliter, adv.
onstijf. Laxus, laxatus, remissus, a, um, o.
onstijl. Inquietus, immodestus, a, um, o.
onstille. Inquies, g. quietis: inquietudo, g. di-
nis, f.
onstondt. f. onstaede. Importunitas, tatis, f.
onstondt. Timidus, pavidus, a, um, o.
onstrafbaer/onstraffelyck. Irreprehensi-
lis, e, g. lis, inculparus, a, um, o.
onstraffelycken. Impunè, inculpabiliter, in-
culpate, adv.
onstraffelyckhept. Impunitas, g. tatis, f.
onstijfderbaer. Imbellis, e, g. lis, o.
onstumigh/ongestupmigh Hol. Procellosus,
tempestuosus, a, um, o.
onstuer. Mitis, e, g. ris: placidus, a, um, o.
onstuer/Holl. Ferox, indomitus, a, um, o.
onstuerighepdt. Holl. Feritas, g. tatis, f.
onstuper/onkupsch. Impurus, a, um, o.
onstuperen. f. Weronstuperen. Impura-
tum reddere: Maculare, avi, atum; inqui-

nare, avi, atum.
onswaer. Levis, e, g. vis, o.
ont/cum compositis. f. pag. ontwoonbaer. In-
habitabilis, is, e, o.
ontaellyck. Indecens, inconveniens, g.
entis, o.
ontallyck/ontelbaer. Innumerabilis, e, lis, o.
ontan/wildt. Ferox, indomitus, a, um, o.
ontelbaer/f. ontallyck. Innumerabilis, le,
is, o.
ontembaer. Indomabilis, e, g. lis, o.
ontpde/ontijdighept. Importunitas, in-
tempestivitas, g. tatis, f.
t'ontijde/ontijdiglyck. Intempestive, im-
portune, adv.
ontijdig/buyten tijde. Intempestivus, im-
portunus, a, um, o.
ontijdig/onrijp. Immaturus, erudus, a, um, o.
ontroostelyck. Inconsolabilis, e, g. lis, o.
ontroostelycken. Inconsolabiliter, adv.
ontrouw. Infidus, perfidus, subdolos, a, um, o.
ontrouwe. Infidelitas, g. tatis, f.
ontrouwe doen. Fraudare, p. avi, f. atum,
r. acc. Perfide agere.
ontrouwelijck. Perfide, fraudulenter, adv.
ontucht. Holl. Immodestia, petulantia, incon-
tinentia, g. tia, f.
ontuchtigh/Holl. Immodestus, improbus, la-
scivus, a, um, o.
ontuchtighlyck/Holl. Immodeste, lascive, pe-
tulanter, adv.
ontuyffelyck. Certus, indubitatus, a, um, o.
ontuyffelycken. Certo, indubitate, adv.
Haud dubie, procul dubio: sine dubio.
onvast. Infirmus, a, um: debilis, e, g. lis, o.
onvastelyck. Infirmitas, debilitas, adv.
onvastighept. Infirmitas, g. tatis; inconstan-
tia, e, tia, f.
onteydigly. Imparatus, a, um, o. r. abl. cum
A vel Ab.
ontentbaer. Invendibilis, e, e. lis, o.
ontveranderlyck. Immutabilis, e, g. lis, o.
ontveranderlycken. Immutabiliter, obstinate,
adv.
ontveranderlyckhept. Immutabilitas, g. ta-
tis, f.
ontverantwoordelyck. Inexcusabilis, e, lis, o,
Quod excusari vel detendi non potest.
ontverbaest. Intrepidus, imperterritus, a,
um, o.
ontverbiddeffelyck. Inexorabilis, e, g. lis, o.
ontverborzen. Manifestus, a, um, o. f. Ouyt-
baer. Apertus, a, um. Proptulatus, a, um, o.
ontverbreckelyck. Inviolabilis, e, g. lis, o.
ontverbreckelycken. Sancte, religiose, invio-
labiliter, adv.
ontverciert. Inornatus, incultus, a, um.
ontveracht. f. Ontdacht. Inconsideratus, a,
um, o.

ontver

onberdeelyck / *f.* ondeeldae. Individuus, a, um.
 onberdeelt. Indivisus, a, um, o.
 onberdeelt hepdt. Integritas, g. raris: conjunctio, g. onis: concordia, g. dix. f.
 onberberfelyck / *f.* onberbervelyck. Incorruptilis, e, g. lis, o.
 onberdient / onnosel. Immeritus, innocuus, a, um: immerens, g. rentis: innocens, g. centis, o. Nihil tale meritus: culpa expers: omni culpa vacuus.
 onberdient / om niet / vpt genaden. Immeritus, gratuitus, a, um, o. Haud meritus, gratis collatus: ex mera gratiâ praelitus.
 * *is* onberdient. Inmeritum beneficium confers, immerito gratificaris.
 onberdoemt. Indemnatus, a, um, o.
 onberdonkert / niet swart oft bzuyn ghesmaecht. Inoffuscatus, a, um, o.
 onberdonkert / openbaer. Publicus, manifestus, apertus, a, um, o.
 onberdozven / *f.* onbedozen. Incorruptus, a, um, o.
 onberdoutwellicke spijfe. Cibus crudus: cibus concoctus difficilis; cibus difficilioris digestionis *vel* concoctionis.
 onberdzagelyck. Intolerabilis, e, g. lis, o.
 onberdzagelycken. intolerabiliter, intoleranter, impatienter, *adv.*
 onberdzagende / *f.* onberduldigh. Impatiens, tis, o.
 onberdzietelyk. Indefesse, impigre, strenue, gnaviter, *adv.*
 onberdzietigh / die geen berdziet by en bzengt. Non molestus: non tadiosus aut fastidiosus
 onberdziet saem / onberdzoten. Impiger, gravis; gnavus, strenuus, industrius, a, um: alacer, cris, cre, & alacris, cre, g. cris, o.
 onberduldigh. Impatiens, g. entis; intolerans, g. rantis, o. *reg. gen.* Patendi sensus *vel* patientis expers.
 onberduldighlyck. Impatienter; intoleranter, intolerabiliter, *adv.*
 onberduldighhept. Impatientia, intolerantia, g. tix, f.
 onberdupstert / *f.* hel / klaer. Innubis, e, is, o.
 onberflauwt. Strenuus, egregius, a, um, o.
 onberganckelyck. Perpetuus, a, um; jugis, perennis, e, g. is, o.
 onberganckelycken. Perpetim, perpetuo, æternum, *adv.*
 onberganckelyckhept. Perpetuitas, perennitas, g. raris, o.
 onbergelyckelyck. incomparabilis, e, g. lis, o.
 onbergeselschapt. Incomitatus, a, um, o.
 onbergojden. Irremuneratus, a, um, o. Non compensatus.
 onberghindert. Expeditus, a, um, o. Non impeditus: non retardatus.

onberhoeds. Subitò, inopinato, improvisò, *adv.*
 onberhoelen / *f.* onberdenckert. Haud obscuratus, sed manifestatus, revelatus.
 onberhoert. Inauditus, a, um, o.
 onberhoert. Insuperatus, a, um, o.
 onberlaten / die niet beletten en is. Indefectus, a, um, o. Non derelictus.
 onberlaten / sielt / deuguet. Scurra, g. ra, m. Homo nauci.
 onberlegen / niet belet. Vacuus ab impedimentis, obstaculis, remotis.
 onberloft. inredemptus, a, um, o.
 onbermakelyck / berdzietigh / niet ylaifant. Inamœnus, injuvencus, a, um, o.
 onbermakelyck / dat niet kan hermaectt. Woorden. Irreparabilis, e, g. lis, o.
 onbermaect. Obscurus, ignotus, a, um; ignobilis, e, g. lis, o. quod intra famam est.
 onbermeppelyck. Inevitabilis, e, g. lis, o.
 onbermoedelyck / onbermoert. Indefessus, a, um, o.
 onbermogen. Impotens, g. tentis, invalidus, infirmus, a, um; debilis, e, g. lis, o.
 onbermogen bet. Præpinguis, e, g. guis, o. optimus, obesus, a, um, o. Nimita pinguedine sustatus; abdomine tardus, *poet.*
 onbermogen thept. Inpotentia, g. tix; debilitas, imbecillitas, g. tatis, f.
 onbermaect / *f.* onbermaect. Inglorius, a, um, o. incelebris, is, e, *dit. Ital.*
 onbermoedelyck. Morosus, a, um; difficilis, e, g. lis, o.
 onbernuftigh. Stolidus, brutus, a, um; vecors, g. cordis, o. Ratione carens, rationis expers.
 onbernuftelyck. Stolidè, crasse, inficè, *adv.*
 onberpozelyck. Immobilis, e, g. lis, o.
 onberte. Prope, r. acc. Haud longe à, *cum abl. rei.*
 onbersadelyck. Inexplebilis, infatiabilis, e, g. lis, o.
 onbersadelycken hongert. Bulimia, g. mix, f. appetitus caninus; James canina.
 onbersadelycken. Infatibiliter, inexplebiliter, *adv.*
 onbersadighhept / onbersaedthept. Infatibilitas, g. tatis, f.
 onbersaeght. Audax, g. daxis: impavidus, intrepidus, animosus, a, um, fortis, e, g. tis, o.
 onbersaeghdelyck. Audacter, intrepide, impenteritè, animosè, generosè, fortiter, *adv.*
 onbersaeghthept. Audacia, g. ciz: generositas, tatis, f. Magnus, fortis & intrepidus animus.
 onberscheurelyck. Illacerabilis, e, g. lis, o.
 onberscheppen / ongedept. Indivisus, a, um, o. ut:

o. ut: onberschepden goedt. Bona communia & indivisa.
 onberschepden/niet vershillende. Indifferentis. g. rentis, o.
 onberschepdentheyt / gelyckenis. Indifferentio. convenientia, g. tiz; similitudo, g. dinis: affinitas, g. tatis, f.
 onberschepdentlyk / onder een / f. onschepdelyk. Indiscretus, a, um o. Indistinctus, a, um, o.
 onberschepdentlycken / sonder onderschepdt. Indifferentes, promiscue, adv. Sine discrimine.
 onberschilligh / f. onberschepden. indifferentis, o.
 onberschzickt / f. onbersaeght. imperterritus, a, um, o.
 onbersien / onberwacht. improvisus, insperatus, inopinus, a, um, o.
 onbersiens / op sijn ondersiens. improvisè, inopinatè, subito, repente, adv. Ex improviso: prater spem: prater expectationem.
 onbersocht / die gene experientie en heeft. inexcortus, imperitus, a, um, o.
 onbersoeneleyk. implacabilis, e. g. lis, o.
 onberstandigh / onwys / bot. imprudens, g. dentis; stolidus, ignarus, insulsus, imperitus, a, um; hebes, g. betis; rudis, e, g. dis, o.
 onberstandighlyk. imprudenter, stolidè, insulse, imperite, adv.
 onberstandt. imprudentia, incitia, ignorantia, g. tiz: ruditas, g. tatis, f.
 onbersaeghtlyk. imperturbabilis, e. g. lis, o.
 onbertellyk. inenarrabilis, e, g. lis, o.
 onbertooogen recht. Jus summarium.
 onbertolt. Non professus.
 onberbaert / f. onbersaeght. impavidus, a, um, o.
 onbervalscht. Sincerus, incorruptus, a, um, o.
 onberbaeren / f. onberbaeren. inexpertus, a, um, o.
 onberbulllyk. inexplabilis, e, g. lis, o.
 onberwacht / f. onbersien. improvisus, a, um, o.
 onberwelckelyk. immarcescibilis, e, g. lis, o.
 onberweten. inexploratus, a, um, o.
 Godt onberweten. Face Dei dixerim; absit injuria Deo.
 onberwystelyk. inexplorabilis, e, g. lis, o.
 onberwinnelyk. invictus, a, um; insuperabilis, inexplorabilis, e, g. lis, o.
 onbepl / niet te koop. Non venalis: non vendibilis, e, g. lis.
 onbepl / onbepl. intutus, periculofus, a, um, o. Periculis plenus: periculo conjunctus, non sine periculis.
 onblyft. incuria, g. tiz: segnities, g. tici, fo-

cordia, g. diz: ignavia, g. viz, f.
 onblygh. Negligens, g. gentis: ignavus, a, um: locors, g. cordis, o.
 onblyghlyk. Obscuriter, segniter, socorditer, adv.
 onboregelyk. Incommodus, a, um: inconveniens, g. entis, o.
 onbolkomen. imperfectus, a, um, o.
 onbolkomentlyk. imperfectè, adv.
 onboldyghen kint. Abortivus factus.
 onbolstandigh. Inconstans, g. stantis: instabilis, mutabilis, e, g. lis: levis, e, g. vis, o.
 onboozsichtigh. Improvidus, incircumpectus, incautus, inconsideratus, temperatus, a, um: imprudens, g. dentis: præceps, g. cipitis, o.
 onboozsichtigheyt. imprudentia, inconsiderantia, incogitantia, præcipitantia, g. tiz: temeritas, g. tatis, f.
 onboozsichtighlyk. imprudenter, improvide, incaute, præcipitanter, inconsideratè, temere, adv.
 onbzedde. Dissidium, g. dii, n. discordia, g. diz: dissensio, contentio, g. onis, f.
 onbzedelyk. Disorderiter, contentiosè, adv.
 onbzedigh / onbzedfaem / geneygt tot onbzedde. Contentiolus, a, um: pugnax, g. nacis, o.
 onbziendelycken van manieren. inhumanius, durus, terus, a, um, o.
 onbziendelyk om aensien. inamoenus, a, um, o. Visui vel oculis ingratus.
 onbziendelykheyt. inhumanitas, feritas, g. tatis, f.
 onbziendtschap / bypandtschap. inimicitia, g. arum, f. pl. num.
 onbziendtschap / onangenamen dienst. Res ingrata: res minime grata.
 onbzo / onderwoopen aen pet. Subditus, obnoxius, a, um, o. r. dat.
 onbzo / onbepl / periculofus, intutus, periculofus, a, um, o.
 onbzo / die van een ander kan gesien woopen. Obnoxius alienis oculis.
 onbzo / dat men niet by en is. Servitus, g. turis, f.
 onbzo / onblygh / onwysheyt. insipientia, g. tiz, f.
 onbzo / onwys. insipiens, g. entis, o.
 onbzo / quistsachtigh. Prodigus, a, um, o. Male frugi: parum frugi.
 onbzo / Prodigalitas, g. tatis, f.
 onbzo / onboos. improbus, perversus, a, um, o.
 onbzo / onblygh. improbitas, perversitas, g. tatis, f.
 onbzo / niet kloek. ignavus, timidus, a, um, o.
 onbzo / onblygh. ignavia, g. viz: timiditas, g. tatis, f.

onblycht s

onvruchtbaer. Sterilis, e, g. lis; infœcundus, a, um, o.
onvruchtbaer woorden. Sterilelere, *sine prat. & sup.*
onvruchtbaer maerken. Sterilem reddere, *reg. acc. sterilitatem inducere, r. dat.*
onvruchtbaerhept. Sterilitas, g. tatis, f.
onvruchtbaerlyck. Inextricabilis, e, lis, o.
onvruchtbaerlyck. Inexplicabilis, inenodabilis, e, g. lis, o.
onvruchtbaerlyck. Inexhaustus, a, um, o.
onvruchtbaerlyck. Ineffabilis, inenarrabilis, e, g. lis, o. *Difficili non effabilis: t̄statu inexplicabilis, e.*
onvruchtbaerlyck. Indelebilis, e, g. lis, o. *Nul-lā vi detergendus vel delendus; nullā diuturnitate abstergendus vel obliterandus.*
onwaer / onwaerachtigh. Falsus, fictus, ementius, excogitatus, a, um; mendax, g. daxis, o.
onwankelbaer. Immutabilis, e, g. lis; constans, g. stantis, o.
onwankelbaer / dat niet kan betreden woorden. Inuius, a, um, o.
onweder / tempest / windt. Tempestas, g. tatis, f. *Furens ventus: vagus & torrentis instar ruens venti status.*
onweder met regen. Nimbosa tempestas; nimbo infestus ventus.
onweder met donder. Furens fulgure ac tonitru ventus.
onweder met hagel. Grandinosa tempestas; grandine læviens ventus.
onweder ter Zee / storm. Procellis infestus oceanus; tempestatibus obnoxium mare.
't is onweder. Inclementibus ventis foedum est tempus: furentibus aquilonum flatibus læva est tempestas.
onwederkeerlyck. Irremediabilis, e, g. lis, o.
onwederleggelijck. Irrefutabilis, inconvincibilis, e, g. lis, o.
onwederleggelijke getupgen. Testes classici: testes omni exceptione majores.
onwederroepelijck. Irrevocabilis, stabilis, immutabilis, e, g. lis, o.
onweggh. Via inuia; iter avium: iter devium.
onweggh. Avium, devium, a, um, o.
onweirdbaer. Inermis, e, g. mis; imbellis, e, g. lis, o.
onweirdde / onweirdighhept. Indignitas, vilitas, g. tatis, f. opprobrium, g. brii, n.
in onweirdde houden / s. verachten. Despicere. *Nihil pendere, spernere, sprevi, spretum.*
ban onweirdde. Nullus, a, um, g. nullius, d. nulli: inefficax, g. caxis: irritus, a, um, o. *Nullius pretii: nullius momenti.*
onweirdigh / onweirdt. Indignus, immeritus, a, um, o.
onweirdt / onaengenaem. Ingratus, a, um, o.

onwierdighlyck. Indigne, irreverenter, *adv. indignis modis.*
onwetende / onwetigh. Ignorans, g. tantis: incitus, nescius, imperitus, a, um, o.
onwetenlyck / onweteus. Inscie, incipienter, imprudenter, *adv.*
onweteus in / sonder inijn wete. Me in scio: clam me.
onwetenfchay / onwetenhept. Ignorantia, imperitia, incertia, imprudentia, g. tiz, f.
onwettelijck / onwettigh. Illegitimus, illicitus, iniquus, a, um, o.
onwettelijck geboren. Illegitimè natus; prohibito concubitu natus; filius adulterinus, spurius, incestuosus.
onwettelijcken illegitimè, illicitè, adv. Præter legem.
onwys. Insuperans, imprudens, amens, g. entis; insanus, stultus, a, um, o.
onwyshept. Insania, g. niz, stultitia, demencia, amencia, g. tiz, f.
onwysfelyck. Stulte, insipienter, imprudenter, *adv.*
onwyttenge / nauw. Angustus, arctus, a, um, o.
onwytt / niet verre. Non longè; Haud procul.
onwille / onwillighhept. Malevolentia, g. tiz, h.
onwillens / noode / s. ongeitne / noode. Aggrè, in viiè, gravatè.
onwilligh. Invitus, a, um, nolens, g. lentis, o.
onwinbaer / onwinnelijck. Invincibilis, insuperabilis, inexpugnabilis, e, g. lis; invictus, a, um, o.
onwoonbaer / onwoonsaem. Inhabitabilis, e, g. lis; desertus, inhospitus, a, um, o.
ont / prapof. inseparabilis, significat privationem, exponitur Latine per De, dis, di, ex, &c.
ontaanboorden / Zel. aen boort trekken. Retrahere emptionem jure proximitatis, *juris consultorum vox.*
ontærden. Degenerare, avi, f. atum.
ontærdende, Degener, g. neris, o.
ontærheren. Anchoras tollere, solvere.
ontbeccelen. Emendicare, p. avi, f. atum, r. acc.
ontbeenen. Exossare, avi, f. atum, r. acc.
ontbepren. Carere, p. rui, f. caritum & casum; indigere, p. gui, *sine sup. reg. abl.*
ontbepden. Expectare, p. avi, f. atum, r. acc.
ontbieden / laten weten. Nuntiare, denuntiare, avi, f. atum, r. acc.
ontbieden / tot hem roepen. Advocare, evocare, p. avi, f. atum; accerere, p. sivi, & sivi, f. fitum, r. acc.
ontbiedenisse. Nuntiatio, denuntiatio, g. onis, f. nuntium, g. tii, n.
ontdyt. Jentraculum, g. li, n.
ontdyften. Jentare, p. avi, f. atum. Sumere jentraculum.
ontbindelijck. Dissolubilis, e, g. lis, o.

ontbinden. Solvere, dissolvere, resolvere, p. solvi, f. solutum, r. acc.
 ontbindinge. Solutio, g. onis, f.
 ontbindselen/Fl. Falcis exolvere, reg. acc.
 ontbladeren. Detroniare, p. avi, f. atum, r. acc.
 ontbloemen / syue bloemen vertiesen. Deflorere, deflorere, p. flori, sine sup.
 ontbloemen/de bloem nemen. Deflorare, f. avi, f. atum, reg. acc.
 ontblooten. Nudare, denudare, p. avi f. atum: exuere, p. exui, f. exutum, r. acc. pers. & abl. rei.
 ontblootinge. Nudatio, denudatio, g. onis, f.
 ontbreken. Desicere, cio, p. feci, f. factum.
 ontbrependen. Detrenare, p. avi, f. atum, r. acc. Frenum detrahere, reg. dat.
 ontbreken. Defocare, deformare, deturpare, p. avi, f. atum, r. acc. Deformen reddere.
 ontbrengelen een peirt. Equo cingulum detrahere: solvere equum cingulo.
 ontklauwen / de klauwen af:reken. Exungulare, p. avi, f. atum, reg. acc.
 ontkleeden. Devestire, p. stivi & stii, f. situm, r. acc. Exuere vestem: exuere se veste; deponere vel ponere vestes.
 ontkliemen. Prævenire aliquem scandendo.
 ontknochten/Fl. i. ontknoopen. Dissolvere, vi, olutum
 ontknoopenlijck. Enodabilis, e, g. lis, o.
 ontknoopen. Enodare, denodare, p. avi, f. atum, reg. acc.
 ontknoppinge. Enodatio, denodatio, g. onis, f.
 ontkomen. Evadere, p. valsi, f. valum, f. Ontsgaen. Elabi, plus, dep.
 ontkooppen/onderkooppen. Anticipare, interciperè emptionem.
 ontkooppen. Disjungere, sejungere, p. junxi, f. junctum, reg. acc.
 ontkruppen. Ercepere, p. repsi, f. reptum; sublabi, p. lapsus, dep. Evadere serpendo: latenter aufugere.
 ontdueren. Exenterare, eviscerare, p. avi, f. atum, reg. acc.
 ontdecken/blooten/ontblooten. Nudare, denudare, p. avi, f. atum; retgere, p. texi, f. factum, r. acc.
 ontdecken / openbaren. Detegere, p. texi, f. factum; revelare, manifestare, evulgare, promulgare, p. avi, f. atum; patefacere, cio, feci, f. factum, r. accus. Proferre in lucem.
 ontderkinge. Denudatio, detectio, retectio, g. onis, f.
 ontducken/dun maken. Attenuare, extenuare, p. avi, f. atum, r. acc.
 ontducken / los doen / ban een doorn. Solvere, dissolvere, exolvere, p. solvi, f. solutum; explicare, p. cavi & cui, f. catum; extricare, enodare, p. avi, f. atum, r. acc.
 ontducken/casseren / affschaffen/te niet doen.

Abrogare, p. avi, f. atum; abolere, p. lei & levi, f. litum: rescindere, p. scidi, scissum.
 Irritum facere: infectum reddere, r. acc.
 ontdopen/ f. dopen. Regolare, avi.
 ontdraepen. Extorquere, p. torisi, f. tortum, r. acc.
 ontdraepinge. Distortio, g. onis, f.
 ontdraegen. Subtrahere, p. traxi, f. tractum; lutripere, pio, p. zipui, f. reptum. Furtim absportare: clam auferre, r. acc.
 ontdrijven. Abigere, p. egi, f. actum, r. acc.
 ontdrijven. Abactor, g. oris, m.
 ont-edelen/ f. Weron-edelen. Nobilitate privare, vel Degenerare, avi, atum.
 ontzeten/schenden. Decorare, dehonestare, infamare, diffamare, violare, vitare, p. avi, f. atum, r. acc.
 ontzeten. Exhæres, g. redis, c.
 ontzeden. Exhæredare, abdicare, p. avi, f. atum, r. acc.
 ontzeden. Exhæredatio, abdicatio, g. onis, f.
 ontzegen. Emancipare, p. avi, f. atum. Libertate donare, r. acc.
 ontzegeninge. Manumissio, emancipatio, g. onis, f.
 ontzegen/ f. ontzegen. Accipere, pio, p. cepi, f. ceptum.
 ontzegen/ontzagen. Acceptum, g. ti, n.
 ontzegen hieck. Liber accepti.
 ontzegenbaer / ontzengelyck. Acceptus, gratus, a, um, o.
 niet ontzengelyck zyn. Excludi, p. clusus; lubmoveri, p. motus, pass.
 ontzegen/nemen. Capere, pio, p. cepi, f. ceptum; accipere, suscipere, recipere, pio, p. cepi, f. ceptum, r. acc.
 ontzegen / swangher worden / dick worden. Concipere, pio, p. cepi, f. ceptum, r. acc. Fœtum concipere: prolem suscipere: utero ingravescere: gravidam fieri.
 ontzegenisse. Conceptio, g. onis, f. conceptus, g. tûs, m.
 ontzegen/innuaender. Coactor, collector, g. oris, m.
 ontzegen / penninckmeester. Tribunus ariarius: receptor canonicus.
 ontzegen / tollenaer/ f. Tollenaer. Publicanus, i, m. Tributorum collector. Manceps, cipis, m.
 ontzegen. Misereri, p. fertus, f. fertum: dep. rog. gen. rarissime dat. miserari, p. ratus, f. ratum, dep. r. acc. miserere sine prat. aut sup. reg. acc. & gen. miseret, r. acc. & gen. Misericordiâ affici, tangi, moveri, capi, r. gen.
 ontzegenlijck / daer men medelijden mede hebben moet. Miserabilis, e, g. lis: miserandus, commiserandus, a, um, o. Mis-

Misericordiâ *vel* commiseratione dignus.
ont fermetlycken; ellendighlyck. Misere, miserabiliter, calamitose, *adv.* Misericordiam, illachrymabilem in modum.
ont fermhertigh / ontfermigh / genadigh / medelydende. Misericors, g. cordis, clemens, g. mentis; propitius, a, um, o.
ont fermhertigheyt / ontferminge. Misericordia, g. dia; miseratio, commiseratio, g. onis; clementia, g. tia, mañuctudo, lenitudo, g. dinis; lenitas, g. tatis, f.
ont fronsen. Erugare, p. avi, f. atum, *reg. acc.*
ont futselen / ontwerren. Extricare, p. avi, f. atum, *r. acc.*
ont futselen / onttrecken. Subtrahere, p. traxi, f. tractam, subducere, p. duxi *ff.* ductum, *reg. acc.*
ont futselen / ont slibberen. Evadere, p. vasi, f. vasum. Subducere se.
ont gaderen. Disgregare, p. avi, f. atum, *r. acc.*
ont gaen. Evadere, p. vasi, f. vasum; elabi, p. lapus, *dep.*
ont gaen / losgaen. ut: *Wen kusop is ontsgaen.* Nodus dissolutus est.
ont geiden. Luere, p. lui, *sine sup. part.* luiturus: persolvere, p. solvi, f. solutum, dependere, p. pendii, f. pensum, *r. acc.*
ont gespen. Refbulare, p. avi, f. atum, *r. acc.*
ont geven / begeben / beswijken. Deficere, cio, p. feci, f. factum.
ont geven / onttraeden. Dissuadere, p. suasi, f. suasum, *r. acc. rei & dat. pers.* Deducere de sententiâ, *r. acc.*
ont geven / sich r'onder geben. Cedere, p. cessi, f. cessum. Cedere de sententiâ.
ont ginnen. Prælibare, p. avi, f. atum; præciperere, p. cepi, f. ceptum, *r. acc.*
ont gorden. f. ont-erven. Exhæredare, hæreditate privare.
ont gonnen. Invidere, vidi, f. visum, *r. acc. rei & dat. pers.*
ont gouden. Discingere, recingere, p. cinxii, f. cinctum, *r. accus.*
ont graven den bisch. Exossare piscem.
ont graben. Estodere, dio, p. todi, f. totum, *r. acc.*
ont haerken. Hamo *vel* unco expedire, *r. acc.*
ont haelen. Excipere, pio, p. cepi, f. ceptum; tractare, p. avi, f. atum, *r. acc.*
ont haelingere. Exceptio, tractatio, g. onis, f.
ont hairen. Depilare, p. avi, f. atum, *r. acc.*
ont halven. Decollare, p. avi, f. atum. Capite truncare, *r. acc.* Caput abscindere: caput amputare, *r. gen. vel dat.* (bus.
ont handen / ontwelbigen. Eripere è manionthanden / handr'afskappen. Mutilare aliquem manu.
ont handen / niet dienen. Disconvenire, p. veni, f. ventum.
ont harelwopen. Lacerare, p. avi, f. atum;

discerpere, p. cepi, f. ceptum; distahere p. traxi, f. tractum, *r. acc.*
ont harelwep. Lager & lacerus, sordidus, incomptus, pannolus, a, um, o.
ont haenaessen. Exarmare, p. avi, f. atum, *r. acc.*
ont haspelen / ont slibberen. Evadere, p. vasi, f. vasum. f. onthuyppelen. Evolare ex alicujus vi, manu, potestate, jurisdictione.
ont hecht / ont steit. Turbaus, a, um, o.
ont hechelen / los maerken. Refigere, p. fixi, f. fixum, solvere, dissolvere, p. solvi, f. solutum, *r. acc.*
ont heplighen. Profanare, temerare, p. avi, f. atum, *r. acc.* Rebus sacris abuti.
ont hoofden. f. onthalsen. Decollare, avi, atum, *r. acc.*
ont houden / in de memorie p'inten. Memoriz mandare, insigere, imprimere; retinere memoriter: animo recondere, *r. acc.*
ont houden / indachtigh zyn. Meminisse, meminisse, *defect.* *r. gen. vel acc.* recordati, p. atus. f. atum, *dep. reg. gen. vel acc. vel abl. cum De.* Memoria tenere.
ont houden / tegen houden. Retinere, detinere, p. tinui, f. tentum, *r. acc.*
ont houden / reinuen. Cohibere, p. bni, f. bitum: coercere, p. ercui, f. erciturum, *r. acc.*
ont houden / sich van het onthouden. Abstinnere, stinui, f. stentum, *reg. acc. pers. & abl. rei cum A vel Ab.*
ont houdinge. Continentia, & Abstinnentia, g. tia, f.
ont hucken / oft.
ont huyppelen. Evadere, p. vasi, f. vasum; dilabi, p. lapus, *dep.* subterfugere, gio, p. fugi, f. fugitum. Subducere se.
ont jaegen. Eripere, pio, p. ripui, f. reptum, *r. acc.*
ont keirnen. Enucleare, p. avi, f. atum, *r. acc.*
ont keunelyck. Quod negari potest. *inepti, & barbarè negabilis.*
ont kennen. Negare, p. avi, f. atum; diffiteri, p. diffellus, *dep.* inficiari, p. atus, *dep. r. acc.* ire inficias.
ont kenninge / togeninge. Negatio, g. onis, f.
ont laeden. Exonerare, deonerare, p. avi, f. atum, *r. acc.*
ont lasten / pemanden van s'ynen last ontstaen. Liberare aliquem onere; levare aliquem onere: eximere aliquem onere.
ont lasten / pemandt van eenige schuld oft aenklaginge ontlasten. Liberare aliquem culpâ.
ont lastinge. Exoneratio, g. onis, f.
ont lastinge / onschuldige. Excusatio, g. onis, f.
ont leden. Deartuare, dilaniare, p. avi, f. atum; dissecare, p. secui, f. secum, *r. acc.*
ont leder. Anatomicus, i, m.

ontledinge. Deauatio. g. onis; anatomia. g. mix, f.
 ontledigen / f. ontlasten. Exonerare, avi, a. tam. r. acc. pers. cum. Abl. rei.
 ontlenen. Mutuari, p. atus, dep. Sumere mutuo: accipere mutuo, r. acc.
 ontleeninge. Mutuatio, g. onis, f.
 ontleeren / achterwaerts leeren. Dedicere, p. dedidici, sine sup. reg. acc.
 ontleeren / iemauden iet afbzingen oft ontwennen. Dedocere, p. docui, f. doctum, r. acc.
 ontlepfen. Detrhere alicui ocreas.
 ontlenen. Delumbare, p. avi, f. atum, r. acc.
 ontlepden. Seducere, abducere, p. duxi. f. ductum, reg. acc.
 ontleiben. Amorem deponere.
 ontlijken. Dissimilem esse alicui: differre ab aliquo: abluere ab re aliquâ.
 ontlyckfemen. Deformare, p. avi, f. atum, r. acc.
 ontlijmen. Reglatinare, p. avi, f. atum, r. acc.
 ontlijben / f. dooden. Vitam admirare alicui, vitâ aliquem privare.
 ontloogenen. Abnegare, denegare, p. avi, f. atum, r. acc.
 ontloopen. Effugere, gio, p. fugi, f. gitum, r. acc.
 ontlooten. Replumbare, p. avi, f. batum, r. acc.
 ontlooberen. Defrondare, p. avi, f. atum, r. acc.
 ontlossen. Solvere, exsolvere. p. solvi, f. solutum; laxare, p. avi, f. atum, r. acc.
 ontlossinge. Relaxatio, resolutio, g. onis, f.
 ontlopfen. Aperire, p. perui, f. pertum: dissepere, p. sepivi & sepsi, f. sepitum & septum, r. acc.
 ontmachtigen / syne kracht benemen. Enevare, p. avi, f. atum, r. acc. f. Machtreloos. impotens, g. tis, o. Languidas, a, um, o.
 ontmachtighen / iemauden syne last oft autoriteit afnemen. Potestatem adimere; autoritatem minuere.
 ontmaecken / te niet doen / cassen. Infirmare, p. avi, f. atum; rescindere, p. scidi, f. scisum, r. acc. irritum facere, infectum reddere, r. acc. vim derogare, vel abrogare, r. dat.
 ontmaecken bp testamente. Exheredare, p. avi, f. atum, r. acc.
 ontmaeghden / f. maeghdom nemen. Deviginare, p. avi, f. atum, r. acc.
 ontmennen / f. lubben. Castrare, emascularare, p. avi, f. atum, r. acc.
 ontmennen eene stad. Civitatem defensionibus vel praesidio nudare.

ontmantelen. Nudare, spoliare, p. avi, f. atum. Pallio privare, vel exuere, vel spoliare, r. acc.
 ontmantelen eene stad. Oppidum muris exuere: urbem mœnibus nudare: dirutis muris urbem nudare vel reterege.
 ontmoeren. Obviare, p. avi, f. atum; occurrere, p. curri, f. cursum, r. dat. offendere, p. fendi, f. fensum, r. acc.
 ontmoeringe. Occursus, g. sūs, m.
 ontnagelen. Refigere clavum.
 ontnarpen / ontterren. Dissuere, resuere, p. lui, f. utum, r. acc.
 ontfary / byzese / schyootn. Metus, g. tūs; timor, g. moris, m.
 ontfagh / eerbiedinge. Reverentia, g. tiz, f.
 sonder ontfagh. Intrepide, audacter, adv.
 ontschaekt / ontschaekinge. Stuprum violentum: raptus virginum vel puellarum.
 ontschaeken. Violare virginem: vim virginis inferre.
 ontschepden. Discernere, p. discrevi, f. cretum, sejungere, p. junxi, f. junctum, r. acc.
 ontschicken. Turbare, perturbare, avi, f. atum; confundere, p. fudi, f. fufum, r. acc.
 ontschieten. Elabi, p. lapsus, dep.
 ontschieten up den slaep. Subito evigilare.
 ontschoepen. Discalceare, excalceare, p. avi, f. atum, r. acc.
 ontschoepinge. Excalceatio, onis, f.
 ontschopende boomten. Ablaqueare arbores.
 ontschozffen. Decorticare, deglabrare, p. avi, f. atum, reg. accusf. Corticem detrahere, r. dat.
 ontschozffinge. Decortico, deglabratio, g. onis, f.
 ontschulden / ontschuldigen / verschoonen / berantwoorden. Excusare, purgare, expurgare, p. avi, f. atum, r. acc. Ut excusatione: excusationem adferre.
 sich ietwers inede ontschuldigen. Prætere, p. texui, f. textum: causari, p. atus, f. atum, dep. reg. acc.
 ontschuldige. Excusatio, g. onis; apologia, g. gix, f.
 ontschegh / aenhoudinge van vbandtschap. Clatigatio, g. onis, f.
 ontschegh / wepgeringe. Negatio, g. onis, f.
 ontschegh / verbodt. Interdictio, g. onis, f.
 ontscheggen / wepgeten. Recusare, p. avi, f. atum; rennere, p. nui, f. nutum, r. acc.
 ontscheggen / verbieden. Interdicere, p. dixi, f. dictum, reg. acc.
 ontscheggen / vbandtschap aenhoudigen. Clarigare, p. avi, f. atum: indicere bellum: denuntiare bellum, r. dat. ad bellum provocare, r. accusf.
 ontzogelen, Relignare, p. avi, f. atum, r. acc.
 ontz

ontsenuwen. Enervare, p. avi, f. atum, r. acc.
 ontset/hulpe. Suppetix g. tiarum, t. pl. num.
 auxilium, g. lii: subsidium, g. dii, n.
 ontsetten/ontset doen. Succurrere, p. curri f.
 cursum; opulari, p. atus, f. atum, dep. ter-
 re suppetias: auxilio vel subsidio esse, r. dat.
 liberare, p. avi, f. atum, r. acc.
 sich in ter ontsetten/ f. ontstellen. perturba-
 ri aliquā re.
 ontsetten een lidt. Luxare membrum, arti-
 culum loco movēre.
 ontsien/respect dzagen. Verēri, revereri, p.
 veritus, dep.
 ontsien/dzelen. Timere, p. mui; metuere, p.
 tui, sine sup.
 ontsigh. f. ontsach. Observantis, g. z, f.
 ontsinchen. Excidere, p. excidi, sine sup. elabi,
 f. lapsus, dep.
 ontsinnen /upt sijne sinnen maechen. De-
 mentare, p. avi, f. atum, r. acc.
 ontsinnen sjuer sinnen gemissen. Demen-
 tari, p. tatus, pass.
 ontslachten. Degenerare, p. avi, f. atum.
 ontslaen. Abolvere, p. solvi, f. solutum; li-
 berare, exonerare, p. avi, f. atum, t. acc. pers.
 & abl. rei.
 ontslagen / hzj. f. Dzp. Liber, bera, berum,
 cum genit. vel abl. cum à vel ab.
 ontslaeyen / in slaep ballen. Obdormire,
 p. mivi & mii, f. mitum.
 ontslaeyen/waecher worden Expergisci, p.
 pterectus, dep. Lucretius hinc format partisi-
 pium excoeritus.
 ontslibberen. Eripere p. repti, f. reptum; elabi,
 p. lapsus, dep. subterfugere, gio, p. fugi,
 f. gitum. Clām elabi: se subducere.
 ontsluppen. Idem.
 ontsluppinge. Estugium, suffugium, subterfu-
 gium, g. gii, n. subductio, g. onis, t.
 ontsluyen. Referare, p. avi, f. atum; reclude-
 re, p. clusi, f. clusum; aperire, p. pōui, f.
 pertum, r. acc.
 ontsluytinge. Referatio, reclusio, g. onis, f.
 ontsnappen/afnemen. Intercipere, pio, p. ce-
 pi, f. ceptum: eripere, lustripere, pio, p. ripui,
 f. reptum, r. acc.
 ontsnappen / ontslibberen. f. ontslibberen.
 Evadere, vasi, valum, r. acc. vel abl. vel abl.
 cum ex, vel acc. cum in.
 ontspaeren. Comparcere, p. parsi, f. parsum,
 r. acc. Subtrahere sibi: fraudare genium.
 ontspannen. Remittere, p. misi, f. missum:
 reterendere, p. tendi, f. tensum & tentum: re-
 laxare, p. avi, f. atum, r. acc.
 ontspanninge. Desensio, reterensio, laxatio, g.
 onis, f.
 ontspyngen. f. ontslibberen. Elabi, lapsus,
 dep. r. acc. vel dat. vel abl. vel abl. cum de, i
 vel ex.

ontspynge. Expergisci, p. ex-
 pterectus, dep. Lucretius arix: iexpergitus.
 ontsraen/booztoren. Oriiri, rior, oriris vel
 oreris, p. ortus, part. oriturus; nasci, p. na-
 tus, part. nasciturus, dep.
 ontsraen. f. voetsraen. Constare, p. stiti, f. ti-
 tum.
 ontsreacken/doen hzanden. Accendere, in-
 cendere, succendere, p. cendi, f. centum,
 r. acc.
 ontsreken/hzandig worden. Accendi, incen-
 di, p. census, inflammari, p. atus, pass. ex-
 ardescere, p. exarsi, f. arsum.
 ontsreken een bat ontsreken. Relinere, p. re-
 levi, & relivi aliquando, f. relitum, r. acc.
 ontsreken van hiesde. Amore incendi: amo-
 rem concipere: ad amorem allici, commo-
 veri.
 ontsreken van gramtschap. Excandescere, p.
 candui, sin. sup. Commoveri ad iram: accen-
 cendi, succendi, inflammari, excandescere
 tractandi.
 ontsrekinge. Incendium, g. dii, n. deflagratio,
 inflammatio, g. onis, f.
 ontsstellen/misstellen. Dislocare, p. avi, f. a-
 tum, r. acc.
 ontsstellen / gelyck een Dyzel oft snarens
 spel ont stelt wort. Discomponere, p. po-
 sui, f. positum: confundere, p. confudi, f. lu-
 sum, r. acc.
 ontsstellen / turberen / beroert maken. Tur-
 bare. perturbare, p. avi, f. atum: terrere,
 exterrere, p. terrui, f. territum: percellere,
 p. percali, f. percultum. Attonitum reddere
 r. acc.
 ontsstelt worden/sich ontsstellen. Terreri, per-
 terreri, p. territus; turbari, consternari, p.
 atus: percelli, p. percellus, pass.
 ontsstelt hept. Perturbatio, g. onis, f.
 ontsstichten/quaet exempel geben. Offende-
 re, p. fendi, f. tensum, r. acc. Offendiculum
 ponere: offendiculo esse, r. dat.
 ontsstichtinge. Offendiculum, scandalum, g.
 li, n.
 ontsstoppen. Relinere, p. relivi, (varius relivi?)
 f. relitum, r. acc. Operculum removere: ob-
 turamentum amovere.
 ontsstricken. Enodare, denodare, extricare, p.
 avi, f. atum; solvere, dissolvere, p. solvi, f.
 solutum, r. acc.
 ontsstrucken. Extrahere, p. avi, f. atum, r. acc.
 ontsstrucken. Lacer, ra, rum; lacerus, lacera-
 tus, a, um, o.
 ontssuchen. Ecclasiā pati.
 ontsuckinge. Ecclasiis, g. sis, f.
 ontsupberen. Inquinare, contaminare, p. avi,
 f. atum, r. acc.
 ontswellen. Detumere, p. tamqi, sin. sup. de-
 turgere, p. turzi, sin. sup.

ontswemmen. Enatare, *p. avi, f. atum*. Na-
tando evadere.
onttellen/mis-*r*-tellen. Errare in calculo, falli
in calculo.
ontterren. Dissuere, resuere, *g. sui, f. sutum* ;
dissolvere, *p. solvi, f. solum*, *r. acc.*
onttomen. Frano exsolvere, *reg. acc.*
onttoberen. Liberare aliquem fascino *five*
incantamento.
onttrecken. Subtrahere, *p. traxi, f. tractum* ;
adimere, *p. ademi, f. ademptum*, *surripere*,
p. ripui, f. reptum, *r. acc.*
onttronwen. Solvere matrimonium: à con-
juge sejungere, *r. acc.*
onttupnen. Dissipare, *p. sepivi & sepsi, f. se-
pitum & septum*, *r. acc.* Sepimentum revel-
lere.
ontwee. *f. in twee*. In partes. *Outtwee snij-
den*. Dissiccare, *secui, solum*.
ontballen. Excidere, *p. cidi, sine sup.*
ontberwen. Decolorare, *p. avi, f. atum, r. acc.*
Colorem vitare *vel* abstergere.
ontbluchten. Retexere, *texui, f. textum* ; *ex-
plicare, p. cui vel cavi, citum vel catum* ; *ex-
tricare, p. avi, f. atum, r. acc.*
ontbleytinge. Extricatio, *g. onis, f.*
ontblijden. Effugere, aufugere, diffugere, *gio.*
p. fugi, f. fugitum ; *evadere, p. vasi, f. valuan.*
ontblijgen. Avolare, *p. avi, f. atum*.
ontboeren. Avehere, *p. avexi, f. avectum* ; *ab-
ducere, p. duxi, f. ductum, r. acc.*
ontboeren een byontpersoon. Rapere *vel*
abripere puellam *vel* feminam.
ontboeren. Raptor, abactus, *g. tās, m.*
ontboerings. Raptus, abactus, *g. tās, m.*
ontbouwen. Explicare, displicare, *p. cui &
cavi, f. citum & catum, r. acc.*
ontbouwinge. Displicatio, *g. onis, f.*
ontbrenden. Alienare, abalienare, *p. avi, f. a-
tum, r. acc.*
ontbrendinge. alienatio, abalienatio, *g. onis*,
ontbrijsen. Regolare, *p. avi, f. atum* ; *egelida-
ri, p. atus, pass.*
ontbrijsden. Fræripere amicam.
ontbrijsen. Libertatem adimere, *r. das.*
ontbrijsingen. Extorquere, *p. toris, f. tortum*,
r. acc.
ontwaken. Evigilare, *p. avi, f. atum* ; *exper-
gisci, p. perrectus, Lucretio pergitus, dep. (f.*
ontwakinge. Evigilatio, experrectio, *g. onis*,
ontwaesjen. Abripiento.
ontwaepen Exarmare, dearmare, *p. avi, f. a-
tum, r. acc.*
ontwassen/grooter woerden. Excrefcere, *p.*
crevi, f. cretum.
De roede ontwassen sijn. Majorem esse quam
ut virgine exdatur. Excessit mihi xtas ex ma-
gisterio tuo, *Plant.* manum ferulæ subdu-
cere.

ontwecken. Expergefacerere, *cio, p. feci, f. fa-
ctum, r. acc.* excitare è somno.
ontweldigen. Vi eripere, *r. acc.*
ontweunen/sijn gewoonte laten. Desuesce-
re, *p. luevi, f. luctum*, *abjicere & exuere*
conluetudinem ; *recedere à conluetudine* :
in desuetudinem venire.
ontwennen/afbzjengen/gewoonte doen la-
ten. Desuesfacere, *cio, p. feci, f. factum, r. acc.*
adimere conluetudinem, *r. das.* detrahere à
conluetudine, *r. acc.*
ontwenninge. Desuetudo, *g. dinis, f.*
ontwerp. *f. bewoep*. Adumbratio, *onis, f.*
ontwerren. Extricare, *p. avi, f. atum, r. acc.*
ontwerringe. Extricatio, *g. onis, f.*
ontweben. Retexere, *p. texui, f. textum, r. acc.*
ontwijken. Declinare, *evitare, p. avi, f. atum* ;
effugere, *gio, p. fugi, f. gitum, r. acc.*
ontwiesjen. profanare, *p. avi, f. atum, r. acc.*
ontwinden. Evolvere, *p. volvi, f. volorum, r. acc.*
ontwozstelen. Elucari, *p. atus, f. atum*.
oock. Et, ac, atque, etiam, quoque, *conj. item*,
similiter, *adv.*
oedmoet/oedmoedigheyt. Humilitas, le-
nitas, *g. tatis* ; *mansuetudo, g. dinis* ; *humilia-
tio, demissio, submissio animi, g. onis, f.*
oedmoedigh. Humilis, *e, g. lis* ; *lenis, e, g. nis* ;
mansuetus, placidus, demissus, modestus, *a,*
um, o. Ab omni fastu & supercilio alienus.
oedmoedigh sijn. Humilem, modestum, de-
missum esse: animo esse humili & modesto:
sefe omnibus haud gravatim incurvare: sub-
mittere se coram omnibus.
oedmoedigen/reken anderen oedmoedig
maerken. Mansuetfacere, *cio, p. feci, f. fa-
ctum* ; *mitigare, p. avi, f. atum*. Mansuetum
& placidum reddere.
sich oedmoedigen. Humiliare se; demittere
se: suo se pede metiri.
oedmoedighlijck. Humiliter, demisse, sub-
misse, suppliciter, *adv.*
oogh/ooge. Oculus, *g. li, m.* lumen, *g. mi-
nis, n.*
in d'ooge staen. Cadere in suspicionem : pa-
tèrcalium obloquio.
een quaedt ooge op iemandt hebben. Ha-
bere aliquem suspectum : habere suspicio-
nem de aliquo.
met quade oogen aensien. Haud quis oculis
adspicere, *r. acc.*
met goede oogen aensien. Aquis oculis ad-
spicere *vel* contueri.
ooge van de naelde. Foramen acis.
ooge van de wijnstock. Oculus, *g. li, m.* gem-
ma, *g. mæ, f.*
ooge oft schacksel van een net. Macula, *g.*
læ, f.
ooge van eenen seirpntek. Punctus, *g. cti, m.*
punctum, *g. ti, n.*

dat tot d'ooge behoort. Ocularius, a, um, o.
 dat deele oogen heeft. Oculatus, a, um, o.
 ooghapfel/ oogghbal/ oogghstezre. Pupula,
 pupilla, g. lz: f. oculiacies.
 oogghbeentfens. Ossa oculis subjecta.
 oogghblyckelyck/ oogghschynelyck. Evidens,
 g: dentis, perpicuus, manifestus, conspicuus,
 a, um, o.
 oogghblyckelycken. Evidenter, perpicue,
 manifeste, adv.
 oogghbzantuen. Cilia, supercilia, g. liorum,
 n. pl. num. Filipalpebræ.
 oogghdeckfel/ oogghschelte/ oogghlidt. Genæ,
 g: næ, palpebra, e: bræ f. cilium, g: lii, n.
 oogghbzuppigh. Lippus, a, um, o.
 oogghbzuppinge/ oogghbloedt. Lippitudo,
 g: dinis, f.
 oogghmerck/ als men scherp na iet siet. Col-
 limario, g: onis, f.
 oogghmerck/ metaph. Intentio, g. onis, f. scopus,
 g: pi, m.
 oogghmerck op iet nemen. Oculos in ali-
 quid defigere, inensūs in rem aliquam con-
 tueri. Et metaphorice, intentionem in ali-
 quid dirigere.
 oogghluycken/ dooz de bingeren sien. Con-
 niverere, p. nivi, & nixi, sine sup. Dissimulare,
 p. avi, f. atum.
 oogghluyckinge. Conniventia, g: tiz, dissimula-
 tio, g: onis, f.
 oogghnederijn. Ophthalmicus, g: ci, m.
 oogghpijn. Ophthalmia, g: mix, fem.
 oogghschynelyck. f. oogghblyckelyck. Per-
 spicue.
 oogghsichtige/ getupge. Autoptes, g: tz, m.
 Tectis ocularis.
 oogghstren. Succinum, g: ni, elestrum, g: tti, n.
 oogghsterre. f. oogghappel. Pupula, a, f.
 oogghstanden. Dentes canini: dentes columel-
 lares.
 ooggh/ oogghmercken. Collimare, collinea-
 re, p. avi, f. atum, r. acc. num In. Oculos in-
 tendere.
 ooggh die toebacken van etter. Oculi gra-
 miosi, pl. num.
 dooz oogen/ tegenwoozdigh. In conspectu;
 coram oculis; ob oculos: ante oculos; in
 vel sub oculis; coram.
 dooz oogen zijn. Esse in conspectu: ante vel
 ob oculos esse: ante oculos versari.
 dooz oogen stellen. Exhibere, p. bui, f. bitum:
 repræsentare, p. avi, f. atum: ostendere,
 p. ostendi, f. ostensum & ostentum, r. acc.
 Ob oculos ponere, ante oculos ponere.
 dooz oogen hebben/ eeren. Revereri, p. veritus,
 dep. Præ oculis habere, r. acc.
 oogghenblyck. Nictus oculi: momentum tem-
 poris.
 oogghen croontjen. Ius oculorum.

oogghdienarr. Adulator, g: oris, m. Ad ocu-
 lum lerviens.
 oogghdraght/ oogghetter. Gramæ, g: ma-
 rum. grainæ, g: miatum, f. pl. num. Ocu-
 lorum pituita.
 oogghhoercken. Anguli oculorum.
 oogghhoerck na de neuse. Cautus, g: thi,
 chauer, g: theris, m.
 oogghhoerck nae byptren. Hirquus, g: qui, m.
 oogghhol. Sinus oculi; cavum oculi.
 oogghlidt. f. oogghdeckfel. Palpebra, a, f.
 oogghloep. Epiphora, g: rz, f.
 oogghsalfde. Collyrium, g: tii, n.
 oogghschempsel/ r gene dat tusschen beyde
 d'ooen is. Intercilium, g: lii, n.
 oogghschijn. Conspectus, g: aūs, m.
 oogghsien. Inocularis, p. avi, f. atum, r. acc.
 oogghentinge. Inoculatio, g: onis, f.
 oogghentalle/ Holl. Palpebra, g: bræ, f.
 oogghtroost. Eophraia, g: lia, f. herba.
 oogghvel. Membrana sive tunica oculorum.
 oogghwit. Albugo, g: ginis, f. Albumen o-
 culorum.
 oogghwen. Ocellulus, ocellus, g: li, m.
 oogghwen/ lieffelyck aensien. Oculi conje-
 ctus: lascivior contuitus.
 een oogghwen toewerpen. Adniscare, p. avi, f.
 atum, r. dar. Libidinosus oculis inhare in a-
 liquid: cupiditatis oculum consicare in ali-
 quem: lascivis obtutibus appellare aliquem.
 oogghst/ r gdt om coren te picken. Messis, g: sis,
 f. Frumentaria coactionis tempus.
 oogghst/ corenpickinge. Messis, g: sis, f. spici-
 legium, g: tii, n. Frumentorum detectio,
 segetum sectura.
 oogghst/ rny coren noch niet gepickt. Messis,
 g: sis, f. Matura seges: matura fruges.
 oogghst/ gepickt coren noch op 't belt lig-
 gende. Demessa in arvo segetes.
 oogghsten. Metere, p. messui, f. messum, r. acc.
 Frumenta metere vel demetere: fruges se-
 care, desecare: segetem succidere.
 oogghsten/ metaph. Lucrum facere: quæstum
 facere, consequi commodum: emolumentum
 nancisci.
 oogghster. Messor, g: soris, m. Frumentarius
 sector.
 Oogghstmaendt. Augustus, g: sti; Sextilis, g:
 lis, m.
 Oom/ s baders byoeder. Patrus, g: tui, m.
 Oom/ s moeders byoeder. avunculus, g: hū, m.
 Ooz/ kindt. f. Oir. Hæres, edis.
 Ooz/ t dooz/ oore/ d' oore. Auris, g: tis; auri-
 cula, g. lz, f. (na
 het binnen hol van d' oore. auris, ala, vel pin-
 't byptren hol van d' oore. Alveolus, g. li, m.
 het opperste van 't ooz. Auris concha.
 den ingeboogghden kant van d' oore. Auris
 helix.

oort gehoor. Auditus, g. tus, m.
 een goerd oort. Acuta auris; acutus auditus:
 teres auris; arguta auris.
 een quaet oort. Auris gravior: auris habetior.
 oort/handthabe van eenen pot. Ansa, g. sz, f.
 ooren van de vissen. Branchiæ, g. iarum, f.
 pl. num.
 dat ooren heeft. Auritus, a, um, o.
 dat dooren aenghet. Auricularis, e, g. ris, o.
 auricularius, a, um, o.
 oortbagge/oortcietact/oortfick. Inauris, g.
 ris, f.
 oortbandt/oortclinch. Alapa, z, f. colaphus, g.
 phi, m.
 oortdiechte. Confessio auricularis: confessio
 secreta.
 oortblaesen. Infusurrare, p. avi, f. atum, r. acc.
 rei.
 oortblaesen. f. Wlepen. Adulari, p. atus, dep.
 r. dat.
 oortblaeser/oortrupter. Sufurro, g. tonis, m.
 oortblaesinge. Adulatio, infusurratio, g. onis, f.
 oortcussen. Pulvinar, g. naris: cervical, g. ca-
 lis, n.
 oortgefwel. Parotis, g. tidis, f. Apostema se-
 cus aures.
 oortlapken/oortlecken. Lobus auris, ima
 auris.
 oortlepel. Auriscalpium, g. pii, n. Specillum
 auricularium.
 oortloos. Auribus carens.
 oortleite. Stalagmium, g. mii, n. Inauris ob-
 longa ex bacca pendula.
 oortpijne/oortwee. Oralgia, g. giz, f.
 oortrandt. Aurishelix.
 oortweir. Cerumen, g. minis, n.
 oortspuete/oortspijphen. Clyster auricularius.
 oortspufter. f. oortblaeser. Sufurro, onis, m.
 oortruptinge. Aurium sibilus vel tinnitus.
 oortvinger. Digitus auricularis.
 oortwangen. Branchiæ piscium.
 oortwoym. Fullo, g. lonis, m. Vermis auricu-
 larius.
 oortbaer/oortboort/oe. f. Oortboort/oe. Com-
 modum, di, n. Utilitas; tatis, f.
 oortronde. f. Oitronde. Testimonium am-
 plissimum, momentosum, argumentosum,
 ponderosum.
 oortdeel. f. oortdeel. Judicium, ii, n.
 oortlof/orlof. f. vertlof. Venia, z, f.
 oortloge/oortloge. f. Oortch. Bellum, n, n.
 oortsaecke/reden waerom. Causa, g. sz, ratio
 g. onis, f.
 oortsaecke/occafie/ begin. Causa, ansa, g. sz;
 occasio, g. onis, f.
 oortsaecker. Auctor, g. oris, m.
 oortsaekigh. Casualis, e, g. lis; casarius, a,
 um, o.
 oortspoonck/ begin. Origo, g. ginis, f. ortus, g.

tus, fons, g. fontis, m. initium, g. tii, r. ra-
 cium, g. pii, n. radix, g. dicis, f.
 oortspoonck hebben. Orii, p. ortus, part. ori-
 turus, dep. provenire, p. veni, f. venium;
 profluere, p. fluxi, f. fluxum; promanare, di-
 manare, p. navi, f. natum: nasci, p. natus.
 part. nalciturus; proficisci, p. tectus, dep.
 Originem trahere, ducere.
 oortspoonck van een fonteyne. Scatebra,
 g. bræ: scaturigo, g. ginis, f.
 oortspoonckelijck. Originalis, e, g. lis. o. origi-
 narius, primigenius, a, um. o. f. opperboort-
 beeldigh/eerste boortvert. Archetypus.
 oort/melijs forte oort/oortjen. Quadrans, g.
 drantis; teruncius, g. cii, n.
 oort. f. plaetsf. Locus, g. ci, m.
 oort/boort. Ora, g. rz; extremitas, g. tatis, f.
 oortijfer/aen een scherpe. Vinculum, g. li, m.
 oortdruy/huynodruy Suggrundia, g. diorum.
 n. suggrundz, g. darum. f. pl. num. imbrica-
 mentum, g. ti, n.
 Oosten/der sonnen opganck. Oriens, g.
 rientis; ortus, g. tus, m. Regio ad ortum;
 plaga orientalis.
 Oosten windt. Cæcias, g. ciz, m.
 Oost/Zuidt-oost. Eurus, g. ri, m.
 Oostelijck. Orientalis, e, g. lis. o.
 oortmoet. f. Oortmoet. Humilitas, g. tatis, f.
 op/boven op. Super, supra, prep. r. acc.
 op/aen vel neffens. ur: Op den Rijn. Ad
 vel iuxta vel secus Rhenum.
 op/opwaert/omhoog. Surfum, adv.
 op/adv. excitandi. Heusl levate, surge.
 op den nocht. Meridie, prandii tempore.
 op verbeente. Sub pœnâ.
 op ende weder. Surfum deorsum.
 op dat. Ut, quò, adv. r. conjunct.
 op dat niet. Ne, adv. r. conjunct.
 op dese maniere. Hoc pacto: hoc modo; hunc
 in modum.
 op conditje. Hac lege: eâ lege: eâ conditione.
 op een herte/roch eens. Denudò, rursus, adv.
 Ab integro: de integro: adhuc semel.
 opbetaelen/ten vollen afbetaelen. Pagsol-
 vere, p. solvi, f. solum, r. dat. perf. & acc.
 rei. In allem exsolvere.
 opheuren/Holl. opheffen. Lavare, p. avi, f. a-
 tum; attollere, sin. prat. aut sup. r. acc.
 opbidden/ al by een roepen ende nooden.
 Corrogare, p. avi, f. atum, r. acc.
 opbypen. Exulcerare p. avi, f. atum, r. acc.
 opbinden/ by een binden. Convalare; colli-
 gare, p. avi, f. atum r. acc.
 opbinden/ ietwers op binden. Illigare, su-
 perilligare, p. avi, f. atum, r. acc.
 opblaesen. Infarc, suffarc, p. avi, f. atum,
 r. acc.
 opboetsel/berckersel. Ornatus, g. tus, m.
 opboetsel/aen de schepen. Acroterza, g. rior-
 iam,

rum, n. pl. num. plutei navales.
opbzaffen. *f. oppeten*. Devorare, *p. avi, f. atum*.
opbzaffen/lyden/herbzagen. Concoquere, *p. coxi, f. coctum; digerere, p. gelisi, f. gestum; pati, patior, p. passus, r. acc.*
opbzaken / niet gewelt *op doen*. Effringere, *p. fregi, f. fractum, convellere, p. vullis, f. vullum; perrumpere, p. rupi, f. ruptum, r. acc.*
opbzaken uit de woude is *opgebzoken*. Vultus recruduit.
opbzaken, *beetrecken*. Discedere, *p. celsi, f. celsum*.
opbzaken / *sijn neringe herlaten*. Dimittere opificium, *vel mercaturam*.
opbzaken den leger. Movere castra; exercitum alio deducere.
opbzaken *ban eene belegeringe*. Obsidionem solvere: absistere obsidione: recedere ab obsidione.
opbzangen/ten *voorzichjn bzangen*. Producere, *p. duxi, f. ductum; apponere, p. posui, f. positum, r. acc.*
opbzangen / *fourneren*. prahere, *p. bui, f. bitum; suopeditare, p. avi, f. atum, r. acc.*
opclaren / *hel worden*. Clarificare, inclarescere, *p. clarui, illucere, p. luxi, fm. sup.*
opclaren / *hel maken*. Serenare, *avi, atum*.
opclaren / *polijsteten*. polire, expolire, *p. livi & liti, f. litum, r. acc.*
opclaren. Ascendere, *p. cendi, f. censum, r. acc. fursum niti*.
opclappen / *met clappen* *maeker maecken*. pulsare, *to excitare, r. acc.*
opclappen / *op het clappen*. impingere, *p. pegi, f. pactum, r. acc. cum ln.*
opcloopen / *hangen*. Suspendere, *p. di, f. sum*.
opcoesteren. Fovere, *p. fovi, f. forum, r. acc.*
opcomen / *opwaerts comen*. Adscendere, *p. cendi, f. censum*.
opcomen / *toenemen*. proficere, *cia, p. feci, f. factum; emergere, p. meli, f. mersum; profectum facere*.
opcomen / *ban niet tot het*. Emergere ex humili, *ex infimo provehi*.
opcomen *upt het maeter*. Emergere ex aqua.
opcomen / *genesen*. Revalescere, *p. valui, f. valitum*.
opcondigen / *op seggen*. Renuntiare, denunciare, *vel Abnegare, p. avi, f. atum*.
optoopen. Coemere, *p. emi, f. emptum, r. acc.*
optoopen. Dardanarius, *g. rii, m.*
optoopen / *opcrctsen*. Refricare, *p. fricui, f. frictum, r. acc.*
optoopen. Convulsare merces: tollere merces: cum mercibus abire.
optoopen / *metaph.* Versuram facere: *cedere foro*.

oen't *opramen kent men de* *zooplieden*. Lxtius acta probat; finis coronat opus.
opdecken. Cooperire, *p. perui, f. pertum, r. acc.*
opdencken. Cogitare de re quapiam.
opdienst *spijse oft eten*. Intrudere mensum cibis: apponere cibos.
opdobberen / *Holl.* Emergere, *p. mersi, f. mersum*.
opdoeken / *slaen*. Verberare, *p. avi, f. atum, percutere, tio, p. culli, f. cullum, r. acc.*
opdoeken / *geden*. Promere, *p. prompsi, f. promtum, r. acc.*
opdoen / *open doen*. *f. openen*. Aperire, *tio, p. rui, f. pertum, patefacere, eci, actum*.
opdoen / *weghdoen*. Tollere, *p. fufuli, & antiquetuli, f. sublatum; reponere, p. posui, f. litum, r. acc.*
opdoen een kindt. Infantulum fasciare, componere, fasciis involvere.
opdoen / *ppobiffie/boter*. Comparare, *p. avi, f. atum, r. acc. recondere futuro usui, a nomenclam, butyrum*.
opdzacht / *geswel*. Tumor, *g. moris, m. inflatio, g. onis, t.* (onis, t.)
opdzacht / *trausport*. Cessio, transcriptio, *g.*
opdzacht / *bedel*. Delegatio, *g. onis, t.*
opdzachtigh / *dat licyt opswelt*. Turgidus, *a, um, o.*
opdzachtigh *ban aensicht*. Ruber facie, turgidus.
opdzachtigh / *trots*. Superbus, *a, um, o. f.*
Hooghveirdigh *Elatus, a, um, o. Superciliosus, a, um, o.*
opdzagen / *bzengen*. Proferre, sero, *p. tuli, f. prolatum; dextere, sero, p. detuli, f. delatum; apportare, p. avi, f. atum, r. acc.*
opdzagen / *om hoogdzagen*. Sursum ferre, *r. acc.*
opdzagen / *overfetten*. Cedere, *p. celsi, f. celsum; transcribere, p. scripsi, f. scriptum; resignare, p. avi, f. atum, r. acc. rei.*
opdzagen / *bevelen*. Delegare, *p. avi, f. atum; committere, p. misit, f. missum, r. acc.*
opdzagen / *opswellen*. Intumescere, *p. tumui, sine sup.*
open *en nuthomen*. In idem recidere; Tantundem valere; perinde esse.
open. Apertus, patulus, *a, um; patens, g. tentis, o.*
open *ban hetten* / *openhertig*. Candidus, sincerus, ingenuus, *a, um, o.*
open *bzief* / *ontloten*. Littere resignata.
opene *bziefen*. Diploma, *g. matis, n. bulla, g. lx, f. codicilli, g. lotum, m. pl. num.* Littere patentes. (lis.)
open *hof*. convivium publicum: *coena genia*.
open *plaeftse*. Locus subdialis.
open *belt*. Campus patens
open *vlger*. pavementum subdiale.
opene *woude*. Vultus hians.

open zijn / open staen. Patere, p. patui. *sine sup.*
 apertum esse.
 open doen. f. openen. Discludere, usi, usum.
 Referare, avi, arum.
 openstellen. Paodere, p. pandi, f. pansum, r. acc.
 open straat. Via patens; via peruvia; via lucida.
 openbaer / kennelijck. Manifestus, apertus,
 conspicuus, clarus, notus, cognitus, perspi-
 cuus, a, um; evidens, g. dentis, o.
 openbaeren / kennelijck maken / in 't licht
 brengen. Vulgare, cvulgare, divulgare, pro-
 mulgare, revelare, p. avi, f. atum; detegere,
 p. texti, f. tectum. r. acc. proferre in lucem:
 manifestum facere, palam facere.
 openbaer worden / aen den dagh komen.
 Vulgari, divulgari, p. atus, *pass.* percresce-
 scere *vel* percrescere; increbescere *vel* in-
 crebescere, p. crebui, *vel* crebrui, *sine sup.*
 Manifestum, conspicuum, evidens, publi-
 cum fieri.
 openbaer zijn. Constare, p. sitti, f. situm; pa-
 tere, p. patui, *sine sup.* Manifestum esse: pa-
 lam esse.
 't is openbaer. Patet, constat. Manifestum,
 notum, evidens est: palam est: in aperto
vel propatulo est: in confesso est: haud ob-
 scurum est.
 openbaringe. Manifestatio, divulgatio, reve-
 latio, promulgatio, g. onis, f.
 openbaerlijck. Manifeste, manifestò, palam,
 propalam, publice, publicitus, vulgo, perspi-
 cue, liquido, *adv.*
 open bzeken met gewelt. Perfringere, con-
 tringere, estringere, diffringere, p. tregi, f.
 fratum, r. acc.
 open bzeken / open doen. Resignare, referare,
 p. avi, f. atum, r. acc.
 open bzeken / bersten. Rumpi, dirumpi, p. ru-
 ptus, *pass.*
 openen / open doen. Aperire, p. perui, f. per-
 tum; referare, p. avi, f. atum; recludere, p.
 clasi, f. clusum, solvere, p. solvi, f. solutum,
 pandere, p. pandi, f. passum, r. acc.
 opendoenelijck. Adapertilis, e, g. lis, o.
 opengaen. Aperiri, p. pertus, *pass.* dehiscere,
sine praes. & sup. diffindi, p. fissus, *pass.*
 mijn hert gaet open. Cor meum in volupta-
 tem dissolvitur, dissuit, cor meum exiit.
 openhertigh. f. open van herten. Homo
 apertus, candidus, sincerus.
 openinge. Apertura, g. re; apertio, adaperitio,
 g. onis, f.
 openlijck. f. openbaerlijck Manifestus, aper-
 tus, clarus, notus.
 operatie / opereren / &c. f. Werkinge. Ope-
 ratio, g. onis, f. werken. &c. Operari, p.
 atus.
 operament. Auripigmentum, g. ti, n.
 op-eten. Manducare, p. avi, f. atum; comede-

re, comedis & comes, comedit. & comest,
 p. edi, f. esum & estum, r. acc. velci, *dep. sin.*
praes. r. abl. Consumere edendo, r. acc.
 op-eten / *metaph.* ut: De gemeente op eten.
 Plebem devorare: exlugere plebem: lan-
 guinem & vitam populi exhaurire.
 op epsejen een plaetse. Petere *vel* postulare
 sibi dedi locum praesidarios vocare ad dedi-
 tionem.
 op-epsejen ten houtwelijck. In matrimo-
 nium deposcere.
 opgaen / omhoog gaen. Ascendere, con-
 scendere, p. scendi, f. scensum.
 opgaende stepl. Acclivis, e, g. vis; acclivus,
 a, um, o.
 opgaanck. Adscensus, g. sus, m.
 opgaen / open gaen. f. opengaen. Aperiri,
 tus, *pass.*
 opgaen / ten boorschijn comen / omhoog
 comen. Oriiri, exoriri, p. ortus, *part.* oriturus,
dep. surgere, exsurgere, p. surrexi, f. surre-
 ctum; erumpere, p. rupi, f. ruptum; prodire,
 prodeco, p. divi & dii, f. ditum, provenire,
 p. veni, f. ventum.
 opgaen / uyt spruyten. Progeminare, p. avi, f.
 atum.
 de Sonne gaet op. Sol oritur, exoritur, ex-
 surgit.
 den opganck van de Sonne. Oriens, g. en-
 tis; ortus, g. tus, m. ortus solis.
 nae oft tegen der Sonnen opganck. Ad so-
 lis ortum; versus orientem solem.
 met der Sonnen opganck. Sole oriente: sole
 ex oriente; sole exurgente; dum sol exori-
 tur; dum lucefcit: in solis ortu.
 opgeblasen. Tumidus, turgidus, a, um, o.
 opgeblasen zjn. Turgere, p. tursi; tume: e, f.
 mui, *sine sup.*
 opgeblasen inensch. f. Hobeerdigh / trots /
 moedigh. Homo elatus, fastuosus.
 opgeblasentheyt Atrogantia, g. tiz, f. tiz /
 sigheyt / moedigheyt / hobaerdpe. Fastus,
 g. us, m.
 opghaelt cleedt. Vestis interpolis, interpola-
 ophaelder / opsticker / ophaelster. Interpo-
 lator, g. oris, interpolatrix, g. icis, f.
 opgenouwen kinth. Adoptivus, a, um, o.
 opperaept-ryghsvolk. Miles subitarius,
 tumultuarius.
 opgeven / ober-geven. Dedere, p. dedidi, f. de-
 ditum; tradere, p. didi, f. ditum, r. acc. ut:
 Een stad opgeven. Dederi urbem: urbis
 dedicationem facere.
 opgeven / wycken. ut: Ick en sal 't niet op-
 geven. Non cedam: non me submittam:
 haud dabo victas manus.
 opgeven / bevelen. Imponere alicui onus.
 opgeven / te geraden geven / een bzae op-
 geven. Prononere quælionem *sive* proble-
 ma.

opgeven/in iemand's discretie stellen. Permittere alicuius arbitrio. ut: Wy sullen 't God opgeven. Permitteremus Deo.
 opgeven. ut: Schoon opgeven. Aureos montes polliceri.
 opgeven. ut: Den kat opgeven. Pilam procludere: pilam emittere.
 opgebinge/opgaebe/bzage. Quæstio, g. onis, f. problema, g. matis, n.
 opgebinghe. Traditio, cessio, deditio, g. onis, f.
 oppieten. Superfundere, p. fudi, f. fasum, r. acc.
 oppietinge. Superfusio, g. onis, f.
 oppoorden. Succingere se; vestem colligere.
 oppraben. Effodere, reidere, dio, p. fodi, f. tossum, r. acc.
 den weg opraben. Viam fossis intercludere vel interciperi.
 opproepen Succrescere, p. crevi, f. cretum; adulescere, p. adolevi, f. adultum.
 opphaelen. f. innen oft in manen renten oft peiningen. Colligere pecunias.
 opphaelen/friseren. Crispare, p. avi, f. atum. Villosum facere, r. acc.
 opphaelen/om hoogh haelen. Sursum ferre, r. acc.
 opphaelen/om hoogh trecken. Attrahere, p. traxi, f. tractum; attollere, fin. prat. aut sup. r. acc.
 opphaevigh/opheevigh/trots. Elatus, stomachosus, a, um, o.
 opphangen. Suspendere, p. pendi, f. pensum, r. acc.
 oppheffen. Levare, sublevare, allevare, p. avi, f. atum; attollere, sine prat. aut sup. sustollere, p. sustuli, f. sublatum: erigere, p. exxi, f. rectum, r. acc.
 opphelfen/opheffen. Idem.
 opphelfen/abancie doen/hoozthelfen. Promovere, p. movi, f. motum: provehere, p. vexi, f. vectum, r. acc. Consulere alicui.
 opphelfen/berquisten. Abligurire, p. rivi & rii, f. ritum: dilapidare, p. avi, f. atum, r. acc.
 oppheevigh. f. opphaevigh. Elatus, a, um, o.
 opphissen/oppitfen. Incitare, instigare, p. avi, f. atum, r. acc. Calcar addere: calcaria subdere, r. dat.
 opphisset. Instigator, incitator, inductor, g. onis, m.
 opphissinge. Inductus, instinctus, g. us, m. incitatio, instigatio, inductio, g. onis, f.
 opphoopen. Accurrere, accurrere, coaccurrere, p. avi, f. atum, r. acc.
 opphouden/niet meer doen. Desinere, p. sivi vel si, f. situm; desistere, p. desini, f. destitum; cessare, p. avi, f. atum: incumbrere, omittere, p. misi, f. missum.

sonder opphouden. Indefinenter, incessanter, jugiter, perpetim. adv. Sinè vel absque intermissione.
 opphoudinge. Cessatio, intermissio, omissio, vacatio, g. onis, f. intermissus, g. sùs, m. f.
 opphouden/om hoogh houden. Attollere, fin. prat. aut sup. in altum elevare.
 op. ouden synen schoot. Pandere sinum.
 opphouden/boeden/onderhouden. Educare, p. avi, f. atum; enutrire, p. trivi & tuii, f. tritum: alere, p. alui, f. alitum & alium, r. acc.
 opphouden/tegen houden. Retinere, detinere, p. tinui, f. tentum, r. acc.
 opphouden. ut: Gups op houden. Præfledomui.
 opphuppelen. Subsilire, p. lui, & lii, f. subfultum.
 oppjagen. Excitare, p. avi, f. atum, r. acc.
 oppjagen/oppullen. Infarcire, p. farsii, f. fartum: distendere, p. stendi, f. stensum & stentum, r. acc.
 oppjaget/die vast op sijne mepinge staet. Obstinate, a, um; pervicax, g. caxis, o. Judicii nimium tenax; opinionis plus æquo retinens,
 oppjaget/vertneckigh/crûgel. Obstinate, a, um, o. Obstinato animi homo: insigni pervicacia homo.
 oppjagetelyck. Obstinate, pertinaciter, pervicaciter, adv. Obstinato animo: obfirmatà mente.
 oppjaterren. Animum obfirmare, obdurare: in lententiâ mentem obdurare; sententiam mordicus vel pertinacius defendere vel tueri.
 oppinie/jugement/men ninge/abdyjs. Opinio, g. onis: sententiâ, f. iiz, f.
 oppinie/estym van iet. Exultimatio, g. onis, f.
 opplaeden. Onerare, p. avi, f. atum, ut: Goedt opladen. Onerare currum mercibus.
 opleggen/bevelen/gebieden. Mandare, p. avi, f. atum; injungere, p. junxi, f. junctum, r. acc. rei & dat. pers.
 opleggen/beschuldigen. Accersere, p. sivi, f. situm; insimulare, accusare, p. avi, f. atum, r. acc. pers. & gen. rei. Accersere aliquem criminis.
 opleggen/betalen/tellen. f. nautiseren. Numerare, p. avi, f. atum.
 opleggen/buben iet leggen. Imponere, apponere, p. polui, f. positum, r. acc. rei & dat. pers.
 opteinen/op iet steunen. Inniti, p. nifus & nijus, dep. r. dat.
 opteinen/ sich tegen d' Oberhepdt opteinen. f. rebellieren/ item, opstaen tegen jemandt. Rebellare, avi, atum. Coartare rebellionem: editionem concitare, comovere.

movere, concire, facere, conflare, afferre,
 inducere; inducere in civitatem.
oplesen Recitare, p. avi, f. atum, r. acc.
oplichten. Levare, allevare, elevare, sublevare,
 p. avi, f. atum; sustollere, p. sustuli, f. sub-
 latum, r. acc.
oplichten eenigherghedvolck. Colligere
 milites.
oplichten / beuren. ut: gelt oplichten. Su-
 mere pecunias.
oplichten / berjagen. Fugare, propulsare,
 profigare, p. avi, f. atum; pellere, p.
 pepuli, f. pullum, r. acc. in fugam consi-
 cere.
opliggen. Incubare, p. bui, f. bitum, r. dat.
Oploop / beroerte. f. **Opvoer**. Seditio, o-
 nis, f.
oploopen / om hooghloopen. Sursum currere:
 sursum terri.
oploopen / wellen. Tumere, intumescere, p.
 tumui, f. m. sup.
oplopen / gram worden. indignari, stoma-
 chari, p. atus, f. atum, dep. irā succendi.
oploven / met geweld open breecken. Ef-
 fringere, diffringere, p. fregi, f. fractum,
 r. acc.
oploopigh. f. **opvoertig**. Seditiosus, a, um, o.
oploopigh van hoofde. Iracundus, a, um, o.
oploopcken. Pandere, expandere, p. pandi, f.
 passum & passum, r. acc.
opmaecken / bouwen. Struere, construere, ex-
 struere, p. struxi, f. struatum, r. acc.
opmaecken / vol maecken. Finire, p. finivi &
 finii, f. finitum; perficere, cio, p. feci,
 factum; absolvere, p. solvi, solum: per-
 polire, p. livi & lii, f. litum, r. acc.
opnemen / weghnemen. Tollere, p. sustuli, f.
 sublatum; auferre, p. abstuli, f. ablatum;
 accipere, pio, p. cepi, f. ceptum, r. acc.
opnemen tot kindt. Adoptare, atrogare, p. a-
 vi, f. atum, r. acc.
opnemen den tafel. Tollere mensam.
opnemen soldaten. Conquirere vel colligere
 milites.
iet qualijck opnemen. In malam partem ex-
 cipere: sinistrae interpretari, r. acc.
opnemelijck. Adoptivus, a, um, o.
opneem-doeck. Penicillus, peniculus, g. li, m.
opneminge. Accipio, assumptio, g. onis, f.
opneminge van geldt. Coactio argentaria;
 exadio pecuniaria.
opneminge tot kindt. Adoptio, adoptatio,
 atrogatio, g. onis, f.
opneminge van soldaten. Militum conseri-
 ptio.
opnestelen. Adstringere, p. strinx, f. struatum,
 r. acc. Succingere ligulis.
Oppacken / pack ende sack maken. Conva-
 sare, p. avi, f. atum.

oppacken / weghpacken. Abripere, p. ri-
 pui, f. ceptum, r. acc.
opper. Meta tæni.
opperen. In metas extruere.
opper. Superior, g. oris, m.
opperbisschop. Archiepiscopus, g. pi. male.
opperbootsman. Celestes, g. itz, m.
opperboeck / oppercouffens. Subligar, g. ga-
 nis: temoralia, g. lium, n. pl. num.
opperkamer. Cenaculum, g. li. n.
opperkamerlingh. Cubiculariorum primi-
 carius.
opper-Capiteyn / Colonel. Chiliarcha, g.
 chz: tribunus, g. ni, m.
opperknaep. Familiarum primarius.
opperkock. Archimagitus, g. ti, m.
opperhof. pratorium, g. rii, n.
opperjager. Venatorum magister, princeps:
 decurio, tribunus.
opperlijf. Thorax, g. racis, m.
oppermaerte. Ancillatum primaria.
oppermeester. Scholasticus, g. chz: archidida-
 scalus, g. lii, m. *barbare* Scholasticus.
opperste. Supremus, a, um, o. f. **Overste**.
 p. rictus, i, m.
opperveldtheer. Imperator, g. oris; archi-
 litætes, g. pi, m.
des opperveldtheers kleedt. paludamen-
 tum, g. ti, n.
oppoztun / dat op plaetse ende tijde past.
 Opportunus, tempellivus, a, um, o. Loco
 tempori idoneus.
oppoztunijtpi / biquaemhept. Opportunitas,
 tempellivitas, g. tatis, f.
opponeren / tegenstellen. Opponere, p. po-
 lui, f. positum; objicere, cio, p. jeci, f. jc-
 tum.
sich opposeren / in oppositie komen. Inter-
 cedere, p. cessi, f. cessum, r. dat interces-
 sione prohibere: intercessionem interpo-
 nere.
opposant. intercessor, g. oris; intercedens, g.
 dentis; opponens, g. nentis, m.
oppositie / tegen over een stelling. Opposi-
 tus, objectus, g. tuis, m.
oppositie / tegen seggen. Oppositio adversæ
 rationis.
oppositie / velet van de procedure. interces-
 sio, g. onis, f.
oppositie formeren tegen sijne partye.
 intercessionem objicere adversario; adver-
 sarii intentionem intercessione convellere
 & elidere.
afstant doen van sijne oppositie. interposi-
 ta intercessione abire, discedere, decedere;
 intercessionem adversario condonare.
opponcken. Adornare, exornare, p. avi, f.
 atum, expolite, p. polivi, & polii, f. litum,
 r. acc.

oppuplen. Extaberare, *p. avi, f. atum.*
opquicken. Educare, *p. avi, f. atum; nutrire, p. tri vi & trii, f. tritum; kovère, confovère, p. fovi, f. fotum, r. acc.*
opracpen. Legere; colligere, *p. legi, f. lectum, tollere, p. sustuli, f. sublatum, r. acc.*
oprapinge. Collectio, lublatio, *g. onis, f.*
oprecht / techt upt / ongebepnst. Candidus, sincerus, apertus, ingenuus, *a, um, Doli & fraudis expers.*
oprecht / ondbalst. Legitimus, verus, germanus, *a, um, o.*
oprechtlyck. Candide, sincere, ingenuè, *adv.*
oprechtigheyt. Candor, *g. doris, m. integritas, sinceritas simplicitas, ingenuitas, g. tatis, f.*
oprechten ober-ende keffen. Erigere, arrire, surrigere, *p. rexi, f. rectum; elevare, allevare, p. avi, f. atum, r. acc.*
oprichten / sichten. Instituire, *p. tui, f. tutum, reg. acc.*
oprechten / godt doen. Refarcire. *p. sarfi, f. lartum; reparare, p. avi, f. atum, r. acc.*
oprechtinge. Erectio, allevatio, *g. onis, f.*
oprecken / opheffen Surrigere, arrire, *p. rexi, f. rectum, r. acc.*
oprecken / uprecken. Extendere, distendere, *p. tendi, f. tentum & tentum, reg. acc.*
opryfen. Oriri, laboriri, *p. citus, part. oriturus; nasci, p. natus, part. nasciturus, dep. provenire, p. veni, f. ventum; promanare, dimanare, p. avi, f. atum.*
opryfinge. Origo *g. ginis, f. principium, pii; initium, g. iiii, n. tubortus, g. tús, m.*
oprocken / Holl. ofe.
oprocoden. Incitare, concitare, irritare, instigare, stimulare, *p. avi, f. atum; impellere, g. impulsi, f. pulsium; incendere, p. cendi, f. census, r. acc.*
oprocder. Impulsor, auctor, instigator, *g. oris, m.*
oprocdinge. Instigatio, impulsio, provocatio, *g. onis, f. instinctus, g. tús, m.*
oproc / verhoopinge by openbaren upt / roep. Auditio, subhastatio, *g. onis, f. Venditio auctionaria.*
oprocpen / uptoepen. Evocare, appellare, *p. avi, f. atum, r. acc.*
oprocpen / den koop uptkondigen. Proclamare auctionem.
oprocper. Præco, *g. onis, m.*
oproc. Tumultus, *g. tús, m. tumultuatio, seditio, factio, g. onis, f. turbz, turbarum, f. pl. num.*
oproc maecten. Seditio, *m. excitare: tumultum excitare: commovere turbas.*
oprocrygh. Factiosus, seditionus, turbulentus, turbidus, *a, um, o.*
oprolten. Convolvete, involvete, *p. volvi, f. volutum, reg. acc.*

opracken. Sustollere in altum.
oprucken / Holl. i. oproden. Incitare, *p. avi, f. atum.*
oprueten / roerusten. Instruere, *p. struxi, structum adornare, p. avi, f. atum, r. acc.*
opruytinge. Institutio, adonatio, *g. onis, f.*
opruyden. *f. oproden. & assimilare, avi, atum.*
opruytel / opruytsel. *Holl. Oxygala, g. lz, f. opschaekeien. Graduum atollere.*
opschaffen / aenbriengen Promere, *p. prompli, f. promptum; interre, tero, p. intuli, f. illatum, reg. acc.*
opschaffen / vercreiten. Consumere, infumere, *p. sumpli, sumptum; prodigere, p. degi, sine sup. r. acc.*
opschaffen / stooren / in toeren stellen. Turbare, nullipare, *p. avi, f. atum, r. acc.*
opscheypen. Altatum haurire.
opscheyten / onverschens ober-ende spzyn gen. Sublire, *p. lui & livi & lii, f. sublatum. Subito se erigere, sublire.*
opschieten / opprocpen / opwasschen. Succretere, *p. crevi, f. cretum; pullulare, p. avi, f. atum, adoletere, p. levi, f. adulum.*
opshoyssen / opshoyzen. Succingere, *p. cinxi, f. cinctum; sublingere, p. linxi, f. linctum, reg. acc.*
opshoyfinge. Præcinctio, *g. onis, f.*
opshabben. Unguibus cutem abradere, lacere.
opshyft. Inscriptio, *g. onis, f. titulus. g. li, m. epigraphæ, g. phes & phz, f.*
opshyven. Inscriptio, *p. scripsi, f. scriptum, r. acc.*
sich laten opshyven. Dare nomen suum; profiteri nomen suum.
opshydden / opshycken / kretsen. Refricare, *p. tucui, f. trictum.*
opshydden / metaph. stooren. *f. opschaffen / stooren. Turbare, avi, atum.*
opshydden / wechbatten. Corripere, diripere, surripere, *p. o, p. ripui, f. reptum, r. acc.*
opseggen / vertellen. Recitare, enuntiare, *p. avi, f. atum; protari. has tantum ostant: profatis, profatus; icterre, tero, p. icetuli, f. relatum.*
opseggen / opkondigen. Renunciare, *p. avi, f. atum, r. acc. resignare, abdicare, p. avi, f. atum, r. acc.*
opseggen / byandschay beklaren. Clarigare, *p. avi, f. atum.*
opset / vooznemen. Propositum, inceptum, decretum, statutum, institutum, *g. ii, n. intentio, g. onis, f. Ratio proposita; inceptum consilium.*
opset maken. Proponere, *p. posui, f. positum; statuerè, p. tui, f. tutum; decernere, p.*

decevi, f. cretum, r. acc. In animum inducere: cum animo statutum ac deliberatum habere.

met opset. Composito, studio, cogitato, *ablativus absol.* De industria: datā vel deditā operā: animo deliberato.

opsetten / ober ende setten. Erigere, p. rēxi, f. rēctum, r. acc.

opsetten / verhoogten / ut: 't geldt opsetten Nummorum elevationem augere.

opsetten / opensetten. Pandere, p. pandi, f. panium, aperire, p. perui, f. pertuum, reg. acc.

opsetten / om hoogh setten. Sursum ponere.

opsetten / metaph. pryssen al spottende. Ludealiquem: illudere alicui: laudando aliquem cavillari.

opzicht / tronie. Vultus, g. tūs, m.

opzicht / fatsoen oft mine der oogen oft des aensichts. Adpectus, g. ūs, m. Ratio aspectus; oculorum in adpectu conformatio: habitus luminum in spectando. f. **opzichten.** Susplicere, cio, p. exi, f. edum, vel. Resplicere, cio, p. exi, f. edum.

ten opzicht / regard van pet. Ratio, g. onis: caula, g. f. x. f. respectus, g. ūs, m.

ten opzicht / ten regarde. Habitā ratione ejus rei: initā ratione cum respectu vel intuitu ejus rei.

opzichtig / weerdigh. Venerandus, observandus, a, um; spectabilis, e, g. lis: conspicuus, a, um, o.

opzichtig / scheil. Lulcus, a, um, o.

opzieden. Ebullire, p. livi & lii, f. litum: decoquere, p. coxi, f. coctum.

opziedsel. Decoctio, g. onis, f. decoctum, g. ōi, n.

opzien / om hoogh sien. Susplicere, cio, p. lpexi, f. lpectum; suspicere, p. avi, f. atum. Sursum adspicere.

opzien / pewers op sien / sijne oogen op pet slaen. Resplicere, insplicere, cio, p. lpexi, f. lpectum: intuitu & intui, intueor & intuo, p. intuitus, dep. r. acc.

et opzien. Vultus, g. tūs, m.

een heusch opzien. Vultus modestus, compositus.

een minnelijck opzien. Aspectus suavis & mitis: oculorum habitus jucundus & lenis.

een rijp opzien. Vultus ad severitatem compositus: vultus Philosophicus.

een stuer of straf opzien. Vultus ferox: adpectus levus, trux.

opzietten / pewers op sitten. Insidere, p. sedi, f. sedum, r. das.

opzitten / gaen sitten te peide oft te wasgen. Conscendere equum vel curum.

opzitten. **Op** fulsen daer eens opzitten. Maurus de eo deliberabimus.

't opzitten / opzittinge. Infessio, conscensio, g: onis, f.

opzlaen / op pet slaen. Ferire, *caes. pr. et. & sup. mutatur ea à Percusio*, p. percussus, f. cullum: impingere, p. impegit, f. impactum.

opzlaen / op doen. Pandere, p. pandi, f. panium, & panium. **ac: Den mantel opzlaen.** Pallium pandere vel explicare.

opzlaen / met geweld open singten. Effringere, diffringere, p. fregi, f. fractum. **Idu aperire, r. acc.**

een slot opzlaen. Revellere seram.

opzlaen / om hoogh heffen. ut / **d' opzgen opzlaen.** Levare oculos: attollere oculos.

opzlaen / omzlaen / slooben / ontbontwen. Replicare, p. plicui, f. plicium; reflectere, p. flexi, f. flexum, reg. acc.

opzlaen / dierder woorden. ut: **Het koozn slaet op.** Annona augetur.

opzlaen / dierder maecten. Pretia rerum augere: annonam flagellare, incendere, onerare, vexare,

opzlaen / dierte. Augmentum, g: ti, n. pretii accessio.

opzlagh / Holl. f. opzicht. Aspectus, ūs, m.

opzlocken. Devorare, p. avi, f. atum; deglutire, p. tivi, f. titum, r. acc.

opzlooben. f. opzlaen / omzlaen. Replicare, p. avi, f. atum.

opzsurten / bewaren. Recondere, p. condidi, f. conditum: recludere, p. clusi. f. clusum, reg. acc.

opzngden. Dissecare, p. secui, f. sedum; incidere, p. cidi, f. cium, r. acc.

opzngdinge der lichamen. Anatomia, g: mix; dissectio, g: onis, f.

opzpannen. Intendere, p. tendi, f. tentum & tentum, reg. accus.

opzperren. Pandere, p. pandi, f. panium, r. acc.

de oogen opzperren. Oculos intendere.

opzpeuren. Indagare, p. avi, f. atum, reg. acc.

opzpraccke / murmuratie / tegen seggen. Oblocutio, contradictio, detractio, g: onis, f. murmur, g: muris: obloquium, g: qui, dicitur, g: riorum, n. pl. *num.* calumnia, g: niz, f.

opzpringen / om hoogh springen. Exsilire, subsilire, p. f. livi & lii, f. lulum.

opzpringen / op pet springen. Insilire, p. lvi & lii, f. lulum.

opzpringen van blijdschap. Exultare, p. avi, f. atum.

opzpringinge. Insultura, g. sz, f.

opzpringinge van blijdschap. Exultatio, g: onis, f.

opzlaen van liggen oft sitten. Surgere, assurgere, exurgere, p. surrexi, f. surrectum,

opzlaen

opstaen/oprÿsen. f. oprÿsen. Surgere, p. rexi, f. rectum.
 opstaen tegen pemandt. Resistere, obfistere; p. sicuti, f. titum; reluctari, obluatari, p. status, f. tatum; obniti, p. nisus vel nixus, dep. r. dat. insurgere in aliquem.
 opstal. Latibulum, receptaculum, conciliabulum, g. li, n.
 jehwers sÿnen opstal houden. Cham vel clanculum alicubi latitare.
 opstal/Fl. opstel. Conatus, us, m. vel Erectio, onis, f.
 opsteken/om hoogh steken. Subrigere, p. rexi, f. rectum: attollere. sine prat. & sup. mutatarea. p. lufali, f. sublatum, reg. acc.
 De handÿten beginnen meer het hooft op te steken. Compressa proscriptorum seditio redintegratur.
 opsteken / den prijs verhoogen. Pretia rem augere vel incendere.
 opsteken/werÿsteken. Condere, recondere, p. condidi, f. conditum, r. acc.
 opsteekken / sich groot maecken/beginnen te praggeren. Superbire, p. bivi, f. bitum; insolere; insolenter & arrogant agere; efferele; cristas erigere.
 opsteken / in sÿnen boesem steken/ter herren batten. Animo condere: sibi dictum putare.
 opsteken/meer ende meer woerden/ut: De windt steekt op. Ventus insurgit, increbrescit.
 opstel/opstellinge. Erectio, g. onis, f.
 opstel/ opset/booznemen. Conatus, g. tús, m. machinatio, g. onis, f.
 opstel/oproet. Seditio, g. onis, f.
 opstellen/oprÿchten/ober-ende stellen Erigere, p. rexi, f. rectum: statuere, p. tui, f. tutum, reg. acc.
 opstellen/instellen. Instituire, p. tui, f. tutum, r. acc.
 opstÿgen/f. opklÿnnen. Ascendere, p. di, f. sum.
 opstoken/ tot pet opÿssen/ f. opÿssen. Instigare, avi, atum.
 opstoken het vier. Substruere ignem.
 opstooten / open-stooten. Impulsu aperire.
 opstroopen/f. opstaen/omstaen. Replicare, avi, atum.
 opswellen. Extuberare, p. avi, f. atum: intumescere, p. tumui, sine sup.
 optaechelen een schÿp. Instruere navem.
 optekenen. Annotare, signare, consignare, p. avi, f. atum, r. acc. Scriptis mandare, consignare.
 opteekeninge. Annotatio, g. onis, f.
 optÿgen. Inculcare, p. avi, f. atum, r. acc. f. acntÿgen.
 optimmeren/ hooger tÿnneten. Superstruere, p. struxi, f. structum, exardescere, p.

avi, f. atum, r. acc.
 optimmering. Extractio, superstructio, superardificatio, g. onis, f.
 optopen. Comere, p. compsi, f. comptum; ornare, adornare, p. avi, f. atum, r. acc.
 optopfel. Ornatus, g. tús, m.
 optrecken / om hoogh trecken. Sursum trahere: in altum trahere.
 ontreckende brugge. Pons versatilis, ductuarius, atrachilis.
 optreckinge. Attractio onis, f.
 optrecken/opydoutwen. Struere, construere, p. struxi, f. structum, r. acc.
 optrecken eenen inder. Ducere murum.
 optrecken/vertrecken. Migrare, emigrare, p. avi, f. atum; alio abire, sedem mutare.
 den leger is opgetrocken. Exercitus aliò commigravit: alio castra translara sunt.
 optrecken/parade doen. Ostentare, p. avi, atum, ad ostentationem ambitiosius prodire.
 opbaren. Subvehi, p. vectus, pass. adscendere, p. scendi, f. scensum.
 opbaerr. Alcenus, g. sús, ra. ascensio, g. onis, f.
 opblijgen/werÿblijgen. Subvolare, p. avi, f. atum.
 opblijgen/ opspringen. Subitò te erigere & subito lubilire.
 opbliemen/f. bliemen. Incidere, p. cidi, f. cillum, r. acc.
 opboeden. Educare, p. avi, f. atum; nutrire, p. trivi, f. tritum; alere, p. alui, f. alitum & alatum; fovete, p. fovi, f. fotum, r. acc.
 opboeder. Educator, nutritor, g. oris; nutritus, g. tui, m.
 opboedinge. Educatio, nutritio, g. onis, f.
 opboedster. Educatrix, nutritrix, g. tricis, f.
 opboeren. Subvehere, p. vexi, f. vectum. Sursum vehere: in altum vehere, r. acc.
 opboeringe. Erectio, subvectio, g. onis, f.
 opboutwen. Complicare, p. plicui & plicavi, f. plicatum, r. acc.
 opbyggen/f. opkrabben Resicare, avi, atum, & ui. idum.
 opbollen. Explere, p. plevi, f. pletum; infarcire, p. farti, f. fartum, r. acc.
 opbulsel. Factura, g: rz, f.
 opwaerr. Sursum, adv. Sursum versus.
 opwasserr. Excrescere, accrescere, p. crevi, f. cietum; augescere, sine prat. aut sup. assurgere, p. surrexi, f. lurrectum.
 optrecken. Excitare, suscitare, p. avi, f. atum.
 optwecker. Excitator, suscitator, g. oris, masc.
 optweckinge. Excitatio, suscitatio, g. onis, f.
 opwellen. Scaturire, ebullire, p. ivi, f. itum.
 opwellinge. Scaturigo, g. ginis; ebullitio, g. onis, f.
 opwÿssen. Demonstrare, p. avi, f. atum; reg. accus.

accus. f. Bewijfen. Probare, Confirmare, avi, atum.

opwinden/ophopen. Subducere, p. duxi, f. ductum, r. acc. Trochleâ in altum tollere.

opwinden/oprollen. Agglomerare, conglomerare, p. avi, f. atum, r. acc. In glomum convolvere.

opwoyen/boben op wozen. Injicere, superinjicere, cio, p. jeci, f. jectum, reg. acc. rei & dat. pers.

opwozen upt de maghe. Eruâre, p. avi, f. atum, r. acc.

opwozen/berwoyten. Obficere, cio, p. jeci, f. jectum; exprobrare, p. avi, f. atum, r. acc. rei & dat. pers.

opwozen / tebert hengen. Proponere, p. posui, f. positum, r. acc. In medium afferre.

opwozen/ut: Een schanse opwozen. Erigere propugnaculum.

een gracht opwozen. Fodere fossam.

opwozen, ut: Dich booz Geere opwozen. Assumere sibi dominatum: arrogare sibi dominium: ingerere se regimini: ultrapare dominatum.

opwozen/ut: Iemandt tot Obersten opwozen oft kiesen. Intrudere aliquem in magistratum.

Oranje-appel. f. Manje-appel. Pomum auraticum, malum medicum, Chrysolelum, i. n.

Orateur/die een harangue doet. Orator, g. oris, m.

oratie / harangue / discours. Oratio, g. orationis, f.

oratie/oratoire / bidt-plaetse. Sacellum, g. li; oratorium, g. ri, n.

oratoire / bank om op te knielen als men bidt. pluteus precatorius: cubitale precatorium.

orboir. Commodum, g. di, emolumentum, g. ti, n. utilitas, g. tatis. f. usus fructus, g. us, m.

orboiren/prooft met het doen. Uti, p. usus: frui, p. fruius, dep. r. abl. Utilitatem ex aliqua re capere: fructum è re quapiam capere vel capessere.

orboiren 't landt. Terram colere: commodum ex agriculturâ percipere.

orboirelijck. Utilis, conducibilis, e, g. lis: commodus, fructuosus, a, um, o. E re, ex usu, orboirlijck zijn. Conducere, p. duxi, f. ductum, E re esse.

orck. Orcâ, g. cz, f. monstrum marinum.

orck/orckachtigh. refractus, cervicofus, durus, refractarius, a, um; contumax, g. macis, o.

orcken/horcken/Fl. lupsteren. Auscultare, p. avi, f. atum.

ordeel/inepninge/goedt-duncken. Judicium,

g. cii; arbitrium, g. trii, n. sententia, g. tiz; opinio, g. onis, f.

ordeel/vonnis. Sententia, g. tiz, f. decre: um, pronuntiatum, g. ti, n.

ordeelen/inepnen. putare, existimare, judicare, autumare, p. avi, f. atum; arbitrari, p. tratus, f. tratum, dep. sentire, p. sensu, f. sensum.

ordeelen/vonnis geben. Judicare, dijudicare, p. avi, f. atum: cognoscere, p. novi, f. nitum: decernere, p. decrevi, f. decretum, sententiam pronuntiare, dare, terre, dicere.

ordeeler. Judex, g. dicis, m.

ordeelijck. Judicarius, a, um, o.

orden/bequame gesteltenisse. Ordo, g. dinis, m. collocatio, dispositio, compositio, g. onis, f.

sonder orden. Incompositè, confusè, promiscue, adv. Ordine turbato.

ordenlijck. Compositè, ordinatè, adv. Ordine, abl. abs.

in orden stellen. In ordinem disponere.

orden/rpe achter malkanderen. Ordo, g. dinis, m. series, g. tici, f. Ordine extra series.

in orden stellen / op een rpe setten. In seriem digerere vel disponere.

orden/bebel. præscriptum, mandatum, g. ti, n. præscriptio, jussio, g. onis: auctoritas, g. tatis, f.

orden van Religieusen. Ordo, g. dinis, m. sodalitium, e. tii, n.

orden van Ridderen. Ordo tesserariorum Equitum. Equester tesserariorum cœtus.

ordinairlijck / gemeenelijck. Perumque, communiter, adv. Ex more, pro more: ex usu: ex recepto usu: ex more usitato.

ordinaris / dat meestendeel inusantie is. Consuetus, usitatus, solitus, a, um; solennis, communis, e, g. nis, o.

ordinaris Rechter. Proprius judex: legitimus judex.

den ordinaris van elck. proprium, suum, justum, demensum cuiuslibet.

ordinaris / engen Bisschop. proprius Episcopus; suus Episcopus.

ordinantie. melius

ordonnantie/stellinge. Compositio, collocatio, dispositio, ordinatio, digestio, g. onis, f.

ordonnantie / bebel. f. orden/bebel. Mandatum, i, n. præscriptio, jussio, onis, f.

ordonnantie/wet. Lex, g. legis, f. edictum, & i, n.

ordonneren / in orden stellen. Disponere, p. posui, f. positum: collocare, p. avi, f. atum, r. acc.

ordonneren / wet stellen. Sancire, p. sancivi & sanxi, f. sancitum; decernere, p. crevi, f. cretum; edicere, p. dixi, f. dictum, præcipere, a

ORG ÖSSOT

cipere, pio, p. cepi, f. ceptum; statuerē, con-
stituerē, p. tui, f. tutum, imperare, p. avi, f.
atum, jubere, p. iusti, f. iustum.
ordupn/ardupn. Tophus, g. phi, m.
o; gel. Organum, g. ni, n. pneuonicum, pi-
thaulicum organum.
O; gelist. Phales organicus, pithaulicus.
O; gelmaecker. Organarius, a, um, o.
originael. Archetypus, g. pi, m. pncipesta-
bulx: primigenium exemplar.
o; los. f. berlof. Venia, z. f.
o; loge. f. krygh. Bellum, li, n.
o; s- roen. Avena, g. nx, f.
o; s Bos, g. bovis, c.
wilden o; s. Bubalus, g. li, m.
o; s- baere / Fl. f. ros- baere. Lefica, cz. f.
o; s- ken. Baculus, g. lijuvencus. g. ci, m.
hoop offen. Armenium, g. ti. n. Boarius grex,
bubalinum armentum.
offen/ dat van een o; s. Bovinus, bovillus,
bubulus, a, um, o.
offen d; ghber/ offen- wepder. Bubalculus, g. ci,
armentarius, g. iii, m.
offen- facht. Bubetix, g. tiarum, f. pl. num. Bu-
betiiludi, boum velttaurorum jocularis ve-
natio.
offen-merck. Fosum boarium.
offen- blitge. Tabanus, g. ni. m. cestum, g.
li, n.
o; stagier/ o; stagier. Obles, g. fidis, c.
o; stagiers geben. Obfides tradere, dare: ad-
vertario cavere obfidibus.
o; stagiers nemen. Obfides accipere: datz fidei
obfides lumere.
o; ftrupt. Aristolochia, g. chiz, f. herba.
o; tter. Luras, g. trz, f.
o; tragie/ f. ontragie/ f. champerheyt/ gewelt/
ongel; ck. Contumelia, g. z, f. invecio,
onis. f. offensio, onis, f. atrocitas, tatis, f.
importunitas, tatis. f.
o; ttron/ f. o; ttron. Beneficium, li, n.
o; ubolligh/ genoe; ghlyck. Facetus, festivus,
a, um, o.
o; ubolligh/ vies/ quell; ck. Morofus, mole-
flus, a, um; gravis, c, g. vis; difficilis, c, g.
is, o.
o; ubolligh/ leel; ck. Absurdus, abfonus, in-
ceptus, a, um, o.
ouder/ meerder van jaren. Senior, g. oris,
c. Senius, g. nioris, n.
ouder/ eenwe van feker getal van jaren.
Aetas, g. tatis, f.
ouder/ onderdom. Senectus, g. cturis; senecta,
g. cz; f. fenium, g. nii, n.
ouderlingh. Senior, g. oris, m.
ouderman/ affiftent neffens den Deken
van eenige gilde oft ambacht. Vicaribu-
nus, g. ni. m. Tribuni optio.
ouders/ ouo; -ouders. Majores, g. rum, m. pl. n.

OUD

ouders vader en moeder. Parentes, g. tum,
m. pl. num. geniores, um, pl. num.
oude- barr. Hall. Ciconia, g. niz, f.
ouder/ dat over een lange t; gh geleeden is.
Antiquus, priſcus, annofus, grandævus, a,
um; vetus, g. teris, o.
ouder/ niet meer in geb; n; ck. Obſoletus, inu-
ſitatus, a, um, o.
ouder/ derſteten. Attritus, detritus, confectus,
a, um, o.
ouder/ herbaren. Experiētia doctus, affue-
tudine exercitus.
een ouder/ soldaet. Veteranus miles: multo uſu
doctus bellator: à longiore uſu rei bellicæ
peritus.
een ouder/ w; d; o; cket. In caufis jactatus patro-
nus.
ouder/ ut: Iypis ſes jaren ouder. Sex anno-
rum eſt: ſex annos ætatis habet: ſextum jam
annum vivit: annos natus eſt ſex, &c.
ouder/ wo; den / langh leven. de heminibus &
beſiis. Senefcere, conſenefcere. p. ſeni: ſine
ſup. Senem fieri: ſenectute prochi: ſenio
affici: ætate procedere: in ſenectutem de-
labi.
ouder/ wo; den/ berſt; ten. Veteraſcere, in vete-
rerare, p. avi, f. atum.
ouder/ z; gh/ langh geleest hebben. Senio con-
fectum eſt: canis obſeſum eſt: provectio-
ris ætatis eſt, provectà ætate eſt.
van ouds. Antiquus, adv. A multis jam
annis: è longo tempore.
ouder/ man. Senex, g. ſenis ſenecid, g. onis.
m. Homo lenex: grandis natu: Magno
natu: provectus ætate: exactz ætatis:
confectus ætate: grandis natu: provectz,
præcipitatz, ingravelcentis ætatis: prove-
ctà ætate.
ouder/ w; gh. Anus, g. nus; vetula, g. lz, f. Fœ-
mina ſenex, reliqua ex priore.
in d'oude t; ghden. Majorum ætate: veteri ſe-
culo: priſcis diebus, antiquus.
ouder- backen/ berſtenſt. Marcidus, fracidus,
victus, a, um, o.
ouder- backen/ broet. Panis heſternus.
ouder- bo; g; er- meeſter. Exconſul, g. ſalis, m,
Vir conſularis.
ouder- klee- koopet. Interpolator, g. oris;
mango, g. gonis, m.
ouder- klee- marck. Forum ſcrutarium.
ouder- groot- moeder. Proavia, g. viz, f.
ouder- groot- vader. Proavus, g. vi, m.
ouder- ſom Proavunculus, g. li. patruus, g.
trui, m.
ouder- ſcheyen. Exſenator, g. oris, m. Vir ſe-
natorius: ſenatorii ordinis.
ouder/ hepdt. Vetuſtas, antiquitas, g. atis, f.
oben. Fornax, g. naxis, f. furnus, clibanus,
g. ni, m.

van

ban den oben / oft den oben aengaende.

Fornaccus, furnarius, a, um, o.

obenbeſſein. Peniculus furnarius.

obenbuert. P. stium, g. ni, n.

obenklaer / obengaffel. Rutabulum, g. li, n.

obengat / obenmond. Præturnium, g. nii, n.

obenpael. Pala, g. lz, f. inturnibulum, g. li, n.

ober. Super, *prop. reg. acc.* & *abl.* supra, *præter*,
ultra, *prop. r. acc.*

oberal. Ubique, passim, ubilibet, *adv.* Ubique
locorum.

ober ander dagh. Alternis diebus.

ober dese sijde ua ons toe. Cis, citra, *prop.*
r. acc.

ober d' andere sijde ban ons. Ultra, trans,
r. acc.

ober ende weder. Ultrò citroque, huc atque
illuc, hinc atque illinc.

ober ende weder gaen. Ultrò citroque com-
meare.

oberlangh. Pridem, jampridem, jam diu, jam-
dudum, *adv.*

obermaelt ghd. Inter prandendum: inter cœ-
nandum.

ober vele jaren. Multis abhinc annis.

ober een doen. Superinducere, p. dui, f. datum,
r. acc.

oberarbeiden / sich te seer vermoeven.
Ultra vires laborare: laborando seipsum e-
nervare, frangere se labore.

oberarbeiden / boden syn taek arbe-
den. Ultra demensum laborare.

oberarim. Perpauper, peris, omn.

oberbaet. Superfluum, g. flui: residuum, g. dui, n.

oberbeey. Varix, g. ricis, m.

oberbinden. Circumligare, superalligare, p.
avi, f. atum, *r. acc.*

oberbebelingen. Reliquiz, g. quiarum, f. pl. n.

oberblyde. Perletus, a, um, o. effusus gaudio.

oberblyffel. Residuum, g. dui: reliquum, g.
qui, n.

oberblyven / oberſchieten / te veel zyn. Re-
stare, p. stiti, f. stitum, superesse, supersum, p.
superfui: superare, p. avi, f. atum. Reliquum
esse: residuum esse.

laten oberblyven. Relinquere, p. liqui, f.
lium, *r. acc.*

oberblyvende. Reliquus, residuus, a, um; su-
perstes, g. stitis, o.

oberblyffen / oberbypken. Ventrem sabur-
rare: plus a quo ventri indulgere.

oberbzengen / ober d' ander sijde bzengen.
Transfere, deferre, fero, p. trans & detuli,
f. trans vel delatum, *r. acc.*

oberbzengen / paſſeren / toebzengen. ut: Zyn
leben oberbzengen. Degere a tatem: tradu-
cere a tatem. Wen dag oberbzengen.

Transigere, consumere diem.

oberbzengen / berquiffen. Prodigere, p. degi,

sine sup. dilapidare, p. avi, f. atum: consume-
re, p. sumpsi, f. sumptum, *r. acc.*

oberbupck. Epigastrium, g. stii, n.

oberbupken. f. oberbzaffen. Plus justo ab-
domini indulgēte, venientē cibo potuque
prægravare.

oberklerden. Superinducere, p. dui, f. datum:
supervestire, p. stivi & stii, f. stitum, *r. acc.*

oberklerdt. Amicum, g. li, n.

oberklept. Perparvus, perpusillus, a, um, o.

oberklunnen. Trans-scendere, p. scendi, f.
scensum, *r. acc.*

oberkork. Archimagirus, g. ri, m.

oberkorken. ut: *Trick salcens oberkorken.*
Excurram quandoque; ad vos subinde ve-
niam.

oberkorken / gebeuren. Accidere, contingere,
accidit, contingit, *imperf.*

oberkorken / accoeyden. Convenire, p. veni,
f. ventum: transigere, p. segi, f. factum: pa-
cisci, p. pactus, *dep.*

oberkorken / accoeyd. Conventio, g. onis, f.
pactum, g. cii, n. contractus, g. cūs, m.

oberkorkste. Adventus, g. tūs, m.

oberkorkpen. Carius emere: plus nimio eme-
re: nimis carē emere.

oberkorken. Auctionarium, g. rii, n. Mantilla fru-
menti.

oberkondt. Præfrigidus, a, um, o.

oberkracht. Violentia, g. tiz, f.

oberkrachtigh. Violentus, a, um, o.

oberkroppen / Berkroppen. Turundis suf-
focare: influmim nimis saburrare.

oberdabigh. Luxuriosus, immodicus, profu-
sus, a, um, o.

oberdabighypt / oberdaedt. Luxus, g. ūs, m.
gula, crapula, g. lz: luxuria, g. riz, f. immode-
rata vitæ ratio: vita intemperanter & luxu-
riose traducta.

oberdaedighlyck. Gulosè, luxuriosè, immo-
deratè, *adv.*

oberdaed. f. oberdabighypt. Luxus, ūs, im-
temperantia, a, f.

oberdaeghe. Senex capularis, decrepitus, die-
rum plenus.

oberdeck / oberdeckſel. Operimentum, g. ti, n.

oberdecken. Cooperire, p. perui, f. perum:
contegere, obtegere, p. texi, f. textum,
r. acc.

oberdeckt ſchip. Navis conſtrata, teſta.

oberdecken wagen. Currus cameratus.

oberdeel. Superficies, g. ciei, f.

oberdenkelyck. Considerabilis, e, g. lia, o.

oberdenken. Considerare, reputare, p. avi, f.
atum, expendere, perpendere, p. pendi,
pensum: penſulari, p. atus, f. atum, *dep.*
reg. acc. Animo luſtrare, agitare, verſare ani-
mo: animo revolvere.

oberdoen / oberwerk / meet doen. Faſces
ultra

ultra debitum: præter dementum laborare.
oberdozpel. Superliminare, g. ris, n.
**oberdzaegt / als men het aan een ander
 plaetse dzaeght.** Translatio, transvectio,
 g. onis, f.
oberdzaegt van goet / transport. Transcrip-
 tio, traditio, cessio, delegatio, g. onis, f.
oberdzaeghen / op een ander plaetse dzaegen.
 Transfere, fero, p. transtuli, f. translatum
 vel tralatum; transportare, p. avi, f. atum.
r. acc.
oberdzaegen / rappozteren. Renunciare, p.
 avi, f. atum, referre, fero, p. retuli, f. rela-
 tum, *r. acc.*
oberdzaegen / f. Verraden. Prodere, didi, di-
 tum.
oberdzaegen sijn goet / &c. Facultates
 transcribere, in alterius dominium trans-
 ferre.
oberdzaeger / oberdzaeginge. f. verrader /
 berraedt / &c. Proditio, onis, f.
oberdzaeghe. Potus superfluus.
oberdzaerken. Plus æquo bibere: nimio po-
 tu obrui.
oberdzinghen / seer dzinghen. Opprimere,
 comprimere, p. pressi, f. pressum, *reg.*
accus.
**oberdzinging / pemanden het tegen sijn
 nen danck doen aenbeiden.** Obrudere,
 p. trusi, f. trutum, *r. acc.* invito ingerere:
 nolenti dare; cogere ad accipiendum.
oberdzoef. Pertristis, e, g. stis, o.
oberdzoetich. Pertusus, a, um, o.
oberdueren. Perdurare, p. avi, f. atum.
oberdwers. Obliquus, transversus, a, um,
 o.
oberdwierseljek. Oblique, transversè, *adv.*
 ex obliquo: extraverso.
**ober-een komen / des handels eens wo-
 den.** Convenire, p. veni, f. ventum; paci-
 sci, p. pactus, *dep.*
ober-een-kominge / accozderinge. Con-
 ventio, pactio, g. onis, f.
**ober-een-komen / van eenen sijnne oft me-
 ninge sijn.** Convenire, p. veni, f. ventum;
 consentire, p. sensi, f. sensum, *r. dat.* idem
 sentire; idem sequi: esse in eadem senten-
 tia: ejusdem esse sententia.
ober-een-kominge. Consensio, g. onis, f. con-
 sensus, g. sés, m.
ober-een-komen / inalkanderen gelijck sijn
 Convenire, p. veni, f. ventum; congruere
 p. gravi, *sine sup.* respondere, p. spondi, f.
 sponsum, *reg. dat.* referre, fero, p. retuli, f.
 relatum, *r. acc.*
ober-een-kominge. Convenientia, congruen-
 tia, g. tia; similitudo, g. dinis, paritas, g. ta-
 ris, f.
oberergerister. Nudus quartus.

oberen / ober zijn. Superesse, supersum, p. su-
 pertui.
ober-ende. Erectus, a, um, o.
ober-ende setten. Erigere, p. rexi, f. rectum;
r. acc.
ober-ende staen. Stare rectum, supinum: sta-
 re erecto corpore.
ober-ende sitten. Sedere erecto corpore.
ober-eten. Plus æquo comedere: nimio cibo
 se obruere: nimio cibo obrui.
oberep sychen. Nimium petere: plus æquo e-
 xigere.
obergaen / op een ander sijnne gaen. Transi-
 re, transeo, p. transivi & transii, f. transitum;
 transire, p. avi, f. atum.
**obergaen / te vele gaen / sich bermoeden in
 't gaen.** Nimio ingressu, citatiore ingressu,
 prolixiore itinere se defatigare, defatigari,
 delassari.
obergaen / berispen. Incipere, p. crepui, f.
 crepitum; oburgare, p. avi, f. atum; corri-
 pere, pio, p. ripui, f. reptum, *reg. acc.* Redar-
 guere aliquem duriuscule: severius aliquem
 increpare.
obergaen. ut: De Stadt sal obergaen. Civi-
 tas in hostium potestatem concedet: hosti
 detur.
obergank / obergaen nae een ander sijde.
 Transire, g. tús, m. transitio, g. onis, f.
**obergank / dat elcken een oberkome / ges
 mepne siechte.** Morbus epidemicus, com-
 munis, universalis.
obergaepen / oberfien. Omnia perustrare.
**obergaepen / met den mondt endelippen
 besluppen.** Buccis includere.
obergaepde. Traditio, g. onis, f.
obergekomen. Adventitius, a, um, o.
obergeven / oberlebereren. Tradere, p. tra-
 didi, f. ditum: transcribere, p. scripsi, f.
 scriptum, *reg. dat. pers. & acc. rei.*
obergeven / opegeven. Dedere, p. dedidi, f. de-
 ditum, *r. acc.* Deditionem facere.
obergeven / bjaecken. Vomere, p. vomui, f.
 vomitum.
obergebinge / oberleberinge. Traditio,
 transcriptio, resignatio, g. onis, f.
obergebinge / bjaeckinge. Vomitio, g. onis, f.
obergewichte. Superpondium, g. dii, n.
obergieten / ober het gieten. Superfunde-
 re, superfundere, p. fudi, f. fufum
r. acc.
obergieten / te vele gieten. Nimium super-
 fundere, infundere.
obergietinge / als men het ober het giet.
 Intusio, supertusio, superfusus, g. o-
 nis, f.
obergietinge / als men te veel giet. Nimia
 intusio.
obergrypen. Palma complecti, *r. acc.*

obergroot. Prægrandis, immanis, e, g. is; vastus, immensus, a, um, o.
oberguldten. Deaurare, inaurare, p. avi, f. atum, Auro alinere, illudere, inducere, r. acc. Aurum inducere, r. dat.
oberguldtinge. Auri illius; auri inducio.
oberhaelen/ op d'andere syde haelen. Transfere, fero, p. tuli, f. latum, reg. acc.
oberhaelen/ begh den/ straffelijck berispen. Objurgare, p. avi, f. atum, reg. acc. Acriter quempiam excipere, acerbioribus verbis perstringere.
oberhaesten/ f. berhaesten. Præcipitare, p. avi, f. atum.
Oberhandt. Victoria, g. riz: præminentia, g. tiz: palma, g. mz, f.
Oberhandt hebben. Prævalere, p. lui, f. litum, r. dat. Victoriâ potiri: victoriam habere, palmam ferre, adipisci, tenere.
oberhandt d' dan d'ren dan d'ander. Alternatim, vicissim, adv. Alternis vicibus.
oberhangen/ur: Den pot niet vleesch oberhangen. Ollam ad ignem suspendere, igni apponere vel admovere.
oberhangen/ dooz waers oberhellen. Propendere, p. pendi, f. pensum.
oberherr. Dominator, g. oris, masc.
oberherr alleen. Monarcha, g. chz, m.
oberheeren/ verincsteren. Imperio, sive dominio subicere, r. acc. in ditionem suam redigere; subjurgare, p. avi, f. atum.
oberheerschen. Opprimere, p. pressi, f. pressum, r. acc.
oberhellen. Propendere, p. pendi, f. pensum
Oberhepdt/ f. Magistraet. Magistratus, g. tûs, m. potestas, g. tatis, f.
hooge Oberhepdt/ Dintze/ souveraine Greete. Imperio Princeps; supremâ jurisdictione Prin.
Oberhepdt/ de wiesdijgh hepdt ban f. Magistraet. Magistratus, principatus, g. tûs, m.
Oberhepdt zijn. Esse in Magistratu: gerere magistratum: administrare Rempublicam.
Oberhoeck. Obliquitas, g. tatis, f.
Oberhoekigh. Obliquus, a, um, o.
oberhoecks. Oblique, adv.
oberhoecks maken. Obliquare, p. avi, f. atum, reg. acc.
oberhoef. Ungulz equinz supercrescentes.
oberhoofden/ f. Oberhepdt. Proceres, rum, m. pl. num. Magistratus, ûs, m. Superiores, um, m. pl. num.
oberhoofst. Superior, g. oris, c. præpositus, g. ti, r. m. Dignitate supremus.
oberhoop dooz malkander. promiscue, indiscriminatim, adv.

oberhoep/ met hoopen. Acervatim, cum multum, conglobatim, adv.
oberhoep loopen / sonder o'dje loopen. Confuse & promiscue currere.
oberhoop loopen/ by een loopen. Concurrente, p. curri, f. cursum; conglobari, p. atus. Pass.
oberhoorigh/ f. ongehoog/ sacm. Inobediens, g. entis, o.
oberjaeren. Annos excedere, vulgò superannare.
oberjaerigh. Anno vel annis major.
oberigh. Reliquus, residuus, a, um, o.
oberigh zijn. Superesse, supersum, p. supersui; abundare, p. avi, f. atum.
oberighhept/ f. oberhepdt. Primores, orum, m. pl. num. Magistratus, ûs, m.
oberlaeden. prægravare, p. avi, f. atum; obruere, p. rui, f. rutum, r. acc. Supra vires oberare.
Oberlaeten/ aen eenen anderen oberlaeten/ oberfetten. Tradere, p. tradidi, f. traditum, reg. acc. rei & dat. perf. transfere, fero, p. tuli, f. latum. reg. acc. rei & acc. pers. cum In.
oberlaeten/ laeten oberfchieten. Protendere, p. tendi, f. tensum.
oberlanck. p. longus, procerus, a, um, o.
oberlangh. Diu, jamdiu, dudum, jam pridem, adv.
oberlast/ geweldt. Oppressio, g. onis, f. vis, hac habet, g. vis, acc. vim, abt. vi; pl. num. nom. & accus. vires, g. virum, dat. & abl. viribus; violentia, g. tiæ, f.
oberlast met woorden. Injuria, g. riz: calumnia, g. niz; contumelia, g. liz, f. discerium, g. rii, n.
oberlast/ moepelijckhepdt. Importunitas, g. tatis f.
oberlast doen/ geweldt doen. Violare, p. avi, f. atum; opprimere, p. pressi, f. pressum, r. acc. Vim afferre, inferre, facere: adhibere, violenter inferre manus: injicere manus violentas, r. acc.
oberlast / te swaeren last op leggen. Depravare, prægravare, p. avi, f. atum, reg. acc.
oberlastigh/ moepelijck / te swaer. Onerosus, molestus, a, um, o.
oberlastigh / die geweldt doet. Violentus, a, um, o.
oberlastigh zijn / te swaer oft te moepelijck zijn. Oneri esse alicui: alicquem gravare.
met woorden oberlastig zijn. Offendere alicquem nimia garritate: eadem dicendo & repetendo fastidium afferre.
oberleden / f. doodt. Defunctus, a, um, o.
oberlegen / f. berlegghen. Importunus, a, um, o.

Overleggen/ ober pet leggen. Superponere, superimponere, *p. posui, f. positum, r. acc. rei & dat. pers.*

Overleggen de rekeninge. Computare, *p. avi, f. atum.* Calculos ponere; positus calculis rationem inire.

Overlegginge van de rekeninge. Calculatio, *g. onis, f. positus calculorum.*

Overleggen / overdenken / oberpepsen. Considerare, *p. avi, f. atum, r. acc.*

Overlegginge/ oberpepsinge. Consideratio, petpensio, expensio, *g. onis, f.*

Overleggen/ bedecken. Consterne, *p. stravi, f. stratum; operire, cooperire, p. perui, f. pertum, r. acc.*

Overleder van de schoenen. Obstragulum, *g. li, n.*

Overlesen/ doozlesen. Relegere, perlegere, *p. legi, f. lectum.* Legendò percurrere, *r. acc.*

Overleven/ noch in 't leven zijn. Superesse supersum, *p. supersui, Superstitem esse: ad huc in vivis esse.*

iemant overleven. Superstitem esse post aliquem; vità aliquem excedere.

De man heeft de vrouwt drie jaeren overleest / &c. Maritus uxori tres annos superstituit vel superstes fuit: maritus à mortuà uxore tres annos in vivis fuit, vel inter vivos superavit; ab uxoris obitu tres anni marito fuerè reliquuto etatis.

't overleven/ den tyd dien iemandt langer leeft dan een ander. Superstitis anni reliqui, vitæ reliqua, ætas residua, annorum reliquorum.

Overlevende. Superstes, *g. sitis, o.*

Overleveren. Tradere, *p. tradidi, f. traditum, r. acc.* Transfere in alium.

Overleveringe. Traditio, *g. onis, f.*

Overlidt. Membrum accrescens.

Overlijden. f. sterben. Demori, tuus, *dep.* Mortem oppetere, è vita migrare.

't overlijden. f. doodt. Obitus, *g. ùs, m.*

Overlijff. Thorax, *g. racis, m.*

Overlijghig. f. overlevende. Superstes, *titis, o.*

Overloop. Transcurfus, excursus, *g. ùs, m.*

Overloop der wateren. Innundatio, exundatio, alluvio, *g. onis, f.*

Overloop tot den bbandt. Defectio ad hostes.

Overloop van 't Schip. Fori, *g. rorum, m. pl. num.*

Overlopen/ op een ander sode lopen. Transcurrere, *p. curri, f. cursum.*

Overlopen/ met den haeste oft locht henen doen. Agere perfundoriè, levi manu vel levi brachio.

Overlopen/ ganto oberfien. Leviter percurrere: leviter perstringere; cursum & celeriter pervolvere, perlegere, examinare, *r. acc.*

overlopen/ berdzurken. Opprimere, *p. pressi, f. pressum, r. acc.* Subito opprimere.

overlopen tot den bbandt/ oberballen. Deficere ad hostem, transfugere ad hostem.

Overloper. Transfuga, perfuga, *g. gæ; desertor g. oris, m.*

overlopen/ oberbloeden. Exundare, *p. avi, f. atum.*

overlopen/ oberstedt. Ebullire, *p. livi, f. litum.*

overloten. Applumbare, *p. avi, f. atum, r. acc.* Plumbo obducere, operire.

overloben. Pluris iusto licèri.

overluy. pigerrimus, segnissimus, *a, um, o.*

overluydt. Altà & clara voce.

overluydt roepen. Exclamare, *p. avi, f. atum,* plenà & altà voce clamare.

obermaete. Aucarium, corollarium, *g. rii, m.*

obermatigh. Superfluus, immoderatus, *a, um, o.*

obermantel. Epitogium, *g. gil, n.*

obermee/ &c. f. opprimes/ &c. Hyperdidascalus, Archididascalus, *li, m.*

obermeten. permetiri, *p. mensus, dep. reg. acc.*

obermidts/ in twee. per medium. *In compositione dis vel di, ut:*

obermidts elieven. Dissindere, *p. fidi, f. fissum; dissecare, p. secui, f. sectum, r. acc.*

obermidts. f. nademael. Cum, *r. sub; Quoniam.*

obermidts/ dooz/ ban. ut: Obermits groos te doozsheyt. præ nimia tristitià.

obermoedig. f. hooghmoedigh. Fastuosus, *a, um, o.*

obermoet/ hooghmoet. Fastus, *g. tús, m. arrogantia, g. tiz, f.*

obermogen. Prævalere, *p. alitum, r. acc.*

obermoegen. perendie, *adv.*

obernachten. Pernoctare, *p. avi, f. atum.*

obernachtigh. pernox, *g. noctis, o.*

obernaem. Superlationis nomen, Cognomen fictitium.

obernatuerelick. Supernaturalis, *e, g. lis, o.*

obernetten. Transfumere, *p. lupmi, f. sumtum, r. acc.* Assumere sibi.

oberneiminge. Transumptio, *g. onis, f.*

oberoudt. pervetus, *g. teris; perantiquus, pervetustus, a, um, o.*

oberpecken. Oppicare, *p. avi, f. atum, r. acc.*

oberpepsen. f. oberdenken. Animo agitare: Considerare, *p. avi, f. atum.*

oberze/ Fl. opebaer. Ciconia, *g. nis, f.*

oberrecht / Fl. abezrecht. præposterus, *a, um, o.*

oberzecken. protendere, *p. tendi, f. tensum, & tentum, r. acc.*

overtrekken/ berekkenen. Recensere, p. sui, f. situm, r. acc. Calculos ponere.
overtrekken/ over het trekken. Pertingete, p. pertigi, f. pertractum, r. acc.
overtrekken/ met trekken seer doen. f. vertrekken. Expurgando lzdere, luxare, extorquere, p. torfi, f. tortum.
overtrekken. Permundus, mundissimus, a, um, o.
overtrekken / over een ander zijde rijden. Equo vel currutranfire.
overtrekken/ met een peit of wagen overloopen. Equo vel curruproterere, r. acc.
overtrekken. Amiculum, g. li, n. vulgo superpellicum, g. cei, n. f. overmantel. Epitogium, ii, n.
overtrekken / tot hem roepen. Accersire & accersere, p. sivi, f. situm, r. acc. Vocare aliquem qui ultrà est.
overtrekken / nae d'ander zijde toeroepen. Clamore intensiore àliquid indicare alicui.
overtrekken / luyder roepen dan een ander. f. overschreeuwen. Vociferatione aliquem vincere.
overtrekken / over 't water roepen. Remigando transvehi.
overtrekken / sneller roepen als een ander. Remigando superare: remigio prcellere, r. acc.
overtrekken. Opprimere, p. pressi, f. pressum, r. acc. Ex improvifo opprimere: impetu opprimere.
overtrekken. Suppinus, resupinus, a, um, o.
overtrekken vallen. Cadere retrorsum: cadere supinum.
overtrekken rugge woopen. Supinare, p. avi, f. atum, r. acc. Resupinare in tergum.
overtrekken woopen. metaph. bederven. Perdere, p. perdididi, f. perditum, r. acc.
overtrekken bercken. Porcus grandinosus, leprosus.
overtrekken. Perungere, p. unai, f. unctum: oblinere, p. lini, vel/ livi vel/ levi, f. litum, rog. acc.
overtrekken. Delibarus, a, um, o.
overtrekken duiken. Obumbrare, opacare, p. avi, atum, r. acc.
overtrekken/ te gzoote schattinghe af te schen. Obruere vel/ Opprimere exactionibus. r. acc.
overtrekken/ op al te hoogen prijs stellen. Nimum exigere: precium nimum deponere.
overtrekken. Transfretare, p. avi, f. atum; trajicere, cio, p. jeci, f. jectum; transvehi, p. vectus. pass. Navigio trajicere amnem.
overtrekken. Transfretatio, g. onis, f.
overtrekken. f. oversenden. Transmittere, misi, missum.
overtrekken/ over het weg schieten. Ulte-

rius jaculari.
overtrekken / te vele zijn. f. overblijven.
 Superare, p. avi, f. atum.
overtrekken. Superfulgere, p. fulsi, sine sup.
overtrekken. Potu nimio obrutus.
overtrekken. Perpulcher, chra, chrum, o.
overtrekken / overblijffel. Residuum, g. dai; reliquum, g. qui, n.
overtrekken. Tradux, g. ducis; rumpus, g. pi, m.
overtrekken / overtroepen / luyder schreeuwen oft roepen dan een ander. Clamore obtundere, r. acc.
overtrekken. Præterire, eo, p. ivi, f. itum; transire, p. silui, & silivi, & filii, f. sulrum, r. acc.
overtrekken. Transgredi, dior, p. gressus, dep. r. acc. Varicando transcendere.
overtrekken. Transgressio, g. onis, f.
overtrekken / uyt schryven. f. Copieren. Transcribere, psi, ptum.
overtrekken / tet toeschryven. Per litteras nuntiare.
overtrekken. Summopere, permultam, perquam, adv.
overtrekken. Transmarinus, a, um, o.
overtrekken. Perferre, referre, deferre, fero, p. tuli, f. latum, r. acc.
overtrekken. Transmittere, p. misi, f. missum, r. acc.
overtrekken / over een water boeren. Trajicere, cio, p. jeci, f. jectum; transvehere, p. vexti, f. vectum, r. acc.
overtrekken / schipper. Poritor, g. oris, m.
overtrekken in de rekeningh. Transcribere, p. scripsi, f. scriptum, r. acc. Transferre in aliud nomen.
overtrekken / aen eenen anderen overlaten. Transcribere in alium; alieri consignare.
overtrekken / overlaten. Transcribere, transmittere, transferre hæreditatem.
overtrekken / vertaelen / van d'een tael in d'ander setten. Transferre, fero, p. tuli, f. latum; vertere, p. verti, f. versum; traducere, p. duxi, f. ductum; interpretari, p. atum, dep. r. acc.
overtrekken / ken selen. Maculare, p. avi, f. atum.
overtrekken / taelman. Interpretis, g. pretis, c. translator, g. onis, m.
overtrekken / vertaelinge. Versio, translatio, interpretatio, g. onis, f.
overtrekken / sigtigh. Hyperops, r. opis, o.
overtrekken. Ebullire, p. livi, f. litum; effervere, p. ferbui, sine sup.
overtrekken / uytder sien. Uterius videre: prospectare longius.
overtrekken / doozien / doozsicken. Perluscare, p. avi, f. atum; inspicere, cio, p. spexi,

p. spexi, f. speculum, r. acc.
oberfien / beronachtfaemen. Negligere, p. glexi, f. glecium, r. acc. Præmittere negligentia: non advertere.
oberfien / doozfubbelen / onderfoecken. Examinare, p. avi, f. atum, dep. r. acc.
oberfien / oberlefen / herbefien. Recognoscere, p. novi, f. nitum, recenferè, p. fui, f. situm, r. acc.
oberfien / doozlefen. Relegere, perlegere, p. legi, f. lectum, r. acc.
oberfien / verbeteren. Corrigere, p. rexi, f. reatum: emendare, p. avi, f. atum, r. acc.
oberfiteren. f. berfiteren. Argento obducere, tegere.
oberflaen / inwinden. Integere, p. texi, f. reatum: involvere, p. volvi, f. volutum, r. acc.
oberflaen / achterlaeten / vergeten. Omittere, præmittere, p. mili, f. missum: transire, præterire, eo, p. ivi & ii, f. itum, r. acc.
oberflaen / giffinge maecten / oberdencken. Conjectare, p. avi, f. atum: revolvere, p. volvi, f. volutum: expendere, p. pendi, f. pensum. Versare animo. r. acc.
oberflaen een tekening. Inire computum: leviter pernumerare.
oberflaeninge. Computatio, calculatio, g. onis, f.
oberflaeninge / achterlaetinge. Omissio, g. onis, f.
oberflaeben. f. berflaeben. Servili labore frangere, emaciare.
oberflagh. Involucrum, g. cii: integumentum, g. ti, n.
oberfleppen. f. Sleppeu. Trahere, p. traxi, f. tractum.
oberfloop / 't oberbelleken aen de schaes melhepdt. Præputium, g. iii, n.
oberfloop / Fl. overcrock. Amiculum, g. ii, n. chlam, g. n. f.
oberfnyden. Dissiccare, p. feci, f. factum, r. acc.
oberfnoode. perversis, e, g. lis, o.
oberfout. perfallsus, a, um, o.
oberfpiel. Adulterium, g. rii, n. moechia, g. chiz, f.
in oberfpiel gewonnen / oberwonnen baftaert. Nothus, g. thispuzius, g. rii, m.
oberfpeelder. Adulter, g. terimochus, g. chi, m. alienz conjugis violator vel Fidei matrimonialis delator.
oberfpielen / oberfpiel doen. Adulterare, p. avi, f. atum: adulterari, moechari, p. stus, f. atum, dep. adulterium committere: sitem matrimonii fallere.
oberfpeelster. Adultra, g. ra: mocha, g. obz, f.

oberfpzelden. Substernere, p. stravi, f. stratum, r. acc.
oberfpzingen. Transilire, p. silui & silivi vel silii, f. sultum.
oberfpzonck. Transultus, g. tds, masc.
oberfpzonck van een bups. podium, g. dii: projectum, g. ti: imbricamentum, g. ti, menianum, g. ni, n. pergula, g. lz, f. projectum domus.
oberflaen / tegenwoozdigh zyn. Adstare, assistere, p. adisti, f. adistum, r. dat.
ten oberflaen van getuppen. præsentibus testibus: coram testibus.
oberflappen. Transgredi, dior, p. gressus, dep.
oberfte / opperste / dooghste. Summus, supremus, a, um, o.
oberfte / pynipaelsten regent. Superior, g. oris, c. præcedus, præpositus, g. ti, m.
oberfte / doofstucken van een stad. principes, g. pum; priores, proceres, g. rum; optimates, principes, magnates, g. tum, m. pl. n.
oberfte maecten. præponere, p. posui, f. positum: præficere, cio, p. feci, f. factum, r. acc. perf. & dat. rai.
oberfte zyn. præfice, sum, p. tui dominari, p. natus, f. datum, dep. r. acc. imperare, gubernare, p. avi, f. atum, r. acc. Gerere vel habere Magistratum: gerere Rempublicam vel imperium, imperandi jus habere.
oberftek / oberftekfel. f. oberfpzonck van een bups. projectura domus. podium, ii, n.
oberstellen. f. oberfetten. Transponere, p. sui, situm, (o.
oberftil. tranquillissimus, quietissimus, a, um, o.
oberftek / oberftrijck / pafferinge. præteritio, g. onis, f.
oberfrecken / oberftrijcken / pafferen / dooz bop gaen. præterire, eo, p. ivi & ii, f. itum, elabi, p. lapsus, dep. expirare, p. avi, f. atum.
oberftrijck / oberftrijcken / pafferen / &c. f. oberftek / oberfrecken, præterire, p. ivi, f. itum.
oberftrijcken / beftrijcken / befmeyten. Oblinere, p. lini & levi & livi, f. litum: perungere, p. anxi, f. unctum, r. acc.
oberftrijckinge / befmeytinge. Illinitio, per unctio, g. onis, f. illitus, g. tds, m.
oberftrijden / berwinnen. Vincere, p. vici, f. vidum; superare, p. avi, f. atum, r. acc.
oberftrijden / met geweld doen geloben. Invito & nolenti persuadere.
oberftrijden / met hele woorden wijs maecten. Inducere, p. duxi, f. ductum, r. acc. persuadere, p. suasi, f. suasum, r. dat.
oberftulpen / achterwaerts ober boogen. Reflexere, p. flexi, f. flexum; convolare, p. avi, f. atum, r. acc.
oberftulpe. Reflexus, a, um, o.

oberwaer. Prægravis, e, g. vis, o.
oberwaeren. Prægravare, p. avi, f. atum, r. acc.
oberwart. Ferniger, gra, grum, o.
oberwennnen. Transare, transaatare, p. avi, f. atum.
obertel. Numerus excurrrens.
obertelligh. f. obertolligh. Superabundans, o superfluus, a, um, o.
obertellen/ aen reuen anderen tellen. Pernumerare, p. avi, f. atum, r. acc. rei & dat. pers.
obertellen/hertellen. Renumerare, p. avi, f. atum, r. acc. Denuò numerare.
obertocht. Trajectus, g. Æus, m.
obertoch/deksel. Obductio, obvolutio, g. onis, f. operimentum, g. ti; involucrum, g. cri, n.
obertolligh/ te bele. Superfluus, supervacaneus, a, um, o.
obertoonen. Arguere, vel redarguere vel convincere testibus, argumentis convincere, r. acc.
obertrecken/ ober iet inarcheren. Transire, co, p. ivi & ii, f. itum; transicare, p. avi, f. atum, r. acc.
obertrecken/ beleden. Operire, cooperire, adoperire, p. perui, f. perum, vestire, p. stivi & stii, f. situm; obducere, p. duxi, f. ductum, r. acc.
obertrecken. ut: De locht obertreckt. Aëi obnubilatur, obtenebratur, obducitur nubibus.
bertrecksel/ oberkleedt. Amiculum, g. li, n.
Obtreeden/ ober iet treden. transilire, p. lui, & livi & lii, f. lulum, r. acc.
obtreeden een gebodt. prævaricari, p. atus, f. atum; transgredi, dior, p. gressus, dep. r. acc.
obtreeder. prævaricator, transgressor, g. oris, m.
obtreedinge. transgressio, g. onis, f.
obtreffend/ beter sijn Excellere, antecellere, præcellere, p. cellui, f. celsum, antecedere, excedere, p. celsi, f. celsum; superare, exsuperare, p. avi, f. atum, r. acc. præpollere, p. pollui, sine sup. prævalere, p. valui, f. valitum, r. acc.
obtreffelijk/ obtreffende. Excellens, antecellens, præcellens, præpollens, g. lentis, o.
obtreffelycken. Excellentior, eximie, adv.
obtreffelyckhepd. Excellentia, præstantia, exluperantia, g. tia, f.
obetrocken/ duijster. Nubilus, a, um, o. Nubibus obductus.
obertuygh. f. obertogh. Obvolucrum, i, n. operimentum, i, n.
obertuyghen. f. obertoonen. Convincere testibus.
oberbaeren. f. oberchypen. Trajicare, jeci, jectum.
oberbaert. Trajectus, g. Æus, m.

oberhallen/berdzucken. Opprimere, p. pressi, f. pressum, r. acc.
oberhallen/ tot den brandt. f. oberloopen. Transfugere, gio, gi, gitum.
't oberballen/ 't oberloopen. Transfugium, g. gii, n.
oberballer. f. oberlooper. Transfuga, z, m.
oberballinge/berdzuckinge. Oppressio, g. onis, f.
oberbele. Permultus, plurimus, a, um, o.
oberbet. Prepinguis, e, g. guis, o.
oberbliegen. Transvolare, pervolare, supervolare, p. avi, f. atum, r. acc.
oberweger. f. snel/gault. perceler, ris; Vellor, ocis, o. Homo promptitudine & agilitate strenuus.
oberblijeten/ vel
oberbløeden. Exundare, p. avi, f. atum.
Oberbløedigh/ bol-opp. Abundans, exuberans, exundans, g. antis; affluens, g. entis, largus, copiosus, a, um; dives, g. vitis; uber, e, beris, o.
Oberbløedig hebben/ goeden ende genoeg hebben. Abundare, p. avi, f. atum; affluere, p. fluxi, f. fluxum. Copiam vel abundantiam habere.
Oberbløedig zijn. Abundare, redundare, p. avi, f. atum; affluere, p. fluxi, f. fluxum. Copiam vel abundantiam esse alicujus rei.
oberbløedighhepd/ oberbløedt. Abundantia, affluentia, g. tia; copia, g. pia, ubertas largitas, g. taris, f.
oberbløedighhepd in reën/ &c. f. oberbaet. Luxus in cibo.
oberbloet ban wateren. Inundatio, alluvio, g. onis; alluvies, g. vici, f.
oberboeren/ oberbaeren. Transvehere, p. vevi, f. vectum; trajicere, cio, p. jeci, f. jectum; transportare, p. avi, f. atum; transferre, fero, p. transuli, f. translatum, r. acc.
oberboerer. ponitor, g. oris, m.
oberboeringe. Transvectio, g. onis, f.
oberbjesen. Glacie adoperiri.
oberwaege. Superpondium, g. dii, n.
oberwas ban hiesche. Excrescentia carnis.
oberwasssen. Supercrelere, excrecere, p. crevi, f. cretum; subnasci, p. natus, part. nasciturus, dep.
oberwater. f. oberbloet ban wateren. Inundatio, g. onis, f.
oberwateren. Inundare, p. avi, f. atum, r. acc.
oberweg. In itinere in transundo, dum irem.
oberwegh garn. Iter facere.
oberwægen/ swaerder wægen. præponderare, p. avi, f. atum, r. acc.
oberwægen. f. oberdencken. perpendere, pendulare, p. avi, f. atum; animo volutare. ober-

ober twel. Perbene, *adv.*
 oberweldigen. Superare, *p. avi, f. atum, r. acc.*
f. Oerweldigen. Vim interne; vi oppri-
mere.
 oberwelven. Camerare, fornicare, *p. avi, f.*
atum, r. acc.
 oberwerck. patergum, *g. gi. n.*
 oberwijnhoutwen. Supercilium, *g. lii. n.*
 oberwille/getweld. Vis, *g. vis, acc. vim, abl. vi,*
pl. num. & ac. & voc. vires, g. virium, dat. &
abl. viribus; violentia, g. tiz, f.
 oberwille/oberwillighept/stedighept/hert
 necktighept. pertinacia, contumacia, *g. ciz, f.*
 oberwillig/bie geweldt doet. Violentus, *a,*
um, o.
 oberwillig/stedigh. pertinax, contumax, *g.*
acis, o.
 oberwinnen / meer winnen / te boven ste-
 ken. Superlucrarı, *p. atus, dep. r. acc.*
 oberwinst. Lucrum accrescens.
 oberwinnen / r' onderbenggen. Vincere, de-
 vincere, *p. vici, f. victum; superare, exupe-*
rare, expugnare, p. avi, f. atum; subigere, p.
subegi, f. subactum; subjicere, cio, p. jeci,
f. jectum, r. acc. Potiri victoriã.
 oberwinner. Victor, domitor, subactor, de-
 bellator, *g. oris, m.*
 oberwinninge. Victoria, *g. riz, palma, g. mz, f.*
 oberwinnen/obertuppen. Convincere, *p.*
vici, f. victum, r. acc. Reum peragere.
 dan dieste oberwinnen. Manifestus furti.
 oberwinnen / in oersp'el winnen. Adulterio
 gignere.
 oberwonnen bastaedt. Filius adulterinus,
 nothus.
 outaer. *f. Mutaer? Altare, is, n. Ara, z, f.*
 outuel. Crustulum, *g. li, n.*
 ope / t wgsken van de schapen. Ovis, *g. vis,*
f. Qvis femina,
 van open. Ovinus, ovillus, *a, um, o.*
 opelgck / Fl. Vilis, *e, g. lis; malus, pravus, a,*
um, o.
 opebaer. Ciconia, *g. niz, f.*
 opt. Unquam, *adv.*

P.

Pacht/pacht huer / t geldt dat men booz
 de pachtinge geeft. Vestigal, *g. galis,*
vulgo, non tamen Latine, locarium, g.
iii, n.
 pacht / pachtinge. Conductio, *g. onis, f.*
 in pacht houden. Villam in conductu habere,
 redemptorem agere.
 pachtgoedt / pachtgoede / pachtgoes / pacht-
 huys. Villa, *g. iz, f. praedium, g. dii, n.*
 pachten / in pacht nemen. Conducere, *p.*
duxi, f. ductum; redimere, p. demi, f.
emptum, r. acc.

Pachtenaer / Pachter. Conductor, redem-
 ptor, *g. oris, m.*
 Pacificatie / vzebehandlinge. Pacificatio,
g. onis, f. Pacis conciliatio.
 pacificeren. pacificare, *p. avi, f. atum, r. acc.*
 pacem conciliare: pacem inter dissidentes fa-
 cere: litem compellere, componere, loquere,
 pacificq/ paisibel. pacificus, quietus, tran-
 quillus, *a, um, o. Observans pacis & quietis.*
 pack / packer. Fascis, *g. cis, m. fascina, g. naz,*
f. onus, g. necis, n.
 pack ende sack met k r. Convasare, *p. avi, f.*
atum. Va: colligere.
 pack beeste. Jumentum dosluarium vel cli-
 tellarium.
 packdjaeger. Gerulus, bajulus, *g. li; doslua-*
rius: sarcinarius, g. rii, m.
 packen / op een packen. Sarcinare, consarcina-
 rare, *p. avi, f. atum: compingere, p. pegi, f.*
padum, r. acc. Colligere in sarcinam.
 packen / dicht op een sitten. Stipari, consti-
 pari, *p. atus, f. atum, pass.*
 packen / in jet incollen. u: In pampier pac-
 ken. Obvolvere chartis: amittere papyro.
 packer. Compactor sarcinarum.
 pack-cleedt. Segestre, *g. stris, u.*
 pack-huys. Apotheca, *g. cz; t. promptuarium,*
g. rii, n.
 pack-muul. Hinnus, *g. ni; burdo, g. onis, m.*
 packnaelbe. Acus sarcinaria.
 packpampier. Charta emporctica.
 packpreidt. Equus clitellarius.
 packsadel. Clitella, *g. iz, f.*
 packschel. Falciculus, *g. li, m. sarcinula, g. iz, f.*
 packstock. Fustis sarcinarius.
 packt u van hier. Abi; apage hinc: aufer te
 hinc: facesse hinc.
 packtoneren. pacisci, *p. pactus, f. pactum: pa-*
tionem facere: pactum inire.
 padde. Bufo, *g. onis, m. rubera, g. tz, f.*
 padden-bloedt. Deplumis; implumis, *e, g.*
mis; depilis, e, g. lis; investis, e, g. stis; gla-
ber, bra, brum, o. (tus,
 padden-gereck. Ova bufonum: bufonum tce-
 padden-steen. Batrachius lapis.
 padde van een stot. Serx latibulum.
 paddebloeme. Cyanthemis, *g. midis, f.*
 padden-hood / padden-stoet / padden hoed-
 jen / Holl. Fungus, *g. gi; boletus, g. ti, m.*
 padden gras. Holotheum, *g. fci, n.*
 padden-haiz. Lanugo, *g. ginis, f.*
 padt / boedtpadt / boedtwegh. Semita, *g. tz,*
f. callis, g. listramas, g. mitis, m.
 padt / boedtsappe. Vestigium, *g. gii, n.*
 pael / obenpael. pala, *g. iz, f. batillus, g. li, m.*
batillum, g. li. n.
 pael / staech. palus, paxillus, *g. li, m. sudes, g.*
dis, pectica, g. cz, f.
 pael van den ancker. Tonstia, *g. iz, f.*

pael/ om de wiffstocken aen te binden. Ridica, g. cz; vacerra, g. rz, f. statumen, g. minis, n. Palus vitarius: paillus vineacius.

pael/ paelsteen. Terminus, g. ni; limes, g. miris, m.

paelen. Terminare, p. avi, f. atum; meta-ri, p. tatus, f. tatum, *dep. r. acc.* Terminos confingere; limites ponere: limitibus distinguere.

paelen/ grenfen. f. aenpaelen. Confinem, conterminum esse.

paelen des landts. Limites, g. tum: termini, g. norum, m. confinia, g. nium *tertia*, & niorum *secunda declin. n. pl. num.*

pael gelbt. *Holl. Veltigal quod Amstelodami palorum intuitu soluitur.*

Pael-meester/ *Holl. boom-meester.* portitor, g. oris, m.

Paelsnck. Anguilla, g. lz, f.

Paerpe/ Paester. presbyter, g. teris: sacerdos. g. doris, m. f. Paester. Sacrificus, g. ci, m.

Paerpegap. piliacus, g. ci, m.

Paerpegap-krupdt. Gomphena, g. nz, f. *Amaranthus tricolor, herba.*

Paepenbladt/ Paepen-krupdt. Hieracium, g. cii, n. urinaria, g. nz, f. *herba.*

Paepfen: oen. Calceolus Mariz, *herba.*

paep n basten-abondt. Dominica Quinquagesima.

Paepeltoentsen. Tinea fontana.

paer/ gelyck. par, compar, g. paris, equalis, e, g. lis, o.

paer/ een coppel/ twee. par, g. paris: jugum, g. gi, n.

paer oft onpaer spelen. Ludere par impat.

paeren/ niet paeren oft coppelen boegen. Binos & binos confociare: par pari distinguere.

sich paeren gelyck de beesten doen. Sociare se.

paer heeren van Brantckijck. Duodecim viri Galliz: pares Franciz.

paert/ paertjen/ &c. f. Deel/delen/ &c. partim, titus *dep.*

partenaer. partarius, g. zii, m.

paertype/ &c. f. partype. &c. pars, tis, f.

paertuere. f. partuere. par, aris.

paesch dagh/ paeschen. pascha, g. atis, n. & pascha, g. z, f. Sacer dies Christi resurgentis.

dat Paeschen aengaet. paschalis, e, g. lis, o.

paep/ paepment/ betalinge. pensio, solutio, satisfactio, g. onis, f.

paeyment/ cloetgerlt. Minuta pecunia.

paepen/ voldoen. Satisfacere, cio, p. feci, f. factum: solve, p. solvi, f. solutum, *r. dar.*

paepen/ stillen. pacare, sedare, p. avi, factum, *r. acc.*

paepinge betjoeninge. Pacatio, placatio, g. onis, f.

pagadot. praefectus arario regio.

pagie/ jonck knechtjen die tenen Heere oft Hoffronck dient. Pedisequus, g. qui, m. Honorarius assecla: honorarius puer.

pagie van eenen pynce. Honorarius Principis ephabus.

pagte van eenen Coningh. Regius puer: Regius ephabus: Regius puer honorarius.

boez pagte dienen. Mereri ephabica (*sc. stipendia*:) ministrare in ephabis, *vel inter ephabos.*

pagiemeeſter. Regii ephabii praefectus: Regii pedagogi decurio.

pagie/ een blad van eenen hoeck. pagina, g. nz, f. folium, g. lii, n.

palatin/ hovelſnck. Aulicus, g. ci, m. Principis domesticus.

palatin/groot Heer/ officier van een Coninghrijck oft Keyserrijck. palatinus, g. ni, m. Dynastes palatinus: sarrapa palatinus.

palatin/ paltzgrave by Rhijn. Palatinus Rheni: Comes Palatinus Rheni.

palatinaet/ d'eere van paltzgraefschap. palatinatus, g. tús, m. palatini honor & dignitas.

palatinaet/ 't landt van den paltzgrave. palatinatus, tús, m. Palatini ditio; sarrapia heptarchica.

paleten/hullen/ fraep maecken. Comere, p. compli, f. comptum: ornare, p. avi, factum, *r. acc.*

paerder. Cosmetes, g. z. ornator, g. oris, m.

paerthait. Dapillamentum futile.

paerpluem. Calamistrum, g. stri, n.

paerfel. Comptus, g. tús, mundus, g. di, m. lenocinium, g. ni, n.

paerf/ aterol. Trochlea, g. lz, f. *Item tormenti genus.*

paep coorde. Funis ductarius.

paepken. Orbiculus, li, m.

paeps. f. palleps. palatium, ii, n.

palfremer/ stalknecht. Equiso, g. onis, m.

palis. f. Caf. Palea, cz, f.

palijſteren. polire, expolire, p. livi & lii, f. litum, *r. acc.*

palijſtering. Polito, expolito, g. onis, f.

paliffade. Vaccera, g. raram, *pl. num.* f. septum, g. ti, n. Revinctum longuiss vallum; adstrictum transversis ramificibus vallum.

palleken/ Hall. ſlee- prupinken. prunum nannum.

paſſeren/ ſ. paleten. Polire, p. ivi, factum. Comere, compli, comptum.

palleps. palatium, g. tii, n. basilica, g. cz, regia, g. gix, f.

palm/

palm't black van de handt. Vola, g: lz; pal-
 m, g: m, f. Cavum manus.
 palminaere. Palmus, g: mi, m.
 palminotten/ vulgo plainotten. Indecenter
 manibus tractare, r. acc.
 palmslagh. Palmaria additio.
 palmboom. Palma, g: m, f.
 palmhout. Buxus, g: xi, f.
 Palmsondag. Ramalis, g: liorum, n. pl.
 num. Dominica palmarum.
 palmtack. Palma, x; spathe, g: thes, f.
 palm-meke. Hebdomada passionis.
 palnalie. Tudicula, g: lz, f. Filaris tudicula:
 tudes missilis globi; clava pilæ missilis.
 palnalie-plaetse. Stadium rudicularis sphæ-
 rz.
 palster/ stock/ spynghstock. Scipio, g: o-
 nis, m. contus, g: ti, m.
 palster / stock daer een rappier in steekt.
 Dolon, g: lonis, m.
 palster / stock van eenen Delgrin. Bacu-
 lus viatorius.
 paltrack. Palla, g: lz, f.
 Waltzgraef/ Waltzgraeffchap. f. Wala-
 rin/ palatinaet. Palatinatus, f. m.
 palullen. Impedimenta, scruta, g: torum, n.
 sarcinz, g: narum, f. pl. num. Panniculi
 triti.
 palure. f. parure. Ornamentum, i, n.
 pampernoelle. Fungus, g: gi, m.
 pampier. f. papier. Papyrus, ri Charta, x, f.
 pampoelle. Mulier crassa, ventriosa.
 pampoer. f. pompoer. Pepo, g: onis, m.
 pan, f. panne. Sargago, g: onis, f.
 panærfen. Cædere nates ferrâ patellâ.
 panden / verpanden / te pande geben. Pi-
 gnerare vel pignorare, oppignorare, p. a-
 vi, f. atum, r. acc. Pignori obligare, dare,
 ponere.
 panden / afpanden / pandinghe doen. Pi-
 gnorari, vel pignerari, p. atus, f. atum, dep.
 Pignora capere: pignus exsequi: fiduciam
 capere.
 pander. Pignorator vel pignator, g: oris, m.
 pandinge. Pignoratio vel pigneratio, g: o-
 nis, f.
 pandt. Pignus, noris vel neris, n. fiducia, g:
 ciz; hypotheca, g: cz, f.
 pandrhouder. Sequere, g: stri, m.
 pandyman. Obses, g: fidis, m.
 pandt / omgauck / krupsgauck / gelyck in
 de Kloosters. Ambitus, g: tûs, m.
 pandt / cupme plaetse onder dach / om te
 wandelen / te schuypen / oft kraemen te
 setten. Xystus, g: sti, m. porticus, g: cûs, f.
 solarium, g: rii; ambulacrum, g: cri, n.
 pandt van een koetse. Fulcrum lecti.
 pandt oft boozdt van een kleedt, Lacinia,
 g: niz, f. umbra, g: z, f.

pandtroock. Tunica laciniosa.
 panne. Sargago, g: ginis, f. cacabus, g: bi, m.
 panne-aerfen. Cædere nates ferrâ patellâ.
 pannehoeck. Stribilita, g: tza, f. laganum, g:
 ni, n. placenta trixa.
 pannehoerken. Comessari, p. atus, dep.
 pannebisej/ Holl. Piscis in patellâ trixus.
 panne van t' hooft. Calva, g: vz, f. vertex,
 g: tricus, m.
 panne/tichel. Tegula, g: lz, f. imbrex, g: bri-
 cis, m.
 pannendack. Tegum imbricatum, tegula
 neum.
 pannendecker. Imbricarius, g: rii, n.
 panne / soozte van flutweel. Heteromallum
 bombycinum: heteromallum sericum. Una
 fronte villosum sericum.
 met panne gebodert. Heteromallo sultus,
 heteromallo serico obduus.
 panneel van schilderde. Tabula, g: lz, f.
 panneel van enen wagenman. Helcium,
 g: cii, n. clitellæ, g: larum, f. pl. num.
 panneel van metseirpe. Tympani fastigium.
 pansen. f. pensen. Pantices, cum, pl. num. m.
 panser/ Fl. vel
 pansier. Lorica, g: cz, f.
 pansierkraege. Collare hamatum seu squa-
 meum.
 pansiermallen. Squamæ loricz, anuli lo-
 ricæ.
 pansiermaeker. Loricarius, g: rii, n.
 Panter. Ferula, g: lz, f. impropriè tamen.
 Pantherbier / 't wifken van enen lup-
 paert. panthera, g: rz; pardalis, g: lidis, f.
 van Pantherden. pantherius, a, um, o.
 pantoffel. Crepida, g: dz, f. sandalium, g: lii, n.
 pantoffelhout. f. coxch. Suber, ris, m. & f.
 pantoffelmaeker. Crepidarius, g: rii, m.
 pap / bÿp oint' eten. puls, g: pultus, f. pul-
 mentum, g: ti, n.
 pap-eeter. pultiphagus, g: gi, m.
 pappeken. pulticula, g: lz, f.
 papketel. Lebes pultarius.
 pap oint te placken. Colla, g: lz, f. gluten, g:
 tinis, n.
 pappen / placken. Glutinare, agglutinare, con-
 glutinare, p. avi, f. atum, r. acc.
 pappinge. Glutinatio, g: onis, f.
 Papegaep. f. Paepagaep. psittacus, g: ci, m.
 papier. papyrus, g: ri; charta, g: tza, f.
 onbescheyden papier. Charta virgo-
 bau papier / papieren. papyraceus, charta-
 ceus, a, um, o.
 papieren manneken. Adagium: Homo im-
 bellis, fragilis, mollis.
 papier horentien / papierhupsken. Circul-
 lus, g: li, m.
 papierkiste. Chartophylacium, g: cii, n.
 papiermaeker. Chartopæus, g: pcti, m.

- pampfermentien.** Mola chartaria, molstina chartaria; officina chartaria.
- papier-tiet.** Arundo papyracea.
- Papier des' ooper.** Chartopola, g. lz; chartoprates, g. tz, masc.
- Papierewinkel.** Chartopolium, g. lii.
- Papieren/scrifften.** Commentarii, g. riorum, m. commentaria, g. riorum, n. *pl. num.*
- Pappardt / Fl.** Pilla pagania.
- Parabel/ gelykenisse.** Parabola, g. lz, f.
- Parade/ bupren ordinatiffe optooginge om te pzoncken.** Pompa, g. pz, f. pompa apparatus; pompa speciosior; magnifica apparatus.
- Parade van kleedingen.** Vestium splendidus apparatus.
- Parade van welsprekenthept.** Dictionis illustrior pompa: ad pompam quaesita & composita orationis exornatio.
- Parade doen.** Ostentare, *p. avi, f. atum.* Ostensionem praeferre.
- Paradijs/ tusthof.** Paradisus, g. si, m. Hortus voluptatis.
- Paradijs/ den Hemel.** Beatorum sedes, coeleste Beatorum domicilium.
- Paradijs appelen.** Melimela, g. lorum, m. *pl. num.* poma paradisiaca.
- Paradijs-gren.** Cardamomum, g. mi, n.
- Paradijs-bogel.** Avis paradisa.
- Parafse/ epgen marck oft handt-teecken.** Chirographi tessera.
- Parafse/ de treck oft linie neffens het gescheyt om bedroggh te verhoeden.** Circumducta lines.
- Paraferen/ met sijne eigen inark oft hand-teecken te tekenen.** Scripturam suo nomine & tessera firmare.
- Paragrafe/ aftekeninge van een nieuwe sectencie oft linie.** Paragraphus, g. phi, f.
- Parallele/ gelyck.** Parallelus, a, um, o. Mutuo colatus: par pari oppositus.
- Parallele/ bergelykenisse.** Parallelum, g. li, n. collatio, comparatio, g. onis, f.
- Paragon/ een volmaeckt middel van iet.** Eximium archetypum: singulare prototypum absolutum exemplum.
- Paragon/ bergelykenisse. f. parallele.** Comparatio, onis, f.
- Paragoneren/ bergelycken.** Comparare, *p. avi, f. atum; conferre, fero, p. contuli, f. collatum, r. acc & dat.*
- Parapet/ leine/ geinte/ om daer op of daer tegen te leunen.** Peribolus, g. li, m. loricæ, g. cz, f. pteron, g. ri; pteroma, g. matis, n.
- Paraphrase/ uitlegginge in de selbe of andere taale/ nae den sin van den text met meerder en klaerder woorden.** Paraphrasis, g. lis, f. contextus planior interpretatio, clarius enarratio, dilucidior expositio.

- Paraphraseren.** contextum apertius interpretari, planius enarrare: orationis textum planiore interpretatione explicare, exponere, illustrare, enarrare.
- Paraphrast/ alsulcken optlegger.** Interpretes, g. preus; excolitor, g. onis, m.
- Parafole/waerpet/ oft iet anders tegen de Sonng.** Umbella, g. lz, f.
- Parreel.** Particula, lz, f.
- Parrelliens maeker/ snoepen.** Catillare, *p. avi, f. atum; ligurare, p. rivi, f. ritum.*
- parck f perck.** Aena, z, t. *vel Vivarium, li, septum, ti, n.*
- parcket.** Septum angustius. Iemanden in 't parcket bzingen. *Prov.* Aliquem ad angustias redigere.
- Parckment/ perckment.** Membrana, g. nz, f.
- Parckment-maeker.** Membrantarum opifex.
- pardon/ bergiffenisse.** Venia, g. niz, f. Culpa condonatio, nox remissio.
- pardonnabel.** Condonandus, remittendus, a, um, o. Venia dignus.
- pardonnieren/ pardon geben.** Condonare, *p. avi, f. atum.* ignoscere, *p. novi, f. notum;* parcere, *p. peperci, f. parsum, & parcitum, r. dat.*
- pardonne moep/ vergeeft moep.** Facetua: venia tua.
- pareil/ gelyck.** Aequalis, e, g. lis, omn.
- la pareille.** Paragratia: par officium.
- a la pareille/ op so schoon wederom.** Paragratiam pro mutuo officio.
- parement/ bertietfel/ opboetsinge.** Ornatus, cultus, g. tús, m. ornamentum, g. ti, n.
- pareren/ toemaeken/ opboetsen.** Ornare, adornare, exornare, *p. avi, f. atum, r. acc.*
- pareren/ afweiten/ afschermen.** Avertere, *p. verti, f. versum;* declinare, *p. avi, f. atum;* detorquere, *p. torfi, f. tortum, r. acc.*
- parepe. f. porepe.** Jus pisorum *vel* porrum, i, n.
- parfum/ heroockinge.** Suffimentum, g. ti, n. suffitus, g. tús, m. suffitio, g. onis, f.
- parfum/ welriekende sperepe.** Odores, g. rum, m. *pl. num.* Medici odores: vestiarii odores.
- parfumeren.** Suffire, *f. sivi, f. situm, r. acc.*
- een kleder parfumeren.** Vestem odoribus inhalare, imbucere, perfundere.
- Parlament/ t' samenpraecke.** Collocutio, g. onis, f. colloquium, g. quii, n. Mutuus sermo.
- Parlamenteren/ t' samen couden.** Conferre, fero, *p. tali, f. collatum;* congredi, dior, *p. gressus, dep.* Conferre capita: conferre inter se.
- Parlamenteren/ ban appoinctement spreken.**

ken. De conditionibus pacis agere.
 De belegerde versoeken te parlementeren.
 Obsessi colloquium postulant: ad postulandum colloquium de deditio descendunt. al parlementerende. Inter colloquium: per colloquium: per causam colloquii.
 Parlement/hoogen Raedt. Suprema Curia: summus Senatus; summâ jurisdictione tribunal.
 Parlement/de bergaderinge van de Heeren des Parlements. Summæ curiæ consessus: supremi Senatus concilium.
 Parlement/de Heeren van het Parlement. Summæ curiæ patres, Senatus patres conscripti.
 Parlement/ 't paleys oft de plaetse daer men 't parlement houdt. Basilica Senatus: palatium Senatus: Curia Senatus.
 parmant/ parmantigh. Compositus, vultuosus, bellus a, um, o.
 parmantighyck. Compositè, magnificè. *adv.*
 parmantier. *Fl.* f. kaleedernæcker. Sator, oris, m.
 parmesaen. Calceus Parmensis.
 Parochie/ f. Parochie. Parocia, z, f.
 parole/ een woordt. Vox, g. vocis, f. verbum, g. bi, n.
 parole/belofte/ trouw. Fides, g. dei; sponso, g. onis, f. promissum, g. si, n.
 op parole. Fide datâ.
 partagiè/ deplinge. Partitio, divisio, sectio, distributio, g. onis, f.
 parte/ f. perte. Fallacia, z, f. dolus, i, m.
 partement/ bertreck. Profectio, g. onis, f.
 parthye/ deel. Pars, g. partis, f. ●
 parthye/ schuld. Nomen, g. minis, n. Certâ pecuniæ lumina.
 parthye/ tegenparthye. Adversarius, contrarius, a, um, o.
 parthpen/ graciën 't zy upt de natuer oft verkrege. Dotes, g. dotium, facultates, g. tatum; virtutes, g. tutum, f. *pl. num.*
 een man van groote parthpen. Homo eximii præditus dotibus.
 parthpe van iemand houden. A partibus alicujus stare: factionis alicujus esse: propensioem esse ad aliquam partem: partes alicujus tuèri, stare ab aliquo.
 sijn parthpe wel spelen. Pares suas scienter agere.
 parthpigh/ partiael/ die d' eene parthpe te seer toegedaen is. Sectator partis alterius: sectator alterarum partium.
 parthpigh/ partiael/ mispnaecker. Factionosus, sectarius, a, um, o. Factionum amans: factionibus addictus: sectarum studiosus.
 parthpighpdt/ partialitept. Controver-

sa, g. siz; lis, g. litis, disceptatio, altercatio, g. onis, f.
 participeren/ deelachtigh sijn/ deel hebben. Participare, p. avi, f. atum, r. acc. participem esse: consortium esse, *reg. gen.*
 participeren/ mede deelen/ deelachtigh maekken. Participare, communicare, p. avi, f. atum, r. acc. *reci.*
 particulier/ eppen. proprius, a, um; peculiaris e, g. ris, o.
 particulier/ een particulier persoon. Homo privatus, exfors publici muneris: privatæ vitæ homo.
 particulier/ bespouder. singularis, e, g. ris; solitarius, a, um, o.
 in 't particulier/ booz eppen/ apart. Proprie, privatim, peculiariter, *adv.* peculiari jure.
 in 't particulier/ in 't bespouder. singularim, particulatim, *adv.* Distinctis capitibus: per singula capita.
 in 't particulier/ by sijn selven. Apud se: penes se.
 particulariseren/ in 't bespouder verhaelen. Persequi singularim, membratim, per singula capita: rem exsequi distinctè, enucleatè.
 particularitepten. Peculiaris, g. rium, n. *pl. num.* singula capita.
 partisaene/ f. pectisaene. Gzsum, si, n. Tragula, z, f.
 partrys. Perdix, g. dicit, f.
 partuere. Par, g. paris, o. consors, g. fortis, c.
 parure/ f. parement. Ornatus, g. us, m.
 pas/ de wydte van den eenen voet tot den anderen in 't gemeen gaen/ schiedt. Gradus, passus, g. us, m.
 pas/ trede/ tredt/ 't gaen. Gressus, incessus, g. us, m.
 pas in 't dansen. staticuli, g. lorum, m. *pl. num.* Numeri saltatorii.
 den pas houden in 't dansen. Ad numeros saltare.
 op sijn pas gaen. Gradatim ire: pedetentim, pedatim ire: commode progredi.
 pas/ goede gelegenheit/ genackelijckheit. Commoditas, opportunitas, g. tatis, f.
 te pas. Opportune, perecommode, commode, commodum, aptè. *adv.* In tempore.
 op dit pas. Jam, modo, *adv.* Hoc loco: hac vice: hoc tempore.
 pet op sijn pas doen. Pro commoditate agere.
 te passe brengen/ pet toe emplyeren. Accommodare, adaptare, p. avi, f. atum, r. acc.
 te passe brengen/ vergelden. Paripartire.

pas/gebogelyckhepdt/dat wel is. Con-
venientia, g. tiz, f.
ban pas dienen. Ad voluntatem servire: ad
nutum, vel ad placitum inservire.
ban pas doen. Rectè, ritè, probè agere.
pas/taet van gesonthepdt/t 3p goedt oft
quaelyck te pas zyn. Agrotare, p. avi, f. a-
tum. Male habère: minus benè valere: ad-
versà uti valetudine. f. sieck zyn. Morbo
laborare, confictari.
wel te pas/f. gefondbt. Sanus, a, um. Recto
valens.
pas/wederpas. Præstigiæ, g. giarum, f. pl. num.
Illudens circulatoris præstigiæ.
die pas ende wederpas speelt. Præstigiator,
g. oris, m.
pas-geldt. Minutz pecuniz.
pas-houwer/pas-uess. Harpe, g. pes, f. aci-
naxis, g. cis, m.
pasloot/ f. grondtloot. Bolis, idis, g.
paspoort. Commæatus, g. tûs, m. syngra-
phus viatorius: syngraphus liberi commæ-
atus: liberæ viz syngraphus: diploma com-
mæatus: tabulæ liberi commæatus.
pasquil/pasquin. Saryra, g. z; invectiva, g:
vz, f. Libellus famosus.
passabel/ f. passelyck. Mediocris, is, e, o.
Tolerabilis, is, e.
passagie/het doozgaen. Transitus, g. tûs, m.
transitio, g. onis, f.
passagie/ die plaetse daer men dooz gaet.
Transitus, trajectus, g. tûs, m. via, g: viz, f.
passagie/ plaets ende sententie van eenige
Schyffructe. Locus, g: ci, m. in pl. loci, g:
corum, m.
passagier/passant. Viator, g: toris, m. hos-
pes, g: pitis, c.
passelyck/lydelijck. Mediocris, g: cris, to-
lerabilis, e, g: lis, o.
passelycken/lydelijcken/soo heuen. Medio-
criter, tolerabiliter utque, adv.
passement. Limbus, g. bi; intextus, g: tûs, m.
fimbria, g: bria; prætexta, g: tz, f.
passementwercker. Limbolarius, g: rii, m.
passen/schicken/voegen. Accommodare,
adaptare, p. avi, f. atum, r. dat. pers. & acc. rei.
passen/bequaem zyn. Convenire, p. veni, f.
ventum, quadrare, p. avi, f. atum, r. dat.
passen/ op het accorderen. Respondère, p.
spondi, f. ponlum; quadrare, p. avi, atum,
r. dat.
passen/ op het letten/ut. Sp moet daer op
passen. Intendere huic rei oportet.
passen/pet estimeren. Estimare, curare, p.
avi, f. atum, f. achten. Taxare, avi, atum.
passen/te pas konnen-ut: het pass imp. Jam
mihi vacat: modo mihi est integrum.
passer. Circinus, g: ai, m,

met den passer passen. Circino designare.
passerelyck/daer men dooz geraeken kan.
Permeabilis, e, lis, o.
passerelyck/lydelijck/ f. passelyck. Tole-
rabilis, is, e, o.
passeren / dooz by eenige plaetse gaen.
Transire, petranfire, eo, p. ivi, f. itum, r. acc.
loci. Iter facere: iter habère.
passeren / van d' eene plaetse tot d' andere
gaen. Transire, eo, p. ivi, f. itum.
passeren/ in sijnen staet blijven. Abire, eo,
p. ivi, f. itum. Eodem statu esse: eodem sta-
tu permitti, ut: Dit en sal also niet passe-
ren. Non sic abibit.
passeren/te hoven gaen. Superare, p. avi, f.
atum: antecellere, p. cellui, sine sup. r. acc.
passeren/berseusen. Flaccère, p. flaccui, sine
sup. marcescere, p. marcui; tabescere, p. ta-
bui, sine sup.
passeren/ophouden/ een ende hebben. Desi-
no, p. desivi & desii, f. desitum: cessare, p.
avi, f. atum.
passeren een testament. Condere testamen-
tum.
passeren/in alio significatu. ut: meester passe-
ren. Magisterium adipisci: fieri Magistrum:
in Magistrorum ordinem adscribi.
passie/beroerte van binnen. Passio, g: onis,
f. Animi interna affectio; impotens animi
motus; turbulenta mentis commotio: tur-
bidi animi motus.
passie/pijne/ tozment. Cruciatu, g. tûs, m.
supplicium, cii; tormentum, g. ti, n.
sich passioneren/ of gepassioneert zyn. Im-
potentiâ animi cruciari, zfluare, commo-
veri; impotentiùs animo commoveri: im-
moderatiùs animo conturbari.
de passie ons lyeren. Christi Domini cruci-
atus, supplicia, tormenta. Christi è cruce
pendentis acerba supplicia.
pastenaken. Pastinaca, g. cz, f.
pastepe. Artocreas, g. creatis, n. panis carne
fartus; carnarium panificium: panarium
fattum.
pastepebaker. Artocopus, g. pi; artoptes vel
aropta, g. tz, m. pistor cupidarius.
pastepebakerpe/ pastepebakers-winkel.
Pistrilla dulciaria; pistrina artopitita.
pastepebakerp/konste van pastepebaken.
Pistoria dulciaria vel artopititia.
pastepebakerpe/alle soozten van pastepe-
en. Maura, g. tyz; maza, zz, t. Omne ge-
nus artocreatis.
pastoor. pastor, g. oris; parochus, g. chi, masc.
pastorpe. parochia, g. chia, parocia, g. cia, f.
vulgo pastoratus, g. tûs, m.
pate. pecten musicus.
paten. Ducere lineas musicas.
patente, Principis solemnè diploma; principia
id.

Solemnes litteræ: patentes à principe litteræ.

Waternoſter/ s Heeren gebedt. Oratio Dominica.

Waternoſter/ Woofen hoepken. Roſarium, g. rii, n. Calculi precatarii.

patient/ ſieken. Ager, gra, grum; zgrotus, a, um, o.

patient/ miſdadigen. Reus, g. rei, mafc.

patienteren/ ſich patienteren/ patientie hebben. Ferre patienter, æquo animo ſufferre: placide & moderatè ferre: toleranter pati.

ſich patienteren met droogh bzoedt. Sicci panis eſum toleranter ferre: ſicco pane tolerare vitam.

patientie/ verduhdighept. patientia, tolerantia, ſufferentia, g. tiæ, f.

patientigh/ verduhdigh. patiens, g. entis; tolerans, g. antis; æquanimis, longanimis, e, g. mis; æquanimus, longanimus, a, um, o.

Æquo animo præditus.

patientighlyck. patienter, toleranter: placide & ſedatè, æquanimiter, adv.

patientie krupdt. Lappathum, g. thi, n.

patrimonie/ erfgoedt. patrimonium, g. nii, n. patria bona: patris hæreditas.

patroelie/ ſchaermacht. Vigiles ambulatoarii: vigiles excuſores. (lias.

de patroelie doen. Excurretis exercere vigi-

patroon/ boozſpake. Patronus, g. ni: advocatus, g. ti: patrocinator, defenſor, g. oris, m.

Patroon/ Sant. Sanctus tutelaris.

patroon op het ſchip. Naucerus, g. ri; gubernator, g. oris, m.

patroon / bewoz van pet. Ichnographia, g. phiæ, f.

patroon/ model. Archetypum, prototypum, g. pi; exemplar, g. plaris; n. primatorium exemplar.

patroueren/ na een patroon ſchilderen oft wercken. Ex archetypo effingere, prototypo exprimere.

patroueren/ met coleuren affecten. Coloribus illuſtrare, r. acc.

pattin/ & patroffel / Fl. f. plattyn & pantoſſel. Crepida, z, f.

pavepen/ pavepen. Pavimentare, p. avi, f. atum, pavementum iterare.

pavepet. Pavimentator, oris, m.

pavepſel. pavementum, g. ti, n.

pavepſteen/ paveerſteen. Fl. Tessella, g. læ, f. Tegula pavimenti.

pavillioen/ heldt-rente. papilio, g. onis, m. tentorium, g. rii, n.

pavillioen van een bedde oft ſit-plaetſe. Conopceum, g. pei, n.

Paus. papa, g. pæ, m. Romanus pontifex, den Paus aengående. papalis, e, g. lis; pontificius, a, um, o.

Pausdom. Papæ dominium: papalis dignitas: pontificale imperium.

paufe, Pauſa, g. læ: requies, g. quici: reſpiratione, g. onis, f.

paufelen. pauſare, p. avi, f. atum: interquieſcere, p. quievi, f. quietum. Intervallum facere.

pauw. pavo, g. onis: pavus, g. vi, m.

van pauwen. pavonius, pavoninus, a, um, o.

pauwenkrupdt. Siliquaſtrum, g. ſtri, n.

pauwenkrupdt. Fl. Amaranthus tricolor.

pauwinne. pava, g. væ, f.

peauter. f. (peauter. plumbum argentatum.

peck. pix, g. picis; reſina, g. næ, f.

peckachtigh/ van peck. piccus, a, um, o.

peck-boom. pices, eæ, f.

pecken/ bepecken. picare, oppicare, impicare, p. avi, f. atum, r. acc.

peckhaeck/ Holl. f. bzege. Horpago, nis, m.

pechinge. picatio, g. onis, f.

peck-olle. piſſelzum, g. læi, n.

peckreep. Malleolus, g. li, m.

peckwæt. piccus, a, um, o.

pecktonne. Dolium picatum.

peculaet / beſtellinge van des Wintere thzeſooz. peculatus, g. tæs, m. *Furtum pecunia publicæ.*

Peculaet/ het crime van ſulcke dieſte. peculatus, g. tæs, m. Fraus peculatus.

van peculaet beſchuldigh. peculator, g. oris, m. Reus peculatus.

Peculaet bedyven. peculiari, p. atus, f. atum, dep. peculatum committere.

Peculier/ eppen. peculiaris, e, g. nis; precipuus, proprius, a, um, o.

Pedant / een botterick die ſich laet boozſtaen of hem gebzæcht geleert te zyn.

Beanus, g. ni, m. inſulſus doctriæ oſtentator: puridus eruditionis affectator: tumidus oſtentationis litterator: alter palzmon Rhæmnius: merus palzmon Rhæmnius: Rhæmniæ arrogantiz ſimia: Appionium cymbalum.

Pedanterpe. Inanis eruditio litteras oſtentantis: inſulſæ litteræ; affectantis eruditium nomen.

Pedestal. Stylobata, g. tæ, f. Basis columnæ.

Peet/ Peete. Sifer, g. ſeris, n.

Peerd/ f. Peitdr. Equus, i, m.

Peere/ f. Peite. Pyrum, n.

Peterman/ pieterman. Araneus, g. nei, deaco, g. onis, m. *piſcis.*

Peget/ rechte maet. Stata menſura: ſignum juſta menſuræ.

Peget. Ad menſuram archetypam definitæ.

Pegeten / ſpaereijck geven/ parcé darcé parcé infundere.

Pegeter. Dimenſor, g. oris, m.

Pegeter. parcé & avare distribuens.

pegelrpe. Sordida parsimonia.
pegelstock. Baculus dimensorius.
peird. Equus, g. qui; caballus, g. li, m.
te peirde zgn. Equo vehi: equo ferri.
te peirde zgn / f. adag. gram zgn. Iracsi, p.
 iratus, Stomachari, atus, dep.
Dat tot peirden behoort. Equestris, e, g. stris;
 equarius, a, um, o.
van peirden. Equinus, caballinus, a, um, o.
peirdeken. Mannus, g. ni; equulus, manulus,
 g. li, m. Equus pumilus.
peirde-berghder. f. picquet. Equiso, g. onis,
 m. Equorum domitor.
peirde-bloem. Melampyrum, g. ri, n. Tri-
 ticum vaccinum.
peirde-cieraet. Phalerz, g. rarum, f. pl. num.
peirde-decksel. Dorsuale, g. lis, neutr.
peirde-meester. Hippiaet, g. tri, m. Medicus
 equarius.
peirde-rupter. Eques, g. quitis, m.
peirde-tupfcher/peirde-cutser. Fl. Hippo-
 comus, g. mi, m.
peirde-volck. Equitatus, g. tus, m. Equestris
 exercitus: equites armati.
peirdige meztie. Fl. Equa pruriens.
peirds-arbeidt. Labores Herculei.
peirds-boone. Phaeolus, g. li, m.
**peirds-kaese / van de peirde-melck ge-
 maekt.** Hippace, g. ces, f.
peirds-dief. Abador, g. oris, m.
peirds-dzanch/daer salbie in is. salviatum,
 g. ti, n. (onis, m.)
peirds-hoefel. Fl. Vespa, g. pz, f. crabio, g.
peirds-keher/f. peirds-bliege (scarabeus, i, m.)
peirds-stal. Equile, g. lis, n.
peirds-bliege/peirds wozjn. scarabeus, g.
 bei: cantharus, g. ri, m.
peirde. Pyrum, g. ri, n.
peirboom/peirtaer. Pyrus, g. ri, f.
peirde-dzanch. Pyralium, g. sii, n.
peirckel/Fl. perse. Pericum, g. ci, n.
peirle. Margarita, g. rz, f. margaritum, g. ti,
 n. unio, g. onis, m.
**peirle't gene dat hemupt steekt boven an-
 dere.** Flos singularis: eximium decus: extra
 controversiam princeps. ut: Peirle der
 Boeten. Poetarum facile princeps: decus
 singularis poetarum. Peirle onder de hel-
 den. Equetrium virosium Alexander, Achil-
 les, Hector.
peirle in d'oore. Argema, g. matis, n.
van peirten. Gemmeus, a, um, o.
met peirten breekt. Gemmatas, a, um, o.
 Unionibus interitinctus, redimitus.
peirten-kruyt/steen-kruyt. Lithospermum.
 g. mi, n.
peirten-noeder. Concha margaritifera.
peirten snoer. Unidaum linea: margarita-
 sum linea.

peirfch. Cæculus, cæruleus, cyaneus, viola-
 ceus, molochinus, a, um, o.
peirfch-berwt. Molochinarius, g. rii, m.
peirfch/straek. Pertica, g. cz; sudes, g. dis, f.
peikel. Muria, g. riz: salugo, salulago, g. ginis, f.
peikelen. Muria condire, r. acc. muriam in fun-
 dere, r. dat.
pekel-harnek. Harencus muria conditus.
pelgrin. Peregrinus, g. ni, n.
pelgrinagie. Peregrinatio, g. onis, f.
pelgrinagie Doen. peregrinari, p. atus, f. atum,
 dep.
Belicaen. pelicanus, g. ni, m.
pellatun/Fl. Papilio, g. onis, m.
pelle/daerckleedt. Umbella feralis.
pelle/sloester/daer het zaet in licht. siliqua
 g. quz: resta, g. str, f. calix, g. lici; calicu-
 lus, g. li, m.
pellen / uut de sloester doen. Deglabrare,
 decorticare, p. avi, f. atum, r. acc.
pellen/het bel afstroopen. Glubere, deglu-
 bere, p. bi, f. bitum, r. acc.
pels/haerachtigh bel. Pellis, g. lis, f.
pelsroek. Rheno, g. nonis, m. Vestis pellicea
 vel pellita: amicus pellitus.
pelsen/van pelsen gemaekt. Pelliceus, a,
 um, o.
met pels geboert. pellitus, a, um, o.
met pelsen gekleedt. Masticatus, pellitus, a,
 um, o. Rheneo indutus: pellita veste teclus.
pelter/ Holl. & pelsmaecker/Fl. val
peitser/pelswercker/bontwercker. pellio,
 g. onis, m. pellitæ vestis futor.
peitser/bontwerckerpe. Res villosæ pellis;
 res pelliti tegminis.
peitserpe/peiters konste. pellitura, g. rz, f.
peluwe/hoofpeluwe. pulvinus, g. ni, m.
 cervical, g. calis, neutr.
penelen/f. pegelen. Perparcè dare.
penel/straffe. poena, g. nz; multa, g. & z, f.
 supplicium, g. cii, n.
op pene. Indicta poenâ: sanctione poenæ. fo-
 pyne. poenâ, g. nz, f.
penetrabel/daer men kan dooz getaecten.
 penetrabilis, e, g. lis, o.
penetratiff/dat doozdyngt of diep in gaet.
 penetrans, g. trantis, o.
penetreren/doozdyngen oft diep in gaen.
 penetrare, p. avi, f. atum, r. acc.
penitentie/berouw van 't quaedt. Pœni-
 tentia, g. tiz; pœnitudo, g. dinis, f. Noxæ
 pœnitentia: culpæ pœnitudo: dolor ex de-
 lictō.
penitentie/straffe dooz de faute. Poena, g.
 nz, i. supplicium, g. cii; piaculum, g. li, n.
 Culpæ expiatio.
syne penitentie lesen. Preces piaculares reci-
 tare.
penitentie stellen. Pœnam seò dicere, in-
 dicere, a

PEN

dicere, edicere, imponere, statuere.
 penitentie aenbaerden. Noxz expiationem
 excipere, accipere, subire.
 penitentie doen / berouw hebben / *f. Bes-
 rouw*. Duci poenitentia.
 penitentie doen / sich kaffen. Culpam
 poenā luere *vel* eluere; delicti expiationem
 exfolverē *vel* obire: noxam poenā expiare:
 poenam piacularē ultrō subire.
 penne / plume. Penna, g. nz, f.
 penne om te schryven. Calamus, g. mi, m.
 Calamus scriptorius.
 pennekoker. Calamarium, g. rii, n. Theca
 calamaria.
 penne leker. Scriba, g. bz, m.
 pennemesken. Scalpellum, g. li, n.
 penninck / penninckshken. Numus, num-
 mus, g. mi; nummulus, g. li, m.
 penninck-blome. Lunaria Græca, *flor.*
 penninck-krupdt. Nummularia, g. rix, f.
herba.
 penninck pariss. Numulus parisiensis, *Fl. i.*
 drp mÿten Zabants. Tres minut. Brab.
 penninckshken / *Holl. i.* vier mÿten / half
 dupte. Quatuor minut.
 penninck-meester / ontfanger. Coactor,
 collector, g. oris, m.
 penninck-meester thjesorier. Tribunus *vel*
 praefectus zarii.
 penninck-ware. Metz, g. mercis, f.
 penninck-waren. Divendere *p. vendidi, f.*
 venditum, distrahere, *p. straxi, f. straxum,*
p. acc.
 penningen / reecken-penningen. Calculi, a-
 baculi, g. lorum, m. *pl. num.*
 pense / pens-fack. Venter, g. tris; ventriculus,
 g. li, m. omāsum, g. si, n.
 pensen / ingewandrt. Omāsa, g. forum: intesti-
 na, g. norum, n. *pl. num.*
 pens-merck. Allantopolum, g. lii, n. Ilium
 macellum.
 pens-poel. Iliaria lavativa.
 pens-depl. Farcimium distributio.
 pens-inan. Omafianus, g. rii: allantopola,
 g. iz, n.
 pens-wiss. Allantopolis, g. lidis, f.
 pense / pensken. phlox, g. phlogis; flamma,
 g. mez, f. Viola autumnalis: viola serotina,
flor.
 pensse / pensse-rinck. Annulus violz figu-
 ram referens.
 pensioen / interest van gelde. Usura, g. rz, f.
 Pensio furarum.
 pensioen / iarelijcksh inkomen. Vedigal an-
 nuum: reditus annuus.
 pensioen van eenen Dince. Muneri annuus
 pensio, mercedis *aut* doni annua attributio.
 pensioen / kostgelt. Pensio in menlarios
 sumptua.

PEN PEP PER

penfionaris die pewers sijn kosten hoopt.
 Emptitiæ mensz convictor: pretio ex alio-
 na velcens menā.
 pensionaris / pensionist. Beneficiarius, g. rii,
 m. Beneficiis adscriptus: inter beneficia re-
 latus: utens jure Regiz pensionis annuz.
 Pensionaris van eenē stad. Syndicus, g. ci,
 m. Consularius urbis: actor Republicæ.
 peonie / pioene. Pœonia, g. nix, f. *flor.*
 pepel. papilio, g. onis, m.
 pepelinck. Homuncio tenellus.
 pepel-sot. Delirus, a, um, o.
 peper. Piper, g. peris, m.
 peperen / met peper bestropen. Condire pi-
 pere, *p. acc.*
 peperen *metaph.* vier maerken. ut; Ich sal
 't hem wel peperen. Caro ut ei conset ta-
 ciam.
 peperkoeck. Libum piperatum.
 peper-koren. Granum piperis.
 peper-koren. papula pestifera, *à nigrocolor.*
 peperkrupdt. Lepidium, g. dii, n. *herba.*
 peperhuyshken. Cucullus, g. li, masc.
 peperlinck / *Holl.* Fungus, g. gi, m.
 peper-sansken. Insinctus piperatus.
 peper-wortel. Raphanus rusticanus: sinapi
 peticum.
 p-poen. Peps, g. ponis, m.
 perck / een ronsom befloten plaetse. Se-
 ptum, g. ti, n. cictus, g. ci, m.
 perck / datr men wilde beesten houdt / waer
 rande. Vivarium, g. rii; theriotrophium, g-
 phil, n. Septum ferarum: altitium ferarum
 septum.
 perck van boomen. Arboretum, g. ti, n.
 perck / kamp-plaetse. Arena, g. nz, f. agon,
 g. gonis, m.
 perck van honden / om de schapen 's nachts
 tegen de wolven in te sluyten. Oviari-
 um, septum craticium, campestres caufæ
 craticiz.
 perckel. persicum, g. ci, n.
 perckement. Membrana, g. nz, f. Charta
 pergamena:
 dat van perckement is. Membraneus, mem-
 branæctus, a, um, o.
 perckement berepder. Membranarius, g. rii,
 m. Membranarum politor.
 perdzijss perdzis, g. dicis, f.
 peremptie van een pzoecs. Lis pervetus &
 caduca: vetuliz lins caduca conditio.
 peremptoir / precies. Precius, a, um, o.
 peremptoir dilap. Extrema ultimaque am-
 pliatio.
 peremptoir / decisif. diffinitif. Decretorius,
 a, um, o.
 erceptie peremptoire. Litis decretoria excep-
 ptio: exceptio quæ litem plane decidat.
 peremptoirclyck. In rei summa.

perfect/

perfect / volmaecht. Perfectus, absolutus, consumatus, a, um, o.
 perfect / geheel / vol. Integer, gra, grum; plenus, a, um, o.
 perfectelĳck. Perfectè, absolutè, eximie, adv. Ad unguem.
 persum. f. parsum. suffimentum, g. i, n.
 perſchel / dangier / gebaet. periculum, g. li; discrimen, g. minis, n.
 in perſchel van leuen. Ingenti capitis discrimine; praesenti vitæ periculo.
 op mijn perſchel. Meo periculo.
 ſonder perſchel. Citra discrimen: extra periculi aleam.
 in perſchel zĳn. periclitari, p. tatus, f. tatum, dep. reg. abl. cum De. Adduci in periculum.
 perſchelus. periculosus, formidolosus, a, um, o.
 perle / f. Beirle. Unio, g. onis, m.
 permissie / berlof. Venia, g. niz, copia, g. piz, facultas, potestas, g. tatis, f.
 permissie / al te groot e libertept. Licentia, g. tiz, f. Effusa licentia, effrenis libertas.
 met permissie. Bona venia.
 permitteren. permittere, p. misi, f. missum; concedere, p. cessi, f. cessum. Potestatem facere: facultatem dare, r. dat.
 perplex / berſlagen. Anxius, sollicitus, a, um, o. Anxietate affectus.
 ik ben perplex hier in. Hoc me habet anxium, hoc facit anxietatem animo: anxietatem animi creat.
 perplex itept / berſlagent hepdt. Anxietas, g. tatis, f. Animi anxia sollicitudo.
 perre / Fl. Hielebille. Lusus cymbalorum puerilis.
 perzuche. Galericulum, g. li, n. Subditiua coma; suppositiui crines: adventitius capillus.
 perſe / perſick. Pericum, g. ci, n. Malum pericum: malum duracinum.
 perſeboum. Persica, g. Malus Persica.
 perſeſteen. Nux persica.
 perſekrupdt. Persicaria, g. riz, f.
 perſecutie / bervolginge / quellinge. Persecutio, vexatio, afflictio, g. onis, f.
 perſecuteren / bervolgen / Quellen ende plagen. Vexare, divexare, p. avi, f. atum; persequi, p. secutus, dep. reg. acc. Durius accipere: male tractare.
 perſellie / f. Betersellie. Petroselinum, i, n. Apium petreum.
 perſeherantie / volherdinge. Perseverantia, constantia, g. tiz, f.
 perſeherantelĳck / volherdigelĳck. Perseveranter, constantè, adv.
 perſebeereren / volherden. Perseverare, p. avi, f. atum; persistere, p. perſiti, f. situm, pergere, p. pemeci, f. lectum, reg. abl. cum In.

persisteren / Idem quod persehereren. Persistere, p. perſiti, f. perſitum, perseverare, avi, atum.
 perſoon. Persona, g. naz, f.
 in perſoon. Per seipsum vel teipsum, ick was selve in persone daer. Egomet ipse praesens aderam.
 perſoon / penant. Homo, g. minis: vir, g. viti, m. aliquis, g. alicujus, d. alicui.
 ſekeren perſoon. Certus quispiam.
 perſoon / ſtaet / conditie / qualitept. Persona, g. naz, f. ut: Hic representat de perſoon van den Dince. Personam sustinet vel gerit principis: eo gradu & conditione est quâ ipse princeps.
 perſonagie / antwbedieninge. partes, g. partium, f. pl. num. personarum munus.
 perſonagie in 't ſpel. persona Comica: persona Comicae scenae: actor Comicus.
 ſyne perſonagie ſpelen / in bonâ parte. persona fungi: personam gerere: partibus suis defungi.
 ſyne perſonagie ſpelen / in malâ parte. Actorem esse alicujus nequitiz.
 perſoonelĳcken. praesens, g. sentis, o. Coram, adv.
 perſpective / wetenschap om reden te gesden van 't gezicht / &c. Optica, g. caz; optice, g. ces, f.
 perſpective / de poſtuere van pet te doen ſchynen verre oft nae bp te zĳn / &c. Rationis opticae alius aliusque positus rei adſpectabilis.
 perſe / om pet te perſen. pralum, torculum, g. li; torcular, g. laris, n.
 perſſe / dzuch / lĳden. pressura, g. raz; angustia, g. stiz; oppressio, g. onis, scem.
 perſen. premere, p. pressi, f. pressum; coarctare, p. avi, f. atum; urgere, p. urſi, f. ſive / ſup. r. acc.
 perſen / uptdzuchen. Expressere, p. pressi, f. pressum, r. acc.
 perſe / ſpille. Cochlea, g. lez, f.
 perſe / hebzogh. Fraus, g. fraudis, fallacia, g. ciz, f. dolus, g. li, m.
 iemanden eene perſe ſpelen. Circumvenire aliquem.
 perſtig / vol perſten. Fallax, g. laris, argutus, a, um, o.
 perſtinent / juſt. adv. praecise.
 perſtinent / juſt. nom. praecisus, a, um, o.
 perſtinent / net. Compositus, a, um; elegans, g. gantis, o.
 perſtinentelĳck / geſchicktelĳck. Appositè, decenter, commode, adv.
 perſtifaene. Gefum, g. si, venabulum, telum, g. li, n.
 perſturberen in 't herwezet ſtellen. Turbare, p. avi, f. atum, r. acc.
 perſturbatis. perturbatus, g. onis, f.

pcturbateur van de gemeene ruste. per-
 turbator quietis publicæ.
 pefe. Nervus, g: vi, m.
 pefachtiggh. Nervosus, a, um, o.
 pefe van eenen booge. Chorda arcus.
 peferick van eenen oes. Taurea, g: rex, f.
 peferick aen den nabel. Umbilicus nervus.
 pefte/haelende siekte. pestis, g: stis, pestilen-
 tia, g: tiz; lues, g: luis, f.
 pefte/de pestkole. Carbo, g: bonis, m. pesti-
 lens ulcus: pestilentis luis panus & ulcus.
 pefte/een bebedenijis van andere. pestis, g:
 stis, lues, g: luis, f. corruptor, g: toris, m.
 perhicies, cicli, f.
 pestmeester. Lemiatæ, g: tri, m.
 pesthuys. Nofodochium peste contactorum.
 pestilent/pestachtiggh. Pestilens, g: lentis, pe-
 stifer, fera, ferum, o.
 petarde. Insititium tormentum: insititius (clo-
 pus: insititia canna muralis: insititia cata-
 pula.
 zen petarde aenbiffen oft aen setten. Insi-
 titium tormentum applicare vel admovère:
 catapultarium tubum insititium pontz in-
 dere.
 petardereren. Admoto insititio tormento sub-
 rueren.
 petardier. Insititii tubi librator.
 pete. Susceptrix, g: tricia, f. Mater initialis vel
 lustrica.
 pete/peetien. Filia lustrica seu initialis.
 peter. Susceptor, g: oris, m. pater initialis vel
 lustricus.
 peterken. Filius lustricus seu initialis.
 peter olie. Naphtha, g: thaz, f. petreæum, g:
 lzi, n. petrinum oleum, vulgè petroleum.
 peterfelle. Petroselinum, g: ni, n.
 peterfelle van s' Macedonien. Smyrnium, g:
 nii, n.
 petreeren/matelijck eten. Sobriè convivari.
 petroile/i. petroolie. Naphtha, x, f. *Flor bitu-
 minis*.
 pette/put. *Holl.* puteus, g: tei, m.
 petter/peterken/*Holl.* Acanthis, g: thidis,
 carduelis, g: lis, f. avis.
 petreeren/den dunnen hack hebben. Forire,
 p: ivi, f. ritum. Stercora liquidiora ege-
 rere.
 petterer/schijter. Foriolus, g: li, m.
 petteringen/dunnen stont. Fozia, g: tio-
 rum, n. *pl. num.*
 petum/tuback. petunum, g: ni: tabacum, g:
 ci, n. Nicociana, g: z, f.
 penpel. plebs vel plebes, g: plebis, f. Vulgus
 populi, sex plebis.
 van't gepepel. popularis, e, g: nis, o.
 penpeleren/bofschijck maerken. Civibus
 frequentare, r. *acc.* Incolarum frequentiam
 inducere, r. *dat.*

peure/peuren/*Fl.* spöeren/met den poppe
 biffchen. Fuscina piscari.
 penselen/betafsen. Contrectare, p: avi, f. a-
 tum, r. *acc.*
 penselen/snoepen. Suaviora palpamenta ha-
 bere. (tor.
 penseler. palpamentorum suaviorum deliba-
 penselrepe penselingen. Palpamenta, g: to-
 rum, n. *pl. num.*
 penteren. *Digitis vel alio quopiam instrumento
 interiora rimari.* Fodicare, p: avi, f. atum.
 pepi/*Holl.* i. pegel. Stata mensura.
 pepi/*Fl.* taerck. Pensum, g: si, n. (tiri.
 pepelen/*Holl.* i. pegelen. Vasis capacitatem me-
 pepelen/*Fl.* i. eene taerck stellen. pensum dare.
 pepelen/ypelen. Aquas solide metiri.
 peps/ruste/stilte. pax, g: pacis; quies, g: quie-
 tis; tranquillitas, tatis, f.
 peps/brede/ surseancie van oedzoge. pax,
 g: pacis: pacificatio, g: onis, f.
 peps inaken. Consi-ere, constituere, compo-
 nere, conciliare pacem; tollere, finire, com-
 ponere, dirimere lites, inimicitias.
 peps-gesante. Caduceator, g: oris, m.
 pepereren/te breden stellen. placare, pacare, p:
 avi, f. atum, r. *acc.*
 peps-maeker. Arbitrator pacis.
 pepsibel. pacificus, tranquillus, pacatus, sedu-
 tus, quietus, a, um, o.
 pepsibelijck. pacate, placidè, quietè, sedatè,
 tranquille, *adv.*
 pepsen. f. dencken. Cogitare, p: avi, f. atum.
 pepsieren/berberfchen. Reficere, cio, p: feci,
 i. fecum.
 pepsieren/boeden. pascere, p: pavi, f. pastum;
 nutrire, p: trivi, f. tritum, r. *acc.*
 pepsieringe. Refectio, g: onis, f. pastus, g:
 stis, m.
 phantastje. f. inbeeldinge. Imaginatio, onis, f;
 philipdaerben. Nummus philippicus.
 philosooph. philosophus, g: phi, m.
 philosooph/onbelliggh hooft. Homo phan-
 tasticus.
 philosophieren/discuzieren. Philosophari, p:
 atus, *dep.* disputare, disceptare, p: avi, f. atum;
 disserere, p: serui, f. sertum.
 plasse. Fastus, g: us, m. Tumida ostentatio g:
 ambitiosa venditatio.
 plaffert. Fastuosus, gloriosus, a, um, o. Inso-
 lenter superbus; fastu tumidus; arrogantia
 turgidus.
 den plaffert maerken. Fastu efferi: cum fastu
 agere: insolentia fastu efferi, gloriose ag
 tumide se ostentare.
 pick/haet. Simultas, g: tatis, f. inimicitia, g:
 tiarum, f. *pl. num.* Latens odium: voluntas
 tum dissensio.
 eenen pick op pemanden hebben / ghepic
 keert sijn op pemanden. Simultas ad ver-
 sus

P I C P I E R I I

fus aliquem gerere *vel* habere *vel* exercere: abalienato à quopiam esse animo.
pickant. Acerbus, a, um; asper, pera, perum; mordax, g. daxis, o.
pickantige woorden. Verba mordacia: verba felle mista: aculeata verba.
picke/ fischel. Falx messoria.
picken het hooren. Metere, p. messui, mesum, fecare frumentum.
picker. Messor, g. oris, m.
picktijdt/ f. oogst. Messis, is, f.
picke/ hontweel met eenen tandt. Ligo, g. onis, m.
pickel. Pes, g. pedis, m.
picke! been. Talus, g. li, m.
pickeltjen. Astragalus, g. li, m.
pickelpot. Chytropus, g. podis, m.
picken/ becken. Rostro impetere, ferire, *reg. acc.*
picken/pickeren/ steken. pungere, p. pupugi, f. punctum; stimulare, lancinare, p. avi, f. atum; configere, p. fixi, f. fixum, r. *acc.*
pickeren/ pijt aendoen. Offendere, p. fendi, f. fensum; laesere, p. cessivi, f. situm; *reg. acc.* Verborum aculeis figere: verborum acribus stimulis configere: aculeata verba alicui intendere, inurere.
sch gepickert binden. Offendi, p. fensus, *pass.* Graviter accipere: in deteriorem partem rapere, interpretari: commoveri verbi aculeo.
pickeren in 't rjden/ den peirde de spooten geben. Equum calcaribus incitare, premere. equo calcaribus instare.
stijfaen pickeren. Incitatis equis ire, iter facere: urgendis equis multum progredi.
pickeren/ ten peirde leeren dzabhen. Equum domare: equum domitu informare equum domiturà instituire, condocere facere.
pickeur/ berjder. Equarius domitor: equestris domitus magister.
picorpe/ buet haelinge op 's vbande landt. Populatio, depopulatio, g. onis, f. Hostilis populatio, hostilis agri depopulatio.
picorpe/ buet/ prope van 's vbande landt gehaelt. Prada ex hostico; ex hostilibus agris, manubiz, g. arum, f.
picoreren/ op picorpe loopen. Depopulari, pradari, p. atus, f. atum, r. *acc.* Hostiles agros populari, depopulari, pradari: pradam ex hoste agere: pradam ex hostili terrà agere.
piet/ pietwoorn. Lumbricus, g. ci, m.
pieren/ pieren bangeu. Lumbricos capere.
pietwit/ f. fietwit. Vanellus, i, m.
pijcke. Sarissa, g. sa, framea, g. mez; hosta, g. sta, rhomphza, g. phza, f. Oblonga lancea: pra longa hasta.
pijckeniet. Hastatus, g. ti; sarissophorus,

P I I

rhomphzophorus, g. ri, m. Sarissa armatus: romphzà instructus.
pijck- pfer. Spiculum, g. li, n. cuspis, g. pidis, f. pijcksteken. Hasta, g. la, f.
pijckschacht. Hastile, g. li, n.
pijle/ pijle- laecken. Pannus radior, villosus, hirutus, vilior, densior.
pijle/ pijen- rock. Pannus radior, villosus, g. li, m.
pijle- wanten. Chirothecz villosa.
pijelijck/ Sc. f. Bertel/ Sc. Lascivus, pto-tervus, delicatus, a, um, o.
pijl. Sagitta, g. az, f. relum, jaculum, g. li, n. pijlbandt. Amentum, g. ti, n.
pijl- koker. pharetra, g. tra; f. corytus, g. ti, m.
pijl/ stapel. strues, g. struis, f. Structus cumulus: digesta strues.
pijl van asperges. Scapus asparagi.
pijle- pila, g. la; sublica, g. cz, f. palus, g. li, m. palus fistucarius.
pijlen. pilas in terram depangere: palos fistucà adigere; incuslà fistucà stipites figere.
pijlen. Aquas bolide metiri.
pijlinge. Fistucatio, g. onis, f.
pijlote/ f. pilote. Thalassometra, z, m. explorator vadorum.
pijlsteirt. Glaucium, g. cii, n. *avis.*
pijlsteirt. Pastinaca, g. cz, f. *pisces.*
pijn/ f. pijn. Dolor, g. oris, m.
pijn- appel/ pijn- note. Conus, g. ni, m, pomum Cybeles: nux pinea.
pijn- boom. pinus, g. ni, f.
wilden pijn- boom. pinaster, g. stri, m.
van pijn- boom. pineus, a, um, o.
pijn- boom- bosch. pinetum, g. ti, n.
pijn- keirne. Nucleus pineus.
pijne/ straffe. poena, g. nz, f. supplicium, g. cii, n.
op pijn. Sub poenà: sanctione poenz.
pijne/ benautwtjhept. Anxietas, g. tatis: sollicitudo, g. dinis, f. angor, g. oris, m. curz, g. rarum, f. *pl. n. n. n.*
pijne/ moepte/ moepelijckhept. Labor, g. oris, m. difficultas, g. tatis, f.
pijnen/ moepte doen. Allaborare, p. avi, f. atum; conarie, g. natus, a, um, dep. audere, p. apus, *neut. pass.* f. pogen. Moliri, p. itus, dep.
pijnelijck/ moepelijck/ swaer om doen. Difficilis, e, g. lis; laboriolus, molestus, a, um, o.
pijne/ pijninge/ torment. Cruciatu, g. tús, m. tormentum, cruciamentum, g. ti, n.
pijnen/ pijnigen/ op de pijnbank leggen/ pijnelijck oft scherpeelijck examineren. Torquere, p. toris, f. tortum. Adhibere tormenta: ad torturam abripere: ad quæstionem abripere: equuleo admovere.
pijn- bank. Equuleus, g. lei, m.
pijniger. Torcor, g. oris, m.

pijne/

pffne/smercte/weedom. Dolor, g. oris, m.
 pynne hebben. Dolere, p. lui, f. lum.
 pyppe/bupfe. Tubus, g. bi; carnalis, g. lis, m.
 fistula, g. lz, f.
 pyppe/wynpyppe. Cadus, g. di, m. orca, g. cz, f.
Proprie in Gallia cadorum tredicium dolium.
 pyppe/flupfe. Fistula, g. lz, f. Fistula illex a-
 vium: calamus ex avena vel cicuta.
 pyppen/fluppen. Fistulare, p. avi, f. atum. Ti-
 biâ canere: fistulam infare.
 pypper. Aulcedus, g. di: fistulator, g. oris, ti-
 bicen, g. cinis, m.
 pypperffe/pypster. Auletris, g. tridis; tibici-
 na, g. n2, f.
 pyppinge/gepyp. Fistulatio, g. onis, f.
 pypkrupf/Holl. Cicuta, g. tz, f.
 pyppe ban't been. Os tibie.
 pyppe/pyppege/bedzogh/leugen/upftrijf-
 kerfje. Fraus, g. fraudis, f. dolus, g. li, m.
 Dissimulata fraus, speciosus dolus, specie
 recti obducta fraus, fraudulenta recti simu-
 latio.
 pypendraeper/bedrieger/upftrijcker. De-
 ceptor, impostor, g. oris, falsarius, g. rii, m.
proprie alcatro fraudulenti.
 iemanden een pyppe wjs maecken/wat op
 de mouwe spellen. Fucum alicui facere,
 verbis aliquem circumvenire.
 pyppegael. Vehiculum rufatile.
 pypfel/Fl. Zel. Theca vestiaria.
 pyp. f. pille. Turunda, z, f.
 pylaer. Columna, g. n2, f.
 pylaer-bijter. Hypocrita, g. tz, c.
 pylaer-hoofst. Epistylum, g. lii, n.
 pylaer-schacht. Scapus, g. pi, m.
 pylaer-boet. Basis columnz,
 pilagie/plonderinge. Direptio, expilatio, de-
 populatio, g. onis, f.
 eene Stadt tot pilagie geben. Capti oppidi
 prædam militi dare, concedere, tradere, per-
 mittere.
 pilagie/bupt in 't pileren behaelt. Præda, g.
 dz, f. compendia ex direptione.
 pileren/upfplonderen. Expilare, p. avi, f. a-
 tum, diripere, pio, ripui, f. ptum, r. asc.
 pille/kroy-aes. Turunda, g. dz, f.
 pille/groote stuck. Frustum majus.
 pilleken/kleyn rondt byockken. Pilula, g.
 lz, f. globulus, g. li, m. Globosa massula,
 minutus globulus.
 pilleken in de mederijne. Catapotium, g. tii,
 n. Medica pilula.
 pillekens innemen. Haurire catapotia, pilu-
 las medicas lumere.
 pilorijn/Holl. Numellæ versatiles.
 pilorijn/caecke. Probrulus capitalium cip-
 pus, infamis numellæ stola.
 pilorijn/die aen de cack gestaen heeft. Ig-
 nominiosi cippi numellam passus.

pilote/schippet. Naucerus, g. ri, m. naviga-
 tionis rector; navalis viz ductor.
 ploffschap. Res naucleria; negotium nau-
 clerium.
 pimpel. i. pepel. Papilio, onis, m.
 pimpelneese. parus minor.
 pimpelneese / *metaph.* panpieren mannes-
 ken/die geen cracht en heeft. Homuncio
 imbecillis.
 pimpernelle. pimpinella, bipinnella, g. lz, f.
 pimpernote. pistacium, g. cii, n.
 pimpooge/pinchooge. Lusciosus, a, um, o.
 pin/clepenen spierick. Aqua minor.
 pinaffe/Genus tevoris navigii.
 pinceel / schijders pinceel. penicillus, g. li, m.
 penicillum, peniculum, g. li, n. pictorium
 peniculum.
 pinck / Holl. jongen os. Juvenus, g. ci, m.
 pinck/pinckop / Holl. Digitus auricularis.
 pincke/disschers boot. Cymba, g. bz, f.
 pincknet. Rete majus.
 pincken. Scintillare, p. avi, f. atum: micare,
 p. micui, sine sup.
 pinchooghe. f. pimpooghe. Lusciosus, a,
 um, o.
 pinchoogen. Connivere. p. nivi & nixi, sup.
 caret. dictare, p. avi, f. atum. Semiclausis
 oculis intueri.
 pinckster / Holl. pentecoste, g. stes, f.
 pinne / scherpe naelde. pinna, g. n2; cuspis,
 g. picis, f. spiculum, g. li, n.
 pinne in de boel. Scopus, g. pi, m.
 pinne ban hout. Impages, g. gis, f. Clavus
 lignæus.
 pinne ban eenen tooren/naelde. pyramis, g.
 midis, f.
 pinsel / f. pinceel. peniculus, penicillus, i, m.
 pinsen / Fl. f. pitsen. Carpere, p. pbi, f. ptum,
 pinte. Hemina, g. n2; cotyla, g. lz, f. *Quarta
 pars congiæ.*
 pinteleten. positare, p. avi, f. atum.
 pintsoen / pointsoen. Cestrum, g. tri: scal-
 prum, g. pii, n.
 pionie. pzonis, g. niz, f.
 pionnies / schaus-graber. Fossor castrensis;
 castrensiu operum fossor.
 pionnier / inijnen graber. Fossor cunicula-
 rius.
 pipe/Holl. Mentula, g. lz, f.
 pipen/pypen/gelyck de jonge bogels. Pipia-
 re, p. pivi, f. pitum.
 pipepe / Fl. oft.
 pippe/spouwe/pipse. pituita, g. tz, f.
 pipfigh. pituitosus, mucosus, a, um, o.
 pis/pisse. Urina, g. n2, f. lotium, g. tii, n.
 pisbedde. Qui lectum commingit.
 pisbedde. Urinaria, g: rix, f. herba.
 pisbedde/Holl. suege. Asellus, g. li, m.
 pisbesiender. Uroscopus, g. pi, m.

pis-glas. Urinale, g. lis, n.
 pis-pot/pis teple. Macula, matella, g. lz, f.
 pis-pruime. prunum asinatum.
 pis-caberne. Gancum, g. nei, n. ganea, g. nez, f.
 pis-winkel. Officina vilior.
 pisse hebben. Micturire, p. rivi, f. ritum.
 pissen/ syn water maken. Ingere, p. min-
 xi, f. mictum; meiere, *mutuatur tempo-
 ra à mingo*. Urinam reddere: Lotium fa-
 cere.
 pissine/ *Holl.* Forica varcarum.
 Pistole/ *toer.* Sclopus, g. pi, m. Fistula igni-
 voma.
 Pistole/ *dobbel ducaet van Spangien.*
 Duplio Hispaniensis.
 Pistolet/ *enckel Spaenschen Ducaet.*
 Aureus Hispanicus.
 pit/ *Fl. put.* puteus, g. tei, m.
 pitsachtigh. Malignus, akutus, dolosus,
 a, um: fallax, g. laxis, o.
 pitsachtigh/ die factigh. Furax, g. racis, o.
 pitse/ *nyppinge.* Vellicatio, g. onis, f.
 pitsighept/ loofsighept. Astutia, g. tiz, f.
 pitsen/ *nyppen.* Carpere, p. carpsi, f. carptum:
 vellicare, p. avi, f. atum; vellere, p. velli &
 vulsi, f. vulsum, r. acc.
 pitsen/ *stelen.* Suffurari, p. furatus, dep.
 pitte. *Holl.* i. keirne. Nucleus, g. clei, m.
 Plackaet. placitum, decretum, g. ti, n. san-
 ctio, g. onis, f. diploma, programma, g. ma-
 tis, n.
 by Plackate publiceren. Fixis libellis edi-
 cere: programmatis denuntiare.
 placken/ vast maecten. Glutinare; agglu-
 tinare, p. avi, f. atum; affigere, p. fixi, f. fixum,
 r. acc.
 placken aen de wandt. Affigere parieti.
 placke/ *smette.* Macula, g. lz: labe, g. bis, f.
 plackaert/ *gespikelt/ vol placken.* Macu-
 losus, a, um, o. Maculis interstinctus.
 placken/ *sinetten.* Maculare, p. avi, f. atum;
 inficere, cio, p. feci, f. factum.
 plack-berluer/ *klad- schilder.* pictor ineptus.
 plack water. Aqua smegmatica.
 placke van slagen. Ictus, g. &as, m.
 placken/ *plaefteren.* Ungere, inungere, p.
 unxi, f. unctum; linere, p. levi, r. acc.
 placken/ *met leem/ met haick &c. besetten.*
 Crustare, incrustare, gypspare, p. avi, f. atum,
 r. acc.
 plackerijse. Opus tectorium.
 plack-leem. Lutum paleatum.
 plack-slange. Cenchris, g. ridis, f.
 Pladdys. passer, g. seris, m. *psitt.*
 plaederen/ *gaoberen.* Blaterare, p. avi, f.
 atum: garrire, p. rivi, f. ritum.
 plaederen/ *plepten.* Causam dicere: causam
 in iure agere: causam in iudicio dicere.
 pladdoen/ *jacken/ spelen.* Jocari, nugari, p.

atus, f. atum, dep. Ludere, p. lusi, f. lusum
 pladeringe/ *piepringe/ disput.* Contentio, g.
 onis, lis, g. luis, f. Causa dilectatio: litium
 dilectatio: causae cognitio.
 plaederinge/ *jock/ spel.* Jocus, g. ci, ludus,
 g. di, m. ludicium, g. cri, n.
 plaederet/ *guycheler.* Jocolator, gesticulator,
 nugator, g. oris; ludio, g. onis, m.
 plaeg/ *quellinge.* plaga, g. gæ, t. vexatio affli-
 ctio, exagitatio, g. onis; molestia, g. siz, f.
 plaeg/ *ungebal/ siechte.* Morbus, g. bi, m.
 aduersitas, g. tatis, f. malum, g. li, m.
 plaegen. Afligere, fligi, f. flictum: vexare,
 divexare: exagitare, molestare, p. avi, f. a-
 tum: torquere, p. torii, f. tortum, r. acc.
 plaen/ *het plat/ den grondt van eenige af-
 rekeninge.* Ichnographia area vel solum;
 ichnographicae descriptionis area.
 den plaen van eenen foztesse/ *het pampier
 daer het bewoyp op staet.* Chartacea area
 delignanda arcis.
 den plaen van een foztesse/ *de plaetse sel-
 ve daer men de foztesse af steerckt.* Solum
 vel area extruenda arcis.
 den plaen/ *d' afstekinge.* Ichnographia, g.
 phiz, f.
 plaen-boom. platanus, g. ni, f.
 van plaen-boom. plataninus, a, um, o.
 plaester van den Barbier. Emplastrum, g.
 stri; malagma, g. matis, n.
 plaesteren/ *Barbiere gebuycken.* Illine-
 re medicamentum: imponere emplastrum.
 plaester/ *besetfel.* Crusta, g. siz: incrustatio,
 g. onis, f.
 plaester/ *gyps.* Gypsum, g. si, m.
 plaestern/ *besteren.* Linere, illinere, p. livi, f.
 litum; crustare, incrustare, gypfare, p. avi,
 f. atum, r. acc.
 plaesterer/ *placker.* Crustarius, gypfarius, g.
 rii, m.
 plaete. Lamina, g. nz, f.
 plaete in de zee/ *sant plaete.* pulvinus, g. ni,
 m. brevia, g. viorum, n. pl. num. rupes, g.
 pis, f. scopulus, g. li, m.
 plaetse/ *stede.* Locus, g. ci, m. *in plurali loca,*
 g. corum, n. sedes, g. dis, f. (ii, m.)
 plaets-houder/ *f. Stadthouder.* Vicarius,
 plaetse van *Schiffuere/ passagie.* Locus,
 g. ci, m. *in plurali, loci,* g. corum, m.
 plaetse/ *tupinte.* Spatium, g. tii, n. Spatiosus
 locus.
 plaetse/ *pletse.* Area, g. rez, f. impluvium,
 compluvium, g. vii, n.
 plaepren/ *f. plaederen.* Garrere, i, i, itum.
 plagge/ *Holl.* Macula, g. lz, f.
 plagg/ *n/ Holl.* Maculare, p. avi, f. atum.
 plaggen/ *Holl.* biertappen. Infiltrare ce-
 revisarium agere.
 plagger/ *biertapper.* Infiltrator cerevisarius.
 play

plagge/ onde bodderge. Scruta, g. torum; panicularia, g. riorum; n. panniculi, g. lorum, m. *pl. num.* Res viles & tritz.

plage/ f. plaeghe. Plaga, x, f. Malum, i, n. Tribunalio, onis, f.

plaisant/ lieffelijck/ aengenaem. Festivus, lepidus, amoenus, gratus, a, um; elegans, g. gantis, o.

plaisancie/aengenaemheyt ban pet. Amoenitas, jucunditas, g. tatis, f.

plaepsantelijck. Festive, lepidè, amènè & amosniter, urbanè, facerè, *adv.*

plaisier/ vermaeck/ genoeghte. Delectatio, oblectatio, g. onis, voluptas, g. tatis, f. delectamentum, oblectamentum, g. ti, n.

serelijck/ plaister. Liberalis oblectatio, honesta voluptas.

serelijck plaister nemen. Ingenuis se voluntibus oblectare, recreare, reficere.

oneerelijck plaister. Impura voluptas: obscenalis libido.

plaister/ cortoisje/ bziendtschap. Gratia, g. tiz, f. officium, g. cii, n. Officioza gratia.

temandt plaister doen. Gratissimum facere: rem gratissimam praestare.

ghy sult my besonder plaister doen/my sal daer besonder bziendtschap aen geschieden. Inibis à me maximam gratiam; gratissimum mihi teceris: met tibi prius demerebere.

plaister/ brjfen wille. Arbitrium, g. trii, n. arbitratu, g. tús, m.

hoop myn plaister. Animi gratia: quoniam ita collibuit: sic est collibitum.

planche. Asser, g. feris, m. tabula, g. lz, f.

plancken. Contabulare, contignare, coasfare, p. avi, f. atum, r. acc.

planckshen. Assereulus, g. li, m.

planeten. Planare, complanare, explanare, p. avi, f. atum, r. acc.

planeringe. Planatio, xquatio, g. onis, f.

Planete/zweef-sterre/ dwael-sterre. Planeta vel planetes, g. tz, f.

Planete/constellatie/ oft gesteltenisse der sterren in des menschen geboorte. Horoscopus, g. pi, m. Stella natalis; stella genethliaca.

Planete-leser. Genethliacus, g. ci, m. Genethliacus divinus, genethliacus vatus; horoscopi natalis intepres.

planzen met water. Effundere, diffundere aqua.

planzen in 't water. Motitare aquas.

plante/ al dat in de aerde woxtel- vast is. Planta, g. tz, f. plantarium, g. tii, n. stirps, g. stirpis, f.

plante des voets. Planta pedis.

planten/inserten/ gelyck men de krupden doet. Plantare, p. avi, f. atum, ferere, p. fe-

vi, f. satum; inferere, conferere, p. sevi, f. situm, r. acc.

planten/ stellen/rechten. Statuere, p. tui, f. turum, erigere, p. rexi, f. rectum: collocare, p. avi, f. atum, r. acc.

het geschuyt planten. Disponere tormenta bellica.

planter. Plantator, constitor, g. oris, f.

plantinge. plantatio, consutio, g. onis, f.

plantep/ oberbloedigh. Uber, g. beris; redundantans, abundans, g. dantis; affluens, g. entis; copiosus, fecundus, a, um, o.

in plantep/ oberbloedelijck. Copiosè, abundantanter, affluenter, *adv.*

plantsoen/ tackshen ban twee of drie jaren/ aen beyde kanten afgesneden/ om te planten. Talca, g. lez, f. ramalis talca: arborez propaginis talca.

plantsoen-bosch. Seminarium, plantarium, g. ri, u.

plas/ plasch. Lacuna, g. nz; lama, g. mæ, f. plasregen. Nimbus, g. bi, m. praecept & vehemens pluvia: repentina vcatosaque pluvia, iaber, bris, m.

plasbanck. palpum, g. pi, n. Gratulatio adulatoria, insinuatia adulatoria.

plasbanck haeren. Adulari, p. aus, f. atum, dep. f. Bluvonstijcken. Assentari, aus dep.

plasschen/ f. plassen. Aquas motitare, qualfare, diffundere.

plat/ effen. planus, xquus, a, um, o.

plat/ bzeedt. Latus, a, um, o.

platzoeck. Eunuchus, g. chi, m.

plattgat. Depygis, e, g. gis, o.

plattlandt. planus ager, plana regio: loca plana.

plattups. pediculus inguinalis, subalaris.

plattneuse. Simus, a, um, o.

plattfart/ f. Ignfaet. Semen lini.

plattboet. planipes, g. pedis, c.

platte-bozse. Crumena vacua.

platte caese. Coagulum, g. li, n.

plattefozme/afsteninge/ f. plaen. Ichno-graphia, x, f.

plattefozme/soztificatie. propugnaculum, g. li: castrum, g. tri, n. agger, g. geris, m. arx, g. arcis, f.

platte-handt. Expansa manus.

ten platten lande. In campestribus; in locis immunitis.

plat/ mozwe/ halfrot. Mollis, mitis, g. is; tracidus, a, um, o.

plat/ eenboudigh/ gemeen/ secht henen. Vularis, humilis, trivialis, e, g. is, o.

plat discours. Humilis, abjecta, vulgaris differendi ratio: sermo expers artis & elegantiz.

plat/ updruckelijck/ welberstaenelijck. planè, appere, intelligibilis, diseret, per-

perspicue, dilucide, significanter, emphaticè, *adv.*
 plat/ recht uyt/ sonder doeckskens booz den mond te nemen. *Omnino, penitus, prorsus, liberè, planè, adv.*
 plat affeggen. *præcisè dicere.*
 plat/ slecht. *ut: plat werck. Opus rude, im-politum.*
 platte/ *f. plaete. Lamina, z, f.*
 plateel. *patina, g. nz: lanx, g. lancis; paropsis, g. sidis, f. catinus, g. ni, m.*
 platteel-lecker. *Caillio, g. onis; parasitus, g. ti, m.*
 plattgij. *Calo, g. onis, m. baxca, g. ez, f. plattgij-wachter. Leno, g. onis, m.*
 plabeyen/ *f. pabeyen. pavementum sternere. plebaen. Curio, g. onis: parochus, g. chi, m. plecke/ &c. f. placke. Labes, g. is, f. ptecht ban r schip/ Fl. prota, g. rz, f. ptechten/ Fl. Spondère rem esse sinceram & puram.*
 pledeney/ *f. plaenboom. Platanus, i. f. plegen. Solère, p. lollit, neutro. pass.*
 plegen/ *oeffenen. Exercere, p. ecuis, f. ercium, r. acc. fungi, p. fundus, dep. r. abl.*
 pleginge/ *gewoonte. Consuetudo, g. dinis, ulus, g. sús, m.*
 pletse/ *f. plaetse. Locus, i, m.*
 pletsen. *palmà tundere.*
 pletsen/ *lappen. Reconcinare, p. avi, f. atum; resarcire, p. larsi, f. lartum, r. acc.*
 pletten/ *in stukken bryben. Conterere, p. trivi, f. tritum, contundere, p. contudi, f. contuluma, r. acc.*
 pletten/ *bertreden. Conculcare, p. avi, f. atum; obterere, p. trivi, f. tritum, r. acc.*
 plettinge. *Conculcatio, contritio, g. onis, f.*
 pleuris/pleuresie. *pleuritis g. tidis, f. Affectus pleuriticus: lateris affectus frigore congelati sanguinis.*
 die r pleuris heeft. *Pleuriticus, a, um, o. pleuritide affectus.*
 plepn/ *wyde rupine opene plaetse. Campus, g. pi, m. arca, g. rez, f.*
 plepne/ *effene. Planities, g. tiei, f.*
 plepneren/ *effen maken. Planare, complanare, p. avi, f. atum, r. acc.*
 plepte/ *plat lanch schip. Stilata, g. tz, f.*
 plepte/ *gedingh/ Holl. Judicium, g. cii, n. Cautz dictio, cautz actio; litis defensio.*
 plepten/ *Holl. dingen in Recht. causam dicere, agere, perorare: causam in jure agere: causam in judicio dicere.*
 plept-bagh/ *Holl. dingh-bagh. Dies juridicus: dies fastus.*
 p'ep'ter/ *Holl. krackeeler/ die dol p'rocessen steekt. Viilitigator, g. oris, m. Litium amans.*
 p'enter/ *die in p'oces is. Litigator, g. oris ligans, g. gantis, m.*

plicht/ *Ampt/ verbinteniſſe. Munus, g. ne ris; officium, g. cii, n. partes, g. partium pl. num.*
 plöcken/ *Holl. f. plucken. carpere, p. phi, f. prum.*
 ploegh. *Aratrum, g. tri, n.*
 ploegh-kouter. *Dens aratri.*
 ploegh-kromte. *Buris, g. ridis, f.*
 ploegh-efel. *metaph. Homo multi laboris.*
 ploegh-ijſer. *Vomer & Vomis, g. meris, m.*
 ploegh-ſteirt. *fliva, g. vz, f.*
 ploegh-vore. *fulcus, g. ci, m.*
 ploegen/ *arheren. Arare p. avi, f. atum.*
 ploegen/ *seer wercken/ f. blocken. Assiduum esse in opere, studiis immerſum.*
 plomp/ *bot/ ongeschickt. Stupidus, bardus, a, um; hebes, g. betis, o. truncus, g. ci; stip-es, g. pitis, m.*
 plompaert. *Homo plumbcus: rudis, hebes: obtuz mentis: hebetior ingenii.*
 plompelyck/ *bottelyck. Stupide, bardè, inep-te, obtuz, adv.*
 plompyghet. *ſupor, g. oris, m. stupiditas; g. ratis, f. Hebetis animi tarditas.*
 plomp/ *ſwaet. Prægravis, e, g. vis: obefus, a, um, o.*
 plomp/ *niet wel gemaect. Rudis, e, g. dis, impolitus, a, um, o.*
 plompe. *Nymphæa, z, f. Alga palustris.*
 plompen/ *plonſen/ plotſen/ in't water ſnarken. Mergere, demergere, immergere, p. merſi, f. merſum, r. acc.*
 plompen/ *plonſen/ plotſen/ in't water dupckelen. Mergi, p. merſus, pass. Aquas subire.*
 f. dupckelen. *Utinare, avi, atum.*
 plonderen/ *&c. f. pileren/ &c. Diripere, ri-pio, p. ripui, f. reptum.*
 plonſen/ *f. plompen. Aquis immergi, lymphas quaſtare.*
 plope. *Ruga, g. gz: ſtria, g. ſtriz; lacinia, g. niz; plicatura, g. rz, f.*
 ſijne plope nemen/ *een onafzengelyke ge-woonte keſſigen. combibere habitum: com-bibere morem: contrahere habitudinem: conſuetudinis & moris callum obducere, ut: Hy heeft ſijne ploope genoomen in ſlempen ende dempen. Ingluvis callum obdu-xit: hellaund malum morem imbibit: hel-luationis foedam conſuetudinem contraxit.*
 plopen. *plicare, complicare, rugare, corrugare, p. avi, f. atum, r. acc. plicas neſte-re: rugas inducere, r. das. plicis involvere, r. acc.*
 ploprock. *Tunica rugoſa, ſtrioſa.*
 plucht/ *Fl. Fortuna, g. nz, f. casus, eventus, g. ús, m.*
 pluck/ *pluckſel/ pluckelingh. captura, g. rz, f. linamentum, g. ti, n.*
 pulcken/ *teefen. carpere, p. carpi, f. carptum;*

- ptum; decerpere, p. pl, f. ptum; vellere, p. velli, & vulsi, f. vullum, r. acc.
- Plucken/af plucken/als appels/ & c. Lege-**
re, p. legi, f. lectum, r. acc.
- Plucken/bederen/upt trecken. Deplumare, f.**
avi, f. atum, plumis exure vel spouare, r. acc.
- Plucker. Carptor, evulfor, g. oris, m.**
- Pluckgraen. Legumen, g. minis, n.**
- Pluckharen. Evellere capillos.**
- Pluckharen/metaph. iemanden 't sijne quijt**
helsen. Emungere aliquem bonis suis.
- Pluckbincken/ Holl. Minutal, g. alis, n.**
- Pluckvogel. Scurra, g. rz, m. Homo nullius**
proptii. Proprie parafitus, g. ti, m.
- Plugge/ dat niet meer en deugjt. Res vilis**
& nullius valoris.
- Plugge/metaph. Homo incompositus, imf o-**
litus, impexus.
- Plunderen/ f. pileren. Exspoliare, avi, atum.**
- Pluifier. Pardalus, g. li, m.**
- Plupne/ veder. Pluma, m, g. penna, g. nz, f.**
- Plupne om te schryben. Calamus scripto-**
rius: calamus librarius.
- van pluppen. Plumcus, a, um, plumatilis,**
e, g. lis, o.
- Pluppen aengaende/ oft pluppen gelijk.**
Plumarius, a, um, o.
- Plupnaedfie. plumaria panicula.**
- Plupni- alupn. Alumen scissile.**
- Plupmassier. plumarius, g. rii, m. plumarii**
operis artifex.
- Plupmassierpe. Ars texturz plumatilis.**
- Plupmbosch. Crista plumatilis.**
- Pluppen krijgen. Plumefecere, sine prat. ant**
sup.
- Plupmesse. Grabbatus, g. ti, m. culcita, g. rz, f.**
- Plupin-grabe. Comes plumarius. Privile-**
gium in Hollandia, quod nemo prater illius
consensum cygnos alere possit, unde ipsi certi
reditus annis proveniunt.
- Plupinken. plumula, pennula, g. lz, f.**
- Plupinkens- bloeyen. Beronica coranaria,**
flor.
- Plupinloos. Deplamis, implumis, e, g. mis, o**
- Plupinstrycken. Adulari, assentari, p. atus,**
f. atum, r. dat. palpari, p. atus, dep. & pal-
pare, p. avi, f. atum, r. dat. & acc.
- Plupinstrycker. Assentator, adulator, pal-**
pator, g. Otis; palpo, g. onis, m.
- Plupinstryckerijge. Adulatio, g. assentatio,**
palpatio, g. onis, f.
- Plupin vederen. Tomentum Leonicum:**
lana anserina.
- Plups/ net. Mundus, tertus, purus, politus,**
a, um, o.
- Plups/ onnosel. Immunis à scelere.**
- niet plups zijn. Non esse integrz fidei; non**
esse alienum à scelere: non esse immanem
à crimine.

- plupsen/ net maerken. polire, p. livi, f. litum,**
comere, p. compsi, f. comptum: mundare;
p. avi, f. atum, tergere, detergere, p. terisi,
f. tertum, r. acc.
- plupsen/ beetjen dooz beetjen af trecken.**
Minutum carpere vel avellere.
- Plupsen/ plupstere/ nauw dooz snubbelen.**
perscrutari, scrutari anxius, r. acc.
- plupsen de dozfe. Evacuare crumenam.**
- plupserie. Scruta, g. torum, n. quilquilz,**
g. liarum, f. pl. num.
- plupsmerck/ lupsmerck. Scrutaria, g. ruz,**
f. Forum scrutarium.
- poete/ pupste. pustula, lz; vomica,**
g. cz, f.
- pockskens/ hinderpockskens. Vari, g. to-**
rum, varioli, morbilli, g. lorum, m. anthe-
mata, exanthemata, g. tum, n. pl. num.
- pocken/ uitpuplen. Extuberare, p. avi, f. atum,**
- pocken/ lenten/ Spaensche pocken. Mor-**
bus Gallicus: lues Venerea: icabies Neap-
olitana vel Hispanica.
- pokachtigh. Infestus venerea lue.**
- pock hout. Ebenus, g. ni, m. & ebenum, g.**
ni, guajacum, g. ci, n.
- podde/ Holl. f. padde. Bufog. onis, m.**
- poete. poëta, g. rz, m.**
- poeterijge/ gedicht. Poëma, g. matis, n.**
- poeterje/ konsten om diehten te maerken.**
Poëtica, g. ces; poëtica, g. cz, f. Ars poëtica:
facultas poëtica, sciencia poëtica.
- poeteresse. poëtria, g. triuz, f.**
- poeder/ poep. pulvis, g. veris, m.**
- poeder van geschut/ buspoeder. pulvis**
ignarius, sulphurarius, catapultarius.
- van poeder. pulvercus, a, um, o.**
- bol poeder/ poederachtigh. pulverulentus,**
a, um, o.
- poederen/ met poeder bestroepen. Inspere**
aliquid pulvere.
- poeder-lupsken. Cucullus, g. li, m.**
- poederstrycker/ f. meelstrycker. Flos saccha-**
ri, saccharum comminutum, contusum, re-
dadum in pulverem.
- poel. palus, g. ludis; lacuna, g. nz, f. stagnum,**
g. ni, n.
- poelen/ Fl. Excavare, p. avi, f. atum: suffode-**
re, dio, p. toii, f. tostum, r. acc.
- poel-sneype. Gallinago major.**
- poelje/ hinne. Gallina, g. nz, f.**
- poelje/songe hinne. pullaster, g. stri, m. pulla-**
stra, g. strz, f. pullus gallinacus.
- poelien ep. Ovum gallinacum.**
- poeliet/ hoenderboederet. Gallinarius, g.**
rii, m. Nurritus gallinarius.
- poeliet/ hoenderverkoopet. Gallinarius pro-**
pola: rei gallinariae inductor.
- poep. Crepitus ventris.**
- poepen. Submissè pedere.**

poep/ f. poppe. pupa, z. f.
 pot/ 't geluyde van eenen windt. Bombus,
 g. bi: flatus. g. rus, m.
 poffen/de haercken opblaesen. Inflare buccas.
 poffen/metaph. kraecken ende stoffen. Ostentare, p. avi, f. atum. Venditare: jaetare te praconiis: sua ipsius praconia buccinare, canere, publicare, celebrare: se luaque arrogantius depradicare.
 poffer/ Thralo, g. onis; jaetator, ostentator, g. onis: gloriosus, g. li, m. sui venus ostentator.
 pofferje. Jactatio, ostentatio, g. onis, jactantia, g. tiz, f. Sui immodica commendatio.
 Poignaert. pugio, g. onis, m. fica, g. cz, f. f. Poignaerderen. Transfodere pugione. Occidere, p. cidi, f. cillum, r. acc.
 poinsoen/ ffranschen wijn/ anderhalf aeme. Sesquiquadransculei.
 pointinge/ Fl. bede/ schattinge. Exactio, g. onis. f.
 poke/ Fl. i. poignaert. Sica, cz, f. Dolon, onis, f.
 poke/ Fl. Cilicium, g. cii, n. Tegmen cilicium: saccus cilicinus: vestis cilicina.
 pol. f. hul. Caput, g. pitis, n.
 pol/polle Concupinus, g. ni; adulter, g. teri, m.
 polder kleyn soldetken. parvum tabularum: exiguum solarium.
 polder/voender-polder. Gallinarium, g. rii, n.
 polder/mardijck landt. poldrus, g. dri, m.
Azer e fluvio aut mari dulcis aggeribus separatus
 pole / Holl. pericarpium, g. pii, n. folliculus, g. li, m.
 polepe. Pulegium, g. gii, n. herba.
 pol-haemer. Fl. Malleus militaris. f. heppshamer. Malleus castrensis.
 politicje/ regiment onder de gemeente. politica, g. tiz, f. Disciplina civilis: ratio politice administrationis; politicae leges; politica instituta: instituta & leges publici status
 politicje 'ordze ende werten waer af het zp. Instituta, g. torum, n. pl. num.
 politiq-halter. Exedra praeludum politice dif. i. linz.
 politice stellen. Politicis legibus informare: politice instituta instituire.
 politice/ de politicje aengaet. politicus, a, um, o.
 politice wetten/ f. Polliche. politia, z. f.
 politicque/die hem de politicje verstaet. politice peritus: rei politice bene peritus.
 politice/ die hem nae alle winden draept/ die de hupk na den wind hangt. Omnium temporum homo: cuius scienz ac temporis scienz: in quamlibet partem ventis in goni studique homo.

polijsteren/ f. palijsteren. Expolire, p. ivi, f. itum.
 polle/polleken/marotteken. Morio, g. onis, m. stem. Sceptum inortionis.
 pol-lepel. Rudicula, g. lz, f.
 pols/ siag van de aderen. Arteriam vel venarum pulsus; venz motus, micans arteria.
 pols-ader/ d'ader daer men de slaggh aen boekt. Arteria, g. riz, f.
 den siecken heeft geen pols meer. Arteriam non micat; vena non salit; non sentitur venz motio.
 den pols is goedt. Probus & rectus est arteriaz pulsus
 den pols is seer swack. Formicans est pulsus.
 pols/pols-kloet. Contus, g. ti, m.
 pols-sack. Retis genus.
 pols-stock. Fulcra, g. nz, f.
 polssen/ in 't waeter. Quater, seu turbare aquas.
 poltron/bloodhart/lupaert. Ignavus, a, um, iners, g. eris; deses, g. tidis, o.
 poltronnerje. Ignavia, g. viz: socordia, g. diz, f.
 als een poltron. Ignaviter, ignave, socorditer, adv.
 polber/ poeder. pulvis, g. veris, m.
 polveren/polverenen. Molere, commolere, p. molui, f. molitum, r. acc. In pulverem commolere, redigere: in farinam contundere.
 poluwe. Cervical, g. alis, n.
 pomnpeje/ f. appelmoes. pomatium, ii, n.
 pompe/waterpompe. Hydraula, g. lz; antlia, g. lz, f. Hautrum hydraulicum: antlia hydraulica.
 pompen. Exantliare vel exantlare, p. avi, f. atum, r. acc. Antliam trahere.
 pompe/water van 't schip. Naures, g. tez, f.
 pompe/pomperje/pracht/magnifique parade. pompa, g. pz: magnificentia, g. tiz, f. fastus, g. tús, m. Magnificentia ostentatio.
 pompe/pracht in woorden. Rerum verborumque in dicendo pompa: exquisitus verborum apparatus.
 pompe/ pracht in klederen. Splendidz vestes: vestium exquisitus ad pompam cultus.
 pompeus. Magnificus, fastuosus, superbus, a, um, o. pompeus plenus: ad pompam perinsignis; exquisitè magnificus.
 pompeuselyck. Magnificus, fastuosè, superbe, adv. Cum insigni pompa; magnifice ad pompam: magnifico instructu & apparatu.
 pompoette. Mulier crassa & ventricosa.
 pompoent. pepo, malo pepo, g. onis, m.
 pondel. Statera, g. rz, f. zquipondium, g. dii, n.

pont. pondo, n *indeclinab.* Libra, g. brz, f.
pouidigh/ Dat een pont swaer is. Lioralis, e, g. lis, o.
pouidit dincck. Fl. Tritalintea.
pouidit geidit. Exaetio in singulas libras.
pouidit pampier. papyrus quaz per libras venditur.
pouidit peire. pyrum liberale.
pouidit waterpouge. Cepza, g. z, f.
pouidit pont. ponto, g. onis, t.
pouidit ponteficael/ he. retylck. Magnificus, splendidus, a, um, o.
pouidit pontificiael pck. pontificio apparatu & splendore, pontificali pompa & maiestate: pontificii apparatus ritu & more.
pouidit pantfen. Calare, p. avi, f. atum; sculpere, p. pli, f. ptum; incidere, p. cidi, f. citum, punctum effigiare, r. aas.
pouidit pougeu/ Fl. Holl' iet onderstaen. Tentare, alborare, p. avi, f. arum; aggredi, dior, p. gressus; moliri, p. litus; conari, p. atus, dep. r. acc.
pouidit pougingh. Conatus, g. tús, m. molimen, g. minis, n.
pouidit poulock. Acalonia, g. niz, f. bulbis g. bi, m
pouidit poult/ Fl. haebe. portus, g. tús, m.
pouidit pouzte. porta, g. tz, janua, g. nuz, fores, g. rium, f. pl. num. ostium, g. stii, n.
pouidit pouzte. *metap.* Fl. Anus, g. ni; podex, g. dicis m.
pouidit pouztael. Vestibulum, li, prothyum, g. ri: propylzum, g. lzi, n.
pouidit pouztier/ die binnen de pouzte woont/bozget. Civis, g. vis, municipes, g. cipis, c.
pouidit pouzterge. Jus civium.
pouidit pouzteren. In civium numerum recipere.
pouidit pouzt-gelbt. portorium, g. ri, n.
pouidit pouztier/ pouztwachter. Oltiarius, g. ri: janitor, g. oris, m.
pouidit pouzterterpe / plaetse daer den pouztier woont. Oltiarius, g. ri, n.
pouidit pouzterken. Fasciculus lignorum brevior.
pouidit pouose/ rustie. pausa, g. sz: quies, g. quietis: respiratio, g. onis f.
pouidit pouose tyds. Aliquod temporis spatium, aliquamdiu, adv.
pouidit pouose/ ut: met pouosen. Subinde, nonnumquam, interdum, per vices.
pouidit pouose/ ophoudeu/ rustien. pausare, p. avi, f. atum; interquiescere, p. quievi, f. quietum; respirare, p. avi f. atum.
pouidit pouote/ clautwe. Ungula, g. lz, f.
pouidit pouoot/ pouoren-bel. *pellis ovium silvestrium pedibus detracta.*
pouidit pouote/ pee. Sifer, g. seris, n.
pouidit pouoste/ plante. Sarculus, g. llicalamus, g. mi, m.
pouidit pouoste/ geraek: hct. Apoplexia, g. iz, sudratio, g. onis, f.
pouidit pouopelen. Murmurare, demurmurare, mullita-

re, p. avi, f. atum. Verba tacite & submissè efferre.
pouidit popeler. Mussitator, g. oris, m. *Item.* hypocrita, qui ubique labisrum motu precis fundere simulat.
pouidit popelinge. Murmur, g. murmuris, a. Humiles iulurri.
pouidit popelier/ popliet. Populus, g. li, tem.
pouidit popelieren/ ban popeliet. populeus, a, um, o.
pouidit poppe / beedeken ban zenige stoffe gesmaect. Pupa, g. pz, t. pupz icon. (lz, m.
pouidit poppen-kramer/ poppeliet. Coroplastes, g.
pouidit poppen-werck. Frivola, g. lorum, n. pl. num.
pouidit poppen/ hinder-spel-dingen. Crepundia, g. diorum, n. pl. num.
pouidit poppe/ r wifken ban bogels. Papa, g. pz, f. Avicula fenella.
pouidit poppe/ spinnewebbe. Tela aranex.
pouidit poppen op de boomen. Spongiolz arborum.
pouidit poppe/ bzandt-poppe. Malcolus, g. li, m. Stuppa incendiaria.
pouidit pouzelepne/ poustelepne. portulaca, g. cz; andrachna, g. nz, f. herba.
pouidit pouzelepne/ zee-flecke. Veneria, g. riz, f. Veneria concha: Venerius murex: Venerium buccinum.
pouidit pouzelepne / schelpen ban zee-flecken daer men de kostelycke baten ban maect. Veneriz testa: Veneriz crusta: Veneriz buccinz testa vel crusta.
pouidit pouzelepne baten. Vasa murrhina, ostracia vasa; veneria vala: vasa è crusta Veneriz.
pouidit pouztie / een deel ban t' geheel. pars, partiz; portio, g. onis, t. membrum, g. bri, n.
pouidit pouztie / quete / ieders behoulycke deel. Rata cuiusque portio.
pouidit pouztie ban suyse. Demensum obsonii: iusta obsoniorum in quosque accumbentium.
pouidit tot de pouztie nooden. Invitare ad quotidianos & solitos cibos.
pouidit pouzren / berpouzen/berboeren. Loco movere, p. movi, f. motum, r. acc.
pouidit pouzren/ trachtren/pouogen. Moliri, p. litus; conari, p. natus, f. natum, dep. f. pouogen. Anniti, nisus, dep.
pouidit pouzren/ aendrijben/ aennemen. Urgere, p. urli, f. ursum, r. acc.
pouidit pouzrepe. Porrum, g. ri, n.
pouidit van pouzrepe. Porraceus, a, um, o.
pouidit pouzrepe/ Fl. Cremor pisorum.
pouidit pouzseren/ stellen. Collocare, p. avi, f. atum; ponere, p. posui, f. positum; statuerè, p. tui, f. tutum, r. acc.
pouidit pouzseren/ affleggen. Deponere, p. posui, f. positum; abjicere, cio, p. jeci, f. jectum, r. acc.
pouidit pouzseren/ nemen oft toegeben dat iet soo zp. Ponere, &c. ut supra.
pouidit pouzsideren/ bestitten/ inns-hebben. Obtinere, p. tinui, f. tentum; possidere, p. possedi, f. pos-

POS POT

f. possessum; occupare. p. avi, f. atum, r. acc.
 possessuer/ inhebbet/ besitter. possessor, g:
 oris, m
 possessie/ besit. possessio, g: onis, f.
 possessie neenen. In possessionem venire
 rei, possessionem rei adire.
 in possessie stellen. Inducere in possessionem.
 possibiel/ mogelijck. possibilis, e, g: lis, o,
 is' possibiel. Fieri ne potest? an est credibile?
 possibilitiept/ mogelijckhept. Facultas, g, ta-
 tis, f. vires, g. rium, f. pl. num.
 post. Genus delicati pisciculi.
 post/ stijl. postis, g. stis, m.
 post/ plaetse. Statio, g: onis, f.
 Post/posthode. Veredarius, ii, m. Curlos, g:
 oris; Hemerodromus, g: mi, m.
 post te peide. Eques curlos: nuntius eque-
 ster.
 post te boete. pedester curlos.
 ter post gaen. Citato cursu iter facere.
 te post ryden. Citatis equis vehi.
 Post/ t officie oft last om de postpeiden
 te besorgen. Curatio rei veredariz.
 post / plaetse daer men onder wegen de
 peiden brtwisselt. Veredarium stabulum:
 stativa vel statio veredariorum: statio vere-
 daria.
 posterge/ posthups. Magistriveredariorum
 zdes.
 posthoren. Cornu veredarium.
 postineester. Rei veredariz magister: curlo-
 rum vel veredariorum praefectus.
 postspannier. Charta augusta.
 postpeirt. Vesudus, g. di, m. Equus vered-
 us.
 postrepe. stathmus, g: mi, m. Veredarii una
 decursio.
 postseilon / de gibse oft lepdsmen van de
 gene die ter post gaet. Veredariz, g: rii, m.
 Dux veredariz: decursionis.
 pot. Olla, g. lz, f.
 pot/ canne. Sertarius, g: rii, m. poculum, g:
 li, n.
 dat den pot aengact. Ollaris, e, g: ris, o.
 potaerde. Argilla, g: lz, f. terra figularis.
 van potaerde. Argillaceus, figlinus, a, um, o,
 potappel. pomum pulmonium.
 potasschen. Cineres smegmatici, saponarii.
 potbacker. Figulus, g. li, m.
 potbackerpe/ potterpe. Figlina, g: nz, f.
 potkaese. Caseus conditaneus.
 potgeldt. pecunia optimaz monetaz.
 potgieter. Faber stannarius.
 potharst. Caro jurulenta.
 potherse. Ansa ollaris.
 potjondt. Olla Euclionis.
 potlepel/ pollepel. Tudicula, g: lz, f.
 potimpel. Mespilum majus.
 potpassepe. Minuta pipercatum,
 potsejerf. Tecta, g: rz, f.

POT PO PRA

potsuicker. saccharum villus.
 potten. condere, p. condidi, f. condium,
 aSservare, p. avi, f. atum, r. acc.
 portter. Euclio, g. onis, m.
 potagie/ natten kost van water of melck/
 mer mel/ erten/ boonen/ rjss. &c. Jus, g:
 juris; pulmentum, g: ti; pulmentarium, g:
 rii, n. puls, g: pultis, f.
 potagie krupt. Oulus pulmentarium.
 potagerpe. Quodlibet pulmenti genus.
 poter/ arni. f. arni. pauper, g: is.
 pogen/ suppen. potitare, p. avi, f. atum.
 poyer. Fulcina, g: naz, f.
 poyeren. Fuscina piscaria.
 poperen/ penteren. Fodicare, p. avi, f. atum,
 pracht f. pompe. pompa, z, f.
 practijcke/ gewoonte / usantie / betwe-
 kingh/ handel-greep/ uytwerckingsh/ ons-
 derwindr / oeffeningh. conductado, g:
 dinis, t. ulus, g: sus, mos, g. moris, m.
 practijcke/ stijl ende maniere van Rechts
 saecken te handelen. Mos fori: ulus fori:
 mos forensis: usus forensis: usus rerum fo-
 rensum.
 practijcke / wetenschap van de Rechts
 practijcke. Usus forensis: scientia: forensis
 moris & usus notitia, usus fori.
 Practijcke/ experientie. Experientia, g: ruz, f.
 ulus, g: us, m.
 practijcke/ hepmeljk verstandt met ier-
 mandt. Clandestinum commercium: clau-
 destina communicatio: clancularia consi-
 liorum communicatio.
 practijcke/ inbentie. Inventio, excogitatio,
 g. onis, t.
 practijcke/ const ende wetenschap om een
 saecke te belepden. Artes, g: tium, f. pl. num.
 industria, g: striz; calliditas, g: tatis, f.
 practijckant / practijckigh. callidus, indu-
 strius, a, um, o. Solers excogitator: aurus &
 promptus inventor
 practiseren/ iets inbenteren. Adinvenire, p.
 veni, f. ventum, excogitare, p. avi, f. atum;
 comminisci, p. commentus, dep.
 practiseren/ van iet professie maerken. pro-
 fici-eri, p. tessus, dep. exercere, p. cui, f. citum,
 r. acc.
 practijck / die de practijcke hanteert. pra-
 gmaticus forensis: forensis palzstrz pra-
 gmaticus.
 practijck / in de practijcke geberseert. Usus
 forensis peritus: forensis palzstrz intelli-
 gens.
 praeme/ dwank. pressio, oppressio, g. onis;
 pressura, g: rz, f. pressus, g: us, m.
 praemen/ dwingen. Cogere, p. coegi, f. co-
 actum; urgere, urli, f. ursum; premere, p.
 pressi, f. pressum, r. acc.
 praenken. Holl. cymba, g: bz, f.
 praesen. Murmurare, murmurillare, p. avi f.
 atum,

atum; mutire. p. tivi, f. titum.
praet/praetien. Fabulz, g: larum; nugz. g: garum, f. pl. num.
praeten/eenen praetien houden. Fabulari, p. atus, f. atum; colloqui, p. locatus. dep.
praetinge. Colloquium, g: quii, n. sermocinatio, confabulatio, g: onis, f.
prange. Coarctatio, compressio, g: onis, f.
prange/nuylprange. Postomis vel pastomis, g: midis, f.
peemanden een prange op de neus setten. In arcum quempiam redigere: in ordinem redigere.
prangen/ om pet tegen te houden. Retinaculum, g: li, n.
prangen/benaulwen. Constringere, p. strixi, f. strictum; arcare, p. avi, f. atum, r. acc.
pranger/hals-pfer. Numellz, g: larum, f. pl. n.
pranger/huppvers haeck. Harpago, g: onis, m.
prangh-wortel. Ononis, g: midis, f. herba.
prat. Arrogans, g: gantis, fastuosus, a, um, o.
pratten/sich prat houden. Superbire, p. bivi, f. bitum; ferocire, p. civi, f. citum. Tollere animos.
prael/Fl. Supparus, g: ri, m.
prael/Fl. Muccinium pendulum.
prebenbe/ 't innekomen van een Koninck oft priester. Annuus commecatus, vulgo prabenda. (nis)
prebendier. Habens jus annonariz tributio.
precieus/kostelyck. pretiosus, a, um, o. Ingentis pretii.
den precieusen maeken / sich superb houden. f. pratten. Tollere animos.
precise/lyck/nuylst. precise, prolixus, adv.
predestinarie/boozschickigh/boozbestemmingh/boozbeschickingh. praedestinatio, g: onis, f.
predestineren/tot pet schicken. praedestinare, p. avi, f. atum.
predicken/preken Concionari, p. atus, f. atum, dep. Concionem habere: ad populum verba facere: ad populum dicere.
Predicant/Prediker. Euangelicus concionator: sacer concionator: divini verbi praeconio; divinae legis interpres.
Predicatie/sermoon/preker-berkondingh/leer-reden/boozleeringh. Concio, g: onis, f. Sacra concio; divini verbi praediconio: de re Christiana concio.
In de Predicatie/onder 't sermoon. In concione, pro concione
Predick-heer. Dominicanus, g. ni, m. Dominicani instituti seclator.
predick-stoel/daer men 't sermoon op doet. Cathedra, g: drz, f. suggestus, g: stus, m.
Predick-stoel/stoel daer de vrouwen ons der 't sermoon op sitten. Sella plicatilis.
preenwen/hepmeelgh onttrocken. Sulfurari,

p. ratus, f. ratum, dep. surripere, pio, p. ripui, f. reptum, r. acc.
prefacie/booz-rede. praefatio, g: onis, f. praefatio, g: quii; exordium, dii, n. prologus, g: gi, m.
preferentie/boordeel/boortreckingh/booztocht. Pralio, g: onis, f.
preferentie/privilegie van de vrouwen tot antwerpen om hare ingebzogte goederen up te winnen om niet mede in des mans schulden gerekent te worden. praetio bonorum dotalitiorum: privilegium, exemptio dotis.
preferentie upwinnen. Vni jure pralationis, preiudicium / schade / achter-deel / booztocht-deel. praedjudicium, g: ii. Damnum, g: ni, detrimentum, g: ti; incommodum, g: di, n.
sonder prejudicie van u recht. Salvo jure tuo: salva re tua; quod fraudi ne sit rebus tuis.
prejudiceren/booz-oozdeelen/beschadigen. Nocere, p. cui, f. citum. Fraudi esse: damno esse: damnum dare, &c. r. acc.
prejudicabel. Noxius, damnosus, perniciosus, a, um, o.
prelaet. Praesul, g: sulis; antistes; g: stis, m.
prelaetschap. praesulatus, g. tús, m.
prenten/Fl. f. drucken. Typis excudere.
preparatie/gereteschap. Apparatus, g: tús, m.
preparatie tot tet maeken. Apparatus aliquid rei facere.
presagie/ een boozteken van pet dat gheschieden sal. praetragium, g: gi; prognosticum, g: ci, n.
prescriberen/ oordonnantie geben. praescribere, p. scripsi, f. scriptum, r. dat. & acc.
prescriberen/tijtel ende epgendom van pet krygen dooz breedsaemigh besit van sekeren tyde. Usu capere, pio, p. cepi, f. captum; praescribere, p. scripsi, f. scriptum, reg. acc. usucapione rem quzerere.
prescriptie. Ulucapio; praescriptio, g. onis, f.
present/geschenck. Donum, g: ni; manus, g. neris, n.
present/tegentwoozdiggh. Praesens, g: sentis; instans, g: stans, o.
presentatie/tooningh/aenbiedingh/ obeitbedingh. Exhibitio, oblatio, g: onis, f.
presentatie in recht. f. representatie. Opositus, g: tús, m.
presenteren/bieden. Exhibere, p. bui, f. bitum; offerre, fero, p. obtuli, f. oblatum, r. acc.
sich presenteren. se sistere; coram venire: praesentem se sistere.
presentie/tegentwoozdighept. praesentia, g: tiz, f.
ter presentie. Coram. prep. r. abl. In ore, in oculis, spectante, inspectante, praesentia &c.
preferbarif. Antidotus, g. ti, f. antidotum, g: ti: alexipharmacum, ci, n.

preserboren/bewaeren/verhoeden/besjou-
 Den. Conseruare, liberare, vindicare, *p. avi,*
f. atum; defendere, *p. fendi, f. tenium, tu-*
tari, p. tatus, f. atum, dep. r. acc.
President/Boosfitter/Haets-hoofstman.
Præses, g. fidis, m.
presideren. præsidere, *p. sedi, f. sillum; præ-*
esse, lum, p. præfui.
presumeren/waenen/ineppen/bermoeden.
Suspiciari, p. catus, dep. Suspicionem duci.
presumeren van sijn selbe/ sich wel laeten
brucstaen. De se tentire sublatius: de se co-
 gitare arrogantius: multa sibi arrogare.
presumtie/ suspitie. Sulpitio, *g. onis; con-*
jectura, g. ra, f. Antisipata suspicio.
presumtie/berwaentheydt/laetdunckent-
heydt/waenbermoedingh. Arrogantia, *g.*
ria, f. Temeraria fidentia: immodica sui
fucia.
presumtueus/trots/moedigh/berwaent/
bermetent/ laetdunckent. Arrogans, *g.*
gantis, o. presidentis animi homo: arro-
ganter de se sentiens: arrogans sufflatus.
presumtueuselyck. Arroganter, prædenter,
adv. cum fastu.
pretenderen/ pet hoor hebben. Animum
 quopiam intendere, aliquo spectare: ani-
 mum ad quiddam intendere.
pretenderen/ hoorwenden eenigh recht.
 Rei cuiuspiam jus animo sibi asserere, de-
 spondere, ut: **Ick pretenderc op de helft**
van dat huys. Ejus domus dimidiam par-
 tem mihi assero.
pretenderen/berespichen/bersoecken. Pos-
 tulare, *p. avi, f. atum; petere, p. tivij, f. titum,*
r. acc.
pretendeert/ die men seght soo oft soo
te wesen. Credulus, existimatus, habitus,
 putatus, *a, um, o.*
pretensie/ booznemen. Consilium, *g. lii, n.*
pretensie/ recht dat men tot pet meijnt te
hebben. Animo ac spe præceptum jus.
pretensie tot pet hebben/ f. pretenderen
eenigh recht. Titulum juris prætere, præ-
 texere, obtendere.
pretensie/ r gene daer men recht op pretens-
deert. Animo præcepta res.
pretext/ deckmantel/ schijn/ &c. Obtentus,
g. tús, m. Obtentia facta causa: pretexta
consilio causa: simulacrum æquitatis.
prevoost. Præfectus rerum capitalium.
prevoost-stock. Vitis, *g. tis, f.*
preutel. Murmur, *g. muris, n.*
preutel/ een hoop onder een. Congeries, *g.*
riei: turba, g. bz, f.
preutelen/mozten. Marmurare, *p. avi, f. atam.*
preuteleer. Sufurro, *g. oris, m.*
prick/ prickken. Mentula, *g. lz, f.*
prick/ lamppe. Murza, *g. nz; mustela, g.*

lz; lampreta, g. tz, f.
prick/ Holl. & Fl. prickel. Aculeus, lei; sti-
 mulus, *g. li, m.*
pricken. stimulare, *p. avi, f. atum; pungere,*
p. pupugi, f. punctum, r. acc. Stimulos sub-
dere, r. dat.
prickinge. simulatio, punctio, *g. onis, f.*
prieel. Umbraculum, *g. li, torus, g. ri, m.*
prieel van wijngaert. Arcella, *g. lz, f.*
prieeltjen. Pergula, *g. lz, f. topianum, g. rii, n.*
prien om te steeken. stilus, *g. li, m.*
prien om te krollen. Calamistrum, *g. stri, n.*
prien/ Fl. dageraet. prima aurora: primum
 diluculum.
primen/ stelen/ bergen. Occultare, *p. avi, f.*
atum; surripere, pio, repui, f. reptum, r. acc.
prsefster. Sacerdos, *g. dotis; presbyter, g. te-*
ri, m.
Prsesterdom/ Prsesterschap. Sacerdotium,
g. tii, n.
pryckel/ Holl. proncken. Ornare, *avi, atum,*
vel Offentare se, vel Frontem subducere.
prye. Cadaver, *g. veris, n.*
prys/ weide/ tar. pretium, *g. tii, n. zsi-*
matio, g. onis, f.
prys/prys-stuck. Bravium, *g. vii; prazium,*
g. mii, n. palma, g. mæ, f.
om prys. Ceratum, *adv.*
prys/ lof. Laus, *g. laudis, f. honos, g. noris, m.*
prys-geber. Brabeus, *g. tz, m.*
pryselyck/ prys-weidigh. Laudabilis, *e, g.*
lis, o.
prysen/ f. loben. Laudare, præconiis extollere.
prys maecten. Prædare, exponere, *r. acc.*
primaet primas, *g. matis, m.*
prine/ f. priem. Radius, *ii, m.*
prinicie/ D'eerste vruchten. primitiæ, *g. tia-*
rum, f. pl. nuzi,
Prince. princeps summo jure: supremâ ditio-
 ne princeps.
princelyck. Regius, *a, um; regalis, e, g. lis, o.*
princelycken. Regiæ, basilicæ, *adv.*
princendon. principatus, *g. tús, m.*
princen hof. Aula, *g. lz, f. palatium, g. tii, n.*
princen schat. Fiscus, *g. ci, m.*
princeffe. princeps, *g. cipis, f.*
principael. præcipuus, summus, *a, um, o.*
't principael/ daer 't al aen hanght. Caput
 rei; summa rei: in quo plus est momenti.
't principael/ 't capitael. Sors, *g. fortis, f.*
den principaelsten zgn. præcipuum esse: in-
 ter alios eminere.
principaellyck. præcipue, imprimis, præfer-
 tim, maxime, *adv.*
prince/ printen/ f. Drucken. prelo subjicere
 Typographico; imprimere, excudere li-
 brum.
Prionz. Cœnobiarcha, *g. chz, m. Cœnobiâ*
antistes,

priorinne. Antistita, g. rz, f.
priorep. prioratus, g. tús, m.
privat/ kackhups. Latrina, g. nz, f.
privat per soon. Homo privatus: privata vitæ homo.
privat leben. Vita privata.
privilegie/voorzrecht/handbest. privilegium g. gii, n. prerogativa, g. va, f. Jus prerogativum.
privilegie/ den blyf ban de privilegie. Diploma, g. matis, n.
privilegieren. prerogativum iustribuere vel attribuere, r. dat. prerogativa jure augere, r. acc.
proberen/ betoonen/ goedt doen. probare, demonstrare, p. avi, statum, edocere, p. cui, f. doctum; ostendere, p. di, f. stensum, & tum, r. acc.
proberen/ s. proeven. probare, avi, atum.
procederen/ peters van konen / ur : Het procederet ban de hoebe. provenit à villâ.
procederen/ handelen. Agere, p. egi, f. actum, versari, p. atus, l. atum, dep. Se gerere, ut: procederet wat soetsens met hem. Moderatius age cum eo: & Op procederet al te stra f. rigidius zquo agis: acerbius iusto te geris.
procederen/ een proces hebben/rechten. Agere, p. egi, f. actum, Licem agere, habere, exercere, in lite versari: lite certare: in iudicio contendere: iudicio experiri.
procedure/ maniere van doen. Agendi ratio, modus: versandi ratio.
proceduren/ acten in sept ban procederen. Litis acta: intervenientia in liris cursu acta.
proces/ gebingh/ handelinge in recht. Causa, g. rz, controversia, g. siz, dica, g. cz; lris, g. lris, f.
proces/ berhael. Exscripta rei gestæ acta.
proces/ intenderen/ den proces aensetten. Dicam scribere, intendere, impingere. Dicam intentare, r. dat. in jus vocare r. acc.
proces verliesen. Causâ cadere: lite vinci.
proces winnen. Causam vincere: in causâ superiorum vel victorem abire vel discedere.
proces hernemen. Litem integrare.
proces instrueren. Litem iudicandam digere, componere, disponere, ordinare.
proces rappozteren. Litem ad consilium deferre, de lite ad iudices referre.
***t proces wijderen.** De causâ decernere, decidere, statuere.
proceffe / hoops volck die gaet bidden. Deo supplicantium agmen: structa acies pie supplicantium.
proceffe/ ommegangh/ de gebeden van de proceffe. Supplicatio, g. onis, f.

proceffe instellen. Supplicationem indicere vel decernere.
proceffe houden. Supplicationem habere: structâ supplicantium acie prodire.
proceffe generael. Omnium ordinum solemnis supplicatio.
proceffe van danck segginge. publica ad sacras ædes gratulatio.
proceffe ordinatis. processio statâ.
proceffionelyck/ met proceffe. Supplicantium ritu, serie & ordine.
procyiaen. parochus, g. chi; parœcus, g. ci, m.
prochie. parœcia, g. cia, f.
prochie kercke. Templum parœcum.
procuratie/ de sozginge. Curatio, procuratio, gestio, g. onis, f.
Procuratie/ macht om pet te doen. Attributione scripto gerendi auctoritas.
procuratie/ t geschijft van de macht. Syngraphus attributæ auctoritatis: tabula potestatis gerendi negotii.
procureren/ bezorgen. Curare, p. avi, statum, r. acc.
procureren/ beroozsaken. Conciliare, creare, p. avi, l. atum; accersere, p. sivi, l. litum, r. acc.
procurer/ die macht heeft om pet te doen. procurator, g. oris, m.
procurer in recht. Causidicus, g. ci, m.
procurer van quade saeken. Rabula, g. rz; veterator, g. oris, m.
prodigie/ een woude saecke. prodigium, g. gii; miraculum, g. li; ostentum, g. ti, n.
prodigie/ pet dat wat vrendes te bedies den heeft. portentum, g. ti, n.
proef/ proef stuk. Tyrocinium, g. nii; experimentum, g. ti; specimen, g. minis, n.
proef- stuk doen/ proeven van men kant. Experiri, p. pertus; periclitari, p. tatus, f. statum, dep. Experimentum capere: periculum facere, r. gen.
proef- stuk doen / toonen wat men kan. Specimen dare, edere, præbere: documentum dare: tyrocinium ponere.
proeven/ pmanden proeven- s. proef- stuk doen. Examinare, probare, p. avi, f. atum.
proeven/ smacken. Gustare, degustare, libare, delibare, p. avi, f. atum, r. acc.
profanen/ sehenden/ ont hepligen. profanare, p. avi, l. atum, r. acc.
profanen/ Gallisc. profane. Feliciter, prosperè, adv. proficit: bene verat: felix faustumque sit.
professur/ leeraer. Doctor, professor, g. oris, m.
professie/ openbaere ende brne verklaerinsge. Factum dictumque profitentis: discerna significatio libere profitentis.

profeffe

professie/exercitie/konst/ambacht/stijl. Ars, g. artis, t. Artis exercitatio.
professie/taet ban leven. Professio, g. omis, t. Vitz conditio, ratio, status, genus.
professie ban pet maerken. Exercere, p. cui, f. citum, factitare, p. avi, f. atum, reg. acc. Studere: realiter.
professie/belydenisse inde Religie. Solemnis votorum Religio: approbatz nuncupatio.
professie doen in een Religie. Solemnia vota nuncupare: solemnibus votis se obligare, conceptis votorum verbis se Ordini religioso vel Sodalitio sacro mancipare.
profete/waersegger. prophetae vel propheta, g. tz, m. Divinus vates.
profeterse. prophetis, g. tidis, f.
profeteren/te booren seggen. praedicere, p. dixi, f. dictum, praznuntiare, p. avi, f. atum, r. acc, Vaticinia edere: oracula fundere.
profeter/boozseggingsh. Pradictio, g. omis, f. vaticinium, g. ni: oraculum, g. li, n.
profijt/winst. Quzstus, profectus, g. us, m. utilitas, g. tatis, t. commodum, g. di: emolumentum, g. ti, compendium, g. dii, n.
profijtelyck dat profijt bybrenght. Utilis, e, g. lis: fructuosus, commodus, compendiosus, a, um, o.
profijtelyck/die profijt soeckt. Homo frugif. spaerfaem. Frugalis, is, e, o.
profijtelycken/ met wepnigh kost. Frugaliter, parce, adv.
profijtelycken/ met baet of winst. Utiliter, fructuose, adv. Cum fructu: cum quzstu.
profjteren/bozderen/winnen/winningh/doen/ profjrt doen. Proficere, cio, p. feci, f. factum. Quzstum facere, compendium facere.
profjteren/ profjrt brengen. prodesse, profum, profui: juvare p. juvi, f. jutum.
prognostic/een boozseggende teeken. prognosticum, g. ci: prazlagium, g. gi, n. Signum praznuntiatius.
prognosticatie/boozkenningh/ boozdupdingh/boozstellingh/boozsegginge upt sekerere teekenen. Divinatio ex prognostico.
prognosticeren/boozkennen/boozdupden/boozkundigen / upt seekere teekenen boozseggen. Divinare vel praedicere ex prognosticis.
progres/booztganch. progressus, g. us, m.
progres doen/booztganch hebben. Progredi, dior, p. gressus, dep. progressum facere.
projet/ f. schetsingh/ ontwerp. Delineatio, designatio, g. omis: ichnographia, g. phiz.
projet maerken. Exemplum delineare.
projet/bewoep in den sin. Rei animo conceptae species: simulacrum in animo: idea, z, f.

projet / booznamen / inet resolutie om te volbrengen. Consilium, g. lii, instruum, g. ti, n.
projet maerken. Animo designare.
prologe. Prologus, g. gi, m. prazfatio, g. omis, t. proecium, g. mii, n.
lange prologen maerken. Sermonem inutiliter protrahere.
prolongatie/ beelengingh / beelengnisse. productio, prolatio, promissio, g. omis, t.
prolongatie/uptstel. Dilatio, procrastinatio, g. omis, f.
prolongeren/beelengen. Producere, p. duxi, f. ductum: protrahere, p. traxi, f. tractum: profere, fero, p. protuli, f. prolatum, reg. acc.
prolongeren/uptstellen. Procrastinare, p. avi, f. atum; differre, fero, p. distuli, f. dilatatum, r. acc.
promoteur/ boozdeter/ bebozderaet. promotor, g. oris: Mecenas, g. natis, masc.
promoteur / aenspreker in 't geestelyck sterck. Actor in Curia Ecclesiastica, vulgo promotor, g. oris, m.
promotie/boozderinge/boozsettingh. Promotio, provectio, g. omis, f.
promoberen / boozderen / bebozderen / boozsetten. Promovere, p. movi, f. motum, provehere, p. vixi, f. vectum, r. acc.
prompte betalinge. praelens vel parata pecunia.
prompte/baerdige executie. parata executio
promptelycken/terstondt. Expedite, velociter, statim, adv.
pronck/Holl. pronckerpe. Ornatus, g. us, m. ostentatio, g. omis, f.
pronchaert. Vultuosus, a, um, o.
te pronck stellen. Ostentare, p. avi, f. atum, r. acc.
pronckende weder. Nubilus aer: caelum caligans.
pronckende opsicht. Frons nubila, frons obducta: vultus lervior.
pronck-werck. Supellex ad ostentationem comparata: cultus zedum.
proncksel/pronckselinge. Scruta, g. torum, n. pl. num. Res tritz & viliores.
pronckselen. Tricari, nugari, p. atus, f. atum, dep.
pronckselen/ nenselen. Scrutari, p. atus, dep.
pronckseler. Frivolarius, g. rii, m.
pronckselgeldt. Minutz pecuniz.
prononceren /uptsperecken. Pronuntiare, p. avi, f. atum: exprimere, p. pressi, f. pressum: efferre, fero, p. exuli, f. elatum, r. acc.
wel ende volkomenlyck prononceren. Dilerte venulleque enunciare, enaclearé & eleganter projete & cffari.

pronunceren/ uytſpreken/ De uytſpraek
van het doen. Enunciare, *p. avi, f. atum.*

pronunciatie/ uytſpraek. Diferta pronun-
tatio.

proper/ eppen. proprius, a, um; peculiaris,
e, g. ris, o.

proper/ net/ ſtrap/ kleyn/ dun/ welſtaende.
concinuus, appoſitus, bellus, politus, aptus,
idoneus, cultus, a, um, o.

properheyt. Elegancia, *g. tiz:* concinnitas,
g. tatis, f.

properlyck/ ſraepkens. Eleganter, concinnè,
belle, decenter, ſcitè, *adv.*

properlyck/ ſtillekens/ ſoetjens. placidè,
quière, modicè *adv.*

properlyck/ allenghskens. Senſim, paulatim,
lentè, pederentim, *adv.*

properlyck/ maetelyck. Frugaliter, temperan-
ter, modicè, *adv.*

properlyck aenſetten. Modicè agere; fruga-
liter vivere.

propozie/ ebentedenheyt/ geelyckmatig
heyt/ ebenbeheelingh/ goede ende bequa-
me geſtelteniffe van d'een nae d'ander.
Habitudo, *g. dinis;* Proportio, ratio, *g. onis,*
f. habitus, g. tús, m. Analogia, *g. æ, f.*

propozitionelyck/ na propozie. Ex propor-
tionis normâ: habitâ ratione proportionis.

propozitioneren/ bergelycken. Æquare, ad-
quare, *p. avi, f. atum, r. acc.* proportionis
legem adhibere: proportionem inire.

propozitie/ boozſtel/ materie die boozge
houden woꝝdt om daer van te handelen.
propoſitio, *g. onis, f.* poſita ad diſſeren-
dum quaerſio: argumentum deliberatio-
nis.

propoſt/ geſpreck/ boozhebbingh/ booznee-
men/ te ſeggen/ diſcourſ. Dicta, *g. ſorum:*
verba, *g. ſorum, n. pl. nam.* Intentio, ora-
tio, *g. onis, f. ſermo, g. onis, m.*

propoſt houden. Sermonem milicere; verba
habere.

penants propoſt ſtodren/ in penants
propoſt oft reden vallen. ſermonem ali-
cujus interrumpere *vel* interrumpere.

propoſt/ paſſinge/ welgelegenheyt. Op-
portunitas, commoditas, *g. tatis, f.*

ten propoſt/ bequaenelyck. commodè, op-
portunè, *adv.*

ten propoſt/ tot ſijuen tijde ende plaetſe.
Loco ac tempore: congruenter loco ac tem-
pori, ubi & quando oportet.

ten propoſt/ wel te paſſe/ paſſende op't gene
dat boozgaet. Ad rem: appoſitè *vel* con-
gruenter ad id de quo agitur.

te propoſt/ ſoo 't behoort. Uti decet: ſicut
expedit.

propoſt/ reſolutie/ booznemen. Animi de-
cretum firmum, fixum & ratum conſilium.

proppe. pedamen, inis; Veruculum, *g. li, n.*

proprietaris/ eppenae. Dominus, *g. ni, m.*
legitimus dominus: mancipio dominus.

proprietert/ eppenſchap/ eppenhou. Do-
minium, *g. ni:* mancipium, *g. pi, n.* Jus
mancipii *ſeu* mancipi.

propogatie/ propogeren/ f. prolongatie/
propogeren. Differre, *p. diſtuli, dilatum.*

proſe/ dat geen dircht enis. prola, *g. iz, f.*
Oratio ſoluta: diſtictio ſoluta.

proſpereren/ winnen/ betoberen/ geluck
hebben/ welvaeren. proſperè agere: pro-
ſperis rebus uti: proſperitate frui.

proſpereren/ geluck geben. proſperare. *p. avi,*
f. atum, r. acc. Felices ſucceſſus alicui dare,
ut: Godt heeft myn gezojpreert. Deus
rem meam proſperavit: feliciſſibus ſuc-
ceſſibus beavit: exitu felici eſt proſecu-
tus.

proſperitept/ boozſpoet. proſperitas, felici-
tas, *g. tatis, f.* Felix teſum exitus, proſper
ſucceſſus.

met proſperitept. Feliciter, proſperè, *adv.*
Deo auspice; adjuvante Numine; proſpero
eventu, felici exitu.

proſſen. Bullire, ebullire, *p. livi, f. litum.*

proſt. propoſitus, praefectus, *g. ti, m.*

proſt-dje. Praepoſitura, praefectura, *g. iz, f.*

protecteur/ beſchermer. Defenſor, tutor, *g.*
oris, patronus, g. ni, m.

protectie/ beſchermitings. Tutela, *g. iz, f.* prz-
ſidium, *g. dii, n.*

in protectie nemen. Recipere in clientelam
vel tutelam ſuam.

in protectie zyn. In clientelâ *vel* tutelâ.

proteel/ f. preutel. congeries, *ei, f.*

proteſt/ boozbetuppingh/ wederſpraek/
bzbbetuppingh/ betupg-kennis. Obnun-
tatio, proteſtatio, *g. onis, f.*

proteſt doen/ proteſteren/ opentlyck ber-
klaren. Teſtari palam *ut:* Ick proteſtere
booz Godt/ &c. Interpoſitio teſte numine
aſſevero, &c.

proteſteren/ recht behaeren/ boozbetuppen/
berwoeren/ tegenſeggen. contendo
denuntiare, teſtari reclamare.

protocol/ ſchryff-rol/ klad-boek/ vuzo
protocollum, *li, n.* primores tabulæ: matrices ta-
bulæ: archeypæ tabulæ, *ſorte* Adverſaria,
g. riorum, n. pl. num. *ut:* 't ſtaet in 't pro-
tocol. Diurnis actis urbis eſt mandatum.

protonotaris. conſilii pontificii notarius:
pontificii ſenatus libellio: pontificii con-
ſilii ſcriba, *vuzo* Protonotarius Apoſto-
licus.

probande/ boozraedt. Annona, *g. naz, f.* com-
meatus, *g. tús, m.*

probanderen. De annonâ providere, *reg-*
dad.

probandtmeester. praefectus annonarius.
 probe/probene/hjoodd dat men een armen
 geeft. panis diarius.
 probe/probene/ phebende. Beneficium Ecclesiasticum, *vigo* prabenda.
 probensche roose. Rosa alabandica.
 probensche tafel. Mentapantheina.
 probensche hout. Lignum crispatum. (tia, z.
 probidentie/ s. boozsienighepdt. providen-
 probinctael. provincialis, g. lis, m. provin-
 ciaz praes.
 probintie/ landt schap/ landt. provincia, g.
 ciz, f. regio, g. onis, f.
 probis/ gereetschap/ boozraet. Apparatus, comparatio, g. onis, f. apparatus, g. tis, m.
 probisie/ boozsieninge van officie/ oft last/ &c. Atributio, collatio, g. onis, f. Juris ac possessionis attributio.
 probisie/ bzieben van probisie. Diploma collati juris.
 probisie/ geniet van eenige sache toegelaten tot andere oedze. permissa potestas ad tempus, concessus usus donec aliud desernatur, fiduciaria potestas.
 by probisie. Jure fiduciario: jure fiduciariz possessionis, lege fiduciariz possessionis.
 probisie/ ontfanck van een deel op rekeninge van't geheel. Fructio patris in speciem totius.
 probisie van mondkost oft bizzes. Annona cibaria: commeatu scarius; rei cibarij parata annona.
 probisie van bizzes doorn. Cibaria apparare, commeatum seponere, congerere.
 ich hebbe probisie genoeg van eetwaren. Conditam habeo sufficientem rei penuriaz annonam: abunde mihi instructa est res penuraria.
 probisie van gelde. Commeatus argentarius; pecuniariz commeatu.
 probisie van graen. Frumentaria annona: frumentarius commeatu.
 probisioneel/ by probisie gemaect. Fiduciarius, a, um, o.
 probisor. Oeconomus, g. mi, m.
 probost/ s. yrbost. praefectus causarum capitalium. Executor sententiarum criminalium.
 prope/ roof op den byant gehaelt. praeda ex hostibus, parta ex hoste praeda.
 de prope depleen. praedam dividere.
 prupinboom/ prupmeter. prunus, g. ni, f.
 prupmbosch. prunetum, g. ti, n.
 prupme. prunum, g. ni, n.
 prupme handanaest. prunum Damascenum.
 prupinken. prunulum, g. li, n.
 prupin perse. Malum Armeniacum.
 prupschen/ hicken. singultire, p. divi, f. tum.

prupschen/ Fl. opheffen. Ebullire, p. livi, f. litum.
 psalm/ sangh-liedt. psalmus, g. mi, m.
 psalmboeck. psalterium, g. ri, n. Libet psalmodum.
 psalmodie. psalmodum cantus.
 pufane/ gerstenwater/ scherbieer. pitana, g. na, f. Hordei decoctum.
 publicq/ gemeen. Communis, e, g. nis; publicus, a, um, o. (o.
 publicq/openuaer. Manifestus, notus, a, um,
 publicq/ongedeckt. Aperus, protatulus, a, um, o.
 publice plaetse. publicum, g. ci, propatulum, g. li, n.
 in 't publicq zijn. Este in propatulo.
 publicaen. publicanus, g. ni, m.
 publicatie/ upkondinge met authorstept. promulgatio, g. onis, f.
 publicatie/ ondeckinge. Divulgatio, publicatio, g. onis, f.
 publicieren/ afkondigen/ aflesen/ upkondigen. promulgare, denuntiare, p. avi, f. arum; edicere, p. dixi, f. dictum. r. acc. Voce praconis proclamare.
 publicieren/ openbaeren/ in 't licht bzen. gen. Divulgare, evulgare, p. avi, f. arum, r. acc.
 publicieren/ upstropen. Disseminare in vulgus.
 puer/ ongemengelt. Merus, purus, a, um, o. Expers mixtura.
 puer/ gesupbert van alle mengelinge. purgatus, a, um, o.
 puer gondt. Aurum purum, purgatum, obryzum.
 pueren wijn. Vinum defecatum.
 puere water. Aqua limpida.
 puere lucht. Aer purus, liquidus.
 puer/ oprecht. Merus, verus, a, um, o. ut
 puere teugen. Merum mendacium.
 puer/ teenemael. pleae plane, prorsus, omnino, adv.
 puer argh. prorsus astutus.
 puer arm. Omnino pauper.
 puer sot. Omnino stultus.
 puer willens. Compositio, adv. Data opera.
 puer n/ Fl. i. poperen. Fuscina pilcari.
 puerne. Rudus, g. deris, n.
 puelle/ s. Anpulle. Ampulla, z, f.
 puelle/ Holl. i. poelje. pullastra, g. strz, f.
 puetherieren. pulverare, p. avi, f. arum, r. acc. In pulverem redigere.
 pundel/ s. pondel. Statera, z, f.
 punt/ 't scherp of spits van iet. Cuspis, g. pidis, f. micro, g. onis, m.
 punt/ stipken. punctum, g. ti, n.
 punt/ arigckel. Caput, g. pitis; membrum, g. bri, a. pars, g. partis, f.

punt / *typhimphaelste* ban de saeks. Summa rei: summum rei caput: controversiæ principes nodus.

puntre/eenen punt aen iet maken. Acuminare, *p. avi, f. atum, r. acc.* Ferri cuspidem exacuere.

puntigh/dat spits oft scherp is. Cuspidatus, mucronatus, acuminatus, a, um, o.

puntigh/curieus/ net. Exactus, exquisitus, comptus, accuratus, nitidus, a, um, o.

puntigh/ subtyl. Argutus, ingeniosus, a, um, g: cacia, o.

puntighept/ nettighept. Nitos, decor, g. oris m. decentia, g. iiz, f.

puntighlyck/curieuslyck/ konstygh. Examullim, accuratè, nitidè, exquisite, eximie, *adv.* Ad amullim: exactissimâ curâ.

puntuelyck. Accuratè, strictè, *adv.* per singula capita.

puntwyffe. Cuspidatim, mucronatim, *adv.*

puppingh. Malum petium.

purgatie/ zupberingh/ medicijn. Purgatio, evacuatio, g. onis, f. Medicamentum catharticum, potio alvum ciens.

purgatif/dat kracht heeft om te purgeren. Catharticus, a, um, o. purgandi vi præditus.

purge/ excusatie. Purgatio, g. onis, f. Criminis depulsio: innocentiz probatio.

purgeren/ eene purgatie innemen. Medicam purgationem sumere: medica purgatione uti.

purgeren/ ontschuldigen/ sich te purge stellen. Innocentiam probare: objectum criminis amoliri.

sich purgeren by eede. Ejurare objecta crimina.

purper/ den Wiscy purper. Purpura, g. rz, f. strum, g. stri, conchylium, g. lii, n. murex, g. ricis, m.

purputin/ purperbetwe. Color purpureus. roode purper. Purpura Tyria, Tarentina, Laconica, farrana: murex Tyrius, &c.

roode purper/ met scharlaken gront. Hyginum, g. ni, n. Oñrum hyginum.

bloleste purper. Molochna purpura, amethystina, violacea, janthina.

purper in sept ban wapen. Purpura molochna: conchylium, g. lii, n.

ban purput. Purpureus, ostrinus, muricatus, a, um, o.

purperachtigh worden. Purpurascere, *sino pret. aut sup.* purpuræ colorem inducere.

purteken/ Fl. hzatteken. Verrucula, g. lz, f. pussenne. Fl. Mensalutarii.

pussenen/ Fl. Usuras exercere.

pussenier/ Fl. Usurarius, g. rii, m.

put/ waterput. Puteus, g. tei, m.

put/ kuyl. Fovea, g. vez, f. scrobs, g. bis, f.

put ende galge. Merum jus.

put-eemer. Situla, g. lz: urna, g. nz, f. haustrium, g. stri, n.

putgalge. Tolleno, g. nonis, m.

put-haack. Lupus, g. pi, harpago, g. gonis, m.

putradt. Tympanum putei.

putrschele. Puteal, g. alis, n.

putse. *Holl. Zel.* Stula nautica.

putsteeper. Tolleno, g. onis, m.

putteken. Scrobiculus, g. li, m.

putten. Haurire. *p. hauli, f. haulsum, reg. acc.*

putwater. Aqua puteans.

pupe/ puppe. Podium, g. dii, pulpitum, g. ti, m. suggestus, g. tûs, m.

ban de puppe afkondigen. publicare è rostris.

puple f. buple. Tuber, eris, a.

puplen/ om hoogh up steken. Tuberare, protuberare, pullulare, *p. avi, f. atum; turgere, p. tursi, sine sup.* prominere, *p. nui. sine sup.*

puplader. Varix, g. ricis, m.

pupladerigh. Varicosus, a, um, o.

puplooge. Oculus extuberans.

puploogen. Oculus exferere.

puploogigh. Exo: hthalmus, g. mi, m.

pupmsteren. pumex, g. micis, m.

pupmsteenachtigh. pumicosus, a, um, o.

pupste. Vomica, g. cz; pustula, pustula, g. lz, f. tuber, g. beris, tuberculum, g. li, n.

pupstachtigh/ gepupst. pustulatus, pustulatus, a, um, o.

pupt. *Fl. Zel.* Rana, g. nz, f. *Rindorck*

puptael. f. Melpupt. Multela, x, f. *pisit*

putrschebe vooter. *Holland.* bieflige vooter. Butyrum è colostro.

Q.

Quabbe/ hane aen de kinne. palearia, g. arium, n.

quabbe. *Fl.* Holothorium, g. rii, n. *pisit*

quack/ quackelinge. Frivolum, g. li, n. nugæ, g. narum, f. *pl. nam.* Res frivola.

quack. *Holl.* quispeltien. Floccus, g. ci: flocculus, g. li, m.

quackel. Coturnix, g. nicis, f. *avis*

quackelbeentjen. Fistula aucupatoria.

quackelen. Aucupari coturnices.

quackelbepe. *Holl.* Bionia, g. niz, f. *berba.*

quackelen/ quacken/ berquackelen/ berquisten. Dissipare, *p. avi, f. atum; profundice, p. fudi, f. fufum, r. acc.*

quackelgeldeken. pecuniz minutæ.

quackman/ bedzieger/ uptstrycker. Arafactor, g. oris, m.

quackernelleken. *Fl.* puella venusta, lepida, laticva.

quackfalbet. Agyra, g. rz, circumforaneus, g. nei, m.

quack*

QUA

quackſalberſje. *Agyptica medicina*.
 quaet/boos. *Fl. quaderſteren. Malus, pravus,*
perverſus, malignus, ſceleſtus, a, um, o.
 't quaedt. *Malum, g. li, n.*
 ter quader ure. *Inauſpicatō, infeliciter, adv.*
Malis avibus.
 quaetbelept / *Fl. moederſogh. cyceon, g.*
cci, n. Miſcellanea porio.
 quaetbelept / *Fl. deughniet. Nequam, indec.*
Prodigus, ſceleſtatus, improbus, a, um, o.
 quaetdaedigh / quaetdoender. *Maleficus,*
facinorolus, a, um, o.
 quaede daed. *Maleficium, g. cii; malefactum,*
g. ci; ſtagnitium, g. tiij; facinus, g. noris, n.
 quaedtthertigh / *f. quaetjonſtigh. Malevolus,*
a, um, o.
 quaetheit/booshept. *Malitia, nequitia, g. tiz,*
perverſitas, improbitas, pravitās, g. tatis, f.
 quaetjonſtigh *Invidus, malevolus, a, um, o.*
 quaetjonſtighhept. *Invidia, g. dia; male-*
volentia, g. tiz, f.
 te quaedt krygen / oft / te quaedt hebben.
Succumbere, p. cubui, f. cubitum. Infer-
riorem eſſe.
 quaetluſtigh. *Libidinoſus, Veneruus, a, um, o.*
 quaetſprekigh. *Maledicus, a, um, o.*
 quaetſprekenthept. *Maledicentia, g. tiz, f.*
 quaetwilligh / quaetwillighhept / *f. quaet-*
jonſtigh / &c. Malevolus, a, um, o.
 quaedt hier. *Sacernis.*
 quaet / *g. oris. mōrbus, g. bi, m. ægritudo, g.*
diſis, infirmitas, g. tatis, f. Adverſa vale-
tudo.
 quaetlyck zyn. *Malè habere.*
 quaetlyck / booselyck. *Malè, pravè, pervers-*
se, adv.
 pet quaetlyck nemen. *Ægrè ferre, moleſtè*
ferre : indignè ferre, graviter ferre, ſini-
ſtrè accipere : in ſiniſtram partem interpre-
tari.
 niet quaetlyck nemen. *Æ qui bonique facere,*
vel conſulere, in meliorem partem capere
vel interpretari.
 quaetlyck daer aen zyn. *Incommodum pari,*
aſſictà eſſe conditione.
 quaetlyck gefint zyn. *Stomachari, indignari,*
iraſci, p. atus, i. atum, dep.
 quaetlyck vergaen. *Malè cedere, male cade-*
re, malum, triſtem, intantum, intelicem
exitum habere, malè veſti.
 quaetlyck / nauwelycks / ter nauwer noot.
Vix, ægrè, diſſiciliter, adv.
 quaetlyckbaert / regenſpoedt. *Infortunium,*
g. nii, n. adverſitas, g. tatis, f. Adverſus
caſus.
 quaert / bierendeel / *f. quartier. Quadrans,*
g. antis, m.
 quaert wyng. *Vini ſextarius.*

QUA

qualificeren/door circumſtantien beſchry-
 ven. *Ex adjunctis deſcribere : ex conditio-*
nibus exponere, r. acc.
 qualificeren/hoedanigh maken/titel geben/
 tytels ende qualitept toeſchryven. *Cer-*
tā nomenclatione officere, r. acc.
 qualificeren/iemanden ſekere gaben der na-
 ture oft verkregene toeſchryven. *Dotes*
attribuere, laudes assignare, r. dat.
 qualitept / accident ende bybal hangen-
 de aen de ſubſtantie van pet waer door
 't ſelbe ſoo oft ſoodanigh genaemt wort.
Qualitas, g. tatis, habitudo, g. diſis. f. ut :
De klaerhept is een qualitept hangende
aen de Sonne. Claritas eſt qualitas ſolis
ingenita.
 qualitept / naem ende tytſtel waer mede
 men eene perſoon qualificeert. *Appella-*
tio, nomenclatio, g. onis, f.
 qualitept / de conditie van eenige perſoon.
Conditio, g. onis, f. ſtatus, g. tūs, m. vitæ
conditio, hominis ſtatus.
 hooge qualitept. *Clarus locus, celebre no-*
men, honoratus gradus, illuſtris ſtatus.
 eenman van qualitept. *Splendido loco vir,*
illuſtri conditione homo.
 quartier / een deel van een geheel in bieren
 gedept zynde. *Quadrans, g. drantis, m.*
quarta, g. tz, f.
 quartier / geweste ofte ſtreke van eene
 ſtadt oft landt. *plaga, g. g; regio, g. onis,*
f. tractus, g. cūs, m.
 quartier / logement. *Hospitium, g. tiij, n.*
 quartierien van de Maene. *Quadrans*
lunares.
 quartierien van de wapens. *Tessellæ qua-*
drataz inſignium : ſtemmatis membrum.
 quartierien in vier depleu. *In quatuor par-*
tes diſſecare.
 Quartiermeester / forier. *Metator, designa-*
tor, g. oris, m. Designator hoſpitiurum vel
diverſorium.
 quaſbroeck. *Bracca follicans.*
 quaſſen. *Quaſſare, motare, motitare, p. avi, f.*
atum; concutere, tio, p. cuſſi, i. cuſſum,
r. acc.
 quaſt / *Holl quſpel. penicillus, g. li, m. item*
een tack. Nodus arboris.
 quartier. *Quaternio, g. onis, m.*
 quateremper. *Quatuor temporum ſtata je-*
junia.
 quaren geliſck de borſchen. *Coaxare, p. avi,*
i. atum.
 queappel. *Malum cydonium.*
 queappelboom. *Malus cydonia.*
 que-krupdt. *Holl. idem quod.*
 quemoes. *Cydoniæ, g. tes, f. vulgò Diacido-*
nium.
 quepetre. *Malum ſtruthem,*

QUE

que-bleesch/*Holl.* que-ivores Cydonite, g. es, f.
 que-wijn. Vinum cydonites.
 quecksen. f. quelen. Garrire, p. ivi, f. itum. Minu-
 tizare, p. avi, f. atum. Modulari, p. atus,
 dep.
 queecken/*Holl.* Fl. quicken. Nutrire, p. trivi, f.
 tritum; alere, p. alui, f. alitum & altum; edu-
 care, p. avi, f. atum, r. act.
 queeckerpe/*Fl.* Plantarium, g. rii, n.
 queerne. Mola trusialis: mola manarja.
 qucken gelijck de bozstjen. Coaxare, p. avi,
 f. atum.
 gelijck de gansen. Gingrire, p. rivi, f. ritum;
 clangere, p. claxi, f. claxtam.
 gelijck de vogels. Garrire, p. rivi, f. ritum.
 qucken/*Fl.* Garrire, p. rivi, f. ritum.
 quelen/ quenen. Languere, p. gui, *fnas sup.*
 Languoretabescere.
 quelebaich/quelebaft/quelebupck. Diutino
 languore tabescens.
 queelende sieckte. Syntexis, g. xis; atrophja,
 g. phiz, f.
 quelinge. Languor, g. oris, m. zgritudo, g. di-
 nis, f.
 quellen/plagen. Vexare, molestare, infestare,
 p. avi, f. atum, r. acc.
 quellaebse/ quellinge. Vexatio, molestatio,
 afflictio, g. onis; molestia, g. stiz, f.
 quel-yser/quellijck. Molestus, morosus, fasti-
 diosus, a, um, o.
 quellijckhept. Morositas, g. tatis, f.
 quenckelen. *Holl.* Garrire, p. rivi, f. ritum.
 quendel. Serpillum, g. li, n. *berba.*
 quene/ klappepe. Mulier garrula,
 quenecon/ quenenkolt/ quenenclap. Deli-
 ria, g. riorum, n. ineptiz, g. tatum, f. pl. num.
 Fabulz aniles.
 quenen. Ineptire, p. rivi, f. ritum.
 quene/*Fl.* moesel. Tibia utricularis.
 quenen/ quel en. f. quelen. Garrire, ivi, itum;
 quentfelen. *Lente & fastidiosa mandera.*
 quaedel/kljer. Tonsilla, g. lz: glans, g. gland-
 dis, f.
 querdel/ snijfel van leedet/ querbelingen.
 Segmenta corii.
 querdel snijdet/*ironice* sthoenlapper. Cerdo,
 g. onis, m. Calceolarius, g. rii, m.
 querdelen. Dura & nodosa fila suere.
 quereile/ kjbaggie. Rixa, g. rixz, f. jurgium, g.
 gii, n.
 quereile/ tweedjacht. Discordia, g. diz: dissen-
 sio, g. onis, f. dissidium, dii, n.
 quereile soecken oft maken. Dissensiones
 cicere, concitare: dissidia suscitare.
 quereilleus. Jurgiosus, dissidiosus, rixosus, a,
 um, o. Jurgiorum architectus.
 quef/ neu-neirskén. Nugatrix, g. tricis, f.
 quesfel/ debote. Devota, g. tz, f. Devotioni de-
 dita puella.

QUE QUI

queselbollen/queselen. Tractare nugas set id,
 nugas agere.
 queseler. Morosus, g. si, m.
 queselinge. Nugz, g. garum; quisquiliz, g.
 liarum, f. pl. num.
 questie/bage. Quzstio, interrogatio, percon-
 ratio, g. onis, f.
 eeene questie propoueren. Interrogare, p. avi, f.
 atum: quzrere, p. quzrvi, f. quzstium, reg.
 acc. Posita quzstione lacessere.
 questie/materie van conferentie/van trac-
 tatis/van onderhandelinge. Argumen-
 tum, g. ti, n. quzstio, g. onis, f.
 questie/ swarighept om te resouderen. Ar-
 gumenti propositi difficultas.
 questie/verscheijl. Dissidium, g. dii, n. dissensio.
 g. onis, f. Intestis animis exercita contro-
 versia.
 questie tegen iemanden hebben. Habere
 dissidium cum aliquo.
 quetsch/*&c.* boos/*&c.* Pravus, a, um, o.
 quetsen/*Fl.* wonde. Vulnus, g. neris, n.
 quetsen. Vulnere, p. avi, f. atum; lzdere, p.
 lzli, f. lzsum, r. acc. f. wonden. Sauciare,
 p. avi, f. atum.
 quetsure. Lzsió, g. onis, f. vulnus, g. ne-
 ris, n.
 quetteren. Garrire, p. rivi, f. ritum: strepere, p.
 pui, f. pitum. Inepte loqui.
 quetterer. Garrulus, g. li, m.
 quettererisse. Garrula, g. lz, f.
 quettering. Garrulitas, g. tatis, f.
 quick/lebende/ galtu. Vivus, vividus, a, um;
 agilis, e, g. lisjalacer, alacris, alacre: vol ala-
 cris, e, g. cris, o.
 quicquen. f. oppquicken. Educare, avi, a-
 tum.
 quickhaege. Sepes naturalis, viva.
 quicksilber. Argumentum vivum.
 quieksteit. Motacilla, g. lz, f.
 quicksteyren. Caudam motitare.
 quick. *Fl.* Spectrum, g. tri, n.
 quijl/*Holl.* Fl. Falcia pituraria.
 quijlen/quijtinge. f. feberen/feberinge. Sali-
 vam crebro excernere.
 quijnen/*Fl.* *Holl.* quelen. Tabescere, p.
 bui.
 quijt/bzp. Solutus, dimissus, liberatus, a, um;
 liber, bera, berum, o.
 quijt maken. Dimittere, p. misi, f. missum,
 r. acc. Liberare, exonerare, p. avi, f. atum, r.
 se à re aliqñ. Missum facere, r. acc.
 ick sal u dat quijt maken. Ego te ab isto
 liberabo: ego te ista re exonerabo.
 quijt woerden. Amittere, p. misi, f. missum.
 perdere, p. peridi, f. perditum, r. acc. Ex-
 onerari, liberari, se re aliqñ.
 quijt zyn. Amisisse, perdidisse, r. acc. Libera-
 tum vs/exoneratum esse re aliqñ,

quistantte. Apocha, g. chz; acceptilatio, g. onis, f.
 quigten quistantie geben Acceptum ferre: acceptio ferre.
 sijn recht quigten. Cedere jure suo: jus suum alteri remittere.
 een rente quigten/afleggen. Redimere censum.
 quigten sijn belofte. Fidem suam liberare: promissis stare: pollicita prestare.
 quijtschelden. Debitum condonare: remittere zs a ienem.
 quinekt/softernyje. Insania, g. niz, f. deliramentum, g. ti, n.
 een quinekt wegh hebben. Delirare, v. avi, f. atum: insanire, p. nivi, f. nitum. Haud usquequaquē sapere.
 quinte quintjen. Drachma, g. mæ, f.
 quint/winst. Lucrum, g. cri; emolumentum, g. ti, tœnus, g. notis, n.
 't is quint Lucrum est: lucri loco est, quintappel/ Holl. Colocynthis, g. h. dis, f.
 quijspel om te sproepen. Aspergillum, g. li. n.
 quijspel om te vœgen. Peniculus, g. li, m.
 quijspelbiefse. Jun: as bombycinus.
 quijspelsteirten blipen. Adulari, p. atus, f. atum, dep. r. dat. vel ate.
 quijspelsteirten / ober ende weder loopen. Vagari, p. atus. l. atum, dep.
 quijspeltjen/obzsteltjen. Echinus, g. ni, m.
 quijst. Protusio, dissipatio, g. onis, f.
 quijsten/verquijsten. Dilapidare, avi, f. atum; prodigere, p. degi, f. factum, r. acc.
 quijsternje. Prodigalitas, g. ratis, f.
 quijstgebt quijstgoet/quijstshotel Dilapidator, g. oris: prodigus, ei, m.
 quote/aendeel/werf/mael Rata pars: viridis pars: viridis portio. sua cuiusque pars.
 de quote eyschen. Exigere capita: exigere tributaria capita: cogere tributū partem viliem.
 quotiseren/schatten/aendeel eyschen/de quote stellen. Ratam partem statuere: viliem portionem indicere.

R.

Rabardet. Rh barbarum, g. ri, n.
 Rabat van het caetspel. Sphæristerij redum inferius.
 Rabat/kraege. Lintum, collare orbiculatum.
 Rabat/afflagh. De summa vel pretio decellio, deductio detractio, diminutio.
 Rabatteren/afscroten. Deducere, minuere, detrudere de summa.
 Rabaut/boede. Nequam, o. indeclin. nebulosus, tenebrius, flagitiosus, verberosus, g. onis; sceleratus, g. ti; improbus, g. bi; sceleratus, g. mæ, f.

Rabaut/hoerjager. Scottator, g. oris, ganeo, g. onis; falax, g. lacies; libidinotus, g. li, m.
 Den rabaut spelen. Scurram agere: nebulo-nem agere.
 rabaut/truggelacr f. truggelacr. Arustator, g. oris, m.
 rabaudappel. Malum orthomasticum.
 rabaudsboge/ adag. uptreckeninge van luparidose. Pandiculatio, g. onis, f.
 Den rabauds boge spannen/ adag. sich van luparidose uptrecken. Pandiculari, p. atus, f. atum.
 rabauderje/rabaudts stuk. Nequitia, g. riz; scurrilias, g. tatis, f. flagitium, g. tij, teclus, leitis, n.
 rabbelen. Nugari, p. atus, f. atum, dep. Blaterare, p. avi, f. atum.
 rabbelster. Mulier impudicæ & dolosæ mendicans.
 rabot/Fl. i. slupse. Cataracta, g. æz, f.
 rabot/Fl. belet. Obex, g. bicis, m. obstaculum, g. li, n.
 rabot/Fl. tegenheyt. Adversitas, g. ratis, f.
 racalie/'t schupin van 't gepeupel. Vils plebis capra: abjectum plebis vulgus: vile plebis vulgus: plebeia tex: plebeiz fordes.
 racket/bal-net. Reticulum, g. li. n. Reticulum sphaericum, reticulum pilare, pilaris reticulum.
 racket. Eruca, g. ær, f.
 racketooten. Orbiculi visibiles. qui malum navis ambiunt, ut eorum ope facilis vela allentantur.
 rade/Hell. rasch. Cirò adv.
 radus. Raphanus, g. ni, m. raphanus, g. nidis, f.
 radr van den wagen. Rora, rz, f.
 radr van den boz neput Hautrom aquarium. rota aquaria.
 radr van 't horologie. Horaria rota: horologiidentatarota.
 radr om parken oft swaer gewicht om 't hoogh te treken Geranus, g. ni, m. Rota tractoria, tympanum tractorium.
 radrozaecken. Pœnariâ rotâ reum afficere vel plectere: noxali rotâ reum dedere.
 radrmaecher Carpentarius, g. rij, m.
 radrnarbe. Modiolus rotæ.
 radrschere. Canthus terreus rotæ.
 radrsprecke RADIUS rotæ.
 radrpeere. Sufflamen; g. minis, m.
 radrspoure. Orbita, z, f.
 radrbelge. Aulis, g. lidis, f.
 raek/genbal. Casus, sūs, m. eventus fortuitus.
 't is een raek. Casu contingit: fortuito evenit: met een raek by gehalle. Casu fortuito.
 raek/aentastlinge. Tædus, aractus, g. ætās, m.
 raecken. Tangere, p. reugi, f. tactum: atterere, p. avi, f. atum, r. acc.

raek/

taetk / *Holl. reke. Rastrum, g. stri; raffellum, g. li, n.*
 taechen / *Holl. met een taetke by een scherren. Rastru cogere: raffello colligere.*
 taechel. Sarculum, g. li, n.
 taechelen. Sarrire, p. rivi, f. ritum: sarculare, p. avi, f. atum, r. acc.
 taecheler. Sarritor, sarculator, g. oris, m.
 taechelinge. Sarritura, g. ræ: sarritio, sarculation, g. onis, f.
 taechropen / *Fl. kijben. Altercati, rixati, p. atus, f. atum, dep. Lites movere.*
 taeden / *raedt ende daet geben. Suadere, p. si, f. sualum, r. dat. Consilium dare, præbere: consilio adesse, r. dat. consilio juvare: ope & consilio juvare, r. acc. Authorem alicui esse.*
 taeden tot iet. Suadere, p. suasi, f. suasum r. dat. pers. & acc. rei. Suadere cupiam aliquid: incitare aliquem ad quippiam.
 raeden / *geraeden. f. Geraeden. Consulatus, a, um, o.*
 raedt / *advis. Consilium, g. lii, h. sententia, g. rix, t.*
 met raedt. Consulere, consulto, adv.
 hoor wien raedt. Tuo consilio: tuo suasio, tuo ductu, hortatu, instinctu: te suasore, hortatore, consultore, auctore.
 raedter / *raedtgeber. raedtsman. Consulor, suator, g. oris: consiliarius; g. rii: author, oris, m.*
 den raedt / *bergaedinge der Raedsheeren. Senatus, r. rûs, m. Senatorum consessus: ordo Senatoriius.*
 Raedtkamer / *raedthuis. Prætorium, g. rii, n. curia, g. rix, t. Basilica, z, t.*
 Raedt houden / *raedtslaen. Consultare. deliberare, p. avi, f. atum. Consilia agere, inire consilium; consilia conferre: consilia agitare: consilium capessere, capere.*
 te raede gaen / *raedt vragen. Consulere, p. sului, f. sulum, r. acc. petere consilium à quopiam: consyltare quempiam: inquirere alicujus consilium.*
 raedtnoos / *die geenen raedtheeft oft en weert. Consiliis pers.*
 raedtsaem / *wijs / die goeden raedt geben kan. Consultus, a, um; prudens, g. demis, o.*
 raedtsaem binden. Judicare, expedire, consultum arbitrari.
 raedtsaem / *proffytelyk menagiet. Frugi, indecl. Industrius œconomus: rei œconomice peritus.*
 raedtsaemheyt. Frugalitas, g. tatis, f.
 raedtsel. f. geraedtsel. Enigma, g. tis, n.
 raedtsandel. Auctio, g. onis: causa, g. iz, f.
 Raedts Heer. Consiliarius, g. rii. Senator, g. oris. Vir Senatorius, ex ordine Senatorio, ordinis Senatorii.

raedtslag. Consultatio, deliberatio, g. onis, f.
 raet / *Fl. tiel. Tenuis, nûc, g. nuis, exilis, lè g. lis, o.*
 raem / *Daer men iet aen uyt spant. Extentorium, g. rii, n. (1z)*
 raem / *lyst. Pluteus, g. tei, m. marginale staburaem van de vensters. Jugamenta fenestradum.*
 raemen / *uytspannen. Distendere, extendere, p. tendi, f. tensum & tentum, r. acc.*
 raemen f. raedt houden. Consociare consiliacum aliquo, consultare, deliberare, avi, atum.
 raemen / *sluypen / resolveren. Decernere; p. crevi, f. cretum, desinire, p. finivi, f. finitum, r. acc.*
 raemen / *Holl. meppen. Putare, existimare, judicare, p. avi, f. atum; arbitrari, opinari; p. atus, f. atum, dep.*
 raente / *'t geracinte van eenen mensche. Compages; g. gis, f. sceleton, g. ti, n.*
 raep. Collectio, g. onis, f.
 raepen / *bergaerden. Colligere, p. legi, f. lectum, r. acc.*
 raepen / *opnemen. Tollere, p. sustuli, f. sublalum; levare, p. avi, f. atum. r. acc.*
 genoechte raepen. Delectari, p. atus, pass. Voluptatem capere: oblectare se: voluptatem haurire.
 sine sinnekens raepen. Colligere se.
 raepelingen. Collectanea, p. neorum, n. pl. h.
 Raepstans. Miscellanea, g. neorum, n. pl. h.
 Turba miscellanea.
 raepser. Collector, accumulator, g. oris, m.
 raepinge. Collectio, sublevatio, g. onis, f.
 raepont. f. rapondrappel. Malum orthomasticum.
 raepse. Rapa, g. pz, f. rapum, g. pi, n.
 raepbucht / *rapier / Holl. raeplandt. Rapina, g. nz, f.*
 raepcrupdt / *raepboof. Rapacia sive rapacia, g. ciorum, n.*
 raephoen. f. Watrys / & Welthoen. Perdix icis, f.
 raeprede / *Holl. een maete van xv. doeten. Mensura XV. pedum.*
 raepsmout. Olem rapaceum.
 raepstucke. Chloris, g. ris, f.
 raer / *dat niet gemeen en is. Rarus, a, um; infrequens, g. quantis, o.*
 raer / *costelyck. Exquisitus, pretiosus, a, um, o.*
 raerelgck / *niet dichtwils. Raro, infrequent, adv.*
 raerheyt / *dat niet deel gesten en wert. Raritas, g. tatis, f.*
 raeselen. Somnari ineptias.
 raeselinghe. Somnium lymphaticum.
 raesen / *dweypen. Delirare, p. avi, l. atum; insanire, p. nivi, f. nitum: delirare, pio, p. lupui, sine sup. Rabie agitari: furis agitari.*
 raesende siekte. Phrenesis, g. sis, f.

raefendemaken. In furorem agere, *r. acc.*
 raefshop. Delirus, infanus, a, um, o.
 raefenpe. Delicium, g. iii, n. infania, g. niz, f.
 raefen en tieren. Ineptire, lascivire, p. ivi, f.
 itum. Strepitum, tumultum excitare.
 raefshop/die deel geruchts maect. Tumultuosus, a, um, o.
 raeferen / affchieren. *f. raferen.* Abradere, ali, asum: Detondere, ondi, onsum.
 raete/ponigh-raete. Favus, g. vi, m.
 raete/postie. Rata, g. rz, f.
 raetel. Crepitaculum, crotalum, g. li, n.
 raetel/nachtroep. Pizco nocturnus.
 raetelen. Crepitare, p. avi, f. atum. Crotalum pulsare.
 raetelen/snaeteren. Garrere, p. rivi, f. ritum.
 raeteler. Rabula, g. lz; garrulus, g. li, m.
 raetelarr/efpenboom. Populus Lybica.
 raetelgoudt. *f. klattergoudt.* Bracteola, z, f.
 Raebe. Corvus, g. vi, m.
 de Raebe aengaende. Corvinus, a, um, o.
 Raeben gefchjeent. Crocitaro, g. onis, f.
 Raeben-kock. Carnifex, g. ficis, m.
 Raeben-koft. *f. galgen-aes.* Furfifer, i, m.
 Raeben-fwert. Coracinus, a, um, o.
 Raeben-boet/krappen-boet. Coronopus, g. podis, f. herba.
 Raaffneren. Purgare, expurgare, p. avi, f. atum, *r. acc.*
 Rafter / ongetinnert rouw balckhout. Lignum rude: truncus non dolatus.
 ragh/rage/Holl. Aranea, g. nez, f.
 ral/tallerne/vel. Ridelicum, ludicrum: ludicra cavillatio: jocularis cavillatio: jocosorum & ridiculorum ludus.
 tallen/gerken ende spotten. Jocari & cavillari: jocus & cavillationibus ludere: jocos & ridicula miscere.
 de ral niet iemanden houden. Joco cavillari in aliquem: aliquem ridiculis cavillari: jocus & ludificationibus cavillari in aliquem.
 Ram. Aries, g. rietis, m.
 ramagie/ wilten fanch der vogelen. Nativus avium cantus; avium cantio vernacula.
 ramagie/rjfers/rjstwerck. Ramalia, g. dium, n. pl. num.
 ramas/bergaderinge van bele dingen op een gefast. Congeries, g. riei, f. cumulus, g. li: acervus, g. vi, masc.
 ramafferen/ op een bergaderen. Acervare, coacervare, cumulare, accumulare, p. avi, f. atum.
 ramepe/fozm-ram/hodie. galerpe. Aries, g. rietis, m. testudo, g. dinis, f. Machina arietaria.
 ramnepen. Arietare, p. avi, f. atum, *r. acc.*
 ramneken/Fl. rooftepe. Panis escharitas.
 rannelen/heet zjn. *f. rannelen.* Lascivire, ivi, itum. Vim masculam exercere.

rannelen/gerucht maecten. Streperé, perstreperé, p. pui, f. pitum.
 ranneler / die gerucht maect. Tumultuator, g. oris, m.
 ranneler. *f. stanneler.* Balbus, i, m.
 rannellinge. Sreptus, g. rús, m. commotio, tumultatio, g. onis, f.
 ranneling in den buprck. Intestinorum rugitus.
 rannoer. Rumor, g. oris; tumultus, strepitus, g. rús, turba, g. bz, f.
 rannoeren. Tumultuari, p. atus, f. atum, *dep.*
 rannoer-neeft. Coryphæus, g. phzi, m. Auctor, magister, princeps barbarum.
 ramp/campspoedt/ongeluck. Malum, g. li; infortunium, g. nii, n. miseria, g. riaz: adversitas, g. tatis, f.
 rampfalign/rampspoedigh. Infortunatus, infaustus, a, um; miser, ra, rum; infelix, g. licis, o.
 ranck/smal/dun. Exilis, gracilis, e, g. listenuis, tenuis, g. tenuis, o.
 ranck maken. Tenuare, extenuare, p. avi, f. tum, *r. acc.*
 ranck worden. Gracilefcere, *sine prae. aus sup.* tenuari, p. atus, *pass.*
 ranckhet. Gracilitas, exilitas, tenuitas, g. tatis, f.
 ranckoke/tack. Ramus, g. mi, m.
 ranckoken Flagellum, g. li, n.
 rancke van den wijngaerd. Palmes, g. mitis, m.
 rancke/bedzogh. Fallacia, g. ciaz; astutia, versutia, g. tiz, f. dolus, g. li, m.
 rancken/ranckdzaken. *f. sich reken.* Pandiculari, atus, *dep.*
 rancker, *f. rancket.* Reticulum, g. li, n.
 rancken/verholen haet/ranckure/ranckore/ranckente/Fl. Rancor, g. oris, m. simulas, g. tatis, f. Acerbum rectumque odium: acerbi ac dissimulantis animi odium: acerbius simulas.
 rancken/dzagen. Acerbo esse in aliquem animo; Gerere simulas cum aliquo.
 randt/kant/booyt. Margo, g. ginis: limbus, g. bi, m. ora, g. rz, f.
 randt van eenen beker. Labrum, g. bri, n.
 randt van een ribiere. Crepido, g. dinis, f.
 randen/eemen randt aen icet maken. Marginare, crepidare, p. avi, f. atum, *r. acc.*
 randen/randten/Fl. Delirare, p. avi, f. atum; insanire, p. nivi, f. nitum.
 randt-upl/kerck-upl. Ovis, g. tidis, f. Noctua auria.
 randuppen. Effusè currere cum impetu.
 ranft/ranftigh. *f. garftigh.* Rancidus, a, um, o.
 randtfoen/lofgeidt. Lytrum, g. tri, n. Redemptiois

ptionis pretium: redimendi captivi pretium.
ſijn rantſoen maken. Facisci de redemptionis
 pretio.
ſijn rantſoen betalen. redemptionis pretium
 pendere, dependere, numerare.
rantſoenen/rantſoeneren/los kooppen. Re-
 dimere, p. demi, f. demptum. Pretio liberare,
 r. acc.
rantſoeneren/den rantſoen betalen. Capti-
 vo legem redemptionis imponere: redem-
 ptionis pretium indicare.
rap/ſne/ganw. Celer, g. leris; velox, g. locis;
 pernix, g. nicis; agilis, e, lis; impiger, gra-
 grum; properus, a, um, o.
rappigheyt. f. rasheyt. Celeritas, velocitas,
 atis, f.
rapaille. f. racaille. Fex plebis.
raepe. f. raeye. Rapum, i, n.
Rapier. Ensis, g. sis; gladius, g. dii, masc.
rapontick. Rhapsoticum.
rappe/erappe/drupde. Racemus, g. mi,
 m. uva, g. vz, f.
rappe/roofken van eenigh ſeer. Crustula
 ulceris; crustula scabiei: scabioſe partis
 crusta.
rappe/rappigheyt/schoyſthepde. Scabies,
 g. bici: impetigo, porrigo, g. ginis, mentagra,
 g. grz, f.
rappigh/schoyft. Scabioſus, impetiginosus,
 mentagicus, a, um, o. Scabie infectus.
rappel. revocatio, g. onis, f.
rappoxt/oberdacht/berſlagh/berhael.
 Narratio, g. onis, f. verba, g. borum: dicta,
 g. Qorum, n. pl. num.
na 't rappoxt van utwe dienſtboden. Ut
 narrant tui domesticis: ut est sermo tuorum:
 ex ipsis tuorum verbis.
rappoxt/oberdzaeginge/beradderpe. De-
 latio, g. onis, f.
balſch rappoxt. Falsæ delationes.
rappoxt/antwoorde. Responsum, g. si, n.
rappoxteren/berhaelen. Narrare p. avi, f.
 atum: referre, fero, p. retuli, f. relatum,
 r. acc.
rappoxteren/ſich berdzagen tot pet. De-
 ferre, fero, p. detuli, f. delatum: permittere,
 p. miſi, f. miſum.
ſich rappoxteren aen den authent. Fidem
 relinquere auctori.
rappoxteur/beradder/oberdzager. Delator,
 g. oris, m.
rappoxteur/die eenigh rappoxt doet. De-
 nuntiator, g. oris, m.
rappoxteur in recht. Relator, g. oris, m.
 Litis relator, cauſæ judicandæ relator.
raſ. Sericum ſabile: textum raſum.
raſſin de zee. Charybdis, g. dis, f.
raſch/ſnel. f. raſ. Rapidus, a, um, o. Velox,
 ocis, o.

raſch van de handt. Manus promptus.
raſchelyck. Velociter, ocus, raptim, adv.
raſſchen. Festinate, properare, p. avi, f. atum.
raſcheyt. Velocitas, pernicitas, celeritas,
 g. tatis, f.
raſeel. Phaselus, g. li, m. navis.
raſeren / tot het bel toe aſſcheiren. Ad
 cutem radere: ad cutem tondere: ad ipſam
 cutem attondere.
raſeren den bartt. Novacula barbam abra-
 ders.
raſeren/te gponde toe aſſnijten. Demolire,
 p. litus, ſlitum, dep. escidere, p. cidi, f. ciſum:
 subvertere, p. verti, f. verſum: delere, p. levi,
 f. letum, r. acc. Solo aquare.
raſſer/Fl. Modius, g. dii, m.
raſſyn. f. raſſyn. Uvæ paſæ, f. pl. num.
raſpe. Radula, g. lz, f.
raſpen. Friare, p. avi, f. atum: comminuerre,
 p. nuſ, f. natum, r. acc.
rate/honigh-rate. Favus, g. vi, m.
rate/behooyte/poztie. Rata, g. tz; portio, g.
 onis, ſcem.
ratel. f. raetel. Crotalum, i, n.
ratificatie/ bekrachtigugy. Rati habitio,
 approbatio, comprobatio, g. onis, f.
ratificeren/ bekrachtigen. Approbare, com-
 probare, p. avi, f. atum, r. acc. ratum habere.
ratte. Glis, g. gliſis; forex, g. ricis, m.
ratteken. Musculus, g. li, m.
rattenkot/ rattenneſt. Glirarium, g. ni, n.
ratten-kuypde. Anonitum, g. ti, n.
ratten-keutel. Muscerda, g. dz, f. Stercus
 murinum, ſimus murinus.
ratten ſteirtjens. Nucameſta, g. torum, n.
 pl. num. ſos.
ratten baile. Muscipula, g. lz, f.
raube. f. raebe. Corvus, i, m.
rabelen/ rabeelen/ op't watre dzijben.
 Fluctuare, p. avi, f. atum.
rabellinge. Vortex, g. ticis, m.
rabelen/ Holl. berwerken. Intricari, p. atus,
 paſſ.
rabelen/raefen. Inſanire, p. nivi, f. nitum.
rabot. Lupanar, g. naris, n. caterva nebulo-
 sum.
rabotten/getier maken. Tumultuari, p. atus,
 f. atum, dep.
rabotten/rabot houden. Lenocinium exer-
 cere.
rauweler. Olla ſiſilis.
raepe/den trek van eene penne. Linea, g.
 nez, f. ductus, g. Qus, m. Calami ductus
 in papyro: inducta ſcripto linea.
**raperen/ f. roperen/ met eene penne dooy
 ſtrijcken/ uyt doen.** Transverſa lineâ
 inducere: inductâ lineâ obliterare: lineâ
 ductâ delere, r. acc.
raael/ liberael. f. mildt. Liberalis, is, e, o.

reuel / byff flupbers. Drachma Attica.
 rebue / Fl. f. ribbe. Costa, z, f.
 rebel / weberspanningh. Rebellis, e, g.
 lis; retractarius, a, um, o.
 rebellere. Rebellare, p. avi, f. atum, defi-
 cere, p. feci, f. factum. Seditionem conci-
 gare: ab imperio desciscere vel discedere: *Principis imperium detrectare, vel jugum excutere: rebellionem instituire: contra principem insurgere.*
 rebellie. Defectio, rebellio, g. onis, f. reb-
 bellium, g. lii, n.
 recept. Pharmacum, g. ci; medicamentum,
 g. ti, n. potio, g. onis, f.
 recherche / ondersoek. Inquisitio, conqui-
 sitio, g. onis, f.
 recherche doen. Inquirere, p. quisiui, f. situm,
 indagare, investigare, p. avi, f. atum; *iscurari, p. atus, f. atum, dep.*
 recht / billigh. Rectus, bonus, justus, a, um, o.
 recht / billigheyt / recht ende reden.
 Rectum, g. ai, verum, g. ri; xquum, g. qui;
 iustum, g. ti, n. xquitas, tatis, f. *indeel.*
 recht / gerechtighluck Rechte, juste, vere, *adv.*
 recht / behorelijck. Appositè, congruenter, *adv.*
 recht / het recht Jus, g. juris, n. lex, g. legis f.
 recht doen. Judicare, p. avi, f. atum, r. *acc.*
 Justitiam administrare: jus dicere: leges
 exercere.
 hoor recht roepen. In jusvocare.
 te recht. Jure merito.
 recht-dag. Dies factus.
 recht-dag houden. Forum agere. (o.
 rechtelijck. Judicialis, e, g. lis; judicarius, a, um,
 rechtelijcken. Legitime, iuste, *adv. jure,*
 lege, *abl. absol.*
 rechten / in recht dingen. f. procederen.
 Agere lites.
 rechter. Jdex, g. dieis, m.
 rechterstoel / pierschare. Tribunal, g. nalis, n.
 rechtkamer. Curia, g. ri; z, f.
 rechtgeleerde. Jurisperitus, g. ti, m. Legum
 & juris peritus.
 rechtmatigh. Aequilibris, e, g. bris, o.
 rechteloos. Irregularis, e, g. ris, o.
 rechtshandel / proces. Dica, g. cæ; actio, g.
 onis; controversia, g. si; z, f. Actio forensis.
 rechtspreucke. Jurisdictio, g. onis, f.
 rechtsoeren thepdt. Jurisprudencia, g. ti; z, f.
 rechtstaedt. Judicialis locus.
 rechtveidigh. Justus, xquus, a, um, o.
 rechtveidighheyt. Justitia, g. ti; z; xquitas, g.
 tatis, f.
 rechtveirdigen. Justificare, p. avi, f. atum, r. *acc.*
 iustum reddere, iustum pronuntiare.
 rechtveirdighmakinge. Justificatio, g. onis, f.
 recht wisse. Jure, ipso jure.
 recht / niet from / effen. Rectus, directus; x-
 quus, a, um, o.

recht henen / recht upt. Recta, directè, *adv. re-*
 ctè limite.
 recht nederwaerts. Recta deorsum.
 recht opwaerts. Recta sursum.
 rechtgeloobigh. Orthodoxus, a, um, o.
 rechthoekigh. Rectangulus, a, um, o.
 rechtshaffen. German. rechtshaffig. Exa-
 ctus, accuratus, perfectus, germanus, pro-
 bus, a, um, o.
 rechtsinnigh. Integer, grs, grum; candidus,
 sincerus, apertus, a, um, o.
 rechtsinnigheyt. Integritas, sinceritas, g. ta-
 tis, f. candor, g. doris, m.
 rechtsinnighk Integre, candidè, sincerè, *adv.*
 recht snoet. Perpendicularum, g. li, n. norma,
 g. m; z; linea, g. nez; regula, g. l; z, f.
 recht upt / optecht. f. rechtsinnigh. Can-
 didus, a, um, o.
 rechtren / recht maeken. Dirigere, p. direxi,
 f. ductum, r. *acc.*
 recht / bequaem. ut: Recht te passe ko-
 men. Commode vel opportune venire.
 't is recht dat my gelijcke. Aptissimum, g.
 commodissimum mihi est.
 recht / oberende. Erectus, rectus, a, um;
 stans g. stantis, o.
 recht ober ende setten. Erigere, p. erexi, f.
 erectum, r. *acc.*
 recht / niet slinck. Dexter, tera, terum, o.
 rechte handt. Dextra, g. tri; z, f.
 rechts ende slinck. Ambidexter, a, um, o.
 rechtswier. Patruelis, g. lis; sobrinus, conso-
 brinus, amittinus, g. ni, m.
 rechtbank. Abacus, g. ci, m.
 rechtren. f. aenrechten. Instruere, p. uxi, f.
 tructum; Apparare, avi, atum.
 reciprog / onderlingh / weerzyds / weerkes-
 rig / heen ende weer. Mutuus, reciprocus,
 a, um, o.
 reciproquelijck. Mutuo, reciproce, *adv.*
 reciproquelijck doen / reciproquieren. Mu-
 tuum referre, rependere: vicissim responde-
 re, vicissim rependere: paria facere.
 reciprocatie / weerkeringh. Mutui rei in-
 terpositio.
 recke. Pertica, g. cz, f.
 recke van de vogelaers. Ames, g. miti; z, m.
 recken / strecken. Tendere, distendere, exten-
 dere, p. tendi, f. tensum & tentum, r. *acc.*
 sijn recken / ranchb;aken. Pandiculari, p.
 latus, f. atum, *dep.*
 het recken. Pandiculario, g. onis, f.
 reckinge / upt / streckinge. Extensio, disten-
 sio, intensio, g. onis, f.
 recognosceren / besien. Inspicere, cio, p. spexi,
 spectum; instrare, p. avi, f. atum, r. *acc.*
 recognosceren / vergelden / lonen. Retribue-
 re, p. bui, f. butum, reddere, solvere mer-
 cedem; parem gratiam referre.

recognitie/vergeeldinge/loon. Merces, g. cedis, f. primum, g. mii, n. retributio, g. onis, f.
recognitie / erkentenis / de herkennenisse van basael tot syuen leenheer. Professio clientelaris funoi.
recommanderen/bebelen. Commendare, p. avi, f. atum, r. acc.
recommanderen/sich aen iemandt recommanderen/reenen groetenisse senden. Salutare, p. avi, f. atum, r. acc. Salutem dicere: r. dat.
recommanderen/prijfen/aenyprijfen. Commendare, laudare, celebrare, p. avi, f. atum, r. acc.
recommandabel/prijfelijk Commendabilis, laudabilis, e, g. lis: commendandus, laudandus, a, um, o.
recommandatie/boordernis. Commendatio, r. onis, f. Littere commendatitiz.
recommandatie/groetenisse. Salutatio, g. onis, f. Salutis renuntiatio.
recommandatie, tof Commendatio, laudatio, r. pratio, g. onis, f.
recompensie/vergeeldinge/gagie. Merces, g. cedis, f. primum, g. mii, n.
recompenseren / vergelben / hangelijcken doen. Rependere, p. pendis, f. pensum: retribuere, p. bui, f. butum.
reconciliatie/versoeninge. Reconciliatio, g. onis, f. reditus in gratiam.
reconcilieren/versoenen. Reconciliare, p. avi, f. atum, r. acc. rei & dat. perf. In gratiam restituere, reponere, reducere.
reconvenieren / sich van herweirder aenlegger maken. Conveniencem petitorum eadem actione convenire: petitorum eodem ipsius iudicio appellare & arcessere: actionem, in actorem retorquerere.
reconventie/tegenpysch/weder aenspzaek. Actio in actorem retorasio.
recours/toeblycht. Refugium, perfugium, g. gii, n.
reconbuzeren/wederom krijgen. Recuperare, p. avi, f. atum: recipere, pio, p. cepi, f. ceptum, r. acc.
recreatif/vernakelijck. Amoenus, iucundus, gratus, a, um, delectabilis, e, g. lis, o.
recreatie/erelijck vernakelijck. Animi relaxatio, recreatio, remissio: liberale oblectamentum.
recreatie/spel. Ludus, g. dilulus, g. sus, m. Animi ludicra remissio.
recreeren/vernakelijck. Recreare, oblectare, p. avi, f. atum: reficere, cio, p. feci, f. factum. Laboribus confectum animum relaxare.
Rector/regeerder. Rector, g. oris, praes, g. fidis, m.
redene / spzaek. Sermo, g. onis, m. dictio.

oratio. g. onis, f.
redenen. Loqui, p. locutus: sermocinari, p. atus, dep. disserere, p. serui / fertum, fari, fati vel fare, tatur, & imper. fare.
redenaar/Fl. Rhetor, orator, g. oris, m.
reden kunst. Rhetorica, g. cz; & Rhetorice, g. ces, f.
reden-rijck. Eloquentis, g. quentis, disertus, a, um, o.
reden-rijcke up spzaek. Copiosa oratio.
reden/oorzake waerom iet gespjet is. Ratio, g. onis, causa, g. sz, f.
reden kracht ende veel van de ziel d'welck discouereet. Ratio, g. onis, f. iudicium, g. cii, n. mens, g. mentis, f. Animi pars mentis & rationis capax.
redene / het discours ende oordeel selbe van de redene. Ratio. ratiocinatio, g. onis, mens, g. mentis, f. iudicium, g. cii, n. Ratio nis actio & exercitatio.
redelijck. Rationalis, e, g. lis, o. rationis particeps: ratione praeditus.
reden/billigheyt/redelijckheyt. Aequum, g. qui, fas, n. in iust.
't is reden. Aequum est, jus est, fas est.
tegen reden. Contra fas.
tegen recht en reden. Prae jus fasque.
redelijck. Aequus iustus, a, um, o. Aequo congruus: cum requirere conjunctus.
redhibitie / wedergebing als men iet geucht heeft / ende't selbe behint geen te baerbaer goedt te zijn / r selbe wederom sendt. Item als den bekooper 't onleberbaer goedt wederom neemt. Redhibitio, g. onis, f.
actie redhibitioir/om den bekooper te doen sijn onleberbaer goedt wederom nemen. Actio redhibitoria.
redzes/herstellinge/verbeteringe. Restitutio, correctio, g. onis, f.
redzessen/herschticken / herstellen. Restituere, p. tui, f. tutum, r. acc.
redzessen/verbeteren. Corrige, p. correxi, f. rectum; emendare, p. avi, f. atum, r. acc.
reduceren / herbzengen / wederlephen / te recht bzengen/wederom bzengen. Reducere, p. duxi, f. ductum; revocare, p. avi, f. atum, r. acc.
reductie/wederbzenginge. Restitutio, redactio, g. onis, f.
redure / wachthups. Praesidiaria Ratio.
ree/hinde. Cervus, g. vz, f.
reekalf. Hinnulus, g. li, m.
ree/wilde gepte. Caprea, g. praes, f. capreolus, g. li, m.
reden/geret maken. Parare, apparare, praeparare, p. avi, f. atum: instruere, p. struxi, f. struatum, r. acc.
screepen reden. Navos instruere.

reeder. Classis instructor.
reedschap. Preparatio, g. onis, f. apparatus, g. tūs, m.
reedschap/wercktuypgh. Instrumenta, arma-
 menta, g. torum, n. pl. num.
reedt/gereedt. Paratus, promptus, expeditus,
 a, um, o.
reedsant. Fundum arenosum: arena imi
 fundi.
zeel/rauck. f. reil. Exilis, e, o.
ze-zel/dar in de Daet so is. Realis, e, g. lis,
 Reipsa existens; reipsa sonstans.
ze-elyck. Reapse, reipsa, omnino, reverā.
zeen/Fl. f. reipi. Purus, a, um, o.
zeep. Circulus, g. lioribis, g. bis, m.
zeep/Fl. Holl. Funis, g. nis, m. reftis, g. nis, f.
 tomex, g. micis, m.
zeepdans. Petraurum, g. ri, n.
zeep-danffer. Petraurista, g. stz, m.
zeepen/met den zeep spelen. Ludere circulo
 ligneo.
zeep-houdt. Ligna victoria.
zeep-slager/kupper. Victor, g. oris, m.
zeepen het blas. Vellere linum.
zeerelt. Clamare inftar cervi eervani appetentis.
zeerstem. Racemus, g. mi, m. uva, g. vz, toem.
zeeffiem ajunng. Ceparum uva.
zeeffseinen. Colligare, p. avi, f. atum, r. acc.
zeerten het blas. Stringere linum: linum in a-
 gris preparare.
zeew/zeewfel/zeewfweet. Spuma lethali-
 lis.
zeewmen/ schobben in de pesthupsen. Pol-
 lingere, p. linxi, f. linctor.
zeewuer/ schobber. pollindtor, g. oris, m.
zeewwinge. pollinctura: g. rz, f.
refectie/wat eteng. Cibatus, elus, g. sūs; ci-
 bus, g. bi, m. refectio, g. onis, f.
refefijn. f. refrijn. Intercalaris versus.
reformacie/herbozninge/herstellinge. In-
 stauratio, g. onis, f. Reformatio, g. onis, f.
reformacie/beteringe. Correctio, emendatio,
 instauratio, restitutio, g. onis, f.
reformateur/hersteller. Instaurator, restitu-
 tor, g. oris, m.
reformateur/herbeterer. Corrector, emen-
 dator, g. oris, m.
reformieren / op den ouden boet bzingen.
 Reformare, p. avi, f. atum, r. acc. Ad prio-
 rem formam revocare: pristino formā re-
 situere.
reformieren/herbeteren. Reformare, p. avi, f.
 atum, corrigere, p. rexi, f. rectorum, r. acc.
refrijn / herhalinge van 't selfde rijm oft
ende. Metri clausulæ iteratio, repetitio: al-
 ternans dicti aut sententiz frequentatio.
refrijn/dicht dat dickmael op malkadde-
ren slaet. Intercalaris versus; intercalare me-
 trum.

refraetfcheren. Reficere se cibo potuve: non-
 nihil cibi potūve sumere.
refter. Coenaculum, g. li, n. vulgō refectorium.
refus/wepgeringe. Denegatio, g. onis; repul-
 sa, g. lz, f.
refuseren. f. wepgeren. Abnuere, p. npi; f.
 nulum. Recusare, denegare, detrectare, p. avi,
 f. atum.
refutatie/wederlegginge. Confutatio, rehu-
 tatio, g. onis, f.
refuteren / wederleggen. Retellere, p. felli,
sine sup. recutare, p. avi f. atum, r. acc.
regael/benijn/bergif. Aconitum, g. ti, neutr.
regaleren / wel tracteeren / goede ciet aen
Ogen. Laute & festive aliquem excipere:
 comi et & humaniter tractare.
regard / oysicht / respect. Ratio, g. onis; cau-
 sa, g. lz, f. nomen; g. minis, n.
iek en begeire dat niet booz mijn regard.
 Non meā causā id cupio: haud meo no-
 mine id peto.
in regard / ten regard / ten oysien oft re-
spect. Habitā ratione: in itā ratione cum: si
 componas, vel si contuleris cum, &c.
regard nemen op tet / iet insten. Rationem
 habere; rationem ducere: respectum habe-
 re, r. gen. considerare, avi, f. atum; expen-
 dere, p. pendi, f. pensum, r. acc.
regeren / goubernerren. Regere, p. rexi, f. re-
 ctum; gubernare, regnare, imperare, p. avi,
 f. atum, r. acc. Praesic, praesum, p. praesui,
sine sup. praesidere, p. sedi, f. sessum, r. dat.
regeren/regneren. Regere, p. rexi, f. rectorum.
 Cum potestate esse: cum potestate esse: im-
 perio potiri: reum in regno potiri: regio
 jure ac potestate imperare: summo jure cla-
 vum regni tenere.
regent / regeerder. Rector, gubernator, mo-
 derator, imperator, g. oris, m. regni admi-
 nistrator, procurator.
regente. regni administratrix, procuratrix.
regeringe. Regimen, g. minis, n. administra-
 tio, gestio, rectorio, g. onis, f.
hp regeeringe van Augustus. Regname,
 imperante Augusto.
regel / regelet om lijnen te trecken. Regula,
 g. lz, f. canon, g. nonis, masc.
regelen / lijnen trecken. Lineare, p. avi, f. a-
 atum, lineas ducere ad regulam: ex regulā
 ducere lineas.
regel-recht. Directus, a, um, o. E diametro.
regel recht. Rectā, directē, adv.
regels gewyse. Inftar linez sive regulz.
regel/zoome dienende op recht snoer in een
nigen handel. modus, g. di, m. norma, g. ma.
 f. gnomon, g. monis, m. Vide regel/wedde.
Lex, g. legis, f.
regel houden. Modum servare: modum te-
 nere,

regel stellen. Modum praescribere, praefinire, vel praestituere: suas partes assignare; sua munia distribuere, *reg. dat.*
 regeleren/ sich boegen naer den regel. Ad regulam dirigere; ad normam exigere: ex rationis regulam rem ponere.
 sijn leben te regeleren. Actiones vitamque universalem ad rationis normam dirigere, exigere, ex rationis regulam fingere, componere, instituire.
 regeleren / regel stellen / s. regel stellen. Modum praescribere.
 regel/ wiet/ oordonnante/ reglement. Lex, g. legis, f. praescriptum, g. ti, n. praescriptio, g. onis, f. Praescripta gerendi formula, praefinitus agendi modus: praestituta agendi ratio.
 regel/ maniere van leben in de kloosters. Ordinis religiosi statuta, constitutiones, sanctiones, sancita, &c.
 regen, Pluvia, g. viz, f. imber, g. bris, m. regenachtigh. Pluvialis, e, g. lis, o.
 regenback. Cisterna, g. naz, f. lacus compluvius.
 regenbeke. Torrens, g. rentis, f.
 regenbooge. Iris, g. tidis, f.
 regenen. Pluere, p. plui, f. plutum; compluere, impluere, p. plui, f. plutum.
 regengat. Plaga coeli pluviosa.
 regenmantel. Lacerna, g. naz; penula, g. iz, f.
 regenplaets. Compluvium, g. vii, neut.
 regenschente. Nimbus, g. bi, m.
 regen-begel. Arquata, g. tz, f.
 regenwater. Aqua pluvia.
 regenwoort. Lumbricus, g. ei, m.
 regeren/ s. regneren. Regere, rexi, rectum.
 regere-sucht. Regnandi libido.
 regiment/ regeringe/ s. regeringe. Regiment, inis, n. Administratio, onis, f.
 regiment soldaten. Legio, g. onis, phalanx, g. langis, g.
 register/cataloge. Catalogus, g. gi, m. album, g. bi, n.
 register van eenen boeck. Elenchus, g. chi, m. Index libri.
 register/ daghbocck/ journael. Ephemeris, g. tidis, f. Ephemeræ tabula: diaræ tabula: diurnorum actorum codex.
 register houden/ te boeck stellen. In ephemerides scribere, in codicem referre: codici inferre: in commentarium referre: codici register op d' Diggel. Ordines organici.
 oude registers. Archiva, g. vorum, n. pl. num.
 registreren. s. register houden. In codicem referre.
 registreringhe. Inscriptio, annotatio, g. onis, f.
 regnerder/ &c. s. regent/ &c. Rector, gubernator, oris, m.
 regneren/ s. regeren. Cum imperio esse.

reil/ dum/ ranch/ sual. Tenuis, e, g. nuis, gracilis, exilis, e, g. lis, o.
 reilhept. Gracilitas, tenuitas, g. ratis, f. eem.
 reke/ raecke. Rastrum, g. stri, sarculum, g. li, n.
 reken/ s. raekelen. Sarcularc, p. avi, f. atum.
 Rastrico corrudere.
 reke/ reecke/ regge. *Holl. Fl. gzietsel.* Rasselum, g. li, n. Recken, g. Anis, m.
 reke/ goede gestellenisse. Ordo, g. dinis, m. in goede reke houden. Sartum totum iervare. reken/ op eenre tpe setten/ in ordze stellen. Disponere, p. posui, f. positum, adaptare, p. avi, f. atum, *reg. acc.* In ordinem disponere.
 reken het bier. Ignem condere: ignem sub cineres condere.
 reken. canis degener: canis rusticus.
 reken/ metaph. Euclio, g. onis, m.
 rekenachtigh. caninus, a, um, o.
 rekenachtigh. metaph. Avarus, a, um; tenax, g. naxis, o.
 rekenen. computare, supputare, numerare, p. avi, f. atum; rationem, f. eum calculum subducere; inire vel putare rationem: calculum ponere.
 met jemanden rekenen. Putare, supputare rationem cum aliquo; calculum ponere cum aliquo.
 rekenaar. Calculator, supputator, g. oris, m.
 rekenbank/ rekenafel. Abacus, g. ci, m.
 rekenboeck/ ou in te schryyden. Liber accepti & expensi.
 rekenboeck/ cyfferboeck. Libellus arithmeticus.
 rekeninge. Ratio, computatio, supputatio, g. onis, f. calculus, g. li; computus, g. tús, n. rationes, g. num. f. pl. num.
 rekeninge doen. Edere rationes; rationes colligere, inferre.
 op de rekeninge setten of te stellen. Rationibus adferbere; in rationes referre.
 op rekeninghe gebeu. Anticipare ad futurum computum.
 op rekeninge ontfangen. Accipere ad computum.
 sijn rekeninge maeken/ sijn gissinge maeken. Conjicere, p. jeci, f. jectum; conjectare, p. avi, f. atum.
 De rekeninge sluyten. Conficere rationes.
 rekenkamer/ comptoiz. ratiocinarium, g. rii, n.
 rekenkonste. Arithmetica, g. ces, arithmetice, g. ces, f.
 rekenpenningen. calculi, abaculi, g. lorum, m. pl. num.
 rekenfchap. Ratio, computatio, calculatio, g. onis, f.
 rekenfchap van het gebeu. Alicuius rei rationem reddere, exponere: causas alicuius repromere, producere.

rel/*Fl.* Streptus, g. tūs, m. garrulitas, g. ratis, f. sellen / *f. rieren.* Deliramenta effutire. Tumultuari, atus, *dep.* Streptum edere.

relaes/ verhael. Narratio, enarratio, commemoratio, g. onis, f.

relaes/ rappagt. Relatio, g. onis, f. responsum, g. si, n.

relateren/ verhaelen / vertellen. Narrare, enarrare, commemorare, p. avi, f. atum; referre, tero, p. tuli, f. latum, r. *acc.*

relator. Narrator, g. Oris, m.

relaxatie/ bermaek. Relaxamentum, g. ti, n. relaxatio, remissio, g. ouis, f. relaxatio ab opere: remissio ab opere.

relaxatie/ berlossinge. Missio, demissio, g. onis, f.

relaxatie/ quijt scheldinge. Condonatio, g. onis, f.

relaxeren/ flap maeken / ontspannen. Laxare, relaxare, p. avi, f. atum; remittere, p. misi, f. missum, r. *acc.*

relaxeren / ontlaen/ los laten. Mittere, dimittere, p. misi, f. missum, r. *acc.*

relegeren/ wegh senden, Condonare, p. avi, f. atum; concedere, p. cessi, f. cessum, r. *acc.*

relegeren / wegh senden. Relegare, ablegare, amandare, p. avi, f. atum, *reg. acc.*

releber / is in rechts termen den tyt van den noen tot den abondt. Horz pomeridianz; tempus pomeridianum.

rebelement / ort. reffingh/ herheffing. Jus persequendz reffitionis: auctoritas a Principe persequendz in iure reffitionis in integrum.

rebieben van relebement. Diploma experiundz in iure reffitionis: diploma adtionis reffitoriz.

rebelement van appel. Diploma ineundz provocationis: syngraphus persequendz appellacionis.

rebelement / het releberen des leen goeds van den leen-heer. Professio clientelaris praedii; &, Initz possessionis praedium.

releberen/ op sijn geheel stellen. Restituere in integrum: incommodo eximere, absolvere. *Item.* In causā victum admittere ad sepeandam rem iudicatam.

releberen het leengoedr. Profiteri apud beneficium dominum: profiteri clientelaria praedia.

releberen / 't recht van sijn leen aen den leen-heer betaelen in de beleeninge. Adeundz possessionem clientelaris praedii auctoritate ab beneficiario Dynastā cinere.

relief/ ophebe/ berlichtingh/ herstellingh/ opheffingh/ 't gene dat uptukt oft heen uptsteekt in eenig gesneden / gegoozen oft gedzchen werk. Eminentia, g. tiz, f. Ex-

stantis figurā eminentia, prominentis effigiei exstantia.

religie/ 't geloobe. Religio, g. onis: fides, g. dei, f. Universi cultus divini summa: universa erga Numen religio.

religie/ besondere maniere van leuen. Religiosum vitæ genus, religiosz vitæ cultus, status, genus.

religie / klooster ozden: Religiosus ordo: religiosus cœtus vel conventus: religiosa sodalitas: religiosum collegium vel corpus.

religiens/ die van eenige @den is. Religiosus, g. si, m. Religiosi ordinis sodalis.

religiens / behoort. Pius, religiosus, a, um, o Eximia pietate homo.

religieuftelck / godsbuchtighelck. Pide, religio: e, *adv.* eximia pietate.

religie / overschot/ oberblyffel / spleggingh/ de rest van eene schuld. Reliqua, g. quorum, n. *pl. num.* Aris alieni residuum.

reliquen / oberblyffelen. Reliquæ sacræ: sacræ beatorum Reliquæ: venerandz Sanctorum Reliquæ.

relique-kassen/ reliquatre. Liosanotheca, g. cæ; f. liosanodochium, g. ch-i, n.

reinarabel / notabel/ gedentckweerdigh. Exemplus, a, um; insignis, e, g. nis; illustris, e, g. stris, o. Memorabile: notatū dignum.

reinarcheren/ mercken. Animadvertere, p. verti, f. veisum; observare, notare, p. avi, f. atum, deprehendere, p. hendi, f. hensum, *reg. acc.*

reimbourseren wederom geben. Refundere, p. fudi, f. fufum; reponere, p. posui, f. positum; reppendere, p. pendi, f. pensum, r. *acc.* Remeriri eandem summam.

reimboursen. Pensatio, compensatio, g. onis, f.

remedie tegen eenigh ongehal Remedium, g. dii, levamentum, allevamentum, g. ti, n.

remedie tot eenige stercke. Medicamentum, g. ti, n. Morbi iedium vel levamentum.

krachtige remedie/ dat terstont helpt. Presentianum; presentissimum, efficax & potens remedium; operæ presentis remedium.

remedie gebuycken. Remedium abhibere: remediū operæ conferre.

Duarterre remedie gebuycken. Ad extrema deliquere remedia: ad ultima devenire remedia.

remedieren. Mederi, *mutatur pas.* & *sup.* a Medicati, p. atus, f. atum, *dep.* Medicinam facere: levamentum adterre, r. *dat.*

REM REN

remedieren / beteren / f. beteren. Remedia malo quærere. Emendare.
remelen / Holl. Delirare, p. avi, f. atum; in-
 eptire, p. tivi, f. titum.
remelinge / Holl. Delirium, g. rii, n.
remis / pardon. Venia, g. niz; condonatio,
 g. onis, f.
remis geben. Viam concedere, dare, in-
 dulgere: remittere noxam, *reg. dat.*
remnelen. Catulire, p. livi, f. litum.
remonstrancie / onderwijs / betoogh.
 Documentum, preceptum, g. ti, n.
remonstrancie / discurus. Sufasio vel per-
 sugatio, g. onis, f.
remonstrancie doen. Suadere, persuasi, f. (ua-
 sum, disserere, p. scripi, f. festum; disputare,
 p. avi, f. atum.
remonstreren / te verstaen geben. Docere,
 p. docui, f. doctum, r. acc. duor: ostendere,
 p. di, f. stensum & tentum: exponere, p.
 posui, f. positum, *reg. dat. pers. & acc. rei.*
remonstreren / vermaenen. Admonere, com-
 monere, p. monui, f. monitum: commo-
 nefacere, cio, p. feci, f. factum, r. acc.
remonstreren / onderwijfen. Erudire, p. di-
 vi, f. ditum; docere, p. docui, f. doctum,
 instruere, p. struxi, structum, r. acc.
rencke / f. ranche. Anfractus, us, m.
renconteren / gemoedigen. Occursus, g. sùs, m.
 occursario, g. onis, f. Mutua occurrentium
 vel obviantium coitio.
**rencontre / ghebecht ban partypen mal-
 kanderen bejegene.** Conflictus, g. us,
 m.
rencontreren / gemoeten. Occurrere, p. curri,
 f. cursum; obviare, p. avi, f. atum; r. dat.
 Habere obvium, r. acc. obvium fieri, r. acc.
 obviam venire.
rendt / f. ruidt. Bos, bovis, c.
rengelen / rennen. Domare, p. domui, f. do-
 mitum; coercere, p. coërcui, f. coërcitum,
 r. acc.
rengelen / pzaemen. Urgere, p. urfi, f. ursum,
 premere, p. pressi, f. pressum, r. acc.
renne. Penuarium, g. rii, n.
renne / Fl. om bogelen in te setten. Cavea,
 g. vez, f.
renne / haesen-renne. Leporarium, g. rii, n.
rennen. Correrè, p. cucurri, f. cursum: cursa-
 re, cursitare, p. avi, f. atum. Velocissimo
 equo curli ferri.
rennen met de lancie. Incurrere lanceis ad-
 versis.
renner. Cursor, g. oris, m.
renbacne. Curriculum, g. li, n. Stadium, li,
 n. Hippodromus, g. mi, m.
renschip. Navis aëuaria.
rennen / runnen / stollen. Coagulare, p.
 avi, f. atum.

REN

renomme / faem. Fama, g. mz, exifimatio,
 g. onis, f. nomen, g. minis, n.
rensel / runsel. Coagulum, g. li, n.
rensel / fuer. f. tynsch. Subacidus, a, um.
renonceeren / verfaecken. Renuntiare, abne-
 gare, abdicare, p. avi, f. atum, r. acc.
rente. Reditus, census, g. sùs, m. veftigal, g.
 galis, n. Proventus annuus.
rentbaer / die renten betalen moet. Vefti-
 galis, e, g. lis, o.
rentbief. Litteræ constitutionis redituum.
rent-geldr. Pecunia in reditus annuus desti-
 nata.
rentenier. Creditor redituum.
rent meester. Quæstor ærarius: præfectus
 ærarii.
rent-meesterschap. Quæstura, g. rz, f. Præ-
 fectura ærarii.
**renbop / verfending / wederfending / per-
 miffie om fyne faecke aen synen ordina-
 ris flichter te trecken.** Commeatus, g.
 ths, m. missio, g. onis, f. Commeatus ad
 appellandum Præfidem.
renbop verfoeken. Appellare legitimum vel
 ordinarium judicem: petere commeatum
 ad suum judicem.
**renboperen / wederfenden / verfenden / ren-
 bop herleenen.** Reco dare commeatum ad
 legitimum Præfidem: reum & ejus causam
 relcribere legitimum judicem.
reparatie / verbeteringe. Reparatio, emen-
 datio, correctio, g. onis, f. (onis, f.
reparatie / hermakinge. Refarcinatio, g.
reparatie ban injurie. Violati honoris infi-
 cta poena, i. lz exifimationis multa.
repareren / f. hermaerken. Reficere, p.
 feci, f. factum.
D'ere repareren. Illatam injuriam sarcire.
**repike / antwoort op des verweidbers ant-
 woortde.** Defensionis infirmatio vel reluta-
 tio.
repike / tweede antwoortde. Iterata defen-
 sio, repetita exceptio.
baer en halt geen repike op. Præclufa est
 omnis exceptio: sublata est omnis defen-
 sionis spes.
replikeren. Reidensationem infirmare.
replikeren / tegenfeggen. Obloqui, p. locu-
 tus, dep. Contrarium dicere.
reprezalie / wederreningh. Clarigatio,
 pignatio, g. onis, f. Ob res non redditas
 inflicta direptio.
reprezentatie / hoozstellinge. Exhibitio,
 g. onis, f.
reprezentatie / klaere betuiffinge. Enucle-
 ata expositio; dilicta explicatio.
reprezentatie / beeldt ban pet. Imago, g.
 ginis, effigies, g. gici; species, g. cici, f. lz
 mulachrum, g. chii, n.

reprez

representatie in een Comedie. Spectaculum, g. li, n.
 representatie in erffenisse / als de kinders erben in baders oft moeders plaetse / sonder dat sp in 't testament staen. representatio, g. onis, f.
 representanten / boozstellen. Sistere, p. sitti, f. statum; exhibere, p. hibui, f. hibitum, r. acc. presentem sistere. (staen-
 representanten / in eens anders plaetse Vicem genere, obtinere, referre; auctoritatem gerere.
 representanten / te kennen geben. Ostendere, p. stendi, f. stentum & stentum; demonstrare, p. stiti, f. atum, reg. acc. Manifeste, disertè & enucleatè exponere.
 representeren / een beeldt van pet in de memorie bzingen. Speciem rei proponere: rei simulacrum ob oculos ponere.
 representeren in een Comedie. In scenà dare, edere vel Agere personam.
 reprochie / berwijst. Exprobratio, opprobatio. g. onis, f. probrum, g. brii; opprobrium, g. brii: improperium, g. rii, n.
 reprocheren / berwijsten. Exprobrare, opprobare, improperare, p. avi, f. atum; objicere, cio, p. jeci, f. jectum, reg. acc. Crimini dare.
 reprocheren / berwozpen. rejicere, ecio, p. jeci, f. jectum, reg. acc.
 Republycke. republica, g. cz, f. Libera republica: liberi juris republica: republica autonomiam habens.
 reputatie / estijn / achtbaerhepdt / achtigh. Estimatio, opinio, g. onis; fama, g. maz, f. nomen, g. minis, n. Claritas fama; nominis celebritas, Titulus, i, m.
 in reputatie zijn. Famà valere: estimacione clarere: claro esse nomine.
 een man van reputatie. Conspicuas, spectatus, clarus, amplius, a, um, celebris, illustis, e, g. ris, spectabilis, e, g. lis, o.
 requeste / versoek. Petuio, postulatio, g. onis; rogatus, g. tús, m. postulatam, g. ti, n.
 requeste / ootmoedigh versoek. Libellus supplicis. (supplicem,
 requeste / representeren. Offerre libellum requisitè / idem quod requeste. Postulatam libellare, l. Ctorum vox.
 resche / rusche. Gleba, g. bz, f. cespes, g. pitis, m.
 resen / Ft. i. beven. Tremere, p. mui.
 resche / exceptie / uptonemingh / boozbehoudingh / verlet / uptsanderingh. Exceptio, g. onis, f. Interposita conditio.
 rebeseren / boozbehouden. Excipere, pio, p. cepi, f. ceptum.
 residentie / verblijf / sittingh / woonplaetse. Habitatio assidua, sedes perpetua, assidua presentia: jugis incolatus,

resideren / woonen. Habitare; p. avi, f. atum; degere, p. egi, sup. caret. Assiduum esse in loco.
 resignatie / oberwijsingh. Abdicatio, g. onis, f. G. atuita transcriptio.
 resigneren. Abdicare, p. avi, f. atum. Abdicare se munere.
 resistentie / tegenweir / tegenstandt. repugnancia, g. tiz, f. obnixus, renixus, g. ús, m. Adversus conatus: contrarius conatus.
 sonder resistentie. Nemine repugnante: nullo obstitente; nullius intercedente renixu: nemine se opponente.
 resistentie doen / resisteren. repugnare, p. avi, f. atum, obniti, p. nixus, dep. obstitere, p. obstiti, resistere, p. restiti, f. situm, reg. dat.
 resolveren / pet dat dick is onderschepden. Dissolvere, resolvere, p. solvi, f. solum: discutere, tio, p. cussi, f. cussum, dissipare, p. avi, f. atum, rez. accuf.
 resolveren / pet dat twyffelachtigh is uytleggen. Solvere, exsolvere. p. solvi, f. solum: enucleare, p. avi, f. atum; expedire, p. divi, f. ditum; evolvere, p. volvi, f. volutum.
 resolveren / slupten / raemen / booznemen / beslupten. Decernere, p. decrevi, f. decretum; statuere, constituere, p. tui, f. tutum: definire, p. finivi, f. finitum, r. acc.
 resolutie / uytlegginge / ontknoppingh / ontbindingh / ontlossingh / van 't gene dat twyfelachtigh is. Dilucida explicatio: enucleata expositio.
 resolutie / beslupt. Decretum, g. ti, n. Animi constitutum.
 resolutie / f. couragie. Fortitudo, g. dinis, f. Animus fornis.
 met eene resolutie. Constante, confidenter, audacter, intrepidè, animosè, adv. Animo forti & constanti.
 resolut / geresolvert. Constans; stantis: fortis, e, g. tis, audax, g. daxis, intrepidus, a, um, o.
 resolut / recht uyt / angebevnst. Candidus, sincerus, apertus, a, um, o. Non tecti, subdoli animi.
 respect / opsicht. ratio, g. onis, f. respectus, g. ús, m.
 ten respect. ratione, pro ratione, ad rationem.
 respect bzingen. rationem habere: respectum habere: rationem ducere.
 respect / eere / reberentie. Honor, g. oris, m. reverentia, g. tiz, veneratio, g. onis, f. cultus, g. tús, m.
 met respect. reverenter, venerabunde, adv. Cum veneratione.
 van grooten respect / respectabel. reverendus, colendus, honorandus, a, um: vonq.

venerabilis, e, g. lis, o. Majestate plenus, dignitate plenus: à dignitate venerabilis.
sonder respect/sonder eer te bewijfen. Non habito respectu; non habita ratione.
sonder respect/sonder eer. Vilis, e, g. lis: inglorius, a, um, o.
bejondens u respect. Tua venià: cum tuà reverentià: bonà tuà venià; fas sit dicere; salva honore tuo.
met respect van de compagnie spzeken. Honorem dicere: honorem præfari: honorem omnibus præmittere, audientiam honorem præfari: bonam veniam adstantium prius precari.
respecteren. f. eeren. Honorare, p. avi, f. atum; venerari, p. ratus, f. ratum; revereri, p. veritus, dep. r. acc. Honorem habere, r. dat.
respel. Fl. Nebulo, g. onis, m.
respen/Holl. Ructare, eructare, p. avi, f. atum.
respjtt/tijt om den aefften te herhalen. Respirandi spatium.
respjtt/tijt om te rusten. Laxamentum, g. ti, n. relaxatio, g. onis, f. interquiescendi morar: recreatio à labore.
respjtt/upstiel. Prorogatio, dilatio, prolatio, g. onis, f. induciz, g. ciarum, f. pl. num.
bzielen van respjtt. Diploma prolataz dici: diploma induciarium dissolvendi æris alieni.
ressjtt/gebiedt. Jurisdicctio, ditio, g. onis, f.
ressjtt/en/onder't gebiedt staen. Subesse ditioni. In alicujus ditione ac potestate esse.
reste/overschot. Residuum, g. dui; reliquum, g. qui, n. reliqua, g. quorum, n. pl. num.
aengangende de rest. Quoad reliqua; quantum ad cetera: quod ad reliqua attinet, pertinet.
resten/resteren. Superesse, superflum, p. superfui, sine sup. superare, p. avi, f. atum, residuum & reliquum esse.
restituieren/wedergeben/herstellen. Reddere, p. reddidi, f. redditum; restituere, p. tui, p. tutum, r. acc.
restitutje. Redditio, restitutio, g. onis, f.
rete/spjete. Rima, g. mz, f.
reten. f. pleten. Rimas agere, ducere, diffindi, iflius, pass.
rete. Alveus navigabilis.
retcn. Flumen à virgultis purgare.
reten het blas. f. rupan. Strigere semen lini.
ret horijste/rederijcker-konste. Rhetorica, g. cz, vel Rhetorice, g. ces, f. Eloquentiaz ars.
ret horijstjn. Rhetor, g. toris, m.
rettereren/wertrecken/te rugge gaen. Recedere, retrocedere, discedere, p. cessi, f. cessum: abire, abeo, p. abivi, & abii, f. bitum, recipere se. Regredi, cessus, dep.
retorstie/omdzæpingh/omwendingh. Injuriz illataz vindicatio per eandem injuriam.

retour/wederkeer/ ut: peitden van retour. Equi reduces.
retraite blaesen. Canere receptui: canere receptum: canere ad receptum; receptus signum dare.
retrenchement/afsnijdingh/wertreckwaal. Agger, g. zis: vallus, g. li, m. munitio, g. onis, f.
retrencheren. Aggere coercere & firmare, arctioribus validioribusque cingere se munitionibus.
den vbandt is sterck getrenchteert. Validissime se munivit hostis, firmissimo aggere se circumsepsit.
reuch. f. geur. Odor, g. oris, m.
reuck geben/geur van hem geben. Halare, spirare, avi, f. atum. Odorem emittere. Afflantur è floribus odores, Cic.
reuckeloos. Inodorus, a, um, o.
reuckwerck. Incensum, g. us, n. Suffitus, g. us, m.
reuch/het rieken. Odoratus, oltaçus, g. us, m.
reude/reucken. Canis mas
rebelatie/ Goddelijcke openbatinge. Oraculum, g. li, n. Cœlo missum oraculum: cœlitus editum oraculum: divinitus nuntiatum oraculum.
rebelesen/openbaren Revelare. p. avi, f. atum, r. acc. Divinitus nuntiare, significare, indicare.
rebeleren/in't licht bzingen. Vulgare, evulgare, divulgare, p. avi, f. atum, prodere, p. prodidi, f. proditum, r. acc.
rebellie/ontwaerkingh upt den slaep. Somni solutio: à somno solutio.
rebellie/het teecken om op te staen. Matutina excitatio.
de rebellie slaen. Signum dare evigilationis vel somni solvendi.
reben/rebelen/Holl. Delirare, p. avi, f. atum: Deliramenta loqui.
rebenge/wzæcke. Vindicta, g. cz; ultio, g. onis, f.
rebenge in't spel. Instaurativus amissæ palmæ ludus, instaurativum certamen pro recuperandâ amissâ palmâ.
rebengeeren/sijn rebenge haelen. Par pari referre.
rebeninge/Fl. Proventus Principis.
reberentie/eere/respect. Reverentia, g. tie, veneratio, g. onis, f.
reberentie/cerbiedinge/goetenisse. Salutatoria veneratio: salutatoria genum submissio: inflexi poplitis salutatio, inflexo poplite veneratio.
reberentie doen. Prono genu honorem habere; demisso capite, apetto capite, summisso genu venerationem adhibere, regdat.
met reberentie gesproken/ met reberantie van

han de compagnie. Bonâ audientium veniâ, dicto factoque sit venia: sit honos auribus audientium; pace vestrâ, qui adfectus, dixerô.

ribiere. Fluvius, vii, m. flumen, g. minis, n.

reulen / Holl. i. mangelen. Permutat, p. avi, f. atum.

renn / Fl. snof. Rheuma, g. matis, n. epiphora, g. rz; pituita, g. rz, f.

rennarjck / f. sout / bochtigh / nat. Humidus, ndus, vidus, a, um, o.

rennatjck plaetse. Locus situm sentiens.

rebotatie / herroepinge. Rescissio, abrogatio, revocatio, g. onis, f.

rebotabel / dat kan herroepen worden. Rescissioni obnoxius: in quem cadit rescissio vel abrogatio.

reboteren / herroepen / te niet doen. Abrogare, revocare, p. avi, f. atum, rescindere, p. scidi, f. scissum, r. acc.

reboteren / wederom ontbieden. Revocare, p. avi, f. atum, r. acc.

rebotte / rebelle / ophoop / afbal. Defectio, rebellio, g. onis, f. rebellium, g. lii, n.

rebotteren / rebelleren / afhalen / omkeeren / omwenden. Rebellare, p. avi, f. atum. 'Rebellionem concitare: imperium reculare, detrectare, rejicere.

rebotrie / draepinge / omdwentelingh / omrollingh / omloop / ombjaeping / omkeer. Circumactus, g. ctus, m. circumitio, circuitio, conversio, g. onis, f.

rebotutie der sterren / den omkeer oft omloop om den aerdtbol. Astrosium decurrentiam circumactus, vel circuitus, vel conversio.

rebotutie / beranderinge. Mutatio, commutatio, conversio, g. onis, f. (tio.)

rebotutie van staet. Publicæ rei commutatio / f. rabot. Lupanar, aris, n.

reuse. Gigas, r. gantis, m.

reutel / f. rotel. Grunnitus, sis, m.

rep / repn. Chorea, g. rez; saltatio, g. onis, f.

repen / f. danffen. Chorea agitât.

repcken / tecken. Tendere, extendere, p. tendi, f. tealum, & tatum, reg. accus.

repcken / langen. Porrigere, p. porrexi, f. porrectum, r. acc.

repcken / aen pet repcken. Attingere, contingere, p. tigi, f. tactum, r. acc.

reperen / f. egeren. Suffaminare, p. avi, f. atum.

reperen / beben. Tiemere, sine sup.

repget. Ardea, g. dez, f. avis.

repn / Fl. Pluvia, g. viz, f.

repn / supbet / net / schoon. Purus, mundus, lautus, a, um, o.

repnighept / nettighept. Manditia, lautitia, g. tie; punitas, g. tatis, mundities, g. tiei, f.

rephigen / supbeten / net maken. Purgare; mundare, expurgare, p. avi, f. atum, r. acc.

repniger. Purgator, mundator, purificator, g. oris, m.

repniginge / repninge. Purgatio, mundatio, purificatio, g. onis, f.

repneljck brouwe. Mulier mundicæ studiosa.

repnighjck / repneljck. Purè, nitidè, adv. Sine lordibus.

repn / supbet / onbebleekt van onkupshepdt. Castus, purus, mundus, immaculatus, inviolatus, intemeratus, a, um; integer, gra, gramm, o.

repnighept / supbethept. Castitas, g. tatis; pudicitia, g. tiez, f.

repnighjck. Castè, purè, pudicè, adv.

repnbloetne. Chrysoleme, g. mes; f. Amaranthus luteus. flus.

repnette. Barbicapta, g. prz, f. herba.

repnbaeren / woynkruydt. Athanasia, g. siz; f. tanacetum, g. ti, n. herba.

repn-upt. Ad fundum usque exhaustus.

reps aen teys. Plene, plane, adv. Ad oram usque.

reps / ut: Een repse / semel; twee repsen / bis, &c. d'eerste repse / primò, primâ vice; de tweede repse / secundò, secundâ vice, alterâ vice, &c. hoe veel repsen? quoties? d'hoer beelste repse? quotâ vice? &c.

repse / tocht. Iter, g. itineis, n. profectio, g. onis, f.

repsbaer. Pervius, a, um, o.

repsen / proficisci, p. factus, dep. migrare, commigare, p. avi, f. atum. Iter facere: tendere aliquò: conferre se aliquò.

gaen repsen. Inire iter; suscipere iter: committere re viz: dare se in viam: aggredi iter; inire viam.

repsen buypen 's lands. Peregre abire, proficisci.

repsen. Viator, peregrinator, g. oris, m.

reps-geldt. Viaticum, g. ci, n.

reps-geselle. Comes, g. mitis, m.

reps-hoedt. Petasus, g. si; galerus, g. ri, m.

repfigh. Itineri accinctus, expeditus.

repfigh / Holl. Zel. Procerus, longus, a, um, o.

repfiger. Eques, g. quitis, m.

reps-mantel. Penula, g. lz, lacerna, g. nz, f.

reps-rupgh. Sarcina, g. nz, f. impedimentum, g. torum, n. pl. num.

ribbe in 't lichaem. Costa, g. siz, f.

lange ribben. Costa verè.

kozte ribbe. Costa notha.

ribbe aen de solderinge. Tignus, g. ni, m. tignum, g. ni, n.

ribbeken. Tigillus, g. li, m. tigillum, g. li, n.

ribben ban 't schip. Cinctus navis.

ribben / laege. Contignatio, g. onis, f.

ribbekens in de bladeren. Fibra, g. bratum, f. pl. num.

Ridder / **Ridder** - heer. Eques, g. quitis, m. Eques auratus, vir Equestis ordinis.

Ridderlijck. Militaris, e. g. ris; fortis, e. g. tis, generosus, bellicosus, strenuus, a. um, o.

Ridderlijcken. Militariet, fortiter, animosè, strenue, adv.

Ridderfchap. Ordo equestris: dignitas equestris.

Ridder slaen. Equitem creare: inter Eques viros allegere; equestribus adscribere, acc. vel.

ridderfpiel / f. toznofpjel. Hippomachia, z. f. Ludus Troiz

ridderpoort. Cuminum silvestre; consolida regalis flos.

Ride - meester / capiteyn van peirde doelck. Magister equitum.

riek Furca, g. ca, f. tiidens, g. demis, m.

riecien. Furcilla, g. lz, f.

riecten / den reuck naer hem trecken. Odoratus, p. atus, f. arum, dep. olfacere, cio, p. feci, f. factum, Odorem percipere. sentire.

riecten / reuck van hem geben. Oler. se. tolerare, p. lui, f. litum; odorare, fragrare, p. avi, f. arum; Odorem spirare vel exhalare.

riecten / mercken. Subodorari, p. atus, f. arum; dep. f. macten. Anniadvetere, p. verti, f. versum; lenire, p. sensi, f. sentum.

riechelijck / riechende. Odoriter, teiz, ferum; odorus, a. um, o.

riecher. Odorator, g. oris, m.

riecher / riechappelken. Pabillus, g. li, m. servia, g. viz, f. oltadonum, g. iii, n.

riechwerck / reuckwerck. Incensum, g. fi; thymama, g. matis; fuffimentum, g. ti, n.

rieffe / bofschute. Palmes foraneus.

rieffe. Diaphragma, g. matis, n.

riem / gordel. Cingulum, g. li, n. zona, g. nz, f.

riem / beftaeger. riem-maeker. Zonarius, fibularius, g. ri, m.

riem / bandt oft ander fluck npt leder gesurben. Corrigia, g. giz, f. amentum, g. ti, lorum, g. ri, n. Ligaculum coriaceum.

riem / npt het bleefch ghesneden. Succidia, g. dix, f.

riem / om teroepen. Remus, g. mi, m.

riem - balck. Trantra, g. trorum, n. pl. num.

riem - bladt. Palmula, g. lz: tonfa, g. lz, f. remi palma,

riem - hoode / daer den riem an vast is. Stropha, g. phz, f. strappus, g. pi, m.

riem - roepen. Remigare, p. avi, f. arum, remo operam dare; remis incumbere; remigio fungi: remigem agere: remum ducere vel trahere.

***t riem** / 't roepen / 't geroepe. Remigatio, g. onis, f. remigium, g. gu, n. remigantium ope-

ra / remorum concitatio.

riemer / rofper. Remex, g. migis, m.

riemgar in 't fchip. Scalmus, g. mi, m.

riem / paupier. Rilmus, g. mi, m. Charta strues viginticaporum,

riester / ryster. Fl. Rulla, g. lz, f.

riet / groot rit. Arundo, g. dinis, f.

ried / baer riet. Canna, g. nz, f.

kleyn riet. Calamus, g. mi, m. Arundo tenuissima.

riet / rchfig. Arundineus, arundinaceus, a. um, o.

bol riet. Arundinosus, a. um, o.

riet / bosch. Arundinetum, cannetum, calamum, g. ti, n.

riet / holbe / riet / dobbe / f. dobbe. Spicatypha.

riet / gras. Carex, g. ricis, f.

riet / meese. Paris silvestris.

riet / miffche. Schoeniculus, g. li, m.

riet / peire. Pyrum ligninum: pyrum testaceum.

riet / ryp / f. riet. Arundo.

riet / lupine. Panicula, g. lz, f.

riet / chore. Arundinetum litotum.

riet / rnype. Perdis rubica.

riet / spiere. Bulbus arundinis.

riet / rietfel. Raktium, i, n. in plur. Rakti & rakra, raltellum, g. li, n.

riet / riet. Involucrum, g. cri, n.

rietur / straffignep. Rigor, g. oris, m. Severitas, acerbitas, asperitas, g. tatis; savitia, inclementia, g. tiz, f.

rietur / van 't recht. Rigida juris ratio, rigida juris interpretatio; severa iuris estimatio: rigidi, ac severi juris ratio.

rigoreus / (str: ngh). Severus, durus, acerbus, rigidus, a. um; asper, pera, perum; immitis, e, g. ris; inclemens, g. mentis, o.

rigoreus / lijck. Acerbe, rigidè, durè, severe, inclementer, adv.

riehel / in 't fchappyaep. Loculamentum, g. ti, n.

rijck / welhebende. Dives, g. vitis; locuples, g. pletis; opulentus, copiosus, a. um, o. Copiis repletus; divitiarum plenus.

rijck / van gelde. Pecuniosus, a. um, o. Bene nummatus.

rijckdom. Copia, divitia, g. arum, opes, opum f. pl. num. opulentia, g. tis, f. Ingentes fortunæ; ampla facultates.

rijckelijck / ober / bloedelijck. Copiosè, abundanter, largè, abundè, adv.

rijckelijck / heereijck. Eculenter, splendè, adv. Eculentum in modum.

rijckelijck / kostelijck. Sumptuosè, opiparè, adv.

rijcken / rijckmaerken. Divare, locupletare, p. avi, f. arum. Divitem facere; divitiis augetur: fortunis locupletare, reg. acc.

rijcken / rijck wopden. Divicere suis pro. adv. sup. ditari, locupletari, p. atus, f. arum, pass. Divis

Divitem fieri & locupletem : sem facere ;
pervenire ad divitias.
rjck zyn. Divitem, locupletem, opulentum
esse : divitiis affluere ; opibus valere ; opibus
florere, abundare.
rjck / koninghrjck. Regnum, g. ni, n.
rjck / kerserjck. Imperium, g. rii, n.
rjcksdagh. Comitia, g. tionum, n. pl. num.
Conventus imperialis.
rjckstadt. Civitas imperialis.
rjden te peirde. Equitare, p. avi, f. atum. Equo
vehi.
rjden met eenen wagen / eenen wagen
mennen. Currum agere, ducere.
rjden te wagen. Curru vehi.
ryden op 't ps. In glacie ferri.
ryden op de tonge. Prov. Diffamari, p. atus,
pass. Calumniis peti.
rjden / Prov. gram zyn. Irasci, p. iratus. dep.
doen rjden. Exagitare, p. avi, f. atum, r. acc.
Ad bilem provocare.
rjder te peirde. Eques, g. quitis, m.
rjder conjn. Cuniculus admistrarius.
rjdhamer. Cestra, g. strz, f.
rjdmeeſter / rjtmeeſter. Magister equitum.
rjdpelrt. Equus ephippiarius.
rjdrock / wapenrock. Sagum, g. gi, n.
rjdsweirde. Vervina, g. nē. f. verutum, g. ti, n.
rjdhgh zyn. Equire : Equam appetere, *de equis*
dicuntur.
rjdderen / rjeren / ſchudden ende heben.
Tremere, p. mui, *sine sup.* Trepidare, p. avi, f.
atum.
rjdinge. Tremor, g. oris, masc.
rye / ryge. Regula, g. lz, linea, g. nez, f. ra-
dius, g. dii, m.
rye / ordje. Ordo, g. dinis, m. series, g. riei, f.
op de rje. In ordinem : in orbem.
ryre / radſperre. Sufflamen, g. minis, neut.
ryeren heben / rjyderen. Tremere, p. mui.
ryf. Largus, copiosus, a, um, liberalis, c. g.
lis, o.
ryffeligck. Liberaliter, largē, copiose, *ad v. Ple-*
na manu.
ryffel. Sortitio, g. onis, f. sortitus, g. ūs, m.
ryffelbeercker. Pyrgus, g. gi, m. orca, g. cz, f.
ryffelaer. Fritillarius, g. rii, m.
ryffelen. Ludere fritillo.
ryge / rje. Regula, g. lz, linea, g. nez, f.
ryghbandt / ryghneſtel / ryghſnoer. Fascia,
eiz ; rania, g. niz, f. ligamen, g. minis. n.
rygen. Fasciare, p. avi, f. atum, r. acc.
rym / bozſt. Pruina, g. nz, f.
rymachtigh. Pruinosus, a, um, o.
rymen. Pluere pruinem.
rym / rymen / ryndicht. Rhythmus, g. mi, m.
Carmen homœoteleuton : exeuuntium ver-
ſuum rhythmus ; pariter cadentium verſuum
exitus.

rjndichter. Poëta rhythmicus.
rymen. Rhythmos componere : vernaculo
sermone verſus pariter cadentes scribere.
ryndesje. Spina intectoria : rhamnus cathar-
ticus.
ryndloeme / f. republoems. Chryſocome,
g. es, f. Chryſanthemum, i, n.
rynſch / renſch. Acidulus, subacidus, a, um, o.
rynſchen / eenen rjnſchen ſmaeck hebben.
Acidulum esse : acidulum ſapere.
ryp / volwaſſen. Maturus, tempeſtivus, a, um ;
mollis, c. g. lis, mitis, c. g. tis, o.
ryp booz den rjdt. praxos, g. cocis : praxo-
maturus, praxoquus, a, um, o.
rypen / ryp worden. Matureſcere, emature-
ſcere, p. maturui, *ſin. sup.*
pass. Maturitatem adipiſci, nanciſci : perve-
nire ad maturitatem.
Doen rypen. Maturare, p. avi, f. atum, r. acc.
Maturitatem afferre, r. dat. ad maturitatem
perducere, r. acc.
rypſhept. Maturitas, g. tatis, f. Peſſecta con-
coctio.
ryppinge. Maturatio, g. onis, f.
ryp / geſet. Gravis, c. g. vis : ſeverus, a, um, o.
Ad ſeveritatem compoſitus.
rypighept. Gravitas, ſeveritas, g. tatis, f. Se-
vera gravitas, gravis ſcveritas.
rypelyck / boozſichtighlyck. Circumſpectē,
confideate, conſulto, delibera : *adv.* Ma-
turo conſilio.
ryp van verſtant worden / &c. Moderatum,
prudentem fieri : moderationis & pruden-
tiz laudem adipiſci : morum aſſequi matu-
ritatem.
ryſ / rjupt. Oryza, g. zz, f.
ryſſpotagie. Puls, *vel* pulmentum, *vel* polenta
oryza, *vel* ex oryza.
ryſ / rjſerhout. Virgulta, ſatments, g. torum,
ramalia, g. lium, neut, pl. num.
ryſ / tackſken. Rami virgula.
ryſſachtigh. Ramosus, virgultofus, ſarmento-
ſus, a, um, o.
han ryſ gemaect Sarmentitius, a, um, o.
ryſſwerck / Fl. Moles ex ſarmentorum & vir-
gultorum ſciſibus conſecta.
ryſ. Fl. mutſaert. Fascia lignorum, g. cis, m.
ryſen / oprjſen / opſtaen. Surgere, aſſurgere,
p. ſurrexi, f. ſurrectum ; oriri, p. ortus,
dep.
ryſen / aſryſen / daeten. Delabi, p. lapſus, *dep.*
decidere, p. decidi ; descendere, p. ſcendi, l.
ſcendum.
ryſenden ſteen. Calculus, g. li, m.
ryſingh / geſtingh. Fermentatio, g. onis, f.
ryſelen / rjyelen. *Holl.* Streperē, p. pui, f. pi-
tum ; ſtrepitare, fuſurrare, p. avi, f. atum,
Levi ſtrepitu moveri, ſubmiſſum murmur
edere.

rjffeler. Stramentum, g. ti; substramen, g. minis, n.
 rjste ajupn/ f. Roeffam. Cæparum uva.
 rjtte/ f. iete/ clobe. Rima, g. mæ, fissura, g. ræ, f.
 rjten/ c. lieben/ doen spjhten. Findere, p. fidi, f. fissum; scindere, p. scidi, f. scissum; rumpere, p. rupi, ruptum, r. acc.
 rjten/ c. lieben/ van selfs spjhten. Findi, dif. findi, p. fissus, pass. Rimas vel fissuras agere.
 rjtte/ rjote/ gote. Canalis, g. lis, d.
 rjthe. Rastrum, g. stri; rastellum, g. li, nent.
 rjtnelen/ f. rannelen. Streperè, ui, itum.
 rjnpel/ f. rounpel. Ruga, g. gæ, f.
 rjnick/ f. ringh. Annulus, i, m.
 rjndt. Bos, g. bovis, c.
 rjnders van een rjndt. Bubulus, bovillus, a, um, o.
 rjndeken. Juvenus, g. ci, m.
 rjndset/ f. rjnnset. Coagulum, g. li, n.
 rjngb/ rjnick/ binger- rjnick. Annulus, g. li, m.
 rjnggbandt. Milkus, g. li, m.
 rjnggkasse. Pala annuli.
 rjnggcollet. Lorica, g. cz, f. triliz, g. licit, m.
 rjnggdoosken. Dadyliotheca, g. cz, f.
 rjngelen/ eenen rjnt aen pet doen. Annulo induere, circumdare, circumcludere, r. acc.
 rjngelen/ metaph. temnen. Domare, p. domui, f. domitum; coercere, p. excui, f. exercitum, r. acc.
 rjngmaecker. Faber annularius.
 rjnghcken. Anellus, g. li, m.
 rjnghbinger. Digitus annularis.
 rjngb der maene. Halos, halo, f. indeel.
 rjngb van een denre. Cornix, g. nicis, f. annulus, marulus, g. li; maf.
 rjngb/ rjnick/ rondt perck. Circulus, g. li; orbis, g. bis, m.
 rjnggdans. Salutatio in orbem.
 rjnggwjss. Orbiculatim, circularim, adv.
 rjnggwoorn/ haitwoorn. Lichen, g. enis, m.
 rjnggdupbe. Palumbes, g. bis; palumbus, g. bi, m.
 rjnggmeicle. Merula torquata.
 rjngghel/ Holl. Nola, g. læ, f. tintinnabulum, erepitaulum, crotalium, g. li, nent.
 rjngkropen. Circumcursare & sonare nolis & crepitaulis.
 rjanne/ f. renne. Penarium, ii, n.
 rjnnen/ stollen/ f. rjnnen. Denfari, p. atus, pass.
 rjnsch/ f. rjnsch. Subacidus, a, um, o.
 rjnsel/ f. rjnsel. Coagulum, i, n.
 rjote. Alveus, g. ci, m. cloaca, g. cz, sam.
 rjote/ bore. Sulcus, g. ci, m. lira, ræ, f.
 rjotlen. Sulcosducere.
 rjpsen/ f. rjpsen. Ructare, scire, p. avi, f. atum.

rjste van blas. Manipulus lini.
 rjtmeefer/ f. rjdmeefer. Magister equitum.
 rjtsch/ rjtsch Holl. Pruriens, catulicus, g. entis, o.
 rjtsch spjg/ Holl. Prurire, catulire, p. i, & ii, f. itum.
 rjtsche tebe/ Holl. Canis pruriens. Vel per metaph. Mulier salax.
 rjtsen/ ont stibberen/ ontgaen. Fugere, diffugere, gio, p. fugi, f. fugitum, labi, elabi, p. lapsus, dep. Fugâ se subducere.
 rjbiere. Amnis, g. nis, fluvius, g. vii. m. flumen, g. minis, n.
 van de rjbiere. Fluvialis, e, g. lis, fluviaticus, amnicus, a, um, o.
 roaensch/ couleur de Flop. color impluviatus, fuliginus, castaneus, a, um, o.
 roaensch/ doncker roodr. color fulvus, muselinus.
 robbjn. carbunculus amethystizon.
 robufl/ sterck. robustus, validus, pravalidus, a, um, o.
 robufl/ rjowlu. Homo incompotus, inquietus.
 roth. Raja, g. jæ, f. pisces.
 rothel. Phlegma, g. matis, n. Pituita crassior & tenacior.
 rothelen. Scire, p. avi, f. atum. Phlegmata crebriora ejicere.
 rotheler. Homo tussiens, screans.
 rothelinge. Screamus, g. tûs, m. (tûs, m.
 rothel merck. Turba; g. bæ, f. tumultus, g. rock/ ljsrock. Tunica, g. cz, f.
 rothelinc/ oberrock. Supparus, g. xi, n. supparus, g. xi, m. tunicella, g. læ, f. Amiculum lineum.
 rock/ scinrock. Colus, g. li, f.
 rock/ rockel/ t gene on den spjntrock gesdaen is. Pensum, g. li, n. Manipulus color aggestus.
 rocken. Aptare colo linum vel pensum.
 rocken/ oprocken. Instigare, incitare, p. avi, f. atum.
 rocken/ berocken. Machinari, p. atus, f. atum, moliri, p. litus, dep. r. acc.
 rockbinck. Author, fax turbatum.
 rockette. Eruca, g. f. herba.
 rock/ Zei. Delator, g. ois, m.
 rock/ boozsichtighept. Cura, g. ræ: attentio, consideratio, g. onis, f.
 rock nemen op eenige sake. Attendere rei cuiuspiam.
 rockeloms / onboozsichtig. Temerarius, inconsideratus, incuriosus, a, um, præceps, g. cipitis, o.
 rockeloozhept / onboozsichtighept. Temeritas, g. tatis: inconsiderantia, præcipitantia, g. tiz, f.
 rockeloozsch. Temerè, inconsideranter, præcipitantes, adv.

roocken/bebroeden. Curare, confiderare, *p. avi, f. atum*: pretendere, expendere, *p. pen- di, f. penlum, r. acc.*

roeck bogel. Cornix furva.

roechoeckten. Cornicari, *p. atus, f. atum, dep. roede/ roede om te geeffelen. Virga, g. gæ, ferula, g. z, f.*

roede om te meten. Decempeda, *g. dz, f.*

roede/ mannelijckheyt. Membrum virile.

roete roede. Apparitor publicus.

lange roede. Stator primarius.

roede roede. Prætor rerum capitalium.

roeden/ uytroeden/ uytwielden. Eradicare, extirpare, *p. avi, f. atum, r. acc.*

roeden/ roepen/ ruypen/ wegwoepen. Projicere, abjicere, cio, *p. jeci, f. jectum, r. acc.*

roeden/ roepen/ f. riemen. Remigare, *p. avi, f. atum.* (meratio.)

roef van een fchip. Navis ad proram conca- roeffelen/ slaen. Percutere, tio. *p. culli, f. cul- lum. Pugnus dedolare, r. acc.*

roeffeling. Percussio, dedolatio, *g. onis, f.*

roein/ ftoffinge. Jactantia, *g. tix: jactatio, oftentatio, g. onis, f.*

roein van fijn felve. Gloriatio, *g. onis, f. fui in folens commendatio.*

roemachtigh/ roemdjager. Jactator, *g. oris, gloriofus, a, um, o. fui vanus commenda- tor, laudator, deprædicator: fui gloriofus oftentator.*

roemen/ roemdjagen/ ftoffen. Gloriari, *p. atus, dep. oftentare, jactare, p. avi, f. atum, prædicare de fe.*

roemgierigh. Avidus gloriæ *five* laudis.

roemweerdigh. Inclitus, clarus, *a, um, o.*

roep/ gefchreeuw. Clamor, rumor, *g. moris, m.*

roepachtigh. Clamorus, *a, um, o.*

roepen/ fchreeuwen. Clamare, exclamare, clamitare, *p. avi, f. atum; edere voces.*

roeper/ fchreeuwer. Vociferator, clamator, *oris, m.*

roepinge. Vociferatio, *g. onis, f.*

roepen/ naroeppen. Vocare, *p. avi, f. atum; accerere, p. fivi, f. fitum, r. acc.*

roepen/ nooden. Invitare, *p. avi, f. atum, r. acc.*

roep/ ftaet/ beroep. Vocatio, *g. onis, f.*

roep/ uytroep. Subhæftatio, auctio, *g. onis, f. Auctio publica.*

roeper/ uytroeper. Præco, *g. onis, m.*

roep/ maere. Fama, *g. mæ, f. rumor, g. oris, m. sermo vulgi.*

den roep gaet/ men feght. Dicitur, dicunt, fertur, ajunt, fama est, fama fert.

roer van een fchip. Clavus, *g. vi, m. guber- naculum, g. li, n.*

roerbanck/ f. riembanck. Trantra, *g. orum, n. pl. nomen.*

roertoes fchip. Navis clavo *five* gubernaculo caronis.

roer/ buyfe. Tubus, *g. bi, m. tubulus, g. li, m.*

roer/ buffe. Stilopus *vel* sclopus, *g. pi, m.*

roere/ beroerte. Motus, *g. tûs, m. commo- tio, g. onis, f.*

in roere fteflen. Turbare, interturbare, *p. avi, f. atum, r. acc.*

roeren/ beroeren. Movere, *p. movi, f. mo- tum, r. acc. Movere loco.*

roeringe. Motio, *g. onis, f.*

roertlych. Mobilis, *e, g. lis, o.*

roerende goederen. Mobilia bona.

roerbinnck/ roerftichter/ f. Welhamel. Dux & fax leditionis. Tuba rumoris. Auâor, tumultus, turbarum.

roeren/ onder een roeren. Agitare, *p. avi, f. atum, r. acc. Agitando mifcere.*

roerfpaen/ roerftock. Spatha, *g. thæ; tudi- cula, g. lz, f.*

roeren/ raecken. Tangere, *p. tetigi, f. tactum, r. acc.* (laris.)

roerdoupp. Onocrotalus, *g. li, m. Ardes kel- roertrupdt. Gnaphalium, g. lii, n.*

roeft/ Fl. hinnecot. Gallionarium, *g. rii, n. Perica gallinaria.*

roeften/ Fl. op den roeft fitten. Quiescere, *p. quievi, f. quierum.*

roeft/ yfer roeft. Rubigo, ferrugo, *g. ginis, f.*

roeftachtigh. Ferrugineus, rubiginofus, ru- ginofus, ferruginofus, *a, um, o.*

roeftem/ beroefte. Rubigine obduci: rubigi- nem contrahere.

roet/ Fl. foet. Fuligo, *g. ginis, f.*

roet-aert. Pica glandaria, *avis.*

roetfe/ rotfe. Rupes, *g. is, f.*

roepen/ f. riemen. Remigare, *p. avi, f. atum.*

roffiaen. Leno, *g. nonis, m.*

ruggen. Siligo, *g. ginis, f. lecale, g. lis, n.*

roggenbloem. Cyanus, *g. ni, m.*

roggenbroodt. panis cibarius, gregarius, fe- calicius.

roge/ roger. Ova piscium feminarum.

rohelen/ f. raekelen. Sarculare, *p. avi, f. atum, f. Aekenen het byer. Rutabulo procreo ignem.*

rohelftock/ Fl. Rutabulum, *g. li, n.*

rol/ rolftock. Radius, *g. dii, n.*

rol/ welle. Volvolus, *g. lycylindrus, g. dri, m.*

rollen. Volvere, *p. volvi, f. volutum: volu- tare, verfare, p. avi, f. atum, r. acc.*

al rollende. Volutatim, *adv.*

rollinge. Volutatio, *g. onis, f.*

rol/ caterol. Trochlea, *g. lez, f.*

rol/ fchiprol. Phalanga, *g. gæ, f.*

rol/ lyfte. Codicillus, *g. li; index, g. dicis; catalogus, g. gi, m. album, g. bi, neat.*

rol om te fpelen. Scenici muneris commen- tariolus.

fyne rol fpelen. Personam suam agere: par- tes suas agere.

rofwagen. Effedum, g. di, n. Vehiculum me-
ritorum, carrus meritorius.
rondout/ pupfbyjter. Mordella, g. lz, f.
romentgck/ f. reumentgck. Rheumaticus,
a, um, o.
romme/ romblock. Trabale, g. lis, neut.
romnel/ een kloech wijf. Virago, g. ginis, f.
romnelen/ f. ramnelen. Perftrepere, p. ui,
f. itum.
rump / Holl. lichaem sonder boozhoofft.
Corpus truncum: cui caput est praefectum.
rompe/ note. Nux myristica vilior, casta.
roupel. Rupa, g. gæ, f.
rompen. Rugare, corrugare, p. avi, f. atum,
r. acc.
roncken in den flaep. Rhonchizare, p. avi, f.
atum. Rhonchos emittere vel edere.
roncken/ getier maken. Perftrepere, p. pui,
f. pitum.
ronckinge / geronck. Rhonchus, g. chi, m.
Dormientis stridens è naso sonus.
rondaffe/ rondelle. Scutum, g. ti, n. parma,
g. mz, f. clypeus, g. pei, m.
rondaffiet. Parmularius, g. iii: clypeatus;
fcutatus, g. ti, m.
rondt gelyck eenen bol. Rotundus, globofus,
sphzricus, a, um; orbicularis, e, g. ris, o.
rondrachtigh. Subrotundus, a, um, o.
de ronde/ rondigheyt. Rotunditas, g. tatis, f.
de ronde des werelts. Orbis terrarum.
in 't rondt. orbiculatim, adv. In globi modum.
ronden/ bolwys maerken. Rotundare, glo-
bare, p. avi, f. atum, r. acc. Rotundum facere.
rondt-out. Circumcirca, undique, adv. Ex
omni parte.
rondt in 't lanch gelyck een pycke. Teres,
g. reit, o.
rondtpuntigh. Turbinatus, a, um, o. In co-
num rotundus: in turbinem acuminatus,
rondt gelyck eenen rinct oft circkel. Cir-
cularis, e, g. ris, o. In circulum rotundus:
in orbem figuratus.
in 't rondt. In circulum: in orbem: in gyrum,
in spiram.
ronde / ronde figure / circkel/ rondeel/
ronde perck. Circulus, g. li: orbis, g. bis,
m. Orbiculatus ambitus, rotundus gyrus:
orbiculata spira.
een rondt teekenen. Circulum lineare, de-
lineare, describere: orbem exarare, figura-
re, designare.
in een rondt fluyten. Circulo includere,
concludere, circumferbere.
ronden. Circinare, p. avi, f. atum, r. acc.
ronden dans. Choreca circularis.
rondt om draepen. Circumvolvere, p. volvi,
f. volutum. Torquere in orbem, r. acc.
rondt om draepen. Circumferre, fero, p. tuli,
f. latum, circumgectare, p. avi, f. atum, r. acc.

rondt schijbe. Discus, g. ci, m.
rondt om dyncken. In orbem bibere.
rondt upt/ sonder galle/sonder argh/onges
hepnst. Sincerus, candidus, ingenuus, a, um,
o. Doli expers: iraudis expers: doli nefcius.
rondt upt seggen. Aperire, liberè, candide,
sincere, ingenue dicere,
rondt/ volkomen. Absolutus, solidus, a, um,
integrer, gra, grum, o.
eenen ronden dagh. Dies civilis.
een rondt jaer. Annus solaris.
ronde/ schaerwacht. Circuitio militaris.
de ronde / schaerwachters. Circuitoires,
circuitores, g. rum, pl. num.
ronden / de ronde dorn. Vigiliis obire, cir-
cumire, inspiciere: vigiliis explorare.
rondt hups. Statio vigilum.
rondeel. Rhythmus reciprocus, vel recipro-
cans vel confectarius. (re.
rondeelen. Rhythmos reciprocos pronuntia-
tione/ romme/ romblock. Trabale, g. lis, n.
ronse. Trochlea, g. lez, f.
ronfelen/ Fl. mangelen. Permutare, p. avi, f.
atum, r. acc.
ronfeler. Permutator, g. oris, m.
roock van 't hier. Fumus, g. mi, m.
roock/ damp. Vapor, g. poris, m.
roocken/ ut: het roockt. Fumat.
roocken/ eenen roock van hem geben. Fu-
mare, p. avi, f. atum. Fumum emittere.
roocken/ beroocken/ in den roock dzoogen.
Infumare, p. avi, f. atum, r. acc. Ad fumum
ficcare.
roockachtigh. Fumofus, a, um, o.
roock-gat. Fumarium, g. iii, infumibulum,
g. li, n.
roockbat. Acerra, g. rz, f. thuribulum, g. li, n.
roockberwig. Impluviatus, pluviatus a, um, o.
roockwerck. Suffitus, g. tús, m. suffimentum,
g. ti, thymiana, g. matis, neut.
roodt. adj. Ruber, bra, brum; rufus, a, um, o.
roodt/ 't roodt/ roodt coleur. subst. Rubrum,
g. bri, n. Ruber color.
oprecht roodt coleur. Minium, g. nii: pur-
purissimum, g. li, n. Hinc Miniatus, purpurif-
latus.
carnezijn- roodt. Coccus, g. ci, f. cocceum,
g. cei: coccineum, g. nei, n. Hinc Coccinus,
coccineus.
purper-roodt. Ostrum, g. stri: Tyrum, g. iii,
n. murex, g. ricis, m. Hinc Ostrinus, Tyrius,
muciatum.
roodt-purper/ upt doncker drupn. Purpura
molochina vel malvacea. Hinc Molochinus,
molochinatus.
bloedt-roodt. Rubrum sanguineum. Hinc
sanguineus, roseus.
bier-roodt. Color flammicus, igneus, sanda-
racinus.

op 't roodt trecken. Subrubere, p. bui, *sine sup.*
 roodt achtigh. Rubicundus, rubidus, a, um,
 subrubens, g. bentis, o.
 roodt borstjen. rubecula, g. lz, f. *avis.*
 roodt ghept / roodt ghept. rubor, g. boris, m.
 rubedo, g. dinis, f.
 't roodt jonck. Papulæ, g. larum, f. *pl. num.*
 rooden / roodt maeken. rubricare, p. avi, f.
 atum; rubrica inficere: rubro tingere; ru-
 bro inficere: rubore imbuerere, profundere,
 sulfundere.
 't roodt melisoen. Dysenteria, g. riz, soem.
 roodt schaere. *Pisli a fellitonus.*
 roodt snuidt. Faber zamentarius, cupriatus.
 roodt steertjen. rubicilla, g. lz, f.
 roodt woerden. rubescere, p. rubui, *sine sup.*
 ruborem assumere, indacere.
 roodt zyn. rubere, p. rubui, *sine sup.*
 roodt woerden van schaemte. Erubescere, p.
 rubui, *sine sup.* Pudore erubescere: pudore sul-
 fundi: ruborem oris ex pudore concipere:
 rubore sustundi ex verecundiã.
 roode aerde. rubrica, g. cz, f.
 roode lisse. Narcissus, g. si, m.
 roode loep. Dysenteria.
 roode peen. Pastinaca rubra.
 roode zee. Mare rubrum, erythrum.
 roode. Echinus, g. ni, m. *Bovis ventriculus.*
 roof / p / roep / buet. rapina, g. nz; præda, g. dz,
 f. manubia, g. biarum; exuviz, g. viarium, f.
pl. num. spoliium, g. lii, neut.
 roof-ruyl / roof-vest. Spoliarium, g. tii, n.
 prædonum latibulum.
 roofgaerens. Spica filacea.
 roofgeldt. Pecunia manubialis.
 roofgierigh. rapax, g. pacis, o. *gen.* Prædæ
 avidus.
 roofgierighept. rapacitas, g. tatis, f.
 roof-schijp. Navis prædatoria.
 roof-vogel. Aquila, g. lz, f. accipiter, g. pi-
 tris, m.
 roof / roofken van eenige wonde oft
 schozft. Crusta ulceris vel vulneris.
 room / Holl. Fl. Cremor, g. oris, m.
 roomenepe / Holl. Vinum Hispanicum.
 roomter. Cyatus vitreus.
 roomerken. Modiolus, g. li, m.
 roep / Holl. reep. Funis, g. nis, m. spira, g. rz, f.
 roopen / tuppen. Trahere, p. traxi, f. tra-
 ctum: vellere, p. velli & vulsi, f. vullam,
r. acc.
 Roose. rosa, g. lz, f. *flor.*
 wilde herstroose. Petillus, g. li, m.
 herstroose. rosa coronola, Damascena,
 ronde roosen. rosa Milesia.
 incarnadine rose. rosa Alabandica.
 winterroose. rosa Charraginenfis.
 roose botte. Alabastrus, g. stri, m. Rosa calyx-
 van roosen. rosaceus, rhodinus, a, um, o.

olie van Roosen. Oleum rhodinum, rosa-
 ceum.
 sprong van Roosen. Decoctum rosæ,
 salf van Roosen. Unguentum rhodinum.
 azijn van Roosen. Acetum rhodinum.
 honingh van Roosen. rhodomeli, *indeclin.* n.
 Roosen water. Aqua rosacea.
 Roosenbosch. roletum, g. ti, n.
 Roosen berwich. roseus, a, um, o.
 Roosier. rosarium, g. tii, n.
 Roosen-nobel. Aureus rosatus.
 Rooset. rubriceta, g. rz, f. purpurillum, g. si, n.
 Roosmarjn. Rosmarinus, g. ni, m.
 Roos / S. Antreunis diet. Erysipelas, g. latis,
 n. Ignis facer.
 Roose op de lupte. Magas, g. gadis, f. maga-
 dium, g. dii, n.
 roost / geb / aden bleesch. Assum, g. si, n. Veru
 tosta caro: assa caro, tosta caro: inastata
 caro.
 roosten. Torrere, p. rui, f. tostum; frigere, p.
 trixi, f. trixum vel tricum, *r. acc.*
 rooster. Craticula, g. lz, f.
 roost-epse. Panis tostus.
 roostinge. Tostio, g. onis, f.
 roost-panne / s. hjaedt panne. Frixorium, ii,
 n. Sarrago. inis, f.
 roote / s. toete. Caterva, z. Cohors, oris, f.
 roobe / rooff. Præda, g. dz, f.
 rooben / planderen / niet gekwelt nemen. Præ-
 dari, grassari, furari, p. atus, f. atum, *dep.*
 spoliare, p. avi, f. atum; rapere, pio, p. ra-
 pui, f. raptum, *r. acc.*
 roober. Prædo, latro, g. onis; raptor, grassator,
 g. oris, m.
 rooberye. Latrocinium, g. nii, n. rapina, g. nz;
 prædario, g. onis, f.
 roobigh. rapax, g. pacis, o. *r. gen.*
 roos / rosch / roodt. rufus, rutilus, a, um, o.
 rosachtigh. Subrufus; rufulus, a, um, o.
 rosaert. Vir rufus.
 rosseel. rubellus, a, um, o.
 ros / ergh / snoodt. Callidus, cautus, dolosus,
 a, um, fallax, f. lacies, o.
 ros / peird / henghst. Equus, g. qui; caballus,
 li, m.
 rosbaer. Lestica, g. cz, f.
 rosbaer dzager. Lesticarius, g. xii, m.
 rosbaeraedt. Equus beyardus.
 roscaem. Strigilis, g. lis, f.
 roscaunen. Equum strigili defricare.
 roscaunnet. Hippocomus, g. mi: equiso, g.
 onis, m.
 rosneulen. Mola equaria, asinaria.
 rossen / s. rjden te peirde. Eputare, equo vehi.
 ros-tupscher. Mango, g. onis, m.
 ros-note / s. Bkernote. Nux basilica,
 ros-ppurine. Prunum cerinum.
 ros-marjn. Rosmarinus, g. ni, m.

R O S R O T R O U

rosch/rusch. Cespes, g: piis, m.
 rosynen. Uvæ passæ.
 rot / t rot/de rottighept. Putredo, g: dinis: caries, g: rei, f.
 rot / adj. Putris, e, g: tris, o. f. Werrdt Putrefactus, a, ym, o.
 rotachtig. Submarcidus, putridiusculus, a, um, o.
 rotten. Putrere, putrescere, p. putrai, sine sup.
 rottighe. Putrelactio, g: onis, f.
 rot/heyde. Turma, g. mæ; d: curia, g: riaz; cohorts, g: hortis; carciva, g. v. z, f. Manipulus militum.
 rotgeselle. Commilito, commanipulo, g: onis, m.
 rotmeester / rotporael. Decurio, g. onis, m. Manipuli præfectus.
 rotten/in rotten stellen. Per manipulos distribuere: per contubernia dividere.
 rotten/sich by een boegen. Coire in turmas.
 rotwijse. Manipulatio, turmatim, adv.
 rote van eenen blifant. Proboscis, g: cidis, f.
 rotel in de kelle. Moribundorum murmur.
 rotelen. Grunnire, p. nivi, f. nitum; murmurare. murmurillare, p. avi, f. atum.
 roten he t blas / f. rotten. Macerare linum.
 Rotgaus. Anser minor.
 rouw/oneffen/niet glat. Scaber, bra, bram; alper, ra, rum, o.
 rouwagie. rudetum, aspretum, ti, n. tesqua, g. quorum, n. pl. num.
 rouwelijck. Durè, alperè, adv.
 rouwen/rouw maerken. Scabrare, exasperare, p. avi, f. atum, r. acc.
 rouwighept / Aspreto, g. dinis: ruditas, g: tatis; scabrities, g: tiei, f.
 rouw wercken. Alciare, p. avi, f. atum, r. acc. rudi modo dolare.
 rouw/dzoefhepdt. Luctus, g: Æus: dolor, g. oris, m.
 rouw dzaegen. Lugère, p. luxi, f. luctum, r. acc. Pullatum incedere.
 rouw dzaegende. Pallatus, atratus, a, um, o.
 rouwen/rouw hebben. Dolere, p. lui, f. litum, lugere, p. luxi, f. luctum.
 rouw/jertig. Morsus, a, um: tristis, e, g: stis, o.
 rouw-caparupn. Cuculus lugubris.
 rouw-leeft. Vestis pulla: vestimentum lugubre vel funerale.
 rouw-lijedt. Elegia, g: giz, f. threnus, g: mi, m. Carmen lugubre.
 rouw/onbolinaekt. rudis, e, g: dis: imperfectus, impolitus, infectus, a, um, o.
 rouw/bol hair/bol locken. Hispidus, pilosus, hirsutus, villosus, a, um, o.
 het laeken rouwen. Carminare pannum: pectere pannum.
 rouw-poote. Columbus plumipes.
 rouw/berouty/boet. Pœnitentia, g: tie; f.

R O U R U C R U

rouw/rouw hebben/beel spelen. Pœnitere, p. tuit, sine sup.
 rouw/bofschachtig/doorenachtig. Dumofus, Senticolus, a, um, o.
 rouw/niet geroockt. Crudus, a, um, o.
 rouw/wilt. Ferus, a, um; agrestis, e, g: stis, o.
 rouw/traf. Crudelis, e, g: lis: immitis, e, g: tis; inclemens, g: mentis: atrox, g: trocis; auferus, a, um, o.
 rouw/onrpp. Immaturus, a, um, o.
 rouwen/booy doen/nipt doct. Expungere, p. punxi, f. punctum, delère, p. levi, f. letum, r. acc. f. røperen. Extirpare, p. avi, f. atum.
 rouwen/afsnijten. Excindere, p. scidi, f. scilsum; evertere, p. verti, f. versum; demoliri, p. litus, dep. r. acc.
 rouw/jink. rubellio, g: onis: cuculus, g: li, m. p. f. i. s.
 ruzhelen. Grunire, p. nivi, f. nitum; murmurillare, p. avi, f. atum.
 ruzheler. Grunnitor, g. oris, m. (n. ruzhellinge/gerooyte. Murmur, g. murmuris, ruzhellinge/gerster. Turba, g. bz, f. f. geruzhet. rumor, oris, m.
 ruzk/rup. Tractus, g. Æus, m.
 ruzken/ruppen. Abripere, pio, p. ripai, f. reptum; vellere, avellere, p. velli & vulsi, f. vullum. Vi detrahere, r. acc.
 ruzkinge/ruppinge. Avulsio, g: onis, f.
 ruzkeloos. Incuriosus, a, um, o. Præceptis, ci-pitis, o. f. r. eck. Cura, z, f.
 ruzpe/Holl. Eruca, g: cz, f.
 ruzten/f. roeten. Tangere, p. tetigi, f. tactum, ruet. Sevum, sebum, g. bi, n.
 ruztachtig. Sebosus, a, um, o.
 van ruzt. Sebaceus, a, um, o. ut: een ruzte keerffe. Candela sebacea. (atum, r. acc.
 ruzeten/inet ruzt bestrycken. Sebare, p. avi, f. ruztsel. Axungia, g: giz; arvina, g: nz, toem.
 ruzge. Dorsum, g: si; tergum, g: gi, neut.
 ruzge/onderstand. Subsidium, g: dii, n.
 ruzh-deksel. Dorsuale, g. lis, n.
 te ruzge. retrò, retrorsum, adv.
 ruzgelen/ achterwaerts gaen. retrogredi. dior, p. gressus, dep. retroire, retroëo. p. røtroivi, & retroiif, retroitum.
 ruzgellinck. Supinus, resupinus, a, um, o.
 ruzgellinck. retrorsum, cessim, recessim, adv.
 ruzh-graet. Spina dorsa.
 ruz-graet-been/ruzh-graet/cnokel. Spondylus, g: li, m. Vertebra spinæ.
 ruzh-graet-mergh. Medulla spinalis.
 ruzh-pijpe. Tubus, g: bi, m. Fistula sacra.
 ober ruzge woypen/adag. f. bederven. Cor-rumpere, rupi, ruptum.
 ober ruzge woypen/op den ruzh leggen. resupinare in tergum.
 ruzgie/ruzte/onrust. Molestia, g. stiz, vexatio, g. onis, f. fastidium, g: dii, n.
 ruznupterlyk bederf. pernicious, ei, ruina, n. e. clades.

clades, g. dis, strages, g. gis, f. exitium, g. tii, excidium, g. dii, n.
 ruinen/ d'oberblijffelen van gebroken bouwſelen. Rudera, g. rum, n. ruina, parietinæ, narum, f. pl. num.
 ruineren/bederven. Perdere, p. perdidit, f. perditum, peſum dare, p. peſumdedi, peſumdatum, r. acc.
 ruineren/ iemanden om het ſijne bezengen. Bonis evertere: fortunis exuere vaſſpoliare, r. acc. (O.
 rummatic/ reumatick. Rheumaticus, a, um, rumoor/ f. rummoet. Rumor, oris, m. Turba, z. f.
 rundt/ f. rindt. Bos, bovis, c.
 runnen/ ſtollen Coagulati, denſari, p. atus, f. atum, paſſ.
 ruſel. Coagulum, g. li, n.
 ruppen/ &c. f. rucken. Trahere, xi, & um. Raperere, p. pui, f. ptum.
 ruſſe/ ruſſe. Millepeda, g. dz, f.
 ruſſe/ goeſſe. Ructus, g. & ſ, maſe.
 ruſſen. Ructare, eructare, icreatre p. avi, p. atum.
 ruſſch. Gleba, g. bz, f. cespes, g. pitis, maſc.
 ruſſche/ ruſſſche/ om biſſchen te bangen. Naſſa, g. ſz, f.
 ruſte. Quies, requies, g. quietis; quietudo, g. dinis; tranquillitas, ſecuritas. g. tatis, f.
 Ruſtdagh. Sabbatum, g. ti, n.
 ruſtelijck/ geruſtelijck/ ſtille. Quietus, tranquillus, placidus, a, um, o.
 ruſtelſcken. Quietè, tranquillè, placidè, adv.
 ruſten/ ſijne ruſte nemen. Quieſcere, p. quievi, f. quiecum, oriat, feriari, p. atus, f. atum, dep. Frui quiete: capere quietem.
 ruſtplaetſe. Statio, g. onis, f.
 ruſt-ſtock. Scipio, g. onis, m.
 ruſten/ toeruſten. Parare, apparare, ornare, armare, p. avi, f. atum; inſtruire, p. ſtruxi, f. ſtructum, r. acc.
 ruſtig/ veirdigh. Paratus, promptus, ornatus, a, um, o.
 ruſtighept. Concinnitas, g. tatis, elegancia, g. tia, f.
 ruſtiglijck. Ornate, bellè, venuſtè, ingenuè, adv.
 ruſtinge/ toeruſtinge. Apparatus, inſtructus, g. ſ, m.
 ruſſinge/ gelweir. Armatura, g. rz, f. arma, g. morum, n. pl. num.
 ruſſen/ f. ruſſen. Inſigare, avi, atum.
 ruſſchen/ Holl. riecken, Olfacere, cio, p. feci, l. factum.
 ruſſchen/ eeg ruſſchen van hem geben. Olerè, ui, itum.
 ruſſdigh/ rouw/ hairachtigh. Pilofus, hirtutus, villoſus, a, um, o.
 ruſſdigh/ Holl. ſchozft. Scabioſus, a, um, o.
 ruſſdighhept/ Holl. ſchozſthep. Scabies, g. bichi, f.

ruſſſchen. Scabere, p. ſcabi, ſine ſup. ſcicare, conſcicare, p. tricu, f. trictum, atterere, p. attrivi, f. tritum, r. acc.
 ruſſe/ waerloop. Rivus, g. vi: aquæ ductus, g. & ſ, m. Foſſa publica.
 ruſſen met ſort ſighept wegh ſinacken. Multa vi jacere, cio, p. jeci, f. jactum; rejicere, abjicere, cio, jeci, f. jectum r. acc.
 ruſſen/ om verre ſingten. Dejicere, cio, p. jeci, f. jectum, deturbare, exturbare, p. avi, f. atum, r. acc. Terræ affigere, humi projicere.
 ruſſel/ rouſſel. Ruga, g. gz, f.
 ruſſellen/ rouſſellen/ ſronſen. Rugare, ſtricare, p. avi, f. latum, r. acc.
 ruſſel- ſpel. Fritillus, g. li, m.
 ruſſſelen. Ludere, fritillo. f. ryſſelen. Teſſeris ſortiri, talorum punctis certare.
 ruſſen/ Holl. wangelen. Permutare, p. avi, f. atum, r. acc.
 ruſſen/ wijt. Laxus, amplus, latus, ſpatioſus, a, um, o.
 ruſſen van 't ſchip. Alveus navis.
 't is ruſſen een elte. Una eſt & amplius: ultra ulnam eſt.
 't is ruſſen acht uren. Jam præter octavam eſt.
 ruſſen. Spatium, g. tii, vacuum, g. cui, n. Vacuus locus.
 ruſſen/ wijt maken. Ampliare, p. avi, f. atum, r. acc.
 ruſſen/ pdeſt maken. Vacuare, evacuare, exonerare, p. avi, f. atum, r. acc. Loco movere.
 ruſſen/ wijſſchen. Cedere, diſcedere, p. ceſſi, f. ceſſum. Loco cedere.
 ruſſelinge. Ramalia, g. lium, n. pl. num. Facies ramorum & frondium.
 ruſſen. Frondare, collucare, interlucare, p. p. avi, f. atum, r. acc.
 ruſſen ſtock. Rutrum, g. tri, n.
 ruſſen. Cantherius, tii, m. Equus ſpado: equus caſtratus.
 ruſſen. Caſtare, emaculare, p. avi, f. atum, r. acc.
 ruſſen/ Holl. oozblaſen. Suſurrare, p. avi, f. atum.
 ruſſen/ Holl. oozblaſer. Suſurro, g. onis, m.
 ruſſſchen/ getiet maeken. Fremere, p. mui, f. mitum; ſtrepere, p. pui, f. pitum.
 wat ruſſſicht daer? Quid hic rerum agitur?
 ruſſſchen getijck de bpen. Bombilare, p. avi, f. atum; Bombos edere.
 ruſſſchende. Sonorus, a, um, o.
 ruſſſchinge. Streptus, fremitus, g. tûs, m.
 ruſſſſchuype. Tibia utricularis.
 ruſſſſchuyper. Utricularius, g. rii, m.
 ruſſſſchen/ geweldt doen. Graſſari, p. atus, f. atum, dep. impetum facere.
 ruſſſcher. Graſſator, g. oris, m

rupfchen/tegen iet aendzyben/f.rupfchen. Atterere, p. trivi, tritum.
rupfe-nupfen. Strepere, p. pui, f. pitum. Omnia perquirere; omnia perlustrare & scrutari.
rupte/wijnrupte. Ruta, g. rz, f. herba.
van rupte. Rutaceus, a, um, o.
rupte/bierkant gedingesken. Tessula, g. rz, f.
rupte in 't kaert spel. Rhombulus, g. li, m.
rupte in 't venster. Tessella vitrea.
ruptwylse. Tessellatio, adv.
rupten/ wieden. Evellere, p. velli & vulsi, f. vullum; radicare, f. sarculari, p. avi, f. atum, r. acc.
rupten/berwoesten. Vastare, p. avi, f. atum, d. struere, p. struxi, f. structum, r. acc.
rupten ende rooben. Prædari, populari, grassari, p. atus, f. atum, dep. r. acc.
Ruppter. Eques, g. quitis, m.
Ruppterpe. Equitatus, g. tûs, m. Copiz equestres.
Ruppter kruydt. Militariz Aizoides, g. dis vel de, f. Sedum aquatile.
Ruppters jongen. Cacula, g. rz, f.
Ruppters dienst. Officium, g. cii, n.
enen Ruppters dienst doen. Officium alicui præstare vel exhibere.
Ruppter/ Lev. molenaar. Scarabeus g. bei, m.
Ruppter/goedt ruppter. Homo sincerz fidei: homo doli & fraudis expert.
Rupben/kael worden. Calvescere, sine prat. aut sup. calvescieri, fio, p. factus.
Rupben gelyck de bogels. Vernare, p. avi, f. atum. Pennas remittere: plumas mutare.
Rupbinge. Vernatio, g. onis, f. Crinium vel pilorum declivium.

S.

S 20fa. Age, agedum, animosus, adv. Expedi, perge, absolve, *Holl. imperati vi.*
faberen/tateren/iet qualijck doen. Ineptire, p. tivi, f. titum. Inepte quid agere.
fabberen/tateren/hackelen/Holl. Balbutire, p. tivi, f. titum.
fabberen/ bypl maerken. Maculare, lordidare, contaminare, conspurcare, inquinare, p. avi, f. atum: polluere, p. lui, f. lutum, r. acc.
fabberer/taterer/hjodder. Ineptus rei cuiuspiam operator.
fabberer taterer/hackeler/Holl. Balbutiens, g. entis, o.
fabberer/inodderer. Conspurator, inquinator, contaminator, g. oris, m.
fabberinge/beiwodderinge. Contaminatio, inquinatio, conquinatio, pollutio, deformatio, foedatio, g. onis, f.
fabel/Holl. Mus Sarmaticus vel Ponticus: martis Scythica.

fabelbellen. Pelles fabellina: pelles murina
fabel/Zutchfchen fabel. Acinaces, g. nacis, m.
fabelen/nederhouwen. Trucidare, p. avi, f. atum. Acinace penitere, dissecare vel necare, r. acc.
fabel/colere in de wapenen. Colorater, fulvus, pullus.
hp doert fabel gebandeert met argentijn. In atrâ palmæ areâ gerit obliquam falcatam argenteam; pullus ei est leui laterculus argenteo obliquatus.
faccagie/pileringe. Direptio, g. onis, f. f. plun & deringe. Depopulatio, Expilatio, Spoliatio, g. onis, f.
faccageren/ pileren. Diripere, pio, p. ripui, f. ruptum. Directione exhaurire: di reptâ prædâ vastare, r. acc.
facht Lenis, e, g. nis, o. f. saeght. Suavis; Mitis, is, e, o.
fack. Saccus, g. ci, m.
fackdzager. Getulus, bajulus; li, dossuarius, g. rii, m.
facken/ in den sack stecken. In saccum recondere.
facken ende pakken. Convasare, p. avi, f. atum, r. acc.
facken/dooz eenen sack sijgen. Colare sacco, sack-net. Rete capiendus fiedulis.
fackpype. Tibia utricularis.
fackpypet. Utricularius, g. rii, mals.
fackshen. Sacculus, g. li, m.
fack wijn. Vinum sacco castratum.
fack/oozlof. Missio, dimissio, g. onis, f.
sijnen sack geben/oozlof geben. Dimittere, p. misi, f. missum, exauctorare, p. avi, f. atum, r. acc.
sack/de mage/buyck. Stomachus, g. chi, ventris, g. ventris, m.
sijnen sack opbullen. Infarcire ventrem sive stomachum.
facken/neder sincken. Sidere, subsidere, p. fidi, f. sessum. Deorsum vergere.
Sacrament/nipstec. Sacramentum, g. ri, n.
Sacrament der H. Kercke. Ecclesiz Catholicæ Sacramentum.
Sacrificie/offehande/ 't werck bande of sefhande. Sacrificium, g. cii, n. immolatio, g. onis, f.
onder 't Sacrificie. Inter sacrificandum, dum sacrificaretur.
Sacrificie/offehande/ 't gene dat gheoffert wort. Victimæ, g. mæ; hostia, g. litæ, f.
Sacrilegie/ ontteringe van Godelijcke oft gewijde dingen/ idem Diefte van alsulke dingen. Sacrilegium, g. gii, n.
Sacrifste. Sacrarium, g. rii, hierophylacium, g. cii, n. Aedis, sacrz gazophylacium.
fabel. Ephippium, g. pii, o.
fabel-booge. Arculus ephippii.

fadel cleedt/ fadel deckfel. Phalerz, g. rorum, t. pl. num.
 fadel-cuffen. Stragulum, g. li, n.
 fadelen. sternere vs/ infternere equum.
 fadeler. fadel-maker. Sellarius, ephippiarius, g. rii, n.
 fadel peirdt. Equus instratus.
 fadel-riem. Cingulum, g. li, n.
 fadel-tesche. Bulga, g. gz:hippopera, g. ræ, f.
 faeden/ herfaedigen. Satiare, p. avi, f. atum, r. acc.
 fadt/ f. fat. Satur, a, um, o.
 faecke/ affaire/ handel. Res g. rei, f. negotium, g. tii, n.
 is 't faeck. Si, quod si.
 'ren dient niet ter faecke. Nihil ad rem: nihil ad rhombum.
 een nopt gehoozde faecke. Res inaudita.
 de faecken staen soo/ de faecken sijn soo geschaepen. Itale res habet; eo loco res est, is rei est status: ea rei est conditio.
 faecke/ pzoetes. Causa, g. læ, dica, g. cz: lis, g. tis, controversia, g. siz, f.
 hoofdfaecke. Status cautz: caput vs/ summa rei: questio præcipua.
 sijne faecke aen eenen Adhocæt pzesenteren. Causam vs/ litem patrono deferre.
 syue faecke in consultatie stellen. De causâ suâ juris peritos consulere.
 De faeke bedingen. Causam dicere, defendere. faekes in recht gefondeert. Causa instructa & inunita à juris præsidis.
 faedt. Semen, g. minis, n. sementis, g. tis, f. bol faedt. Seminolos, a, um, o.
 faeden/ faepen. Seminare, p. avi, f. atum. Sementem facere: semina spargere.
 faeder/ faepet. Sator, seminator, g. oris, m.
 faedsoen. Tempus ferendi.
 faetsoen/ fatsoen/ getijden des jaers. Annitempora, anni pattes.
 faedsoen den epen tijt om pet te doen. Tempus, g. poris, n. tempestas, g. tatis, f.
 't biyft alrijt in't selfde fatsoen. Nanquam obsolescit.
 buyten sijn sapsoen. Importundè, intempestive, adv.
 booz 't sapsoen. Immaturè, adv.
 op sijn saisoen. Tempestive, adv.
 't saisoen gaede slaen. Aucupari tempus.
 faedbracker/ faedtrandt. Seges, g. gctis, f. Terra sabacta & lata.
 faedt coren. Seminum, g. ni, n.
 faedtgoedt. Semina, g. nam, n. pl. num.
 faedthuyssken. Pericarpium, g. pii, n.
 faedtmaendt. Qdober, g. bris, m.
 faeft/ f. faeght. Mollis, e, o.
 faef. Femina pigra, torpida, ignava, inutilis.
 faege. Serra, g. ræ, f.
 faegen. Serrare, p. avi, f. atum, r. acc.

faeger. Serrarius, g. rii, m.
 faegeiteel. Scobs, g. scobis, f.
 faeagine. Serratio, g. onis, f.
 faeghysken. Ferrula, g. læ, f.
 faeght/ niet rontw in 't fasten. suavis, e, g. vis, dulcis, e, g. cis, lenis, e, nis; mollis, e, g. lis, o.
 faegt woerden. Mollere.
 faeght leven. Vita voluptuaria.
 een faeght leven leyden. Vitam ducere Epicuream, voluptuariam, mollem.
 die een faeght leven lept. Epicureus, g. rei, voluptuarius, g. rii, m.
 faeght/ faeghtlyck. Molliter, leniter, adv.
 faeght sitten. Molliter sedere.
 faeght liggen. Molliter cubare.
 faeghten/ faeghtige/ faeght maecten. Migitare, p. avi, f. atum: lenire, mollire, emollire, ivi & ii, f. itum; demulcere, p. nullis, f. mullum, r. acc.
 faeghthept. Mollities, g. tiei, mollitia, g. tiz, lenitas, g. tatis, f.
 faeghtertigh/ faeghtmoedigh/ faeghtsinigh. Manuetus, placidus, benignus, a, um, mitis, e, g. tis; comis, e, g. mis, lenis, e, g. nis; placabilis, e, lis, o.
 faeghtertighept/ faechtmoedighhept/ faeghtsinighhept. Manuetudo, lenitudo, g. dinis: lenitas, facilitas, benignitas, g. tatis, clementia, g. tie, f. animi æquitas.
 faeghtertighept/ &c. Manuetè, placidè, leniter, adv.
 faemelen/ goederen. Congregare, p. avi, f. atum, r. acc. f. bergaderen. Colligere, p. egi, f. edum.
 faemen/ v' faemen. Simul, unâ, pariter, junctim, conjunctim, adv. In compositione exprimitur per. Con ut:
 faemen-roepen. Coëmere, p. emi, f. emptum, r. acc.
 faemen naepen. Confusere, p. sui, f. sutum: colligare, p. avi, f. atum; connectere, p. nexui, f. nexum, r. acc.
 faemen-spzeken. Colloqui, p. locutus, dep.
 faemen-spzake. Colloquium, g. quii, n.
 faemen-stenuninge. Symphonia, g. niz, f. concentus, g. tûs, m.
 faen/ ter stondt. Mox, statim, & utrum, conj. festim, adv. è vestigio.
 soo faen als. Statim atque: simul ac.
 faene/ faen/ room. Cremor, g. oris, m. Flos lactis.
 faen-keffe. Cascus è lactis cremore.
 't faentjen ban 't bier. Cremor cerevisiæ.
 faerdsie/ faerfie. Stragula, g. læ, lodix, g. diacis, f. stragulum, g. li, n.
 faepe/ faepet. tublericus pannus: tramosericus pannus.
 faepen/ faepsoen/ f. faedt/ &c. Seges, g. oris, f. affier. Sapphirus, g. ri, m. gemma.
 fassaen.

saffraen. Crocus, g. ci, m. crocum, g. ci, n.
van saffraen. crocinus, a, um, o.
saffraen-beruigh. croceus, a, um, o.
gesaffraent. crocatus, a, um, o. croco deli-
 burus, imburus.
safte/ f. saeght. Mollis, e, o.
sage/ f. sage. Serra, g. z, t.
saiseren/ met de handen vatten. Prehendere,
 apprehendere, p. hendi, f. hensum: capere,
 pio, p. cepi, f. captum, r. acc.
saiseren/ innemen. Occupare, p. avi, f. atum,
 r. acc. (di.)
saisoen/ f. saedt soen is saedt. Tempus seren-
 tate/ f. faecke. Res, rei, f. Causa, z, f.
sakeleeren/ Fl. Sarculare, p. avi, f. atum, r. acc.
sakeleer-ijser/ Fl. Sarculum, g. li, n.
salaet. Lactuca, g. z, t. Acetarium, g. rii, n.
 saturia vrentium herbarum. (z, f.)
Salamander/ f. Salmande. Salamandra,
salaris/ loon. Merces, g. cedis, f. stipendium,
 g. dii, n. Pretium operæ.
sale/ salet. Aula, g. lz, f. atrium, g. atri, n.
sal/ salbe. Unguentum, g. ti, unguen, g. gui-
 nis, n.
salachtigh. Unguinosus, unguentatus, a,
 um, o.
sal-busse. Unguentaria pixis, g. xidis, f.
sal-berkoopet. Myropola, g. lz; unguentaria,
 g. rii, m.
sal-winkel. Myropolium, g. lii, n.
saligh/ die saligh is Beatus, a, um, o. aternæ
 salutis & beatudinis particeps.
saligh/ dat saligheyt bybzenght. Salutaris,
 e, g. ris, o.
is 't inp anders saligh. Dummodo sit salu-
 tare: dummodo sit e salute meâ.
saligh/ geluckigh. Felix, g. licis; fortunatus,
 a, um, o.
saligheyt. Salus, g. luitis, beatitudo, g. dinis, f.
salighijck. Beate, feliciter, adv.
salighmaecken. Beare, p. avi, f. atum, r. acc.
salighmaecker. saluator, servator, g. oris, m.
salighmakinge. Beatio, salvatio, g. onis, f.
saligh worden. Salvari, p. atus, pass. beatum
 & saluum fieri: aternæ salutis participem
 reddi.
saln/ saln-liedt. Psalmus, g. mi, m. cantium,
 g. ci, n.
salmbisch. Salmo, g. onis, m.
salnken. Salmo exilis, Zalar, g. aris, m.
salmander. Salamandra, g. dræ, f.
salpeeter. Nitrum, g. tri, n. sal nitratum.
salpeeterchy/ salpeeterachtigh. Nitrosus,
 a, um, o.
met salpeeter gemaect. Nitratus, a, um, o.
salpeeters-pyt. Nitractia, g. riz, f.
salbade/ oft salbe. Fedarum cannarum mi-
 litaris congratulatio: catapultaria congratu-
 latio vel conalutatio.

salbade schieten. Festo catapultarum plausu
 resonare.
peinander salbade schieten. Catapultaria
 gratulatione accipere vel excipere.
salbarie/ goetensisse. Salutatio, g: onis, f.
salberen/ gzoeten. Salutare, conalutare, p.
 avi, f. atum, r. acc. salutem dicere, r. des. sal-
 vère, jubère, r. acc.
salberen/ welkom hieten. Faustum adventum
 precari; gratulari alicui adventum.
salbatie. Adversæ infirmationis refutatio.
salberen/ peinander betwacen. Servare, p.
 avi, f. atum, r. acc. salutem asserre: salutem
 impetire, r. des. saluum & incolumem præ-
 stare: eripere a periculo.
sich salberen/ schjappere. Periculo se exi-
 mere: se subducere: tugâ salutem querere.
salbe/ f. salf. Unguentum, g: ti, n.
salben. Ungere, inungere, perungere, p. unxi,
 f. unctum, r. acc.
salber. Unctor, g: oris, m.
salbinge. Unctio, g: onis, f.
salbo/ behalben. Extra, præter, præterquam,
 præp. r. acc. l
salbo/ behoudene handt. In salbo sijn. In
 tuto esse. In salbo brengen In tutum
 ponere, constituere loco tuto, r. acc.
salupt. salus, g: luitis, incolumitas, g: tatis, f.
samaer/ samaris. Palla, penuia, g: lz, t.
 epitogium, g: gii, n.
sanck/ f. sangh. Cantus, us, m.
sandt. Arena, g: næ, tabulum, g: li, n. sabu-
 lo, g: lonis, m.
sandachtigh. Arenosus, sabulosus, a, um, o.
sandbaepe. Vadum arenosum.
sandtbergh. Tumulus arenarius.
sandrbusse. Tæca arenaria.
sandrcupl/ sandtpyt. Arenaria, riz, f.
sandrooper. Clepsydra, g: dræ, f.
sandtplaete. Pulvinus, g: ni, m.
sandttsen. Tophus, phi, m.
sandsteentjen. calculus, g: li, m. glareæ, g: rez, f.
sangh/ sanck. Cantus, g: tûs, cantio, modu-
 latio, g: onis, f.
sanger. Cantor, g: oris, musicus, g: ci, m.
sangereffe. Cantrix, cantratrix, g: tricis, f.
 platrix, g. tric, f.
sanghmeester. Archiphonascus, g: ci, m. Præ-
 sectus musicorum; primicerius cantorum.
sanghbogel. Oïsen, g: cinis, n.
Sant/ eenen Hepligen Sanctus, g: Ai: Di-
 vus, g: vi, m. Beatorum alio adscriptus: in-
 ter Cœlestis reatus: sacrâ apotheosi dona-
 tus: in sanctorum numerum allectus.
Santinne/ rene Heplige vrouwe. Idem in
 samino gener, sancta, Diva, z.
Sante/ gesontheyt/ welbarentheyt. Sani-
 tas, g: tatis, valetudo, g: dinis, f.
**Sante/ eenen drouck op peinander gesont-
 heyt.**

hept. Haustus liberalior in salutem (vel pro salute) alicujus.
sema uden eene Sante toebjengen. Præbire alicui haultum salutis.
De Sante ombjucken. In orbem bibere pro alicujus salute. Saluti alicujus bibere.
Santocfe. Centaurium, g. rii, n. febrifuga, g. 2, f.
sap. succus, g. ci; liquor, g. quoris, m.
sap van boomen. Lachrymæ arborum.
sapachtigh. succosus, succulentus, succidus, a, um, o. Succus plenus.
sapgroen. Color prasinus, porraceus.
sapraos / dzoogh / doze. Exsuccus, aridus, siccus, a, um, o. Expers succi.
sapne. sandalium Hispanicum.
Sara syns crupdt. Aristolochia, g. chiz, f. herba.
sarck / sarcksteen. Sarcophagus, g. gi, m. Cippus sepulchralis.
sarckelen. Sarrire, p. rivi, f. ritum, sarculare, p. avi, l. atum, rez, acc.
sarckelaer. Sarritor, sarculator, g. oris, m.
sarckelinge. sarratio, sarculatio, g. onis, sarritura, g. 2, f.
sardijn / spozt. Sarda, g. dz, f.
sargiant / s'ergiant. Satelles, itis, m.
sargie / s' saerdsie. Stragula, 2, f.
sarp. Acerbus, a, um, o.
saer / daer men 't water ophoudt. Cataracta, g. 2, f.
sassen / saessem / saet saem. Petulans, g. lantis, l. scivus, petuleus, a, um, o. (tate.)
sassaem / hept. Lascivia vel petulantia ex faturi-
sassheimelijck. lascive, proterve, petulanter, a dv.
sat / vol gegeten / bernoegt van spijsse. satur, ra, rum, o. Cibo plenus: cibo gravis, cibo differtus.
sat maken / versaeden. satiare, saturare, p. avi, l. atum, r. acc.
sathept. Sarias, f. in nominati vo tantum, satietas, saturiras, g. tatis, f.
sat. s. dzoonken. Ebrius, a, um, o.
sat-riek Saturio, g. onis; ebriosus, li, m.
sate. Fl. setel. Sedile, g. lis, n.
sater / saterkop. Satyrus, g. ri, m.
Saterdagj. Sabbatum, g. ti, n. Dies sabbati.
satis factie / volderinge / betaelinge. Debiti exolutio: xrisalieni dissolutio.
satisfactie / straffe / amende vooz een faute Culpæ luitio: noxx expiatio.
satisfactie / ontschuldjinge. Exculatio, purgatio, g. onis, f.
satisfactie / contentement / reden van sinen handel. Suz rationis luitque moris probatio.
Satjn. Bomygium sericum densius.
Sabelboom / sabelkrupdt. Sabina, g. nz, f. corfilium, g. li, n.

sabel / s. sant. Sabulum, i, n.
sauf-conduyt / vjppgelepde / paspoort. Commearus, g. rûs, m. liber commearus.
saubegarde. Clientela, tutela, g. lz, f. patrocinium, g. nii, o.
szieben van saubegarde. Diploma tutelare; syngraphus tutelaris.
op saubegarde woonen oft sitten. Sub tutela alicujus habitare vel esse.
saubegarde / wapen van een d'zince bobert de voozte / tot tecken van saubegarde. Tesslerium scutum tutelare, scutaria tessera tutelaris, Principis parma tutelaris.
sabie. Salvia, g. viz, f. herba.
sabie / dzank vooz de beesten. Salviatum, g. ti, n.
sauffe. Condimentum, g. ti: embamma, g. matis, n. conditura, g. 2, f.
sauffe van groen crupdt. Embamma herbaecum.
sauffe van afsjn oft berijps. Oxyporum, g. ri, n. Embamma acetarium.
sauffe van spereyge. Intinctus aromatites: embamma aromatites.
sauffe van peper. Embamma piperatum.
sauffen. Condire, p. divi, f. ditum, r. acc. Conditura instruere.
sauffier / sauffierken. Acetabulum, g. li: oxypapum, g. phi, n.
sauffenboom. Oxyacantha, g. thz, f. spina sancta.
sauffiese. Lucanica, g. cz, f. botulus, botellus, g. li, m.
sauffiese van Bolonien. Bononiensis botulus.
saubvel / traege d'zouwe. Mulier tarda, lenta, ignava.
saubwelen. Lentè, tardè, ignavè agere.
Scepter. Sceptrum, g. tri, n. Bacillus, regium insignè.
Scepter dzager. Sceptuchus, chi, masc.
schab af. Quisquiliz, g. liarum, f. purgamenta, g. torum, n, pl. num.
schabbe / schabbeken / cael manteltjen oft rockskèn. Lacerna, g. nz, f. Vilior & trita penula.
schabbe / schorft. Scabies, g. bieci, foem.
schabbigh. scabiolus, a, um, o.
schabbe / quaet wijf. Mulier maledica, mulier rixosa.
schabbe / schobbe / schabbade. scomma, g. matis; cavillum, g. li, n.
schabbeeruten. Cavillari, p. atus, f. atum, dep. r. acc. Scommatibus aliquem impetere, famæ alicujus detrudere.
schabben / schzobben. Scabere, p. bi, sine sup. scalpere, p. psi, f. pum, r. acc.
schabelle. Scabellum, g. li, suppedaneum, g. nei, n.
scharchen. Cachinnari, p. atus, f. atum. pass. schacht &

schacht / schaft. Scapus, g. pi, calamus, g. m, i, caulis, g. lis, m.
schachtkoker. Theca calamaria.
schacht landts / Fl. Zel. een roede landts. Juzerum, g. ri, decem pedes. (m.)
schadde / rusch. Gleba, g. bz, f. cespes, g. pitis.
schade / f. schaduwe. Umbra, z, f.
schacht. Raptus, g. tús, m. Virginis raptus
schaecken een dochter. Rapere virginem: vim virgini inferre.
schaecker. Raptor, g. oris, sicutus, g. rii; latro, g. onis, m.
schack / schackschijbe / schaecksterck. Latrunculus, g. li, scrupus, g. pi, m,
schaeckberdt. Tabula latruncularia.
schaecken / schaeckspel spelen. Latrunculus ludere.
schaecksel. Annulus vel ansula catenaz.
schaeckelinge. Catenatio, g. onis, foem.
schaeckel van den hangel. Gradus climacteris.
schaeckelen / schajffen. Gradatim attollere.
schaeckel / schildcken. Cetra, g. trz, f.
schaeckieren. Variare, variegare, p. avi i. atum, r. acc.
schaeckiersel. Variatio, variegatio, g. onis, f.
schade / achterdeel. Damnum, g. ni, n. incommodum, g. di, detrimentum, g. ti, dispendium, g. dii, n. noxa, g. nz, foem.
schade lyden. Damnum pati: detrimentum capere: jacturam facere: incidere in damnum.
schade doen / beschadigen. Nocere, p. cui, f. citum; obesse, obsum, p. obsui, sine sup. officere, cio, p. feci, f. fecum, Interre damnum vel noxam, r. dat. incommo, damno afficere aliquem.
schade compenseren / schadeloos houden. Damnum vel jacturam pensare, vel rependere, vel compensare, vel refarcire: impendium reddere: impenlam refundere: damnum praestare.
schadelijck. Noxius, damnosus, perniciosus, exitiosus, a, um, o.
schadelijcken. Noxic, pernoxic, adv.
schadeloos. Indemnis, e, g nis, o.
schadeloos houden / f. schade compenseren. Indemnitas praestare.
schadeloosheyt. Indemnitas, g. tatis, foem.
schade / f. schade doen. Nocere, cui, citum. Obesse, obsum, obsui, r. dat.
wat schaeft dat? Quid hinc damni? quid inde incommodi? quid id refert?
ten schaeft niet. Nihil obest: nihil inde damni: nihil exinde detrimenti.
't en kan niet schaden. Nullum create potest damnum; nihil inde noxae accedere potest: obesse haud poterit.
schade / schacpe / schaduwe. Umbra, g. brz, opacitas, g. tatis, foem,

schaedt-hoedt. Umbella, g. lz; cauisa, g. siz, f. petalus, g. li, masc.
schaduwe-achtig. Opacus, umbrosus, a, um, o.
schaduwinghe. Umbratio, opacatio, g. onis, f.
schaduwten. Umbrare, inumbrare, opacare, p. avi, f. atum, r. acc.
schae / f. schaebe. Runcina, g. nz; dolabra, g. brz, f.
schaeffelingen. Ramenta, g. orum; scidia, g. diorum, n. pl. num.
schae / f. yfer. Scalprum, g. pri, n.
schae / f. heu. Dolabella, g. lz, f.
schae / f. mes. Scalprum, g. pri, n. Culter rasiarius.
schalle / schelle. Putamen, g. minis, n. testa, cruta, g. siz; squama, g. nz, f.
schale van 't ep. Testa ovi.
schaele van de waege. Lanx, g. lancis, f.
schaelwage. Trutina, g. nz; itatera, g. rz, f.
schaele / d'ijnckschale. Patera, g. rasiophala, g. lz, f. Scyphus, g. phi, m.
schaelie. Scandula, tegula, lamella, g. lz; lamina, g. nz, f. (n.)
schaelie / schijf / schaelie. Palimpsestus, g. li, schalie-dack. Tectum e scandulis.
schaelien-decker. Scandularius, g. rii, masc.
schaelme / schaelmechtig / schaelmachtig / die beschaemt is. Pudicus, verecundus, pudibundus, a, um; prudens, g. dentis, o.
schaelmeheyt / schaelme. Pudor, g. doris; rubor, g. boris, m. verecundia, g. dia; pudicitia, g. tiz; ingenuitas, g. tatis, f.
schaelmeheyt / schaelme partje des lieghaems. Pudendum, verecundum, g. di, n.
schaelme / met beschaemtheyt. Verecunde, pudibunde, timide, adv.
sich schaelmen. Pudere, pudet, puduit; verecundari, p. datus, f. datum, dep. pudesceri, fio, p. factus, neutro-pass. erubescere, p. rubui, sine sup. Pudore affici: pudore suffundi.
ich schaelme imp. Pudet me: erubescit: pudor mihi est.
schaelmoos / schaelmetoos. Impudens, g. dentis; inverecondus, impudicus, a, um, o. homo perfriatx frontis.
schaelmoot. Color verecundus.
syn schaelmeschoenen upt doen. Deponere vel exuere pudorem: nihil habere pudoris: pudoris expertem esse: perfricare frontem.
schaelme / f. schaelmeheyt. Pudor, g. oris, m.
schaelme / arm-pauper. g. peris, inops, g. opis, miser, ra, rum, o.
schaelmeheyt. Verecunda paupertas: pudor paupertatis.
schaelme / yck. Misere, adv.
schae / p. Ovis, g. vis; bidens, g. dentis, f.
schae / pen / van een schae / p. Ovillus, a, um, o. schae

schaeper / schaeperder / scheyer. Opilio vel
 upilio, g: onis, m.
 schaeperpe / Fl. Ovium pasqua.
 schaepershondt. Canis pecuarius.
 schaeperken. Ovicula, g: lz, f.
 schaeperhoke / schaeperstal. Ovile, g: lis, n.
 caula, g: lz, f.
 schaeperndde. Grex ovium.
 schaeperolepel / schaeperstriet. Pedum, g: di, n.
 schaeperluss. Vermis ovillus.
 schaeperpels. Melota, g: rz, f.
 schaeperstanden. Dentes columellares, canini.
 schaeperverwe. Rubrica fabrilis.
 schaeperwurkel. Oxalis minima, herba.
 schaepergestaltenf. Forma, g: mz, f.
 schaeperfoymne geben / schaeppen. Creare,
 p. avi, f. atum.
 schardosch. Silva rasa.
 schaeper / schaeure. Crena, g: nz: rima, g: mz:
 fissura, ruptura, g: rz, f.
 schaeperanden. Dentes terrati, vel pectinatum
 stipati.
 schaeperandigh. Denticulatus, a, um, o.
 schaeperde. / Holl. scherf. Testa, z, f.
 schaeperde. Rhomboides, g: dis, c. piscis.
 schaeper / hoop volckes. Turba, g: bz: caterva, g:
 vz: turba, g: mz, f. agmen, g: minis, n.
 schaepermutsel / schaepermutseringe. Quia fit per
 turmas saltem. Velitatio, g: onis, f. Velitaris
 pugna; velitare praelium: prolusio confi-
 ctus.
 schaepermutsel / schaepermutseren. Velitari, p.
 tatus, f. atum, dep.
 schaepermutser. Veles, g: litis; velitator, g: o-
 ris, m.
 schaeperwachte / om dat dese wachters met
 trouppen gaen. Circitores, g: torum, m. pl.
 num. Excubiz, g. biarum; vigiliz, g. liarum,
 f. pl. num.
 schaeper / Fl. scheire. Forfex, ficis, f.
 schaeperlaet / couleur van schaeperlate. Coccus,
 g: ci, m. Coccic color: coccinus color: cocci-
 neus color.
 schaeperlaetengzepp. Coccum, g: ci; culculium,
 g: lii, n. coccus, g: ci, m.
 schaeperlaeten / stof met schaeperlaedt geber-
 wet. coccinum, g: ni, n. Lana coccinea, coc-
 cina, cocco tincla.
 van schaeperlaten. Coccinus, coccineus, ostrin-
 nus, a, um, o.
 schaeperlepe. Gallicentrum, g: tri, n. Herminum
 sylvestre; salvia Romana, herba.
 schaeperlupen. Scurra, g: rz, m.
 schaepermutse. Velitatio, onis, f. & f. in schae-
 re. Turba, z, f.
 schaeper / scherp. Asper, ra, rum, o.
 schaeper / scheitmes. Novacula, z, f.
 schaeper / gierigh. Avarus, parcus, a, um; tenax,
 g: nacia, o.

schaeper / naamelijckes. Vix, adv.
 schaeper / spaerfaemijgh. Parce, tenaciter, adv.
 schaeper / tonge. Solca, g: lez; singulaca, g: cz, f.
 piscis.
 schaeperwachte. Excubiz, g: atum, f. pl. num. f.
 in schaepe. Grex, g: gregis, m.
 schaeperen / schaepereren. Cachinnari, dep.
 schaeperse / Holl. schaeperdyne. Calopodia fer-
 rata.
 schaeperse / Fl. stelte. Gralla, g: larum, f. pl. num.
 schaeper. Dolabra, g: brz, ascia, ciz; tunci-
 na, g: nz, f.
 schaeperbelingen. ramenta, segmenta, g: torum,
 n. pl. num.
 schaeper. Dolare, edolare, dedolare, exascia-
 re, runcinare, lzvigare, p. avi, f. atum: rad-
 re, p. rali, f. rasum, r. acc. Dolabra polire.
 schaeper / metaph. onbeschaemelijck ep-
 syden. Parastari, p. tatus, f. tatum, dep. Im-
 pudentius petere.
 schaeper Dolator, exasciator, runcinator, ra-
 sor, g: oris, m.
 schaeper / metaph. schupmer. parasitus, g: ti, m.
 schaeperdynen. Calopodia ferrea.
 schaeperdynen rijden. Supra glaciem fer-
 reis calopodii ferri vel agitari. Divaicitatis
 crucibus per glaciem incedere.
 schaeperbernack / schaeper / Holl. Scommma, g:
 matis, dixerium, g. iii: cavillum, g. li, n. ca-
 villatio, g. onis, f.
 schaeperbernacken / schaeper / beschampen.
 cavillari, p. atus, f. atum, dep. r. acc. scomm-
 ma in aliquem conjicere: dixeris aliquem
 insectari.
 schaeper / Holl. Comestatio, g: onis, foem.
 schaeper / banketteren. Comestari, epulari, p.
 atus, f. atum, dep.
 schaeper / Holl. I. doen. Agere, p. egi, f. actum;
 tractare, curare, p. avi, f. atum, negotiari, p.
 atus, f. atum, dep. r. acc.
 wat hebby hier te schaeperen. Quid hic tibi ne-
 gotii aut rerum?
 schaeper / upl. Bubo, g: bonis, masc.
 schaeper / deughniet. Scurra, g: rz, m.
 schaeper / schacht. Scapus, g: pi; caulis, g: lis, m.
 schaeper / Holl. Anguilla, g: lz, foem.
 schaeper / geschal / gelupt. Sonus, g: ni, tinnitus,
 ionitus, g: tis, m. vox, g: vocis, f.
 schaeper / een geluyt maeken. Sonare, perso-
 nare, resonare, p. ui, f. itum, sonum refer-
 re: ionium vel tinnitum edere.
 schaeper / Fl. Icarabucus, g: bei, m.
 schaeper / loos / ergy Callidus, astutus, cautus,
 subdolosus, a, um; vafer, fra, frum, sagax, g:
 gacia, o.
 schaeper / Veterator, g. oris, masc.
 schaeper / loofelijck / loofelijck. Callide, astute, vafrè,
 fraudulenter, adv.
 schaeper / Scurra, g: rz, m.

schalkhepdt. Astutia, versutia, g: tia, calliditas, sagacitas, g. tatis, f.
 schalmene. Monaulus, g: li, lituus, g: tui, m.
 schalmenriet. Calamus monaulicus.
 schaloeme. Ascalonia, g: niz, f.
 ban schaeloenten. Bulbaceus, a, um, o.
 schaemel/ f. schaemel. Pudibundus, a, um, o.
 Pauperinus, a, um, o. Inops, verecundus.
 schamp/ schamperge/ schamperhept. Scomma, g: matis, dicitur, g: rii; convitium, g: tiijcavillum, g: li: probrum, g. bri, ludibrium, g. brii, n. cavillatio, g. onis, f. Dicitur mordax, salus & alper jocus.
 schampen/ schimpen. Convitiari, p. atus, f. a- tum, dep. Insultare, p. avi, f. atum; r. dat. per- stringere, p. strinxi, f. strictum. Scommare appetere: dicitur figere: dicitis mordacibus ledere: naso suspendere: ludibrio habere, r. acc.
 schamper. Convitiator, denlor, delulor, g: oris; lannio, g. onis, m. Diciturorum artifex.
 schamperachtigh/ schampigh. Contumeliosus, salus, a, um, o. Dicitur assuetus.
 schampelen. Cespitare, p. avi, f. atum; labi, p. lapsus, dep.
 schampen/ npt schampen. Lubricando labi.
 schamperlyck. Lubricè, vacillanter, adv.
 schamperlyck staen. Nutare, vacillare, p. avi, f. atum.
 sijne saken/ sijnen handel staet schamperlyck. Res ipsius vel negotium ipsius nutat, aut vacillat.
 schampen/ doozsluppen. Abire, eo, p. ivi, f. i- tum: evadere, p. vasi, f. valsum, elabi, p. la- psum, dep. fugere, subterfugere, gio, p. fugi, f. fugitum, se subducere.
 schandael/ aenstoot/ ergernis/ schandaleus werk/ dat schandael beroozsaekt. Facinus indignum: facinus infame & probro- sum, vni/ g: scandalum, g: li, n. ut: Wronken- schap is een schandael/ 't is een schan- daleuse saeke. Ebrietas res est infamis & probrosa: ebrietas est factum infame.
 schandael/ 't misnoegen dat iemandt bat in te sien oft te hooren een schandaleus werk. Offensio, g. onis, f. Offensio ex pro- broso facinore. ut: Wronkenschap is een schandael booz alle menschen. Ebrietas gravem habet offensionem apud omnes, ebrietas offendit omnes.
 schandael/ schande/ een opendare bes- schaenthept booz alle de werelt. Oppro- brium publicum: infamia publica: ignominia publica.
 schandael geben/ schandaliseren. Offende- re, p. fendi, f. fensum, r. acc. Turpi facinore offendere: infami facto offensionem pre- bere: indigno probrosoque facinore offen- dere: indigno facto aut dicto offensionem

conciare vel movere, offendiculum pre- bere.
 schandaleus. Infamis, e, g: mis; probrosus, ignominiosus, a, um, o. Ignominia & in- famia plenus.
 schandaliseren/ schande aen doen/ primandt openbaerlyck beschamint maeken. Infa- miam publicam inurere. r. dat.
 schande. Ignominia, g: niz, infamia, g: niz, f. opprobrium, g. brii, n.
 't is schande. Turpe est: indecorum est: dede- cer: dedecori est: probro est, vitio ducitur, vertitur.
 booz schande rekenen. Vitio tribuere: vitio vertere, crimini dare
 te schande maeken/ & tot schande byz- hen. f. Schenden. Confundere, p. fudi, f. fufum. Deformare, avi. Dehonestare.
 schande aen doen. Afficere ignominia, r. acc. Inurere notam, r. dat.
 schandelyck. Inhonestus, foedus, spurcus, igno- miniosus, a, um; turpis, e, g. pis: infamis, e, g. mis, o.
 schandelycken. Turpiter, foede, ignominiosè, inhonestè, adv.
 schantse/ sozt. propugnaculum, g. li, n. arx, g: arcis, f. Locus munitus.
 schantse/ begravinge. Vallum, g. li, n. agger, g: geris, m.
 schantse/ beschantse/ sich begraven. Munire, p. nivi, f. nitum. Cingere, circum- dare, claudere, firmare aggere seu vallo, r. acc.
 schans- graver. Fossor militatis.
 schans- rozen. Gerra, g. rarum: crates, g. tium, f. pl. num.
 schap/ schapzaede/ scapzaepe. Armarium: repositorium, promptuarium, g: rii, m.
 schap in de ruwer. riscus, g: ci, m.
 't schap schoonmaeken. Sua clam alio trans- ferre.
 schaplaets. Humerale, g: lis; scapulare, g- ris, n.
 schappelyck/ hiel opgetopt. Formosus, com- positus, a, um, o. Bene formatus.
 schappelyck/ lybelyck. Tolerabilis, e, g- lis, a.
 schappelycken/ fraepkens. Compositè, deq- decenter, nitide, adv.
 schapperen/ ontkomen. Evadere, p. vasi, f- valsum.
 schapperen/ berhoeden. Vitare, devitare, evi- tare, p. avi, f. atum, r. acc.
 schapperlingk/ Fl. snipperlingh, segmentum, g. ti, n.
 schare/ f. schaere. Turba, z, f.
 scharf/ scherf. Testa, g. str, f.
 scharlaet/ f. schaerlaet. Coccus, g: ci, m.
 schaelupn. scurra, g: lz, m.

schar

ſcharmiſſeren / ſ. ſchermtſeren. Velitari,
p. atus, dep.
 ſcharp / ſ. ſcherp. Acutus, a, um, o. Acti-
 ſapore prxditus, a, um.
 ſcharren / ſ. ſcherren / ſchrabben. Radere,
p. rati, ſ. ralum, raſitare, p. avi, ſ. atum,
r. acc.
 ſcharben / ſ. ſcherben. Minutim concidere.
 ſchat. Theſaurus, g. ti, in gaza, g. zc, f.
 ſchatkamer. Ararium, g. ti; gazophylacium,
 g. cii, n.
 ſchatmeester / threſorier. Quæſtor ararius:
 præfectus arario.
 ſchatryck. Prævides, g. divitis, o.
 ſchatten / weideren. Estimare, *p. avi, ſ. a-*
tum, r. acc. Rei pretium æſtimare: rei pre-
 tium cenſere, taxare.
 ſchattelyck. Estimabilis, e, g. lis, o.
 ſchatter. Estimator, g. oris, m.
 ſchattinge / weideringe. Estimatio, taxa-
 tio, g. onis, f.
 ſchatten / ſchattinge opſtellen. Cenſere, *p.*
ſu, ſ. ſum, r. acc. Cenſum imperare: tribu-
 tum imponere, *r. dat.* exigere cenſum: age-
 re cenſum.
 ſchattinge / tribut. Cenſus, g. ſus, m. tribu-
 tum, g. ti; veſtigal, g. galis, n. exactio, g.
 onis, f.
 ſchatten / ende ſcheiden. Vexare & affligere
 tributis, exactioibus, *r. acc.*
 ſchatſchuld. Debitum in diem, nulli reditui
 obnoxium: ſive debitum procedens ex æſti-
 matione partium conſenſu factâ.
 ſchabe / ſ. ſchaebe. Aſcia, z, f.
 ſchaberdynen / ſ. ſcheberdynen. Calopo-
 dia terra.
 ſchabot / tooneel. Theatrum, g. tri, pegma, g.
 matis, n. icena, g. nz, t.
 ſchabot / ſtellinge / als van metſers / &c.
 Tabulatum, g. ti, contabulatio, g. onis, f.
 ſchabot / verheben plaetſe omiemanden
 ten toon te ſtellen tot ſchande. Cataſta,
 g. rz, f.
 ſchabotteren / een toneel oft ſtellinge maes-
 ken. Tabulatum excitare, conſtruere, ex-
 ſtruere: contabulationem zdficere.
 ſchabotteren / ty pzoncke ſtellen tot ſchan-
 de. Caramidare, *p. avi, ſ. atum.* Publico
 ludibrio exponere, *r. acc.*
 ſchabupt / ſchafupt. Bubo, onis, m. vel Scur-
 ra, z, m.
 ſcheede / ſchee. Vagina, g. nz, f. xiphosheca,
 g. cz, t.
 ſcheedel des hoofts. Vertex, g. ticus, m.
 lynciput, g. pitis, n.
 ſcheedelen. Discriminare, *p. avi, ſ. atum, di-*
ſcernere, p. crevi, ſ. cretum, r. acc.
 ſcheedelinck gatens / Fl. ſ. ſtringe. Spira-
 klacea.

ſcheedelyrien. Acus, g. cûs, f. crinale, diſcri-
 minale, g. lis, n.
 ſcheiden / van een doen / ſ. ſcheyden. Sepa-
 rare, *p. avi, ſ. atum; ſecernere, p. ſectevi, ſ.*
secretum, r. acc.
 ſcheef / ſijn. Obliquus, tranſverſus, limas,
 tortus, flexuoſus, diſtortus, a, um, o.
 ſcheefbeen / krombeen. Loripes, g. pedis,
 compernis, g. nis, c.
 ſcheefhals / ſ. kromhals. Obſtipus, i, m.
 ſcheenwten / ſchampen / Fl. Cavillari, *p. atus,*
ſ. atum, dep.
 ſcheffel / Fl. i. ſchelfer / ſcheffelen / Fl. ſchel-
 feren. Findere, idi, iſſum, *vel paſſive.* Findi,
p. iſſus.
 ſcheil. Limus, tortus, obtortus, a, um, o.
 ſcheillaert / ſcheiltwij. Strabo, g. onis: ſtra-
 bus, g. bi, m.
 ſcheile vogen. Oculi limi *vel limes: oculi*
retorti.
 met ſcheile vogen aenſien. Indignantibus
 oculis inuèri: haud æquis oculis contuèri
 vel adſpicere.
 ſcheite. Forfex, g. ficis, f.
 ſcheitbercken. Pelvistonſoris.
 ſcheitdoeck. Linteum humerale tonſoris.
 ſcheitdract. Licium, g. cii; licia, g. orum,
 n. *pl. num.*
 ſcheiden. Tondère, *p. totondi, ſ. tonſum; ra-*
dere, p. rati, ſ. raſum, r. acc.
 raedt ſcheiden. Inire, agere, capere conſi-
 lium.
 den ſot ſcheiden. Motionem agere.
 met iemanden den ſot ſcheiden. Ludere, *p.*
luſi, ſ. luſum, r. acc. illudere, *p. luſi, ſ. luſum,*
r. dat. Ludificari, *p. atus, dep.*
 ſcheiden / iemanden om het ſijne bzingen.
 Detondere, *p. tondi, ſ. tonſum, deplumare,*
expilare, p. avi, ſ. atum; deglubere, p. glupſi,
ſ. ptum, r. acc. Emungere aliquem pecuniis.
 ſcheiden de webbe. Telam ordini, exordiri,
p. orſus.
 ſcheitbank. Gnaphalium, g. li, n. Tomen-
 tum breuiſculum.
 ſcheitkoker. Theca novacula.
 ſcheitmes. Novacula, g. lz, f.
 ſcheitſel. Raſura, tonſura, g. rz, f.
 ſcheitſolder / ſ. ſchorſolder. Tabulatum
 ſuperius.
 ſcheiſter. Tomſtrix, g. ſtricis, f.
 ſcheitwinckel. Tomſtrina, g. nz, f.
 ſcheitwolle. Tomentum, g. ti, n.
 ſcheiden. Increpare, *p. pui, & avi, ſ. atum;*
objurgare, vituperare, p. avi, ſ. atum; repre-
hendere, p. hendi, ſ. henſum; criminari,
p. atus, ſ. atum, dep. r. acc. convitiari, *p.*
atus, ſ. atum, dep. r. dat. ut: *Hij dooft u*
niet ſcheiden. Ille non audebatte onerare
dictis

scheldtbaer. Vituperabilis, culpabilis, e, g. lis: criminandus, vituperandus, a, um, o. Vituperio dignus.

scheldtbief. Epistola increpatoria.

schelder. Objurgator, calumniator, convitiator, g. oris, m.

scheldigh / die elck een scheldt. Calumniosus, invidiosus, a, um, o.

scheldinge. Objurgatio, increpatoria, g. onis, f.

scheldtwoorden. Opprobra, g. briorum, convitia, g. tiorum, n. pl. num.

schele / deksel. Operculum, g. li; obturamentum, g. ti, n. (ii, n.)

schelle des hooffs / s. bekenneel. Cranium

schelle van d'oogen. Palpebrae, g. brarum, f. pl. num.

schelle / schelfer / schelle. putamen, g. minis: ramentum, g. n.

schelbe van visch. Nucleus piscis.

schelbe / schobbe. Squama, g. mz, f.

den visch schelfen. Desquamare piscem.

schel fachtigh. Squamosus, a, um,

schelfer / splinter. Festuca, e; Assula, g. lz, f. frutulum, g. li, n. (o.)

schelferachtigh / dat schelfert. Filis, g. lis,

schelferen / doen schelferen. Findere, p. fidi, f. filium: distinguere, p. stinxi, f. stinctum: stringere, p. strinxi, f. strictum; radere, p. rasi, f. rasum, r. acc.

schelferen / van selfs schelferen. Findi, a filius, pass.

schelferingen. Stricturae, g. rarum: asfulz, g. larum, f. ramenta, g. torum, n. pl. num.

schelferingen van 't hoofft. Furtures, g. furfurum, m. pl. num. porrigo, g. ginis, f.

schelle / affnijdseel. Cortex, g. ticus, m. membrana, g. nz, f. putamen, g. minis, n.

schelle in d'ooge. Pterygium, g. gii, n. albugo, g. ginis, f.

schellen / de schelle afdoen. Decorticare, p. avi, f. atum: glubere, deglubere, p. glupsi, f. glupium, r. acc.

schellen van 't hoofft. Furfures, g. furfurum, m. pl. num.

schellingh. Solidus argenteus.

schellingh Hartisch. Medius as.

schellingh Sterlinghs. Decem asses.

schellingh Zabants. Quatuor asses.

schellingh Vlaems. Sex asses.

schelm / schelm-hals / stuck-schelm. Nequam, m. indecl. nebulo, g. lonis: scura, g. rz: veterator, g. oris, m. Homo nauci, m.

schelmachtigh. Sceleratus, sceleratus, flagitiosus, a, um, o.

schelmerje / schelmstuck. Facinus, g. noris: flagitium, g. iii: scelus, g. leris, n. Crimen cum dedecore conjunctum.

schelp. Testa, g. sz: conchia, g. chiz, f.

schelp van een noot. Putamen nucis.

schelvisch. Conchyle, g; lis: conchylium, g; lii, n. conchyliia, g; norum & lium, n. pl. num.

schelver / s. schelfer. Assula, e, f.

schelvisch. Acellus minor.

schelwozel. Chelidonium majus, herba.

schemel. Caligo, g; ginis, f. Vana apparitio; oculorum fallacia.

schemel-oogen / schemeren. Caligare, p. avi, f. atum.

schemel / schamel. Pudibundus, pudicus, a, um, o.

schemeren / lommeringe maken. Umbrare, inumbrare, p. avi, f. atum, r. acc.

schemeren / schemelooogen. Caligare, p. avi, f. atum. (tum.)

schemeringe / duysterhept. Calligo oculo: schemeringe in d'ooge. Suffusio, g. onis; caligo, g; ginis, f.

schemeringe des daeghs / tweelicht / schemerlicht. Crepusculum, g; lii, n. Lux dubia.

schemnickel / Fl. Zel. Simius, g; miu, m. imbia, g; miz, f.

schenck / schenckaste / gifte / bereeringe. Munus, g; neris, n. donum, g; ni; donarium, honorarium g; iii, n.

schencken / geven / eene bereeringe doen oft geven. Dare, p. dedi, l. datum, r. acc. rei & dat. pers. Item acc. & duos dat. offerre, fero, p. obuli, l. oblatum; largiri, p. gitus, aep. r. dat. pers. & acc. rei. dotare, donare, p. avi, f. atum, r. acc. rei & dat. pers. vel acc. pers. & abl. rei.

schenck-wijn. Vinum donativum.

schenckel. Crus, g; cruvis, n.

schenckel van een becken. Perna, g; nz, f.

schencken / inschencken / ingieten Infundere, p. tudi, fufum: miltcere, p. miltcui, l. miltum potius quam mixtum, r. acc.

te dzincken schencken. Miscere potum vel poculum: ministrare potum.

schencker / inschencker. pocillator, g; oris: pincerna, g. nz, m. A poculis: à cyathis.

schenckerisse. Procillatrix, g; trcis, f.

schenckpot. Cincea, g; nez, f. cantharus, g; ri, nimbis, g; bi, m.

schenden / te schande maken. Vitiare, deformare, dedecorare, p. avi, f. atum; polluere, lui, f. lutum, corrum pere, p. rupi. l. ruptum, r. acc.

eene marght schenden / tot onere bzingen. Virginein violare vel contemnerare: pudicitia vim vel vitium inferre.

schender. Corruptor, temerator, vitiator, depravator, g. oris, m.

schendinge. Corruptio, vitatio, contemneratio, depravatio, g. onis, f.

schene van 's menschen been. Tibia, g; bi, f. crus, g; cruvis, n.

schens

schene van een radt/ *Fl.* Canthus, g. thi, m.
 abis, g. fdis, f.
 schene/ spalkte/ om het mebe te sluyten/ oft
 te spaalken. regula, g. lz; lamina, g. nz, f.
 schepen/ te schepe doen. In navem inferre
 seu immittere.
 Schepen/ ont bouwis te wiffen. Senator, g.
 oris; scabinus, g. ni, m.
 Schependom/ d' officie van Schepen. Dignitas
 senatoria; status senatorius; munus
 senatorum.
 Schepen huys/ *Fl.* Curia, g. rix, f.
 Schepenschap/ den tijdt dat periant sche-
 pen is. Tempus scabinatus.
 scheypen/ maecken. Creare, p. avi, f. atum:
 condere, p. didi, f. ditum, r. acc.
 scheyper. Creator, conditor, g. oris, m.
 scheyppinge. Creatio, formatio, g. onis, f.
 scheypiel. Creatura, g. rz, f. plasma, g. matis, n.
 scheyppen/ uitscheyppen/ putten. Haurire,
 p. hauli, f. haultum, r. acc.
 genoechte scheyppen. Delictari, p. tatus, pass.
 capere voluptatem.
 zenen moet scheyppen. Animum sumere,
 animos erigere, f. moet. Animus, i, m.
 zen lochtjen scheyppen. Auram captare.
 herstandt scheyppen. Intelligere, p. tellexi, f.
 ledum; r. acc. Senfus ex aliquâ re consequi,
 percipere.
 scheypbecke n/ scheyplepel/ scheypat. capula,
 g. lz, f. haultrum, g. stri, n.
 scheypermer. Situla, g. lz, f.
 scheyppet. Sagena, g. nz, f.
 scheyper/ *Fl.* i. schipper. Nauta, x, m.
 scheypter/ f. Scepter. Scepum, i, n.
 scherde/ schyede. Passus, g. sús: gradus, g.
 dús, m.
 scherdebeenen. Divaricari, atus, dep.
 scherdelinghs. Divaricatis cruribus.
 scherden/ f. schyden. Passum facere: gal-
 lare.
 scherf. Testa, g. str, f.
 scherfachtigh. Testaceus, testeus, ostraceus,
 a, um, o.
 scherfken. Testula, g. lz, f.
 scherfberdt. Magis conciforia.
 scherfmes. Culter conciforius.
 Schergant/ f. sergeant. Satelles, ius, m. ac-
 census, si, m.
 scherftinck. Cicuta, g. tz, f.
 scherlupn/ fielt. Scurra, g. rz, masc.
 scherin/ schutsel/ boordberdt. Pluteus, g. tei, m.
 scherren/ campen. Dimicare, pugnare, certa-
 re, p. avi, f. atum, digladiari, constrictari, p.
 atus, f. atum, dep. configere, p. fixi, f. si-
 cum.
 schermer. Athleta, palzstrita, g. w; pugil,
 g. gilis; gladiator, g. oris, m.
 z scherren/ gescheren/ scherminge. Gladia-

tura, g. rz, f. Pugna gladiatoria.
 schermonste. Ars palzstrica, gymnica, gla-
 diatoria, athletica, pugilica.
 schermmeeſter. Gymnaſtes, g. str: gymna-
 siarcha, g. chz, palztricus, g. ci, m.
 schermschoole. Gymnasium, g. iiii, n. palz-
 ſtra, g. ſtra, f. Ludus gladiatorius.
 schermoelie. Libum, g. bi, n.
 schermsutſelen/ f. schaermsutſen. Velitari,
 p. tatus, dep.
 schermtups. Mus subterraneus, cæcus, f.
 Mol. Talpa, g. pz, f.
 schery/ bytende op de tonge/ als peper. Cr.
 Acer, acris, cre, g. acris: mordax, g. daxis,
 o. Acrigustu: acrem habens saporem.
 scherpeijck/ bitterijck. Acriter, adv.
 scherpeijck/ ernstelijck. Severe, severiter, adv.
 scherpyte. Acrimonia, g. niz; Acredo, g. dinis,
 f. Saporacer.
 scherpsnyddende. Acus, acuminatus, a, um, o.
 scherpachtigh. Acutus, a, um, o.
 scherpyte. Acuere, p. cui, f. cutum, r. acc. Acutum
 reddere, r. acc. Aciem inducere, r. dat.
 scherpyng. Exacutio, acuminatio, cuspidatio,
 g. onis, f.
 scherpsinnigh. Acutus, ingeniosus; argutus,
 a, um, subtilis, e, g. lis; sagax, g. gaxis; lo-
 lers, g. lertis, o. Ingenio valens, bene ab in-
 genio paratus.
 scherpsinnige spyuke. Apophthegma, atis, n.
 scherpsinnigheyt. Solertia, g. tiz: sagacitas,
 subtilitas, r. tatis, f. Ingenii acumen,
 scherpsinnighijck. Ingeniose, acuté, arguté,
 subtiliter, lolenter, adv.
 scheppte/ t scherp/ de sneede. Acies, g. cici, f.
 acumen, g. minis, n.
 scherpte/ spits van een bergh. Apex, g. pi-
 cis, m. fastigium, g. gii, jugum, g. gi; cul-
 men, cacumen, g. minis, n.
 scherp/ hock. Parcus, a, um; enax, g. naxis; il-
 liberalis, e, g. lis, r. gen. f. fordus, a, um, o.
 scherpeijck/ strengelijck/ nauw. Stricte,
 parcaré; parcaré; avare, tenaciter, adv.
 scherpigheyt. Avaritia, g. rix; tenacitas, parci-
 tas, g. tatis; parsimonia, g. niz, fam.
 scherp gezicht. Oculi lyncei, aquilini, arces,
 vitus acutior.
 scherpsichtig. Perspicax, g. caxis, o. Acutus visu.
 scherphoorigh. Acer auditu.
 scherprecht. summum jus, strictum jus: rigi-
 ditimum jus: rigor juris.
 scherprechter/ *Fl.* Tortor, g. oris: carniter, g.
 fici, m.
 scherre. Passer, g. seris, m. p. fici.
 scherren/ schaeren. Radere, p. rasi, f. rasum,
 r. acc.
 by een scherren. Corradere, p. rasi, f. rasum,
 r. acc. (dep.)
 scherren/ *Holl.* Jocas, mugari, p. atus, f. atum,
 scherbe

fcherben. Testa, g. itz, f.
fcherben/in klepne breetjens kappen. Concide: e minutim: concindere in minutissimas particulas.
fcherbvinge. Concisio, g. onis, f.
fchere/deest. Crepitus alvi vel ventris.
reenen schete laten/ bysten. Pedere, p. pepedi, sine sup.
fchetteren/ tieren. Stridere & stridere, p. striditum, sine sup. Itrepere, crepare, p. pui, f. pitum. Fragorem edere.
fchetteren/ fchetterbekken/klappen. Garrere, p. tivi, f. ritum.
fchetteren/ daerberen/beben. Tremere, intremere, p. mui, sine sup.
fchetteren/ongeschiedeligh lachen. Cachinnari, p. atus, f. atum, dep. immoderatus vel immodestius, vel effuse ridere.
fchetteringe. Suidor, g. oris, m. Ionus vibrans.
fchetteringe in't sungen/dinbuatie. Chroma, g. matis, n.
fcheure/ fchore. Scissura, ruptura, fissura, g. rz: rima, g. mæ, f. hiatus, g. tûs, masc.
fcheuren/boen fcheuren. Rumpere, dirumpere, p. rupi, f. ruptum: lacerare, dilaniare, p. avi, f. atum: vellere, p. velli & vulsi, poetice, f. vullum; dilcerpere, p. cerpsi, f. ceptum, r. acc.
kenandt s reden fcheuren. Interpellare, p. avi, f. atum, r. acc. interpellare vel interrompere sermonem. f. in p. ypost. Sermo, onis, m.
Scheurbukh. Stomacace, g. ces, f. cum totius venter & hypochondria patitur.
Scheurmond. Oscedo, g. dinis, f. cum gingiva a dentibus separantur.
fcheuringe. Ruptio, g. onis, scissura, g. rz, f.
fcheuringe onder het volk. f. schisme.
Schisma, g. matis, n.
fcheut/ gefchiet. Jaculatio, ejaculatio, g. onis, f. jaculum, g. li, n.
fcheutbrv. Impenetrabilis glande vel plumbo.
fcheute/ pichautigh gespot. scomma, g. matis: cavillum, g. li, n.
fcheute/ sprupte. furculus, g. li, m. germen, g. miosis, n.
fcheute aen den wijngaert. Palmes, g. mitis: pampinas, g. ni, m.
fcheute om boozts te planten. talca, g. lez, b.
fcheutig/ dat fcheuten boozts byenght. furculaceus, furculosus, a, um, o.
fcheutjens van de krupden. Cymæ, g. marum, f. pl. num.
fcheutig/ geredet om iet te doen. Promptus, a, um, o. r. dat. vel acc. cum Ad. expeditus, a, um, r. acc. cum Ad.
fcheut wjn/ lek-wjn. Protropum, g. pi, n. Maltum laxivum.
fchepden/vertrekken/woegh gaen. Discedere,

decedere, p. cessi, f. cessum: abire, eo, p. abivi, f. abitum; proficisci, p. scclus, digredior, p. gressus, dep.
't fchepden/ 't vertrek. Digressus, discessus, g. tûs; abitus, g. tûs, m. digressio, profectio, migratio, g. onis, f.
fchepden van ten doen. Separare, segregare, dillegare, p. avi, f. atum; dividere, p. vidi, f. visum, scjungere, p. junxi, f. junctum, distrahere, p. trasi, f. tractum; divellere, p. velli, & poet. vulsi, f. vullum; dispartiri, p. situs, dep. & dispartire, p. tivi, f. titum, r. acc.
fchepdbaar. separabilis, e, g. lis; disjunctivus, dividuus, a, um, o.
fchepdhoorn. Arbor terminalis.
fchepdbysel. Libellus scpdii.
fchepdronck. Potus valedictorius.
fchepdinge. separatio, divisio, disjunctio, g. onis, f. divortium, g. tii, n.
fchepd-lieden / fchepd-mans / fchepd-rechter. Arbitri, g. trorum, m. pl. num.
fchepdmaeltyd. Epulum valedictorium.
fchepdmuer. Paries intergenius.
fchepdelen. Dilciminare, p. avi, f. atum, dilcernere, p. dilcrevi, f. cietum, r. acc.
fchepd fel. scjunctio, divisio, separatio, g. onis, f. discrimen, g. minis, n.
fchepd fel der dermen. Mesenterium, g. tii, n.
fchepd fel der neus-gaten. Diaphragma nasi.
fchepd-steen. Terminus, g. ni, m. lapis terminalis.
fchepffen. Effodere lapides: excidere saxa.
fchepsput. Latomia vel latomia, g. mix; lapidina, g. nz, f.
Schepffer / steenhoutwer. Latomus, g. mi: lapidina, g. dz, m.
Schiatica / steretijn in de heupen. Ichias, g. aais, f.
Die de Schiatica heeft. Ichiacus, ichiadicus, a, um, o.
fchicht / Fl. Jaculum, telum, g. li: verutum, g. ti, n. tragula, g. rz, f.
fchick / goede ordonnantie. Dispositio, accommodatio, g. onis, f. ordo, g. dinis, m.
't en heeft gene schick. Nullus est ordo; merum est chaos, & mera confusio.
fchicken/in ordje stellen. Disponere, componere, p. posui, f. positum; concinnare, accommodare, p. avi, f. atum, r. acc.
fich fchicken/figh tot iet boegen. Vitam instituere. Animum ad aliquod vitæ genus applicare. Vocationi alicui se addicere.
fchickinge Godts. Providentia divina.
fchicken/ senden. Mittere, p. misi, f. missum; destinare, p. avi, f. atum, r. acc. (acc.
fchieden/Fl. c. leben. Findere, p. fidi, f. fidum, r.
fchielgck / Holl. Fl. onberfigen. Iubitus. Subitaneus, repentinus, p. r. properus, a, um, o.

schiedeliffcken. *Holl. Fl. Subitò, repentè, adv.*
 schieloos / schietloos *adjelck. Improvidus, in-*
consideratus, temerarius, a, um, præceps, g.
cipitis, o.
 schietloos. *adv. Improvidè, inconsideratè,*
præcipitanter, temerè.
 schiet / vpkans. *Penè, propemodum, serè,*
setrme. adv.
 schiet / schiercken houtz. *Affula, g. lz, f.*
 schiet oft moezen. *Aliquando, olim, brevi,*
adv.
 schietwtere. *Fl. Permissim, sparim, adv.*
 schieten. *Jaculari, eijaculari, p. atus, f. atum.*
dep. r. acc. Emittere telum: displodere vel
explodere bombardam. Men heeft hem
dese wonde met een silbere kugel ges-
schoten. Hoc vulnus ei per globum argen-
teum illatum est.
 schietende oogen. *Emissiæ oculi.*
 schieter / schutter. *Sagittarius, g. iiii, jaculator,*
g. oris, m.
 schiet-bap. *Brachiale jaculatorium.*
 iemanden in den schietlap komen. *Alicui*
occurrere: alicui obijci: alicui in manus
vel oculos venire.
 schiet-pijlken. *Tragula, g. lz, f.*
 schiet-pijl. *Sagitta, g. tz, arundo, g. dinis, ca-*
lamus, g. mii, m.
 schietpijnne. *Scopus, g. pi, m.*
 schiet-plaetse. *Campus jaculatorius,*
 schiet-slange. *Jaculus, g. li, m.*
 schiet-spoel. *Radius textorius.*
 schieten / haestelijck opschieten. *Subitò con-*
lurgere.
 schieten / veranderen. *ut: Zijne verwe schie-*
ten. Colorem mutare, amittere.
 schietende verwe. *Color evanidus, fugax, ob-*
soletus.
 schieten een gracht. *Ducere foveam.*
 schieten het broodt in den oven. *Panem in*
furnum mittere.
 schieten / spuyten. *Germinare, pullulare, p. a-*
vi, f. atum.
 schieter / schietwozinken. *Blatta, g. tz, tinea, g.*
nez, f.
 schiffen. *Butyram feri.*
 schiffen. *Holl. f. depleni. Dividere, p. visi, f. vi-*
sum, partiri, p. titus, dep. r. acc.
 schiffinge. *Holl. Divisio, seunctio, g. onis, f.*
 schiffelen. *Prolabi, p. lapsus, dep.*
 schiffeling. *Prolapsio, g. onis, f.*
 schijn / schijnfel / glans. *Splendor, nitor, ful-*
gor, g. oris, m. jubar, g. baris, n. claritas, g. ta-
tis; lux, g. lucis, f.
 den schijn in 't water als de Sonne
 schijnt. *Aquæ ab sole collucentis repercussus*
fulgor: collustratæ aquæ vibrans splendor.
 schijnbaer / klaer / hel. *Illustris, e, g. stris, cla-*
rus, splendidus, dilucidus, a, um, o.

schijnbaer / kennelijck / openbaer. *Evidens, g.*
dentis, perspicuus, manifestus, a, um, o.
 schijnbaerhept / kennelijckhept. *Evidentia,*
g. tiz, f.
 schijnbaerlijck. *Evidenter, clarè, perspicuè,*
manifestè, dilucide, luculenter, adv.
 schijnen / hel zijn. *Splendèrè, p. dui, sine sup.*
fulgerè & fulgere, p. fulsi, sine sup. nitere, p.
tui, sine sup. lucere, p. luxi, sine sup. radiare,
p. avi, f. atum. (li, m.)
 schijn hoedt. *Causa, g. siz, f. umbraculum, g.*
 schijnge. *Visum, g. si: spectrum, g. & xi:*
phantasma, g. matris, n.
 schijnfel. *f. schijn splendor, oris, m.*
 schijnfel des Hemels. *Ethra, g. thræ, f.*
 schijnwozinken. *Nucula, g. lz: lampyrus, g.*
ridis, f.
 schijn / semblant / pratext. *Causa, g. lz, f. ob-*
tentus, g. tds, m. species, g. ciei: simulatio,
g. onis, f.
 onder den schijn. *ut: Onder den schijn van*
denght. Per speciem officii: specie virtutis:
prætextu, obrentu beneficii.
 eenen schijn geven. *Fingere, effingere, p. sin-*
xi, f. fidum.
 eenen schijn van waerhept geven. *veritatis*
fucum obtendere: sub veritatis specie fallere.
 schijn der waerhept. *Verisimilitudo, g. dinis,*
f. Veri species: veritatis fucus.
 schijndeught. *Hypocrius, g. sis, f. Virtus si-*
mulata.
 schijndeu ghedigh. *Hypocrita, g. tz, m.*
 schijnen / apparentie hebben. *Videri, p. vilus,*
passive. apparere, p. parui, f. paritum.
 't soude schijnen. *Videretur, appareret.*
 ich soude schijnen. *Viderer, apparerem.*
 schijnen te zijn / gestatenisse oft farsoen
 ban iet hebben. *Præbere vel reddere spe-*
ciem: referre rem aliquam: speciem alicu-
jus præ se ferre: rem aliquam exprimerè aut
repræsentare.
 schijnheiligh. *f. schijndenghdigh. Hypocri-*
ta, Holophanta, z, m.
 schijt / schijte / schijterpe / kackerpe. *Alvi*
profluvium.
 de schijte peters van hebben. *adag. Vili-*
pendere, p. dendi, f. pensum, r. acc. Sulque de-
que habere.
 schijte. *adag. Mulier spurca.*
 schijten / vijsten. *Pedere, p. pepedi, sine sup.*
 schijten / kacken. *Cacare, p. avi, f. atum. Ex-*
onerare alvum.
 schijter. *Peditor & cacator, g. oris, m.*
 schijtgat. *Podex, g. dicis, m.*
 schijtkoec. *Libum vilium.*
 schijtkropdr. *Mercurialis, g. lis, f. herba.*
 schijtpot / schotteple. *Lasanum, g. ni, n.*
 schijt-repse. *Labor krastraneus.*
 schijtbost. *Gelu leve, gelu unius diei.*

schijve/ronde tassel. Orbis, g. bis: discus, g. ci, m. rota, g. rz, f.
 schijve/ eliefteragie van iet in 't rondt afgesneden is. Tessella, taleola, g. lz, f.
 schijve in de tintie. Patella, mola, g. lz, f.
 schijve ajupn. Taleola cepitia.
 schijve van 't danberdt. Scrupus, g. pi; calcalus, g. li, m.
 schijve in de bozsten. Ueberum glumi.
 schijve/ penninck. Nummus, g. mi, m.
 schijvert/schijbelink. *Holl.* malum orbiculatum.
 Schildet. Pictor, g. oris, m.
 Schilderen/ eene figuren trecken. Pingere, p. pinxi, f. pictum; figurare, p. avi, f. atum. r. acc. Ductibus figurare.
 Schilderen/ met coleuren ende met het pluceel maken. Penicillo & coloribus pingere, depingere, coloribus imaginem effingere, exprimere: diagraphicam iconem coloribus excipere.
 Schilderpede/ de kante oft 't werck van schilderen. Pictura, g. rz, f.
 Schildt/ in 't biechtant. Scutum, g. ti, n.
 Schildt/ in 't rondt. Clypeus, g. pei, m.
 Schildt/ ianck ende aen de kanten ingebooght. Ancile, g. lis, n.
 Schildt/ van een schiltpadde. Testa, g. rz, f. met eenen Schildt gewapent. Clypeus, scutatus, a, um, o.
 Schildtdak. Testudo militaris.
 Schildt-cnaepe. Scutifer, g. feri, m.
 Schildtmaker. Scutarius, g. iiii, m.
 Schiltpadde. Testudo, g. dinis, f.
 Schildtwachte. Excubiz, g. biarum; vigilia, g. liarum, f. pl. num.
 Schilt-wapen. Insignia, g. nium, n. pl. num.
 schilge/ Pl. Numella, g. lz, f.
 schille/ *Holl.* schelle. Cortex, g. ticis, m.
 schillen/ *Holl.* schellen. Decorticare, p. avi, f. atum, r. acc.
 schillen/verschillen. Discernere, p. avi, f. atum atum; distare, p. distiti, f. distitum; differre, differt, imperf.
 schim/ *Holl.* Furfures capitis.
 schimman. Proreta, g. tz, m.
 schimne/ *Holl.* schene. Umbra, g. brz, foem.
 schimmet/ most. Situs, g. tds; mucor, g. coris, m.
 schimmelachtigh. Rancidus, mucidus, fracidus, a, um, o.
 schimmelen/verschimmelen. Mucere, fraccere, p. cul, sine sup.
 schimmelpedel. Equus marinus, glaucus, leucophzus.
 schimp/geck met spotternpe/schimpsehent/schimplwerk/schimplwoort. Convitium, p. tii; cavillum, g. li: scomma, g. matis, n. contumelia, g. lie, f. Ludicra cavillatio: jocularis cavillatio.

schimpachtigh. Sallus, a, um; dicax, mordax, g. acis, o.
 schimp-oesief/schimp-liedt. Satyra, g. rz; inveciva, g. vz, f.
 schimpen. Cavillari, p. atus, dep. fugillare, subannare, p. avi, f. atum; perstringere, p. strinxit, f. strictum; irridere, p. risi, f. risum, r. acc. Jocosè cavillari: ridiculus cavillari.
 schimpen. Cavillator, derisor, g. oris, m.
 schimpreden. Dicerium, g. ni, n. sales, g. lium, m. pl. num.
 schimpvogel. Scutia, g. rz: sannio, g. onis, m.
 schimpwaggenijse. Joculariter, adv. Joculari cavillatione.
 schinck/ &c. f. schenck. Munus, eris, n.
 schinderen. f. schaelie. Scandula, z, f.
 schinderen de wyngen. Reliquum vini radio metri.
 schip/schepe. Navis, g. vis, f. navigium, g. gii, n.
 schipbanken. Transra, g. strorum; juga, g. gorum, n. pl. num.
 schipdek. Rostrum, g. sti, n.
 schipbodem. Carina, g. rz, f.
 schipboot/lichtet. Scapha, g. phz, n. remulcus, g. ci, m.
 schipbozaeke. Naufragium, g. gii, n.
 schipbozaeke lyden. Naufragari, p. gatus, f. gatum, dep. Naufragium facere, pati.
 die schipbozaeke geleeden heeft. Naufragus, g. gi, m.
 schipboot. Panis nauticus.
 schipboorde/schipsseel/schiptouwwe. Rudens, g. dentis, m. Funis nauticus.
 schipbrugh/ schipboozloge/ schipstrijdt. Naumachia, g. chiz, f.
 schipdegge/schiphark. Harpago, g. gonis, m.
 schipgeldt/ schiploon. Naulum, g. li, n.
 schipgewant/ schiptustinghe. Navis armamenta.
 schiphaben/ schiplandt. Portus, g. tds, m.
 schipheer/schipseester/ schippatroom. Navarchus, g. chi: nauculus, g. ri, m.
 schiphouder. Remora, g. rz; echeneis, g. neidis, f. pisces.
 schipken. Navicula, g. lz, f.
 schiplandt/ schipsfandt. Sabarra, g. rz, f.
 schipleder. Pons, g. pontis, m.
 schipmaeker. Naupegus, g. gi, m.
 schipman/ schiplieden/ schipper/ schipbaerdet. Nauta pocticè navita, g. tz, navigator. g. oris, m.
 schipper/schip/ schipbaerdpe. Navicularia, g. rz, f.
 schipwerf/ schipstadt/ schipstelle/ schipwerf. Statio navium. Navale, is, n.
 schippeder. Navis excrutor.
 schipriem/ schipproede. Remus, g. mi, m.
 schipproet. Clavus, g. vi, m. gubernaculum, g. li, m.

ſchyprollen. Palanga, g. garum, f. pl. num.
 ſchyprober. Pirata, g. rz, m.
 ſchypſepl. Velum, g. li, n. carbasus, g. li, f. car-
 bal, g. torum, n. pl. num.
 ſchypſlaefken. Melonata, g. rz, m.
 ſchypſolder. Foni, g. torum, m. pl. num.
 ſchypſtrijdt. Naumachia, g. chiz, pugna
 navalis.
 ſchypſtol. Portorium, g. rii, n.
 ſchypſtollenact. Portitor, g. toris, m.
 ſchypſtaert. Navigatio, g. onis, f.
 ſchypſtaerſpe. Navicularia, g. ruz, f.
 ſchijſma/ſcheytinge in opinien. Schisma,
 g. matis, n. diſſenſio, g. onis, f.
 ſchijſma in de y. Kerke / aſtwijkinge van
 't Opperhoofst. Defectio ab Ecclesiæ ca-
 pit: divertium à Christi mysteriis.
 ſchijſmaticq. Rebells in Ecclesiam: detrecta-
 tor constitutionis Ecclesiasticæ, vulgø Schif-
 maticus, g. ci, m.
 ſchijts/ut: Het geeft my ſchijts. A ratione
 alienum videtur: novum & extraneum
 videtur.
 ſchijtre/ Holl. Stercus liquidum.
 ſchobbe/dekſel. Operculum, g. li, tegumen-
 tum, g. ti, n.
 ſchobbe/ Holl. ſchelp. Squama, g. mæ, f.
 ſchobbel/ Holl. ſchaeſupt. Scurra, g. rz, m.
 ſchobbe/berijſpinge. Objurgatio, increpatio,
 g. onis, f.
 een ſchobbe oft ſchobbade geben. f. ſchels-
 den/ bekijven. Objurgare, p. avi, f. atum;
 increpare. p. pai, f. pitum, r. acc.
 ſchocht/ſchoft. Scapula, g. arum, dorsum,
 g. li, n. humeri, g. torum, m. pl. num.
 iet op ſijn ſchoft nemen. Hameris impone-
 re, r. acc.
 ſchok/geſchok/ſchokkinge. Succuſſio, con-
 cuſſio, actio, g. onis, t. concuſſus, g. tús, m.
 ſchokken. Quassare, succuſſare, p. avi, f. atum;
 concutere, tio, p. culli, f. cuſſum; collidere,
 p. liti, f. litam, r. acc.
 ſchokkende peirdt. equus succuſſarius.
 ſchokken/ ſchokkeren/ in eerdje ſtellen. f.
 ſchaecken. Variare, avi, atum.
 ſchof/ omſlagh. Ricinum, g. ni, n. Pallii vel
 togæ circa collum reflexio.
 ſchoeffel. Pala, g. lz, f.
 ſchoen. Calceus, g. cei, m. calceamentum,
 g. ti, n.
 ſchoen met een enkele ſole. Simplicis solez
 calceus.
 ſchoen met dobbel-ſolen. Geminæ solez
 calceus.
 ſchoen met platte ſolen. Planæ solez cal-
 ceus.
 ſchoenen met pont lebis. Sublatæ solez
 calceus: popilio, g. onis, m.
 Woeren-ſchoen. Peto, g. tonis, m.

ſchoend'aert. Filum furorium.
 ſchoenen/ſchoenen aendgen. Calceare, p.
 avi, f. atum. r. acc. Induere calceos.
 ſchoen horen. Inducorium, g. rii, n.
 ſchoentien. Calceolus, g. li, n.
 ſchoenlapper. Veteramentarius furor: de-
 xtritorum calceorum interpolator.
 ſchoenlapper/ Holl. Papilio, g. onis, m.
 ſchoenlapperpe. Sutrina veteramentaria.
 ſchoenleef. Muſtricula, g. lz, f. forma calcei.
 ſchoenmaker. Sutor, g. oris; calcearius, g.
 rii, m.
 ſchoenmaker/ Holl. Pyralis, g. lidis, f. Item
 Tinca, g. cz, f.
 ſchoenmakerpe / ſchoenmakers-winkel.
 Sutrina, g. nz, f.
 ſchoenmakers konſt. Sutoria, g. ruz, f.
 ſchoenmakers ſweirſel. Chalcantum, g.
 thi, n.
 ſchoerrien. Corrigo, g. gæ, f.
 ſchoenſel/ 't aentrecken van de ſchoenen /
 oft het fatſen van de ſchoenen. Calcea-
 men, g. minis, calceamentum, g. ti, n.
 ſchoenſole. Solea, g. lez, f.
 ſchoendodde. Peniculus, vel penicillus, g.
 li, m.
 ſchoerhaepe. Squatina, g. nz, f. piſcis.
 ſchoepen/ſchoeper/ſchoepſel, &c. f. ſchoen.
 Calceamentum, orum, pl. num.
 ſchof/ ſchoft/ vierendeel van 't dagtwerk.
 Quadrans operæ diurna.
 ſchof/ſchoft/ etens tyd van de wercklie-
 den. Paſtus, g. tús, m.
 ſchoffen/ſchoften. Interquiescere ſtatim horis
 à labore.
 ſchof/ hekken van eene poozte. Cataracta,
 g. cz; cataractæ, g. czes, f. Ferro echinata por-
 ta cataracta.
 't ſchof optrekken. Cataractum moliri, tol-
 lere, atollere.
 't ſchof aſtaten. Cataractam demittere.
 ſchof/hekken van eene deure. Obex, g. bicis,
 m. repæulum, g. li, n.
 ſchoffieren/ſchenden. Violare, p. avi, f. atum;
 corrumpere, p. rupi, f. ruptum, r. acc. inter-
 re labem, r. dat.
 ſchoffieren eenz maeght. Stuprare, vitare,
 conſuprare, p. avi, f. atum; comprimere,
 p. preſſi, f. preſſum. r. acc. interre ſtuprum;
 vim afferre, r. dat. expugnare pudicitiam vir-
 ginis aut puellæ.
 ſchoffierigh. Violentus, a, um, o.
 ſchoffieringe/ſchjendinge. Violentia, g. tiz;
 injuria, g. ruz, f. opprobrium, g. brij; dedec-
 cus, g. oris, n.
 ſchoffieringe van dochters. Raptus, g. tús,
 m. Suprum violentum.
 ſchoffierlyck. Violenter, ignominioſe, adv.
 ſchoffilloen. Peniculus furarius.

ſcholk/

scholk. *Fl. Rudus*, g. deis, n.
 schooleren / tupsch schoule houden. *Ludum*
 alarorum exercere.
 schoolerer / die tupsch schoule houdt. *Aleato-*
ria plectus.
 Schole / plaetse daer men set leert. *Schola*,
 g. f. *gymnasium*, g. si, n. *ludus*, g. di, m.
 Schole om te studeren. *Ludus litterarius* :
gymnasium litterarium : *schola litteraria*.
 Hooge schole. *Acalemia*, g. mi, f. : *algô Upi-*
veritas, g. tatis, f.
 Kiepe Schole. *Schola trivialis*.
 Schole / de plaetse van de schole / daer de
 studenten de lessen horen. *Auditorium*, g.
 ri, n.
 Schole gelbt. *Minerval*, g. valis; *didastrum*,
 g. dri, n. *Doctoris salarium*, merces.
 Schole gefellen. *Condiscipuli*, g. lorum,
 committiones, g. num, m.
 Schole-kindt / schoolier. *Scholasticus*, g. ci;
discipulus, g. li, m.
 Schoolmeester. *Præceptor*, g. oris; *pædago-*
gus, g. gi; *ludimagister*, g. ltri, m.
 Schole heeren. *scholarchæ*, g. charum, m.
 pl. num.
 Dat tot de Schole behoort. *Scholaris*, e. g. ris;
scholasticus, a, um, o.
 Schol: houden. *Habere scholas*; *docere lit-*
teras.
 ter Schole gaen. *Studere*, p. dui, *sine sup.*
scholas frequentare, *adire*.
 scholfert vel schooler. *Mergus magnus*. *avis*.
 scholle / schijpe. *Massa*, g. læ, *crusta*, g. litz; *gleba*,
 g. bz, f.
 schollen / op een hiesen. *Conglaciare*, p. avi,
 f. atum.
 scholle / platdijg. *Passer*, g. feris, m. *pisces*.
 scholle / tonge. *Lingula*, g. cz, f. *pisces*.
 schoolpen *Holl. cloteren*. *Tuditare*, p. avi, f.
 atum, vel *Pultare*, p. avi, f. atum.
 schom aen de boonen. *Bryon*, vel *bryum*, g.
 bryi, n. *muscus*, g. ci, m.
 schommen / r mos afdoen. *Emulcare*, p. avi, f.
 atum, r. acc.
 schom / schonne / een byple plaetse. *Locus*
situ squalidus.
 schommelen / 't byple werk in de keucken
 doen. *Agere mediastinum*, *sordidiora culin-*
æ opera facere.
 schommel-kock / schommel-knaek. *Media-*
stinus, g. ni, lixa, g. xz, m. *servalus sordidis*
culinæ operibus destinatus.
 schommel-maerte. *mediastina*, g. nz, f. *Ancilla*
sordidis operibus deputata.
 schoof / schoobe. *Merges*, g. gitis, f. *Falcis sege-*
rum : *manipulus spicarium*.
 schoof-landt / *Fl. Ager qui ultra decimum etiam*
sexturn manipulum pendit.
 schoon / fraep. *Pulcher*, *chra*, *chrum*, *formo-*
sus, *deccus*, *venustus*, *speciosus*, *icitus*, *bel-*

lus, a, um; *elegans*, g. gantis, o. *Forma egre-*
giâ, *forma liberali & eximia*: *facie venusta*.
 't is enen schonen dagh. *Est dies luculentus*,
innubis.
 schoon / supder / net. *Purus*, *mundus*, *tercius*,
nitidus, a, um, o.
 schoon bjoeder. *Fl. Levir*, g. viri, m. *Sororis ma-*
ritus.
 schoon-dochter. *Murus*, g. rûs, f. *Filii uxor*.
 schoon-heete. *Fl. groot-bader*. *Avus*, g. vi, m.
 schoonheyt. *Pulchritudo*, g. dinis; *tormolitas*,
venustus, g. tatis; *elegantia*, g. tiz, f.
 schoontiens / fraepkens. *Pulchre*, *bellè*, *ve-*
nuste, *adv.*
 schoontiens / *Fl. pzoeplyk*. *Sensum*, *paula-*
tum, *tractum*, *adv.*
 schoon-laecken / *Fl. aume-laecken*. *Mappa*, g.
 schoon maerken / *f. rcpnigen*. *Expurgare*, p.
 avi, f. arum.
 schoon moeder. *Fl. Soerus*, g. crûs, f. *Mariti*
vel uxoris mater.
 schoon-sonne. *Fl. Gener*, g. neri, m. *Filia mari-*
tus.
 schoon-suster. *Fl. Glos*, *gloris*, f. *Uxoris vel*
mariti soror.
 schoon-taete. *Adulator*, g. toris; *logodædalus*,
 g. li, m.
 schoonvader. *Fl. Socer*, g. eeri, m. *Uxoris vel*
mariti pater.
 schoon-vrouwe. *Fl. groot-moeder*. *Avia*, g.
 viz, f.
 schoon hinde. *Indusium recens*,
 schoon weder. *Serenitas*, g. tatis, f. *Cœlum*
ludum, *clarum*, *serenum*.
 schoot. *Gremium*, g. mii, n. *sinus*, g. nûs, m.
 in den schoot setten / i. seer lief hebben.
Unice diligere, r. acc.
 schoot-houdeken. *Canis Melitæus*.
 schoot-hoorn. *Extremus vel angulus*.
 schoot-leeft / *Fl. bootschoot*. *Castula*, g. læ, f.
lucindorium, g. iii, n.
 schoobe / schoof. *Merges*, g. gitis, f.
 schooben. *In mergites vel falciculos colligere*.
 schoober-sepl. *Velum maximum*.
 schooype. *Tegumentum*, g. ti, n.
 schoy / *Holl. Fl. schuypppe*. *Pala*, g. læ, f.
 schoppen / *Holl. Fl. schuyppen* / *boort stoo-*
ten. *Excutare*, tio, p. culli, f. *culsum*: *protru-*
dere, p. trofi, f. *trulum*, r. acc.
 schore / deutlandt. *Adæ*, g. etæ, *ripa*, g. pz: *allu-*
vies, g. vlei: *alluvio*, g. onis, f.
 schore / ondersetfel. *Fulerum*, g. cri: *fulci-*
mentum, *pedamentum*, g. ti; *fulcimen*, *sta-*
tumen, *pedamen*, g. minis, neut.
 schoren / ondersetten. *Falcire*, *suffalcire*, p.
 fulsi, f. *tutum*, r. acc.
 schore-houter. *Columna*, g. um, n. pl. num.
 schore-leder. *Scala columnâ tultæ*.
 schore-jolder. *Tabulatum superius*.

schoren / weghstouwen. *f. schoppen / & schuppen. Ludere ocellis.*
 schore steen. *f. schoude. Caminus, i, m, in-tumbulum, i, n.*
 schorft / schorfrigg. *Scabiosus, impetiginosus, mentragicus, a, um, o. scabie intercus, schorftheft. Scabies, g. bie; porrigo, impetigo, g. ginis; mentagra, g. grz, f.*
 schorft *metaph. onnut / slecht / dupl. Inutilis, funlis, e, g. lis; frivolus, a, um, o.*
 schorlupn. *Scurra, g. rz, m.*
 sehoren / kleben. *Scindere, p. scidi, scissum; findere, p. fidi, f. fissum, r. acc.*
 Schorpioen / 1. een venijnig beest / 2. een seebisch / 3. een tecken aen den Gemel-schen zodiacq. 4. een krupdt / 5. een keyghs-instrument. *Scorpius, g. pii; scorpio, g. onis, m.*
 Scorpionens steert. *Scorpiurum, g. ri, n. herba van den scorpjoen. Scorpionius, a, um, o.*
 schorre / een stuck dat jeterst is afgescheent. *Ruptura, scissura, g. rz: gleba, g. bz: massa, g. lz, f.*
 schorre / grupp. *Rodus, g. deris; camentum, g. ti, n.*
 schorre / schore / boozlandt. *f. schort. Al-luvio, onis, f.*
 schorsimplen. *Ringi, sacet prateris & su-pino.*
 schorffe / het dunteste van boomen / *Cc. Cortex, g. ticus; liber, g. bri, m.*
 De schorffe afdoen / blecken. *Decorticare, p. avi, f. atum: deglubere, g. glubi, f. bitum, r. acc. Cortices adimere, r. dat. vel abl. cum A vel Ab.*
 schorffe / Fl. schorte / schortekleedt / schortelsdoeck. *Præcinctorium, g. rii: ventrale, g. lis, supparum, g. ri, n. castula, g. lz, f.*
 schors-haech. *Fibula, g. lz, f. spinther, g. theris, n.*
 schortspoozte / schortpoozte. *Cataracta, g. az, f.*
 schorssen / schorten / omhoogh schorten. *Succingere, p. cinxi, f. cinctum: subducere, p. duxi, f. ductum, r. acc.*
 schozssen / schorten / ophouden / staerken. *Cessare, p. avi, f. atum: suspendere, p. pendi, pensum. ut: Het werck schorssen oft schorten. Cessare ab opere: suspendere o-pus.*
 schorsinge / opschorsinge. *Succinctio, g. onis, f.*
 schorsinge / ophoudinge. *Suspensio, inter-missio, g. onis, f.*
 schorsinge van wapenen. *Armistitium, g. tii, n. induciz, g. ciarum, f. pl. num.*
 schorssen. *f. Schorten. Deesse, defui. A verb. Defum vel fibulare, avi, atum.*
 schorshack. *f. schorshack. Spinther, g. eris, n.*

schozmenfagh / caunus. *Simus, a, um, o.*
 schozten / *Holl. gebzeken. Deesse, defum, p. defui, sine sup. deficere, cio, p. feci, f. te-atum.*
 schozzen / *Fl. brassen. Epulari, p. atus, f. atum, dep.*
 schot / schutsel. *Septum, g. ti, n.*
 schot / tribut. *Census, g. sús, m. Vectigal, g. galis; tributum, g. buti, n. contributio, g. onis, f.*
 schot in de sijde. *Laterum dolor.*
 schot / schoft. *f. schoft. Pactus, ús, m.*
 schote. *f. schente. Sucus, i, m.*
 schotel. *Scutella, g. lz; patina, g. nz: lanx, g. lancis, paropsis, g. fidis, f. cainus, g. ni, m.*
 schotel van de waege. *Lanx, g. lancis, f.*
 schotelboeck / schotelbode. *Peniculus cu-linarius.*
 schotel-eten / toespysse. *Obsonium, g. nii, n.*
 schotelken. *Catillus, g. li, m.*
 schottelecker. *Catillo, g. lonis, m.*
 schotelwaege. *Trutina, g. nz, statera, g. rz: bilanz, g. lancis, f.*
 schotelwater. *Elavies culinaria.*
 schots / bot / plomp. *Bardus, ineptus, incom-potus, aburdus, a, um, o.*
 dat comt mi schots booz. *Hoc mihi ineptum, absurdum, peregrinum videtur: ratio-ne absonum id mihi videtur.*
 schotseijk. *Inepte, absonè, absurdè, adv.*
 schoude / schouwe / schoudsteen. *Caminus, g. ni, n.*
 schoudeberdt / *Fl. Pluteus foci,*
 schoudegeidt. *Exadio in caminos.*
 schoudehangel. *Climacter, g. aeris, masc.*
 schoudmantel. *Sinus camini.*
 schoudepyse. *Fumarium, g. rii, n. Tubus fu-marius, tubus foci.*
 schoudbaeger. *Caminorum purgator.*
 schoudeberwe. *Color fuliginus.*
 schonden / met heet water bespysoepen. *A-quà terventi persunderè.*
 een vercken schonden. *Porcum macatum tervidà depilare.*
 schoudekinck. *f. bzactvercken. Forcellus Trojanus: netrens, dis, m.*
 schouder. *Humerus, g. ti, m. in homine: ar-mus, g. mi, m. in bestis.*
 schouderbladt. *Scapula, g. larum, f. pl. num.*
 schoudercappyn. *Humerale, scapulare, g. ris, n.*
 Schout / *Holl. Fl. five.*
 Schouteth. *Prætor, g. tosis, m.*
 Schoutethschap. *Prætura, g. rz, f.*
 schoberkinck / *Holl. schaverdyjn. Calopodia terrea.*
 schont / ontzagh. *Terriculum, g. li, neut.*
 schoutw / vreesachtigh. *Pavidus, trepidus, meticulosus, a, um, o.*

schouta

schoutw / wildd / ongeteint. Agrestis, e, g. s; sindomitus, a, um, o.
 schouw / bluchtigh. Fugitans, g. tantis, o.
 schouw / schouwig / veringdt. Virabundus, a, um, o.
 schouweyck / dat men ingden moet. Vitabilis, e, g. lis, o.
 schouwen / ingden. Vitare, p. avi, f. atum; fugere, gio, p. fugi, f. gitum, r. acc.
 schouwinge. Vitatio, devitatio, g. onis, f.
 schoutwe / beschouwinge. Lustratio, g. onis, f. obtuitus, intuitus, g. tés, masc.
 schouwen / sien. Lustrare, collustrare, p. avi, f. atum; inspiciere, cio, p. spexi, f. spectum; contueri & contui, p. tuitus, dep. r. acc.
 schoutw / plaetse. Theatrum, g. tri, n. icena, g. na, f.
 schou / speelder / camerspeelder. Histrio, g. onis, m.
 schou / spel. Ludi, g. dorum, m. pl. num. Spe. Gracula publica, pl. num.
 schouw / roren. Specula, g. lz, pharus, ri, f.
 schoppen gaen / lopen. Fugere, gio, p. fugi, f. fogitum.
 schopsn / onbeschaemdelijck bedelen. Mendicare impudentius.
 schzabbe. Incisura, g. rz, vibex, g. bicis; cicatrix, g. tricus, f.
 schzabbe / strepe. Litura, g. rz, f.
 schzabben / lochtelijck quetsen. Scabere, p. scabi, sine sup. scalpore, p. calpsi, f. ptum, r. acc.
 schzabbe. Incidere unguibus; leviter vulnerare; cicatriculam inducere.
 schzabben / scharren. Radere, p. rasi, f. rasum, r. scire, p. avi, f. atum, r. acc.
 de visch schzabben. Desquamare piscem.
 peen schzabben. Sifer expurgare.
 niemants tonge schzabben. Fide laudando in caurum, ejus secreta fallaciter expilari.
 schzabber. Ralor, g. oris, m.
 schzabber / schzabines. Scalprum, g. pri, n.
 schzabsel. Ralura, g. rz, t. ramentum, strigmentum, g. ti, n.
 schzaffelen / by een roepen / by een vergaderen. Corradere, p. rasi, f. rasum; coacervare, p. avi, f. atum, r. acc.
 schzaffeler / die iet by een schzabt. Corralor, g. foris, m.
 schzaffeler. metaph. gierighardt. Lucrio, g. onis, m.
 schzaffelaer / arbeyder. Bajulus, g. li, m.
 schzaffelingen. Analecra, g. dorum, n. pl. n.
 schzaffelen. Ft. Radere, p. rasi, f. rasum, r. acc.
 schzaege. Falrum, g. cri, n. capreolus, g. li, m.
 schzaegen / stellinge van de timmerlieden. Cantherii, g. riorum, m. pl. num.
 schzaet. Holl. lanch. Gracilis, e, g. lis, o.

schzael / mager / dun. Tenuis, nue, g. nuis; macer, cra, cium, o. & metaphorice, atim / kael. Pauper, g. peris, o.
 schzaepfel / snipetlinge. Ramentum, g. ti, n.
 schzaepen. Radere, p. rasi, f. rasum, scalpere, p. calpsi, f. ptum; scabere, p. scabi, sine sup. r. acc.
 schzanune / crauwetse / barlasse. Vulaus quod excedendo intetur, stem. Cicatrix, g. tricus; vibex, bicis, f.
 schzanche / traelie. Clathrum, g. thri, n. cancelli, g. loram, m. pl. num.
 schzanken / tralie wyse maecken. Cancellatum locare.
 schzanche / afgetrupte. Septum, conseptum, g. ti, n.
 schzanken / astuppen. Sepire, sepivi & sepsi, f. sepium & septum, r. acc.
 schzanken / schzanchebeenen / aenschzanken. Ingentes & lato passu facere.
 schzankelaer / schzanchebeen. Varus, g. ri, m.
 schzanchebeenen / de beenen wijt van een spieren. Varicare, p. avi, f. atum; & varicari, p. catus, f. catum, dep. Divaricari crura.
 schzanse / schzants korbe. Ft. f. Schanse / schzants korben / &c. Crates castrensis; Viminex propugnatorum corbes.
 schzanssen / stempen / banchetteren. Heluari, propinari, p. atus, f. atum, dep.
 schzade. Passus, g. sús; gradus, g. dús, m.
 schzeebelinghs. Divaricatis pedibus.
 schzeeuw. Clamor, g. moris, m. exclamatio, vociferatio, g. onis, f.
 schzeeuwen. Clamare, exclamare, inclamare, p. avi, f. atum, vociferari, p. atus, f. atum, dep.
 schzeeuwer. Clamator, exclamator, vociferator, g. toris, masc.
 schzeepel / mager. Strigosus, macilentus, a, um, o.
 schzeppen / buffen setten. Scasificare, p. cavi, f. catum.
 schzeepcoppcken / laet-busse. Cucurbitula, g. lz, f.
 schzeppinge. Scasificatio, g. onis, f.
 schzehe. Lines, g. nez; forma, g. mz, f.
 buipren schzehe. Ultra modum, extra metam.
 buipren schzehe gaen. Ultra metam progredi: terminos, fines, metam, septa transilire: egredi, excedere metam: terminos precipios transgredi: extra chorum saltare.
 schzeep / geschzeep / schzeppinge. Clamor, g. moris, sietus, ejulatus, ululatus, g. tés, m. ejulatio, lacrymatio, g. onis, f.
 schzeepen. Ejulare, plorare, p. avi, f. atum; lamentari, p. tatus, f. atum; lacrymari, p. mae.

p. manus, f. matum, *dep.* sêre, p. sêvi, f. sê-
tum.
schjæper. Lacrymator, ejulator, plorator, g. to-
ris, m.
schjæpffel / trānen. Lacrymæ, g. marum, f.
pl. num.
schjåk / brese / ontsteltenisse / schroom. Tre-
mor, g. moris; horror, terror, g. oris, pa-
vor, g. voris, m. formido, g. dinis, f.
szooten schjrick. Stupor, g. poris, m. conster-
natio, g. onis, f.
schjickeløk. Horribilis, terribilis, formidabi-
lis, g. lis; horridus, horrendus, a, um, o.
schjickeløken. Hornbiliter, terribiliter,
horrēde, *adv.* Horreadum in modum.
eneen schjik aenjaegen / bangh maecten.
Terrere, exterrere, p. terrui, *sine sup.* percel-
lere, p. perculi, f. percullum; terrificare:
cio. p. leci, f. factum. Atonitum reddere:
horrore afficere, r. acc. terrorem incutere,
injicere; timorem, pavorem, metum incu-
tere, r. *adv.*
enenen schjik krøigen. Terreri, exterreri,
pettereri, p. territus; consternari, p. atus,
pass. horrere, p. horruui; stupere, p. pui, *sine
sup.* Animo horrere, horrore perfundi.
**schjikken vel schjikkelen / boozbgaen / os-
berflaen.** Prætergredi, transgredi, dior, p.
gressus, *dep.* r. *accus.*
schjikkeldagh. Dies intercalaris.
schjikkeld-jaer. Annus intercalaris: annus
bisextus vel bissextilis.
schjikken / schrevelinghs loopen. Currere
laræ divaricatis pedibus.
schjikkehoenen. f. schæberdyngen. Calopod-
ia terrea.
**schjiffe / geschjiffe / dat geschreven is / schjiff-
titre.** Scriptum, g. ticscripta, g. torum, n. pl.
num. scriptura, g. rz, f. Rescripto consignata:
res monumentis traditæ.
schjiffe / het schryben. Scribitio, g. onis, f.
**schjiffe / geschjiffe / fatsoen van schryben /
de handt.** Manus, g. nûs, f. Alicujus propria
scriptio; cujuspiam germanus character.
schjiffetelck. Scripto, *abl. abs.*
schjiffgeteerde. Literatus, a, um, o. Scriptura
peritus.
schjiffroet / schjiffstuygh. Calamariæ, g.
rii, n. calamothea, g. cz, f.
de ij. schjiffuere. Scriptura sacra: sacra
Biblia, sacro-sanctæ Bibliorum pandectæ:
Uruique foederis paginæ.
schjiffden. Gradi, dior, p. gressus, *dep.*
schjiffdebeenen. Varicare, p. avi, i. atum, vel
varicari, p. atus, f. atum, *dep.*
schjiffde / schjiffde. Grādus, g. dās, m.
schjiffdelinghs. Divaricatis pedibus.
schjiffdinge. Divaricatio, g. onis, f.
schjiffduert. Pluteus, g. tei, abacus, g. ci, masc.

schjiff-boekskēn / schjiff-tafelken. Tabula;
lz, f. album, g. bi, n. puellares, g. riuui,
codicilli, g. lorum, n. pl. num.
**schjiff-kamer / plaetse daer men sijn comp-
toir houdt.** Tablinum, g. ni, n.
schjiff koker. Calamothea, g. cz, f.
schjiff inkt. Atramentum scriptorium.
schjiff-lade. Graphiarium, g. rii, n. pluteus,
g. tei, n.
schjiff-paepier. Charta solida: charta non
bibula nec diffuens: charta gummata.
schjiff-penne. Calamus scriptorius.
schjiff priet. Stylus, g. li, m.
schjiff-schælie. Palimpsestus, g. sti, m.
schjiff / kiste. Scrinium, g. nii, n. arca, g. cz:
citta, g. sta, f.
schjiff / doot-kiste. Capulus, g. li, m. fe-
retum, g. tri, n.
schjiff-werker. Scrinarius, caparius, g.
rii, n.
**het schjiffwerk aengaend / oft tot schjiff-
werk dienende.** Scrinarius, a, um, o.
schjiffben. Scribere, conscribere, p. scripsi, f.
scriptum.
schjiffber. Scriba, g. bz: amanuensis, g. is, m.
schjiffber / scribent / aurtuer van boeken.
Scripor, auditor, r. toris, m.
schjiffben / schraffen. Scalpere, p. scalpsi, f.
ptum; fricare, p. fricui, f. tridum, r. acc.
schjiffber. Scalptor, g. oris, m.
schjiffben / t huyg. Mandare, purgare, expur-
gare, p. avi, i. atum, r. acc.
schjiffber / supberet. Mundator, purgator, g.
oris, m.
schjiffben / schjiff-bessancken. Everriculum,
g. li, n.
schjiffben / metaph. Superficiariè & negligē-
ter agere.
schjiffber. Operarius incuriosus, negligens.
schjiffben / by een raepen. Coacervare, p.
vavi, f. vatum; corradere, p. rasi, f. salum,
r. acc.
schjiffber. Corrasor, g. foris, m.
schjiffber / Holl. schraeffeler. Bajulus, g. li, m.
schjiffber / Holl. dieflepder. Licor, g. toris, m.
stem. Homo vilis, triobolaris.
schjiffben in de pesthuyfen. Peste infestis
curate.
schjiffber in de pesthuyfen. Vespillo, g. lo-
nis: polindor, g. oris, m.
**schjiffbe / groot glas op eenen bergulden
boet.** Vitrum decumanam; scyphus decu-
manus.
schjiffbe / vijfe. Cochlea, g. lez, f.
schjiffben / vijfen. Cochleâ attollere vel an-
nectere.
schjiffben / f. proncken. Adornare, p. avi, f.
atum, vel contrahere supercilium, vel nu-
bilum fieri.

schjiffes

schjoeben/stoeffen ende poffen / f. storffen / poffen. Buccas inflare, ampullari, atus, dep. efflare inanes glorias.

schjoempel / compel. Ruga, g. g. z, f.

schjoempelen. Rugare, corrugare, crispere, p. avi, l. atum, r. acc.

schjoempeligh/bereschjoempelt. Viētus, a, um, schjonde/Fl. klode. Rima, g. m. z, fissura, g. r. z, f.

schjanden / Fl. Findi, p. f. i. s. s. o, pass. Rimas agere.

schjoode / schjope / schjoodeluck / schjoode / sel / schjopsel. Segmen, praelegmen, resegmen, g. minis, n.

schjooden / schjopenen. Mutilare, truncare, decurtare, amputare, p. avi, l. atum, resecare, p. tecui, l. lectum, r. acc.

*t gest schjoepen. Accidere monetam.

schjoeder. Accior, g. foris, m.

schjoode-pfer. Scalprum, g. pri, n.

schjoedinge. Relectio, accisio, g. onis, f.

schjoon / schjoonfel. Honor, pavor, tremor, g. onis; metus, g. tus, m.

enen schjoon krijgen. Terreri, exterreri, p. rertus, consternari, p. natus, pass. horrere, p. rui; stupere, p. pui, sine sup. horrere. horru, sine sup. Animo horrere, animo esse pavidio.

enen schjoon aenjaegen. Terrere, p. terui, sine sup. r. acc. Timorem vel metum injicere, incutere, inferre, reg. dat.

schjoon hebben / oft schjoonen. Timere, p. mui, pavere, p. pavi, sine sup. formidare, reformidare, p. avi, f. atum. Metu perturbari: metu affici: timore commoveri; in metu vel timore esse.

schjoonachtigh / die schjoon heest. Timidus, pavidus, meticolosus, formidolosus, a, um, o. Animi abjecti, fracti & pavidii.

schjooneluck / dat schjoon inacht / schjoon nigh. Horridus, horrendus, horrificus, a, um; horribilis, terribilis, torridabilis, e, g. lis, o.

schjoonelijcken. Atrociter, truculenter, crudeliter, horribiliter, saevè, inhumanè, tragicè, adv.

schjoopen. Dirampere, p. rupi, f. raptum, r. acc.

schjoopen / banchetteren / stempen. Convivari, p. atus; comestare, p. satus, dep.

schjope / Oc. f. schjoode. Segmen, minis, n. Philura, z, f.

schjopel / t 24. deel van een onte. Scrupulus, g. li, m. icrupulum, g. li, n.

schjopel / twijffelachtigheit. Scrupulus, g. li, m. dabiratio, g. onis, f.

in schjopel zijn / twijfelen. Dubitare, hæsitare, p. avi, f. atum. Incertum vel dubium esse.

schjopel / achterpeffen in de conscientie. Animi vel conscientie scrupulus, religio, aculeus, molus, stimulus.

in schjopel zijn. Animi scrupulo angii.

enen schjopel krijgen. Religioneturbari, moveri, commoveri, percelli.

in het schjopel maeken / schjopuleus zijn. Religioni quidpiam habere, ducere.

in schjopel brengen oft jaegen. Religionem afferre, offerre, injicere, incutere, inducere reg. dat.

enen schjopel weghnemen. Religionem abolvere, eximere, liberare, r. acc. Religionem evellere, excutere, eximere, r. dat.

schjopuleus / anghstigh / achterkousigh. Anxi religiosus: anxii religione affectus.

schjopuleuselich. Religiosa pietate: anxii religione.

scrupulositheid / f. naeuw-gesetheydt. Scrupulositas, atis, f.

schjoppe / Zel. Scurra, g. r. z; nebulo, g. lonis, m.

schubbe. Squama, g. m. z, f.

schubachtigh. Squamulus, a, um, o.

schubben. Delquamare, p. avi, l. atum, r. acc.

schubbe / roobe. Crusta vulneris.

schubben op 't hooft. Porrigo, g. ginis, f. Furtures capitis.

schubde. Scurra; g. r. z; vappa, g. z. nebulo, g. lonis, m. Homo vilis.

schubden / doen daberen. Quatere, tio, p. quassi, f. quassum: vibrare, quassare, agitare, p. avi, l. atum: concutere, tio, p. cussi, l. cussum, reg. acc.

schuddinge. agitatio, concussio, g. onis, f.

schubden / beben. Tremere, p. mui, horrere, horrere, p. horru, sine sup. trepidare, p. davi, f. atum: contremiscere, intremiscere, p. tremui, sine sup. Horrore concuti.

schuddebollen. Caput jacere, motiare, agitare.

schudderden / van lachen schubden. Cachinnari, p. atus, f. atum, dep.

schuer. Horreum, g. rei: granarium, iii, n.

schueren / sijn deren / nei maeken. Tergere, extergere, p. terui, l. tersum; tucare, detricare, p. fricui, l. frictum, reg. acc.

schuerlap / schuerbode. Peniculus, peniculus, g. li, m.

schuerfant. Glarea, g. reu, f.

schuersteen. Tophus, g. phi, m.

schuld / faute. Culpa, g. p. z: noxa, g. z: causa, g. r. z, f.

de schuld op yemandt leggen. Culpare, p. avi, f. atum, r. acc. intimulare, p. avi, f. atum, reg. accus. pers. gen. rei. Culpam in aliquem contere, transferre, rejicere, conijcere, convertere, derivare: culpam alicui attribueri, imputare, impingere.

ſchuldig/ſchuldbaer/niet onnoſel. Noxius, reus, a, um; culpabilis, le, g. lis, o. Non expers culpæ: haud expers criminis: culpâ non vacans.

ſchuldig/ plichtigh/ gehonden te doen. Obnoxius, obligatus, adstrictus, a, um, o.

ſchuldig ende gehonden zyn. Debere, p. bui. f. bitum; teneri, *pass.* obligari, p. gatus, *pass.* Obligatum esse.

ſchuld/ geldd-ſchuld. Debitum, g. ti; homin, g. minis, n. *Æs alienum.*

ſchuld/ die wy ſchuldig zyn. *Æs alienum* noſtrum: noſtra nomina: noſtra in alienis rationibus nomina.

ſchuld/ die wy upſtaende hebben. *Æs in* nominibus: noſtrum *z*s in nominibus: pecunia noſtra in alienis tabulis.

ſchuldig zyn. Debere, p. debui, f. debitum, r. *acc.* *rei & dat. pers.* *Æs alienum* habere: in *z*re alieno esse: *z*s alienum contraxiſſe.

ſchuld betaelen. *Æs alienum* diſſolvere: rem creditori ſolvete: nomina expedire, explicare: liberare ſe *z*re alieno.

ſchuld met ſchuld betaelen/ hier een gat ſtoppen ende ginder een maacken. Verſuram facere; *z*s alienum alieno *z*re diſſolvere.

ſchuld- bode/ knupper. Exactor, g. oris, m. ſchuld- heere/ ſchuld- epſcher. Creditor, g. oris, m.

ſchuld maacken. Conſtare *z*s alienum: debita contrahere: facere nomina.

ſchuppe. Pala, g. lz, f. ligo, g. gonis, m. ruttum, g. tri, n.

ſchuppen/ met een ſchuppe wegh doen. Palâ *ſew* ligone amovere.

ſchuppen/ weghſtooten. Protrudere, p. trufi, f. trulum; propellere, p. pulli, f. pulſum, r. *acc.*

ſchup-ſtoel. Sedes labilis.

op een ſchup-ſtoel ſetten. *adg.* Decipere, pio, p. decepi, f. ceptum. In caſu neceſſitatis deſerere, in *re* arâ deſtituere, r. *acc.*

ſchut/ beſcherminge. Defenſio, protectio, g. onis; tutela, g. lz, f. paſſocinium, g. nii; præſidium, g. dii, n.

ſchutten/ beſchermen. Cuſtodire, p. divi, f. di- rum; defendere, p. fendi, f. tentum; tutari, p. tatus, *dep.* tueri, p. tuitus, *dep.* ſervare, p. avi, f. atum, r. *acc.* Propuſſare injuriam ab aliquo.

ſchut- genoot/ leenman. Clienſ, tis, m.

ſchutten/ beſtuipen/ betuppen. Sepire, interſepire, p. lepivi & ſepi, f. ſepitum & ſep- tum; intercludere, p. cluſi, f. cluſum; obſervare, vallare, p. avi, f. atum; obſtruerere, p. ſtruxi, f. ſtructum, r. *acc.*

ſchutſel. Septum, g. ti, ſoptimentum, g. ti n. obex, g. bicus, m.

ſchuttinge. Intercluſio, g. onis; clauſura, g. rz, f.

ſchutdack. Projectura, g. rz, f.

ſchutgaten. Clathri, g. thorum, m. clathra, g. hrorum, n. *pl. num.*

ſchutkone. Septum fenarum: retinacula be- ſtiarum.

ſchutten/ aſpouden/ aſweiren. Avertere, p. venti, f. verſam: propollere, p. propuli, f. propuſſum: arcere, p. arcui, *ſine ſup. reg. acc.*

ſchutten den windt. Venti injuriam avertere vel arcere.

ſchutten/ tegenhouden/ wederhouden. Si- ſtere, p. ſtiti, f. ſtatum, remorari, p. atus, f. atum, *dep.* r. *acc.*

ſchutten op ſyn tanden/ adag. Surdis auri- bus præterire nihil morari, r. *acc.*

ſchutter. Sagittarius, g. rii; jaculator, g. oris, m. ſchutterpe. Collegium jaculatorium.

ſchupperen. Alvo laxâ laborare.

ſchupperen. Foriolus, g. li, m.

ſchupperinge. Foria, g. riorum, n. *pl. num.* Proluvium alvi.

ſchupfen/ f. ſchuppen. Loco movere. *Acti- ve.* Loco moveri, *passive.*

ſchupf- iſſer. Obex, g. bicus; peſſalus, g. li, m.

ſchupf- laeje. Capia pendula.

ſchupf- beſter. Feneſtra trufatilis.

ſchupf- upt/ *Fl.* Dabo, g. bonis, m.

ſchupfel. ſchupflet/ ſiſſet. Fiſtula, g. lz, f.

ſchupfelen/ ſuipren. Sibilare, p. avi, f. arum.

ſchupfeler/ ſluiter. Sibilator, g. oris, m.

ſchupfeler/ *Holl.* Paraſitus, g. ti; gnaſo, g. thonis, m.

ſchupfelinge. Sibilus, g. li, m.

ſchupfelloen. Peniculus furnarius.

ſchupl. Aphthæ, g. tharum, t. *pl. num.* oſcedo, g. dinis, f.

ſchuplen/ verborzen zyn. Latere, p. latui, f. latitum; deſicere, p. litui; latitare, p. avi, f. atum; ſubſe, ſubſum, p. ſubſui.

ſchuplen/ te doen ſyn/ ut: Wat ſchupht hier. Quid hic verum agimus? ſchupht daer per? An quodpiam hic dubium?

ſchuphoeck. Latebra, g. brz, f. latibulum, li, v. inſidiæ, g. diatum, f. *pl. num.*

ſchuplen/ *Fl.* ſupneren. Dormitare, p. avi, f. atum.

ſchupn. Spuma, g. mz, f. (om, o.

ſchupn-achtigh/ ſchupnigh. Spumofus, a,

ſchupn van loot. Molybdis, g. dis, f.

ſchupn van maet. Scoria, g. riz, f.

ſchupn van ſilber. Helcyſma, g. matis, n.

ſchupn van boeren. Nequiſſimus nebulonum, *ſew* Fax vel colluvies nebulonum.

ſchupndekken. Spumas ore agere.

ſchupnboeke. Scurra, g. rz; nebulos, g. lonis, m.

ſchupnen/ ſchupn opwoipen. Spumare, p. avi, f. atum; ſpumare agere.

ſchup

schuppen / 't schuppen afdoen. Despumare, p. avi, f. atum, r. acc.

schuppen / op schuppen leven / truggelen. Parasitari, p. tatus, f. atum, dep. mentis lectari: cibos & potus gratuitos lectari.

schupmer / schupmeret / truggeler / tellioz lecker. Parasitus, g. ti: gnatho, g. onis, m. Menstrum affecta & sedator. (m.)

schupminge / 't schuppen. Spumatus, g. tās, schupmipaen. Spaha, g. thz. f.

schupinterim / schupmwoort. Vox non vernacula sed peregrina & aliunde posita.

schupte. Lembus, g. bi. m. cymba, g. bz: scapha, g. phz. f. linter, g. tris, d.

schuptoebe / schuptenaer / schuptbalck. Lintrarius, g. rii. m.

schuptjen. Scapula, g. lz. f. phaselus, g. li, d. acacium, g. cii, n.

schupttrecker. Helciaricus, g. rii. m.

schuptbaerder. Lintrarius, g. rii: portitor, vector, g. oris. m.

schuppen / voortdoutwen. Protrudere, p. trusi, f. trutum: propollere, p. propuli, f. propulsum, r. acc.

schuppen / de gardijn toeschuppen / ins trecken. Cortinas attrahere vel contrahere: vel uyt schuppen, Cortinas explicare, e- volvere.

schuppen / plaets maecten. Recedere, p. cessi, cessum. Loco moveri.

stru tinie / bergaderinge der boisen in eenige derkeringsce. Scruinium, g. nii. n. Sustragiorum collectio.

scrutinie / berkiefsinge by middel van hofsen. Lectio ex suffragiis, electio per suffragia.

scrutinieren / de boisen by een bergaderen. Suffragia colligere, cogere, excipere.

sedderen / s. sabberen. Maculare, titubare, p. avi, f. atum: inepte pingere.

secondes / onder standt / hulpe. Auxilium, g. lii: subsidium, g. dii. n. suppetiz, g. tiarum. f. pl. num.

secours in onzloghe. Auxiliares copiz: auxiliares cohortes: auxiliarii milites: milites subsidiarii: copiz subsidiariz.

secours in pyns / heelichtinge. Levamentum, g. ti. n.

secourabel / die geirne secours doet. Ad auxilium pronus, ad ferendam opem proclivis: admittendas supplicas propensus.

secourabel / dien men licht kan secours doen. Excipiendis subsidiis opportunus: admittendis supplicibus idoneus & commodus.

secoureren / secours doen. Auxiliari, p. atus dep. succurrere, p. curri, f. carsum, r. dat.

ene stad secureren. Auxilia & commeatum civitati laboranti sufficere vel suppeditare vel submittere: laborantem civitatem

armatorum subsidiis & annonā juvare, sublevare, confirmare.

secret / dat men verhoogen houdt. Secretum, g. ti: arcanum, g. ni, reconditum, occultum, abditum, g. ti, n.

secret / die swygen kan. Arcani observans, commissi secreti retinens; in tegendo arcano religiosus.

betrouwen als secret. Aliquius fidei ac silentio arcanum committere: in fide ac silentio cuiuspiam arcanum deponere.

Secretaris. Secretarius, g. rii, m. A secretis; ab epistolis, Scriba curiz, civitatis, Principis, &c.

secrete plaetse. Recessus, g. sās, m. abditum, g. ti, n. Locus abditus: locus à publico secretus.

secrete plaetse / pibaet. Latrina, g. nā, f.

secreteijck / heymelijck / verhoogenlijck. Clām, clanculum, secretō, arcane, occulte, adv.

secreten staet. Privatum concilium: senatus intimior.

secte / hoop volcks van eene opinie. Secta, g. āz, factio, g. onis. f.

secte / d' opinie selve. Secta, g. āz: haresis, g. sis, opinio, g. onis, f. dogma, g. matis, n.

sectaris. Sectarior, g. oris; sectarius, g. rii, m.

sede / maniere. Mos, g. moris, ritus, g. tās; ulus, g. sās, m. conluctudo, afluctudo, g. dinis. f.

de seden aengaende. Moralis, g. c, lis, o.

sedebaer / sedbaer / sedigh. Modestus, modestus, compositus, tranquillus, a, um, o. Honestis & laudatis moribus prazditus.

sedebaerheyt / sedbaerheyt / sedighheyt. Modestia, g. stiz, f.

sedeleere. Ethica, g. cz; Ethice, g. ces, f. Moralibus philosophia.

sedighlijck. Modeste, morate, adv.

sedert / sedert dien tijt dat / &c. sedert dat / &c. Ab eo tempore: ex eo die: ex eo quod, ex quo.

sedert wanneer / Ex vā quotempore / seditie / seditiens / &c. f. onder oproeten / &c. Seditio, onis, f. seditiosus, a, um, o. seditiosus seditioe gaudet.

see / alias zee. Mare, g. ris: xquor, g. oris, n. pontus, g. ti, m. pelagus, g. gi, m. & neut. van de see. Pelagicus, pelagius, marinus, ponticus, a, um, o.

see-ajun. Squilla, g. lz, f.

see-angst. Syrtis, g. tis, f.

see-beete. Beta marina.

see-biese / dobbel. Mariscus, g. ci, m.

see-boesem. Sinus, g. nus, m. Littus incursum.

see-braesem. Aurata vel orata, g. tz, f. piscis.

see-bjandst. Flamma marina.

see-kaerte. Charta vel mappa nautica.
see-kalf / see-hont. Phoca, g: ex, galcus, g. lei; lqualus, g: li, m. Canis marinus, *piscis*.
see-kant / see-never / see-strand / see-strangh. Crepido, g: dinis, f. Littus maris.
see-katte. Loligo, g: ginis, f. *piscis*.
see-klippe. Scopulus, g: li, m.
see-compass / compass. *Pyradicula nautica*.
see-koninck. Mullus barbatus, *piscis*.
see-kosten. Orz maritumz.
see-kreeft. Astacus, g: ci: gammarus, g: ri, Cancer marinus, *piscis*.
see-krugh / see oozlogh. Neumachia, g. chiz, f. Bellum navale.
see-krupdt / see-gras. Alga. g. g: ulva, g. ve, f.
see-diepte. Pelagus, g. gi, m. & n. altum, g. ti, n.
see-dyck. Agger marinus.
see-dyfte. Merces naufragorum.
see-enghde. Fretum, g. ti, n. Maris angustia.
see-bueriggh. Maritimus, a, um, o.
see-godt by de Ghepeneu. Neptunus, g: ni, Nereus, g: rei, m.
see-groen. Glaucum, g. ci, n. Color glaucus.
see-haen. Cuculus, g: li, m. *piscis*.
see-haebe. Portus, g: tús, m. navale, g. lis, n.
see-horen / see-slecke. Cochlea, g: lez, f.
see-man / schipper. Nauta, g: tz, m. *Poeticè* navita.
see-monster. Monstrum marinum.
see-mos. Mulus marinus.
see-moschel. Concha marina.
see-neetelen. Alga marina.
see-peydr. Hippopotamus, g: i, m.
see-rotse. Promontorium, g: rii, n.
see-roovert. Pirata, g: tz, m.
see-rooverpe. Piratica, g: cz, f.
see-schym. Halofachne, g. nes, f. Sali spuma.
see-siek / verseeut. Nausea marina laborans.
see-sieckte. Nausea, g. sez, f.
see-snoeck. Lupus marinus.
see-spinne. Sepia, g: piz, f. (mum.
see-stadt. Urbs maritima; oppidum mariti-
see-stilte / calmte. Malacia, g: cie, f. Tran-
 quillitas maris.
see-strom. Procella, g: lz, f.
see-stwaluwe. Hirundo marina.
see-baerdt. Nauta, g: tz, m.
see-baerdp. Navicularia, g: riz, f.
see-berwoigh. Czruleus, thalassicus, a, um, o.
see-bissh. *Piscis* marinus.
seewindr. Soldanella, g: lz, f. *herba*.
seewissh. Marinus, a, um, o

**Berscheppde naemen van see-en
 siet achter in het Onomasticum
 of Nomenclature.**

seelkoojde. Rektis, g. stis, f. funis g: nis, m.
seel-bast. Chamædaphne, g: nus, f. *herba*.

seel-danser. Funambulus, g. li, m.
seel-dyaer. Restio, g. onis, restiarius, g. rii, m.
seelen. Ligature, r. acc.
seel-rijss. Alcea, g: cz: f. *herba*.
een seel trecken / een seel spannen. Collade-
 re, g: lusi, l. lulum. Idem jugum trahere.
seem / seem-leeder. Aluta, g: tz, f. Pellis
 mollior.
seemen leir-berkooper. Alutarius, g. rii, m.
seem / konigh. Mel, g: mellis, n.
't seem geben. Adulari, p. atus, f. atum: blan-
 diri, p. ditus, *dep. r. dat.*
seemen / ban seem. Mellus, mellitus, a, um, o.
seemen met seembestycken. Linere / sem-
 buere melle, r. acc.
seem koek. Dulcium ex melle libum.
seem rijcker. Adulator, assentator, g. oris, m.
seep / seep. Sapo, g: ponis, m. smagma, g. ma-
 tis, n.
seepachtigh. Sapolus, a, um, o.
seepen. Perungere lapone.
seep rupdt. Saponaria, g: riz, f. *herba*.
seep siedes. Saponarius, g. rii, m.
seep-sop. Aqua smegmatica.
seer / schozft / seerighept. Scabies, g. biei, exul-
 ceratio, g. onis, f. ulcus, g: ceris, n.
seeriggh. Scabiosus, exulceratus, a, um, o.
seer / seerken / roof. Crusta ulceris.
seer / groetlychs. Vehementer, admodum,
 valde, perquam, plurimum, magnopere, *adv.*
seerste / op 't seerste. Maximopere, summo-
 pere, *adv.*
seer. In compositione adjectivorum exprimitur per
 prazant per.
seer haest / rasch. Cito, festinanter, *adv.*
loopt seer. Currit citius: currit festinantius.
seer gaen. Festinare, p. avi, f. avium. Prope-
 rare, avi, atum.
op 't seerste loopen. Contendere vel certare
 cursu.
seer doen / seer doen aen een anderen. La-
 dere, p. laci, f. lacium, r. acc. Dolore affi-
 cere.
seer-doen / smerten / wee-doen. Dolere, p.
 dolui, f. dolitum.
't doet mijn seer tot in mijn hert. Dolco
 animum.
seher / seeveringe. Saliva, g: vz, f. oris pi-
 tuita.
seerberdoekshen. Salivarium, g: rii, n.
seerwortel. Pyethrum, g: tri, n. *herba*.
seeveren. Salivare, p. avi, f. atum.
se / sebe. Cribrum, g: bri, n.
seffens. Simul, una, junctim, pariter, *adv.*
trgge / Fl. Gramen palustre majus.
seggen. Dicere, p. dixi, f. dictum; narrare,
 memorare, commemorare, p. avi, f. atum;
 loqui, p. locutus, *dep. recense*, p. censui,
 f. censitum. Ajo, inquam, *desclivum*.

*t is mijn seggen ook. Eadem est mea sententia.

*t seggen van de lieben/ opspraek. Dialecta vulgi: sermo vulgi.

jae seggen. Affirmare, confirmare, probare, p. avi, f. atum.

neen seggen. Negare, denegare, reculare, p. avi, f. atum; renuere, abnuere, p. nui, f. nutum.

daer is genoeg van gesepdt. De his satis: de hisce latis dixisse mihi video r: hzc dixisse sufficiat: de his h. Aenus.

in 't kort seggen. Paucis dicere, complecti: sum matim perstringere: tuis verbis absolvere: in pauca contrahere.

men seght. Dicitur, fertur, ajunt; ferunt, perhibent. Rumor est, fama est.

soo men seght. Ut fertur, ut ajunt, dicunt, perhibent: ut fama est: ut fama habet.

segger. Auctor, narrator, g. oris, m.

segginge. Narratio, recitatio, g. onis, f.

seghtieden. Arbitri, trorum, m. pl. num.

seghtsman / die pet gesepdt heeft. Auctor, g. onis, m.

seghtsmaere. Fabula, g. lz, f.

seghtswoort / spreekwoort. Proverbium, g. bii; dictum, g. ai, n. (tio.)

seghtswoort / bloot seggen. Nuda narratio. Holl. victorie. Victoria, g. riz, foem.

sege-brief. Litterae victoriz indices: litterae lauratae.

segelyk. Triumphalis, e, lis, o.

segelof. Adorea, g. rez, f.

segeloon. Epinicum, g. cii, n.

segeoffer. Hostia, g. stiz; victima, g. miz, f.

segeprael. Triumphus, i, m.

segeryk. Victoriolus, a, um, o.

segeteeken. Trophaum, g. phiz, n.

segehier. Ignes Triumphales, festivi obviaeoriae obtentam.

segewortel. Victoralis, g. lis, f. herba.

segel. Sigillum, g. li; signum, g. ni, n.

segelen. Sigillare, obsignare, p. avi, f. atum, r. acc.

segeler. Sigilliter, g. feri, sigillator, signator, g. oris, m.

dat tot segelen behoort. Sigillatorius, signatorius, a, um, o.

segelgeldt. Cerarium, g. rik, n.

segelring. Annulus signatorius.

segelwas. Cera sigillaris.

segen. Benedictio, g. onis, f. Fausta precatio: felicitatis ac omnis boni denuntiatio.

segeken. Benedicere, p. dixi, f. dictum, r. dat. Bene precari: bona precari / sancta precari.

segelen de tafel. Sacrare vel consecrare mentiam.

segelen met het teeken des J. Crucis. Crucis signo signare vel manare, reg. acc.

Godt segene u de maectijdt. Prosit convivium profi convivium.

Godt segen ons. Propitius sit Deus.

si kel/ Holl. sikket. Falx, g. falcis, f.

siker/ ongeuygheit. Certus, indubitatus, a, um, o.

seker/ sonder acht denken. Securus, a, um, o. seker/ Fl. bozge. Cautio, siccus, g. onis, f. siccus, g. onis, m.

seker/ Fl. pandt. Pignus, g. noris, n.

seker stellen / Fl. bozge stellen. Cavere, p. cavi, f. cautum; siccubere, p. jussi, f. jussum.

seker/ sekerlyk/ gewisselyk / seker. Certus, liquido, cerus, sane, proculdubio, profecto, adv.

sekeren/ f. bet sekeren. Asseverare, avi, atum, cerio asserere.

sekerhepdt / sekeringe/ gewishept. Certitudo, g. dinis, f. cerum, g. ti, n.

sekerhepdt/ versekeringe. Securitas, g. tatis, f. sekerlyk/ gewisselyk / seker. Certus, cerus, adv.

sekerlyk/ sonder verse. Secure, turd, adv.

sekermakinge. Assertio, affirmatio, g. onis, f.

seiden / seidsaem / niet gemeyn / dat niet dikwils geschiedt. Rarus, insolitus, infuetus, a, um, o.

seidenhept. seidsaemhept. Raritas, paucitas, g. tatis, infolentia, infrequentia, g. tiz, f. (o.)

seidsaem/ niet gemein / seiden. Rarus, a, um, seidsaem/ wonderbaer. portentolus, prodigiosus, monstruosus, a, um, o. (f.)

seidsaemhept/ biefighept. Morositas, g. tatis, self/ selve. Idem, m. eadem, f. idem, a. n. g. ejusdem, . dat eidem = ipsemet, ipsamet, ipsummet, g. ipsismet, d. ipsimet, o.

het self. Idiolum, idem ipsum / istud ipsum. Ik selfs. Ego ipse: ipse ego, egomet.

hy selfs. Ipsemet.

ghy selfs. Tumet.

van selfs. Spontè, ultro, adv. sua sponte.

selfwilligh. Ultroneus, spontaneus, voluntarius, a, um, o.

selfwillighyk. Ultroneè, spontaneè, voluntarie, adv.

selfende/ selfcant. Ora panni vel lintei.

selfs/ witte maluwe. Bismalva, g. vz, f.

semblant/ apparentie. Indicium, g. cii: signum, g. gni, n. species, g. ciei, f.

sonder semblant te maken. Nullo edito indicio, nullo dato signo: re dissimulata: dissimulante, adv.

semblant / valschen schijn. Simulatio, assimulatio, g. onis, f. Ficta vel falsa species: dissimulatus affectus.

den semblant maken. Simulare, assimulare, p. avi, f. atum, reg. acc. /

semeien/ grups. Furtives, g. furum, m. pl. num.

semeielichgh/ van semeien. Furtivus, tur-turacus, a, um, o.

semeielik. Simila, g. lz; similo, g. ginis, f.

hatt

ban semelmeest. Similagineus, a, um, o.
 semeler. Frivola scrupulosè agere: curiosus
 in rebus micimis hærere.
 semeler. Curiosus in rebus frivolis vel nullius
 momenti.
 semelen. Cunctari, p. status, f. statum, dep.
 lentè, tardè, cunctanter agere in re serià &
 gravi.
 semeler. Cunctator, g. oris, m. Tardus & len-
 tus in opere.
 seminarie / plaetse van jonge plantsoenen
 te boeden. Seminarium, g. tii, n.
 Senaet / den Raed oft Magistraet van
 eene stad. Senatus, tús, m. Publicum con-
 siliium.
 Souberainen Raedt. Supremus senatus; pa-
 tres conscripti.
 senkloot. Bolis, g. lidis, f.
 sendael. Sindon, g. donis, f.
 senden. Mittere, p. missi, f. missum, legare, de-
 sinare, p. avi, f. atum, r. acc. rei & dat. pers.
 sendbode. Nuntius, g. tii, m.
 sendbryf. Epistola, g. lz. f. litera, g. rarum, f.
 pl. num.
 sendinge. Missio, g. onis, f.
 sene/senebladeren. Sona, g. nz, f. herba.
 senegroen. Solidago, g. ginis, f. herba.
 Seneschalk. Oeconomus, g. mij dispensator,
 g. oris, m. Provinciz, Familiz prapositus.
 sengelen/sengeren van gloepent yser. Sti-
 gurz, g. rarum, f. pl. num.
 sengelen / sengen. Ustulare, p. avi, f. atum;
 adurere, p. ussi, f. ustum, r. acc. Leviter cre-
 mare vel urere.
 senginge. Ustulatio, g. onis, f.
 senghoer / Scholus vel slopus, g. pi, m.
 sententie / spreuke / wyse spreuke. Sententia.
 g. tiz: gnome, g. mes, vel gnoma, g. mz, f.
 Grave argutumque dictum.
 sententiens / sinspreukigh / dat bol van
 fraepe ende wyse spreuken is. Senten-
 tiosus, a, um, o. sententiis creber, illustris, fre-
 quens, ornatus, refertus.
 Sententjeseltyck. Graviter & argute; argute
 & gravi sententiarum pondere,
 sententie / bonnis. Judicium, g. cii, n. Judicis
 sententia.
 sententie interloutoir. Interlocutoria judi-
 cis sententia: & hac viam fernis ad definiti-
 vam.
 sententie geben. Judicare, p. avi, f. atum. Sen-
 tentiam proferre, pronuntiare.
 de sententie executeren. Judicatum exsequi:
 effectum dare judicium.
 de sententie kruspen. Judicium vel judica-
 tum relcindere: tollere.
 sentinelle / de wacht. Excubiaz, custodiz, vigi-
 liz, g. iarum, f. pl. num. excubitus, g. rus, m.
 sentinelle / die gene die op sentinelle staet.
 Excubitor, speculator, g. oris, m.

sentinel perdu / verlooren schildwacht.
 Conclamata salutis excubitor; desperata
 conditionis speculator.
 op sentinelle staen. Agere excubias: excubi-
 torem agere.
 sentuwe. Nervus, g. vi, m.
 sentuwachtigh. Nervosus, a, um, o.
 sentuwe-water. Pituita, g. rz, f.
 sentuwe-aderen. Varices, g. cum, m. pl. num.
 sepele / Hok. leken / Duppren. Stillate, p. avi,
 f. atum.
 sepulture / graf / oft grafsteen. Sepulchrum,
 g. chii; monumentum, g. ti, n. tumulus, g. li,
 m.
 sequester / middelpersoon by wien men pet
 in deposito stelt. Sequester, stris, striz, & se-
 quiter, strz, strum, o.
 sequestratie / beleggingh / overgiff. seque-
 stratio, g. onis, f. sequestrum, g. stri, n.
 sequestreren / in sequestratie of bewaringe
 stellen. Rem controversiam apud seque-
 strum deponere: sequestro committere: se-
 questri mandare: sequestri fidei & custo-
 dia tradere.
 in sequestratie staen. In sequestro esse: in
 sequestri fide ac potestate esse.
 't gene dat in sequestratie staet. Depositorum
 sequestrarium: res sequestro mandata.
 serk. Cippus, g. pi, m.
 Sergeant / officier. Apparitor, g. oris: accen-
 sus, g. si, m.
 sermoon / pzedicatie. Concio, g. onis, f.
 sermoon doen. Concionari, p. natus, f. natum,
 dep. Ad populum ducere.
 in 't sermoon / onder 't sermoon. In concio-
 ne: pro concione: inter concionem: inter
 concionandum.
 serp / sarp. Acerbus, subacidus, acidulus, a,
 um, o.
 serpent / slange. Serpens, g. pentis, anguis, g.
 gais, d. coluber, g. lubri, m.
 serpentisch. Anguineus & anguinus, a, um, o.
 serpentine / serpentstonge. Dracontium, g.
 tii, n. herba.
 ser vette / hand-doerk. Mantile, g. lis, n.
 serbitt / dienst. Officium, g. cii, p. opera, g.
 rz, f.
 serbituyp in recht. Servitus, g. tutis, f. pradii,
 vel fundi servitus.
 dat met enige serbituyp belast is. Servum
 pradium: serviens pradium, ut:
 dat landt is een nyp belast met serbituyp /
 dat ick daer dooy magh gaen / ryden / &c.
 Pradium vel fundus mihi, meove fundo,
 est obnoxius servitute itineris, viz & actus.
 dit hups staet in serbituyp aan myn hups /
 dat ick het licht magh benemen. Ad es
 istz meis e conditione servituti, ut mihi sit
 jus eorum lumina obstruendi.

dat ick daer magh eenen balck in den miere
leggen. Ut mihi sit ius tignum immittendi.
Dat ick magh mijn water daer op lepden.
Strilicidium in eas vertendi, &c.
ses / fesse. lex, o. *indecl.*
ses ten hondert. Ufura semissis.
ses hoekigh. Sexangulus, a, um, o.
ses hondert. Sexcenti, sexcenteni, sexceni, x, a.
o. *pl. num.*
ses jaerigh. Sexennis, ne, g. nis, omn.
sesken / de ses oogen op ten tekluck. Senio,
g. onis, m.
sesken / fl. negenmanniken. O&ans, g. &an-
tis, m.
sesmael / ses repfen / ses werben. Sexies,
adv. sex vicibus.
sesste. Sextus, a, um, o.
sesstien. Sexdecim, sedecim, *ind.*
sesstienste. Decimus sextus, a, um, o.
sesstigh. Sexaginta. *indecl.* sexageni, x, a, o. *pl. n.*
sesstighmael. Sexagies, *adv.*
sesstighste. Sexagesimus, a, um, o.
set. ut: Het eenen set. Momento, *abl. absol.*
set. *Fl.* Culus, g. li, m.
setel. Sella, g. lz, sedes, dis, f. sedile, g. lis, n.
setten / stellen. Ponere, p. positi, f. positum;
locare, collocare, p. avi, f. atum; statuere, p.
tui, f. turum, r. acc.
setten / planten. Plantare, p. avi, f. atum, r. acc.
setten / maekte. Tradux, g. ducis, m.
setten / o&donneren. Statuere, constituere, p.
tui, f. tutum; decernere, p. decrevi, f. decre-
tum: saneire, p. sancivi & sanxi, f. sancitum,
& sanctum, *reg. acc.*
setten / schatten / op gelddt setten / taxeren.
Censere. p. lui, f. sum; aestimare, taxare,
p. avi, f. atum, r. acc. pretium consti-
tuere.
setter. Positor, g. oris, m.
settinge / stelling. Positio, locatio, g. onis, f.
positus, g. tus, masc, thesis, g. is, f.
settinge. *Fl.* schattinge. Censius, sus, m. im-
positio, g. onis, f.
settinge / *Holl.* Lex, g. legis, f. decretum, g. ti,
n. constitutio, g. onis, f.
set slucken. Theles, g. sium: positiones, g. num,
f. *pl. num.*
seude / sode. Ebullitio, g. onis, f.
in de seude zyn. Ebullire, p. livi, f. litum.
op de seude zyn. Jam jam ebullire.
seude. *Holl. Zel. Fl.* Cespes, g. piis, m. gleba,
g. bz, f.
de seude / als het bitter in de mont koint.
Ardor stomachi: ebullitio flavz bilis circa
os stomachi.
seude / sifste. Cribrum, g. bri: incermiculum, g.
li, n.
seuden / getal. Septem, *indecl.* septeni, ne, na, o.
pl. num.

sebengethde-krupde. Lotus sativa, *herba.*
sebenmael. Sepries, *adv.*
sebenste. Septimus, a, um, o.
sebensterre. Ursz, g. arum: pleiades, g. dum,
f. *pl. num.*
sebenthien. Septendecim, *ind.*
sebentienste. Decimus septimus, a, um, o.
sebentigh. Septuaginta, *indecl.*
sebentighmael. Septuagies, *adv.*
sebentighste. Septuagesimus, a, um, o.
sebenboom. Sabina, g. nz, f.
seugh. *Fl.* fogh. sus, g. suis, c.
seuge. Millepeda, g. dz, f.
seugenbroodt. Cyclaminum, g. ni, n. *herba.*
seup / sope. Hautus, g. sus, m.
seuren / ter herden gaen. ut: Dat seurt imp.
Hoc me urit: ea me cura torquet id mihi
acerbum est.
seuteren. Frivolari, p. atus, f. atum, *dep.* lentè,
remisè, negligenter agere.
seuteret. Frivolator, g. oris, m.
sepl. Velum g. li, n. Navale velum: nauticum
velum.
t sepl gaen / te sehepe gaen. Conscendere
navim.
t sepl optrecken. Tollere velum: pandere
velum.
seplbaer / dat kan besepit worden. Navi-
gabilis, e, g. lis, o.
seplboom / mast. Malus, g. li, m.
seplen. Velificari, p. atus, *dep.* & velificare, p.
avi, f. atum. Vela facete, velis vehi,
seplgat. Carchesium, g. lii, n.
seplmaecker. Lintearius, g. rii, m.
seplspies. Antenna, g. nz, f.
seplsteen. Magnes, g. netis, m.
sependen. f. senden. Mittere, p. isi, f. issum.
sepnne / sepn-net. sagena, g. nz, f.
seppen. *Fl.* sogenous. Benedicere, p. dixi, f. di-
ctum, r. dat.
sepsse. Segula, g. lz, f. Falx messoria.
sich. *Holl. ex Germanico.* hem. se, *in accuso.*
sichel / sichel / sekel. Falax, g. falcis, f.
sicht / sichtet / *Fl.* sedert. Postquam, *inde,*
postea, *adv.* Ab eotempore.
sicht / gesichte. Visus, g. sus, m.
op sichte / ter sondt. Viso vel visis, f. litteris:
statim, confessim, *adv.*
sichtbaer. Conspicuum, a, um: visibilis, spe-
cabilis, e, g. lis, o. (*adv.*)
sichtbaerlijck. Conspicue, apertè, dilucide,
sichtigen. Conspicere } cio, p. spexi, f. spe-
ctum, r. acc.
sichel. f. sichel. Falx, cis, f.
krom getick een sichel. Falcatus, a, um, o.
sickelen. Falcare, p. avi, f. atum, r. acc. scarrè
falce.
siek / krank. Ager, gra, grum; zgrovus, a,
um, o. Agre affectus: morbo affectus.

siek worden. Corripī morbo, in morbum incidere: in morbum delabi.
siek zyn. Agrotare, p. avi, f. atum: Morbo affici, urgeri, detineri, confici: virtuosā esse valetudinē: valetudinē uti adversā.
siekachtigh/siekaert/sieker tierren. Fl. Morbosus, valetudinarius, a, um, o.
den siekaert maken. Morbum simulare.
siekeluk. Morbo nonnihil affectus: levi morbo implicitus, correptus.
siekelyken. Languidiusculē, debiliter, adv.
siekhyp. Nofocomium g. mii: valetudinarius, g. rii, n.
siekte/krankhept. Morbus, g. bi, languor, g. oris, m. infirmitas, g. tatis: valetudo, zgritudo g. dinis, f.
siekte/den tyd dat men **siek** is. Agrotatio, g. onis, f.
sieden/hoken. Lixare, elixare, p. avi, f. atum, r. acc.
siede/op sieden/opbobbelen. Bullire, ebullire, p. livi, f. litum: fervere. p. tervi & terbui, *sm̄ sup. dicitur* & fervere, p. servi *sed raris*.
doen sieden. Fervetacere, cio, p. feci, f. factum, r. acc.
siedenbeet. Fervidus, zhuosus, a, um, o.
siedpot. Lebes, g. betis; cacabus, g. bi, m.
siegen/ f. sygen. Colare, p. avi, f. atum.
siele. Anima, g. m̄z: vita, g. cz, f.
dat een siele heeft. Animal, g. malis, n.
sieltien. Animula, g. lz, f.
sieltien/onderrocksken. Subucula, g. lz, f. tunica, g. cz, f.
sielzacken/ sieltogen. Agonizare, p. avi, f. atum. Agere animam: esse in agone.
sielzackinge/ dootsnoot. Agon, g. onis, m.
sielmissē. Iusta, g. storum, n. inferiz, g. riarum; exsequiz, g. quiarum, f. pl. num.
sien. Videre, p. vidi, f. visum, conspicerē, cio, p. spexi, f. sœctum; cernere, p. crevi, f. cretum; conspiciari, p. carus, f. catum; tueri, contueri, p. tuitus, dep. r. acc.
sien gelijck/ &c. Similem esse, reg. dat.
laten sien. Ostendere, p. stendi, f. stensum & stentum; exhibere, p. bui, f. bitum, r. acc.
***t sien**. Conspectus, contuitus, intuitus, g. tūs, m. visio, g. onis, f.
sliender. Spectator, speculator, contemplator, inspector, g. oris, m.
sienelijck/sienbaer. Visibilis, spectabilis, c, g. lis; conspicuus, a, um; o.
siere/ wazinken. Acarus, g. ri, m. teredo, g. dinis, f.
siere/ sierken. Atomus, g. mi, m.
niet een siere. Omnino nihil: planē nihil.
niet een siere om het geven/ niet een siere op het passen. Siquē dequē habere: nullatenus curare; nihil morari.

siffelen/schuyffelen. Sibilare, p. avi, f. atum, sibilum edere: sibilo personare.
siffelende roepen, Sibilo advocare vel accellerē, reg. acc.
siffeler. Sibilator, g. oris, m.
siffelēt/ oypken. Melina, g. n̄z; styringa, ḡz, f. Exilis fistula.
sift/sebe. Cribrum, g. bri; incerniculum, g. li, n.
siften. Cribare, p. avi, f. atum; incernere, p. increvi, f. incretum, r. acc.
siffel/ t gene dat gefft is. Excretum, purgamentum, g. ti, n.
siftinge. Cribratio, excretio, g. onis, f.
signatuere/mark. Chiographum, g. phi, n.
signet/ daer men nebe segett. Signum, g. ni; sigillum, g. li, n.
syde. Latus, g. terts, n. (lz, f.
syde van een blad. Pagina, g. n̄z; pagella, g.
sydebalken. Arrectaria, g. riorum, n. pl. num.
op eene syde gaen/ter syden gaen. Secedere, cessi, f. cessum, secedere nonnihil.
op dese syde. Cis, prep. r. acc.
op d' andere syde. Trans, prep. reg. acc.
nae dese syde. Hic, adv.
nae d' andere sydere. Istorum, adv.
van dese syde. Hinc, adv.
van d' andere syde. Illinc, istinc, adv.
ter syde/ van ter syden/ sydelinghs. Ex obliquo: extranverso, in obliquum.
ter syden/ alleen. Scorsum, adv.
sydewee. Pleuritis, g. tidis, f.
sydwegh. Diverticulum, g. li, o.
van de syde. Lateralis, c, g. lis, o.
syde/pacthe. Pars, g. partis, f.
hy staet op onse syde. A nostrā parte sta.
syde speks. Succidia, g. diz, f.
syde/sye. Sericum, g. ci, n. bombyx, g. bycis, f.
syden/ van syde genaecht. Sericus, bombycinus, a, um, o.
synen-stof. Textum sericum: textile sericum.
syden-worm. Bombyx, g. bycis, m. serarancus.
syght/ syghdoerck/ syghkorf/ syghschotel. syghbat. Colum, g. li, n. qualus, g. li, m.
sygen. Colare, excolare, percolare, p. avi, f. atum, r. acc. per colum purgare.
syje/ Holl. Incile, g. lis, n.
syjn. Suus, sua, suum, o. *Pronom. possess.*
syjn selfs zyn. Esse sui juris; esse sui potestatis.
syppen/leken. Sillare, mamare, p. avi, f. atum; fluere, p. fluxi, f. fluxum.
syppende nat/ syppen van nattighept. Permadidus, a, um, o.
syppoge. Lippus, gramiosus, a, um, o.
syssen. Acanthis, g. thidis, f. avu.
syllabe. syllaba, g. bz, f.
van syllabe/ tot syllabe. syllabatim, adv.
sille/ syle/ sulle. Incile, g. lis, n. *Item*. Limen, g. minis, n.
sille landts. Quadrans jugeri,

fitte. Salsugo, salisilago, g. ginis, f.
 sittigh. Salsus, a, um, o.
 silber. Argentum, g. ti, n.
 silberachtigh. Argentofus, a, um, o.
 silber-ader/silber-ingne. Argenti fodina, g.
 n, z, argentaria, g. riz, f. Argentaria fodina:
 vena argentaria.
 silberen/ban silber. Argenteus, a, um, o.
 silberen/versilberent. Argentare, deargentare,
 inargentare, p. avi, f. atum, r. acc. Argentea
 bracteola inducere.
 silber-crupdt. Argemone, g. nes, f. inguinaria,
 g. riz, f. herba.
 silberwerck. Suppellex argentea.
 silber(smid). Faber argentarius.
 sinne. Simius, g: mi, simia, g: miz, f.
 sinneken. Simiolus, g: li, m. simiola, g: lz, f.
 sinne met eenen steirt. Cercopithecus, g:
 ci, m.
 ban den sinne. Simininus, a, um, o.
 sinne/die alle dingen nae doet. Imitator, g:
 oris, xmulus, g: li, m.
 sinne/bouffon. Morio, ludio, g: onis, m.
 Simonie / dercoopinge van gewijde din-
 gen. Sacrorum nundinatio: Simoniaca
 nundinatio.
 simpel / slecht / sonder groot beslach. Sim-
 plex, g: plicis, o. Apparatus expers: ornatus &
 cultus expers.
 simplet maeltijdt. Coena sine cultu.
 simpel cleedjen. Vestis nullo cultu.
 simpel/oprecht/eenboudigh. Apertus, can-
 didus, sincerus, ingenuus, a, um, o. Ingenii
 candidi & simplicis: aperti animi: ingenui
 animi.
 simpel/onfchalck. Incautus, incallidus, a, um,
 o. Minus cautus: minus callidus.
 simpel/bat / ongeleert. Inodus, a, um, rudis,
 c. g. dis, o.
 simpel/sot. Fatuus, stolidus, a, um, o.
 simpeltyck/locht henen. Leviter, modicè, te-
 nuiter, exiliter, adv.
 simpeltyck/oprechttyck. Candidè, ingenuè,
 sincerè, adv.
 simpeltyck/botteltyck. Imprudenter, incautè,
 incallidè, adv. Parum cautè, minus circum-
 spectè.
 simpeltyck/sotteltyck. Fatuè, stolidè, adv.
 simpelthept/oprechtighept. Ingenuitas, sine-
 ritas, g: tatis, f. candor, g. doris, m. ingenii a-
 perta simplicitas: animi candida sinceritas.
 simpelthept / faute van goede toeficht. In-
 cauta simplicitas: imprudens simplicitas.
 simpelthept/sottighept. Fatuitas, stoliditas,
 g. tatis, f. Fatua simplicitas,
 sin/sinne/natuereijche kracht van sinne-
 lijche werken/als 't sien/hooren. &c. Sen-
 sus, g: sùs, m. Sensus exercendi facultas.
 sin/instrument van de sinnen. Sensus, g: sùs,
 m.

ut: Het oogh is den sekersten sin. Sen-
 tuum omnium certissimus est oculus.
 sin/verstant / neerslighept. Ars & conatus:
 industria & nifus: ingenii ac virium nervi.
 sijne sinnen aen tet hangen. Omnem indu-
 striam in aliquid conferre.
 sin / het gebuyck van de reden / discretie /
 jugement. Mens, g: mentis: ratio, g: onis, f.
 iudicium, g: cii, n.
 sin/het epgentlyck verstant van iet. Sen-
 sus, g. sùs: intellectus, g. cùs, m. leantentia,
 g: tiz, f.
 sin/mepninge / opinie. Opiniq, g: onis, f. judi-
 cium, g: cii, n.
 in den sin hebben / let pepsen. Versare ani-
 mo; secum agitare: animo volvere, r. acc.
 in den sin hebben / boozgenomen hebben. In
 animo habere: apud animum statuisse, sta-
 tutum ac deliberatum cum animo habere.
 in den sin nemen / hem booznemen. Propone-
 re sibi; in animum inducere.
 in den sin komen. Occurrere, p. curri, f. cur-
 sum: lubire, beo, p. subii, f. subito in mentem
 venire; menti incidere.
 in den sin leggen. In animo versari.
 na sijnen sin hebben / na iemans sijn gaen.
 Ex sententia succedere: ex animi sententia
 succedere: omnia pro voto habere.
 upt den sin setten f. bergeten. Oblivisci, li-
 tus, dep. (tiam.
 ban anderen sin woerden. Mutare senten-
 sinneken. us: het sinneken spelen. Ludere, p.
 lusi, f. lufum; nugari, joculari, p. atus, f. atum,
 dep. Histrionem agere.
 sinneijck / epgensinnigh. Perinax, g: naxis,
 pervicax, g: caxis; obstinatus, a, um, o. Ho-
 mo suorum morum.
 sinneijckhept / epgensinnighept. Pervica-
 cia, g: cz, f.
 sinneijck / dat de sinne aengaet. Sensualis,
 e, g: lis, o. Ad sensum spectans, sensuum pro-
 prium.
 sinneijckhept / genegenthept tot sinne-
 lijcke dingen. Sensualitas, g: tatis, f. Procli-
 vitas in corporis oblectamenta.
 sinneijckhept / al te groote affectie tot iet.
 Nimus erga rem quampiam affectus.
 sinneeloos. f. onsinnygh / sinner sinnen be-
 rooft. Mentis inops: mentis impen: mente
 captus.
 sinnerijck / scherpsinnigh. Ingeniosus, acu-
 tus, a, um, perspicax, g: caxis, o. Ingenio
 pollens; ingenio acerrimo & eximio pra-
 ditus.
 sinnerijcke spreuck. Apophthegma g: atis, n.
 sincken / in 't water woopen. Mergere, de-
 mergere, p. meris, f. merisum, r. acc.
 sincken / te gronde gaen ofst vallen. Mergi,
 demergi, p. meris, pass.

fincken / neder fincken / on leegh fincken.
Sidere, *fine prat. aut sup.* lubidere, desiderere,
p. sedi, f. caret.

fincken den dooden. f. begraven. Inhumare,
p. avi, f. atum.

finckinge / catlyare. Catharrus, i, m. fluxus,
g. us, m.

finckinge. Submersio, g. onis, f.

finck-loot. Bolis, g. lidis, f.

finck-poel / sterfput. Vorago, g. ginis, f.

finck-rijs. Virgulta, g. torum, n. pl. num.

fincksen. pentecoste, g. stes, f.

findael / Holl. Sinden, g. donis, f.

findel. Scoria, g. riz, f.

findert. f. sedert. Ex eo quod.

fin gel / cingel / leideren handt. Cingulum,
g. li; lorum, g. ri, n.

fin gel / fengel. Stidoræ, g. rarum, f. pl. num.

fin gele. Liliium montanum, fls.

fin gen. Canere, p. cecini, f. cantum;
cantare, p. avi, f. atum; modulari, p. atus,
f. atum, *dep.*

fin ger / fanger. Cantor, g. oris, m.

fin gh-konst / musique. Musica, g. cz: *vel*
Mulice, g. ces, f. Ars canendi: recte & su-
aviter modulari scientia.

fin gulier / alleen. Unicus, a, um, o. Unus &
solus. *ur: Ghy sijt singulier in dese optinie.*
Tu singularis es in hac opinione: tu solus &
unicus hanc tuæris sententiam.

fin gulier / eppen aen pemandt. Singularis, e,
g. ris, proprius, a, um, o. *ur: Het is*
singulier in de visschen / Si. Piscibus id
proprium est.

fin gulier / excellent / vaer / exquis. Eximius,
exquisitus, rarus, a, um: excellens, g. lentis;
præstant, g. stantis, o.

fin gulier / opsonder. *ur: Eenen singulieren*
bzindt. Amicus familiarissimus.

fin gulier tept / rarept / excellentie. Excel-
lentia, præstantia, g. tiz, f.

fin gulier tept in geleerthept. Doctrinæ ex-
quiritæ & excellens quædam ratio.

fin gulier tepten. Res exquisitæ & singulares

fin gulier tepten der natuere. Res naturales
exquisite generis.

fin gulier teljck / apart. Privatum, seorsum, *adv.*

fin gulier teljck / eppen teljck aen een. Pecul-
liariter, proprie, *adv.*

fin gulier teljck / uytstekende. Excellenter,
exquisite *adv.* Exquisitum in modum, sin-
gulari quodam modo.

fin opel / groen coleur in sept van wape-
nen. Prasinum, g. ni: viride, g. dis, n.
Prasinus color.

fin ppen. Pitillare, sorbillare, p. avi, f. atum.

fin re / heer. Dominus, g. ni, m.

fin rken / geljck de musschen. Pipere, p. pivi,
f. pitum; pipilare, p. avis, f. atum.

fin rope. Syrupus, g. pi, m. Medicum ptogo-
ma.

fin ster. Modius, g. dii, m.

fin tten. Sedere, p. sedi, f. sessum.

fin tten aentafel Dicumbere, accumbere, p.
cubui, f. cubitum. Allidere menz.

fin tten in 't leben. Meretricari, p. atus, *dep.*
proflare, p. stiti, f. stitum. Prostituire pu-
dicitiam.

fin tten op eenen gehouwden man. Concubi-
nari, p. atus, *dep.* Concubinam agere: con-
cumbere illegitime.

fin tten bank / sit plaetse / sit stoel / sit stede / een
sitten. Sedes, g. dis, f. sedile; g. lis, n.

fin tten dagh f. Genacht-dagh. Dies fastus.
Dies Judicialis.

fin tten russen. Pulvinus, g. ni, m.

fin tten de ambacht. Opificium fedentarium.

fin ttinge / het sitten. Sessio, g. onis, f.

fin tueren. Collocare, p. avi, f. atum, ponere,
p. posui, f. positum; statuere, constituere,
p. tui, f. tutum, r. acc.

fin tuatie. Situs, g. us, m.

fin tten backen / bergaen. Deficere, cio, p. feci, f.
tectum; languere, p. langui, *fine sup.* la-
bescere, *fine prat. aut sup.*

fin tten abbe / slabdoek. Rica, g. cz; rucula, g. lz, f.

fin tten aert. Liguritor, g. oris, m.

fin tten abben / slabberen / lecken. Lambere, p. lam-
bi, *fine sup.* lingere, p. linxi, f. linctum: forbe-
re, p. sorbui, f. sorprum, r. acc.

fin tten abben / beslabben / dupl maacken. f. Bes-
labben. Cibo liquido commaculare.

fin tten abberinge / spijse die slabberigh is. Sorbi-
lia, g. lium, n. pl. num. ecligma, g. matis, n.

fin tten abberinge. Sorbitio, g. onis, f. linctus, g.
tus, m.

fin tten / Holl. dooden. Macrare, p. avi, f. atum,
r. acc.

fin tten / Holl. beenhouwer. Lanus, g. nii, m.

fin tten banck / slachthups. Laniena, g. nz, f.

fin tten maendt / slacht-tijdt. November, g.
bris, m.

fin tten offer. Victimæ, g. mz, f.

fin tten sweert. Rhompha, g. phaz, f.

fin tten / geljck sijn. Similem esse. ut:
Ghy slacht de berckens. Similis es por-
cis: porcorum morengis.

fin tten vader slachten. Patrisfarc, p. avi, f. atum.
Patrios mores imitari.

fin tten f. fleck. Fl. Laxus, a, um, o.

fin tten / flecke. Limax, g. macis, d.

fin tten hupsken. Cochlea, g. lez, f.

fin tten / los. Laxus, remissus, a, um, o.

fin tten / los maacken. Laxare, p. avi, f. atum;
solvere, p. solvi, f. solutum; remittere, p.
misi, f. missum, r. acc.

fin tten / los worden. Laxari, p. atus; solvi,
p. solutus, remitti. p. missus, *pass.*

slaeckinge. Laxatio, remissio, g. onis, f. laxa-
 mentum, g. ti; n.
 Slaef. f. slaefve. Mancipium, ii, n.
 Slaefken. Mediastinus, g. ni, m.
 slaegel/ flegel. Malleus ligneus.
 slaegen. f. slagh. Verbera, g. rum, n. pl. num.
 slaegen. f. slaen. Verberare, p. avi, f. atum.
 Slaeger. Percussor, g. foris, m.
 Slaeger van beesten. Lanus, g. nii, lanio,
 g. onis, m.
 slaen/ slagen/ singten. Percutere, tio, p. cussi,
 f. cussum: verberare, p. avi, f. atum, czdere,
 p. czcidi, f. czsum: ferrire, sine prat. aus sup.
 r. acc.
 Slaen/in batalie bechten. Configere, p. sxi,
 f. sictum, pugnare, p. avi, f. atum. f.
 Slagleberen. Dimicare przhio cum ali-
 quo.
 slaen/ een beest doden. Mactare, p. avi, f.
 atum. r. acc.
 slaen naer iet/ geraden. Conjicere, cio, p.
 jeci, f. jectum, r. acc. Conjecturam facere,
 r. gen.
 slaen den mantel om de ooren. Involvere se
 pallio.
 slaen de trompet. Canere tubā.
 slaen de trommel. Tympanum pulsare.
 slaen eenen leger. Castra metari.
 slaen de oogen op iet. Intendere seu conjicere
 oculos in aliquid.
 slaep. Somnus, g. ni; sopor, g. poris, m. quies,
 g. quietis, f.
 slaep des hoofts. Tempora, g. rum, n. pl. num.
 slaepertigh. Somnolentus, a, um, o.
 slaepaert. Dormitator, g. oris, m.
 slaepzesse. Dormitatrix, g. tricis, f.
 den slaepaert maken. Simulare somnum;
 fingere somnum.
 slaep-bank/ slaepbedde. Cubile, g. lis, n.
 Slaep-camer. Cubiculum, g. li: dormito-
 rium, g. iii, n.
 slaepcrupdt. Papaver, g. viris, n.
 slaepdoeck. Rica, g. ca: ricala, g. lz, f.
 slaepdronck. Poczanium, g. nii, n. (pultus.
 slaepdroncken. Somno obrutus: somno se-
 slaepen. Dormire, p. mivi, f. mitum: somnum
 capere. Hysai de ganschen dagh slaepen.
 Ille diem somno ducet.
 hart slaepen. Stertere, p. stertui, sine sup. Hys
 slaeyt een gat in den dagh. In multam
 lucem stertit.
 doen slaepen. Sopire, p. pivi, f. pitum:
 soporare, p. avi, f. atum, r. acc. somnum
 inducere, somnum conciliare, r. dat.
 slaepen gelijck een koop. Glirium more
 stertere. Endymionis somnum dormire.
 slaepen gaen / te bedde gaen. Ire cubitum:
 lectum petere.
 t gene dat doet slaepen. Somnifer, seponifer,
 fera, ferum, o.

slaepende leden. Membra torpida, stupida.
 slaepet. Dormitator, g. oris, m.
 slaepet nacht-gast. Hospes, g. spitis, m.
 slaepertigh. Dormitabundus, a, um, o.
 slaepertigh zyn. Dormitare, p. avi, f. atum.
 slaepertighedt der leden. Torpor, stupor, g.
 poris, m.
 slaepster. Dormitatrix, g. tricis, f.
 slaepslaeken. Toral, torale, g. lis: linteamen,
 g. minis, n.
 slaeploos. Infomnis, e, g. nis, o.
 slaep-um; s. Sorex, g. ricis, m.
 slaepstiek/ slaepsuchtigh. Lethargicus, veter-
 nolus, a, um, o.
 slaepstekte Lethargus, g. giveternus, g. ni, m.
 slaepstede/ daer men slaeyt. Cubiculum, g.
 -li, n.
 slaepstede/ daer men slaepers houdt. Hof-
 pinum, g. tui, n.
 slaebe/ slaebe/ liff eygen knecht. Mancip-
 pium, g. pii, n. servus, g. vi, m.
 slaebe: werck-ezel/ burcheler. Laboriosus, a,
 um, o. Althudus operator instar servi: multos
 labores sustinens.
 slaeben/ dienen. Servire instar mancipii.
 slaebe werken als een slaebe. A. rumno-
 sissime laborare: incessanter se laboribus
 frangere.
 slaebelyck. Servilis, e, g. lis, o.
 slaebringe. Servitus, g. tuis: servitudo, g.
 dinis, f.
 slaebervse. Mediastina, g. nz, f. Ancilla vel
 servula vilior.
 slaebinne. Serva, g. va, f.
 slag/ stoot. Ictus, g. ctus: pulsus, g. sus, m.
 verber. n. g. verberis: percussio, g. onis, f.
 Slagh/ stryd/ barallie. Pugna, g. nz:
 prazium, g. lii, n. conflictus, g. ctus, m.
 Slagh lederen. Configere, p. sxi, f. sictum:
 praziarum, p. atus, dep. dimicare, p. avi, f. atum:
 signa conferre, concurrere armis: acie
 configere.
 Slagh moedertje. Czdes, g. dis, strages, g.
 gis: intermeccio, g. onis, f.
 slagh/ bogel-slagh. Decipula, g. lz, f.
 slag des hoofts/ Fl. Tempora, g. rum, n. pl. n.
 slagthboom/ draepboom. Repagulum, g. li, n.
 slagthbosch. Silva czdua.
 slaghduybe. Palumbus, g. bi, m.
 slagh-hout. Lignum czdum: arbores czduz.
 slagh-inuelsen. Trapes, g. petis, m.
 slagh-orden. Acies, g. cici, f.
 slagh-orden stellen. Aciem instituire.
 slagh-orden bucken. Aciem rumpere.
 slagh-regen. Imber, g. bris: nimbus, g. bi, m.
 slagh-tanden. Dentes exserti.
 slampampen. f. stempen. Helluari, atus-
 Comestari, pergrzari, dep.
 Slange. Serpens, g. pentis: anguis, g. guis, d.
 coluber, g. bsi, m. vipera, g. rz; f.

Slange/sooſte van geſchur. *Colubrina, g. nz, f.*
Slangen-ruidt. *Dracunculus, g. li, m. herba.*
Slangen-huidt/ſlangen-bel. *Lebevis, g. ridis, f. ſpolium vel exuviz ſerpentis.*
Slangen-bel/boos wijf. *Mulier angue & viperâ nocentior.*
van Slangen. *Anguineus, ſerpentinus, a, um, o.*
Slanghøken. *Anguiculus, g. li, m.*
ſlap/ niet geſpannen. *Remiſſus, ſolutus, a, um, o.*
ſlap/ſagt/niet ſtijf. *Fluxus flaccidus, a, um, o.*
ſlap/traegh/negligent. *Ignavus, a, um, iners, g. eris; pcors, g. cordis; negligens, g. gentis, o, f. traegh; Tardus, a, um, o. Segnis, is, e, o.*
ſlap maken. *Laxare, p. avi, f. atum, r. acc.*
ſlap woerden/berſlappen/ſgne ſtijſte berſiefen. *Flacceſcere, conſacceſcere, flaccui, ſine ſup.*
ſlap woerden/ontſpannen. *Laxari, p. atus, paſſ.*
ſlap/boodij woerden. *Marcere, p. marcui, ſine ſup.*
ſlap zyn. *Marcere, p. marcui; flaccere, p. flaccui, ſine ſup.*
ſlapachtigh/ f. ſlap. *Flaccidus, a, um, o.*
ſlapertigh/ſlapnoediggh. *Ignavus, a, um; puſillanimis, e, g. mis, o.*
ſlapphept/ont ſpannenhept. *Laxitas, g. tatis, f.*
ſlapphept/traeghept. *Ignavia, g. viz; ſocordia, g. dix, f.*
ſlapphepdt/ſlauwighepdt. *Marcor, languor, g: oris, m. mollitia, g: tiz; mollities, g: tici, f.*
ſlappelijck. *Laxe, remiſe, adv.*
ſlappelijck/ſlauwelijck. *Languide, lente, adv.*
ſlappelijck/lupelijck. *Ignave, ignaviter. ſocorditer, adv.*
ſlappelijck te werck gaen. *Lente progredi: remiſe agere, in dormire operi.*
ſlappen f. ſlap woerden. *Laxari, atus, paſ: vel Flacceſcere, p. cui, ſine ſup.*
ſlecht/eſſen. *Planus, zquus, a, um, o.*
ſlechter/eſſenen/eſſen maken. *Planare, complanare, zquare, p. avi, f. atum. r. acc. Planum facere.*
ſlecht/enckel. *Simplex, ſingulus, a, um, o.*
ſlecht/gemeyn man. *Vir ignobilis, plebeius, popularis, vulgaris.*
ſlecht/ niet koſtelijck/ oft niet veel weert. *Tenuis, e, g: nuus; vâis, e, g. lis, o. Exigui precii.*
ſlecht/ bot/ ſlecht hooft/ onſchalck. *Idiota, g: tz, m. rudis, e, g: dis; incautus, imperitus, a, um, o.*
ſlecht ende recht. *Sincerus, candidus, apertus, a, um, o. Fraudis & doli expertus.*

ſlechtigheit. f. ſimpelhept. *Simplicitas, g. matis, f.*
ſlechtlijck/ ſlechtelijck. f. ſimpelijck/ ſlecht. *Simplicitas, g. matis, f. Simpliciter, tenuiter. adv.*
ſlechtrighlijck/ ſonder koſte. *Ruditer, adv.*
ſlechts/ ten minſten/ innters/ alleenelijck. *Tantum, tantummodo, ſolum, ſolummodo, ſaltem, adv.*
ſlecke. f. ſlacke. *Limax, acis, m. & f.*
ſlebbe. *Traha, g: hæ, f.*
ſledderen. f. ſlibberen. *Labi, p. lapſus, dep.*
ſlee/ Fl. f. ſleetu. *Tenuis, is, e, o.*
ſlee/ ſleepzupine. *Acacium, g: cii, ſpincolum, prunulum, g. li, n. ſpincolus, g: li, m.*
ſleedozen. *Prunus ſilveſtris.*
ſleepken/ Holl. Fl. iperken. *Gyathus, g. thi, m,*
**ſleetu/ Fl. Tennis, e, g: puis: exilis, e. g: lis, o.
**ſleentuwen/ Fl. Attenuari, p. atus, paſſ.
**ſlegel/ Germ. Malleus ligneus.
ſlemp/ ſlempmarkt. *Comeſſatio, epulatio, g. onis, f. epulum, g: li, n.*
ſlempen/ ſlampampen. *Comeſſari, helluari, populari, Græcari, epulari, p. atus, f. atum, dep. Crapulæ & gulæ indulgere: potationibus & comeſſationibus operam dare.*
ſlempet/ ſlampampet. *Helluo, lurco, ganeo, comedo, gluto, g: onis, comeſſator, g: oris, m.*
ſlempette. *Crapula, g. læ: helluatio, g. onis, f.*
ſlete/ ſlijten van ſet. *Conſumtio, g. onis, f. attritus, g. tûs, m. intèrrimentum, g. ti, n. intèrritura, g. rz, f.*
ſletigh. *Tritus, detritus, a, um, o. Uſu conſumptus.*
ſlete/ berteiringe. *Venditio, g. onis, f.*
ſlets/ bodde. *Panniculus, g. li, m. peniculum, g. li; peniculamentum, g: ti, n.*
ſleſe/ ſlave/ ſup wijf. *Mulier ignava.*
ſleuren/ ſlozen. *Rapere. pio, p. rapui, f. raptum, raptare, p. avi, f. atum; trahere, protrahere, p. traxi, f. tractum, r. acc.*
ſleutel. *Clavis, g. vis, f.*
den ſleutel op 't graf leggen. *Politis ſuper demortui tumulo clavibus hæredio cedere.*
ſleutel bloente. *Verbaſcalum, g. li. n. ſlor.*
ſleutelen bancken ſiole oft luite/ de ſtecken. *Verticilli, g. lorum. m. verticula, g: lorum, n. pl. num.*
cooppel-ſleutels. *Manipulus clavium.*
ſleutel van 't landr. *Clauſtra provinciz: ditionis vel imperii vel regni clauſtra.*
ſleutel oft ſluptſteen van een twiſſel. *Tholus, g. li, m. Umbilicus fornicis.*
ſlepk. *Planus, zquus, a, um, o.*
ſlepkdoſ. *Ad oram ulque plenus: ad ſummum plenus,*******

ſlepkte/

stlepke/Holl. Fovea, g. vez, f.
stleip-steirt. Syrma, g. matis, n. tractus, g. tūs, m.
stleppesuite. Comitatus, g. tūs, m. pompa, g. pz, t. Agmen comitantium.
stlepp-been/stlepp-boet. Atta, g. rz, m.
stleppes/baddigh-wijf. Mulier tardigrada.
stleppen/stloren. f. stleuren. Trahere, protrahere, p. traxi, f. tractum, r. acc.
stleppen/cruppen. Repere, p. repsi, f. reptum; serpere, p. serpsi, f. scriptum; raptare, p. avi, f. atum.
stleppen met den hant. Crinibus arreptum protrahere vel raptare.
stlepp-dager. Symatophorus, g. ri, m.
stlepp-lende. Elumbis, e. g. bis, o.
stlepp-net. sagena, g. nz, f.
stlibber/stijm. Limus, g. mi, m. coenum, g. ni, n.
stlibberachtigh/stlibberig. Lubricus, a, um, o.
stlibberachtigheyt. Lubricitas, g. tatis, f. lubricum, g. ci, n.
stlibberachtigh maken. Lubricare, p. avi, f. atum, r. acc.
stlibberen. Labi, prolabi, p. lapsus, dep. lapsare, p. avi, f. atum.
stlibberinge. Lapsio, prolapsio, g. onis, f.
stlick/stock/stocker. f. stocker. Heliuo, g. onis, m.
stlicken/stocken. Vorare, devorare, p. avi, f. atum; glutire, deglutire, p. tivi, f. itum; sorbere, p. sorbui & sorpsi, f. sorptum: absorbere, p. sorpsi, f. sorptum. r. acc.
stlickbock/leckerbock/leckerhijse. Copedia, g. diarum, f. pl. num. scitamenta, g. torum, n. pl. num.
stlickeren. f. stlicken. Glutire, p. ivi, f. itum.
stlickeringe. sorbitio, g. onis, f. ecligma, g. matis, n.
stlickheet. Præcalidus, a, um, o.
stlickerden. f. stlibberen. Labi, lapsus, dep.
stlijck. Lutum, g. ti coenum, g. ni: stercus, g. coris, n.
stlijckachtigh. Lutosus, coenosus, lutulentus, a, um, o.
stlijckhosef/stlijckshoen. Pero, g. ronis, m.
stlijckspore/Holl. ys spore. Encentis, g. tridis, f.
stlijm/stlijmighedtd. Limus, g. mi, m. fax, g. fzcis, f.
stlijmachtigh. Limosus, fzculentus, a, um, o.
stlijmigh/stlibberachtigh. Lubricus, a, um, o.
stlijmigh/clam/taep. Vilcosus, a, um, o.
stlijpen. Acuere, exacuere, p. acui, f. acutum, r. acc.
stlijpen diamanten. Polire gemmas.
stlijpsel. scobina, g. nz, f.
stlijpsteen. Cos, g. cotis, f.

stijte/stete. Titius, attritus; g. tūs, m. conlumpcio, g. onis, f.
stijten/doen bergaen. Torere, atterere, p. trivi, f. tritum, r. acc.
stijten/bergaen. Teri, atteri, p. tritus, pass.
stijten/verieren. Vendere, p. vendidi, f. venditum, r. acc.
stijte/stijtinge/Holl. uyt-terende oft quijzende sieckte. syntexis, g. xis, f. Febris hætica.
stijtigh/Holl. syntecticus, a, um, o.
stijm/neusch/cron/schref. Limus, obortus, distortus, a, um, o.
stijm/snode/loos. Prævus, perversus, dolosus, astutus, a, um; vaser, fra, frum, o.
stijm maken. Obliquare, p. avi, f. atum; distortuere, p. torfi, f. tortum, r. acc.
stijmbren. Varus, valgus, a, um, o. Loripes, g. pedis, c.
stijmhals. Obsipus, a, um, o.
stijmweijck/cron. Obliquè, distortè, adv.
stijmweijck/looselijck. Præve, perversè, dolose, astutè, adv.
stijmighedtd/croume. Obliquitas, g. tatis, f.
stijmighedtd/erghedtd. Vatricia, astutia, g. tiz, f.
stijnc/stinck. Lavus, a, um; siniter, fra, frum, o.
stijncbaert/stinckepoot. scava, g. vz; scævola, g. lz, m.
stijnc handt. Lz: a, g. vz; sinitra, g. strz, f.
na de stinck hant. Lavorium, sinitrorium, adv.
stijnck ende rechts. Ambidexter, tra, trum, c.
stijnen/stocken. f. sticken. Vorare, p. avi, f. atum.
stijnder. Chelydrus, g. dii, m, serpens.
stijng/stinger. Funda, g. dz, t.
stingen/stingeren/met de stinger woypen. Funda jacere.
stingeren/weghwoypen. Abjicere, projicere, cio, p. jeci, f. jectum, r. acc.
stingeret. Funditor, g. oris, fundibularius, g. rii, m.
stinger-leit. scutura, g. lz, f.
stinger-slange. spira, g. rz, f.
stinger-spel. Epostracismus, g. mi, m.
stinger-boet. Loripes, g. pedis, c.
stippe/kerf. Crena, g. nz, incisura, g. rz, f.
stippen. Incidere, p. scidi, f. scissum; dissecare; p. secui, f. secum, r. acc.
stippen d' ooren. Incidere aures.
stippe. Lacinia, g. niz, f.
stippe biden/stippe gehen. Frustrare, p. avi, f. atum, vel frustrari, p. atus, dep. circumvenire, p. veni, f. ventum; ludificare, p. avi, f. atum, r. acc. Frustrà habere aliquo.
stippe hebben. Frustrari, p. atus, circumveniri, p. ventus; decipi, p. deceptus, pass.

- fliffen/effenen. Planare, complanare, p. avi, f. atum.
 fliffen/afbzeken ter aerden toe. Valtare, de-
 valtate, p. avi, f. atum, diruere, p. dirui, f.
 dirurum; exfcindere, p. fcidi, f. fciffum; ex-
 cidere, p. cidi, f. cifum; evertore, p. verti, f.
 verlum, r. acc.
 fliffen een krackeel. Litem componere, diri-
 mere.
 flodde/flodhose/flodderhose. Caligæ rugofæ,
 laxæ follicantes.
 flodderen. Laxum seu flaccidum effe.
 flodde. Hautus, g. stûs, m.
 flodden. Sorbere, p. forbui, f. forptum; for-
 billare, p. avi, f. atum.
 flodde/de heile. Gula, g. lz, f. fauces, g. cium, f.
 pl. num. Rumen, g. minis, n.
 flodden/flodden. Hautus, g. stûs, m.
 flodkachtigh. Gulofus, ingluvifofus, a, um, o.
 flodden. f. flicken. Avidè glutire.
 flodker. Melluo, g. onis; vorax, g. racis, m.
 floddinge. Ingluvies, g. viei; voracitas, g. ta-
 tis, t.
 flodde. Femina ffordida, inculta.
 flodder/flodderer. Homo ffordidus, incultus,
 incompositus.
 flodderachtigh. Sordidus, flaccidus, a, um, ne-
 gligens, g. gentis, o.
 flodder-bzoek. Bracca follicans.
 flodderen. Flaccere, flaccidere, p. flaccui,
 sine sup.
 flodderige klederen. Vestes laxæ.
 flodde. Sordidus, incultus, squalidus, a, um, o.
 floddeachtigh. Sordidulus, a, um, o.
 flodde. Crepida trita: calceus tritus.
 flodde/Clavus ferreus minor.
 flodde/schip. Celox, g. locis, f.
 flodden/flodden. Repere, irrepere, p. repli, f.
 reprim.
 flodde/flodde. Culeola, g. lorum, n. pl. n.
 flodde/flodde. Culeolis vel cortice
 eximere vel evolvere, r. acc. culeola, cor-
 tices, putamina detrahere, r. dat.
 flodde. Hell: Sordidus, a, um, o.
 flodde/Fl. flim. Obliquus, a, um, o.
 flodde/verwieren. Confundere, p.
 fudi, f. fulum; intricare, p. avi, f. atum,
 r. acc.
 flodde/verwieren. Confusio, g.
 onis, f. tricæ, g. earum, f. pl. num.
 flodde/flodden/flodden. Erodere, durare, la-
 care, p. avi, f. atum, r. acc. Collucare arbo-
 res.
 flodde. Laxus, a, um, o.
 flodde. Reflexio, onis, f.
 t flodden van de mannelijckhepdt. Præ-
 putium, g. tii, n.
 flodde/flodden/buyl maertien. Ancillula,
 vilis, ffordida, tarda,

- flodde/flodde. Sordidus, a, um, o.
 flodde. f. Sleuren. Rapere, pio, pui,
 pum.
 flodde/flodde. Brassica Cumana, rubra,
 sativa.
 flodde. Fossa, g. lz, f. Palustris fossa.
 flodde/flodde. Reflexio, replicatio, g. o-
 nis, t.
 flodden / opflodden. Retegere, p. texti. f.
 reatum; denudare, p. avi, f. atum, r. acc.
 ut: de nouwen flodden. Reflexere ma-
 nicas.
 flodde / den bast oft bellegen daer hot
 graen mischiet oft daer het faet in is.
 Folliculus, g. ii, m.
 flodde. f. Sleuren. Trahere, axi, actum.
 flodde/flodde. Proboscis, g. cidis, f.
 flodden flodden. Sorbillare, p. avi, f. atum;
 sorbere, p. forbui, f. forptum, r. acc.
 flodde/ t flodden aen een deure/ &c. Sera, g.
 rz, f. clauftrum, g. stri, n.
 in flodde zijn/ geflodden zijn. Claudi, p. clausus,
 pass.
 op t flodde staen. Connivere, p. nixi, sine sup.
 op t flodde fitten. ut: Set de deure op het
 flodde. Fac connivere januam,
 flodde-maker. Serarius taber.
 flodde besupt. Claulula, g. lz, f.
 dat is het flodde ende de reneringe/ Adag.
 Hæc totius rei est lumina: hinc tota rei series
 pendet.
 t en heeft flodde noch ende/ Adag. Scopæ sunt
 dissolutæ.
 flodde reden/ argument. Conclusio, g. onis,
 f. syllogismus, g. mi, m. argumentum, g.
 ti, n.
 flodde-reden/ t ende van de reden. Epilogus, g.
 gi, m.
 flodde-regel/ fluit-regel. Periodus, rhythmî,
 Claulula, g. z, t.
 flodde/kastee/ booght. Arx, g. arcis; castrum,
 g. stri: castellum, g. li, n.
 flodde oft kasteel neffens een stad. Acro-
 polis, g. lis, t.
 flodde flodde. Sordidus, a, um, o.
 flodden. Sordidare, p. avi, f. atum, r. acc.
 flodde/ bandt. Lorum, g. ri: loramentum,
 g. ti, n.
 flodde/booft deffel. Peplum, g. pli; flam-
 meum, g. mei, n. rica, g. cz: ricala, g.
 lz, t.
 flodde/arm-bandt. Metilla, g. lz, f.
 flodde/velde-teken. Tania, g. nix, f. flam-
 meum, g. mei, n. Falcia militaris.
 flodde Cortex, g. ticis, m. corticula, mem-
 branula, g. lz: siqua, g. quz, f.
 flodden/flodden. f. flodden. Modico gra-
 du ire: passu, incellu tacito vadere, ambu-
 lare.

flug,

sluppen/suppen/s. lupmen. Insidiari, atus, dep. Retoris oculis intueri.
sluppen/ f. lupmeren. Dormitare, p. avi, f. atum: soporari, p. atus, dep.
slupmer. Dormitator, g. oris, m.
slupmer/slupper. Subdolos, g. li, m.
slupmer/Fl. Laganum delicatius.
slupmerachtigh. Somnolentus, somniculosus, dormitabundus, a, um, o.
slupmeringe. Dormitatio, g. onis, foem.
sluppe. Latebra, g. bræ: caverna, g. næ, f.
sluppen/ p. oepertich gaen. Suspendio gradu ire: tacite ingredi, tractum ire.
sluppen/ ongemercht doorgaen. Furtim se proiipere.
sluppen/ hemelijck na stellen. Insidiari, p. atus, f. atum, dep. r. dar.
slupper/ die sich verhoogen houdt. Latebricola, g. læ, m.
slupper/ gebepnst. Hypocrita, g. ræ, m.
slupp kor/ slupp hol. Latibulum g. li, effugium, g. gi, n-latebræ, g. brarum, f. pl num.
slupse/ waterganck. Aquaductus, g. ðus, m.
slupse/ spupte. Emissionum, rii, n. cataracta, g. æz, f.
slupt-vaick/ slupt-steen. Tholus, g. li, m Umbilicus fornicis.
slupt-boom. Vædis, g. æis: clathrus, g. thri, m.
slupt-koole. Brassica capitata.
slupt-krop. Lactuca capitata.
slupten. Claudere, p. clausi, f. sum: occludere, p. clusi, f. sum: obferare, p. avi, f. atum, r. acc.
slupter. Clausor, g. oris, m.
sluptinge/ slot. Clausura, g. ræ, f.
slup: rden/ slupregel. f. slotreden/ slotregel. Periodus rhythmica.
slupben/ slobe/ f. sloobe. Folliculus, i, m.
sluachten/ doorn sluchten. Suffocare, prafocare, p. avi, f. atum: obruere, p. obrui, f. obrutum: extinguere, p. tincti, f. tinctum, r. acc.
sluachten/ verfluachten. Suffocari, prafocari, p. atus, extingui, p. tinctus: obrui, p. rutus, pass.
sluacht van den pekelaarinck. Holl. Resegmen harenxi muriati.
sluack. Frutex coriarius.
sluack/ verlies. Jactura, g. ræ, f. detrimentum, g. ti, n.
sluacke/ Holl. Genus navis oblongæ.
sluacke. Collisio, g. onis, f. collisus, illisus, g. sùs, m.
sluacken/ weghwoopen/ daer henen sluyten. Projicere, abjicere, cio, p. jeci, f. jectum, r. acc. Collidere in terram: illidere terræ.
sluack-muplen. Manduco, g. onis, m.
sluackmuplen/ slucktanden. Labia vel dentes manducando collidere.
sluackmuplen/ sluckdermuplen. Bafiare, g.

avi, f. atum: osculari, p. atus, dep. r. acc. Infigere osculum, r. dar.
sluacke. f. sluckt. Contumelia, æ, f.
sluack/ den sinne des sluckkens daer men mede sluckt. Gustus, g. tûs, m.
sluack/ den sluck van't gene dat men etet oft p. oest. Sapor, g. oris, gustus, g. tûs, m.
sluck in ter hebben. Delectari, oblectari, p. atus, pass. Voluntatem sentire in re aliqua: cum voluptate gustare.
sluck goeden sluck hebben. Jucundum a: suave sapere: suavi jucundoque esse sapere.
sluckelijck. Sapidus, a, um, suavis, e, g. vis, o. Grati saporis. De Taerte is seer sluckelijck. Est rucetum perquam lapidissimum:
sluckelooß. Insipidus, insullus, a, um, o.
slucken/ p. oeden. Sapere, p. pui, sine sup. gustare, p. avi, f. atum, r. acc.
slucken/ eenen sluck hebben/ ielwers nae slucken. Relipere, p. pui, sine sup. Referre saporem ut: Na den trock sluckken. Fumum sapere: fumum relipere, tumi saporem referre. slucken nae rebellye/ ketterij/ &c. sapere rebellionem, heresim, &c. Prae se ferre rebellionem vel heresim.
sluckker/ p. oeder. Gustator, prægustator, g. oris, m.
sluckkinge. Gustatio, g. onis, f.
slucke/ sluckde. Vituperatio, g. onis: contumelia, g. læ, f. contemptus, g. ðs, m. convitium, g. tii: vituperium g. xii. vilipendium, g. dii, n.
slucken. Aspernari, convitari, p. atus, f. atum, dep. contemere, p. tempsi, f. temptum, vituperare, p. avi, f. atum, r. acc.
sluckder. Vituperator, convitiator, calumniator, g. oris, m.
sluckdigh. Contumeliosus, ignominiosus, a, um, o.
sluckdighijck. Contemptim, contumeliosè, adv.
sluckrotfen. Parastari, p. tatus, dep.
sluckrotfer. Parastus, g. ti, m.
sluck/ engh/ nauw. Angustus, strictus, arctus, contractus, a, um, o.
sluck/ ranc. Gracilis, e, g. lis: gracilentus, a, um, o.
slucke jonckers. Tenuioris fortunæ nobiles beneficentia.
slucke steden. Oppida minora, ignobiliora.
slucken/ enger oft nauwer slucken. Tenuare, attenuare, coarctare, p. avi, f. atum, contrahere, p. traxi, f. tractum, r. acc.
slucken op iemanden. Derogare vel detrahere alicui.
slucklijck. Gracilitas, tenuitas, g. tatis, f. (mect)

smedt/ smidt. Fabes ferrarius; ferrariae fabrica-
cz artifex; ustrinz opifex.
smede balck. Follis major.
smeden. Cudere, *p. cudi, f. cufum; conflare, p. avi, f. atum, r. acc.* Ad ustrinam fabricare
vel fabricari; ad ustrinam fabrefacere.
smeden/verdrichten/verfieren. Committici,
p. commentus, dep. fingere, p. finxi, f. fictum;
struere, p. struxi, f. structum; architectari,
p. tatus, f. atum, r. acc.
smede-hamer. Malleus fabrilis.
smede-rolen. Carbones majores.
smedse/ smidse. Ustrina, *g. nz, t.*
smeeckachtigh. Blandus, blandulus, adula-
toricus, assentatorius, *a, um, o. r. dat.*
smeeken. Blandiri, *p. ditus, assentari, p. tatus,*
dep. r. dat. adulari, p. atus, f. atum, dep. r.
dat. & acc. delinire, p. nivi, f. nitum, r. acc.
servire auribus; dare auribus.
al smekende. Blandē, adulatoriē, assentato-
riē, *adv.*
smeeker. Adulator, assentator, palpator, *g.*
oris, m. Ad voluntatem loquens.
smeekeinge. Adulator, palpator, assentatio, *p.*
onis, f. blanditix, g. tiarum, t. pl. num. blandi-
mentum, g. ti, n. Verba adulatoria, as-
sentatoria, sermo adulatorius.
smeer/ Fl. teer. Tenuis, *e, g. nuis, o.*
smeer/ het. Adeps, *g. dipis, d. pinguedo, g. di-*
nis; arvina, g. nz, t.
smeerachtigh. Pinguis, *guc, g. guis; adiposus,*
a, um, o.
smeebupck. Ventriosus, ventrosus, ventrico-
sus, *a, um, o. Venti & abdomini deditus.*
smeeien/ bestijcken. Ungere, *p. unxi, f. un-*
ctum; linere, illinere, p. levi, f. litum, r. acc.
smeeien/ stempen. Comestari, epulari, *p. atus,*
f. atum, dep.
smeeien/ slaen. Verberare, *p. avi, f. atum,*
r. acc.
smeekeirse/ reutenheirse. Candela sebacea.
smeer-kruyt. Orobanche, *g. ches; scandulaca,*
g. cz, f.
smeerfel. Unctio, *g. onis; litura, unctura,*
g. rz, f.
smeerwozel. Telephium, *g. phii, n. bryonia,*
g. niz, f.
smeltbaer/ smeltig. Liquidus, fluxus, *a, um, o.*
smelten/ smiltten. Fundere, *p. fudi, f. fusum; li-*
quare, eliquare, conflare, p. avi, f. atum; li-
quefacere, cio, p. feci, f. factum, r. acc.
smelten/ ban een gaen/ weck worden. Li-
quere, *p. licui, sine sup. Liquefieri, fio, p. fa-*
ctas, neutro pass.
smelten/ vermindert worden. Minui, dimi-
nui, *p. minutus, pass.*
smelter. Conflator, *g. oris, m.*
smelt-bups. Conflatorium, *g. rii, n. Officina*
liquatoris.

smelt-oben. Ustrina, *g. nz, f.*
smelt-werck. Encautice, *g. ces, f.*
smectin. A. salo, *g. onis, m. avis.*
smerte/ pgnē. Dolor, *g. loris; cruciatus, g. tūs,*
m. acerbitas, g. tatis, f.
smertelyck. Dolentē, *adv.*
smerten. Dolere, *p. lui, f. litum; urere, p. ussi,*
f. usum, r. acc. Dolore afficere.
smertig/ dat pyne doet. Dolorificus, *a, um,*
o. Dolorem ciens, creans.
gsmerfelt/ gesmortenthept. Intertrigo, *g.*
ginis; intertritura, g. rz, f. paratrimma, g.
matis, n.
smerte/ slaggh. Verber, *Gen. verberis, abl. verbe-*
re, n. ictus, g. ctis, m. percussio, g. onis:
plaga, g. z, f.
smets/ al te soet. Przdulcis, *e, g. cis; mulceus,*
a, um, o.
smets/ walghachtigh. Nauseosus, *a, um, o.*
nauseam ciens, creans, movens.
smets/ bjom. Comestatio, epulatio, *g. onis, f.*
epulatio, g. li, n. in plurali habet epulz, g. la-
rum, f.
smetsen. Epulari, comestari, *p. atus, dep.*
smetsen. Comestator, liguitor, *g. oris, m.*
smetsen/ in 't eeten een gesluydt maken ges-
lyck berckens. f. smack-nuplen. Labio-
rum diductio sonum edere.
smette/ buplighept. Macula, *g. lz; labes, g.*
bis, t. vitium, g. tii, n. nzvus, g. vi, m.
smette/ haestelghe siekte. Contagio, *g. onis,*
f. contagium, g. gii, n. Noxius contactus.
smettelyck/ smettigh/ dat smet/ dat bupl
maecht. Maculosus, fordicus, *a, um, o.*
smettelyck/ dat een siekte doet hebben.
Contagiosus, *a, um, o. Contagio noxius:*
contagione lzdens,
smetten/ bupl maken. Maculare, commacu-
lare, contaminare, foedare, *p. avi, f. atum;*
polluere, p. lui, f. lutum, r. acc. Labe ad-
spergere: maculis afficere: spurcum reddere,
r. acc. labem inferre, r. dat.
smettinge. Coinquinatio, contaminatio,
pollutio, conspurcatio, foedatio, *g. onis:*
contages, *g. gis, f.*
smetten/ bestijcken. Linere, *p. levi, f. litum,*
r. acc.
smetten/ banketteren. Comestari, *p. atus,*
dep.
smetten/ smooten. Vaporare, *p. avi, f. atum,*
Vaporem emittere.
smidt. Faber terrarius.
smidse. Ustrina, *g. nz, f.*
smidigh. Mollis, tractabilis, *e, g. lis, o.*
smigten/ slaen. Percutere, *cio, p. cussi, f. cus-*
sum, verberare, p. avi, f. atum, r. acc.
smiltten. f. smelten. Liquefacere, *cci, actum,*
act. liquefieri, actus, pass.
smisse. Ustrina, *g. nz, t.*

snodderen. Helliari, p. atus, *dep.* lignire, p. rivi, f. ritum.
 snoel/ f. soel. Trepidus, a, um, o.
 smoken/ f. smooken. Fumare, avi, atum.
 smooch/ smooz. Vapor, g. poris, fumus, g. mi, m.
 smoocke/ smotsken. Cinisio, g. onis: mediastinus, g. ni, m.
 smoocken/ smoken. Vaporare, fumare, exhalare, p. avi, f. atum.
 smooch gat. Vaporarium, g. rii, n.
 smooz/ f. smooch. Vapor, g. oris, n.
 smoooren/ f. smoocken. Vaporare, avi, atum.
 smoooren/ eenen anderen berdzinken. Suffocare, p. avi, f. atum: mergere, submergere, p. merli, f. merlum, *reg. acc.*
 smoooren/ berdzinken. Mergi, submergi, p. merfus; suffocari, p. catus, *pass.*
 smoooren/ koken/ stoben. Fovere, p. fovi, f. totum, *reg. acc.* In operâ ellâ coquere ad lentum ignem.
 smogren van de pocken. Exsudare morbum Gallicum.
 smooz-panne. Testus, g. sti, m. testum, g. sti, n.
 smots/ onder- knaep. Mediastinus, g. ni, m.
 smout/ berrigheyt. Arvina, g. nz, axungia, g. gix, pinguedo, g. dinis, f. adeps, g. dipis, dub.
 smout/ olle van raepen/ lijnsaet. Oleum rapinum, vellineum.
 smoutachtigh. Oleosus, a, um, o.
 smouten. Linere arvinâ, butyro vel oleo.
 smout-menten. Trapes, g. petis, f.
 smoutpeiren. Pyrum mulleum.
 smout-peiren/ flatreringe. Palpum, g. pi, blandimentum, g. ti, n.
 iemand de smoutpeiren geben. f. Wrepen. Assentari, atus, *dep. r. dat.*
 smul/ dzoncken. Ebrius, a, um, o. Obrutus potu.
 smullen. Pergracari, p. catus, *dep.*
 smupck / Fl. Nebula, g. lz, f. fumus, g. mi, vapor, g. poris, m.
 smupcken. Vaporare, obnubilare, obtenebrare, p. avi, f. atum, *r. acc.*
 smupckende. Nubilus, nubilosus, a, um, o.
 smupckende kolen Favillâ, g. larum, f. pl. num.
 Carbones semiextincti.
 smupsteren. Linere, oblinere, p. levi, f. litum, *r. acc.*
 snabben/ bÿten. Mordere, p. momordi, f. morsum, *reg. acc.*
 snabben/ toefnappen. Mordaciter dicere.
 snabben/met een foztigheyt weghnemen. Raptare, p. avi, f. atum, *r. acc.*
 snack/ aeffeninge. Respiratio, g. onis, f. anhelitus, g. tûs, m.
 snack/ den hick. Singultus, g. tûs, m.
 snacken/ aeffenen. Respirare, anhelare,

p. avi, f. atum.
 snacken/ nae pet haecken. Inhiare, p. avi, f. atum, *r. dat.* appetere, p. petii, f. petitum, *r. acc.*
 snackerken/ kefferen. Hylactor, g. oris, m.
 snare. Chorda, g. dz, fides, g. fidis, f.
 snarenboogken. Pictrum, g. & tri, n.
 snarenspel. Cuhara, lyra, g. rz, f.
 snatter/ f. snap/ snateteringe. Garrulitas, g. atis, f.
 snaebel. Rostrum, g. stri, n.
 snap/ wechruckinge. Raptus, g. ptûs, m. interceptio, g. onis, f.
 snaphaen. Crassator, g. oris, latro, g. tronis, m.
 snappen/ happen. Raptare, captare, p. avi, f. atum, *r. acc.*
 snapper. Interceptor, g. oris, m.
 snap-repse. Excursio, g. onis, f.
 snap/ oberbloedigen klap/ snatetring/ snaeter. Garrulitas, loquacitas, g. tatis, argutatio, g. onis, f.
 snapper/ klapper/ snacterer/ snatetberck/ snatetachtig. Garrulus, loquaculus, argutulus, g. li; blatero, g. onis, m. linguax, g. guacis, loquax, g. quacis, o.
 snapster/ klappere. Garrula, loquacula, g. lz, f.
 snappen/ klappen. Garrire, p. rivi, f. ritum, blaterare, p. avi, f. atum; argutari, p. tatus, *dep.*
 snaere/ f. snare. Chorda, a, f.
 snatere/ Holl. Mulier maledica, rixosa.
 snaren. Jurgare, p. avi, f. atum, & Jurgati, p. atus, *dep.* Fremere, p. mul, f. mitum.
 snater/ snaterachtig/ &c. f. snap. Garrulitas, g. tatis f.
 snaebel/ f. snabel. Rostrum, i, n.
 suauw. Scommâ, g. matis, n. Dicum amarum.
 suauwen op iemandt. Impetere aliquem maledictis.
 Snebbe/ snebschuyte/ Holl. Cymba oblongior.
 sneede/ dat afgesneden is. Incisura, g. rz; incisio, g. onis, f.
 sneede/ dat afgesneden is. Segmen, g. minis, segmentum, g. ti, n.
 sneede dzoodt. Lamella panis.
 sneede/ scherpte. Acies, g. cie, f.
 sneedelinck/ die upt moeders lichaem ghe-
 sneden is. Czfo, g. sonis, m.
 sneeuw. Nix, g. nivis, f.
 van sneeuw. Nivens, a, um, o.
 sneeuwachtig/ besneeuwt. Nivalis, e, g. liâ; nivulos; ningidus, a, um, o.
 sneeuwen. Ningere, p. ninxi, *sine sup.*
 het sneeuwt. Ningit.
 het is seer ghesneeuwt. Nivis abundè cecidit; copiosior est nix effusa: uberior nix ite fudit.
 sneeuw-bogel. Lagopus, g. podis, f. avi,

snenw-wit. Niveus, a, um, o.
Snel/rasch. Celer, g. leris, volucer, lucris. cte; velox, g. locis; pernix, g. nicis, rapidus, a, um; pnceps, g. cipitis, o.
snelheyt. Celeritas, velocitas, pcrnicitas, g. tatis, f.
snellgck. Celeriter, velociter, ocyus, citò, properè, properanter; *adv.* Cum festinatione.
Snelle/snelleken. Hemina, g. naz, f. *Poculum teres, sic dictum quod citò ebibatur.*
Sneppe. Gallinago, g. ginis, f.
Sneppen. Urere, adurere frigore.
sneppende koude. Frigus intensum.
sneppende windt. Aura urens; ventus urens.
Snebe/Holl. ongeluck. Adversitas, g. tatis, f. Adversus casus.
sneden/doolen. Errare. p. avi, f. atum; labi, p. lapsus, dep.
sneden/derben. Carère, p. rui, f. ritum, r. abl.
snedde/snarre. f. snazre. Mulier rixosa.
snick/snack. Anhelitus, us, m.
snichjeet/s. slichjeet. Præcalidus, a, m, o.
snigge/Holl. sletcke. Limax, g. macis, d.
snijden/in stukken snijden. Scindere, p. scidi, f. scisum; fecare, dissecare; p. secui, f. secutum, *reg. accs.*
snijden/graben. Sculptere, insculpere, p. sculpti, f. sculptrum, *reg. acc.*
snijden/kozen picken. Metere, p. messi, f. messum.
snuden/snoepen. Putare, collucare, p. avi, f. atum, *reg. acc.*
snijden/lubben. Castrare, evirare, p. avi, f. atum, *reg. acc.*
snijden/den steen snijden. Sectione vel incisione eximere calculum.
snijder/die pet snijdt. Scissor, sector, g. oris, m.
snijder/Holl. kleemaeker. Sartor, g. oris, m.
snijder/snoeper. Putator, g. oris, m.
snijder/die de steen snijdt. Lithotomus, g. mi, m.
snijdtmes/sekel. Falx, g. falcis, f.
snijdsel. segmen, resegmen, g. minis; segmentum, g. ti, n.
snijd-tjdt/wijn-tjdt. Vindemia, g. niz, f.
snippen/snipperen. fecare, resecare. p. secui, f. sectum, ineidere. p. cidi, f. cisum, *r. acc.*
snippelinge. segmenta, g. torum, segmina, resegmenta, g. minum, n. *pl. num.*
Snodder/Fl. lodes, g. dium, f. *pl. num.*
Snoeck. Lucius, g. cii, m. *pisces.*
snoer sten. Acutum & exertis oculis videre.
Snoecks/neuse-wijs. Nasutus, a, um, o.
Snoecken/Fl. snoepen, Putare, p. avi, f. atum, *reg. acc.*

snoepen. Catillare, p. avi, f. atum, ligurire, p. rivi, f. ritum Vorare cupedias.
snoeper. Catillo, g. lonis, m.
snoeperte. Cupedia, g. diarum, f. cupedia, g. diorum, n. *pl. num.*
snoepmerck. Forum cupediarium.
Snoer/bandeken. Chorda, g. dz, f. ligaculum, g. li, n.
snoecken. Funiculus, g. li, m.
snoer/haer-snoer. Tznia, g. niz, f.
snoeren. Stringere, constringere, p. strinxi, f. strictum, *r. acc.*
snoeren den beek. Refrznare linguam.
Snoester. Putamen, g. minis, n.
snoesteren/s. snoepen. Vorare cupedias.
Snoeben/s. snupben. spirare, avi, atum.
snoepen. Frondare, putare, collucare, p. avi, f. atum, *reg. acc.*
Snoeper. putator, frondator, collucator, g. oris, m.
snoepinge / snoeptjdt. putatio, frondatio, collucatio, g. onis, f.
snoepmes. scirpula, g. lz, f. Falx putoria.
snoepfel. sarmenta, ramenta, g. torum, n. *pl. num.*
Snof/snofselinge. sagacitas, g. tatis, f.
snoffelen / snuffelen. subolere, p. lui, f. litum; odorari, p. atus, *dep. r. acc.* Indagare canum more.
snoffen/s. snupben. Anhelare, avi, atum.
snof/snofferinge. Rheuma, g. matis, n. catarrhus, g. rhi, m. gravedo, g. dinis, f.
den snof hebben. Rheumate laborare: rheumaticum esse.
snoefmode/maniere. Modus, g. di, mos, g. mbri, m. ratio, g. onis, f.
nae den ouden snof/nae d'oude twet. Verus more: antiquo ritu: veteri more. Moribus antiquis, *symbolum l: Lipsii.*
na den nieuwen snof. Novo more: novo ritu, ut est, terz ritus præsentis temporis.
snoede/berwoepen. Vilis, e, g. lis: turpis, e, g. pis. contemptus, a, um, o.
snodelijck. Turpiter, contemptim, *adv.*
snodthjept. Vilitas, g. tatis, f.
snoode/ergh. Astutus, callidus, a, um, o.
snoodighheyt. Astutia, g. tiz: calliditas, g. tatis, f.
snoezk/ronck. Ronchus, g. chi, m.
snoeken/concken. Stertere, p. sterui, *sine sup.*
Rhonchigare. p. avi, f. atum.
snoezen/hicken. Singultire, p. tivi, f. titum.
snoezen/s. poffen/snoffen. Ampullari, atus, *dep. Fumos lactare.*
snoezren / s. snazren. Fremere, mui, mitum.
snot. Mucus, ci, m. myxa, g. iz, f.
snotachtigh/snot-muyl/snot-olf. Mucosus, a, um, o.

fnot-doeck / snut-doeck. Sudarium, g. strophium, g. li, n.
fnor-gat / neusgat. Nares, g. narium, f. pl. n.
fnooten / f. snutten. Mungere, p. xi, f. nctum.
fnuff / snuffen / f. snof / &c. Rheuma, tis, n.
fnutten. Mungere, emungere, p. munsii, f. mundum, r. acc.
fnutter. Emundorium, g. iii, n.
fnutringe. Emundio, g. onis, f.
fnupsteen / f. snopen. Catillare, avi, atum.
fnuyp / neuse. Natus, g. li, m.
fnuyp of een bek van een beeste. Rostrum, g. stri, n.
fnuyp van een olp fant. Proboscis, g. cidis f.
fnuypaert. Nalo, nalonis, m. Nalo insignis.
fnuypen. Spicare, anhelare, p. avi, f. atum.
fo. Holl. f. soo. *Ubi in Periodo orationis Belgica occurrit. Do & maer soo; prius exponitur per se & posterius per sin autem.*
fnobbelen / Fl. Celpitare, utubare, p. avi, f. atum.
fober / matigh in eeten ende dwincken. Frugalis, e, g. lis, continens, g. nentis, o. r. gen. Cibi ac porus temperans: escarum & vini temperans, parcus, abstinens.
fober zyn / fobereren. Sobriè, frugaliter, tenuiter vivere seu visitare: tenuem vitæ rationem inire.
foberheyt. Sobrietas, parcitas, g. tatis; temperantia, g. tia; moderatio, g. onis, f.
foberlyck. Parcè, moderate, temperate, frugaliter, adv.
Sociael / gheselligh / dat geirne gheselschap heeft. Socialis, e, g. lis, o. Propenlus ad locumet.
societeyt / geselschap. Societas, g. tatis, f. consortium, g. tii, n.
Socke. Soccus, g. ci, m.
Sode / f. Seude. Ebullitio, g. onis. f. vet. Ardor stomachi.
soecken. Quarere, p. quæsi, f. quæstum, conquire, exquirere, p. quisi, f. quistum: indagare, investigare, p. avi, f. atum, r. acc.
peinants profijt soecken. Consulere utilitat alicujus: alicujus commodo providere.
syn eygen profijt soecken. Commoda sua spectare, captare, commodi sui vel utilitatis suæ rationem habere: consulere suis commodis.
soecker. Inquisitor, indagator, explorator, investigator, g. oris, m.
soeckinge / gesoek. Inquisitio, investigatio, g. onis, f.
Sorffelen / blaesen. Sufflare, p. avi, f. atum.
Soegh / f. Soegh. Porca, g. cz, f. sus, g. suis, f.
Soel / laf. Tepidus, gelidus, a, um, o.

soel wedet. Aura lenior, tepidior.
Soen / soentjen / kuer. Olculum, g. li, suavium, g. vii; basium, g. lii, n.
soenen / kussen. Olculari, suaviari, p. atus, dep. baliare, p. avi, f. atum, r. acc.
soen / soeningh / e / ber / soeninghe. Reconciliatio, expiatio, g. onis, f.
soenen / den soen maken. Reconciliare, conciliare, placare, propitiare, p. avi, f. atum r. acc. componere gratiam: amissam vel recessam amicitiam reparare.
soener / soenmaker. Pacator, reconciliator, g. oris m.
soen-offer. Expiatio, g. onis, f.
Soet in 't suaken / soetmondigh. Suavis, e, g. vis; dulcis, e, g. cis, o.
soet van geur / soetgeurig. Fragans, g. grantis: redolens, suavolens, g. lentis, o.
soet in 't aenraken. Mollis, e, g. lis: lenis, e, g. nis: mitis, e, g. tis, o.
soet van nature / soethertigh. Mansuetus, benignus, a, um, comis, e, g. mis: mitis, e, g. tis, o. Ingenium mite: mores comis.
soeten / soet maeken. Dulcare, edulcare, dulcorare, p. avi, f. atum, r. acc.
soeten soet worden. Dulcescere, mutescere, sine prat. aut sup.
soeten / ber soeten. f. ber soeten. Edulcare, p. avi, f. atum, r. acc.
soetigheyt. Dulcedo, suavitudo, g. dinis, f.
soetinge. Dulcoratio, g. onis, f.
soetjens / welsmakende. Dulciter, blandè, suaviter, suavè, dulce, adv.
soetjens / stillekens. Tacite, silentio, adv. sine ittepitu: sine tumultu.
soetjens / niet stgf. Molliter, blandè, leniter, adv.
soetachtigh. Dulcidulus, a, um, subdulcis, e, g. cis, o.
Soet / roet van de schoude. Fuligo, ginis, f.
soetachtigh / van soet. Fuliginosus, a, um, o.
Soetelen in den kreygh. Cauponari, p. atus, dep. Caculam vel lixam agere.
Soeteler in den kreygh. Lixa, g. xz: cacula, g. lz, m.
soetelen / sijn koopmanschap onder de markt geben. Vilis sua vendere.
soetelen / slechte koopmanschap doen. Viliora & futilia vendere.
Soeteler. Viliorum rerum institor & Vilis sua aliis obtrudens.
soetelre. Ars sordida: quæstus sordidus.
sofflet. Alapa. g. pz. f. colaphus, g. phi, m.
soffcaen / f. saffcaen. Crocus, g. ci, m.
solaes / troost. solatium, g. tii, n. consolatio, g. tionis, f.
solaes / baet. Levamen, g. minis, n.
solaes / hulpe. Auxilium, g. lii: subsidium, g. dii, n.

folagez

solageren / *s. solaez geben/troosten. Solari, consolari, p. atus, f. atum. dep. r. acc.*
solageren/helpen. Levare, sublevare, *p. avi, f. atum; adjuvare, p. juvi, f. jutum, r. acc.* Opem terre, *reg. dat.*
solt/f. gagte. Stipendium, *g. dii, n. soldaet. Miles, g. litis, m.*
soldaet zjn. Mereri, *p. meritus, dep. vel merere. p. merui, f. meritum, r. acc.* Stipendia facere.
solder. Solarium, *g. ri; tabulatum, g. ti, n. solderbalck. Trabs, g. trabis, f.*
solderberders. Assament, *g. torum, n. asseres, g. rom, m. pl. nuss.*
solderen. Coassare, contabulare, *p. avi, f. atum. r. acc.*
solderinge. Contabulatio, coassatio, contignatio, *g. onis, f.*
solder-ribbe. Tignus, *g. ni, m. tignum, g. ni, n.*
sole ban den schoen. Solea, *g. la, f. ban den voet. Planta, g. ta, vola, g. la, f.*
solen/versolen. Reficere solaeas.
solennel/heerlijck/treffelijck. Solennis, *e, g. nis; celebris, e, g. bris, o.*
solennelen/feestdag. Festum celebre, solenne.
solennel/wettelijck. Legitimus, *a, um, o.*
solennelen eedt. Jus jurandum legitimum, sacramenti verba solennia; concepta verba ex solenni sacramenti formula, *sive* ex legitimo iusjurandi ritu & ulu.
solennen/buypen ordinarij. Solennis, *e, g. nis, o.* Res extraordinarii apparatus: res apparatus & speciosioris pompæ.
solennel bancket. Solenne & apparatus convivium; celebratius & majoris pompæ epulum.
solennelijck/nae solennele sozme. Ex solenni formulâ: ex utroque solenni; ex ratione legitimæ formulæ.
solennelijck/met extraordinarijse gereet schap. Cum apparatu; cum pompa: festo apparatu: pompâ extraordinariâ.
solennitept/gewoonelijcke ceremonie. Solenne, *g. nis, n.* Solennis ritus, solennis usus & mos.
solennitept / buypen ordinarijse gereet schap. Solennitas, *g. tatis, f. solennia, g. ni, n. pl. n.*
solennitept / feest. Sacrum Deo soleane annum.
solenniseren / met solennitept bieren. Solenni ceremoniâ & augustiore pompâ celebrare: extraordinario apparatu festoque ritu conceleberrare & colere.
solfer. Sulfer, *g. furis, n.* (ratus, *a, um, o.*
solberachtigh/ban solfer. Sulfureus, sultu-
solfer-kalck. Bitumen, *g. minis, n.*
solfer-ingne. Fodina sulfurea.
solfer-pziem/solfer-steck. Sulfuratum, *g. ti, n. Malleus sulfuratus.*
soliciteren/iet verholgen. Curare, procurare,

p. avi, f. atum. r. acc.
een proces solciteren. Litem curare: litis curam gerere.
soliciteren / tot pet te soeken te bzingen / ofte te bekouten. Appellare, incitare, invitare, sollicitare, *p. avi, f. atum; allicere, pellicere, cio p. lexi, f. lectum; inducere, p. duxi, f. dictum, r. acc.*
een houthue tot onere solciteren. Mulierem appellare ad flagitium: mulierem appellare de flagitio.
soliciteur/die pet besozghyt. Curator, procurator, *g. oris, m. f. c.*
soliciteur / die pemaant tot pet versoekt. sollicitator, instigator, instructor ad flagitium, facinus, &c.
sollebollen. Præcipitare, *p. avi, f. atum. r. acc.* & Præcipitari, *p. atus, pass.*
som / in plur. sommige. Aliquis, qua, quod, vel quid, *g. alicuius, d. alicui; quidam, quoddam, quoddam vel quiddam, g. cuiusdam, d. cuiusdam: nonnullus, a, um, g. nullius, d. nulli, o.*
som/somme/pak/last. Onus, *g. neris, n. sarcina, g. næ, f.*
som-beest. Jumentum clitellarium, sarcinarium, onerarium, dosluarium, vectorium.
som-sadel. Clitella, *g. larum, f. pl. num.*
somber / duister. Nubilus, obscurus, opacus, tenebrosus, *a, um, o.*
somber/trist /melancolijc. Melancholicus, *a, um; tristior, c. & tristius, g. stioris.*
somer. Æstus, *g. tatis, f.*
somerachtigh / somerfecht. Æstivus, *a, um, o.*
somer-gædt. Bruges æstivæ.
somer-hitte. Æstus, *g. us, m.*
somer-hoedt. Causa, *g. siz, f.*
somerhutte/somerlohe. Umbra, *g. li, n.*
somer-hups. Solarium, *g. rii, n.*
somer-leger. æstiva, *g. vorum, n. pl. num.*
somer-terwe. Triticum trimestre.
somertjdt. Tempus æstivum.
somer-hogel. f. Pæpel. Papilio, *g. onis, m.*
somersehe. æstivus, *a, um, ut: somerschen dagh. Dies æstivus.*
Somme. Summa, *g. mæ, f.*
een somme gelt. Summa pecuniæ.
een grote somme gelt. Summa vis pecuniæ.
somme / in sin/ten lesten. Denique, in summa, tandem.
somme/om kozt te seggen. In summa; ut paucis multa complectar, ut ne singula percresem.
sommarie / kozt begryp. Epitome, *g. mæ, f. synopsi, g. sis, f. brevium, g. ni, n.* Contra-cta rei summa; summa rei capita, rei synopsis: rei totius epitome.
sommatie. Debitoris in iure appellatio.
sommatie ban eenige plaetsen. Loci obsecrati ad deditionem postulatio.

fonneren/ opfonneren. Summam cogere, conficere, colligere, concipere; in summam redigere.

fonneren/ pet epfchen. Polcere, p. popolci, *fup. caret.* postulare, p. avi, f. atum, r. acc.

fynden fchuldnaer by recht fonneren. Debitorem interpellare in iudicio, iure à debitorē nomina respicere. (nem.)

famneren eene plaetfe. Vocare ad deditio-

fomnierelyk/ dat fimpelyk ende fonder ce- remonie gedaen woerdt. Solennis formulæ expers, exfors.

fomnierlyke kenniffe. Cognitio caulz ex fimplici nudaque formulâ; tumultuaria caulz cognitio.

fomnierlycken. Summatim, *adv.* per summa capita: summis rei capitibus.

fomnige. Quidam, aliquis, nonnullus.

fomtytts/ fomtytlen. Interdum, aliquando, quandoque, nonnunquam, fubinde, *adv.*

Son/ fonne. Sol, g. folis: Phœbus, g. bi, m. Titan, g. tanis, m. *apud Poëtas.*

de Son gaet op. sol oritur, exoritur, exurgit, prodit.

de son gaet onder. sol occidit, occumbit, fubit, met der fonnen ondergank / als de fonne onder gaet. sole cadente: sole occumbente: dum sol cadit; in folis occafu.

met der fonnen opganck. Sole oriente, exoriente, in ortu folis.

de fonne aengaende/ oft van de fonne. Solaris, e, g. ris; phœbeus, a, um, o.

fonnen klaar. Evidens, g. dentis, manifestus, a, um, o.

fonnen-kroone. Nummus aureus.

fonnen-ftant. solstitium, g. tij, n.

fonnen-bogel. Phœnix, g. nicis, m.

fonnen-wende. Heliotropium, g. pii, n. *herba.*

fonnen-wyffer. Sciatericum folare.

Sondagh. Dies Dominicus.

fonde. Peccatum, delictum, erratum, g. tij; crimen, g. minis, n. noxa, g. xz, culpa, g. pz: offensa, g. fz, f.

sondaer/ fondigh. Peccator, transgressor, g. oris: reus, g. rei, m. Peccatisobnoxius.

fonderesse. Peccatrix, g. tricis; rea, g. rez, f.

fondigen/ overtreden/ mishandlen. Peccare, p. avi, f. atum: delinquere, p. deliqui, f. delictum, Flagitium committere: scelus admittere: peccatum committere.

fonde-offer. Piaculum, g. li, n.

fonder. sine, absque, *prap. reg. abl.* citra, extra, *prap. reg. acc.*

fonderen/ funderen/ van een fchepden. feparare, fegregare, p. avi, f. atum, feiungere, p. junxi, f. junctum, dirimere, p. diremi, f. diremptum, divellere, p. velli & vulsi, f. vulsum.

fonderlinge/ alteen. fpecialis, e, g. lis; fingularis, peculiaris, e, g. ris, o.

fonderlingh/ treffelgyck/ pet byfonders. Insignis, e, g. nis: præclatus, eximius, inclutus, a, um: præftans, g. ftantis, o.

fone. Filius, g. lii, natus, gnatus, g. ti, n. den fone aengaende. Filialis, e, g. lis.

foontjen. Filiolus, g. li, m.

mynes soons soone. Nepos, g. potis, m.

mynes fones dochter. Neptis, g. tis, f.

mynes fones byouwe. Nurus, g. rûs, f.

fonnet. Carmen, g. minis, n. cantio, g. onis, f. *Tessaradecactichum vernaculum.*

foo / particulâ interdum nihil fignificat, & tantum consecrationem ad priora innuit, & explicari poffet per tum vel tunc, ut: Als ick daer was / foo quam hy oock. Cum ibi efferem, & ipse fuperveniebat. **Sooy ghj dat doet/ foo fuidy flagen krygen.** si id feceris, vapulabis, *ubi pofitum, foo tantum consecrationem fignificat.*

foo/ pro doent. Cum, dum, ut: foo ick daer quam. Cum illic venirem.

foo pro aldus/ fus. Ita, sic, *adv.* Hoc modo, hac ratione, eodem modo: ad hunc modum, ut: **Doet dat foo.** Facita.

foo pro by aldien. si, quod si, ut: **foo ghj dat doet.** si hoc feceris.

foo / pro gelyck. ficut, ficuti, velut, veluti, ceu, prout: quemadmodum, ut: **Doet foo hy doet.** Fac ficut ipse facit.

foo/ pro na dat/ gelyck. ficut. *Et. ut ante.* ut: **Ja dat ick hoore.** Prout audio. (di, *indeel*)

foodanig. Talis, e, g. lis, o. ejuſmodi, iſtiusmo-

foodanighlyck. Ita, *adv.* Eum in modum: ad eum modum, taliter.

foo dat. Ita ut: eum in modum ut.

foo dickwyls. Toties, *adv.* (ad eò magnus.)

foo groot. Tantus, a, um, o. Tam magnus:

foo haast. Tam citò.

foo haest als/ foo faen als. Simulac: simulatque. Cum primùm, statim ac.

foo lanck. Tam longus.

foo lange. Tam diu.

foo lange als. Donec, quam diu, quousque, quoad, quoadusque, dum, *adv.*

foo feer/ foo verre. Adeo, tantum, tantopere, *adv.* Adeo vel tam vehementer.

foo foo. interjell. Hui!

foo foo ? Ità ne?

foo groot. Tantus, a, um.

foo foo/ foo henen. Utrumque, aliquantulum, qualitercumque, *adv.*

foo beele/ f. foo menige. Tor. *adv.*

foo beele als. Quantum, quoad, *adv.*

effen foo beele. Toridem, *adv.*

foo waer/ foo ergens. Ubi cumque, si alicubi,

foo wanner. Quando cumque, *adv.*

foo wel. Æque bene.

foo wel als. Æque ac.

foo wie. Si quis, quicumque.

foogen/te suppen geeben. Lactare, p. avi, f. arum, *reg. acc.*
 foogen/suppen. Lactare, *sine prat. aut sup.*
 foogelinc / dat noch supght. Lactens, g. gentis: subrumus, a, um, o.
 fooghbrekens. Nefrens, g. frendis, m.
 fooin. Fimbria, g. briz ora, g. rz: inflita, g. rz, f. limbus, g. bi, m.
 foomen. Oram assuere, *reg. dat.*
 fooyte/ f. fozte. Species, ei, f.
 fopht die pemandt aendanght in sijne wooyden. Sophistes, g. rz, m. Captiosus disputator.
 fophtsterije. Captiosa dialectica: ambiguitas Crocodilina.
 fop/ top/ f. Top. Cacumen, minis, n.
 fop/ foppe. Jus, g. juris; jusculum, g. li, n. liquor, g. quoris, masc
 fop-achtigh. Jurulentus, a, um, o.
 foppelotus. Sorbille, g. lis, n. Cibus sorbilis.
 foppen. Intingere, p. tinxit, f. tinctum, r. acc.
 fopbe/ fopbappel. Sorbum, g. bi, n.
 fopbevoorn. Scorbus, g. bi, f.
 fopren/ fueren/ f. fueren. Ulcerare, p. avi, f. atum. Dolere, co, p. ui, f. itum.
 fozge/ angst Cura, g. rz: sollicitudo, g. dinis: anxias, g. tatis, f. angor, g. oris, m.
 fozge laten baren. Deponere curas: exuere vel exonerare fe caris.
 met fozge beladen sijn. Curis angi, sollicitari: curis vel curarum fluctibus occupari, obrui, urgeri, cruciari.
 fozgelyck. Periculosus, a, um, o. Res periculo plena.
 fozgelycken. Periculose, *adv.*
 fozgelyckhepdt. Periculum, g. li, n.
 fozgelcos. Incurius, incuriosus, a, um; negligens, g. gentis, o.
 fozgelcooghepdt. Incuria, g. riz; negligentia, g. tiz, f.
 fozgen/ fozge dzagen. Curare, p. avi, f. atum, fatagere, p. fatagi, *sine sup.* Curam adhibere, f. Beirftighepdt doen. Navare operam & studium alicui: Adhibere diligentiam.
 fozgen/ bzenen. Timere, p. mui; metuere, p. tui, *sine sup.* vereri, p. veritus, *sup.*
 fozghbuldigh. Sollicitus, sedulus, anxius, a, um, o.
 fozghbuldighept/ f. fozge. Sollicitudo, inis, f. Cura, z.
 fozghbuldighlyck. Sollicite, anxie, *adv.*
 fozte/ manier/ geflachte/ f. specie. Species, g. ciei, f. genus, g. neris, n. modus, g. di, m.
 fozteren. Disponere, p. polui, f. positum; simile simili jungere.
 fozteringe. Res congeneres.
 fot/ onbedacht/ ondiscreet. Levis, e, g. vis; inconsideratus, temerarius, a, um, o.

forte koopmanschap. Temeraria emptio.
 fot/ sonder reden of verstant. Fatuus, stolidus, stultus, a, um, o.
 Den fot maerken. Morionem agere.
 fot wooyden. Stultelcete, *sine prat. aut sup.*
 fot zytt. Desipere, pio, p. lipui, *sine sup.* Delirare, p. avi, f. arum.
 fotachtigh. Absurdus, ineptus, infulsus, a, um; hebes, g. betis, o.
 fottighept/ onbedachtthept. Imprudentia, inconsiderantia, g. tiz: temeritas, g. tatis, f. Temeraria levitas.
 fottighept/ fotternije. Fatuitas, g. tatis: stultitia, g. tiz, f.
 fots-klap. Stultiloquium, g. quii, n.
 fots-boere. Ineptia, g. iz, f.
 fottelyck/ onbedachtelyck. Improvide, incaute, imprudenter, *adv.*
 fottelyck/ dwaeselyck. Stulte, stolidè, *adv.*
 fottinne/ f. fot. Fatua, z, f.
 foudersfel/ verloofsel. Ferrumen, g. minis, n. plumbatura, g. rz, f.
 foudersfel van goudt. Chrysocolla, g. iz, f.
 fouderen/ stack maerken. Solidare, consolida, p. avi, f. atum, *reg. accuf.*
 fouderen/ verlooten. Ferruminare, plumbare, p. avi, f. atum, r. acc.
 foudne/ f. sold. Stipendium, ii, n.
 foudure/ f. foudersfel. Ferrumen, g. inis, n.
 foberijn vel fobereyn/ opperste/ hoogste. Præcipuus, summus, supremus, a, um, o.
 foberijn Prince/ die niet van eenen anderen dependeert. Summi imperii Princeps: summo imperio pollens, supremâ jurisdictione Princeps.
 foberijnelijck summo jure; summo imperio; summa jurisdictione.
 foberijnschap/ foberijnept. summum imperium; suprema jurisdicção, supremi imperii jus & potestas.
 fout. sal, g. salis, m. & n.
 fout/ gefouten. salus, salitus, a, um, o.
 fout-water. Aqua marina.
 foutachtigh. Subsalus, a, um, o.
 fout-back/ fout-keete/ fout-kupl. salina, salifodina, g. na. f. salinz, g. narum, f. pl. num. Officina salaria.
 fouten. salire, p. livi, f. litum & fallere; p. lalli, f. salium, r. acc. fale condire; fale adpergere.
 fouten/ metaph. op te hoogen prijs setten. Nimio pretio onerare, r. acc.
 fouten/ metaph. wederleggen. Recondere, p. condidi, f. conditum, r. acc.
 fout-kuppe. Dolium salarium; cupa salamentaria.
 foutinge. salitura, g. rz, f. salaria conditura.
 fout-maeker. salamentarius, g. iij, m.
 foutsack. faccus salarius.

font-

fout-fack / *metaph.* Homo tetricus; homo incivilis; homo infultus.
 foufel / pekfel. Sulfugo, faltilago, g. ginis: muria, g. rix; falitudo, g. dinis, f.
 fout/steen. Columna, Gruma falis.
 fout-bat. Salinum, ni, n.
 Souberijn / f. Souberijn / Opperfte / oppermachtigh / opperhoofte. Supremus, lumini imperii Exarchus, Dominus.
 fpacie / wydde. Spatium, g. tij; intervallum, g. li, n. intercapedo, g. dinis, f.
 fpacertiof / wandelpiaetse. Ambulacrum, g. cri: deambulatorium, g. rii, n.
 fpacieren / wandelen. Ambulare, deambulare, obambulare, p. avi, f. atum.
 fpacierende / wandeling. Deambulatio, obambulatio, g. onis, f.
 fpadel. Spathula, rudicula, g. lz, f.
 fpaete / fpaep. *adjekt.* Serus, tardus, serotinus, a, um, o.
 fpaede / fpaep / *adv.* serò, tardè.
 fpaede / houtweel. Rutrum, g. tri: pafinum, g. ni, n.
 fpaeden / fpaepen. Fodere, dio, p. fodij, f. foftium; pafinare, p. avi, f. atum, r. acc.
 fpaeder. Foffor, pafinator, g. otis, m.
 fpaen / fpaentjen. Afcula, g. lz, f.
 fpaen / fpaenderen. Schidia, g. diorum, n. pl. n. Afzulz, larum, f. pl. n.
 fpaenfche-kap. Bardocucullus, g. li, m. faga, g. gæ, cuculla, g. lz, f.
 Spaenfch-groen. Vitriolum, g. li, n. ærugo, g. ginis, f.
 fpaer-beck. Parparcus, perparcus, a, um, o.
 fpaer-becken. Parcè nimis vivere: detraudare genium.
 fpaeren / verſchoonen / vergeven. Parcerè, p. peperci, f. parcitum, *reg. dat.*
 fpaeren / beſpaeren / by een houden. Parcere, p. parfi, f. parfum, r. acc.
 fpaerlyck / fpaerfaem. Parcus, a, um, o. r. *gen. Plin. & Plaut. jungunt abl.*
 fpaerlyck / fpaerfaemlyck. Parcè, *adv.*
 fpaerpoft. Pecunia reposita.
 fpaerfaemheyt. Parifimonia, g. niz, parcitys, g. tatis, f.
 fpaepe / &c. f. fpaede. Serò.
 fpalck. Regula, g. lz; falcia, g. ciz: lamina, g. nz, f.
 fpalcken. Lamellâ lignèâ foftulcire, r. acc.
 fpange. Fibula, bulla, g. lz, f.
 fpange-maeker. Fibularius, g. rii, m.
 fpanne. Dodrans, g. drantis; m. fpathama, g. mz, f.
 fpannen. Tendere, p. tetendi, f. tenfum & tentum: intendere, p. tendi, f. tenfum & tentum, r. acc.
 fpannen met peinant. Menſpannen. Affociare ſe alicui. Affumere aliquem in ſocieta-

tem. Adſciſcere, adjungere, adhibere aliquem ſibi ſocium.
 ſpan-ader onder de tonghe. Nervus linguæ.
 ſpan-aderigh / dien de ſpan-ader niet gebruooken enis. Ancylogloſus, g. ſi, m.
 ſpangozdel / ſpantiem aen de peiden. Cingula, g. lz, f.
 ſpan-koozde / ſpan-keten / ſpan-ſtrick / daer men de wielen inede tegen hout als het bergh aſgaet. Sufflamen, g. minis, n.
 ſpan-feel. Compes equina.
 ſpanſel / ſpanſel-lint. Falcia, g. ſciz; vitta, g. tz, tania, g. niz, f.
 ſpant-boers. Preſſo pede.
 ſpant-boets ſpzingen. Jundis pedibus ſalire.
 ſparck / Fl. genſter. ſcintilla, g. lz, f.
 ſpargel. Aſparagus, g. gi, m.
 ſpat. Vitium in ſuffraginibus equorum.
 ſpatſieck peirt. Equus eo morbo laborans.
 ſpatel / ſpadelken. ſpatha, g. thz: ſpathula, g. lz, f.
 ſpeauter. Electrum, i, n. plumbum candidum, arzentarium.
 ſpecerje / krupdr. Aroma, g. matis, n.
 ſpecerj-verkooper. Aromatopola, g. lz, m. f. Crupdener. Aromatarius, rii, m.
 ſpecerj-winkel. Aromatopolium, g. lii, n. ſprecht. Ficus, g. ci, m.
 ſpecial / beſonder. Peculiaris, e, g. niz; praci-puus, a, um, o.
 ſpecial / ſpecialen bijend. Amicus ſingularis.
 ſpecial / eppen. proprius, a, um, o.
 ſpecialyck. ſpecialim, peculiariter, nominatum, *adv.*
 ſpecie / ſoete. Genus, g. neris, n.
 't is een ſpecie van dieberpe. Furti genus eſt.
 ſpecieus / dat eenen ſchijn van waerheyt heeft. Specioſus, a, um: plauſibilis, e, g. lis, o. In ſpeciem verus.
 ſpecificeren / diſtinctelyck ende onderſcheydelijck verklaeren. Deſignare, p. avi, f. atum; exprimere, p. preſſi, f. preſſum, r. acc. Diſtinctè & nominatim exprimeret.
 ſpecificatie. Nominata & diſtincta rei alicujus deſignatio.
 ſpeck. Lardum, lafidum, g. di, n.
 ſpecken / lacteren. Lardo figere.
 ſpeck-hals. plurima cervix, *poet.*
 ſpeck-hout. Alburnum, g. ni, n.
 ſpeck-maep. Termes, g. mitis, m.
 ſpeck-nælde / ſpeck-priem. Acus lardaria. }
 ſpeck-taſepe. Moretum, g. ti, n.
 ſpecktakel / 't gene dat de paſſanten doer omſien. ſpectaculum, g. li, n.

ſpeculatie. Contemplatio, meditatio, g. o-
 nis, f.
ſyn ſpeculatie in pet hebben. De re quapiam
 attentius cogitare: in re quapiam cogitatio-
 nes defigere: realiquâ oblectari.
ſpirculeeren. Cohemplanti, meditari, p. atus, f.
 atum, dep. r. acc.
ſpreeke. Radius, g. dii, m.
ſpercken. *Holl. Fl. f. ſpicken.* Spurare, avi, atum.
ſperckfel. Sputum, g. ri, n. ſaliva, g. v. z, f.
ſp. eckſelachtigh. Salivofus, a, um, o.
ſpreekfeten. Spuere, p. ſpui, f. putum; ſalivare,
 p. avi, f. atum.
ſpeelberdt. Alveus luſorius.
ſpewen. Sputare, p. ſavi, f. atum.
ſp. eene. Hæmorrhoidis, g. rhoidis, f. condyloma,
 g. matis, n.
ſpeinkrupt. Chelidonium minus: ſcrofularia
 minor, herba.
ſpeingoe manne ontrecken. Ablactare, p.
 avi, f. atum, reg. acc. Removere à mam-
 mâ.
ſpeinen van pet/ eenen anderen. Subtrahere,
 p. traxi, f. tractum; r. acc. rei & dat. perf.
ſpeinen van pet/ ſich ſelve. Abſtinere, con-
 tinere, p. tinui, f. tentum, reg. abl. rei cum A.
 & acc. perf.
ſpeinberckſken. Neſtens g. frendis, m. Por-
 cellus ablactatus.
ſpeinen/ gelijk de boomen. Defrondescere,
 p. frodui, sine ſup.
ſpinſel der boomen. *Deflorescentis arboris fru-
 ctus informis.*
ſp. eere / ſ. ſpette. Haſta, g. ſz, lancea, g.
 eez, f.
ſp. ic- haep. Galeus lanceatus vel aculeatus:
piſci.
ſp. eehout. Tignus, g. ni, m, tignum, g. ni, n.
ſp. eikrupdt. Valeriana, g. nã, f. herba.
ſp. eikwoztel. Dracunculus, g. li, m. herba.
ſpel/ als met teirlingen/kaerten/ &c. Ludus,
 g. di: luſus, g. sũs, m. alea, g. leaz, f. Certa-
 men aleatorium, ludus aleatorius.
't ſpel/ 't geheele ſpel. Integer lulus, totum
 certamen.
ick win het ſpel. Hoc certamine ſupero, hoc
 luſu victor ſum.
**ick hebbe hierin 't ſpel/ oft/ ick hebbe hier
 booz.** Quater jam vici.
**Wat doet elck ſpel?/ Quanto in ſingulos luſus
 certatur? quantum deponitur?**
ick hebbe goet ſpel. Ludus fa-ct, alea fa-
 vet.
ick hebbe quaer ſpel. Ludus adverſatur, alea
 mihi eſt noverca.
ſpele-berdt/ & per ſyncopen ſpeelberdt. Aba-
 cus, g. ci, fruſillus, g. li, m.
ſpeelgeſelle. Colluſor, g. oris, m.
ſpeelhouder. Alcarcha, g. chz, n. Alcarum ex-
 ercitor.
ſpeel-ſchool/ tuppſch- ſchool. Schola alea-

toria.
ſpelen/ tuppſchen. Ludere aleã.
ſpeler/ tuppſcher. Alcator, g. oris, aleo, o-
 nis, m.
ſpel/ jock. Ludus, g. di. jocus, g. ci, m. ludi-
 crum, g. cri, n. joci, g. corum, m. joca, g. co-
 rum, n. pl. num.
ſpeel- vogel. Ludius, g. dii, m.
ſpelen/ jocke. Jocari, p. atus, f. atum. dep.
ſpel/ ſ. recreatie. Recreatio, oblectatio, g.
 onis, f.
ſpeedingen der kinderen. Crepundia, g. dio-
 rum, n. pl. n.
ſpeelſterk. Ludi avidus.
ſpeeldagen. Feriã, arum, pl. num.
ſpeelhof. Hortus voluptarius, hortus ad amœ-
 nitatem & delicias conſitus.
ſpeel- huys. Domus æſtiva.
ſpeelwagen. Eſſedum, g. di, n.
ſpel/ sporternje. Ludibrium, g. brii, n.
ſpel van comedianten. Fabula, g. læ, f.
ſpel met eenen blyden uptganck. Comœ-
 dia, g. dia, f.
ſpel met eenen boeven uptganck. Trage-
 dia, g. dia, f.
ick gae 't ſpel ſien. Eo ſpectatum fabulam.
ſpelen. Agere fabulam.
ſpeler. Actor, g. oris, comœdus, g. di, m.
ſpel/ uuiſicq- ſpel. Harmonia, g. niz, f. Har-
 monia muſica.
ſpelen. Canere fidibus, organo, tibus, &c.
ſpeelman. Aulœdus, g. di; tibicen, fidicen,
 g. cinis, m.
ſpelen den ſot. Morionem agere: ſimulare vel
 fingere ſtultitiam.
ſpelen den milden ſparten. Liberalius ſua
 expendere, munificum ſe exhibere.
ſpenne- bank/ ſpenne- koetſe. Lectica plica-
 tilis.
ſperges. Asparagus, g. gi, m.
ſpette. Sudes, g. di, penica, g. eaz, f. paxillus,
 g. li; longurius, g. ri, m.
ſperren/ opſperren. Diſtendere, p. diſtendi, f.
 diſtenſum & diſtentum: diducere, p. duxi,
 f. ductum, r. acc.
ſp. etelen/ ſp. etelbeenen. Palpitare, p. avi, f.
 atum. Morare pedes, palpitare pedibus.
ſp. eteler. Palpitator, g. oris, m.
ſp. eteling. Palpiatio, g. onis, f.
**ſp. etelinghe maecten/ tegenſp. etelen/ ſich
 wepgerigh houden.** Renuere, p. nui, f. nu-
 tum; refragari, reluctari, p. atus, f. atum, dep.
 obniti, p. obnixus, dep.
ſp. etwer. Niſus, g. ſi, m.
ſp. etwer- beſie. Sorbum, g. bi, n.
ſp. etwer- beſie- boom. Sorbus, g. bi, f.
ſp. et/ ſp. it. Veru, n. in ſingulari indoclinabile, &
plurali verua, veruum, verubus.
den ſpel aen 't ſp. et leggen. Inſtrum veru
 applicare foco, vel apponere igni,

den spet in de asschen wenden. Oleum & operam perdere.
 den spet dzaepen. Veru verfare.
 speten/ bast speten. Figere, configere, p. fixi, f. fixum, r. acc.
 spetjen. Verculum, g. li, n.
 spet/ boestlappen/teecken van den boet in de aerde. Vettigum, g. gii, n. nota, g. tz, f.
 spet/ den reuck daer de honden na spreuren. Indago, g. ginis, f.
 spreuren/ na-spreuren. Investigare, vestigare, pervestigare, indagare, p. avi, f. atum. Lutrare vestigia.
 spreuren/bespreuren/merken. Animadvertere, p. verti, f. verfum; lentire, p. senti, f. sensum; observare, p. avi, f. atum; odorari, subodorari, p. ratus, f. ratum, dep. r. acc.
 spreure/ spreuchbolger/ spreuchont. Investigator, indagator, g. oris, f. i.
 spreurigh. Sagax, g. gacis, o.
 spreuringe/ 't spreuren. Indago, g. ginis, f.
 spreucie. Spergula, g. lz, f. polygalon, g. li, n. herba.
 spreucie-boter. Butyrum autumnale.
 spickel-achtigh/gespickelt. Versicolor, g. loris, o. Maculis interstinctus.
 spickelen. Variare, p. avi, f. atum; interstinguere, p. sinxi, f. stinctum. Maculis distinguere.
 spitken. Sputare, p. avi, f. atum.
 spie/ spiede. Explorator, speculator, g. oris, m.
 spien/ bespieden. Explorare, observare, p. avi, f. atum, r. acc.
 spien/ ondersoeken. Inquirere, p. quisi, f. situm; indagare, p. avi, f. atum, r. acc.
 spiedinge. Speculatus, g. stis, m.
 spie/ spycker. Clavus, g. vi, m.
 spien/ scherppuntigh maken. Inspicere, p. avi, f. atum, r. acc. (re.
 spien/met een spie bast maken. Clavo firmaspieck-olie/ f. spyck olie. Oleum nardinum.
 spiegel. Speculum, g. li, n.
 spiegel der deughden. Exemplar virtutum.
 spiegelen/ sich in den spiegel besien. In speculo se conueri; conspicere, inspiciere; de oris habitu speculum consulere.
 spiegelen/ sich aen den spiegel palleren. Oris & corporis cultum ad speculum exigere: ex speculo cultum ornatumque componere, concinnare, conformare, instruere.
 sich spiegelen aen een ander. Capere, petere, lumere exemplum ab aliis: proponere sibi alios exemplar: documentum ex aliis capere; ex aliis periculum facere: ex aliorum periculo sapere.
 spiegelhars. Resina pellucida.
 spiegelmaecker. Specularius, g. rii, m.
 spiegelsteen. Aphroselinus lapis.
 spiegelvisch. Faber, g. fabri, m. piscis.

spier/ spiersmaluwe. Apus, g. podis; cypselus, g. li, m.
 spier/het spierstuk van eenige beest. Pulpa, g. paz, f. lacertus, g. tij, torus, g. ri, m.
 spierinck. Apua, g. puz, f.
 spieffe. Halta, g. stz; lancea, g. cez, sarissa, g. lz, f.
 spieffedzaeger. Hastatus, g. tij; doryphorus, latissiphorus, g. ri, m.
 spies-glas. Stribium, g. bii, n.
 spies-ijser. Spiculum, g. li, n.
 spies-schacht/spies-stange. Hastile, g. lis, n.
 spycke/ labender/ spycknarde. Nardus, g. di, f. spica nardi.
 spyck-glie. Oleum nardinum.
 spycker/ f. spie. Clavus, g. vi, m.
 spyckerboom. Terebra, g. brz, f.
 spyckerboosken. Terebellum, g. li, n.
 spycker/ korenspycker. Granarium, g. rii, n. Horreum trumentri: horreum pensile.
 spue/ spie. Clavus, g. vi, m.
 spuse. Cibus, g. bi; victus, g. stis, m. esca, g. lcz, f. alimentum, g. tij; edulum, g. lii, n. cibaria, g. riorum, n. dapes, g. dapum, f. pl. num.
 spusen. Cibare, p. avi, f. atum; nutrire, p. trivi, f. tritum; pascere, p. avi, f. paslum; alere, p.alui, f. alitum & altum, r. acc.
 spys-kamer. Penuarium, promtuarium, g. rii, n.
 spys-koek. Libum condimentarium.
 spys-koepel. Oblonator, g. oris, m.
 spys-kelder. Cella penuaria.
 spysmeester. Promuscondus, g. promicondi, m.
 spyswinkel. Macellum, g. li, n.
 spyt/ gramtschap. Indignatio, g. onis, f. am.
 spyt/ maede. Contumelia, g. lia; f. opprobrium, g. brii, n.
 pemanden spyt aendoen/tergen. Agre aliquid facere: alicui stomachum movere.
 tot spyt van u. Te invito: velis nolis.
 van spyt. Pra indignatione: ex stomacho.
 spytten/ berdzieten. Figere, piget, piguit, mperf.
 Dat spyt mp. hoc me utit: hoc me male habet.
 spytten/ gram zyn. Stomachari, indignari, p. atus, f. atum, dep.
 spytigh/ trotz. Procax, g. cacis; insolens, g. lentis; arrogans, g. gantis; fastuosus, superbus, a, um, o.
 spytighheft. Fastus, g. stis, m. arrogantia, g. tiz, f.
 spytighlijck. Fastuosè, insolentè, procaciter, adv. (torius).
 spitgioen/ spilinen. Canis aviarius, aucupaspillè. Fulus, g. li, m.
 spille van een duckyperse. Cochlea, g. lcz, f.
 de spiltten zyn in de asschen gevallen. Spes decollavit, me fellit, decipit, delusit; aliter ac spe-

ac sperabam contigit, accidit, evenit, res exitum habuit contrarium.

syne spille wel verkopen. Prosperum eventum habere; prospero cedere. Ex voto cadere.

spille van den arm Ulna, g. nz, f.

spille van eenen wenteltrap. scapus, g. pi, m.

spille van eenen toren. f. Paclde. Pyramis, midis, t.

spille-been/kort-breen. Myscelus, g. li, m.

spille-beenen. Pepes in aëriem furigere.

spilleke. Fasciculus, g. li, m.

spille-werbel. Verticulum, verticillum, g. li, n.

spinnagie. Bitum lingulatum.

spinde. f. Kienne. Promptuarium, g. rii, n.

spinde-bruodt. Panis gradilis. *qui oleo sine loco egent id sribuitur.*

spinden. Dividere egenis panes.

spindinge/depl. Distributio, g. onis, f.

spinne/Fl. Lac humanum.

spilne/spinnoere/spinnekop. Araneus, g. nei, m. aranea, g. nez, f.

spilne-muus. Mus araneus.

spilne-webbe. Tela araneorum.

spinnen. Nere, p. nevi, f. nequm. Ducere fila; trahere pensa.

spin-radt/spin-wiel. Rhombus, g. bi, m.

spin-roek. Colus, g. li, & lüs, f.

spin-roeksel. Pensum, g. fi, n.

spinsel. Tela, g. lz, f. filum, g. li, n.

spinstet/spinnierse. Lanifica, cz, f.

spinte. Corbula, g. lz, f. cophinus, g. ni; modiolus, g. li; choenix, z. nicis, masc.

spit/f. spet, Veru, g. ru, n.

spits/den scherpen punt van pet. Cuspis, g. pidis, f. mucro, g. cronis, m.

spitse/t hooghste/t top van an pet. Culmen, acumen, g. minis, falcigum, g. gii, n.

spits/dat eenen scherpen punt heeft. Acuminatus, acutus, cuspidatus, a, um, o.

spits hoofst. Cilo, g. lonis, m.

spitsen/spits maerken. Acuere, exacuere, p. acui, f. acutum; acuminare, cuspidare, p. avi, f. atum, r. acc.

spittigheyt Aculeus, g. lei, m.

spits/trots/moedigh. Faluosus, a, um; arrogantans, g. garris, o.

sich spits houden. Fastum prae se ferre.

spitten-graben. fodere, dio, p. fodi, f. fossum; pastinare, p. avi, f. atum, r. acc.

spitser. Fossor, pastinator, g. oris, m.

spilenter/f. splinter. Festuca, g. cz, f.

spleter. Rima, g. mz; sultura, g. rz, f.

spleter van eenne penne. Crena calami.

spletig/gespleten/vol spleten. Rimofus, huius, a, um; faticens, g. centis, o.

splijten/van een doen. Findere, diffindere, p. fidi, f. fissum; ferrà disseccare, p. secui, f. secum, r. acc.

splijten/van een gaen. Findi, diffindi, p. fissus; secari, disseccari, p. secus; pass. hiare, p. hia-

vi, f. hiarum; dehiscere, sine prat. aut sup.

splyttinge. Fissio, g. onis, f.

splyt-myre. Homo sordide avarus.

splinter. Assula, g. lz; testuca, g. cz, f.

splinteren. In assulas dividere; in festucas secare.

splinterwijjs. Assulatum, festucatum, adv.

spoedr/spoedr/abancement/boozganck. Progreffus, successus, g. sūs m.

spoeden/gouden spoedt hebben. Bene succedere; feliciter evenire, commode cedere.

spoeden/doru goeden spoedt hebben. ut: Godt spoet u. Deus fortunet, prosperet; feliciter succedere taciatur.

spoedt/spoedt/haeste/spoedigheyt/spoeddinge. Festinatio, acceleratio, properatio, g. onis, f.

met spoedt/haestighjck. Festinanter, properanter, adv.

spoeden sich haesten. Festinare, properare, accelerare, p. avi, f. atum.

spoedigh. Properus, festinus, a, um, o.

spoete/spoeltuyte. Panus, g. ni, m. Glomus textorius.

spoete/schiet. spoete. Radius, g. dii, m.

spoeten. In panum fila cumulare; legere fila rhombo.

spoeten/spoeten/uptwasschen. Colluere, diluere, eluere, p. lui, f. lutum, r. acc.

spoelinge/spoelwater. Colluvio, g. onis; coluvies, eluvies, g. vici, f.

spoelradt/spoelwiel. Rhombus, g. bi, m.

spoelbat. Nasiterna, g. rz, f. aquiminarium, rii, n.

spoel-wijn. Lora, g. rz, f. Vinum dilutum.

spoel-worm. Lumbricus, g. ci, m.

spolieren/f. berooven. Spoliare, p. avi, f. atum.

sponde. Sponda, g. dz, f.

spongie. Spongia, g. gix, f.

spongie/lantelrutsen. Laetnula, g. lz, f.

spoock/Holl. Larva, g. vz, f. ipestrum, g. tri, n.

spoockerge. Holl. Spestrorum ludibria; larvarum vexationes, illusiones.

spoze. Calcar, g. catis, n.

de spoze geben. Calcaribus urgere; calcaribus fodere; incussis calcaribus adurgere.

de spoze geben/peimanden boozdruyben. Urgere, p. uris, f. ursum; premere, p. pressi, f. pressum, r. acc. Ad officium urgere, incitare.

spozmaecker. Calcarius, g. rii, m.

spoze van een katte of t wagen. Orbita, z, f.

buyten de spoze gaen. Exorbitare.

spoze/spozen/f. speure/ speuren. Indagare, avi, atum.

spoize/f. spuerse. Spergula, z, f. (rii, m.)

spozkel/ spozkelmaendt. Februarius, g.

spozkelbloeme. Narcissus luteus.

spoze/lederspoze. Climacter, g. aëris, m. Gradus calca.

spot/

spot / spotredene / spottersse / gespott / spotwoorden. Illusio, derisio, irrisio, g. onis; sanna, g. nz, f. cavillum, g. li: scomma, g. matis, n. nasus, g. si, m. jocosa illusio: ludicra illusio.

spotteljk / s. al spottende. Cavillando: per ironiam: sublinando.

spotten. Ludere, illudere, p. lusi, f. lusum; ridere, deridere, irridere, p. risi, f. risum: ludificare, p. avi, f. atum, & ludificari, p. atus, f. atum, dep. risui, derisui, ludibrio habere: fannis eludere, r. acc.

al spottende. Ludibrio, deridiculo, *ablativi* *abf.* Per lachrium: per deridiculum.

spottens weidrt. Ridiculus, deridulus, a, am, o. risu dignus.

spotter / spottigh / spot-bogel. Irrisor, delusor, cavillator, g. oris: fannio, g. onis: scurra, g. rz, m.

spotter / gecker / jocker. Empzeta, g. z, m. f. Becken / jocken. Jocari, p. atus dep.

spouwen / upts pouwen. Spuere, despuere, exspuere, p. spui, f. sputum: scicare, excreare, p. avi, f. atum, r. acc. Ejicere sputum.

op pet spouwen. Inspuere, p. spui, f. sputum, r. dat. vel acc. cum In. Conspuere, p. spui, f. sputum: conspirare, p. avi, f. atum, r. acc.

spouwen / bjaeken. Vomere, p. mui, f. mitum.

spouwinge / upts pouwinge. Scricatio, exspuito, g. onis. Scricatus, g. tus, m.

spouwinge / bjaekinge. Vomitio, g. onis, f.

spouwsel / dat men upts pupt. Saliva, g. vx, f.

spouwsel / dat men upts bjaekt. Vomitus, g. tus, m.

spzaecke / t spzeken. Sermo, g. monis, m. loquela, g. lz; locutio, oratio, g. onis, f.

spzaeke / taete. Sermo, g. onis, m. idioma, g. matis, n. lingua, g. guz, f.

spzaecke / maere. Fama, g. mz, f. Sermo vulgi.

spzaeke houden. Colloqui, p. locutus, dep. Miscere colloquia; conferre sermones, habere sermonem.

spzaeckeloos. Infans, g. fantis, c.

spzaecksaem / die goet om spzeken is. Afabilis, e, g. lis; comis, e, g. mis, o.

spzeken. Loqui, p. locutus. f. Beggen. Dicere, xi, & um.

spzeken booz pmaudt. Fide jubere, p. jussi, f. jussum. Spondere pro aliquo: causam alicujus agere.

met den boozde spzeken. Adulari, p. atus, f. atum, dep. r. *das. vel acc.* (sum.)

ten besten spzeken. Intercedere, p. cessi, f. cessi.

spzreekachtig. Loquax, g. quacis: garrulus, loquaculus, a, um, o.

spzreek-woort. Dicitum, g. di: adagium, g. gii. proverbium, g. bii, n. parocmia, g. miz, f.

spzecuwe. Sturcus, g. ni, m.

spzecuwe / f. spatter. Cavillator, g. ris, m.

spzecuot. Localamentum aviarium.

spzerekel / spzereken. f. spzerekel. Maculosa adspersio.

spzengen / bespzenzen. Spargere, p. sparsi, f. sparium, ad; ergere, p. sperti, f. spersum, acc. rei & dat perj vel acc. persf. & abl. rei.

spzengen met sout. Condire sale.

spzerecke. Dicitum, g. dicti. enuntiatum, pronunciatum, g. ti, n. sententia, g. tiz, f.

spzedelingh. Sparsim, passim, adv.

spzepden / upts spzepden. Spargere, p. sparsi, f. sparium; pandere, p. pandi, f. passum, tendere, extendere, p. tendi, f. tensum & tentum, r. acc.

spzepden / decken. Sternere, p. stravi, f. stratum, r. acc.

spzend-kleed. Stragulum, g. li, n.

spzepinge. Extensio, distensio, g. onis, f.

spziet van eenen jaeger. Venabulum, g. li, n.

spziet ofte stork van eenen herder. Pedum, g. di, agolum, g. li, n.

spziet van een schip. Antenna, g. nz, f.

spziet-oogen / spzieteloogen. Fl. donkeres gelicht hebben. Caligare, p. avi, f. atum.

spzietoogen / dolen. Hallucinari. p. atus, f. atum, dep.

spzietooginge. Caligatio oculorum.

spzreck / spzreck / begin. Origo, scaturigo, g. ginis; scatebra, g. brz, f.

spzreckhal. Halter, g. teris, m.

spzreck-kruyt. Siliquastrum, stri, n.

spzreck-haen. Locusta, g. liz, f.

spzreck-haentjen. Atrelabus, g. bi, m.

spzreckhaepe. Galeus glaucus, *piscis*.

spzreckhengst. Equus admiffarius.

spzreck-keuer. Bruchus, g. chi, m.

spzreck-net. Pantherus, g. ri, n.

spzreckreysse. Excursio, euptio, g. cnis, f.

spzreckspzter. Desultor, g. oris, m.

spzreckstork. Contus, g. ti, m.

spzreck-bier in de locht. Bolis, g. lidis: lampas, g. padis, f.

spzreckbier in 't menschen lichaem. Herpes, g. peris, m.

spzreckbloet. Aestus altior maris.

spzreckwal. Orca, g. cz, f. *piscis*.

spzreckel / spzreckel. Macula adspersa.

spzreckelinge / spzreckelen. Spargere, p. sparsi, f. sparium, diipergere, p. sperti, f. spersum, r. acc.

spzreckelinge. Adspersio, conspersio, g. onis, f.

spzringen. saltare, p. lui & lii, f. saltum; saltare, p. avi, f. atum.

om hoog spzringen. Exillire, p. lui, & lii, f. exillitum, assultare, exultare, p. avi, f. atum.

van een spzringen. Dissillire, p. lui & lii, f. dissillitum.

spzringer. saltator, g. oris, m.

spzringersse. saltatrix, g. tricis, f.

spzringinge. saltatio, g. onis, f.

sprock/ *Fl.* dat lichtelijck breeckt. *Fragilis*,
 e, g. lis. o.
 sprockel/ *f.* sprockel. *Canies*, g. ei, f. *vel*
Creminium. g. nii, n.
 sproete/ sproetsel. *Lentigo*. g. ginis, *lenticula*,
 g. lz, f.
 sproetachtigh/ vol sproeten. *Leniginolus*
 a, um, o.
 sproonck. *Saltus*, g. tús, m.
 sproot. *Sarda*, g. dz, f. *Apua infumata*.
 sprouwe/ 't schuyl. *Aphthz*, g. *aptharum*,
 f. pl. num.
 sprouwe/ pips. *Pituita*, g. tz, f. *Gallinarum*
morbus.
 spruyte. *Frutex*, g. ticis, *lurculus*, g. li, m.
 germen, g. minis, n. *planta*, g. tz, f.
 spruyten. *Germinare*, *progerminare*, *pullula-*
re, *fructicare*. p. avi, f. *atum*. *Surculos vel ger-*
mina emittere.
 spruytens der krupden. *Cymz*, g. *marum*, f.
 pl. num.
 spruytsel. *Germinatio*, *pullulatio*, g. onis, f.
 spuelen/ *f.* spuelen. *Eluere*, *lui*, *lutum*.
 spruytel. *Cataracta*. g. & z, f. *famissarium*. g. rii, n.
 spruyte. *Siphon*, g. *phonis*, m.
 spruyten. *Spuere*, *exspuere*, p. pui, f. *putum*.
 Per siphonem emittere.
 spruyten siphunculus. g. li, m.
 spruyt-wal. *Phyleter*, g. *reris*, m.
 spruyton. *Armatorum equitum agmen*: equi-
 tum ala *vel* agema.
 squiantie. *Angina*, g. nz; *synanche*. g. ches, f.
 stad/ stede. *Oppidum*, g. di, n. *urbs*, g. *urbis*,
 civitas, g. tatis, f.
 stadts-bode. *Viator*, *stator* g. *oris*, m.
 stadts-boeck. *Tabula publicz*.
 stadts-dienaer. *Apparitor*, *licitor*, g. *oris*, m.
 stadts-geuoote. *Popularis*, e, g. ris, o. *civis*,
 g. vis, c.
 stadts-huys. *Basilica*, g. cz; *curia*, g. rix, f.
pratorium, g. rii, n.
 stadts-joneker. *Patritius*, g. tii, m.
 stadts-kindt. *Prodigientia* *condemnatu*.
 stadts-kindt maerken. *Prodigum declarare*,
bonis interdicerere.
 stadtyck/ stadtsch/ stedtsch. *Oppidanus*,
urbanus, a, um, o.
 stadtycken. *Urbanè*, *civiliter*, *adv.*
 stadts maniere. *Mos civilis*: *oppidi cujusque*
mos civilis.
 nae stadts maniere. *Civili more*: *ex civili*
formulâ.
 stadts-mueren. *Moenia*, g. *nium*, n. *muri*,
torum, m. pl. num.
 stadtschynver/ *f.* Szeffier. *Graphiarium* *urbis*
 stadts-palen. *Territorium*, g. rii, n.
 stadts-recht. *Jus civile*, *municipale*.
 stadts-wapnen/ stadts-busse. *Spithes*, g.
theris. n.

stadts griffpen. *Obtinere*. p. *tinui*, f. *tentum*.
 Ratum esse: *locum habere vel obtinere*.
 staek/ stocck. *Stipes*, g. *pitis*, *fulsis*, g. *stis*,
 m. *tudes*. g. dis, f.
 staek in 't geslacht/ *f.* tronck. *Truncus*, g.
 ci, m. *Stirps*, g. *stirpis*, f.
 staekken/ met staekken besetten. *Palare*, *pe-*
dale, *vallare*, *stauaminare*, *firmare*, p. *avi*, f.
atum, r. *acc.*
 staekken/ ophouden. ur: Hier sullen wy het
 staekken. *Hic situm*. staekken 't werck.
Sistere opus: *desistere vel cessare ab opere*.
 staekket sel. *Septimentum*, *septum*, g. ti: *val-*
lum, g. li, n. (*Jugum*, g. gi, n.)
 wyngaert staekket sel. *Cantherius*, g. rii, m.
 staede/ gelegenthept. *Commoditas*, *oppor-*
tunitas, g. tatis, f.
 te staede komen. *Ufui esse*: *commodè venire*.
 staede/ ledigen tyd. *Orium*, g. ui, n.
 staede hebben. *Vacare*, p. *avi*, f. *atum*.
 staedigh/ gestaedigh. *Stabilis*, e, g. lis; *firmus*,
assiduus, a, um, o. (*tatis*, f.)
 staedighhept. *Constantia*, g. tiz: *assiduitas*, g.
 staedighlyck. *Constanter*, *assidue*, *adv.*
 staedigen/ bevestigen. *Firmare*, *confirmare*,
 p. *avi*, f. *atum*, r. *acc.*
 staede/ staegh. / *Holl.* *Assidue*, *adv.*
 staedste. *Contignatio*, g. onis, f.
 stael. *Chalybs*, g. *lybis*, f.
 staelen/ bau stael. *Cha'ybens*. a, um, o.
 staelen/ verstaelen. *Chalybe munire*.
 stael/ monster. *Specimen*. g. *minis*, n.
 stael-ban berlyve. *Tinctorz probatio*.
 stael-loot. *Sigillum plumbeum pannis tincti*
appensum.
 het laecken staelen. *pannum probè tinctum*
sigillo munire.
 staen/ oberende staen. *stare*. p. *steti*, f. *statum*:
consistere, p. *constiti*, f. *constitium*.
 staen/ zyn. *Esse*, lum, p. *tui*, *sine sup.*
 in deze staen. *In metu esse*. (aliquo.
 wel staen met pemanden. *In gratiâ esse cum*
't staet in u beliefte. *In tuo arbitrio est*: *tui*
est arbitrii.
 staen/ passen. *Decere*, *decuir*, *imperf.* *conveni-*
re. p. *veni*, f. *ventum*, ur: Dit kleedt staet u
 wel. *Hæc vestis te decet*. *Apta est*, *corpori*
congruit.
 staen/ betamen. ur: Dit staet wel. *Decet*,
convenit, *par est*.
 het staet u toe. *Tuum est*.
 staen/ trachten. ur: Hae staet staen. *Con-*
tendere ad honores: *ad honores adipirare*:
ambire honores.
 nae pemandts leven staen. *Insidiari vitæ*:
moliri mortem, r. *dat*.
 staen/ doozstaen. *Alicujus causam rueri*.
 staen/ vertouwen. ur: Op pemanden staen.
Niti alicujus consilio, *auxilio*.

Hy staet te seer op syn selbe. Nimium sibi
 fidit: sui est prudens.
staen/bergaen. ut: Hoe staet het met u. Quo
 in loco restat lunt?
staen/kosten. ut: Het staet my soo veel.
 Tanti mihi constat. (gnaus-
 staende water. Stagnum, g. ni, n. Aqua sta-
 staende boedts. Staium, illico, *adv.*
staet/qualitept. Status, habitus, g: tús, m. con-
 ditio, g. onis, f. ut: Den staet van de saec-
 ke. Rei status: rei conditio.
staet/ p/roffessie. Vitae ratio: vitae institutum.
 ut: Synen staet is Medecyn/ den uwen
 Advocaet te zyn. Institui mei esse Medi-
 cinam, tui jurisprudentiam profiteri.
**staet/ p/acht in uterlycke maniere van le-
 ven/ in kledingen/ &c.** Cultus, g. tús, m.
 pompa, g. pz, f. ut: Hy hout grooten staet.
 splendido cultu utitur.
staet/ tyfste van 't gene men heeft. Com-
 mentarius honorum.
staet/eere. Honor, g: noris, m.
staet-kamer. Coenaculum apparatus.
staet-dochter. Honoraria & nobilis virgo.
staet-gierig. Ambitiosus, a, um, o.
staetgierighept. Ambitio, g: onis, f.
staet-graf. Cenotaphium, g: phii, n.
staet-tabbert. Toga cultior.
staet-wagen. Carpentum, g: ti, n.
staet/ soubereintrept van een landt. Im-
 perium, g. ri: regnum, g. ni, n. ditio, g: onis, f.
 Pleno jure imperium.
staet/ den staedt van 't landt. Publicus stat-
 us: publici rei status: regni res universa:
 regni summa.
staetigh. Gravis, e, g: vis; severus, magnificus,
 a, um, o. Valens auctoritate & reverentiã.
staetighept. Gravititas, severitas, g. tatis, f. de-
 centia, magnificentia, g. tiz, f.
staetighlyck. Graviter, severe, magnifice, *adv.*
staeben den eedt. Juramenti verba concipe-
 re: certam juramenti formulam dictare:
 pzire verba juramenti.
staf. Baculus, g: li, scipio, onis, m, pedum,
 g. di, n.
staffier. Stator, apparitor, g. oris, m.
stagie. Contignatio, contrabulatio, g. onis, f.
 solarium, g. ri; tabulatum, g: ti, n.
stal-stallinge. Stabulum, g: li, pzierepe, g. pis, n.
stal-boom. Vacera, g: rz, f. longurius, g: ri, m.
stal-hengst. Equus admiffarius.
stal-keirse/ Fl. stal-licht. Ignis fatuus: Ignis
 erraticus.
stal-songen. Stabularius, g: ri, m.
stallen/ in den stal setten. Stabulare, p. avi,
 f. atum, r. acc.
stal-meester. Stabuli pzfexus.
stal-bleefsch. Caro bestiz in stabulo saginata.
stam/ 't onderste van een boom. Truncus,

cis; caudex, g. dicis, m. stipes, g: pitis, m.
stam/ geslacht. Stirps, g: stirpis; progenies, g:
 niei, f. genus, g: nenis, n.
stamelen. Balbutire, p. tivi, f. itum. Impeditò
 loqui: hzitare lingua.
staneler. Balbus, blztus, a, um; balbutiens,
 g. entis, o.
staemlinge. Blztitas, g: tatis; balbuties, g:
 tici, f. Lingua hzilitatio vel titubatio.
stamer. Vellit subtilibus filis exta.
stamgue. Stamineum textum.
stamynen sack. Cilicium, g: cii, n.
stampen. Tandere, p. tutadi, f. atum; con-
 tundere, p. contudi, f. contusum, r. acc.
stampen in eenen noztier. Pinfere, p. pinful,
 f. pinsum, pinsum & pistum; terere, p. tri-
 vi, f. tritum, r. acc.
stampen met boeten. Calculare, conculcare,
 p. avi, f. atum.
stampcr/ noztier-stampcr. Pistillum, pilum,
 g: li, n.
stauwer/ eenen die stampt. Pinfor, contulor,
 g: oris, m.
stampye/ gcrucht. Tumultuatio, g: onis, f. tu-
 multus, g: tús, m.
stampye maerken. Tumultuari, p. atus, *dep.*
 Furore & clamore incondito scivire.
stampyen/ mer de boeten stampelen. Insul-
 tare, p. avi, f. atum.
stampinge. Contusio, contritio, g: onis, f.
stamp-meulen. Molectrina, g: nx, f. pilinum,
 g: ni, n.
stank. Foetor, putor, g: oris, m. mephitis, g:
 tidis, f.
stank des monts. Oza, g. ozz, f.
stank der ockfelen. Hircus, g: ci, m.
standaert. Vexillum, g: li, lignum, g: ni: lab-
 rum, g: ri, n.
stande. Orca, g: cz, f. cadus, g: di, m.
stantvastighept. Firmitas, stabilitas, g: tatis, f.
standt/ ofte gesteltenisse der sacke. Status,
 g: tús, locus, g: ci, m. conditio, g: onis, f.
stantactig/ stantvastigh. Stabilis, e, g: lis:
 constans, g: stantis, firmus, a, um, o. Con-
 stantia pzdritus.
stantvastig blyben. Obdurare, p. avi, f. atum:
 immobilem permanere: non cedere: insti-
 tutum tenere: non deterreri à proposito.
stantvastigh zyn. Esse constantem; optime
 sibi constare: non facile desciscere à seipso:
 haud facile mutare consilium.
stantvastighept/ stantvastighept. Con-
 stantia, g: tiz; firmitas, stabilitas, immutabi-
 litas, g: tatis, f.
stantvastighlyck/ stantvastighlyck. Con-
 stanter, fortiter, perseveranter, firmiter, *adv.*
stantvincte. Antes camini.
stange. Sripes, g: pitis, veçis, g. çis, f. lalis, g:
 dis: sparus, g: ri; m. ludes, g: dis, f.

Stangel/ *Holl.* Caulis, g. lis, stipes, g. pitis; scapus, e. pi, m.
Stangelknobbelstjen. Geniculum, g. li, m.
Stap/ *Stip.* Gradus, g. dus, passus, g. sus, m. vestigium, g. gii, n.
Stappen/ *Stuppen.* Figere vestigia.
Stapel-nigte. Meta, g. tz, stues, g. struis; dispolitio, g. onis, f.
Stapelen. In metas sue stues disponere.
Stapelhuys. Horreum, g. reis, promptuarium, g. ri, n.
Stapelmarkt. Forum, g. ri, n.
Stapel-recht. Justori.
Stapel/s. Stacch Fortis, is, e, o.
Stapels. Stactigij. Gravis, is, e, o.
Stapel/beeld. Statua, g. tua, f.
Stature/ hoogte des lichaams. Statura, g. rat, Coiporis altitudo: corporez altitudinis modus.
Statuut. Statutum, decretum, g. ti, n.
Stek. Stipes, g. pitis, baculus, g. li, m.
stek van't dambordt. Scrupus, g. pi, m.
stek van't enluite. Verticillum, g. li, n.
steken/ planten. Figere, desigere, p. fixi, f. fixam, mageri, p. panxi, l. pactum, r. ass.
stek behel. Uva crispata.
stek-beutel. Scalprum, g. pii, n.
stek-bilddt. Cacus omnino.
stek-bodt. Emortuus, a, um, o.
stek-ijser. Coxum, g. li, n. *plur.* hi cœli, m.
stek-jalm. Agatolium, g. lii, n.
stek penningk. Pecunia illex.
eenen stek penningk kengen. Largitionibus vel muneriis corumpi.
stek-spille/ sypostroite. Balanus, g. ni, f. glans, g. glandis, f.
stek-tape. Napus, g. pi; bunias, g. niz, masc.
stek-spel/ tornop-spel. Ludi carules: certamen caule.
stercke. Punctio, g. onis, f.
stekte in de syde. pleuritis, g. ritidis, f.
stern-ecken/hert. Cardialgia, g. gix, fœm.
stede/ plaetje. Locus, g. ci, m. sedes, g. dis, f. in stede van. Loco, vice, r. gen.
stede grijpen. Ratum & firmum esse.
stede-baest. Assiduus, a, um, stabilis, e, g. lis, o.
stede/stadt. Urbis, g. urbis, civitas, g. tatis, f. oppidum, g. di, n.
stedeken. Oppidulum, g. li, n. urbecula, g. lã, f.
stedtsch. Oppidanus, urbanus, a, um, o.
stedtschman. Civis, vis, oppidanus, g. ni, m.
stedigh/ steegh/ hertneckigh. Pertinax, g. nãcis; pœvicax, g. cãcis, obstinatus, obfirmatus, captiosus, cervicosus, refractarius, a, um, o.
stedighheyt/ hertneckighheyt. Pertinacia, pœvicacia, g. ciz; obstinatio, g. onis, f.
steen. Lapis, g. pidis, m. saxum, g. xi, n.
steen/ seker gewicht. Pondus sex vel octo librarum ore leovrium di versitate,

steen/ gebangen-hups. Carcer, g. ceris; m.
steen/ zwaackel. Calculus, g. li, m.
steen/ teirlinck. Alea, g. lez, tessera, g. rz, f.
steen/ keirne van de besien. Vinaceus, g. cei, m.
steen/ keirne van het sjen/pypmen. Sc. Os, g. colis, m.
steenachtig/ daer veel steenen zijn. Lapidolus, glareolus, a, um, o. Ager scrupolus.
steenachtig/ die den steen heeft. Calculolus, a, um, o.
steenbaker. Laterarius, g. iii, m.
steenbark in zee. Scopulus, g. li, m.
steenbock. Capricornus, g. ni, m.
steenbÿcke. Saxifraga, g. gã, t. cœmpetron, g. tri, n. herba.
steen-kantwe. Monedula petrea.
steenklaber. Trifolium odoratum, herba.
steenklippe/ steenrotsfe. Rupes, g. pis, f. laxum, g. xi, n. scopulus, g. li, m.
steen-kolen. Carbones fossiles.
steen-kraepe. Phytocorax, g. racis, m. avis.
steen-kruyer. Tinunculus, g. li, m. avis.
steen-kupl. Lapidicina, g. nã, f.
steen-doodt. Emortuus, a, um, o.
steen-durwe. Columba laxatilis.
steen-epcke. Illex, g. lãcis, t.
steen-gepte. Ibex, g. bicis, m. rupicapra, g. pz, f.
steen-hert. Lapidus, a, um, o.
steen-hertigij. Saxus, a, um, crudelis, e, g. lis, immittis, e, g. tis, o.
steen-hoen. Lagopus, g. podis, f. (m.
steen-houtwer. lapicida, g. dz. latomus, g. mi,
steen-igm. Litocolla, g. lã, f.
steen-oben. Lateraria, g. riz, f.
steen-peck. Zopissa, g. lã, f.
steen-plaetse. Saxetum, g. ti, n.
steen put. Laromia, g. miz, laxitodina, g. nã, f.
steen-pupstjens. Varii, g. rorum, m. pl. num.
steen-rabe. Corvus saxatilis.
steen-roch. Raja clavata.
steen-rotsc. Rupes, g. pis, cautes, g. tis, petra, g. trã, f. scopulus, g. li, m.
steen-rotfige plaetse. Salebra, g. brã, f. aspretum, g. ti, n.
steen-rupte. Ruta muraria.
steen-snijder. Lithoromus, g. mi, m.
steen-swaluwe. Hirundo saxatilis.
steen-baeren. Scolopendriam, g. diti, n. saxifraga, g. gã, f. herba.
steen-bioleren. Viola lutea, flos.
steen-wal. Maceria, g. riz; maceries, g. riel, f.
steen-wegij. Lithostrotum, g. ti, n. Vis silice strata.
steen-wpl. Noctua saxatilis.
steen-worm. Ateilus, g. li, oniscus, g. sci, m.
steenen/ van steen. Lapidus, saxeus, a, um, o.
steentjen. Lapillus, scrupulus, g. li, m.
stege/ stractjen. Viculus, g. li, angiportus, ti, m.

stegel-reep. Stapes, g. pedis, subex, g. bicis, m. stapia, g. piz, f.
steger / Fl. trap. Gradus, g. dūs, m.
stegigh / Holl. stepl. Acclivis, e, g. vis, o.
steirt van een beest. Cauda, g. dz, f.
steirt / lepp. Syrma, g. matis, n.
steirt-been. Os sacrum.
steirt / bzeppel / steirt riem. Postilena, g. nz, f.
steirten / dooz / steirten / gaen loopen / bluclyren. Fugere, gio, p. fugi, f. iugitum.
steke. Punctio, g. onis, f. punctus, g. cūs, m.
steke / binck-slagh. Decipula, g. lz, f.
steke-besje. Uva crispa.
stekel boom / stekeldoren. Rhamnus, g. mni, paliurus, g. ri, m.
stekel-krabb. Paliurus, g. ri, m.
steken. Pungere p. pupugi & punxi, f. punctum figere, p. fixi, f. fixum, lancinare, p. navi, f. natum, r. acc.
steken in koper. Sculptere, inculpere, p. pfi, f. ptum. Incidere in zs.
steken den horen / oft de trompet. Buccinare, p. avi, f. atum. Buccina lanere.
steken in de schuldt op pmandt. Culpam in aliquem transterre, derivare.
steken na vet / na vet trachten. ut: steken na een officie. Ambire, capere munus, adspirare ad munus: steken na ryckdom. Ambire divitias: ducl amore divitiarum.
steken in per vast zyn. Hære, p. pzi, f. hz-lum, ut: In't slyck steken. In luto hære. In schulden steken. Aere alieno opprimi.
steken het vier in vet. Subjicere ignem, injicere ignem, subjicere faces.
steken vol lupsen. Scatere pediculis.
steken / al stekende. Punctim, adv.
steken / sterck-yser. Stimulus, g. li, m.
steker / pognaerd. Sica, g. cz, f. pugio, g. onis, m.
stelbier. *Vetus & desolata cerevisia.*
stelckeren / stollen. Concresecere, p. crevi, f. cretum.
stele. Scapus, g. pi: capulus, g. li, m. manubrium, g. biii, n.
stelen van krupdr. Caulis, g. lis, masc.
stele ban appelen / peiren &c. Petiolus, g. li, m.
stelen / eenen stele aendoen. Scapo instruere, r. acc. scapum inferre, r. dat.
stelen / rooben. Furari, p. rari, dep. auferre, fero, p. abstuli, f. ablatum, surripere, pio, p. ripui, f. reatum, r. acc. Furto auferre: clam & furtim surripere.
stellagie. Pegma, g. matis, n. scena, g. nz, f.
stellen / setten. Ponere, componere, disponere, p. posui, f. positum; locare, aptare, p. avi, f. atum, statuere, p. statui, f. statutum.
stellen in pmandts besit. Mittere aliquem in possessionem.
stellen sich tegen pmandt. Insurgere in ali-

quem: opponere se alicui.
stellen sich in verijckel. Exponere se periculo te lwerck stellen. Effectum dare.
stellen te boeck. Annotare p. avi, f. atum.
In tabulas vel in commentarium referre. sich tot deugden stellen. Vitam emendare in melius; virtute dare, ad truem se recipere.
stellinge / satsoeneringe. Potitura, g. lz, dispositio, collocatio, g. onis, f.
stellinge / als van uetfers / &c. Tabulatum, g. ti, n.
stelpen / s. stulpen. Stripare, p. avi, f. atum.
stelpen 't bloedt. Siltere sanguinem.
stelte. Gralla, g. lz, f.
stemme. Vox, g. vocis, f.
stemme / bois in eenige berkiefinge. Votum, g. ti, iustagium, g. gii, n.
stemmeloos. Mutus, a, um, o.
stemmen. Suffragium ferre.
stemmen odt een. Paria vota ferre.
stemnigh. Gravis, e, g. o.
stempel. Forma, g. mz, f. typus, g. pi, m.
stempelen. Signare, p. avi, f. atum, r. acc.
stempel-slagh. Sigillum monetæ; typus monetæ. (calci.)
stemfel. forma, g. mz, formula, g. lz f. Ora
stene / sichten. Gemere, p. mui, f. gem-tum.
steninge / gestene. Gemitus, g. tus, m. sulphurium, g. iii, n.
ster blindt. Omnino, sive profus cæcus. Talpa cæcior.
Sterck van lijbe ende leden. Validus, robustus, nervosus, a, um, fortis, e, g. tis, o. Robore præstans, viribus pollens.
Sterck om last te draegen / als een balck &c. Firmus, durus, a, um, o.
Sterck ban smacche. Acris, e, g. cris, ut: De boter smacche sterck. Acrem, farcidum saporem reicit, habet butyrum.
Sterck ban volck / ende menighe. Copiosus, validus, a, um, o. ut: eenen stercken leger. Exercitus validus, copiosus.
Sterck / ut: stercken windt. Ventus validus, vehemens, impetuolus, valens.
Sterck ban werckinge / ut: stercken wijn. Vinum temetum, grave. f. Crachtrigh. Efficax, cis, o.
Sterck zyn. Valere, p. valui, f. valitum, vigere, p. vigui, sine sup. Viribus & robore pollere, prætare, excellere.
Sterck woerden. evalescere, p. valui, f. valitum.
Sterck water. Aqua chrysulca.
stercklyk. Fortiter, acriter, vehementer. adv.
Stercken / soztificeren. Munire, p. nivi & nii, f. nitum. Munitionibus firmare.
Stercken / sterckte geben. Firmare, roborare, corroborare, p. avi, f. atum, r. acc.
Stercken / coragie geben. Exhortari, p. tatus, f. tatum, dep. Animum addere-

sterkinge/sterckmaekinge/soztificatie. Mun-
nitio, g. onis, t. munimenta, g. torum, n. *pl.*
num. Munitionum opera.

sterckte/kracht, Robur, g. roboris, n. vires, g.
virium, f. *pl. num.* tortitudo, g. dinis, t.

sterckte: fuyt/ha steel. arx, g. arcis, f. propugna-
culum, g. li, n.

sterck-dag. Dies obitus: dies supremus.

sterck-wypp. Aedes defuncti.

*sterck-wypp aenbeirden. Adire bona defun-
cti.

*sterck-wypp verstootten. Renuntiare bonis
defuncti.

stercklyck. Mortalis, e, g. lis, caducus, a, um, o.
Morti obnoxius.

stercklyckheyt. Mortalitas, g. tatis, f.

sterck-pyt. Vorago, g. ginis, f.

sterckte/peste. Epidemia, g. mix, f. Populator
morbus: longe ac late serpens funestus
morbus.

sterckte by brenngende. Lethalis, e, g. lis: lethi-
ca, mortier, fera, terum, o.

sterckte/actzete. Astrum, g. stri, n. stella, g. lz, f.

sterckte met een sterck. Cometa vel cometes, g.
lz, m.

sterckte-krickkerijje. Astronomia, g. mix, f.

sterckkuckker. Astrologus, astronomus, i, m.

sterck-klacc/sterckte-lyst. Iubultris, e, g. tris, o.

sterckte-krupdt. Bubonium, g. nii, n.

sterckte in de oogen. Pupilla, g. lz, f.

sterckte/scarre. Suffusio, g. onis, f. *Humor visco-*
sus in pupillam incidens & eam obscurans.

sterckte-blijndt. Exsuffusione caecus.

sterckte blijntheyt. Suffusio, g. onis, f.

sterckte/scarre/veet. Rigidus, a, um, inflexibi-
lis, immobilis, e, g. lis, o. *Ex hoc nobis*
superfunt.

sterckteljck. Rigide, fixè, intentè, *adv.*

sterckteoogen/sterckteljck aensien. Fixis &
intentis oculis intueri.

sterckteljck. Fibra, g. bræ, f. ligamen, g.
minis, n.

stercken. mori, demori, emori, rior, p. mortuus
dep. exspirare, p. avi f. atum: occumbere, p.
cubui, f. cubitum. Animam exhalare: vitam
cum morte commutare: evitã abire, dis-
cedere, vitã defungi: fatis concedere: e vivis
excedere.

*stercken. Obitus, g. tús, m. mors, g. mortis, f.

sterckeljck/fstercklyck. Mortalis, e, is, o.

sterckte/ploeghsteirt. Stiva, g. vz, f.

sterckte booztebe aen een schijp. Prora, g. rz, f.

sterckte/achtersterckte. Puppis, g. pis, f.

sterckte/leijse. Ocrea, g. crex, f.

sterckte/Fl. leijne. Fulcimentum, g. ti: sustentamen-
ten, colomen, g. minis, fulcrum, g. cri, u.

sterckte. Niti, inniti, nixus vel nixus, *dep.* in-
cumbere, p. cubui, f. cubitum, r. dar.

sterckte/vel. Fulcimentum, g. ti, colomen, g. mi-

nis, n. scipio, g. onis, m.

steur. Acipenser, g. leris, m. *piscis.*

stepg/stepl. Acclivis, e, g. vis, & acclivus, a,
um, o.

stepgen/stepgeren/steplen. Elevare, p. avi, f.
atum, erigere, p. reai, f. reatum, r. acc.

*t water-stepgen. Aquas sistere, cohibere, re-
tinere, inhibere, coercere.

steppe plaetse. Præcipitium, g. ti, n.

stepl./idem quod stepgh. De Bergij is stepl.
Mons est prærupte altus.

steicht/bouwvel/gebouw. Structura, g. rz, f.
ædificium, g. cii, n.

steichten/bouwen. struere, p. struxi, f. stru-
ctum: ædificare, p. avi, f. atum; moliri, p.
molitus, *dep.* r. acc.

steichtinge/bouwinge. constructio, ædifica-
tio, g. onis, f.

sticht/Bisdom/oft Abdjje. Episcopatus, g.
tús, m. Abbatia, g. riz, f.

sticht / r gebiedt soo verre als hem een
Bisdom sterck. Diocesis, g. sis, f.

steichten/sonderen/oprechten. condere, p.
condidi, f. conditum; fundare, p. avi, f. atum.
r. acc.

steichten/goedt exempel geben. effe aliis ex-
emplo; præluere aliis bono exemplo: exhi-
bere exemplum aliis.

steichtinge, goedt exempel. virtutis ac probi-
tatis exemplum.

steichtigh. Probus, a, um, exemplaris, e, g. ris, o.

sticken/nijpen. Pungere, p. pupugi & punxi,
f. punctum; figere, p. fixi, f. fixum, r. acc.

sticken/verwozgen/acti vè. Suffocare, stran-
gulare, p. avi, f. atum, r. acc.

sticken/verwozgen pass. Suffocari, strangu-
lari, p. atus.

sticken/hozdueten. Plumare, p. avi, f. atum.
r. acc. l' agere acu.

sticknaelde. Acus Babylonia, Assyria, Semira-
mia.

sticksel/stickwerck. Opus plumarium seu a-
cu picum.

sticksiende. Myops, g. opis, m.

stieck-sijde. Sericum limborarium.

stieck-broeder. Frater ex altero tantum pa-
rente.

stieck-dochter. Privigna, g. nz, f.

stieck-moeder. Noverca, g. cz, f.

stieck-lone. Privignus, g. ni, m.

stieck-suster. Soror ex altero tantum parente.

stieck-bader. Vitricus, g. ci, m.

stier/os/velce. Taurus, g. ri, m.

stier-kalf. Vitulus, g. li, m.

stieren-jacht. Buberiz, g. tiarum, f. *pl. num.*
Buberii ludi.

stier/stier-roet. clavus, g. vi, m. gubernacu-
lum, g. li, n.

stier-boom/stier-stock. contus, g. ti, m.

stier-bro dt. Dextera navigii.

stieren/

stieren/boortdoutwen. Impellere, p. impulsi, f. impulsum, propellere, p. propuli, f. propulsum, promovere, p. movi, f. motum, r. acc.
stieren/regeren. Regere, p. rexi, f. reatum: gubernare, p. avi, f. atum, r. acc.
stieren/SENDEN. Mittere, p. misi, f. missum, r. acc.
stierman. Naucerus, g. ri, m.
stiet. Uropigium, vel oropigium, g. gii, n.
stiet-been. Os sacrum.
stijf. Rigidus, durus, firmus, a, um, o.
stijf van goudt. Rigens auro.
stijffestick. Rigide, firme, firmiter, adv.
straffelijck/met geweldt. Valide, fortiter, valde, violenter, adv.
stijf maken/hardt maken. Indurare, consolidare, p. avi, f. atum.
stijf woerden. Rigescere, p. rigui, sine sup. intendi, p. tentus vel intentus, pass.
stijf zijn. Rigere, obrigere, dirigere, p. rigui, sine sup.
stijfheyt/stijfte. Rigor, g. oris, m. duritia, g. tiz, firmitas, g. tatis, f.
stijfhoozende. Surdaster, g. stri, masc.
stijffel. Amylum, g. li, n.
stijfsinnigh / stijfsinnighepdt / f. herts neckigh/obstinaert. Obstinarus, a, um, o.
stijl/om pet 'r onder setten. Pila, g. lz, columna, g. nz, f. stipis, g. pitis, m.
stijl van de deure. Postis, g. stis, masc.
stijl/maniere. Modus, g. di: usus, g. sús, m.
stijl/maniere van 't recht. Formula, g. lz, ratio, g. onis, f. mos, g. moris, usus, g. sús, rituum, tús, m. Rei forensis mos & usus, actio-num forensium tractandarum ratio: rei judiciariz concepta formula.
stijl van schryven. Vena, g. nz, f. stylus, g. li, m. Scribendi modus.
stijleren/oeffenen. Exercere, p. excui, f. exercitum, r. acc.
stijpgat. Columbarium, g. tii, n.
stijpen / dick ofte hardt maken. Firmare, durare, densare, p. avi, f. atum, r. acc.
stijpen/penandt in syn boozneuen hert neckigh maken. Obdurare, p. avi, f. atum, r. acc.
stijpen/als kraegjens/ &c. Amylo indurare.
stijpen/ stijf woerden. Intendi, p. tentus & tentus, pass.
stijl/stille/sonder getter. Quietus, tranquillus, placidus, sedatus, a, um, mitis, e, g. tis, o.
stijl- wijgende. Tacitus, a, um, o.
stijl/ sedigh. Modestus, a, um, o.
stijl zijn. Quiescere, p. quievi, f. quietum; cessare, p. avi, f. atum.
stijl/ hepnelijck. Secreto, clam, adv.
stijllekens / sonder gerucht. Tacite, sedate, adv. (adv.)
stijllekens / properlijck. Modeste, placide,
stijllen. Sedare, pacare, mitigare, placare, p.

cavi, f. catum; comescere, p. scui, f. scitum, seprimere, p. pressi, f. pressum, r. acc.
stijligheyt / f. stille. Tranquillitas, tatis, f. stilligheyt / f. stillekens. Placide.
sich stil houden. Modeste agere, continere se.
stil houden/ophouden. Cessare, p. avi, f. atum, desistere, p. desisti, f. desitum, subsistere, p. substiti, f. substitum.
stil houden/ stille staen. Restitare, p. avi, f. atum. Sistere gradum.
stijlstaende water. Stagnum, g. gni, n.
stijlstant Quies, g. quietis; cessatio, g. onis, f.
stijlstant der sonne. Solstitium, g. tii, n.
stijlstant van wapenen. Armistitium, g. tii, n. inducia, arum, f. pl. num.
stijlswygen. Tacere. p. tacui, f. tacitum; silere, p. lui; conticere, p. ticui, sine sup.
stijlswygende. Tacitus, taciturnus, a, um, o.
stijlswygens. Tacite, adv.
stijlswyginge/ stijlswygentheyt. Silentium, g. tii, n. taciturnitas, g. tatis, f.
stijlste. Tranquillitas, g. tatis, f.
stijlste van de nacht. Conicinium, g. nii, n.
stijlste der zee. Malacia, g. ciz, f.
stijlcken. Foetere, putere, p. tui, sine sup. obolere, p. olui, f. olitum. Male olere.
stijlckende/ stincker/ stinckhaert. Foetidus, putidus, olidus, virolus, a, um, o.
stijlckenden aefem. Oze, g. zes, f.
stijlck-gat. Spiraculum, g. li, n.
stijlckdijck. Apua, g. puz, f.
stijp/ stup. Pundus, g. di, m.
stijpken. Pundulus, g. li, m.
stijpnaelde. Acus Phrygia.
stijppen. Pungere, p. pupugi, f. punctum, r. acc.
stijppen met de naelde. Acu pingere.
stijpsel/ stichsel. Opus plumarium.
op eenen stijp/ op syn ondersteens. Subito, adv. Ex improviso.
stijppen/ stappen. Figere pedem; vestigium facere.
stijpulatie. Stipulatio, g. onis, f.
stijpulieren is egentlijck / als A hzrecht oft B beloofte te doen 'r geene A van hem begeert / ende als B hem daer toe verbindt / A van hem neemt mondelijcke verbindtenisse. Stipulari, instipulari, p. atus, f. arum, dep.
stijpulieren / de forme in een contrat als Notaris onderhouden. Solemniter Notarii vel libellionis ritu stipulari.
stijpulieren/ onderlinge contracteren. Mutuo stipulari.
stijck/block/ staek. Stipes, g. plis, palus, g. pali, m. fustis, g. dis, f.
stijck/kluppel. Baculus, bacillus, g. li, fustis, g. stis, m.
stijckade. Sica, g. cz, f.
stijckbelt. Stratus, g. tuz, f.
stijckbeurse. Sacciperium, g. nii, n.

frockblindt. Omnino cæcus.
 frockdypbe. Palumbus, g. bi, m.
 frock-erte. Pisum Romanum.
 frocken. Baculo munire, firmare.
 frocken / met frocken slaen. Fugigare, p. avi, f. atum, r. acc.
 frocken de bien. Apes intra alvearium ponere.
 frockhair. Lanugo, g. ginis, f.
 frock oudt. Deceptus, a, um, o.
 frock-regel. Clausula in carmine subinde recurrentis.
 frock-stil. Immobilis, e, g. lis, o.
 frock-bioliere. Leucoion, g. coii, n. Viola alba, flos.
 frockbisch. Alellus laccatus.
 stoel / ferel. Sedes, g. dis: sella, g. lz, cathedra, g. drz, f. sedile, g. lis, n.
 ze stoel gaen. Cacare, p. avi, f. atum. Exonerare alvum.
 stoelbaeper. Tornator, g. oris, m.
 stoelganck. Dejectio alvi, subductio alvi.
 stoelganck maken. Alvum ciere, solvere.
 stoeltien. Sedula, g. lz, f.
 pmanben een stoeltien setten. Alicui calamianiam parare, struere.
 stoep / geesseling. Flagellatio, g. onis, f. tuituarium, g. iiii; verber, gen. verberis, abl. vebere.
 stoepen. Flagellare, p. avi, f. atum, r. acc. Cædere virgis.
 stof / aschen. Pulvis, g. veris, m.
 tot stof maken. Pulverare, pulverizare, p. avi, f. atum, r. acc. In pulverem redigere.
 stofachtig. Pulvereus, pulverulentus, a, um, o.
 stof-haer. Lanugo, g. nis, f.
 stof-meil. Pollen, g. liris, n.
 stof-regen. Pluvia roulenta.
 stof-sandt. Glarea, g. rez, f.
 stoffe. Materia, g. riz: materies, g. rici, f.
 stoffetfel. Ornatus, comptus, g. tus, m. ornamentum, g. ti, n.
 stoffeester. Ornatrix, compatrix, g. tricis, f.
 stoffen een poffen. f. Doffen. Gloriar, ampullari, immane iactare.
 stofferen / opboetsen. Instruere. p. struxi, f. structum, ornare, p. avi, f. atum: comere, p. compli, f. comptum, r. acc.
 stofferen een leugen. Mendacium adornare: mendacis suffarcinare, mendaciorum addere.
 stoffeerder. Cosmeta, g. tz, ornator, g. oris, m.
 stoffeerder / leugenaar. Mendaciorum concinnator, Aretalogus, g. gi, m.
 stofferingen. f. stoffetfel. Ornatus, g. us, m.
 stoken het hier. Ignem succendere.
 stoken / opstoken / dýhen. Incitare, instigare, stimulare, concitare, p. avi, f. atum, impellere, p. impulsi, f. impulsus: incendere, p. oendi, f. centium, r. acc. Calcar subdere, r. dat.

stoker / stoke-bier. Incitator, instigator, auctor, incensor, g. oris, m. Fax seditionis, stabellum turbarum.
 stockinge. Inciratio, instigatio, onis, f.
 stollen / dick worden. Concrelescere, p. crevi, f. cretum: condensari, constipari, coagulari, p. arus, pass.
 stolpe / Holl. vretklocke. Turbo focarius.
 stolpen / Holl. stelpen / f. Stelpen & Drecken. Obturare, avi, atum. Operire, perui, pertum.
 stom. Mutus, ta, um, elinguis, e, g. guis, o.
 ston worden. Mutescere, obmutescere, p. mutui, sine sup.
 stoni maecten / vertwinnen. Adversarium ad infantiam redigere; adversario os obturare, oppilare, occludere, comprimere.
 stonme sonde. Peccatum Sodomiticum.
 stonnielgrck. Tacitè, adv.
 stomp / bot. Hebes, g. beris: obtusus, a, um, o.
 stomp worden. Hebelcere, sine prat. aut sup.
 stomp maken. Hebetare p. avi, f. atum: obtundere, p. obtudi, f. obrufum, reg. acc.
 stonpe daer het afgehaept is. Truncus, g. ci, m. manus mutila vel pesmutilus.
 strompen / afschappen. Truncare, detruncare, mutilare, decurtare, p. avi, f. atum, r. acc.
 stompboet. Mutilus pede.
 stompelen / verstompelen. Obstruere, p. struxi, f. structum, reg. acc.
 stonde / stoude. Hora, g. rz, f.
 stonde / ogenblich. Momentum, g. ti, n.
 stonden. Vices, d. & abl. vicibus, pl. num.
 stonden / f. Maenstonden. Menstruorum, n.
 van stonden aen. Protinus, illico, confestim, statim, incunctanter, adv. Eveligio.
 stonen / steunen. Inniti, p. nixus, dep.
 stoole. Stola, g. lz, f. orarium, g. rii, n.
 stoop. Cantharus, g. ri, m.
 stooren / beletten. Turbare, perturbare, interpellare, p. avi, f. atum, r. acc.
 stooren / gram maekken. Irritare, p. avi, f. atum, f. gram maekken. Exacerbare, bilem alicui movere, indignari.
 sich stooren / f. gram worden. Irà incendi, iracundia exardescere; exstare, inflammari.
 stooringe / stoorenisse. Turbatio, interpellatio, g. onis, f.
 stoot. Pulsus, impulsus, g. sus, idus, g. ctus, collisus, g. us, m.
 stoot-degen. Pugio, g. onis, m. sica, g. cz, f.
 stooten / douwen. Tondere, p. tundi, f. tulum & tanlum, pullare, p. avi, f. atum & trudere, p. trudi, f. trufum; impellere, p. impulsi, f. impulsus, propellere, p. propuli, f. propullum.
 stooten met de hoornen. Ferire, petere cornibus,

stooten / ergens tegen stooten. Allidere, collidere, illudere, p. lisi, f. liseum; impingere, p. impigi, f. impactum, offendere, p. fendi, f. tenium.

sich ergens aanstooten / peewers in beters gert worden. Offendi vel scandalizari in aliquo.

stooten / stampen. Terere, p. trivi, f. titum, pinfere, p. pinti & pinsui, f. pinsum, pinlitum & pitum.

stooter / scamper. Pistillum, g. li, n.

stooter / geldt. Drachma, g. mz, f.

stoot-kant. Ora, g. rz, f.

stoot-hoofden. Anetare, confiscare, p. avi, f. atum.

stoot-hoofdigh. Contentiosus, refractarius, obstinatus, a, um, p. uicax, g. cacia, o.

stootigh. Cornupeta, g. rz, m.

stootsel. Offendiculum, g. li, n.

Stoppel / koren-halm. Stipula, g. rz, f. culmus, g. mi, m.

stoppelen / plumpen krijgen. Primas pennas emittere.

stoppelen / potten / geldt bergaderen. Corradere nummos.

stoppelen / manbaer worden. Pubescere, *sine prat. ant sup.*

stoppel-gans. Anser stipulas pascens.

stoppel-haeriken. Lanugo, g. ginis, f.

stoppel-rarpe. Rapum minusculum.

stoppel-bedet. Pluma tenerior.

Stoppen / toefstoppen. Stipare, obstopare, oppilare, obturare, p. avi, f. atum; obstruere, p. struxi, f. stratum, r. acc.

stoppen / dicht en dick waecken. Adstringere, p. strinxo, f. strictum; densare, condensare, p. avi, f. atum, r. acc.

stoppende medicijne. Medicamentum sripticum.

stoppen een scyip. f. Calefateren. Rimolas stipare naves, lacera reficere navigia.

stopper. Stipator, obstopator, g. oris, m.

stopper van klederen. Consutor, g. oris, m.

stopfel. Obturamentum, g. ti; operculum, cooperculum, g. ti, n.

stojm / bestojminge. Impetus, g. tās, m. impressio, oppugnatio, g. onis, f.

stojm-dach / gallerije. Pluteus, g. tei; musculus, g. li, m. vinea, g. nez, f.

stojmen. Oppugnare, p. avi, f. atum, r. acc.

stojm-gat / bzeffche. Labefatio muri.

stojm-hoet. Galea, g. lez, f.

stojm-katte / stojm-rani. Vinea, g. nez, f. aries, g. rietis, m.

stojm / alarm. Classicum, g. ci, n.

stojm-klocke. Campana classica.

stojm slaen. Classicum canere: ad arma ciere.

stojm / stojmwint. Turbo, g. binis, m. procella, g. rz, f. nimbus, g. bi, m. procellosa tempestas.

stojm-nachtigh / stojmigh. Turbidus, tempestuolus, procellolus, impetuolus, a, um, o.

stojm-baere / stojmbuyp. procella, g. rz, f. stozten / uytgieten. Fundere, effundere, profundere, p. tudi, f. lufum, r. acc.

stozt / schoten / adag. Homo prodigus.

stoztbat / f. onderbat. Excipulus, i, m.

stozt luun Vappa, g. pz, f.

stobe / waam-plaerse. Hypocaustum, g. li; tepidarium, g. ri, n. aetuarium, ri, n.

stobe / badt-stobe. Balneum, g. nei, n.

stobe / stooften booy de byouwen. Aethra-num, g. ni, n.

stooften / sinogren. Fovere, p. fovi, f. forum, vaporare, p. avi, f. atum, r. acc.

stooften-meester. Balneator, g. oris, m.

stooftinge. Fetus, g. tās, m. tomentum, g. ti, n.

stout / bermeten. Audax, g. dacia, audens, g. dentis, temerarius, a, um, o.

stoutachtigh. Audaculus, teroculus, a, um, o.

stout / kloeck. Strenuus, intrepidus, a, um, o.

stont / ontsehaamt. Effrons, g. fontis, o.

stout in 't sprecken. in bonum. Liberi oris, ingeniu oris.

stout in 't sprecken. in malum. Procax, g. cacia, o. Effrenis oris: procacioris lingua.

stoutelyck / byghelyck. Liberè, ingenue, adv.

stoutelyck / kloeckelyck. Audacter, audenter, iatrepide, adv.

stoutelucken / bermetelycken. Temere, confidenter, praesidenter, arroganter, adv.

stoutigheyt / kloeckheyt. Audacia, g. ciaz, strenuitas, g. tatis, f.

stoutigheyt / bermetentheyt. Temeritas, g. tatis: confidentia, praesidentia, g. tiaz, f.

stoutigheyt / byghigheyt. Libertas, ingenuitas, g. tatis, f.

Stouwen. Agere, p. egi, f. actum; ducere, p. duxi, f. ductum; impellere, p. impulsi, f. impulsus; propellere, p. propuli, f. propulsus, r. acc.

stouwer. Adactor, impulsor, propulsor, g. oris, m.

stouwinge. Adactio, perpulso, g. onis, f.

stracks / recht uyt. Recta, directe, adv.

stracks / terstont. suavi temp. Confessum, statim, mox, extemplo, adv.

stracks / terstont / prateris temp. Jam primum, adv.

Strale. Radius, g. dii; splendor, g. oris, m.

strael / Holl. Fl. Stimulus, g. li; aculeus, g. lei, m. spiculum, g. li, n.

straelen. Radiare, irradiare, p. avi, f. atum, r. acc.

straelen / steken. Pungere, p. pupugi & punxi, f. punctum, r. acc.

straelen der oogen. Acies oculorum.

Stratme. Vibex, g. vibicis, f.

Strate

Stræte. Platea, g: tez, via, g: viz, f. vicus, g: ci, m.
straet-arbepder. Bajulus, gerulus, g: li, m.
straet-beure. Antica, g: cz, f.
in bolle stræte. Publicè, adv. In propatalo: coram omnibus.
ban stræcte tot strætte. Vicatim, plateatim, adv.
stractien. Angipontus, g: ti, m. vel angiportum, g: ti, n.
straet-maere. Vulgisermo: vulgi fabella,
straet-mooder. Eluvies, g: vici, f.
straet-roover/straet-schender. Latro, g: tro-mis, grassator, g: oris, m.
straet-rooverje/straet-schenderje. Latrocinium, g: nii, n.
straet-rooben/straet-schenden. Latrocina-rii, p. atus, dep.
straet-slijger. Orosius, deambulator.
straet-bercken/ S. Antonis bercken. Porcus aphectus.
straet-bercken / huple hoere. Scortum vile: cloaca libidinosorum, meretrix diobolaris.
straet-wagen. Plaustrum, g: stri, farracum, g: raci, n.
Stræven/ met geweld afnemen. Vi ad ali-quid dandum cogere; vi auferre, tollere, eriorere, violenter extorquere.
strafkebel. Rigidus, durus, austerus, ferus, savus, a, um, asper, pera, perum, ferox, a-trox, g: trocis, o.
strafbaer / straffens weirt / strafweirdig. Puniendus, vlectendus, a, um, o. poenâ di-gnus, poenobnoxius. (g. lis. o.
strafbaer / berispelijck. Reprehensibilis, e,
straffe aen 't lichaem. Poena, g: nz, f. suppli-cium, g: cii, n.
straffe in gelde/ amende. Multa & multa g: tia, f.
straffe met woorden/berispinge. Reprehen-sio, correptio, g: onis, f.
straffelijck / ernstelijck. Severiter, severè, rigide, asperè, adv.
straffen aen den lybe. Punire, p. nivi, f. nitum, plectere, p. plexi, aliàs plexui, f. plexum, r. acc. Afficere supplicio, capitaliter in ali-quem animadvertere: multare morte; sup-plicium capitis vel mortis de aliquo sumere ad mortis supplicium rapere.
straffen in geit boete slaen. Multam pecu-niariam imponere, irrogare, statuere, dicere, r. dat.
straffen met woorden. Arguere, redarguere, p. argui, f. argutum; carpere, p. carpsi, f. car-ptum; reprehendere, p. hendi, f. hensum, increpare, p. crepui, f. crepuitum, r. acc.
straffer. Punitor, castigator, g: oris, m.
straffep/straffigepdt. Rigor, g: oris, m. Severitas, austeritas, g: tatis, t.

Strale/f. Stræle. Radius, ii, m.
Stram/stryf in de leden. Strigolus, rigidus, a, um, o.
stram/moede ban gaen/werken/ &c. Lassus, a, um, o. f. Fractus labore, itinere, &c.
stramme leden. Membra defatigata, rigida, labore fracta.
strame. Videx, g: bicis, f.
stramijn/ f. slammijn. Staminium textum.
Strandt aen de zee. Littus, g: toris, n. acta, g: & a, f.
stranden. Impingere in littus.
strangh/ strenge/strangen. f. strength. Stri-ctus, a, um, strenge. Iringere, p. nxi, f. & um.
stratageme/strijgslift. Stratagema, g: matis, n. Dolus militaris: ars fallendi hostem.
stræet/ f. Stræet. Platea, g: f.
strecken/uptrecken. Tendere, intendere, di-stendere, p. tendi, f. tensum & tentum, ex-pandere, p. pandi, f. pansum, r. acc.
strecken/ur: Het streckt tot sulken ende. in eum finem tendit: eò tendit: vergit in illam finem, het streckt tot mijn achter deel. Cedit, vergit, tendit in meum damnium, prjudicium, incommodum.
strecken ende recken de leden. Pandulari, p. atus, f. atum, dep. (onis, f.
streckinge. Extensio distensio, expansio, g: streel. Pecken, g: stinis, m. strigilis, g: lis, f.
steelen. Peckere, p. pexi & pexui, f. pexum. pechinare, p. avi, f. atum, r. acc.
streten/blepen. Mulcere, demulcere, p. muls, f. mulsium, r. acc. adulari, p. atus, dep. r. dat. vel acc.
Streke. Via, g: viz: plaga, g: g: regio, g: onis, f. tractus, g: & a, m.
streke/ strepe. Vibex, g: bicis, f.
Strene/ streck. Linea, g: nez, f. lineamen-tum, g: ti; filum, g: li, n.
strennen des aensichts. Ductus faciei, linea-mentum vultus.
Streme garen/ f. Stringe. Spira filacea.
Strength/ strenge/ straf. Rigidus, durus, so-verus, atus, strictus, a, um, o.
strengighept. Rigor, g: oris, m. f. avitia, g: tiz: severitas, g: tatis, f.
strengighlyck. Strictè, arctè, leverè, adv.
strenghel. Catarrhus equorum cum anthelitis dif-ficultate.
strepe. Stria, g: striaz; linea, g: nez, litura, g: rz, f.
penanden een strepe setten. Deludicè ali-quem: illudere alicui.
strepren. Striare, lineare, p. avi, f. atum, r. acc. Lincis distinguere.
Strepen/ Holl. Niti, eniti, p. nifus & nixus; moliri, p. molitus, dep.
streyen/ f. stroopen. Distingere, inxi, idum.
strick/ strop/ hood/ de. Laqueus, g: quei; funus, g: nis, m.

frick/knoop. Nodus, g. di, m.
frick/bedzogh/laegen. Insidix, g. diarum, f.
pl. num. tendicula, g. lz, f. laqueus, g. quei, m.
fricken. Stringere, constringere, p. strinxi, f. strickum; neckere, connectere, p. nexui vel nexi, f. nexum, nodare, p. avi, f. atum, r. acc.
frick-hofen. Perones, num, m. *pl. num.*
Strickt/navw. Arctus, strictus, contractus, a, um, o.
stricktelyck/nav/engh. Strictè, angustè, *adv.*
stricktelyck/scherpelyk. Severè, serio, *adv.*
Extra jocum.
strieleleu/struypckelen. Vacillare, cespitare, p. avi, f. atum, Grefu nutare.
Strycken/smeiten. Linere, p. levi, f. litum; illinere, p. levi, f. litum; ungere, p. unxi, f. unctum, r. acc.
strycken/essen maeken. Aquare, exquare, p. avi, f. atum, r. acc.
strycken/los maecten. Remittere, p. misi, f. missum, relaxare, p. avi, f. atum, r. acc.
het zept strycken. Vela demittere vel contrahere.
gaen strycken/door gaen. Abire, eo, p. abivi, & abii, f. abitum; discedere, p. celsi, f. celsum.
stryckhout. Hostorium, g. rii, n. radius, g. dii, aquator, g. oris, m.
stryden/bechten. Certare, decertare, dimicare, pugnare, p. avi, f. atum; configere, p. sici, f. sictum; consistare, praeliari, p. atus, f. atum, dep.
stryden/twisten/ met woorden argueren. Contendere, p. tendi, f. tensum & tentum, rixari, jugari, altercari, p. atus, f. atum, dep.
stryder. Bellator, g. oris, m.
strydigh/dat in twist staet. Controversus, rzeligiosus, contentiosus, a, um, o.
strydt. Certamen, g. minis; praelium, g. lii, n. pugna, g. nz, f. confictus, g. atus, malc.
om strydt. Certatim, *adv.*
strydtbaer. Fortis, e, g: tis; bellicosus, a, um, militaris, e, g: tis; pugnax, g: nacis, c. Strenuus in armis: manu promptus; strenuus & insignis bellator.
strydtbaerlyck. Bellicosè, *adv.*
strydtbaene/ strydtplaetse. Arena, g. nz; palstra, g. strz, f.
strydt-reden. Oratio contentiosa.
Stringe. Funis, g: nis, m. vinculum, g. li; lorum, g: ri, n. restes, g: stium, t. *pl. num.*
stringe gaerens. Spira silacea, orbis silaceus.
stringe haets. Cirrus, g: ri: cincinnus, g: ni, m.
Strobbe. Frutex, g: ticus, m.
stronck. Truncus, g: ci, sipes, g: pitis, m.
stronck/afkomst des geslachts. Stirps, g: stirpis; progenies, g: nici, f.
stroncken. Truncare, detruere, decurtare; amputare, p. avi, f. atum, r. acc.

stronck-ropke. Quercus tonsilis.
stronkelen. Cespitare, tiubare, p. avi, f. atum.
stronkelende peydt. Equus cespitator.
stronkelinge. Offensio, offensatio, g: onis, f. offendiculum, g. li, n.
stronk/vuyplighept. Stercus, g: conis, n. merda, g: dz, f.
stronkpot. Lalanum, g: ni, n.
stronkborre. Res frivoia.
stroom. Stramen, g: minis, n. stramenta, g: torum, n. *pl. num.*
stroom-boter. Butyrum hiemale.
stroom-halw/ stroom-pyppe. Culmus, calamus, g. mi, m. fistula, g: lz, f;
stroom-knoop. Geniculum, g: li, n.
stroom-sack. Culcita straminea.
van stroom/ stropen. Stramineus, a, um, o.
stropen-kozf. Filcina, g: nz, f. fiscella, g: lz, f;
stroom. Fluxus, g. xus, m unda, g: dz, f. Curfus aqua: cursus amnis.
stroom/ geryde. Aëtus, g. atus, m, *Maris crescentis & decrescents commotio.*
tegen stroom. Adverso flumine.
met den stroom. Prono, secundo flumine.
stroomen. Fluctuare undare, p. avi, f. atum.
stroomdysch. Piscis fluvialis. (m.
strop/stropf. Strop. Nodus, di, laqueus, ei,
stropen/ schilleren. Glubere, deglubere, p. glupsi, f. gluptum; distingere, p. strinxi, f. stricum, r. acc.
stropen/rooben. Grassari, latrocinari, p. atus, f. atum, dep.
strop-vest. Spelzum, g: læi, n. Latronum latibulum.
stropbel der slangen. Vernatio, g: onis; leberis, g: ridis, f.
strop-ba st. Laqueus, g: quei, m restis, g: sis, f. funis, g: nis, m.
stroppade/ stroppe la kozde. Rechamus, cruciarius: cruciaria trochlea; pendulz trochlez tormentum.
stroppade geben. Tollere in cruciariam trochleam: pendulum librare in cruciaria trochlea: torquere cruciaria trochlea.
het stoppaderen. Dejectus à rechamo cruciario.
stroppen/ met eenen strop binden. Stringere, p. strinxi, f. stricum, r. acc.
strop-hagh. Decipula, g: lz: tranenna, g: nz, f.
stropieren. Mutilare, p. avi, f. atum.
strote. Jugulus, g: li, m jugulum, g: li, neut.
strote-knobbeljen. Larynx, g: yngis, f.
strop/ f. strop. Stramentum, i, n.
stropen/saepen. Spargere, p. sparsi, f. sparsum; dispergere, p. spersi, f. persum, r. acc.
stropfel. Stramentum, g: tij; substramen, g: minis, n.
stubby. Frutex, g: ticus, m.
struuck/ f. stronk. Truncus, ci, m.

strubelen/ *Fl.* Horrere, i'horrere, p. horri, *sine sup.*
 struieren/ *Fl.* Dispergere, p. sperli, f. sper-
 sum, r. acc.
 struwiers/ *Fl.* Sparsum, *adv.*
 strupck. Strips, g. stirpis, d. frutex, g. tricus,
 mast.
 strupckbosch. Fruticetum, g. ti, n.
 strupck-roovert. Latro, onis, m.
 strups/ strupsvogel. Struchio, g. onis,
 struthius, g. thii, m.
 strups-meese. Parns cristatus.
 struphe. Striblica, placenta, g. rz, f. laganum,
 g. ni, n.
 stuck. Frustum, segmentum, fragmentum,
 g. ti, n.
 boom stuck. Egrogium facinus.
 een stout stuck. Audax facinus: facinuste-
 merarium.
 een siele stuck. Scelus, g. leris: flagitium,
 vitium, g. tii, n. Facinus malum, impro-
 bum, perversum: crimen cum turpitudine
 & dedecore conjunctum.
 stuck-boefs/ stuckfielts/ stuckschelms.
 Nebulo, g. lonis; scura, g. rz, nequam,
 m. *indecl.*
 stuck-gelts. Nummus, g. mi, m.
 stuck-geschts. Tormentum zneum,
 stuck-laecten. Ponsi massa: rextum la-
 neum vicenarum ulnarum.
 stuck-lants. Fundus, g. di: ager, g. gri, m.
 stuck-schildertje. Icon, g. onis, imago, g.
 ginis, f. picta tabella.
 stuck-wercks. Opus, g. peris, n.
 stucken ban een proces. Auctionitates li-
 tis: documenta litis.
 stuck/ deel ban een geheel. Membrum,
 g. bri, n. pars, g. ris, f.
 stuck ban een boeck. Tomus, g. mi, m.
 stuckoken. Frustulum, g. li, n. particula, g.
 lz, f.
 stuckswijs/ met stucken/ in kleine stuc-
 ken. Membratim, particulatim, frustulim,
 articulatim, frustulatim, *adv.*
 student. Studiosus, a, um, o.
 studeren/ leeren. Discere, condiscere, p. di-
 dici, *sup. caret, r. acc.* Litteris operam dare:
 litteris studere: Litteris incumbere.
 studie/ sozghbuldigheyt/ affectie. Studium,
 g. dii, n. cura, g. rz: sollicitudo, g. dinis, f.
 studie/ occupatie in de vyse kunsten. Stud-
 ium litterarum: Studium litterarum.
 de studien/ den tyde dat men studeert.
 Studii litterarii curriculum; litterariz pal-
 straz studium.
 studoit. Muscum, g. szii, n.
 stuer/ stueren bol. Torvus, austerus, a, um;
 trux, g. trucus; ferox, g. rotis, o.
 stuer-gesicht. Aspectus ferrox.
 stuer-sien/ stueredollen. Truci & feroci

vultu intueri.
 stuerigheyt. Torvitas, asperitas, ferocitas,
 g. tatis, f.
 stueriglyck/ stuerlyck. Torvè, asperè,
 ferociter, *adv.*
 stulpen/ f. stelpen. Obstruere, uxi, uctum,
 stipare, avi, atum: Restringere, inxi, ictum.
 sturte/ schore. fulcrum, g. cii; fulcimen-
 tum, g. ti, n.
 stuten/ ondersetten. fulcire, f. fulcire,
 p. fulsi, sulum, r. acc.
 stutters/ frepten. Tibicines, g. num, m.
 antedides, g. dum, f. pl. num.
 stuten/ wederhouden/ doen stille staen.
 Detinere, retinere, p. tinui, f. tentum; re-
 primere, p. pressi, pressum, r. acc.
 stupck. Concussus, g. lus, m.
 stupcken. Quater, tio, p. quassum,
 concutere, incutere, tio, p. cussu, f. cussum;
 r. acc.
 stupcken/ met noten int' putteken spelen.
 Ludere nucibus ad scrobem.
 stupckinande. Qualus, g. li, m.
 stupckbloeme. Pappus, g. pi, m.
 stupckhaer. Lanugo, g. ginis, f.
 stupckneel. Pollen, g. linis, n.
 stupckfant. Glarea, g. rez, f.
 stupcke. Spasmus, g. mi, m. convulsio, onis,
 f. Deliquium, f. *sive* defectio animi.
 stuppen/ f. neppen/ reberentie doen. Re-
 verentiam prestare; Reverenter genu sub-
 mittere, poplitem inflectere: incurvare,
 inclinare, p. avi, f. atum, r. acc.
 stupten/ Hell. wederborten. Resilire, p. lii,
 f. resulum: resutare, p. avi, f. atum.
 niet stupten/ niet deugen. Nihil valere,
proprie dicitur de pia non resutare.
 stupten/ poffen. Jactare, ostentare, p. avi,
 f. atum. f. Vanteren. Gloriari, p. atus,
 dep.
 stupter/ stuptbos. Thrafo, g. onis; ostenta-
 tor; jactator, g. oris, m.
 stupten. Pulverem excitare: pulverem spar-
 gere.
 stupbet. Sesterius, g. tii, m. *male* As, assis.
 subalterne/ die onder eenen hoogheren
 staet. Subditus, substitutus, subjectus, luc-
 centivus, a, um, o. Subditus & interior.
 subalterne banke. Interior curia: infe-
 rius tribunal: tribunal secundarium.
 subalternen rechter. Interior vel secunda-
 rius judex: interioris tribunalis judex.
 subbelen. Titubare, cespitare, p. avi, f.
 atum.
 subdiaken. Subdiaconus, g. ni, m.
 subhastatie/ opndare verkooping. Au-
 ctio publica: ad nactam venditio: lectio-
 nis venditio.
 by subhastatie verkoopen. Auctionari, p.
 atus, f. atum, r. acc. Auctionem facere:
 sub-

sub hastâ vendere: hastâ posita vendere.
subject/onderdanigh. subditus, subjectus, a, um, o.
subject/aen pet onderwoopen. Obnoxius, a, um, o. ut: subject aen de doodr. Obnoxius mori, subject aen't grabel. Calculo obnoxius. subject aen dieberge. In furtum pronus.
subject/materie/stoffe/daer van ghehandelt woort. Argumentum, g. ti. thema, g. matris, n. materia, g. rix, f.
subject/de occasie van pet. Occasio, g. onis, f.
subjectie / als men aen pet verbonden is. servitus, g. tutis, t. obsequium, g. quii, n.
subjectie/onderdanigh pet. submissio, onis, f. obsequium, g. quii, n.
in subjectie zyn van eenen anderen. Alienus esse juris, arbitrii, imperii: alienus esse jurisdictionis.
subijt/niet boozsien. Repentinus, subitaneus, a, um, o. Minime prævius.
subijtelijck/onboozsieneijck. Subitò, repente, repentino, *adv.*
subijgeren/ronderbrengen. Domare, p. domui, f. domitum: subigere, p. subegi, f. subactum, *r. acc.*
subjoeren/toemaken. Instruere, p. struxi, f. struatum: lubomare, p. avi, f. atum, *r. acc.* Ad facinus vel scelus conducere, instruere, inducere, invitare, pellicere.
subjoeren/in plaetse van eenen anderen stellen. subrogare, p. avi, f. atum: substituere, p. sivi, f. situtum: sufficere, cio, p. feci, f. factum, *r. acc. rei cum dat.*
subsidie/hulpe. Auxilium, g. lii: subsidium, g. dii, n. suppetiæ, g. tiarum, f. *pl. num.*
substantie/'t wesen selve van pet. substantia, g. tix, f.
substantie/het sap oft mergh/oft beste van pet. substantia, g. tix: medulla, g. lxx, f.
substantie/'t principaelste van pet. Caput rei: rei summa.
substanties/ bel saps. succosus, a, um, o. Succo plenus, succo relevus; succo & medullâ diffusus.
substantie / dat de saecke principaelijck raekt. substantialis, c, g. lis, o. Iplam rei essentiam concernens.
substitueren/ f. subjoeren. Subrogare, avi, atum.
substitut. Vicarius, g. rii; substitutus, g. ti, m.
substitutie/als men eenen anderen in sijne plaetse stelt. subrogatio, substitutio, g. onis, f.
subtyl/scherpsinnigh/geestig. Acutus, argutus, ingeniosus, a, um; subtilis, c, g. lis, o.
subtyl/sijn dun. subtilis, exilis, g. lis; tenuis, c, g. nuis, o.

subtylighept/geestighept. Argutiz, g. tiarum, f. *pl. num.* Acumen, g. minis, n. subtilitatis, g. atis, f. Ingeniacumen.
subtylighept/synighept. Tenuitas, exilitas, g. tatis, f.
subtylijcken/met berstande. Acute, argute, peracute, perargute, *adv.* Magno acuminē.
subtylijcken/dunneken. Subtiliter, tenuiter, exiliter, *adv.*
subtyliseren/scherpsinnigh maerken/ de sinnen scherpen. Acuerē, ex acuerē, p. acui, f. acutum, *r. acc. ut: de sputeren ende discouseren scherpt de sinnen ende den geest.* Disputationes & discursus ingenium accunt.
subtyliseren/met scherpsinnighept de handelen. Acutius excutere: argutius expendere, *r. acc.*
eene sware materie subtiliseren. De obscuro argumento subtilius disputare: arduam quzitionem subtiliore disputatione persequi, tractare.
subtyliseren/ sijnzies stampen/ subtiliter comminueren. *r. acc. ut: de specerpe subtiliseren.* Aromata in tenuem pulverem commolere.
succederen/in eens anders plaetse komen. succedere, p. cessi, f. cessum, *r. dat.* successorum fieri alicujus, decedentis locum occupare.
succederen/lucken/wel vergaen. Feliciter cedere: feliciter succedere: prospere cadere, evenire: ex voto cadere vel cedere; bene vertere, felicem habere exitum: ex sententiâ cedere.
qualijck succederen/qualijck lucken. Male cadere: sinistre evenire, improl. cre cadere.
succes/uytganch. successus, g. sūs, exitus, g. tus: finis, g. nis, m.
succesent/ die in eens anders plaetse komt. successor, g. oris, m. hares, g. redis, c.
successe. successio, g. onis, f.
succesibelijck. Perpetuā serie: continuā serie; continuatâ consecutione.
succinerelijck/ in't kozt. succināte, breviter, summam, *adv.* paucis, *abl. abs.*
suchte/uchtinge. Gemitus, g. tūs, m. suspirium, g. rii, n.
suchten. Gemere, ingemiscere, p. gemui, f. gemitum, suspirare, p. avi, f. atum. Ducere suspiria, trahere suspiria.
suchtigh/ f. sieck. Agrotus, morbo affectus correptus, oppressus.
suckelen/ballen. Lapsare, cespitare, vacillare, tiubare, p. avi, f. atum.
sucketen/ arm zyn. Vitam trahere miseram zrumnosam.

sucke

fackelen / met quade soztupne oft tegens
 spoet bestreden woerden. Variis fortunæ
 & aduersitatum casibus jactari.
 fackeler / rampsaligh. Miler, ra, rum: ærum-
 nosus, a, um, o.
 fackelinge / tegenspyet. Misericordia, g. riz: ærum-
 na, g. nz: aduersitas, calamitas, g. tatis, f.
 fackelinge / iobbellinge. Cespitatio, offensio,
 g. onis, f. offendiculum, g. li, n.
 gemanden een fackelinge geven. Pulsare,
 verberare, p. avi, f. atum: terite, sine prat. aut
 sup. percutere, tio, p. culli, f. culum, r. acc.
 Verberibus excipere, r. acc. Alapam impin-
 gere; manus inferre, r. dat.
 fuden / f. supden. Austrinus mundi tractus.
 fuer. Acidus, acerbus, acidulus, acetosus, a,
 um, o.
 suere fausse. Oxyporum, oxigarum, g. ri, n.
 sueren arbeidt. Labor gravis, summus, mo-
 lestissimus, durus.
 suer geldt. Merces duro labore parata.
 suer-bachhups / suere-ronie. Austerns, le-
 uere, a, um; asper, ra, rum, o. Aspectu qui
 est terrico: frons nubila, obducta, caperata.
 sueremelck. Oxypala, g. lz, f.
 suerachtygh. Acidulus, subacidus, a, um, o.
 suerckel. Oralis, g. lis: acetosa, g. lz, f. herba.
 suerbergh / Dreessem / besbergh. Fermentum,
 g. ti, n.
 sueren / suer woerden. Acere, accelere, p. acui,
 sine sup.
 sueren / suer ballen. Molestum esse, multo
 labore & tædio constare.
 suer maken. ut. Op maectt imp't soo suer.
 Difficile & molestum mihi reddis: diffi-
 lem & morosulum te præbes.
 dat niet suer / en soet niet. Quæ non gravia
 non trauia. Dulcia non meruit, qui non
 gustauit amara.
 suerighept / suerte. Acor, g. oris, m. acritudo,
 g. dinis, f.
 suerelick. Acidulè, acerbe, adv.
 suerelick met groote moepte. Magno tæ-
 dio & fastidio, duro gravique labore.
 suer sien. Caperare frontem, corrugare fron-
 tem: contrahere supercilium.
 suer / f. soet. Dulcis, is, e, o.
 sus / dweipende / suffier. Delirus, a, um, o.
 sussen / dwelpen. Delirare, p. avi, f. atum,
 hallucinari, p. atus, f. atum, dep.
 sufferije / suffinge. Delirium, g. ri: delira-
 mentum, g. ti, n. deliratio, g. onis, f.
 sufferinck. Annulus annulis innexus.
 sufficient / bequaem. Idoneus, a, um, o. Qui
 par est oneri.
 sufficient / machtigh / rick genoegh om pet
 upt te hoeren. A facultatibus bene paratus,
 fortunatum latis habens: in fortunatum
 idoneis copiis existens.

sufficientelick. Sat, abunde, satis, adv.
 sufficientie / sufficiente quantitept. Idonea
 copia, copia quæ latis sit.
 sufflet / mupte schje. Alapa, g. pz, f. Colaphus,
 g. phi, m.
 sufflet geven. Alapam vel colaphum impin-
 gere.
 suffragen / bicaris ban eenen Bisschop.
 Chorepiscopus, g. pi, m.
 suffragie / bops / keurstemme. Suffragium,
 g. i, n.
 sijn suffragie / oft bops geven. Suffragari, p.
 atus, f. atum, dep. Suffragio favere, r. dat.
 De suffragien bergaderen. Suffragia collige-
 re, rogare, cogere, exigere.
 sul / een goeden slechten armen sul. Homo
 ignarus, imperitus, ineruditus, nulla bona
 literatura imburus.
 sulck / sulckectep / sulckes. Talis, e, g. lis, o.
 ejuimodi, hujusmodi, istiusmodi. O. indeal.
 sulcker / f. suerckel. Oxalis, is, f.
 sulle / Fl. dozzel. Limen, g. minis, n.
 sulle / heppael. Publica, g. cz, f.
 sulter / Hell. pekels. Muria, g. riz: salugo, sal-
 sitago, g. ginis, f.
 superbe / f. Hoogbeirdig. Superbus, a, um, o.
 superflu / te vele. Immoderatus, immodicus.
 superfluus, a, um, o.
 superflu / onmoedig. Supervacaneus, a, um,
 o. Non necessarius.
 superflu / te vergeefs. Inanis, e, g. nis: inuti-
 lis, e, g. lis, o.
 superfluitept / oberbloedighept. Redundan-
 tia, g. tiz: copia, g. piz: ubertas, g. tatis, f.
 Immodicæ rerum copia & ubertas: major
 affluentia.
 superstitie / oberstallighept / bp-geloof /
 valschen schyn van Godes dienst ge-
 fondeert in dwalinge. Superstitio, g. onis, f.
 Pietatis vana species, umbra: religionis
 falsum specimen.
 superstitiens / oberstalligh / bpgeloobigh.
 Superstitiosus, a, um, o.
 superstitieuselyck. Superstitiosè, adv. Inani
 pietatis specie.
 supplier / f. Cippier / f. Stockwaerder.
 Phylacida, g. z, m. cippi cultos.
 supplieren / beruilen 't gene dat gebzeekt.
 Explere, supplere, p. plevi, f. pletum, r. acc.
 supplican. Supplex, g. plicis, o.
 supplicatie / requeste. Libellus supplex, sup-
 plex petitio, postulatio.
 supplieren / bidden. Supplicare, p. avi, f. atum,
 r. acc. supplicem orare, petere, postulare,
 obsecrare, rogare.
 support / gunste. Gratia, g. tiz, f. favor, g.
 voris, m.
 support / hulpe / secours. Gen. opis, acc. opem
 abl. ope, f. auxilium, g. lii: subsidium, g. lii, n.
 sups

suppoztabel/berdzægelyck. Tolcran Jus, a, um; tolerabilis, e, e. lis. o.
 suppozteren/berdzagen. Ferre, fero p. tuli, f. latum: fuffere, tero, p. sustuli, f. sublatum: tolerare, p. avi, f. atum: pati, tior, p. passus, dep. r. acc.
 suppozteren/gunflich zyn/dooz water ende hier dragen. Favere, p. favi, f. fautum, r. dat. Alicui adesse favore: alicui se fautorem præbere: aliquem favore tegere: alicujus partes studiose tueri.
 suppozteren/ouder teken/onderstellen/up tmaecken/toestellen/bercieren/quaet in plaets van goet leggen. Subjicere, cio; p. jeci, f. jectum: subdere, p. subdidi, f. subditum: supponere, p. posui, f. posui: um: substituerre, p. tui, f. tutum, r. acc.
 supposeren/neimen dat pet soo zp. ur: Laet ons dat supposeren / oft genomen dat het soo is. Demus, faciamus, ponamus, statuamus ita esse. Esto.
 suppositie / dat bedriegelck in plaetse van het oprechte gestelt wozt. Subditiuus, adulterinus, a, um, o.
 suppositie / dooz bedroggh berckegen. Suppositiuis, subditiuus, a, um, o.
 suppositie / het toegeven dat pet so zp. Positio, g. onis, f.
 dalsche suppositie. Positio ejus quod non est: positio pro certo quo certum non est.
 niet suppositie. Ut hoc ponamus: ut pro vero ponamus: ut hoc certum esse statuamus.
 suppositorie. Medica balanus: glans medica. supposit / onderdaen. Subditus, g. ti, m.
 supprimeren/berdonkeren/berdzucken/onderhouden/denken. Comprimerre, supprimere, p. pressi, f. pressum, r. acc.
 supprimeren/te niet doen Abolere, p. abolvi, f. abolitum: tollere, p. sustuli, f. sublatum; rescindere, p. scidi, f. scissum: supprimere, p. pressi, f. pressum, r. acc.
 surgje. Chirurgia, g. græ, f.
 surgjn. Chirurgus, g. gi, m.
 surplus/den oberfchot. Reliquum, g. qui, n.
 surplus/toemaes. Auctarium, corollarium, g. rii, n.
 sus/soo. Sic, ita, adv.
 sus en soo. Utinque, quomodocumque, adv.
 susdanigh. Talis, e, g. lis, o. hujusmodi, ejusmodi, o. indecl.
 sus. Se! Interjectio indicendi silentii.
 sussen / paepen. Sedare, p. avi, f. atum, r. die.
 suspect/berdachtigh. Suspectus, a, um, o. r. gen. vel abl.
 suspens / in twyffel staende / die noch niet geresolbeert en is. Dubius: incertus, suspensus, a, um, o. Animi dubius: animo hrens: incertus consilii.
 de sacche staet in suspensie, Res est in du-

bio, res est in incerto.
 Zuster. Soror, g. roris, germana, g. nz, sam. migns vader zuster. Amica, g. rz, f. minner moeder zuster. Matertera, g. rz, f. zuster alleen van Vaders wegen. Soror patruelis.
 zuster alleen van JDoeders wegen. Soror matruelis.
 zusterken. Sororcula, g. rz, f.
 zusterlinck/myn zusters man. Sororius, g. iii, m.
 zusters ende bjoeders. Amitini, g. norum, m. pl. num.
 zupcker. Sacchar, g. charis; saccharum, g. ri, n. mel calamites: mel arundineum.
 zupcker-backer. Saccharius, g. sii, m. Plafte vel sietor sacchararius.
 zupcker-bzoet. Meta sacchari: conus sacchararius.
 zupckeren / zupcker in iet doen. Saccharo condere, perfundere, imbuere.
 zupckeren/miet zupcker bestropen. Saccharo asperere, coningere, illinere, r. acc.
 zupcker-moulen. Mola sacchararia.
 zupcker-lacphen. Trageatotheca, g. cz, f.
 zupcker-pee. Silarum, g. ri, n. Daucus niger.
 zupcker-riet. Canna mellaria; arundo sacchararia.
 zupcker-wortel. Silarum, g. ri, n.
 zupkerpe / f. Cicorpe. Cichorium, g. ii, n.
 zupden / zupde / 't quartier des wereltes nae den middaggh. Meridies, diei, m. Austrina orbis regio vel plaga: Austrinus mund tractus.
 zupdelgck. Austrinus, Notius, meridianus, a. um; australis, meridionalis, e, g. lis, o.
 zupden-windt. Aufer, g. stri; notus, g. ti, m.
 zupd-zupd-west. Libonotus, g. ti, m.
 zupd-zupd-oost. Euronotus, g. ti; Phoenicias, g. ciz, m.
 zupgelinck. Lactens, g. tentis, o.
 zupgen/de bozsten trecken. Sugere, p. suxi, f. lactum. Ducere ubera.
 zupgen/foogen/ te zupgen geven. Lactare, p. avi, f. atum, r. acc.
 zupger/die zupgh. Suctor, g. oris, m.
 zupger/misnaeckjel by de bjozwen. Sanguisuga, g. ez, m.
 zupginge / t zupgen. Suctus, g. ctus, male.
 zupghlam / zupghbercken. Subnumus, g. mi, m.
 zupl / Holl. pilaer. Columna, g. nz, f.
 zuploore. Homo demissis auriculis, & metaph. Pusillanimis, e, g. mis, o. Homo abjecti & demissi animi.
 zupl-ooren. Auriculas demittere, & metaph. Abjecto esse animo.
 zupl-nozigh. Anxius, a, um; zger, gra. grum, o.
 zuppe/zeupe/sope. Haustus, g. ctus, m.
 zupz

suppachtigh. Jurulenus, a, um, o.
suppelgh / dat kan gesopen worden. Sorbilis, e, g. lis, o.
suppen / sloppen. Sorbere, p. forbui, f. forptum, forbillare, p. avi, f. atum, r. acc.
suppen/bzintken. Comptare, p. avi, f. atum.
Poculis indulgere: potationibus indulgere.
een suppen / suppendzack. Sorbitio, g. onis, f. foibillum, g. li, n.
supper / dronkaert. Potator, compotor, g. oris, comboibo, g. bonis, m.
suppen. Sorbitiuncula, g. lz, f. ecligma, g. gmatiss, n.
supp-peire. Sorbum, g. bi, n.
supp-peir-boom. Sorbus, g. bi, f.
supfel-bollen. Vertigine laborare.
supselinge in 't hooft. Vertigo capitis, f.
supselen. Cespitare, titubare, p. avi, f. atum
supselinge. Cespitatio, titubatio, g. onis, f.
supfen. Sufurrare, sibilare, p. avi, f. atum: tinnire, p. nivi, f. nitum.
supfinge. Sufurrus, g. si, sibilus, g. li; tinnitus, g. tds, m.
supbel / alderlepe spijse van melck gesmaect. Lactantia, g. tium, lactaria, g. riorum, n. pl. num.
supbet / repn. Mundus, nitidus, a, um, o.
supbet/onbesinet van onkupshepders wege. Parus, castus, intemeratus, intactus, pudicus, inviolatus, a, um, integer, gra. grum, o.
supbet latijn. Pura, emendata, casta Latinitas.
supberen / repnigen. Mundare, purgare, p. avi, f. atum, r. acc.
supberhept / nettighept. Munditia, g. tiz, mundities, g. tici, f.
supberhept / repnighept / onbesmethept van onkupshepders wege. Castitas, puritas, g. tatis, castimonia, g. niz, pudicitia, g. tiz, f.
supberinge. Mundatio, purgatio, purificatio, g. onis, f. (adv.
supberlyck / repnighlyck. Mundè, nitidè,
supberlyck / in repnighepdt. Castè, pudicè, adv.
swack / onsterck / krank / sonder stercke. Debilis, imbecillus, fragilis, e, g. lis, languidus, imbecillus, infirmus, a, um, o.
swack/taep. Flexilis, e, g. lis, lentus, a, um, o.
swacken / onsterck maeken. Debilitare, e-nervare, p. avi, f. atum, r. acc.
swacken / onsterck worden. Debilitari, e-nervari, p. atus, pass. deficere, cio, p. feci, f. factum.
swacken / omboogen boozwaerts. Flecki, inflecti, p. flexus, pass.
swacken / omboogen achterwaerts. Recurrari, p. atus, reflecti, p. flexus, pass.
swackhept. Imbecillitas, debilitas, fragilitas, infirmitas, g. tatis, f.

swacke taepighept. Lentor, g. otis, m.
swadderren. Aquam turbare, moitare, agitare.
swaeger / f. swager. Affinis, is, m.
swaelne / swaluwe. Hirundo, g. dinis, f.
swaen. Cygnus, g. ni, olor, g. oris, m.
swaer / swaerachtigh / dat veel weget. Gravis, e, g. vis; ponderosus, a, um, o. Magni ponderis.
swaeren / swaer laden. Gravare, p. avi, f. atum, r. acc.
swaerhept / swaerte. Pondus, g. deris, n. gravitas, g. tatis, f.
swaerhoofden. Mœrère, p. mœrui vel mœstus sum, sine sup. dolère, p. dolui, f. dolitum, tritari, p. atus, dep.
swaer-hoofdigh / swaer-moedigh. Tristis, e, g. stis. melancholicus, mœstus, anxius, a, um, o.
swaer-moedighept. Tristitia, mœstitia, g. tiz, f. languor, g. oris, m.
swaer / daer vele aengelegen is. Gravis, e, g. vis, arduus, a, um, Magni momenti, magni ponderis.
swaer / moepelyck om doen. Difficilis, e, g. lis: molestus, operosus, laboriosus, a, um, o.
swaerachtigh. Subdifficilis, e, g. lis, o.
swaerighept. Difficultas, g. tatis: molestia, g. stiz: cura, g. rz. sollicitudo, g. dinis, f.
swaertlyck. Difficuler, vix, ægrè, molestè, gravatè, adv.
swaer van kinde / f. swanger. Gravidà, z, f. pragnans, g. tis.
swaerde. Cutis porcina: pellis suilla.
swaeger / aenbehoudt / met swaeger schap toegedaen. Affinis, g. nis, m. affinitate conjunctus.
swaeger / mijner susterman / oft mijner vrouwen broeder. Sororius, g. rii, m.
swaeger / mijns mans broeder. Levir, g. viri, m.
swaegerinne / mijns broeders vrouwe / oft mijns mans suster. Fratria, g. tri: f.
swaerger. Confororii, g. riorum, m. pl. num.
swaeger schap. Affinitas, g. tatis, f.
swalp. Fluctus, g. dds. m. unda, g. dz; fluctuatio, g. onis, f.
swalpen. Fluctuare, undare, p. avi, f. atum, lactari fluctibus.
swaluwe. Hirundo, g. dinis, f.
swalm / Fl. Spongia, g. giz, f.
swam aen de doornen. Panus, g. ni. fungus, g. gi, m. ruber, g. beris, n.
swamachtigh. Spongiosus, fistulosus, funsgolus, a, um, o.
swamsteentjen. Spongites, g. tz, m.
swank / daberinge. Vibratio, libratio, g. onis, f.
swankelen / swanken / strunkelen. Nutare, vacillare, titubare, p. avi, f. atum.

swan

swancken/doen daeheren. Librare, vibrare, p. avi, f. atum, r. acc.
swankroede/wippe. Tolleno, g. nonis, m.
swanhbeeren / slagghbeeren. Penna remiges.
swanger/ bebzucht/groot gaende. Gravidam g. dz; foeta, g. tz; pragnans, g. antis, f. Uterum ferens; uterum gerens.
swangeren/ bebzuchten. gravidare, impragnare, p. avi, f. atum, r. acc. Gravidam reddere.
swanger zyn. Esse gravidam, pragnantem: uterum terre, gestare: utero ingravescere.
swarm/f. sweert. Coitio, onis, f.
swart/f. swert. Niger, gra, grum, o.
swaer/ swerken. Exanatum genero.
swaep/geeffel. Flagrum, g. gri; flagellum, g. li, n. scutica, g. cz, f.
swaepen/geeffelen. Flagellare, p. avi, f. atum, r. acc.
sweet. Sudor, g. doris, m. (o.
sweetachtigh/swertigh. Sudabundus, a, um,
sweetbadt/ swertstobe. Sudatorium, g. rii; laconicum, g. ci, n. exedra sudatoria.
sweetboek. Sudarium, g. rii, n.
sweeten / sweet uptwoepen. Sudare, exsudare, p. avi, f. atum, ludorem emittere.
seer sweeten. Sudore diffuere.
sweten / seer wercken. sudare, desudare, enixissimè laborare, p. avi, f. atum; improbos, ingentes labores sufferre.
't sweeten. Sudatio, g. onis, f.
sweetende siechte. sudor Britannicus.
sweetgaertjen. Pori, g. rorum, n, pl. num.
swierdt. Gladius, g. dii; g. ensis, g. sis, m.
swierdeken. Gladiolus, ensiculus, g. li, m.
swierdt-danser. Pyrrhichista, g. itz, m.
swierdt-bager. Folio, g. onis, m.
swierdt-bisck. Xiphias, g. phiz, m.
swaite/ swaigie. Apostema, g. matis; ulcus, g. ceris, n. vomica, g. cz, f. abecflus, g. sùs, m.
swaeren/etteren. Ulcerari, exulcerari, suppurari, p. atus, pass.
doen swaeren. Ulcerare, supputare, p. avi, f. atum, r. acc. In ulcere pus citere, citare, excitare: ulcus in pus solvere.
swaeren / vol swaigie maerken. Ulostibus fauciare: ulcus inducere, infligere.
swaeringe. Exulceratio, g. onis, f.
swaeren/ eddt doen. Jurare, adjurare, p. avi, f. atum. Jusjurandum dare: jure jurando firmare.
ten Hespigen swaeren. Deum Divosque testari, seu in testes advocare.
swaeren/ bloeken / dannen. Exsecrari, delectari, p. atus, f. atum, dep. Diras imprecari: diris devovere.
swaerhondt. sambucus aquatica.
sweten het hoo. Versare fontem fuscillis.

swelgen/swellen/f. swilgen/swillen. Dilutare, ivi, itum.
swelt e/Fl. Puella languida, remissa.
swemmen. Nare, p. navi, f. natum: natare, p. tavi, f. atum.
swemmer. Nator. g. oris, m.
swemninge/het swemmen. Natatus, g. tús, m.
swenge / swengen/ swengel/ f. swinge. Lorum, l. n.
swerin. Coitio, g. onis, f.
swerinbien/ swermsel. Examen apum.
swerinen/ krietlen. Scatere, p. scatui, sine sup. Agminatim colere.
swermich/ sweren. Vagari, divagari, palari, p. atus, dep. errare, p. avi, f. atum.
't swerinen der bien. Vernatio, g. onis, f.
swermer. Vagabundus, g. di: erro, g. onis, m.
swerner/ dullen kop. Homo fanaticus, velanus.
swerin-kruydt. Bryonia, g. niz, f. Vitis alba.
swert/ swart. Niger, gra, grum: ater, tratum, pullus, a, um, o.
seer swert. Perniger, gra, grum, o.
't swert/wozt in sept ban wapen gekoemt sabel. Atrum in scuariz tesslez acà *Sabula* nomine designatur.
swert woeden. Nigrescere, sine praes. & sup. nigrescere, fio, p. factus, neutropass.
swertachtigh. Obater, stratum: lubniger, gra, grum: nigrans, nigricans, g. antis, nigellus; ulcus, a, um, o.
swerte konste. Magia, g. giz; magice, g. es;
swerten/ swert maken. Denigrare, infuscar, p. avi, f. atum, r. acc.
swart betwen. Atro inficere, tingere. (m.
swerthept. Nigredo, g. dinis, f. nigror, g. oris;
swert-konstaer. Magus, g. gi: incantator, g. toris, m.
swertegel. Luridus, rarus, a, um, o.
swert-grauk. Pullus, fuscus, a, um, o.
swertsel. Fuligo, g. ginis, f. stramentum, g. ti, n.
swertselen / met swertsel bestricken. Atramentum illinere, inducere, atramentum imbucere, inficere.
swert boet. Melampus, g. podis, m.
sweserick. Coleus, g. lei, m.
swetsen / klappen. Garrere, p. rivi, f. ritum. blaterare, deblaterare, p. avi, f. atum: nugari, fabulari, p. atus, f. atum, dep.
swetser. Blatero, g. onis, garrulus, g. li, m.
swebel/ Fl. Holl. Sulfur, g. turis, n.
swesel-stock/ Fl. Sulfuratum, g. ti, n.
sweben/dyppen/blotten. Fluidare, succare, p. avi, f. atum.
swichten / wycken/ toegeben. Cedere, p. cessi, f. cessum, cessare, p. avi, f. atum: desistere, p. desisti, f. desistum.
doen swichten. Reprimere, p. pressi, f. pressum, r. acc.

Swick/swanck. Libratio, vibratio, g. onis, f.
Swicken/ doen daberen. Agitare, moritare, librare, vibrare, p. avi, f. atum, r. acc.
Swick/swickshen. Terebellum, veruculum, g. li, n.
Swicken/ booren. Terebello perforare.
Swier. Gyruus, g. ri, m. circumvolutatio, g. onis, f.
Swieren/ draepen. Gyrate, p. avi, f. atum; circumvolvi, p. volutus, pass. in gyrum verti sijnen bollen swier hebben. Prohibitu agere.
Swieren/ herwaerts en derwaerts loopen. Vagari, divagari, p. gatus, f. gatum, dep. Oberrare, p. avi, f. atum: Huc illuc oberrare; hinc inde vagari.
Swick/ beswickinge. Defectus, g. cūs, m. deliquium, g. qui, n.
Swycken. Deficere, cio, p. feci, f. factum.
Swygen. Tacere, tacui, tacitum, silēre, p. lui: conticeo, reticeo, p. ticui, sine sup.
doen swygen. Silentium imperare, indicere, imponere, injungere, r. dat.
Swijghachtigh. Taciturnus, a. um, o. Ad silentium proclivis: in taciturnitatem propensus: silentii observans.
Swijgelinghs/ stilswygens. Tacite, silentio, clam, clandestine, obicure, occulte, adv.
Swijgtheit. Taciturnitas, g. tatis, f. Inlita silentii observantia; propensio ad silentium.
Swijmel/ swijmeling/ als men half in slaep is. Sopor, g. oris, m. Levis somnus
Swijmeling/ balsche inbeeldinge. phantasma, g. matis, n. imaginatio, g. onis, f.
Swijmeling/ draepinge in 't hooft. Vertigo, g. ginis, f. scotoma, g. matis, n.
Swijmeling/ als men ban sijn selven is. Deliquium, g. qui, n. defectio animi.
Swijmelen/ half in slaep sijn. Soporare, p. avi, f. atum; supore obrui.
Swijmelen/ inbeelden. Falsa imaginari.
Swijmeling/ draepinge in 't hooft hebben. Vertiginelaborare.
Swijmelen/ ban sijn selven sijn. Deliquium pati.
Swijn/ s. bercken. Porcus, ci. m.
Swilgen/ doozswelgen. Glutire, deglutire, p. rivi, f. situm, r. acc.
Swillen. Tumere, p. tumui, sine sup. inflari, p. atus, pass. tumescere, intumescere, p. tumui, sine sup.
Swillinge/ gestwil. Tumor, g. moris, m. inflatio, g. onis, f.
Swinge. Lorum, g. ri, n. habena, g. nz, f.
Swingen/ swancken. Vibrare, librare, p. avi, f. atum, r. acc.
Swingen/ swingen het blas. Contundere linum; frangere linum: mollire linum flagello.
sp. singul. Illa, g. illius, d. illi; ipsa, g. ipsius, d. ipsi, f.

sp/ sp lieden. in. pl. Ipsi, sz, sa, o.
Sympathie/ onderlinge treck/ natuerelijcke toenepginge. Sympathia, g. thiz, f.
Symphonie/ accoordt ban musicq. Conventus, g. tūs, m. symphonia, g. niz, f.
spnode/ vergaeringe der Brelaten van de H. Kerke. Synodus, g. di, f. Concilium, g. lii, n.

T.

Toback. Tabacum, g. ci, n. perunum, g. ni.
Tobacco. Nicotiana, z, f. Herba panacea.
Tobbaert. Toga, g. gz, f. Tunica talaris.
Tabernakel/ tente. Tabernaculum, g. li. tentorium, g. rii, n.
Tabernakel van 't H. Sacrament. adicula sacro sanctz Hostiz.
Tabulature. Tabula musica.
tachtentigh. Octoginta, o. pl. num. indecl.
tachtentighste. Octogimus, a. um, o.
tack. Ramus, g. mi, m.
tack met duchten. Terminus, g. mitis, m.
tackelingen. Kamalia, g. lium; sarmenta, g. torum, pl. num.
tacken/ raecten. Tangere, p. tetigi, f. tactum, attingere, contingere, p. tigi, f. tactum, r. acc.
tacken/ batten. Comprehendere, apprehendere, p. hendi, f. hensum: capere, pio, p. cepi, f. captum; attingere, pio, p. ripui, f. reptum, r. acc.
tacken/ tacken krygen. Ramos producere: ramos diffundere.
tacken/ de tacken affnoepen. Putare, p. avi, f. atum. Ramos amputare.
tacken/ quetsen. Lædere, p. læsi, f. læsum: percutere, tio, p. cussi, f. cussum, r. acc.
tackhout. Ligna e ramis præcis confecta.
taerkshen. Ramulus, ramusculus, g. li. m.
taerke/ taerkwerck. Pensum; g. si, n. iusta, g. storum, n. pl. num.
eene taerke geben. Pensum præscribere, assignare, r. dat.
sijne taerke doen. Pensum absolvere.
taerckel/ dick touwe. Rudens, g. dentis, m.
taerkelen/ met taerkelen versien. Rudentibus armare, instruere, r. acc.
taerkelinge. Armenta navium.
taerkelen/ Holl. binden. Ligare, p. avi, f. atum, r. acc.
taefel/ s. Tafel. Mensa, z. f.
Taele/ spzaecke. Lingua, g. guz, idioma, g. matis, n. sermo, g. movis, m. Hyspraak
XXII. taelen. Illeloquebatur ore duarum & viginti gentium.
taele ende antwoordt geben. Ad quæsitâ & petita respondere.
talen nae pet. Inquirere de re aliqua: in rem aliquam inquirere, investigare.
taelnan/ taelboerder/ bertaelder. Interpres, g. pretis, c.

taels

T A E T A F

taelman/boozfpaerke. Advocatus, g. ii, m.
 taetbeirdigh/wel ter taelen. Facundus, dilex-
 tus, a, um; eloquens, g. quentis, o.
 taellie/f. talie. Cæsura, x, f.
 taemelyck / dat betaemt. Decens, conve-
 niens, g. entis; licitus, a, um, o. Quod de-
 cet, quod est decens alicui: quod decorum
 est.
 taemelyck / soo heenen / middelbaer / tus-
 schen beyde. Mediocriter, utcumque, quo-
 modocumque, adv. Medio modo; nec ni-
 mum, nec parum.
 taemelycken / soo't betaemt. Decenter, deco-
 re, convenienter, congruenter, licite, di-
 gne, rite, adv.
 taemelyckhepdt. Decentia, convenientia, g.
 tiz, f. decorum, g. ri, n.
 taenront / teckenrinck. Zodiacus, i, m.
 taerte. placenta, sriblita, g. tz, f. popanum,
 ni, n.
 taerte van appelen / peiren / criecken / vij-
 gen / pypinen / &c. popanum salgama-
 rium: libum salgamarium; sriblita sal-
 gamaria; placenta salgamiis condita, vel
 farta.
 taerte van room / kiese / &c. popanum laæa-
 rium; placenta seu sriblita laæaria.
 taerte van crupden. popanum herbarium.
 taertpanne. Antopta, g. tz, scura, g. tiz, f.
 taerteten / staemelen. Balutare, p. tivi, f. ti-
 tum, titubare, hælitare, p. avi, f. atum. Con-
 fundere verba, impertecte loqui.
 taeteler / staemeler. Bizus; g. si, balbus, g.
 bi, m.
 taetcrer / snapper. Blatero, g. onis, m.
 taetcringe / staemeringe. Titubatio, e. onis, f.
 taetolff / zotolff. Statua muta, gelijck de ijeddt.
 kraners boozsetten. Stipes vestiarius.
 taep. Tenax, g. naxis, lentus, viscosus, a,
 um, o.
 taepaerdt / gierigaert. Homo avarus, sive te-
 nax.
 taepheyt. Lentor, g. oris, m. lentitia, g. tiz, f.
 tafel om op te eten. Mensa, g. tz, f. Mensa ef-
 caria.
 de tafel decken. Mensam parare, adornare,
 sternere.
 de tafel opdienen. Cibum apponere: escam
 inferre.
 an tafel sitten. Accumbere, discumbere, p.
 cubui, f. cubitum; mensa assidere.
 goede tafel. Mensa opipara, opima, lautè in-
 struda.
 ober tafel. Super cibum, ad mensam: secun-
 dum mensam: inter vescendum,
 de tafel opnemen. Mensam tollere.
 van tafel opstaen. Mensa confurgere, exce-
 dere.
 nae de tafel. Sublatis mensis: sublatis cibis:

T A L T A M

sublatâ mensâ.
 tafel-berdt. Holl. teliooz. Orbis, g. bis, m.
 tafel-bier. Cerevisia tenuis.
 tafel-cleedt. Tapetum mensarium.
 tafel-kuerht. Meniz instructor.
 tafel-dienaer. Trichinarius, g. rii, m. (m.
 tafel-gast. Convictor, g. oris; conviva, g. vz,
 tafel-gerecht. Missus, g. sùs, m. ferculum, g. li,
 tafelhouden. Convivas alere. (n.
 tafelhouder. Hospes, g. pitis, m.
 tafrier / commentaer. Commentalis, g. lis, m.
 tafel-laken / annelackken. Mappa, g. pz, f.
 tafel-rinck. Balis, g. sis, f.
 tafel-ronde. Magis: g. gidis, magida, g. dz, f.
 tafel-schjage. Trapezophorum, g. ri, n.
 tafel-seibis. Mensa instructor, mensa appa-
 ratus.
 tafel-spel. Ludi convivales.
 tafel-brient. Parahus, g. ri, m.
 tafel-wijn. Vinum cibarium.
 tale / wisselbanck. Mensa nummaria.
 tafelhouder. Argentarius, mensarius, g. tii, m.
 tafelhouder / Holl. Usurarius, g. rii, m.
 tafel om op te schjyben. Tabula, g. tz, f.
 tafeler / tafeldoekken. Palimpsestus, g. rii, m.
 pugillares, g. rium, m. p. num.
 tafereel / bloot onbeschreven oft onbeschil-
 dert berdt. Tabula rasa.
 tafel wijfer van eenen boeck. Elenchus, g.
 chi; index, g. dicis, m.
 taffer / taf. Multitium. g. ti, n. Bombycinum
 multitium.
 taffetier. Multitii textor.
 taker / tale / f. taekel. Rudens, emis, m.
 taete. Lingua, x, f.
 talie / kerf. Cæsura, scura, rz, casio, scdio, g.
 onis, f.
 talie / r' sestiende deel van eene elle. Scdium-
 cula, g. lz, f.
 talie-hout / kerf-stock. Talea rationaria.
 taldbicht / talshjift. Chronographicum
 g. ci, n.
 talmeester. Arithmeticus, g. ci, m.
 tam / niet wilt. Cicur, g. curis, mansuetus, pla-
 cidus, domitus, a, um; mitis, e, g. tis, o.
 tam maecten. Cicurare, p. avi, f. atum, doma-
 re, p. mui, f. mitum, mansuetacere, cio, p. feci,
 f. factum, r. acc.
 tam woeden. Mitescere, mansuetere. sine prob-
 ant sup.
 tamwighpdt. Mansuetudo, g. dinis, f. Ingo-
 nium cicur.
 tam / traegh / lam. Lentus, torpidus, tardus, a,
 um, piger, gra, grum; deses, g. sidis, iners,
 g. eris, o.
 tammen gesel / daer niet deel in en steekt.
 Rudis, e, g. dis, o. idiota, g. tz, m.
 tamboer / tamboergh / Fl. f. trommel. Tym-
 panum, ni, n.

Ƨandt. Dens, g. dentis, m.
Ƨande van een ham Radius pedis.
Ƨandt beuen. Præsepia dentium.
Ƨandtlick. Ricus, g. Os, m. Minax oris habitus.
Ƨandtricken. Ringere instar canis larraturi.
Ƨandtkoter/Ƨandtſchabber. Deniscalpium, g. pii; dentitricium, g. cii, n.
Ƨanden koteren. Dentes scalpere, purgare, fricare.
Ƨanden kniffen. Dentire, p. tivi, s. titum.
Ƨandthoelkens. Dentium cavernulæ.
Ƨandtloos. Edentulus, a, um, o.
Ƨandtpijn/Ƨandtſweert. Odonalgia, g. gix, f.
Dentium dolor.
Ƨandtrecher. Dentifrangibulus, g. li, m.
Ƨandtbleesch. Gingiva, g. vz, f.
Ƨandtsgeſte. Dentatum, denticulatum, adv.
Ƨanept. Color cervinus, castaneus, fulvus, ferrugineus.
Ƨange. Forceps, g. cipis, f.
met glopende tangen trecken. Caudenti forcipe dilaniare remm.
Ƨanger/toum. Aspet, ra, rum, o.
Ƨanger/gaauw. Gnavus, a, um, o.
Ƨanger/teer/Ƨanch. Tener, ra, rum; gracilis, e, g. lis, o.
Ƨanneel. Theatrum, g. tri, n.
Ƨantafet/die hem alle dingen inſept. Polypogmon, g. monis, m.
Ƨantafet/die niet kan ſtil ſitten. Homo inquietus, homo alius moleſtus.
Ƨantafetſje. Inquies, g. quietis; moleſtia, g. ſix, f.
Ƨap/al't gene dat aen het eynde ſpitſcont iſ. Vetu, n. indecl. in ſingul. Veruculum, g. li, n.
Ƨap/kraen van een bat. Epistomium, g. mii, n. siphunculus, g. li, m.
Ƨapkens-kruydt. Hippoglossum, g. ſi. neutr.
Ƨappen/npt het bat tappen. Promere, ſup-promere, p. prompsi, f. promptum, r. acc.
Ƨapper. Promus, ſup-promus, g. mi, m.
tappen/bier oft wijn vercoopen. Cauponari, p. atus, f. atum, dep. Cauponariam exercere; cauponam exercere; rem cauponiam facitare.
Ƨapper/bierverkooper. Zythopola, g. læ; caupo, g. ponis, m.
Ƨapper/wijnverkooper. Oenopola, g. læ, m.
den tap / als men hier oft wijn met den klepen npt berkoopt. Heminaria venditio.
den tap / hier oft wijn verkooperſje. Caupona, g. nz. f. zythopolium; œnopolium, g. lii, n.
met den tap vercoopen. Cauponam, p. atus, f. aram, dep. Minutum vendere.
tappen in de keiſe. Uva, g. vz, vna, g. læ, f.

tappt/tapifferſje. Tapetium, g. tii; aulæum, g. læi; peristroma, g. stromatis, n. tapes, g. petis, m.
tapiffier / die tappten maect oft weckt. Aulæorum vel tapetium opifex.
tapiffiet/die met tappten handelt. Tapetopola, g. læ, m.
taras. f. terras. Rudus novum.
Ƨarbot. Rhombus, g. bi, m. pifis.
tarſje. Parma, g. mæ, extra, g. træ, f. clypeus, g. pei, m.
tas / ſtaepel/hoop in oydze geſtelt. Strues, g. struis, pila, g. læ, f.
tas / ſtaepelen / in oydze ſtellen. Struere, ad-struere, p. struxi, f. struatum, r. acc. Struem componere.
tas/hoop onder een. Acervus, g. vi, cumulus, g. li, m. congeries, g. rici, f.
taffen / op een hoop ſoo 't balt / onder een. Acervare; coacervare, p. avi, f. atum; aggerere, congerere. p. gelli, f. gestum, r. acc.
taſche/teſche buidel. Crumena, g. nz, pera, g. rz. f. marsupium, g. pii, n. loculus, g. li, m.
taſchkens kruydt. Bursa pastoria, herba.
taſch-maecter. Marsuparius, crumenarius, g. rii, m.
taſt/het taſten. Palpatio, atrectatio, contrectatio, g. onis, f.
met den taſt/al taſtende / in 't doncker. In incertum porrectis manibus in tenebris: sine lumine.
taſtelijck. Palpabilis, e, g. lis, n.
taſten/aenraeken. Atrectare, contrectare, palpare, p. avi, f. atum. attingere, contingere, p. tigi, f. tactum, r. acc.
taſten / al taſtende beproeben. Tentare, p. avi, f. atum, r. acc. Tactu tentare, experiri, explorare, periclitari.
taſten den pols. Tentare venam.
taſten / in het doncker taſten / met den taſt ſoecken. Dubis manibus tentare, explorare, investigare: incertis manibus palpare. manum incerto coniectu vestigare.
Taberne / herberge daer men wijn oft bier tap. Caupona, popina, g. nz, f.
van de taberne. Cauponius, a, um, popinalis, e, g. lis, o.
taberne honden / ſ. tappen. Exercere tabernam, cauponarium, rem cauponariam facitare.
de taberne hanteeren. Popinari, p. natus, f. natum, dep. In cauponâ frequenter agere, in popinâ crebro verſari, popinonem agere.
tabernier/tapper. Caupo, popino, g. onis, m.
tabernier / die altydt op de diechanch ſit. Popino, g. onis, m. Cauponius hellus: cauponatum affecla: popinarum affectator.
tart / taxatie / weidringe. Astimatio, g. onis, f.
taxeren / weidderen. Astimare, taxare, p. avi, .atum,

T E T E E

f. atum, r. acc. Rei pretium decernere, asfirmare, edicere, constituere.
te. *Particula variis juncta variè significat.*
t' Antwerpen woonen. Habitare Antwerpiz.
te bedde/in 't bedde. In lecto.
te bedde/na 't bedde. Cubitum.
te bedde gaen. Ire cubitum.
te bedde leggen. Lecto decumbere.
te gaste nooden. Invitare, p. avi, f. atum, r. acc.
te gaste zyn. In convivio esse.
teen te gemoete komen. Obviam venire, r. dat.
te gemoete gaen. Obviam ire, r. dat.
te gronde gaen. Pessum ire.
te handts/ter stont. Mox, statim, adv.
te handts/nu/ tegenwoozdiglych. Modò, adv.
te kennen geben. Notum facere.
te lanck. Nimis longus, longior justo.
te lande. Terra, abl. abf.
te lande gaen. Proficisci itinere terrestri.
te lande woonen. Ruri habitare.
te langh. Nimis diu.
te leur stellen. Frustrare spe.
te mael. Simul, adv.
te nachr. Noctum, nocte, de nocte.
te niet. In nihilum, ad nihilum.
te pas. Commodè; adv.
te pas zyn. Valere, p. valui, f. valitum.
te peirde. Eques: equo vectus.
te recht/met recht. Justè, meritò, jure, adv.
te recht wel. Rectè, benè, adv.
te samen. Simul, unà pariter, adv.
te schepe. Navi.
te hoer. Pedes.
te bergerfs. Frustra, adv. In cassum.
te vrede/f. vrede. Contentus, a, um, o.
te wagen. Curru, vehiculo.
te weech brengen. Procurare, p. avi, f. atum, r. acc. Effectum dare.
te wijse. Interim, intereà, adv.
te. *interdum etiam est nota Gerundii.* ut, om te doen. Faciendi, vel ad faciendum, &c.
teeken/march. Signum, g. ni, n. nota, g. tæ; figura, g. ræ. f. character, g. ætis, m.
teeken/bedietsel. Indicium, g. cii: argumentum, g. ti, n. significatio, g. onis, tessera, g. ræ, f. symbolum, g. li, n.
teeken/wonder teeken aenden hemel/in de locht/oft anderszuts. Prodigium, g. gii, portentum, ostentum, g. ti, n.
teeken van eenen Water noster. Sphæcula vel pilula precatória. (rûs, m.)
teeken met den hoefde/nick. Nurus, g.
teekenen. Signare, notare, p. avi, f. atum, r. acc.
teekenen/beteekenen. Significare, denotare, designare, p. avi, f. atum, r. acc.
teekeninge. Signatio, g. onis, f.
teekeninge van schilderpe/ project. Descriptio, designatio, g. onis, ichnographia, g. phis, f.

T E G

teelen. *Holl.* hoozt; brengen. Gignere, progignere, p. genui, f. genitum; generare, p. avi, f. atum, producere, p. duxi, f. ductum, r. acc.
teelinge / Holl. Proventus, g. tûs, m.
teen. Digitus pedis.
grooten teen. Hallus, g. li: hallux, g. lucis, m.
op sijn teenen gaen. Suspendere gradum: suspensio gradu ire.
op sijn teenen staen. Digitis pedum insistere. *Et metaphorice pro sich verteyffen ende bees*
hooghmoedigen Erigere cristas: fastu intumescere.
teen/teene. Vimen, g. minis, n.
teenbosch. Virgetum, viminetum, salicetum, g. ti, n.
teenen/ van teenen. Vimeas, cratitius, a, um, o.
teen gewas. Virgultum, g. ti, n.
teer/ tanger/ vanck. Exilis, gracilis, e, g. lis, o.
teer/ dun maecten. Attenuare, p. avi, f. atum, r. acc.
teer/weeck van complexie. Tener, nera, nerum, delicatus, a, um, o.
teer/dertel. Mollis, e, g. lis, effeminatus, a, um, o. Luxu perditus.
teeren/teergeldt/f. teiren/teirgeldt
teesen/pluchen. Carpere, p. carphi, f. carptum, vellere, p. velli & vulsi, f. vulsum: vellicare, p. avi, f. atum, r. acc.
teeren. Homo nullius momenti.
tegel. *Holl. Fl.* tichel. Tegula, g. lz, f.
teegen/ tegen. Contra, adversum, adversus, *prop. r. acc.*
tegensdanch. Invitus, a, um, ut: tegens danch van bader. Invito patre.
tegen omtrent. ut: Tegen about. Circa vesperam. Tegen Daesschen. Ad vel circa festum Paschatis, &c.
tegen/na eenige sachte. Versus, ad, in, r. acc. ut: Hout dat tegen 't licht. Ad lumen admove.
keert u tegen het hoozden. Ad septentrionem te converte, &c.
tegen partydigb. Adversarius, contrarius, adversus, a, um, o. Pars adversa.
tegen zyn/contrarie partype zyn. Adversarii, p. larus, *dep. r. dat.* Adversas tuas partes, esse ab adversario.
tegen zyn/ tegen staen/ walgen. Nauseare, p. avi, f. arum, salidire, p. divi, f. dium, r. acc. nauseam ciere.
tegenklachte. Reconvectio, g. onis, f.
tegenklanch. Echo, g. chûs, f.
tegenkomen/tegen gaen. Obviare, p. avi, f. atum, ire obviam: obviam fieri, r. dat.
tegenkomst. Occursus, g. sûs, masc. Cris, m.
tegen-dozge. Præ, g. prædis, expromissor, g. o.
tegenbzief. antapocha g. chz, f.
tegen een houden. Conferre, ferò, p. contuli, f. collatum: comparare, p. avi, f. atum.
tegen-gaewe/ tegen-gifte/ tegen-schenck

TEG

Antidotum, g. ti, n. remuneratio, compen-
satio, g. onis, f.
tegen-gewicht. Aequipondium, g. dii, n.
tegen-graben/tegen-mijnen. Adversus cuni-
culis excipere.
tegenheuge/tegenmeuge. Adverso vel relu-
tante stomacho, appetitu.
tegenhept/walge. Fastidium, g. dii, n.
tegenhept/a fkeer. Contrarietas, g. tatis, aver-
satio, g. onis, f.
een tegenhept van pentant hebben. Adver-
sari, p. atus, f. atum, dep. r. acc.
tegen-houden / houden staen. Sustainere, p.
avi, f. atum; sustinere, p. tinui, f. tentum; suf-
fulcire, p. fulsi, f. fultum, r. acc.
tegenhouden / tegen oft boozt per houden.
Obtendere, p. tendi, f. tentum & tentum,
r. acc.
tegenhouden/beletten. Impedire, p. divi, f. di-
ditum; obistere, p. obisti, f. obstitum, r. dat.
tegen-liefde. Amor mutuus.
tegen-list. Antistropa, g. phz, f.
tegen-loopen. Occurrere, p. avi, f. atum; oc-
currere, p. curti, f. cursum, r. acc.
tegen per aen loopen. Incurrere in aliquid ;
offendere in quidpiam.
tegen-mijne. Cuniculus adversus.
tegen-morren. Obmurmurare, p. avi, f. atum.
tegen-opstaen. Insurgere in aliquem.
tegen-ober. E regione: ex adverso: ex opposito.
tegen-pandt. Antihypotheca, g. cz, f.
tegen-partijpe. Pars adversa.
tegen-schrijven. Rescribere, p. scripsi, f. scri-
ptum, r. dat.
tegen-seggen. Contradicere, p. dixi, f. didicum:
obloqui, p. locutus; refragari, p. gatus, dep.
r. dat.
het tegen-seggen/tegen-spraecke. Contra-
dictio, g. onis, f.
tegen-setten/tegen-stellen. Opponere, p. po-
sui, f. positum, r. acc. rei & dat. pers.
tegen-settinge/tegen-setfel. Oppositio, g. o-
nis, f. oppositus, g. tuis, m.
tegen-spannigh. Repugnans, g. nantis, o.
tegen-spoet. Adversitas, calamitas, infelicitas,
g. tatis, f. adversa, g. forum, n. pl. num. Res
adversa, res arcta.
tegen-spoet hebben. Uti fortunâ adversa, ini-
quâ, durâ, nocerâ, infestâ, difficili: adver-
sitate pati ; Constarari in fortis.
tegen staen/weder-partijpe zijn. Resistere,
p. restiti, f. restitum, r. dat.
tegen-staen/walgen. Esse fastidio: nauseam
parere, r. dat.
tegen-stemmen. Dissentire ab aliquo; suffra-
gium adversum ferre.
tegen-steuven. Inniti, p. nifus & nixus, dep.
r. dat.
tegen-stooten/boozt-stooten. Protundere, p.

TEI TEL

trusi, f. trusum, propellere, p. propali, f. propu-
lum, r. acc.
tegen per stooten. Offendere, p. fendi, f. fen-
sum; impingere, p. impegi, f. impactum,
r. acc. cum In.
tegen-strijden. Repugnare, p. avi, f. atum; re-
sistere, p. restiti, f. restitum, r. dat.
tegen-strijdt/tegen-weit. Repugnantia, res-
tentia, g. tiz, f.
tegenwindt. Ventus adversus.
tegenwoozdigh. Praesens, g. fentis, o. praesid,
indec. o. Qui adest, qui interest,
tegenwoozdigh zijn. Adeste, a sum, p. adfuit:
interesse, interium, p. interfui, sine sup. r. dat.
Coram adeste: praesid adeste, praesentem
adeste.
tegenwoozdighhept. Praesentia, g. tiz, f.
ter tegenwoozdighhept / in presentie. Prae-
sente, praesentibus: in ore: in oculis: coram.
ur: in tegenwoozdighhept van de sdragi-
straet. Praesente Magistratu, praesentibus Sca-
binis; in ore Magistratus, coram Magistratu.
tegenwoozdighlijck. Jam, nunc, modo, adv.
in praesenti.
tegenwoozpinghe. Oppositio, objectio, g. o-
nis, f.
teit/teire/teiringe. Impensa, g. sz, f. sum-
tus, g. tuis, m.
teire/na-teire stellen. Sumptus lucro metiri,
teiren/maeltijdt houden. Vicitare, p. avi, f.
atum, velti, dep. sine pret.
teiren/berdouten. Concoquere, p. coxi, f. co-
ctum, digerere, p. gessi, f. gestum, r. acc.
teirgeldt/teirpenick. Viaticum, g. ci, n.
teir-geselle. Convivor, compotor, g. oris, m.
teiringe/Holl. uyt droogende sieckte. Tabes,
g. bis, phthisis, g. sis, atrophia, g. phiz, f.
teitfack. Alcopera, g. perz, t.
teirlinck. Alea, g. az, tessera, g. rz, f.
teirlinck spel. Alea, g. lez, f. Lulus alez.
teirlincks wijse gemaeckt. Quadratus, a,
um, o.
weten wat op den teirlinck loopt. Rei ali-
cuius habere peritiam.
teire/teit/peck. Pix liquida vel fluida,
teire/bogeltijn. Viscum, g. ci, n.
teiren/betelzen. Illinere visco, vel pice, vel
resinâ.
teke. Ricinus, g. ni, m.
teke/den aerdigen trede van een peirdt.
Tolutarius ingressus: numerotus gradus,
equi molliter pedes glomerantis gradarius
incessus.
telde/tellend/tellenaet. Thieldo, asturco, g. o-
nis, m. Equus tolutarius.
telden / als den peirdt. Tolutim incedere ;
intraçio in elegantiore incesum gradu
ferri,
tellen. Numerare, annumerare, denumerare,
suppu-

fuppulare, computare, p. avi, f. atum, r. acc.
telbaer/ tellijck/ dat men kan tellen. Numerabilis, e, g. lis, o.
telkonfte. Arithmetica, g. cz, f.
teller. Numerator, g. oris, m. Numerorum peritus,
tellinge. Numeratio, fuppulatio, g. onis, f.
tellioz. Orbis, g. bis, quadra. g. dtx, f.
tellioz-lechter. Parafirus, g. ti, m.
Temē/ f. Theme. Thema, tis, n. Scriptionis argumentum.
Temeraic/ onbedachtelijck stout. Temerarius, a, um, o. Temere audax.
temeraiclijck. Temere, p. aviter adv. Præcipiti confilio, cæco impetu.
temeritept. Temeritas, g. tatis, f. Præceptus audacia, fulta audentia.
temmen/ tain maecten. Cicurare, p. avi, f. atum. Manufacere, cio, p. feci, f. factum, r. acc.
temmen/ dwingen. Domare, edomare, perdomare, p. domui, f. domitum, coercere, p. coërcui, f. coërcitum, r. acc.
temmen/ t' onder bzengen. Subjicere, cio, p. jeci, f. jectum, r. acc.
temmelijck. Domabilis, e, g. lis, o.
temninge. Comitura, g. rz, f. domitus, g. tûs, m.
tempeeft in de locht. Tempeftas, g. tatis, f. Savientis cœli vis major: procellola vis venti.
tempeeft op 't water. Savientis Oceani violentus motus: æftuantis maris turbulentus impetus.
tempeeftig/ dat een tempeeft maect. Tempeftuolus, procellolus, a, um, o.
tempeeftigh/ dat een tempeeft onder wozen is. Tempeftuofus, a, um, o, Tempeftatibus infeftus; procellis obnoxius.
Tempel/ kercke. Templum, g. pli, n. ædes, g. ædis, f. Sacra ædes.
tempel/ ratte baile. Decipulum, g. li, n. mufcipula, z, f.
temperen/ maetigen. Temperare, attemperare, p. avi, f. atum, moderari, p. atus dep. r. acc. u: Sijne paffagie temperen. Animi commotiones temperare, moderari, refrærare, cohîdère.
temperen/ mengelen. Temperare, p. avi, f. atum; mifcere, p. mifcui, f. miftum, r. acc.
temperament/ temperature/ temperinghe/ mengelinge. Temperamentum, g. ti, n. temperatura, g. rz, temperies, g. rici, f.
temperament des lichaems/ de naturelijche gefteltemiffe. Nativus habitus; naturalis conditio & ratio; natura & ingenium.
Temporiferen/ ficy na den tijde boegen. Servire temporî: accommodare fe temporî; parere temporî. ad temporis conditionem accedere; temporis rationem fequi.

Tems/ temft/ fift. Cribrum, g. bri, n. incerniculum, g. li, n.
temfen/ temften / fiften. Cribrare. p. avi, f. atum; excernere, p. excrevi, f. cretum, r. acc.
temfen/ dooz/ doent. Expimere, p. preffi, f. preffum, r. acc.
ten/ propof. Ad, in, verfus, r. acc.
ten eerften. Primo, adv.
ten deelen. Partim, adv.
ten hoogften. Ut fummum, adv.
ten leften. Demum, denique, tandem, poftremo, adv. Ad extremum.
ten minften. Ut minimum, adv.
ten Ooften. Orientem verfus, ad Orientem.
ten tydt dat. Cum, adv. r. conj. Tempore illo quo.
ten/ tin. flannum, g. ni, n.
ban ten/ tennen. flanneus, a, um, o.
ten-gieter. flannarius, g. rii, m.
ten-werck. Vafa flannea.
tentatie. Tentatio, g. onis, f.
tenteren. Tentare, p. avi, f. atum, r. acc.
tenterder. Tentator, g. oris, m.
tente/ pabillioen. Tentorium, g. rii; tabernaculum, g. li, n. papilio, g. onis, m. alc.
tenten-meesters. Metatores, menfores, g. rum, m. pl. num.
tepel. Papilla, g. rz, f.
ter. prop. Ad, in, verfus, r. acc.
ter rechter- handt. Dex. torium, adv. Ad dexteram.
ter rechter tijdt. Tempore, opportunè, adv.
ter zyden. Scorium, adv. A latere.
ter fadrtwaerts. Ad urbem.
terbot/ f. tarbot. Rhombus, i, m.
terdt/ f. trede. Paffus, ûs; Gradus, ûs, m.
den terdt ban den boedt. Palma pedis.
tergen/ grepten. Irritare, infeltare, vexare, p. avi, f. atum: laceffere, p. fivi, f. fitum, r. acc.
terginge. Irritatio, g. onis, f. irritamentum, g. ti, n.
terlinck/ f. teirlinck. Alca, g. cz, f.
terne/ termyn/ gefetten dagh. Dies, g. diei, f. Dies præfinita, tempus præfinitum, præfinitum.
terne/ fat foen oft maniere ban fpreken in elcke konfte. Verba concepta, legitima, folemnia artis aut facultatis.
hy fpreekt in termen. Subjeçta rei idoneis & propriis verbis utitur. (china refina)
termentijn. Terebinthum, g. thi, n. Terebinthentyn. Terebinthus, g. thi, f.
termineren/ een fake ten epnde bzengen. Abfolvere, p. folvi, f. folutum; expedire, p. divi f. ditum, r. acc.
termineren/ een proces wyffen. Controversiam decidere, dijudicare.
Terras/ ticas/ f. Daltje. Maltha, g. thz, f. topus, g. phi, m.

Terrassen. Malchare, p. avi, f. atum, r. acc. In-
crustare topho.
Terre/peck/ f. **T**erre. Axungia, z, f. pix li-
quida.
terren/ont-terren/ f. **O**nterren. Dissuere, p.
ui, f. utum. Dissolvere, vi, olurum. Dirime-
re, emi. emptum.
ter stont. *futuri temp.* Statim, illico, protinus,
confestim, mox, *adv.*
Terwe. Triticum, g. ci, n.
terwen/ ban terwe. Triticus, a, um, o.
terwyljen. Interim, interea, *adv.*
tessche/ f. **T**assche. Crumena, z, f. Marlu-
pium, ii, n.
Testament. Testamentum, g. ti, n. Ultimum
testatoris iudicium. Ultima voluntas.
Testament maken. Testari, p. tatus, *adv.* Te-
stamentum condere, erigere.
hy Testament o'donneren. Testamento ca-
vère, statuere.
Testament / 't geschift van Testament.
Testamenti tabulæ: supremæ tabulæ.
fonder Testament sterbf. Intestatum mori.
Testament /'gene hy Testament wechges
maecht is/legaet. Legatum, g. ti, n.
zen Testament maeken. Legare aliquid ali-
cui.
Testament-schryber/ **P**otatis. Libellio, g.
onis, m.
testamentent/executeur ban't testament.
Curator testamenti, hæres fiduciarius, fidei
commissarius.
testateur. Legator, testator, g. oris, m.
Oerse slag met een blacke hant. Palmæ
testæ. Levior palmæ ictus. (ictus.)
zen testæ geben. Palmâ leviter verberare.
Tebe. Canis. g. nis, f. Canis femella.
Teuge. Haustus, g. sùs, m.
Teugel. Lorum. g. ri; retinaculum, g. li, n. ha-
bena, g. nz, f.
Teuterquaet / f. **C**aterquaet. Buccinator
mali.
Tex / **D**e woorden selbe van den auteur.
Textus, contextus, g. tûs, m. Deserta aucto-
ris verba: ipse Auctoris contextus.
Teppe/ naphen. Restæ, g. stz, f.
Teppe/bader. Pater. g. tris, m.
Tepuen/leichterepden. Concinnare coria.
Theater. f. **T**oonel. Theatrum, i, n.
Thema / materie om daer op te discoure-
ren. Argumentum, g. ti, n. prposita quæstio.
thema in de schole. scriptio nis argumentum.
scholasticæ scriptio nis materia: dictatum
exercendæ scriptio nis argumentum: propo-
sita styli exercendi materia.
zenen thema geben. Dictare scriptio nis argu-
mentum: proponere exercendi styli mat-
teriam.
Den thema maerken. scribere suo stylo pro-
positam materiam.

Tien. Decim, o. *indecl. pl. num.*
tjiende/den tjiende. Decimus, a, um, o.
tjienden han de bpuchten. Decimæ, g. ma-
rum, f. *pl. num.*
De tjiende upkippen. Decimare, p. avi, f.
atum, r. acc. Decimas colligere.
tjiende-man. Decurio. g. onis. decanus, g.
ni, m.
tjiennanschap. Decuriatus, c. tûs, m.
tjiendenæer/pachter van de tjienden. De-
curiarum redemptor.
tjienderhande / tjienderlepe. Decuplex, g.
plicis, o.
tjien dupsent. Decem millia.
tjien hondert dupsent. Decies centena mil-
lia.
tjien dupsent mael dupsent. Decies mille-
na millia.
tjien hondert dupsent mael dupsent. Mil-
lies millena millia.
tjien-jaerigh. Decennis, e, g. nis, o.
tjien mael. Decies, *adv.*
tjientjen. Decas, g. cadis, f.
tichel/tichel-steen. Tegula, g. læ, f. later, g. la-
teris, m. imbrex, g. bricis, c.
van tichelen Laterius, a, um; tegulaneus, a
imbricatus, a, um, o.
ticheldecker. Tegularius, g. ri, n.
tichelstege/tichel-oben. Lateraria, g. riæ, f. la-
teraria officina.
tichel wuf se. Imbricatum, tegulatum, *adv.*
tichte/boog sept. Crimen, g. minis, n.
tichte/berjchtinge. Accusatio, g. onis, f.
tichte ende aenspraecke doen. Actionem
intendere.
Tich/tickfken. Panctus, g. si, m.
Ticke-bollen/ f. **T**ucke-bollen. Capite arie-
tare.
tickackberdt. Fritillus, g. li, m. Alveus luso-
rius.
tichtacken. Ludex scrupis.
tier/ f. getier. Tumultus, g. tûs, m.
tieren. Tumultuari, vociferari, p. atus, f. atum,
adv.
tieretepn. Linostema, g. matis: burellum, g.
li, n.
tijcke. Calcita. g. rz, f.
tijck-weber. Calcitarius, g. ri, m.
tijdt. Tempus, g. poris, n.
met den tydt. Tempore intercedente, inter-
veniente, succedente: annorum interventu,
succesfu.
tijt van hondert jaeren. Seculum, g. li, n.
omtrent dien tydt. Id fere temporis: per id.
*fere tempus: circa id tempus: secundum
istud tempus.*
Doen ter tydt. Id temporis: eo tempore.
tijdt/ tije. f. getijde. Ætus maris.
tijdeijck/ op tyde. Tempestivus, opportu-
nus, a, um, o.

tjdelijck/berganckelijck. Temporarius, a, um, temporalis, e, g. lis.
tjdelijck/lichamelijck ten opzien van het geestelijck. Corporeus, a, um. Materia constans: ex materia concretus.
tjdelijck / het lichaem ende deuypterlijcke dingen aengaende. Extremus, a, um. o. exterior, g. oris, c. & exterius, g. rioris, n. ut: **het tjdelijck gebiedt.** Ditio in bona & corpus
tjdelijck/by tijde / in tijds. Tempesive, mature, tempore, adv.
tjdinge/mære. Nuntium, g. tii, n.
tjdinge/bzengen. Nuntiare, p. avi, f. atum.
tjdrberdyf. Oblectamentum, delectamentum, g. ti, n. oblectatio, delectatio, g. onis, f.
tjdrberdyfven. Tempus fallere, terere.
tjdrberlies. Jactura temporis.
tjdr/geleghentheyt. Tempus, g. poris, n. occasio, g. onis: opportunitas, g. tatis, f.
tjdr/moepte. Otium, g. tii, n. Vacuum à negotiis tempus.
sch hebbe geenen tijdt. Non mihi vacat, non est otium. Distineor occupationibus: occupatissimus sum: ego tempore.
Op alden ghj tijdt hadde. Si vacares, si vacuus esses: si tibi esset otium.
tjger. Tigris, g. gris, vel gridis, f.
tjgbaer goet. Res mobilis, bona mobilia.
tjgums. Thymus, g. mi, f. serpillum, g. li, n.
tj tel / opschryft. Titulus, g. li, m. epigrapha, g. phes, inscriptio, g. onis, f.
tjtel/qualiteyt. Titulus, g. li, m. Honoris titulus: honoraria appellatio.
tjtel/pretreyt. Obtenus, g. tús, m. causa, g. lz, f. Prætextus, g. ús, m. Color, g. oris, m.
tjtel/bewijs. Auctoritas, g. tatis, f. Auctoritatis tabulz.
tjlle/bzugghe. Pons, g. pontis, m.
tjllen/opheffen. Levare, p. avi, f. atum, reg. acc.
tjmbet/plumpmerck op een wapen. Apex plumarius, plumatilis, panicula coronaria.
tjmmet / timmeringe / timmeragie / bontw. Fabrica, g. cz, f; structura, g. rz; contignatio, g. onis, f.
tjmmeren / f. bontwen. Edificare, avi, atum; architectari, atus, dep.
tjmmerehof / timmerghyus. Officina lignaria.
tjmmerehout. Tignus, g. ni, m. tignum, g. ni, n.
tjmmerman. Faber lignarius.
tjn / f. ten. Stannum, g. ni, n.
ringe / Fl. stje. Tinea, g. cz, f.
ringel / Fl. netel. Urtica, g. cz, f.
ringelen / Fl. byten gelijck de netelen doen. Morsicare, p. avi, f. atum, r. acc.
ringelen / Fl. met netelen bzanden. Urticis adurere.

tingelinge. Acritudo, g. dinis; morsicatio, g. onis, f.
tinne/hyckplaeft. Specula, g. lz, f.
tinne/tanuel/bozstweiringe aen een toren. Lorica, g. cz, f. peribolus, g. li, m.
tinte/tintepfec/tintpfer. Specillum, g. li, n.
tinten/tintelen. Speculo vulnus tentare.
tintelen/metap. Animus alicujus pententare.
tinte / Fl. wick. Linamentum, g. ti; peniculum, g. li, n.
tintelen/ketelen. Titillare, p. avi, f. atum, r. acc.
tinteling/ketellinge. Titillatio, g. onis, f.
tintelen/van koude. Afrigore mordicare.
tintelinge van koude. Morsicatio, g. onis, f.
tjpt/tjphen. Apex, g. picis: punctus, g. di, m.
tjphen van 't note. Lobus auriculz.
tiran. Tyrannus, g. ni, m. Violentus ac crudelis Exarchus, Dominus.
tiranppe. Tyrannus, g. nidis, f. tyrannicus dominatus,
tirannijch. Tyrannicus, a, um: crudelis, e, g. lis, o.
tirannijeren. Tyrannicè vexare: tyrannica vè divexare, reg. acc.
Titel / f. tijtel. Titulus, i, m.
Tittel / t pointjen op de letter. Punctus, g. di, m.
tittel / t plat streepken op de letters a / e / o / i / n. Also / a e o n. Transversa lineola compendiaris.
Tobbi / suppe. Cupa, g. pz, f. labrum, g. bri; solium, g. lii, n.
Toch / f. Doch. Tamen.
Tocht van eenen leger/bejrtocht. Expeditio militaris.
Tocht/entreprijnse. Excursio, g. onis, f.
tocht/bpleven. Usus fructus, g. ús, m.
in 't tocht besttten. Usum fructum rei habere non ipsam rem.
tochtenaer. Usufructuarius, g. ri, m.
tocht goedt. Res usufructuaria.
Tobbe-bollen / f. tucke-bollen. Adversus iactare se cornibus incurfare.
tocken/tæcken. Tangere, p. tetigi f. tactum; attingere, p. atigi, f. attactum, r. acc.
toe / bp. Ad, usque, prop. r. acc.
toe / gestoten. Clausus, a, um. o.
Om beter kennisse van de woorden te hebben/wozden de gene die van Toe clausus ghemaecht zijn / met * boren gheteecken / die souder 's selfde zijn / komen van Toe apud.
toebehooren. Attinere, pertinere, p. timui, C. tentum, r. acc. cum Ad.
toebehoorte/pertinentie. Attinentia, g. tiz: proprietas, g. tatis, f. Quod ad aliquid spectat. pertinet.
toebereyden. Parare, p. avi, f. atum: influere, p. struxi, f. stratum.

toebetrocht: n. Considerare, p. sisus, sum, neutro-
pass. r. dar. Committre alicujus fidei.
toebinden. Obligare, p. avi, f. atum: ocludere,
p. clusi, f. clusum, r. acc.
toebzengen/bpzbzengen. Apportare, p. avi, f.
atum, r. acc. afferre, fero, p. attuli, f. aliatum.
toebzengen/berstigten. ut: Zijn leven toe-
bzengen in deughtden. Vitam transigere in
virtutum exercitiis.
toebzengen. ut: Zick sal hem daer toebzen-
gen. Ego illum ad hoc adducam, perducam.
adigam, redigam, compellam, cogam, com-
movebo: ego id ei persuadebo.
toeknicken. Annuere, p. nui, sine sup. r. dat.
* toeknoopen. Alligare, nodare. p. avi, f. atum,
r. acc.
toekouen/bpkouen. Advenire, p. veni, f. ven-
tum: accedere, p. cessi, f. cessum.
toekouen/f. toebehooren. Spectare, avi, a-
tum: Pertinere, ui, tentum.
toekouen/geschieden. Evenire, eveni: accide-
re, accidit.
toekomste. Adventus, g. tús, m.
toekomstigh/toekomende. Futurus, ventu-
rus, a, um, o.
* toekrupt. Herba condimentaria.
* toedekken. Tegere, contegere, obtegere, p.
texi, f. tectum: operire, cooperire, p. perui, f.
pertum, r. acc.
toe doen / bp doen. Addere, addidi, f. addi-
tum: adjicere, cio, p. jeci, f. jectum; adjunge-
re, p. junxi, f. junctum: admovere, p. movi, f.
motum, r. acc.
* toedoen/sulpe/bpstant. Subsidium, g. dii:
auxilium, g. lii; adminiculum, g. li; adjuto-
rium, g. rii, n. opis, g. opis, f.
Dooz toedoen/met toedoen van Beeter. Au-
xilio, ope, adjutorio Petri: adjuvante, opitu-
lante, auxiliante Petro.
* toedoen/slupten. Claudere, p. clausi, f. clau-
sum: ocludere, praeludere, p. clusi, f. clu-
sum; oblerare, obturare, p. avi, f. atum, r. acc.
toedzaegen/f. toebzengen/bpzbzengen. Affe-
re, p. attuli, f. allatum.
toedzaegen/gebeuren. Accidere, accidit: eve-
nire, evenit.
toedzinken. Propinare, p. avi, f. atum: prae-
bere, p. bibi, f. bitum.
toe-epgenen. Dedicare, consecrare, p. avi, f.
atum: attribuere, p. bui, f. butum: addicere, p.
dixi, f. dictum, r. acc. rei & dat. persf.
toe-epgeninge. Dedicatio, consecratio, g.
onis, f.
toegaen. Accedere, p. cessi, f. cessum: adire, eo,
p. adivi & adii, f. aditum, r. acc.
* toegaen/van selfs toesluten. Claudi, p.
clausus, passf.
toeganck. Aditus, g. tús, accessus, g. sús, m. alc.
toegedaen/toegewogen / geaffectioneeret.

studiosus, a, um, o. r. acc. additus, a, um,
o, r. dat.
toegenegen. Propensus in aliquem animus,
voluntateque.
toegenegen / tot pet sin hebbende. Inclina-
tus, pronus, a, um; proclivis, e, g. vi, o. r.
dat. vel acc. cum Ad.
toeval. Accidens, g. dentis.
toegeben/opgeben/f. toebzengen/bpzbzen-
gen. Apportare, avi, atum.
toegeben / toemaet geven. Addere aucta-
rium: auctarii loco dare.
toegift. Auctarium, corollarium, g. rii: addi-
tamentum, g. ri, n.
toegeben/toelaten. Indulgere, p. duli, f. dul-
tum, r. dat. f. toelaten, Permittere, p. iis, f.
isium.
* toehacken. Assibulare, p. avi, f. atum, r. acc.
* toehaelen/doen genesen. Curare, sanare, p.
avi, f. atum, r. acc. mederi, caret prat. medi-
cor, p. medicatus, f. medicatum, r. dat.
* toehaelen/genesen worden. Curari, sanari,
p. atus, passf.
toehooren/toeslupstere. Auscultare, p. avi, f.
atum. Advertere animum.
toehooren/f. toebehooren. Pertinere, p. ui, f.
entum.
toekeer/toeblycht. Refugium, perfugium, g.
gii, n.
toekeerren/sijne toeblycht nemen. Confuge-
re, gio, p. fugi, f. fugitum, r. acc. cum Ad.
toelach. Arrisio, g. onis, f.
toelachen. Arridere, p. risti, f. risum, r. dat.
toelaten/ toegeben. Annuere, g. nui, sine sup.
permittere, p. misi, f. misum; indulgere, p.
duli, f. dultum, r. acc. rei-cum dat. persf.
* toelaten/gesloten laten. clausum relinque-
re, dimittere: in clausurá relinquare.
toelatinge. Permissio, g. onis; indulgentia, li-
centia, g. tia, f.
toelaggen/opleggen. Apponere, p. posui, f. po-
suum; admovere, p. vi, f. motum; addere,
p. addidi, f. additum, r. acc.
toeliegen/trachten om pet te doen. Cona-
ri, machinari, p. atus, f. atum; moliri, p. li-
tus, dep. r. acc.
toeloop. Concurfus, g. sús, m.
toeloopen. Accurrere, concurrere, p. curri, f.
cursum.
* toeloopen / f. * toegaen. Accedere, si, sum.
toeslupstere / f. toehooren. Auscultare, avi,
atum.
toemaerken/ te werck stellen. subornare, p.
avi, f. atum, r. acc.
* toemaerken. Oblerare, p. avi, f. atum, r.
acc.
toemaerken/f. palleren. Adornare, avi, atum.
Polire, avi, itum.
toemaette/f. toegifte, Auctarium, g. rii, n.

toemeten. Explere, *p. plevi, f. pletum, r. acc.*
 toenaem. Agnomen, cognomen, *g. minis; cognomentum, g. ti, n.*
 toenamen. Cognominare, *p. avi, f. atum, r. acc.*
 *toeneven. Confluere, *p. sui, f. futum, r. acc.*
 toenemen/wassen. Crescere, *p. c. evi, f. c. erum. Incrementum capere.*
 toenemen / voortgank hebben. Progredi, *dior, p. gressus suum, dep. progressus facere.*
 toenemen/bynemen. Assumere, *p. sumpsi, f. sumptum, r. acc.*
 toeneming/waardom. Augmentum, incrementum, *g. ti, n.*
 *toenestelen. Adstringere, constringere ligulis, *r. acc.*
 toeneppen. Acclinare, inclinare, *p. avi, f. atum, r. acc.*
 toeneppinge. Inclinatio, *g. onis, f.*
 toepadt. Diverticulum, *i, n.*
 toepandt. pignus accessorium.
 toepzangen. adstringere, constringere, *p. strinxi, f. strictum, r. acc.*
 toeraden. Suadere, *p. suasi, f. suasum, r. acc. rei & dat. pers. Inducere, p. duxi, f. ductum, r. acc.*
 toerechten. Apparare, *p. avi, f. atum, r. acc.*
 toerekenen/in de rekeninge byduen. Annu-
 merare, *p. avi, f. atum, r. acc. rei & dat. pers. Acceptum referre.*
 *toerekenen het hier. Ignem condere.
 toerusten. Adornare, apparare, *p. avi, f. atum: instruere, p. struxi, f. structum, r. acc.*
 toeschick. Destinatio, *g. onis, f.*
 toeschicken / pewers toeschicken. Destina-
 re, *p. avi, f. atum, r. acc.*
 toeschicken / senden. Mittere, *p. misi, f. missum, r. acc. rei.*
 toeschieten / f. toebliegen. Advolare, *avi, atum.*
 toeschryffen / pement pet by byleben las-
 ten weten. Perdiscibere, *p. scripsi, f. scriptum, r. acc.*
 toe-schryffen / toe-epgenen. Adscribere, *p. scripsi, f. scriptum: attribuere, p. bui, f. butum: assignare, p. avi, f. atum, r. acc. rei.*
 toefeggen / beloben. Addicere, condicere, *p. dixi, f. dictum: polliceri, p. licitus, dep. promittere, p. misi, f. missum, r. acc.*
 toefegginge. promissio, stipulatio, *g. onis, f. conditum, g. ai, n.*
 *toefegelen. Obligare, *p. avi, f. atum, r. acc.*
 toeficht. Cura, *g. rz, f.*
 toeficht hebben / sozge dzagen. Curare, *p. avi, f. atum, r. acc. Curam alicujus rei habere, gerere, agere.*
 toeficht hebben/in den wynt sien. prae-
 cavere, *p. cavi, f. cautum; prospicere, cio, p. spexi,*

f. spectum.
 toefiender. Curator, *g. oris, m.*
 toeflaen / sijnjen. Ferire, *sine prat. & sup.*
 *toeflaen / toebouwen. Plicare, *p. cavi, f. ca-
 tum; convolvere, p. volvi, f. volutum, r. acc.*
 toeflaen / aenbeiden. Acceptare, *p. avi, f. a-
 tum, reg. acc. ut: Het houwelijck toeflaen.*
 Acceptare conditiones matrimonii. Den
 koop toeflaen. Acceptare venditionem sine
 pacisci, *p. pacis, dep.*
 toefluppen. Occludere, *p. clusi, f. clusum, r. acc.*
 toefnontwen. Oggannire, *p. nivi, f. nitum, r. dat.*
 Verbis mordacibus in aliquem invehi.
 toefnyffe. Obsonium, *g. nii, n.*
 toefnyfrecken. Alloqui, *p. locutus, dep. compellare, p. avi, f. atum, r. acc.*
 toefnyngen. Infilire, *p. filui & filii, f. sultum; invadere, p. vasi, f. vasum, r. acc.*
 toeflaen/behooren / behoorelijck zijn, ut:
 Het staet u toe. Tuum est: tuum munus est
 tui muneris vel officii est: tuarum partium
 est: tua partes sunt; ad te pertinet, spectat, atti-
 net; à te postulatur; convenit tibi.
 toeflaen / consenteren. Permittere, *p. misi, f. missum, concedere, p. cessi, f. cessum, r. dat.*
 Dare, concedere copiam: facere potestatem
 dare licentiam.
 toeflaen / ut: De deure st. et toe. Janua est
 clausa.
 toefteken / heymelijck geben. suppeditare, *p. avi, f. atum, r. acc.*
 toefstellen / gereet maerken. Instruere, *p. struxi, f. structum: parare, apparare, p. paravi, f. paratum, reg. acc.*
 toefstellen / Holl. leveren. Tradere, *p. tradidi, f. traditum, r. acc. rei & dat. pers.*
 toefstemmen / van de selve opinie zijn. suffra-
 gari, *p. atus, f. atum: assentiri, p. sentus, dep. r. dat. Ire in sententiam alicujus: stare cum aliquo: unà sentire: sentire cum aliquo.*
 toefstieren / senden. Mittere, *p. misi, f. missum, r. acc.*
 toefteken / oproeden. Incitare, instigare, pro-
 vocare, *p. avi, f. atum; impellere, p. puli, f. pulsus, r. acc. Audorem & suasorem esse alicui.*
 toeftekinge. Incitamentum, *g. ti, n.*
 *toefstooten. Impulsu claudere.
 *toefstoppen. Obturare, *p. avi, f. atum; obstruere, p. struxi, f. structum, r. acc.*
 toefstoppen / toeneppen. Confluere, *p. sui, f. futum, r. acc.*
 *toefstricken / toefstroppen. Adstringere, constringere, *p. strinxi, f. strictum; coangillare, p. avi, f. atum, r. acc.*
 toef-tellen. Adnumerare, *p. avi, f. atum, r. acc.*
 *toeftecken. Attrahere, *p. traxi, f. tractum, r. acc.*

T O E

toebal. Accidens, g. dentis. n. casus, g. sūs: eventus, g. rus, m.
toeballen/ bpballen. Accidere, p. cessi, f. cessum, r. dat. Adjungere se.
*** toeballen.** Cadendo occludi.
toeberlaet. Refugium, perfugium, g. gii, asylum, g. li, n.
toeblijeden. Confugere, gio, p. fugi, f. gitum, r. acc. cum Ad.
toebliegen / pemanden aentrennen. Involare in aliquem.
toebliegen/ bpbzengen. Advolare, p. avi, f. atum, r. dat.
toebloeden. Affluere, p. fluxi, f. fluxum.
toeblijcht. Receptaculum, g. li, n. toebetlaet. Refugium, it. n.
toeboegen. Adjungere, p. junxi, f. junctum, applicare, p. plicui, & *usitatis* plicavi, f. plicium, *usitatis* plicatum, adjicere, cio, p. jeci, f. jectum, r. acc. rei & dat. pers.
toeboere/toeboeringe. Advectio, importatio, g. onis, f.
toeboeren. Advchere, p. vexi, f. vectum, importare, p. avi, f. atum, r. acc.
toebwas/ groepfel. Accrescentia, g. tiz, accretio, g. onis, f. accrementum, g. ti, n.
toebwassen/ groepen. Accrescere, increfcere, p. crevi, f. cretum.
*** toebwassen/ toehceelen.** Vectigal pendere.
*** toewelven.** Concarnare, fornicare, p. avi, f. atum, r. acc.
toewencken/ toeknicken. Annuere, p. ui, f. utum.
toewoyp. Adjectio, g. onis, f. f. toegifte. Collarium, g. rii, n.
toewoypen. Addere, p. addidi, f. additum: adjicere, cio, p. jeci, f. jectum, r. acc.
toewijfen/ betwijfen. Assignare, p. avi, f. atum, r. acc.
toewijfen by bonnis. Adjudicare, p. avi, f. atum, r. acc. Per judicium vel per sententiam attribuere, assignare.
*** toewinden.** Complicare, p. plicavi, f. plicatum; convolvere, p. volvi, f. volorum, r. acc.
toer / wandelinge in 't rondt. Decursus, g. sūs m. decursio, g. onis, f.
toez a la mode. Decursio Gallicana.
toer / keer / vdyze. Ordo, g. dinis, m. vicis, g. cis, f.
met toeren. Vicibus; per vices; in vices; statutis vicibus; statuto ordine.
elk synen tour. Suo quilibet ordine: sua quisque vice.
*** It is nu mynen toer.** Jam meæ sunt vices.
toernopen / f. toynopen. Trojam ludere, imaginario ludo equis concurrere.
toerte. scriblita, g. tz, f. crustulum, g. li, n.
toetsen/ raeken. Tangere, p. tetigi, f. tactum, arectare, p. avi, f. atum, r. acc.

T O L T O N T O O

toetsen/ pzoeben. Ad lapidem Lydium examinare.
toetsstren. Lapis Lydius. Coricula, g. lz, f.
toeben/ wachten. Expectare, p. avi, f. atum, opperiri, p. oppertus, f. pertum; præstolari, p. atus, f. atum, dep. manere, p. mansi, f. mansum, r. acc.
toeben / tratteren. Epulo accipere: mensâ accipere; convivio accipere.
toffsteen. Tophus, phi, m.
toegel/ f. tengel. Habena, z, f.
tol. Vectigal, g. galis, n. *Serrâ* portorium, g. rii, n. *navi*.
tolbanke/ tolhups. Telonium, g. nii, n.
tollen/ f. bertollen. Vectigalia perfolvere.
tollenaar/ die den tol inhalelt. Telonarius, g. rii, manceps, g. ci; is; portitor. g. oris, publicanus, g. ni, m. coactor, portorii redemptor.
tolk/ Holl. taelman. Interpres, g. pretis, c.
tolken/ Hol. bertalen. Interpretari, p. tatus, f. atum, dep. r. acc.
tolseren. Tolerare, p. avi, f. atum, pati, tior, p. passus; perpeti, tior, p. perpassus, dep.
tolerabel/ berdyægelijk. Tolerabilis, e, g. lis, o.
ton/ f. tonne. Dolium, ii, n. Tina, tonna, z, f.
tonge. Lingua, g. linguæ, f.
tonge/ scholle. Lingulaca, g. cz; folca, g. lez, f. piscis.
tonge/ schaertonge. Cynoglossus, g. si, m. piscis.
tongeskens. Lingula, g. lz, f.
tongesken van den aersem. Epiglottis, g. tidis, gurgulio, g. lionis, masc.
tongeloos. Elinguis, e; g. gui, o.
tongeschabber. Glosiocnister, g. fteris, m.
tongeschabber/ metaph. Callidus percontator.
pendants tonge schabben / upthaelen. Callidè explicari; secreta alterius astutè rimari: mentem alicujus dolosè percontare.
tonne. Cadus, g. di, m. dolium, g. lii, n.
tonne/ baek/ f. Baekke. Specula marina.
tonne op de mast. Carchesium, g. si, n. Suprema mali pars.
tonnen. Dolius vel cadis infundere.
tonne goets. Aureorum centum millia; centies mille aurei.
tonharings. Harencus muraticus vilios.
tonstabe/ f. Duppge. Asserculus dolii; *docus*, ci, m. vel Epistomium, ii, n.
tondijch. Asellus salitus.
toog. Capta infitoria.
tooge, toogen/ f. toon/ toonen. Offendere, p. di, f. lum.
toom. Frznum. g. ni; retinaculum, g. li, lorum, g. ri, n. habena, g. nz, f.
toom gebit. Camus, g. mi, m.

toomen. Frznare, refrenare, p. avi, f. atum, r. acc.
 toon-fpange. Bulla, g. lz, f.
 toon/wijfe ban eenen fank. Tonus, fonus, g. ni, tenor, g. oris, m.
 toon / tooninge / tooge. Monftratio, demonftratio, oltenfio, g. onis, f.
 toon / bewijs in recht. Probatio, teftificatio, g. onis, f. teftimonium, g. nii, documentum, g. ti, n.
 toonbaer / toonelyk / dat men kan goet doen. Probabilis, e, g. lis, o.
 toonberdt. In figne, vel projectum domûs.
 tooneel. Theatrum, g. tri; fuggeltum, g. fti; tribunal, g. nalis, n. Scenicæ actionis tribunal: ftenici ludicri fuggeltus.
 toonen / toogen. Oftendere, p. fendi, l ftenfum & ftenum : monftrare, p. avi, f. atum: exhibere, p. hibui, f. hibitum, r. acc.
 toonen / goet doen. Probare, confirmare, demonftrare, p. avi, f. atum; docere, p. docui, f. doctum, r. acc. Planum facere, argumentis comprobare: teftimoniis & demonftrationibus probare, docere,
 tooberen. Fascinare, incantare. p. avi, f. atum, Veneficium facere, veneficio vel fascino aliquid agere: diro carmine fascinare.
 tooberer. Veneficus, g. ci. magus, g. gi: præftigiator, g. onis, m. Veneficii architectus: fascini artifex.
 toobereffe. faga, maga, g. gx: venefica, g. cz, f.
 tooberje. Fascinum, g. ni: veneficium, g. cii; carmen, g. minis, n.
 ooberinge / de daet febe ban tooberen. Fascinatio, incantatio, g. onis, f. iucantamentum, g. ti, n.
 top / 't foy. Cacumen, culmen, g. minis, faftigium, g. gii, n. apex, g. picis; vertex, g. ticis, m. fummitas, g. tatis, f.
 top ban eenen herge. Supercilium, g. lii, n. Jugum montis.
 top-fepl. Thoracium, g. cii, n. Summum velum.
 top/daet de kinders mede fpelen. Turbo, g. binis, m. ludi puerilis turbo.
 toppen / met den top fpelen. Ludere turbinem: turbinem agitare; turbinem fcuticâ circumagere.
 toppen / gedebauscheert zyn. In gancis agere: in luftis verfari: aleam & hellautiones exercere: aleatorem & ganeonem agere.
 topper / een die gedebauscheert is. Homo depravatiffimæ vitæ.
 tozck / peckfachel. Fax picea : orbiculus picatus.
 toere / tooren. Turris, g. nis, f.
 toren / gramfchap / f. toren. Indignatio, o-nis, f. Iræ, z. f.
 toz / Darnick / Fl. Holl. Zelan. Cefpes-bituminælus: gleba bituminofa.

ban toz. Cespitius, a, um, o.
 tozient / pñninge. Tormentum, cruciamentum, g. ti, fupplicium, g. cii, n. cruciatus, g. tûs; in. crux, g. crucis, f.
 tozient / pyne in de ziele. Afflictio, g. onis, f. Afflictio mentis; animum excrucians cura: animum urens dolor.
 tozient in de confcientie. Confcientie carnificina.
 tozmenteren / pñnigen. Cruciare, difcruciare, excruciare, p. avi, f. atum, r. acc. Tormenta infligere, r. dat. Tormentis divexare, r. acc.
 tozmenteren / moepelyck ballen. Affigere, p. flixi, f. flidum, r. acc. Moleftum effe, r. dat.
 toozn / gramfchap / tooznighept / berbitte ringe. Ira, g. rz; iracundia, g. diz; indignatio, g. onis: bilis, g. lis, f. ftomachus, g. chi, m.
 dooz tooznighept / dooz gramfchap. Iræ, iracundæ, adv. In irâ: cum irâ, animo irato: animo irâ commoto, irâ commotus.
 tooznigh / grammoedig. Iratus, iracundus, indignabundus, biliofus, ftomachofus, a, um; indignans, g. nantis. o. irâ incenfus: iracundiâ inflammatus.
 tooznigh maeken / bergrammen. Irritare: exasperare, exacerbare, p. avi, f. atum, r. acc. Concitare, provocare, impellere, commovere iracundiâ, ad iram: movere ftomachum alicui.
 tooznigh woorden. Commoveri, p. motus; exacerbari, irritari, p. atus, paff. ex candelcere, p. candui, sine fup. Commoveri ad iram; irâ concitari, corripi.
 tooznigh zyn. Iraculi, p. ratus; indignari, ftomachari, p. atus, dep. fuccenlere, p. cenfui, sine fup. r. dat. Irâ correptum effe.
 toznoy / omkeet / een keerken om. Difcurfus, g. sûs, m. circumitio, deambulatio, g. onis, f.
 een toznoyken om gaten. Deambulare. p. avi, f. atum.
 toznoy / toznoyfpel. Ludica pugna; ludicrum certamen.
 toznoy te peirde. Ludica pugna equeftis: ludica equitum pugna.
 toznoy met lancien. Ludicrum præpilatarum haftarum: ludicrum puris haftis dimicantium.
 toznoy met korte lanffen. Pugna ludicrum puris acinacibus ludentium: palæfticum certamen obtuso acinace digladiantium.
 toznoy te boet. Pedestre ludicrum digladiatorium, fimulacrum pedestris pugne gladiatoriæ.
 toznoy-plaetfe. Catadromus, g. mi. m.
 toz / ch / dyupbe. Bortus, g. tii; zacemus, g. mi, m.

totisse/tortse. Fax, g. facis; teda, g. dz, f.
tortsen-draeger. Daduchus, g. chi. m.
tot. Ulique, ad, tenuis, verlus, *prop. r. acc.*
tot dat. Donec, quoad, quouique, quoadul-
 que, *adv.*
tot noch toe. Hastenus, *adv.*
tot nu tot. Etiamnum, adhuc, ad hoc usque
 tempus.
tot/ tupte. Conus, g. ni: apex, g. picis, m.
 lunula, g. la, f.
tote/ bla: s'hoorn. Buccina, g. nz, f.
toten/blaesfen. Buccinare, p. avi, f. atum.
de tote hol blaesen. Obtuadere aures alicu-
 jus: fatigare aliquem di&orum nimitate.
tote/ caprupn. Epomis, g. midis, f. cucullus,
 g. li, m.
tote/ Fl. mupl. Rostum, g. stri, n.
totterqueat. Buccinator mali: lituus malo-
 rum: incantor nequitia.
tot-olif. Ita ua nequitia.
totter/ touterfel. Oscillum, g. li, n. oscil-
 latio, g. onis, f.
touteren. Ludere oscillis: oscillo jactari.
touteren/ schudden ende beben. Tremere,
 intremere, p. mui, f. mitum, palpitare, pa-
 vitate, p. avi, f. atum; totari, jactari, p. a-
 tus, *pass.*
touteringe/ hupberinge. Tremor, g. mo-
 ris, horror, g. oris, m.
touw/ seel. Funis, g. nis, m. restis, g. stis, f.
touwen/mouw maken. Mollire, p. livi & lii,
 f. litum; macerare, p. avi, f. atum, *r. acc.*
touwen/ persen/ f. Douwen. premere, p.
 essi, f. essum, subigere, egi, actum.
touwer. Alutarius, g. rii, m.
trachten/ poogen/ op het npt zijn. Conari,
 machinari, p. atus, f. atum, *dep.* laborare,
 allaborare, p. avi, f. atum, Incumbere in
 aliquid: esse in aliquo: curas, cogitationes,
 mentem, studia, laborem in aliquid dirige-
 re, conferre, intendere.
**tractaet/ discours/ t'z by geschijft oft
 anders.** Disputatio, dissertatio, g. onis, f.
 tractatus, g. t'is, m.
tractaet/ onderhandelinghe van pet. Col-
 loquium de componendis rebus, congressus
 de dirimendis rebus.
tractaet/ accoor. Pactum, g. ai, n. pactio,
 g. onis, f. conventa, torum, n. *pl. num.* pa-
 cta conventa,
**tracteren/ sozge booz penant draegen om
 te genesen.** Curare, p. avi, f. atum, *r. acc.*
 Curationem adhibere, *r. dat.* ut: Den
 siecken wozt tweemaal 's daegs ge-
 tractert. zgro bis quotidie cura adhibetur.
tractement/ de sozge van den medicijn.
 Curatio, g. onis, f. Medica curatio.
tracteren/aen tafel toeben. Cibo accipere:
 mensa accipere, excipere: opulo accipere:

ebmiter habere, humaniter accipere.
tractament aen tafel. Oblata mensa con-
 ditio: opposita mensa ratio.
**tracteren/ sich teghen pemanden roms
 pozteren.** Accipere, excipere, pio, p. cepi,
 f. ceptum; prosequi, p. secutus; complexi,
 p. plexus, *dep.* habere, p. bui, f. bitum,
r. acc.
**tractement/ maniere om sich teghen een
 nen anderen te compozteren.** Quempiam
 accipiendi ratio: erga aliquem sese adhi-
 bendi modus. ut: **W** hebben van hem
 goedt tractement ghehad. Comiter
 accepti sumus: humaniter habitii su-
 mus.
tractabel/goet om mede te handelen. Ho-
 mo facillimus: tractabilis & facillimi in-
 genii.
traditie/ oberleberinge. Traditio, g. onis,
 f. Rei cuiuspiam per manus & atates traditio:
 majorum verbis mandata traditio: a-
 vorum ore nudique verbi testimonio ac-
 cepta traditio.
traditie van de H. Roomsche Kercke. Ec-
 clesiaz traditiones: à Christo & Apostolis
 verbo habitae traditiones: Christi & Apo-
 stolorum ore acceptae traditiones.
tradutie/ oberfettinge. Interpretatio, g.
 onis, f.
traegh/lup. Tardus, lentus, ignavus, desidio-
 sus, a, um; piger, gra, grum; deses, g. fidis, o.
traegh zijn. Torpère, p. pui, *sine sup.* pigrum,
 ignavum, ineitem, socordem, desidem esse:
 ignaviz, desidiz, pigritiz, socordiz dedi-
 tum esse: manum habere sub pallio.
traegh worden. Torpescere, p. pui, *sine sup.*
 pigrescere, *sine pret.* aut *sup.* Ignavum, pi-
 grum, ineitem fieri.
traeghept. Ignavia, g. viz. desidia, socordia,
 g. diz, f. torpor, g. oris, m. segnities, g.
 tici, f.
traeghlijck. Ignave, segniter, pigre, lente, osci-
 tante, socorditer, desidiosè, *adv.*
tralie. Clathrus, g. thri, m. clathri, g. throrum;
 cancelli, g. lorum, m. *pl. num.* tranfenna, g.
 nz, f.
traelien. Clathrare, p. avi, f. atum, Clathris
 obducere, obfepire.
tralie wijse. Cancellatim, *adv.*
traen van krijten. Lachryma, g. mz,
 f.
traen van boomen. Gummi, n. *indecl.* &
 gummis, g. mis, f.
traen van visschen. Pinguedo balzarum.
trafske/ traficq/ koophandel. Commer-
 cium, g. cii, n. negotiario, g. onis, merca-
 tura, g. rz, f. Emendi vendendique com-
 mercium.
trafikeren/ koopmanschap doen. Mercato-
 reum

torem agere, mercaturam facere, exercere: mercaturæ operam dare.

traficant/ koopman. Mercator, negotiator, g. oris, m.

tragedie Tragœdia, g. dia, f. tragicum poëma.

tragedie-ſchryver. Poëta tragicus: ſcriptor tragicus.

tragedie ſpeelder. Tragœdus, g. di, m. Actor tragicus.

transactie/ appointment/ beſtechtigh/ berdragh. Decifio, transactio, g. onis, f.

transneneren/ ſtraeven. Exorquere pecunias vi & violentia.

transfeninge. Violenta pecuniz exactio.

transfiguratie/ herſtellinge in een ander gedaente. Transfiguratio, transformatio, g. onis, f. Alterius figuræ aut formæ inductio: in alteram figuram vel formam migratio, translatio.

transfigureren/ in een ander gedaente ſtellen. Transfigurare, transformare, p. avi, f. æum, r. acc. In aliam figuram tranſmutare, r. acc. aliam formam inducere, r. dat. in diverſam formam transferre, r. acc.

transfiguratie/transfozieren/ f. Transfiguratie. Transformatio, g. onis, f.

translateren/ overſetzen. Transferre, fero, p. tranſuli, f. tranſlatum, interpretari, p. atus, f. æum, dep. r. acc.

translaet. Tranſlatum, g. ti, n. Scriptum ex unâ in alteram linguam traductum.

translatie/ overſettinge. Translatio, interpretatio, g. onis, f.

transport/ verboeringe van d'een plaetſe op d'ander. Transvectio, transportatio, g. onis, f.

transport/ overſettinge van ſijn recht aen een ander. Ceſſio, delegatio, tranſcriptio, g. onis, f.

transporteren/ van d'een plaetſe op d'ander herſetten. Transferre, fero, p. tuli, f. latum: tranſponere, p. poſui, f. poſitum; tranſvehere, p. vexi, f. vexum, r. acc.

transporteren/ aen een ander over geben. Cedere, p. ceſſi, f. ceſſum; tranſcribere, p. ſcripsi, f. ſcriptum, r. acc. rei & dat. porſ.

tranten/ traantſelen. Tardè progredi: lente incedere.

trap. Gradus, g. dus, m. ſcalæ, g. larum, f. pl. n.

trappen. Calcare, conculcare, p. avi, f. æum, r. acc.

trapwijs. Gradatim, adv.

trawant. Sarcelles, g. litis, m. ſomatophylax, acis, m. Miles prætorianus, ſpiculator, oris, m.

trawant/ lupæert/ ſlempet/ f. trifaant. Deſes, g. diſ, ignavus, a, um, o.

trechter/ f. trefter. Infundibulum, i, n.

treck/ ſlepe. Tractus, ductus, g. ctus, m.

treckachtigh. Trebaz, hâcis; pellax, g. pella-

cis; illex, g. illicis, o.

treckbeeste. Jumentum, g. ti, n.

treckbugge/ f. baibzugge. Pons verſatilis.

trecken. Trahere, p. traxi, f. tractum, r. acc.

trecken eenen muet. Ducere murum.

trecken letteren. Ducere litteras.

trecken van de letteren. Ductus litterarum.

trecken van ledet. Iningere enlim: nudare vel evaginare gladium.

trecken/ reypſen/ f. reypſen. Peregrinari, atus, dep. iter facere, habere, inſtituere: proficiſci, ſectus, dep.

treck-habel/ treck-ſeel. Rhemuleus, g. ci, m. Funus ductarius.

treckgaten/ treckknet. Sagens, g. nz, f.

treckgiſte. Donum illex.

treckhaeck. Hatpago, g. gonis, m.

treckinge. Tractus, g. ctus: raptus, g. tus, m.

treckinge des mondts. Spasmus in vultu.

trecklinie. Linea ductilis, (rium).

treckpeert/ wagenpeert. Jumentum plautira-

treck-plaefter. Malagma, g. matis, n.

treck-plaefter. metaph. loek-goet. Illicium, g. cii, n.

treck-tange. Forceps, g. cipis, f.

treck/ begeerte/ verlangen. Deſiderium, g. rii, n. appetitus, g. tus, m. appetentia, g. tiz, cupido, g. dinis, f.

treck tot pret hebben. Deſiderare, p. avi, f. æum; concupiscere, p. pivi, f. pitum; appetere, p. petivi & petii, f. petitum, r. acc. Afficere aliquâ: tangi deſiderio alicujus rei.

trede/ tredt. Gradus, g. dus, gressus, g. sus, m. veltigium, g. gii, n.

tredden. Gradi, ingredi, dior, gressus, dep. incedere, p. ceſſi, f. ceſſum.

tredden met voeten. Calcare, conculcare, proculcare, p. cavi, f. catum, r. acc. proterere pedibus.

treffelyck. Præſtans, g. antis; excellens, præcellens, g. lentis; præclarus, eximius, egregius, inclitus, a, um, inſignis, e, g. nis, illuſtris, e, g. ſtris, o.

treffelyck/ van impoortantie. Gravis, g. via; arduus, momentolus, a, um, o.

treffelyckhepdt. Præſtantia, excellentia, eminentia, g. tiz, f.

treffelycken. Inſigniter, egregie, eximie, adv.

treffen/ raecken. Attingere, contingere, p. tigi, f. tactum.

treffen/ ſlaen. Ferire, sine præ. & ſup. cadere, p. ceſſi, f. caſum, r. acc.

een treffen/ barallie. Conſictus, g. ctus, male.

treft. Trypus, chytropus, g. podis, m.

trefter/ trechter. Infundibulum, g. li, n.

trek/ bebhogh. Fallacia, g. cic; fraus, g. fraudis; aſtutia, g. tiz, f. dolus, g. li, m.

bol treken ſteken. Vulpinari, p. atus, f. atum, dep. Eſſe doſoſum, fraudulentum.

met valsche treeken omgaen. Fallaciter agere: fraudulenter agere. (n.)
 tremelle van de meulen. Infundibulum, g. li.
 Treunchee/ loopygacht. Vallum, g. li, n. Agere munita fossa: vallo munita fossa.
 trensselen/ trasselen. Ignaviter agere.
 trensseler. Homo ignavus, cunctabundus, lentus.
 trepan. Trypane, g. nes, f. trypanon, g. ni, n. Chirurgica terebra.
 trepaneren. Osterebrâ forare, fodere, perforare, perforare.
 Treseer-becken/ s. Treisseer-becken. Concha fistulosa.
 Trefooz-schat. Thesaurus, g. ri, m. gaza, g. gazz, f. Abditus thesaurus.
 Trefooz/buffet. Abacus, g. ci, m.
 Trefozier. Quæstor ærarius; tribunus ærarius.
 Trefootje. Ararium, g. ri, n.
 Treves/ stilstand van byantschap. Induciz, g. ciarum, f. pl. num. Bellicum iustitium: castrensē iustitium.
 Treves maerken. Inducias facere, pacifici, pangere.
 treuren/ bedroeft zyn. Mœrere, p. mœstus sum, dolere, p. lui, f. litum: lugere, p. luxi, f. luctum; tristari, contristari, p. status, dep. In mœrore esse: esse in luctu: versari in tristitiâ.
 altoos treuren. Esse in assiduo luctu: assidue lugere: luctu contabescere.
 treurigh/ treurgeest/ treurmoedigh. Tristis, e, g. stis; mœstus, a, um; mœrens, dolens, g. entis, o.
 Treurliedt. Elegia, g. gi, z, f. Carmen lugubre.
 treurighyck. Mœste, dolenter, melancholicè, adv.
 treutel. Merda, g. dz, f.
 treutelmannen. Homuncio, g. onis, m.
 trepn/ familie van eenen Prince. Familia, g. li, z, f. domestici, aut familiares Principis.
 trepn/ pprofessie oft exercitie van pet. Functio, professio, g. onis, f. ut: trepn van koopmanschap. Mercatorz professio: mercatoria functio.
 trepn/ t' boozderen van 't waercken. Operis progressus, operis continuatio vel prosecutio, ut: In den trepn zyn/ in 't waerck zyn. In operis esse cursu, operis viam decurrere: opus perlequi.
 trepn/ usancie/ gebuyck. Usus, g. fus; ritus, g. tûs; mos, g. moris, m. ut: In den trepn zyn/ in gebuyck oft usancie zyn. Moribus receptum, esse ita obtinere usu.
 trepn/ maniere van lehen. Mores, g. rum, m. pl. num. Vitz institutum: vivendi ratio, ut: Quaden trepn houden. Depravatam vitz rationem habere: probrosum vitz institutum tenere. Een jonghman van quaden

trepn. Probrosè vitæ juvenis: depravatis moribus adolecens.
 trepn/ den ganck. Gradus, g. dûs: incessus: gressus, g. sûs, m.
 trepneren/ de tange elle soeken/ npt stellen. protrahere, extrahere, p. traxi, f. traxum. proferre, fero, p. protuli, f. prolatum; procrastinare, p. avi, f. atum, r. acc.
 trepninge. Protractio, prolatio, procrastinatio, dilatio, g. onis, f.
 Triackel. Therica, g. cz; f. theriacum antidotum.
 tribulatie/ druck/ tegenspoet. Aruma, g. nz; calamitas, g. tatis, f. Res adversæ: casus adversi, res afflicta, tristes.
 in tribulatie zyn. In ærumnis agere, versari, ærumnis agi, agitari rebus adversis, afflicta: calamitate premi, vexari.
 Tribuyp/ inpost. Tributum, g. ti; veçigal, g. galis, n.
 Tributatis/ die moet tribuyp geben. Veçigalis, e, g. lis; tributarius, a, um, o.
 tryp. Heteromallum, g. li, n.
 trysier-becken/ tryfel. Cribrum, g. bri; incerniculum, g. li, n.
 trysseler/ s. treusseler. Homo lentus.
 Triomf/ zegerpael. Triumphus, g. phi, m.
 Triomphant/ die triomphheert. Triumphator, g. phatoris, o. triumphum agens.
 triomphant/ triomfael. Triumphalis, e, g. lis, o. triumphali apparatu magnificus; triumphali pompâ splendidus: triumphali maiestare augustus.
 Triomphantelijck. Triumphalem in modum; triumphali apparatu, pompa, splendore, magnificentia; triumphantis in morem.
 Triomferen/ eenen triomf houden. Triumphare, p. avi, f. atum. Triumphum agere, habere, ducere.
 Triomferen / in eenige saecke npt steken. Insigniter agere: cum laude rem gerere, ut: Hy triomfeert in 't spyecken. In dicendo triumphat, excellit.
 Triomferen/ eenige extraordinarisse feest houden. Triumphare, p. avi, f. atum. Lætitiâ, triumphare; exultatione extra ordinem efferri.
 Triomferen in 't pproces. Causam vincere, litem vincere; causâ vel in causâ superiore abire: litis victorem dicedere.
 Triomferder. Triumphator, g. oris, m.
 Triomferinge. Triumphatus, g. tûs, m.
 trippen/ trippelen/ trepelen. Assidue motare, pedes; saltitare, p. avi, f. atum.
 thzifooz/ thzefooz. Abacus, g. ci, m.
 tzoebel/ slymachtigh. Turbidus, turbatus, limosus, lœulentus, a, um, o.
 tzoebete locht. Cælum turbidum: ær nubilus, ather nubilus & nebulis obductus.

troebeleren. Turbare, conturbare, perturbare. *p. avi, f. atum, r. acc.*
troebel/ beroerte/ confusie. Confusio, perturbatio, *g. onis, f.* Perturbatus *vel* confusus rerum status.
troebel/ beroerte in't berstandt. Deliratio, *g. onis, f.* Animi perturbatio: vehementior mentis commotio: rationis abalienati: mentis aberratio.
troebeleren de sinnen/ of het berstant. Animum turbare; mentiturbarionem inducere: impotem mentis turbatione.
troebel/ tumult/ oproer. Turba, *g. barum, f. pl. num.* Tumultus, *g. tūs, m.*
troebel onder de gemeente. Plebis tumultus: plebistumultuotz feditio.
troebel in 's lands staet. Publicæ rei tumultuosa perturbatio: publici status turbulenta ratio.
troebeleren 's lands staet. Clandestinis coitionibus publici status quietem interurbare & concutere.
troef/ spel. Luditriumphus.
troeben. Ludere charis.
troep / troepe/ hoop onder een. Turba, *g. bz, f.* Confusæ mista turba.
troepe toehoojders oft toefieuders. Coetus, *g. tūs, m. corona, g. nz, f.*
troep volck al gaende. Agmen, *g. minis, n.* Confusum agmen.
troep in ojde gestelt. Ordinata caterva; stru-ctura hominum manus.
troep soldaten. Militaris caterva, manus, cohortis; militum globus, cuneus, manipulus; militares copiz. (*turma.*)
troep peide volck. Turma, *g. mz, f.* Equitum met troepen. *Caervatim, turmatim, adv.*
troepkens. Copiolz, *g. larum, f. pl. num.* tenues copiz.
troep beesten. Grex, *g. gregis, m.* armentum, *g. ti, n.*
met troepen. Gregatim, *adv.*
troetelen. Palpare, *p. avi, f. atum;* & palpari, *p. patus, f. patum, dep. r. dat. & acc.* demulcere, *p. mulsi, f. mullum, r. acc.*
troetelinge. palpatio, demulso, *g. onis, f.* blanditiz, *g. atum, f. pl. num.*
trogh. Alveus, *g. vei;* linter, *g. tris, m.*
trogh/ Holl. Fl. Zel. inolie. Mastra, *g. Arz, f.*
troumel. Tympanum, *g. ni, n.*
trouneuten. Tympanizare, *p. avi, f. atum;* Tympanu m pullare.
troumelslagh. Tympani sonitus.
troumelslaeger. Tympanista, *g. masc.*
tromp/ mupltrompe. Crembalum, *g. li, n.*
trompen. Crembalo canere.
trompe/ beck. Rostum, *g. stri, n.*
trompe van eene Olifant. Proboscis, *prom- mōcis, g. cidis, f.*

trompe/ bedzng'h. Fallacia, *e. eiz, f.* dolus.
trompen verhoopen/ bedzigen. Fallere, *p. telesi, f. fallum;* decipere, *pio. p. cepti, f. ceptum, r. acc.* Verba & fucos dare: Fumos vendere.
trompette. Tuba, *g. bz, f.* classicum, *g. ci, n.*
trompetten. Tubâ canere: buccinâ clangere.
trompetter. Tubicen, *g. bicinis; zneator, g. oris, m.*
trompeslagh. Tabzonius, clangor.
trompetstraker/ dik-kaetke. Bucco, *g. onis, m.*
tronck. Stipes; pitis; kapeus, *g. pij, truncus, g. ri, caudex, g. dicis, m.*
tronck in materie van afcomsten / tronck van een gestacht. Caput, *g. pitis, n.* stirps, *g. pis, f.* stirpes, *g. pitis, m.* Caput generis; princeps generis; prima stirps totius generis.
tronck/eenen boom de tacken afcappen. Arborem decurtare, tuncare, detruncare, arborem ramis minuere, deminuere.
troncke/ epcke. Robur, *g. botis, n.*
tronje. Vultus, *g. tūs, m.*
troon. Solium, *g. lii, n.* thronus, *g. ni, masc.*
troost. Solatium, *g. tiis solamen, g. minis, n.* consolatio, *g. onis, f.* Léyamen tristitiz.
dat troost byngt. Consolatorius, *a. nm. o.*
troosteloos. Solatii inops: solatio desitutus.
troosten. solari, consolari, *p. latus, f. latum, dep. r. acc.* solatio esse; consolatori esse; *r. dat.* animi dolorem lenire, levare, minuere, languentem excitare, erigere.
trooster. Consolator, *g. oris, m.*
troep/ troppe/ Fl. f. troepe. Grex, *egis, m.* Turma, *z, f.*
trosp/ pack/ troffel. Fascis, *g. cis; fasciculus; manipulus, g. li, m.* sarcina, *g. nz, f.*
troffen/ packen. Conscarcinare, convasare, *p. avi, f. atum, r. acc.*
trosp/ bagagie van een leger. Impedimenta, *g. torum, n. pl. num.* sarcinæ, *g. narum, f. pl. num.*
trosp-jongen. Calo, *g. onis; cactula, g. lz, m.*
trot/ trootten/ f. Waf. succussatio, *onis, f.* dzaden. succussare, *avi, atum.*
trots. Insultatio, *g. onis; contumelia, g. liæ, f.*
trotfen/ trotseren/ spijt aen doen. Insultare, *p. avi, f. atum, r. dat.*
trots/ trotfigh. Fastuosus, superbus, *a. um, arrogans, g. gantis, o.*
trotseren/ trots spreken. Ferocite, *p. civi, f. citum.* Fastuose, & arroganter loqui.
trotfighlyck. Fastuose arroganter, *adv.*
troubel/ f. troebel. Turbidus, *a. um, o.*
trouw/ getrouw. Fidelis, *e, g. lis; fidus, a. um, o.*
trouw/ trouwe. Fides, *g. dei; fidelitas, g. tatis, f.*
trouwelyck / op trouwe. Fideliter, *adv.*

TROTRU

Ex fide: integrâ fide: sincerâ fide.
 trouweloos/ trouwbreeckigh. Perfidus, in-
 fidus, toridragus, a. um, o.
 trouweloosheit/ trouw. bjaecke. Perfidia,
 viz. infidelitas, g. tatis, f.
 trouwen/ betrouwen. Fidere, confidere, p-
 sitosum, *neutro pass. r. dat.*
 trouwens jaë. Utique, *adv.*
 trouwhertigh/ cozdiael. Ex imo pectore fidus.
 trouwe/ houwelijck. Matrimonium, g. nii, n.
 trouw befooben. Polliceri matrimonium;
 fidem dare matrimonii.
 trouwen/ Wypt ende Wyndegom in
 houwelijck verbiinden. Matrimonio copu-
 lare: Jungere in matrimonium.
 trouwen/ een vrouwe nemen. Ducere ux-
 orem. Accipere, ducere in matrimonium,
 conjugere fecum in matrimonio, *r. acc.*
 trouwen/ eenen man nemen. Nubere viro.
 trouwriick. Annulus pronubus. Arrha, a,
 f. Arrhato, onis, m.
 truant/ die genegen is tot alle dertelhepdt
 ende lupighepdt. Pronas ad curandz cutis
 illecebias; proclivis ad illecebrosa corporis
 commoda; propensius ad interiz & abdo-
 minis illicia.
 jonghman truant. Adolescens illecebrarum
 ad otium & gulam affecta: ad voluptatem
 inertiaeque pellicientium commodorum
 affectator.
 triant/ lupaert/ doen niet. Deses, g. sidis; in-
 ers, g. eris, ignavus, a, um, o.
 trucebau/ trufentan/ tolck/ Fl. taelman.
 Interpret, g. pretis, c. Peregrinz linguaz in-
 terpres.
 truffz/ Fl. quacke. Mendacium, g. cii, n.
 nuzæ, g. garum, f. pl. num.
 truffel/ Fl. Impostor, g. toris, m.
 truggelen/ looten. Soriri, p. titus, *dep.*
 truggelen/ met upt/ strykerije aen geldt aen
 de kost geraecken. Esculcar, p. avi, f. atum.
 truggelen/ upt/ strycker. Esculcar, g. oris, m.
 truwant/ f. truant. Abdomini natus, Epi-
 curi de grege porcus.
 truwel. Trulla, g. lz, f. Trulla cæmentaria.
 trupe/ seuge/ sogh. Sus, g. suis; scrofa, fz, f.
 t famen/ gelijckelijck. Simul, unâ, pariter, *adv.*
 t famen/ by een. *In compositione explicatur per*
co, con, cum, pro ratione verbi primitivi cum
quo componitur.
 t famen djaegen. Congerere, congeffi, sum,
r. acc.
 t famen bergadren. Colligere, egi, ectum,
r. acc.
 tucht/ Holl. Disciplina, doctina, g. nz; mo-
 destia, g. stiz, f.
 tucht meester. Cenfor, g. oris, pædagogus,
 g. gi, n.
 tuchtigh/ Fl. Catuliens, g. entis, o.

TUC TUR

tutse. Pompholyx, g. lygis, spodos, g. di, f.
 valschetuc: Cadmia, g. miz, f.
 tuk/ als men per sfoot met het boozhoofst.
 Ictus sive pullus frontis.
 tukkevoilen. Coniscare, p. avi, f. atum. Arie-
 tare capere; capita & troncs collidere, ut
 faciunt arietes.
 tuk/ bedroggh. Fallacia, viz; traus, g. fraudis, f.
 quaeden tuk. Astutus deceptor.
 tufften. Tophus, g. phi, m.
 tumult/ getier. Tumultus, g. tûs, m. tumul-
 tuatio, g. onis, f.
 tumultuar/ dat met der haest gedaen is.
 Tumultuarius, subitarius, a, um, o.
 tumultuacelijck. Tumultuarië, *adv.* sub-
 taria operâ: tumultuariâ curâ.
 Turbant/ Tiara, Diadema, atis, n.
 Turckscye-boone. Phacoolus, g. li, lupinus,
 i, m.
 Turckois. Jaspisærinza, Caspia.
 tuzf/ f. tuzf. Celsus bituminosus.
 turteldupbe/ f. turteldugbe. Turtur, uris, m.
 tusschen. Inter, *pr. op. r. acc.* In, *prap. r. acc.* &
abl.
 tusschen beyden. Intermedius, a, um, o.
 tusschen beyden/ ondertusschen. Interim,
 intereâ, *adv.*
 tusschen lichje en doncker. In crepusculo.
 tusschen-scheedt. Intervallum, g. li, n.
 dat tusschen bel en bleefsch is. Intercus, g.
 cutis, o.
 tusschen-wandt. Paries intergerinus.
 tusschen-wybbe. Interstitium, g. tii, n.
 tittel/ f. tittel. Apex, g. icis, m.
 tuper. Restis, stis, pedica, g. cz, f. lorum,
 g. ri, n.
 tuperen. Neckere, inneckere, p. nexui, f. ne-
 xum, Vincere pedicis, *r. acc.*
 tupgh/ getupgh/ gereedt schap. Armamen-
 ta, g. torum, n. pl. num.
 tupge/ tupgen/ f. getupge. Testis, is, m. f. ge-
 tupgen. Testari, atus, *dep.*
 tupl-werck. Opus, g. petis, n. opera, g. rz, f.
 tuplen. Laborare, p. avi, f. atum.
 tuplen. Lascivire, p. vivi, f. vitum. Lascivâ
 vivere.
 tuplen synen tupl. Furere furorem suum.
 tuplten. Fertum, g. ti, n.
 tupnen. Rotari, p. atus, volvi, p. volutus.
pass. Petauristam agere: volvere se in ca-
 put.
 tupneler. Petaurista, g. stz, m.
 tupn/ tupnhaegh. Sepes, g. pis, f.
 tupnen/ betupnen. Sepire, circumsepire,
 obsepire, p. sepsi, f. septum, *r. acc.*
 tupninge. Septimen, g. ti; septum, g. ti, n.
 tupn klocke. Convolvulus, g. li, m. flor.
 tupn-koninghsocken. Regulus, trochilus, g.
 li, m.

tupna

tupn-kerse / *Holl.* Nasturtium hortense, *herba*.
tupn-man / *Holl.* Hortulanus, g. ni, m.
tupn-staerk Sudes, g. dis, f. palus, g. li, longu-
 rius, g. iii, m.
tuppschen/wangelen permutare, commutare,
 p. avi, f. atum, r. acc.
tuppschen/spelen Ludere alea: facere aleam.
tuppsijer Alcaator, g. orisaleo, g. onis, m.
tuppscherje/tuppschspel Alea, g. lea, f. ludus
 alea: ludustaxillorum.
tupte/tote Conus, cinnabus, g. niccirus, g.
 ri, m.
tuptebant Tania, g. niz, f. Fascia crinalis
 met den tuptebandt spelen. Delitare, p. avi, f.
 atum.
tupte pot/pot met een tote Cirnea, g. nex, f.
 guttarnium, g. ni, n.
tuptelen Commutare, permutare, p. avi, f. a-
 tum, r. acc.
tupteler Commutator, permutator, g. oris m.
tupten/den hoozn blaesen Canere cornu, in-
 flare cornu.
tupten een gerucht maken Tinnire, p. nivi,
 f. nitum; strepere, p. pui, f. pitum.
tupten in d'oorje Dicere in aurem; in aurem
 susurrare.
tupthozen Cornu, n. *indeclin. in sing.* bucci-
 na, g. nz, f.
tupthozentzen Fistula cornea.
tuptinge Sufurrus, g. ri; sibilus, g. li: sinni-
 tus, g. tús, m.
tuptuppl Bronchus, brochus, p. chi, m.
twaelf/twelf Duodecim, o. *indecl.*
twaelfmael Duodecies, *adv.*
twelfvoudigh Duodecuplus, a, um, o.
twelfste Duodecimus, a, um, o.
twantelen/dobben Hallucinari, p. natus, *dep.*
 dubitare, subdubitare, hæsitare, p. avi, f. atum.
twantellinge Hæsitatio, dubitatio, g. onis, f.
twee Duo, duz, duo, *pl. num.*
twee en twee Bini, nz, na, o. *pl. num.*
in twee byken Diffingere, p. diffregi, f. fra-
 ctum, r. acc.
tweeback / *Holl.* beschuyp. Panis bis oclus.
in twee deplen Bipatiti, p. titas, *dep.*
twee dagen Biduum, g. dui, n.
tweeblad Bifolium, g. lii, n.
tweedagigh Biduanus, a, um, o.
tweeberjandt/tweederteyde Duplex, g. pli-
 cis, o.
tweedeurigh Biforis, e, g. ris, o.
tweedeplygh Divisibilis, e, g. lis, o.
tweedjacht Dissidium, g. dii, n. discordia, g.
 diz; dissensio, g. onis, f.
tweedjachtigh Dissors, g. cordis, dissidens,
 g. dentis, o.
tweedjachtigh zyn Dissidere, p. dissadi, f.
 dissestum, discordare, p. avi, f. atum, dis-
 crepare, p. avi, f. atum, dissentire, p. dis-

senti, f. dissensum.
twee-gedaentigh Biformis, e, r. mis, o.
twee-joeck / twee-wegh Bivium, g. vii, m.
twee-hondert Ducenti, z, a, o. *pl. num.*
twee-hondert-mael Ducenties: *adv.*
twee-hoofdig Biceps, g. cipitis, o.
wee-saerigh Bicinnis, o, g. nis; bimulus, a,
 um, o.
twee-tydig Bicipor, g. poris, o.
tweeelick Gemellus, g. lii geminus, g. ni, m.
tweeemaels/tweeert/twees / *Holl.* Bis, *adv.*
twee-mael klepnder Duplo minor, & minus.
twee-mael gooter Duolo major & majus.
twee-maendigh Bimestris, e, g. stris, o.
twee-namigh Binomius, a, um; binominis, e,
 g. nis, o.
twee-pondigh Bilibris, e, g. bris, o.
twee-snydig Anceps, g. ancipiti, o.
twee-spleetigh Bifidus, a, um, o.
twes strept / f. tweecamp Duellum, g. i, m.
twes-tongigh Bilingual, e, g. guis, o.
twes-berwigh Bicolor, g. coloris, o.
twes-voetigh Bipes, g. pedis, o.
twes-voorthoofdig Bifrons, g. frontis, o.
twes-voudigh Duplex, g. plicis, o.
twes-voudigheyt Duplicitas, g. tatis, o.
twes-voudighlyck Dupliciter, duplicato, *adv.*
twelf / f. twaelf Duodecim.
twyffel/twyfelachtigheyt Dubium, g. bii;
 ambiguum, g. gui, n. dubitas, ambiguitas,
 g. tatis, f.
sonder twyffel Indubitanter, *adv.* Sine dubio:
 haud dubie: procul dubio: citra omne du-
 bium: citra omnem controversiam.
twyfelachtigh / de gene die twyfelt Du-
 bious, ambiguus, incertus, a, um, anceps, g.
 cipitis, o.
twyfelachtigh / daer men aen twyfelt
 Controversus, dubius, ambiguus, incertus, a,
 um, o. De quo est controversia: de quo du-
 bitatur.
twyffelen Dubitare, p. avi, f. atum; hæsere, p.
 hæs, f. hæsum, suspensum teneri, in ancipiti
 versari: animo pendere: dubia cogitatione
 d. strahi, jactari.
twyffelst Dubie, ambigue, dubitanter, *adv.*
twygh / *Holl.* Ramus, g. misurculus, g. li, m.
twyn Filum duplarium.
twynnen Filā congeminare.
twyn-meulen Rhombus filarius.
twyntigh Vingtī, *pl. num. indecl.*
twyntighmael Vigices, vices, *adv.*
twyntighste Vigesimalis & vicissimus, a, um, o.
twyst/kybagie Rixa, g. xis; lictio: alterca-
 tio, contentio, disceptatio, g. onis, f. iurgium,
 g. gii, n.
twyssen/kysben Rixari, altercari, iurgari, p.
 atus, f. atum, *dep.* litigare, disceptare, p. avi,
 f. atum, contendere, p. tendi, l. tensum &
 tentum.

twiſtigh. Litigioſus, rixuloſus, contentioſus, a, um, o.
twiſtmaker. Altercator, litigator, g: oris, m.

Vacant/ ſonder meeſter. Vacuus, dereli-
quus, nudus, a, um; vacans. g: cantis, o.
Vacantie. Feriz, g: riarum, f. pl. num. Otium
à munere, ab opere.
Vacantie van recht. Juſtitium; g: tii, n. Fo-
renſe juſtitium: forenſes feriz.
Vacantie in de ſchool. Feriz litterariz, lit-
terarium juſtitium: litterarii ſtudii halcyo-
nia: litterariz operz halcyonia, ſcholatiſci
muneris dies halcyonii.
vacantie/loon. Salarium, g: rii, n. merces, g: ce-
dis, f.
vacantie/oeffeninge. Exercitatio, occupatio, g:
onis, f.
vacantie/profeſſie. Profeſſio, g: onis, f. munus,
g: neris, n. Vitæ genus, vitæ ratio: vitæ inſti-
tutum.
vaceren/befongeren. Vacare, p. cavi, ſ. catum:
incumbere, p. cubui, f. cubitum, r. dat. Ope-
ram navare.
vaceren/behouden van 't werck. Oriari, fe-
riari, p. atus, f. atum, dep.
vaceren / open ſtaet oft ſonder meeſter
zjn. Vacare, o. avi, ſ. atum. Vacuum eſſe: va-
care è poſſe flore vel domino.
vachte/ulies. Vellus, g: leris, n. (puella)
haddē. Ignava mulier: ignava & deformis
haddigh-laſ/lup. Ignavus. marcidus, langui-
dus, torpidus, a, um, o.
haddighēpt. Torpor, marcor, languor. g: oris,
veternis, g: ni, m.
haddoſe. Venefica, g. cz, f.
hadenv/ſes voeten ende een half. Orgyia, g:
gyz, f.
hademen/ombademen. Ambabus amplecti
ulnis, complexu cingere.
hademen/beſſenen. Acum filo cingere.
Hader, Pater, g: patris: patris, g. tentis: geni-
tor, g. toris, m.
Haders des Hupsgeſins. Paterfamilias, g:
patris familias.
Hader-erbe/haderlijck goet. patrimonium,
g. nii, n.
Haderlandt/haderslandt. Patria, g. trix, f.
Solum patrium, natale ſolum.
Haderlijck/den hader aengaende. Patrius,
patruus, a. um, o.
Haderlijcken. Paternè, patriè, adv.
Haderloos. Patre orbis.
Hadermoort. Parricidium, g. dii, n.
Hadermoort. Parricida, g. dz, m.
Haders hjoeder / oom. Patruus, g. trui, m.
Haders hjoeders kint, Patruelis, g: lis, m.

Vaders ſuſter. Amica, g: tæ, f.
vaecht. Sopor, g: potis: loimnus, g: ni, m.
vaecht hebben. Dormituriſe, p. rivi, f. ri um.
vackloos inſomnis, g. nis; pervigil, g: gii, o.
vackerigh/ vol vaekts. Somnolentus, ſo-
mniculoſus. loporatus, a, um, o.
vaegen. Purgare, p. avi, ſ. atum: teſgere. p. ter-
ſi, f. teſum: veterere, p. verri, ſ. verſum, r. acc.
Vaegbper. purgatorium, g. nii, n. purgatorius
ignis: expurgator, ignis.
vaeger/ puaer, expulſator, g: oris, maſc.
vaeger/ ſtoeck keitſe. Qui ad quidvis cum
alacritate peragendum promptus eſt.
vaeghſel/keitſel. pergamentum, g: ti, n. quif-
quitz, g: liarum, f. pl. num.
baet/baeluwe. Color helvus, gilvus, balius.
bael / afgelieten/berſchoten van berwe.
Decolor, g. loris: detritus, a, um, o.
bael/brunp. Hyacinthinus, amethyſtinus, a:
um, o.
Baene/bendel. Vexillum, g. li, ſignum, g: ni,
n. ſignum militare.
Baene/kerck baene. Labarum ſacrum: vexil-
lum ſacrum.
Baene/bendel ſoldaten Cohors, g: hortis, f.
Baen-vaeger/alferes. Signifer. g: teri: vexil-
larius, g: rii, m.
Baentien/blagge. Vexillulum, g: li, n.
Baene/biet cannen. Triens, g: entis, m. Qua-
tuor menſura.
baene/quabbe. palcar, g. aris, n.
baer/ſchick/bzeſe. Metus. g. tûs, terror, hor-
ror, g. oris, m.
baerlijck. Formidandus, horrendus, a, um, o.
vaerlijck. ſ. ſozgelijck periculoſus, a, um. Pe-
riculi plenus. Discrimini obnoxius.
baerdigh ſ'beirdigh. promptus, a, um. Agilis,
is, e, o.
baeren/tepen. Tendere, tetendi, ſ. tenſum &
tentum, proficiſci, p. teçus, dep.
baeren / heim hebben / in ſulcke oft ſulcke
geſteltenijſſe des lichaems zjn. Valere, p:
lui, ſ. lum. Habere. ut: Hoe vaert ghp?
Qui valet; qui te habes?
baeren/ hoozpoet oft tegenſpoet hebben.
proſperà vel adversà fortuna uti.
baeren / een ende oft uptganch hebben.
exitum fortii. ut: Hoe ſuldy ten leſten
baeren? Quem tandem ſinem habebis?
quem denique exitum habebis?
baeren te ſcheye. ſ. veiren. Vehinavigio.
baeren te waegen ſryden. Vehiculu.
baeren/tuſſchen beyden konen. ut: In pe-
mans reden vaeren. Interloqui, p. locutus,
dep. Interecere, p. ceſſi, ſ. ceſſum. Interium-
pere ſermonem: interpellare loquentem:
impedire ſermonem loquentis.
baerende haebe. Bona mobilia: res mobiles,
baeten/haeren-cruydt. Filix, g. licis, f.

baert/repse. Iter, g. iuineris, n. protectio, g. onis, f.
 sich op de baert maerken. Accingere se iuineri: expedire se protectioni.
 met een baert. Expedire, promptè, ociùs, adv.
 baert/f. beir. Traiectus, g. àùs, m.
 baert/gzacht om schepen dooz te bzingen. Canalis, g. lis, m. fossa, g. àz, f.
 baese/dese. Festuca, g. cz: fibra, g. brz, f.
 bafenen/bessenen/f. bessenen. ut: besent de naelde. Acum filo trajice.
 bagebont / die geen baste woonstede en heeft. Erraticus, errabundus, erraneus, vagus, a, um, o. erro, g. ronis, m.
 bagabont/beugniet. Scurra, g. rz, masc, vagen f. vegen. verrere, p. ri, f. sum. (cis, o. balsant / f. kloek/stout. Fortis, is, e, o. audax. v. l. Casus, lapsus, g. sùs, m. ruina, g. nz, f. zam.
 balbzugge. Pons penilis, versatilis.
 baldeure. Janua labilis, sublicia.
 balhoet. Cesticillus, g. li, m.
 balte/muischalle. Decipula, tendicula, g. lz, f.
 ballen/nederballen/omballen Cadere, p. cecidi, f. casum: decipere: concidere, p. concidi, sine sup. labi, perlabi, prolabi, p. lapsus, dep. ruere, corruere, p. rui, f. rutum.
 ballen in eenigh accident ballen. Incidere, p. incidi, sine sup. ut:
 ballen in slaep. Obdormire, indormire, obdormiscere, p. mivi, f. mitum: somno corrip.
 ballen in faute. Delinquere, p. liqui, f. lictum: peccare, p. avi, f. atum. Noxam incurere: culpam admittere: in culpam incidere.
 ballen in disgzatie. Principis indignationem incurere: in Principis indignationem delabi, incidere.
 ballen in sieckte. In morbum incidere, delabi: morbum incurere.
 ballen in 's bypands handen. In hostium insidias delabi, insidiis hostilibus circumveniri.
 ballen op een pypooft. In mentionem incidere, devenire, devolvi, deduci.
 ballen/gebeuren/geschieden. ut: daer ballen stagen. Fit pugna.
 daer ballen woorden. Fit rixa.
 ballen/ doozballen. Occurrere, p. curri, f. cursum, ut:
 wat valt hier al te seggen? Quid hic dicendum occurrit?
 ballen/ overkomen. Obvenire, p. veni, f. ventum, ut:
 tot deel ballen. In sortem obvenire.
 't lot is upp soo gevallen. Ita fors mihi obligit: ita fortuna cecidit.
 ballende sieckte. Epilepsia, g. fiz, f. morbus, comitialis, caducus, Hercules, sacer.
 die de vallende sieckte heeft. Epilepticus, a, um, o,

balligh. Caducus, rimofus, a, um, o.
 balpoozte. Cataracta, g. àz, f.
 bal/strick. Laqueus, g. quei, m.
 balck. Falco, g. onis: tiorches, g. chis, m. Accipiter primarius.
 balckenact/ balckenier. Auceps manufactarius, auceps domitor: aucupatoriz domitor: rz artifiz.
 balckenet. Falco catapularius?
 balneur/batlandise. Fortitudo, g. dinis, f. f. Cloekhept. Animositas, g. tatis, f.
 balneur/f. weicde. Pretium, g. us, n. xitimatio, g. onis, f. valor, g. oris, m.
 balide/ balst/krachtigh. Legitimus, ratus, iustus, a, um, o.
 balidren/ goet zijn. Auctoritatem vel vim habere, raum esse.
 balsfe. Vidulus, g. li, m. Culeus sarcinarius tollis viatorius.
 balepe/ ruffchen twee bezgen. Valles sine vallis, g. lis, f.
 balpep/ rondt om met bezgen besloten. Convallis, g. lis, f.
 balpupbe. Palumbus, g. bi, m.
 balsch / berfiet/ onwaerachtigh. Falsus, vanus, tabulosus, fidus, confidus, fictivus, commentivus, a, um, o.
 balsch / bedriegelick. Malus, improbus, a, um: fallax, g. latis, o.
 balsch/ loos. Adulus, callidus, verlutus, a, um: vertipellis, e, g. lis, o.
 balsch/ verbalscht. Adulterinus, vitiatu, vitiolosus, adulteratus, depravatus, corruptus, a, um, o.
 balsch / dat in plaets van het oprecht komt. Subditivus, suppositivus, a, um, o.
 balschijck false, fide, ementite, simulatè, adv.
 balscheu/verbalschen. Adulterare, p. avi, f. atum: corrumpere, p. rupi, f. riptum, r. acc.
 balschet/verbalschet/falsaris/balschaert. Fl. Adulterator, vitiator, corruptor, suppositor, g. eris, m.
 balscheit/het crimen vanbalschept. crimen falsi: noxa admissi falsi: itraus falsi commissi.
 baschept/bedzogh/upt/stryckerge. Fallum, g. li, n. falsitas, g. ratis; fallacia, g. ciz, f.
 balschept/finesse/dobbelhept/loosighept. Calliditas, g. tatis; astutia, verlutia, g. tiz, f.
 van/ nota gemitivus & ablativus. Genitivus, ut: den boeck van Jan. Liber Joannis. Ablativus, ut: Grgs van sozgen. Canus à curis.
 van/ nota causa propter quam, p. r. abi. propter, r. acc. ut: Wp is sieck van te veel frupt t'eten. Egrotat eo quod plurima poma comedit. Wp is sieck van liefde. Præ amore, vel propter amorem zgrè habet. Exponitur sumetiamp ex ut: Ex nimio pomorum esu zgrerat: ex nimio amore decumbit.
 van achter pond. p. r. abi. retro, adv. a tergo,

van dicht op. Cominus, *adv.*
van beneden. Inferne, *adv.*
van boven. Superne, desuper, *adv.*
van buyren/ buyren. Extra, toris, exterius, forinsecus, *adv. in loco.*
van daer. Inde, illinc, ifinc, *adv. de loco.*
van daer/ weghj. Apage, abi, discede, cede, Imperativi.
van dorn af. Jam inde: ex eo tempore.
van doen hebben. Indigere, p. gui, *sine sup.*
van herten. Ex animo.
van hiet. Hinc, *adv.*
van noode zijn. Opus esse.
van selfs. Iponte, ultro, *adv.*
van stad tot stad. Oppidatim.
van doyp tot doyp. Vicatim.
van deure tot deure. Ostiatim.
van stonden an. Contestim, illico, statim, protinus, extemplo, *adv.*
van ter zijden. Oblique, *adv.*
van verre. Eminus, *adv.*
van voren. Ante, coram, à fronte.
van voren af. Ab initio. (tergo.
van voren en van achteren. A fronte & à
van waer? Unde? *adv.*
vanck dan eenen. *♁. Pars carnosior bovis sub ventre circa femora.*
vanck/vang. Captura, g. rz, f. captus, g. ptōs, m.
vangen. Capere, pio, p. cepi, f. captum:prehendere, apprehendere, comprehendere, p. hendi, f. hensum: contipere, pio, p. ripui, f. re-
vang. *r. acc.*
vanger. Comprehenfor, g. oris, m.
vang-bjaege. Captiuncula, g. lz, f. Quæ-
stio coïnuta: argumentum captiosum.
variabel/ wankebaer. Instabilis, mutabilis, e, g. lis: levis, e, g. vis: inconstans, g. stans, o. Inconstans consilii, quovis vento mutabilior.
variabelijck. Inconstantem in modum, instabilem in modum.
vatieren / nu sus nu soo spreken. Verbis non constare, eadem in re diversa loqui.
varieteyt/ verscheidenheyt. Diversitas, varietas, g. tatis; dissimilitudo, g. dinis, f. Distincta ratio.
vatte/ veite/ vier. Taurus, g. ri, m.
vatse/ veirse/ veirsekal. Bucula, vitula, g. lz, f.
vafael. Clientis, g. clientis: vasallus, g. li: beneficiarius, g. ri, m. (jus clientelare.
vafaelichap. Clientela, g. lz, f. jus clientelæ;
vast/ nu al tegenwoordelijck. Modò, jam, *adv.* Reipsà. *Hij licht vast ende sterft. Jam in agone est.*
vast/ niet te min/ ebentwel. Attamen, nihilominus, nihilolocius, & tamen. ut: *Ghy seght dat ghy 't niet doen en sult / ende vast doet ghy 't. Tenon facturum sis, & nihilominus facis.*
vast/ stijf/ onbujelijck. Firmus, solidus, va-

lidus, immotus, a, um, o.
vast/ seker/ waerachtighj. Certus, indubitatus, exploratus, competus, a, um, o.
't gaet vast. Certum est, competum est: res est indubia. (certo habere.
vooy vast houden. Pro competo habere: pro
vastelijh/ sterkeijh. Firmiter, firme, valde, stabiliter, *adv.*
vastelijh/ sekerlijck. Certo, certe, asseveranter, constanter, *adv.*
vastigheyt/ sterckte. Firmitas, stabilitas g. tatis, firmiudo, g. dinis, f. (um, o.
vast houdende. tenax, g. naxis, viscosus, a,
vast in een. Denus, a, um, o.
vast landr. Continens, g. nentis, f.
vast maeken. Firmare, confirmare, solidare, consolidare, roborare, p. avi, f. atum, stabilire, p. livi, f. litum, *r. acc.*
vast slapen. Altum dormire, profundè dormire: Eudymionis somnum dormire.
vast staen. Consistere, p. constiti, f. stitum.
vasten/ niet eten. Jejunare, p. avi, f. atum, abstinere, p. stinui, f. stentum. Abstinere à cibo, inedia sustinere, tolerare.
't vasten. Jejunium, g. nii. n. abstinentia, g. tiz; inedia, g. diz, t. Cibi, esus, potus abstinentia.
den vasten van 40. dagen. Quadragesimæ jejunium: sacra Quadragesimæ inedia: Quadragesimæ jejunium: magnum jejunium, venum jejunium.
den vasten van quater temper. Quaternarium jejunium, quaternum temporum jejunium.
in den vasten. Per jejunium: jejuniisacri diebus.
vastenabondt. Bacchanalia, Liberalia, saturnalia, g. lium: Ogia, g. giorum. *pl. num.*
vasten about houden. celebrare Bacchanalia.
vat. Vas, g. vasis: dolium, g. lii, n.
vatjen. Vasculum, g. li, n.
vats. Mucidos, a, um, o. (pere vas,
vats smacken. Mucere, p. mucui, *sine sup.* fa-
vatten/unt de handt nemen. sumere, p. lum-
psi. f. ptumptum: capere, pio, p. cepi, f. cap-
ptum; accipere, pio, p. cepi, f. ceptum; arri-
perere, pio, arripui, f. reptum:prehendere, p.
hendi, f. hensum, r. acc.
vatten/ begheypen. Capere, pio, p. cepi, f. ca-
ptum; intelligere, p. lexi, f. lectum: perci-
pere, pio, cepi, f. ceptum, *r. acc.*
vatfel. Ansa, g. sz, f. capulus, g. li, m.
uber/ uper. Uber, g. beris, n.
uber-bjaet. fumen, g. minis, n.
vechten. Pugnare, dimicare, p. avi, f. atum:
configere, p. fixi, f. fixum.
vechterijge/ gevecht. Pugna, g. naz, f. confli-
cus, g. aus, m.
vedel/ f. viole. Fidicola, lz, f. Barbitus, g.
ti: pandura, g. rz, f.
vedelvooghsken. Plectrum, g. Ari, n.

Weder/f. plupine. Pluma, x, f.
Wee/beegh. Pecus, g. pecoris, n. pecudes, g. pecudum, f. pl. num. (um, o.
weeghs/beestachtigh. Belluinus, pecuinus, a,
weedief. Abigeus, g. grai, m.
weedieft. Abigeatus, g. tús, m.
weehoeder. Pecunarius, armentarius, g. rii, m.
weemerkt. Forum boarium.
weestal. Stabulum, g. li, n.
wee boeder. Pabulum, g. li, n.
weet/haet/rauckent. Odium, g. dii, n. rancor, g. oris, m. simultas, g. tatis, f.
weede dzagen. Inimicitias, odium, rancorem gerere aduersus aliquem : gravi aliquem odio prosequi.
Weel/f. Wele. Multus, a, um, o.
Weese/kindts windel. Fascia, g. cia, fasciola, g. ia, f.
Weest. f. Weft. Crepitus ventris, alvi.
Wegeatf/dat kracht ende sterckte geeft. Vegetans, g. tantis, o.
Wegen/f. Waegen. Putgare, p. avi, f. atum.
Weger/bessim. Scopæ, arum, pl. n. scopula, g. ia, f.
weger/stout keikle. Audaculus, g. li, m.
wehemet/hestigh. Fervidus, præservedus, a, um; acer, acris, acre, g. aeris, o. Acriter incitatus: vehementer concitatus.
wehemetlijck. Acriter, vehemere, adv. Acriore impetu : vehementiore vi.
wehementie/hestighheyt. Vehementia, g. tia: concitatio, g. onis, f. impetus, g. tus, m. Incitator motus: vehementior vis.
wehlijgh. Tutus, a, um, o.
weibbaert/baer men ober een water baert. Traiectus, g. Aëtis, m.
weiten/ 't schepe repfen. Navigare, p. avi, f. atum. Navigio vehi.
weiten/eenen anderen ober 't water setten. Trajicere, cio, p. jeci, f. jectum: tranvehere, p. vxi, f. vectum; transportare, p. avi, f. atum. transmittere, p. misi, f. missum.
weiten/obergefet worden. Trajicere, p. cio, p. jeci, f. jectum: transire, transeo, p. transivi, f. transitum; transfretare, p. avi, f. atum, transmittere, p. misi, f. missum. Emetiri flumen.
weirgelwant. Armamenta navis.
weirgelt. Naulum, g. li, n.
weirman. Portior, g. oris, n. navicularius, ltn. trarius, g. rii, m.
weirponte/weirboot/weirfchip/ weirfchup. te. Ponto, g. onis, m. cymba, g. bna. Navis veatoria.
Weirdigh/gautu. Agilis, le, g. lis; velox, g. locis: rapidus, citus, propertus, a, um, o.
weirdigh/gerect. Paratus, promptus, expeditus, instructus, accinctus, a, um, o.
weirdigh van de haent. Manu promptus; manu levis. (tatis, f.
weirdighheyt. Agilitas, habilitas, dexteritas, g.

weirdighlijck. Prompte, alacriter, expedite, adv.
weirdigen/weirdigh maeken. Parare, apparare, adornare, armare, p. avi, f. atum.
Weirg. Versus, g. sús, m. carmen, g. minis; metrum, g. tri, n.
weirsheroicq. Versus epicus, heroicus: motrum vel carmen heroicum, epicum.
weirfenmaeken. Verlificare, p. avi, f. atum, Quinti. Versus facere, condere, pangere.
weirfer/weirfken. Versiculus, g. li, m.
weirfer in den kercken gerijden. Versiculus incentivus. **weir responjoit**. Versiculus lucentivus.
Weirfe/songe hoep. Bucula, g. ia: juvenca, g. cz, f.
Weirfene/hiel. Calcaneum, g. nei, n. calx, g. calcis, f.
weireren. Catenare, p. avi, f. atum, compedire, p. divi, f. ditum. r. acc. Vincula injicere. r. dat.
weirfen/hercken. Vacerra, g. ia, f. repagulum, g. li, n.
weirfhuyp. Pellis, g. lis; cutis, g. tis, f.
weir offenhuyp. Tergus, g. gor, s, n
weir van perkement. Membrana, pergamenta, g. na, f.
weir in de ooge. Suffusio, g. onis; cataracta, g. Aa, f.
weirhoere. Scorum, g. ti, prostibulum, g. li, n. Meretrix, g. tricus, f.
weirteken. Pellicula, membranula, g. ia, f.
weirde. Rus, g. ruris, n. campus, g. piager, g. agri, m. terra, g. terra, f.
weir in sept van wapen. Solum, g. li, n.
weirde-kappe. Sagnum, g. i, n. Chiamys, f.
weirde-koetse. Lectus catrensis.
weirde creekel. Cicada, g. dz, f. gryllus, g. li, m.
weirde-kuppe. Palumbus, g. bi; palumbes, g. bis, m.
weirde geschrep/alarm. Classicum, g. ci, n.
weirde-goden. Fauni, g. norum, m.
weirde-heere. Imperator, g. oris: archistrategus, g. gi: dux, g. ducis, m.
weirdehoen/patryjs. Perdix, g. dicis, f.
weirdeknups. forex, g. ricis, m.
weirdeflagh. Prælium, g. lii, n. confictus, g. Aëtis, m.
weirdeftuck. Tormentum minus.
weirdeftrecken. Testera vel tænia militaris.
weirde tyn. sepes, g. pis, f.
weirdeperlyncopen weir. Multus, copiosus, numerosus, a, um, o. Magna copia: magnus numerus.
weir/adv. grootelijck seer. Multum, impense, vehementer, valide, magnopere, admodum.
weir/in comparatione. Multo, impendit, longè, ut: Weel geleerder. Multo doctior.
weir. Nimis, nimium, nimisquam; nimiumquam,

quam, *adv.* Plus, *latius*: plus æquo. (o.
 beelachtigh. Plusculus; complusculus, a, um,
 beelderhande / beelderlepe / beelboudigh.
 Multiplex, g. plicis; multijugis, e, g. gis; multi-
 farius, varius, a, um, o.
 In beelderhande manieren / beelboudigh.
 Iyk. Multipliciter, multitariam, pluritariam,
 multiformiter, variè, *adv.*
 beelhept / menigte. Multitudo, g. dinis; copia,
 e; piz, f.
 beeljarigh / oudt. Annosus, a, um, o.
 beel min. Nedum, multo minus.
 beelberwigh. Multicolor, g. coloris, o.
 beelboerigh. Multipes, g. pedis, o.
 beel boudigh. Multiplex, multifarius.
 belge / tadrt-belge. Modiolus rosz.
 bellen / neederwerpen. sternere, prosternere,
 p. stravi, f. stratum, r. acc.
 bellen / een been setten. Supplantare, p. avi, f.
 atum, r. acc.
 belloers Heteromallum, g. li; n. Bombyx heteromallus.
 belloetier. Heteromallitextor.
 ben / benne / moerlandt. Palus, g. ludis, f. Palus bituminosa.
 ben / bentant / met waterachtigen grond. Pascuum palustre.
 ben-besie. *Holl.* traeckbesien. Vaccinia, g. niourum, n. pl. num.
 Bencel. Feniculum, g. li, m. marathrum, g. thri, n. herba.
 Bendeel. Waene. Vexillum, g. i, n.
 Benisoen / vleesch van wilde beesten. Ferina, g. rz, f. Caro ferina.
 Benisoen-pastepe. Ferinx antocreas.
 benijn / vergift. Venenum, g. ni; toxicum, g. civirus, *indecl.* n. aconitum, i, n.
 benijnigh. Venenatus, venenosus, virulentus, a, um, o. Veneno infectus; corruptus, imbutus.
 beninnighshepde. Virulentia, g. tiz, f.
 beynnen / vergiften. Vencnum adhibere, inducere, miscere, adspargere, infundere, infpergere, admiscere, r. dat.
 benster. Fenestra, g. strz, f.
 bestnerhojde. Reticulata fenestra: tranenna, septo obducta fenestra.
 bensterken. Fenestella, g. lz, f. (o.
 dat de bensters aengæet. Fenestralis, e, g. lis,
 bent / bepnt. *Fl.* Adolescens, g. centis, juvenis, g. nis, m.
 bente / becopinge. Venditio, auctio, g. onis. f. Auctionaria venditio.
 benten / becopen. Vendere, p. vendidi, f. venditum, r. acc.
 bentbaet. Vendibilis, e, g. lis, o.
 bentegoedt. *Fl.* Merx venalis.
 bentoe / laet-buffe. Cucurbitula, g. lz, f.
 bet. *proposito varia significationi vocum, quibus preponitur adit.*

bet-accompagneren / s. vergefselfchappen. Comitari; p. atus, *dep.*
 betaccorderen / eens worden. Pacisci, p. pactus, *dep.* convenire, p. veni, f. ventum.
 betaccorderen / eens maerken. Componere, p. posui, f. positum; conciliare, p. avi, f. atum, r. acc.
 betachten. Contemnere, p. tempfi. f. temptum, spernere, p. sprevi, f. spretum; despice-re, cio, p. spezi, f. pectum; aspernari, p. atus, *dep.* r. acc.
 betacht igh oft worden. Contemni, p. temptus, sperni, p. spretus: despici, p. spectus, vilipendi, p. penlus, *pass.* Ultimo loco poni: in ultimis haberi: minimè æstimari.
 betachtelijck. Contempibilis, aspernabilis, e, g. is; contemnendus, aspernandus, a, um, o.
 betachtelijcken. Contemptim, *adv.*
 betachter. Contempitor, despector, spretor aspernator, g. onis, m.
 betachtinge / versnadinge. Contemptus, g. tûs, m. contemptio, despectio, aspernatio, g. onis, f.
 betachteren. Morari, remorari, p. ratus, *dep.* tardare, retardare, p. avi, f. atum, r. acc.
 betachtiringe. Remora, g. rz, f, berademen. Respirare, p. avi, f. atum.
 betærden. Naturam immutare in aliud ingenium migrare: novam naturam induere.
 betærdenen, pet betærdenen. Mutare, irromutare; alterare; p. avi, f. atum. r. acc.
 betærdenen / betærden oft worden Mutari, immutari, p. atus, *pass.*
 betærderinge. Mutatio, immutatio, g. onis, f.
 betærderlijck. Mutabilis, versatilis, versipellis, e, g. lis, o.
 betantwoorden. Defendere, p. fendi, f. fensum: excusare, purgare, p. avi, f. atum, r. acc. patrocinari, p. atus, *dep.* r. acc.
 betantwoordinge. Defensio, g. onis: apologia, g. giz, f.
 betærbeiden / oberarbeiden. Frangere se laboribus.
 betærgeren / etger maken. Depravare, adulterrare, p. avi, f. atum, r. acc. Deterius facere.
 betærgeren / etger worden. Depravari, p. atus, *pass.* In pejus abire: in deterius vergere.
 betærghwaenen. Suspensum habere.
 betærman / s. arm maken. Depauperare, p. avi, f. atum, r. acc.
 betærmen / arm worden / s. arm worden. Adicitras redigi.
 betærmen. stupescere, obstupescere, cio, p. feci, f. factum: consternare, p. avi, f. atum, r. acc.
 betærst. Perplexus, peculcus, attonitus, consternatus, a, um, o.
 betærst zyn. stupere, obstupescere, p. stupui, *sine sup.*
 betærstheyt. Consternatio, g. onis, f. stupor,

g. onis. m. perplexitas, tatis, f.
Verban/als men in den Geestelijken ban
 gedaen woꝝdt. Anathema, g. matis, n. ex-
 cratio, g. onis, f.
Verban, bannissement. Exilium, g. lii, n. pro-
 scriptio, g. onis, f.
Verbannen. Proscribere, p. scripsi, f. scriptum,
 relegare, p. avi, f. atum. Anathematice ferire,
 r. acc.
Verbandt / Holl. Fl. f. verbondt. Foedus, cris,
 n. Pactum, i, n.
Verbandt / Ies. Obligatio, g. onis, f. tabulz, g
 larum, f. pl. num.
Verbanden / f. verbinden. Obligare, p. avi, f.
 atum.
Verbaesaelen / verbalschen. Adulterare, p.
 avi, f. atum, r. acc.
Verbaesaelen / upt den aert slaen. Degene-
 rare, p. avi, f. atum.
verbieden. In alium collocare.
verbelden / veranderē van gedaente. Trans-
 figurare, transformare, p. avi, f. atum, r. acc.
verbelden / sich inbelden. Imaginari, p. atus,
 dep.
verbeldinge. Imaginatio, g. onis, f.
verbeyghen: Abdere, condere, p. didi, f. ditum:
 celare, occultare, p. avi, f. atum: absconde-
 re, p. scondi, f. sconsum, r. acc.
verbeyginge. Abiconfio, occultatio, g. onis, f.
verbeynen / f. verbeynden. Combustio, p. ussi,
 f. ussum.
verbeygen / verstylen. Consumere, p. sumpsi,
 f. sumptum; atterere, p. trivi, f. tritum,
 r. acc.
verbeygen / tot het verbeycken. Uti, p. u-
 sus, dep. r. abl. ad rem quampiam adhibere.
verbeyteren. Emendare, p. avi, f. atum; corri-
 gere, p. rexi, f. rectum, r. acc.
verbeyten / verliesen. Perdere, p. perdididi, f. di-
 tum, amittere, p. misi, f. missum, r. acc.
verbeyten sijn boꝝgerschap. Excidere civi-
 tate, perdere jus civium.
verbeyten / in bꝝenk vallen. Incidere in mul-
 ctam: mulctam reum fieri.
sijn leven verbeyten. poenam capitis incurre-
 re.
verbeyt maken. Confiscare, publicare, p. avi,
 f. atum. Filco addicere, r. acc.
verbeyt. Mulcta, g. ctz; poena, g. nz, f.
op verbeyt. sub poena.
verbeyden. Expectare, p. avi, f. atum; mane-
 re, p. mansi, f. mansum; oppetiri, p. oppertus,
 dep. r. acc.
verbeyden. Exorare, p. avi, f. atum; deprecari,
 p. catus, f. atum, dep. r. acc.
verbeyden / met bidden vꝝanden verlossen.
 Deprecari, culpam alterius: deprecando a-
 lium in libertatem afferere.
verbeydelijk. Exorabilis, e, g. lis, o.
verbeyder. Exorator, g. oris, m.

verbeyden. Prohibere, p. bul, f. bitum; vetare,
 p. tui, f. itum: interdicere, p. dixi, f. dictum,
 r. acc. res & dat. pers.
verbeyden vꝝemanden sijn huys. Interdicere
 alicui domo sua,
verbeystere / verbeystere. Depopulari, p. la-
 tus, f. latum, dep. vultare, p. avi f. atum; de-
 struere, p. struxi, f. structum, r. acc.
verbeystere. f. arm maccken. Depauperare,
 p. avi, f. atum, r. acc.
verbeyten. Admordere, p. mordi, f. morsum,
 r. acc.
sijn selve verbeyten. coercere, cohibere (e-
 scriptum).
verbeyden / verbeychten. Obligare, p. avi, f. a-
 tum; devincire, p. vinxit, f. vincitum, adtrin-
 gere, p. strinxit, f. strictum, r. acc.
verbeyden als een wonde. Obligare vulnus.
verbeydinge. Obligatio, adstrictio, g. onis, f.
verbeyttere / verbeyttert maken. Acerbare, ex-
 acerbare, exasperare, p. avi, f. atum, r. acc.
verbeyttere / verbeyttert woꝝden. Exacerba-
 scere, sine prat aut sup. exacerbati, exasperati,
 p. atus, pass.
verbeytteringe. Exacerbatio, irritatio, g. onis, f.
verbeylaecken / verbeyluyttere. Ustulare, p. avi,
 f. atum: adurere, p. ussi, f. ussum, r. acc.
verbeylaesen. Diffare, p. avi, f. atum, r. acc.
verbeylecken / verbeylecken / beysterben. Palle-
 scere, expallescere, p. pallui, sine sup.
verbeyluyden / blyde maeken. Golectare, dele-
 ctare, hilarare, exhilarare, p. avi, f. atum,
 r. acc. Gaudio perlundere.
verbeyluyden / blyde sijn. Gaudere, p. gavisi, h,
 pass. Latari, p. vatus, f. atum, dep. Affici gou-
 dio: letitiam percipere. **de boosen verbeyluy-**
den haer oꝝer ander mans ongeluck.
 Alienis malis mali voluptatem capiunt.
verbeyluyt / vꝝolyck. Hilare, e, g. ris; & hilarus,
 a, um; letus, a, um, o. Bono animo, plenus
 letitiz.
verbeyluyt / woninge. Mansio, habitatio, g. o-
 nis, f.
verbeyluyt / oꝝerschot. Reliquiz, g. quiarum, f.
 pl. num.
verbeyluyden. Coecare, excoecare, p. avi, f. atum.
 r. acc.
verbeyluyt / oꝝer. Coecitas, g. tatis; obcoecatio, g.
 onis, f.
verbeyluyden. Reflorere, p. florui, sine sup.
verbeyluyden met woꝝden. Protelare aliquem
 verbis.
verbeyluyden / f. verbeylaecken. Adurere, p. ussi,
 f. ussum.
verbeyluyttere. Ustulatio, adustio, g. onis, f.
verbeyt. Interdictum, g. ctis, n. prohibitio, g.
 onis, f.
verbeyolgen. Iratus, a, um, o.
verbeyolgen / gꝝaunscꝝap. Ira, g. ruz; in-
 dignatio, g. onis, f.

berbont. Fœdus, g. deris; pactum, g. ſci, n.
 herbont-breker. Fœditragus, g. gi, m.
 herbont-maecken. Feire, percutere, icere
 fœdus; jungere fœdus.
 herbolgen/*verbum*. f. berbergen. Celare, avi,
 atum,
 herbolgen/*adject.* Abditus, absconditus, oc-
 cultus, secretus, a, um, o. f. ſinnig/ beſchou-
 wig. Anagogicus, a, um, o.
 herbolgen zyn. Latere, p. latui, f. latitum:
 latirare, p. avi, f. atum.
 in 't herbolgen. Clam, clandestinum, clandelli-
 num, lateater, *adv.* in occulto.
 herbolgenſhepdt. Arcanum, g. ni, myſterium,
 g. ri, n.
 herbolgenſtyck. Arcanè, abdite, abscondite,
 rectè, *adv.*
 herbzanden/ doen hzanden. Comburare,
 exurere, p. uſi, f. uſtum; cremare, concrema-
 re, p. avi, f. atum, r. acc.
 herbzanden/door de brandt vergaen. Fla-
 grare, conflagrare, deſlagrare, p. avi, atum;
 cremari, concremari, p. atus, *paſſ.*
 herbzantſhept. Ambuſio, aduſio, uſulatio, g.
 onis, f.
 herbzaſſen. Decoquere, p. coxi, f. coctum; ab-
 ligurire, p. rivi, f. ritum, r. acc.
 herbzepden/ uptzepden. Extendere, p. ten-
 di, f. tentum & tentum; dilatare, p. avi, f.
 atum, r. acc.
 herbzepden/ kennelſch ober al maeken.
 Propalare, divulgare, pervulgare, p. avi, ſa-
 tum, r. acc.
 herbzepdinge/ uptszepdinge. Extensio, g.
 onis, f.
 herbzepdinge/ uptkondinge. Propalatio, di-
 vulgatio, g. onis, f.
 herbzupken Saburrare ventrem: cibo & potu
 nimio ſe onerare.
 berzieren. Ornare, conclinnare, p. avi, f. atum;
 comere, p. comiſi, f. comptum, r. acc.
 berzier zyn pewers mede. Rem aliquam
 grâtam & acceptam habere: delectari re qua-
 m: voluptatem ex aliquâ re capere.
 berzieringe. f. Clericæ. Ornatus, g. tûs, m.
 berkalefateren. Interpolare, reparare, p. avi,
 f. atum, reſicere, cio, p. feci, f. ſectum, r. acc.
 bercken. Porcus, g. ci, m. lus, g. ſuis, f.
 han bercken. Porcinus, ſuillus, a, um, o.
 berkens ſtoubwer. Subulcus, g. ci, m. (n.
 berkens kot. Mara, g. rz. f. porcile, ſuile, g. lis,
 berkens djeck. succida, g. dz, f.
 berkens trog. Alveus, g. vci, linter, g. tris, m.
 berkens ſmelt. Arvina, g. az, f.
 berkoken. Porcellus, porculus, g. li, m.
 berkens traenen. *Prov.* Crocodili lacrymæ.
 berklaren/ uptleggen. Declarare, explanare,
 elucidare, explicare, p. avi, f. atum, r. acc.
 berklaren/ te kennen geben/ toonen. Indi-

care, ſignificare, p. avi, f. atum; exponere, p.
 polui, l. poſitum, r. acc.
 berklaren/ ſich berklaren. Proſiteri, p. ſeſ-
 ſus, *dep.* r. acc. ut: *Sich byant berklaren.*
 Proſiteri ſe hoſtem.
 berklaren/ uptlegger. Declarator, explana-
 tor, illustrator, g. oris, m.
 berklaringe/ uptlegginge. Explicatio, inter-
 pretatio, explicatio, expoſitio, g. onis, f.
 berklaringe/ beſtſtinge. Aſſertio, g. onis, f.
 berklaringe/ uptkondinge. Denuntiatio, g.
 onis, f.
 berklappen/ ſich abuſeren in 't ſpreken.
 Labi linguæ proſacitate: prodere ſe incauta
 garrulitate.
 berkleeden. Veſtitum mutare.
 berkleppen. Minuere. p. minui, f. minutum:
 attenuare, extenuare, p. avi, f. atum, accide-
 re, p. cidi, f. ciſum, r. acc.
 berkleppen/ klepn achten/ ſ. in achten. Par-
 vi pendere.
 ſich berkleppen. Submittere ſe: humilia, re-
 nuia de ſe ſentire.
 berkleppinge. Attentione, extenuatio, g. onis, f.
 berklieken/ *Holl.* betraden. Deſerre, tero, p.
 detuli, f. delatum, r. acc.
 berklieker/ *Holl.* proditor, delator, g. oris, m.
 berkloecken/ den moet nemen. Audire, p.
 auſus, *neutro* *paſſ.*
 berkloecken/ bedziegen. Decipere, pio. p. cepi,
 ceptum, r. acc. f. bedziegen. Fallere, ſefelli,
 ſaltum.
 berkloeken/ pemanden in ſubſtſhept te
 gauw zyn. Superare, p. prævencore aliquem
 ſolertia.
 berknoopen. Innodare, p. avi, f. atum, inne-
 cere, p. nexui, f. nexum, r. acc.
 berkocht worden. Venire, neo, venis, *imperſ.*
 Venibam, p. venii & venivi, *ſup.* carot. Ve-
 num ire.
 berkoelen/ koel maeken. Refrigerare, p. avi,
 f. atum, frigefacere, cio, p. feci, f. factum,
 r. acc. Ad frigus revocare: frigore recreare.
 berkoelen/ koel worden. Deſervere, p. ſerbui
 & tervi, *ſine ſup.* Refrigerare, p. ſixi, *ſine*
ſup. Frigus induere.
 berkoelen/ ſachte/ ſinnen krÿgen. Animi ar-
 dotem ponere, exuere, deponere, re mittere.
 berkoelende. Refrigeratorius, a, um, o. Refri-
 gerationis efficiens.
 berkokken. Decoquere, diſcoquere, p. coxi, f.
 coctum; Coquendo abſumere.
 berkombenen. Narrare, p. ravi, f. ratum, re-
 ſerre, ſero, p. retuli, f. relatum, prodere, p.
 prodidi, f. proditum, r. acc.
 berkonckelen. Diſtorquere, p. torſi, f. torſum,
 r. acc.
 berkonckelt in de Blaefe. Gravediſoſus, iſchu-
 riſcus, a, um, o. ſillicidio vel iſchuria la-
 borare.

berkondigen. Denuntiare, indicare, significare, per vulgare, promulgare, p. avi, f, atum, r. acc.

berkoop / berkoopinge. Venditio, g. onis, f.

berkoopachtigh. Vendax, g. daxis, o.

berkoopelijck. Vendibilis, e, g. lis, o.

berkoopen. Vendere, p. vendidi, f. venditum, ditrahere, p. traxi, f. tractum, r. acc.

berkooper. Venditor, infitor, g. oris, m.

berkoopster. Venditrix, g. tricis, f.

berkoperen. rare, obzare, p. avi, f. atum, r. acc.

berkoosten. Incrustare, p. avi, f. atum, r. acc.

berkoost / schade. Damnum, g. ni, detrimentum, g. ti; dispendium, g. dii, n.

berkoost doen. Damnum alicui inferre: damni causam esse alicui.

berkoost hebben by pet. Ob rem quampiam dispendium pati: alicujus rei gratia damnum incurere: jacturam pati, damno affici.

berkoosten / afsnyden. Decurare, p. avi, f. atum, abscindere, p. scidi, f. scissum, r. acc.

berkoosten / in't koost hzengē. In compendium redigere, in pauca contrahere, conferre.

berkoostinge. Decurtatio, breviatio, contractio, g. onis, f.

berkouden / f. Berkoelen. Refrigescere, p. xii.

berkouden / den snof krijgen. Gravedinem contrahere.

berkout zyn. Gravedine laborare.

berkownthept / versnothept. Gravedo, g. dinis, coryza, g. zz, f.

berkrachten / verweidigen. Superare, p. avi, f. atum, r. acc. Vim inferre, vim facere, r. dat. Vi aliquem subjicere.

berkrachten een vrouwe. Fœminam violare, vitiare, stuprare, p. avi, f. atum.

berkrijgen. Parare, comparare, p. avi, f. atum: acquirere, p. quisivi, f. situm, nancisci, p. nactus, adipisci, p. adeptus: assequi, consequi, p. secutus, dep. r. acc. potiri, p. potitus, dep. r. abl.

berkrimpen. Contrahi, p. tractus, attenuari, p. atus, pass.

berkrooken. Corrugare, p. avi, f. atum, r. acc. Rugis plieisque deformare.

berkrommen. curvare, p. avi, f. atum, r. acc.

berkront. Recurvus, repandus, a, um, o.

berkroppen. Signare, ingurgitare, p. avi, f. atum, r. acc.

berkruppen. Prorepere, p. repti, f. reptum.

berdacht. suspectus, a, um.

berdedigen: berdedingen / beschermen. Defendere, p. fendi, f. tentum, r. acc. patrocinari, p. atus, f. atum, dep. r. dat.

berdeegen. fastidire, p. divi, f. ditum, r. acc. pertzere, p. duit, f. tatum, r. gen.

berdeelen. Dispartire, p. tivi, f. titum, & distribui, p. titus, dep. dividere, p. visi, f. visum, r. acc. *Hij heeft te reden in klepndere potneren berdeekt.* Carpsit orationem

membris minutioribus.

berdeluwen. Livere, livescere. *sine prat. & sup.* pallere, p. pallui, *sine sup.* (r. acc.)

berdempen. Extinguere, p. tinx, f. tinctum, berdencken. Excogitare, p. avi, f. atum: comminisci, p. commentus, dep. coningere, p. finxi, f. fictum, r. acc.

berderf. Exitium, g. tii, n. intemtus, g. tus, m. pernicies, g. ciei, f.

berderffelijck. Exitialis, e, o.

berdetelen. Lascivire, p. vivi, f. vitum. Lascivum fieri: tu lasciviam abire.

berderben / bebeden. Corumpere, p. upi, f. uptum.

berdichten / betfieren / f. berdencken. Coningere, p. inxi, f. icum.

berdichten / dicht oft dick maecten. Spissare, denare, condensare, p. avi, f. atum, r. acc.

berdichten / dicht oft dick woerden. Spissari, denari, condensari, p. atus, pass. Spissescere, crassescere, *sine prat. aut sup.*

berdienen / met dienst winnen. Merere, p. merui, f. meritum, & mereti, promereri, p. meritusum, dep. r. acc.

berdienen / met dienst retcompenfieren / danckbaer zyn. Meritis respondere: officium reddere pro beneficiis: beneficium officio rependere: pari pari referre.

berdienst / berdienste. *Holl.* Meritum, promeritum, g. ti, n.

berdienstigh. Meritorius, a, um, o.

berdiepen / upthollen. cavare, excavare, p. avi, f. atum, r. acc.

berdiepunge van een huys. Contignatio, tabulatio, g. onis, f. tabulatum, g. ti, n.

berdieren / diepder maecten. Fretum augere, intendere: rem venalem incidere.

berdieren / diepder woerden. ut: de leefftocht woert diepder. Annona ingavefcit.

berdieren / in den koop hoogen. Licitari, auctionari, p. atus, f. atum; liceri, p. licitus, dep. vendidi, f. venditum, r. acc.

berdingen / hueren. Conducere, p. duxi, f. ductum, redimere, p. demi, f. demptum, r. acc.

berdingen / verpzoederen. In lites consumere, prodigere, erogare.

berdingen / bedingen in recht. Causam alicujus agere, defendere.

berdobbelen / dobbel maecten. Duplicare, gominare, p. avi, f. atum, r. acc.

berdobbelen / berspelen. Alea perdere.

berdoemen. Damare, condemnare, p. avi, f. atum, r. acc. (onis, f.)

berdoemenisse. Damnatio, condemnatio, g.

berdoern / berquisten. Abigurrare, rivi, f. ritum, profundere, p. fudi, f. fufum. Inutiliter consumere, r. acc.

berdoen / doeden / om hals hzengē. Mortem in se

inferre: manus inferre; mortem consciscere, *r. dat.* Orbare se luce.

berdoenber/ quist-schotel. Nepos, g. potis; nepotulus, g. li, prodigus, g. gi, m.

berdoenelyck. Prodigus, profusus, a, um, o.

berdoenelyckheyt. Prodigaliras, g. tatis, prodigentia, g. tiz, profusio, g. onis, f.

berdoolen/berdoolt zyn/van de haen zyn. f. doolen. Errare, deviare, p. avi, f. atum, vagari; divagari, p. gatus, *dep.* Descedere à via, à vià rectà recedere: extracallem esse.

berdupsteren/ dupster maken. Tenebrare, opacare, obcurare, p. avi, f. atum, *r. acc.* Obscurum vel tenebrosum reddere: tenebras vel caliginem ostundere, obducere: involvere tenebris.

berdonkeren/ berdeygen. Occultare, celare, p. avi, f. atum. Supprimere, p. pressi, f. pressum, *r. acc.* (o.

berdooft. Sardus, a, um; surdaster, stra, strum, berdooven/ doof maken. Exsurdare, p. avi, f. atum, *r. acc.*

berdooven/ doof worden. Obsurdescere, p. surdus, *sine sup.*

berdooren/ doyre maken. Arefacere, cio, p. feci, f. factum; exsiccare, p. avi, f. atum; *r. acc.*

berdooren/ doyre worden. Arefcere, exarescere, p. arui, *sine sup.*

berdooren/ upsteren. Tabescere, p. bui, *sine sup.*

berdroet. Aridus, siccus, torridus, a, um, o.

berdoubwen/ teren. Coquere, concoquere, p. coxi, f. coctum; digerere, p. gessi, f. gestum, *r. acc.*

berdouwelyck. Digestibilis, e, g. lis, o. Concoctu facilis.

berdouwinge. Concoctio, digestio, g. onis, f.

berdzapen. Distorquere, obtorquere, contorquere, p. torxi, f. tortum, *r. acc.*

berdzapen/ berderben. Depravare, p. avi, f. atum; pervertere, p. verti, f. versum, *r. acc.*

berdzapen/ gekzout. Distortus, retortus, a, um, o.

berdzapen/ bererger. Pravus, depravatus, perversus, prapollerus, a, um, o.

berdzapen/ ban sinnen. Animo perturbatus.

berdzaghy/ ooghslupckinge. Conniventia, tolerantia, g. tiz, f.

berdzaghy/ accoozd. Conditio, compositio, g. onis, f. pactum, g. ti, n.

berdzaghy/ patientie. Tolerantia, sufferentia, g. z, f.

berdzagelyck/ lghelyck. Tolerabilis, e, g. lis, o.

berdzagen/ op een ander plaetse setten. Transfere, fero, p. transfuli, translatum, vel tralatum, *r. acc.*

berdzagen/ lghden. Passi, p. passus, percepti,

tior, p. percellus, *dep.* terre, fero, p. tuli, f. latum; sufferere. fero, caret. *prat. r. acc.*

berdzagen/ accoozt maken. Convenire, p. ni, f. ventum, pacisci, p. pactus, *dep.*

berdziet/ tegenhepdt. Tedium, fastidium, g. dii, n.

berdziet/ lghden. A. Rumna, g. nz; a. g. ritudio, g. dinis.

berdzieten/ moede zyn. Tzedere, distzedere, p. partalum est vel tzdult, *sine sup. imperj.*

berdzieten/ spjsten. Pigere, p. gut, *imp.*

berdzietelyck. Tzdiiose, *adv.*

berdzietigly. Tzdiolus, molestus, a, um, o.

berdzynnen/ berzagen. Pellere, o. pepuli, f. pullum, expellere, p. expuli, f. expullum; abigere p. abegi, f. abactum; profigare, propullare, p. avi, f. atum, *r. acc.*

Den tyt berdzynnen. Tempus fallere.

berdzyncken/ in water berdoen. Demergere, submergere, p. merli, f. merlum, suffocare p. avi, f. atum, *r. acc.* Aquis extinguere.

berdzyncken/ in 't water bergaen. Submergi, demergi, p. merlus, *pass.*

berdzyncken/ met dzyncken bertereen. Potu, positionibus, poculis intumescere, consumere.

berdzynngen. Comprimere. p. pressi, ressum, *r. acc.*

berdzynngen sitten. Arctè sedere.

berdzynngen/ f. Berdzynnen. Arefieri, factus, *pass.*

berdzyncken. Opprimere, p. pressi, f. pressum, *r. acc.*

berdzynckinge. Oppressio, g. onis, f.

berdueren. Perduare, p. avi, f. atum, sustinere, p. tinui, f. tentum, *r. acc.*

berduldigly. patiens, g. entis, longanimis, e, g. mis, & longanimus, a, um; zquantmis, e, g. mis, & zquanimus, a, um, o.

berduldighepdt. Patientia, tolerantia, g. tiz; zquantimitas, longanimitas, g. tatis, f.

berduldiglyck. Patienter, toleranter, moderate, placide, zquanimiter, *adv.* Patienti animo: zquo animo.

berdupstchen. Interpretari Teutonicè, reddere vernacule.

berdupsteren/ f berdonkeren. Obscurare, p. avi, f. atum.

berdupsthen. Fascinare, p. avi, f. atum, *r. acc.* op pet berduibelt sgn. Rem quampiam decimare, aliquid perditè amare, nimitquam in aliquid terri.

berdwennen. Perturbari mente.

berdwynnen/ upt de oogen geraetken. Evancloere, p. vanui, *sine sup.*

berdwynnen/ upstereen. Tabescere, p. tabui, *sine sup.* Tabes consumi.

berdwynnen/ te niet gaen. Emori, tior, p. mor-

tus, dep. petire, pereco, p. petii, f. peritum.
 In nihilum fatiscere, abire.
 bezdwijnende. Evanidus, a, um, omn.
 beredelen/ f. nobiliteren/ edel maken. Nobilitate, nobilem creare, in Ordinem Nobilitatis equestrem cooperare.
 bereenigen. Unire, p. nivi, f. nitum, adunare, p. avi, f. atum, r. acc.
 bereeninge. Unitas, g. tatis; unio, g. onis, f.
 bereeten/ eere aen doen. Honestare, cohonestare, ornare, decorare, p. avi, f. atum; dignari, atus, dep. r. acc.
 bereeren/ scheucken. Donare, p. avi, f. atum, r. acc. rei & dat. pers. vel acc. pers. & abl. rei.
 bereetinge/ eerbewijfinge. Dignatio, g. onis, f. honor, g. oris, m.
 bereetinge/ schenck. Honorarium, g. rii, minus, g. neris n.
 bereffenen. Aquare, exquare, p. avi, f. atum, r. acc.
 berergeren/ bererren/ f. berargen/ berarmen. Depravare vel Depauperari, pass.
 bereten. Edendo consumere.
 beretteren. Suppurare, p. avi, f. atum, r. acc.
 beretteringen. Suppuratio, g. onis, f.
 berespen. Abhorere, p. horui, sine sup. abominari, p. atus, dep.
 berespen. Requirere, p. quisi, f. situm, postulare, p. avi, f. atum, r. acc.
 berespen. Ferocire, protervire, p. ivi, f. itum; insolere, sine prat. aut sup.
 berflautwen/ flautw maken. Infirmare, delitare, p. avi, f. atum, r. acc.
 berflautwen/ flautw worden. Languescere, p. langui, deficere, cio, p. feci f. factum. Frangi animo.
 berfoepen. Abominari, averfari, p. atus, f. atum, dep. abhorere, p. horui, sine sup.
 bergaderen/ by een bngenen. congregare, p. avi, f. atum; cogere, p. coegi, f. coactum, r. acc.
 bergaderen/ by een komen. Convenire, p. veni, f. ventum; conflure, p. fluxi, f. fluxum.
 bergaderinge/ hoop. Congeries, g. rici, congestio, g. onis; compages, g. gis, f.
 bergaderinge/ by een bnginge. Collectio, congregatio, coacervatio, g. onis, f.
 bergaderinge/ by een komste. Conventus, g. tús; congressus, g. sús, m.
 bergaderinge van volk. coetus, g. tús, m. collegium, g. gii, concilium, g. lii, n. synodus, g. di, f. concio, g. onis; corona, g. nz, f.
 bergaen. Petire, pereco, f. petii, f. peritum; interire, tereco, p. terii, f. teritum; interciderere, p. intercidi. sup. caret. In nihilum recidere, ad nihilum venire.
 bergaillen. Tingere felle; inficere felle.
 berganckelijck. Fluxus, evanidus, periturus, caducus, momentaneus, a, um, o.
 berganckelijckheyt. Vanitas, g. atis, f. In-

constantia, g. tiz, intiaobilitas, g. tatis, f.
 bergancken/ Fl. f/ berjanfen. Inaugurari locicrati.
 bergarft. Rancidus, a, um, o.
 bergarften. Rancere; rancescere, p. rancui, sine sup. (adv.)
 bergreefs. Frustrà, necquidquam, incallium, te berreefs arbeppen/ f. verliesen den arbeid. Laborem frustrari, operam ludere.
 bergeilen/ geel worden. Flavere, flavescere, sine prat. aut sup. (cere, r. acc.)
 bergeilen/ geel verwen. Flavotingere, infibergelden. Rependere, p. pendi, f. pensum; pensare, compensare, p. avi, f. atum; hostire, redhostire, p. tivi, f. titum, r. acc. Paria facere: pari pari rependere.
 bergeldinge. Penfatio, compensatio, talio, retributio, g. onis, f. hostimentum, g. ti, n.
 bergelijcken. Aquare, exquare, comparare, assimilare, p. avi, f. atum; conferre, sero, p. contuli, f. collatum, r. acc. rei & dat. pers.
 bergelijkinge. Collatio, comparatio, g. onis f.
 bergeloben/ f. verloben. Devoyce, p. yovi, f. votum, r. acc. (r. acc.)
 bergeselschappen. Comitari, p. tatus, dep. bergen. sollicitare, incitare, p. avi, atum.
 bergetelyk/ bergetigh. Obliviosus, a, um, o. r. gen. Oblivioni obnoxius. in oblivionem pronus; qui est fluxus & fallacis memoriz.
 bergeten/ uyt de memorie laten. Oblivisci, p. oblitus, r. acc. & gen. Oblivioni dare, tradere, r. acc.
 bergeten/ achterlaeten. Omittere, p. misi, f. missum, pratere, eo, p. ivi, f. itum, r. acc. sig bergeten/ faute doen. Delinquere, p. liqui, f. lictum, labi, p. lapsus, dep. peccare, errare, p. avi, f. atum, ut: *Hy heeft hem leelijck bergeten.* Gravior deliquit, turpiter lapsus est. *De vrouwe heeft haer bergeten.* Mulier impigit: contra quam decebata admist.
 bergetentheyt booz eentwigh. Amnesia, g. tiz, f. lex oblivionis injuriam in perpetuum.
 bergetentheyt. Oblivio, g. onis, f.
 booz bergetentheyt. Oblivione: ex oblivione: per oblivionem.
 bergeten worden. In oblivionem venire, oblivione extingui.
 bergeven/ misgeven. Perperam dare: dando errare.
 bergeven/ pardonneren. Ignoscere, p. novi, f. notum; condonare, p. avi f. atum, r. acc. rei & dat. pers.
 bergebinge/ bergiffenisse. Remissio, condonatio, g. onis; venia, g. niz, f. Gratia delicti.
 bergeven/ bergiften. Veneno inficere, necare, extinguerre, r. acc. Venenum dare, mifcere, r. dat.
 bergeber/ bergifter. Veneficus, g. ci, m.

bergebinge/bergiftinge. venescium, g. cii, n.
 bergieten/ uptgieten. Effundere, p. fudi, f.
 tulum, r. acc.
 bergieten/ in een ander hat gieten. Trans-
 fundere, diffundere, p. fudi, f. tulum: doca-
 pulare, elutriare, p. avi, f. atum, r. acc.
 bergift. Venenum, g. ni, toxicum, g. ci: ci-
 cuta, g. z, f. virus, n. indecl.
 bergiften/ bergiften/ f. Bergeben/ bergif-
 ten. Veneno inficere pocula: toxicum mi-
 scere, venenum alicui infundere, facere ma-
 lum venenum, veneno interimere.
 bergijfelen. Obsidem dare, r. acc.
 bergiffen. Conjicere, cio, p. jeci, f. jectum,
 conjeclare, p. avi, f. atum, r. acc.
 berglâfen. Vitrare, p. avi, f. atum, r. acc. Vi-
 tro in crustare, illinere.
 berggrammen/ grammaecken. Irâ aliquem
 afficere, bilem alicui movere & gram woz-
 den. Incendi irâ, exardescere iracundiâ.
 bergrijpen/ dolen. Errare, p. avi, f. atum: fal-
 li, p. fallus, pass.
 bergrijpinge. Error, g. oris, m.
 bergrijmen. Efferare, p. avi, f. atum; sâvire,
 ferocire, civi, itum.
 bergroenen. Revirefcere, p. virui, sine sup.
 bergzonden. fidere, fidi, subfidere, p. tedi, f.
 lessum.
 bergzooten. Ampliare, amplificare, p. avi, f.
 atum, augere, p. auxi, f. auctum, r. acc.
 bergzoben. Condensare, conspissare, p. avi,
 f. atum, r. acc.
 bergzouwelen/ bergzouwen. Horrefcere,
 cohorrere, abhorrere, p. horruï, sine sup.
 bergulden/ obergulden. Aurare, deaurare,
 inaurare, p. avi, f. atum, r. acc.
 bergulder. Deaurator, g. oris, m.
 berguldinge. Auratura, g. rz, f.
 bergunnen/ f. roelâten. Concedere, p. cefsi,
 f. cellum. Indulgere, p. si, f. tum.
 bergunnen/ misgunnen. Invidere, p. vidi,
 f. visum, r. acc. rei & dat. pers.
 Berhabfacken/ oberfchzeuwen. Obrun-
 dere clamore, protellare lazvis dictis.
 berhackelen. Lacerare, p. avi, f. atum; con-
 scindere, discindere, p. scidi, f. scissum, r. acc.
 berhaegen, Sepire, p. lephi, f. septum, r. acc.
 berhael/ relaes. Relatio, commemoratio,
 g. onis, f.
 berhael/ garand. Compensatio, recuperatio,
 g. onis, f.
 berhaelen/ vertellen. Narrare, commemo-
 rare, p. avi, f. atum, referre, fero, p. retuli,
 f. relatum; r. acc.
 berhaelen de schade. Damnum pensare,
 compensare, facire, reparare.
 berhaelÿck. Recuperabilis, e, g. lis, o.
 berhairen. Aduri frigore, vel aurâ.
 berhaesten. Propozare, depropozare, præcipi-

tare, p. avi, f. atum, r. acc.
 Berhaet. Invisus, a, um, o. r. dat. Niquando
 sed varius, exolus, a, um, o.
 berhandelen. Distrahere, p. traxi, f. tractum,
 r. acc. negotiando distribuere.
 berhangen/ op een andere plaetse hangen.
 Aliorum vel alium in locum suspender.
 berhangen/ sich berhangen/ sich dooden.
 Vitam sibi laqueo eripere: suspendere se.
 berhangen/ sich berhangen aen een boere.
 Meretico amore inacti. Miscere se cum
 scorto.
 berheeren/ vermeersteren. Imperare, p. avi,
 latum, dep. r. acc. Imperium sibi vindicare
 in aliquem: dominatum sibi assumere, asse-
 rere.
 berheffen/ om hoog heffen. Tollere, p. su-
 stuli, sublatum: extollere, p. extuli, f. elat-
 tum; elevare, avi, f. atum, r. acc. In altum
 erigere: in sublime tollere.
 berheffen/ pÿÿfen. Extollere, p. extuli, f. elat-
 tum: exaltare, p. avi, f. atum: evhere, p.
 vxi, f. vectum. Laudibus efferre, r. acc.
 berheffen een teen. Profiti clientelam: re-
 cognoscere feudum.
 berheelen. Celare, dissimulare, p. avi, f. atum,
 reticere, p. ticui, sine sup. r. acc.
 berheeltwerk. Opus laqueatum, fornicatum.
 berhemelte/ welffel. Cameratio, g. onis,
 fornix, nicis: vexitas, g. tatis, testudo, g.
 dinis, f.
 berhemelte des monts / f. gehemelte. Pa-
 latum, g. ti, n.
 berherden/ hardt maecken. Durare, indurare
 solidare, consolidare, firmare, p. avi, f. atum
 r. acc. Firmum & solidum reddere.
 berherden/ bersteenen/ hardt ende ber-
 steent wozen. Obdurefcere, indurefcere,
 p. durui, occallefcere, p. callui, sine sup. Cal-
 lum ducere.
 berhebeu/ hoogh. Cellus, excelsus, editus,
 a, um: sublimis, e, g. mis, o.
 berheben werck/ gedzeben werck. Anagly-
 ptum, g. ti, n. Czlatum opus.
 berheugen/ verbigden. Delectare, oblectare.
 exhilarare, recreare, p. avi, f. atum, delecta-
 tione afficere, r. acc.
 berheugen/ sich verbigden. Lxtari, p. tatus, f.
 tatum, dep. gaudere, p. gavisus, pass. delecta-
 ti, tatus, pass.
 berheuginge. Delectatio, oblectatio, g. onis,
 voluptas, g. tatis, f.
 berheugelyck/ genoegelyck. Jucundus, face-
 tus, blandus, a, um, o.
 berheugÿt/ half beschoncken Semicubrius, a,
 um, o. Largiore hanstu exhilaratus.
 berhinderen/ beletten. Impedire, p. divi, f.
 dium, e, acc.
 berhinderinge/ belet. Impedimentum, g. ti, n.

Ber

berhitten/heet maechen. Fervescere, cio, p. feci, f. factum, r. acc.
berhijhept. Fervor, g. voris, m. ztus, us, m.
berhoeden. Cavere, praeavere, p. cavi, f. cautum, praeventere, p. verti, f. verlum, providere, p. vidi, f. vilum.
berhoereren. In meretrices expendere : in meretriciosamores impendere.
berholent. Arcanus, secretus, mysticus, s, um, o.
berholenthept. Arcanum, g. ni; secretum, g. ti; mysterium, g. rii, n.
berholentijck. Occulte, arcane, mystice, adv.
berhongereren. Fame frangere, macerare, r. acc. Famelicum reddere.
berhongereren een stad. Fame civitatem premere, inferre famem civibus.
berhongert. Famelicus, g. ci, m.
berhoogen / om hoogh trecken. Attollere, sine prat. aut sup. extollere, p. extuli, f. elatum; exaltare, elevare, p. avi, f. atum, r. acc.
berhoogen in 't kooppen. Auctionari, licitari, p. atus, f. utum.
berhooghbeidigen / f. hooghbeidigh zijn. Superbire, p. ivi, f. itum.
berhooren. Exaudire, p. ivi, f. itum, r. acc.
berhopen. Dissipare, p. avi, f. atum; disjicere, cio, p. jeci, f. jectum; confundere, p. tudi, f. sulum, r. acc.
berhuerder. Locator, elocator, g. oris, m.
berhueren. Locare, elocare, p. avi, f. atum, r. dat. perf. & acc. rei.
berhueringe. Locatio, elocatio, g. onis, f.
berhupfen. Migrare, emigrare, commigrare, p. avi, f. atum, mutare sedem.
berjagen. Fugare, p. avi, f. atum, r. acc. In fugam conjicere.
berjaeren/jaer en dagh uptstellen. Annum ex anno trahere: in annos differre.
berjaeren / een jaer woerden. In annum orbem redire.
't berjaert nu. Jam annus est; annus jam orbis redit.
berjaeringe. Praescriptio possessionis annuz.
berjongen. Juvenescere, repubescere, sine prat. aut sup.
berjonnen / f. bergonnen. Invidere, idi, ifum.
Berjups. Omphacium, g. cii, n. Acerbus & immitis uvz liquor.
berkeeren / omkeeren. Venere, convertere, invertire, p. verti, f. verlum, r. acc.
berkeerdelyck. Inverse, perversè, perperam, praeposterè, adv.
berkeeringe/omkeer. Vicissitudo, g. dinis, f.
berkeert/ omgekeert. Inversus, mutatus, a, um, o.
berkeert/ aberchts. Praeposterus, pravus, aversus, depravatus, a, um, o.
berkeeren / spelen. Ludere futillo.
berkeertberde. Fucillus, g. li, m. Alveus lusorius.

berkeeren/hanteren. Conversari, p. atus, f. atum, dep. Converscere, p. suavi, f. suetum.
hp. berkeert niet geleerde mannen. Frequens est cum doctis: eruditus consuevit.
berkeeringe. Conversatio, g. onis, familiaritas, g. tatis, f.
berkiefen. Eligere, seligere, deligere, p. legi, f. lectum, r. acc.
berkiefer. Elector, g. oris, m.
berkiefinge. Electio, g. onis, f.
berkijcken / beronachtsaemen. Negligere, p. neglexi, f. neglectum, r. acc.
berkillen. Rigere, p. gui. Aduri frigore.
berkilt. Frigore torpens.
berkilthept/berkillinge. E frigore torpor.
berlaeden/oberlaeden. Degravare, praegravare, p. avi, f. atum, r. acc. Opprimere vel obtuere nimio onere.
Berlaet / susse. Emissarium, g. rii, n.
berlaeten / achterlaeten. Relinquere, relinquere, p. liqui, f. lictum; deserere, p. serui, f. sertum, r. acc.
berlaetinge. Derelictio, desertio, g. onis, f.
berlaeten / quiteren / abandonneren. ut: **Sijn officie berlaeten.** Abdicare se munere: ponere munus.
berlaeten / betrouwen. Fidere, confidere, p. sus, sum, neutro-pass. r. dat.
berlaeten/ophouden. Cessare, p. avi, f. atum.
De klok is berlaeten. Campanz signum siluit.
berlaeten wijn oft olie. Elutriare, decapulare, p. avi, f. atum; transfundere, p. tudi, f. sulum, r. acc.
berlanden / upt water-grondt landt woerden. Accrescere in terram, redigi in continentem.
berlang / impoztantie. Momentum, g. tij pondus, g. deris, n.
een saeke van verlang. Res magni momenti.
baer ligt geen verlangten aen. Nihil refert: nullius momenti.
daer licht groot verlangten aen. Magni reitet, plurimum vel permagni interest.
berlangten / begeeren. Desiderare, expectare, p. avi, f. atum, r. acc.
berlangtenisse. Desiderium, g. rii, n. expectatio, g. onis, f.
berlantwen/lanke woerden. Tepere, tepescere, inepescere, p. tepui, deservere vel deservere, p. serui & servi, sine sup.
berlecken / onnuttelijck verteiren. Abligueri, p. rivi, f. rissam, r. acc.
berleckeren / pemanden met soetighept berleppen. Inescare, prolectare, illectare, p. avi, f. atum, r. acc. Illecebris vel cupediis inescare.
berlecken / berleckeret woerden. Inescati, p. atus, f. atum, pass.

berlekerk mensch. Homo perditè lautus & delicatus.
 berleden boozleden/gepasseert. Præteritus, transactus, a, um, o.
 berleden jaer. Annus superior.
 berledigen/ sich tot let berledigen. Vacare rei alicui.
 berledigen/quijt maken. Expedire, liberare, exonerare ab aliquâ re.
 berleden de walge bau let hebben Fastidire, p. divi, f. ditum; nauseare, p. avi, f. atum, r. acc.
 berleden/de walge doen hebben. Tadium creare: fastidium adferre, r. dat.
 berlegen. Humiliare, p. avi, f. atum: remittere, p. misi, f. missum, r. acc.
 berleelycken/leelyck maken. Fœdare, concupiscere, deturpare, p. avi, f. atum, r. acc.
 berleelycken/leelyck worden. Fœdari, p. atus, pass.
 berleenen/peenen/te gebuyck geben. Concedere, p. cessi, f. cessum, r. acc. Commodare alicui aliquid: Utendum dare.
 berleenen/schencken/toelaten/geben. Indulgere, dulgis, f. dultum: concedere, p. cessi, f. cessum, r. dat. pers. & acc. rei.
 berleeren/qualyck onderwyfen. Dedocere, p. docui, f. doctum, r. acc.
 berleeren/achterwaerts leeren. Dediscere, dedidici, sine sup, r. acc.
 berleesten/konnen bybzengen. Ferro sumptus: pecuniam corradere.
 berleggh/berfchiet. Repræsentatio, g. onis, f. expensæ, g. tarum, f. pl. num.
 berleggen/berfchieten. Repræsentare, p. avi, f. atum: expendere, p. pendi, f. pensum, r. acc.
 berleggen/berwoyzen. Reprobare, p. avi, f. atum: rejicere, cio, p. jeci, f. jectum, r. acc.
 niet te berleggen. Haud contemnendus, respiciendus, reprobandus.
 berleggen/berleggen. Loco movere, p. movi, f. motum, r. acc. Alio ponere: alium in locum ponere. (o.
 berlegen/belet Occupatus, impeditus, a, um, berlegen ep. Ovum urinum.
 berlegen/meirffe. Merx obsoleta, corrupta.
 berlegen van gelde. In angustiis esse rei pecuniariz: laborare difficultate rei nummariz.
 berlegeren. Movere castra.
 berleken. Exstillare, p. avi, f. atum.
 berleinden/ f. infameren/ eere ende faeme nemen. Infamare, p. avi, f. atum, r. acc. Diffamare.
 berleimmen. Mutilare, truncare, p. avi, f. atum, r. acc.
 berleimt. Mutilus, a, um, o.
 berleimt heyt. Mutilatio, g. onis, f.
 berlengj. Prolongatio, prorogatio, g. onis, f.

berlengen/uytstellen. Prorogare, prolongare procrastinare, p. avi, f. atum: trahere, protrahere, p. traxi, f. tractum, r. acc.
 berlengenis/berlenginge. Prolongatio, productio, protractio, procrastinatio, compendendiatio, g. onis, f.
 berlesen/boozlesen berlegere, p. legi, f. lectum, r. acc.
 berlesen goedr. Res lætæ & viliores: merces rejeculæ.
 berlesfeyen. Restinguere, p. stinxi, f. stinctum, r. acc.
 berlet/hinder. Impedimentum, g. ti, n. interpellatio, g. onis, f.
 berlet/bacatie/arbejt. Opera, g. ræ, f. labor, g. horis, m.
 berlet/berlies van winst. Lucri cessatio.
 berletten/hinderen. Impedire, p. divi, f. ditum; interpellare, p. avi, f. atum, r. acc.
 berletten/berlies aen synen winst. ut: Ick hebbe hier eenen gulden berlet. Penit mihi forenus è lucro.
 berleppen. Seducere, p. duxi, f. ductum: decipere, pio, p. cepi, f. ceptum, r. acc.
 berlepder. Seductor, g. oris, m.
 berlepdinge. Seductio, g. onis, f.
 berlichten/ schyn ende glans geben. Illustrare, illuminare, collustrare, p. avi, f. atum, r. acc. Lucidum & splendidum reddere.
 berlichtinge. Illustratio, illuminatio, g. onis, f.
 berlichten/ affretten met coleuren. Illuminare, illustrare, p. avi, f. atum. Picturis collustrare: illustribus coloribus ornare.
 berlichtinge/ affretfel. Illustramentum, g. ti, n.
 berlichter. Exornator pigmentarius.
 berlichten/solageren/solæs geben. Levare, allevare, relevaré, p. avi, f. atum, r. acc. pers. & abl. rei. Levationem adferre, r. dat. pers. & abl. reicum A vel Ab.
 berlichtinge/serours. Levamen, g. minis; levamentum, g. ti, n.
 berlies zyn. f. minnen. Amare, p. avi, f. atum.
 berlies. f. schade. Jactura, g: ræ, perditio, g: onis, f. detrimentum, g: ti; damnum, g: ni, dispendium, g: dii, n.
 berliesen. Amittere, p. misi, f. missum; perdere, p. peridi, f. perditum, r. acc. Jacturam facere, r. gen.
 berliesen den moedt. f. in moedt. Animum abjicere: depondere animum.
 berliesen den arbejdt. Frustrâ, inaniter, incassum laborare: oleum & operam perdere: actum agere: operam ludere: Penelopes telam texere.
 berliesen den slaggh. Vinci, p. victus; superari, p. atus pass. Prælio succumbere.
 berliesen 't proces. f. in proces. Causâ cadere; In lite succumbere forensi.
 berlieben op ict. Deperire, co, p. perii, f. peritum,

peritum, r. acc. Concipere amorem: capi amore, r. gen.
 berliggen. Situm murare.
 berliggen een kindt. Infantem opprimere.
 berblydt. Confessio, g. onis, f.
 berlochten. Ventilare, eventilare, p. avi, f. atum, r. acc: Exponere soli.
 berlochten de boomten. Collucare, interlucare, p. avi, f. atum, sc. arbores: luxuriantes ramos præcindere, decidere.
 berlocken. Pellicere, cio, p. pellexi, f. lectum, r. acc.
 berlof. permissio, g. onis: venia, g. niæ: copia, g. piæ, f.
 met berlof. Honore dicto.
 berlof: byef. Litteræ salvi conductûs, com-
 meatus, g. tûs, m.
 berloochenen. Abnegare, pernegare, denegare, p. avi, f. atum: inficari, p. arus, dep. r. acc.
 berloochinge. Abnegatio, g. onis, f.
 berloop. Decursus, defluxus. g. us, m.
 berloop des tydts. Lapsus temporis.
 berloop van interest. Interularium, g. rii, n.
 berloopen/ over 't stier van den bejoores-
 lycken tydt loopen. Tempellivitate am-
 mittere, excedere. exire, egredi, prætergredi.
 berloopen/vluchten. Fugere, aufugere, p. fu-
 gi, f. fugitum.
 berloopen/niet vast blijven. Mutari, p. ratus, pass.
 berlooppende vierdagen. Festa mobilia.
 berlooten/mer loot beplacken. Plumbare, ferruminare, p. avi, f. atum, r. acc. (re-
 berlooten d'aerde potten. Ollas luteas vitra-
 berlootinge. Plumbatura, g. rz, f.
 berlooren arbejdt. Labor cassus, inanis, irri-
 tus.
 berlooren maendagj. Hilaria, g. riorum, n. pl. num.
 berlooren gaen. Perire. reo, p. perii, f. peritum, perdi, perditus sum.
 berlossen. Liberare, vendicare, p. avi, f. atum, r. acc.
 berlosser. Liberator, redemptor, g. oris, m. vindex, g. icis, c.
 berlossinge. Liberatio, redemptio, g. onis, f.
 berlooben/berfweiren. Devovere, p. vovi, f. votum. ejurare, p. avi, f. atum, r. acc. Voto facto sibi interdicere.
 berlooben/toeseggen. Addicere, p. dixi, f. dictum, r. acc. rei. (care)
 berlooben / oberlooben. Pluris æquo indi-
 berloobet, berlooft. Votivus, promissus, a, um, o.
 berloofde maget. Virgo desponsata.
 berlopaerden. Pigrinâ perdere: ignavia negli-
 gere, r. acc.
 bermæck/bermaecksel. Reparatio, refectio, restauratio, g. onis, f.

bermaeckelijck/dat kan gerepareert wo-
 den. Reparabilis, e, g. lis, o.
 bermæcken / repareiren. Reparare, restaurare, interpolate, instaurare, reconcinnare, p. avi, f. atum, reficere, cio, p. feci, f. lectum: reficere, p. facti, f. atum, r. acc.
 bermæck/plasier genochte. Recreatio, oblectatio, g. onis, f.
 bermæckelijck/genoegelijck. Delectabilis, g. lis; jucundus, amœnus, a, um, o.
 bermæcken/ plaiſtier aen doctn. exhilarare, delectare, p. avi, f. atum, r. acc. Latitiâ afficere, voluptate afficere: latitiâ complere, gaudio perfundere: ad hilaritatem traducere.
 bermæcken / eenen woude bermæcken. Obligare vulnus.
 bermæcken/blameren. Calumniari, convitiari, p. arus, f. atum, dep. traducere, p. duxi, f. ductum, r. acc. Infamiam vel ignominiam inurere alicui: detrahere famâ alicuius.
 bermæen. Mentio, commemoratio, g. onis, f.
 bermæenen/bermaenen maecten. Meminisse. defect. r. gen vel abl. cum De. Mentionem facere, r. gen.
 bermæenen/waerschoutwen. Monere, admonere, commonere, p. monui, f. monitum: hortari, adhortari, exhortari, cohortari, p. tarus, f. atum, dep. r. acc.
 bermæener. Monitor, admonitor, hortator, adhortator, g. oris, m.
 bermæninge. Monitio, admonitio, exhortatio, g. onis, f. monitum, g. ti, n.
 bermæninge van de toetse. Accessio, g. onis, f. paroxismus, g. mi, m.
 bermænen/bermaert maken. Celebrare, p. avi, f. atum. Celebrare, inclitum, nobilem reddere alicquem.
 bermænen/berbjeypden. Divulgare, evulgare. p. avi, f. atum, r. acc.
 bermæert hejdt. Fama, g. mæ: celebritas, claritas, g. tatis: exiffimatio, g. onis, f. nomen, g: minis, n.
 bermægeren/mager maken. Emaciare, macerare, p. avi, f. atum, r. acc.
 bermægeren/ mager woerden. Macescere, p. marui, sine sup. emaciari, p. atus, pass.
 bermængelen. permutare, p. avi, f. atum, r. acc.
 bermænnen. Virorum numero superare.
 bermænant woerden. Superari, p. atus, pass. Multitudini interiorum esse.
 bermæschieren/oft bermæschelen/f. mæsselen/bemæsselen. Commaculare, p. avi, f. atum. Maculis deformare.
 bermæederen/bermeeren. Augere, adaugere, p. auxi, f. auctum, amplificare, multiplicare, p. avi, f. atum, r. acc.
 bermæeder. Amplificator, multiplicator, g. oris, m.
 bermæeder des Rûcs. Titulus imperatoris.

Christiani. Augustus, g. sti, m.
bermeerderinge Augmentum, incrementum, g. ti, n. amplificatio, multiplicatio, g. onis, f.
bermeesteren. subicere, cio, p. jeci, f. jectum: superare, p. avi, f. atum, r. acc. Imperium vel dominatum in quempiam obtinere.
bermeesteren/ geneesen. Curare, sanare, p. avi, f. atum, r. acc.
bermelden. Memorare, commemorare, p. avi, f. atum, r. acc. meminisse, defect. r. gen. vel acc. vel abl. cum De.
bermeluwen. Vermiculari, p. atus, dep. Cariem contrahere: cariosum fieri.
bermeluwet. Cariolus, a, um, o.
bermenigen. Miscere, intermiscere, p. miscui, f. mistum, r. acc.
bermenighbuldigen/ beele maken. Multiplicare, p. avi, f. atum; augere, p. auxi, f. auctum, r. acc.
bermenighbuldigen/meerder worden. Multiplicari, p. atus, augeri, p. auctus, pass. maximis semper auctibus crescere, Liv.
bermenighbuldinge. Multiplicatio, auctio, g. onis, f.
bermete/ booznemen/ intentie/ wensche. Votum, propositum, g. ti, n. intentio, g. onis, f. conceptus, r. ptus, m.
tot sijnen bermete komen. Voti compotem fieri.
bermetel/ bermetelijck/ bermeten. Arrogans, g. gantis, insolens, g. lentis, temerarius, a, um, o.
bermetelijcken. Arroganter, presumptuose. sibi bermeten. Arrogare sibi: presumere sibi: tribuere sibi.
bermetenthept. Arrogantia, praesidentia, g. tiz: praesumptio, g. onis, f.
bermeppen. Ambulare, deambulare, obambulare, prodeambulare, p. avi, f. atum.
bermeynt. Putativus, creditus, putativus, a, um, o.
bermiddelstmits dat / s. obermits. Quandoquidem. Eo quod.
bermydelijck. Evitabilis, e, g. lis, o.
bermyden. Cavere, p. cavi, f. cautum, r. dat. & acc. evitare, p. avi, f. atum, r. acc.
Berniuloen. Minium, g. nii, n. cinnabaris, g. ris, f.
ban berniuloen. Miniaceus, a, um, o.
berniuken. Mutilare, truncare, p. avi, f. atum, r. acc.
berniucht. Mutilus, truncus, a, um, o.
berniuderen. Diminuere, p. nui, f. nutum; attenuare, extenuare, p. avi, f. atum, r. acc.
t beruoeden / t achterdencken. Suspicio, g. onis, f.
beruoeden/ achterdencken hebben. Sulpicari, p. atus, f. atum, dep. subolere, p. subolui, imperf.

beruoeden/ meppen. Opinari, p. atus, f. atum, dep. existimare, p. avi, f. atum.
beruoeden/ uoede maken. Lassare, fatigare, detargere, p. avi, f. atum, r. acc.
beruoethepdt. Lassitudo, g. dinis: de fatigatio, g. onis, f.
beruogen/ konnen. Quite, quæd, p. quidi: posse, possum, p. potui, anomal. pollece, p. p. pollui: valere, p. valui, sine sup.
beruogen/ igden. ut: **Bermanden quaetsjck beruogen.** Averlari, p. atus, f. atum, dep. r. acc. Ab aliquo animo effaliceno.
beruogenthept. Potentia, pollentia, g. tiz; potestas, facultas, g. tatis, f. vires, g. rium, f. pl. num.
beruogentlijck. Potentes, fortiter, adv.
beruogigh. Potens, g. tentis, o.
beruombouwen/ uombouwen geven. Pupillis tutorem attribuere, assignare, dare, constituere, instituere.
beruombouwen/ uombouwen van wesen zijn. Tutelam administrare, exercere, gerere, curare, procurare; pupillis tutorem praesse.
beruommen. Larvam inducere, r. dat. personam vultum obducere.
beruompelen/ berdonkeren/ berstwijgen. Subticere, p. ticui, sine sup. celare, p. avi, f. atum, r. acc.
beruomten. Larvatus, personatus, a, um, o.
beruonden/ vertellen. Referre, sero, p. retuli, f. relatum: narrare, p. avi, f. atum, r. acc.
beruonden/ vermanden boozspreecken. Patrocinari, p. atus, f. atum, dep. r. dat. Causam pro aliquo dicere: Causam alicujus agere.
beruoozden. Trucidare, obtruncare, p. avi, f. atum, r. acc.
beruoozwen. Mollire, emollire, p. ivi, f. itum: lenire, p. nivi, f. nitum: mitigare, mollificare, p. avi, f. atum, r. acc.
beruoozwinge. Mollitio, g. onis, f.
beruoozzen. Fracere, p. cui, sine sup. Situm contrahere.
beruotten. sentire tineas; a tincis exedi & corrumpi.
beruuffen. Rancere, p. cui, sine sup. Redolere situm.
beruufft. Rancidus, a, um, o.
beruuffthept. situs, g. tuis: rancor, p. odor, g. oris, m.
beruuffsen. Deperire, p. perivi & ii, f. peritum, r. acc. Perditè amare.
beruufft. Reicujuspiam coeco amore ductus.
beruufften. Ex indignatione alicujus rei jaetantiam facere.
beruufften. Pernocare, p. avi, f. atum. Noctem traducere, transigere.
beruufftinge. Pernostatio, g. onis, f.

bernaerderen / naerder by komen. Appropinquare, approximare, p. avi, f. atum, r. dat.

bernaerderen / calangieren. Emptionem jure proximitatis retrahere.

bernaerderinge. Jus praferentia.

bernaegelen. Clavo obstruere.

bernaegelen een peirt. Clavo equi pedem tranfigere, laedere.

bernaemen / bermaeren / f. vermaeren. Reddere celebrem; celebrare, p. avi, f. atum.

bernaemen / eenen anderen naem geben. Aliud nomen indere.

bernaemthept. f. vermaerthept. Celebratas, tatis, f.

berneideren. Humiliare, p. avi, f. atum; submittere, p. mifi, f. miffum; deprimere, preffi, f. preffum, r. acc.

berneideringe. Humilitas, g: tatis; demiffio, g. onis, f.

bernamen / na pet hzagen. Sciscitari, fcitari, percontari, p. tatus, f. tatum, dep. inquirere, p. quifivi, f. fitum; indagare, p. avi, f. atum, r. acc.

berneemachtigh. Sciscitabundus, a, um, o

berneeminge. Percontatio, inquisitio, g: onis, f.

berneemen / hooren / berftaen. Inaudire, p. divi, f. ditum; refciscere, p. fcivi, f. fcitum, r. acc.

bernepen / klepn. Angustus, contractus, pumilus, a, um; exilis, e. g. lis, o.

berneften / den neft veranderen. Nidum mutare.

berneften / doen loopen. Fugare, p. avi, f. atum, expellere, p. expuli, f. expullum, r. acc.

berneutelen / f. bernepen. Victus, capezatus, a, um, o.

berneutelt manneken. Nanus, g. ni: homuncio, g. onis, m.

bernielen / doodt fnyften. Occidere, p. cidi, f. cifum; interficere, cio, p. feci, f. fectum; trucidare, p. avi, f. atum, r. acc.

bernielen / ruineren. Vastare, devastare, p. avi, f. atum; populari, depopulari, p. atus, f. atum, dep. deftruere, p. struxi, f. structum, eventere, p. verti, f. verfum, r. acc.

bernielen / doozbzengen. Consumere, absumere, p. fumpfi, f. fumptum; corrumpere, p. rupi, f. ruptum; diffipare, p. avi, f. atum, r. acc.

berniebber / die heel om den hals hzengt. Diffipator, g. oris, m.

berniebber. Diffipatrix, g. tricis, f.

berniebinge. Ruina, g. na: deftructio, g: onis, f.

bernieften / niet achten. Spemere, p. spievi, f. spretum, f. berachten. Contemacere, p. tempti, f. temptum.

bernieftinge / f. berachtinge. Contemptus, as, m.

bernieftwen. Novare, innovare, renovare, integrare, redintegrare, restaurare, p. avi, f. atum, r. acc.

bernieftwer. Novator, innovator, renovator, restaurator, g: oris, m.

bernieftwinge. Renovatio, redintegratio, g. onis, f.

bernis / gomme van geneber-boom. Sandaracha, g. chz, f. juniperi laciyma vel gummi vel refina juniperi.

bernis / gomme van geneber-boom ghe-tempert met lyn-olie / daer men mede berniffet. Sandaracha diluta, liquata, oleo diffufa.

berniffen. Sandaracino diluto imbueri, illinere, oblinere, r. acc.

bernoegen / f. contenteren. Satisfacere, cio, p. feci, f. factum.

bernoegt zyn. Contentum esse: acquiefcere fuus.

bernoeginge / f. contentement. Satisfactio, onis, f.

bernuchteren / nuchter woorden. Crapulam exhalare, edormire.

bernuft / bernuftig. Prudens, g: dentis, cautus, industrinus, circumpectus, a, um; folers, g. lertis, o. Acrioris & exacti judicii.

bernuftighept / doozfichtighept. Prudentia, folertia, g: tiz; industria, g: ftriz, ingenium, g. nii, n.

bernuftighept / natuerelycke kracht om verftandig te zyn. Ratio, g: onis, f. Accumen & folertia mentis: motus cogitationis.

bernuftighlyck. Solerter, prudenter, caute, industric, adv.

beronachtfaemen. Negligere, p. glexi, f. glectum. Per negligentiam, incuriam, ignaviam vel inertiam perdere, r. acc.

beronachtfaeminge. Negligentia, g. tiz, f. neglectus, g. as, m.

beronderpanden. Oppignorare, p. avi, f. atum, r. acc.

berongelycken. Injuria vel damno officere.

beronfchaemelen. Pudorem exuere, abjicere.

berontfchuldigen. Excufare, purgare, p. avi, f. atum, r. acc.

berontweirdigen. dedignari, a fpernari, p. atus, f. atum, dep. r. acc.

berootmoedigen. Humiliare, p. avi, f. atum, r. acc.

beroozfaekken / f. caufeten. Occasionem, anfam praebere.

beroozdeelen. Damnare, condemnare, p. avi, f. atum, r. acc.

berouden / berouderen. Senefcere, con-senefcere, p. fenui, sine sup. venerale-re, p. avi, f. atum; oblolefcere, exolefcere,

Bezroesthept. Rubigo, g. ginis, f.
Bezrompelt / f. becrimpelt. Rugosus, a, um, o. Corrugatus, a, um, o.
Bezrot. putris, e, g. tris, putidus, putridus, putre factus, a, um, o.
Bezrotten. putiere, putrescere, p. putruī, *sine sup.* putriferi, fio, p. factus, n. *pass.*
Bezrot ende bedorven bloet. Sanies, g. niei, f.
Bezrottriuge. putredo, g. dinis: putrelactio, onis, f.
Bezrukken / ban een strecken. Divellere, p. velli & vulsi, f. vullum: distrahere, p. traxi f. tractum, r. acc.
Bezrukken / up / de cote doen. Luxare, p. avi, f. atum, r. acc.
Bezrukkinge. Avulsio, g. onis, f.
Bezrukkinge der sinnen. Ecstasis, g. sis, f. *vulgo* raptus, g. prūs, m.
berschlyren. Mollire, emollire, lenire, p. ivi, f. itum, mitigare, p. avi, f. atum, r. acc.
bersaecten. Negare, abnegare, p. avi, f. atum, inficiare, p. atus, *dep. r. acc.* renunciare, p. avi, f. atum, r. dat.
bersaedelijck. satiabilis, e, g. lis, o.
bersaeden. satiare, saturare, p. avi, f. atum: explere, p. plevi, f. pleum, r. acc.
bersaedr. satui, g. turi, m.
bersaedrhepdr. Satietas, g. tatis: saturitas, g. tatis, f.
bersaemen / f. vergaerden. Colligere, p. egi, f. lectum, congregare, p. avi, f. atum.
bersaemelingh Zeugma, g. tis, n.
bersanden. Arenā obstrui.
bersch / menly recens. g. centis: novus, a, um, o
bersch / gautw. Vegetus, vividus, a, um; incolumis, e, g. mis, o.
berschaelen. Evancere, p. vanui, *sine sup.* Saporem & odorem amittere.
berschaelt. Evanidus, a, um, o.
berschaelde wijn. Vappa, g. pz, f.
berschaeren. Alternare vices: mutuas operas dare.
berschaerens / oberhandt. Alternatim, *adv.* Alternis vicibus: per vices.
berschaffen. Procurare, p. avi, f. atum, r. acc.
berschalcken. Circumvenire, p. veni, f. ventum: decipere, pio, p. cepi, f. ceptum. Dolo capere, r. acc.
berschatten / f.verschatten. Exactionibus gravare.
berschepden / f. sterben. E vitā emigrare, fato cedere. E vivis excedere.
berschepden / ban een doen. Disgregare, separare, p. avi, f. atum, r. acc.
berschepden / doodt. Mortuus, defunctus, a, um, o.
berschepden / doozgaen. Discedere, p. cessi, f. cessum.
berschepden / sferent. Diversus, distinctus,

a, um; dissimilis, e, g. lis: alius, a, ud, g. alius, d. alii, dispar, g. aris, o.
berscheypen. In aliam navim transferre.
berscheyppen den aejsem. Respirare, p. avi, f. atum.
berscheypen / scherp maken. Acuere, exacuere, p. acui, f. acutum, r. acc.
berscheyppen / by een grepselen. Avaritiā corrādere.
berscheyren. Lacerare, dilacerare, p. avi, f. atum; conscindere, p. icidi, f. icissum, disscerpere, p. pli, f. prum, r. acc.
berscheyrt. Lacer, lacerus, a, um, o.
berschieten / weghschieten. Ejaculari, p. atus, f. atum, *dep. r. acc.*
berschieten / verleggen. Erogare, prerogare, representare, p. avi, f. atum, r. acc.
berschieten / berschicken. Concuti, tior, p. concussus: contemnari, p. atus, *pass.*
berschietinge van leden. Membrotum alternata subulatio.
berschietinge / berschickthept. Condemnatio, g. onis, f.
berschijnen. Apparare, comparare, p. parui, f. paritum, filtere se: praesto adesse.
berschijnen / verballen. ut: De rente is berschijnen. solutio cecidit: dies solutionis cecidit.
berschilt / onderfcheypt. Differentia, discrepancia, g. tiz: diversitas, tatis, f.
berschilt / disput. Controversia, g. siz, f. De aliquā re contentio, concertatio.
berschilt / gekijf. Rixa, g. xz, f. iurgium, g. gij, n.
berschilt u / malhanderen niet gelijck zyh. Differre, fero, p. distuli, f. dilatatum, discrepare, p. avi, f. atum.
berschijnlielen. Fracere, p. cui; mucere, p. cui, *sine sup.*
berschijnnelt. Mucidus, fracidus, a, um, o.
berschocken. Quassare, p. avi, f. atum; concutere, succutere, tio, p. culli, f. cullum; luxare, p. avi, f. atum, r. acc.
berschoonen / scaep maecten. Ornare, adornare, decorare, honestare, p. avi, f. atum, r. acc.
berschoonen / excuseren. Purgare, excusare, avi, f. atum.
berschoonen / spaeren. Parcere, p. peperci, f. parsum, indulgere, p. duli, f. dultum; ignoscere, g. novi, f. notum, r. dat.
berschouden. Fervidā abluere, perfundere, amburare.
berscheypen / by een raepen. Contrahere, p. traxi, f. tractum: constare, p. ravi, f. flatum; corrādere, p. rasi, f. ralum, r. acc.
berscheypen / compelachtigh worden. Contrahi, p. tractus; corrumpi, p. corruptus; exsicari, p. catus; dissindi, p. filus, corrugari, p. gatus, *pass.* Scabrum fieri.

berſchzicken/een bzeefe aenſagen/berdaeft maecten. Terrere, deterrere, perterrere, exterrere, p. terrui, f. territum; exanimare, p. avi, f. atum; percellere, p. perculi, f. culsum, r. acc. Terrorem incurere, r. dat.
berſchzicken/ bzeefen. Terri, exterreri, perterreri, p. territus, pass. horri, p. horruui, sine sup. pavere, p. pavi, sine sup. conſternari, p. atus, pass.
berſchzickt. Attonitus, perterritus, a, um, o.
berſchzickelijck. Horridus, horrendus, tremendus, formidandus, a, um; horribilis, terribilis, formidabilis, c, g. lis, o.
berſchzickthept. Terror, pavor, stupor, g. oris, m. conſternatio, g. onis, f.
berſchzompelen. Caperare, corrugare, p. avi, f. atum, r. acc.
berſchzoomen Abhorre, exhorre, p. horruui, sine sup. abominari, p. atus, f. atum, dep. r. dat.
berſchzoomelijck/ f. berſchzickelijck. Terribilis, e, o.
berſchudden. Quatere, tio, p. quaſſi, f. quaſſum; concutere, tio p. cuſſi, f. cuſſum; agitare, p. avi, f. atum, r. acc.
berſchuppen/ wechſchuppen. Rejicere, cio, p. jeci, f. jectum; repudiare, p. avi, f. atum, r. acc.
berſchuppen/ wechdoutwen. Amovere, removere, p. movi, f. motum, protrudere, p. trui, f. truiſum; propellere, p. propuli, f. propulſum, r. acc.
berſchuppen/ berſitten/ boortſchuppen. Recedere, p. ceſſi, f. ceſſum. Mutare locum, p. manden doen berſchuppen. Abigare, p. abegi, f. abactum; repellere, p. repuli, f. repulſum, r. acc.
berſchuppen/ opſchozten. Differre, p. diſtuli, f. dilatatum.
berſ/beirs. verſus, g. ſus, m. carmen, g. inſis, n.
berſe/ beirſe. Juvenca, g. cz, f. Vitula, g. lz, f.
berſeren. Ulcerare, p. avi, f. atum, r. acc.
berſeuten. Laborare nauſea marina.
berſeutenhept. Nauſea marina, languor ſtomachi: ſaſtidium ex crapula.
berſeuten. Languens ſtomacho: ſaſtidioſus ex heſternâ crapulâ.
berſeggen. Eliminare, p. avi, f. atum: referre, ſero, p. retuli, f. relatum. Palam facere, r. acc.
berſegelen. Obſignare, p. avi, f. atum, r. acc.
berſekeren. Aſſeverare, confirmare, p. avi, f. atum: aſſerere, p. ſerui, f. ſeruum, r. acc.
berſekeren/ borge blijden. Spondere, p. ſpondi, f. ſponſum: cavere, p. cavi, f. cautum, r. dat. Fidem dare, ſide ſuâ polliceri: recipere ſuâ ſide.
berſekeren/ op ſijn perſjckel nemen. Periculum rei in ſe recipere.
berſekeren/ dupten perſjckel bzingen. In-

columem & tutum præſtare: conſtituere ſo-
 co tuto: incolumitatem alicui præſtare.
berſekeren/ de bzeefe afnemen. Securita-
 tem afferre, dare, præſtare.
berſekeringe. Confirmatio, aſſertio, aſſeve-
 ratio, g. onis, f.
berſekeringe/ beloſte. Fides, g. dei: ſidu-
 cia, g. ciz, ſponſio, cautio, g. onis, f.
berſekert. Certus, ſecurus, tutus, a, um, o.
**berſellen/ berſelſchappen/ f. bergelſel-
 ſchappen.** Se iungere locum, comitari, atus.
berſenden. Ablegare, amandare, p. avi, f. atum, r. acc.
berſengen. Urere, adurere, p. uſſi, f. uſſum; uſſulare, p. avi, f. atum, r. acc.
berſetten/ op een ander plaetſe ſetten. Tranſponere, p. poſui, f. poſitum, tranſlo-
 care, p. avi, f. atum, tranſſerre, ſero, p. tran-
 ſtuli, f. tranſlatum, r. acc.
berſetten de bzeefhept. Triftitiam ex ani-
 mo abſtergere, detergere, depellere.
berſieden/ berpanden. Oppignorare, p. avi, f. atum, r. acc.
berſiepen. Aberrare à curſu navigationis: extra lineam navigare.
berſieden/ inſieden. Decoquere, p. coxi, f. coctum, r. acc.
**berſien/ ſich tegen 't toekomende waer-
 nemen.** Providere, p. vidi, f. viſum: proſpi-
 cere, cio, p. ſpexi, f. ſpectum, r. dat. perf. &
 abl. rei, cum De vel A. præcavere, p. cavi, f. cautum.
berſien/ geben. Dare, p. dedi, f. datum, attri-
 buere, p. bui, f. buum: conferre, ſero, p. contuli, f. collatum, r. acc. ut: pemanden
 van een officie berſien. Donare alicquem
 munere, aſſignare, dare, conferre alicui fun-
 ctionem, munus.
berſieninge/ f. probiſie. Proviſio, cautio, g. onis, f. Subſidium, g. ii, n.
**berſieren/ ſijne hanſe niet gade ſlaen/ berſ-
 ſipinen.** Negligere, p. glexi, f. glectum, r. acc. Occaſionem amittere.
berſien met pet. Paratus, inſtructus, a, um o. r. abl. rei.
berſierelijck/ gebepndelijck. Fictus, adv. Simulatè.
berſien/ berſinnen/ berdichten. Commi-
 niſci, commentus, dep. fingere, conſingere, p. ſinxi, f. ſinctum; excogitare, p. avi, f. atum, r. acc.
berſiert. Fabulolus, a, um, o.
berſierſel. Figmentum, commentum, g. ti, n. fabula, g. lz, f.
berſilberen/ berſilberen. argentare, deargen-
 tare, p. avi, f. atum. Argentum tegere, r. acc.
berſilberinge. Argentatio deargentatio, g. onis, f.
berſincken. Abſorberi à terra voragine. ut

By wort **berfincken**. *Delibcat illi terra. berfinnen/bedencken. Deliberare, cogitare, consultare, p. avi, f. atum.*
berfinnen/ f. berfieren/ berfinnen. *Exco- gitare, p. avi, f. atum. Communiſci, p. men- tus, dep.*
berſinnigh. *Perſpicax, g. caciſ, f.*
berſitten. *ſeſſionem mutare.*
berſlaen/ weghſteken/ f. berſlagh ſpelen. *Abſtrudere, ulu, ulum. Manticulari, p. atus, dep. Clam amovere, intervertere, ti, lum.*
berſlaen/ doodt ſnijten. *Cædere, p. cecidi, f. cæſum, r. acc. f. Wooden. Interficere, p feci, f. ſectum.*
berſlaen/berkoelen. *Regelare, p. avi, f. atum, deſervere, p. ſervui & deſervi, ſine ſup. re- ſtigari, p. atus. f. atum, paſſ. berſlaen den dooſt. Sitem ſedare, levare, reſtinguere.*
berſlaen/ verbaeſt woorden / f. verbaeſt. *Atronitus, p. terrefactus, terrore percullus.*
berſlaben. *Labore ſe frangere: nimio labore deſatigari.*
berſlagh ſpelen. *Surripere, pio, p. pui, f. re- ptum; abdere, p. abdi, f. abditum; occul- tare, p. avi, f. atum, abſtrudere, p. truſi, f. truſum, r. acc.*
berſlaepen/ dooſlaepen berlieſen. *Perde- re/ſeu negligere ob ſomnum vel propter ſom- num.*
berſlaegen/ f. verbaeſt. *Conſternatus, at- tonitus, a, um, o. berſlagent hepdt. Conſter- natio, onis, f. ſupor, oris, m.*
berſlappen/ ſlap maken. *Laxare, relaxare, p. avi, f. atum; reſedere, p. tendi, f. tenſum & tentum, r. acc.*
berſlappen/ ſlap woorden. *Remitti, p. miſſus, paſſ. languere, langui, ſine ſup. languere- ri, ſio, p. factus, neutro- paſſ.*
berſlempen. *Dilapidare, p. avi, f. atum; deco- quere, p. coxi, f. coctum, r. acc.*
berſteſen. *Flaccere, marceſcere, fracere, fracere, marcere, p. cui, ſine ſup.*
berſteſt. *Flaccidus, marcidus, fracidus, vie- tus, evanidus, a, um, o.*
berſteten. *Obſoletus, attritus, a, um, o.*
berſteuren/ berſleppen. *Raptare, p. avi, f. atum; abſtrahere, p. traxi, f. tractum, r. acc.*
berſticken/ dooſtlicken. *Deglutire, p. tivi, f. titum; abſorbere, p. abſorbui, Lucanus ab- ſcorpſi, f. ſcorpum, r. acc.*
berſticken/ in 't ſticken ſterben. *Deglutien- do praefocari.*
berſlijten. *Terere, atterere, conterere, deteſe- re, obtetere, p. trivi, f. tritum; abſumere, con- ſumere, p. ſumti, f. ſumptum, r. acc.*
berſlijten ſijn leven. *Vitam ducere, tranſi- gere, traducere.*
berſlinden. *Vorare, devorare, p. avi, f. atum,*

abſorbere, p. ſorbui & ſorpſi, f. ſorptum, r. acc. (itum.)
berſtocken/ f. berſticken. *Deglutire, p. ivi, f. berſtoeben/ Vel*
berſtonſen. *Turpiter terere & inquinare; igna- via deturpare, r. acc.*
berſtuperen/ f. berſteſen. *Marceſcere, p. cui, berſtupſen. Aquæ curſum ſistere, obſtipare, oppilare, obſtutere.*
berſmachtten/ doen ſmachtten. *Suffocare, praefocare, p. avi, f. atum, r. acc. Spiritum pracludere.*
berſmachtten in 't water. *Demergere, sub- mergere, p. merſi, f. merſum, r. acc.*
berſmachtten/ ſterben. *Suffocari, praefocari, p. catus, extingui, p. tinctus, paſſ.*
berſmachtten in 't water. *Demergi, immergi, submergi, p. merſus, paſſ.*
berſmaeden/ f. verachten/ miſprijſen. *Vi- tuperare, p. avi, f. atum.*
berſmaedinge/ berſmaethepdt. *Contem- ptus, g. ptus, m. contumelia, g. liz, infamia, g. mix, f.*
berſmaetderen/ kleyn maken. *Extenuare, p. avi, f. atum, r. acc.*
berſmeden/ herſmeden. *Recudere, p. cudi, f. culum, r. acc.*
berſmeecken / ſmeekende verkrjgen. *E- blandire, p. ditus, dep. exorare, p. avi, f. atum; deprecari, p. catus, dep. r. acc.*
berſmeiten/ ſmeitende verdoen. *Unguendo conſumere.*
berſmeiten/ om den hals hzengen. *Abli- gurire, p. rivi, f. ritum, r. acc.*
berſmeiten/ geſmozten woorden. *Intestrigine vexari, aſſigi.*
berſmeren/ berſmaelen de ſchade. *Ferre im- pendia, ſumptus: damnum inſtaurare.*
berſmiten/ al ſmitende bergaen. *Liquari.*
berſmiten/ gieten. *Liquare, eliquare, p. avi, f. atum; fundere, p. tudi, f. tulum, r. acc. atus, paſſ.*
berſmiten/ minderen. *Minui, diminni, p. minutus, paſſ.*
berſmooren/ f. berſmachtten. *Extingui, in- ctus, Paſſive.*
berſmoort/ djoncken. *Vino, mero ſaucius, ſepultus.*
berſmaetwen/ f. bekijden. *Severiori ſermo- ne obtundere.*
berſnijden/ ſnijvende dooſtzingen. *Discin- dere, p. ſcidi, f. ſciſſum; diſſecare, p. ſecui, f. ſectum, r. acc.*
berſnijden een penne. *Calamum aptare.*
berſnijperen. *Conſcindere, p. ſcidi, f. ſciſſum, r. acc. In minutas particulas ſecare.*
berſnoepen. *Abli gurire, p. rivi, f. ritum, r. acc.*
berſnoezken. *Jactantia & ſeſquipedalibus verbis alium pertundere.*

berfnot. Pituitofus, gravedinofus, z, um, o.
 berfnot op pet zyn. Amare perditæ vel mi-
 lere: deperire amore, r. acc.
 berfnothept Gravedo, g. dinis; coryza, g.
 zz, f. rheuma, g. matis, n.
 berfnot / pjoeb. Tentatio, probatio, onis,
 f. experimentum, g. ti, n.
 berfnot / bede. Postulatio, petitio, g. onis,
 f. postulatam, g. ti, n.
 berfnotcken / pjoeben. Tentare, probare, p.
 avi, f. atum, experiri, p. pertus, dep. r. acc.
 periculum facere alicuius rei.
 berfnotcken / bidden. Postulare, flagitare, roga-
 re, p. avi, f. atum; poscere, p. popofci, sine sup.
 petere, p. petivi & petii, f. peritum, r. acc.
 berfnotcken ten houwelijck. Procure, p. avi,
 f. atum, r. acc. Sollicitare in matrimonium.
 berfnotelijck. Placabilis, piabilis, expiabilis,
 e, g. lis, o.
 berfoenen. Placare, conciliare, reconciliare,
 p. avi, f. atum, r. acc. In gratiam reducere.
 berfoeninge. Reconciliatio, pacatio, g. onis,
 f. placamen, g. minis, n.
 berfoeten / foet maerken. Dulcare, edulcare,
 p. avi, f. atum, r. acc.
 berfoeten / bermoezen. Placare, mitigare, de-
 mitigare, p. avi, f. atum; mulcere, demul-
 cere, permulcere, p. mufli, mufum, r. acc.
 berfoeringe. Lenimentum, g. ti, lenimen, g.
 minis, n.
 berfoelen. Soleas affuere, r. dat.
 berfoeren / oberfoeren. Aftivare, p. avi,
 f. atum. Aftatem agere: in ætate agere.
 berfoenen / van hette bederven. Nimio ætu
 corrumpti.
 berfotten / fot woerden. Dementari, p. tatus,
 paff. ftultefcere; sine prat. aut sup. Ad infan-
 tiam redigi.
 berfot op iet. Rei cuiquam impensius deditus;
 nimio rei alicujus amore & affectu deten-
 tus.
 berfot zyn op een mept. Perdite amare, vel
 deperire virginem.
 berfoute / f. bifoute. Consideratio, g. onis, f.
 berfpaeden / upftellen. Differre, fero, p. di-
 ftuli, f. dilatam; prorogare, p. avi, f. atum,
 r. acc.
 r berfpaeden van de rozfe. Febris inclina-
 tio: febris ferior recurfus.
 berfpaeren. Comparcere, p. sparfi, f. spar-
 sum, r. acc.
 berfpelen. Alea vel ludo perdere. Yp heeft in
 een up; xxi. Croonen berfpeelt. Ille in
 una hora undetriginta aureos coronatos lu-
 so prodegit.
 berfpeten. Refigere, p. fixi, f. fixum; refuba-
 late, p. avi, f. atum, r. acc.
 berfpieden / f. befpieden. Explorare, p. avi, f.
 atum.

berfpillen / berquiffen. Dilapidare, p. avi, f.
 atum; profundere, p. fudi, f. fulum; prodig-
 gere, p. degi, f. dactum, r. acc. (r. acc.)
 berfpjpenden. Dispergere, p. perfi, f. perlum,
 berftaelen. Acucere chalybe.
 berftaen. Intelligere, p. tellexi, f. lectum: cape-
 re, pio, cepi, captum, percipere, pio, cepi, f.
 ceptum: comprehendere, p. hendi, f. hen-
 sum; videre, p. vidi, f. vifum. Animo per-
 cipere; ratione assequi: intelligentia, ratione
 comprehendere.
 berftaen / tot iet consent geben. Assentiri,
 p. assensus, dep. r. dat.
 berftandt. Intellectus, g. ßus, m. ingenium,
 g. ni, n. sentus, g. sßus, m. intelligentia, g. tiæ;
 mens, g. mentis, f. Captus mentis: ingeni
 acumen.
 goet berftandt hebben / geftigh zyn. Inge-
 nio esse felici, excellenti, præclaro, sagaci, in-
 signi, acuto, toleri, ingenio haud infelici
 esse: pollere ingenio: ingenium habere felix.
 berftandt han iet hebben. Rei alicujus ha-
 bere peritiam.
 bot ende plomp berftandt hebben Ingenio
 esse obtuso, tardo, hebeti, infelici.
 goedt berftandt hebben / bp fyne finnen
 zyn. Integris esse sensibus.
 heymelijck berftand / f. Intelligentie /
 verraderffe. Clandestinum cum aliquo
 commercium: clandestina inter aliquos
 consiliorum communicatio.
 berftandigh / wys. Intelligens, g. gentis:
 prudens, g. dentis; sapiens, g. entis; ingenio-
 sus, cordatus, consideratus, a, um, o.
 berftandighlijck / wijfelijck. Prudenter, fa-
 piciter, cordate, adv.
 berftandighlijck / klaareljck. Clare, per-
 spicue, intelligibiliter, evidenter, dilucide,
 emphaticè, adv.
 berfteenen / fteen woerden. Lapidescere, sine
 prat. aut sup. In lapidem consolidari.
 berfteen / f. hartnechigh / obftinaet. Per-
 tinax, acis, o. Obstinatus, a, um.
 berftekelingh / berwozpelinck / die ober
 al in den hoek fit / verftootelijck. Om-
 nium abjectiffimus: repudium omnium.
 berfteken / berbezgen. Abscondere, p. scondi-
 di & scondi, f. sconditum & absconsium, ab-
 strudere, p. strusi, f. strulum: abdere, p. abdid-
 i, f. abditum; occultare, p. avi, f. atum, r. acc.
 berfteken hem / wegh gaen. subducere se.
 berfteken eenen misdadigen. fontem re-
 ceptare.
 berfteken van zyn recht. Excludere jure
 suo: privare jure, r. acc. De Wozerz zyn
 berfteken van de verwachtinge haerder
 behoudenisfe. Præclusa civibus est expecta-
 tio incolumitatis.
 berftellen. Tranfponere, p. posui, f. positum:
 translo-

translocare, p. avi, f. atum, r. acc.
bersterken / sterkte geven. Roborare, corroborare, firmare, p. avi, f. atum, r. acc. Robur & vires suggerere, r. dat.
berstercken / sterck maken / als Castelen / Steden / &c. Munire, permunire, p. nivi, l. nitum, r. acc.
bersterf. Hæreditas, g. tatis, f.
bersterben / besterben. Emori, intermori, rior, p. mortuus, dep.
bersterben / aensterben. Morie ad quempiam devolvi: obvenire hæreditare.
bersterben / sijne sinnelijckhejdt teinmen / s. moztificeren. Animi motus premere.
bersticken / doodden. Præfocare, suffocare, p. avi, l. atum: extinguere, p. tinxi, f. atum, r. acc.
bersticken / gedoodt worden. suffocari, p. atus: extingui, p. tinctus, pass.
berstijven. Rigere, rigescere, obrigere, p. rigui, sine sup.
berstijfr. Rigidus, obstipus, a, um, o.
berstijfthejt. Rigor, g. oris, m.
berstijfthejt in de tendenen. Stupor lumborum.
berstorken / verharden. Indurare, obdurare, p. avi, f. atum, r. acc.
berstorken / verherdt worden. Indurari, p. p. atus, pass.
berstommen. Obmutescere, p. mutui, sine sup.
berstompelen / verbergen / s. verstecken. Abscondere, di, ditum. Celare, p. avi, f. atum.
berstompen. Mutilare, p. avi, l. atum, r. acc.
berstompt. Mutilus, a, um, o.
berstooten. Turbare, exasperare, exacerbare, irritare, p. avi, f. atum; offendere, p. fendi, f. tensum, r. acc.
berstooringe. Turbatio, exasperatio, offensio, onis, f.
berstoott van sinnen. Mente captus.
berstootelick / s. berstekelick. Reprobus, i, m. Rejiculus, i, m.
berstooten / kleyn achten. Rejicere, cio, p. jeci, l. jectum; repudiare, p. avi, f. atum; repellere, p. repuli, f. repulsus; excludere, p. clusi, f. clusum: abdicare, p. avi, f. atum, r. acc.
berstooten / weghstooten met de voeten. Protrudere, retrudere, p. trusi, f. trusum. Contemprim conterere, r. acc.
berstoppen. Obstruere, p. struxi, f. structum: obturare, oppilare, p. avi, f. atum, r. acc.
berstoppinge / berstopthejdt. Obstruatio, g. onis, f.
berstopthejt op de bozst. Asthma, g. matis, n. Spirandi difficultas.
berstopthejt in de maegte. Obstruatio ventriculi.

berstopthejt in de neuze. Coryza, g. zz, f.
berstopthejt in de blaese. Ichnuria, g. ruz, f.
berstopzen. Profundere, p. fudi, f. fufum, r. acc.
berstopzen wijn. Vappa, g. pz, f. Vinum evadidum.
berstopzen goet. Bona hæreditate parata.
berstouten / moet geven. Animare, p. avi, f. atum. Addere animum: accendere animos.
berstouten / moet nemen. Audere, p. ausus, n. pass. Præfidentiam sumere.
berstouten. Abigere, p. abegi, f. abactum, r. acc.
berstrecken / uytstrecken. Extendere, p. tendi, f. tensum & tentum, r. acc.
berstrecken / verde gaen. Latè patere.
berstrecken / dueren. Durare, p. avi, f. atum.
berstrengen. Constringere, p. strixi, f. strictum, r. acc.
berstricken. Illaqueare, p. avi, f. atum, innescere, p. nexui, f. nexum; irretire, p. tivi, f. titum, r. acc.
berstropen. Dispergere, p. spersi, f. spersum; dissipare, p. avi, f. atum, r. acc.
berstropinge. Dispersio, dissipatio, g. onis, f.
berstropthejt des herten. Evagatio mentis, distractio animi.
berstropcken. Luxare, eluxare, p. avi, f. atum, r. acc.
berstropben / doen in de lucht bliegen. Dispergere, p. spersi, f. spersum, r. acc.
berstropben / verbliegen. Evanescere, p. vanui. Dispergi, avolare instar pulveris.
berstropben / wegh loopen. Autugere, gio, p. fugi, f. fugitum.
berstrociten. Gemere, ingemere, ingemiscere, p. gemui, f. gemitum: suspirare, p. avi, f. atum. Sulpiria ducere, trahere.
berstrocinge. Gemitus, g. tûs, m. suspirium, g. rii, n.
berstrociken / berwozpen. Disjicere, cio, p. jeci, f. jectum, r. acc.
berstrociken / hier en daer gaen. Vagari, p. gatus, f. gatum, dep.
berstrocen. Accescere, p. acui, sine sup.
berstrocet. Acidus, a, um, o.
berstrocen. Delirare, p. avi, f. atum, dep. Mente perturbari.
berstrocet. Delirus, a, um, o. Animi haud usque adeo compos.
berstrocthejdt. Delirium, g. rii, n. animi stupor.
berstrocen / berstrocmentse. Negligentia, g. ruz, incuria, g. ruz; socordia, g. diz, f.
berstrocmentse van't recht. Ermodicium, g. cii, n. vadimonium desertum.
berstrocen. Negligere, p. glexi, f. glectum; omittere, p. misi, f. missum, r. acc.

berz

bertuyfchen/berfpelen. Alea & ludo perde-
re, conlumere.
 bertuyfelen. Permutare, p. avi, l. atum,
r. acc.
 bertuyffelen/berfpieren. Desperare, p. avi,
f. atum, in desperationem rerum omnium
abrupti. abigi, delabi, ruere.
 bertuyffelen / pemanden tot desperatie
bzeugen. Desperationem alicui insutere,
injicere, inducere, afferre, creare.
 berbaeren / berbaert maken / &c. f. ber-
fchicken. Perterrefacere, p. eci, f. atum :
meuterritare: tertorem injicere, incutere,
offerre, inferre, afferre.
 herbatten / in een ander vat doen. Elutriare,
p. avi, f. atum; transfundere, p. fudi, f. fulum,
r. acc.
 herbalt / pzoft. Emolumentum, g: ti, n.
 herballen/nederballen. Collabi, p. lapsus, dep.
ruere, corruiere, p. rui, f. ruitum, rutum.
 herballen / f. berfchijnen. Cadere, cecidi, ca-
sum: Cedere, cessi, cefsum, ut: Dies solu-
tionis cedit.
 herballygh. Ruinosus, caducus, a, um, o.
 herballychen. Adulterare, depravare, vitare, p.
avi, f. atum, corrumpere, p. rupi, f. ruptum,
r. acc.
 herbalfcher. Adulator, g. qris: falsarius, g.
rii, m.
 herbalfchinge. Adulteratio, g. onis, o.
 Derbangen pemanden in fyne woorden.
Capere, deprehendere alicum in verbis.
 Derbelen/bele woorden. Crebescere, incre-
brescere, p. crebui vel crebrui, sine sup.
 Derbelen/door de menigte walgen. Nume-
ro, multitudine, frequentia nauseam vel
fastidium parere.
 Derbellen. Mutare, exuere cutem veterem.
 Derbellinge der flangen. Leberis, g: ridis; fe-
necta, g: & z, f. Vernatio: Exuviz serpen-
tum.
 Derberfchen / f. berquicken & berkoelen.
Refrigerare, p. avi, f. atum.
 Derberwen. Variare seu mutare colorem.
 Derbliegen. Avolare, p. avi, f. atum.
 Derbloerken. Detestari, execrari, abominari,
p. atus, f. atum, dep. devovere, p. vovi, f. vo-
tum, r. acc. Diris devovere.
 Derbloekelyck/berbloekt/die moet ber-
bloekt worden. Detestabilis, e, g: lis; de-
testandus, a, um, o.
 Derbloekinge, Detestatio, execratio, abomi-
natio, anathematizatio, g. onis, f. dirz, g.
dirarum, f. pl. num. Dira devotio.
 Derboeren. Avehere, p. vexi, f. vectum, r. acc.
 Derboeren/berlepden. Seducere, p. duxi, f.
ductum, r. acc.
 Derbolgh/achter een bolginge. Consecu-
tio, g. onis: consequentia, g. tiz, f,

derbolgh/berdueringe/continuatie. Coni-
natio, prosecutio, g. onis, f.
 derbolgh/rjfe. Ordo, g. dinis, m, series, g:
rici, f.
 derbolgen/achter een volgen. Consequi, p.
secutus, dep.
 derbolgen / f. continueren. Subsequi, cutus;
dep. Continuari, atus, pass. Continuare,
act.
 derbolgen/quellen/beanghftigen. Persequi,
p. secutus, dep. affligere, p. fixi, f. flidum,
exagitare, p. avi, f. atum, r. acc.
 derbolgens. Continenter, consequenter, adv.
Ex ordine.
 derbolger. Persecutor, g. oris, m.
 derbolginge. Persecutio, g. onis, f.
 derboozdeelen / f. hebzegen. Circumscribere,
circumvenire, r. acc. perf.
 derboozderen/abanceren/boozthelpen. Pro-
movere, p. movi, f. motum, provehere, p.
vexi, f. vectum, r. acc. Evchere ad dignitatem
vel officium.
 derboozderen/bestaen/onderwinden. Aude-
re, p. aulus sum, neutro pass. praesumere, p.
sumpsi, sumptum.
 derboozderen/haaften. Accelerare, maturare,
p. avi, f. atum, r. acc.
 derbzeeinden/in bzeemde handen bzeugen.
Alienare, abalienare, p. avi, f. atum, r. acc.
 derbzeeinden van pemandt. Alieno, averfo
esse animo: distrahi animo ab aliquo.
 derbzeeindinge. Alienatio, abalienatio, distra-
ctio, g. onis, f.
 derbzeyghden / f. berbliffden. Exhilarare ali-
quem, act. v. lztitiam alicui afferre. Exhila-
rari: lztitia affici, passiv.
 derbziefen. Congelare, conglaciare, p. avi, f.
atum.
 derbzizingen / f. berbzaeppen. distorquere, p. tor-
si, f. torsum.
 derbzoezen. Maturius facere.
 derbzouwen. Estrocinari, p. atus, pass.
 derbullen. Replere, expleri, implere, comple-
re, supplere, p. plevi, f. pletum, r. acc.
 derbullinge. Repletio, expletio, g. onis, f.
complementum, supplementum, g. ti, n.
 derbuplen/bupl maecten. Foedare, spurca-
re, inquinare, conspuicare, p. avi, f. atum,
r. acc.
 derbuplen/bupl worden. sordescere, exfor-
descere, p. sordui, sine sup. corrumpti, p.
ruptus, pass. Situm contrahere: vitium fa-
cere.
 derwachten. Expectare, p. avi, f. atum :
opperiri, p. pertus; praestolari, p. atus, dep.
r. acc.
 derwachtinge. Expectatio, g. onis, f.
 derwaendelyck/bermetelyck. Arroganter,
gloriosè, adv.

berfupmelfck. Negligenter, oſcitanter, incurioſe, *adv.*
berfupmigh. Negligens, g. gentis; incurioſus, a, um, o.
berfuppen/ f. berdzincken. submergi, fus, *Passive*, aquis extingui, ſed *active*, inſumere poculis
berſwacken/ ſlap woꝝden. Languere, p. langui, *ſine ſup.* infirmari, debilitari, p. atus, *paſſ.*
berſwacken/ ſlap maken. Infirmare, debilitare; p. avi, ſ. atum, r. acc.
berſwacren/ ſwaer maken. Aggravare, ingravare, p. avi, ſ. atum, r. acc.
berſwacren/ ſwaer woꝝden. Aggravari, ingravari, p. atus, *paſſ.* aggraviceri, *ſine prat. ant ſup.*
berſweiren/ bp eede berſaecten. Dejurare, ejurare, abjurare, p. avi, ſ. atum, devovere, p. vovi, f. votum, r. acc.
berſweiren/ tot eene ſweitagie komen. ſuſpurare, p. avi, ſ. atum. In pus converti.
berſweitinge. Apotema, g. matis; vomica, g. cæ: exulceratio, g. onis, f.
berſwelgen. Deglutire, p. tivi, ſ. titum. devorare, p. avi, ſ. atum, r. acc.
berſwijgen. Conticere, recicere, ſubticere, p. ticuti, *ſine ſup.* r. acc.
berſwijgent heyt. Reticentia, g. tiz: taciturnitas, g. tatis, f.
berſwignen. Animo linqui, deficere.
berſwigntheyt. Animi deliquium.
berſwignen/ f. berdwignen. Evaneſcere, p. nui, Diſparere, p. ui.
bertaelen. Interpretari, p. tatus, ſ. tatum, *dep.* r. acc.
bertaeler. Interpres, g. pretis, c.
bertaelinge. Interpretatio, g. onis, f.
bertaſten/ mis taſten. Tacu vel tangendo errare.
berteichbaer/ dat de mage bertheiren kan. Digēſibilis, e, g. is, v. Concocti facilis.
berteiren/ berdouwen. Concoquere, p. coxi, ſ. coctum: digerere, p. geſſi, ſ. geſtum, r. acc.
berteiren/ bernielen. Conſumere, abſumere, p. ſumpſi, ſ. ſumptum, r. acc. ut: Het dier bertheirt alle dingen. Ignis eſt edax omnium, conſumit omnia.
berteiren/ doen koſten. Inſumere, p. ſumpſi, ſ. ſumptum: expendere, impendere, p. pendi, ſ. penſum, r. acc.
bertellen. Narrare, enarrare, p. avi, ſ. atum: referre, ſero, p. retuli, ſ. relatum, r. acc.
bertellinge. Relatio, narratio, g. onis, f.
bertennen. Incuſtare, illinere, oblinere ſtanno.
berteiren/ bercoopen. Divendere, p. vendidi, ſ. venditum: diſtrahere, p. traxi, ſ. traxum, r. acc.
berzjden/ berzjgen/ renonſeren/ aſgaen.

Renuntiare, p. avi, ſ. atum, r. *das.*
berzjdinge. Renuntiatio, g. onis, f.
bertnummeren. In ædificationes & ſubſtructions impendere.
bertoeben/ wachten. Exſpectare, p. avi, ſ. atum: præſolari, p. atus, ſ. atum: opperiri, pertus, *dep.* r. acc.
bertoeben/ treperen. Cunctari, morari, p. atus, ſ. atum, *dep.*
bertolken/ Holl. Interpretari, p. tatus, ſ. tatum, *dep.* r. acc.
bertolten. Veſtigal ſolvere.
bertooꝝh/ Fl. Demonſtratio, g. onis, f. & Spectaculum, g. li, n.
bertoonen. Monſtrare, commonſtrare, demonſtrare, p. avi, ſ. atum, exhibere, p. hibui, ſ. hibitum, r. acc. Spectandum dare.
bertoonen/ bewijſen. Docere, p. docui, ſ. doctum, r. acc.
ſich bertoonen. Apparere, comparere, p. parui, ſ. parium.
bertooninge. Exhibitio, demonſtratio, comparitio, præſentatio, g. onis, f.
bertooꝝneſ/ f. bergtaimmen/ & grammas ken. ſtomachum alicui movere. Ad iram provocare, concitare aliquem.
bertraegen/ iup woꝝden. Figere, *ſine prat. ant ſup.*
bertreck/ uyt ſtel. Mora, g. rz: cunctatio, g. onis, f.
bertreck/ eenſaemige plaetſe. ſecceſus, reccellus, g. sctis, m. conclave, g. vis, n.
bertreck/ weghepſe. Diſceſus, g. sctis: abitus, g. tûs, m.
bertreck/ plaetſe daer hmeen leget henen reſtreert. Receptus, p. tûs, m.
bertreckbzief. Miſſio cauſaria.
bertrecken/ uyt ſtellen. Protrahere, p. traxi, ſ. tractum: producere, p. duxi, ſ. ductum, progrogare, p. avi, ſ. atum.
bertrecken/ weghepſen. Diſcedere, p. ceſſi, ſ. ceſſum: proſicci, p. proſectus, *dep.*
bertrecken/ vertellen. Enarrare, p. avi, ſ. atum. Referre, tuli, latum.
bertreden ſich wat bertreden/ wandelen. Ambulare, deambulare, p. avi, ſ. atum: ſpatiari, p. atus, *dep.*
bertreden/ onder de boeten treden. Conculcare, proculcare, p. avi, ſ. atum, r. acc. Pedibus protrudere. Davi autem aliquantillam differentiam inter voces iſtas Belgicas, *Weg treden & bertreden/ innuimus*, dum illud per Peronicare explicavimus; hoc verò per Conculcare expoſuimus.
bertrooſten/ f. trooſten. Conſolari, p. atus.
bertrouwen/ f. betrouwen. Conſidere, iſas.
bertropſchen/ berinangelen. Permutare, commutare, demutare, p. avi, ſ. atum, r. acc.
berzj

berwaendelijck/ dertelijck. Lascivè, delicate, mollior, *adv.*
 berwaendelijck/ dertelijck. Splendidè, magnificè, *adv.*
 berwaenen/ *Holl.* meppen. Putare, p. avi, f. atum; credere, p. credidi, f. creditum.
 berwanen/ trotseren. Gloriarì, atus, *dep.* Intumescere animo.
 berwaent/ trotsuuediggh. Gloriosus, gloriabundus, jactabundus, a, um: atrogans, g. gantis, o.
 berwaent ende rijck. Dives & gloriosus.
 berwaent/ dertel. Lascivus, a, um: mollis, e, g. lis, o.
 berwaent/ gemepnt. Putativus, credimus, a, um, o.
 berwaentzhept. Arrogantia, g. tiz: lascivia, g. viz, f.
 berwaerloofen. *Holl.* Negligere, p. glexi, f. lectum, *r. acc.*
 berwaerster. Curatrix puerperarum.
 berwaeren/berwaet/berwaetnisse/*Fl. & Communificeren / &c.* sacris aliquem interdicerè.
 berwaeren. Nimià aquà imbuerè, *r. acc.*
 berwaepen/ weghwaepen. Vento dispergi, abripi.
 berwaepen/berlochten. Ventilare, eventilare, p. avi, f. atum, *r. acc.*
 berwe/ colcut. Color, g. loris, m. tinctura, g. rz, f.
 berwe van Schilders. Pigmenta, g. torum, n. pl. num.
 berwen. Colorare, p. avi, f. atum; inficere, cio, p. feci, fectum: inbuere, p. bui, f. butum: tingere, intingere, p. tinxì, f. tinctum, *r. acc.*
 Berwer. Tinctor, g. oris, m.
 Berwerijse. Officina tinctoria.
 berweken/wacker maeken upt den slaep. Excitare, sulcitate, p. avi, f. atum, expergetacere, cio, p. feci, f. factum, *r. acc.*
 berweken/opstoken/bermanen. Incitare, concitare, instigare, p. avi, f. atum; inducere, p. duxi, f. ductum: impellere, p. impulsi, f. impullum, *r. acc.*
 berweckfel. Incitamentum, g. ti, n. instigatio, g. onis, f. stimulus, g. li, m.
 berwedden. Decertare, p. avi, f. atum, *r. abl. presii.*
 berwedden / wederen. Insolare, p. avi, f. atum, *r. acc.* Soli & aëri exponere.
 berweeren. Callere, occallere, callescere, occallescere, p. callui, *sine sup.* Callum obducere.
 berweeren. Defendere, p. fendi, f. fensum, tueri, p. tutus vel tuitus, *dep.* propugnare, p. avi, f. atum, *r. acc.*
 berweeren eene saecke. Causam dicere.
 berweeter. Defensor, propugnator, g. oris, m.
 berweeter in recht. Rous, a, um, o.

berweeringe. Detensio, propugnatio, g. onis, f.
 berweeringe in recht. Exceptio, g. onis, f.
 berweigen. Præponderare, p. avi, f. atum, *r. acc.* Præponderare superare.
 berwelcken/berwelckeren. Flaccere, flaccescere, p. haecui: fracere, fracescere, p. acui: marcere, marcescere, p. marcui: tabescere, p. tabui, *sine sup.*
 berwelldigen/welddiggh woorden. Lascivire, protervire, p. ivi, f. itum.
 berwelldigen/ t'onderbengen. Opprimere, supprimere, p. pressi, f. pressum, *r. acc.* privalere, p. valui, f. itum, *reg. dat.*
 berwelldigen/getwelddt aen doen. Violare, p. avi, f. atum, *reg. acc.* Vim inferre, *reg. dat.*
 berwellustigen. Delectare, p. avi, f. atum, *r. acc.*
 berwelwen. Camerare, concamerare, p. avi, f. atum, *r. acc.*
 berwelfsel/ f. welfsel. Fornix, icis, m. Concameratio, g. onis, f.
 berwerken/tof het werck employeren. In opus consumere, impendere.
 berwarnen. Calefacere, excalefacere, cio, p. feci, f. factum: fovere, p. fovi, f. fotum, focillare, p. avi, f. atum, *r. acc.*
 berwerminge. Fomentum, g. ti, n.
 berwerpen/ f. Berwoopen. Rejicere, ject, jectum. Refutare, p. avi, f. atum.
 berwerreliggh. Implexè, perplexè, intricatè, *adv.*
 berwerren. Intricare, implicare, turbare, p. avi, f. atum: miscere, permiscere, p. miscui, f. mistum: involvere, p. volvi, f. volutum, *r. acc.*
 berwerret. Implexus, involutus, a, um, o.
 berwerret hair. Tricz, g. carum, f. pl. num.
 berwerwinge. Tricz, g. carum: strophz, g. pharum, f. pl. num. confusio, g. onis, f.
 berwerden/berkriggen. Impetrare, p. avi, f. atum: obtinere, p. tinui, f. tentum: consequi, p. lecutus, *dep. r. acc.* potiri, p. titus, *dep. r. abl. & gen. & acc.*
 berwijst. Uxorius, g. rii, m.
 berwijst/bedozzen. Effeminatus, a, um, o.
 berwijzen. Damnare, condemnare, p. avi, f. atum: Peragere reum, *r. acc.*
 berwijgt. Probrium, g. bri: opprobrium, g. brii, vituperium, g. rii: convitium, g. tii, n. exprobratio, g. onis, f.
 berwijsten. Exprobrare, opprobare, imbrobrare, imputare, p. avi, f. atum: objicere, cio, p. jeci, f. jectum, *r. acc. res.*
 berwijstheit. Effeminare & effeminari.
 berwilderen / met bosschen en hagen bezwaffen. silvescere, *sine prat. aut sup.*
 berwilderen/ moerwilliggh woorden. Lascivire, protervire, p. vivi, f. vitum.
 berwilderen/wilddt en wreedt maeken. Effecere, p. avi, f. atum, *r. acc.*

bertwillberinge. Effertatio, g. onis, f.
 bertwilligen/ bekouren. Inducere, adduce-
 re, p. duxi, f. ductum, r. acc. persuadere, p.
 suasi, suasum, r. dat. perf. & acc. rei.
 bertwillinge. Consensus, assensus, applausus,
 g. sūs, in. consensio, g. onis, f.
 bertwuiden. Obvolere, involvere, p. volvi, f.
 volutum, r. acc.
 bertwinnelijck. Expugnabilis, vincibilis, e, g.
 lis, o.
 bertwinnen. Vincere, devincere, p. vici, f. vi-
 ctum: superare, expugnare, p. avi, f. atum,
 subigere, p. subegi, f. subactum, reg. accus.
 Victorem esse: victoriā potiri.
 bertwinner. Victor, domitor, g. oris, m.
 bertwinneresse. Victrix, g. tricus, f.
 sich bertwonnen geben. Dare manus: abjice-
 re hastam; herbam porrigere.
 bertwinteren. Hiemare; hibernare, avi, f.
 atum.
 bertwinteringe. Hiematio, hibernatio, g. onis,
 f. hiberna, g. notum, n. pl. num
 bertwiffelen. Mutare, commutare, permutare,
 p. avi, f. atum, r. acc.
 bertwiffelinge. Permutatio, g. onis, f.
 bertwittigen/Holl. Indicare, significare, denun-
 tiare, p. avi, f. atum, reg. dat. perf. certiorē
 facere, r. acc.
 bertwoeden. Insanire, p. nivi, f. nitum: furere,
 sine prat. aut sup. ievire, p. vivi, f. vitum; bac-
 chari, debacchari, p. chatus, dep. Rabie agi-
 tari: Furiis agitari.
 bertwoet. Rabidus, rabiosus, a, um, o.
 bertwoetheft. Furor, g. oris, m. rabies, g. bieci:
 infania, g. niz, f.
 bertwoedelijck. Furiosē, furenter, rabidē, adv.
 bertwoesten. Vastare, devastare, evastare, deso-
 lare, p. avi, f. atum: populari, depopulari, p.
 atus dep. Excidio dare.
 bertwoester. Vastator: depopulator, g. oris, m.
 bertwoestinge. Vastatio, devastatio, everfio,
 populatio, g. onis: vastitas, g. tatis, f. exci-
 dium, g. dii, n.
 bertwonden. Convulnerare, p. avi, f. atum,
 Vultus alicui infligere.
 bertwonderen/bertwonderd zyn. Mirari, ad-
 mirari, demirari, p. atus, dep. stupere, stupe-
 scere, p. stupui, sine sup.
 bertwonderen sich over pet. ut: Ick ber-
 wondere mi over de sotternige bandien
 mensch. Miror insaniam hominis illius. (f.
 bertwonderinge. Admiratio, miratio, g. onis,
 bertwozgen. Suffocare, prælucare, strangulare,
 p. avi, f. atum. Fauces elidere.
 bertwozgen/bertsticken. Suffocari, p. atus, pass.
 bertwozginge. Prælucatio, strangulatio, g. o-
 nis, f.
 bertwozmen. Verminare, p. avi, f. atum; ver-
 miculari, p. atus: Scatere vermibus.

bertwozmt. Cariosus, verminosus, a, um, o.
 bertwozmt heft. Caries, g. rei: vermiculatio,
 g. onis, f.
 bertwozpen/bertstooten. Rejicere, abjicere,
 cio, p. jeci, f. jectum; repudiare, p. avi, f.
 atum; aspernari, adversari, p. atus, dep. r. acc.
 bertwozpelijck/ bertstekelinc. Reptorus, i,
 m. repudium omnium. (gere.)
 bertwoztelen/woztelen krügen. Radices a-
 bertwozelen/ berouderen. Veterascere, caret
 prat. & sup.
 bese/ beise/ beselinge. Fibra, g. bræ; festuca, g.
 cæ, f. floccus, g. ci, m. capillamentum, g.
 ti, n.
 beselen/ besicken. Suffratre, mussitare, p. avi,
 f. atum. Submissè loqui.
 besperen/ besper- getyden. Vespertini Psalmi:
 vespertinæ preces. Vesperæ sacerdotales: sa-
 cræ Vesperæ.
 De besperen singen. Canere sacras vespas:
 canere vespertinos Psalmos: concinere ve-
 spertinas preces.
 besperb; oot. Merenda, g. dæ, f.
 besperjen. Merendam lumere.
 besper-tyt. Vesper, g. peris, m. vespera, g. ræ, f.
 Vesperum, g. ii, n. serum diei: vesper diei:
 hora vespera; vesperum diei.
 te besper-tydt. Vespere, vespert: vesper diei:
 circa vesperum: sub vesperam.
 bessemen een naeld. Acum trajicere silo, si-
 lum indere acui.
 best/ beest. Flatus seu crepitus ventris.
 eenen best laten. Pedere, p. pepedi, f. peditum.
 Crepitum mittere.
 besien/ goeden. Mittere in possessionem.
 besten/ bestigen. Firmare, roborare, confir-
 mare, p. avi, f. atum, r. acc.
 beste/ de beste van eene stad. Mœnia, g.
 nium, p. plur. num.
 bestinge. Municio, g. onis, f. munimen, g. mi-
 nis, n.
 bet. Pinguis, gue, g. guis: obesus, a, um, o.
 bet/ besineert. pinguedine perunctus.
 bet/ als boter/ olie/ &c. pinguedo, g. dinis, f.
 adeps, g. dipis: pingue, g. guis, n.
 bet/ bettingebbt. pinguedo, pinguctudo, g. di-
 nis: obeditas, g. tatis, f.
 betten/ bet maken. pinguefacere, cio, p. feci, f.
 factum; impinguare, laginare, p. avi, f. atum,
 r. acc. obesum facere.
 betten/ bet worden. Pinguescere, sine prat.
 aut sup. pinguefieri, fio, p. factus neutro pass.
 obelum fieri.
 betten/ inet bet bestrijcken. Impinguare, p.
 avi, f. atum, r. acc. adipe illinere.
 betten het lepder. Macerare, concinnare co-
 rium.
 betten- donderdagh. primus dies hilariorum.
 bet- backhups. Succo, g. conis, m.

betfack

betfack. Ventriolus, ventriolus, a, um, o.
 bette-warier. Pinguarius, g. iij, m.
 bette-warge. Officina pinguaria.
 beter/beteren/ f. beiter. Ligula, x, f. vel Cate-
 na, x, f. beterem. Catena religare, constri-
 gere.
 beulen/ holen. Equulus, g. li; equalcus, g.
 lei, m. pullus equinus.
 beulen/ beulen woerden. Equum edere.
 beut/ f. boot, Ante, r. acc. Piz, r. abl.
 beppgh. Morti proximus.
 beppgh zyn. Habere mortem in procinctu.
 bepl/ te koop. Venalis, e, g. lis, o.
 beplbaer. Vendibilis, e, g. lis, o.
 beplen. Venum exponere: pretium dicere
 vel statuere.
 beple. Hedera, g. rz, f.
 han beple. Hederaceus, a, um, o.
 bepliggh/ bjp. Tutus, perivicus, securus, a, um, o.
 bepliggh/ ongebonden. Immunis, e, g. nis, o.
 bepligen. securum & tutum reddere.
 beplighept. Securitas, libertas, g. tatis, f.
 beyn/ beynt/ Fl. Adolescens celebs.
 bepn-oot/ bepn-geenoot/ Holl. Zel. Fl. Colle-
 ga, g. g. m. in munere vel magistratu.
 bepnjen. gebepnjen. Fingere, p. finxi, f. fi-
 ctum, simulare, p. avi, f. atum, r. acc.
 bepnjinge. Simulatio, g. onis, f.
 Vicarij/ stadthouder. Vicarius, g. iij: optio,
 onis, m.
 Vicariaet/ stadthouderfchap. Vicarium
 munus: vicarij iurisdicchio.
 Vicerop. Prorex, g. regis, m.
 Vicieur/ gebzekiggh. Vitiosus, corruptus, de-
 pravatus, a, um, o.
 Viconite. Procomes, g. mitis, m.
 victalie/ f. vijzes. Commeatus, g. tuis, m. an-
 nona, g. na, f. cibaria, g. riorum, n. pl. num.
 victorie, verwindinge/ zege. Victoria, g. ruz, f.
 victorieux/ zegerijck. Victor, g. oris, m.
 victorge bebechten. Vicinam terre, referre,
 reportare: victorem discedere, abcedere,
 abire.
 vier/ getal. Quatuor, o. indecl.
 vier ende vier. Quaterni, x, a, o. pl. num.
 vierkant/ vierkantig/ vierhoeckiggh. Qua-
 dratus, quadrus, tetragonus, a, um, o.
 in 't vierkant. In quadro.
 in 't vierkant maken. Quadrare, p. avi, f.
 atum, r. acc.
 vier daegen. Quaridium, g. dui, n.
 vierdaeggsche cooztfe. Quartana, g. na, f.
 vierden. Quartus, a, um, o.
 zen vierden. Quarto, quartum, adv.
 't vierde deel. Quadrans, g. drantis, m.
 vier deelen/ in vier deelen. Quadrupartiri, p.
 titus, dep. r. acc.
 vierderhande/ vierderlep. Quadruplex, g. pli-
 cis, o.

vierdobbel. Quadruplus, a, um, o.
 vierhoek/ vierhoeckiggh/ f. vierkant. Qua-
 drangularis, is, e, o. Tetragonus, a, um, o.
 vierhondert. Quadringenti, x, a, o. pl. num.
 vierhondertfe. Quadringentesimus, a, um, o.
 vierhondert mael. Quadringentics, adv.
 vierjarigen tijdt. Quadriennium, g. nii, n.
 vierjaeriggh. Quadrimus, a, um, o.
 viermael. Quater, adv.
 viermael soo veel. Quadruplum, numerus
 quatuor parte auctor.
 vierpondigh. Quadrilibris, bre, g. bris, o.
 vierfcheytiggh. Quadratus, a, um, o.
 vierfpletiggh. Quadrifidus, a, um, o.
 vierfpronck/ vierfvegh. Quadrivium, g. viij
 compitum, g. ii, n.
 vierfel. Quadrans, g. drantis: quartarius, g.
 iij, m.
 viertigghmael. Quadragies.
 vierthien. Quatuordecim, o. pl. num. indecl.
 vierthienmael. Quatuordecies, adv.
 vierthienfte. Decimus quartus, a, um, o.
 viertiggh. Quadraginta, o. pl. num. indecl.
 viertigghste. Quadagesimus, a, um, o.
 vierboetiggh. Quadrupes, g. pedis, o.
 vierboudt. Quadruplus, a, um, o. quadruplex,
 g. plicis, o.
 vierboudighlijck. Quadruplo, adv.
 vier/ element. Ignis, g. ignis, m.
 vierbal/ vierpgl. Pyrobolus, g. li. n. ignis
 missilis: telum missile ignitum.
 vierbecken/ bedtpanne. Ignitabulum, g. li,
 focolus, g. li, m.
 vierbote/ baeck. Specula, g. lz, f. pharus, g.
 ri, m.
 vierhout. Phalarica, g. cz, f.
 vierhzandt. Titio, g. onis, torris, g. tis, m.
 vierbuisse. Bombarda, g. dz, f.
 viercloot/ vierbal. Pyrobolus, i, m.
 viercrupdt. Confiligo, g. ginis, f. herba.
 vierdoeck/ honck. Fomes, g. mitis,
 viergaffel. Rutabulum, g. li, n.
 vierhaeck/ hzandhaeck. Hama, g. ma, f.
 harpago, g. onis, m.
 vieriggh. Ignitus, igneus, a, um; ardens, fer-
 vens, g. entis: flagrans, g. antis, o.
 vierighept. Ardor, fervor, g. oris, m.
 vierjer/ vierflagh. Igniarium, g. rii, m.
 vierkepe. Pyrites, g. tis: siles, g. lisis, m.
 viermugge. Pyralis, g. lidis, f.
 vierpanne. Ignitabulum, g. li, n.
 vierpgl/ f. vierbal. Ignis projectilis, missilis,
 globusignitus.
 vierreep. Malleolus, g. li, m.
 vierroet. Catapulta rotata.
 vierroet. Igneus, rutilus, fulvus, flammens,
 a, um, o.
 vierfchilder/ mailleeder. Encaulis, g. stis,
 seu stz, m.

viere

V I E V I G

Bierfchuppe. Batillus, g. li, m.
Bierflag/ bierftael. Ignatium, g. iii, n.
Bierflaen. Ignem excutere, fulcitare, elicere è filice.
Bierftaek. Rutabulum, g. li, n.
Bierftede/ Fl. Focus, g. ci, m.
Bierftoen. Silex, g. licis, m.
Biertange. Pyragia, g. gij, f. forceps, g. pis, f.
Bierteken. Pharus, g. ri, m.
Biertelle. Testa focaria.
Bierwagen. Foculus rotatus.
Bieren een bedde. Lectum fovere foculo : lectum ignitabulo calefacere.
Bieren/ bier van blydtschap stoken. Ignis publicos struere: festos ignes struere.
Bieringe. Festus ignis: publicæ gratulationis festus ignis.
Bieren/feest houden. Festum agere, celebrare, festum diem celebrare, agere, agitare.
Bieren/ rusten/ niet werken. Feriari, oriani, p. atus, dep. Ferias agere, vacare ab opere.
Bieren/ iemanden zere aendoen. Colere, p. colui, f. cultum, observare, p. avi, f. atum : magnificere, cio, p. feci, f. factum, r. acc. Honorem solumen exhibere, r. dar.
Bierdagh/ feestdagh. Festum, g. iii, n. Dies festus: dies festa.
Bieravondt. Feriz, g. riarum, f.
Bieravond hebben. Habere vacationem ab opere. Relaxari ab occupationibus.
Bies. Morosus, a, um: difficilis, e, g. lis, o.
Biesghypt. Morositas, g. tatis, f. salidum, g. dii, o.
Biesfasse. Nugz, g. gatam, f. pl. num.
Bigeur/ kracht. Vigor, g. oris, m. Valida vis: virtus vivida.
Bigoreufelyk. Nervose, valenter, validè, adv. Eximia vi: insigni robore.
Bigge/ biggen. Porculus, porcellus, g. li, m.
Biggen. Porcos edere.
Bigelant/ neirfigh/ sozghbuldigh. Vigil, g. gilis: vigilans, g. lantis: sollicitus, providus, a, um, o.
Bigilant zyn. Advigilare, invigilare, p. avi, f. atum: Vigilantiam adhibere, r. dar. vigilanter accurare, r. acc.
Bigilanterlyk. Vigilanter, providè, providenter, adv.
Bigilantie/ sozghbuldighheidt. Vigilantia, g. tiz. sedulitas, g. tatis, f. Vigilans cautio: Vigil cura: studiosa sedulitas.
Bigilte/ den about booz een feestdagh. Profectum, g. iii, n. Pridianus dies: anterior dies.
Bigillie/ vastendagh. Pridianum sacri diei jejunium: pridiana festi sequentis inedia.
Bigille booz de dooden. Exsequiz, g. quiarum, f. pl. num. tuncralia, g. lium, n. pl. num. justa funebria.

V I A V Y F V Y G

Spandt/ dievpandtschap dzæcht tegen iemandt. Inimicus, g. ci, m.
Spandt/ tegenpartij. Adversarius, g. rii, m.
Spandt/ die ons oozloge aendoet. Hostis, g. lis, m.
Spandt/ muptmarker. Perduellis, g. lis, m.
Spandts landt. Hosticum, g. ci, n. Terra hostilis.
Spandigh. Hostilis, e, g. lis: hosticus, infensus, infestus, a, um, o.
Spandigh. Hostiliter, infestè, adv. Infesto animo.
Spandtschap. Inimicitiz, g. riarum, f. pl. n. hostilitas, simulas, g. tatis: odium, g. dii, n.
Spandtschap marker. Inimicitias excitare: inimicitias, odia, simulates concitare, movere, struere; amicitiam dissolvere, dirimere, diffuere.
Spandtschap hebben. Inimicitias gerere, habere, exercere, iras gerere; simulas alere, fovere; hostili esse animo.
Wyf/ wyfgerat. Quinque, o. pl. num. indecl.
Wyfderge. Quintuplex, g. plicis, o.
Wyfhondert. Quingenti, a, o. pl. num.
Wyfhondertmael. Quingentis, adv.
Wyfjaerigh. Quinquennalis, e, g. lis, o.
Wyfjaerigen tyd. Quinquennium, g. nii, n.
Wyfinael/ wyfwerden. Quinquies, adv.
Wyfste. Quintus, a, um, o.
Wyfthigh. Quinquaginta, o. pl. num. indecl.
Wyfthighinael. Quinquagies, adv.
Wyfthien. Quindecim, o. pl. num. indecl.
Wyfthienmael. Quindecies, adv.
Wyfvinger-krupt. pentaphyllum, g. li, n. herba.
Wyfboet. Stella, g. iz, f. pifis.
Wyge. Ficus, g. ci & cûs, f.
van de Wyge. Ficulneus, a, um, o.
Wygen-bladt. Folium ficulneum.
gzoene wyge. Grossus, g. si, d.
tydige wyge. Ficus præcox.
wyte tydige wyge. Ficus Aratis, albicerata.
swarte tydige wyge. Ficus Rhodia, Tiburtina.
spæde wyge. Chelodonia, g. niz, chalcidica, g. cz, f.
heel soere wyge. Callistrathia, g. thiz, f.
omfmaekelyke wyge. Marica, g. cz, f.
soere wyge als sp noch gzoen is. Oms, g. mz, f.
dooge wyge. Carica, g. cz; cottana, g. nz; caunca, g. nez: Livia, g. viz: Pompeja, g. iz, f.
Wygeboom. Ficus, g. ci, & cûs, f.
Wygeboone. Lupinus, g. ni, m.
Wygh kozf. Palatha, g. thz, f.
Wyghpupste/ wyghwaerte. Marica, g. cz, lycolis, g. is, f.
Wyge/ esels- stont. Firmus asininus.
Wyghe/ bergif. at: Zemanden een wyghe geben. Mucere toxicum : spargere venena

nena; venena infundere alicui.
byge/den nuddelsten binger. *De byge set*
 ten. Offendere medium digitum, summo
 contemptu ac ludibrio afficere.
byle. Lima, g: m:z, f.
bylen: Limare, elimare, p: avi, f: atum, r: acc.
 Lima radere.
bylset. Limatura, g: rz; scobs, scobis, f.
byse/schjorbe. Cochlea, g: lez, f.
bysten. Cochleam circumagere, versare, cir-
 cumvolvere.
byshen. Cochlidium, g: dii, n.
byset. Montarium, g: iii, n.
bysten. Pedere, p: pediti, f. peditum.
byt. Ephelis, g: lidis, f.
bybe/f. byf. Quinque.
bybe/bybet/*morbus*. Verminatio, g: onis, f.
 cyclus, g: cli, m.
bybet/byshouder. Piscina, g: nz, f. ichthyo-
 trophium, g: phii, n. Piscarium vivarium.
byberbyfch. Pisis palustris.
by/vertuoyen/beracht. Vilis, humilis, af-
 pernabilis, e, g: lis; abjectus, contemptus, a,
 um, o.
by/goeden koop. Vilis, e, g: lis, o. Exigui vel
 tenuis pretii.
bylepn/ondanckbaer. Ingratus, a, um, o. in-
 grati animi homo, gratia immemor.
bylepn/miser/gierigh. Sordidus, a, um, o.
 Sordide parvus: turpiter tenax.
bylepn/infaem. Fœdus, indignus, probrosus,
 a, um; infamis, e, g: mis: turpis, g: pis, o.
bylepn/bypt/stinckende. Fœdus, immun-
 dus, sordidus, spurcus, a, um, o.
bylepn/moepelyck/schadelyck. Infestus, a,
 um; gravis, e, g: vis, o.
bylepn/oneerlyck. Impudicus, impurus, a,
 um, o.
bylepnlyck/*prorata adjectivorum*. Ignomi-
 niosè, fœdè, impurè, turpiter.
bylepn/ondanckbaerhept. Ingratus ani-
 mus, ingrata mens.
bylepn/miserie/scherpighept. Sordes, g: di-
 um, f. pl. num. Sordida tenacitas.
bylepn/infaunie. Infamia, g: mix, f. dedecus,
 g: coris: probrum, g: bri, n.
bylepn/byplighept. Sordes, g: dium, f. pl.
 num. immunditia, spurcitia, g: tiz: fœditas,
 g: tatis, f.
bylepn/oneerlyckhept. Impudicitia, g: tiz:
 impuritas, g: tatis, f.
byliere/f. byliere. Violarium, ii, n.
byllen. Excoriare, p: avi, f: atum: glubere,
 deglubere, p: glupsi, f: ptum, r: acc. Pellem
 detrahere.
bylter. Excoriator, g: oris, m.
bylt. Subcoactum, g: ti, n. vulgò feltrum co-
 actile, g: lis: impile, g: lis, n. impilia, g: lium,
 n. pl. num.

byltenhoedt. Petasus coactilis: galerus è sanis
 coactus. (lis.)
byltenmantel. Sagum, g: gi, n. Penula coacti-
 bilrenschoen. Calceus coactilis.
byltenmaecker. Coactiliarius, g: rii, m.
byltenne/byltenne. Pinna, g: nz: squama, g: m:z, f.
bylter. Fringilla, fragilla, g: lz, f.
bylterket. Panthorum, g: ri, n.
bylterslagh. Decipulum, g: li, n.
bylten. Aucupari fringillas.
bylteroozde/maegde-palm. Vinca, pervinca,
 herba.
bynden/t gene men soeckt. Invenire, p: veni,
 f: ventum: reperire, p: reperi, reptum.
bynden/by haesærdt genoedten. Offende-
 re, p: fendi, f: fensum, r: acc. reperire tortuò,
 casu, forte fortuna.
bynden/versieren. Invenire, adinvenire, p: ve-
 ni, f: ventum: comminisci, p: commentus,
 dep. excogitare, p: avi, f: atum, r: acc.
bynden / by experientie oft andersins be-
 bynden. Deprehendere, p: hendi, f: hensum:
 reperire, p: reperi, f: reptum.
bynden/jugeren. Censere, p: censui, f: censum;
 existimare, judicare, p: avi, f: atum: sentire,
 p: fensi, f: sensum.
gaen bynden. Ad quempiam ire, adire, se con-
 ferre.
sich bynden/tegenwoozdigh zyn. Adesse, ad-
 sum, p: adsum; interesse, intersum, p: inter-
 fui.
sich bynden / hem hebben / in sulcken of
 sulcken staet zyn. Habere, p: habui, f: ha-
 bitum.
bynder. Inventor, g: oris, m.
byndinge. Inventio, g: onis, f.
bynger. Digitus, g: ti, m.
dooz de byngeren sien. Connivere, p: nivi &
 nixi, sine sup. dissimulare, p: avi, f: atum: in-
 dulgere, p: dulsi, f: dultum. Oculis con-
 viventibus videre.
niet eenen binger byedt. Ne digitum qui-
 dem: non digitum transversum; ne latum
 quidem unguem.
byngerhoedt. Digitale, g: lis, n.
byngerrinck. Annulus, g: li, m.
byngeren/in den bynger hanteren. Digitus
 contrectare, r: acc.
bynne/bloedt-bynne/Holl. Ulcus, g: ceris, n.
bynne/ontganfighept/Holl. Grando, g: dinis,
 f. Lepa porcorum.
bynnygh/Holl. Grandinosus, a, um, o.
byne van de bysch. Pinna, g: nz: squama, g-
 m:z, f.
bynne/hachi/snede. Casura, incisura, g: rz,
 incisio, g: onis, f.
bynne/boos/hæstigh. Acer, aeris, acre,
 asper, pera, perum, crudelis, e, g: lis: sa-
 vus, a, um; vehemens, g: meptis, o.
bynnygh

VIO VIS

binnigh/bjeck. Avarus, a, um, o. sordidè avarus.
binnighept/booshept. Asperitas, crudelitas, g. tatis, sèviria, vehementia, g. tix, f.
biolè/basbiolè. Decumanus barbirus: primarius barbirus.
biolè / Tenent ende Contrateneur biolè. Barbirus medianus.
biolè/biolonse. Barbirus minor.
op biolen spelen. Canere barbitis, canere fidibus.
biolè/biolette. Viola, g. lz, f. Martia viola.
biolet colour. Color violaceus, amethylinus, ianthinus.
biolè purper. Cochylidium, g. lii, n.
biolet sichtig. Color violaceus dilutior.
biolet bypn. Violaceus color fulcatus, ianthinus color saturatior, pinguior.
biolet bertwen. Amethydo inficere, ianthino tingere.
bioleren / schenden. Violare, p. avi, f. atum, r. acc. vitium inferre, r. dat.
bioleren een dochter. Virginem violare, stuprare, constuprare, virginis pudicitiam corrumpere, violare.
biolier / struphsken daer biolen op wassen. Paniculata viola: paniculatum leucojoma.
geile biolier. Aurea viola; lutea viola.
witte biolier. Candida viola.
purpure biolier. Viola punicea.
bisfch. Piscis, g. scis, m.
bisfchangel. Hamus piscatorius.
bisfchboot. Lembus, g. bi, m.
bisfchoeper / Fl. Vivarium, g. rii, n.
bisfchaerken. Branchiz, g. iarum, f. pl. num.
bisfch-rooper. Piscarius, g. rii, m. Propola piscarius.
bisfch-rozf. Fiscella, g. lz, f.
bisfchdagh. Dies acarnius.
bisfchzaet. Spina, g. nz, f.
bisfchmerckte. Forum piscarium.
bisfchschubbe. Squama, g. mz, f.
bisfchpaen. Spatha, g. thz: thudicula, g. lz, f.
bisfchen. piscari, p. atus, dep.
bisfcher. piscator, g. oris, m.
bisfcherge. piscaria, g. riz, f.
bisfenomje. Vultus, g. tus, m. physiognomonia, z, species, g. ciei, f.
bisfel/clac/openbaer. Apertus, clarus, manifestus, perspicuus, a, um, o.
bisfelgck/oogfchjnelgck. Apertè, clarè, manifestè, adv. vel ipsis oculis testibus.
bisfelgck/nae den upterlycken fchjn. Ut quidem fert, est oculorum iudicium.
Bisfer aen het helmet. Cassidis conspiciulum, cassidis buccula.
Bisfer / schiet gaeten op een ologhs fchj. Jacularium ostium.
bisfoen/ eene berfchyninge. Visum, g. fi, n.

VIT VLA

visfo, g. onis: species, g. ciei, f. (em. een visfoen hebben. divinorum videre specijite/besofek. Officiolus aditus ad aliquem, Officiolus itus ad quempiam: itio ad alterum officij causà: aditus ad salutandum, ad vitendum, ad vitendum salutandumque: aditio ad consulationis officium.
visite doen. Visere, invitere, p. visi, f. visum, r. acc. amice vitere, officiosè invitere.
visite/besichtiging van iet. Inspecio, iustratio recognitio, lectatio, g. onis, f.
visite doen/bisiteren/besichtiging. Inspecere, cio, p. spexi, f. spectum, recognoscere, p. novi, f. nitum, iustrare, perlustrare, p. avi, f. atum, r. acc.
visiter. Inspecior, visitator, g. oris, m.
visoutwe. Consideratio, g. onis, f.
sonder visoutwe/ nomen. Temerarius, inconsideratus, a, um, o.
sonder visoutwe. adv. Temere, inconsideranter, precipitanter.
vitriol miniracl. Chalcantum, g. thi, n. Atramentum lutorium.
vitriol/ropenoes. Misy, sory, g. yos, n.
bits/ dickmaels doende/ etc. Creber, brum: frequens, g. entis, o.
bits/ gauw. Agilis, e, g. lis: expeditus, properans, citus, a, um, o.
iewers bits zgn. Habitum habere alicujus rei: expeditum esse in reliqua.
bitse/ wicke. Vicia, g. ciz, f.
bivandier / soetlader. Annonæ castrensis propola.
bivres/ bivralie. Cibaria, g. rorum, n. p. n. annona, g. nz, f. vidus, g. d. us, m.
black/ effen. Planus, æquus, a, um; aqualis, e, g. lis, o.
black/ plat/ rypgeprept. Diductus, dilatatus, explicatus, a, um, o.
't black van ier/blackte/blackhept. Superficies, g. ciei, f. æquor, g. quoris, æquum, g. qui, n. planities, tici, f.
blacke handt. palma, g. mz, f. manus explicata. blacke landt. Regio campana.
blacke boet. Plautus, a, um, o.
blacke zee. Æquor, g. quoris, n.
blacken/blackeren. Coruscare, p. avi, f. atum. **Vibzre in ier flammæ**: Spargere friduras ignitas: Vel extendi aut extendere in æquor.
blaede/ blaep. Placenta, scriblita, g. tz, f. libum, g. bi, n.
blaebe/ toerde. Panis testà coctus.
blæden/ blaen/ Fl. f. bilien. Excoriare, p. avi, f. atum, r. acc.
blaeg. Nimbus, g. bi, m. procella, g. lz: tempestas, g. tatis, f. Repentina & præceps pluvia.
blackboom/Holl. f. blirboom. Sambucus, ei, f.

blagge. Aplustre, amplutre, g. stris, aplustum, g. stri, n.
blaggeren. Volitare, p. avi, f. atum.
blanille. Flamma, g. mz, f.
blanunen / in brandt staen. Ardere, p. arsi, f. arsum. Flammas jacere, jaculari, fundere, vibrare, emittere.
blanunen nae iet / nae iet boben maeten haerken. Trahi, rapi, extuare, flagrare, incendi desiderio, amore alicujus rei.
blanmiglj. Flammeus, rutilus, a, um, o.
blas / als blasch. Linum, g. ni, n.
ban blas. Lineus, a, um, o.
't blas boken. Linum molliore.
blas-bokni / f. plupmstryken. Fl. metaph. Adulari, p. atus, f. atum, dep.
blas-boket / f. plupmstryker. Adulator, assentator, g. oris, m.
blas-bolleken. Granum lini.
blaffen / ban blascolcur / bondt. Xerampelinus, a, um, o.
blas haikens. Lanugo, g. ginis, f.
blechthaeit / lok haic. Cinninus, g. ni; cirrus g. ii, m.
blecht-snoet. Tania, g. niz, f. redimiculum, g. li, n.
blechten/blechten. Neclere, p. nexui, f. nexum; texere, contextere, p. texui, p. textum; plectere, p. plexi & plexui, f. plexum, r. acc.
blekke/plakke. Macula, g. lz, f. navus, g. vi, m.
blekken/plakken. Maculare, p. avi, f. atum, r. a.
bledder / Holl. blier. Sambucus, g. ci, f.
bledderen. Palpitare, volitare, p. avi, f. atum. Plaudere alis.
bledderumps. Vespertilio, g. onis, m.
bleeschy. Caro, g. carnis, f.
ban bleesch. Carneus, a, um, o.
bleeschachtigj. Carnosus, torosus, a, um, o.
bleesch ende bloedt / naeste maeghschap. Consanguineus, g. nei, m.
bleesch ende bloedt nemen / den arbeit onthouden. Frustrare vel depon. frustrari aliquem mercede debita.
bleesch-crijpd. Herba condimentariz.
bleesch-cuppe. Orca sallamentaria.
bleesch-depl. Viceratio, g. onis, f.
bleesch-haek. Creagra, g. grz. (fa.
bleeschhoete. Meretrix litium & cadium cau-
bleesch-houwer. Lanias, g. nii, m.
bleesch-hups. Macellum, g. li, n.
bleesch-maeje. Termes, g. mitis, m.
bleesch-paestep. Artocreas, g. atis, n. artocrea, g. crez, f.
bleesch-sop. Jus, juris: jusculum, g. li, n.
bleesch-tydt. Legitimum tempus carnis edendz vel vescendz: carncorum eduliorum dies legitimi. Tempus carnarium.
bleeschelijt. Carnalis, e, g. lis, p.
blegger / Holl. Ala, g. lz, f.

bleggeren / Holl. Volitare, p. avi, f. atum.
blegel. Flagellum, g. li, n.
bleke / El. bleugel. Ala, f.
bleugel / t' geblijgh. Volatus, tds, m.
bleuge / hoop bogels. Grex avium.
bleugelen / de bliengels binden. Alas constringere.
bleugelen / metaph. Manus post tergum revincire, religare.
bleughs / terstondt. Statim, illicd, confessim, adv.
Bleus / f. Flux. Mor, statim.
bleiden / bleyen / bleisfeiten. Blandiri, p. di-
 us, dep. r. dat, adulari, p. latus, dep. r. dat. & acc. assentari, p. atus, dep. r. dat.
bleidbaerd / bleper. Adulator, Assentator, g. oris, m.
bleidinge. Adulatio, assentatio, g. onis, f.
bliehelen. Volitare, subvolitare, p. avi, f. a-
 atum. Concutere alas.
blichel-feiten / ober ende weder loopen. Discursare, p. avi, f. atum: discurrere, p. curri, f. cursum.
bliehelinge. Discursatio, g. onis, f.
bliechten / f. blierhen. Neclere, xui, um.
blieden. Fugere, aufugere, diffugere, gio, p. fugi, f. fugitum. Terga dare: terga vertere, fugam arripere: in fugam se dare.
bliege. Mufca, g. cz, f.
Spaense bliege. Cantharis, g. dis, f.
peirdts bliege. Oestrum, g. stri, n. tabanus, g. ni. Agilus, i, m.
keits bliege. Cicindela, nitedula, g. lz: lam-
 pyris, g. nidis, f.
bliegen. Volare, p. volavi, f. atum: volatum exercere: volatu evahi, alis evahi.
bliegen / bogelen bangen. Aucupari, p. atus, f. atum. Ex aucupio volupratem quaerere.
bliegenden leger. Castra volatica, tralaticia, Exercitus vagus, suppetarius.
bliegende oogen. Oculi emissitii, lascivi.
bliegende bendelen. Erecta signa: explicata signa.
blieger / bogelbanger. Auceps, g. aucupis, m.
blieger / vrouwen tabbaert. Stola, palla, g. lz, f.
blieger / daer de kinders mede spelen. Draco, g. onis, m. a figura.
bliene oih iet mede te bliemen. Scalprum, pri: scapellum, g. li: phlebotomum, g. mi, n.
bliene ban den bish. Pinna, g. nz, f.
bliemen. Incidere, p. di, f. cisum, r. acc.
blier. Sambucus, g. ci, f.
ban blier. Sambucus, a, um, o.
bliertort'che. Sambucus corymbus.
bliertse. Bacca sambucea: acinus sambucus.
twilden blier. Ebulus, g. li, f.

blies.

blies. Vellus, g. velleris, n. melota, g. tz, vel melote, g. tes, f.
bliesken. Membranula, g. lz, f.
blies- heeren. Equites aurei velleris.
bliet/ruysje. Amnis, g. nis, fluvius, g. vii, rivus, g. vi, m. flumen, g. minis, n.
bliet/sufter. Portitor, g. ois, m.
blicen/ruysje. Fluere, p. uxi, fluxum.
blgt / neist. Diligentia, g. tiz; studium, g. dii, n.
blgtigh/neistigh. Sedulus, studiosus, a, um; diligens, g. gentis, o.
blgtigh / gauw / dispoost. Acer, alacer, m. acris, alacris, f. acre, alacre, n. item alacris, e, g. cris; vividus, vegetus, a, um, agilis, e, g. lis, o.
blgtige tronje. Frons exporrecta, hilaris.
blgtige tonge. Loquela liberalior.
blgtighlyk. Diligenter, sedulo, item acriter, alacriter, vividè, adv.
blimne/f. blimne. Scalprum, i, n.
blokke/loke. Floccus, g. ci. villus, g. li, m.
blokke/daer men bulsel van maekt. Tomentum, g. ti, n.
blokbedde. Culcitra, g. trz, f.
blokwalte. Lanugo, g. ginis, f.
bol blokken/blokkigh. Villosus, a, um, o.
blokkaardt. Homo ignavus, fluxus, remissus, languidus.
bloeck. Execratio, imprecatio, detestatio, devotio, g. onis; dirz, g. rarum, f. pl. num.
bloeken. Execrari, detestari, r. acc. imprecari, p. atus, f. atum, dep. r. dat. perf. & acc. rei. Diris devovere aliquem.
bloeker. Execrator, imprecator, g. oris, m.
bloedt. Fluxus, g. xis, m. fluxio, g. onis, f. profuvium, g. vii, n.
bloedt van de zee. A. flux, g. stis, m. Matis accessus & recessus.
bloedt/ribyere. Amnis, g. nis; fluvius, g. vii, m. flumen, g. minis, n.
bloedt van de Vrouwen. Menstrua, g. struorum, n. pl. num.
bloedt des bypks. Alvi suor, alvi profuvium; alvi fluxio.
bloedt van bloedt/roodtmelisoen. Dysenteria, g. riz, f.
bloeden. Fluere, p. fluxi, f. fluxum; manare, d. manare, p. avi, f. atum.
bloedig. Fluidus, liquidus, a, um, o.
bloeghs / f. blughs. Statim, illico.
bloet. Arca, g. tez, f. pavementum, g. ti, n.
blot/blote/ boonen by een gebonden op 't water d'ghende. Ratis, g. tis, f.
blote/ een deel schepen. Classis, g. sis, f. Navium classis.
blote/blotte/baere/golbe. Fluxus, g. flux, m. unda, g. dz, f.
blote-melk/ Holl. Lac sine cremore.
blotten/bloten/ van de haeren ober ende

weder gesmeten worden. Fluxibus jactari, agitari.
blotten/ op 't water d'ghen. Fluitare, p. avi, f. atum. In aquis ferri.
blot-bederen. Pinnz, g. narum, f. pl. num.
blote. Raja major, piscis.
blouwe/met. Tenuicula, nebula, g. lz, f.
bloys/ Pulex, g. licis, m.
blot-kruyt. Persicaria, g. riz, & conyza, g. zz, f.
blozen. Venari pulices.
blozen/ metaph. Clam surripere; furtim subtrahere.
blught/verus. Volatus, r. tds, m.
met een blught. Celerrimè, subito, ocius, raptim, adv.
blught. Fuga, g. gz, f.
blught/de blught nemten. Fugare, gio, p. fugi, f. fugitum, terga vertere; fugam capessere, arripere, in fugam se conjicere.
in de blught jagen. Fugare, profugare, dissipare, p. avi, f. atum, r. acc. In fugam vertere, conjicere.
blughtigh. Fugax, g. gacis; fugitivus, profugus, a, um, o.
blughtigh/ oberlooper. Transfuga, perfuga, g. gz; defensor, e. toris, m.
blugge/ die kan vliegen. Volatilis, e, g. lis, o. Volatui maturus.
blugge/ bequaem tot iet. Maturus, a, um, o. ut: Een blugge dochter. Virgo inhians, apta matrimonio.
blugge/lupaert / die niet en doet dan in de Sonne liggen bluggen/ f. lupaert. Ignavus sub iago Tityrus, item. Scorta, g. rz, m.
bluggen/ blugge worden. Plumas emittere; & metaphorice. pebecere, sine prat. aut sup.
bluggen in de Sonne wentelen. Apicari, p. caus, f. caum, dep.
blughs. Ocius, confestim, statim, velociter, adv.
Wnte/ bereeninge. Unio, g. onis, f. concordia, diz, f.
Wnic/ verchontenisse. Foederatio, g. onis, f.
unieren / verscheiden dingen in een byengen. Cogere, p. coegi, f. coactum; conflare, p. avi, f. atum, r. acc.
unieren / bereenigen dooz affectie oft als liantie. jungere, coniungere, p. junxi, f. junctum; copulare, colligare. illigare, p. avi, f. atum, r. acc.
figh unieren/ bereenight worden. Coalere, coallescere, p. alui, f. alitum; coire, coeò, p. coivi, f. coitum.
univerfel/ hem strekkende ober al. Universalis, e, g. lis, o.
Wniversteit/ hooge schole/ gelijk tot Aoven oft Quaep. Academia, g. miz, f. gymnasium, g. sis, n. universitas, g. atis, f.

bochel/ gebochelte. Ovi umbilicus.
 bochelen. *Coire more avium.*
 bocht/ bochtig. Humidus, madidus, udus, uvidus, humectus, a, um, o.
 bocht marchen. Madefacere, cio, p. feci, f. factum: humectare, rigare, irigare, madidare. p. avi, f. atum, r. acc.
 bocht wazben. Humefcere, madefcere, *sine part. aut sup.* madefieri, fio, p. factus, *neutro pass.* humectari, p. tatus, *pass.* Humorem vel uorem contrahere.
 bocht 3711. Humère, p. mui: madère, p. dui, *si. cl. sup.*
 bochtighept. Humor, mador, uvor. g. oris, n. humiditas, g. tatis, f.
 bodde/ bevestien dodckken. Panniculus, g. li, m.
 bodde/ apneem doeck. Peniculus, g. li, m. peniculum, g. li, n.
 bodde/ vrouwe die heel sup is. Mulier ignava, lordida
 bodde/ ondergeide vrouwe/ hoere. Meretrix, g. tricus, f.
 bodde/ bodderge. Scruta, g. torum, n. panniculi, g. torum, m. *pl. num.*
 bodden/ leuren/ dat niet veel en deught. Res viles, frivola, nauci, nullius pretii.
 boddelen/ bodden/ bodden/ bjonfelen. Interpolare, p. avi, f. atum, r. acc. (um, o.
 bocht/ f. bocht. Humidus, uvidus, udus, a, boeren/ onderhouden. Alere, p. alui, f. alitum, & altum: nutrire, p. trivi, f. tritum, fovère, p. fovi, f. fotum: educare, p. avi, f. atum, pascere, p. avi, f. pastum, r. acc.
 boeden/ op de wepde boeren. Pabulari, p. atus, f. atum, *dep.*
 bueder/ boeper booz beesten/ boeragie. Farrago, g. ginis, f. pabulum, g. li, n. Pabularis farrago.
 boedertu/ boeperen/ t eten geben. Cibare, p. avi, f. atum; pabulari, p. atus, f. atum, *dep.* r. acc.
 boederinge/ boeperinge/ als men de beesten t'eten geeft. Pabulatio, pastio, g. onis, f. pastus, g. stus, m.
 boedjel/ onderhoudt. Alimentum, nutrimentum, g. ti, n. alimonia, g. nix: esca, g. cz, t. cibus, g. bi, m.
 boedster. Nutrix, g. tricus, f.
 boedsterheer/ boedsterbader/ Fl. Nutritius, g. tii, m.
 boedsterkinde/ boedsterlinck. Alumnus, g. ni, m.
 boedsterloon. Nutritia, g. tiorum, n. *pl. num.*
 boeder/ boeper. boederinge/ boeper/ laetken/ &c. Suffaltura, g. rz, f. Pannus subdactrius.
 boederen. Fulcire, suffulcire, p. sulsi, f. sultum

boeder/ boeper/ boer/ soo veele als een peerd trecken kan. Vehes, g. his, f. plaustrum, g. stri, neut.
 boeder wijjn. Culeus, g. lei, m.
 boege/ boeghesel/ t' samen boeghinge. Junctio, conjunctio, g. onis: junctura, commissura, g. rz: compages, g. gis: compago, g. ginis, f. boegen/ bp een boegen. Jungere, p. junxi, f. junctum; committere, p. misi, f. missum, r. acc.
 boege/ welgeleghentheyt/ gebueghlijckheyt. Commoditas, opportunitas, g. tatis; decetia, g. tiz, f.
 boegen/ wel staen. Decère, decet p. decuit; *impersonal. r. acc.* aptum esse: congruum esse: decorum esse.
 boegrijck. Commodus, accomodus, aptus, appositus, congruus, a, um, o.
 boegrijcken. Com. mode, accommode, apte, apposite, *adv.*
 boegen/ accoumoderen. Aptare, accomodare, p. avi, f. atum.
 sich na den tydt boegen. Servire temporibus, f. tydt. Tempus, g. oris, n.
 boegen/ schikken/ nestellen. Disponere, p. posui, f. positum; statuere, constituere, p. tui, f. tutum: ordinare, p. avi, f. atum.
 boege/ gesteltenisse. Dispositio, ratio, conditio, g. onis, f. modus, g. di; ritus, g. tús, mos, g. moris, m.
 in deser boegen. Hoc modo; hac ratione; hoc pacto.
 in dier boegen. Ita ut: aded ut.
 boelen/ f. tasten. Tangere, p. teigi. f. tactum.
 boelen/ met het gevoelen proeden/ f. gevoelen. Sentire, p. sensi, f. sensum.
 boer/ boeper/ soo vele als men op eenen wagen seffens boeren kan. Vehes, g. his; Vectura, g. rz; vectio, g. onis, f.
 boeren/ bzingen te wagen of te schep. Vehere, p. vexi, f. vectum; portare, p. avi, f. atum. r. acc.
 boeren lenden. Ducere, conducere, deducere, p. duxi, f. ductum, r. acc. ductorem esse: ducem agere.
 boeder. Dux, g. ducis, m.
 boeren/ bestieren. ut:
 boeren oozloge. Bellum gerere. f. oozloge. Bellum, g. i, n.
 boeren een Proces. Litigare, p. avi, f. atum, f. Proces, Lis, g. itis, f.
 boeren t' wozdr. Orare, perorare, p. avi, f. atum. Verba facere.
 boeren eenen handel. Negotium facere.
 boerloon. Vectura, g. rz, f. Vecturz merce; vectiois pretium.
 boerman. Auriga, g. gz: vector, g. oris: vehicularius, plaustrarius, thedarius, essedarius, g. tii, m.

boere/maniere van doen. Actus, g. &is, m. actio, g. onis, f. gestus, g. flūs; moes, g. moris, m.
fiijner boeregaen. Morem suum servare.
boere loos. Lascivus, immodestus, a, um; petulans, g. lantis, o.
boere looshept. Lascivia, g. vi; immodestia, petulantia, g. tix, fem.
boet. pes, g. pedis, m.
te boet. pede, *absolutē*.
te boet gaen. Iter pedes conficere, peditem ire.
boet op steek setten. Collato pede praeliari; conterre pedem, manum; Cominus conficere: ad manus venire.
boet / proportie. Modus, g. di, modulus, g. li, m. ut: boet houden in 't dansen. In numeros saltare.
boet / conditie / besprek. Modus, g. di, m. lex, g. legis; conditio, g. onis, f. ut: *Op wat boet? Quā lege? quā conditio?*
boet / occasie. Ansa, g. lz; occasio, g. onis, f. ut: *Jemanden eenen boet geben.* Dare ansam: praebere occasionem, aperire fenestram.
boet / maete in de langhde / breedde en hoogte van een boet. pes, g. pedis, m.
boet boog boet. pedetentim, gradatim, sensim, paulatim, *adv.*
boet setten aen jemandt. Supplantare, p. avi, f. atum.
boet-angel / minck-pfet. Murex, g. riciis; tribulus, g. li, m.
boetbank. Suppedaneum, g. nei, n.
boetboepen. Compedes, g. pedum, m. pl. num.
boet-boge. Balista, g. itz, f. Arcus chalybeus.
boetganger. Pedes, g. ditii, m. Homo pedes.
boetgichte / Holl. podagra, g. grz, f.
boetpadt / boetwegh. Semita, g. tz, f. trames, mitis, m.
boetspore / boetstappte. Vestigium, g. gii, n.
boetstaens. Evectigium, confectum, *adv.*
boetstrick. pedica, g. cz, f.
boetbal. Supplicatio, g. onis, f.
reuen boetbal doen. Procidere in genua, ad genua accidere: ad pedes se provolvere, adjicere.
boetbolck. peditatus, g. tūs, m.
boetelinck / socke. pedule, g. lis, m.
boet. Avis, g. avis; volucris, g. cris, f. ales, g. litis, c.
boegel / metaph. in bonam partem. Vir alacris, strenuus, acer.
boegel / metaph. in malam partem. Homo levis, sceleratus, scelestus, scurra.
boegelzaecken. Leviter dormire.
boegelcoper / boegelhups. Aviarium, g. iiii, n. cavea, g. vez, f.
boegelcruyt. Alant, g. nes, hippia, g. piz, form.

boegelgryp. Gyps, g. gryphis: gryphus, g. phi, m.
boegelheyn. Onocrotalus, g. li, m.
boegelsacht / boegelbank / boegelrje. Anacupium, g. pii, n.
boegelym / boegelteire. Viscus, g. ci, m. Viscum, g. ci, n.
boegel-net. Vendicula, g. lz, f.
boegelslagh. Decipula, g. lz, f.
boegelvauger. Aceps, g. aucupis, m.
boegelwaetssegger. Augur, g. guris, m.
boegel-wepde. Agereffetus.
boegilen. Aucupari, p. atus, f. a. um. *dep.*
booght / anuman / boofsaert. Praefectus, g. &i; toparcha, g. chz; satrapa, g. pz, m.
booghdje / booghtschap. Satrapia, g. piz; toparchia, g. chiz; praefectura, praetura, g. rz, f.
boogdenisse / boogtnisse / bonnisse. Judicium, g. cii, n. Sententia judicis: judicatum.
booght / monboort. Tutor, g. toris, m. Pupilli defensor, curator.
booghdje / monboordje. Tutela, g. lz, f. patrocinium, g. nii, n.
booghtdese / booghtdijne. Tutrix, g. tricis, f.
booghtkindt / weefe. pupillus, g. li, m.
bois / f. bops. Vox, g. ocis, f.
bol. plenus, refertus, repletus, differtus, op-pletus, a, um, o.
bol / geijck de beesten als sp dzagen. Ecce-tus, a, um, o.
bol / dzoncken. Ebrius, a, um, o.
bol / sat gegeten. Sarus, ra, rum, o.
bolle macht. plena potestas, suprema auctoritas: summa jurisdictio.
bolten dagh. Clarum diei: lux diei: clara lux.
in bollen dage. Ipso die, de die, claro die, luce palam.
bolten nacht. Nox caeca, obscura, silens: ob-secrum noctis: silentium noctis.
in bollen nacht. Nocturnis tenebris: caeca do-noctē: per ipsa noctis silentia.
in bollen markt / in bolle straete. Publice, palam, propalam, *adv.* palam omnibus: populo palam: in foro palam.
in bollen raedt. Pleno judicium conclusu, judicibus palam.
ten bollen. Omnino, penitus, planē, plenē, prorsus, *adv.*
bolle waene. Plenilunium, g. nii, n.
bolbrenghen / bolpendren. Efficere, perficere, conficere, cio, p. feci, f. factum; peragere, p. egi, f. actum, complete, p. plevi, f. plevum; abolvere, p. solvi, f. solutum; consummare, p. avi, f. atum, r. acc.
bolbzengen synen wille. Explet animum, satis facere animo.
bolcomen contentement hebben. Exple satisfacere. i. Contentement. Satis actus, g. onis, f.

volkomen/bolmaecht. Perfectus, completus, absolutus, plenus, a, um; integrus, grum, o.
volkomenlyk Perfectè, absolute, integrè, eximie, exacte, elaborate, consummate, plene *adv.*
volkomenzheit. Perfectio, completio, absolutio, g. onis, f. plenitudo, g. dinis, praestantia excellentia, g. tiz, t.
boldanken. Sufficientes, pares referre gratias.
boldienen. Emereri, p. meritis, *dep.*
boldoen/tot boven boldoen. Implere, p. plevi, f. pletum, *r. acc.*
boldoen/satisfactie geben. Satisfacere, cio, p. feci, f. factum; satisfacere, p. dedi, f. datum, *r. acc.* f. satisfactie. Satisfactio, g. onis, f.
boldueren f. standvastigh blyben. Perseverare, perdurare, obdurare, continuare, perennare, p. avi, f. atum; perstare, perstare, p. stiti, f. situm; permanere, p. mansi, f. mansum. Non cedere: institutum tenere.
bolduerighlyck. perseveranter, *adv.*
ala bolce. loght henen. Inconsideratè ac leviter, temere ac imprudenter.
bolenden. Perficere, cio, p. feci, f. factum, finire, p. finivi & finii, f. finitum. Ad finem perducere, *reg. acc.* colophonem addere: coronidem imponere. *r. dat.*
bolderden/f. boldneren. Perdurare, p. avi, f. atum.
bolderdigh / f. standvastigh. Constans, tis, o. Stabilis, is, e, o. Perseverans, tis, o.
bolderdigheit. f. standvastighept. Constantia, z, f. perseverantia, z, t.
boljaert/boljaertigh. Adultus, a, um, o. Majorannis: adultus ætate; adulta ætate.
Bolkeren. Perdocere, p. docui, f. doctum, *r. acc.*
bollybigh. Corpulentus, quadratus, obesus, rototus, a, um; pinguis, e, g, guis, o.
hollybighet. corpulentia, g. tiz, f.
bolmaeken/f. bolenden. Perficere, cio, p. feci, f. factum, *r. acc.*
bolmaeken/bullen. Implere, p. plevi, f. pletum, *r. acc.*
bolmacht: Perfectus, absolutus, a, um, o.
bolmaechtheit. Perfectio, g. onis, f.
bol-op. Affatus, abunde, *adv.* Plenè manu.
bol-slatgen. Lacinosus, sinuolus, striatus, amplus, a, um, o.
bol-staen/deur-staen. constare, p. stiti, f. situm.
bolstaen/standvastigh zyn/f. boldueren. Perstare, p. it. i. itum.
bolstaen/f. boldoen. satisfacere, p. feci, f. factum, & satisfactie, Satisfactio, onis, f.

bolboeren. Transigere, peragere, p. egi, f. actum; exequi, p. executus, *dep. r. acc.*
bolwassen. In justam exerceere staturam.
bolwassen/boljaertigh/f. boljaert. Adultus, i. m. Adultæ ætatis homo. Major annis.
bolck/een volkomen gemeinte. Populus, g. li, m.
volk / gemein volck. Plebs vel plebis, g. bis, f. vulgus, g. gi, n.
volk/natie. Gens, g. gentis; natio, g. onis, f. populus, g. li, m.
t volk aengaende / of van t volk. Popularis, g. ris, plebejus, a, um, o.
t volkaken / mannen alleman. Popellus, g. li, m. plebecula, g. lz, f.
volkryk. Populosus, a, um, o.
bolens / benlen. Equuleus, ei, m. Pullus equinus, qui Aidano dicitur *filius equi.*
bolgen / aghter iemandt gaen. Sequi, consequi, inlequi, sublequi, p. secutus, *dep. r. acc.*
bolgen / neffens aen staen. ut: Da het hooft volght den nek. caput excipit vel sublequitur cervix; capitis appendix est cervix.
bolgen / smitten by sojine van Dialectica / ut: upt nye antwoorde volght. Ex toto responsolequitur, consequens est, efficitur, evincitur.
bolgen / naedoen. Imitari, xmulari, p. atus, f. atum, *dep. r. acc.*
bolgen / van iemandt parthye zyn. Sequi, f. secutus, lectari, consecrari, allecrari, p. ctatus, *dep. r. acc.*
bolgen / in iemandt dienst zyn. ut: Hy volght den Prince. In Principis est comitatu, tamiliâ. (ire)
bolgen het bonnis. pedibus in sententiam volgh scheppen. Senatores pedarii.
bolger. Sectator, g. oris, m.
bollen. Lanæam vestem calcando densare, desquamare, polire: lanam stipare.
bollet. Fullo, g. onis, m.
bolle tyt / bollers winkel. Fullonica, g. corum, n. *p. num.* Officina fullonis vel fullonica.
den bolleraengaende. Fullonius vel fullonicus, a, um, o.
bollelyk / het bollen. Lanæ vestis politura: lanei panni politio.
bollet-aerde. Terra cimolia, terra cretosa.
bollers-cruidt. Redicula, g. lz: lanasia, g. riz, t, struthium, g. thii, n.
bolle / renen draep in t roudt. Circumactus, g. ctus, m. circumactio, g. onis, f.
bolnuen / grooten boek. codex, g. dicit: liber, g. bri, m. volumen, g. minis, n.
bolnuen / stuk van een grooten boek. Tomus, g. mi, n. volumen, minis, n.
bonk / ou bi t staen. Fomes, g. mitis, m. bonk

bonke biers / genstecken. Scintilla, favilla
g. lz, f.
bonken / allenghskens branden. Ignescere, sine prat. aus sup.
bonkinge. Scintillatio, g. onis, f.
bondt/praktijk/lijstigheid. Inventum, commentum, g. ti, n, ars, g. artis; techna, g. nz, f.
bondeligh. Expositivus, g. ti, m.
bondelingen pups. Orphanotrophium, g. phii, n.
bonnis. Sententia, g. tiz, f. iudicium, g. cii, n.
bonnis/ goetduncken. Arbitrium, g. trii, n.
bonnissen / bonnis geben. Judicare, dijudicare, p. avi, f. atum; ferre sententiam.
bonte / gunte. Baptiterium, g. iii, n. Sacer iustrandorum ions, sacra iustralium initiorum pitcina.
booz pro bore/ deur. Pro, pra, coram, prep. r. abl. ante, apud, prep. r. acc.
booz de deure. Pro foribus. Suet.
ban bore/ ban boren. A fronte, te boren. Antè, antea, prius, adv.
booz myn deel. Pro meâ parte, quantum ad me.
booz nset. Gratis, frustra, adv.
booz een jaer/maendt/dag/ ure. In annum, diem, mensem, horam: in spatium unius anni, dei, mensis, horz.
booz dat/ eer dat. Antequàm: priusquam,
booz handen zyn. Imminere, p. minui, sine sup. instare, p. institi, i. institutum.
booz abondt. Serum diei.
boozbaene. Prima via.
sich op de boozbaene maeken. Praevenire, p. veni, f. ventum.
boozbaete. Prærogativa, g. vz, f.
boozbedachtelyk. Præmeditare, adv.
boozbedenken. Præmeditari, p. tatus, f. tatum, dep. r. acc.
boozbedieden. Portendere, p. tendi, f. tentum, r. acc.
boozbedietsel. Portentum, g. ti, n.
boozbespyek. Conditio, g. onis, f. conditum, g. ti, n.
boozbrest. prototypum, archetypum, g. pi; exemplum, g. pli; exemplar, g. plaris, n. typus, archetypus, g. pi, m.
boozbeelden. Imaginari, p. atus, f. atum, dep. r. acc.
boozberdt. Projectum officinz.
boozbergh in de zes. Promontorium, g. rii, n.
boozbidden. Intercedere, p. cessi, f. cessum; deprecari, p. catus, f. catum, dep.
boozbiddet. Intercessor, deprecator, g. oris, m.
boozbiddinge. Intercessio, deprecatio, g. onis, f.
boozbinden. Præligare, p. avi, f. atum, prvincire, p. vixi, f. vinctum, r. acc.

boozboode/ boozbedietsel. Præfagium, g. gii, n.
boozbozgh/ boozstad. Suburbium, g. bii; pomarium, g. rii, n.
boozbozgh van der helle. Limbus, g. bi, m.
boozbozengen. Producere, p. duxi, f. ductum; reg. acc.
boozbozok. Subligar, g. garis; subligaculum, g. li, n.
boozbp. Trans, præter, ultra, prep. r. acc.
boozbp gaen. Transire, præterire, eo, p. ivi, f. itum; prætergredi, dior, p. gressus, dep. r. acc.
boozbp laten gaen. Prætermittere, p. misi, f. missum, r. acc.
boozbp vaeren. Prætervehi, p. veclus, pass.
boozkollen/ eer kollen. Prævenire, p. veni, f. ventum; præoccupare, p. pavi, f. patum; antevertere, p. verti, f. versum, r. acc.
boozkollen / in den sin kollen. Obversari menti, animo, oculis: meminisse, desell: u.
boozkollen/ boozgoeden. Cavere, præcavere, p. cavi, f. cautum, r. acc.
boozhoop. Præemptio, g. onis, f.
boozhooper. Propola, g. lz; institor, g. oris, m.
boozdagh. Projectura, g. rz; corona, g. nz; lorica, g. cz, f.
boozdagh. Tempus antelucanum.
boozdansen/ boren upt dansen. Præsaltare, avi, f. atum. Choream ducere.
boozdansen/aen den dans leyden. In Choream producere: præsolutione honorate, r. acc.
boozdeel. Prærogativa, g. vz, f.
boozderen/ boozthelpen/ f. avanceren/ pzo inboren. Promovere, p. movi, f. motum; provehere, p. vechi, p. vechi, f. vechum, r. acc.
Godt bozderu. Deus fortunet.
boozderen/ booztgank doen. Promovere, cio, p. feci, f. factum: promovère, p. movi, f. motum.
boozderinge / boozdennis. Promotio, g. onis, f.
Boozdochter. Filia primi tori.
boozdoen. Præire exemplo vel facto.
boozdragen. Proponere, p. posui, f. positum, r. acc.
boozgaen. Præcedere, p. cessi, f. cessum: præire, anteire, eo, p. jvi, f. itum, r. acc.
boozgank/ exempel. Exemplum, g. pli, n.
boozgank/ dienst. Servitium, g. ti, n.
boozgank booztocht. Prærogativa, g. vz. præstantia, g. tiz, f.
boozgebozghet/ f. boozhorgh. Propugnaculum, i: Suburbium, ii, n.
boozgebel. Frontispicium, g. cii, n.
boozhaic. Antia, g. tiarum: capronz, g. narum, f. pl. num.

Doorhals. Jugulus, g. li, m. jugulum, g. li, n.
Doorhangen Præpendere, p. pendi, f. pensus, m. r. acc.
Doorhanghsfel. Velum, g. li, n.
Doorhoede. Cautio, g. onis, f. cautela, g. lz, f.
Doorhoeden. Præcavere, p. cavi, f. cautum, r. acc.
Doorhof. Atrium, g. trii; vestibulum, g. ii, n.
Doorhoof. Frons, g. frontis, f. linciput, g. pitis, n.
Doorhoofden aen de balcken. Foceres, 'g. cerum, m. pl. num.
Doorhouden/aendienen. Proponere, p. posui, f. positum, r. acc.
Doorhouden/door het houden. Prætere. p. tendi, f. tentum & tentum: opponere, p. posui, f. positum; objicere, cio, p. jeci, f. jectum: exhibere, p. bui, f. bitum. r. acc.
Doorhups/f. doorhof. Atrium, ii, n. Vestibulum, i, n.
Doorhupt. Præputium, ti, n.
Doorjagen. Fugare, p. avi, f. atum, r. acc.
Doortigh. Pristinus, a, um, o.
Doorkind. Proles è priore toro.
Doortieden. Anteaclus, transactus, præteritus, a, um, o.
Doorzeggen. Proponere, antepone, apponere, posui, f. positum, r. acc.
Doorzleesen. Prælegere, p. legi, f. lectum, r. acc.
Doorzlefer. Prælector, g. oris, m.
Doorzleffe. Prælectio, g. onis, f.
Doortlichten. Præluere, p. luxi, sine sup.
Doorloop. Præcurfus, g. sūs, m. Præcurfus, g. onis, f.
Doorloop van bændelwijn. Vinum lixivum vel lixivum.
Doorloopen/ boren npt loopen. Præcurrere, antecurrere, p. curri, f. cursum.
Doorloopen/in't loopen te boren komen. Antevertere. vel prævertere cursu.
Doorloopen/bluchten. Fugere, gio, p. fugi, f. fugium. (mi, m.)
Doorloper. Præcurfor, g. oris, prodromus, g.
Doorzuaetis. Olim, quondam, adv.
Doorzuaete. Manica anterior pars.
Doorznacht. Conticinium, g. nii, n.
Doorznaem/ den eersten naem van pestmandt. Prænomen, g. minis, n.
Doorznaem/f. treffelyck Eximius, a, um, o.
Doorznaemste. Præcipuus, a, um. princeps, ipis.
Doorznaemen/een opset. Consilium, g. lii: propositum, institutum, decretum, g. ti, n, sententia, g. tiæ, f. conatus, g. tus, m.
Doorznaemen/een opset maecken. proponere, p. posui, f. positum: statuere, constituere, p. tui, f. tutum, r. acc. In animum inducere, apud animum statuere: deliberatum, constitutum habere.
den door-naem. Tempus antemeridianum, promeridianum,

doorzoedel. præjudicium, g. cii, n.
doorzouder. Majores, g. rum: patres, g. rum, m. pl. num. proavi, g. orum, m. pl. num.
doorzover. pronus, a, um, o.
doorzpandt. Lacinia anterior.
doorzproeben. prægustare, p. avi, f. atum, r. acc.
doorzraet/doorzgaenden taet. Consilium prævium.
inet doorzraedt. Consulto, deliberato, adv.
doorzraet/f. probisfe. provisio, onis, f. Commeatus, g. us, m. subsidium, ii, n.
doorzrecht. prærogativa, z, f. privilegium, il, n.
doorzredene. præfatio, g. onis, f. prologus, g. gi, m. proemium, g. mii, n.
doorzredenen. præfari, præfatis, præfatur, præfatus. non pl. ultra, proloqui, p. locutus, dep.
doorzraet. Antecessor, præcessor, decessor, g. oris, m. Majores, g. rum, m. pl. num.
doorzraet. Antiphona, g. nz, f.
doorzraet. præcentor, intonator, g. oris, m.
doorzraet. præcentura, g. rz, f. propugnaculum, g. li, n.
doorzraet. Objicere, cio, p. jeci, f. jectum, r. acc.
doorzraet. Conspexus, adspexus, g. ōus, m. ten doorzraet bzingen. Sistere, p. sisti, f. statum: professe, tero, p. protuli, f. prolatum: exhibere, p. bui, f. bitum, reg. acc. in conspectum dare: in lucem professe.
ten doorzraet komen. Comparere, apparere, p. parui, f. paritum, in conspectum venire: in publicum prodire.
doorzraet. Castula, g. lz, f. præcinctorium, g. rii, n.
doorzraet. Exemplar, g. plaris, n.
doorzraet. Ben. præscribere, p. scripsi, f. scriptum, r. acc. rei & dat. perf.
doorzraet. prædicere, p. dixi, f. dictum: vaticinari, atus, f. atum, dep. prognostico indicare.
doorzraet. prædictio, g. onis, f. prognosticum, g. ci, n.
doorzraet. præmittere, antemittere, p. misi, missum, r. acc.
doorzraet/f. opset. propositum, i, n. Scopus, i, m. Intentio, g. onis, f.
doorzraet. Antepone, præponere, p. posui, f. positum, r. acc.
doorzraet 't eeten. Apponere cibum.
doorzraet. providus, r. gen. cautus, circumspexus, consideratus, a, um: prudens, g. dentis, r. gen. perspicax, g. caxis, o.
doorzraet. providentia, prudentia, g. tiæ; circumspexio, g. onis, f.
doorzraet. providè, prudenter, cautè, circumspexè, consulto, adv. judicio, abl. abs. Re bene deliberata.
doorzraet. prospicere, cio, p. spexi, f. spectum; providere, p. vidi, f. visum: cavere, p. cavi, f. cautum. Consulto in futurum.

boozfleninge. Provisio, g. onis, f.
boozflingen. Præcinere, p. cinai, f. centum.
boozflaghy van d'uure. Prælidium, g. dii, n.
boozflaeghs/wiel wetens. Spontè, ultro *adv.*
Data opera: Dedita opera; de industria:
sciens ac volens.
boozfloucken. Præputium, g. tii, n.
boozfluyden. Præscindere, icidi, f. scissum,
r. acc.
boozfluyder. Prælector, structor, g. oris, masc.
boozflomer. Ver, g. veris, n. prima xtas.
boozflone. Filius primi tori.
boozflpel. Prælidium, g. dii, n.
boozflpoebigh. Secundus, faustus, a, um; felix,
 g. licis: prosper, ra, tum, o.
boozflpoebighlyck. Prosperè, feliciter, *adv.*
 Bono omine: secundis satis.
boozflpoedt. Prosperitas, felicitas, g. tatis, f.
 successus, g. sùs, masc.
boozflpoet hebben/fl. geluckigh zyn. Felicitate florere; prospero, auspicato, secundo successu uti.
boozflpjaecke. Patrocinium, g. nii, n.
boozflpjaecker. Patronus, g. ni; advocatus, g. ti, m.
boozflpzyken/ vemanden boozflstaen. Patrocinari, p. atus, f. atum, *dep. r. dat.* defendere, p. tendi, f. tensum, *r. acc.*
boozflpzyken/ vemanden spzyken/fl. boozge blyben. Adpromittere, p. misi, f. missum: s'idejubere p. iusti, f. iustum: s'pondere. p. s'ponsondi, f. s'ponsum.
boozflstadt. Suburbia, g. orum, n. *pl. num.*
boozflstaen/ fl. bescherinnen. Propugnare, avi, atum. Protegere, p. exi, f. ectum. Patrocinari, atus, *dep.*
boozflstaen/ geshengen. In memoria esse, *r. dat.*
Wat staet my wel booz. Memini, recorder: in memoria habeo.
hem laten boozflstaen/ fl. meppen. Putare, existimare, p. avi, f. atum; arbitrari, opinari, p. atus, f. atum, *dep.*
hem laten boozflstaen/ sich selven groot maken/ sich selven deel laten duncken. Se magnificare, extollere, efferre, se unum suspicere & admirari; nimium sibi placere: plus sibi tribuere, arrogare, sumere, assumere, adscribere, largiri.
boozflstaen/ op de tonge sitten/en niet konnen upbzengen. Obversari, p. atus, f. atum, obversari animo vel menti.
boozflstaender/ beschermer. Defensor, g. oris: patronus, g. ni, m.
boozflstel. Propositum, g. ti, n.
boozflstellen/ boozfl een ander stellen. Proponere, antepone, p. posui, f. positum, præferre, tero, prætulì, f. prælatum, *r. acc. rei & dat. persf.*
boozflstellen/ boozflhouden. Proponere, expo-

nere, p. posui, f. positum: ostendere, p. stendi, f. stentum & Rentum: exhibere, p. hibui, f. hibitum, *r. acc.*
***t boozflste.** Prora, g. rz, f.
boozflstanden. Dentes primores, incisores, gelasini.
boozflteercken. Præsigium, prodigium, g. gii, oitentum, portentum, g. ti, n. prælagitio, g. onis, f.
boozflteerckenen. præsignare. p. avi, f. atum: prælagire, p. givi, f. gitum, *r. acc.*
Boozfltyds. Olim, quondam, *adv.*
Boozfltoecht/ abantgarde. prima acies.
Boozfltoecht/ boozfldeel. prærogativa, g. vz: præ eminentia, g. tix, f. primæ partes.
Boozfltreffelyck/fl. treflyck/ heerlyck. præstabilis, is, e, o. præcellens, tis, o. gl'oriosus, a, um, o.
boozfltreffen/fl. obertreffen. Antecellere, præcellere, p. cellui, f. cellum, *r. acc.*
Boozflvouders/fl. boozflvaders. Majores, um, *m. pl. num.*
boozflverchten/ bescherinnen. propugnare, p. avi, f. atum, *r. acc.*
Boozflverchter. propugnator, g. oris: agonista, g. stz, m.
Boozflvluchtigh. profugus, a, um: extorris, e, g. ris, o.
Boozflvoets/ Holl. Statim. *adv.*
Boozflwachte. procubitores, g. rum, *m. pl. n.*
Boozflwaert. Certò, certè, lane, protectò, reverà, enimvero, *adv.*
Boozflwaerde/ bespzyek. pactum, conditum, g. ti, n. conditio, pactio, g. onis, f.
Boozflwaerts. Antrorsum, *adv.*
Boozflwunden/ pzetert op het zoeken/ hebben. Prætendere, obtendere, p. tendi, f. tentum & tentum: prætere, p. textui, f. textum, *r. acc.* prætextum quætere.
boozflwendfel/fl. pzetert. prætextus, us: color oris, obtentus, us, m.
boozflweppen. Objicere, p. jeci, f. jectum.
boozflweten/ van te booten weten. Præscire, p. scivi, f. scitum: prænoscere, p. novi, f. notum, *r. acc.*
boozflwetende. præscins, a, um, o.
boozflwindt. Venus secundus: aura secunda.
boozflwint zepfen/fl. geluckigh zyn. Assantere rerum secundarum favonio velificari.
***t is al boozflwindt.** Omnia fausta & prospera sunt, nihil non felix & faustum.
Boozflwinter. prima hiems.
Boozfl. Ultra, *prep. r. acc.* ulterius, *adv.*
boozfltaen. In posterum, dehinc, *adv.*
boozflzenghen. producere, p. duxi, f. ductum, *r. acc.*
boozflkomen/ boozflgaen. procedere, p. celli, f. cellum: prodire, deo, p. prodii, f. proditum.

booztkouwen / uitspuyten. Enasci, p. natus, oriri, p. ortus, *dep.*
booztkruppen. Proserpere, p. serpsi, f. scriptum.
booztdryven. Propellere, p. propuli, f. propulsum, r. *acc.*
booztgaen. Procedere, p. cessi, f. cessum, progredi, dior, p. gressus, *dep.* pergere, p. perrexi, f. rectum.
booztgank / t boozgaen. Progressus, g. sūs, m. progressio, g. onis, f.
booztgank / boozdermis. Successus, g. sūs, m. promotio, provectio, g. onis, f.
boozthaelen. Producere, p. duxi, f. ductum, r. *acc.*
boozthelpen / yzomoberen. Promovere, p. movi, f. motum; provehere, p. vexi, f. vectum, r. *acc.*
boozthelpen / f dooden. Occidere, p. cidi, f. cium, r. *acc.* E medio tollere.
booztjaegen. Propellere, p. propuli, f. propulsum, r. *acc.*
booztkruppen. Proserpere, p. serpsi, f. scriptum.
booztlangen. Tradere, p. tradidi, f. traditum, promere, p. prompsi; i. promptum, r. *acc.*
booztloopen. Procurare, p. procurri, f. procursum, procurfare, p. avi, f. atum.
boozt roepen. Proclamare, p. avi, f. atum, r. *acc.* f. Openbaeren. patefacere, p. eci, f. actum, Manifestare, p. avi, f. atum.
boozt staen. Profitare, p. sicuti, f. sicutam. Explicare merces.
boozstel. Intentum, g. ti, n. machinatio, g. onis, f.
boozstellen. Machinati, conari, p. atus, f. atum, *dep.* r. *acc.*
booztstieren. Propellere, p. propuli, f. pulsum, r. *acc.*
booztstouwen. protrudere, p. truxi, f. truxum, r. *acc.*
boozt trekken / booztstieren. protrahere, p. traxi, f. tractum, r. *acc.*
boozt trekken / booztrepfen. pergere, p. perrexi, f. rectum. Iter persequi.
boozt trekken. progredi, dior, p. gressus, *dep.*
boozt waeren. pergere, p. perrexi, f. rectum.
boozt wuenden. Causari, atus, tum, *dep.* r. *acc.* prætendere, di, sum.
boos / stemme / f. boose. Vox, g. ocis, f.
boos / boosch. Spongiosus, fungosus, rarus, a, um, o.
boosighed. Fungositas, g. tatis, foem.
booske / gaffel. Furca, g. cz, f. bidens, g. dentis, m.
boos. Sulcus, g. ci, m.
boos gruyse. Sulcatim, imbricatim, *adv.*
boos. Sulcare, p. avi, f. atum, r. *acc.*
boosme / f. boosme. Forma, g. z, f.
boosnel. Sacramentum confirmationis.

boozmen. Sacre confirmationis inungere oleo, r. *acc.* Impertiri Sacramentum confirmationis, r. *dar.*
Boozsch. Rana, g: nz, f.
Boozst / Bozince. Princeps, g: cipis, masc.
Boozstinne / Bozinceffe. Princeps, g: cipis, f.
Boozst / koude. Gelu, n. *indeel.*
Boozstigh. Gelidus, aliosus, a, um, o.
Boozst, e Germ. vetus. bosch. Silva, g. yz, f.
Boozster / bosch waggter. f. forestier. Sylve praticus.
Boozster / boozschoutetj. prator ruralis.
Boos. Vulpes, g. pis, f.
Boos / metaph. Veterator, g. oris, m. Homo abutus, versutus, versipellis, callidus.
Boossen. Vulpinus, a, um, o.
Boosken. Vulpecula, g. lz, f.
Booute / f. welfsel. camera, g. rz, f.
Boouwe. Plica, g. cz; plicatura, g. rz, f.
Boouwelgh. plicabilis, plicatilis, e, g. lis, o.
Boouwen. plicare, p. plicavi, f. catum; complicare, p. cavi, f. catum, *ustratus*, p. cui, f. citum, *variatio.*
booperken. Hemina, g. nz, f.
Bozacht / ladenis. Vectura, g. rz: vches, g. his, f.
Bozacht / loon. portorium, g. ti, n. vectura, g. rz, f.
Bozachten / bebzachtjen. Vecturam dare. om bzacht haeren. Vehiculariam facere.
bozacht schip. Navis oneraria, vectoria.
bozachtwaegen. Effeda, g. dz, f. plaustrum, g. stri, n.
bozak / sout. Salsus, marinus, a, um, o.
bozakken / haringh. Harencus rejculus.
Bozadde. palcar, g. aris, n.
bozake. Vindicta, g. az; ultio, g. onis, f.
bozake nemen / bozaken. Ulcisci, p. ultus, *dep.* vindicare, p. avi, f. atum, r. *acc.* retaliare, p. avi, f. atum, r. *acc.* vindictam sumere, capere: poenas expetere.
bozaknemer / bozaker. Ultor, g. oris, vindex, g: dicis, m.
bozage. Questio, rogatio, percontatio, g: onis, f. problema, g: matis, n.
bozagen. Rogare, interrogare, p. avi, f. atum; quærere, p. quisi, f. situm: contari, percontari, p. tatus, f. tatum, *dep.* r. *acc.*
niet daer na bozagen. parvipendere: nihili putare: sulque deque ferre: nil morari, r. *acc.*
bozaeger. Interrogator, percontator, g: oris, m.
bozaet / slokhet. Helluo, lurco, epulo, manduco, g: onis, m. Homo gulosus, vorax, ingulvifus.
bozangh. Austerus, a, um, o. Asper gustu.
bozangh krupt. Consiligo, g: ginis, f. herba.
bozatte. Verruca, g. cz, f.
bozataghtigh. Verrucosus, a, um, o.

ure/uer. Hora, g. rz, f.
 urewerk. Horologium, g. gii, n.
 hzeck. Avarus, fordidus, praparcus, a, um, o.
 hzekhept. Avaritia, g. tiz, f. fordes, g. dium, f.
pl. num.
 hzekaert. Euclio, g. onb, o.
 hzedē / rust. Pax, g. acis, quies, g. quietis;
 tranquillitas, g. tatis, f.
 in hzeede leben. Uti pace: frai quiete & tran-
 quillitate; omnia esse quieta & tranquilla.
 in hzeede zyn / sonder sozge zyn. Tranquillo
 esse animo: animo esse xquo, quieto: tran-
 quillē agere: animo esse vacuo ab omni cu-
 ra, perturbatione, molestia: omnis molestia
 & perturbationis expertem esse.
 te hzedē zyn / sich laten genoegen / niet
 meer begeiren. Contentum esse: acquiescere
 rei presentis: non plus ex petere.
 te hzedē stellen / ber soenen. Placare, pacare,
 pacificare, conciliare, sedare, p. avi, f. atum,
 r. acc, propitium reddere.
 te hzedē stellen / betalen. Solvere, persolve-
 re, exsolvere, p. solvi, l. lutum, satisfacere, cio,
 p. feci, f. factum, r. dat. perf.
 met hzedē laeten. Permittere aliquem in
 quiete: laet mp met hzedē. Noli esse mi-
 hi molestus; noli interrumpere quietem.
 niet met hzedē laten. Molestare, agitare, vex-
 are, divexare, infestare, turbare, p. avi, f. atum,
 r. acc. Odiosum ac molestum esse, r. dat.
 Facere nolle aliquem mistum.
 hzedē maeken. Pacem facere, conficere, con-
 ciliare lites, inimicitias tollere, finire, dit-
 mere.
 ik ben te hzedē. Placet, fiat. Non abnuo, per
 melicet, non contradico.
 hzedesaem / hzedelijck. pacificus, quietus, tran-
 quillus, placidus, placatus, sedatus, a, um,
 o.
 hzedesameijck / hzedelijck. Pacificē, placidē,
 sedatē, tranquille, quietē, adv.
 hzedē. Szvus, ferus, truculentus, inhumanus,
 a, um; crudelis, e, g. lis, atrox, g. trocis, o.
 hzedelijck. Atrociter, zave, truculenter, crude-
 liter, adv.
 hzedē hēpdt. Sz vitia, truculentia, g. tiz, fero-
 cia, g. ciz, crudelitas, g. tatis, f.
 hzeese. Metus, g. tūs; timor, pavor, tremor, g.
 oris, m. formido, g. dinis: trepidatio, g.
 onis, f.
 groote hzeese / herschrickinge. Consterna-
 tio, g. onis, f. stupor, horror, g. oris, m.
 hzeesen / hzeese hebben. Timere, p. mui; me-
 tuere, p. tui; pavere, p. pavi, sine sup. Metu per-
 turbati: timore commoveri.
 groote hzeese hebben. Formidare, trepidare,
 p. avi, f. atum; eximescere, pertimescere p. ti-
 mui, expavescere, p. pavi, horrere, exhorre-
 re, exhorrescere, p. horui, sine sup. Animo

consternari: timore pelli.
 hzeese aenjagen. Terrere, exterrere, perter-
 rere, p. terrui, f. territum, terrēfacere, cio, p.
 feci, f. factum, r. acc. Timorem vel metum
 injicere, incutere, r. dat. horrore afficere,
 r. acc.
 hzeese benemen. Levare metu, liberare metu:
 metum tollere, detrahere, auferre, eximere,
 expellere; erigere animum.
 sonder hzeese / onberbaert. Adj. impavidus,
 imperterritus, a, um, o. Vir impavidi animi,
 imperterriti pectoris.
 sonder hzeese / onberbaertelijck. Adv. Impa-
 vide, audacter; tori animo.
 hzeeseaghtigh. Timidus, formidolosus, me-
 ticulosus, a, um, o.
 hzeeseelijck / schroomelijck. Terribilis, horribi-
 lis, formidabilis, e, g. lis; horrendus, a, um, o.
 hzeeseelijcken / schroomelijcken. Terribiliter,
 horrendē, adv. horrendum in modum.
 hzeeken. Vindicare, p. avi, f. arum.
 hzeeker. Vindex, icis, m. Ultor, oris, m.
 hzeeke. Vindicta, z, f.
 hzeent / uitlandijck. Peregrinus, alienus, ex-
 ternus, exterus, exoticus, exuaneus, extra-
 rius, a, um, o.
 hzeent / onbekent. Incognitus, ignotus, a,
 um, o.
 dat komt mp hzeent dooz / dat dunkt mp
 hzeent. Mirum vel absurdum mihi id vi-
 detur: equidem idē miror.
 hzeendelink / uitlander. Peregrinus, g. ni,
 alienigena, g. nē: hospes, g. pātis, m.
 hzeengh / f. blybschap. Lætitia, g. tiz, f.
 gaudium, g. dii, n.
 hzeenght rapen / f. blybde zyn. Gaudium pec-
 cipere: Gaudio affici.
 hzeient / van goede kennisse ende affectie. a-
 micus, g. cij; benevolus, g. li; sodalis, g. lis;
 necessarius, g. rii, m.
 hzeient van bloetswege. Consanguineus,
 nei: cognatus, g. ti, propinquus, g. qui, m.
 consanguinitate junctus: ratione sanguinis
 junctus.
 hzeient / boozderer / patroon. Meccenas, g.
 natis; patronus, g. ni, m.
 hp is mynen seer goeden hzeient. Amicissi-
 mus ei sum; arctissimā mihi cum illo est ne-
 cessitudo: unus ei sum ex intimis; habet me
 in intimis, ille mihi alter ego.
 hzeendelijck. Amicus, humanus, benignus,
 blandus, a, um; comis, e, g. mis; facilis, e,
 g. lis, o.
 hzeendelijcken. Amicē, benevolē, benignē, hu-
 manē, comiter, blandē, placidē, adv.
 hzeendelijckhept. Benignitas, bonitas, huma-
 nitas, comitas, placiditas, g. tatis, f. Morum
 mansuetudo.
 hzeientfchap / ghemeynschap. Amicitia,
 g. tiz,

g. tiz; familiaritas, g. tatis; necessitudo, con-
suetudo, g. dinis, f. usus, g. sūs, m.
briendtschap maeken. Amicitiam conciliare
cum aliquo: contrahere amicitiam cum ali-
quo.

top houden goede briendtschap. Mutua est
inter nos, caeque bona familiaritas; alter al-
teri familiares admodum sumus; utor eo,
isque me vicissim valde familiariter. Inter-
cedit mihi tecum necessitudo, amicitia.

briendtschap breecken. Amicitiam dissol-
vere, dirumpere, dissuere, dirimere.

briendtschap / cortosie. Gratia, g. tiz, f. offi-
cium, g. cii, n. Officiosa gratia.

pemant briendtschap doen. Bene mereri de
aliquo: gratiā sibi quempiam obstringere,
officium in aliquem conferre; rem gratam
aliqui facere.

gp sult mp besondere briendtschap doen /
mp sal besondere briendtschap geschie-
den. Rem gratissimam mihi feceris: me tibi
profusus demerere: inibis à me singula-
rem gratiam.

Briendinne. Amica, g. cz, f.

briese / saergie. Gaulape, n. indecl. gaulapina,
g. nz, f.

briese / hout zijn. Friger, p. xi. sine sup. f.
kout. Frigidus, a, um, o.

briese / ijs worden. Gelare, gelascere, con-
gelascere, p. lavi, f. latum. In glaciem durari.

brp / los / ongebonden. Liber, ra, rum, solutus,
a, um, o.

brp / aen niemant verbonden / sijn selfs.
Libera, ra, rum, o. Sui juris: suz potestatis:
sui arbitrii: sui mancipii.

brp / seker / beuaert. Tutus, securus, a, um, o.

brp / onbeswaert. Liber, ra, rum: immunis,
c, g. nis; expers, g. pentis, o.

brp / orbelet. Vacuus à negotiis.

brp staen / genoz / loft zijn. Librum esse; con-
cessum & permissum esse, r. dat.

brp agie. Ambitio, procario, g. onis, f.

brp qugter. Prædo, g. donis: prædator, g.
oris m.

brp dagh. Dies Venetiis: melius cum Ecclesiā
Feria sexta.

brp den / brpen / los laten. Dimittere, p. misi,
missum: liberare, p. avi, f. atum; solvere, p.
solvi, f. solutum, r. acc.

brp den / brpen / van lijfsgenschap brp
laten. Emancipare, p. avi, f. atum: manu-
mittere, p. misi, f. missum, r. acc. Libertat-
em donare, dare, r. dat. rude donare: libe-
rum facere, jubere, r. acc.

brp den / brpen / ten houwelijck verfoecken.
Ambire, bio, p. bivi, f. bitum: procari, p.
catus, f. catum, dep. Ad matrimonium sol-
licitare, r. acc.

brp den / brpen / brp dom van pet geben.

Dare alicui immunitatem: eximere aliquem
onere aliquo.

brp der / brpet. Amator g. oris: amasius: g.
sui: procus, g. ci, m.

brp dom. Libertas, g. tatis, f.

brp dom van lasten. Immunitas, g. tatis: ex-
emptio, g. onis, f.

brp dster. Amica, g. cz, f.

brp eljck. Libere, audacter, adv.

brp heere. Liber Baro.

brp hertigh. Ingenuus, apertus, candidus,
sincerus, a, um: liberalis, c, g. lis, o.

brp hertigh ept. Ingenuitas, libertas, g. tatis,
f. candor, g. oris, m.

brp hertigh eljck. Ingenuè, candidè, sincerè,
libere, adv.

brp hept / f. brp dom. Immunitas, atis, f. Jus
libertatis,

brp hept / brp dorp met stadts pribilegie.
Municipium g. pii, n.

brp hept / brpe plaetse. Asylum, g. li: refu-
gium, peragium, g. pii, n.

brp maeken / f. brpen / van lijfsgenschap.
Ec. Emancipare, libertatem donare. Manu
asserere, r. acc. persf.

brp moedigh / f. brp hertigh. Candidus, in-
genuus, animolus, a, um, o.

brp mondigh. Liberi & aperti oris.

brp willigh. Spontaneus, ultroneus, volun-
tarius, a, um, o.

brp willigh eljck. Sponte, ultrò, liberè, volun-
tariè, adv. sponte sua: suopte nutu.

brp des boots. Summum pedis.

brp f. steen. Pumex, g. micis: topus, g.
phi, m.

brp bet. Tritor, frictor, g. oris, m.

brp bingie. Frictio, perfrictio, g. onis, f. tritus,
atritus, g. tūs, m.

brp den / in stucken morselen. Terere, dete-
rere, conterere, p. trivi, f. tritum, pinsere, p.
pinsui, f. pinsitum & pifum: pisere, p. pifi,
f. pifum; contundere, p. tudi, f. tufum, r.
acc.

brp den / tegen pet aen brp den. Atterere, p.
trivi, f. tritum, r. acc.

brp ringen. Torquere, contorquere, p. torfi, f.
toratum: contrahere, p. strinx, f. strictum,
r. acc.

brp selen idem quod bringen. Torquere, p.
orfi, ortum. Urgere, si, sum.

brp selen / wemelen. Motitare, mobilitate,
p. avi, f. atum.

broedt / frugaelijck / spaer saem. Frugi,
indecl. Frugalis, c, g. lis: parcus, a, um, o.

broedelijck. Parcè, frugaliter, adv.

broedthept. Frugalitas, g. tatis; parsimonis,
g. niz, f.

broedbrunwe / broedmoeder / broedwijf.
Hall. Obstetrix, g. tricis, f,

broed

bzoed-bzontu zjn / oft bzoedtbzontwen merck doen. Obstericari, p. tatus, *dep.*
bzoed-bzontwen loon. Mæotram, g. tri, n.
bzoegh / s' moegens bzoegh. Mane, diluculo, *adv.* Summo mane; prima luce: ante lucem.
bzoegh/bp tjdts/tjdeljck. Mature, rempessive, *adv.*
bzoegh en laet. Assidue, indefesse, *adv.*
bzorgen. Maturius sive citius solito facere *aut* venire.
bzoegen/pjnigen/tozmenteren. Torquere, p. tori, f. tortum; angere, p. anxi, *sine sup.* cruciare, discruciare, excruciare, vexare, p. avi, f. atum; affligere, p. fixi, f. fixum, *r. acc.*
bzoeginge/tozmentatie. Torio, vellicatio, g. onis, f. angor, g. oris, m.
bzoeginge van Conscientie / het knaegen van conscientie. Conscientia aculeus, angor, anxietas, scrupulus, stimulus; animi ex admiffa noxa vulnus, dolor, onus, poena, pondus, vermis conscientia.
bzoeten. Suffodere, diu, p. fodi, f. fossum, *r. acc.*
bzoeten geljck de berckens. Terram rostro suffodere, in luto volutari.
bzoeten/doorznuuffelen. Scrutari, p. tatus, *dep. r. acc.*
bzolyck / bzolyckhept / f. blyde. Lætus, a, um, o. f. blydtschay. Lætitia, z, f. Hilaritas, g. tatis, f.
bzome / & per cras, in bzoorn/kloeck/neirfijgh. Navus, gnavus, sedulus, a, um, o. f. kloeck. Fortis, e, is, o.
bzome/kloek/manhaftig Strenuus, vegetus, a, um; fortis, e, g. tis, o.
bzome / starck van lyf en leden. Robustus, torosus, a, um, o.
bzome/goedt/oprecht. Probus, candidus, sincerus, a, um, o. frugi, *indecl.* integer, gra, grum, o.
bzome septen. Facta fortia, facinora heroica.
bzomelijck / f. kloeckelijck. Alacriter, fortiter, probe.
bzomen / Dick ende het woerden. Crassescere, *sine part. aut sup.* pinguedini, fio, p. factus, neutro pass.
bzomen / f. bozmen. Confirmare initiatos Christo ad uberiores Spiritus Sancti gratiam.
bzomighepdt/dichte/welgestelthepdt van t lichaem. Crassitudo, g. dimis; lanitas, g. tatis, f. Valetudo bona, integra, firma.
bzomighept/deugt. Virtus, g. tutis, probitas, integritas, g. tatis, f.
op zjn eppen bzomighept per doen. Proprio Marte: proprio instinctu: propria auctoritate.
bzonck/eenen ronden bandt. Spira, g. rz, f,

bzonck/gebzingh. Torio, contorfio, g. onis, f.
bzonck/hart. Simultas, g. tatis, f.
bzoutwe / bzoutw-perfoen. Fœmina, g. nz, mulier, g. lieris, f.
bzoutwe/gehoutwde bzoutwe. Maritata, g. rz, conjux, g. iugis, uxor, g. oris, f.
bzoutwe / hupsinosdet. Matrona, g. nz: materfamilias, g. matris familias.
bzoutwe/meefferff. Domina, g. nz; hera, g. rz, f.
bzoutwe/ine-bzoutwe. Illustris mulier, illustri loco fœmina.
bzoutwachtigh / bzoutwhertigh / bzoutw-sieck. Mulierosus, effœminatus, a, um, o.
bzoutwachtighlyck. Muliebriter, effœminate, *adv.*
bzoutwken. Muliercula, fœmella, g. lz, f.
bzoutwlyck. Fœminius, fœminicus, a, um; muliebris, e, g. bris, o.
bzoutwlyckhpr. Muliebria, g. bium, m. *pl. num.*
bzoutwen kracht / bzoutwen schenderge. Stuprum, g. pri, n.
bzoutwenhair. Capillus Veneris, herba.
bzoutwen hups. Gynæceum, g. cei, n.
bzoutwen-lust. Pica, g. cæ: malacia, g. ciz, f. absurda mulierum gravidarum appetentia.
bzucht/bzacht / t zj menschen oft beesten. Fœtus, partus, g. tûs, m.
bzucht/gewis upt der aerden. Fructus, proventus, g. tus, m.
bzucht / graengewas. Fruges, g. um, f. *pl. num.*
bzucht / boomgewas Fructus, g. Æus, m. poma, g. motum, n. *pl. num.*
bzucht/wijnf / profijt van wat het zj. Fructus g. Æus, m. compendium, g. dii, emolumentum, g. ti, n.
bzuchtbaer. Fœcundus, a, um: fertilis, e, g. lis: uber, bera, berum, frugifer, fœtifer, fera, ferum: ferax, g. racis: dives, g. vitis, o. Eximia uberratis: multæ fœcunditatis.
bzuchtbaerhept. Fœcunditas, fertilitas, uberratis, g. tatis, f.
bzuchtbaerlyck / in abundantie. Fertiliter, fœcunde, feraciter. *adv.*
bzuchtbaerlyck / met profijt / profijteljcken. Utiliter, fructuose, *adv.*
bzuchtbaeren / bruchtbaer maerken. Fœcundare, p. avi, f. atum, *r. acc.* Fœtilitatem, uberratem conferre, *r. dat.*
bzueten / f. bzoeten. Suffodere, odio, p. odi, f. ossum.
bueren/buerenhout. Pinaster, g. stri, m. Pinus silvestris.
bueren / Holl. Fl. lubbten. Castrare, p. avi, f. atum, *r. acc.* Emasculare, virilia excicare.
bulen / bol maerken. Implere, adimplere

plere, complere, explere, replete, opplere,
 p. plevi. *f.* pletum: farcire, farci, *f.* fartum,
reg. acc.
huifel. Fartura, g. rz, f. tomentum, g. ti, n.
huintige. Mucidus, a, um, o.
huike/ supke. Excipulus, g. li, m. nassa, z, f.
hupke/ douw/ duf. Pulfus, g. sús: iktus, g.
 ctús, m.
**huiken/ douwen/ eenen hupke geben/ees
 nen duf geben.** Pellere, p. pepuli, *f.* pul-
 sum: quare, tio, p. qualis, *f.* quassum: pro-
 trudere, p. truli, *f.* sum, *reg. acc.*
hupl/ beslykt. Sordidus, pollurus, squalidus,
 maculatus, conspurcatus, contaminatus,
 coinquinatus, a, um, o.
hupl/ oneerlyk. Turpis, e, g. pis: inhonestus,
 a, um, o.
huplen/ hupl maeken/ besmetten. Con-
 spurcare, contaminare, coinquinare, ford-
 dare, p. avi, *f.* atum, *reg. acc.*
huplen/ hupl zyn. Sordere, sordescere, p.
 sordui, tabescere, tabere, p. bai: putrere, p.
 trui, *sine sup.*
**huplen/ bescheten uptkomen/ op een exters
 nest uptkomen.** Exitum malum habere,
 conlequi, adipisci, fortiri exitum tristem:
 habere finem vel exitum infaustum, infeli-
 cem, teralem, exitialem.
huplygheps/ huplygheps. Sordes, g. dium,
 quis quiliz, g. liarum, *f. pl. num.* cluivics, g.
 vic: immunditia, g. tie, f.
huplygheit/ onnuttelgheit/ oneerlykheit.
 Turpitude, g. dinis, f. tarpia, g. pium, n. pl. n.
huplygheid/ lyk. Lutum, g. ti, coenum, g.
 ni, n.
huplyghept/ stank. Foetor, squalor, g. oris,
 m, litus, g. tús, m.
huplygheid/ strouw. Merda, g. dz, f.
**huplygheid/ iet dat niet beele en deught/
 ofte niet weirt is.** Frivola, g. lorum, n.
pl. num.
huplyghyk/ huplyk. Turpiter, foede, *adv.*
huplyts-bak. Colluviarium, g. rii, n. cloaca,
 g. cz, f.
hupst. Pugnus, g. ni, m. *Coacta in volam ma-
 nis.*
hupstjen. Pugillus, g. li, m.
hupst-look/ hupst-slagh. Pugnus, g. nij: cola-
 phus, g. phi, m. alapa, g. pz, f. Impactus pu-
 gnus: inlictus pugnis: pugni ictus.
hupstlook geben/ met hupsten slaen. Pu-
 gnos cuiquam impingere, infligere, ingere-
 re, pugnis aliquem contondere.
**hupst-recht/ geweld/ ut: Het syne met
 hupst-recht wederom krygen.** Verber-
 bus illa sua recuperare.
opt. prep. De, c, ex, r. abl. extra, reg. acc.
upt/ hupten. *adv. Extra, foris, fornicus,
 exterius.*

upt/ pdel. Inanis, e, g. nis; vacuus, a, um, o.
 ut: Het Dat is upt. Doliun est inane,
 vacuum. Vas est evacuatun.
upt/ gedaen. ut: 't Is upt / 't is gedaen.
 Finitum est: consummatum est: res perfecta
 est. De Diffsie is upt. Finem habet. Fini-
 tum est Sacrum: &c.
upt/ bedorben/ ut: 't is upt met hem. Actum
 est de eo: perit: ad trieres redactus est.
upt zyn/ niet r' hups zyn. Abesse domo.
upt zyn op iet/ pet besleken. Moliri, p. litus;
 machinari, conari, p. natus, *dep. r. acc.*
upt zyn om iet/ verholgen. Aucupati, ve-
 nari, p. atus, *f.* atum, *dep. r. acc.*
upt zyn om iemanden te bedriegen. Struere
 alicui dolos, fallaciam, insidias.
uptbaunen/ Relegare. p. avi, *f.* atum, *proscri-
 bere, p. scripsi, f. scriptum, r. acc.* In exilium
 pellere.
uptbeelden/ gedaente geben. Figurare, p. avi,
f. atum; fingere, effingere, p. finxi, *f. fictum,
 r. acc.*
uptbeeldinge. Effigies, g. giei, f.
uptbersten. Erumpere, p. rupi, *f.* ruptum:
 scaturire, p. rivi & ritum.
uptblaesen als een kelyse. &c. Extinguere
 flatu, *r. acc.*
uptblaesen/ upt-trompetten. Vulgare, di-
 vulgare, evulgare, p. avi, *f.* atum, *r. acc.* eb-
 buccinare. Ad tubz sonitum publicare.
uptblyden. Emanare, p. manú, *f.* mansum.
uptblyfschen. Extinguere, p. tinxi, *f. tin-
 ctum, r. acc.*
uptblusschinge. Extinctio, g. onis, f.
uptbollen de woosden. Liberius effundere
 verba: effutire incautius.
uptbozelen/ f. uptbersten. Scaturire, p.
 ivi, *f.* itum.
uptboeten. Gemmare, fruticare, pullulare,
 extuberare, p. avi, *f.* atum; efflorescere, p.
 florui, *sine sup.*
uptbzanden. exurere, perurere, p. ulsi, *f.* u-
 stum, *r. acc.*
uptbzeken/ uptbersten. Erumpere, p. rupi,
f. ruptum.
uptbzeken upt de gebankenisse. Dirumpere
 vincula. Effringere carcerem.
uptbzeken/ in 't licht koomen. Vulgari, evul-
 gari, divulgari, p. atus, *pass.* Manifestum fieri,
 palam fieri.
uptbzengen/ ten boozschyn bzengen. Ef-
 ferre, proferre, fero, p. tuli, *f.* latum; expro-
 mere, promps, *f.* promptum, *r. acc.*
uptbzengen/ aen den dagh bzengen. Mani-
 festare, revelare, vulgare, evulgare, p. avi, *f.*
 atum, *r. acc.*
uptbzeyden. Extendere, p. tendi, *f.* tensum &
 tentum, *r. acc.*
uptbzeyden. Excludere vel excudere ova: in-
 cubare ovis.

uptbyp

upthuidelen. Externere, p. excrevi, f. cietum.
 upthuisen. Extuberare, p. avi, f. atum.
 upthans. Confinium, g. nii, n.
 upthloppen / stof ende buplighepdr upthloppen. Excutere, tio, p. cussi, f. cussum; extundere, p. tudi, f. tufum, r. acc.
 upthloppen / met kloppen dunner oft langer maken. Cudendo extendere, proterendere.
 upthkomen / in 't licht komen. Emanare, p. avi, f. atum. Vulgari, evulgari, p. atus, pass. prodire in lucem.
 upthkomen / uptgaen. Prodire, p. divi, vel dii, f. ditum; egredi, dior, p. gressus, dep.
 upthkomen / uptspuiten / als boomen / bloemen / &c. Progerminare, p. avi, f. atum.
 upthkomen op een. In idem recidere.
 upthkomen / upt het water om hoog kōmen. Emergere, p. merfi, f. merfium, cnatate, p. avi, f. atum.
 upthkomen / upt iet sijnen oozfponk hebben. provenire, p. veni, f. ventum; oriri, p. ortus, nasci, p. natus, dep.
 upthkonste / uptganck / als men ietwers uptkomt. Egressio, g. onis, f. exitus, g. tus; egressus, g. sus, m.
 upthkonste / epnde. Eventus, exitus, g. tus, m. eventum, g. ti, n. finis, g. nis, d.
 een quade upthkonste hebben. Malè evenire; malè cedere: exitum tristem habere.
 een goede upthkonste hebben. Bene cadere: prosperè evenire: prosperè succedere: felicem habere exitum.
 upthkondinge. Promulgatio, proclamatio, g. onis, f.
 upthkondigen. Evulgare, divulgare, promulgare, proclamare, publicare, p. avi, f. atum, r. acc.
 upthkoop. Redemptio, g. onis, f.
 upthkoopen / afskoopen / met gelt lossen. Redimere, p. demi, f. demptum, r. acc.
 upthkoopen / ontkoopen / steckpenningen geben. Auro corrumpere, r. acc.
 upthkrabben / uptheeren. Eradere, p. rasi, f. rasum, r. acc. f. upthaelen. Erucere, no, p. ui, f. utum.
 upthkrjten / genoegh krjten. Plus satis affatum plorare.
 upthkrjten de oogen. Oculos lachrimis habere; sicut oculis nocere. Efflere oculis. Quintil.
 upthkruipen. Ereperere, proreperere, p. repfi, f. reptum; proreperere, p. avi, f. atum.
 upthstellen. Distribuerere, p. bui, f. bitum, elargiri, p. gius; disperiri, p. titus, dep. r. acc.
 upthdeilinge. Distributio, partitio, g. onis, f.
 upthdoen / uptnemen / ietwers uptnemen. Demere, p. dempsi, f. demptum: eximere, p. exemi, f. emptum, r. acc.
 upthdoen / uptblusschen. Exsanguere, p. sinxi,

f. sinctum, r. acc.
 upthdoen / dooz / strycken. Obliterare, p. avi, f. atum; expungeie, p. punxi, f. punctum: delere, p. levi, f. letum, r. acc.
 upthdoen / ontkleeden. Exuere, p. exui, f. exutum, r. acc.
 upthdoubven / upthzucken. Exprimere, p. pressi, f. pressum, r. acc.
 upthdzagen. Efferere, sero, p. extuli, f. elatum; exportare, p. avi, f. atum, r. acc.
 upthdzjben. Expellere, p. pulli, f. pullum; eliminare, exturbare, p. avi, f. atum: exigere, p. exegi, f. exactum, r. acc.
 upthdzjbinge. Expulsio, exactio, g. onis, f.
 upthdzjinken. Ebibere, p. ebibi, f. bibitum, epotare, p. avi, f. atum, r. acc.
 upthdzjngen. Extorquere, p. torfi, f. tortum, r. acc.
 upthdzjoogen / dzjoogh maken. Exsiccare, p. avi, f. atum, r. acc.
 upthdzjoogen / uptteiren. Tabescere, contabescere, extabescere, p. tabui; exarscere, p. arui, sine sup.
 upthdzjogende sieckte. Tabes, g. bis, atrophia, phiz, phthisis, g. fis, f.
 upthdzjoginge. Exsiccatio, g. onis, f.
 upthdzjucken / f. upthdoubven. Exprimere, mo, p. cffi, f. cffum.
 upthdzjuckelijck. Expressè, nominatim, liquide, adv.
 upthdzjuppen. Exstillare, p. avi, f. atum.
 upt een doen. Disiungere, sejungere, p. junxi, f. junctum: dissolvere, p. solvi, f. solutum, r. acc.
 upt een doen / ontbeubwen. Explicare, p. plicui, & plicavi, f. plicitum, & plicatum.
 upterlyck Externè, extrinsecè, adv.
 d' upterste. Extremus, supremus, extremus, ultimus, novissimus, a, um, o.
 uptsterfwille / f. Testament. Testamentum, i, n. Tabulæ ultimæ voluntatis.
 upt eeten. Exedere, p. edi, cffum, r. acc.
 upt rpschen. Provocare, prociare, p. avi, f. atum, r. acc.
 upt gaen / buypen garn. Exire, prodire, eo, f. ivi, f. itum; egredi, dior, p. gressus, dep.
 uptgaen / sterben / uptgeblussch woer. Exstingui, p. sinctus, pass. exspirare, p. avi, f. atum, cmosi, rior, p. moistus, dep. part. m. c. riturus.
 uptgaen / berisjen. Renunciare, p. avi, f. atum; cedere, p. cessi, f. cessum, r. dat.
 laeten uptgaen / uptgebe. Edere, p. edidi, f. editum: publicare, vulgare, p. avi, f. atum, r. acc.
 uptgaen / enden. Definere, p. sivi, f. situm: finire, p. nivi & nii, f. nitum.
 uptgaende jaer. Annus senescens: annus finiens: annus exspirans.
 uptgabe / f. uptgehe. Expensa, r, f.

uptgank/f. uptkoinften. Eventa, g. orum, n. *pl. num.* Eventus, ūs, m.
uptgeleghde hinne. Gallinaeffeta.
uptgedient. Emeritus, a, um, o.
uptgedrooght/adj. Siccus, aridus, a, um, o.
uptgeeffelen. Flagellare in exilium, virgis exigere.
uptgelesen/adj. Eximius, exquisitus, a, um, o.
uptgeleide. Deductio, g. onis, f.
uptgeleide doen. Deducere aliquem honoris gratiā.
uptgeoozloght. Fractus bello.
uptgetraeken. Evadere, p. vasi, f. valum.
ik kan daer niet uptgetraeken. Non possum hic me expedire.
uptgefocht/adj. f. uptgelesen. Exquisitus, a, um, o.
uptgebe/onkosten die men uptgeeft. Expensa, g. ſz, f. expensum g. ſi; impendium, g. dii, n. sumptus, g. ptūs, m.
uptgeben/in 't licht geven. Edere, p. edidi, f. editum; emittere, p. emisī, f. emissum, r. *acc.*
uptgeven/besteden. Expendere, impendere, p. pendī, f. pensum; erogare, p. avi, f. atum, r. *acc.*
uptgeven/nptstroffen. Spargere, p. sparsi, f. sparsum; serere, p. sevi, f. atum; disseminare, p. avi, f. atum. ut: **En leugen uptgeben.** Falsum rumores serere, vulgare.
uptgeven/gebeinsen. Fingere, p. finxi, f. fictum, ementiri, p. mentitus, *dep. r. acc.*
uptgeven/vanteren. Ostentare se; pradicare se. ut. **ſijn ſelven booz rijk/geleert/ &c.**
uptgeven. Pradicare, jactare, ostentare se divitem, doctum &c.
uptgieten. Effundere, diffundere, profundere, p. fudi, f. fufum, r. *acc.*
uptgietinge. Effusio, profusio, g. onis, f.
uptgraben. Effodere, dio, p. fodi, f. fofum; eruere, p. erui, f. erutum.
uptgraben/f. graberen. Sculptere, po, p, p, ſi, f. prum. Cælare, p. avi, f. atum.
upthaelen/ han eenige plaetse wegheemen. Auferre, fero, p. abstuli, f. ablatum; efferre, fero, p. extuli, f. elatum; eximere, p. exemi, f. exemptum; extrahere, p. traxi, f. tractum, r. *acc.*
upthaelen/uptlangen. Proferre, p. protuli, f. prolatum; promere, p. promi, f. promptum, r. *acc.*
upthaelen/ boozsoeken/ iemants gront hooren. Examinare, p. avi, f. atum; perquirere, p. quisi, f. situm, r. *acc.* Rimari, scrutari, p. atus, f. atum, *dep.* Callide elicere, callide examinare, expiscari secreta.
upthaelen/ uptkrabben. Effodere, dio, p. fodi, f. fofum; eruere, p. erui, f. erutum, r. *acc.*
upthanghetd. Interigne ædium,

upthangen. Propendere, p. pendī, f. pensum.
uptheemſch. Peregrinus, extraneus, exoticus, a, um, o.
uptheffen. Eximere, p. exemi, f. exemptum, r. *acc.*
uptheſpen. Liberare aliquem à te aliquā, eripere, *vel* eximere quempiam è vinculis, ex adversitate.
upthoſten. Extollere, p. ſivi, f. situm.
upt-holen. Excavare, p. avi, f. atum, r. *acc.*
uptholinge. Excavatio, g. onis, f.
upthongeren. Ad famem adigere: inedia premere, macerare, vexare, r. *acc.* esuriem inferre, r. *dat.*
upthouwen. Reservare, p. avi, f. atum, r. *acc.* Sibi vendicare.
upthouwen. Excindere, p. ſcidi, f. scissum; exculpere, p. ſculsi, f. sculptum, r. *acc.*
upt-jagen. Expellere, p. expuli, f. pullum; ejicere, cio, p. jeci, f. jectum; exigere, p. exegi, f. exactum; extrudere, trufi, f. trufum, exturbare, exterminare, p. avi, f. atum, r. *acc.*
uptkeeren. Extrorsum vertere.
uptkeiten. Evertere, p. verri, f. verſum, r. *acc.*
uptkeiſel. Quisquiliæ, g. liarum, f. *pl. num.* purgamentum, g. ti, n.
uptkieſen. Seligere, eligere, deligere, p. legi, f. lectum; excerpere, p. cerpsi, f. cerptum, r. *acc.*
uptkieſinge. Electio, g. onis, f. delectus, g. ſus, m.
uptkijken/uptſteken. Eminere, prominere, p. minui, *sine ſup.* protuberare, p. avi, f. atum.
uptkijken/ uptſien. Proſpicere, cio, p. ſpezi, f. ſpectum; proſpectare, p. avi, f. atum.
uptlaeten/ dooz laten. Emittere, demittere, p. miſi, f. miſſum, r. *acc.*
uptlaeten upt ene gedankenisse. Solvere aliquem ergaſtulo, vinculis, carcere.
uptlaeten/ achterlaten. Omittere, prætermittere, p. miſi, f. miſſum, r. *acc.*
uptlander. Externus, g. ni; exterus, g. ri: advena, g. næ, m.
uptlauſch/ f. uptheemſch. Exoticus, extraneus, a, um, o.
uptlangen. Expromere, p. promiſi, f. promptum; proferre, fero, p. protuli, f. prolatum, r. *acc.*
uptleenen. Aliis utendum dare aliquid.
uptleeren. Ediscere, perdiscere, p. didici, *sine ſup.*
uptleggen/ten boozſchijn bzingen. Exponere, p. poſui, f. poſitam; proferre, fero, p. protuli, f. prolatum, r. *acc.*
uptleggen/ berklarer. Exponere, p. poſui, f. poſi-

postum; explicare, declarare, illustrare, dilucidare, explanare, p. avi, f. atum: interpretari, p. tatus, f. tum. *dep. r. acc.*

uptleggen/wylder maecten. Dilatare, p. avi, f. atum, r. acc.

uptlegger/berclaerder. Expositor, explicator, g. oris, m.

uptlegger/waghtschip. Navis excubitoria, przliatoria.

uptlegginge. Expositio, explanatio, interpretatio, g. onis, f.

uptlesen. Exstillare, p. avi, f. atum.

uptlesen/ f. uptkiesen. Eligere, igo, p. egi, f. ectum.

uptlesen/ doozlesen. Perlegere, p. legi, f. lectum, r. acc.

uptleppen. Educere, deducere, p. duxi, f. ductum, r. acc.

uptlokken. Elicere, p. licui, f. licitum, prolicere, io, p. licui, f. licitum.

uptloop/ doozloop. Excursio, procurfio, g. onis, f. excursus, procurfus, g. sūs, m.

uptloop/uptvlucht. Effugium, g. gii, n.

uptloopen/ doozloopen. Excurrere, procurrare, decurrere, p. curri, f. ursum.

uptloopen/weghloopen. Fugere, aufugere, p. fugi, f. fugitum.

uptloopen/uptbotten. Pullulare, germinare, fruticare, p. avi, f. atum.

uptloopen/oberloopen. Exundare, inundare, redundare, p. avi, f. atum; superfluere, p. fluxi, f. fluxum.

uptloopen/meerder woerden. Excrescere, p. crevi, f. cretum; extendi, tenus & tentus, *pass.*

uptloopen/ schozft woerden. Fruticari vel fruticare scabie.

uptmageren/ uptmargelen. Emaciare, extenuare, macerare, attenuare, p. avi, f. atum; exhaurire, p. haufi, f. aufstum, r. acc. conficere macie.

uptmaken/ bolmaken. Perficere, cio, p. feci, f. fecum; absolvere, p. solvi, f. solutum, r. acc.

uptmaken/ toemaken. Subornare, p. avi, f. atum, r. acc.

uptmaken/ schelden/ f. blameren. Convitiari, p. atus, f. atum, *dep. r. acc.*

uptmaenen/ uesweiren. Exorcizare, abjurare, p. avi, f. atum, r. acc.

uptmelken. Emulgere, p. mulsī, f. mulsū, r. acc.

uptmargelen. Emedullare, p. avi, f. atum, r. acc.

uptmageren. Emaciare, avi, arum.

uptmargelen 't landt. Agrum defatigare.

uptmeten. Dimefici, emetiri, p. mensus, f. mensum, *dep. r. acc.*

uptmonsteren. Exauctorare, repudiare, p. avi, f. atum; rejicere, cio, p. jeci, f. jectum, r. acc.

uptmonsteringe. Exauctoratio, g. onis, f. exauctoramentum, g. ti, n.

uptnunten/ f. te boben gaen/ of uptsteken in iet. f. uptnemeijck zyn.

uptnemeijck/ uptnemende. Singularis, e. g. ris: egregius, eximius, a, u. m: przstant, g. flantis: insignis, e, g. gnis, o.

uptnemeijck sijn/ uitsteken in iet. Antecellere, excellere, przcellere, p. cellui, f. cellsum: excedere, p. cessi, f. cessum: superare, exsuperare, p. avi, f. atum, r. acc. przvalere, p. valui, f. valitum, pollere, p. pollui, *sup. caret.* przstare, p. stiti, f. stitum, r. acc. eminere, p. minui, *sine sup.* Przcipuum esse: alios post se relinquere.

uptnemeijckhept. Singularitas, g. tatis: excellentia, przstantia, g. tiz, f.

uptnemen/ uit iet nemen. Eximere, p. exemi, f. exemptum: excerpere, p. cerpsi, f. cerptum, r. acc.

uptnemen/ uptsteken. Excipere, pio, p. cepi, f. ceptum, r. acc.

uptnemende/ f. uptnemeijck. Eximius, a, u. m. Eminens, entis, o.

uptnemende/ in ompositiōe cum adjectiōis explicatur per. per, ut: Uptnemende schoon/ geleert. Perpulcher, perdoctus & czr.

uitnemeijck. Eximie, egregie, exquisitē, *adv.*

uptnemingē. Delectus, g. ctus, masc.

uptperssen. Exprimere, p. pressi, f. pressum; extorquere, p. torfi, f. tortum, r. acc.

uptpikken/ f. uptkiesen. Eligere, igo, p. egi, f. ectum.

uptplukken. Evellere, p. velli & vulsi, f. vullsum r. acc.

uptputten. Exhaurire, p. haufi, f. haufstum, r. acc.

uptpuplen. Extuberare, protuberare, p. avi, f. atum.

upttraepen. Seligere, colligere, p. legi, f. lectum r. acc.

uptrechten/ doen. Facere, cio, p. feci, f. factum: exsequi, p. exsecutus, *dep.* expedire, p. divi, f. ditum, r. acc.

uptrekken. Extendere, p. tendi, f. tensum & tentum: expandere, p. pandi, f. pantum, r. acc.

uptrephen/ f. uptrekken. Exporigere, go, p. rexi, f. redum.

uptreken/ uptdeilen. Erogare, p. avi, f. atum, distribuere, p. bui, f. butum, r. acc.

upttreiker. erogator, distributor, g. onis, m.

upttreikinge. erogatio, distributio, g. onis, f.

upttroepen. eradicare, exstirpare, p. avi, f. atum; evellere, p. velli, & vulsi, f. vullsum, r. acc. Radicitus evellere, stirpitis eradicare.

upttroedinge. exstirpatio, eradicatio, g. onis, f.

upttroep/ openbaere berhondinge. Proclamatio, g. onis, f. przconium, g. nii, n.

upttroep/ bercoopinge. Auctio, subhastatio, g. onis, f.

uptroepen/vert ondigden. Proclamare, vulgare, evulgare, publicare, p. avi, f. atum, r. acc.
 uptroepen/beroepen. Evocare, provocare, p. avi, f. atum, r. acc.
 uptroepen/ f. uptroeden. Extirpare, p. avi, f. atum. A stirpe tollere, delere.
 uptrollen. Evolvere, p. volvi, f. vultum r. acc.
 uptroopen/ f. uptroeden. Evellere, lo, p. vulsi, f. vullum. Eradicare, p. avi, f. atum.
 uptrucken/ uptruppen. Eripere, pio, p. ripui, f. reptum, reg. acc.
 uptruckinge. Evulsio, g. onis, f.
 uptrufften. Instruere, p. struxi, f. struclum: apparare, p. avi, f. atum, r. acc.
 uptschaeben. Eradere, p. rasi, f. rasum: edolare, p. a vi, f. atum, r. acc.
 uptschampen/ f. affschampen. Abrumpi, p. ruptus. Passivi. Vel Erumpere, p. rupi, f. ruptum, active.
 uptscharen. Fodicando erucere.
 uptscheypen. Exhaustire, p. hauli, f. haulum, r. acc.
 uptschepden/ bertrekken. Decedere, excedere, p. cessi, f. cessum.
 uptscheiden/ van een doen. Separare, disgregare, segregare, p. avi, f. atum, r. acc.
 uptschepden/ upthippen. Seligere, deligere, p. legi, f. lectum, r. acc.
 uptschicken. Emittere, p. misi, f. missum; deligare, ablegare, p. avi, f. atum, r. acc.
 uptschieten/ f. upthiesen. Deligere, p. egi, f. ectum.
 uptschieten/ f. uptbotten. Gemmare, pululare, extuberare, p. avi, f. atum.
 uptschieten/ uptdoen. Exuere, p. exui, f. exutum, r. acc.
 uptschijnen. Elucere, p. luxi, sine sup. Manifestare se.
 uptschilderen. Effingere, p. finxi, f. fidum; depingere, p. pinxi, f. pidum, r. acc.
 uptschjappen. Eradere, abradere, p. rasi, f. rasum: expungere, p. punxi, f. punctum, r. acc.
 uptschjabbinge. Erasio, expunctio, g. onis, f.
 uptschjift/ topjje. Apographum, g. phi: exemplum, g. li; exscriptum, descriptum, g. pti, n.
 uptschjyben. Describere: exscribere, p. scripsi, f. scriptum, r. acc.
 uptschudden/ upstozzen/ uptgieten. Effundere, p. fudi, f. fulum, r. acc.
 uptschudden/ afwozzen. Excutere, tio, p. cussi, f. cussum, r. acc.
 uptschudden/ berooben. Spoliare, p. avi, f. atum, r. acc.
 uptschudden/ uptdoen/ ontkleden. Exuere vestes; detrahere vestes,

uptseggen. Eloqui, p. locutus: effari, p. affatus, dep. r. acc.
 uptseggen/ f. bannen. Proscribere, p. scripsi, scriptum, r. acc.
 uptsenden/ f. uptschicken. Emittere, p. misi, l. missum. Ablegare, p. avi, f. atum.
 uptset/ uptsettinge/ uptstel. Dilatio, g. onis, f.
 uptsetten/ boozsetten. Exponere, p. posui, f. posuim, r. acc.
 uptsetten/ f. uptstellen. Differre, fero, p. distuli, f. dilatam, r. acc.
 uptsetten/ bertsetten. Transferre, fero, p. transtuli, f. translatum, r. acc. ut: De feest is uptgeset. Festum in aliud tempus est translatum.
 uptsetten/ aen landt setten. Exponere in terram.
 uptsetten sijn geldt. Collocare pecunias scenori.
 uptsetten/besteden ten houtweljck. Blocare, p. avi, f. atum, r. acc. Nuptui collocare.
 uptsettinge/ houtweljckes goedt. Dos, g. tis, f. parapherna, g. norum, n. pl. num.
 uptsicht/ t uptsien. Prospicere, g. us, m.
 uptsien/ upthijken. Prospicere, cio, p. spexi, f. spectum; prolectare, p. avi, f. atum.
 uptsiften. Excernere, p. crevi, f. cretum, r. acc.
 uptsinnigh/ f. ontsinnigh. Inlans, banaticus, lymphatus, a, um, o. Mentē alienatus.
 uptslaen/ uptdryjven met een hamer. Pro-cudere, p. cudi, f. cussum, r. acc. extendere, malleo; ducere laminam.
 uptslaen/ upstooten. Bicerere, cio, p. jeci, f. jectum, expellere, p. expuli, f. expulsum.
 uptslaen op 't liff/ schozft woerden. Scabie infici: pustulas emitte.
 uptslaen den dal. Emittere pilam.
 uptslaen onnutte klap. Verba turpia, foeda, futilia, &c. effutire.
 uptslaen gelijk de peitden. Calcitrare, recalcitrare, p. avi, l. atum. Calce ferire, calcepetere.
 uptslaen/ ontaerden. Degenerare, p. avi, f. atum.
 uptslaen/ verschrommelen. Mucere, mucescere, p. mucui, sine sup.
 uptslaende peitdr. Calcitro, g. onis, m.
 uptslaende bochter. Puella degenerans: ad inhonesta se prostituens.
 uptslaepen. Edormire, p. mivi, f. mitum.
 uptslagh van de wsage. Momentum, g. ti, n.
 uptslibberen. Lubricando labi.
 uptslozpen. Exsorbere, p. bui, f. sorptum, r. acc.
 uptsluypen, Excludere, p. clusi, f. clusum, r. acc.

uptsluitinge. Exclusio, g: onis, f.
 uptsmeden. Procudere, p. cudi, f. culum,
 r. acc. Cudendo dilatare.
 uptsmeden. ut: Hy sal daer eenen bet-
 ten hanel uptsmeden. Lautum hinc sibi
 lucrum captabit.
 uptsingten. Expellere, p. expuli, f. expul-
 sum, r. acc.
 uptsnijden. Excindere, p. scidi, f. scissum:
 excicare, p. secui, f. sectum, r. acc.
 uptsnyden / laecken oft ignwaet met den
 kleinen verkoopen. Minutum vendere.
 uptsnuuten. Emungere, p. munxi, f. mun-
 ctum, r. acc.
 uptsnoeken / s. upskiesen. Seligere, delige-
 re, eligere, p. egi, f. ectum.
 uptsonderen / s. uptscheiden. Segregare, p.
 avi, f. atum, seligere, p. egi, f. ectum.
 uptspannen / uptsrecken. Extendere, disten-
 dere, protendere, p. tendi, f. tensum & ten-
 tum, r. acc.
 uptspannen / als peyden upt de carre /
 &c. Interjungere equos. Sejugare, p. avi,
 f. atum, r. acc.
 uptspanninge / uptsreckinge. Extensio,
 distensio, g: onis, f.
 uptspanninge / herberge. Hospitium, g:
 tii: diversorium, g: iiii, n.
 uptspoelen. Eluere, proluere, p. lui, f. lu-
 tum, r. acc.
 uptspoelsel. Eluvis, proluvis, g: vici, f.
 proluvium, g: vii, n.
 uptsponwen / speeksel uijtwerpen. Despuere,
 expuere, p. spui, f. sputum; excreare,
 p. avi, f. atum, r. acc. Expuere phlegma:
 despuere pituitam.
 uptsponwen / uptszakken. Vomere, evo-
 mere, p. mui, f. mitum, r. acc. Egerere vel
 regerere cibum vel porum, rejicere comesta.
 uptszake / het spzeken. Eloquium, g: quii,
 n. pronuntiatio, elocutio, oratio, g: onis, f.
 uptszake / bonnis. Pronuntiatum, g: ti, n.
 sententia, g: tiz, f.
 d' uptszakek doen / 't woort boeren. Pero-
 rare, p. avi, f. atum. Habere sermonem:
 verba facere,
 uptszakeklyk. Effabilis, enarrabilis, expli-
 cabilis, e, g: lis, o.
 uptszaken / spzeken dat men 't hoort.
 Eloqui, proloqui, p. locutus, *hactantum ha-*
bent, e, effaris vel effare, effatur, effatus, dep.
 pronuntiare, enuntiare, p. avi, f. atum,
 r. acc. In verba, *seu* vocem prorumpere.
 uptszaken. Ferre sententiam: causam de-
 cidere.
 uptszayden / bzyedt ende wyjdt maaken.
 Expandere, p. pandi, f. passum & pansum:
 extendere, distendere, p. tendi, f. tensum
 & tentum: dilatare, p. avi, f. atum r. acc.
 uptszayden / beszayden. Spargere, p.

sparsi, f. sparsum: dispergere, p. sperbi, f.
 spersum, r. acc.
 uptszaydinge. Extensio, distensio, dilatio,
 g: onis f.
 uptszayden. Profilire, p. filii & filii, f. sul-
 tum.
 uptszayonk. Excurso, g: onis, f.
 uptszayonk / boozdach. Projectum, g: ai, n.
 projecta, g: az, f.
 uptszayuten. Germinare, progerminare,
 pullulare, p. avi, f. atum; oriri, p. ortus,
 part. oriturus, dep.
 uptszayen / uptszayuten. Exsare, p. stui, f. sti-
 tum, vel itatum; eminere, prominere, p.
 minui, *sine sup.*
 uptszayen / yden / berdueren. Ferre, perfer-
 re, fero, p. tuli, f. latum: sufferre, fero,
 p. sustuli, f. sublatum; perpeti, tor, p. pes-
 sus, dep. tolerare, p. avi, f. atum, r. acc.
 uptszayende. ut: met ienanden iet upts-
 zayende hebben. Habere cum aliquo quid-
 piam negotii aut controversiz.
 uptszayende schulden. Nomina aliena.
 uptszayen. Extundere, p. tudi, f. tulum,
 r. acc.
 uptszayen / boozsteyen / uptszayen. Pro-
 tendere, extendere, p. tendi, f. tensum &
 tentum.
 uptszayinge. Protensio, extensio, g: onis, f.
 uptszayen / uitspuiten / s. uptszayen. Emi-
 nere, p. minui, *sine sup.* Prominere.
 uptszayen / met een mes / elzene &c. Ex-
 pungere, p. punxi, f. punctum. *Consimiliter*
 uptszayen. Effodere, p. fodi, f. fossum; eruere,
 p. rui, f. rutum: suffigere, p. fixi, f.
 fixum, r. acc.
 uptszayen / graberen. Exsculpere, p. sculpsi,
 f. sculptum; calare, p. avi, f. atum, r. acc. *pe. f.*
 uptszayinge. Effusio, suffusio, suffixio, g:
 onis, f.
 uptszayen / beszayen / onderszayen. Ex-
 cipere, pio, p. cepi, f. ceptum, r. acc.
 uptszayen / uptszayende zyn / s. uptszay-
 melyk zyn. Excellere, p. lui, f. ellum.
 uptszayinge / treffelykheidt. Eminencia,
 excellentia, g: tiz, f.
 uptszayen d'oogen met giften. Muneribus
 aliquem corrumpere.
 uptszay / dilap. Mora, remora, g: rz, cun-
 ctatio, dilatio, prolatio, comperendinatio,
 g: onis, f.
 sonder uptszay. Sine mora: sine cunctatio-
 ne: abique mora: nulla facta mora: nul-
 la interposita mora.
 uptszayen. Differre, fero, p. distuli, f. latum;
 prorogare, procrastinare, comperendina-
 re, p. avi, f. atum; producere, p. duxi, f.
 ductum; protrahere, p. traxi, f. tractum;
 r. acc.

uptfnoten. Extrudere, p. trufi, f. trufum; ejcere, cio, p. jeci, f. jectum; eliminare, exturbare, p. avi, f. atum; expellere, p. puli, f. pulsum; exigere, p. exegi, f. exactum, r. acc.
 uptfootinge. Extrufio, expulfio, exturbatio, g. onis, f.
 uptfnoten. Effundere, profundere, p. tudi, f. fulum, r. acc.
 uptfotinge. Infufio, g. onis, f.
 uptfrecken / f. upttreken. Extendere, p. di, f. enlum.
 uptftrijken / opboetfen. Elimare, ornare, fucare, p. avi, f. atum; polire, expolire, p. livi, f. litum, r. acc.
 uptftrijken / bedziengen / f. bedziengen. Fraudem inferre alicui: Improbiffime fraudare, in fraudem impellere, deducere, in jecere alicquem.
 uptftrijkinge / uptftrijkerijfe. Fallacia, g. x, f. f. bedzienger / bedzogh. Impoftor, fraudator, g. oris, m.
 uptfupgen. Exugere, p. uxi, f. atum, r. acc.
 uptfunderen / f. uptfchepden. Segregare, p. avi, f. atum.
 uptfuopen. Exforbere, p. bui, f. ptum, r. acc.
 uptfweeten. Exfudare, p. avi, f. atum.
 uptfswemmen. Enare, enatare, p. avi, f. atum.
 uptfzeilen. Exhaurire, p. hauft, f. hauftum, r. acc.
 uptfzeilen / arm woerden / f. arm woerden. Depauperari, p. atus, paff.
 uptfzeilen van fiekte. Estabelfcere, p. tabui, sine sup. Tabe confici.
 uptfzrecken. Extrahere, p. traxi, f. tractum, educere, p. duxi, f. ductum; exserere, p. ferui, f. exercum, r. acc.
 uptfzrecken / verhuifen / weghgaen. Emigrare, p. avi, f. atum; difcedere, p. cefsi, f. celsum.
 uptfzrecken een rappier. Stringere, educere ensem.
 uptfzreden / uptfgaen. Egredi, progredi, dior, p. greflus, dep.
 uptfzreden / bertreden. Exculcare, p. avi, f. atum; proterere, p. trivi, f. tritum, r. acc.
 uptfzrompetten / f. uptfblaefen. Ebuccinare, p. avi, f. atum. Tubicine proclamare, divulgare, promulgare, enunciare; tuba signum dare praconiis; tubz clangore evulgare.
 uptfzaegen / f. uptfwiffchen. Delere, p. eci, f. etum. Extergere, p. erfi, f. erifum.
 uptfzaert. Exfequir, inferia, g. iatum, f. pl. n. iufta, g. ftorum, n. pl. num.
 uptfzaert houden. Iufta facere: iufta funebria reddere: inferias folvere; d. demortuo parentare.
 uptfzaert / maettijdt op de begzaeffeniffe. Epulum ferale, vel funebre.
 uptfzaeren / te waegen oft te fchepe uptfgaen. Efferri, feror, p. elatus; vehi, p. vectus, paff. egredi, dior, p. greflus, dep.

uptbal op den bbandt. Eruptio, g. onis, f. Eruptio in hoften: in hoften impreflio.
 eenen uptbal doen. Erumpere, p. rupi, f. ruptum. In hoften erumpere: ex arce hoften invadere.
 uptballen / feters uptballen. Excidere, p. excidi, sine sup. elabi, p. lapsus, dep.
 uptballinge des haeris. Alopecia, g. cia, f.
 uptberkoopen. Divendere, p. vendidi, f. venditum, r. acc.
 uptberkooper. Propola, g. lz: infitor, oris, m.
 uptberkooren. Exquifitus, a, um, o.
 uptberkiefen. Seligere, deligere, p. legi, f. lectum, r. acc.
 uptblijten. Elimare, p. avi, f. atum, r. acc.
 uptblieden. Effugere, gio, p. fugi, f. fugitum.
 uptbliegen. Evolare, p. avi, f. atum.
 uptblieten / uptblieden. Effluere, p. fluxi, f. fluxum; emanare, p. avi, f. atum.
 uptblincht. Effugium, fubterfugium, g. gii: diverticulum, g. li, n. Evadendi via, effugiendi ratio.
 uptblucht zoeken. Captare diverticula, quzrere effugia: fubterfugiendi omnes anfas prenfare.
 uptbluchten / f. uptblieden. Effugere, p. fugi, f. fugitum.
 uptboeren / upt d' een plaets in d' ander boeren. Evchere, p. vechi, f. vectum; exportare, p. avi, f. atum, r. acc.
 uptboeren / ten ende bzengen. Absolvere, p. folvi, f. folutum; perficere, efficere, conficere, cio, p. feci, f. factum; tranfigere, p. egi, f. atum, r. acc. Ad finem perducere.
 uptbzynen. Exterere, p. trivi, tritum, r. acc.
 uptbzynen. Exprimere, p. preffi, f. preffum: extorquere, p. torti, f. tortum, r. acc.
 uptwaert. Extroifum, adv.
 uptwaegen / verlochten. Ventilare, p. avi, f. atum, r. acc.
 uptwaegen / van den wint uptgaen. Extingui vento.
 uptwaffen. Eluere, p. elui, f. elutum, r. acc.
 uptwaffen. Excrefcere, p. crevi, f. cretum.
 uptwaffchinge. Excrefcencia, g. tiz, f. up twendigh. Exterior, g. otis, c. exterius, g. otis, n. externus, extrinfectus, a, um, o.
 uptwendig / p. achtigh / f. p. achtigh. Pompolus, Magnificus, a, um, o.
 uptwendigheit / p. acht. Luxuriosus cultus: amplitudo, magnificentia, pompa fuperba.
 uptwendighlijck. Extra, extrinsecus, foris, exterius, forinsecus, adv.
 uptwerken / f. uptboeren. Perficere, p. eci, f. etum. Vel Exfequi, p. ecutus, dep.
 uptwetten. Acuendo deterere.
 uptwycken / upt de wegh gaen. Cedere, decedere, p. cefsi, f. cefsum: divertere, p. verti, f. verfum. Declinare de via: defectere a via.
 upt

uyt wyſſen/voetoonen. Significare, demonſtrare, declarare, p. avi, ſ. atum, oftendere, p. ſtendi, ſ. tentum & ſtentum, r. acc.
 uyt winnen. Evincere, p. vici, ſ. victum, r. acc.
 uyt wiſſchen. Extergere, p. eri, ſ. terſum; dele-re, p. levi, ſ. letum; expungere, diſpungere, p. unxi, ſ. punctum, r. acc.
 uyt wiſſinge. Deletio, expunctio, g. onis, f.
 uyt woſpen. Ejicere, cio, p. jeci, ſ. jectum; ex-pellere, p. expuli, ſ. expulſum: exturbare, p. avi, ſ. atum.
 uyt woſtelen. Eluctari, p. atus, dep.
 uyt woſtelgen/ ſ. uyt roeden. Eradicare, p. avi, ſ. atum.

W.

Wachs w. s. Cera, g. rz, f.
 waſchachtigh. Ceratus, inceratus, a, um, o.
 waſchen/ met wachs beſtrijken. Cerare, incerare, p. avi, ſ. atum, r. acc.
 waſſen/ van wachs. Cercus, a, um, o.
 r wachs aengaende. Cerarius, a, um, o.
 waſſen keiſe. Cercus, g. rei, m. Candela cerca.
 wachsmaker. Cerarius, g. ri, m.
 wachſgell. Cerinus, a, um, o.
 wachſgelt/ wachſrente. Cerarium, g. ri, n.
 Waſcht/ bewarenis. Custodia, g. dia, f.
 waſcht/ waeke. Vigilia, g. lia, f.
 waſcht/ waeker. Vigil, is, Excubitor, oris, m.
 waſchte/ de waſchters ſelwe. Excubiz, g. biam, f. pl. n. Vigiles, g. lum: excubitores, g. rum, m. pl. num.
 De waſcht hebben. Excubare, p. bui, ſ. bitum; vigilare, p. avi, ſ. atum. Vigiliis vel excubias agere.
 De waſcht opleyden. Collocare excubias, vigiliis, vigiles: ſtationem vigilibus attribuire.
 De waſcht biſſeren. Stativas custodias circum-ire, obire: ſtatarios vigilis luſtrare, explorare.
 De waſcht aſleyden. Excubias deducere de ſtatione, vigilis de ſtatis dimittere.
 waſchten/ gaede ſlaen. Custodire, p. divi, ſ. ditum; defendere, p. fendi, ſ. fenſum, r. acc.
 Su à tutela tegere.
 waſchten/ niyden. Cavere, p. cavi, ſ. cautum, r. dat. & acc.
 waſchten/ ont houden. Abſtinere, p. ſtini, ſ. tentum. Continere ſe à re quapiam.
 waſchten/ verbeypden. Exſpectare, avi, ſ. atum, opperiri, p. pectus: praſtolari, p. latus, dep. r. acc.
 waſchten/ beſpieden. Inſidiari, p. atus, dep. r. dat. obſervare, p. avi, ſ. atum, r. acc.
 waſchter/ bewaerder. Custos, g. todis, m.
 waſchter/ waeker. Vigil, g. gulis: excubitor, g. oris, m.

waſcht- hondt. Canis domesticus.
 waſcht- hups Statio, g. onis, f. Vigillum ſtatio: excubiarum exedra.
 waſcht- meeſtr. Teſſerarius, g. ri, m. Praefe-ctus vigiliarum.
 waſcht- woort. Teſſera, g. rz, f. Caſtrenſis teſſera.
 wak/ dochtig. Uduſ, uvidus, humidus, a, um, o.
 wak/ ſap. Lentus, vierus, a, um: flexibilis, g. lis, o.
 wak/ week/ teer. Debilis, imbecillus, g. lis, o.
 wak/ heyt/ ſaeppigheit. Lentitia, g. tiz, f. Len-tor, g. oris, m.
 wakker/ niet ſlaepende. Vigil, g. lis; inſomnis, e, g. nis: vigilans, g. lantis, o.
 wakker/ gaww. Gnavus, expeditus, ſtrenuus, a, um; impiger, gra, grum; agilis, e, g. lis, o.
 wakker maken/ doen ontwaken. Experge-tacere, cio, p. feci, ſ. factum, excitare, p. avi, ſ. atum, r. acc.
 wakker maken/ gaww maken. Strenuum & gnavum reddere.
 wakker worden/ ontwaken. Expergiſci, p. perrectus: expergiſci, p. factus. (atum, wakker zyn/ niet ſlaepn. Vigilar, p. avi, ſ. wakker zyn/ gaww zyn. Eſſe ſtrenuum, gna-vum, agilem, expeditum.
 wakkerheyt. Vigilantia, g. tiz, f.
 wakkerheit. Vigilanter, adv.
 waden. Vadare, p. avi, ſ. atum.
 waeker/ waeken/ &c. ſ. waſchte. Excubiz, arum, f. pl. num.
 de waſcht houden. Vigiliis agere. Excubare, p. avi, ſ. atum.
 waerken ende bzaerken. Frangere ſc vigiliis.
 waefel. Laganum, g. ni; libum, g. bi: cru-ſtulum, g. li, n.
 waefelwaker. Libarius, g. ri, maſc.
 waefel yſer. Artopra, g. rz, Tettus liba-rius.
 waerge. Trutina, g. nz: lanx, g. lancis, f.
 waerge met twee ſchaelen. Libra, g. brz, f. Bilanx, g. cis, f.
 waerge met eene ſchaele. Statera, g. rz, f.
 waerge- balck/ waegh yſer. Librile, g. lis, n.
 waerge deuce. Agina, g. nz, f.
 waerge- hups. Statera, g. riz, f.
 waerge- meeſter. Zygoſtata, g. rz, m. Libri-pens, g. endis, m.
 waegh- ſchaele / de ſchale van de waege. Lanx, g. lancis, f.
 waegh- ſchale/ haſaert. Alca, g. lez, f. For-tunæ caſus.
 in de waeg ſchale hangen. Fortunæ com-mittere: periculo vel diſcrimini exponere: in apertum diſcrimen adducere.
 waegſtant. Libramentum, g. ti; æquilibrium, g. bri, n.
 waege- tongeſken. Examen, g. minis, n.

waegen. Andere, p. aulus sum, *neutr. pass. experiri*, p. postus, *dep.* tentare, p. avi, f. arum. Fortunam tentare: subire aleam: cum periculo experiri.

waegh-hals. Audaculus, g. li: temerarius, g. iii, m.

waegen. Currus, g. rūs, m. vehiculum, g. li, farracum, g. ci; pilentum, carpentum, g. ti; plaustrum, g. frii, n, rheda, g. dz; carruca, g. cz, f.

waegen ban wjngært. Arcella vel arcellata vitis.

waegen aen den Hemel/waeg-sterre. Arctos, g. Ar; ursa, g. lz, f.

waegen-afliche. Axis, g. xis, m. Axia, g. xiz, f.

waegen-dorgh. Vallum ex coadis curribus.

waeg-n-konf. Corbis carrucarius.

waegen-byffel. Temo, g. monis, m.

waegen-jutte. Tympanum, g. ni, n.

waegen-lederen. Crates, g. tium, f. pl. num.

waegen-terfe. Orbita, g. tz, f.

waegen-loopigheylt. Equus indomitus.

waegen-loopighe. Cupidus, avidus, avarus, a, um; a porcus, g. tentis, o, r. gen.

waegen-loopighe maken. Ad rei alicujus cupiditatem vel desiderium incendere, r. acc. ingerere alicui desiderium rei alicujus; salivam movere alicui.

waegen-waeker. Carpentarius, effedarius, plautarius, g. iii, m.

waegenman. Auriga, g. gz, m. aurigarius, carrucanus, g. iii, m.

waegenman aen den Hemel. Arctophylax, g. lacis; bootes, g. tis, n.

waegenfchot. Lignum scrinarium: lignum quoniam majus.

waegenfuerf. Axungia, g. giz, f.

waegenfpoor. Orbita, z, f. buiten fpoor gaen. Exorbitare, avi, atum.

waegenburgh. Veba, g. hz, f.

waen/ Fl. Holl. Opinio, g. onis, f.

waen/ Fl. Holl. bermerenthept. Præsumptio, g. onis, f.

waenen/ Fl. Holl. meinten. Opinari, p. atus, dep. putare, p. avi, f. atum.

waenteken. Prælagium, g. gii, n.

waenwijf. Delirus, a, um, o.

waepen. f. wapen. Arma, g. otum, n. pl. num.

waer/ in wat plaetse? Ubi adv.

waer/waer henen? Quo, quorsum? adv.

waer/waer ban? De quo, de qua? r.

waer by/ waer dooz? Unde? adv.

waer dooz/ waer langs? Quo? adv.

waer toe/ tot wat ende? Quorsum, quare, ad quid? cui fini? in quem finem?

waerom/ waer dooz/ uit wat oozfaekte? Cur, quare, quam ob rem, propter quid, quae de causâ, quas ob causas, quam ob causam? ut quid?

waer het ook zp. Ubi sit: ubicumque et andem sit.

waer/ gewis. Verum, g. ri; certum, g. ti, n. 't en is niet waer. Parsis vero: non est ita. Cic. waer maken. Probare, comprobare, p. avi, f. atum, r. acc. Ratum facere. r. acc. Vim & auctoritatem conferre. r. dar.

waerachtigh. Verus, veridicus, veriloquus, a, um; verax, g. racis, o. homo fide dignus: veritatis cultor: veritatis retinens.

waerachtigheit. Veracitas, atis, f. f. waersheit. Veritas, g. tatis, f.

waerachtighlyck. Verè, centè, reverà, profectò, centè, nz. adv.

waerheit. Veritas, g. tatis, f.

in der waerheit/om de waerheit te seggen. Ut verum fatear: ut dicam quod res est: ut vera loquar.

in der waerheit/ f. waerachtighlyck. Profectò: vere: centè, verissime: Verius vero: In veritate. Quintil.

waer-raeden. Divinare, p. avi, f. atum, r. acc.

waerschyjn/ waerschyjnigheit. Verisimilitudo, g. dinis, f. Species veri.

waerschyjnelyck/waerschyjnigh. Verosimilis, e, g. lis, o. Veritati consonus.

waerschyjnelyken. Verosimiliter. adv.

waerschyjouwen. Monere, pramonere, p. nui, f. nitum; commonefacere, cio, p. feci, factum, r. acc.

waerschyjouwinge. Monitio, pramonitio, g. onis, f. monitum, ti, g. n.

waer seggen. Verum dicere.

waer seggen/iet te boren seggen. Augurare, divinare, conjectare, p. avi, f. atum; augurari, hariolari, p. atus, dep. prædicere, p. dixi, f. dictum, r. acc.

waer segger. Augur, g. guris; divinus, g. ni; hariolus, g. li, m.

waer seggerij. Augurium, g. rii; n. hariolatio, g. onis; haruspicina, g. nz, f.

waertecken. Omen, g. minis, n.

waerdig. Holl. Zel. weerdigh. Dignus, a, um, o. f. in weerde. Dignitas, g. tatis, f.

waerde/ vetus. Custodia, g. diz, f.

waerande/ vetus. Custodia, g. diz; detensio, g. onis, f.

waerande/ hersekeringe/ waerandschap. Cautio, assensio, g. onis, f.

waerande/ daer men twiide beesten houdt. Theriôtrophium, g. phii; vivarium, g. rii, n.

waerande/waeranduer/ f. garande. Assertor, g. onis, m. garanderen. Assertor, p. rui, f. erum.

Waeren/ bewaren. Custodire, p. divi, f. dictum; curare, p. avi, f. atum, r. acc.

waerdooze. Assertor, g. onis, m. Evictionem præstans.

Waers

waerbzief. Litteræ assessoriz.
 waertgeldt / waertgeldt / waerpenningh.
 Auditoramentum, g: ti, n. artha, g: ihz, f.
 arihabe, g: bonis, m.
 waergelders / waertgelders / *Holl.* Milites
 fiduciarii.
 waerringh. pergula, g: lz, f. *Propriè ea quæ per
 totam navim excurrit.*
 waerloosen. Negligere, p. glexi, f. glectum,
 r. acc.
 waernemen / gade staen. Observare, p. avi, f.
 atum, r. acc. Rationem habere, r. acc.
 waernemen / op iet letten. Advertere, ani-
 madyterere, p. verti, f. verlum,
 waerschap. Cautio, satisfactio, g: onis, f.
 waerschap doen. Cavere, p. cavi, f. cautum;
 satisfactio, p. dedi, f. datum, r. dat.
 waerschouwen. Monere, pramonere, ui,
 itum. Certiorem facere.
 waere / koopmanschap. Merx, g: mercis, f.
 mercimonium, g: nii, n.
 waeren. Mercem bonam esse spondere.
 waerden / f. waerden. Taxare, æstimare,
 p. avi, f. atum.
 waerdijer / f. weerdijer. Præfatus monetæ.
 Æstimator, g: oris, m.
 waeter / f. water. Aqua, g: z, f. (nis.
 wateraet. Muria, g: riz, f. Liquamen, g. mi-
 waerien / blaesen. Flare, spirare, p. avi, f. atum.
 waerien / windt maken. Ventilare, p. avi, f.
 atum.
 waerjet. Ventilabrum, g: bri; muscarium, g:
 rii; flabellum, g: li, n.
 waefel / f. wafel. Laganum, g: i, n.
 wagge. Tibiale, g: lis, n. petro, g: onis, m.
 waggelbeenen. Cespitare, p. avi, f. atum.
 Nutare gressu.
 waggeten / niet bast staen / daberen. Vacil-
 lare, nutare, p. avi, f. atum.
 waggem / doen daberen. Agitare, motitare,
 quassare, p. avi, f. atum, r. acc.
 waggelinge. Agitatio, vacillatio, quassatio,
 g: onis, f.
 wæge / &c. f. wæge. Libra, g: z, f. Lanx, g:
 ancis, f.
 wal. *Hinc composita:*
 walberke. Cedrus Mauritana, frutex.
 walnot / *Holl.* Juglans, g: glandis, f.
 walschot. Ambar subalbidum. Maris flos.
 walstroo. Galium, g: lii, n. mallugo, g: ginis, f.
 walvisch. Balena, g: næ, f. cetus, g: ti, m. cete,
 n. indecl.
 walwoetel. Alus Callicus: consolida major.
 herba.
 walge / walginge. Nausca, g: sez, f. fastidium,
 g: dii, n.
 walgen / eene walge hebben. Fastidire, p.
 divi, f. ditum; naulcaræ, p. avi, f. atum:
 r. acc.

walgen / eene walge maeken. Fastidium af-
 ferre, creare, nauleam excitare, parere, r. dat.
 walghachtigh / walgigh / die licht walge
 bau set. Naulcabundus, a, um, o.
 walghachtigh / dat walginge maekt. Nau-
 scolus, a, um, o.
 walle / dam. Vallum, g: li; munimentum, g:
 ri; propugnaculum, g: li, n. agger, g: geris, m.
 walle / *Holl.* waterkant. Ripa, g: pæ; crepido,
 g: dinis, f.
 walle / seude. Bullitio, ebullitio, g: onis, f.
 walle / opsteden. Bullire, ebullire, p. livi, f.
 litum.
 wallups. Cimex, g: micis, m.
 wallen / glupe. *Fasciculus straminis ardentis.*
 wallen-afsche. Favillæ stramineæ.
 wambais. Thorax, g: racis, m.
 iemanden een wambais geven / f. bekijven.
 Alperioribus aliquem verbis perstringere,
 castigare, Cic. dictis castigare, *Plaut.*
 warme aen de biffchen. Branchiæ, g: iarum,
 f. pl. num.
 wan / *Fl. Holl.* Zel. malus, pravus, a, um, o.
 Item. Defectus, g: clûs, m. inopia, g: piæ, f.
 Hinc composita:
 wangelooze. Incredulitas, g: tatis, f. Malè
 affecta fides.
 wangeloobigh. Incredulus, a, um, o.
 wanhope / wantroost. Desperatio, g: onis,
 f. Amisio spei.
 wanhopen / wantroostig zijn. Desperare, p.
 avi, f. atum. Omnem plane spem adjicere,
 amittere, deponere: omni spe decidere, pri-
 vari, deturbari, depelli.
 wanhopigh / wantroostigh. Desperatus, a,
 um; inconsolabilis, e, g: lis, o.
 wantust. Nausca, g: sez, f.
 wannaele / *Zel.* Mensura non plena.
 wantrouwe / wantrouwighheidt. Diffiden-
 tia, g: tiz, f.
 wantrouwen. Diffidere, p. filus, *nemro-pass.*
 r. dat. Diffidentia, confligari.
 wantwetigh / wantwijs. Inspiciens, p. entis,
 delirus, a, um, o. Cerebro laborans.
 wankelbaer / wankelmoedig / licht beirdich.
 Mutabilis, instabilis, variabilis, e, g: lis;
 levis, e, g: vis; inconstans, g: stantis; in-
 bricus, a, um, o. Animo inconstans & flu-
 tuans.
 wankelen / wanken. Vacillare, titubare, nu-
 tare, fluctuare, p. avi, f. atum.
 wandel / dagelijckse conversatie / cons-
 portement. Conversatio, g: onis, consuetudo,
 g: dinis, f. mores, g: rum, m. pl. num.
 usus, g: sês, m.
 wandelen ende handelen met iemanden.
 Versari cum aliquo: alicui consuecere: uti
 aliquo familiariter.
 wandelen / weggaen. Abire, heo, p. abi-

vi & abii, f. itum; discedere, p. cessi, f. cessum.
 wandelen/treden/spanseren. Ambulare, deambulare, obambulare, p. avi, f. atum.
 wandelaer. Ambulator, deambulator, g. oris, m.
 wandelinge. Ambulatio, deambulatio, obambulatio, g. onis, f.
 wandel-geselle. Comes, g. mitis, m.
 wandel-plaetse. Ambulacrum, g. cri, n.
 wand/leenen muet. Paries, g. rietis, m.
 Wandrius. Cimes, g. micis, m.
 Wange. Genas, g. naz; mala, g. lz, f.
 Wanne. Vannus, g. ni, f. ventilabrum; g. bri, n.
 Wannen. Evellere, *sine prat. aut sup.* evannare, ventilare, p. avi, f. atum, r. acc. vanno excernere, ventilabro succernere.
 wannecr/tot wat tydt? Quando? ubi? *adv.* Quo tempore?
 wannecr/by aldien. Si, cum, quando, si quando.
 wanst/ buyck. Venter, g. tris: stomachus, g. chi, m.
 want/om dat. Quod, *reg. subj.* quia, quoniam, quandoquidem, siquidem.
 Wante. Manica, chiroteca, g. cz, f.
 want/sufflet. Alapa, g. pz, f.
 Wapen om te bechten. Arma, g. morum, n. *pl. num.*
 faect van bechten. Bellica facinora, p. num. in wapen zijn. In armis, esse, in acie stare.
 Wapen draeger. Armiger, g. igeri, m.
 wapenen/wapen aen trekken. Armare, p. avi, f. atum, Armis inducere, instruere, tegere, r. acc.
 wapenen/sigh tot den krijgh rusten. Arma parare: exercitum conscribere.
 wapenen / met wapenen bechten/ ut: Een schip of kasteel wapenen. Armis influere navem vel arcem.
 wapen-hups/arsenael. Armamentarium, g. rii, n.
 wapeninge. Armatura, g. rz, f. armatus, g. tus, m.
 wapeloos. Inermis, e, g. mis; inermus, a, um, o.
 wapenriem. Balteus, g. tei, m. balteum, g. tei, n.
 wapenroek. Sagum, g. gi, paludamentum, g. ti, n.
 wapen smidt. Armorum faber.
 wapenruggh. Armamenta, g. torum, n. *pl. num.*
 wapen schild/teken van ebeldom. Insigne, g. gnis, n. insignia, g. nium, n. *pl. n.* Gentilitii typi: insigne gentilitium: scutum gentis symbolicum: typus parmæ gentilitiæ.
 wapen-belt. Area symbolici scuti.
 wapen-quartieren. Laterculi areæ.
 wapper/wippt. Tollenon, g. nonis, m.

wapperen/hangen. Pendere, p. pependi, f. pensum, *neutrum*.
 wapperen/Doen daberem. Motitare, agitare, librare, vibrare, p. avi, f. atum, r. acc.
 wapper bakhuys. Loquaculus, garrulus, g. li; linguax, g. guacis, m.
 warm. Calidus, a, um, o.
 warm houden. Fovere, p. fovi, f. fotum, r. acc.
 warm maken/ wermen. Calefacere, cio; p. feci, f. factum, r. acc.
 warm worden. Concalere, concallescere, calefcere, incallescere, p. calui, f. litum.
 warm zijn. Calere, p. calui, f. calitum.
 warmte. Calor, g. loris, m.
 warmoes/ warmoes/krupbt. Olus, (*aliqui scribunt holus*) g. oleris, n.
 Warmoes-wyff. Olixix, g. tricis, f.
 Warmoes-sop. Jusculum olitorium.
 Was/f. Waschs. Cera, rz, f.
 Was/f. wasdom. Incrementum, g. ti, n. Augmentum, g. ti, n.
 Wasch. Lotio, lavatio, g. onis; lotura, lavatura, g. rz, f.
 Wascherse. Lotrix, g. tricis, f. (*nz, f.*)
 wasch huys/wasch-plaetse. Lavatrina, g.
 wasch kuppe/waschtobbe. Labrum, g. bri, n. Vas lotorium.
 wasstjen. Lavare, p. lavi, f. lotum, & *antique* lavatum; lavere, p. lavi, f. lotum vel lautum; abluere, p. lvi, f. lutum, r. acc.
 Wasdom. Augmentum, incrementum, g. ti, n.
 wasfen/f. groepen. Crescere, accrescere, succrescere, p. crevi, f. cretum.
 wat/iet. Quid, aliquid, g. cuius, d. cui; quidpiam, g. cuiuspiam, d. cuiuspiam: paulum, paululum, pauxillum, g. li. n. r. *gen. ut: wat hooft. Pauxillum panis.*
 wat:al vrage ndg. Quid; quidnam?
 wat is 't dan? Quid tum, quid tum postea?
 wat/hoedanigh. Quantus, a, um; qualis, e, g. lis, o. ut *wat pyne is dit? Quantus dolor? wat onnuttighepdt is dit? Quæ vel qualis hæc est feciditas?*
 Water. Aqua, g. quæ; frigida, g. dz, f. *Poeticè* lympha, g. phz, unda, g. dz, f. latex, g. ticis, m.
 water/ 't water/ de water sucht. Aqua intercus, g. tercuis, f. hydrops, g. dropis, m. hydrophis, g. pis, f.
 't water laden. Hydrope affici.
 water herculue. Color margaritarum.
 water/pisse. Urina, g. nz, f.
 waterachtigh/waterigh. Aquosus, a, um, o.
 waterbak/waterbank. Aquilegium, g. gii, n. ciferna, g. nz, f.
 waterbad. Lavacrum, g. cri, n.
 waterbare/watergolbe. Unda, g. dz, f. fluctus, g. flus, m.

Water.

Waterbeckigh/ *Fl. Appetens, tentis, o. reg. gen.*
 waterbecken/ *Fl. Appetere, p. perivi & petii, f. petium, r. acc. appetentia rapi, r. gen.*
 Waterbeke. Rivus, g. vi; rivulus, g. li, m.
 Waterblaese/ waterbobbel. Bulla, g. lz, f.
 Waterbupsel/ waterpuyte. Tubus, g. bi; tubulus, g. li; siphon, & siphon, g. phonis, m.
 Waterkanne/ waterkrupcke/ waterpot/ waterbat. Hydria, g. driæ:urna, g. nz, sîrula, g. lz, f. aqualis, g. lis, m. Vasaquarium.
 Waterkant. Ripa, g. pz: crepido, g. dinis, f. littus, g. toris, n.
 naeden waterkant riecken. *Prov. Brabant. Sapere hazesim.*
 Waterdizup. Gutta, g. tz, f. stillicidium, g. dii, n.
 waterpype/watermerck/waterponge. Laver, g. veris, n. herba.
 watergalle. Bilis, g. lis: cholera, g. rz, f.
 waterganch/ waterlaet/ waterlepde/waterloop/ waterschap. Aquagium, g. gii, n. aqueductus, g. tus.
 watergutte. Alluvies, vici, f.
 watergracht. Fossa, g. lz, f.
 watergroebe/ waterbore. Elix, g. elicis, m. lira, g. rz, f.
 waterhoen. Fulix, g. lici: fulica, g. cz, f.
 waterhond. Canis aquaticus.
 waterkerffe. silybrium vel nasurtium aquaticum, herba.
 waterladen/ f. watersucht. Aqua intercus. Hydrops, g. opis, m.
 waterlisch. Sparganium, g. nii, herba.
 waterlook. Icordium, g. dii, n.
 waterloopigh/ f. waterbeckigh. salivans, g. antis, o waterloopigh inaken/ f. wagensloopigh maerken. Salivam movere, delictum excitare.
 waterman. Aquarius, g. rii, m.
 watermeulen. Hydromyla, g. lz, f.
 watermugge. Cynips, g. phis m.
 watermups/ water-ratte. Mus aquaticus.
 waterpas. Perpendicularum, g. li, n. libella, g. lz, f.
 waterpeirt. Hippopotamus, g. mi, m.
 waterpeere. Pyrum superbum.
 waterpoel. Lacuna, g. nz, f.
 waterpot. Hydria, g. driæ, f. item. pisypot. Matula, g. lz, f.
 waterpuyste. Oedema, g. matis, n.
 waterradt. Tympanum, g. ni, n.
 waterrabe. Phalacrocorax, g. coracis, m.
 waterrabe & waterrotte. *metaph.* Homo a quis assuetus.
 watersack. Aquibibulus, g. i; hydropota, g. rz, m.
 waterscheuten. Solones, g. num, m. pl. num.
 waterschepper. Hausrum, g. sui, n.

waterslange. Hydrus, g. dri, m.
 waterslupse. Cataracta, g. & z, m.
 watersneppe. Perdix aquaticis.
 waterspinne. Tipula, g. lz, f.
 watersteen/ wtose. Urnarium, g. rii, n. lavatrina, g. nz, f.
 watersroom. Fluclus, g. & s, m. fluentum, g. ti, n.
 watersucht. Hydrops, g. dropis, m.
 watersuchtigh. Hydropticus, a, um, o.
 waterswaluwe. Apus, g. podis, m.
 waterberwe. Pigmentia aqua trita.
 waterbloet. Flumen, g. minis; diluvium, g. vii, n.
 waterwillige. sler, g. leris, n.
 wateren/ met water bespyoepen. Rigare, irrigare, p. avi, f. atum, r. acc.
 wateren/ djencken. Adaquare, p. avi, f. atum, r. acc.
 wateren/ met water mengen. Diluere, p. dilui, f. dilutum, r. acc.
 wateren/ f. pissen. Lotium facere. Mejere, p. inxi, f. idum.
 webbe/ gewebe. Tela, g. lz; textura, g. rz, f.
 webbe/web-dzaet/wecugacren. stamen, g. minis, n.
 webboot. Licitorium, g. rii, n.
 webspinne. Araneus, g. nei, m. aranea, g. nez, f.
 wegh/ &c. f. wegh. Via, g. z, f.
 werken. Excitare, suscitare, p. avi, f. atum; expergetacere, cio, p. feci, f. factum, r. acc.
 weker. Excitator, g. ois, m.
 weker / utelwerk. Horologium excitatorium.
 wedden/ een weddinge doen. pignore certare: sponcione contendere: sponcionem cum aliquo facere: sponcione cum quopiam de aliqua re certare.
 wedden op thien dup sent kroonen. Aureorum decies millibus sponcionem facere.
 weddinge/ het wedden selve. Sponsio, certatio, g. onis, f.
 weddinge / 't gene daer men om weddet. sponso, g. onis, f. Sponsa pecuniaria: pecunia sponso.
 de weddinge winnen. Sponcionem vincere.
 wedspel. Certamen, g. minis, n.
 weder/ tijdt/ saisoen. Tempus, g. poris: cœlum, g. li, n. aura, g. rz, f. Aëris habitus, cœli affectio. status, ratio.
 na dat het weder sal zyn. Prout erit tempus: pro ratione temporis: uti erit cœli habitus: Ut seret aëris constitutio: uti erit affectus & status aëris.
 schoon weder. Cœlum serenum: cœli habitus serenus: aëris facies serena.
 reghenaghtigh weder. Pluvium tempus: pluvio-

pluviosum coelum: pluvia infestum tem-
pus.
weder / ram. Aries, g. rictis, m.
weder / wederom / noch eens. Rursus,
iterum, denuo, *adv.*
weder / wederom. *Re, prep. inseparabilis.*
weder / of. ut: weder hy wil of niet. Ve-
lit nolit.
weder / tegen. Contra, *prep. r. acc.*
weder aen doen. Redinducere, p. dui, f. da-
tum, r. *acc.*
wederklaeren. Regenerare, p. avi, f. atum,
r. *acc.*
wederblyngen. Referre, fero, p. tuli, f. la-
tum, r. *acc.*
wederblynginge. Reductio, g. onis, f.
wederblyloft. Repotia, g. tiorum, n. pl. num.
wederklank / wedertoon. Echo, chās, f.
Vocis repercussio.
wederklinken. Resonare, retonare, p. nui,
f. nitum: reboare, p. avi, f. atum.
wederklinkende. Resonus, g. ni, m.
wederkomen. Redire, redeo, p. redivi & re-
dii, f. reditum; reverti, p. versus, *dep.*
wederkomen tot sich selve. Recolligere
se: recipere se.
wederkomst. Reditus, g. tus, m.
wederkrijgelyk. Recuperabilis, e, g. lis, o.
wederkrygen. Recuperare, p. avi, f. atum,
r. *acc.*
wederkrygginge. Recuperatio, g. onis, f.
Wederdooper. Anabaptista, g. tz, m.
wederfischen. Repetere, p. petivi, & petii, f.
petitum, *reg. acc. repolcere, p. repopolci,*
sine sup.
wedergade. Consors, g. fortis, compar, g.
paris, c.
wedergaen / s. wederkomen. Redire, deo,
p. divi, redii per *sync. f. ditum.*
wedergalin / wedergeluif. Echo, g. chus, f.
wedergalinen. Resonare, p. nui, f. nitum.
wedergank. Reditus, g. tus, m.
wedergebooren worden. Renasci, p. natus,
dep.
wedergeboorte. Regeneratio, g. onis; re-
nascencia, g. tiz, f.
wedergeiden. Retribuere, p. bui, f. butum:
rependere, p. pendi, f. pensum.
wedergeblinge. Retributio, talio, pensatio,
g. onis, f.
wedergehen. Reddere, p. reddidi, f. reddi-
tum; restituere, p. tui, f. tutum; retribuere,
p. bui, f. butum, r. *acc.*
wederhaek. Uncus recurvus.
wederhael. Repetitio, g. onis, f.
wederhaelen. Repetere, p. petivi & petii, f.
titum; reducere, p. duxi, f. atum, r. *dat.*
wederhaent. Triton, g. tonis, m.
wederhaent. *Metaph.* Homo omnium tem-
porum: homo Euripo mobilior.

wederhouden. Cohibere p. bui, bitum:
continere, p. nui, f. tentum; reprimere, p.
repressi, repressum, r. *acc.*
wederkeet. Reversio, reditio, g. onis, f. re-
gressus, reditus, recursus, g. us, m.
wederkeetigh. Reciprocus, a, um, o.
wederkeetelyk. Reciproce, *adv.*
wederleggelyk. Refutabilis, e, g. lis, o.
wederleggen / herleggen. Reponere, p. po-
sui, f. positum, r. *acc.*
wederleggen / herwerpen. Rejicere, cio,
p. jeci, f. jectum; repudiare, refutare, con-
futare, reprobare, p. avi, f. atum; refelle-
re, p. felli, *sine sup. r. acc.*
wederlegginge. refutatio, confutatio g.
onis, f.
wederlesen / herlesen. Relegere, p. legi, f.
lectum, r. *acc.*
wederleiden. Reducere, p. duxi, f. ductum,
r. *acc.*
wederlicht. Fulgur, g. guris; fulgetrum, g.
tri, n. coruscatio, g. onis, f.
wederlichten. Fulgurare, fulgurat, *imperf.*
wederlijde. Amor reciprocus, mutuus.
wederloon. Retributio, g. onis, f.
wederloonen. Remunerari, p. atus, *dep. com-
pensare, p. avi, f. atum, r. acc.*
wederloop. Recursus, g. sus, m.
wederloopen. Recurrere, p. curri, f. cursum.
wedermaeksterse. Saga, g. gz. Venefica, g.
cz, f.
wedermaektyd. Repotia, g. tiorum, n. pl.
num.
weder nemen. Repetere, p. petivi & petii, f.
petitum; resumere, p. sumpsi, f. sumptum,
r. *acc.*
weder neninge. Resumptio, g. onis, f.
wederom. Iterum; rursam, rursus, denuo,
*adv. Composita à wederom eadem sunt quae
à weder.*
wederopbotten. Refilire, p. lui & lii, f.
sultum.
wederoprechten. Restaurare, p. avi, f. atum,
restituere, p. tui, f. tutum r. *acc.*
wederoprechtinge. Restauratio, redintegra-
tio, g. onis, f.
wederpaet. Compar, g. aris; consors, g.
fortis, o.
wederparttydigh. Adversarius, a, um, o.
wederparttye. Pars adversa.
wederroep. Revocatio, retractatio, g. onis;
palinodia, g. dia, f.
wederroepelyk. Revocabilis, e, g. lis, o.
wederroepen. Revocare, retractare, p. avi,
f. atum, r. *acc.* Palinodium canere.
wederfchyjn. Splendor, nitor, g. oris, m.
wederfchygnen. Refulgere p. fulsi, *sine sup.*
resplendere, p. splendui, *sine sup.*
wederfchryft. Rescriptum, g. pti, n.
wederfchryyven. Rescribere, p. scripsi, f.
scriptum,

V V E D

scriptum, *r. dat. pers. & acc. rei.*
wederschrybbinge. Rescriptio, *g. onis, f.*
wederschuld. Nomen, *g. minis, n. Æs no-*
strum.
wederseggen/ **boorts**seggen. Referre, fero, *p. retuli, f. relatum, r. acc.*
wederseggen / **tegen**seggen. Contradice-
 re, *p. dixi, f. dictum; retragari, p. gatus, dep.*
r. dat. retrahere, recutare, denegare; p. avi,
f. atum, r. acc.
wedersegginge. Contradictio, retractio, *g.*
onis, f.
wedersenden. Remittere, *p. misi, f. missum.*
wedersien/ **ander**werf sien. Revidere, *p. vidi,*
f. visum; revilere, p. visi, f. visum, r. acc.
tot **weder**sien. Ad primum *vel proximum*
congressum.
wedersien/ **berachten**. Contemnere, *p. tem-*
pni, f. temptum; despicerere, cio, p. spexi, f.
specum, averfari, p. atus, r. acc.
wederschyde. Utrimque, *vicissim, ultro ci-*
troque, adv.
wedersieneljk. Delpicabilis, *e, g. lis, o.*
wederslaen. Repescutere, *tio, p. cussi, f. cul-*
sum; referre sine prat. ant sup. reverberare,
p. avi, f. atum, r. acc.
wederslagj. Repercussio, reverberatio, *g. o-*
nis, f. repercussus, g. tús, m.
wederslagj **van** **geleit** / **f. weder**galn.
 Echo, *g. chús, f.*
wedersluiten. Recludere, *occludere, p. clusi,*
f. clusum, r. acc.
wedersmeden/ **her**smeden. Recudere, *p. cudi,*
f. culum, r. acc.
wederspannen/ **tegen** **tet** **aen**spannen. Ob-
 tendere, *p. obtendi, f. tentum & tentum, r. a.*
wederspannen/ **weder**streben. Repugnare,
p. avi, f. atum; resistere, obfistere, p. stiti, f.
stitum; reniti, p. nisus vel nixus, reluctari,
obluftari, p. atus, dep. r. acc.
wederspannigh. Rebellis, *e, g. lis; contumax,*
g. macis; pertinax, g. naxis; obstinatus, pra-
tractus, a, um, o.
wederspannighheit. Repugnancia, *g. tiz, con-*
tumacia, pertinacia, perversicacia, g. tiz, rebel-
lio, g: onis, f.
wederspoorigh/ **f. weder**spannigh. Rebellis,
is, e, o.
wederspouwen. Revomere, *p. mui, f. mitum;*
r. acc.
wederspzake/ **f. weder**segginge. Contradi-
 ctio, *tionis, f.*
wederspzeken / **f. weder**seggen. Contradi-
 cere, *p. ixi, f. idum.*
wederstaen/ **f. weder**spannen. Resistere, *p.*
stiti, f. stitum.
wederstant. Resistencia, *g: tiz, f.*
wederstoot. Repulsus, *g: tús, m.*
wederstooten. Repellere, *p. repuli, f. repul-*

V V E E

sum; retrudere, *p. trufi, f. trufum, r. acc.*
wederstryden/ **weder**strydigh / **f. weder**s
 spannen. Repugnare, *p. avi, f. atum.*
wedertoon/ **f. weder**galn. Echo, *g: Echús,*
Repercussio Ioni.
wedervaren. Evenire, *obvenire, p. venit, imp.*
wederverchten. Repugnare, *p. avi, f. atum,*
r. dat.
wederwijfs. Aëris mutationum *præcius.*
wederwilligh/ **f. weder**spannigh. Fertinax,
g: acis, o.
wederwolf / **f. weert**wolf. Lycanthrophus,
g. pi, m.
weduwe. Vidua, *g: duz, f. Viro orba; marito*
orbata.
weduwer/ **weduw**enaer. Viduus, *g: dui, m.*
Uxore orbus; uxore orbatus.
weduweljkhepd / **weduw**eljken staet.
 Viduitas, *g: tatis, f. Conjugis orbitas; ab*
demortuo conjuge solitudo.
wee. Ve: *interj. minantis, r. dat.*
wee/ **pijne**/ **smerte**. Dolor, *g: loris, m.*
wee **doen**. Dolere, *indolere. p. lvi, f. lium;*
wee **doen**. Tormentum, *g: ti, n. languor, g:*
oris, m.
wee-**klachte**. Lamentatio, *g: onis, f. planctus,*
gemitus, g: tús, m.
wee-**klagen**. Lamentari, *p. atus, dep.*
weenobigh. Pusillanimitis, *e, g: mis, o. In*
lachrymas pronus vel facilis.
weeklups. Cimex, *g: micis, m.*
wee / **sacht** **om** **taften**. Mollis, *e, g: lis;*
lavis, e, g: vis, o.
wee / **bloepende**. Liquidus, *fluidus, a,*
um, o.
't **wee** **van** **den** **bu**ck. Ilii, *g: lium, n. pl. v.*
't **wee** **van** **de** **zy**de. Hypochondria, *g:*
diorum, n. pl. num.
wee **van** **complexie**/ **wee** **keljk**. Tener,
ra, rum; molliculus, delicatus, languidus, a,
um: imbecillis, e, g: lis, o.
wee **cken** **ma**cken. Mollire, *emollire, p. livi &*
lii, f. litum, r. acc.
wee **ck** **w**erker. Faber abietarius.
weet. Glafum, *g: sti n. ifatis, g: tis, f.*
wee / **wee** / **Holl. Zel.** Vortex aquarum; *para*
terræ inundata.
wen / **we**en / **w**eeninge. Fletus, *ploratus,*
ejulatus, gemitus, g: tús, m.
weenen. Lachrymare, *p. avi, f. atum. & la-*
chrymari, p. atus, dep. flere, p. flevi, f. fletum;
plorare, p. avi, f. atum. Eundere lachrymas,
doen **w**eenen. Lachrymas excutere, *extorque-*
re, ad fletum impellere, adducere: commo-
vere lachrymas, lachrymas cogere.
weer **pro** **f. weder**. Tempeflas, *g: atis, f. Cœ-*
lum, g: i, n.
weer / **gew**eer / **f. we**ir. Arma, *orum, n. pl.*
nam.

Werdt /

weerd / *f.* weird. Dignus, a, um, o.
 weerd / *f.* weird. Mundus, g. i, m.
 weer / hardigheyt aen de handen oft boes-
 ten. Callus, g. li, m. callum, g. li, n.
 weer / knobbel aen de boomen. Nodus, g. di,
 m. tuber, g. beris, n.
 weerachtigh. Callosus, a, um, o.
 weere / berweiren. Callere, callescere, *p.* cal-
 lui *sine sup.*
 weerloos. Inermis, imbellis, e, g. is, o.
 weer-onge. Hordeolum, g. li; grando, g. di-
 nis, m.
 weesc / weescint / weescelink. Pupillus, g. li;
 orphanus, g. ni, m.
 weescer-hups. Orphanotrophium, g. phii, n.
 weerd *f.* weed. Gladium, g. i, n.
 wegge. Libum, g. bi, n.
 wegh wegh daer men langs gaet. Via, g.
 via: femita, g. rz, f. callis, g. lis, m. iter *vel*
antiq. itiner, g. neris.
 pennaenden den wegh baenen. Aditum ape-
 rire: viam patetacere alicui.
 ober wegh gaen. Iter facere: viam capere.
 weghbladeren. Amoglossa, g. forum, n. *pl. n.*
 weghbree. Plango, g. ginis, f.
 weghgefelle. Comes, g. mitis; socius, g. cii, m.
 weghgelde. Portorium, g. rii, n.
 weghgras. Polygonum, g. ni, n. proserpina,
 g. nz, f. herba.
 weglaege. Infidie, g. diarum, *pl. num.*
 weghschede. Compitum, g. ti; bivium, trivium
 quadricium, g. vii, n.
 wegh / wege / manier / middel. Via, g. via;
 ratio, g. onis, f. modus, g. di, m.
 dat en is den rechten wegh niet tot geleert-
 heyd. Non est idonea ad eruditionem per-
 veniendi via: non est congrua ratio.
 te wege bzingen / doen bezoegen / ver-
 schaf-
 fen. Efficere, perficere, cio, p. feci, f. factum;
 praestare, p. stiti, f. situm; curare, procurare,
 p. avi, f. atum, r. acc.
 te wege bzingen / verkrijgen. Adipisci, p.
 adeptus: nancisci, p. nactus: consequi, asse-
 qui, p. secutus, *dep. r. acc.* impetrare, com-
 parare, p. avi, f. atum: obtinere, p. nui,
 f. tentum; acquirere, p. quisivi, f. situm,
 r. acc.
 bp wege van recht. Via juris: mediante
 iure.
 op middel ende wege peysen. Modum &
 viam excogitare.
 't zp bp wat wege 't kan geschieden. Qua-
 cumque tandem ratione fieri possit: quo
 modo fieri queat.
 wegh / ban. A, ab, de, *prop. r. abl.*
 wegh / dooz / doozts. Apage: apage te: apa-
 gelis.
 wegh doen. Amovere; semovere, remo-
 vere, p. movi, f. motum: tollere, p. su-

stuli, *f.* sublatum; amoliri, p. molitus, *dep.*
r. acc.
 weghdoenting. Amotio, remotio, g. onis, f.
 weghdzaen. Absportare, p. avi, f. atum; au-
 ferre, ferro, p. abstuli, f. ablatum, r. acc.
 weghdzyben / weghstoutwen. Abigere, p.
 abegi, f. bactum; repellere, p. repuli, f. repul-
 sum, r. acc.
 weghdzyben / weghblotten. Defluere, p.
 fluxi, f. fluxum, defluat, p. avi, f.
 atum.
 weghgaen / f. doozgaen. Abire, eo, p. abivi,
 & abii, f. abitum.
 weghgank. Abitus, g. tus, discessus, g.
 sus, m.
 weghgeraeken. Evadere, p. vasi, f. va-
 lum.
 weghgeven. Donare, p. avi, f. atum; dilar-
 giri, p. gitus, *dep. r. acc.*
 weghhaelen / f. weghdzaen. Absportare,
 p. avi, f. atum. Tollere, p. sustuli, f. sublatum,
 reg. acc.
 weghhaelen / f. weghdzyben / weghstou-
 wen. Abigere, p. egi, f. actum. Propellere
 p. puli, f. pulsium. Fugare, p. avi, f. atum, reg.
 acc.
 weghleggen. seponere, reponere, p. posui,
 f. positum, r. acc.
 weghleppen / weghboeren. Abducere, p.
 duxi, f. ductum, r. acc.
 weghloopen. Fugere, aufugere, difugere,
 gio, p. fugi, f. gitum. Dare se in pedes.
 weghmaeken / loopen / f. weghloopen.
 Aufugere, p. fugi, f. ugitum. Fuga lalutem
 quzere. Conferre in pedes.
 weghmarken bp testament. Legare, p. avi,
 f. atum, reg. acc. Legato bona sua transfer-
 re.
 weghnemen / f. weghdoen. Demere, p. dem-
 pli, f. demptum; adimere, p. ademi, f.
 ademptum, r. acc.
 weghpeysen. Abire, eo, p. abivi & abii, f.
 abitum; discedere, p. cessi, f. cessum.
 weghschenken / f. weghgeven. Dilargiri,
 p. itus, *dep.* Maxima largitate expendere.
 weghschikken / oft
 weghsenden. Amandare, ablegare, p. avi,
 atum: dimittere, p. misi, f. missum, reg.
 acc.
 weghstappen. Protrahere, retrahere, p. traxi,
 f. tractum, r. acc.
 weghsteken / verbergen. Recondere, p.
 condidi, f. conditum, abstudere, p. trusi,
 trulum, r. acc.
 weghsteken / stelen. Surtipere, pio, p. ripui,
 f. reptum, r. acc.
 weghstooten / weghstoutwen / f. wegh-
 dzyben. Repellere, p. puli, f. pulsium.
 weghstrycken / tot sich strycken. At-
 trahere,

trahere, p. traxi, f. tractum, r. acc.
 weghstrýken / f. doozgaen. Fuga salutis
 confulere. Conficere sibi fugam, Liv.
 weghswemmen. Enatare, p. avi, f. atum.
 weghstrekken. Abstrahere, detrahere, p. traxi,
 f. tractum, r. acc.
 weghstrekken / f. weghstrepfen. Discedere, p.
 essi, f. esum.
 weghbieden / f. weghloopen. Aufugere, p.
 ugi, f. ugitum. In pedes se conijcere.
 weghblyegen. Avolare, p. avi, f. atum.
 weghboeren. Abducere, p. duxi, f. ductum,
 avehere, p. vexi, f. vectum, r. acc.
 weghwaegen. Abzipi à vento.
 weghwoypen. Abjicere, projicere, cio, p. jeci,
 f. jectum, r. acc.
 wegh zyn. Abesse, absum, p. absui.
 wege / alio significatu. Nominis, causá, gratiá,
 ergo, r. gen. ut: van noots wege / necessita-
 tis causá: van Gods wege. Dei nomine,
 ut: groot hein van mynent wege. Sa-
 luta cum meo nomine.
 wege / ut: Sp is maecht van mynent wege.
 A me virgo est. Van rechts wege. Jure,
 meritò.
 wegen ende wyssen pemandt. Deducere ali-
 quem: instruere aliquem.
 wegen / swaer zyn. Grave esse: gravi esse pon-
 dere, ut: Loot weget ende een plupme
 niet. Grave esse plumbum, pluma aequa-
 quam, ut: Dese wolle zal't minste wegen.
 Hac lana minimum ponderis habebit.
 meer wegen / swaerder zyn. Præponderare, p.
 avi, f. atum, r. dat.
 wegen / soo veel gewichts hebben. Pendere,
 p. pependi, f. pensum, ut: Dat bygodt wes
 get 6 oncen. Panis ille pendet uncias 6 vel
 reddit aut habet pondus unciarum sex.
 wegen / de swaerte van 't gewicht exami-
 neren. Librare, ponderare, trutinare, p. avi, f.
 atum; pendere, p. pependi, f. pensum, reg.
 acc.
 weger. Ponderator, liblator, pensulator, g.
 oris, libripens, p. pendis, m.
 weginge. Ponderatio, libratio, g. onis,
 wege-schaele. Lanx, g. lancis, f.
 weic / geweir. Arma, g. morum, n. pluralis.
 num.
 weic / tegen standt. Defensio, g. onis; oblusta-
 tio, g. onis, f.
 weic bieden / ter weic stellen / sich weeten.
 Resistere, p. resisti, f. situm; repugnare, p.
 avi, f. atum. Ite obviam, contra venire, de-
 fendere se armis.
 in de weic zyn / doozsieninge doen. Oppo-
 nere se rei cuiquam, tempori prospice-
 re.
 in de weic zyn. *Metaph.* Esse in opere.
 weic doen. Lucari, oblustari, p. aius, f. atum,

reniti, contraniti, obniti, p. natus & nixus,
 dep.
 weiten / sich weiten / f. weit bieten. Repu-
 gnare, p. avi, f. atum.
 weiten / tegen houden / afhouden. Arcere,
 abarcere, p. ui, *sinsup.* prohibere, inhibere,
 p. bui, f. bitum; depellere, repellere, p. puli, f.
 pullum, r. acc. *pers. & abl. rei.*
 weirde, p. rjjs. Valor, g. oris, m. pretium, g. tii.
 n. æstimatio, g. onis, f.
 næ de weirde. Pro æstimationis ratione: ex
 pretii ratione; pro pretii modo; pro rei
 æstimacione ac pretio.
 de weirde betalen. Dignum pretium solvere.
 in weirden houden. Magnificere, cio, p. feci,
 f. factum; Magnipendere, p. pendi, f. pen-
 sum, r. acc. Magni æstimare: in pretio ha-
 bere.
 weirderelyck. Æstimabilis, e, g. lis, o.
 weirderen. Æstimare, taxare, p. avi, f. atum,
 r. acc.
 weirdeerder / schatter. Æstimator, cenfor,
 taxator, g. oris, m.
 weirderinge. Æstimatio, taxatio, g. onis, f.
 weirdigh. Dignus, a, um, o. r. gen. vel abl.
 Dignitate præditus: plenus dignitatis.
 weirdigen / weirdigh aghten. Dignari, p.
 atus, dep. r. acc. Dignum habere vel existi-
 mare, vel judicare.
 weirdigheyt. Dignitas, auctoritas, g. tatis: exi-
 stimatio, g. onis, f. honor, splendor, g. oris, m.
 de hooghste weirdigheyt. Majestas, g. tatis;
 amplitudo, g. dinis, f. Summa dignitas, sum-
 mum decus.
 weirdighlyck. Dignè, condignè, splendide,
 ample, adv.
 weirdt / weirdigh. Dignus, a, um, o. r. gen. vel
 abl.
 weirdt zyn. Valere, p. lui, f. litum. Hoe vele
 is dit weirdt? Quanti valet?
 weirdt / aengenaem. Gratus, charus, acceptus,
 amicus, dilectus, a, um, o.
 lief en weirdt houden. Charum habere: in
 oculis ferre, r. acc. favere alicui.
 weirdt / herbergier / meester van 't huis. Ho-
 spes, g. pitis: caupo, g. onis, tabernarius, g.
 nii, m.
 weirdinne. Hospita, g. tz, f.
 weirdshups. Hospitium, g. tii, n. taberna, g.
 nz, f.
 weirdt / eplandt. Insula, g. lz, f. Hinc. Bom-
 meler-weirdt. Bomeliana insula. *Æspers-*
 weirdt. Cæsaris insula.
 weirdt / hemel ende aerde t' samen. Mundus
 g. di; orbis, g. bis, m. universum, g. si, n.
 Rerum universitas.
 weirdt / de menschen. Homines, g. num.
 m. plur. num. ut: Alle de weirdt
 seght dit. Omnium mortalium hæc est
 sen-

ferentia: ita cuncti homines sentiunt.
 hoor; al de weirelt. Palam, propalam, publicè, *adv.* In omnium oculis.
 weirelt; een groote menigte. Multitudo, g. dinis, f. ur: *ijp* trekt een weirelt van volk naer hem. Post se trahit infinitam multitudinem.
 weirelt sch/ de weirelt aengaende. Mundanus, a, um, o.
 weirelt sch/ in weirelt sche saken herbaren. In rebus humanis perquam factatus; in humanarum rerum usu & notitiâ apprimè volutus.
 weirelt sch/ des weirelt sch genoechten toegebaen. Humanz vitz delicis & commodis deditus: erga hujus vitz oblectationes studiosè affectus: illecebris vanarum oblectationum captus & implicitus.
 weirelt sch/ leek ten opsicht van den Gee; stelyken staet. Protanus, a, um, o.
 weike. Hebdomas, g. madis: hebdomada, g. dz: septimana, g. naz, f.
 wekelijck/ de weike aengaende. Hebdomadarius, hebdomadicus, a, um, o.
 wekelijck. Hebdomatim, *adv.* quot hebdomadis? Singulis hebdomadis.
 wel. Bene, bellè, commodè, probè, rectè, *adv.*
 wel daer aen zyn. ut: *Iek* bender wel aen. Bene mecum agitur: res meæ bono sunt loco. *A* wel *composita.*
 welaen. Eja, age, aegedum, *adv.*
 welbekomen. Proficere, cio, p. feci, f. factum; prodesse, profum, p. profui: Faustum esse: felix prosperumque esse.
 welbekome 't u. Profit, felix faustumque sit.
 welbedacht. Præmeditatus, circumspectus, cautus, a, um, o.
 welbedachtelijck. Consultò, præmeditatò, consideratè, *adv.*
 welbehagen. Placere, p. cui, f. citum.
 zen welbehagen. Beneplacitum, g. ti, n.
 wel-kom. Faustus adventus: felix appulsus.
 welkom heeten. Felicem adventum precari: faustum appulsu gratulari, *r. dat.*
 welkom geben. Festum epulum amicis adventum gratulantibus dare.
 welkom-gelt. Isagogicum, g. ci, n.
 welbadigh. Beneficus, munificus, a, um: liberalis, e, g. lis, o.
 welbadighheyt. Beneficentia, munificentia, g. tiz, f. liberalitas, g. tatis, f.
 welbaet. Beneficium, officium, g. cii, meritum, g. ti, n. gratia, g. tiz, f.
 weldoen. Benefacere, cio, p. benefeci, f. benefactum, *r. dat.* Gratiam facere: beneficium præstare, *r. dat.*
 weldoender. Benefactor, g. ois, m.

wel eer/ *Holl. f. eertydts.* Olim: quondam: pridem.
 wel-gaen/ut: *Iet* gaet *ijp* wel. Bene mihi est. Bene mecum agitur.
 wel geacht. Glorius, præclarus, inclitus, spectatus, conspicuus, a, um: celebris, insignis, e, g. is, o.
 welgeaerdet. Ingenuâ indole præditus.
 welgeboren. Generosus, ingenuus, a, um, o.
 welgeleert/ geleert. Perdoctus, a, um, o.
 Eruditus, a, um, o.
 welgelegen. Commodus, opportunus, a, um, o.
 wel-geijst. Corpulentus, a, um, o.
 welgemacht. Artificiofus, elaboratus, a, um, o.
 welgemoedt. Animosus, a, um, alacer, cris, cre, & alacris, cre, g. cris, o. Bene animatus.
 welgerust. Tranquilli animi.
 wel hebbendes/ *tyck.* Opulentus, a, um. Magnis præditus opibus.
 wellust. Voluptas, jucunditas, suavitas, g. tatis, oblectatio, delectatio, g. onis, f. oblectamentum, delectamentum, g. ti, n. deliciaz, g. tiarum, f. pl. *num.*
 sich tot wellusten begeben. Voluptates sequi: dedere se voluptatibus: voluptatum illecebris indulgere; sectari voluptates.
 in wellusten leben. Luxuriose vivere: disfluere luxuriâ. Voluptatibus operari, inhærerè, indulgere.
 die in wellusten leeft. Voluptuarius, voluptuosus, a, um, o. Venti deditus: ad voluptatrem proclivis.
 wellust des bleefschs Libido, g. dinis, f. Libidinosa voluptas, voluptates turpes, obscœnaz, libidinosz.
 de wellusten des bleefschs volgen. Indulgere, perfluere flagitiosis voluptatibus & libidinibus; sectari, amplexari libidines; pollucere se impuris libidinibus.
 wellustpdinge. Euphonia, melodia, g. iz; harmonia, g. niz, f.
 wellustkende. Fragrans, g. grantis; odoratus, a, um, o.
 wellustmakende. Quod est grati saporis.
 wellustprekende. Eloquent, g. q uentis, facundus, disertus, a, um, o.
 wellustprekenheyt. Eloquentia, g. tiz, facundia, g. dia, f.
 de Godinne der wellustprekenheyt by de Heydennen. Suada, g. dz, suadela, g. iz, f.
 wellustprekentijck. Eloquenter, facundè, *adv.*
 wellustsaen/ betamen. Decere, decet, p. decuit, *imperf. r. acc.*
 wellustsaende/ betamende. Decens, conveniens, g. entis, o.
 om wellustsaens wille. Honoris gratiâ: decoris ergò.
 welbaren/ *f.* gesont zyn. Belle valere.

**welbaren/ goede fortunne hebben/ f. booz-
 spoedigh zyn.** Uti prospero statu fortunæ:
Cic. Gaudere prosperitatibus secundisque
 rebus.
welbarende/ f. ghesondt. Incolumis, e,
 is, o. Sanus, saluus, a, um, o. Beneva-
 lens.
welbaert/ f. geluck/ boozspoet. Saks, g.
 utis, f. Prosperitas, g. tatis, f.
welck ban beyden. Uter, tra, trum, g. utrius,
 d. utri, o.
welckerhande/ welckerlep. Qualis, e, g. lis,
 o. Cujusmodi, o, *indecl.*
welde/ bertelhepdt. Lascivia, g. viz; petulan-
 tia, g. tix; voluptas, g. tatis; luxuria, g. rix;
 luxuries, g. rici; deliciaz, g. ciarum, f. pl.
num.
welde/ rijkdom/ f. rijkdom. Divitiæ, g.
 tiarum, f. pl. num. Opes, g. opum, pl. num.
weldigh/ welberig/ bertel. Voluptuosus,
 lascivus, a, um; petulans, luxurians, g. antis,
 o. Plenus deliciis.
weldigh/ f. rijk. Dives, vitis, o. Fortunis lo-
 cupletus, auctus. *Cic.* In pecunia magna
 fortunatus. *Gell.* Opibus potens. Opulentus,
 a, um, o.
welffel. Fornix, g. nicis, æcus, g. cus, m.
 concameratio, g. onis; testudo, g. dinis, f.
welle/ walle/ sende. Bullitio, ebullitio, g.
 onis, f.
wellen/wallen/ opsieden. Bullire, ebullire,
 p. livi, f. litum.
wellen/ melck. *Holl.* Lac tepefacere pro con-
 ficiendo caseo.
welle/ welsandt/ stuchсандt/ duffсандt/ Holl.
 Glarea, g. rez, f.
welle/ dzaepende water. Charybdis, g. dis;
 vorago, g. ginis, f. vortex, g. ticis, m. Gurgis
 vornicolus.
weller. Silurus, ri, g. m. *pifcis.*
welle/ rolle/ welhout/ welsteen. Cylindrus,
 g. dri, m. palanga, g. gz, f.
welle/ graentwelle. Sacula, g. lz, f.
wellen/ collen. Volvere, p. volvi, f. volutum
r. acc.
welben. Concamerare, fornicare, p. avi, f.
 atum, r. acc. Concamerato struere opere:
 fornicatâ zdificare structurâ.
wemelen/ dzaepen. Circumagere, p. egi, f.
 atum; obversare, circumversare, p. avi, f.
 atum, r. acc.
wemelen/ wapperen. Micare, p. micui, *fine*
sup. palpitare, p. avi, f. atum.
wenck. Nutus, g. tûs, m. Oculi nictus.
wencken. Nueric, innuere, p. nui, f. nutum.
wendelboom. Jugum, g. gi; licitorium, g.
 rii, n.
wendel-steen/ wendeltray. Coshles, g. lez,
 f.

wenden/ keeren. Vertere, convertere, p. venti,
 f. versum, inflectere, p. flexi, f. flectum,
 versare, p. avi, f. atum, r. acc.
wend-pfet. Grateuterium, g. rii, n.
wendinge/ keeringe. Versio, conversio,
 versatio, g. onis, f.
wenscj. Optatum, votum, g. tij; desiderium,
 g. rii, n. optio, g. onis, f.
quaden wenscj. Imprecatio, g. onis, f.
wa wenscj. Optato, *adv.* Ex voto: ex animi
 sententiâ: pro voto; exitus respondet vo-
 ris.
wenscheijck. Optabilis, e, g. lis; optandus,
 a, um, o.
't is te wenschen. Optandum est.
wenschen goet. Optare, desiderare, exopta-
 re, p. avi, f. atum; cupere, pio, p. pivi, f. pi-
 tum, r. acc.
wenschen quaet. Imprecari, p. catus, f. ca-
 tum, *dep.*
wentelen. Volvere, p. volvi, f. volutum, vo-
 lutare, p. avi, f. atum.
wentellinge. Volutatio, g. onis, f.
al wentelende. Voluntatim, volutim, *adv.*
wepelaet. Rude donatus: immunitas à muniis
 publicis.
werck/ 't grootste ban 't blas. Stupa, g. dz, f.
werck/ 't gene dat gewerck woerdt. Opus,
 g. peris, n.
werck/ arbejdt/ het werk. Opera, g. rz, f.
 Operis actio.
werck ban yet maerken. Rem aliquam pensi
 habere. f. achten. Rationem alicujus habe-
 re.
geen werck ban yet maerken. Parvifacere,
 cio, p. feci. f. factum; parvipendere, p. pen-
 di, g. pensum, f. berachten. Spernece, p.
 sprevi, f. spretum, lûque deque habere.
wercken. Operari, p. atus, *dep.* laborare, p.
 avi, f. atum.
werckachtigh/ werckgerijg/ wercksaem.
 Operosus, laboriosus, a, um, o.
werckbeeste. Jumentum, g. ti, n.
werckdagh. Dies profectus, operarius.
werckgeout/ wercktuogh. Instrumentum,
 armentum, g. ti, n. arnamenta, g. to-
 rum; arma, g. morum; organa, g. norum,
 n. pl. num.
werckhuys/ werckstadt/ werckstede. Of-
 ficina, g. n:z; fabrica, g. cz, f.
werck-lieden. Operæ, g. rarum, f. pl. num.
werck-man. Operarius, g. rii, opifex, g. fi-
 cis, m.
werck-meester. Artifex, g. ficis, architectus,
 g. ai, n. Præfectus operibus.
werck schoen. Pes, g. pedis, m. *mensura.*
werckheijckhepdt. Efficacia, g. cic, f.
werckinge. Operatio, g. onis, f.
werdel. Verticillum, g. li, n. Verticillus, g. li, m.
 33

werre/wereldt/ &c. f. weire. Defensio, g. onis, f.
 weireldt. Mundus, g. i, m.
 werf. Acta, g. az, f.
 werpen/ f. woypen. Jacero, eio, p. jeci, f. jacum.
 werre/ werlinge. Tricx, g. carum, f. pl. num. intricatio, implicatio, g. onis, f.
 werre/ werlinge/ strydgighept. Contentio, g. onis, f. diffidiam, g. dii, n.
 werren/berwerren. Inticcare, implicare, illaqueare, turbare, perturbare, p. avi, f. atum. irrecire, p. tivi, f. itum; permiscere, p. miscui, f. mistum, r. acc.
 werven/kyffen/twisten. Contendere, p. tendi, f. tentum & tentum: diffidere, p. sedi, f. sessum. Altercari, p. atus, dep. Proclivem esse ad contentiones, litem ex lite serere.
 werre-garen. Tricx, g. catum, f. pl. num. Fila intricata.
 werre-garen/ werre-bogel/ krackelber. Homo, litigiosus, contentiosus.
 werre-geest. Fanaticus, g. ci, m.
 werre tegen. Contrarius, adversus, a, um, o.
 't is my te werre. Fastidio mihi est: dedignor, abhorreo, fastidio.
 werre-geest. Contrarietas, g. tatis, f. contemptus, g. tps, m.
 werrefelen. Reluctari, p. atus: reniti, obniti, p. nilus & nixus, dep.
 werrefelen/ werrefelhoest. Refractarius, g. iiii; contumax, g. macis: contentiosus, g. li, m.
 werrefelinge. Contentio, g. onis, f.
 werre/ dzatte. Verruca, g. cz; f.
 werbel/ gendel. Pessulus, g. li; obex, g. bicis, d. verticillum, g. li, n.
 werwelen/ 't werwelen booz- dzaffen. Obice, verticillo claudere.
 werbel om de spillen te doen dzagen. Vertebra, g. brz, f. spondylus, g. li, m.
 werbel dzapende water. Vortex, g. ticis, gurgis, g. gitis, m. vorago, g. ginis, f.
 werwelen/ Fl. Tergiverfari, p. atus, dep.
 werben soldaten. Conscribere milites. werbunge. Conscriptio militum.
 werwaerts henenz? Quot quoglam? adv.
 wes/ Holl. Quid, quod, pron.
 wesel/ weseften. Mustela, muskella, g. lz, f. van 't weseften. Mustelinus, a, um, o.
 wesen/ zyn. Esse, iam, p. fui, anom.
 't wesen/ wesenthept. Essentia, substantia, g. tiæ, f.
 wesentlijck. Essentialis, e, g. lis, o.
 wesentlijcken. Essentialiter, adv.
 het wesen/ gestaltenisse. Forma, g. mæ, f. vultus, g. tes, m. Forma stata; vultus habitus.
 wesentlijck. Modestus, compositus, a, um; decens, g. centis, o. vultu modesto.
 wesentlijck. Modeste, composita, adv.
 wespe. Vespa, g. pz, f.

wespe/ metaph. Dilirium, g. iiii, n. insania, g. niz, f. œstrum, g. stri, n.
 een wespe wech hebben. Delirare, p. avi, f. a'um. Haud adeo firmi esse cerebri.
 die een wespe wech heeft. Mente captus, delirus, m.
 west/ westen/ daer de sonne onder gaet. Occasus, g. lus, occidentis, g. dentis, m. Occasus regio: occidentalis plaga.
 westelijck. Occidentalis, e, g: lis, o.
 westen windt. Favonius, g: iiii: zephyrus, g: ii, m.
 westen windt upt den supden. Libonotus, g: ti: libozephyrus, g: ii, m.
 westen windt upt den Noorden. Leuconotus, g: ti, argestozephyrus, caurozephyrus. ii, malc.
 wet. Lex, g: legis, f. statutum, decretum, præscriptum, g: ti, n.
 wet geben/ stellen. Legem ferre, sancire, condere, constituere, instituire.
 penanden wet stellen. Leges alicui ponere, prerogativam in quempiam sibi assumere.
 wet/wetjouders/ oberighept. Magistratus, g: tus: iudex, g: dicis, m.
 wetgeleerde. Jurisperitus, jurisconsultus, g: ti, m.
 wetgeleerthept. Jurisprudencia, jurisperitia, g: tiæ, f.
 wetgever/ wetsteller. Legislator, g. oris; legifer, g. teri: nomotheta, g: tz, m.
 wettelijck/wettigh. Legitimus, justus, a, um, o.
 wettelijcken. Legitime, adv.
 wete/ kennisse/ weteschap. Scientia, notitia, g: tiæ; cognitio; g: onis, f.
 wete/ arnkondinge. Indicatio, significatio, denuntiatio, n: onis, f.
 de wete doen/ de wete laten/ laten weten. Indicare, significare, nuntiare, denuntiare, p. avi, f. atum, r. acc. Certiorem facere vel reddere.
 de wete kregen. ut: Ich hebbe de wete gekregen. Inducatum vel denuntiatum est mihi: certior factus sum ejus: ejus rei notitiam accepi.
 bp mijne wete/ mijns weteus. Me sciens, quod sciam.
 weten. Scire, p. scivi, f. scitum, nosse vel novisse, a' nosco, p. novi, f. notum: callere, p. callui, sine sup. tenere, p. tenui, f. tentum, r. acc.
 laten weten/ f. de wete doen. Significare, p. avi, f. atum.
 te weten. Nimirum, videlicet, scilicet, adv.
 weteus ende willens. Spontè, adv. datà operâ: dedità operâ, de industria, sciens & prudens: sciens & volens.
 mijns weteus/ f. bp mijne wete. Quantum ego scio.

Wetenschap/ kennisse/ f. wete. Noticia, g. z; Peritia, z, f.
Wetenschap/ geleerthept. Doctrina, g. n. z. eruditio, g. onis. litteratura, g. rz, scientia, tiz; literz, g. rarum, f. pl. num.
Wet-steen. Cos, g. cotis, f.
Wetten. Acuere, exacuere, p. acui, f. acutum; acuminare, p. avi, f. atum, r. acc.
Wettinge/ 't wetten. Acuto, g. onis, f.
Webel/webelidjagdt/webelgaren/inslagh. Trama, g. mz, m. subegmen, g. minis, n.
Weben. Texere, p. textui, f. textum, r. acc.
Weber. Textor, g. oris, m.
Wewers-boom. Jugum, g. gi, liciatorium, g. rii, n.
Wewers-getouw. Machina textoria.
Wewers-spoel. Radius textorius.
Wewerfe. Textrix, g. tricis, f.
Wewerje/wessel. Textura, g. rz, f. textus, g. rus, m.
Wep. Serum, g. ri, n.
Wep-caese. Lac coagulatum.
Wep woerden/Scelerate. sine prat. aut sup.
Wepcke. Maceratio, g. onis, f.
Wepcken / te wepcke festen. Macerare, p. avi, f. atum.
Wepken/gewepkt woerden. Macerari, p. atus: macerescere, sine prat. aut sup. madefieri, fio, p. factus, neutropass.
Wepde/wepdelaend. Pratum, g. ri, n. prata, g. torum, n. pl. num. Pratenfis ager: pratenfis campus: pratenfia, campeflria.
Wepde/wepd-veldt/plaerfe daer't bee gaet wepden. Palcuum, g. cui, n. palcua, g. tuorum, pl. num. Rara palcua: ager compascuus.
Wepde/voeragie. Pabulum, li, n.
Wepden/ op de wepde sepdn. Pascere, p. pavi, f. paltum, r. acc. In palcua agere.
Wepden/ gaen wepden/ eten. Pascere, p. pavi, f. paltum: pasci, p. paltus, pabulari, p. latus, dep. r. acc.
Wepzinge. Passio, pabulatio, g. onis, f.
Wepder. Pastor, g. oris, m.
De wepde aengaende. Pascualis, e, g. lis, o.
Wepdener/wepdman/wepdshman. Venator, g. oris: auceps, g. cupis, m.
Wepdigly wepdsh/ de wepdighept aengaende. Venaticus, venatorius, cynegeticus, s, um, o.
Wepdighept/ jaght. Venatio, g. onis, f. venatus, g. tús, m. Ferz venatio.
sept ban wepdighept. Res venatica: res venatoria: negotium venatorium.
treyn ban wepdighept. Instrumenta venatoria: intratus venatorius.
wepdmes. Culter venatorius.
wepdmesack/ wepdt-tasche. Pera venatoria.
wepdt-terunen. Formula venatica vel vena-

tozia, venatorii usus leges.
wepde-maene/wep-maent. Junius, g. nii, m.
wepd-hogel. Accipiter, g. pitris, m.
wepfelen. Vacillare, fluctuare, nutare, p. avi, f. atum. Inconstantem esse: nunc huc, nunc illuc inclinare.
wepfeler. Homo levis, inconstans, vagus, instabilis, lubricz fidei,
wepfelinge. Inconstantia, g. tiz, levitas, lubricitas, g. tatis, f.
wepgeren. Abnegare, denegare, recusare, detrectare, p. avi, f. atum, abnuere, p. nui, f. nutum; respuere, p. spui, f. sputum, gravari, tergiversari, p. atus, dep.
eene hebe wepgeren. Petitionem, preces, rogata, petita denegare, abnegare, recusare: non exaudire preces: non relinquere locum precibus.
wepgeringe. Recusatio, negatio, g. onis, repulsa, g. se, f.
wepgerterken. Renutus, g. tús, m.
wepgh/ niet vele/ lut tel. substant. Paucum, pauculum, modicum, exiguum, paucillum, & adv. parum, paulum, paucillum, modicum, parumper, paucisper.
wepnigh. adiect. Paucus, rarus, a, um, o.
wichelen/ getyck de weiden. Hinnire, p. nivi, f. nium.
wichelen/ waersseggen. Ariolari, vaticinari, p. atus, dep. divinare, p. avi, f. atum.
wicheler. Augur, g. guris, aruspex, g. spicis: divinus, g. ni, m.
wychelrye. Augurium, g. rii, n. aruspicina, g. rz: ariolatio, divinatio, g. onis, f.
wichte/ kleyn kindt. Infans, g. fantis: puerulus, g. li, m.
wicht/ gewicht. Ponderus, g. eris, n.
wichtigly/ f. gewichtigly. Ponderosus, s, um, o.
wichten/wegen. Ponderare, p. avi, f. atum, r. acc.
wie. Quis, quz, quid vel quod, g. cujas, d. cui, o
wie van wepde. Uter, tra, trum, g. utrius, d. utri, o.
wiecke/ lemmet. Ellychinium, g. nii, n.
wiecke booz de wonden. Turunda, g. dz, f. liocamentum, g. ti, n. pannus, g. ni, lemniscus, g. ci; peniculus, g. li, m.
wieden/urwieden. Runcare, sarculari, p. avi, f. atum: sarrire, p. rivi & rii, f. ritum, r. acc. Evellere frutes innoxios.
wieder. Sarritor, sarcularor, g. oris, m.
wiedinge. Sarritura, g. rz: sarrito, g. onis, f.
wied-pse. Sarculus, g. li, n. marra, g. rz, f.
wiege. Cuna, g. narum, f. cunabula, g. loium, n. pl. num.
wiegen. Cunas movere
wiel/ radt. Rota, g. rz, f.
wiel/ spintwiel. Rhombus, g. bi: girgillus, g. li, mals.

wiel/wiellingsh/colck. Vortex, g. ricis; gurges, g. gitis, m.
 wielbroodt / *Holl. Fl. strakelingh*. Spira, g. z, f.
 wiete/ wept. Velum, peplum, g. li, n.
 wieren. Velare, p. avi, f. atum, r. acc.
 wiet/ *Holl. zeegras*. Alga, g. gz.
 wieren/djaeffen. Gyrate, p. avi, f. atum.
 wieroockh/ f. wproock. Thus, g. uris, n.
 wiggelen/ f. waggelen. Vacillare, agitare, p. avi, f. atum.
 wijck/ quartier ban een stad. Vicus, g. ci, m. Urbis regio.
 Wijck-meeſter. Vici magister, g. stri, m. Tribunus plebis.
 wijck-wijſe. Regionatim, vicatim, *adv.*
 wijken/ plaats maeken. Cedere, concedere, p. cessi, f. cessum r. *dat.*
 wijde/wijdde/ rupinte. Amplitudo, latitudo; g. dinis; vastitas, g. tatis, f.
 wijde/wijde/ de verde ban een. Interval- lum g. li, spatium, tii, n. intercapedo, g. dinis; distantia, g. tiz, f.
 wijden/ wijder maeken. Ampliare, laxare, dilatare, p. avi, l. atum; ditendere, p. tendi, f. tentum & tentum, r. acc.
 wijd/ rupin. Amplus, spatiosus, vastus, a, um; capax, g. pacis, o.
 wijdt/ verre. Longus, longinquus, remotus, a, um, o. Longe distitus.
 wijdende hzeedt. Latè, fusè, diffusè, spatiosè, proluxè, *adv.*
 wijders. Cæterum, præterea, insuper, amplius, porro, ulterius, *adv.*
 wijle/wiele. Velum, g. li, n.
 wijpen/wijeligen/ Godt toereffigenen. Sacra- re, consecrare, p. avi, f. atum. Deo dicare, dedicare, sacrum facere.
 wij-inge. Initiatio, consecratio, g. onis, f.
 wij-bischof. Suffraganeus, g. nei, malc.
 wijroock. Thus, g. thuris, n.
 wijroockcrasken. Aceris, g. rz, f. *Apud Ec- cleſtaſticos*; navicula, g. lz, f.
 wijroock-bat. Thuribulum, g. li, n.
 wijroocken. Spargere thura, sacro fumo imbuere.
 wij-water. Aqua lustralis, benedicta.
 wij-water ban 't Hof. Fumus sulcicus.
 wij-water quispel. Aspergillum, g. li; asperforium, g. ri, n.
 wijf. Mulier, g. lieris; foemina, g. nz, f.
 wijf/ hupshouwe. Coniug, g. jugis; uxor, g. oris; marta, g. tz, f.
 wijfachtig/wijflijk/wijffsch. Muliebris, e, g. bris; foemineus, foemininus, a, um, o.
 wijf-ijl. Uxorius, g. ri, m.
 wijle/stape/ ledigen tijdt. Tempus, g. poris, otium, spatium, g. tii, n. Vacatio à negotiis, tempus vacuum.
 de wijle hebben. Orium, tempus habere.

wijſten. Defunctus, a, um, o.
 wijndzauwe. Palpebra, g. biz, f. supercilium, g. lii, n.
 wijn. Vinum, g. ni, n.
 wijn-afyn. Acetum, g. ti, n.
 wijnbasten/ wijnbefickens/ wijnſteent- jens. Vinacea, g. ceorum, n. *pl. num.*
 wijndergh/ wijngaert. Vinea, g. nez, f. vine- tum, g. ti, n.
 wijnberſte. Acinum, g. ni, n. Acinus, g. i, m.
 wijnbladt/wijngaerde ſchente. Pampinus, g. ni, d.
 wijnkanne/wijnpot/wijnſtoop. Cantharus, g. ri, m. œnophorum, g. ri, n.
 wijnkoopec. Vinarius, g. ri, m. œnopola, z, m.
 wijndzoeffen/ wijndeffe. Flores, g. cum, *pl. num.* m.
 wijn-buypde/ wijn-tozſch. Uva, g. vz, f. racemus, g. mi, m.
 wijngaert-boutwer. Vinitor, pampinator, g. oris, m.
 wijngaert-loobe. Viris compluviata.
 wijngaert-mes. Scirpicula, g. lz, f.
 wijngaert-rank/ wijn-ranke. Palmes, g. mitis, m. farnentum, g. ti, n.
 wijngaert-rijs. Sarmenia, g. torum, n. *pl. num.*
 wijngaert-ſtock. Ridica, perca, g. cz, f.
 wijngaert-wort. Involvus, g. vi, convol- vulus, g. li, m.
 wijn-god. Bacchus, g. chi; Liber, g. beri; Lyxus, g. zi. Bromius, g. mii; Dionysius, g. ſii, m. Thyrtiger, g. ri, m.
 wijn-hups/ wijn-tap/ wijn-taberne. Oe- nopolum, g. lii, n.
 wijn-keſder. Cella vinaria.
 wijn-land. Regio vitifera.
 wijnlefen/wijnleſinghe/ wijn-pluckinge/ wijnſijdinghe/ wijn-tijdt. Vindemia, g. mix, f.
 wijn-lefen. Vindemiare, p. avi, f. atum.
 wijn-leſer. Vindemiator, g. oris, m.
 wijn-maent. October, g. bris, malc.
 wijn-nugge/wijn-bliſſe. Ephemera, g. rz, f.
 wijn-perſe. Torcular, g. laris, n.
 wijn-pyppe/ wijn-bat/ toelaſt. Cadus, g. di, malc.
 wijn-pocke. Pufola, g. lz, f.
 wijn-rupte. Ruta, g. tz, f.
 wijn-ſtande. Cupa vinaria.
 wijn-ſteen. Fex vini, *vs/ go tartarum*, g. ri, n.
 wijn-ſtock/ wijn-ſtruck. Vitis, g. tis, f.
 wijntapper/ wijn-taberner/wijn-bercoo- per. Oenopola, g. lz, m.
 wij-roock. Thus, g. uris, n. f. inwijgen. Sacra- re, p. avi, f. atum.
 wij-berſtandigh. Sapiens, prudens, g. en- ris; cautus, circumſpectus, cordatus, s, um, o. Sapiens & conſultus: sapiens & peri- tus.

wijs/ kloek/ f. neirftig. Diligens, g. gentis; sedulus, guavus, a, um, o.
wijs zyn/ berftandigh zyn. Sapere, pio, p. pui *sino sup.* Sapiencia pollere: prudentia valere.
wijs zyn/ neirftig zyn/ f. neirftig zyn. Operam navare: induitriam adhibere.
wijs maken/bekomen. Perluadere, p. suasi, f. suasiu m, r. acc. *rei & dat. pers.*
met schade wijswozden. Accepto damno sapere: seso sapere, cum Phrygibus sapere.
wijsheid/ berftant/ boozfigtighepr. Prudentia, sapientia, solertia, g. tiz: circumpectio, g. onis: sagacitas, g. tatis, f.
wijsfelyck/ berftandelyck/ boozfigtiglyck. Sapienter, caute, solenter, circumpecte, adv.
wijsfelyk/ in ernst. Serio, adv.
wyfe/ mantere/ middel. Modus, g. di, m. via, g. viz; ratio, g. onis, f.
wyfe/ gewoonte. Ritus, g. tús, m. consuetudo, g. dinis, f.
op fufke wyffe. Hac via; hac ratione; hoc modo, in hunc modum.
op sijne wyfelyghen. Antiquum obtinere: pro pristino vel antiquo more.
wyfe/ melodie van eenig tiedeken. Modus, g. di, m. melodia, g. diz: modulatio, g. onis, f. modulamen, g. minis, n. modularus, tús, m.
wyfe/ toonen. Ostendere, p. stendi, f. stentum & stentum, monstrare, commonstrare, indicare, p. avi, f. atum, r. acc.
wyffen/ leeren. Docere, p. docui, f. doctum, r. acc.
wyffen/ in Recht. Judicare, p. avi, f. atum. Sententiam ferre.
wyfer/ tooner. Monstrator, ostensor, exhibitior, g. oris; index, g. dicis, m.
wyfer aen de klokke. Index, g. dicis, gnomon, g. monis, m. horologium, g. xii, n.
wyfte. Inculatio, imputatio, reprehensio, g. onis, f.
wyfen/ de wyffe geven. Inculcare, p. avi, f. atum, r. acc. Imputare, p. avi, f. atum. *reg. acc. rei & dat. pers.* Culpam in aliquem conijcere.
wywater/ f. intypen. Consecrare, p. avi, f. atum.
wyldernisse. Desertum, g. ti, n. eremus, g. mi, f.
wylt/ niet tam. Silvester, stris, stre, & silvestris, c, g. stris: agrestis, c, g. stis, terus, ferinus, belluinus, a, um, o.
wyld/ bertel/ moet willig/ f. wyldbhang. Protervus, a, um, o, ferociens.
wyld ende woest. Vastus, a, um, o.
in 't wyld. Vagare, adv.
in 't wyldt lopen. Vagari, p. atus, dep. Nullo certo loco consistere; palati, p. palatus.

in 't wyldt loopen. *metaph.* Vitæ esse dissolutæ: vitam agere dissolutum.
wyld maken. Efferare, p. avi, f. atum, r. acc.
wyld woerden. Efferafcere, *sine præc. ant sup.*
wyldwoet. Ferina, g. nz, f. Cato ferina.
wyld vier. Fera, g. rz, bellua, g. luz f. *Indo* Ferinus, belluinus, a, um, o.
wyldhepr. Feritas, g. tatis, f.
wyldbhang. *metaph.* Homo juvenis, ferociens, temerarius, refractarius, contumax.
wyld-berken. Aper, g. pri, m. *Indo* Aprinus, a, um, o.
wyld-bier. Phlyctena, g. nz, f.
wyldeling-boom. Arbutus, g. ti, m.
wyilde zee. Oceanus, g. ni, m.
wyile/ kracht van de ziele dooz de welke wy willen. Voluntas, g. tatis, f. Volendi facultas, potestas, potentia.
wyile/ het willen selbe. Voluntas, g. tatis, f. arbitrium, g. tzi, n. arbitratum, g. tús, m.
te wyile zyn. Voluntatem alicujus sequi; obsequium prestare.
niet te wyile wesen. Nihil concedere alicui. na sijnen wyile. Pro suo arbitrio, ad arbitrium suum; suo arbitratu; libitu; ex sententia.
sijnen wyile tot pet geven. Consentire, assentire, p. lenfi, f. sensum; assentiri, p. sensus, dep. suffragari, p. atus, dep. subscribere, p. scripsi, f. scriptum, r. dat.
wyile-rouw/ f. wel-rouw/ in wel. Bene.
wyile. Causa, gratia, ergo u: *Omnius* wyile. Tui causâ, causâ tua.
wyilekeur. Arbitrium, g. tzi, n. Electio liberta.
wyile keuren. Arbitrari, p. atus, dep.
wyileloos. Impos voluntatis.
wyilemoedig/ willens. Volens, labens.
wyilen/wyile hebben. Velle, volo, p. volui, f. *carec.*
wyilen/begeiren. Cupere, pio, p. pivi, f. pitum. desiderare, p. avi, f. atum, r. acc.
niet wyilen. Nolle, nolo, p. nolui, *sup. carec.*
wyilt niet. Ne, cum imp. & subj. noli, cum in finit.
wyilens ende wetens. Pradens & sciens: volens sciensque: dedita opâ: ex industria.
wyiltigh/ gewyiltigh. Voluntarius, spontaneus ultroneus, a, um, o, non gravatus.
wyiltighyck/ gewyiltighlyck. Voluntarie, sponte, libenter, ultro, ultroneè, *adv.* Non gravate: non invite.
wyiltigen/ gewyiltigh maken. Voluntarium facilemque reddere.
wyiltig/wilge. Salix, g. lici, f.
wyiltigen/ ban wyiltige. Saligneus, a, um, o.
wyiltigen-bosch. Salicium, salicium, g. ti, n.
wyimpel/ baene. Vexillum, g. li, n.
wyimpel/ deksel. Velum, g. li, n.

wimpelen. Velare, p. avi, f. atum, r. acc.
windbaer. Vincibilis, superabilis, e, g. lis, o.
wijnck / f. wenck. Nutus, g. us, m.
winkel. Officina, g. us, f.
winkel houten. Habere officinam.
winkel-jaeck. Norma, g. m: regula, g. lz, f. gnomon, g. monis, m.
winkelhouder. Propola, g. lz: infitor, g. oris, m.
winkel-knecht. Idem. Infitoris famulus.
winket. Portula, fenestella, g. lz, f.
windaes. Trochlea, g. lez, f.
windaes-boogc / windboogh. Arcubalista, g. stz, f.
windaes-boom. Vectis ergatz.
windaes-gat / windaes-doet. Chelonia, g. nia, f.
winde / caterol. Ergata, g. tz; trochlea, g. lez, f.
winde / djangen. Convolvulus, g. li, m. herba.
windel. Helix, g. nes, f. herba.
windel / kinderdoeck. Incurabula, g. lorum, n. fascia, g. ciz, f.
winden / on hoogh winden. Sarfum atollere, r. acc.
winden. Glomerare, p. avi, f. atum, r. acc.
windtsel. Involucrum, g. cri, n.
windt. Ventus, g. ti; spiritus, g. tus, m.
eenen windt maerken. Ventum facere, ventulum ciere: auram concitare.
in den windt sien. Advigilare, p. avi, f. atum; advertere, p. venti, f. versum; atendere, p. tendi, f. tenfum & centum.
***t is maer windt.** Res est nihili.
goeden windt. Vendus secundus: aura secunda.
tegen windt. Ventus adversus.
windt / best. Ventris crepitus. **Eenen windt laeten.** Emittere ventris flatum.
windt gefloten in de dermen. Intestinis conceptus halitus: intestinis conclusus flatu: Intestinis inclusus spiritus.
die met winden gequelt is. Alvo conceptis flatibus dixerat.
windachtigh / als 't dierkwil waep. Ventosus, a, um, o. ventus creber.
windachtigh / onderwoypen aen den wind. Ventosus, a, um, o. Ventus infestus, obnoxius, expositus.
windthul. Pila ventosa.
windtuffe / laetbuisse / ventoofe. Cucurbitae, g. tz: cucurbitula, g. lz, f.
windt-ep. Ovum hypencium, irritum, zephyrium, umbilici expers ovum.
windtgat. Spiramen, g. minis, spiraculum, g. li, n.
windsharinck. Harencus vento siccatus.
windthondt / hawwindt. Canis venaticus.
windt menten. Mola alata, velaris.
windt sloot. Procella, g. lz, f.

windt blaegc. Turbo, g. binis, m.
windthogel. Arquata, g. tz, f. avis.
winnelijck / dat men kan berwinnen. Vincibilis, superabilis, expugnabilis, g. lis, o.
winnelijck / dat men kan verdienen. Quod acquiri potest.
winnen / winst doen. Lucrari, p. atus, f. atum, dep. Lucrifacere, cio, p. feci, f. factum, r. acc. compendium facere vel capere, ut; **Hyp heeft soo veel met spelen gewonnen.** Tantum lucri, tantum compendii fecit alca.
winnen / verdienen met werken. Merere, p. merui, f. ritum; mereri, p. meritus, f. ritum, r. acc. ut: **Hyp windt een croon's daegs.** Diurna opera meret aureum.
winnen / hoogtganch doen / profiteren. Proficere, cio, p. feci, f. factum; promovere, p. movi, f. motum, ut: **Hyp en wint niet veel in uwe studien.** Parum proficis vel promoves in studiis.
winnen / d' affectie van semant tot hem trecken. Demerere p. merui, f. meritum; demereri, p. meritus, f. ritum, r. acc. ut: **De heren van de menschen winnen.** Populi studia demerere, vel demereri, sibi conciliari animos hominum, sibi demereri.
winnen / tot syne partye trecken. In suas partes adducere, pertrahere, r. acc.
winnen / bezwinnen. Superare, expugnare, p. avi, f. atum, vincere, p. vici, f. victum, r. acc.
winnen / tot iet geraeken. Attingere, p. attingi, f. atatum; ut: **Wy hebben nu den berghe gewonnen / wy zijn nu op den berghe geraekt.** Jugum tandem montis attingimus, vel assecuti sumus: ad verticem montis accessimus, adivimus, pervenimus.
winnen den kost. Parare victum.
winnen een proces / f. Proces. Litem obtinere: causam expugnare: victoriã causæ triumphare.
winnen 't land / f. landt bouwen. Agrum, terram colere.
winnen kinderen. Liberos procreare, suscipere.
winnen den tijt. Accelerare, p. avi, f. atum.
winnen wegh. Procedere, p. cessi, f. cessum; Progredi, dior, p. progressus, dep. Promovere, p. movi, f. motum; provchi, p. vectus, pass.
winst / winninge / doozspel oft koopmanschap. Lucrum, g. cri, n. questus, g. flus, m.
winst / gagie / loon boozwerck. Merces, g. cedis, f. stipendium, g. dii, n.
winst / profijt. Emolumentum, g. ti, n.
winter. Hiems, hiemis: bruma, g. m. z, f. Brumæ tempus: brumale tempus.
Winterachtig / winterfch / vanden winter.

WIN WIP WIS

Hiemalis, brumalis, e, g. lis; hibernus, a, um, o.
Winteren/ober winteren. Hiemare, p. avi, f. atum. winterleger. Hyberna, g. norum, n. pl. num.
Winterconinghsken. Regulus, g. li, m. avis.
Winter-Coningh. Metaph. Cui morbus per totam hiemem adhaeret.
Wintergoedt. Fruges hibernae.
Wintergoen. Limonium, g. nii, n. herba.
Winterleger/winterquartier. Hiberna, g. norum, f. pl. num.
Winterleger houden. Hibernare, avi, atum Hiberna agere.
Winter-maand t. December, g. bris, m.
Winter-rock / f. pyje. Penula, z, f. Endromis, g. midis, f.
wip/daberlinge. Agitatio, vibratio, g. onis, f.
wip/oogenblisk. Oculi ictus, nidus.
wit eenen wip doen. Occisimè, citissimè, celerime aliquid facere.
wippen/wipgalge. Tolleno, tollenon, g. nonis, m.
wippen. Trochleâ vel tollenone in altum suspendere, elevare, sustollere, r. acc.
wip-steirt. Gnaphalus, g. li, m. motacilla, g. lz, f. avis.
wipsteirt. Moritare vel agitare caudam.
wis/van strop/hop/ &c. Manipulus, g. li, m. Manipulus straminis, foeni, &c.
wissh-hoat. Fascis lignorum.
wissh/opneembodde. Peniculus, penicillus, g. li, m.
wisshen / f. baagen. Tergere, detergere, p. terfi, f. tersum.
wisshelen. Vagari, p. atus, f. atum, dep. vacillare, p. avi, f. atum.
wisshelaer. Vagus, g. gi, errabundus, g. di; erro, g. ronis, m.
wisshel-steirten/wisshelsteirten. Caudam munitare, caudâ adulari, lufitare.
wisshelstuerigh. Inconstans, g. stantis, vagus, a, um, mobilis, e, g. lis, o.
wisshel-tupte. Homo levis & inconstans.
wisshen/bast. Vimen, g. minis, n. restis, g. stis, m. Ligneus laqueolus: lorumvirgeum; virgeuslaqueus.
wan wisshen. Vimineus, a, um, o.
wisshen houdts. Fascis lignorum majorum.
wisshel/ salaris van den wisshelaer. Collybus, g. bi, m. aspiratura, g. rz, f.
wisshel/van staer van wisshelinge. Res argentaria: ratio argentaria: ratio mensaria, status rei argentariae.
wisshel/de plaat se daar men wisshel t. Argentaria, g. rz; trapeza, g. zz, f. Forum argentarium.
wisshelhouden. Argentariam facere: argentarii seu nummularii munus exercere.
wisshelaer. Numularius, argentarius, num-

W I T.

maris, camplarius, g. iiii; trapezita, g. rz, m. Negotiator monetarius.
wisshelbaac. Mutabilis, permutablebilis, e, g. lis, o.
wisshelbank. Trapeza, g. zz, f.
wisshelbijef. Tessera collybistica, nummaria.
wisshellen. Commutare, permutare, p. avi, f. atum, r. acc.
wisshelinge/wisshelbalgh. Puer suppositivus.
wisshelinge. Commutatio, permutatio, g. onis, fem.
wit. Albus, candidus, niveus, lacteus, eburneus, a, um, o.
wit/griff. Canus, incanus, e. um, o.
't wit van d' oogen. Albugo, g. ginis, f. Album oculi.
't wit van de bomen / spint. Alburnum, g. ni, n.
't wit van een ey. Albumen, g. minis, n. Candidum ovi, ex ovo: Album ovi.
't wit van de nagels. Exortus unguium.
't wit in den doele. Scopus, g. pi, masc.
wit zyn. Albere, p. albi, sine sup. candere, p. caudui, sine sup. albicare, p. avi, f. atum.
wit worden. Albecere, exalbescere, p. albi, candescere, f. candui, sine sup.
wit maken/witten. Dealbase, candidare, p. avi, f. atum; candefacere, cio, p. teci, f. a-ctum, r. acc.
wittigheyt. Albedo, g. dinis, f. albor, candor, g. oris, m.
witfel. Gypsum, g. si, n.
witten/f.witmaken. Ouidido colore imbuer, albore induere.
wittkens. Candidulus, g. li, m.
witachtigh. Albidus, candidulus, a, um, o.
wit-grauw. Leucophaeus, a, um, o.
witmoes. Athera, g. rz, f.
wit-quispel. Peniculum, g. li, n.
witten-broodt. Panis triticeus.
witten-broodts kindt. Delicatus, m. Al-bz gellinz filius.
wit-bissh. Apua, g. puz, f.
Wit-werker. Abictarius, g. iiii, masc.
wit-wortel. Polygonatum, g. ti, n.
witte-wortel/pren. Pastinaca, z, f.
woeker/onecht beirdigh interest. Foenus, g. noris, n. usura, g. rz, f. compendium, pretium, merces, quibus ex mero mutuo.
woeker een pour cent. Usuræ octonæ centesimæ, octona uncia.
byftigh ten hondert. Usuræ quaternæ centesimæ.
25. ten hondert. Usuræ binæ centesimæ.
20. ten hondert. Usura gemina dextans.
15. ten 100. Usuræ ternæ quincunces.
12. ten 100. Usuræ asses: usura uncia.
11. ten 100. Usuræ decunces.
10. ten 100. Usuræ dextantes, decunces.
9. ten. 100. Usuræ dodrantes.
8. ten hondert. Usuræ besles.

WOE WOL

7. ten 100. Ufurz septuncas.
 6. ten 100. Ufurz semisses.
 4. ten 100. Ufurz trientes.
 2. ten 100. Ufurz sextantes.
 1. ten 100. Ufurz unciz.
 woeker van woeker. Ufurz anatocismus:
 foenas ex foenore: ufurz ufurarium.
 op woeker. Foeneratō, ufurā: foenorc: foeno-
 ri.
 woeker/het woekeren selve. Foeneratio, g.
 onis, f. Foenoria exercitatio, foeneraria
 professio.
 woekeraer. Foenerator, g. onis; ufurarius, g.
 rii, danista, g. siz, mafc.
 woekeren. Foenerari, p. atus, dep. Foenori ex-
 ponere: ad ufuram dare: foenas exercere;
 ufuras; ufugere.
 woekerscj. Ufurarius, foenerarius, foenerati-
 tius, a, um; foenebris, e, g. briis, o.
 woeden. Furere, sine prae. aus sup. inlanire,
 levire, p. ivi, f. itum. Furore agi, rabie
 agitari.
 *t woeden / *t rafen / woedigheyt / woede-
 niffe. Furor, g. roris, m. inlania, vefania, g.
 niz, levitia, g. tiz, rabies, g. bici, f.
 woedende/woedigh/rafende. Furiosus, futi-
 bundus, rabidus, rabiofus, vefanus, infanus,
 a, um, o. Furore, rabie, furis agitatus.
 woel/geraes. Tumultus, g. tūs, m, tumultua-
 tio, onis, preffura, g. rz, f.
 woelen. Tumultuari, p. atus, dep.
 woelen/wercken ende fladen / f. wercken.
 Desudare: Labores improbos subire.
 woensdagh. Dies Mercurii, *Maliis cum Ec-
 clefia*: Feria quarta.
 woest/wuyst/pdel. Vastus, vastatus, desertus, a,
 um, o.
 woestheyt Vastitas, g. tatis, vastitudo, g. di-
 nis, f.
 woestijne/wilderniffe. Solitudo, g. dinis, ere-
 mus, g. mi, f. desertum, g. ti, n.
 Wolachtigh. Lanofus, a, um, o. & f. Wolle.
 Lana, g. z.
 Wolcke. Nubes, g. bis, f. nubilum, g. li, n.
 Wolckken Nubecula, g. lz, f.
 Wolckachtigh. Nubilus, nubilosus, a, um, o.
 Wolf. Lupus, g. pi, m.
 Wolf/sooite van hantker. Phagedana, g.
 nz, f.
 Wolfinne Lupa, g. pz, f.
 Wolfs/ van den Wolf. Lupinus, a, um, o.
 Wolfs-besien. Uva lupina, uva uria.
 Wolfeklauwe. Lycopodium, g. dii, n. herba,
 Wolfsmantel/wolfspels. Rheno, g. nonis;
 m. mastruca, g. cz, f.
 Wolfsmelck. Tithymallus, g. li, m.
 Wolfstanden. Dentes lupini, in equis.
 Wolfswortel. Aconitum, g. ti, n. luparia, g.
 riz, f.

WOL WON WOO

Wolle. Lana, g; nz, f.
 Wolle met de necken. Lana succida.
 Wolle/ban wullen / ban Wolle. Lanens, a,
 um, o.
 Wolle-caarder / Wolle-klopper. Carmina-
 rius, g; rii, carminator, g; ois, m.
 Wolcaardster. Carminaria, g; riz, f.
 Wol-crupdt. Verbascum, g; ci, n.
 Wollwerck / Wullewerck. Lanificium, g.
 cii, n.
 Wollwerkster. Lanifica, g. cz, f.
 Wollweber. Lanarius, g; rii, m. Textoria-
 narius.
 Wolllocke. Floccus, g; ci, m.
 Wonden/quetfure. Vultus, g; neris, n.
 Wonden/f. quetsen. Vulnerare, sauciare, p. avi,
 f. atum r. acc. Vultus infligere r. das. Vul-
 neribus conficere, r. acc.
 ghewond. Saucius, a, um, o.
 Wond-pferken. Specillum, g; li, n.
 Wondfinge. Vulneratio, g; onis, f.
 Wond-crupdt. Solidago, g. ginis, f.
 Wond-mee/ster. Chirurgus, g. gi, m.
 Wond-teken. Cicatrix, g; tris, f.
 Wond-wiecke. Turunda, g; dz, f.
 wonder/ wonderwerck/ wonderbaet. Mi-
 rum, g; ri: miraculum, g; li, n. res mira: res
 miraculosa.
 wonder/ monster. Monstrum, g; stri, n.
 wonderbaet/ wonderlijk. Mirus, mirandus,
 mirificus, a, um; mirabilis, e, g. lis, o.
 wonderbaarlijken / wonderlijken. Mire,
 mirabiliter, admirabiliter, adv. mirum in
 modum, mirandum in modum: mirabilem
 in modum.
 wonderteercken. Ostentum, portentum, g; ti;
 prodigium, g; gii, n.
 woon/wooninge/woon-plaetse/woonste-
 de. Habitatio, commoratio, mansio, g. onis,
 f. habitaculum, g. li; domicilium, g; lii, n.
 sedes, g. dis, f.
 woonaar/ bewoonelijck. Habitabilis, e, g;
 lis, o.
 woonen. Habitare, p. avi. f. atum; incolere,
 p. lui, f. cultum, r. acc. commorari, p. atus,
 f. atum, dep.
 woord. Vox, g. vocis, f. verbum, g; bi, n. di-
 ctio, g. onis, f.
 *t woordt doen/ f. Menfpraak doen. Orare,
 agere causam alicujus: postulare, agere pro
 aliquo.
 *t woordt hoeren. Orare, perorare, p. avi, f.
 atum. Verba tacere.
 *t hooghste woordt hoeren. Prae aliis vendicare
 eloquentiam: reliquos garrulitate obtun-
 dere.
 *t woordt hoor pemanden doen. Causam ali-
 cujus agere.
 woordt/woofe. Symbolum, g; li, n. tessera, g; rz, f.
 woordje

woozden/ur 't Zyn maer woozden. Meta
 verba sunt : inanes nugæ; vani logi.
 woozd/belofte/trouwre. Fides, g. dei. sponſio,
 g: onis, f. promiſſum, ſi, n. (præbere,
 ſyn woozd geben. Fidem dare; aſſenſum
 op u woozd. Tuâ ſide; teſpontore.
 ſyn woozd houden. Fidem ſervare, præſtare.
 liberare, ſtare promiſſis.
 wozen. Fieri, ſio, p. factus, neutro paſſ. effi-
 cior, p. effectus, paſſ. (ehes, f.
 woogh in de keele. Angina, g. nz: ſynache. g.
 woogen/berwoogen. aſſ. Strangulare, ſuffo-
 care, præſocare, p. avi, f. atum, r. acq. ſpiritus
 præcludere: fauces vel guttur obſtringere.
 woogen/herſticken/ paſſ. Strangulari, ſuffo-
 cari, prætorari, p. atus, paſſ.
 woog-peiren. Pyra ſtrangulantiã.
 woogginge. Strangulatio, ſuffocatio, f.
 woym. Vermis, g. mis, m.
 woymken. Vermiculus, g. li, m.
 den woym in de (f.
 lychamen. Lumbricus, g. ci. m. tænia, g. nix,
 kieſen/ al. maepen. Acarus, g. ri. m.
 woymgaerden. Volutra, g: crz, f. convol-
 volus, g. li, m.
 woymen. Cerates, g. ſtz, m.
 graanen. Curculio, g. onis, m.
 boomen. Mida, g. dz, m.
 meilen. Mylœcos, g. ci, m. (tinea, g. nez, f.
 houten/kleederen. Or, Teredo, g. dinis:
 woorens. Galba, g. bz, f.
 den woym upt de neufe trecken. Prov. In-
 cautum fulſarcanis emungere: ex incauto
 arcana elicere.
 woymachtigh/ dat woymen boozt bzenge.
 Verminofus, a, um, o.
 woymachtigh/ bol woymen. Verminofus,
 a, um, o. Scatenvermibus.
 woymen krÿgen. Vermiculati, p. atus, dep.
 verminare, p. avi, f. atum.
 woymſtekingh/ van woymen bedozen.
 Verminofus, carioſus, a, um, o.
 woym-krupdt. Abſinthium, g. thii, n.
 woyp. Jactus, &us, miſſus g. sūs, m.
 woyp van de beefften. Fœtura, g. rz, f.

woypen. Jacere, cio, p. jeci, f. jactum; conſicere,
 cio, p. jeci, f. jectum, reg. acc.
 woypen/geÿſch de beefften. Fœtare, p. avi, f.
 atum. Edere foetum.
 ter aarden woypen. Proſternere, p. ſtravi, f.
 ſtraum, r. acc.
 woypgaren. Striemen, minis, n.
 woypgiffen. Miſſilia, g. lium, n. pl. num.
 woypnet. Funda, g. dz, f. verriculum, g. li, n.
 woypſp. Spiculum, telum, jaculum, g. li, n.
 woypſpiesken. Filum, g. li, n.
 woypſt. Farcimen, g. minis, n.
 woypſtelen. Luſtari, colluſtari, p. atus, dep.
 woypſtele. Luſtator, g. onis, palzſtrita, g. tz, m.
 Paleſtricus pugnator.
 woypſteſinge. Luſta, &z; luſtatio, g. onis, f.
 luſtatus, g. tūs, m.
 woypſtelplaetſe. Palzſtra, g. ſtrz, f.
 woypſtel. Radix, g. dicis, f. (gere.
 woypſtelen. Radicare, p. avi, f. atum: radices a-
 woypſtelachtigh. Radicoſus, a, um, o.
 woypſtelingh. Radicitus, adv. A radice: uſque
 ad radicem: una cum radice.
 woypſel/ ſ. werpel. Verticillus, g. li, m.
 woudt/ ſ. boſch. Silva, vz, f. (ſum.
 wouteren/ ſ. luchen. Succedere, p. ceſſi, f. ceſ-
 woulwe/ Fl. Luteola, g. lz, herba.
 wouwer/ kerkendief. Milvus, g. vi, m.
 wouwer/ hÿber. Vivarium, g. rii, n.
 wozaacke. Vindicta, g. z, f.
 wozaackgierigheyt. Vindictæ cupiditas.
 wozecken. Ulicisci, ultus lum, vindicare, p. avi,
 f. atum.
 woupſch. Temerarius, ludibundus, inconfi-
 deratus, laſcivus, diſſolutus, a, um, o.
 woupſch ſÿn. Laſcivire, p. vivi, f. vitum;
 juvenari, p. atus, dep.
 woupſchigheyt. Laſcivia, g. viz, f.
 woupſchÿgÿck. Temere, laſcive, petulanter,
 inconfiderate, juvenilliter, adv.
 wouplieden. Nos, g. noſtrum, o. pl. n. ab. Ego.
 Z
 Zÿn/ weſen. Eſſe, ſum, p. fui. anom exiſte-
 re, p. exiſti, ſino ſup.
 Zÿnde/ weſende. Exiſtens, g. ſtentis, o.

ONOMASTICUM.

NOMINUM PROPRIORUM, URBIVM, REGIONUM, FLUVIORUM,
 INSULARUM, MONTIVM, ET POPULORUM
 MAXIME CELEBRATORUM.

Fluviorum nomina aſterisco * prænotata ſunt.

A * vel Aade. Ada vel Aada, g. dz, m.
 * Mar. Arola, g. lz, vel Ataris, g. ris, m.
 Abbeville. Abbatis-villa, g. lz, f.
 t3uz30. Samanium, g. nii, n.
 t3uz33ers. Samnites, g. tum, m. pl. num.
 sardien. Acarnania, g. nix, f.

Acarniers. Acarnanes, g. num, m. pl. num.
 Achaien. Achæia, g. z, f.
 Ackſel. Axella, g. lz, f.
 Aalſt. Aloſtum, g. ſii, n.
 Ardenbozgh. Ardenburgum, g. gi, n. Gzopolo-
 lis, g. lis, f.

A.
Marschat. *Ayellacum*, g. ci; *Asiscorum*, g. ti, n.
Math. *Athz*, g. tharum, f. *Esqui & Esqui*, g.
luquum, m. pl. num.
Mfrica. *Africa*, g. cz; *Lybia*, g. biz, f.
Miticaan. *Afer*, tra, frum; *Africanus*, a, um, o.
Lybs, g. bis, m. *Lybista*, g. iz, f.
Mischstadt. *Aureatum*, g. ti, n.
Wine. *Azona*, g. nz, m.
Mit. *Aquz Sextiz*, *Aquz*, g. aquarum, f. pl. n.
Mhen. *Aquisgranum*, g. ni, n. *Aquz*, g. quarum,
 f. *Vetera*, g. rum, n. pl. num.
Mbanien. *Albania*, g. piz, f. *Episus*, g. ri, m.
Mbanonjs. *Epitota vel Epitotes*, g. iz, m.
Mcala. *Complutum*, g. ti, n.
Mcamara. *Norba Czlarca*.
Mkunaar. *Almeria*, *Alcamaria*, g. riz, f.
Mlenson. *Alenonium*, g. nii, n. (piz, f.
Mleppo. *Alepum*, g. pi, n. *Alapia vel Alapia*, g.
Mlgaaben. *Algarbia*, g. biz, f. (dz colonia.
Mlgiers. *Algeria*, g. riz, f. *Algerium*, g. ri, n. *Sal-*
Mlicante. *Illice*, g. ces, f. *illicen*, g. cenis, n.
Mlier. *Flaver*, g. veris, m.
Mlobjogers. *Allobroges*, g. gum, m. pl. num.
Mlmesoe. *Almelo*, g. z, f.
Mlpen. *Alpes*, g. pium, m. pl. num.
Ml. Auz. g. tz; *Alutius*, g. ti, m.
Mltosz. *Altorsuin*, g. si, n. *Ulmania*, niz, f.
Mmbergh. *Amberga*, g. gz, f.
Mmboise. *Ambofia*, iz, f.
Mmbun. *Ambrodunum*, *Ebrodunum*, g. ni, n.
Mmerica. *America*, z, f.
Mnersfojt. *Amerisfurtum*, g. ti, n. *Amerfordia*.
Mmieus. *Ambianum*, g. i, n.
Mmstel. *Amstela*, g. iz, m.
Mmsterdajn. *Amstelodamum*, *Amstelreda-*
umum, *Amstelzdamum*, g. mi, n.
Mncone. *Ancona*, g. nz, f.
Mndalustien. *Batica*, g. cz; *Turdetania*, g. niz, f.
Mndalustier. *Batici*, g. corum; *Turdetani*, g.
 norum, m. pl. num.
Mndernach. *Antennacum*, g. ci, n.
Mndzinapel. *Harianopolis*, g. lis, f.
Mngers. *Andegavi*, *Andecavi*, g. vorum. *And-*
es, g. dium, m. pl. n. *Juliomagum*, g. gi, n.
Mngebin. *Andegavus*, g. vi. *Andinus*, g. ni, m.
Mngiers/f. *Mngers*. *Andes*, ium, m.
Mngolefure. *Aginnon*, g. onis, m. *Angolism*,
 g. mz, f.
Mnjoy. *Andes*, ium, m. pl. num.
Mntipo. *Antipolis*, g. lis, f.
Mntiochien. *Plures sunt sc:* in *Syrten*. *Antio-*
chia Daphnenfis, olim *Antigonis nunc*.
Theopolis, g. lis, f.
 in *M Medien*. *Antiochia Margiana*, olim,
Alexandria, nunc. *Seleucia*, g. ciz, f.
 in *Cicilien* of *Pesidien*. *Antiochia Pifi-*
die nunc: *Czlarca Colonia & Asia minor*
 in *Carien*. *Aracas*, g. ci, f.
 in *Mesopotamien*. *Antiochia Mygdonia*
 g. hi, f. *Nilibis*, g. his, f.

A. B.
 in *Comagenen*. *Antiochia Comagena*,
Mntwerpen. *Antverpia*, g. piz, f.
Mquiranien. *Aquirania*, g. niz, f.
Mtabec. *Arabs*, g. rabia, c.
Mtabten. *Arabia*, g. biz, f.
Mtchipelago/f. *See*. *Archipelagus*, g. i, m.
Mrdenbozgh. *Ardenburgum*, g. i, n.
Mrdenneu. *Arduenna*, g. nz, f.
Mrien. *Aria*, g. riz, f.
Mries. *Arelatum*, g. ti, n. *Arelate*, g. tes, f.
Mrennentien. *Armenia*, g. niz, f.
Mrententiers. *Armenterium*, g. ri, n.
Mrmuphen. *Arnemuda*, g. dz, f.
Mrnheim. *Arenacum*, g. ci, n. (piz, f.
Mrtagon. *Tarracona*, g. nz, f. *Arragania*, g.
Mrtas/f. *Mtrecht*. *Atrebatum*, g. i, n.
Mrtagonnois. *Tarraconensis*, g. lis c. (iz, f.
Mrtols. *Atrebatas*, g. tium, m. pl. num. *Artacia*, g.
Mrtosfers. *Atrebatas*, g. tum, vel tium, *Atte-*
si, g. forum, m. pl. num.
Mrtzn. *Xilia*, g. liz, f. (gum, g. gi, n.
Mschendozgh. *Asciburgium*, g. gii; *Astybur-*
Mschersleben. *Ascania*, g. niz, f.
Mstien. *Aza*, g. iz, f.
Mspereu. *Aspera*, g. rz, f.
Msticien. *Assyria*, g. z, f.
Mthyen. *Athenz*, g. arum, f.
Mthyenclandr. *Attica*, g. cz, f.
Mtrecht. *Atrebatum*, g. ti. *Regiacum*, g. ci, n.
Mhennes. *Avennz*, g. narum, f. pl. num.
Mberne. *Avernia*, g. niz, f. *Arzeni*, g. norum.
 m. pl. num.
Muspurgh. *Augusta Vindelicorum*.
Mughst. *Augusta Rauracorum*.
Mubinien. *Avenio*, g. onis, f.
Mulfun. *Augustodunum*, g. m, n.
Mur. *Augusta Auciorum*.
Mrel. *Axella*, g. z, f.

B.
Baar. *Abnoba*, g. bz, f.
Babel. *Babylon*, g. lonis, f.
Babylonien. *Babylonia*, g. niz, f.
Bacharach. *Arz Bacchi*.
Baden. *Therma Helveticorum*.
Bajonnet. *Aquz Augustz*. (g. ri, n.
Bamberg. *Bamberg*, g. gz, f. *Granionarium*,
Bar. *Barrum*, g. ri, n.
Barbanfon. *Barbanfonia*, g. niz, f.
Barbarpen. *Mauritania*, g. niz, f. *Africa*, z, f.
Bardwijck. *Bardovicum*, g. ci, n.
Barfeloue. *Barcino*, *Barcinon*, g. onis, f.
Barfelberg. *Appenninus*, g. ni, m.
Basel. *Basilea*, g. lez, f.
Bastonarh. *Bastonaum*, g. ci, n.
Batenbozgh. *Batenburgum*, g. gi, n.
Babap. *Bavacum*, *Bagacum*, g. ci,
Beane/beatune. *Belnz*, g. narum, f. pl. num.
Bibraete, g. tes, f.
Beate. *Beaves*, g. num, f. pl. num.
Beaumont.

Beaumont. Bellus-mōni, g. mōntis, m.
Beauvais. Bellovacum, g. ci, n.
Belgraadt / f. Spiecksch Weissenborgh.
 Belgradum, g. di, n. Alba Graeca.
Belle. Belliolium, Belgiolium, li, n.
Benevent. Beneventum, g. ti, n. (g. ti, n.)
Bentheim. Benthemum, g. mi; Tubantium,
Bergen-Benedictus. Montes Hannomiz.
Bergen op Zoom. Bergz, g. garum. f. pl.
num. Bergozomium, g. mii, n.
Beringen. Beringa, g. gz, f.
Bergh epck. Tiberiacum, g. ci; n.
Berlijn. Berolinum, i, n. Colonia ad Sprzam.
Bern in Switserlant. Berna, g. nz, f.
Bern in Italien. Verona, g. nz, f.
Bernardis-bergh. Alpes Paninz.
Berrp. Biturigum, g. gi, n. (onis, f.)
Besanson. Vesontium, g. tii, n. Vesontio, g.
Bethune. Bethuna, g. nz, f.
Betulae. Batavia, g. viz, f.
Beberwijck. Bevvicum, g. ci, n.
Beprlandt. Bavaria, g. riz, f. Noricum, g. ci, n.
Bepersche. Bavari, g. rorum, m. pl. *num.*
Bier-blesdt. Ber-fictum, g. ti, n.
Bineh. Binchium, g. chii, n.
Bingen. Bingium, g. gii, n.
Bisanson. Vesontium, g. tii, n.
Biscain. Cantaber, g. bri, m.
Biscapen. Cantabria, g. briz, f.
Blois. Blāsa, g. lz, f. (berga, g. gz, f.)
Blankenberg. Leucorium, g. tii, n. Bianco-
Boertel. Boxella, g. lz, f.
Bodenhupsen. Astusa, g. lz, f.
Bohemen. Bohemia, g. miz, f.
Boheimer-wald. Gabretasylva: Luna sylva.
Bolonien in Italien. Bolonia, g. niz, f.
Bolonien in Itardijen. Bolonia, g. niz, f.
 Gessoriacum, g. ci, n.
Boumel. Bomela, g. lz, f. Bomelium, g. lli, n.
Bouneker-welt. Bomela inula.
Bou. Bonna, g. nz, f.
Bout. Hippon, g. ponis, f.
Bouppart. Bodobriga, gz, f.
Boubonnois. Boii, g. Bojorum, m. pl. *num.*
Bouvoogh. Borgurgus, g. gi, f.
Boudeaur. Burdegala, g. lz, f.
Bougondien. Burgundia, g. diz, f.
Bougondiets. Sequani, g. norum, burgundi, g.
 dorum, & Burgundiones, g. num, m. pl. *num.*
Bourges. Bituricum, g. ci; biturgium, g. gi, n.
Babandt. Brabantia, g. tiz, f.
Babander. Brabantus, g. ti, m.
Baine. Bibrax, g. bradis, f.
Bandenborgh. Brenneburgum, g. gi, n.
 Brennopolis, g. lis, f.
Bandenburgh. Brandeburgia, g. giz, f.
Beda. Breda, g. dz, f.
Begants. Bregantia, g. z, f.
Bijne. Medocus, g. ci, m.
Bijne. Btoma, g. miz, f. urbs,

Brenner. Alpz Pyrenz.
Brerantien. Britania, g. niz; Armonica, g. icz,
 f. Hermonia, g. niz, f.
**Britantien / groot Britantien / begrypende
 Engelant en Schotlant.** Magna Britan-
 nia.
Breque. Brennia, g. hiz, f.
Briantson. Brigantium, g. tii, n.
Briel. Brila, g. lz, f.
Briescanw. Brisgavia, g. viz, f.
Brisack. Brilacum, g. ci, n.
Bronckhojst. Bronchorium, g. fii, n.
Brouwers-haben. Briuershavta, g. viz, f.
Brugge. Brugz, g. garum, f. pl. *num.*
Brussel. Brixollz, g. larum, f. pl. *num.* (lis, f.)
Brunswyck. Brunsvica, g. cz; brunopolis, g.
Buda. f. Offen. Buda, z, f. Salinum, g. i, n.
Bulson. Boliouum, g. nii, n.
Buren. Bura, Ebura, g. rz, f. (gi, n.)
Burges. Auguobriga, g. gz, f. burgium, g.
 e.

Cadfant. Cassandria, g. driz, f.
Caan. Cadomum, g. i, n.
Caors. Cadurci, g. corum, m. pl. *num.* (pl. n.)
Calcar. Calcaria, z, f. Calcisci, g. corum, m.
Calenberg. Cecius, g. cii, m. (noortus
Cales. Caletum, g. ti, n. Iccius portus. Motinus
Calisnalls. Cades, g. dium, f. pl. *num.*
Camberp. Camberium, g. rii, n.
Cambreis/ Camersp. Cameracēsum, g. fii;
 n. Ager Cameracēsis. (na, g. nz, f.)
Camerijck. Cameracum, g. ci, n. Samarobri-
Campn. Rugium, g. ii, n. Oppidum ad ostium
 viadri.
Campen. Campi, g. porum, m. pl. *num.*
Camp-breit. Campoveria, g. riz, f.
Can/ Caan. Cadomum, g. mi, n.
Candien. Candia, g. diz; Creta, g. tz, f.
Cantelberp. Cantuaria, g. riz, f.
Cappadorien. Cappadocia, g. ciz, f.
Cappadorfer. Cappadoc, g. docis, m.
Caprijck. Caprica, g. cz, f.
Carlemont. Carolomontium, g. tii, n.
Cernis/ f. Kernten. Carinthia, g. z, f.
Carpathen. Carpatas, g. tri, f.
Carpentras. Carpentoract, g. Acc, f.
Cartage. Carthago, g. giais, f. (orum, m.)
Cassel in Hessen. Cassilium, g. lli, n. Casseli;
Cassel in Vlaanderen. Cassilectum, g. ti,
 m. Castellum Morinorum.
Castillen. Castilia,, g. liz: Celtiberia, g. riz,
 f. Castella regnum. (pl. *num.*)
Castren. Castrenses, Cordenses, g. furr, m.
Caratonten. Cossetania, g. niz, f.
Catap. Scrica, g. cz, f.
Cats. Catium, g. tii, n. (pl. *num.*)
Catseneibogte. Catimeliboci, g. corum, m.
Catwijck. Cattovicus, g. ci, m.
Cel. Cella, z, f.

Ceulen/ Colen. Colonia Agrippina.
 Ceulenaars. Ubii, orum, m.
 Chalons op de Sone. Cabillonum, Cabellinum, g. ni, n.
 Chalons op de Maarne. Catalaunum, g. ni, n.
 Champagnen in Italien. Latium, g. tii, n.
 Champagnen in Djanckryck. Campania, g. niz, f.
 Chartres. Carnotum *vel* Carnutum, g. ti, n.
 Chio/ Dio. Chius, g. chii, f.
 Chur. Curia, g. z, f.
 Ciccien. Cilicia, g. ciz, f.
 Cipers. Cyprus, g. pri, f.
 Clebe. Clivia, g. viz, f. Cliviopolis, g. is, f.
 Coblents. Confluentia, g. tiz, f.
 Cotthersberg. Pharettius mons.
 Colen. Colonia Agrippina.
 Colenaar. Ubii, g. bii, n. Agrippinas, atis, m.
 Comines. Cominium, g. nii, n.
 Coninge. Convenz, g. narum, f. *pl. num.*
 Compaigne. Compendium, g. dii, n.
 Composelle. Brigantium, g. tii, n. Compostella, g. iz, f.
 Conde. Conderum, Condatum, g. ti, n.
 Conftans. Cannodurum, i, n. *vulgo* Conftantia, g. z, f.
 Coningsbergh. Regiomontium, g. ti, n.
 Conftantinopel. Conftantinopolis, g. lis, Byzantium, g. tii, n.
 Coppenhaven. Codania, Hafnia, g. niz, f.
 Corbege. Corbeja, g. z, f.
 Corduba. Corduba, z, f.
 Corfu. Corcyra, g. iz, f.
 Corfick. Corfica, g. cz, f.
 Corryck. Corracum, Corteriacum, g. ci, n. *ortracenfes, g. lium; Centrones, g. num. m.*
 Coborden. Covardia, g. z, f. *(pl. num.)*
 Cracauw. Cracovia, g. viz, f.
 Cranenbozgh. Geranopygium, g. gii, n. Craneburgum, g. gi, n.
 Creta/ f. Candien. Creta, g. z, f. (g. tiz, f.)
 Croatien. Liburnia, Slavonia, g. niz, Croatia.
 Cuftrijn. Cuftrinum, g. i, n.
 Cuienbozgh. Culenburgum, g. gi, n.

D.

Dalem. Dalemum, g. mi, n.
 Dalmatien. Dalmatia, g. tiz, f.
 Dammne. Dammona, g. z, f.
 Dantfich. Gedanum, g. ni, Dantiscum, g. ci, n.
 Delfinaat. Gallia Narbonenfis.
 Delft. Delphi, g. phorum, m. *pl. num.*
 Denemack. Dania, g. niz, f. Cimbrica chersonesus. (dz, f. o.)
 Denramonde/ Bermonde. Tenenamunda, g.
 Deventer. Daventria, g. triz, f.
 Deuren by Colen. Marcodurum, g. ri, n.
 Depnfe. Donis, g. iz, f.
 Diepe. Depa, g. pz, f.
 Diefe. Diela, *fl. m.*

Dieff. Diefhemiam, g. nii, n. (villa)
 Dietenhoven. Divodurum, g. ri, n. Theonis
 Digeon/ Dion. Divio, g. onis, f.
 Dillingen. Dilinga, g. gē, f.
 Dinant. Dionantum, g. ti, n.
 Dirmupde. Dismuda, g. dz, f.
 Dockem. Docquemum, g. mi, n.
 Doeberen. Dorovernia, g. niz, f.
 Dole. Dola, g. iz, f.
 *Done. Tannis, g. nis, m.
 *Donauwe. Danubius, g. bii, m. *iber, tri, ut.*
 Doznick. Tornacum, g. oi, n.
 Dozdracht/ Dozt. Dordracum, g. ci, n.
 Dozdtmond. Tremonia, g. z, f.
 Douap. Duacum, g. ci, n.
 *Dzab. Dravus, g. vi, m.
 Drefden. Drefda, g. z, f.
 Driel. Driela, z, f.
 *Dub. Dubis, g. bis; Dubius, g. bii, m.
 Duerfede. Batavodurum, g. ri, n.
 Düringe. Thuringia, g. giz, f.
 Düringer-woudt. Silva Hercydia.
 Dürmegen. Duromagus, g. gi, f.
 Durlach. Durlacum, g. ci, n. Budoris, g. is, f.
 Duinkerken. Dunokera *vel* Dunkera, g. cz, f.
 Dupesbergh. Teutoburgum, g. i, n.
 Dupesbozgh. Diöpurium, g. gi, n. l
 Duitfch by Ceulen. Tuicium, g. ti, n.
 Duitfchland. Germania, Alemanla, g. niz, f.
 Duffeldozp. Duffeldorpium, g. ii, m.
 Dupbelant. Duvelandia.

E.

E Dam. Edamum, g. mi, n.
 *Eder. Edera, g. iz, f.
 Eckerto. Eclonia, g. niz, f.
 Egypten. Aegyptus, g. ti, f.
 *Elbe. Albia, g. bis, m.
 Elbingen. Elbinga, g. z, f.
 Elfas/ Elfaten. Alata, g. tiz, f.
 Embden. Embda, g. dz, f.
 Emmerick. Embria, g. cz, f.
 *Ems. Amafis, g. sis, m.
 Enchede. Encheda, z, f.
 Enchupfen. Enchufa, g. iz; *Möncoa, g. cz, f.*
 Endoven. Endovia, g. viz, f.
 Engelandt. Britannia, g. niz; Anglia, g. liz, f. *hinc. Anglus, g. gii; Brito, g. tonis, m.*
 Engien. Angia, g. giz, f.
 Erckelens. Herculana, g. nz, f.
 Erfort. Erfordia, g. diz, f.
 Effen. Effendia, g. z, f.
 Europen. Europa, g. pz, f.
 Errefter. Ifca, g. cz, f.
 Eppdoden/ f. Endoven. Endovia, f.

F.

Ferrare. Ferraria, g. niz, f.
 Fichtelbergh. Piniter mons.
 Finladt. Scandia, g. diz, f.
 Florencie. Florentia, g. tiz, f.

Franker. Franckera, g. rz, f. (Orientalis.
 Franckenlandt. Franconia, g. niz, f. Francia
 Franckemondt. Francimons. g. montis, m.
 Franckfozt. Francofurtum, g. ti, n.
 Fribozgh. Friburghum, g. gi, n.
 Frioul. Forum Julii, Carinthia.
 Fulda. Fulda, g. z, f.
 Fuffen. Abuliacum, g. ci, n.

G.

Galliffien. Galæcia, g. ciz, f.
 Garonne. Garumna, Fl. Gall. m.
 Gasconien. Gallia Aquitana.
 Gasconnois. Vasco, g. conis, m.
 Geertrudenberggh. Gertrudimons, g. mon-
 tis, m. Montes S. Gertrudis.
 Geertsberge. Gerardimons, g. montis, m.
 Geile. Gela, Ghela, g. lz, f.
 Geidenaken. Geldenacum, g. ci, n.
 Geider/Geidze/Geire. Gelria, g. riz, f.
 Geiderfche. Sicambri, rorum, Geldnienses.
 Gembloers. Gemblacum, g. ci, n.
 Gemert. Gemertium, ii, n. Ubi Equitum Teu-
 tonicorum insignis domus, vulgo commen-
 daria.
 Gendt. Ganda, g. dz, f. Gandavum, g. vi, m.
 Genebe. Geneva, g. vz, Gebenna, z, f.
 Geneverlandt. Liguria, g. riz, f.
 Gennep. Genapum, g. pi, n.
 Genua. Genus, g. nuz, f.
 Gerbliet. Gerovletum, g. ti, n.
 Giffel. Giffela, g. z, f.
 Glaron. Glarona, g. z, f.
 Goch. Gocha, g. chz, f.
 Goeree. Goreda, dz, f.
 Goes. Gufa, g. fz, f.
 Gozcum. Gorcomium, g. mii, n.
 Gothard. Alpes Adulz.
 Goude. Gouda, g. dz, f.
 Gzaan. Strigonium, g. ii, n.
 Gzaanate. Granata, g. tz, f.
 Gzabe. Gravia, g. z, f.
 Gzaeben-Waegz/f. Waegz. Haga Comitiss.
 Gzabefandt. Gravelanda, g. dz, f.
 Gzenobel. Gratianopolis, g. lis, f.
 Gzaatz. Grecium, g. ii, n.
 Gzebelingen. Gravelinga, g. gz, f.
 Gziehenlant. Græcia, g. ciz; Hellas, g. ladia, f.
 Gziecks-wpffenbozgh. Belgradum, g. di, n.
 Alba Græca.
 Gzimbbergen. Grimberga, g. gz, f.
 Gzoeningen. Groninga, g. gz, f.
 Gzoenlandt. Scandia, g. diz, f.
 Gzol. Grolla, g. z, f.
 Gulck/f. Julick. Juliacum, g. ci, m.
 Gulchets. Menapii, Juliacenses.

H.

(z, f.)

Hagenbutwe. Hagenoa, g. noz, f. Hanovia
 Hage. Haga, g. gz, f.
 Halberftadt. Halberftadium, g. dii, n.

Halle. Hallæ, g. larum, f. pl. num.
 Hamt. Hammona, g. z, f.
 Hamburgh. Hamburgum, g. gi, n.
 Hanen. Aquicinædum, g. di, n.
 Hannover. Hannovera, g. z, f.
 Hannupt. Hannutum, g. ti, n.
 Harderwprck. Hardervicum, g. ci, f.
 Harlebeke. Arlebeke, g. kz, f.
 Harlem. Harlemium, g. mii, n.
 Harlingen. Arlinga, g. gz, f.
 Haffelt. Haffelctum, g. ti, n.
 Hechelberggh. Hecla, g. clz, m. (ii, n.)
 Helmondt. Helmondia, g. dz, f. Helmontium,
 Henegoutwe. Hannonia, g. niz, f.
 Herentals. Herentalium, g. lii, n.
 Herftal. Harftalium, g. lii, n.
 Hertogenbofch. Silva-ducis, g. z, f. Busco-
 ducum, g. ci, n. Ducis sylvia, g. viz, f.
 Hertogenrade. Rhodia ducis f.
 Hefdin. Hefdinum, g. ni, n.
 Hefsen. Haffia, g. z, f.
 Huchelov. Huclonium, g. nii, n.
 Heufden. Heufda, z, f. (gz, f.)
 Heppelberggh. Budoris, g. tis; Heidelberga, g.
 Hildefheym. Alcingium, g. gii, Hildefium,
 Hoepz. Huium, g. Huij, n. (g. lii, n.)
 Hollandt. Baravia, g. viz, Hollandia, g. diz, f.
 Holfteyn. Holfatia, g. tiz, f. (ii, n.)
 Hondfchote/Wondfchote. Honofchotum, g.
 Honfleur. Julibona, g. nz, f.
 Hongaryen. Hungaria, g. riz, f.
 Hooghftreten. Hogeftrata, g. tz, f.
 Horne. Horna, g. nz, f.
 Heukelm. Hecla, g. clz, f.
 Hulft. Hultum, g. stri, n.

I.

Iena. Jena, g. nz, f.
 Ierufalein. Hierofoloma, g. mz, f.
 Indien. India, g. diz, f.
 Ingelheym. Noviomagus, g. gi, f.
 Ingolftadt. Ingolftadium, g. dii, f.
 Inffpreuk. Oenopontium, g. tii, n.
 Joodfchlandt. Judza, g. dzz, f.
 Jozck. Eboracum, g. ci, n.
 Ielwunde. Ielmunda, g. dz, f.
 Ieffelptn. Iclostenium, g. nii, n.
 Iperen. Hypra, g. prz; Iperz, g. razum, f. pl. n.
 Irlandt. Hybernia, g. niz, f.
 Iflandt. Iflandia, g. diz, f.
 Italien. Italia, g. liz; olim Aufonia, g. niz, f.

K.

Kepfers-weird. Colonia Trajana, (dria, f.)
 Kempen. Campina, g. niz; Torandria, g.
 Kennemerlandt. Kennemaria, g. riz, f.
 Kernten. Carinthia, g. thiz; Carniola, g. lz,
 Koningsbergen. Regiomontium, ii, n.

L.

Lack by Cofsen. Acronius lacus.
 Lack by Genebe. Lemanus lacus.

Lack

L. M.

Laack by Zurich. Lacus Tigurinus.
*** Laac.** Ligeris, g. ris, m.
Lancaster. Mediolanium, g. nii, n.
Landrechjes. Landrechium, g. chii, n.
Languedok. Gallia Narbonensis *vel* Braccata.
Langres. Longonica, g. cz, f.
Lanon. Lanota, g. iz, f.
Lanon. Laudunum, g. ni, n.
Lansnitz. Lusatia, g. tiz, f.
Leenwaerden. Léovarda, g. dz, f.
Lembcke. Lembeca, g. cz, f.
Lens. Lendium, g. dii. Nimracum, g. ci.
Leuse. Lusa, g. iz, f.
Lepden. Lugdunum Batavorum. Leida, z, f.
Liere. Lira, g. iz, f.
Liesveldt. Lisveldia, g. dlz, f.
Lijfflandt. Livonia, g. niz, f.
Lillers. Lilerium, g. si, n.
Lillo. Lilloa arx.
Limbozgh. Limburgum, g. gi, n.
Limosis. Limovicum, g. ci, n.
Lincolne. Liacolinia, g. niz, f.
Lingen. Linga, g. z, f.
Lints. Aredata, g. datz, f.
Lions. Lugdunum, g. ni, n.
*** Lippe.** Lupia, g. piz, m.
Leipzigh. Lipsia, g. z, f.
Lipstadt. Lippia, g. z, f.
Lisdonen. Ullisipo, g. ponis, f.
Littanwe. Lithuania, g. niz, f.
*** Loice.** Ligeris, g. ris, m.
Lombardien. Lonobardia, g. diz, f.
Londen. Londinium, g. ni, n.
Loog. Loa, g. Loz, f.
Lion *vel* loen. Comitatus Loffensis *see* L^o.
Liberno. Liburnus, portus Tuscorum.
Lorepnen. Lotharingia, g. gix, f.
Lofane. Laufanua, g. nz, f.
Loben. Lovanium, g. nih, n.
Luberk. Lubeca, g. cz, f.
Lucerne. Lucerna, g. nz, f.
Lunebozgh. Luneburgum, g. i, n.
Lutfenbozgh / Aurenbozgh. Augusta Viro-
 manduorum.

M.

Mabenge. Malbodium, g. dii, n.
Madrid. Madritum, g. ti, n.
Maagden-bozgh. Magdeburgum, g. gi, n.
Parthenopolis, g. is, f.
*** Maase.** Mosa, g. sz, m.
Maasfeh. Meiacum, g. ci, n.
Maasstricht. Traiectum ad mosam.
Maasorca en Minorra. Insulae Baleares.
Malta. Melite, g. Melites, f.
Maan-eplandt. Mona, z, Angliæ Insula.
Mans. Cenomanum, g. ai, n.
Mans-velt. Mansfeldia, g. diz, f.

M. N.

Mantue. Mantua, g. tuz, f.
Marborgh. Marpurum, g. gi, n.
Marienbozgh. Mariz-burgum, g. gi, n.
Marne. Martona, *Fl. Gall.* m.
Marck. Marchia, g. chiz, f.
Marfrille. Masilia, g. liz, f.
Masieres. Masericum, g. ci, n.
Maux. Meldæ, g. datum, *pl. num.*
Mecha. Mecha, g. chz, f.
Meckelen. Mechlina, g. niz, f.
Medenblick. Medenblicum, g. ci, n.
Meenen. Menia, g. nz; *vel* Meninx, g. narum, *f. pl. num.*
Meeren. Moravia, g. z, f.
Mege. Megea, g. z; Megalopolis, g. lis, f.
Melun. Melodunum, g. ni, n.
Mentz. Moguntia, g. tiz, f.
Meffine. Meffena, g. nz, f.
Metz. Augusta Medionatricum; Metz, g. tarum, *f. pl. num.*
Middelborgh. Metelliburgum, g. gi, n.
Minden. Minda, g. z, f.
*** Min.** Moenus, g. ni, m.
Mijssen. Misnia, g. niz, f.
Milanen. Mediolanum, g. ni, n.
Miodena. Mutina, g. nz, f.
Moers. Meuria, g. z, f.
Moefel. Mosella, g. iz, f.
Mommedi. Mommedium, g. dii, n.
Montfort. Montfortium, g. ti, n.
Montpellier. Mons Pessulanus.
Monstreul. Mons regius.
Moorenlandt. Æthiopia, g. piz, f.
Moscobien. Molcovia, g. viz, f.
Mullem. Mulhemium, g. ii, n.
Munchen. Monachium, g. chii, m.
Munster. Monasterium, g. ri, n.
Mupden. Muda, g. dz, f.

N.

Nament. Namurcum, g. ci, n.
Namen. Namurcum, g. ci, n.
Naarden. Nardenum, g. ni, n.
Nancy. Nanceium, g. cei, n.
Nantes. Nannetes, g. tis, g. Condivincum, i, n.
Napels. Neapolis, g. lis, f.
Narbonne. Narbo, g. bonis, m.
Nabarre. Navarra, g. rz, f.
*** Necker.** Neccarus, g. ri, m.
Nederlandt. Belgium, g. gii, n. Belgica, g. z, f.
Nederlandt. Belgia, g. z, m.
Neupoozt. Neoportum, g. ti, n.
Neunegen. Neomagum, g. gi, m.
Nivelle. Nivella, g. iz, f.
Neurlingen. Ara Flavia.
Norenbergh. Norimberga, g. gz, f.
Normandien. Normandia, g. diz, f.
Notwegen. Norvegia, g. gix, f.
Nopen. Noviodunum, g. i, n.
Nups. Noyshum, g. si, n.

O. Orens

Ober-Top. Roda S. Odr.
Oder. Odera, g. rz. m.
Oirs. Oirla, g. z. f.
Orschot. Orschotum, g. ti. n.
Ostbozgh. Ostburgum, g. gi. n.
Osternryck. Austria, g. striz, f.
Ostergout. Ostergoa, g. goz, f.
Ostertoyck. Austrovicus, g. ci. m.
Ostblyeslandt. Frisia Orientalis.
Oppenheym. Bancona, g. nz, f.
Orangis. Auriacum, g. ci, n.
Oyliens. Aurelia, g. liz, f.
Os. Ossa, g. z. f.
Ossenbuzgh. Ossenbrugga, g. z. f.
Otmarisen. Otmaria, g. z. f.
Oudenaarde. Aldenardum, g. di. n.
Oudewater. Aquz veteres.
Overyffel. Transilvania, g. niz, f.
Orfort. Oxonia, g. niz, f.

P.

Paderborne. Paderborna, g. nz, f.
Padug. Patavium, g. vii. n.
Palermé. Panormus, g. mi, f.
Paltz. Palatinatus, g. tds. m.
Pampelona. Pampelona, g. nz, f.
Parys. Parisii, g. siorum, m. pl. n. Lutetia, z. f.
Parma. Parma, g. mz, f.
Passauw. Patavia, g. viz, f.
Pabie. Ticinum, g. ni, n.
Perone. Perona, g. nz, f.
Peru. Peruvia, g. viz, f.
Pervies. Perviacum, g. ci, n.
Philippeville. Philippopolis, g. lis, f.
Picardbyen. Picardia, g. diz, f.
Piedmont. Pedemontium, g. tij, n.
Placentie. Placentia, g. tiz, f.
Po. Pados, g. di, m.
Poeltie. Apulia, g. liz, f.
Poeltiers. Pectavium, g. vii, m.
Polen. Polonia, g. niz, f.
Pommeren. Pommerania, g. niz, f.
Poutramonsson. Mussipontium, g. tij, n.
Pontoise. Pontifara, g. rz, f.
Poperingen. Poperinga, g. gz, f. (cus.)
Portugal. Lusitania, g. niz, f. Porticus Galli.
Prage. Praga, g. gz, f.
Presbozgh. Polonium, g. nii, n.
Preslan. Urasinavia, g. viz, f.
Probencen. Provincia, g. ciz, f.
Pruissen. Borussia, g. siz, f.
Purmerende. Pusermeria, g. niz, f.

Q.

Quesnop. Querquetum, g. ti, n.
Rabe. Javarinum, g. ni, n.
Rabenne. Ravenna, g. nz, f.
Ravesteyn. Ravestenum, g. nil, n.
Rees. Rees, g. z, f.
Regensbozgh. Ratisbona, g. nz, f.

Redel. Revlia, g. z, f.
Rentp. Rentiacum, g. ci, n.
Rhenn. Rhemes, g. mis, f.
Rijms. Rhemi, g. morum, m. pl. *numf.*
Rypelandt. Ambivatiti, g. torum, m. pl. *num.*
Riga. Riga Livonia.
Rijn. Rhenus, g. ni, m.
Rijffel. Insulz, g. larum, f. Lila, g. lz, f.
Rochelle. Rupellz, p. arum, f.
Rouaan. Rotomagum, g. gi, n.
Rousselaar. Rossellaria, g. tiz, f. *Tallpauca*
Romerwaert. Romerovala, g. lz, f.
Rone. Rhodanus, g. ni, n.
Ronse. Rencsa, g. iz, f. *Ronca*
Rosmen. Roma, g. mz, f.
Roosendaat. Roizvallis, g. lis, f.
Rosselle. Ruppellz, g. larum, f.
Rostock. Rhodopolis, g. lis, f. RoRochoium, g. ii, n.
Rotterdam. Rotterdamum, g. mi, n.
Rumst. Rumefta, g. siz, f.
Rupelmonde. Rupilzunda, g. dz, f.
Ruremonde. Ruremunda, g. dz, f.
Rupffen. Ruffia, g. siz, Rutgenia, g. niz.

S.

Sachsen. Saxonia, g. niz, f.
Sachfenaar. Saxo, onis, f.
Saale. Sala, g. lz, m.
Salamanca. Salmantica, g. cz, f.
Salsbozgh. Javavia, g. viz, f.
Santen. Vetera Castra. Colonia Trajana, vulg. Sancti, orum.
Saragoffe. Caesar Augusta, g. siz.
Sabopen. Sabaudia, g. diz, f.
Schelde. Scaldis, g. dis, m.
Schiedam. Schiedamum, g. mi, n.
Schoonhoven. Shonhovia, g. viz, f.
Schotlandt. Scotia, g. tiz, f.
Sedan. Sedanum, g. i. n.
Seelandt. Selandia, g. diz.
Senlis. Silvanetum, g. ti, n.
Sebenbergen. Transilvania, g. niz, f.
Sichem. Sichez, g. marum, f. pl. *num.*
Sicillen. Sicilia, liz, f.
Silefen. Silesia, g. siz, f.
Sicchezee. Zinzza, g. zzz, f.
Sijpe. Zipa, g. pz, f.
Simay. Simacum, g. ci, n.
Sint Amant. Fanum Amandi.
S. Gillis. Heraclea, g. lez, f.
S. Geleyn. Fanum Gubeni.
S. Hubert. Fanum Huberti.
S. Omer. Fanum Andomari.
S. Quintin. Fanum Quintini.
S. Crupen. Fanum Trudonis.
Slabonien. Illyricum, g. ci, n.
Slups. Slusa, g. siz, f.
Soest. Sufatum, g. i, n.
Somersdyck. Somerodiqua, g. quz, f.
Sueck. Sueca, g. z, f.

Sopffen.

Sopsson. Sueffio, g: onis, m.
Spaignien. Hispania, g: niz, f.
Sparendam. Sparendamum, g: mi, n.
Spier. Spira, g: rz, f.
Staden. Stadena, g: z, f.
Staberen. Stuzii, g: riorum, m. *pl. num.*
Steenbergen. Petropoli, g: lis, f.
Steenwijck. Steenwicum, g: i, n.
Steken. Stekenia, g: niz, f.
Stetyn. Stetinum, g: i, n.
Stiermacck. Stiria, g: riz, f. (gar.
Stoelweissenbozz. Alba Regalis. Urbs Un-
Stockholm. Holmia, g: z, f. (tina, z, f.
Stoasbozzh. Argentoratum, g: ti, n. Argen-
Suabenlandt. Suevia, viz, f.
Sweedden. Suecia, g: ciz, f.
Swerijn. Swerinum, g: i, n.
Switserlandt. Helvetia, g: tiz, f.
Swolle. Suolli, g: lorum, m. *pl. num.*

T.

Tartarien. Scythia, g: tiz, Tartaria, g: riz, f.
Teroanne. Taravanna, g: na, f.
Tessin. Ticinus, g: ni, m.
Tessel. Tesselia, g: liz, f.
Tessenderlo. Taxandria, g: driz, f.
Theonbille. Theonis villa.
Thorn. Thoronium, g: ii, n.
Tiber. Tyberis, g: ris, m.
Tiel. Tila, g: lz, t.
Tiel. Tiletom, g: ti, n.
Tienen. Thens, g: narum, f. *pl. num.*
Tirol. Comitatus Tirolensis.
Tours. Turonum, g: ni, n.
Tongerren. Tungri, g: gorum, m. *pl. num.*
Tongerle. Advaticum, g: ci, n.
Tornessis. Tornacense territorium.
Trente. Tridentum, g: ti, n.
Treir. Treviri, g: torum, m. *pl. num.*
Tropen. *in Grecia.* Troja, g: jz, f.
Tropen. *in Gall.* Trece, g: carum, f. *pl. num.*
Tubingen. Tubinga, g: gz, f.
Tull. Tullum, g: li, n.
Tunes. Tunetum, g: ti, n.
Turckjen. Turcia, g: ciz, f.
Turin. Taurinum, g: ni, n.
Turijont. Tarnholtum, g: ti, n.

V.

Valkenbozzh. Falcoburgum, g: gi, n.
Valente. Valentia, g: tiz, f.
Valeneyien. Valencenz, g: narum, f. *pl. num.*
Veluwe. Velavia, g: viz, f.
Veneyien. Venetia, g: tarum, f. *pl. num.*
Venlo. Venlona, g: z, f.
Verden. Verdona, g: z, f.
Verdun. Verdunum, g: ni, n.
Vere. Veria, g: riz, f. (*pl. n.*
Vermanbois. Veromandui, g: daorum, m.
Verone. Verona, g: nz, f.
Vervin. Verhinum, g: ni, n.
Verune. Vurna, g: nz, f.

Wianen. Viana, g: nz, f.
Witboorden. Vildordia, g: die, f.
Wlaanderen. Flandria, g: driz, f.
Wlaardingen. Vlardinga, g: gz, f.
Witbozz. Flevum, g: vi, n.
Wiflingen. Flissinga, g: gz, f.
Wim. Ulma, g: mz, f.
Winnen. Unna, g: z, f.
Wollenhohen. Vollenhovia, g: z, f.
Wozn. Vorna, g: nz, f.
Wysal. Uptalia, g: z, f.
Wyanckenlandt. Franconia, g: niz.
Wyanckijck. Gallia, g: liz, f.
Wyzslandt. Frisia, g: liz, f.
Wurne. Vurna w/ Furna, g: nz, f. (ferius.
Wrecht. Ultrajezum, g: di, n. Trajezum in-
 W.

Wale. Vahalis, g: lis, m.
Waallem. Walhemum, g: mi, n.
Waalshlandt. f. **Walshlandt.** Wallonia.
Waalwyck. Wallovis.
Waafland. Wasia, g: siz, f.
Waaften. Waltenum, g: ni, n.
Wageninge. Vada, g: dz, f.
Walachye. Dacia, g: ciz, f.
Walcheren. Walachria, g: riz, f.
Wallis. Wallia, g: liz, f.
Walshlandt. Wallonia, g: niz, f.
Walsh-Wabant. Gallo-Brabantia.
Walsh-Wlaanderen. Gallo Flandria.
Walsh-Waanderen. Gallo-Wavra.
Warschouw. Warichovia.
Wenen. Vienna Austria, form.
Werert. Wertha, g: thz, f.
Weyden. Werdona, g: z, f.
Wesfel. Vesalia, g: liz, f.
Wesen. Vilsurgis, g: gis, m.
Wesfel. Toxandria, g: driz, f.
Wespe. Welsa, Velsa, g: pz, f.
Westfalen. Westphalia, g: liz, f.
West-byestant. Frisia Occidentalis.
Wittenstadt. Guilielmopolis, is, f.
Wifsenbozzh. Alba Julia.
Wintdenlandt. Wandassa, g: liz, f.
Witochsberge. Bergz S. Winoci.
Wirtendergh. Wirtensberga, g: gz, f.
Witsoeogh. Herbiopolis, g: lis, f.
Wifmaar. Vismaria, iz, f.
Wittenbergh. Witteberga, g: gz, f.
Worcken. Wordenum, g: ni, n.
Wozcon. Worcomium, g: mi, n.
Wozcons. Wozmatia, g: tiz, f.

Y.

Yssel. Isala, g: lz, f.
 Z.
Zelfst. Zelfstadium, g: ii, n.
Zerust. Servesta, g: z, f.
Zurigh. Tigurum, g: ri, n.
Zurphen. Zurphania, g: e.
Zurixze. Zirizza, g: z, f.

